[illegible]

[illegible]

ધી

પ્રેકટીકલ એસ્ટ્રોલૉજી

યાને

દુઃખમાં દિલાસો, આફતમાં અગમચેતી,
ભવિષ્યમાં ભુસકો, અંગ્રેજી જ્યોતિષ.

(૨૦૦ વર્ષનાં પંચાંગ સાથે ચાર ભાગમાં કંપ્લીટ.)

જેમાં

ભાગ પહેલો ' **નેટલ** ' યાને માનવીનું પોતાનું તથા બીજા માનવીનું સર્વે દુઃખસુખ, ભૂત ભવિષ્ય તપાસવાની તમામ બાબત.

ભાગ બીજો ' **હોરારી** ' યાને હરકોઈ વખતે પૂછેલા સવાલનું ભૂત ભવિષ્ય જોવાની બાબત.

ભાગ ત્રીજો ' **મુન્ડેન** ' યાને દેશ પરદેશ, પ્રજા સુખ, રેલ, આફત, આગ, ધરતીકંપ, ગ્રહણ, દુકાળ લડાઈ વિગેરે બાબત.

ભાગ ચોથો ' **મેડીકલ** ' શરીર વ્યાધિ અને પીડા માટે તથા મોતને લગતી સર્વે બાબત.

પ્રાચીન, અર્વાચીન, વિદ્વાનોની સાહેદા સાથે

રચનાર

દીનશાહ શાહપુરજી હોમીયાર,

સાઇકો ઇલેકટ્રોગ્રાફ, પ્રેકટીકલ સાઇકોલૉજી વિગેરેના કર્ત્તા.

મુંબાઇ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્ત્તા.

એન. એમ. ત્રિપાઠીની કંપની તરફથી

નરહરિરામ માધવરામ ત્રિપાઠી.

બુકસેલર એન્ડ પબ્લીશર કાલબાદેવી રોડ–**મુંબાઇ.**

કીંમત રૂ. ૬–૦–૦

આવૃત્તિ ૨ જી. પ્રત ૧૦૦૦

સંવત્ ૧૯૭૯ સને ૧૯૨૨

અમદાવાદ—શાહપુર વનમાળીવાંકાની પોળમાં હરિભાઇ દલપતરામે પોતાના "ગ્રન્થોદય" પ્રેસમાં છાપી.

પ્રેકટીકલ એસ્ટ્રોલોજીના કર્તા,

સ્વર્ગવાસી હોમીયાર.

પ્રસ્તાવના.

સર્વ શક્તિમાન કુલ જગતના કર્ત્તા પાક દાદાર અહુરમજ્દે આ જેહાંન પેદા કરી, તેને હરેક રચનાથી રચી, પોતાની અદ્ભુત કારીગીરીના આ નમુનાને ગ્રહ મંડળના સાંચાકામ સાથ જોડી, તેનું સમતોલપણું, અને ગતિ વગેરે હરેક બાબત; જેવી કે મોત, જીવત, સુખ, દુઃખ, એ સર્વેની કળ કુંચી પોતાને સ્વાધીન રાખી, નિઃસ્વાર્થે આ જગત લીલાને નીહાળી રહી, સત્યને હંમેશાં જય આપતો, હરેક દુખિયાનું પાલન કરતો સર્વે જગમાં વ્યાપી રહ્યો છે, તેવા અખંડ અને સર્વજ્ઞાની કુદરતના સાહેબ પાક દાદાર અહુરમજ્દની મદદ સાથ આ ગ્રંથ લખવાને મારી અદના કલમ આગળ લંબાવું છું.

જ્યોતિષ વિદ્યા આજે હીણાયલી અને હીનપસ્તીમાં આવી પડવાનાં ઘણાંક કારણો છે, અને તેવાં કારણો અર્થે પહેલે હું પણ એ વિદ્યા તરફ કાંઇક અણગમો દેખાડી, મારા બીજી વિદ્યાઓના અભ્યાસ વખતે આ વિદ્યાના સિધ્ધાંતથી વેગળો રહ્યો હતો, અને તેનું મુખ્ય કારણ લેભાગુ જોશીઓએ વરતેલી કેટલીક ખોટી પડેલી બાબતનું હતું. પ્રિય વાંચક એટલું તો યાદ રાખશો, કે **હું એક સાધારણ અભ્યાસી છું, મારા અભ્યાસથી જે કાંઇ મેં જોયું જાણ્યું, અને જે ચીજ હું માનું છું તેજ અત્રે લખું છું**, પણ તેથી એમ નહીં સમજવું કે હું મોટો વિદ્વાન જોશી છું અથવા તો મોટો પંડિત થઇ બીજાઓને જ્યોતિષ શિખવાડનાર ગુરૂ મહારાજ છું, એવો જરાક પણ વિચાર લાવશો નહીં.

આ ગ્રંથ રચવા અગાઉ મારા કુટુંબમાં મારા ભાઇનો નાનો સાળો કાલાબામાં લાગેલી આગમાં બળી જવા પછી, બે માસમાં મારા ભાઇની ધણિયાણી પણ સ્વર્ગવાસી થયાં. આ સંજોગોએ મને ઘણોજ મુઝવણમાં નાખ્યો, કારણ કે તે બેહેસ્તનશીન બાઇ મારી **ધર્મ માતા** હતી. મારા પિતાજીના મરણ વખતે હું તદન બાળક હતો, અને મારી નાની વયમાં મારી માતાની માંદગીના સબબે મને ઉછેરનાર મારાં મમાઇ તથા તે સાથ મને રમાડનાર મારી એજ ધર્મ માતા હતી, જે સબબથી બાળવયથીજ એક બીજાંનો અતિ પ્રેમ અને પયોશ હતો કે જે તે મરનાર બાઇએ અંતની ઘડી સુધી રાખ્યો હતો. એવી એક ધર્મ માતુશ્રીનો મરણ વિયોગ,

મારી મોટી ઉંમર છતાં મારા અંતઃકરણમાં જળતો અને જળતોજ છે. એવા સંજોગો વચ્ચે અનેક વારની તપાસમાં નિષ્ફળ નીવડેલા અનેક જોશીઓની ફરીને આ મરણ કારણ જાણવાની લાલચ થવે તપાસ લેવાનો વિચાર થયો. અને મોટી મોટી જાહેર છાપામાં જાહેરાત આપનારા, તથા ખુશામતથી મેળવેલી હજારો સરટીફીકેટ ધરાવનારાઓ માંહેલા કેટલાક પાસે હું ગયો, અને તેઓને મરનાર બાઇની જન્મ ઘડી પળ આપી અને જે કાંઇ સવાલ કરતો તેના એવા જવાબ મળતા ત્યારે મને કેટલીક વખતે ગુસ્સો, કેટલીક વખતે તેઓની મૂર્ખાઇપર હસવું, અને ઘણીક વખત તેઓની ગજવું ભરવાની રૂઢી તરફ તિરસ્કાર, અને તેઓના અજ્ઞાનપણા માટે દયા પણ આવતી હતી. અત્રે મારે કબુલ કરવું જોઇયે કે **"હીંદી જ્યોતિષ" ઘણુંજ મહાભારત, અને શ્રેષ્ઠ છે,** પણ તેનો કાર્ય સાધક ઉપયોગ કરવાને, તથા તે સંપૂર્ણ રીતે સમજીને સમજાવવાને આજના મહાન ગણાતા જોશી મહારાજો શક્તિવાન નથી, અને થશે પણ નહીંજ. કારણ જ્યાં જુવો ત્યાં હું મોટો પંડિત! બીજું શ્લોક વિદ્યાપર અર્થોની મારામાર, શ્લોક લખનાર ને રચનારના શું વિચાર હશે, અને શબ્દોની ગુંથણમાળામાં શું ભેદ તેણે ગુંથ્યો હશે, તે જાણ્યા વગર સીધુ સાદું ભાષાંતર કરવું, અને મુખ્ય ભેદ, ભેદમાંજ રહે, એ ઉપરાંત ગણિતમાં જો કોઇ સુધારો કરવા જાય તો કહેશે, "નહીં હમારા મુનીશ્વરો જે ગણત્રી આપી ગયા તેજ ખરી;" અને પશ્ચિમના વિદ્વાનોએ જે યંત્રો અને મોટી મોટી ઑબ્ઝર્વેટરીઓ સ્થાપી તે તો નામની જોવાનીજ. વળી સૌથી નીચ કારણ તો એ કે ભોળા લોકોને ગભરાવી, ભમાવી. પોતાના ધર્મથી ઉલટી ક્રિયાઓ કરવાનું સમજાવી. તેઓની ભોળાઇનો લાભ લઇ, પોતાનાં ગજવાં ભરવાની વિદ્યા સૌથી પ્રબળ લેખી છે. જ્યાં જોશો ત્યાં રાજજોશીઓ ઉભરાઈ જાય છે, તો એ બધા રાજાઓના જોશીઓ મુંબઇમાંજ પડ્યા મારી બેઠા તો બીચારા રાજાઓ પળે પળનાં મૂહુર્તો જોવાને ખોદા જાણે પોતેજ ધન, મકર ને કુંભ કરતા હશે! જ્યાં જુવો ત્યાં ધુતારા રાજજોશીઓનાંજ પાટિયાં! છાપામાં મોટી મોટી સરટીફીકેટ સાથનીજ જાહેર ખબરો, અને તે જોઇ જાણીને તે ઉપર દોડાદોડી કરતા ભોળા લોકોની મને ખરેજ દયા ઉપજે છે, તેઓને દોષ દેવો ફોગટ છે, દુઃખી માનવી, પોતાના દુઃખની રાહત અને **દિલાસા માટે,** અંતના ઉપાય તરીકે ખોદાને ત્યાંનું ફર[illegible]લાવવા, આ કહેવાતા રાજજોશી મહારાજો આગળ નહીં જાય

તો શું કરે ? અને તેવાં ભોળાં નિર્દોષ દુ:ખોને નાચાવીને ખીસું ભરનાર કોઇ રાજજોશી, કોઇ મહારાજજોશી કે કાઇ છત્રપતિ જોશી, પેલા તપ, જપ, ને સમાધિ પ્રુફ જે મોટા મોટા ડોળ ઘાલી અમુક ફળની પ્રાપ્તિ માટે, અમુક ક્રિયા કરવાને બ્હાને જે ખીસું ભરવા માંડે છે, તે ભોળાઓને ભમાવી, તેઓને પોતાનો શિકાર બનાવી. ખુલ્લી રીતે જાહેરાતમાં લુંટ ચલાવે છે, તેઓ તરફ કયો સાચા દિલનો શખ્સ તિરસ્કારની નજરથી નહીં જોશે ? હશે કોઇક જોશી હશે, સાચું પણ વર્તતા હશે, સાચવટથી જે આપે તે મરજીનું પણ લેતા હશે, પણ તે લોકોનો ધંધો તેઓને અંતે આ લાલચની જાળમાં ફસાવી ઉપર દર્શાવેલા કહેવાતા રાજ જોશીઓનીજ સંફમાં મૂકે છે. મેં ઘણાક દાખલાઓ મેળવ્યા છે, ને નજરે પણ જોયા છે. કોઇ જોશી ફરજંદ પુરાં પાડવાની શક્તિ ધરાવે છે, તો કોઇ લગ્નની રાશી જોઇ લગ્ન સાંધી આપનારાં છે, અને છાપામાં તેઓની જાહેર ખબર વાંચી અભાગણી ભોળી સ્ત્રીઓ પોતાનું નખ્ખોદ વાળે છે. સેંકડે **રાશી જોવડાવી** થયેલાં લગ્નમાં ૪૦ ટકા ટુંક વખતમાંજ મરણ પામે છે, ૪૦ ટકા દુ:ખી નીવડે છે, જ્યારે ભાગ્યે ૨૦ ટકા કાંઈ સુખી લગ્નો નીવડયાં હોય, **વગર રાશીનાં** લગ્નોમાં સેંકડે ૬૦ ટકા સુખી હોય છે, કારણ કે તે લાંબા વખતની ઓળખ અને અરસપરસના પ્રેમથી જોડાયલી ગાંઠનાં હોય છે, ૧૦ ટકા દુ:ખી નીવડે છે કારણે કે, તે નાદાનીયતની ભૂલ અને પહેલી નજરનાં પ્રેમબાણુની મોહકાણુ હોય છે, અને ૨૦ ટકા પોતાને નસીબે પડેલો ભાગીદાર ભલો કે ભુંડો પણ સાંખી લઇ પોતાનો સંસાર નીભાવે છે, જ્યારે ફક્ત ૧૦ ટકા અચણુચ મરણુ કે, લાલચના ભોગથી ફસી પડનારાં લગ્નનાં દુ:ખી છેવટમાં આવે છે.

આ સર્વે જે મેં ઉપર લખ્યું છે, એ મારા અભ્યાસનું અને તપાસનું પરિણામ છે. ભલે કોઇને તે ખોટું લાગે, ભલે કોઇનાં કાળાં હૃદયમાં તેનો ગુસ્સો વ્યાપે, મેં અમુકને માટે નથી લખ્યું, પણ સર્વેને માટે જાહેર મત દર્શાવ્યો ધાર્યો છે. વખતે હું ભૂલતો પણ હોઊં, દુનિયા ચીજથી ખાલી નથી, પણ વરસાદના વરતારાઓએ તો એ જોશી મહારાજોની પુરતી ફજેતી કરી છે, જ્યારે જોશી મહારાજ મેઘરાજને નહીં વરતી શકે તો ફરજંદની પ્રાપ્તિ તે કયાંથી આપવાનો હતો. ક્ષમા કરો બાપુ ક્ષમા કરો, એ બાબતનો તોલ કરવાનું વાંચક વર્ગનીજ મુનસફીપર છોડેલું ઠીક લેખાશે. આ કંઈ ફક્ત હીંદુ જોશીઓ માટેજ નથી, પણ પારસી જાત

અને ભાલના અનેશ માટે છે. એ ટીકાથી કાંઇ એમ નથી ઠરતું કે હીંદી જ્યોતિષ ખોટું છે. ના, **હીંદી જ્યોતિષ તો એક ઉત્તમ ને શ્રેષ્ઠ છે**, પણ તે વિદ્યાના હાલના રક્ષકોએ મોટી ગુલાંટ ખાધી છે. તેઓનું ગ્રહ ગણિત પશ્ચિમ ગ્રહ ગણિતથી જુદું પડે છે, જે ગણિત તેઓ લાવે છે, તે પ્રમાણેના ગુણ દોષ કે દુઃખ દરદ માનવીને હોતાં નથી, પણ અંગ્રેજી ગણિત પ્રમાણે ગણવાથી **ગુણદોષ ને શરીર વ્યાધિ** ઉપરાંત ઘણીક બાબતોનો ખુલ્લો સત્ય જવાબ મળે છે. પશ્ચિમની રૂઢીનું શિક્ષણ સહેલ અને **કાર્યસાધક** છે, પશ્ચિમના વરતારા મુખ્ય ભાગે ખરા પડે છે, જેના હજારો દાખલા છે, જ્યારે પૂર્વનાં જ્યોતિષો તો હંમેશાં પોતાની વિદ્યાને ઝાંખ લગાડતાજ આવ્યા છે.

આ ઉપલી સર્વે બાબતપર અજવાળું નાંખવાને માટે, અંગ્રેજી વિદ્વાનોનાં પુસ્તકનો અભ્યાસ કરી, **તેનો અર્ક** વાંચનારી આલમ આગળ જ્યોતિષ વિદ્યાની સચ્ચાઇ, તેનું કાર્યસાધકપણું, તેની અગમચેતી, તથા પોતાના ગુણ અવગુણ, દોષ, વગેરેને પીછાણતાં શીખવાને બની આવે, એટલા માટે મારી અદના કલમથી, મારા અભ્યાસ દરમ્યાન જે જે સત્ય મળ્યું, તે સર્વે ખુલાસાવાર આ પુસ્તકમાં આપવાની તથા કોઇ પણ સચ્ચાઇના શોધકને તે વાંચવા પછી પ્રયોજ્ય રીતે અમલમાં મુકી તેની તપાસ ચલાવી સત્યને જાહેરાત આપવાની, તથા નીચ અને લેભાગુ જોશીઓની જુઠ્ઠી જાહેરાતોને, પોતે મેળવેલા સત્ય જ્ઞાન મારફતે તોડવાની, અને ભોળાવાયલાંઓને, ધૂર્ત જોશીઓના હાથમાં ફસી પડતાં અટકાવી, ખુદ પોતાનેજ એ વિદ્યાનું જ્ઞાન મેળવવાની તક આપવાની મકસદથી, કાંઇપણ લોભ લાલચ કે કમાણી કરવાની આશા વગર, પશ્ચિમની જ્યોતિષ રૂઢીનાં મુળતત્ત્વોને ખુલ્લી સાદી ગુજરાતી ભાષામાં, બોલે બોલ પ્રયોજ્ય રીતે સમજાવવાની મેં કોશીશ કરી છે.

ફરીથી એકવાર આગ્રહ સાથ ધ્યાન ખેંચું છું કે હું કાંઇ જ્યોતિષનો પંડિત નથી, અથવા તો કોઇ વિદ્યા શિખવનારો કહેવાતો ઉસ્તાદ નથી, પણ ફક્ત **એક અદના અભ્યાસી છું**. મારા અભ્યાસથી મેળવેલો આ પુસ્તકમાં સર્વે અર્ક છે, કે જે મોટા મોટા વિદ્વાનોની શોધોનાં પરિણામોના સંગ્રહથી મેળવેલો છે, અને તેનું સત્ય તપાસેલું છે.

મારાં આ અને અગાઉ પ્રગટ થયલાં કોઇ પણ પુસ્તક માટે ખુશામતી સરટીફીકેટોનો હું લોભ રાખતોજ નથી, મારાં પુસ્તકોની ખુબી ખામી

તથા ગુણો દર્શાવવાનું કામ મારૂં નથી, પણ વાંચક મંડળનું છે, જેઓએ આ પુસ્તકનું તોલ પોતે કરી લેવું.

આ વિદ્યાની તપાસ અને અભ્યાસ અર્થે મેં ઘણાં ગુજરાતી તેમજ અંગ્રેજી પુસ્તકોનો અભ્યાસ કર્યો હતો જેનાં થોડાંક નામો સ્વીકારમાં દર્શાવ્યાં છે.

આ ચોપડીની ભાષામાં કાંઈ ભૂલ ભરેલું જણાય અથવા બીજી હરકોઈ ખામી જણાય, અથવા કોઇ હિસાબી ભૂલ માલમ પડે, તો તે સમજુ વાંચનાર ગુજરાતી ભાષાની કેટલીક નહીં મટે એવી અડચણો તથા આ અદના લખનારની અજ્ઞાનતા ધ્યાનમાં લઇને ક્ષમા કરશે એવી આશા રાખું છું.

આ પુસ્તક શરૂઆતના અભ્યાસ માટેજ ફક્ત રચવામાં આવ્યું છે, અને તેથી હરેક બાબત શબ્દે શબ્દ પ્રયોજ્ય બનાવવા માટે અલંકારિક અને અઘરી ભાષા વાપરવાની બીલકુલ કોશેષ ન કરતાં, ફક્ત સાદી ભાષામાં તે સમજવાની કોશેષ કરી છે.

આ પુસ્તકને જાહેરાતમાં મુકવાને તે પરવરદેગાર મને આજે શક્તિમાન કર્યો છે, કારણ કે આ પુસ્તક જાહેરમાં બહાર પડશે એવો સંભવ હતો નહીં. મારી મુશ્કેલી વચ્ચે દુસ્મનાઇથી મારી મેનસક્રીપટો ચોરવામાં આવી હતી, જેથી લખાણો ફરીને રચવાને મને મહીનાઓ લાગ્યા હતા એ અરસામાં મારી નોકરીની ફરજ મારે માથે બજાવવાની હતી, પણ **મારા મહેરબાન શેઠો અને તેઓના ભાગીદારોએ** મને મારા કામ માટે જોઇતો પુષ્કળ વખત ફાજલ આપી **મને સર્વેથી મોટી મદદ કરી છે.** તે ઉપરાંત મારા બીજા **મિત્રો** તથા **સ્નેહીઓએ** આ પુસ્તક માટે જોઇતી શોધખોળ અને તપાસ કરવા માટે પોતાનાં પુસ્તકો આપી તથા બીજી ચોપડીઓ મેળવી આપવાને જે મદદ કરી છે તે માટે એ સર્વે મહેરબાનોનો આ જગ્યાએ અંતઃકરણથી આભાર માનું છું.

જો કે જ્યોતિષ વિદ્યાને લગતાં હજારો પુસ્તકો આજ અગાઉ પ્રગટ થઇ ચુક્યાં છે, પણ અંગ્રેજી જ્યોતિષનો **આવો ચાર ભાગનો તમામ પ્રયોજ્ય સારાંશ આજ સુધી કોઇએ જાહેરાતમાં આપ્યો હોય એમ જણાયું નથી,** જેથી આ ગ્રંથ એ બાબતનો **પહેલો પ્રયોજ્ય ગ્રંથ છે.** મારા અભ્યાસ દરમ્યાન ઘણાક ગુજરાતી જ્યોતીષના ગ્રંથો મારા હાથમાં આવ્યા છે, પણ તે સર્વે વહેવારૂ વાંચક વર્ગને તદનજ નકામા છે, કોઇકમાં તો ફક્ત શ્લોકો ને તેનાં ધડ પુછડાં વગરના અર્થોથી પાનાંઓ ભરી પોથાં બનાવ્યાં છે, તો કોઇકમાં અઘરી ગુજરાતી ભાષામાં કોઇક સંસ્કૃત

ભાષાના શબ્દો સાથે એવું ડોહળી મુકેલું હોય છે કે, બાપડો વાંચનાર તેથી કંટાળી તે તજી દે છે. એ સર્વે ગુજરાતી પુસ્તકોમાં ભરૂચવાસી વકીલ સાકરલાલ શંભુલાલ દેશાઇનાં પુસ્તકો ગુજરાતી જ્યોતિષ શીખવાને ઘણી સારી સમજણ આપનારાં છે. આ જગાએ વાંચક વર્ગનું ધ્યાન ખેંચીશું, કે ગુજરાતી જ્યોતિષ શિખવા આગમજ આ પશ્ચિમની સહેલ રૂઢીનો પહેલા અભ્યાસ કરવાથી ઘણીક બાબતનો સહેલથી ખુલાસો મળી શકશે. વળી અંગ્રેજી પંચાંગ અને તે માહેલા ગ્રહ મોટી મોટી ઑબ્ઝરવેટરીઓપરથી તપાસ કરીને પછીજ જાહેરમાં આવેલું સ્પષ્ટ ગણિત છે. જ્યારે ગુજરાતી ગ્રહ ગણિત પોતાની કુંભકર્ણની ઉંઘમાંથી હજી જાગ્રત થયુ નથી. કારણ તેમાં મોટો ફરક અને મતભેદ છે, **એ સર્વે બાબતનું તોલ કરી સત્ય શું છે,** તે શોધી કાઢવાનું વાંચક મંડળની મુનસફીપરજ સોંપવું ઠીક થઇ પડશે.

આ પુસ્તક કાંઇ કહાંણી કીસ્સા જેવું રસિક તો નથીજ, પણ **જ્યોતિષ વિદ્યાની સચ્ચાઇની સાહદતો અને દાખલા દલીલોથી** ભરપુર છે, અને જીજ્ઞાસુ વાંચક એ પુસ્તકનો અભ્યાસ કરી ભોળવાયલા લોકોને આપતો તેની **સમજ** રેહેશે, તો મારી મહેનત અને રંજનો બદલો પુરતો વળી રહેશે.

મોદી સ્ટ્રીટ, કોટ,
મુંબઇ. } **દી. શા. હોમીયાર.**

બીજી આવૃત્તિ પર બે બોલ.

જ્યોતિષનો લાગણીથી અભ્યાસ કરનાર બેહેસ્ત નસીન **મિ. દીનશાહ શાહપુરજી હોમિયારના** આ શાસ્ત્રીય લેખનાં જેટલાં વખાણ કરીએ તેટલાં થોડાંજ છે. પશ્ચિમ તરફના જ્યોતિષનો આ પુસ્તક દ્વારા મળેલો લાભ લઇ ખરા વર્તારા અને વિશ્વાસનીય ભવિષ્ય જાણવા યત્ન કરવો એ, જ્યોતિષીઓને માટે ખરેખર અનુકરણીયજ છે. મિ. હોમિયારના ગ્રંથની લોક પ્રિયતા તેમના ખચીત લખાણનેજ આભારી છે અને અમે આવા ખાસ લાગણીવાળા અભ્યાસીની કલમનું દ્વિતીય સંસ્કરણ કરવાને તેટલાજ માટે ઉત્તેજાયા છીએ કે બેહેસ્ત નસીનની આ લોકોપકારક કાર્યમાં કાયમ યાદગીરી રહે.

તા. ૧૫-૧૧-૧૯૨૨
મુંબાઇ.

લિ.
એન. એમ. કંપનીના
વ્યવસ્થાપક.

"Acknowledgment"

સ્વીકાર.

આ ગ્રન્થ રચવા માટે નીચલા ગ્રન્થકારોનાં પુસ્તકોનો ઉપયોગ કર્યો છે, તથા સમજણ માટે કેટલાક દાખલા દલીલો ફેરફાર સાથે દરશાવી છે, **તે સર્વે ગન્થકારોની ફીલસુફીઓનાં અર્કનો અંશ હાલની પ્રજાને અનુસરતી રીતે, તથા તદ્દન પ્રયોજ્ય** (Practical) અને કાર્યસાધક રીત રૂઢીથી સમજાવવાની કોશેષ કરવામાં નીચલી કીતાબોની **અમુલ્ય મદદ** મળી છે ને માટે તેઓ સર્વેનો અત્રે આભાર માનવાની રજા લઉં છું.

LIST OF AUTHORS AND BOOKS CONSULTED IN THE PREPARATION OF THIS WORK WITH PERSONAL NOTES. ETC.

1. Raphæl's Guide to Astrology.
2. ,, Horary ,,
3. ,, Mundane ,,
4. ,, Medical ,,
5. Rosa Baughan's "Influence of the Stars."
6. William Lilly's "Grammar of Astrology."
7. Zadkiel's "Guide to Astrology."
8. Yarmo Vedra's Essentials of Solar Mentality.
9. Alan Leo's all Works and Manuals.
10. Alan Leo's Progressed Horoscope.
11. ,, ,, How to Judge a Nativity.
12. ,, ,, Astrology for all 2 Parts.
13. Old Moore's Manuals.
14. B. S. Row's Astrological Primer.

Summary of Contents.

સાંકળીયું.

પાનું.

ભાગ પહેલો. "નેટલ" ઍસ્ટ્રૉલૉજી—

પાનું.

ભાગ બીજો—

ભાગ પહેલો.

"નેટલ" એસ્ટ્રૉલૉજી.

જ્યોતિષ વિદ્યાનો ખુલાસો, કારણ અને સત્ય.

ખુલાસો.

કેટલાક લેભાગુ જ્યોતિષીઓ, ભોળા લોકોને જુઠા અને ખોટા વહેમો આપી, તથા ખાસ કરીને સ્ત્રીજાતિને, ઘણોક ભારે વહેમ આપી, તે વહેમના આધારે, પોતાનાં ખીસ્સાં ભરી, માનવીની ઓલાદની ઉન્નતિને ધોકો પહોંચાડી, દરિદ્રતા અને વહેમોના ઉંડા દરીયામાં ડોલતાં કરી મુકયાં છે. જ્યારે માનવીને સુખ હોય છે ત્યારે, તેને જ્યોતિષની કે બીજી કોઇ પણ બાબતની ઇચ્છા થતી નથી, તથા તેનું મન મગ્ન રહે છે, પણ જ્યારે સંકટ આવી પડે છે, ત્યારે તે સંકટમાં દિલાસો શોધવાને માટે માનવીઓ, શું નાનાં કે મોટાં, દરેક મુખ્ય ભાગે જ્યોતિષીની પાસે જઇ ખુલાસો માગે છે, અને તેવા દગાબાજ અને લેભાગુ જ્યોતિષીઓ, ગલીએ ગલીએ, અને રસ્તે રસ્તે **"કુળ દેખનેવાળા"** અને **"સાચા પ્રશ્ન જોનાના અને કહેનારા"** એવી બુમો પાડતા, હરદમ નજરે આવે છે, કે જેઓ આગળ સ્ત્રીજાતિઓ, કોઇ હાથ દેખાડીને, કોઈ પ્રશ્ન પુછીને, અને કોઈ જન્મોત્રી દેખાડીને સલાહ લે છે, અને એ સાધુના વેષમાં ફરતા તથા પેઢીઓ માંડી જાહેરાત આપતા ધુતારાઓ સાચી સલાહ, ધર્મ, દેશ અને જ્ઞાન અનુસાર આપવાને બદલે પૂજા, દાન, ધુપ અને દોરાચીઠી, એવી બાબતોના વહેમો લગાડી તે બ્હાને ગરીબડાંઓને ખુલી રીતે લુંટે છે, એ સર્વે બાબતો આજ લગણુ આપણે જોતા આવ્યા છીએ. અલબત ઘણાક અભ્યાસી ને શીખેલ જ્યોતિષીઓ પણ છે, કે જેઓ પોતપોતાની અમુક રીતો અને રૂઢીગો તથા જ્ઞાન મારફતે સારો

વર્તારો કાઢી શકે છે, તેમજ રૂડી સલાહ પણ આપે છે. એ સર્વે બાબત તરફ જોતાં તથા માનસિક વિદ્યાઓનો મને ઘણાં વર્ષોનો અભ્યાસ હોવાથી તથા માનસિક વિદ્યાને જ્યોતિષ વિદ્યા સાથે સંબંધ હોવાથી, કેટલોક વખત એ વિદ્યાનો અભ્યાસ ચાલુ રાખી, ગુજરાતી તેમજ અંગ્રેજી રૂઢીથી જ્યોતિષી તપાસ અને પ્રયોગો કરી, તેને લગતાં ઘણાંક પુસ્તકોનો ખંતથી અભ્યાસ ચલાવી, તે માંહેલી સર્વે સચ્ચાઈ, આ નાના પુસ્તકમાં એક જ્યોતિષ વિદ્યાના અર્ક તરીકે, સાદી ભાષામાં, અને સાધારણ જ્ઞાનવાળો માનવી પણ સમજી શકે તેવી સરળ ભાષામાં, તથા મુખ્યત્વે અંગ્રેજી રૂઢી અને હિસાબ પ્રમાણે હરકોઇ માનવી, પોતાના જન્મ વખતના ગ્રહ મારફતે, પોતાની ખાસીયતો, સુખ દુઃખ, લાભ ખોટ, વગેરે સર્વે બાબત જોઇ જાણી શકે, તથા વખતની કુંડળી પ્રમાણે, તથા પોતાના ગ્રહોની અસર પ્રમાણે, ચેતીને ચાલી શકે, અથવા આવી પડેલાં, અથવા આવી પડનારાં સુખ દુઃખો માટે ચેતેલાં રહે, એટલા માટે આ પુસ્તક, જેમ બને તેમ પ્રયોજ્ય બનાવવાની કોશેષ કરી છે. અત્રે જણાવવાની રજા લઉં છું કે મહેરબાન વાંચકોએ, વહેમ અને ધુતારાઓના હાથમાં ફસાવા કરતાં આ નજીવા પુસ્તકમાં, પોતાનાં સુખ દુઃખની સલાહ પુછવી, અથવા તમારી જન્મોત્રીમાંથી ગ્રહોની તપાસ આ ચોપડી મારફતે કરી અનુમાન કરવું, અને તે ઉપર જો ભરૂંસો ન બેસે તોજ, પછી કોઈ વિદ્વાન જ્યોતિષી પાસેથી ખુલાસો મેળવી, તમારાં બાંધેલાં અનુમાન સાથે સરખાવી, જે તમને રૂચે તે ઉપર ધ્યાન પહોંચાડવું, કે જેથી ખોટા વહેમો તથા જાદુઓ અને નજીસ વિદ્યાઓથી દૂર રહી, તે તમારી ઉન્નતિને વધારી શકશે, તથા ઠગારાઓને હાથ તમારો પૈસો લુંટાશે નહીં. આ નાનું પુસ્તક જો કે જ્યોતિષ વિદ્યાના આજ અગાઉ નીકળેલાં હજારો પુસ્તકોમાં એક નજીવું છે, છતાં, તેની અંદર પ્રયોજ્ય રીતો અને ઘણીજ સાદી ભાષામાં અને સરળ રીતે જેટલું જ્ઞાન સમાવેલું છે, તેટલી બાબત, બીજાં પુસ્તકોમાં જવલ્લેજ સમાવામાં આવી હશે. એક "**નોવીસ**" અથવા એ બાબતની અજ્ઞાનતા ધરાવનારો શખ્સ પણ, એક વખત આ ચોપડીનો અભ્યાસ કરવાથી જ્યોતિષીઓની માફક સર્વે ફળ જોઈ જાણી શકે છે.

આ પુસ્તક બહાર પાડવાની મતલબ એજ છે કે, ગરીબ બાપડી સ્ત્રી જાતિ, અને તેવાજ નબળા વિચારવાળા અને રોગ તથા દુઃખથી વિપત્તિમાં આવી પડેલા, અને દુઃખથી કંટાળેલા શખ્સો, લુચ્ચા અને લેભાગુ જ્યોતિ-

ધણીઓએ, તેઓના મગજમાં આપેલા જુઠ્ઠા વહેમોથી પોતાના મનમાં, તેને તેજ વિચારો ચાલુ રાખી (સાઇકીક સાયન્સ) અથવા માનસિક વિદ્યાના ચોક્કસ કાયદાઓ પ્રમાણે, પોતાના મગજની સ્થિતિને ખરાબ કરી, જે ચીજ ન બનવી ઘટારત તે ચીજો, તાણી તોડીને વહેમથી, તથા ચાલુ તેનુંજ મનન કરવાથી ઉત્પન્ન કરે છે, કે જેથી તેઓ સુખને બદલે દુઃખ સહેતાં થાય છે, અને તેવું પરિણામ નીપજાવવાને માટે ગુનેહગારો જોકે પેલા વહેમ આપ-નારા જ્યોતિષીઓજ છે, પણ તે સાથે ખુદ તે ધણી પોતે પણ, પોતાનાં દુઃખોનો કર્તા લેખાય છે, તથા મનપર થયલી અસરથી માનવી પોતાનું શારીરિક, સાંસારિક અને આત્મિક સુખ ખોઇને દુઃખના દરીયામાં ડુબી મરે છે. એ તદ્દન દાક્તરી વિદ્યાથી, આત્મજ્ઞાનથી, તેમજ સાધારણ વિચા-રથી સત્યજ છે, તો તેવા અજ્ઞાન અને ભોળાંઓને ચેતેલાં રાખવાને, તેમજ તવંગર કે મુફલેસ સર્વેને માફક આવી શકે, તેવી તદ્દન નજીવી કીંમતે આ પુસ્તક પ્રજા સન્મુખ બહાર પાડવાની હીંમત કરી છે.

૨ જ્યોતિષ વિદ્યા ખરી છે કે ખોટી ?

કેટલાક હાલના સુધારાવાળાઓ જ્યોતિષ વિદ્યાને ધુતારી તથા વાહી-યાત અને ઠગારી છડે ચોક જાહેર કરે છે, પણ તે ભોલા મારૂઓ પોતાના મગજની ધુનને ઠેકાણે રાખી વિચાર કરશે, તો માલમ પડશે કે વિદ્યા અથવા સાયન્સ, હંમેશ સચ્ચાઇનાજ પાયાપર રચાયલાં હોય છે. જ્યાં લગણ વિદ્યાને ઉભા રહેવાને પાયો નહીં હોય તો પછી તે વિદ્યાજ શાની કહેવાય ? દુનિ-યામાં માનવીની હસ્તીની સાથેજ એ વિદ્યાની શરૂઆત થયલી છે. ગયોમર્દ (Adem) ના વખતથી એ વિદ્યા શરૂ થયલી ગણાય છે, અને ત્યારથી અસલી પ્રજાઓ એ વિદ્યા જાણતી આવી છે. પેગમ્બર હઝરત જરથોસ્ત સ્પેતમાન અનુસેહ રવાન કે જેઓ એ વિદ્યાનું સંપૂર્ણ જ્ઞાન ધરાવતા હતા, અને જેઓની પાસે જ્ઞાન મેળવવાને બીજા મુલકે મુલકના વિદ્વાનો આવતા હતા, તેઓએ એકવીસ નુશકમાં એક નુશક એ વિદ્યાનો પણ રચ્યો હતો, અને તેઓ પહેલો દરજ્જો ભોગવે છે, ત્યાર પછીથી તવારીખનાં પાનાં ફેર-વતાં એક પછી એક પ્રજાઓ, એ વિદ્યાનેજ મુખ્ય ગણી ગઈ છે. હીંદુ-ઓમાં વિક્રમાદિત્ય, યાહુદીઓમાં જુસફ, બેરોસસ, ગ્રીકોમાં થેલ્સ (Thales

B. C. 640) કે જેણે પહેલવહેલું ગ્રહણ શોધી કાઢયું હતું, એ પ્રમાણે ગ્રીક યુનાની, તથા તેઓ આગમજ થઈ ગયલી ચેલડીયન અને મીડીયન પ્રજાઓ, બેબીલોનીયન પ્રજા અને ઈજીપ્શીયન્સ વગેરે, એ વિદ્યાની માન્યતા ધરાવતા હતા, તથા તેઓએ એજ વિદ્યાની શોધખોળો મારફતે મહાભારત કામો કર્યા હતાં, કે જે આજે પણ તવારીખમાં મોજુદ છે. મહાન ફીલસુફો જેઓનાં નામો નીચે પ્રમાણે છે, તેઓ સર્વે, એ વિદ્યાના અભ્યાસી હોવાથીજ, આશુસાઈ રીતીનીતિ, ધર્મ અને જ્ઞાનનો ફેલાવો કરી, દાનાઈનાં મોતી આ દુનિયામાં, પોતાની કલમથી લખાયલાં પુસ્તકોના આકારમાં મૂકી ગયા છે, તેઓ સર્વે જ્યોતિષને માનનારા, જાણનારા અને તે મારફતે હરેક ચીજનું તોલ કરનારા હતા. દુનિયાની શરૂઆતથી નીચલાં નામો, એ વિદ્યાને માનનારાઓનાં, ઇતિહાસ મારફતે જણાયલાં છે:—

ગયોમર્દ નર અશોનાં વખતથી નીચે ઉતરતાં પેગમ્બર હઝરત જરથોસ્ત સ્પેતમાન અનુસેહ રવાન (Zoroaster), મરકયુરીયસ ટ્રીસમેજીસ્ટસ (Mercurius Trismegistus), પાઇથાગોરાસ (Pythagoras), હીપોક્રેટ (Hipocrates), થેલ્સ (Thales), એનેક્ષામાન્ડર (Anaxamander), એરીસ્ટોટલ (Aristotle), સીસેરો (Cicero), સૉક્રેટીસ (Socrates), યુરીપીડીસ (Euripides), ગ્લેન (Glain), કલૉડીયસ પૂટૉલમી (Claudius Potolemy), જોસફ (Josephus), પૉલીડૉરસ વરજીલ (Polydoras Virgil).

આ ઉપલા ફીલસુફો ઇસ્વી સન પૂર્વે થઈ ગયા છે, અને ત્યાર પછી:— ૮૪૪ ઇસ્વીમાં અલ્બુમાજર (Albumager), ૧૨૮૦ માં રૉજર બેકન (Roger Bacon), ૧૨૮૪ માં ગુઇડો બોનેટસ (Guido Bonatus), ૧૪૮૬ માં સર હેનરી કારનેલીયસ ઍગ્રીપા (Sir Henry Cornelius Agrippa), ૧૪૯૭ માં ફીલીપ મલેંચથીન (Philip Melanchthon), ૧૫૦૧ માં એચ. કારડન (H. Cardan), ૧૫૨૩ માં વેલન્ટાઇન નીબોડ (Valentine Naibod), ૧૫૩૪ માં ટી. બી. કારડન (T. B. Cardan), ૧૫૫૦ માં જે. કેપલર (J. Kepler), ૧૫૫૧ માં સર એડવર્ડ કેલી (Sir Edward Kelly), ૧૫૫૩ માં મીચેલ નોસ્ટ્રે-

મસ (Michall Nostradamus), ૧૫૬૧ માં સર ક્રીસ્ટોફર હેડન (Sir Christopher Heydon), ૧૫૬૧ માં ફ્રાનસીસ બેકન (Lord Francis Bacon), ૧૫૭૪ માં રૉબર્ટ હૉલ (Robert Hall, Bishop) ૧૫૭૯ માં ડૉકટર જ્યોફ્રે (Dr. Geoffry Le Neve), ૧૫૮૦ માં જેમ્સ યુશર (James Usher), ૧૫૮૩ માં જે. બી. મોરીનસ (J. B. Morinus), ૧૫૮૮ માં હૉબ્સ (Hobbs), ૧૬૦૧ માં જોન બુકર (John Booker), ૧૬૦૨ માં રેવરંડ જૉન હેન્ડરસન (Rev. John Henderson), ૧૬૦૨ માં વીલીયમ લીલી (William Lilly), ૧૬૧૬ માં ડૉકટર નીકોલસ (Dr. Nicholas Culpepper), ૧૬૧૭ માં સર થોમ્સ ગ્રેશામ (Sir Thomas Gresham), થીઓફ્રેરેસ્ટસ, પેરેસેલસસ; સર રીચર્ડસ્ટીલ, સર જ્યૉર્જ વહારટન, વીનસેન્ટ વીંગ (Vincent Wing), ૧૬૨૦ માં મરકેટર (Mercator), ૧૬૨૬ માં ડૉકટર બટલર (Dr. Butler), ૧૬૨૬ માં રૉબર્ટ ટરનર (Robert Turner), જોન ડ્રાઇડન (John Dryden, poet laureate), ૧૬૨૯ માં મી૦ જૉન હેઇડન (Mr. John Heydon), સર રૉબર્ટ હૉલબર્ન, સર કે. ડીગબી, મી૦ થૉમસ સીમસન, ૧૬૪૬ માં મી૦ ફ્લેમસ્ટેડ, પહેલો રાજ જ્યોતિષ (Mr. Flamstead, first Astronomer Royal), ૧૭૨૮ માં જ્યૉરજ વીચેલ (Geo. Witchell Astronomer Royal Portsmouth), ૧૭૫૧ માં ડૉકટર એબનેજર સીબલી (Dr. Ebenezer Sibley), ૧૭૫૬ માં જૉન વરસડેલ (John Worsdale), ૧૭૫૭ માં મી૦ બ્લેક (Mr. Blake), ૧૭૫૯ માં રાઇટ ઑનરેબલ વીલીયમ પીટ (Right Hon. Wm. Pitt), ૧૭૭૫ માં જે. પી. કેલરમેન (J. P. Kellerman Due-de-Valney), ૧૮૦૦ માં ડૉકટર વીલીયમ શામન, મી૦ ઓક્ષલી, ૧૮૪૮ માં ચરૂબેલ (Charubel).

એ ઉપરાંત દેશ પરદેશના ઘણાક ગ્રીક, લેટીન, અને જરમન સાવાંઓ, તથા બીજા હાલમાં જીવતા એસ્ટ્રૉલૉજીના પ્રોફેસરો જેવા કે ઝેડકીલ, રોલ, ઑલ્લીઓ, મરક્યુરી, વગેરે, એ સર્વે ફીલસુફો જ્યોતિષ વિદ્યાની સચ્ચાઇની શોધખોળના કરનારા, તેને માનનારા, તથા તે મારફતે અદ્દભુત અગમચેતીઓ કરનારા, એવા હજારો થઇ ગયા છે, તે હાલમાં છે, કે જેઓનો મુખ્ય ભાગ યુરોપ, ઇરાન, હીંદુસ્તાન વગેરેમાં હજી જળવાઇ રહ્યો છે, તેમજ પશ્ચિમમાં પણ તેઓ મોજુદ છે.

હવે જ્યોતિષ વિદ્યાને નહીં માનનારાઓને એટલુંજ પુછીશું, કે ઉપર લખેલા શબ્દો માંહેલા પહેલી પંક્તિના નરો, ફક્ત જ્યોતિષીઓ નહીં, પણ મોટા ફીલસુફો તથા પેગમ્બરો જેવા હતા; તો શું તેઓ સર્વે એ વિદ્યા ફોકટ માટે જાણુતા હતા, અથવા તો એ વિદ્યાને સ્વપ્ના જેવી હસી કાઢનારા હતા? જો તેમ હત, તો તેઓ મોટી મોટી વિદ્યાઓ, ગણત્રીઓ, તથા ભાગવીના ખવાસો વગેરેનાં સાહિત્યો શોધી કાઢવાને કદીપણુ શક્તિમાન નીવડી શકત નહીં. એક પણુ એવો ફીલસુફ છે કે જે પુરવાર કરે, કે તારાઓને તથા તેઓની ચલણુને તથા ગતિને, આપણી દુનિયા તથા તે માંહેલી હરેક વસ્તુ સાથે સંબંધ નથી? કોઈ લેભાગુ જુઠ્ઠી દલીલોથી વખતે ઘડીભર, ખરા સત્યની ગેરહાજરીમાં, અજ્ઞાન માનવીઓને એવું સમજાવવાને ફત્તેહમંદ પણ નીવડે, કે જ્યોતિષ તો વહેમ છે, અને ગ્રહ તારાને માનવી સાથે કશો સંબંધ નથી, પણ વિદ્યાના ધરખમ સત્ય (Sterling facts) મારફતે તે પણ આપણે ખુલાસો આગળ જતાં આપી સત્ય જાહેર કરીશું.

હરેક વિદ્યાની ઉત્પત્તિ આગમચ, આખા જગતમાં સર્વેથી સર્વોપરિ, જ્યોતિષજ વિદ્યા હતી, એમ મોટા મોટા અભ્યાસીઓએ દુનિયાની શરૂઆતની વસ્તીના વખતથી તે લગભગ ૧૭મી સદીના મધ્ય ભાગ સુધીનાં વર્ષોમાં એજ વિદ્યાને સર્વેથી વધુ માન અને મરતબો આપ્યો છે, તથા એ વિદ્યાએ ફક્ત એક માણસની નહીં, પણ હજારો માણસની બનેલી પ્રજાઓ, તથા રાજાઓની હાલતોને ફેરવી નાખી છે. હરેક પ્રજા કે જેની ઉત્પત્તિનો ઈતિહાસ આજે મોજુદ છે, તે હરેક પ્રજાની હીસ્ટરીમાં પહેલવહેલી વિદ્યા તે "એસ્ટ્રૉલૉજી" અથવા જ્યોતિષ વિદ્યાનુંજ જ્ઞાન છે. "જ્યોતિષ વિદ્યાની સચ્ચાઇ માટે જરા પણુ અવિશ્વાસી થવું એ ખુદ ખુદાની હસતી નાકબુલવા જેટલુંજ નાસ્તિક ગણાય." (To doubt the influence of the stars is to doubt the wisdom and providence of God). કુદરતના ચૈતન્યમાંથી "નેબ્યુલસ નેચર" (Nebulous nature) ઉત્પન્ન થઈ તેમાંથી સૂર્ય અને સૂર્યમાંથી ગ્રહો, તારાઓ, અને દુનિયાઓ ઉત્પન્ન થઇ, "ઈથીરીઅલ નેચર" (Ethereal Nature) મારફતે આખી દુનિયાપર પથરાયલી પંચભૂત વસ્તુઓ પેદા થઇ છે, અને તેઓને "એટમીક" (Atomic) કાયદા પ્રમાણે એક બીજા સાથે સંબંધ છે, તથા તેઓ એક બીજાપર પોતાની ગતિને આધારે અસર કર્તા છે, જેમકે સૂર્ય પોતાના ફરવા

સાથે ફક્ત ઋતુનોજ ફેરફાર કરતો નથી, પણ હરેક જીવતાં પ્રાણી તેમજ વનસ્પતિનાં બીયાંને ઉન્નતિ આપે છે, છોડવાઓની કળીને ખીલતી કરે છે, અને ઝરાનાં પાણીઓને સ્વચ્છ બનાવે છે, તથા તે ઉપરાંત પોતાની ગતિના બળથી, ઉજાસ, ગરમી, ભીનાશ, સુકાશ, અને ઠંડી એ સર્વેની ઉત્પત્તિના કારણભૂત થાય છે. સૂર્યમાંથી નીકળેલા અનેક ગ્રહ, તારા અને દુનિયાઓ જેમ સૂર્ય પૂર્વથી પશ્ચિમ ફરે છે, તેમ તેથી ઉલટી ગતિમાં પશ્ચિમથી પૂર્વ તરફ ફરતા રહે છે, તથા તેઓની એ ગતિનાં ખેંચાણ, ધુજાણી, તથા અસરો એક બીજાને આપતા રહે છે, તેમજ આપણી પૃથ્વી પણ એક ગ્રહ હોવાથી, તેવા સમાગમમાં આવે છે, તથા હરેક ગ્રહોની ગતિથી તેઓમાંથી ઉત્પન્ન થયલા ચંદ્રો પણ ગતિ મેળવી ચાલુ ચૈતન્યમાં પોતાની ગતિનાં મોજાની ધુજાણી કર્યાજ કરે છે, એવી રીતે આપણો ચંદ્ર, બીજા ગ્રહો કરતાં દુનિયાની નજદીક હોવાથી, તે ઉપર વધુ અસર કરે છે. ખગોળ વિદ્યા, અને વાયુચક્રશાસ્ત્ર તથા ઑબઝરવેટરીઓ અને તે માંહેલાં અખુટ યંત્રો મારફતે, તથા ખુલ્લી આંખે, મોટા મોટા વિદ્વાનોએ, પહેલાં પોતાની ખાત્રી કરી, ભરોંસાદાર સચ્ચાઈની સાહદતો સાથ પુરવાર કર્યું છે, કે ઉપર પ્રમાણે ગ્રહોની અસરો થાય છે, તેમજ ચંદ્ર કે જે એક નજીવો દુનિયાનો ઉપગ્રહ, દરીયામાં ભરતી અને ઓટ થવાનું પોતાની ચલણ અને ગતિ ઉપર રાખે છે, તો જે સાહેબો જ્યોતિષ વિદ્યાને માનતા નહીંજ હોય તેઓને આપણે સવાલ કરીશું કે:—

"હજારો માઇલના વિસ્તારવાળા આપણી દુનિયાના દરીયાઓ તથા તેમાં સમાયલાં હજારો ફેધમ ઊંડા અને અબજોનાં અબજો ટન વજનદાર ભારે પાણીને, ફક્ત પોતાની ચલણ, ગતિ, અને હીલચાલથી, ચંદ્ર જેવો નાનો ઉપગ્રહ, ઉછાળી અફાળી, તોફાન કરી, તથા ભરતી ઓટનાં મોજાં-ઓથી, નહીં ધારેલી અદ્‌ભુત ગતિ ઉત્પન્ન કરે છે, તો આપણા જેવા એક નાચીજ માનવી, ઉપલા દરીયાઓનાં પાણીનાં જોર, વજન આગળ ઘાસનાં તણખલાં સમાન પણ નથીજ, તો એજ ચંદ્ર પોતાની ગતિ અને પોતાની ધુજાણીથી આપણને (માનવીને) આપણી તંદુરસ્તી, શારીરિક—સાંસારિક તેમજ આત્મિક શક્તિઓપર કેટલું દબાણ અને કેટલી અસર કરી શકે?

આ સવાલનો એકજ જવાબ છે કે "ગ્રહ તથા તારાઓ હરેક ચીજ-

પણ અસર કરે છે, પંચભૂત તત્વથી કંઈ પણ ચીજ નીરાળી નથી; અને જો એ વાત ખરીજ છે, તો ગ્રહ તથા તારાઓને લગતી વિદ્યા અથવા જ્યોતિષ વિદ્યા, હાલ ભણેલ (પણ ઠરેલ નહીં) સુધારક શખ્સો કહે છે તેમ, હંબગ અને નૉનસન્સ નહીં, પણ ખરીજ વિદ્યા છે, કે જે વિદ્યાની ઉત્પત્તિ પછી-થીજ બીજી વિદ્યાઓ ને સાયન્સો જાહેરાતમાં એક પછી એક આવ્યાં છે. ગ્રહો એક કરતાં અનેક એક બીજાથી વધારે મોટા તથા ખુબી અને અસરોથી ભરેલા છે, અને તેઓ માનવીનો તેમજ આખા જગતના બંધારણને, તથા ખુદ કુદરતની ઉત્પતિ તેમજ નાશની ચાવી સમાન છે, માટેજ એ ગ્રહો અને તારાઓની ઉપરજ, અસલી આર્યનો, તથા આખી દુનિયામાં સર્વેથી વધારે જાહોજલાલી ભોગવી ગયલી ખરી ઇરાની, કયાની પ્રજાઓ, તથા ત્યાર પછી ચૅલડીયન ઇરાની પ્રજાઓ, અને બાબીલોનાયનો, ઇજીપશાયનો, ગ્રીકો, તેમજ પુર્વ તરફ હીંદીઓ અને બીજા ધર્મવાળાઓનો મુખ્ય આધાર, ગ્રહ તારાની ચાલની ગણત્રી ઉપરજ હતો, અને છે, માટે જે શખ્સો તાજુબીથી એ વિ-દ્યાને ખોટી લેખતા હોય, તેઓ આ બાબતની ધરખમ સચ્ચાઇથી પોતાની ભુલ સુધારી શકશે, પછી તો વાંચનારના વિચાર અને મુનસફી ઉપરજ એ વિદ્યાનું ખરૂં તોલ કરવાનું સોંપી આગળ ખુલાસો લખવા માંડીશું.

૩ જ્યોતિષ વિદ્યા જુઠી ઠરાવવાનું કારણ.

જ્યોતિષ વિદ્યા એ એક આત્મિક વિદ્યા સાથે સંબંધ ધરાવનારી મુખ્ય વિદ્યા છે, અને જેને એક વિદ્યા તરીકેજ ગણવામાં આવે છે, તો તે ખોટી તો હોયજ નહીં. જ્યોતિષીઓથી કહેવામાં આવતી બાબતો ખોટી ઠરવાનાં પરીણામે આવો મત ઉચ્ચારાય છે કેઃ—" જ્યોતિષ જોવું એ હંબગ છે. " પણ તે બીલકુલ વાજબી નથી. જ્યોતિષીઓથી કહેવામાં આવતી બાબતો ખોટી ઠરવાનાં ઘણાંક કારણો છે, તેમાં મુખ્ય તો એ છે કેઃ—

૧. જ્યોતિષ વિદ્યાનું પૂરૂં જ્ઞાન નહી હોવાથી.

૨. જન્મ વખતનો ટાઇમ બરાબર નહીં હોવાથી.

૩. જ્યોતિષીએ ગણિતમાં ભુલ કરવાથી.

૪. જ્યોતિષના જ્ઞાન સાથે સાધારણ વ્યવહારૂ સાંસારિક અનુભવ નહીં હોવાથી.

૫. જાત પરજાત, રીતિ નીતિ ઉંચ નીચ, લાયકાત વગેરેનો ખ્યાલ નહિ હોવાથી.

૬. પૈસા કમાવાની મતલબથી ઠગાઇ કરનારા લેભાગુ જ્યોતિષીઓથી

૭. મતફેર અને જ્યોતિષીઓની માંહોમાંહે અદેખાઇ અને અંટસના મતભેદથી.

આ પ્રમાણે આ મુખ્ય સાત કારણોને લીધે, જ્યોતિષ વિદ્યા આજે સદંતર હીણાઇ ને જુઠ્ઠી ઠરાવવામાં આવે છે, પણ સત્યને કદી આંચ આવતી નથી.

હાલમાં હિંદુસ્તાનમાં ચાલતી જ્યોતિષ વિદ્યાની ગણત્રી તથા ગણિત. સંસ્કૃત અને ગુજરાતી રૂઢીઓ જો કે **ઘણીજ શ્રેષ્ઠ છે,** પણ તે સાધારણ રીતે અને સહેલાઇથી શીખી શકાય તેવી નથી, વળી જ્યોતિષીઓએ હિંદુસ્તાનમાં હજારો વર્ષની વાતપર ગ્રહોની કરેલી ગણત્રીનેજ આજ સુધી કાયમ રાખેલી છે, જેથી ગ્રહોની ગણત્રીનાં ફળ ધારેલી બાબતમાં મુખ્ય ભાગે નિરર્થક ઠરે છે. વળી અસલના જ્ઞાનીઓ, પોતપોતાની મોટાઈ જાળવી રાખવાને તથા પોતાના જ્ઞાનથી પોતાનો ટેક સર્વોપરી રાખવાને લીધે, એ વિદ્યા એક બીજાને ભેદી શ્લોકના આકારમાં, મોઢેથીજ શીખવવામાં આવતી, કે જેથી એક જ્ઞાનીના મરવા સાથે તેની અરધી ઉપર સમજ, તે જ્ઞાની ચિતામાંજ લઇ જતો. ચેલો બીજા જ્ઞાનીઓને શીખવતો, તે પણ તેમાંથી થોડુંજ શીખવતો, ને બાકીનું ચિતામાં સાથે જતું, એવી રીતે એ વિદ્યાનું શિક્ષણ નબળું પડતું ગયું. વળી ગ્રહોની ગણત્રી સ્થૂલ થતી ગઈ, **રવિના મહોદયમાં** ફરક થતો ગયો, અને આજે ગણત્રી ચાલુ છે, તે મુખ્ય ભાગે કઠણ, નહીં સમજી શકાય તેવી, તેમજ પુષ્કળ ગુંચવાડો કરનારી તથા એકમેકના મતોને ઉલટા પાડી નાખનારી છે, જેથી મુખ્યત્વે ધારેલી બાબતના ખરા ગણિતની ગેરહાજરીમાં ગ્રહનું ફળાદેશ સાચું પડતું નથી.

મહાન પેગમ્બરોના પેગમ્બર અને ફીલસુફોના ફીલસુફ અશો જરથો-

એ રપેતમાન અનુએલ ર્યાન. સાહેબના જમાનાને હજારો વર્ષો વહી ગયા પછી, હખામનીશ, અને સાસાનીયન ઈરાની વંશજોએ, તે અસલ જમાનાની વિદ્યાને ફરીથી તાજી કરી, તેનાં પુસ્તકો "પરસી પોલીસ"નાં તે વખતના સર્વથી મોટા કિતાબખાનામાં જાળવી રાખી હતી, પણ ફ્રમતાલેના આકંદરે તેને બાળી નાંખ્યા પછીથી, જે કાંઈ કટકા બુકલા બચ્યા હતા, તે બાબીલોનીયનો, અને ગ્રીકો તથા અરબોના હાથમાં આવ્યાથી, તેને પોતાની ભાષામાં ફેરવી નાંખી જાળવી રાખ્યા, કે જે જમાનાના વહેવા સાથે બીજા ફીલસુફોએ, પશ્ચિમ મુલક તરફ જાહેરાતમાં લાવી, સદી પછી સદીઓ સુધી, તેની ઉપર મુજાહેમત અને અખતરાઓ અજમાવી, પશ્ચિમની શોધો સાથે આગળ વધારી, તેને લગતી "ઑબ્ઝરવેટરીઓ" સ્થાપી, તથા ચોપડીઓમાં પોતાનાં અખતરાઓનાં પરિણામો જાહેર કરી, આજે કંઈક ખરી ગણત્રી કરી છે, કે જેને આધારે ગ્રહણ, ધરતીકંપ, ઋતુના ફેરફાર, તેમજ માનવીના ભવિષ્યની કંઈક બાબતો લગોલગ ખરી દેખાડવાને લગતાં સાધનો મોજુદ સઘળાં છે, એ સર્વે સાધનોની સાથે, કડી પાછળ કડી જોડીને, આ નાના પુસ્તકમાં, તે મોટાં પોથાંઓનો **અર્ક** સમાવ્યો છે, તથા તેને ભાષાના શણગારની જરા પણ દરકાર વગર, એક સાદી સમજ પડે તેવી સરળ ભાષામાં તથા સહેલથી અનુગ્રહ થાય તેવી રીત રૂઢીઓ સાથે લખી છે. મેં જે કાંઈ અત્રે લખ્યું છે, તે દુનિયાનાં સર્વેથી મોટા એ વિદ્યાના પ્રોફેસરોનાં પોથાંઓ તથા જ્ઞાનોનો અર્ક, વાંચનારી પ્રજાને અનુસરતી રીતે મારા અભ્યાસ પ્રમાણે જાહેર કર્યો છે.

૪ માનવીનો ખવાસ અને જ્યોતિષ.

દુનિયાની સર્વેથી જુનામાં જુની અને પહેલામાં પહેલી આજ વિદ્યા હતી, એ આપણે ઉપર પુરવાર કર્યું છે, વળી તેની અસર પણ હરેક ચીજો ઉપર મવકુફ છે, એ પણ દેખાડયું, છતાં, હજી કંઈક સંશય હોય તો તે કાઢી નાંખવાને થોડુંક વધું વિવેચન કરેલું વ્યર્થ જશે નહીં. દુનિયામાં સર્વે ઠેકાણે મુખ્ય ભાગે "અસંતોષ" (the great unrest) જમાનાઓથી ચાલુજ છે, માનવીની ઓલાદ કંઈક ઊંચાઈએ પહોંચી, એ બંધનમાંથી છુટવાને તરફડીયાં મારે છે. દુનિયાની આ પહેલી અને મુખ્ય વિદ્યાને તરછોડતાં,

આજ સુધી આપણું હમણાં વેપારવર્ષોનાં તબક્કા ઉપરજ આવી પહોંચવા-સાથે, કંટાળી જઈ ફરીથી એજ વિદ્યાની સહાયતા લેતા, તથા તારાઓની ચાલને તપાસવા લાગ્યા છીએ. જ્યોતિષ વિદ્યા કંઈ બીજી ફક્ત જોવાની હંબગ રૂઢીઓ જેવી ઠગ વિદ્યા નથી, પણ ફક્ત ગણિતશાસ્ત્રપર રચાયલી, સંપૂર્ણ સત્ય ગણિત છે, કે જેનો પક્કો અભ્યાસ કરવાથી માનવીની ઓલાદની ઉન્નતિ, અને સુધરતી દુનિયાની મોટાઈ મેળવી શકાય છે. જ્યોતિષ વિદ્યા માનવીને સત્યનો રસ્તો દેખાડે છે, અંધારા ખાડામાં એક દીવારૂપ છે, કે જે મારફતે જોઈ જાણી અગાઉથી સાવચેત રહેવાને ચેતવણી મળે છે; ખાસ કરીને આવી પડનારી અડચણોની સામે થવાને તેને વધુ હીંમત અને વધુ સખ્ત પગલાંઓ ભરવાની સરળતા થાય છે, કે જે મારફતે પોતાના વિચાર આચાર અને કાર્યથી, શ્રણીનું વિઘ્ન કાંટાથી દૂર થાય છે. કેટલાક માનવી પોતાની લાયકાત ન હોવા છતાં, વિચારો અથવા તો વલણોથી દોરવાઈ જઈ કાંઈક કામ કરે છે, કે જે માટે તેના ભેજાની શકિત, અથવા શારીરિક બાંધો અનુકૂળ હોતો નથી, છતાં તે કામ કરવા માંડે છે, હીંમતથી ઘણો આગળ પણ વધે છે, પણ અંતમાં તે નિષ્ફળ જવાથી નાસીપાસ થઈ જાય છે, પણ આ વિદ્યા તો તમને તમારી લાયકાત, તમારી નિષ્ફળતાઓને સુધારવાનો રસ્તો, તમારા રસ્તામાં પડેલી ઠોકરો, તમારા રાહઘાટમાં મળનારી મદદો, તમારી સામે થનારી નડતરો, અને તેને જીતવાના રસ્તાઓ એ સર્વે બાબત કોઈપણ જાતની વહેમીલી, કે વામમાર્ગી વિદ્યા સીવાય, ફક્ત ગ્રહ તારાની ચાલને આધારે, પોતપોતાને થયલા એ વિદ્યાના જ્ઞાનના પ્રમાણમાં ખુલી જાહેર કરી, જેમ કુદરતમાં ઋતુ, વરસાદ, ધરતીકંપ, તોફાન વગેરે થવા આગમચ ફેરફારોથી અગમચેતી કરે છે, તેવીજ રીતે તમારી જીંદગીમાં થનારા શારીરિક સાંસારિક, અને આત્મિક એ સર્વે ફેરફારોની સારી માઠી અગમચેતી કરનારી છે. માનવીની ઓલાદ બાતેનનો ભેદ જાણવાને પહેલવહેલા પેદા થયલા “ આદમ ”ના વખતથીજ તજવીજ કરી રહી છે, કે જેના દાખલા અસલ વારેથી આજ સુધી થઈ ગયલી દરેક પ્રજામાં મોજુદ છે, અને ફક્ત જ્યોતિષ વિદ્યા મારફતેજ તેની કેટલીક શોધ કરી શકાય છે. જ્યોતિષનું ખરૂં ગણિત અને સાયન્ટીફીક જ્યોતિષ વિદ્યા મારફતે, કેટલીક બાબતની તદ્દન આગમચથી પુરેપુરી અગમચેતી કરવામાં આવે છે, કેટલીકમાં સાધારણ હદ સુધી અગમચેતી ખરી પડે છે, પણ જ્યોતિષની ખરી ગણિત વિદ્યાથી મેળવેલી હકીકત એક અટકળ નહીં, પણ વજુદદાર

અગમચેતીજ લેખાય છે. જેમ એક ખગોળ વિદ્યાના પુરાવા અને રસાયન-શાસ્ત્રના પ્રયોગો, જેવી રીતનાં ચોક્કસ પરિણામો નીપજાવે છે, તેમજ સાયન્ટીફીક જ્યોતિષ વિદ્યાએ તેટલેજ દરજ્જેની ચોક્કસ અગમચેતી આપેલી આજ અગાઉ હજારો લખત અને હજારો જાતની પ્રજામાં નોંધાયલી છે. આપણો પોતાનો અવિશ્વાસ—આપણો પોતાનો દુશ્મન બને છે (Our doubts are traitors), અને બીજે વખત એક ભલી ચીજની કોશેષ કરતાં અટકાવીને, આપણું સારૂં થતું પણ ભુંડું કરી નાંખે છે. ફીલસુફો કહી ગયા છે કેઃ—

"Know then thyself: Presume not God to scan:
"The proper study of mankind is man."

"ઓ માનવી તું પોતે પોતાને ઓળખતાં શીખ, કારણકે માનવીના ગુણદોષ જાણવાનો કોષ ખુદ માનવી પોતેજ છે."

દુનિયામાં માનવીઓ કોઈ કંઈ, અને કોઈ કંઈ કામે લાગેલા છે, કોઈને કંઈ શોખ છે, પણ તેને બદલે તે કંઈક બીજીજ ચીજપર મંડેલો છે; જે માનવીનો બાંધો તથા ભેજાની શક્તિ અને જ્ઞાન, જે ચીજ માટે સરજાયલી છે, તેને બદલે તે ભળતીજ ચીજનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવાનાં ફાંફાં મારે છે, જેનું ભેજું ડાક્ટરી વિદ્યાને માટે નિપુણ હોય, તે ધણી વકીલ થઈ, તે ધંધામાં ફાંફાં મારી નિષ્ફળ નીવડે છે, જે માનવીને મીલ કામદારને લગતી ફેકલ્ટી હોય, તે પોતાની ફેકલ્ટી તે કામમાં રોકવાને બદલે, લખેસરી લેખકમાં ખપવાની કોશેષો કરે છે, મોચી સુથાર થવાને ફાંફાં મારે છે, તો સુથાર પોતાના હુન્નરને ધિક્કારી વેપારમાં ફાંફાં મારે છે. એવી રીતે માનવી પોતે પોતાને પીછાણ્યા વગર બીજા માનવીને પોતાનાં કામમાં આગળ વધેલો જોઈ, તે પાછળ મંડે છે. જો તેનું પંચભૂતી તત્વ તેવાજ પ્રમાણનું બનેલું હોય છે, તો લાભ થાય છે, નહીં તો તે વધુ હેરાન થાય છે. એ પ્રમાણે માનવી પોતાને પીછાણવાને બદલે, ભળતા વેપારથી પોતાને હાનિમાં નાંખે છે. તેવે વખતે આ પુરાણી વિદ્યા તે માનવીના જન્મ વખતે, જેવો તે આ જગમાં જીવતા પ્રાણી તરીકે, હવા પહેલવહેલી દમમાં લે છે, તેજ વખતે

ગ્રહ તારાઓ પોતાની જે ચાલમાં અસર કરતા હોય, તે ચાલના પ્રમાણમાં તે માનવીની હરેક ફેકલટીનો હમેશનો પરવાનો મુકરર કરે છે, અને તે જાણી પીછાણી જે બાબતમાં તે માનવીની શક્તિ અનુકૂળ હોય, તેને તેજ લાયકના કામમાં નાંખ્યાથી સુખી નીવડે છે. જ્ઞાનીઓ કહી ગયા છે કેઃ—"તું પોતે પોતાને પીછાણીને બેસી ના રહેતો, બીજાઓને પણ પક્કી રીતે પીછાણતાં શીખ કે પસ્તાવું પડે નહિ."

"Know then thyself does not suffice
Know others-well, that's my advice."

આ જીંદગીમાં જીવેલું શું ખપ લાગવાનું છે, કે જ્યારે આપણે જાણી નહીં શકીયે કે, બીજાં માનવીઓમાં આપણો મિત્ર કોણ અને શત્રુ કોણ છે. આ દુનિયામાં કોઈ માનવી એશ આરામ અને વેપારની ફત્તેહમાં ડુબેલો છે ? તો કોઈ સદાની કંગાલીઅતમાં ડુબેલો દેખાય છે, જોકે ડુબેલો શખ્સ, પહેલા કરતાં વધુ ભણેલ તેમજ સર્વે વાતે શ્રેષ્ઠ હોવા છતાં, તે પોતાને, પોતાના ગુણદોષને પીછાણી નહીં શકવાથી, તેમજ બીજા માનવીના શત્રુભેદને નહીં સમજવાથી, એવી સ્થિતિએ પહોંચે છે, પણ આ વિદ્યા ખુલી રીતે, સત્ય રીતે અને ખરી સાયન્ટીફીક રૂઢીથી શીખવામાં આવે તો, તે મારફતે માનવી પોતે પોતાને ઓળખતાં શીખે છે, પોતાના ગુણ અવગુણ અને લાયકાત જાણે છે, તેમજ બીજાઓને જાણી શકે છે, મિત્રો અથવા શત્રુને પીછાણી શકે છે, પોતાની ઠોકરો માટે આગમજથી સાવચેત રહે છે, જેમ થતાં તે કેટલેક અંશે સુખી નીવડે છે. કુદરતનો ભેદ અજબ છે. કુદરતે પોતાના બંધારણનાં એકે-એક અણુઓને (Atoms) એવી રીતે ગુંથી લીધાં છે, કે તે અણુઓનું જ્ઞાન થતાં, તે મારફતે માનવી એક પછી એક કડી ઉમેરીને, ભેદની ચાવી મેળવવાને શક્તિમાન થાય છે. જ્યારે આટલું બધું છે, તો શું જ્યોતિષ વિદ્યા ખપની નથી ? વહેમો આપી લુંટનારા તેમજ મતલબીઆ અને દગાબાજ લોભીઓએ, એ વિદ્યાને ચુંથી નાંખી, તેમાં અનેક જાતની બંધાઇ ને કુચ્ચાઇનો ભેળ કરી, પોતાની મતલબ કાઢી લઇ, ખીસ્સાં ભરવાની મકસદથી, એ વિદ્યાને નામોશીમાં નાંખી છે, પણ સત્યના શોધકો, એ વિદ્યાની ખરી હકીકત, રૂઢી અને ગણિતથી એટલી બધી તો પોતાની ખાત્રી કરી શકશે,

કે જેથી તે પોતાને કંઈ પણ ગેરલાભ કરવાને બદલે, પુષ્કળ લાભ કરી સુખ મેળવી શકશે. માનવી ખોદાની પેદાશનું સર્વેથી ઉમદા ઝવેરાત છે; જેની ઉત્પત્તિ પછી જેમ જેમ તે મોટું થતું જાય છે, તેમ તેમ તેનાં કૃત્યો પાછળ ભૂતકાળના પડછાયા જેવાં વીસરાતાં જાય છે, પણ આગળ હવે પછી તેનું શું થવાનું છે, તે જાણવાની, તેનો ભેદ ખોળી કાઢવાની, તથા તે ભેદ નહીં જાણવાથી ઉત્પન્ન થતી બીક, ધાસ્તી, ફીકર ચિંતા અને જિજ્ઞાસા તૃપ્ત કરવાની કાળજી વધે છે, અને દગાબાજ સંસારના ભવિષ્યના પડદા પાછળ, તેને માટે શું શું તૈયાર ઉભેલું છે, તે જાણવાને માટે ફક્ત આજ એક રસ્તો છે, કે જે સર્વ શક્તિમાન ઈશ્વરે પોતાની જગતલીલા તથા માનવીની પેદાશ, ઉત્પન્ન કરતી વખતેજ ગ્રહો અને તારાઓની ચાલની જાહેરાત મારફતે, માનવીને હર પગલે ને હર ડગલે, પોતાનાં કૃત્યો સંપૂર્ણ કરવાને આપી છે. આપણે રોજ જોઈએ છીએ કે આપણી પાસે અને આજુબાજુ ફરતા હજારો લોકોમાં, કેટલાક માનવીઓ તો તદ્દન સંસારથી કુબેલા કોઈ મિત્રમંડળથી તજાયલા, કોઈ વ્યસનમાં ડુબેલા તો કોઇ કંઇ અને કોઇ કંઈ આફતમાં, સારી કે માઠી હાલતમાં હોય છે. કોઈ પોતાની શારીરિક નબળાઈમાંજ બંદીવાન છે, તો કોઈ પોતાના જોરપર જાલિમ બને છે, કોઇ પોતાના પૈસાના જોરથી દરેક બાબતમાં ફાવી જાય છે, તો કોઇ પોતાની ચાલાકથી પોતાનો હરદમ બચાવ કરતો નજરે પડે છે. એવા એક આ દુન્યવી નાટક તખ્તાપર તમને શું શું પાઠ ભજવી બતાવવાના છે, તે સઘળું જાણવાને શું આપણી પાસે કંઇ હથિયાર નથી? આ સવાલનો જવાબ ફક્ત એક અને એકજ વિદ્યા, કે જે વર્ષો અસંખ્ય સદીઓ આગમચના સર્વેથી મહાન પુરૂષો, કે જેઓની બરાબરી આજના વખતમાં કોઇ પણ સાથે સરખાવી શકાતી નથી, તેવા પંડિતોએ વખાણેલી, ઉપયોગમાં લીધેલી, અને તે મારફતે ભેદો જાણી, ઘણીક બાબતોનું અજવાળું પાડેલું છે, તે વિદ્યા તે જ્યોતિષશાસ્ત્ર છે, તો તેવી પ્રબળ વિદ્યા શીખવાને કોઈપણ જ્ઞાની અને સમજુ શખ્સ કદી પણ ના કહે એ બનતું કઠણ છે. એ વિદ્યાના કેટલાક ઠગારાઓ અને પૈસાના લોભીઓની જુઠી ઠગબાજીથી એ વિદ્યા હાલ હીણાયલી છે, તેથી કાંઇ એમ ઠરતું નથી કે, એ વિદ્યા ખોટી છે. સુખમાં ઝુલાં ખાતો માનવી કદી એકવાર એ વિદ્યા સામે બેવિશ્વાસ થાય છે, પણ જ્યારે તેવા માનવીપર આફત આવી પડે છે, ત્યારે તેના વિચાર મંડળમાં એક મોજું એવું પણ આવી જાય છે, કે જ્યારે, તે જો ખોદાને નહીં યાદ કરતો હોય તોપણ બોલ-

રના અંતઃકરણના પોકારથી, તેની ગમે તેવી મગરૂરી, અહંકાર, અને તુમાખી છતાં "ઓ ખુદા" એવા શબ્દ નીકળે છે, અથવા તો "**ઓ નસીબ**" એવા શબ્દ બહાર આવે છે. એ શબ્દરૂપ પડઘા અંતરથી કહે છે, કે નસીબ જેવી બાબતને પીછાણવાને, તારાની ચાલનું ગણિત કરવું જરૂરનું છે. વળી કોઇ વિદ્વાન સાહેબો કહેશે, કે માણસનું નસીબ તો માનવી પોતે ખીલવે છે. માનવીનાં સુખ દુઃખ માનવીના પોતાનાંજ હોય છે, ને નસીબ તથા ગ્રહની ચાલ જેવું કંઇ નથી. અલબત એ દલીલમાં કેટલીક વજુદ છે, કે માનવી પોતાની રીતિ નીતિથી, અરસપરસની લાગણીથી, અને શિક્ષણથી, સહેજ તેવો ફેરફાર કરી શકે છે, પણ બીજી સંગીન રીતે જોતાં તે દમ વગરનું ગણાય છે. જો નસીબને સર્વે માણસ પોતપોતાની મરજી માફક કેળવી શકતું હત, તો આ જમાનામાં સૌ કોઇ પોતાનું નસીબ સારૂં બનાવવાનીજ કોશેષ કરત, ને તેથી જો હરેક ચીજનું સારૂંજ થાત, અને સૌ કોઈ પોતાને તવંગર બનાવી દેત. સૌ કોઈ તાબેદારીમાંથી મુક્ત થવા માગત, દુઃખીઓ કોઈ રહેત નહીં, અને એકમેકની ગરજ કોઇને પડત નહીં, તો આ દુનિયાની રચના ચાલતજ કયાંથી? અલબત વિદ્યા પુરવાર કરે છે કે માનવી પોતાના તકદીરને કેટલેક દરજ્જે, પોતાની અક્કલ હુશીયારી અનુભવ વગેરે મારફતે, સુધારી શકે છે, પણ તેથી કાંઇ એમ ઠરતું નથી, કે નસીબનો પાયોજ તેઓ પોતે રચનાર છે. ગુપ્ત વિદ્યાથી સિદ્ધ થયું છે, કે માનવીનાં કૃત્યો પ્રમાણે તેની ઉપાધિ ફેરવાતી જાય છે, તેનાં કર્તુકો પ્રમાણે તેની રૂવાંની ફેરવાતી જાય છે, અને તેજ પ્રમાણે તેના શબ્દો અને કાર્યોનો બીજાઓ તોલ કરતા જાય છે; એ સર્વેને ગ્રહ તારાઓના મહા મોટા લોહચુંબીક આકર્ષણ સાથે સંબંધ છે. એ સંબંધ આવી રીતે જોડાયલો છે. ધારો કે એક બચ્ચું જન્મતાં તેનો બાપ મરી જાય. તેની મા વિધવા થતાં બલાપો કરે, અને તે બચ્ચું માતાના હાથમાં હસી હસી ખુશાલીના ઉછાળા મારે, તે નિર્દોપતાનો નમુનો, શું પોતાનું એવું હીણભાગ્ય પોતે બનાવવા બેઠું હતું કે? શું તે વિધવા સ્ત્રીએ પોતાનું નસીબ, પોતાના ધણીના મરણથી શોકમાં લાવી મુકવાને, તથા પોતાનું ગુજરાન કરનારા છત્રરૂપી ધણીને મરી જવા જેવું નસીબ પોતે બનાવેલું કે? કદી નહીં, એ બનાવો બનવાના ભેદ પાછળ કુદરતે **વખત** અને **સંજોગ**, સંજોગ તે કાંઈ સાદા સંજોગો નહીં, પણ મહાન ગ્રહોના આકર્ષણથી ઉત્પન્ન થયેલા સંજોગો છે. ખુદ જગત, નેબ્યુલીમાંથી સૂર્ય, અને સૂર્યમાંથી સર્વે ગ્રહ અને દુનિયા પેદા થઈ છે, અને

દુન્યવી માનવી તથા હરેક ચીજોને એ રીતે ગ્રહોના આકર્ષણ સાથે સંબંધ છેજ. સુખીઓ દુઃખીઓની વાત જાણતો નથી, તે પોતે પોતાનાં સુખોથી એમજ સમજે છે કે, તેનામાં કાંઈ ખામી નથી, અને ગ્રહની કાંઈ અસરથી નહીં પણ પોતાના બુદ્ધિ બળથીજ તે સુખી છે. તે કહે છે કેઃ—

"I shall not be moved for I shall never be in adversity."

" મને જરા પણ અળવળ લાગવાની નથી, કારણ હું કદી પણ કોઈ જાતની નાચારી અને દુઃખમાં આવી પડવાનો નથી. "

આ શબ્દો કેટલા અહંકારથી ભરેલા છે, પણ કહેવત છે કેઃ—સદા ઝડપથીજ શરત જીતાતી નથી, જોરથીજ લડાઇ જીતાતી નથી, અકલમંદજ ભુખે મરે છે, અક્કલની દોલતવાળાને પૈસા મળતા નથી, હુન્નરનીજ કાંઇ સદા કદર બુજાતી નથી, પણ ફક્ત " **વખત** અને **ચાન્સજ** " તેઓમાં ફેરફાર કરે છે, અથવા એ સર્વે બાબતોનો સારો તેમજ માઠો **ચાન્સનો** એક **વખત** આવે છે. ગ્રહ તારાની અસરથીજ તમામે તમામ કાર્ય માનવીઓ કરે છે, અથવા બનાવો બને છે, એવું ચોક્કસ અનુમાન થયું નથી, સત્ય તો એજ છે કે ગ્રહ તથા તારાઓ પોતાનાં ખવાસ અને તે વખતનાં વાઇબ્રેશનો–ધ્રુજણો પ્રમાણે, તે માનવીને તેવા વિચારો તરફ દોરવે છે, અગર માનવી જો સત્યને ચાહી સારી અથવા તો નાસ્તિક થઇ બુરી બાજુઓપર ઢળે છે, તો તેનો જવાબદાર તે પોતેજ છે. સત્ય એ છે કેઃ—

Stars act or incline but never compel.

(૫) રાશિઓની સમજણ.

રાશિ મંડલ અથવા બાર રાશિના વર્તુલને અંગ્રેજીમાં **ઝોડીઆક** (Zodiac) કહે છે. એ બાર રાશિઓના ચક્રાવાની ૩૬૦° ડીગ્રી અથવા અંશ છે, અને તેને બાર ભાગમાં વહેંચી નાંખવામાં આવ્યા છે. તે દરેક ભાગને ઘર અથવા ભુવન કહે છે, એ બારે રાશિનો કોઠો નીચે પ્રમાણે જુદી જુદી ભાષાનાં તેનાં નામો સાથેનો છે.

બારે રાશિઓનાં નામો.

	ગુજરાતી.	અંગ્રેજી.	સંસ્કૃત.	ફારસી.	અરબી.	ઝંદ.	દશાતીર.	લૅટીન.	અંગ્રેજી નીશાન.	શરીરના ભાગ.	ઇજીપશીયન.
૧	ઘેટું	એરીસ	મેષ	બરે	હમલ	ફ્રવરદીન	ચમકાટ	મીનરવા	♈	માથું મોઢું	Cohiac.
૨	ગાય	ટૅાર્સ	વરખ	ગાવ	સૌર	અરદીબહેશત	ગામ	વીનસ	♉	ગળું	Tybi.
૩	જોડમૂર્તિ	જીમીની	મિથુન	દોપેકર	જોવઝ	ખોરદાદ	દામરીર	સૅાલ	♊	ફેફસાં તથા હાથ	Mechir.
૪	કરચલો	કૅનસર	કર્ક	ખરચંગ	સરતાન	તીર	મરચંગ	મરક્યુરી	♋	આંચળ	Phamenoth.
૫	સિંહ	લીઓ	સિંહ	શીર	અશદ	અમરદાદ	સાર	જ્યુપીટર	♌	હોજરી હાર્ટ	Pharmonti.
૬	કન્યા	વીર્ગો	કન્યા	ખુશે	સોમબોલ	શહેરેવર	અદશેહ	સીરસ	♍	આતરડાં અને પેટ	Pashons.
૭	કાંટો	લીબ્રા	તુલા	ત્રાજુ	મીઝાંન	મહેર	તુલાર	વલકન	♎	કમ્મર અને ગુરદા	Payni.
૮	વીચ્છુ	સ્કૉરપીઓ	વૃશ્ચિક	કઝદુમ	અકરબ	આંવાં	કાઝામ	માર્શ	♏	છુપી ઈંદ્રી	Epiphi.
૯	કામઠું	સૅગીટેરીસ	ધન	કમાન	કૌશ	આદર	ગમાર	દીએનાં	♐	જાંગ	Mesori.
૧૦	જંગલી બકરો	કૅપ્રીકૉર્ન	મંકર	બોઝ	જધ્ય	દેહે	મઝદ	વેસ્તા	♑	ગુઠણ	Thoth.
૧૧	ડોલચું	ઍકવૅાર્સ	કુંભ	દુલ	દલવ	બહમન	દાલ	જુનો	♒	પગનાં ટેટાં	Paophi.
૧૨	માછલી	પીસીસ	મીન	માહી	હુત	અસપંદારમદ	રમીમ	નેપચ્યુન	♓	પગનાં તળીયાં	Athyr.

ગુજરાતી પંચાંગો વગેરે સાધારણ વપરાશમાં હાલનાં સમયે આપણે સંસ્કૃત નામો સાધારણ રીતે વાપરીએ છીએ, જેથી આ પુસ્તકમાં સર્વે ઠેકાણે રાશિઓનાં નામ **મેષ, વરખ, મિથુન, કર્ક, સિંહ, કન્યા, તુલા, વૃશ્ચિક, ધન, મકર, કુંભ, મીન,** એ પ્રમાણે રાખ્યાં છે.

બારે રાશિઓનાં રૂપ, રંગ, ખાસીયત, વીગેરે.

	રાશિ નામ.	જાત.	ખવાસ.	વખતનું અનુમાન.	અસર.	રંગ.	પંચાંગમાં નીશાન.
૧	મેષ	મરદ	આતશી	ટુંકો	ચર	સફેદ	♈
૨	વરખ	ઓરત	ખાકી	ટુંકો	સ્થિર	સફેદ અને પીળો	♉
૩	મિથુન	મરદ	પવન	ટુંકો	નપુંસક, દ્વિસ્વભાવ	લાલ	♊
૪	કર્ક	ઓરત	પાણી	લંબાણુ	વૃદ્ધિ કરનાર, ચર	લીલો અને ભુરો	♋
૫	સિંહ	મરદ	આતશી	લંબાણુ	નપુંસક, સ્થિર	લાલ અને લીલો	♌
૬	કન્યા	ઓરત	ખાકી	લંબાણુ	નપુંસક	કાળો અને બલ્યુ	♍
૭	તુલા	મરદ	પવન	લંબાણુ	ચર	લાલ અથવા કીરમજી	♎
૮	વૃશ્ચિક	ઓરત	પાણી	લંબાણુ	વૃદ્ધિ કરનારી, સ્થિર	ભુરો રંગ	♏
૯	ધન	મરદ	આતશી	લંબાણુ	દ્વિસ્વભાવ	પીળો અને લાલ	♐
૧૦	મકર	ઓરત	ખાકી	ટુંકો	ચર	કાળો બ્રાઉન	♑
૧૧	કુંભ	મરદ	પવન	ટુંકો	સ્થિર	બ્લ્યુ	♒
૧૨	મીન	ઓરત	પાણી	ટુંકો	વૃદ્ધિ કરનાર, દ્વિસ્વભાવ	સફેદ	♓

રાશિઓ માટે આગળ જતાં વધુ ખુલાસો તથા ફળાદેશ લખ્યો છે.

(૬) ગ્રહો, તેમનાં જુદી જુદી ભાષામાં નામો.

	ગુજરાતી.	અંગ્રેજી નીશાન.	અંગ્રેજી.	ફારસી.	દશાતીર.	અરબી.	સંસ્કૃત.	હીબ્રુ.
૧	નેપચ્યુન	♆	નેપચ્યુન	....	....	......	......	....
૨	હર્શલ	♅	હર્શલ	....	....	......	......	....
૩	શનિ	♄	સૅટર્ન	કેવાન	સનાશીર	ઝોહલ	મંદ	અશ—શેબે
૪	બૃહસ્પતિ	♃	જ્યુપીટર	અહુરમઝદ	બરહસ્જી	મોશતરી	બૃહસ્પતિ	કીમ—ચાંશ
૫	મંગળ	♂	માર્સ	બેહરામ	બલરામ	મરીક	ભૌમ્ય	અશ—લીશ
૬	સૂર્ય	☉	સન	ખોરશેદ	હરમીદ	શમ્સ	આદિત્ય	અશ—શેડ
૭	શુક્ર	♀	વીનસ	નાહીદ	બનીદ	ઝોહરે	ભૃગુ	અશ—દશ
૮	બુધ	☿	મરક્યુરી	તીર	કલંગ	ઓતારદ	સૌમ્ય	અર—રાએ
૯	ચંદ્ર	●	મુન	માહ	ફ્રામશીદ	કમર	ઈંદુ	અશ—નીમ
	રાહુ	☊	મુન્સનોડ	....	....	......	......	....
	કેતુ	☋	મુન્સટેલ	....	....	......	......	....

રાહુ તથા કેતુ કાંઇ ગ્રહો નથી પણ ફક્ત પૃથ્વીના ઉત્તર તથા દક્ષિણ ભાગનો કાલ્પત છાંયો છે.

ગ્રહોનો વિસ્તાર.

ગ્રહ.	સૂર્યથી છેટું માઇલ.	વિસ્તાર મ.ઇલ	કેટલા દિવસનું ગ્રહની ચાલનું વર્ષ.	ગ્રહનો એક દિવસ કેટલા કલાકનો હોય છે.	પોતાની ઓરબીટમાં કલાકની ચાલ.	ગ્રહોના ઉપગ્રહ અથવા ચંદ્રો.
				કલાક મી૦	રેવોલ્યુશન	
બુધ	૩૫૩૯૨૦૦૦	૩૦૫૮	૮૮ દીવસ	૨૪—૫	૧૦૫૦૦૦	૦
ગુરૂ	૪૭૫૬૯૨૦૦૦	૮૪૮૪૬	૪૩૩૩ ,,	૯—૫૫	૨૮૭૪૪	૪
શુક્ર	૬૬૧૩૪૦૦૦	૭૫૧૦	૨૨૫ ,,	૨૩—૨૧	૭૭૦૫૦	૦
શનિ	૮૭૨૧૩૭૦૦૦	૭૦૧૩૬	૧૦૭૫૯ ,,	૧૦—૨૯	૨૧૨૧૧	૯
મંગળ	૧૩૯૩૧૧૦૦૦	૪૩૬૩	૬૮૭ ,,	૨૪—૩૭	૫૩૦૯૦	૨
હર્શલ	૧૭૫૩૮૬૯૦૦૦	૩૩૨૪૭	૩૦૬૮૭ ,,	૯—૩૦	૧૪૯૬૮	૪
નેપચ્યુન	૨૭૪૫૯૯૮૦૦૦	૩૭૨૭૬	૬૦૧૨૭ ,,	....	૧૧૯૫૮	૧
દુનિયા	૯૧૪૩૦૦૦૦	૭૯૨૬	૩૬૫¼ ,,	૨૪—૦	૬૫૫૩૩	૧

ગ્રહોની બીજી વધુ વિગતો તથા ગુણદોષ અને ફળદોષ આગળ આપ્યાં છે,

ગ્રહોનાં દૃષ્ટિ અથવા " એસપેકટસ "

આ ઉપર દરશાવેલા કોઠાઓ માંહેલી ગ્રહોની અંગ્રેજી નીશાન તથા રાશીઓની અંગ્રેજી નીશાનો વીગેરે, તેમજ આ નીચે દરશાવેલી **એસપેકટસોની** નીશાની તથા સમજણ વીગેરે સર્વે બાબત અભ્યાસીએ ઘણા ધ્યાનથી ગોખી રાખવી, કે જેથી કરીને, તેને આગળ જતાં તે યાદ રહેવાથી દરેક બાબત તુરત સમજ પડે. કારણ કે એ નીશાનીઓ મારફતેજ અંગ્રેજી પંચાંગ વાંચી શકાય છે, તથા ગ્રહોના અંશ અને તેની દૃષ્ટીઓ જાણવાથીજ સર્વે ભુત ભવિષ્ય વર્તી શકાય છે, માટે એ બાબત પુષ્કળ ગોખી ધ્યાનમાં રાખવાની જરૂર છે.

(૭) ગ્રહોની એસપેકટસ.

રાશિ તથા ગ્રહોની ડીગ્રી (અંશ) તથા તેની દ્રષ્ટિ અથવા એસપેકટસનો કોઠો.

એસપેકટસ.	દૃષ્ટિની ડીગ્રી.	પંચાંગમાં નીશાન.	ફળ.	કેટલાં ભુવનનો તફાવત.
સેમી-સેક્ષટાઈલ	૩૦°	⊻	હમેશાં સારૂં	૧
સેમી-ક્વીનટાઈલ	૩૬°	⊥	જરાક સારૂં	૧ ૨/૫
સેમી-સ્કવેર	૪૫°	∠	હમેશ બુરૂં	૧ ૧/૨
સેક્ષટાઈલ	૬૦°	✳	હમેશ સારૂં	૨
ક્વીનટાઈલ	૭૨°	Q	જરાક સારૂં	૨ ૧૨/૩૦
સ્કવેર	૯૦°	□	મહા બુરૂં	૩
ત્રાયન	૧૨૦°	△	ઘણુંજ સારૂં	૪
સેક્ષવી ક્વોડરેટ	૧૩૫°	⊡	ખરાબ	૪ ૧/૨
બાયક્વીનટાઈલ	૧૪૪°	±	સહેજ સારૂં	૪ ૨૪/૩૦
ક્વીનક્યુન	૧૫૦°	⊼	અસંભવિત	૫
ઓપોઝીશન	૧૮૦°	☍	મહા બુરૂં	૬
કંજંકશન	૩°	☌	સારૂં તેમજ માઠું ગ્રહના ગુણ પ્રમાણે.	સમાગમ
પેરેલલ		P		એકજ અંશે સામંત્ર થાય

આ એસપેકટસો બાબેની સમજણ નીચે પ્રમાણે છેઃ—

રાશી મંડલનાં વરતુલને અંગ્રેજીમાં **“ઝોડીક”** કરીને કહે છે, અને તેના ચકરાવાને **બાર ઘર** અથવા **ભુવન** કહેવામાં આવે છે. એ આખા ચકરાવાની ૩૬૦° (અંશ) છે. યાને દરેક ઘર ત્રીસ અંશનું હોય છે. પહેલાં ભુવનથી બીજું ભુવન તેને “સેમી–સેક્ષટાઈલ” (Semi–Sextile.) કહે છે. (જુવો ઉપલો કોઠો) તેમાં એ ૩૦ નાં આંકને અંગ્રેજી નીશાન ⊻ મારફતેજ ઓળખવામાં આવે છે. તે પ્રમાણે અમુક ડીગ્રીનાં જુદાં જુદાં નામો અને નીશાનો ઉપલા કોઠામાં લખેલાં છે. જેનો ઉપયોગ આગળ જતાં સમજાવીશું, તેટલાં તે ખુબ ધ્યાનમાં ગોખી રાખવાની જરૂર છે.

પેરેલલ (Parallel):—કોઇ પણ ગ્રહ બીજા ગ્રહની સીધી ડીગ્રીમાં, ઉત્તર તરફ અથવા તો દક્ષિણ તરફ જતો, એક સરખે અંશે (યાને એક સરખી ડીગ્રીની લેટીત્યુડમાં આવે) તેને **પેરેલલ** કહે છે.

કંજંકશન (Conjunction):—એની અંગ્રેજી નીશાની ☌ આવી છે. એને સમાગમ અથવા સંયુતી કહે છે, જ્યારે સમાગમ થાય છે, ને તેમાં એક ગ્રહ બીજા ગ્રહની વરતુલની હદમાં આવે છે, ત્યારે તે લોકનો સમાગમ અથવા સંયુતી થાય છે, જે કેટલીક વખતે સારા ગ્રહો સાથે હોય છે, તો ઘણું સારૂં ફળ આપે છે, અને બુરા ગ્રહો વચ્ચે થાય છે, તો નેષ્ટ ફળ આપે છે. કંજંકશનો મુખ્ય કરીને નેષ્ટ ફળ આપે છે, અને સારાં કંજંકશનો તો ફક્ત થોડાંજ છે, જે નીચે લખ્યાં છે.

ગુરૂ	સાથે	હરશલનું	કંજંકશન.
ગુરૂ	,,	રવી	,,
ગુરૂ	,,	શની	,,
ગુરૂ	,,	શુક્ર	,,
ગુરૂ	,,	બુધ	,,
ગુરૂ	,,	ચંદ્ર	,,
શુક્ર	,,	બુધ	,,
શુક્ર	,,	ચંદ્ર	,,
બુધ	,,	ચંદ્ર	,,

આ ઉપર લખેલાં કંજંકશનો સીવાય બીજાં હરેક કંજંકશનોનું ફળ ઘણુંજ ખરાબ જાણવું, અથવા સહેજ કોઈ વાર લાભ કરતું પણ હોય છે.

ઉપલા કોઠાની **એસપેકટસો** યાને દ્રષ્ટીઓમાં "**ઓપોઝીશન**" (Opposition) યાને સામસામી દ્રષ્ટીનું ફળ હમેશાં ઘણુંજ ખરાબ ગણવું, ઓપોઝીશનથી ઉતરતું ફળ હરેક જુદી જુદી એસપેકટસોનું છે, તેમાં મેષ, કર્ક, તુલા, મકર, આ ચાર રાશી માંહેલી કોઇપણ રાશીમાં, કોઇપણ સારી

કે માઠી દ્રષ્ટી યાને એસપેકટસ કે સમાગમ થાય, તેનું બળ સર્વોપરી, તેના સારા કે માઠા ગુણ પ્રમાણે આપે, તેથી ઉતરતું ફળ વરખ, સીંહ, વૃશ્ચિક, કુંભ એ રાશીઓનું છે, અને તેથી પણ ઉતરતું ફળ મીથુન, કન્યા, ધન, મીનનું છે. દાખલા તરીકે "સ્કવેર" યાને ૯૦° અંશની એસપેકટ જો મેષ, કર્ક, તુલા, કે મકર રાશીમાં થઇ હોય તો તેનું ફળ, મીથુન, કન્યા, ધન, મીનમાં થયલાં " ઓપોઝીશન " ની ખરાબમાં ખરાબ અસરની બરાબરી કરી શકે છે.

એક ગ્રહ બીજા ગ્રહથી કેટલી ડીગ્રી અથવા અંશ અને કેટલાં ઘરને તફાવતે છે. તે તપાસવાનો દાખલો:—

જેમ કે મેષ રાશી ૫° અંશની છે તો ત્યાંથી વરખ રાશી ૫° અંશની હોય તો, ૩૦° યાને એક ઘરનો તફાવત થયો, તો તેને સેમી-સેક્ષટાઇલ કહે છે. તેમજ વરખ રાશી ૨૦° અંશે હોય તો, ત્યાંથી ચોથી રાશી કન્યા ૨૦° અંશે, ૧૨૦° અંશ અથવા તો ચાર ભુવનને તફાવતે છે, તેને " ત્રાયન " કહે છે, એ પ્રમાણે ગ્રહો કેટલે તફાવતે એક રાશીથી બીજી રાશીમાં બેઠા છે, અને તેનું ફળ તે સારૂં અથવા નઠારૂં આપશે તે જાણવા માટે ઉપર લખ્યા પ્રમાણે ઉપલા કોઠામાં જણાવેલી એસપેકટસોનો ઉપયોગ કરવો તથા તે ખુબ ધ્યાનમાં રાખી વિવેચન કરવું.

કંજંકશન (Conjunction) યાને એક ગ્રહ બીજા ગ્રહ સાથે સમાગમમાં કેટલે અંશે આવેલા હોય ત્યારે યુત્તી કરે, તેની ગણત્રી રાશીના અંશ ઉપર નહીં, પણ ગ્રહના પોતાના અંશબળ યાને ડીગ્રી ઉપર રહે છે. હરેક ગ્રહના કંજંકશન માટેનો તેની લાઇટનો છેડો તથા વરતુલ જુદો જુદો હોય છે, જે વરતુલના પ્રકાશને " **ઓરબ્સ** " (Orbs) કહે છે, હરેક ગ્રહના કંજંકશન માટેના તફાવતની ડીગ્રીનો " **ઓરબ્સ** " (Orbs) યાને તે ગ્રહની લાઇટનાં વરતુલનો ઘેરાવો જુદો જુદો રહે છે. તે નીચે પ્રમાણે છે:—

હરશાચલ	૮°	અંશ	બુધ	૮°	અંશ
શની	૮°	,,	ગુરૂ	૧૦°	,,
મંગળ	૮°	,,	રવી	૧૭°	,,
શુક્ર	૮°	,,	ચંદ્ર	૧૨°	,,

જન્મપત્રિકા માટે જન્મ કુંડલી કાઢે છે. તે વખતે દરેક રાશીની ડીગ્રીનો અંશ કાઢવા ઉપરાંત ગ્રહનો પણ અંશ યાને ડીગ્રી કાઢેલી હોય છે, જેમ હરેક રાશી ત્રીસ અંશ બળ ધરાવે છે, તેમ હરેક ગ્રહ પણ ત્રીસ અંશ બળ ધરાવે છે, હવે કંજંકશન કયારે થાય છે. તેનો દાખલો:—

જ્યારે એક ગ્રહ ફરતો ફરતો બીજા ગ્રહની નજદીકમાં આવે છે, ત્યારે તેઓની લાઇટનો ઓળો એક બીજાપર પડે છે તેને કંજંકશન કહે છે, હવે ધારો કે જન્મ કુંડલીમાં સુર્ય ૧૭° અંશનો છે, અને બુધ તેની નજદીક આવીને કંજંકશન કરે છે, તો ઉપર લખેલા ગ્રહના "ઓરબ્સ" (Orbs) પ્રમાણે, સુર્યની ૧૭° હોય છે, તેની સાથે બુધની ૮° એ બેઉનો સરવાળો કરવો, તો ૧૭°+૮°=૨૫° થયાં, હવે એને અરધા કરી નાખવા, અથવા બે એ ભાગી નાખવા, તો સાડાબાર ડીગ્રી અથવા અંશ થઇ, હવે જ્યારે બુધ ફરતો ફરતો સુર્યથી સાડાબાર ડીગ્રી જેટલે છેટે, નજદીક આવી લાગે, ત્યારે કંજંકશન શરૂ થયલું કહેવાય અને સાડાબાર ડીગ્રીથી વધારે ડીગ્રી જ્યારે આગળ અથવા પાછળ જે કોઇ ગ્રહ જાય, ત્યારે "**સેપરેશન**" (Separation) યાને કંજંકશનનો છુટકારો થયેલો જાણવો, એજ પ્રમાણે જે કોઇ ગ્રહ એક બીજા ગ્રહની પાસે આવી કંજંકશન કરતો હોય તો, **તે બેઉ ગ્રહના ઓરબ્સની ડીગ્રીઓનો સરવાળો કરી, તેના અરધા ભાગે, જ્યારે તે ગ્રહ નજદીકમાં આવે, ત્યારે કંજંકશન થયલું જાણવું.**

ચેતવણી:—આગળ આપેલાં **હરેક નીશાનો** અને કોઠાઓ, તથા સર્વે બાબતો, વાંચનારે પક્કી રીતે અભ્યાસ કરી મનમાં ઠસાવી મેલવી, કારણકે આગળ જતાં એ બાબતો વારંવાર આવ્યા કરશે, તે વખતે એક બાબત અને એક ગુણ, બીજી બાબત અને બીજાજ ગુણમાં ભેળસેળ નહીં થઇ જવા પામે, તથા જ્યોતીષીથી ભવિષ્ય બરાબર રીતે જોવાઇ શકાય, માટે એટલી બાબતોની "**ટેકનીકલ**" નીશાનો તથા તેના ગુણદોષની તથા આગળ આપેલાં રાશી અને ગ્રહ તથા એસપેકટસોના કોઠાઓની પુરતી માહીતી મેળવ્યા પછી આગળ અભ્યાસ વધારવો, નહીં તો પાછળ ઘણી ગુંચવણો ઉપજવાનો સંભવ રહેશે, માટે એ બાબતો ખુબ ધ્યાનમાં ઉતારી લેવાની જરૂર છે.

૮ જ્યોતિષ કુંડળી તથા તેનાં બાર ભુવનો.

જન્મપત્રિકામાં હાલની રૂઢીએ ઘણીક ચીજો લખેલી હોય છે તેમાં મુખ્ય પહેલે તો જન્મ દિવસ, વાર, જન્મનો વખત વગેરે લખેલો હોય છે, એ કુંડળી અંગ્રેજી પ્રમાણે બે ઢબની બનાવવામાં આવે છે, અને તેમાં બાર ભુવનો અથવા બાર ઘરો દેખાડવામાં આવે છે, એ કુંડળીના વિસ્તારમાં જન્મોજન્મથી ગ્રહો ફરતા રહેલા છે, તથા માનવીના જન્મ વખતે, તેઓ જે જે ભાગમાં હોય, તે ભુવનમાં તેમની હકુમત ચાલે છે, કુદરતમાં ગ્રહો એ આસમાનના બારે બુરજોમાં પોતપોતાની માલેકી ધરાવે છે, અને ઘણીક વખતે ફરતા ફરતા તેઓ પોતાના ભુવન અને ત્યાંથી નીકળી, મિત્ર તથા શત્રુ ભુવનોમાં ફરીને, પોતાના ફેરાવાનું ચક્ર પુરૂં કરે છે. એ પ્રમાણે આકાશને બાર ભાગમાં વહેંચી નાંખી તેને રાશિમંડળ અથવા "ઝોડીયાક" એવું નામ આપ્યું છે. તે રાશિ મંડળના દરેક ભાગને તેની રાશિનું મથક ઠરાવેલું છે, જે રાશિઓને લગતો કોઠો વાંચવાથી માલમ પડશે. એ રાશિઓનો જે નકશો જન્મ વખતે બનાવવામાં આવે છે, તેને હૉરોસકોપ યાને ટપકો કહે છે. તેના બે આકાર હોય છે, કોઈ સરળતા માટે ગોળ અને કોઇ ચોરસ રીત પસંદ કરે છે, અત્રે સવડતાને અર્થે ગોળ કુંડળી પસંદ કરવામાં આવી છે.

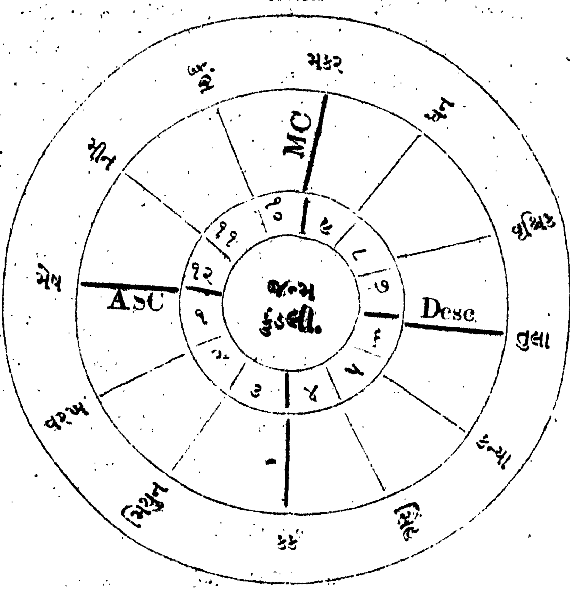
કુંડળીની સમજણ:—આવી રીતે ગોળ કુંડળી દોરવાથી વધારે સરળતા પડે છે. વચલા મધ્ય કુંડાળામાં જન્મનો વખત લખવામાં આવે છે, તેની સાથેજ તારીખ તથા વર્ષ અને બની શકે તો નામ પણ લખવામાં આવે છે. તેની આગળના ચક્રમાં ૧ થી ૧૨ સુધીના અંક છે, તે બારે ભુવન દેખાડે છે, તેની પછીના મોટા ભાગના ચકરાવામાં ગ્રહો લખવામાં આવે છે, અને સૌથી બહારના ગોળ ફેરાવાની અંદર દરેક લાઇન કે જે દરેક ભુવનનો **કુશ** ગણાય છે, તે કુશની લાઇનને છેડે રાશિઓ લખાય છે.

આકૃતિ પહેલી.

S દક્ષિણ.

Zenith

E પૂર્વ લગ્ન-ઉદય

W પશ્ચિમ

N ઉત્તર.

Nadir

આ ઉપર પાડેલી આકૃતિમાં બાર વિભાગ કર્યા છે, જ્યારે રોજ પૂર્વમાં સૂર્યનો ઉદય થાય છે, ત્યારે તે પહેલા નંબરવાળા ઘરમાં, બારમાં અને પહેલા ભુવન વચ્ચે જે આડી ડબલ લીટી છે, તેને પહેલા ભુવનનું કશ કહે છે, ત્યાં ઉગે છે, અને દુનિયાના ફરવા સાથે તે આપણને આગળ વધતો બારમા ઘરપર દેખાય છે. પછી અગિયારમા અને પછી જ્યારે દશમા ભુવનમાં આવે છે ત્યારે મધ્યાન બપોર યાને મેરીડીઅન ઉપર આવે છે, અને એજ પ્રમાણે સૂર્ય સાંજે અસ્ત પામતી વખતે, સાતમા ભુવનમાં યાને પશ્ચિમ દિશામાં આવે છે, તે રાતના બાર વાગે બરાબર ઉત્તર એટલે ચોથા ઘરમાં હોય છે, અને સવારે પાછો પૂર્વ તરફ આગળ વધતો, પહેલા ઘરમાં જેવો

દેખાય છે, તેવા સૂર્ય ઉદય થયો એમ કહેવાય છે. જોકે દેખીતી રીતે તો જાણે સૂર્ય ફરતો અને ભુવનો બદલતો માલમ પડે છે, પણ ખરી રીતે તો આપણી દુનિયાના ફરવાથી એમ લાગે છે. હવે બાળકના જન્મ વખતે, જન્મ કુંડળી કાઢવા અથવા તો કોઈ એકાએક કંઈ જ્યોતિષીને સવાલ પુછે, તે વખતની કુંડળી **અટકળે કાઢવા માટે** ઉપલી રીત સાધારણ અને સરળ છે, પણ તેમાં ચોક્કસ અંશ કે ડીગ્રીનું પ્રમાણ મળી શકતું નથી, પણ સહેજ સાધારણ ગ્રહો અમુક સ્થાને છે, એટલુંજ માલમ પડી શકે છે. ધારો કે એક બચ્ચાનો જન્મ સવારે દશ વાગે થયો, તો રવિ તે વખતે આ દશ ભુવનમાં કયે ઠેકાણે હોવો જોઈયે. જ્યારે સવારે રવિ ઉદય થાય ત્યારે ઉદયના વખતથી બે કલાક સુધી, તે પોતે જે રાશિનો હોય તે રાશિ સાથે પહેલા ભુવનમાં બે કલાક રહે, પછીથી બે કલાક બારમા ભુવનમાં અને પછીથી અગિયારમા ભુવને રહે અને મધ્યાન થતાં બરાબર બારને ટકોરે મધ્ય આસમાનમાં કુંડળીના દશમા ભુવનમાં આવે જ્યાંથી બે કલાક રહી આગળ જતાં, એવી રીતે ચોવીસ કલાકમાં તે પાછો પોતાના ઉદય થવાની જગ્યાએ આવી, બીજે દિવસે ઉદય થાય છે. એ બાબેની સમજણ આગળ જતાં વધુ ખુલાસાથી આપીશું. એ બારે ભુવનો યાને ઘરો શું શું બાબતો દર્શાવે છે, તથા તે ભુવનો મારફતે શું શું બાબતો જોવી તેની સમજણ પહેલાં લેવાની જરૂર છે, જે નીચે પ્રમાણે છે:—

૯ બાર ભુવન અને તેની સમજણ.

પહેલું ભુવન:—આ ઘરની હકુમત જે કોઈ માણસની જન્મ કુંડળી અથવા ટપકો હોય, તેનું પોતાનું શરીર, સ્વરૂપ, વગેરે દર્શાવે છે. વળી એ ઘરમાં જેમ સૂર્ય દુનિયામાં ઉગે છે તેમ માનવીનો સૂર્ય યાને જીવ જન્મ રૂપ લે છે, અને જેમ સૂર્ય મધ્યાનમાં જાય છે તેમ તે માનવી પોતાની કીર્તિએ ઉચાણમાં ચઢે છે, જ્યારે સૂર્ય જેમ અસ્ત થાય છે, તેમ માનવીની જીંદગીનો પણ અસ્ત થઈ અંત આવે છે, ત્યારે તે માનવી મરણ પામે છે. એ ભુવનની હકુમત તેના ખવાસ, મનશક્તિ વગેરે પર પણ અસર કરે છે, અને ખાસ કરીને એ ભુવનને **જન્મ લગ્ન** કરીને પણ કહે છે, તથા "**તનુભુવન**" કહે છે, યાને શરીરને લગતું ભુવન પણ કહે છે. એ ભુવનમાં જન્મકાળે જે રાશિ આવે, તે રાશિના જે ગુણદોષ આગળ આપ્યા છે, તેવા ખવાસવાળું, અને રીત રૂઢી તથા વિચાર આચારવાળું, તથા કદ સાઇઝ વગેરે તે રાશિના જણાવેલા ગુણ પ્રમાણેનુંજ હોય છે, પણ જો કોઈ ગ્રહ

તે રાશિમાં બેઠેલો હોય છે, ત્યારે તે ગ્રહને લગતી ખાસીયતો, તે માનવીમાં ઉતરે છે, જે તે રાશિમાં આવેલા ગ્રહને લગતી જે બાબતો આગળ આપી છે, તે પરથી જોવી. વળી કોઈ પાપ ગ્રહ જેવો કે શનિ, મંગળ રાહુ એવા ગ્રહ જો પહેલા ભુવને જન્મકાળે આવે તો, મોઢાપર કે માથાપર કંઈ તલ નિશાન, ઘા, અથવા લાંછન હોય છે, એ પ્રમાણે અમુક રાશિમાં અમુક ગ્રહ જે અસરો આપે છે, તે પાછળ લખી છે. એ ભુવન મારફતે, રૂપ, લક્ષણ, રંગ, સ્વભાવ, ગુણ અને સુખ દુઃખ, તથા પોતાના દેહને લગતી સર્વે હકીકત, અકસ્માત, વગેરેને લગતા જવાબો મળે છે, તે ઉપરાંત ભાઈઓના મીત્ર, રાજાઓના બાપ, દુશ્મનો અથવા ભાગીદારોની સ્ત્રી, નોકરનું મોત, પોતાના ફરઝંદની લાંબી મુસાફરી, ભાઈઓના દોસ્તો, અને ખુદ પોતાના વિચારો વગેરે બાબતને લગતી સર્વે બાબતનું ભવિષ્ય એ ભુવનથી વર્તી શકાય છે, એને અંગ્રેજીમાં **એસેનડંટ** કહે છે.

બીજું ભુવન:—આ ઘર પૈસા સંબંધીનું છે, એ મારફતે ધન દોલત, કુટુંબ, મુખ, વાણી, જમણી આંખ, વિદ્યા, તેમજ ગરીબાઈ, ખોટ, લાભ, ધીરધાર, દુશ્મનોની દોલત, તથા ખોટ, ભાઈ બેનના ખાનગી દુશ્મનો, બાપના મિત્રો, વેપાર, અને બચ્ચાંઓની આબરૂ, બૈરીનું મોત, ધણીનો ભાગીઓ અથવા જાહેર દુશ્મન વગેરે બાબતોને લગતા સર્વે જવાબો મળે છે, એ ભુવનને **ધન ભુવન** કહે છે.

ત્રીજું ભુવન:—આ ભુવનમાં વડા ભાઈ ભાંડુ, પાડપડોશી, પરાક્રમ વિષે, ઔષધ વિષે, સહાયતા વિષે, ગળા અને છાતી વિષે, જમણા કાન વિષે, ટુંક મુસાફરીઓ, કાગજ પત્રના વહેવાર વિષે, અફવા વિષે, ખુવાબ વિષે, દેવ દેહરાં, મહેતા મુનશી વિષે, દોસ્તદારનાં બચ્ચાં વિષે, પોતાના બચ્ચાંના મિત્રો વિષે, કાસદ ખેપિયા વિષે, નોકરના રોજગાર વિષે, રાજાઓની માંદગી વિષે, તથા બાપના ખાનગી દુશ્મનો વિષે, જોવામાં આવે છે, તથા તેને લગતા સર્વે ખુલાસાનો જવાબ મળે છે, એ ભુવનને **ભાંડુસ્થાન** અથવા **પરાક્રમભુવન** પણ કહે છે.

ચોથું ભુવન:—આ ભુવનમાં ઘર ખેતર બાપ (અંગ્રેજી પ્રમાણે આ ભુવનમાં બાપને લગતું અને ખાસ કરીને બાપને અસર કરનારૂં લેખવામાં આવે છે) સ્થાનક વૃદ્ધિ વિષે, ભોજન વિષે, ગાડી ઘોડા પાલખીના સુખ વિષે, હૃદય વિષે, આસન અથવા બેઠક વિષે, સુખ વિષે, જમીન, ખેતર, શહેર, ગામ, છુપો ખજાનો, બાગ બગીચો, તેમજ દરેક કાર્યનું શું છેવટ

આવશે તેના જવાબ, પહેલા ભાઇ અથવા પહેલી બેનની દોલત, પોતાના બચ્ચાના છુપા દુશ્મનો, વર અથવા બાયડીના જાહેર દુશ્મન, તથા વેપાર વારસો હિસ્સો અથવા મુવેલાનો માલ, દોસ્તોના માંદગી, નોકરોના મિત્ર, વગેરે બાબતોનો ખુલાસો મળે છે. એને **સુખ ભુવન** કહે છે.

પાંચમું ભુવનઃ—પુત્ર વિષે, બુદ્ધિ વિષે, મંત્ર વિષે, ભોજન વિષે, હૃદય વિષે, ગર્ભ વિષે, બાપની દોલત વિષે, પહેલા ફરઝંદની તંદુરસ્તી તથા દેખાવ વિષે, એપિયા અથવા કાસદની ફત્તેહ વિષે, મોજ મજાહ વિષે, ચાલ-ચલણ વિષે, સોરટી સટ્ટા વિષે, જુગાર વિષે, ઘોડાની અથવા દોડવાની સરત વિષે, ગાનતાન, વાજીંત્ર વિષે, ઢોંગીલાપણા, રમુજ, નાટક, પાનાની રમત વગેરે વિષે, બીજા ભાઈ વિષે, અથવા બીજી બેન વિષે, રાજાઓનાં મોત વિષે, અને નોકરોના ખાનગી દુશ્મન વિષે, દરેક ખુલાસો મેળવી શકાય છે. એને **પુત્રસ્થાન** પણ કહેવામાં આવે છે.

છઠ્ઠું ભુવનઃ—આ ભુવનમાં રોગ, શત્રુ, દુઃખ દરદ, મોસાળ પક્ષ, ચોર, વીઘ્ન, કલેશ, ઘા વાગવા વિષે, ખાધાના ટેસ્ટ વિષે, નોકર ચાકર, તથા હાથ નીચેનાં માણસો વિષે, હલકા માણસો વિષે, નાનાં જાનવરો વિષે, કાકાઓ વિષે (ગુજરાતી પ્રમાણે મામાઓ વિષે), કાકીઓ વિષે, ભાડુત વિષે, ખેડુત વિષે, પહેલા ફરઝંદની પૈસા સંબંધી સ્થિતિ વિષે અને દરેક મજદુરી વિષેના સવાલોના જવાબ આ ઘર મારફતે મેળવી અને જાણી શકાય છે. એને **રોગ શત્રુનું** ઘર પણ કહે છે.

સાતમું ભુવનઃ—આ ભુવનમાં લગ્ન વિવાહ, સ્ત્રી, જવા આવવા વિષે, ખોવાયલી ચીજ વિષે, કોર્ટ દરબારના કજીયા વિષે, દરેક પ્યારની બાબત વિષે, વૈરી અથવા વરની ખાસીયત અને ગુણ વિષે, ચોરી ચગારી વિષે, નાસભાગ વિષે, મોટાબાવા વિષે, કંટ્રાક્ટ, ભાગીદારી, દંડ, શેર સટ્ટાની દલાલી વિષે, કેસ કોણ જીતશે તે જોવા વિષે, લડાઇ વિષે, ત્રીજા ભાઈ અથવા બહેન વિષે, બીજા ફરઝંદ વિષે, ડોકટર વિષે, જે માણસ સાથે કંઈ પણ વહીવટ કે બાબસતા રાખીયે તેના વિષે, જાહેર દુશ્મનો વિષે, ભાઈનાં બચ્ચાં વિષે, બાપનાં ઘરબાર વિષે, ગરીબ લોક અથવા નોકરોની એસ્કેયામત વિષે, રાજાઓનાં માન વિષે, દોસ્તોના ધર્મ વિષે, અને દોસ્તોની લાંબી મુસાફરી વિષે, સર્વે બાબતનો ખુલાસો મળે છે. એને **સ્ત્રી ભુવન** કહે છે.

આઠમું ભુવનઃ—આ ભુવનમાં મોત વિષે, કષ્ટ દુઃખ વિષે, વારસા હિસ્સા વિષે, જીંદગીની લંબાઇ વિષે, છુપા ભાગ વિષે, મોતનાં કારણ વિષે,

મોતની જગ્યા વિષે, અપવાત વિષે, બૈરીના પૈસા વિષે, વીલ, ભાગીદારની દોલત, નોકર ચાકરના ભાઈ બેન વિષે, ત્રીજા ભાઈની દોલત વિષે, પહેલા ભાઈ કે બેનની માંદગી વિષે, ધર્મગુરૂના દુશ્મનો વિષે, રાજાના મિત્રો વિષે, જડજ અને મોટાં માણસ અથવા શેઠના મિત્રો માટે, ખાનગી દુશ્મનોના ધર્મ માટે અને બીજી બાબતોના જવાબ મેળવી શકાય છે. એને **અષ્ટમેષ** અથવા **આયુષ્યસ્થાન** પણ કહે છે.

નવમું ભુવનઃ—આ ભુવનમાં ભાગ્ય, ધર્મ દાન, તથા ગુરૂ, લાંબી મુસાફરી, પરદેશ, ધર્મગુરૂ, ચોપડી, લાભ, છાપકળા, ઇન્સ્યુરન્સ, વિદ્યા, સાયન્સ, ભક્તિ, ખુવાબ, અપશુકન, પોતાનો ધર્મ, ત્રીજું ફરઝંદ, તથા પહેલા ભાઇના જાહેર દુશ્મનો, કોર્ટ કજીયા, ભાગીદારી અને બાપની માંદગી, બાપના નોકર ચાકર કે ભાડુત, સાળા કે સાળી, નોકર ચાકર કે ભાડુતનું સુખ, જાહેર દુશ્મનોના ભાઇ વિષે, દોસ્તદારોના મિત્રો વિષે, રાજાના ખાનગી દુશ્મનો વિષે અને એવીજ બીજી બાબતોનો ખુલાસો જણાય છે. એ ભુવનને **ભાગ્ય ભુવન** પણ કહે છે.

દશમું ભુવનઃ—આ ભુવનમાં રાજા, જડજ, સરકાર, કર્મ, કીર્તિ, માન ઇજ્જત, આબરૂ, રાજ્યલાભ, ધંધો રોજગાર, નોકરી, માતા વિષે (અંગ્રેજી પ્રમાણે માતા અને ગુજરાતી પ્રમાણે બાપનું એ ભુવન લેખાય છે). રાજા, અમીર, સસરા, ચોરો જે કાંઇ ચોરી લઈ ગયા હોય તે વસ્તુ, સાતમા સ્ત્રી ભુવનના બાપ અથવા ઘર વિષે, બાપના જાહેર દુશ્મનો વિષે, પહેલા ભાઇ અથવા બેનના મોત વિષે, નોકર કે ભાડુતના પહેલા ફરઝંદ વિષે, પોતાના પહેલા ફરઝંદની માંદગી વિષે, મિત્રોના ખાનગી દુશ્મનો વિષે, તેમજ પોતીકા ખાનગી દુશ્મનોના મિત્રો વગેરે, સર્વે બાબત જોવામાં આવે છે. એ ભુવનને **કર્મ ભુવન** પણ કહેવામાં આવે છે.

અગિયારમું ભુવનઃ—આ ભુવનમાં લાભ, આશા, અકસ્માત સંજોગ, ઇચ્છા, પગ, ડાબો કાન, મોટાઈ, મિત્રો, સલ્લાહકાર, રાજાની દોલત, પહેલા ભાઈ કે બેનનો ધર્મ વિચાર, પોતાની પાંચમી બહેન અથવા ભાઇનું રૂપ રંગ, ખવાસ, બાપનું મોત, પોતાનાં છોકરાંના જાહેર દુશ્મનો, પોતાના દીકરાની સ્ત્રી, તથા ભાગિયો વગેરે, સાવકાં બચ્ચાં, ભાઇ અથવા બેન અથવા પાડપાડોશીની લાંબી મુસાફરી વગેરે સર્વે બાબતોનો ખુલાસો આ ઘર મારફતે મેળવી શકાય છે. એને **લાભ ભુવન** પણ કહે છે.

બારમું ભુવન:—ખરચ, નુકશાન, હાની, ખાનગી દુશ્મન, દંડ, કેદ, ચોર લુટારાનો ભય, દોજખ, ડાબી આંખ, સુવાનું ઠેકાણું, બેઉ પગનાં તળીઆં, દીલગીરી, આફત, અદેખાઇ, દુશ્મનની, આપઘાત, રાજદ્રોહી, ખુન વગેરે, તેમજ પહેલા ભાઇનો ધંધો, બૈરી અથવા વરની સીકનેસ, બાપના ધર્મ વિચાર, બચ્ચાનું મોત, રાજાના ભાઇબંધો, બાપની લાંબી મુસાફરી વગેરે સર્વે બાબતોનો ખુલાસો આ ઘર મારફતે મેળવી શકાય છે. એને **ખર્ચ ભુવન** કહે છે.

એ પ્રમાણે ઉપલાં બાર ભુવનો મારફતે સર્વે જાતના સવાલો જોવામાં આવે છે, તથા તેનું ભવિષ્ય વર્તવામાં આવે છે.

પહેલું ભુવન તન સુખ, બીજું પૈસા, ત્રીજું ભાઇબંધ, ચોથું માબાપ, પાંચમું ફરઝંદ, છઠું માંદગી, સાતમું સ્ત્રી, આઠમું મોત, નવમું ભાગ્ય, દશમું કર્મ, અગિયારમું લાભ અને બારમું ખર્ચ ભુવન છે. તે **જન્મકાળે** જે માનવીની જન્મ કુંડળી કાઢીએ તે માનવીને માટે સર્વે બાબતો જોવી, **જેમકે** જન્મેલા બાળકની જન્મ ઘડી પળ પ્રમાણે કુંડળી કાઢી, ગ્રહ વગેરે સર્વે તેમાં ગોઠવ્યા પછી બચ્ચાની જીંદગી માટે જોવાનું છે, તો પહેલું ભુવન તે બચ્ચાનું શરીર, આઠમું તે મોત અને છઠું તે માંદગી, એ ત્રણે ભુવનનો વિચાર, તેમાં રહેલા ગ્રહ રાશિ વગેરે તથા તેઓને થતી **એસપેક્ટસો** મારફતે જોવું. એ પ્રમાણે ધારો કે તેના મિત્ર માટે જોવું છે, તો અગિયારમું ભુવન જાણવું, જો તેના ખાનગી દુશ્મન જોવા હોય તો બારમું, જો બચ્ચાંનું સુખ જોવું હોય તો પાંચમું, ધંધો જોવો હોય તો દશમું અને પૈસા સંબંધી જોવું હોય તો બીજું ભુવન, એ પ્રમાણે જોવું. **પ્રશ્નકાળે** જે કાંઇ ચીજ અથવા સવાલ પુછ્યો હોય તો, જે પહેલું ભુવન તે ખુદ સવાલનું તન યાને બંધારણ, બીજું ભુવન તે, તે સવાલ સંબંધી પૈસાની સ્થિતિ, ત્રીજું ભુવન તે સવાલની બાબત માટે કરવામાં આવેલાં લખાણપત્ર, એ પ્રમાણે સર્વે બીના **હોરારી એસ્ટ્રૉલૉજીમાં** આપી છે, તે પ્રમાણે જોવું.

એ પ્રમાણે કુંડળીમાં દેખાડેલાં બાર ભુવનો, હરેક માનવીની જન્મ કુંડળીમાં હોય છે, અને તેમાંથી તે માનવીને લગતી સર્વે, ઉપર દર્શાવ્યા મુજબ, ઉપલાં બાર ભુવનમાં દર્શાવેલી બાબતોનો ખુલાસો, તે ભુવનોમાં રહેલી રાશીઓ, તેમજ તે ભુવનોમાં રહેલા ગ્રહો, તથા તે ગ્રહોની દૃષ્ટિ અથવા **એસપેક્ટસોના** સારાં નરસાં ફળ પ્રમાણે કહેવામાં આવે છે. એ સર્વે બાબત કેમ જોવાની તે આપણે આગળ સવાલના પ્રકરણમાં લખીશું, તેમજ **હોરારી** સવાલોના જવાબોમાં ભાગ બીજામાં જોવું.

૧૦ બાર ભુવનોનાં નામની સમજણ.

પહેલું, ચોથું સાતમું અને દશમું, એ ભુવનોને **કેન્દ્રસ્થાન** (Angles) કહે છે અને તેઓ એક બીજાથી ૯૦° અંશપર આવેલાં છે. એને અંગ્રેજીમાં **એન્ગલ્સ** કહે છે, અને એ ઘણાં બળવાન ભુવનો છે, ખાસ કરીને પહેલું તથા દશમું ભુવન ઘણાંજ જરૂરનાં છે.

પહેલું, પાંચમું અને નવમું એ ત્રિકોણ યાને ૧૨૦° અંશપર એક બીજાથી છે કારણ કે પહેલા ઘરથી પાંચમું ૧૨૦° અંશે છે, અને પાંચમાંથી નવમું ૧૨૦° અને નવમાંથી પહેલું ૧૨૦° અંશ એમ ૩૬૦ નું આખ્ખું જોડીકનું સરકલ પુરૂં થાય છે.

ત્રીજું, છઠું નવમું અને બારમું, એ ભુવનોને **અપોકલીમ** ભુવન કહે છે, તથા અંગ્રેજીમાં એને **કેડન્ટ્સ** (Cadents) કહે છે.

બીજું, પાંચમું આઠમું અને અગ્યારમું, એ ઘરોને **પણફર** યાને અંગ્રેજીમાં **સકસીડન્ટ્સ** (Succeedents) ભુવનો કહે છે.

પહેલું, ચોથું, સાતમું અને દશમું, એ ઘરોમાં જો સારા ગ્રહો જેવા કે ગુરૂ, શુક્ર, ચંદ્ર, બુધ બેઠા હોય તો સારૂં ફળ આપે, ને પાપગ્રહ હોય તો સારા નહીં. ચોથામાં શુક્ર અથવા ચંદ્ર બળવાન ગણાય છે.

છઠું, આઠમું અને બારમું, એ ખાડાનાં ઘર ગણાય છે. એને નેષ્ટ સ્થાન કહે છે, અને એમાં ગ્રહો પડેલા ફળ આપતા નથી. સાતમા ભુવને શનિ બળવાન કહેવાય છે, દશમા ભુવને મંગળ તથા રવિ ઘણાજ બળવાન ગણાય છે.

પહેલું, પાંચમું અને નવમું, એ સારા ગ્રહો સારૂં ફળ આપે છે, દશમું ભુવન, જેને મેરીદીયન યાને મધ્ય આકાશ કહે છે, અને જે કોઇ ગ્રહ આકાશનાં મેરીદીયનની નજદીમાં હોય તેટલો સારો ગણેલો છે. પાપગ્રહ પણ સારૂં ફળ થોડો વખત આપે છે ને પછી પડતી દશા કરે છે.

૧૧ ગ્રહોનું ઉંચ નીચ બળ.

દુનિયાનાં રાશિ મંડળનાં બાર ભુવન છે, તે બારે રાશિઓનાં માલેક યાને ધણી ગ્રહોને નેમવામાં આવેલા છે, તે ગ્રહો, ચોક્કસ ભુવનનો ચોક્કસ ગ્રહ માલેક છે, અને એ ગ્રહો પોતાનાં ભુવનથી સાતમે ભુવને જે રાશીમાં આવે તે રાશિ તેઓના શત્રુનું ભુવન ગણાય જેથી તેઓ ત્યાં ખાડામાં પડેલા જેવા જાણવા. દરેક ગ્રહને પોતાને માટે બે ભુવનો આપેલા છે, ફક્ત રવિ અને ચંદ્રને એકેકુંજ ભુવન છે. જુવો કોઠો:—

ઊચ્ચ નીચનો કોઠો.

રાશી.	ઊંચના ગ્રહ.	માલેક ગ્રહ.	ત્રીપ્લીસીટી.	ટર્મ્સ (Terms.)					ફેસીસ (Faces.)			અસ્ત.	નીચ.
મેષ	રવી ૧૯°	મંગળ	રવી ગુરૂ	ગુરૂ ૬°	શુ૦ ૧૪	બુધ ૨૧	મંગળ ૨૬	શની ૩૦	મંગળ ૧૦	રવી ૨૦	શુક્ર ૩૦	શુક્ર	શની ૧૫°
વરખ	ચંદ્ર ૩°	શુ૦	શુ૦ ચં૦	શુ૦ ૮	બુધ ૧૫	ગુરૂ ૨૨	શની ૨૦	મંગળ ૩૦	બુધ ૧૦	ચંદ્ર ૨૦	શની ૩૦	મંગળ	કેતુ ૩° હરશલ
મીથુન		બુધ	શની બુધ	બુધ ૭	ગુરૂ ૧૪	શુક્ર ૨૧	શની ૨૫	મંગળ ૩૦	ગુરૂ ૧૦	મંગળ ૨૦	રવી ૩૦	ગુરૂ	
કર્ક	ગુરૂ ૧૫°	ચં૦	મંગળ મંગળ	મંગળ ૬	ગુરૂ ૧૩	બુધ ૨૦	શુક્ર ૨૭	શની ૩૦	શુક્ર ૧૦	બુધ ૨૦	શની ૩૦	શની	મંગળ ૧૭°
સીંહ		રવી	રવી ગુરૂ	શની ૬	બુધ ૧૩	શુક્ર ૧૯	ગુરૂ ૨૫	મંગળ ૩૦	શની ૧૦	ગુરૂ ૨૦	મંગળ ૩૦	શની	
કન્યા	બુધ ૧૫°	બુધ	શુ૦ ચં૦	બુધ ૭	શુ૦ ૧૩	ગુરૂ ૧૮	શની ૨૪	મંગળ ૩૦	રવી ૧૦	શુક્ર ૨૦	બુધ ૩૦	ગુરૂ	શુક્ર ૯°
તુલા	શની ૨૧°	શુ૦	ચં૦ બુધ	શની ૬	શુ૦ ૧૧	ગુરૂ ૧૯	બુધ ૨૪	મંગળ ૩૦	ચંદ્ર ૧૦	શની ૨૦	ગુરૂ ૩૦	મંગળ	રવી ૧૯°
વૃશ્ચિક	હરશલ	મંગળ	મંગળ મંગળ	મંગળ ૬	ગુરૂ ૧૪	શુક્ર ૨૧	બુધ ૨૭	શની ૩૦	મંગળ ૧૦	રવી ૨૦	શુક્ર ૩૦	શુક્ર	ચંદ્ર ૩°
ધન		ગુરૂ	રવી ગુરૂ	ગુરૂ ૮	શુક્ર ૧૪	બુધ ૧૯	શની ૨૫	મંગળ ૩૦	બુધ ૧૦	ચંદ્ર ૨૦	શની ૩૦	બુધ	રાહુ ૩°
મકર	મંગળ ૨૮°	શની	શુ૦ ચં૦	શુ૦ ૬	બુધ ૧૨	ગુરૂ ૧૯	મંગળ ૨૫	શની ૩૦	ગુરૂ ૧૦	મંગળ ૨૦	રવી ૩૦	ચંદ્ર	ગુરૂ ૧૫°
કુંભ		શની	શની બુધ	શની ૬	બુધ ૧૨	શુ૦ ૨૦	ગુરૂ ૨૫	મંગળ ૩૦	શુક્ર ૧૦	બુધ ૨૦	ચંદ્ર ૩૦	રવી	
મીન	શુ૦ ૨૭°	ગુરૂ	મંગળ મંગળ	શુ૦ ૮	ગુરૂ ૧૪	બુધ ૨૦	મંગળ ૨૬	શની ૩૦	શની ૧૦	ગુરૂ ૨૦	મંગળ ૩૦	બુધ	બુધ ૧૫°

શની ને મકર તથા કુંભ બે ભુવનો, ગુરૂ ને ધન તથા મીન, મંગળ ને મેષ તથા વૃશ્ચિક, શુક્ર ને વરખ તથા તુલા, બુધ ને મિથુન તથા કન્યા એ પ્રમાણે એક રાતનું ઘર અને એક દીવસનું ઘર એ પ્રમાણે બબે રાશિઓ ગ્રહોને આપી છે. હવે ગ્રહોને ઊંચની પદવી આપી છે, જે કોઠામાં ઊંચના કોલમ હેઠળ જોવામાં આવશે, કે જ્યારે મેષ રાશિમાં રવી ૧૯°નો થાય ત્યારે તે સંપૂર્ણ ઊંચનો ગણાય. ૩° ચંદ્ર વરખનો થાય ત્યારે સંપૂર્ણ ઊંચનો કહેવાય, એજ પ્રમાણે કોઠામાં નીચના ગ્રહોનાં કોલમ આપેલાં છે, જેમાં મેષ રાશિમાં જ્યારે શની ૧૫° યાને અંશનો થાય ત્યારે સંપૂર્ણ નીચનો ગણાય, એ પ્રમાણે શુક્રનો ગ્રહ જ્યારે મેષ રાશિમાં આવે ત્યારે તે બળહીન ગણાય, કારણકે શુક્રનું પોતાનું ઘર તુલા રાશિનું છે, ને મેષ રાશિ બરોબર તેના ઘરની સામે ૧૮૦° અંશને છેટે ઓપોઝીશનમાં હોવાથી, શુક્ર પોતાના શત્રુના ભુવનનો કહેવાય, કે જ્યાં દુશ્મનના ઘરમાં તેનું કાંઈ જોર ચાલી શકે નહીં. ત્યાર પછીના કોલમમાં **ત્રીપ્લીસીટી** યાને અગ્નિ (Fiery) ખાસીયતની ત્રણ રાશિ મેષ, સીંહ ને ધન એ અગ્નિ તત્વવાળી; વરખ, કન્યા, મકર એ ખાકી (Earthy) તત્વવાળી; મિથુન, તુલા, કુંભ, એ પવન (Airy) તત્વવાળી અને કર્ક, વૃશ્ચિક ને મીન એ પાણીના (Watery) તત્વવાળી **ત્રીપ્લીસીટીઓ** છે. હવે ત્રણ રાશિના ત્રીકનો માલેક હોય છે, કોઇના બે અને કોઇનો એક જેમકે કોઠામાં આપવા પ્રમાણે કર્ક વૃશ્ચિક અને મીન રાશિની ત્રીપલીસીટીનો માલેક એકલો મંગળ છે, દીવસે તેમજ રાત્રે એ રાશિની ત્રીપલીસીટીઓપર ફક્ત મંગળનોજ અમલ છે, એ પ્રમાણે વરખ, કન્યા, મકર રાશિની **ત્રીપ્લી-સીટીનો** માલેક શુક્ર દીવસનો અને ચંદ્ર રાતનો છે, એમ હરેક ત્રગડી માંહેલી હરેકોઈ રાશિના જુદા જુદા નીમેલા છે, તે ત્રીપલીસીટીની કોલમમાંથી જોઈ લેવા, તેના પછીની કોલમમાં **ટર્મ** (Term) યાને ચોક્કસ અંશે ચોક્કસ રાશિ થાય ત્યારે તેની ઉપર ગ્રહ લાગુ થાય છે, જેમકે મેષ રાશી ૬ અંશે થાય ત્યારે ગુરૂનો અમલ પૂરો થાય, યાને એક અંશથી ૭ અંશ સુધીમાં મેષ રાશીનો ઉપરી ગુરૂ, ૬ થી ૧૪ અંશ સુધીનો શુક્ર અને ૧૪ થી ૨૦ નો બુધ તથા ૨૧ થી ૩૦ નો શની એમ જાણવો. એ ટર્મ્સને લગતા

કોઠામાં જે અંશ આપેલા છે, તથા જે ગ્રહ લખેલા છે, તે ગ્રહો એ ટર્મના અંશ જેટલા અમુક રાશિમાં થાય, ત્યારે તેઓ નીચના કે બળહીન ગણાતા નથી, પણ સેજ બળ મેળવે છે. તે પછીના કોલમમાં **ફેસ** (Face) યાને જ્યારે મેષ રાશિ ૧૦ અંશ સુધી હોય ત્યારે તેનો ફેસ (Face) મંગળના જેવો, દશથી વીસમાં રવીના જેવો, અને વીસથી ત્રીસમાં શુક્રના જેવો જાણવો, યાને મેષ રાશિના અંશના ત્રણ ભાગ કરી તે દરેક ભાગ ઉપર ચોક્કસ ગ્રહોની હકુમત આપી છે. ત્યાર પછીના કોલમમાં **ડેટ્રીમેન્ટ** (Detriment) યાને નીરબળતા અથવા શત્રુના ભુવનમાં જઈને ગ્રહનું બેસવું, જેમકે મેષમાં શુક્ર, વરખમાં મંગળ વિગેરે નીચના ગ્રહ જાણવા, તે પછીના કોલમમાં **અસ્તના ગ્રહ** યાને મેષમાં શનીનો સંપૂર્ણ અસ્ત તથા નીચબળ થાય છે વિગેરે ઉપલા કોઠામાંથી જોઈ જાણી લેવું, કે ગ્રહો ઉંચના હોય તે તથા પોતાની માલેકીની રાશિમાં સવગ્રહી થઈ રહ્યા હોય તે પુરતું સારૂં ફળ આપે, તેથી ઉતરતું ફળ **ટ્રીપ્લીસીટી** (Triplicity) અને તેથી ઉતરતું ફળ **ટર્મ** (Term) તેથી ઉતરતું ફળ ફેસ (Face) આપે, બાકી પછી તો નીચના અને બળહીન હોય તે કાંઈ ફળ આપતા નથી, ખરાબી કરે છે. એ પ્રમાણે ઉપલા કોઠા ઉપરથી સર્વે જાણવું.

રાશીનો માલેક—જે રાશિ, જે કોઈ ભુવને જન્મકાળે અથવા પ્રશ્નકાળે આવી હોય, તે રાશિનો કોઠામાં જણાવેલો માલેક જો કુંડળીમાં પોતાનીજ રાશિનો થઈને બેઠો હોય તો તે ઘણો સારો જાણવો.

ઊંચનો ગ્રહ—કોઠામાં દેખાડવા પ્રમાણે જે ગ્રહ પોતાની રાશિનો નહીં પણ ઊંચનો થઈને રહ્યો હોય, જેમકે રવિ મેષનો, ચંદ્ર વરખનો, ગુરૂ કર્કનો બુધ કન્યાનો, શની તુલાનો, હરશચલ વૃશ્ચિકનો, મંગળ મકરનો, શુક્ર મીનનો તો તે ગ્રહ, જે ભુવનમાં બેઠો હોય, તે ભુવનને લગભગ સંપૂર્ણ સુખ આપે, પણ જો કોઇ બીજા પાપગ્રહના સમાગમમાં આવે તો તે પ્રમાણેનું ફળ વધુ ઓછું સારૂં નરસું તેના ગુણ પ્રમાણે થાય, એમ જાણવું.

નીચનો ગ્રહ–જે ગ્રહ કોઠામાં નીચનો જણાવ્યો છે, યાને કુંડળીમાં નીચનો થઈને બેઠો હોય, જેમકે મેષનો શની, વરખનો હરશચલ, કર્કનો મંગળ, કન્યાનો શુક્ર, તુલાનો રવિ, વૃશ્ચિકનો ચંદ્ર, મકરનો ગુરૂ, મીનનો બુધ નીચનો કહેવાય છે. જે રાશિમાં જે ગ્રહ ઊંચનો ગણાય તે રાશિથી સાતમે સામા ઓપોઝીશનની રાશિમાં તેજ ગ્રહ નીચનો ગણાય છે.

ખાડાનો બળહીન ગ્રહ–જે ગ્રહ પોતાની માલેકીની રાશિથી સાતમી રાશિએ આવે, યાને શત્રુની રાશિનો થાય ત્યારે તે તદન બળહીન થાય છે.

ઊંચનો ગ્રહ સારૂં ફળ આપે, નીચનો ગ્રહ કમજોર ગણાય, પણ ખાડાનો ગ્રહ તો સૌથી વધારે નિર્બળ ગણાય છે.

ફાયદો કરતા ગ્રહ–જેમકે કર્કનો શુક્ર, ધન અને સીંહનો મંગળ, તુલા અને કુંભનો બુધ તુલા અને કુંભનો ગુરૂ, કુંભનો શની, તુલાનો હરશચલ, ધનનો રવિ, મીનનો ચંદ્ર એ પ્રમાણે જ્યારે ગ્રહો બેઠેલા હોય તો. તે ગ્રહો સહેજ સારા ગણાય છે, કારણકે તેઓ જે જે રાશિમાં બેઠેલા છે, તે તે રાશિઓ, તેઓના ખુદ ગુણદોષ તથા અસરને બરોબર મળતી હોવાથી ફાયદો કરતા ગણાય છે.

અચુક ઊંચપણું–ચોક્કસ ભુવનમાં ગ્રહ આવવાથી તેનું બળ વધે છે, તેને અચુક ઊંચ ગ્રહ કહે છે, પહેલું તથા દશમું ભુવન સૌથી વધારે બળવાન છે, તેથી ઉતરતું સાતમું, અગીયારમું અને ચોથું છે. સર્વેથી નીચનું અને ખાડાનું ઘર તે છઠ્ઠું ભુવન છે. એ પ્રમાણે ભુવનોમાં ગ્રહો આવે તો તેઓ પોતાના ભુવનની જગ્યાના બળથી વધુ બળવાન બને છે, વળી કેટલીક વખતે ચોક્કસ ગ્રહો ચોક્કસ પોઝીશનમાંજ વધારે બળવાન બને છે, જેમકે રવિ, મંગળ, ચંદ્ર અને ગુરૂ દશમા ભુવનમાં, શની અને બુધ પહેલા ભુવનમાં, બુધને ત્રીજું ભુવન પણ ઘણું સારૂં છે, શુક્ર સાતમા ભુવને અને હરશચલ નવમા ભુવને ઘણા સારા લેખાય છે.

બાળકના જન્મ ટાઇમનો વખત.

બાળકનો જન્મ થતાંજ તેનો વખત જેઇને, તે વખતે રાશિ મંડળમાં ગ્રહો કેઈ કેઈ રાશિમાં હતા, તેની એક કુંડળી ગણિત મારફતે ગણી કાઢવામાં આવે છે, તેને જન્મ કુંડળી કહે છે, હવે એ બાબત માટે ઘણું ચોક્કસ રહેવાની જરૂર છે. મુંબઇમાં જો જન્મ થયો હોય તો, મુંબઇના ટાઇમ પ્રમાણે ગણિત કરવાની જરૂર છે, વળી ટાઇમ જન્મ વખતે આપણા ઘડીયાળમાં બરાબર હતો કે નહીં, તેની તપાસ અત્રેની જાણીતી ઘડીયાળીની મોટી અંગ્રેજી પેઢી લુન્ડ એન્ડ બ્લોકલીને ત્યાંથી બરોબર ચોખ્ખો વખત હર કોઇ મુલકનો મળી શકે છે, માટે બાળકનો જન્મ થતાં આપણા ઘડીયાળ પ્રમાણે ટાઇમ જોઇ, તુરત ઉપલી પેઢીવાળાને ત્યાં જઇ ટાઇમ સરખાવી, ચોખ્ખો ટાઇમ મેળવવાની જરૂર છે, વળી બાળકનો જન્મ થયો તેનો કયો ચોક્કસ ટાઇમ લેવો, તે ઉપર ધ્યાન આપવાની જરૂર છે, કારણ કે બાળક કોઇ વખતે જન્મતાં વીસ ત્રીસ મીનીટ લે છે, કોઈ બચ્ચું ગર્ભસ્થાનમાં અટકી રહે છે, કોઇ બચ્ચાના પગ પહેલા બહાર નીકળે છે, ને માથું ઘણેક વખતે બહાર આવે છે, એવા ઘણા અણધાર્યા સંજોગો બને છે, તે વખતે બચ્ચાંના જન્મનો ટાઇમ લેવામાં ઘણી ભુલ પડે છે, માટે સર્વેથી સહેલો અને ખરો ઇલાજ એજ છે કે બચ્ચું આખું બહાર આવ્યા પછી **તુરત રડે છે. એ રડવાના પહેલા અવાજનો વખત, તે બાળકના જન્મનો ખરો વખત જાણવો**, કારણ કે વિદ્યા મારફતે એવું સીદ્ધ થયેલું છે કે, બાળક જેવું પેદા થઇ, આ જગતમાં અજવાળું જોઇને, **જે પહેલો દમ ખેંચે છે, તે પહેલા દમ સાથેજ તે ઘડી પળના સીતારાઓનાં વાઇબ્રેશનો યાને અસર, તે બચ્ચામાં આમેજ થાય છે, એવી રીતે વિદ્યાને આધારે ઉપલી રીત ઘણી ચોખ્ખી** અને ખરી છે.

હવે જન્મ કુંડલી કાઢવા માટે પંચાંગની જરૂર છે, માટે દર સાલનું અંગ્રેજી પંચાગ યાને "એફીમરી" (Ephemeris) અંગ્રેજી પુસ્તકવાળાઓને ત્યાંથી મેળવવી જોઇયે.

એ "એફીમરી" યાને અંગ્રેજી પંચાંગમાં ઘણી બાબતો છે, જે પંચાંગ અંગ્રેજીમાં છાપેલું હોય છે, પણ તે વાંચવાની સમજણ અમો આગળ આપીશું, જેથી ગુજરાતી વાંચનારાઓ પણ, જો તેઓએ આ પુસ્તકમાં આગળ લખેલી રાશિ ગ્રહ તથા એસપેક્ટસોની નીશાનીઓ ધ્યાનમાં બરોબર રીતે ઉતારી હશે, તેઓ તે પંચાગ, અમારી લખેલી સમજણ પ્રમાણે ઉકેલી શકશે.

૧૨ એફીમરી (Ephemeris) યાને અંગ્રેજી પંચાંગ.

અંગ્રેજી પંચાંગ ઘણા જ્યોતીષોનાં આવે છે, જે માહેનાં ઝેડકીલ અને રાફાએલનાં સૌથી સરસ લેખાય છે, અને ખાસ કરીને રાફાએલની એફીમરી જે અત્રે બુકસેલરોને ત્યાં મળે છે, જે જ્યોતિષનો શોખ ધરાવનારને તથા સાધારણ માણસને પણ ઘણી ઉપયોગી થઇ પડે છે; અને જે વાપરવાને અત્રે ભલામણ કરવામાં આવે છે. એ બુક અંગ્રેજીમાં છાપેલી છે, અને તેની સમજણ અત્રે સંપૂર્ણ રીતે આપી છે, જેથી અંગ્રેજી નહીં જાણનારા પણ ફક્ત તે માંહેલા અંગ્રેજી આંકડાઓ જોઇને પોતાનું કામ ચલાવી શકે તેમ છે.

એ એફીમરીમાં અંગ્રેજી ઓબઝરવેટરીમાંથી તપાસ કરીને **ગ્રીનીચની** લેટીત્યુડ પ્રમાણેના ગ્રહોની ચાલ, ગતિ વિગેરે તથા લેટીત્યુડ, લૉંજીત્યુડ અને ડેક્લીનેશન વિગેરે, સર્વ નોંધેલું હોય છે. એ ચોપડી વગર કદીપણ જ્યોતિષની ગણત્રી કોઇપણ રીતની થઇ શકતી નથી, માટે દરેક માણસે દર વર્ષે એક એફીમરી ખરીદવાની જરૂર છે, જે તેને ઘણીજ ઉપયોગી થઇ પડે છે.

એફીમરીની સમજણ.

રાફાએલની એફીમરીના પહેલા પાનામાં મથાળે નેપચ્યુન, હરશચલ, શની, ગુરૂ, મંગળ, શુક્ર, બુધ તથા રાહુ વિગેરે ગ્રહોના ડેક્લી-

નેશન અને લેટીત્યુદના હરેક તારીખના અંશ યાને ડીગ્રી નોંધેલી છે. તથા આખા માસમાં તેઓ એક બીજા સાથે શું એસપેકટસમાં આવે છે, તે સર્વે બાબત નોંધેલી છે, પણ તેની સાથે સાધારણ શીખાઉને કશું કામ નથી, માટે તે પડતું મુકી, તેની જે મ્યુચ્યુઅલ એસપેકટસ (Mutual aspects) છે, તે જોવામાં કામ લાગે છે, કારણ કે ગ્રહો એક બીજા સાથે જે એસપેકટસ કરે છે, તે જાણવી જરૂરની છે, એસપેકટસો તેની અંગ્રેજી નીશાની પ્રમાણે ટુંકમાં જમણી બાજુએ મથાળે નોંધેલી છે. વળી ડેકલીનેશન પણ ગણત્રીમાં લેવાને કામ લાગે છે. એ પાનાના નીચલા ભાગમાં પહેલા કોલમમાં મહીનાની દરેક તારીખ, બીજા કોલમમાં અઠવાડીયાના દીવસો, ત્રીજા કોલમમાં **સાઈડીરીયલ ટાઇમ**, ચોથા કોલમમાં **રવીની** લૉંજીત્યુદ, રાશિ, અને અંશ, પાંચમા કોલમમાં **રવિનું** ડેકલીનેશન, છઠ્ઠા કોલમમાં **ચંદ્રની** લૉંજીત્યુદ, રાશિ, અંશ, સાતમા કોલમમાં ચંદ્રની લેતીત્યુદ, આઠમા કોલમમાં ચંદ્રનું ડેકલીનેશન, નવમા તથા દશમા કોલમમાં ચંદ્રનું મધરાતનું ડેકલીનેશન તથા લૉંજીત્યુદના અંશ આપેલા છે, તેની પાસેના પાનામાં ચાલુ પહેલા કોલમમાં તારીખ, બીજા કોલમમાં નેપચ્યુનપ્લેનેટની લૉંજીત્યુદના અંશ, ત્રીજા કોલમમાં હરશચલ, ચોથા કોલમમાં શની, પાંચમા કોલમમાં ગુરૂ, છઠ્ઠા કોલમમાં મંગળ, સાતમા કોલમમાં શુક્ર, આઠમા કોલમમાં બુધ એ પ્રમાણે ગ્રહોની લૉંજીત્યુદ યાને રોજની ચાલના અંશ ડીગ્રીઓ તથા રાશિઓ જણાવેલી છે, એ રાશિઓમાંની કોલમમાં જે ઠેકાણે (R) લખેલો હોય તે ગ્રહ **રીટ્રોગ્રેડ** (Retrograde) યાને **વક્રી** સમજવો, અને જ્યાં (D) લખેલો હોય, ત્યાં **ડાઇરેક્ટ** (Direct) યાને સીધી ચાલનો થયલો જાણવો નવમા કોલમમાં **લ્યુનર એસપેકટસ** (Lunar aspects) આપેલી છે, જેમાં ચંદ્ર દરેક ગ્રહો સાથે પોતે તે દીવસે કેવી કેવી એસપેકટસ અને દૃષ્ટિ કરે છે, તે તુરત માલમ પડે છે, સાઇડૂલ ટાઇમ ગ્રીનીચના બપોરના મધ્યાન બાર વાગ્યાનો આપેલો હોય છે, જેથી દરેક મુલકવાળાએ પોતપોતાના ટાઇમ પ્રમાણે તેમાં કલાકનો ફરક ઉમેરી કે બાદ કરીને કુંડળી કાઢવાના ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે, જે આગળ સમજાવીશું. રવીની કોલમમાં તેના અંશ અને રાશિ. ડેકલીનેશનના અંશ તેમજ ચંદ્રના કોલમમાં ચંદ્રની રાશી અંશ જોવા, તથા

ચંદ્રના મધરાતના કોલમનું અભ્યાસીને ઘણું કામ નથી, કારણ કે **લૉગેરીથમ** (Longarithms) નું કોષ્ટક આપ્યું છે, તેમાં દીવસના ચંદ્રના કોલમ પ્રમાણેના અંશ લઇ કોઇ પણ વખતનો ચંદ્ર કઇ રાશિમાં છે, તે ગણી કાઢી શકાય છે, બીજા કોલમમાં બીજા ગ્રહોના અંશ રાશિઓ જોઇ લેવાં, કે જેથી કુંડળીમાં તમો ગ્રહો તેની અમુક જગ્યા અને રાશિ પ્રમાણે ગોઠવી શકો.

એફીમરીના ૨૬ મા પાનામાં દર મહીનાની દરેક તારીખે મુખ્ય ગ્રહોની કેટલી **ગતિ** હતી, યાને આખા ચોવીસ કલાકમાં તેઓ કેટલી ડીગ્રી ચાલ્યા તે નોંધેલું છે, ૨૯ મા પાનામાં ગ્રહો ઇકવેતર યાને દુનિયાની મધ્યરેખાથી, કેટલા દુર છે, નજદીક છે, વિગેરે (**ફીનોમીના** Phenomena) દરશાવેલું છે. ૩૦ મા પાનામાં દરરોજની કલાક કલાકની ગ્રહોની એસપેકટસ નોંધેલી છે, જે હરપળનાં મહુરતો તથા સારૂં માઠું જોવાને ઘણી ઉપયોગની છે, જે કલાક G લખેલો હોય છે, તે ઘણું સારૂં સમજવું, નાનો g લખેલો હોય તો સહેજ સારૂં સમજવું, મોટો B લખેલો હોય તો ઘણું બુરૂં જાણવું, નાનો b લખેલો હોય તો સહેજ બુરૂં જાણવું. હવે જો દશ વાગે એક એસપેકટ સારી થતી હોય અને ત્યાં મોટો G લખેલો હોય અને તેની પછી સાડા દશ વાગે એક ખરાબ એસપેકટસ થતી હોય ને ત્યાં મોટો B લખેલો હોય, તો જાણવું કે જે કાંઇ કામ દશ વાગે કરવા ધારેલું હોય તેનો અંજામ બુરો આવશે. હવે એ પ્રમાણે મહુરત જોવું, પણ એ તો સાધારણ દુન્યાવી, દરરોજના ગ્રહની ચાલનું મહુરત થયું, જેથી કાંઇ હરેક વખત તેમાં જોએલું ઠીક પડે નહીં, વખતે મહુરત જોનારના જન્મકાળના ગ્રહો કાંઇ સારી અસર તે વખતે કરતા હોય તો ફળ આપવામાં ફરક પડે, માટે વિચાર પહોંચાડીને કામ કરવું. ૩૮ મા પાનામાં, ચંદ્ર તથા રવી કેઇ તારીખે, કયા મહીનામાં, કેઇ રાશિમાં, કેટલે વાગે દાખલ થાય છે, તેનો કોઠો આપેલો છે. ૩૯ મા પાને મોટી એસપેકટસો જેવી કે કંજંગશનો તથા ઓપોઝીશનો લખેલાં તથા તેઓ કેટલો વખત અમલ કરશે, તે જણાવેલું છે. ૪૨ મા પાનેથી લંડન, લીવરપુલ, ન્યુયોર્ક વિગેરે મુલકોની કુંડળી કાઢવાનું **લગ્નપત્ર** લખેલું છે અને બીજા મુલકોના **લગ્નપત્રીઓની** ખાસ રાફાએલે

બીજી ચોપડી પ્રકટ કરેલી છે, જેમાં, મદ્રાસ, કલકત્તા, વીગેરેની પણ લેટીત્યુદના લગ્નપત્રીઓ આવે છે. છેલ્લાં પાનાંમાં લૉગેરીધમનું કોષ્ટક આપેલું જે અત્રે અમોએ આ પુસ્તકમાં પણ વધારા સાથે આપ્યું છે, કે જે મારફતે ગ્રહ અમુક વખતે ક્યા સ્થાનમાં અને કેટલા અંશે હતો તેનો હીસાબ કરી શકાય છે, જે આગળ સમજાવીશું.

આ પ્રમાણે અંગ્રેજી પંચાંગનો ખુલાસો છે, જે ખુલાસો ખુદ પંચાગમાં વટીક આપવામાં આવ્યો નથી, જેથી અત્રે લખવાનું વાસ્તવિક વિચાર્યું છે. એ પંચાંગ દરેક માણસે પોતાની પાસે નોંધ બુકમાં રાખવાથી હર વખતે સારૂં નરસું વાર વખત જોઇ શકાશે. હીંદુસ્તાન માટે ૨૨°-૩૩' અંશાંશનું લગ્નપત્ર અત્રે આ પુસ્તકમાં આપેલું છે.

(૧૩) જન્મકુંડળી કાઢવાની રીત.

પહેલે રાફાએલની એફીમરીમાંથી અથવા કોઇ બીજી એફીમરીમાંથી જે દીવસ, ને જે મહીનાની કુંડળી કાઢવી હોય તેનો સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ શોધીને જુદો માંડવો. પછી જો જન્મ બપોરના બાર વાગ્યાની અગાઉ થયો હોય તો, બાર વાગવાને જેટલો વખત હોય તેટલો વખત સાઇડ્રીઅલ ટાઇમમાંથી બાદ કરવો, અને જો બપોરના બાર વાગ્યાની પછીનો જન્મ હોય તો, બાર વાગ્યાથી જેટલા કલાક વધુ થયા હોય, તેટલા કલાક સાઇડ્રીઅલ ટાઇમમાં ઉમેરવા. જો બાદ કરતી વખતે બાદબાકી ન થતી હોય તો ૨૪ કલાક વધુ લેવા યાને ઉમેરવા ને તેમાંથી પછી બાદ કરવું, વળી ઉમેરતાં જો ૨૪ કલાક કરતાં વધુ થાય તો, તેમાંથી કલાક ૨૪ બાદ કરીને બાકી રહે તે ખપમાં લેવું.

દાખલા તરીકે:—તારીખ ૨૧ મી માર્ચ ૧૯૧૧ ને દીને સૂર્ય અસ્ત થયા પછી રાત્રે ૧૦ કલાક ને ૪૬ મીનીટે એક બાળકનો જન્મ થયો, તેની કુંડળી નીચે પ્રમાણે ગણવી:—

	ક૦ મી૦ સે૦
તા૦ ૨૧ મી માર્ચ ૧૯૧૧ ને દીને પંચાંગમાં સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ.	૨૩—૫૧—૩૨
હવે બપોરના બાર પછી ૧૦—૪૬ કલાકે જન્મ થયો તેથી બપોરના બારથી ૧૦—૪૬ સુધીનો તફાવત ઉમેરો.	૧૦—૪૬—૦
*હવે સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ અને જન્મના મીનટાઇમ વચ્ચે કલાકનો દશ સેકન્ડનો ફરક છે જેથી તે ફરક ઉમેરી સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ બરાબર કરવો.	૦—૧—૪૪
	૩૪—૩૯—૧૬
હવે ૩૪—૩૯—૧૬ કલાક ચોવીસ કલાકથી વધુ છે જેથી ૨૪ કલાક બાદ કર્યો.	૨૪—૦—૦
RAMC=(રાઇટ એસેનશન ઓફ ધી મેરીદીયન) જન્મનો સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ થયો.	૧૦—૩૯—૧૬

હવે જન્મનો સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ લગ્નપત્રના સાઇડ્રીઅલ ટાઇમના ક્યા અંકમાં સમાય છે તે શોધવું. દેશે દેશ ને મુલકે મુલકની લેટીત્યુદ પ્રમાણેનાં લગ્નપત્રાંની બુક જુદી મળે છે, પણ સરળતાને માટે આ પુસ્તકમાં પહેલા ભાગના છેડે અત્રે હીંદુસ્તાન માટે સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ કલકત્તાનાં ૨૨°—૩૩′ અંશાશનું લગ્નપત્ર આપેલું છે તેમાં જોવું કે, આપણે ઉપર શોધી કાઢેલો જન્મનો સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ ૧૦°—૩૯′—૧૬″, લગ્નપત્રના ક્યા અંકમાં સમાય છે. જે અંકમાં તે સમાય, તે અંકની સીધી લાઇનમાં જે કોલમો છે, તે માંહેથી જોઇને બાર ભુવનવાળી કુંડળી પાડી તેમાં લગ્ન (યાને પહેલા ભુવનની રાશિ) વિગેરે માંડવું.

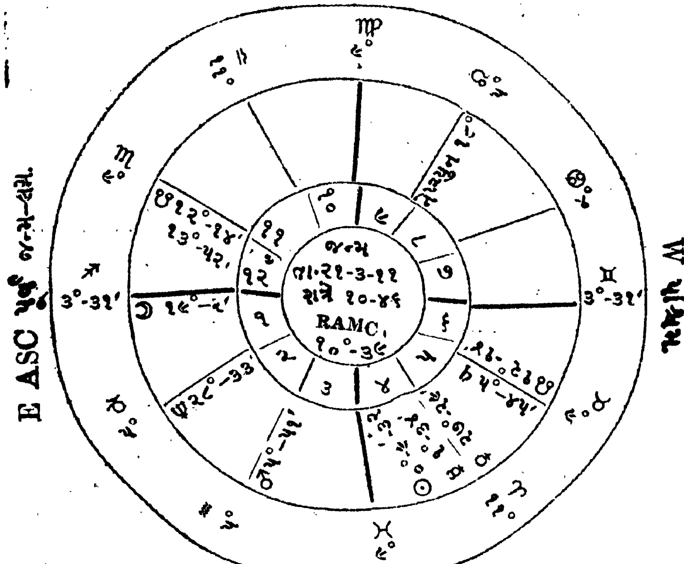
* ઉપલા ગણિતમાં ફરક ઉમેર્યો છે તેનો ખુલાસો આગળ આપ્યો છે; જો પૂર્વના મુલક હોય તો ફરક બાદ કરવો અને પશ્ચિમના મુલક હોય તો ફરક **ઉમેરવો.** વધુ ખુલાસો ટાઇમ બાબતના પ્રકરણમાં જુઓ.

એ લગ્નપત્રના ૧૦°–૪૨′–૨૫″ અંકમાં, આપણે ઉપજાવેલો જન્મનો સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ ૧૦°–૩૯′–૧૬″ સમાય છે, જેની પાસેના કોલમમાં ૧૦ મા ભુવનને માટે રાશિ ને તેનો અંશ (કન્યા ૯°) લખેલો છે. પછી તેની પાસેની કોલમમાં ૧૧ મા ભુવનમાં આવેલી (તુલા ૧૧°) રાશિ તથા તેનો અંશ, પછીના કોલમમાં ૧૨ મા ભુવનની રાશિ (વૃશ્ચિક ૯°) અને તેનો અંશ, તેની પછીની કોલમમાં (Ascendent) એસેનડંત યાને **જન્મ લગ્ન**, પહેલા ભુવનની રાશિ (ધન ૩°–૩૧′) અને તેનો અંશ લખેલો છે, તેની પછીનાં કોલમોમાં બીજા તથા ત્રીજા ભુવનની રાશિ (મકર ૪° તથા કુંભ ૫°) તથા તેના અંશ લખેલા છે, જે નીચે પ્રમાણે; એ ૭ ભુવનોની રાશિ તથા અંશ કુંડળીમાં માંડવા, અને તેની સામેના ૭ ભુવનોમાં તેની સામેની ૭ રાશિ તેટલાજ અંશે માંડવી, જેમકે પહેલા ભુવનની રાશિ ધન ૩°–૩૧′ છે, હવે પહેલા ભુવનની સામે સાતમું ભુવન આવે છે. માટે સાતમા ભુવનમાં ધન રાશિની સામેની રાશિ એટલે મિથુન રાશિ તેટલાજ અંશની માંડવી, એજ પ્રમાણે બીજાં ભુવન સામે આઠમું, ત્રીજા સામે નવમું, ચોથા સામે દશમું, પાંચમા સામે અગીયારમું, અને છઠાં સામે બારમું ભુવન જાણવું, અને પહેલાં એક, બે અને ત્રણ તથા દશ, અગીયાર અને બાર, એ છ ભુવનોમાં લગ્નપત્ર પ્રમાણે રાશિ તથા અંશો માંડી, તેજ અંશો તેની સામેના ભુવનોનાં માંડવાં. નીચલી આકૃતિમાં રાશિઓ બાહેરના પહેલા કુંડાળામાં માંડી છે.

આકૃતિ બીજી.

S દક્ષિણ.

MC

N ઉત્તર.

આ પ્રમાણે તા૦ ૨૧મી માર્ચ ૧૯૧૧ ની રાતના ૧૦–૪૬ કલાકે જન્મેલા બાળકની કુંડળીનું લગ્ન આવ્યું. ગુજરાતી ટપકાંઓમાં મથાળે પહેલું ભુવન ગણવામાં આવે છે, પણ અંગ્રેજી પ્રમાણે જ્યાં પૂર્વ કરીને લખ્યું છે ત્યાંથી પહેલું ભુવન શરૂ કરતાં જમણા હાથ તરફ હેઠે ઉતરતાં ભુવનો ગણવામાં આવે છે.

હવે એ પ્રમાણે જો સવારના ૧૦ ક. ૪૬ મી. નો જન્મ થયો હતે તો, સાઇડ્રીઅલ ટાઇમમાંથી બપોરના ૧૨ અને ૧૦–૪૬ વચ્ચેનો તફાવત માને ૧°–૧૪′ બાદ કરતે અને જે આવતે, તે આંક

લગ્નપત્રમાં જોતે. વર્ષો વર્ષનો સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ એકજ હોય છે, તેમાં ફેરફાર થતા નથી; કોઇપણ દીવસનો સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ શોધવાનો કોઠો નીચે પ્રમાણે છે:—

સાઇડ્રીઅલ ટાઈમ એફીમરી વગર જાણવાનો કોઠો.

ગ્રીનીચ સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ દરેક એફીમરીમાં આવે છે, અને દરરોજનો તે લખેલો હોય છે. તે જો વખતે નહીં લખ્યો હોય તો, કોઈપણ મહીનાની કોઇપણ તારીખે સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ શું છે તે જાણવા માટે નીચલો કોઠો મૂક્યો છે.

તારીખ તથા મહીનો.	સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ.	તારીખ તથા મહીનો.	સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ.
	ક. મી. સે.		ક. મી. સે.
૨૨ મી માર્ચ	૦—૦—૦	૨૧ મી સપટેમ્બર	૧૨—૦—૦
૨૨ મી એપ્રીલ	૨—૦—૦	૨૧ મી અકટોબર	૧૪—૦—૦
૨૨ મી મે	૪—૦—૦	૨૧ મી નવેમ્બર	૧૬—૦—૦
૨૨ મી જુન	૬—૦—૦	૨૨ મી ડીસેમ્બર	૧૮—૦—૦
૨૨ મી જુલાઈ	૮—૦—૦	૨૧ મી જાનેવારી	૨૦—૦—૦
૨૨ મી અગષ્ટ	૧૦—૦—૦	૨૦ મી ફેબ્રુઆરી	૨૨—૦—૦

આ ઉપલા કોઠામાં આપેલી તારીખોએ કોઈપણ વર્ષનો સાઇડ્રીઅલ ટાઇમ હોય છે, એ તારીખો પછી જેટલા દીવસ વધુ હોય તેટલા દીવસ માટે, **દર એક દીવસની ૪ મીનીટ વધારવી.** આ કોઠો એફીમરીની ગેરહાજરીમાં અટકલે સાઇડ્રીઅલ ટાંઇમ ગણવા માટે ઉપયોગી થઇ પડશે. કેટલીક વખતે કુંડળીમાં રાશિઓ ગોઠવતાં એક ભુવનમાં બે રાશીનો અમલ સાથે આવે છે, જેને **ગલીતભાવ** કહે છે. તેવે વખતે જે રાશિ **કશ** ઉપર નહીં આવે, તે રાશિ તે ભુવનના મધ્યમાં મુકવી, એમ થવાનું કારણ એ છે કે નોર્થ લેટીત્યુદ તરફની ડીગ્રીનું લગ્ન કાઢતાં મોટે ભાગે બે રાશિનો અમલ એક ભુવનમાં આવી પડે છે. એ પ્રમાણે જન્મલગ્ન માંડ્યા પછી જન્મકુંડળીમાં ગ્રહો ગોઠવવા.

(૧૪) જન્મકુંડળીમાં ગ્રહો ગોઠવવાની સમજણ.

ગ્રહો ગોઠવવાને માટે જે મુલકને લગતી કુંડળી હોય, તે મુલકનો ટાઇમ લેવાની જરૂર છે, કારણ કે એફીમરીમાં ફક્ત ગ્રીનીચ ટાઇમથી ગ્રહો ગણેલા હોય છે, અને દેશ પરદેશના ટાઇમમાં ફરક હોવાથી દેશ પરદેશના ટાઇમનો જે કોઠો આપેલો છે, તે પ્રમાણે તે મુલકના ટાઇમને ગ્રીનીચ ટાઇમમાં ફેરવવો જોઇએ. ઘણું કરીને એફીમરીમાં લખેલા તે દીવસના ગ્રહોના અંશમાં એથી સહેજ સહાજ ફરક પડે છે, પણ ખાસ કરી ચંદ્ર કે જે બીજા ગ્રહો કરતાં ચાર ગણી વધારે ઝડપથી ચાલે છે, તેથી તેનો ફરક વધારે હોય છે, ચંદ્ર આખા દીવસમાં ૧૩° થી ૧૪° અંશ ચાલે છે. અને દર કલાકે લગભગ ૩૨ કલાક જેટલો ચાલે છે. રવી અને બીજા ગ્રહો કાંઈ ઘણો ફરક આપતા નથી, જેથી સાધારણ હરેક બાબત માટે ગ્રીનીચનાજ ગ્રહો જે એફીમરીમાં લખ્યા હોય તેટલી ડીગ્રીના કુંડળીમાં નોંધવામાં કાંઇ હરકત નથી, સીવાય કે ચંદ્ર. હવે ખાસ ચોખ્ખા ગ્રહનું ગણીત કરવાને માટે ગ્રહનું ગણીત કરવું પડે છે. એફીમરીમાં ગ્રીનીચ ટાઇમથી ગ્રહોની લેટીત્યુદ, લૉંજીત્યુદ અંશ વીગેરે સર્વે ગણીને તૈયાર આપેલું છે, જે ગ્રીનીચ બપોરના મધ્યાનના બાર વાગ્યાના વખતનું છે, જે ઉપરથી ત્રીરાશી કરીને જે કોઇ વખતના ગ્રહ ગોઠવવા હોય તે ઘણી સહેલ ગણત્રીથી ગોઠવી શકાય છે.

પહેલે જે દીવસના જે કલાકનું ગ્રહ ગણીત કરવું હોય, તે દીવસના જો બપોરના બાર વાગ્યાની અગાઉનો ટાઇમ હોય અથવા જન્મ થતો હોય તો, તે દીવસની આગમજના દીવસના ગ્રહોની લાંજીત્યુદ જન્મ દીવસના ગ્રહની લૉંજીત્યુદમાંથી બાદ કરવી, જે ફરક આવે, તે, તે ગ્રહની તે દીવસના ૨૪ કલાકની **ગતિ** સમજવી. જો બપોરના બાર વાગ્યા પછી જન્મ થયો હોય તો, જન્મના દીવસના ગ્રહની લૉંજીત્યુદનો અંશ, જન્મ પછીના બીજા દીવસના ગ્રહની લૉંજીત્યુદના અંશમાંથી બાદ કરવો, જે ફરક આવે તે ૨૪ કલાકની તે દીવસની **ગતિ** સમજવી. દાખલા તરીકે તા. ૨૧ મી માર્ચ ૧૯૧૧ ની રાતના કલાક ૧૦°–૪૬'ના વખતની આપણે કુંડળી ઉપર કાઢી છે. હવે ૧૦°–૪૬' રાતના હોવાથી ઉપર લખવા પ્રમાણે તા. ૨૨ મી માર્ચના

રવીની લૉંજીત્યુડના મેષ રાશિના ૦°-૪૪′-૫૩″ અંશમાંથી તા. ૨૧ મી માર્ચના રવીની લૉંજીત્યુડના મીન રાશિના ૨૯°-૪૫′-૨૦″ અંશ બાદ કરતાં, બાકી ફરક ૦°-૫૯′-૩૩″ કલા વીકલાનો આવ્યો, જે તા. ૨૧ મીના રવીની ૨૪ કલાકની ગતિ થઈ. (જે જો ગણવા બદલ આઈતીજ રીતે મેળવવી હોય તો, એફીમરીમાં ૨૬ મા પાનેથી ૨૮ મા પાના સુધીમાં મુખ્ય ગ્રહોની ગતિ આખા વર્ષની દરેક તારીખની તૈયાર આપેલી છે તેમાંથી જોઇ લેવું.) હવે ગ્રહ ગણવાને માટે ત્રીરાશી માંડવી, કે ૨૪ કલાકમાં ૦°-૫૯′-૩૩″ ગતિ છે, તો ૧૦°-૪૬′-૦″ કલાકમાં કેટલી ? જવાબ ૦°-૨૬′-૨૧″; જે તા. ૨૧ મી માર્ચ ૧૯૧૧ ના દીવસે રવીની લૉંજીત્યુડના અંશ ૨૯°-૪૫′-૨૦″ **મીન રાશીમાં,** ત્રીરાશીથી મેળવેલી (અંશ, કલા, વીકલા) ૦°-૨૬′-૨૧″ ઉમેરતાં, તા. ૨૧ મી માર્ચ ૧૯૧૧ રાતના ૧૦°-૪૬′ કલાકે **મેષનો રવી** ૦°-૧૧′-૪૧″ અંશનો ચોખ્ખો થયલો જાણવો. એ પ્રમાણે ચંદ્ર, તેમજ બીજા બધા ગ્રહોની પહેલે ૨૪ કલાકની ગતિ શોધી કાઢીને ત્રીરાશી મારફતે જેટલી ગતિ બાર વાગ્યાની અગાઉ અથવા પછીથી વધુ કે ઓછી થઈ હોય, તે પ્રમાણે જાણવી. ચોક્કસ ખરા ગણીત માટે ઉપલી ત્રીરાશીની રીતજ હમેશાં લેવી પણ ચાલુ ઉતાવળ માટે જ્યોતિષની ખરી અંગ્રેજી ગણતરી વાને **લૉંગેરી-થમની** સહેલ રૂઢી છે તે વાપરવી.

(૧૫) લૉંગેરીથમ (Longarithm).

લૉંગેરીથમ (Longarithm Proportion) કે જેનો કોઠો પહેલા ભાગના છેલ્લાં પાનાંઓ પર આપવામાં આવ્યો છે. તે કોઠાની ગણત્રીથી તદન સ્પષ્ટ ગ્રહ મીનીટે મીનીટના મેળવી શકાય છે, જે ચોક્કસ જ્યોતિષ ગણત્રી કરવાને માટે, તે મારફતે ગણેલા ગ્રહો સ્પષ્ટ હોય છે. જે રીત નીચે પ્રમાણે છે:—

એ માટે જુવો **ઓપોરશનલ લૉંગેરીથમનો** કોઠો. એ કોઠામાં મથાળે ૦ થી ૨૩ નો અંક લખેલો છે, જે આંક **ડીગ્રી** અથવા **કલાક** સમજવા. પહેલી તેમજ સર્વેથી છેલ્લી કાલમો જેની ઉપર **મીનીટ** લખી છે, તે આંક ૫૯ સુધી છે, તેને **મીનીટ** અથવા **કલા** સમજવી.

હવે આપણે તા. ૨૧ મી માર્ચની રવીની ગતિ ૫૯′–૩૩″ કલાની યાને ૫૯ મીનીટ ને ૩૩ સેકન્ડની જે ગણીને મેળવી છે, તે એ કોઠામાં જોઇને તેને લગતો આંક જુદો માંડવો. જેમકે ૫૯ મીનીટ કોઠાની સૌથી છેલ્લી લીટીમાં છે, હવે એ કોઠામાં ઉપર કલાકો આપેલા છે પણ આપણને તો કાંઇ કલાક માટે જોવું નથી, પણ ૫૯ મીનીટ ને ૩૩ સેકન્ડ માટે જોવું છે, હવે ૩૦ સેકન્ડ જ્યારે હોય ત્યારે તે ગણવી નહીં પણ જો ૪૦ ની ઉપર સેકન્ડ હોય તો તેને એક મીનીટ ગણવી, એ પ્રમાણે આપણને ૫૯ મીનીટ ને ૩૩ સેકન્ડને બદલે ૫૯ મીનીટ પુરી લેવી પડે છે. હવે કોઠામાં ૫૯ મીનીટનું લૉગેરીથમ જોવાનું છે, જેથી મીનીટના ઉભા કોલમને છેક છેડે ૫૯ મીનીટ છે, તથા એના કોઇ કલાક નથી, જેથી મથાળાના આડા કોલમમાં જ્યાં કલાકો છે, ત્યાં ૦ વાળા કોલમમાં જ્યાં ૫૯′ નો આંક છે, ત્યાં એ મથાળાનાં ૦ તથા જમણા હાથના ૫૯′ એ બન્ને વચ્ચે જે આંક આવેલો છે (૧·૩૮૭૫) તે જુદો માંડવો, જો ૬૦ મીનીટ કરતાં વધારે હોત તો આપણે એક કલાકવાળી બીજી કોલમમાં જોતે, ને તે આંક લેતે, પણ અત્રે તો ફક્ત ૫૯ મીનીટ હોવાથી ઉપલો આંક લેવો, હવે એમાં જેટલા કલાકે જન્મ થયો હોય તેનો આંક કોઠામાંથી મેળવવો, જેમકે રાતના ૧૦°–૪૬′નો ટાઇમ છે, હવે કોઠામાં પહેલી લાઇનમાં કલાકો છે, તેમાં દશ નંબરના કોલમમાં જુવો અને ઉભી લીટીમાં મીનીટ છે, તેથી ૪૬ મીનીટવાળા કોલમમાં જોતાં ૧૦°–૪૬′નો આંક ·૩૪૮૧ છે, એ બેઉ લૉગેરીથમના આંકનો સરવાળો કરો, જેમકેઃ—

૧·૩૮૭૫+·૩૪૮૧=૧·૭૩૫૬ થયા.

હવે એ સરવાળો કરતાં મેળવેલા આંક ૧·૭૩૫૬ તે પાછો લૉગરીથમના કોઠામાં જુવો, કે એ (૧·૭૩૫૬) કયા અંકમાં સમાય છે, અને તેના કલાક અથવા ડીગ્રી, અને કલા અથવા મીનીટ કેટલાં છે. જુવો કોઠાના બીજા કોલમમાં, ૨૬ મીનીટની પાસે ૧·૭૪૩૪ છે, તેને મથાળે છેક ઉપર ૦ અંશ છે, અને એ આંકમાં આપણો સરવાળો ૧·૭૩૫૬ સમાય છે, જેથી ૨૬ કલા આવેલી જાણવી. હવે એ ૨૬′ કલા યાને મીનીટ, જે સૂર્યના તે દીવસની લૉંજીત્યુડના રાશિ

અંશમાં ઉમેરી દેવા, અને જે આવે તે રાશી અંશ કુંડળીમાં જોઇને માંડવો. એ પ્રમાણે દરેક ગ્રહની પહેલે **ગતી** કાઢવી અને પછી **લૉગેરીથમથી** અથવા તો **ત્રીરાશીનાં** ૫૬ માંડીને જન્મ વખત અને બપોરના બાર વાગ્યાના ગ્રીનીચ ટાઇમ વચ્ચે, જેટલો ફરક હોય તેટલા ફરકમાં, તે ગ્રહ કેટલો ચાલ્યો તે મેળવી, એફીમરી યાને પંચાંગના તે દીવસે આપેલા તે ગ્રહના અંશ કલાકમાં ઉમેરી દેવાથી સ્પષ્ટ ગ્રહ થશે. **મોત** અને અગત્યના સવાલ સિવાય સાધારણ કામ માટે લૉગેરીથમ ગણીત ઘણું સહેલ ને સારૂં છે. ચોકસ ગણીત માટે તો ત્રીરાશીથી દરેક, કલા, વિકલા, પણ મેળવવી જરૂરની છે. અત્રે આ ચોપડીમાં જે દાખલાઓ, અને ગણીતો આપ્યાં છે, તે ફક્ત પ્રાઇમિરી શીખાઉને સમજ પાડવાને માટે છે, **જેથી તે તદ્દન સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યાં નથી.** અંગ્રેજી શાસ્ત્રમાં વિકલા જો ૩૦ થી ઉપર ગઇ હોય તોજ તેનો અડસટ્ટો લેવામાં આવે છે. એ ઉપલી સમજણ પ્રમાણે લૉગેરીથમના કોઠામાંથી અત્રે દર્શાવેલી ૧૦°-૪૬′-૦″ કલાકની રાતની કુંડળીને લગતા ગ્રહો નીચે પ્રમાણે ગણેલા છે:—

ક. મી. સે.

***રવી** તા. ૨૧ મી માર્ચ ૧૯૧૧ ની રાત્રે ૧૦°-૪૬′-૦″

કલાક=·૩૪૮૧ લૉગેરીથમ.

તા. ૨૧ મી માર્ચ ૧૯૧૧ રવીની **ગતી**

૫૯′-૩૩″=૧·૩૮૭૫ ,,

૧·૭૩૫૬ ,,

આ આંક ૦°-૨૬′-૦″ વાળા લૉગેરીથમમાં સમાય છે. હવે એ દીવસે રવી બપોરે ગ્રીનીચ ટાઇમ મીન રાશી ૨૯°-૪૫′-૨૦″ અંશનો હતો, તેમાં લૉગેરીથમ ૦°-૨૬′-૦″ ઉમેરતાં, મેષ રાશી ૦°-૧૧′-૨૦″ થયા. હવે આપણે રવીના અંશ ગ્રીનીચ ટાઇમના એફીમરીમાંથી લીધા છે, અને ગણત્રીનો જન્મ ટાઇમ તો લોકલ મીન ટાઇમ છે, યાને ઘડીયાલનો વખત છે, જેથી લોકલ મીન ટાઇમ અને ગ્રીનીચ ટાઇમ એ

---

* અત્રે આપેલી ગ્રહ તથા રાશી વિગેરેની સર્વે ગણત્રી, શીખનારને સમજણ આપવા માટે, સાધારણ તેની રૂઢી દેખાડવા ગણિત કર્યું છે, જે **સ્પષ્ટ નથી.** વધુ વિગત આગળ સમજાવી છે.

બન્ને વચ્ચે દર કલાકની લગભગ દશ સેકન્ડનો તફાવત છે, જેથી આગળ સમજાવ્યા પ્રમાણે જન્મનો ટાઈમ ૧૦°-૪૬'-૦" નો ગ્રીનીચ ટાઈમ કરવા માટે કલાકની દશ સેકન્ડ લેખે, અગાઉ મેળવેલા રવીના અંશમાંથી ફરક ૧૦૮ સેકન્ડ બાદ કરવી જેમકે:—

લૉગેરીથમથી ૧૦°-૪૬'-૦ નો મેળવેલો રવી, મેષ રાશી ૦°-૧૧'-૨૦"
તેમાંથી બાદ લોકલ મીન તથા ગ્રીનીચ ટાઈમનો ૧૦-૪૬'-૦"

કલાકનો ફરક ૦- ૧'-૪૮

ક. મી. સે.

તા. ૨૧મી માર્ચ ૧૯૧૧ની રાત્રે ૧૦-૪૬'-૦" રવી મેષનો ૦-૯-૩૨ થયો.

એજ પ્રમાણે બીજા ગ્રહો ગણવા જેમકે:—

ચંદ્ર ક, મી. લૉગેરીથમ.

વખત ૧૦-૪૬'= '૩૪૮૧

ગતી ૧૧°-૪૯'-૫૦"='૩૦૭૧

'૬૫૫૨= ૫°-૧૮'-૦"

તા. ૨૧ મી માર્ચ ૧૯૧૧ ચંદ્ર બપોરે ધન રાશી ૧૩-૧૬-૪૬

૧૦°-૪૬' ચંદ્ર થયો ૧૯- ૪-૪૬

ટાઇમનો ફરક બાદ ૦- ૧-૪૮

તા, ૨૧મી માર્ચ ૧૯૧૧ ચંદ્ર ૧૦-૪૬ રાત્રે ૧૯°-૨'-૫૮" ધન રાશીનો થયો.

મંગળ

વખત ૧૦°-૪૬= '૩૪૮૧

ગતી ૦°-૪૫'=૧'૫૦૫૨

૧'૮૫૩૨= ૦°-૨૨'-૦"

તા. ૨૧મી માર્ચ ૧૯૧૧ બપોરે મંગળ કુંભ રાશી ૫°-૩૩-૦

,, રાત્રે ૧૦°-૪૬ ,, ૫-૫૩-૦

ટાઈમનો ફરક બાદ... ૦-૧-૪૮

તા. ૨૧મી માર્ચ ૧૯૧૧ મંગળ ૧૦-૪૬ રાત્રે ૫-૫૧-૧૨ થયો.

બુધ

વખત ૧૦–૪૬ = ·૩૪૮૧
ગતી ૨°–૦–૦″= ૧·૦૭૯૨

૧·૪૨૭૩= ૦°–૫૩–૦″
મંગળ બપોરે મેષનો ૦–૪૩–૦

૧૦–૪૬ રાત્રે મેષનો ૧–૩૬–૦
વખતનો ફરક બાદ ૦–૧–૪૮

તા. ૨૧–૩–૧૧ બુધ મેષ રાશી ૧–૩૪–૧૨ થયો.

ગુરૂ વખત ૧૦—૪૬ = ·૩૪૮૧
(વક્રી) ગતી ૦—૩′= ૨·૬૮૧૨

૩·૦૨૯૩= ૦°–૧′—૦″.

હવે ગુરૂ વક્રી છે, અને લૉગેરીથમના કાયદા પ્રમાણે જો ગ્રહ વક્રી હોય તો જે તેની ચાલ આવે તે બપોરના ૧૨ વાગ્યાના તેના અંશ કલામાંથી બાદ કરવા, કારણ કે વક્રી ચાલ હમેશાં ઉલટી ચાલે છે, જેથીઃ—

ગુરૂનાં તા૦ ૨૧ મી માર્ચ ૧૯૧૧ બપોરે વૃશ્ચિક રાશી ૧૩°-૫૫′-૦″ વક્રી છે
તેમાંથી બાદ ગતી ૦–૧—૦

તા૦ ૨૧મી માર્ચ ૧૯૧૧ ને ૧૦°–૪૬ રાત્રે ગુરૂ વૃશ્ચિક રાશીનો ૧૩°–૫૪–૦
વક્રી થયો મીન ટાઇમનો ફરક બાદ ૦–૧–૪૮

તા. ૨૧–૩–૧૧ ગુરૂ વૃશ્ચિક રાશીનો ૧૩°–૫૨′–૧૨″

શુક્ર વખત ૧૦′–૪૬′= ·૩૪૮૧
ગતી ૧′–૧૩′–૦″=૧·૨૯૫૦

૧·૬૪૩૧=૦–૩૨′–૦
બપોરે શુક્ર મેષનો ૨૬—૫૯૦

રાત્રે ૧૦–૪૬ શુક્ર મેષનો ૨૭°–૩૧′–૦″
વખતનો ફરક બાદ ૦—૧—૪૮

તા. ૨૧–૩–૧૧ શુક્ર મેષનો ૨૭–૨૯–૧૨ થયો.

હવે **શની**, **હુરશાચલ**, અને **નેપચ્યુન**, વિગેરે ગ્રહો ૨૪ કલાકમાં ઘણુજ જુજ ચાલે છે, જેથી તેઓ એફીમરીમાં જેટલા અંશે તે દીવસે લખેલા હોય તેટલા અંશે ગોઠવી દેવા. હવે રાશી માંડેલી આગળ બતાવેલી કુંડળીમાં ગ્રહો ગોઠવી દેવા, જેમકે **રવી** મેષ રાશીનો છે, અને મેષ રાશી કુંડળીના પાંચમા ભુવનની કશ ઉપર ૧૧° અંશની છે. હવે રવી અત્રે મેષ રાશીનો ૦"–૯'–૩૨" નો છે, જેથી ઓછો હોવાને સબબે ચોથા ભુવનમાં રવીને મુકવો, ને તેના અંશ તેની બાજુએ લખવા. **ચંદ્ર** ધન રાશીનો ૧૯–૨–૫૮ નો છે, અને પહેલા ભુવનનો **કશ** ફક્ત ૩° અંશનો છે, એટલે ચંદ્ર પહેલા ભુવનનો અંશ કુદાવીને તે ભુવનમાં આગળ વધેલો છે, તેથી ચંદ્ર પહેલા ભુવનમાં મુકવો, એ પ્રમાણે સર્વે ગ્રહ ગોઠવવા. હવે જેઓને બીલકુલ ગણીત કોઈપણ જાતનું કરતાં આવડતું ન હોય, તો તેવાઓને ફક્ત મોઢેથી ગણી લેવા માટે ગ્રહોની ચાલનો દર કલાકનો આશરો નીચે પ્રમાણે લખ્યો છે. રવી દર કલાકે ૨॥ મીનીટ જેટલો લોંજીત્યુદમાં ચાલે છે. ચંદ્ર દર કલાકે ૩૦ થી ૪૦ મીનીટ જેટલો લોંજીત્યુદમાં ચાલે છે. બીજા ગ્રહો માટે એફીમરીમાં જોવાની તથા ગણવાની જરૂર છે, કારણ કે તેઓ કેટલાક વખતે સ્થુલ થાય છે, વક્રી થાય છે અને પાછા હઠે છે, ખાસ કરીને મોઢેનો હિસાબ એ રાખવો કે જે ૨૪ કલાકમાં એક અંશ ચાલે તે દર કલાકે ૨॥ **કલા** યાને મીનીટ ચાલે, જે અરધો અંશ ૨૪ કલાકે ચાલે, તે દર કલાકે સવા **કલા** ચાલે, જે બે અંશ ૨૪ કલાકે ચાલે તે, પાંચ **કલા** એક કલાકમાં ચાલે, એ પ્રમાણે અડસટ્ટો લેવો.

જુવો આકૃતિ બીજીમાં સર્વે ગ્રહો તેના અંશ સાથે ગોઠવીને માંડયા છે.

[૧૬] ગ્રહોની ડેક્લીનેશન.

હવે ઉપર પ્રમાણે સર્વે રાશી તથા ગ્રહ તથા તેના અંશ આકૃતિમાં દેખાડયા પ્રમાણે ગોઠવવા. કેટલીક વખત એક ભુવનમાં બે રાશી આવી જાય છે, યાને **ગલીતભાવ** થાય છે. એમ થવાનું કારણ દુનિયાની ગોળાઈને લીધે છે, અને **નોર્થ લેટીત્યુદના મુલકોની**

ડીગ્રી અંશ એવી રીતે ગલીતભાવ ઘણી વખત કરે છે. જો કાઇ વખત એ પ્રમાણે એક ભુવનમાં બે રાશી આવે, તો જે રાશી ગલીત થઇ હોય તે રાશી તે ભુવનના મધ્ય ભાગમાં લખવી, અને તેજ પ્રમાણે સામેના ભુવનમાં પણ એક રાશી ગલીત થશે, તે જાણવું.

હવે ગ્રહની લૉંજીત્યુડના અંશ સાધારણ કામ માટે હમેશાં લૉગે-રીથમથી જોઇ કાઢવા. જો અંશ, કલા, વિકલા સર્વેની જરૂર હોય તો, ત્રિરાશીની રીત પ્રમાણે કાઢવા. હવે એજ પ્રમાણે ગ્રહોની લેટીત્યુદ **ડેકલીનેશન** પણ કાઢવાની જરૂર છે. રવીની લેટીત્યુદ હોતી નથી, બીજા ગ્રહોની હોય છે, જે એફીમરીના ઉપરના ભાગમાં આપેલી છે, તે પ્રમાણે તપાસવી. તા. ૨૧ મી માર્ચ ૧૯૧૦ ને દીને બપોરે નેપચ્યુન પ્લેનેટની ડેકલીનેશન ૨૧°-૩૧' ની છે, અને તે છેક ૨૫ મી માર્ચ લગણ તેટલીજ રહેશે, એટલા માટે એફીમરીમાં જે ડેકલીનેશન છે, તેજ રાખવી; કારણ કે નેપચ્યુન ઘણું કરીને રોજ ૨૪ કલાકે થોડી વિકલા યાને સેકન્ડ ચાલે છે, માટે નેપચ્યુનનું ડેકલીનેશન તે દીવસનું જે હોય તેજ માંડવું. હરશચલ ગ્રહ ઘણું કરીને ૨૪ કલાકે અરધી કલા યાને અરધી મીનીટ ચાલે છે, જેથી તેનાં પણ અંશ કલા જે હોય તેજ ડેકલીનેશન માંડવી, તથા એ ડેકલીનેશન (N) નોર્થ કે (S) સાઉથ છે તે પણ માંડવું. શની ફક્ત ૨૪ કલાકે બે કલા જેટલો ડીકલાઇન થાય છે, જેથી તેનો, તેમજ ગુરૂ કે જે પણ ફક્ત ૨૪ કલાકમાં થોડી કલા જેટલોજ ચાલે છે, જેથી એ બન્ને પણ જે અંશ કલાના હોય તે અંશ કલામાં જો નોર્થમાં (ઉત્તર) હોય તો ૨૪ કલાકની એક કલાને હિસાબે ઉમેરવું, અથવા જો સાઉથના (દક્ષીણના) હોય તો બાદ કરવું કારણકે સાઉથના ડેકલીનેશનમાં અંશ ઓછા થતા આવે છે. એ પ્રમાણે ૨૧ મી માર્ચ ૧૯૧૧ ને દીને એ ચાર ગ્રહનું ડેકલીનેશન નીચે પ્રમાણે હતું:—

ડેકલીનેશન (Declination) નેપચ્યુન ૨૧°-૩૧' N, હરશચલ ૨૦°-૫૭' S, શની ૧૧°-૧' N, ગુરૂ, ૧૪°-૪૩' S, મંગળ ૧૯°-૪૯' S.

હવે રવી, ચંદ્ર, મંગળ, બુધ, શુક્ર એઓનાં ડેકલીનેશન ગણવાની જરૂર છે કારણ કે, એઓ પોતાની ચાલમાં વારે વારે ફરક કરે છે.

મંગળ ઘણું કરીને ૧૪' કલા જેટલો ચાલે છે, તેથી ત્રિરાશી પ્રમાણે ગણવું. જેમ ગ્રહની લૉંજીટ્યુદ માટે આપણે ત્રિરાશી ગણીએ છીએ, તેમ તા૦ ૨૧મી તથા તા૦ ૨૨મી ના મંગળના ડેકલીનેશનના અંશમાંથી બાદ કરતાં ૧૦' કલા યાને મીનીટ ફરક રહે છે, માટે એ ગતી ૨૪ કલાકે ૧૦' કલાની થઇ. હવે ત્રિરાશી ગણવી કે, જો ૨૪ કલાકમાં ૦°-૧૦'-૦" તો ૧૦°-૪૬'માં (કે જે જન્મનો વખત છે) કેટલી? જવાબ આવે તે ૨૧મીના ડેકલીનેશનના અંશમાં ઉમેરી દેવા, જે આવે તે ડેકલીનેશન ગણાય, જેમકે:—

મંગળનું ડેકલીનેશન=**ત્રિરાશી**=૨૪ : ૧૦'-૪૬ : : ૧૦'=૪'-૨૫"

અથવા મંગળનું ડેકલીનેશન **લૉગેરીથમના** કોઠા પ્રમાણે:—

લૉગેરીથમ	ડેકલીનેશન મંગળના અંશની ગતી ૧૦'=	૨·૧૫૮૪
	જન્મ વખતના કલાક ૧૦'-૪૬'=	૦·૩૪૮૧
		૨·૫૦૬૫

હવે ૨·૫૦૬૫, લૉગેરીથમના કોઠાની ૪' મીનીટવાળી કોલમમાં સમાય છે, એટલે ૪' કલા ડેકલીનેશન આવી, જે તે દીવસના મંગળની ડેકલીનેશન ૧૯°-૫૩' માંથી ૪' કલા બાદ કીધી, કારણકે ડેકલીનેશન (S) સાઉથનું છે, જેથી ગતી ઓછી થતી જાય, એટલે મંગળની નક્કી ડેકલીનેશન તા. ૨૧મી માર્ચ ૧૯૧૧ ની રાત્રે ૧૦°-૪૬' વાગે ૧૯°-૪૯' અંશ કલાનું થયું, જે ઉપર જેમ હરશચલ, શની વિગેરે ગ્રહોનું માંડેલું છે તેમ માંડવું. એજ પ્રમાણે બુધ, શુક્ર ને ચંદ્રનાં ડેકલીનેશન કાઢવાં. ગમે તો ત્રિરાશીથી કાઢવાં, અને ગમે તો લૉગેરીથમના કોઠા પ્રમાણે કાઢવાં, અને સર્વે ગ્રહોની સાથે તે પણ માંડવાં. હવે કુંડલીની નીચે એક કોઠો બનાવી તેમાં બધા ગ્રહોની એસપેકટસો તથા ડેકલીનેશન તથા પહેલા અને દશમા ભુવનના અંશ પણ માંડવા. એ પ્રમાણે અંગ્રેજી **હોરોસકોપ** યાને ટપકો નીચે પ્રમાણે માંડવો:—*

* મુલક-લેટીટ્યુદ તથા વખત ચોકસ કરીને સ્પષ્ટ ગણીત, ગુંચવાડાને લીધે અત્રે આપ્યું નથી, પાછલ દરશાવ્યું છે. જુઓ ભાગ બીજો. અત્રે ફક્ત રૂઢી યાને રીત સમજાવી છે.

હોરોસ્કોપ Horoscope.

નંબર..............તારીખ=૨૧ મી માર્ચ ૧૯૧૧ વાર=મંગળ.

નામ................................ મરદ/ઓરત = { છોકરાનો જન્મ .... }

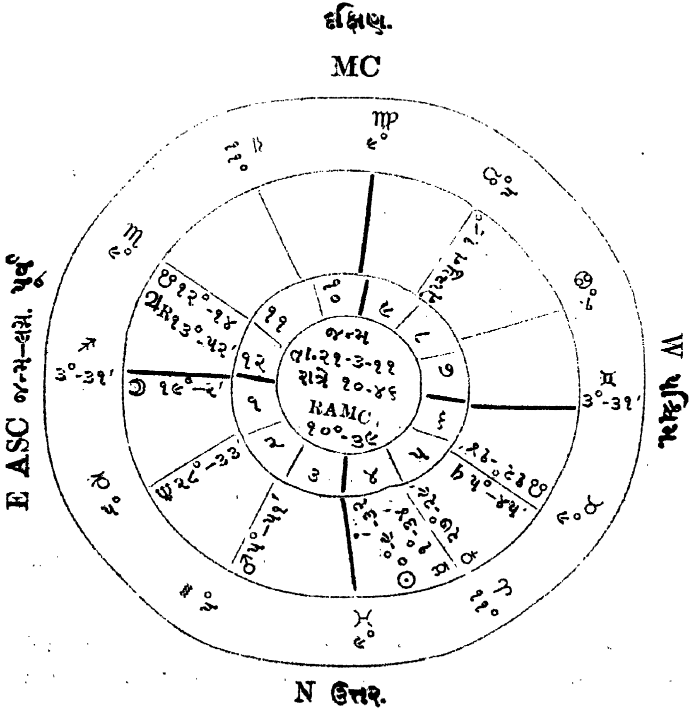
ઠેકાણું (મુલક)=..............(Lat.) લેટીટયુડ=..............

જન્મનો ટાઇમ= { ક. મી. સે. / ૧૦–૪૬–૦ રાત્રે } (R. A. M. C.) જન્મનો

સાઇડ્રીયલ ટાઇમ=૧૦°–૩૯′–૧૬″

ASC જન્મ લગ્ન=૩°–૩૧′ ધનરાશી;

MC ૧૦મું ભુવન=૯° કન્યારાશી.

ડેકલીનેશન.

નેપચ્યુન. ૨૧″—૩૧′ N	હરશચલ ૨૦°—૫૭′S	શની. ૧૧°—૧′N	ગુરૂ. ૧૪°—૪૩′ S	
મંગળ. ૧૯°—૪૯′S	રવી. ૦°—૯′ N	શુક્ર. ૧૦°—૨૪′N	બુધ. ૦°—૧′ N	ચંદ્ર ૧૪°—૨૩′ S

એસપેકટસ

નેપચ્યુન =૧૨૦° રવી, પેરેલલ હરશચલ,

હરશચલ =૪૫° ચંદ્ર, ૪૫° શુક્ર, કંજંગશન મંગળ, P નેપચ્યુન, P મંગળ.

શની =૧૩૬° ચંદ્ર, ૩૦° બુધ, કંજંગશન શુક્ર, ૩૦° રવી, ૯૦° મંગળ, P શુક્ર.

ગુરૂ =૩૬° ચંદ્ર, ૪૫° બુધ, ૯૦° મંગળ, ૧૪૪° રવી,

મંગળ =કંજંગશન હરશચલ, ૯૦° શની. ૬૦° બુધ, ૯૦° ગુરૂ, P હરશચલ.

રવી =કંજંગશન બુધ, ૩૦° શુક્ર, ૩૦° શની, ૪૫° રાહુ, ૧૨૦° નેપચ્યુન, ૯૦° હરશચલ, P બુધ.

શુક્ર =કંજંગશન શની, ૪૫° હરશચલ.

બુધ =૪૫° રાહુ, કંજંગશન રવી, ૬૦° મંગળ, ૩૦° શની, ૪૫° ગુરૂ, P રવી.

ચંદ્ર =૪૫° મંગળ, ૧૩૬° શની, ૧૪૪° રાહુ, ૩૬° ગુરૂ.

એ પ્રમાણે ગ્રહ તથા તેની ડેકલીનેશન, કુંડલીના ચક્કરની નીચે માંડવાં તથા તેમાં સાથે સાથે ગ્રહની એસપેકટસ પણ માંડવી. ગ્રહની એસપેકટસને લગતો કોઠો આપેલો છે, તેમાં જોવાથી ગ્રહોની દૃષ્ટિ તુરત માલમ પડે છે. સાધરણ કામ માટે તો એક ભુવનમાં ગ્રહો સાથે હોય તો તેઓને એક બીજાના **કંજંગશન**માં જાણવા. જો એક ઘરને છેટે હોય તો **સેમી-સેક્ષટાઇલ** યાને ૩૦°ની દૃષ્ટિ અથવા એસપેકટસ જાણવી. જો સાતમા ભુવને હોય તો **ઓપોઝીશન** યાને ૧૮૦°ની એસપેકટ જાણવી. જો ચોથે ભુવને હોય તો ૯૦° અંશની

પાંપ દૃષ્ટિ જાણવી. એ પ્રમાણે અડસટો ગણી લેવો, નહીં તો **એસ્પેકટસ જોવાના કોઠામાં** જોઇને એસપેકટસો ગોઠવવી, અથવા તો ડીગ્રીએ ડીગ્રીનું છેટું ગણવું. જેમકેઃ—તા. ૨૧મી માર્ચ ૧૯૧૧ની રાત્રે ૧૦°–૪૬' કલાકની કાઢેલી કુંડલીમાં ચંદ્ર ૧૯° ધન રાશીનો છે, અને હરશચલ ૨૮° મકરનો છે, એટલે ચંદ્રને હરશચલ ગ્રહ તરફ જવાને ૩૯°–૩૦' અંશનું છેટું છે. હવે ૩૯°–૩૦' અંશની કોઇ એસપેકટ થતી નથી, એટલે ચંદ્ર હરશચલ સાથે કંઇ એસપેકટ કરતો નથી, એમ જાણવું, જો કે દેખીતી રીતે તો તેઓ ૩૦ અંશની એક ઘરની દૃષ્ટિ કરતા છે, પણ જ્યારે ચંદ્ર ૨૯° નો થશે તે દીવસે તેઓ એક બીજા સાથે ૩૦ અંશની દૃષ્ટિમાં આવેલા કહેવાશે, કારણ કે, હરશચલ ગ્રહ ઘણોજ ધીમો છે, અને ચંદ્રની ચાલ ઝડપી છે તેથી એફીમરીમાં જોતાં જન્મ પછી બીજે દીવસે રાત્રે બાર વાગે ચંદ્ર હરશચલ સાથે **સેમી-સેક્ષટાઇલ** થશે, જેનું ફળ એ જન્મેલા બાળકને તેના બીજા વર્ષની અધવચ્ચે ડાઇરેકશનથી મળશે. એ પ્રમાણે જન્મ કાલે ચંદ્ર હરશચલ સાથે કંઇ એસપેકટ કરતો નથી, કારણકે જન્મની પાંચ કલાક અગાઉ ચંદ્ર તથા હરશચલ એક બીજાથી ૪૫ ડીગ્રીએ **સેમી-સ્કવેરની** એસપેકટ કરીને છુટા પડયા છે. હવે ચંદ્રથી મંગળ ૪૬ ડીગ્રીપર છે એટલે ૪૫ ડીગ્રીની **સેમી-સ્કવેર** એસપેકટ થઇ. એસપેકટ ગણવાના કોઠામાં જુવો. ચંદ્ર ૧૯ ડીગ્રી ધનનો છે, તેની સીધી લાઇનમાં ૪૫ ડીગ્રીના એસપેકટના કોલમમાં મકર–તુલા **કુંભ**-વૃશ્ચિક લખેલાં છે, તેમાં કુંભ રાશી જણાવેલી છે, મંગળ કુંભ રાશીમાં છે જેથી ચંદ્ર મંગળને ૪૫° ની દૃષ્ટિ થઇ. હવે એ દૃષ્ટિ બરાબર છે કે, તે અંશ તપાસી જોવા, જેમકે એજ કોલમની નીચે અંશો છે, તેમાં ૧૯°મા અંશની સીધી લાઇનમાં જોતાં કુંભની ઉભી લાઇનમાં ૪° લખેલા છે, એટલે કે ૧૯° અંશનો ધન રાશીનો ચંદ્ર ૪° અંશે કુંભ રાશી સાથે ૪૫ ડીગ્રીની સેમી-સ્કવેર એસપેકટ કરે છે. હવે ચંદ્ર રવીથી ૧૦૧° અંશે દુર છે જેથી કંઇ એસપેકટ કરતો નથી. બુધ પણ ૧૦૨° દુર છે, એટલે કંઇ એસપેકટ કરતો નથી. શુક્ર ૧૨૭° ડીગ્રી દુર છે, એ ૧૨૦° ગણાય નહીં, શની ચંદ્રથી ૧૩૬° અંશ દુર છે, એટલે સેસ્કી-કવોડરેટની

એસપેક્ટ થઈ છે. રાહુ ૧૪૪° અંશ દુર છે એટલે બાઇક્વીનટાઇલ થાય છે. એ પ્રમાણે ચંદ્ર બીજા ગ્રહો સાથે ઉપર પ્રમાણે એસપેક્ટમાં છે. એ પ્રમાણે એસપેકટ ગણવાના કોઠાપરથી દૃષ્ટિ ગણવી.

હવે ચંદ્ર પછી બુધની એસપેક્ટસો ગણવી. એસપેક્ટ ગણવાના કોઠામાં બુધ મેષ રાશીનો જોતાં મીન તથા વરખ સાથે ૩૦° અંશની એસપેક્ટ કરે છે, પણ કુંડલીમાં મીનમાં કોઇ ગ્રહ નથી અને વરખમાં રાહુ છે, પણ ૧૨° અંશનો છે, અને બુધ તો ફક્ત કુંડલીમાં ૧° નો છે, એટલે રાહુ ૪૨° અંશ દુર છે, એટલે ૪૫° ગણાય. બુધ અને રવી એકજ રાશીમાં સાથે એકે અંશે છે એટલે કંજંગશન થયું એમ જાણવું. મંગળથી બુધ ૫૭° છે એટલે મંગળની લગભગ ૬૦°ની દૃષ્ટિ બુધ પર પડે છે. બુધથી શની ૩૫° પર છે એટલે ૩૦° ની એસપેક્ટ થઇ. બુધ અને શુક્ર જોકે એક રાશીમાં છે, અને બુધ કંજંગશન કરવા માટે શુક્ર તરફ **એપ્લાઇ** થાય છે, પણ લગભગ ૨૫° અંશનો ફરક છે, એટલે કંજંગશન કહેવાય નહીં. એ પ્રમાણે બુધની એસપેક્ટસો થઇ છે, જે ઉપર લખી છે.

હવે **શુક્રની** એસપેક્ટસો ગણવી. શુક્રથી શની ૭° દુર છે, હવે શુક્રનો તથા શનીનો **ઓર્બ** ૮° નો છે, બેઉનો ટોટલ કરી તેના અરધા કરતાં ૮° આવે છે, જેના કરતાં શનીના અંશ ઓછા છે એટલે શુક્ર શનીનું કંજંગશન થયું. એજ પ્રમાણે શુક્રથી હરશચલ ૪૫° સેમી-સ્કવેર થાય છે. એ પ્રમાણે સર્વે ગ્રહોની એસપેક્ટસો ગણવી, એ પછી રવી, મંગળ, ગુરૂ, શની, હરશચલ એ સર્વેની એસપેક્ટસો ગણીને માંડવી.

આ પ્રમાણે કુંડળીની સર્વે **એસપેક્ટસો** કાઢવી, પછી તેનાં **ફળ** શુભ કે નેષ્ટ જે હોય તે પ્રમાણે જોઇને અનુમાન કરવું.

હવે કયા ગ્રહો એક બીજા સાથે **પેરેલલ** છે તે, તેના ડેકલીનેશનના અંશ ઉપરથી જોવા. જે ગ્રહો એક બીજાના સરખે અંશે હોય અથવા એકાદ અંશનો હેરફેર હોય તેઓ એક બીજા સાથે **પેરેલલ** એસપેક્ટમાં ગણાય છે.

નેપચ્યુન તથા હરશચલ લગભગ એકજ અંશે છે તેથી તેઓનું **પેરેલલ** થયલું જાણવું. વળી મંગળ અને હરશચલ લગોલગ એકજ

અંશે સરખા છે તેથી તેઓનું પેરેલલ થયેલું જાણવું. એજ પ્રમાણે શની, શુક્ર, રવી, બુધ, પેરેલલો થયાં છે, જે સર્વે એસપેકટસો સાથે ઉપર માંડયાં છે. એ પ્રમાણે આપણે તા. ૨૧ મી માર્ચ ૧૯૧૧ ના દીવસે રાત્રે ૧૦°-૪૬' કલાકે જન્મ થયલા બાળકની **કુંડલી** પહેલે તેનું **એસેનડંટ** (Asc.) યાને **જન્મ લગ્ન** એફીમરીમાંથી સાઇડ્રી-યલ ટાઇમ મારફતે મેળવી, તેમાં **ગ્રહોને** તેના અંશો સાથે ત્રિરાશી અથવા તો લૉગેરીથમથી ગણીને ગોઠવ્યા છે, ત્યાર પછી તેઓ એક બીજા સાથે કેવી દૃષ્ટિ કરે છે, તથા કેવી કેવી સારી માઠી એસપેકટસોમાં આવે છે, તે સર્વે એસપેકટસો, ડેકલીનેશન, પેરેલલ, વિગેરે સર્વે કેવી રીતે ગણવું તે સમજાવ્યું છે.

નોંધઃ—આ સર્વે કુંડલીનું **ગણીત** વિગેરે **ફક્ત સાધારણ** પ્રાઇમરી શરૂઆતના જ્ઞાનને માટે, જેમ બને તેમ સહેલી રૂઢીથી સમ-જાવવાની કોશેષ કરી છે, એ ગણીત જો તદ્દન સ્પષ્ટ રીતે * અને ઘણીજ સાયન્ટીફીક રીતે ગણવું હોય તો તે માટે બીજી ઘણી જુદી જુદી રીતો છે, જે ચઢતા અભ્યાસને લગતું સર્વે પાકું ગણીત અત્રે જગ્યાના સંકોચને લીધે, તેમજ આ પુસ્તક પ્રાઇમરી જ્ઞાન માટે સાધારણ અભ્યાસીઓને માટે હોવાથી અઘરાં ગણીતથી, શીખાઉ વાંચક વર્ગને ગુચવણમાં નહીં નાખવા માટે આપવામાં આવી નથી. બીજા પ્રસંગે તેને લગતું પુસ્તક વેલાયતના નામાંકીત જ્યોતીષોની મદદ સાથે તૈયાર કરવા માંડયું છે, જે આ પુસ્તક પ્રગટ થયા પછી થોડા વખતમાં બહાર પાડવાનો વિચાર રાખ્યો છે. આ છેલ્લા પ્રકરણમાં જે ગણીત કરવામાં આવ્યું છે તે **સાધારણ** છે પણ **સ્પષ્ટ** નથી. અભ્યાસીને ભલામણ કરવામાં આવે છે કે, દરેક શરૂઆતનાં કોષ્ટકો તથા તેનાં નામ, નીશાન, ઉપયોગ, ગુણ, દોષ વિગેરે સર્વે બાબત ઘણીજ ધ્યાનથી શીખવાની જરૂર છે, કારણ કે આ સાહીત્યમાં એ સર્વે નીશાનો હરદમ જુદી જુદી ઢબે આવ્યા કરે છે, તથા તેના ગુણદોષ વિગેરે પર મોટો આધાર રાખવામાં આવે છે. વળી કેટલાક શબ્દો ગુજરાતી ભાષાની સંકડાસને લીધે અંગ્રેજી લખવામાં આવ્યા છે, જેથી ખાસ ભલામણ કરવામાં આવે છે, કે **આ પુસ્તકમાં જે (ગ્લોસરી Glossary) આપવામાં આવી છે, તેમાં સર્વે ખુલાસો**

* વખતનું સ્પષ્ટ ગણીત ભાગ બીજાની શરૂઆતમાં આપ્યું છે.

વિસ્તારથી લખ્યો છે, તે જરૂર વાંચીને ધ્યાનમાં રાખવાની જરૂર છે. એ પ્રમાણે ચોકસાઇથી અભ્યાસ કરતાં કોઇ પણ માનવી સાધારણ રીતે સર્વ બાબતનું ખાત્રીપૂર્વક અનુમાન કરી શકશે. અંગ્રેજી જ્યોતીષ ફક્ત અંશ કળા અને ગતીના હિસાબ ઉપરજ છે, તથા ગતીનું પ્રમાણ મોટી મોટી ઓબ્ઝરવેટરીઓ મારફતે, અંગ્રેજી પંચાંગ યાને એફીમરી મારફતે આપણને ઘણી સહેલાઇથી વગર મેહેનતે મળે છે. જે ગણત્રી ભરૂંસેદાર છે, અને તે પ્રમાણે જે કંઇ જ્યોતીષી ફળ આપવામાં આવે છે, તથા વર્તારા કાઢવામાં આવે છે, તે લગોલગ ખરા પડવાની વકી રખાય છે, છતાં અત્રે મારા અભીપ્રાય પ્રમાણે જણાવું તો, "જ્યોતીષ વિદ્યા તથા ગ્રહોની અસર માનવીની મનોવૃત્તિને ચોક્કસ બાબતપર ખેંચે છે, જેમકે ગ્રહોની સારી દૃષ્ટિ સારી બાબતોની મનોવૃત્તિ આપે છે, ને નેષ્ટ દૃષ્ટિ યાને એસપેક્ટો, તેના ગુણ પ્રમાણે માઠી મનોવૃત્તિ તરફ માનવીને ખેંચે છે, જેથી જો માનવી એ બાબતનું જ્ઞાન મેળવી, સારી અસર તરફ પોતાના **વીલપાવરથી** વળગી રહે, તો તે માનવી પોતાની ઉપર થતી ગ્રહોની માઠી અસરને તોડી શકે છે, અને ભલી તથા બુરી અસરો ઉપર સમતોલપણું મેળવી, કર્મના કાયદાને તોડીને, સારાં કર્મો મારફતે આગળ વધી શકે છે, એ નિશ્ચય છે."

(૧૭) જન્મ વખતે જે રાશી એકલી પહેલા ભુવનમાં (એટલે જન્મ લગ્નમાં) આવે છે, તે રાશી કેવી જાતનો ખવાસ, રૂપ રંગ, અને આશાએશ, તે જન્મેલા બચ્ચાઓમાં આપે છે, તેની વિગત.

મેષ—જો મેષ રાશી **જન્મ લગ્ને** યાને પહેલા ઘરમાં, જન્મ વખતે પડી હોય તો, તે માણસ સાધારણ, જરા પાતળો, લાંબુ મોઢું અને ગરદન, મજબુત અવયવો, હેઝલ (Hazel) રંગની આંખો, સહેજ બરછટ વાળ, કાળું સેહેરાવળું અથવા લાલ મોઢું, અને ઝડપી નજરનો, ખવાસ ગુસ્સાવાળો, કજીયાખોર, લોભી, મક્કમ વિચારનો અને ઝડપી હોય છે.

વરખ—જો વરખ રાશીનું લગ્ન હોય તો ઠીંગણો, જાડો, ભરેલો ચ્હેરો, ટુંકી જાડી ગરદન, મોટું નાક અને મોઢું, એકંદર બ્રાટગટમ, પહોળા મજબુત ગોળ ખભા, કાળી આંખ, કોઇ વખત કરચલીદાર વાળ. જો સ્ત્રીની જન્મ કુંડળીએ વરખ લગ્ન હોય તો તે સ્ત્રી ખુબસુરત વધારે હોય, પણ સહેજ જાડી ને ફુલેલી, તથા કાળા કરચલીદાર વાળ અને આંખ તથા સાધારણ ખુબસુરત દેખાવ હોય. વરખ રાશીવાળાનો ખવાસ, સહેજ ગુસ્સાવાલો, બેદરકાર, ખાધરો, પોતાનીજ સગવડ જોનારો, જરા દારૂડી ને છાકટો, તથા ધણી કે સ્ત્રી સાથ ખટપટ કર્યા કરનારો હોય છે.

મીથુન—ઉંચો સીધો દેખાવ, લાંબા હાથ, ચહેરો સહેજ શામળો અને ઠરેલ કાળા ભુરા વાળ, હેઝલ આંખ, ઉતાવળી નજર, ઝડપી ચાલ, ખવાસ,—વિદ્વાન તથા વાંચનનો શોખીન, માન મેળવવાનો લાલચુ, મીતાહારી, સાધારણ ખાનાર પીનાર, મુખ્ય કરીને આબરૂ વાળો અને સોસાયટીમાં ભેળાનારો હોય.

કર્ક—મધ્યમ કદનો, મોટું ગોળ વાડકા જેવું, ચહેરો મંદ્દ પણ ફીકાસદાર, નાનો ચહેરો, સહેજ બ્લુ આંખ, નમેલો બાંધો, બીકણુ, આળસુ, બેદરકાર, કોઇને નુકસાન નહીં પુગાડનારો, અને દયાળુ હોય છે.

સીંહ—મોટાં હાડકાંનો, પ્હોળો અને દમામદાર ઉંચો, પ્હોળા ખભા, ગ્રે કલરની આંખ, ઉતાવળી નજર, ફીક્કા ભુરાં વાળ અને ભવાં, મોટું માથું અને ગોળ, લાલ અને ઠરેલ ચહેરો, ખવાસમાં બહાદુર, મક્કમ ઠરાવનો, ઉદાર દીલનો, અને આગળ વધવાને આતુરતાવાળો, નરમાશવાલો, છુટા વિચારનો, ઉતાવળે ઉસ્કેરાઇ જનારો, પણ તુરત નરમ પડી જનારો, રમત ગમત અને કસરતનો શોખીન, ઘણા મક્કમ વિચારનો, અને ઉદ્યોગી હોય છે.

કન્યા—જો કન્યા રાશીનું લગ્ન યાને પહેલું ઘર હોય તો, પાતળું દુબળું શરીર, સહેજ સાધારણ ઊંચાઇનો, લાલ ચહેરાનો જરા શામળો, ચહેરો ગોળ, કાળા વાળ, કાળી આંખ, સારા છોગા-વાળો, પણ કંઇ ખુબસુરત નહીં, ખવાસમાં ચતુર, અજાયબ વસ્તુ

અને વિદ્યાનો શોખીન, ઉદ્યોગી, દરેક ભાષાનો અભ્યાસ કરનારો, મીઠાં વચન બોલનારો, અને મધુર હોય છે.

તુલા—જો તુલા રાશીનું જન્મ લગ્ન હોય તો, તે માણસ લાંબા ઉંચા કદનો, જરા કાવળો, સુંવાલા ભુરા વાળનો, કોઇ વખત તદ્દન કાળા વાળનો, ગોળ ચહેરો, શોભિતો નિર્મળ ચહેરો, કાળી આંખ. જો આ રાશીમાં સ્ત્રીનો જન્મ હોય તો તે સ્ત્રી ખુબસુરત હોય, સ્વભાવ ઘણો બોલકણો, ઉત્સાહી, મિત્ર અને ઓળખાણ પીછાણનો શોખીન, અને સમતોલ સ્વભાવનો હોય છે.

વૃશ્ચિક—જો આ રાશીમાં જન્મ થયલો હોય તો, તે માણસ મધ્યમ કદનો, જાડા, ભરેલા અંગનો, મજબુત ને જોરાવર, ચહેરો મોટો અને ગોળ, શામળો ચહેરો, કાળા ભુરા ઘણા જથામાં અને વીંતવાળા વાળ, ટુંકી જાડી ગરદન, બેડોલ પગ, કેટલીક વખત પગ ઘુંટણ આગળથી તીરની કમાન માફક વળેલા, સ્વભાવ એકમાર્ગી, ગુસ્સાવાલો, અને ઉશ્કેરાય તો મારફાડ કરનારો, લુચ્ચાઇમાં હુશિયાર, તાલતલાવટ કરવામાં એકકો, કપટી, બહાદુર, હુલ્લડ અને સખ્ત હૈયાંનો હોય છે.

ધન—આ રાશીનું જો જન્મ લગ્ન હોય તો તે માણસ જરા ઉંચો, ઊંચું કપાળ, લાંબુ નાક, ઘાટઘટમવાળો, ખુબસુરત, હેઝલ કલરની આંખ, સહેજ રતાશદાર ચહેરો, હસમુખો અને ભોળો દેખાવ, સુનેરી અથવા ફીક્કા ભુરા વાળ, મોઢુ લંબાચું, ખવાસમાં બહાદુર, ઉદ્યોગી, ભોળો, ઉદાર, ખુલ્લા દીલનો અને ભોળા જીગરનો, કસરત, અને મોજમજાહનો શોખીન, માનપાન મેળવવાને ઉમેદવાર, ભલાં કામ કરનારો, હક વાજબી, અને ભરૂસો મુકવા લાયકનો હોય છે.

મકર—ઠીંગણો, પાતળો દેખાવ, બેડોળ, પાતળું બેઠેલું ડાચું, પાતળી દાઢી, અણીવાલી હડપચી, લાંબા કાળા વાળ, સાંકડી છાતી, લાંબી નાની ડોક, નાકૌવત ઘુંટણો, અને ચાલવામાં ઢંગધડા વગરનો ખવાસમાં ચાલાક, ચપળ, શોખીન, અદેખો, દગાખોર, મતલબી અને હચુપચુ મનવાળો હોય છે.

કુંભ—સાધારણ કદનો, મજબુત બાંધાનો, જોરાવર, લાંબાં હાડકાંનો, ઠરેલ ચહેરાનો, નરમ અને લાઇટ કલરના વાળવાળો, કાળી

આંખ, ઘણું કરીને સોહામણા ચહેરાવાલો, ખાસ કરીને જો કુંભ રાશીમાં જન્મ સ્ત્રીનો હોય તો, તે સ્ત્રી ઘણી સોહામણી હોય છે, ખવાસમાં માયાલુ, જ્ઞાની, વિદ્યાનો શોખીન, દરેક ચીજ શીખવાનો શોખીન, મોજમજાહ અને ફરવા હરવાનો શોખીન, ભલો અને સમતોલ સ્વભાવનો હોય છે.

મીન—આ રાશીમાં જન્મ હોય તો જાડો, ઠીંગણો, બેડોલ ચહેરાનો, ભરેલા માંસવાલો ચહેરો, જુકતી આંખ, સહેજ ભુરા વાળ, **હાથ** ને પગ ટુંકા, પગની પાટલી મોટી, નબલા અને સીકલી બાંધાનો ખવાસમાં આળસુ, બેનકુફ, બેદરકાર, પોતાનુંજ સુખ જોનારો અને અયાસી હોય છે.

આ ઉપર લખેલી સર્વે રાશીઓ જ્યારે માણુસની જન્મ કુંડલીના પહેલા ઘરમાં, જન્મ વખતે આવી હોય, અને તે ઘરમાં કોઇપણ ગ્રહ બેઠો નહીં હોય, ત્યારે ઉપર દરશાવેલાજ ગુણદોષનો તે માણુસ હોય છે, પણ જો તેમાં કોઇ ગ્રહ બેઠેલો હોય છે, તો ઉપર દરશાવેલા ગુણદોષમાં ફરક પડી જાય છે.

(૧૮) જુદી જુદી રાશીઓમાં ગ્રહોની અસર.

જુદા જુદા રાશીઓમાં જન્મ વખતે, **જન્મ લગનમાં** બેઠેલા ગ્રહો, માનવીને કેવો દેખાવ, તથા સ્વભાવ આપે છે, તેની વિગત.

"મેષ રાશીમાં ગ્રહો."

મેષમાં હરશચલ-જો મેષ રાશીમાં હરશચલ ગ્રહ જન્મ લગ્નમાં એકલો બેઠો હોય તો તે માણુસ, જરા ઉંચો, પાતળો, ઘટમદાર, ફીક્કા બાલ, બલુ અથવા ગ્રે આંખ, લાલ ચહેરો, મજબુત બાંધાનો, લોભી અને ઉતાવળે ગુસ્સે થનારો હોય છે.

મેશમાં શની—મધ્યમ કદ, લાલ ચહેરો, મોટાં હાડકાં, પાતળો બાંધો, કાળા બાલ, નાની આંખ, વાદવિવાદ અને ખટપટમાં ઉતરી પડનારો ફેસાદ કરનારો હોય છે.

મેષમાં ગુરૂ—મધ્યમ કદ, જરા પાતલો, લાલ ચહેરો, લંબાચો ઘાટ, સુંવાળા બાલ, ઉતાવળી નજર, ઉંચું નાક, ભોળો, પરગજુ અને માયાળુ હોય છે.

મેષમાં મંગળ-સાધારણ મધ્યમ કદ, મોટાં હાડકા, કરચલીવાળા બાલ, ગ્રે આંખ, ચોક્કસ નજર, ગુસ્સા અને ફાંટાબાજ, કજીયાખોર, અને મારામારીમાં ઉતરી પડનારો, કે જેમાં તે હમેશાં ફત્તેહમંદજ નીવડે છે.

મેષમાં રવી—જરા ઠીંગણો, ડોળદાર, સારો ચહેરો, ઘઉં વરણા બાલ, ઘણોજ ઉદાર, દુશ્મન તરફ પણ ઉદાર અને મોટું દીલ, બહાદુર અને વિશ્વાસુ હોય છે.

મેષમાં શુક્ર—મધ્યમ કદ, જરા પાતળો, સારો દેખાવ, બલુ આંખ, ઉતાવળો, બેચેન, ઢચુપચુ મનનો, વ્યભીચારી અને ઉતાવળે અભાડો બાળનારો હોય છે.

મેષમાં બુધ—જરા ઉંચો, પાતળો, લાંબી ગરદન, લંબાચો ગોળ ચહેરો, કરચલીવાળા બાલ, બેચેન, ખવાસનો લોભી, જુઠો, ચોર, હાજર જવાબી, અહંગ બોલનાર, અને નાટકબાજ. વિદ્વાનોના મત છે કે મહાન નાટક લખનાર શેક્ષપીઅરનો જન્મ કુંડલીમાં મેષ રાશીમાં બુધ હતો.

મેષમાં ચંદ્ર—ગોળ ચહેરો, ફીક્કા ભુરા બાલ, ગ્રે આંખ, બેડોળ કદ, સારો ચહેરો, સ્વભાવમાં અચોક્કસ અને ઢચુપચુ, મુસાફરીનો શોખીન અને બેચેન હોય છે.

"વરખ રાશીમાં ગ્રહો."

વરખમાં હરશચલ—વરખ રાશી જો જન્મ લગ્ને હોય ને તેમાં હરશચલ ગ્રહ એકલો પડ્યો હોય તો, ઠીંગણો, જાડો, કાળા બાલ, કાળી આંખ, જરા ભરાવદાર ફીક્કો ચહેરો, ટુંકી ગરદન, ઉંડી આંખ, હવસી, ફ્રાંસિયો, કીનાખોર, લુચ્ચો, ઉડાઉ અને છાલકો હોય છે, એવાં માણસથી હમેશ દુર રહેવું.

વરખમાં શની—કાળો ચહેરો, ખરબચડી ચામડી, મધ્યમ કદ, કાળા બાલ, હાથ પગ બેડોળ, આળસુ, ઘણોજ કીનાખોર, અને બાતેનમાં હૈયાનો મેલો ને ખારીલો હોય છે.

વરખમાં ગુરૂ—મધ્યમ કદ, ઠાવકો કાળો ચહેરો, ભુરી આંખ, કાળા બાલ, ટુંકી જાડી ગરદન, સ્વભાવ સારો, ભોળો, ઉદાર અને મક્કમ વિચારનો હોય છે.

વરખમાં મંગળ—મધ્યમ અને જરા ઠીંગણું કદ, ગ્રે આંખ, ગોળ ચહેરો, લાલ દેખાવ, કાળા બાલ, ખુલ્લા હોઠ, હવસી, ખાધરો અદેખો, મારફાડ કરનારો અને બાતલ, ખરાબ સ્વભાવનો હોય છે.

વરખમાં રવી—ઠીંગણો, ફીક્કા ભુરા બાલ, ગ્રે આંખ, મોટું નાક, મોટું મોઢું, ઉતાવળો મત બાંધનાર, મગરૂર, વિચાર વગરનો અને બહાદુર હોય છે.

વરખમાં શુક્ર—ખુબસુરત ચહેરો, મધ્યમ ભરાવદાર, ઘણોજ ખુબસુરત, ગોરો, ઠરેલ ચહેરો, ફીક્કા ભુરા બાલ, સ્વભાવ સારો, મન જીતી લેનારો, સ્ત્રીઓમાં ભેળાનારો, કે જેઓ તરફથી ઘણો પ્યાર અને માન મેળવનારો, હારૂડી અને મોજીલો હોય છે.

વરખમાં બુધ—મધ્યમ કદ, ભરેલો ચહેરો, ભુરા બાલ, ગ્રે અને હેજલ આંખ, ખવાસમાં બોલકણો, પોતાનીજ મોજ જોનારો, અને ઘણોજ હારૂડી હોય છે.

વરખમાં ચંદ્ર—જરા ઠીંગણો, મજબુત, ફીક્કો ચહેરો, ભુરા બાલ, ગ્રે આંખ, નરમ અને ભોળા તથા પરગજુ ખવાસનો, ઘણું કરી મોભા અને માનવાળો, પણ જરા વ્યભિચારી હોય છે.

" મિથુન રાશીમાં ગ્રહો. "

મિથુનમાં હરશચલ—ઉંચો, પાતળો, ગ્રે આંખ, ફીક્કા ભુરા બાલ, ઘટમદાર કદ, ઉતાવળે ચાલનારો, ઉત્સાહી, ચાલાક, વિદ્યાનો શોખીન, સારા સ્વભાવનો, કોઇક વખત ચસકેલો, શોધક બુદ્ધિવાલો, અને પરગજુ ભોળો ભલો હોય છે.

મિથુનમાં શની—જરા ઉંચો, લંબગોળ ચહેરો, કાળા ભુરા બાલ, જુકતો ચહેરો, ચાલાક, દુનિયાઈ ચીજોનો શોખીન.

મિથુનમાં ગુરૂ—ઘટમદાર શરીર, ઉંચો, ઠાવકું મોઢું, ભુરા બાલ, ભરેલી આંખ, છુટા વિચારનો અને સભ્યતાવાળો ભોળો, વિદ્યા અને સોસાઇટીનો શોખીન હોય છે.

મિથુનમાં મંગળ—જરા ઉંચો, ભુરા બાલ, ગ્રે આંખ, લાલ અને દમામદાર ચહેરો, મજબુત શરીર, મોટાં હાડકાં, લાંબા હાથ, હુલડ, છુટા વિચારનો, ભોળો, અને ઉત્સાહી હોય છે.

મિથુનમાં રવી—ઘાટમદાર શરીર, ઠાવંકા ચહેરો, ફીક્કા ભુરા બાલ, મોટી ગ્રે આંખ, સારો સ્વભાવ, સારો ખવાસ, સભ્યતાવાળો, વિદ્યાનો શોખીન અને પારકાનું ભલું કરનારો હોય છે.

મિથુનમાં શુક્ર—મધ્યમ કદ, પાતળો ખુબસુરત ચહેરો, ખુલ્લા ભુરા બાલ, અને મુખ્ય કરીને બ્લુ આંખ, સ્વભાવ નરમ અને સારો, માયાળુ અને છુટા વિચારનો, ઘણા લોક તેને ચાહે ને માન આપે એવો હોય છે.

મિથુનમાં બુધ—ઉંચો પાતળો, પણ સરખો, કાળા ભુરા બાલ હેજલ રંગની આંખ, ઉંચું નાક, લાંબા હાથ, ને પ્હોંચા, તથા લાંબાં આંગળાં, ઘણોજ ઉતાવળીયો, ઘણોજ વિદ્વાન, અને ભાષણ કર્તા, હુન્નરમંદી અને ચિત્રકળાનો શોખીન, વિદ્યા અને ભાષાઓનો શોખીન અને સાધારણ સારા ખવાસનો હોય છે.

મિથુનમાં ચંદ્ર—ઘાટમદાર શરીર, જરા ઉંચો, ભુરા બાલ, સારો દેખાવ, જરા ફીક્કો, લાયક અને બોલીદરાજ, ઘણોજ હોંશિયાર અને ચંચલ, કોઈ વખત ઠાવંકા અને સાવચેત હોય છે. જો એવી વખતે મિથુનનો ચંદ્ર જો ફક્ત શનીનીજ દૃષ્ટિમાં હોય છે. તો એ માણસ ઘણો મીઢો, ચોક્કસ અને સાવચેત હોય છે.

"કર્ક રાશીમાં ગ્રહો."

કર્કમાં હરશાચલ—ઠીંગણો, જાડો, અને ફીક્કા ચહેરાવાળો, કાળા ભુરા બાલ, ગ્રે આંખ, દારૂડી, તોફાની, ચક્રમ, અને ઝુલડી સ્વભાવનો હોય છે.

કર્કમાં શની—મધ્યમ કદ, પાતળો, કાળા બાલ, સીકલી અને નબળા બાંધાનો, બેવિશ્વાસુ, લુચ્ચો, ખરાબ ચાલચલણનો, દારૂડી અને કમનસીબ કંગાલ માણસ હોય છે.

કર્કમાં ગુરૂ—મધ્યમ કદ, ફીક્કો ચહેરો, લંબગોળ મોઢું, કાળા ભુરા બાલ, ભુરી આંખ, સખી અને પરગજુ, માયાળુ, સભ્યતાવાળો, પણ જરા વહેમીલો, નબળા બાંધાનો, અને સીકલી હોય છે.

કર્કમાં મંગળ—બેડોલ શરીર અથવા નાના મોટા બેડોલ કદનો ફીક્કો ચહેરો, ભુરા બાલ, બે આંખ, ભારી આંગ, ચોર, છાકટો દગાબાજ, અને વેરી હોય છે.

કર્કમાં રવી—ઠીંગણો, મીકલી, ફીક્કો ચહેરો, ભુરા બાલ, બે આંખ, વ્યભિચારી, બૈરાંઓમાં ભેળાનારો, મોજ મજાહનો શોખીન, પણ ખુલ્લા ભોળા જીગરનો, ઘણોજ ભોળો અને દારૂ પીને તદન બેશુદ્ધ છાકટ થનારો હોય છે.

કર્કમાં શુક્ર—ઠીંગણો, જરા ભરેલો, ગોળ અને ફીક્કો ચહેરો, ભુરી આંખ, દેખાવડો, ખુબસુરત, માયાળુ, ભલો, પણ કમઅકલી અને ભોળો, બેદરકાર, વ્યભિચારી અને દારૂડી હોય છે.

કર્કમાં બુધ—ઠીંગણો, ફીક્કો ચહેરો, કાળા બાલ, પાતળો ચહેરો, ખુબસુરત નાક, ઝીણી આંખ, ઘડીઘડીમાં વિચાર ફેરવનાર ને ડામાડોલ વિચારનો, અસંભવિત, સખ્ત લખાણ કરનારો હોય છે.

કર્કમાં ચંદ્ર—મધ્યમ કદ, શોભીતો દેખાવ, ભરેલો ચહેરો, ગોરૂં શરીર, ગોળ ચહેરો, જરા ફીક્કો, બાઉન બાલ, મળતાવડા ખવાસનો, હસમુખો, માયાળુ. બધા તરફ દીલસોજ, નિર્દોષ અને આબરૂવાળો હોય છે.

" સિંહ રાશીમાં ગ્રહો. "

સિંહમાં હરશાચલ—મોટું કદ, પ્હોળી મજબુત બાજુ, ફીક્કા ભુરા બાલ, ખરબચડા ગુચ્છા, ઠરેલ ચાલનો, સ્વભાવ ઉદાર અને ખુલ્લો, જરા ચસકેલા વિચારવાળો, લશ્કરી ધપછપવાળો, જરા મગરૂર અને લુજતી હોય છે.

સીંહમાં શની—મોટું કદ, મજબુત મોટા ખભા, ભુરા બાલ, મોટાં હાડકાં, પાતળું શરીર, સ્વભાવમાં ખારીલો, હવસી, લુચ્ચો અને દગાંસીઓ હોય છે.

સીંહમાં ગુરૂ—મજબુત અને ઘટમદાર બાંધો, ઉંચો, અને ફીક્કા ભુરા બાલનો, દમામદાર ચહેરાનો, ભરેલી આંખોવાળો, ઉદાર, ભોળા અને હીંમતવાન સ્વભાવનો લાયક શખ્સ હોય છે.

સીંહમાં મંગળ—ઉંચો, લાંબા અવયવો, જોરાવર તથા ખમતર, લાલ ચહેરાનો, ફીક્કા બાલ, મોટી ઝીણી આંખ, સ્વભાવમાં ગુસ્સાવાળો પણ ભોળો, ભલો, ઉદાર, જરા મગરૂર, અને લડાયક ચીજોનો શોખીન હોય છે.

સીંહમાં રવી—મજબુત, ધરમદાર કદ, સફેદ સોહામણો ચહેરો, ફીક્કા સુનેરી અથવા ખરબચડા બાલ, મોટી આંખ, મોટું મોઢું, વિશ્વાસુ, સાચો, ઉત્સાહી, જરા મગરૂર, ચોક્કસ અને ભલો હોય છે.

સીંહમાં શુક્ર—જરા ઉંચો દેખાવ, ગોળ મોઢું, ભરેલી આંખ, સફાઇદાર ચહેરો, સુંવાળા બાલ, જરા હવસી પણ ઉદાર અને ખુલ્લા જીગરનો, ઘણોજ માયાળુ, જરા હઠીલો અને મગરૂર હોય છે.

સીંહમાં બુધ—મોટું કદ, જરા પાતળો, મોટી આંખ, ગોળ ચહેરો, ફીક્કા ભુરા બાલ, પહોળું અને મોટું નાક, સ્વભાવમાં ઉતાવળીઓ, ગડબડ કરનારો, મગરૂર અને લોભી હોય છે.

સીંહમાં ચંદ્ર—ઉંચો, મોટાં હાડકાંનો, ડોળદાર કદનો, મક્કમ ચહેરાનો, ભુરા બાલ, મોટી આંખ, મોટાઇનો શોખીન, સાવચેત અને ઉત્સાહી હોય છે.

" કન્યા રાશીમાં ગ્રહો. "

કન્યામાં હરશચલ—ઠીંગણું કદ, કાળા બાલ, કાળી આંખ, પાતળું શરીર, લાંબા અવયવો, વિચારમાં ચક્રમ, નવાઇની ચીજો અને અજબ ચીજોનો શોખીન, વિદ્વાન, પણ હલકા અને નીચ ખવાસનો, ભેદી અને દુનિયાની ચીજોનો લાલચુ હોય છે.

કન્યામાં શની—ઉંચો, ડાર્ક બ્રાઉન બાલ, અથવા કાળા બાલ, દલગીરીભરેલો ચહેરો, ઉદાસી, ગુસ્સાને દાબી દઇને તેમાં બળ્યા કરવાનો ખવાસ, વિચિત્ર વિચારનો, વિદ્યાનો અને શીક્ષણ મેળવવાને આતુર હોય છે.

કન્યામાં ગુરૂ—કાળા બાલ, લાલ ચહેરો, ભરેલું કદ, લાલચુ,
[illegible]

કન્યામાં મંગળ—મધ્યમ કદ, સમતોલ બાંધા, કાળા ભુરા બાલ, લાલ ચહેરો, ભુરી આંખ, ગોળ મોઢું, ઘણો ફાંટાબાજ, ગુસ્સાવાળો, ઉતાવળીઓ અને વેરી, અને કુતરાંના જેવો ભમતો સ્વભાવ હોય છે.

કન્યામાં રવી—ઊંચો, સાધારણ કદ, જરા પાતળો, ખુબસુરત ચહેરો, ભુરા બાલ, ભુરી આંખ, ઉત્સાહી, અક્કલમંદ, ખુશ મીજાજી, શોધક બુદ્ધિવાળો, વિદ્વાન અને ખુલ્લા વિચારનો હોય છે.

કન્યામાં શુક્ર—ઊંચો, સમતોલ કદ, ભુરા બાલ, લંબાચો ગોળ ચહેરો, લાલ ભરૂસેદાર દેખાવ, બોલવામાં ઉતાવળીઓ, ચાલાક, ગીત, રંગરાગનો શોખીન, અને આબરૂવાળો હોય છે.

કન્યામાં બુધ—ઊંચો, પાતળો, કાળા ભુરા બાલ, અથવા કાળા બાલ, લાંબુ મોઢું, કાળી ઝીણી આંખ, ઉતાવળીઓ, ચંચળ, વિદ્વાન અને વિદ્યાઓનો શોખીન, ઘણું શીખેલો, ઘણી ભાષાઓ જાણનારો, સારો ભાષણ કર્તા, તથા પોતાનો દરેક લાભ સાચવનારો તથા લાભ જોનારો હોય છે.

કન્યામાં ચંદ્ર—મધ્યમ કદ, ફીક્કો ચહેરો, કાળા ભુરા બાલ, અથવા તદન કાળા બાલ, મોટા માણસમાં ખપવાનો શોખીન, ફોકટ સ્વભાવનો, અને દરેકમાં ડુંપણ કરનારો હોય છે.

તુલા રાશીમાં ગ્રહો.

તુલામાં હરશચલ—મજબુત, ભરેલા દેખાવનો, ગોળ મોઢું, ખુલ્લા બાલ, વિદ્વાન, ઉત્સાહી, લાલચુ, જલદી તપી જાય તેવો સ્વભાવ, અને વિચિત્ર રીતભાતનો હોય છે.

તુલામાં શની—ઊંચો, જરા ખુબસુરત, સુનેરી બાલ, લંબાચું ગોળ મોઢું, લાંબુ નાક અને ઉંચું કપાલ, મગરૂર, સાવચેત અને વાદવિવાદ કરવાનો શોખીન હોય છે.

તુલામાં ગુરૂ—સરખું શરીર, જરા ઊંચો અને પાતળો, ભરેલી આંખો, ખુલ્લા ભુરા બાલ, સાફ ચહેરો, ખુલ્લો સ્વભાવ, ઉદાર જીવનો, ઉમંગી, અને સર્વેનું કામ કરનારો હોય છે.

તુલામાં મંગળ—સાધારણ ઊંચો, લંબાચો ગોળ ચહેરો, લાલ

મોઢું, જલદી તપી જનારો, પણ ખુશનુમા સ્વભાવનો, લાલચુ, અને મોજશોખ અને રમતગમતનો શોખીન હોય છે.

તુલામાં રવી—મધ્યમ કદ, ગોળ ચહેરો, લાલ મોઢું, ભરેલી આંખ, ખરચાળ, હીંમતવાન, ઉદાર, હાથનો ઘણો છુટો, મગરૂર, પોતામાં ઘણો વિશ્વાસ, ને મોટાં માણસમાં ખપવાનો અભખરો હોય છે.

તુલામાં શુક્ર—ઉંચો, ખુબસુરત, સર્વેને મદદ આપનારો, નરમ ખવાસનો, લોકનો ચાહ મેળવનારો અને આબરૂવાળો હોય છે.

તુલામાં બુધ—સમતોલ કદ, ભુરી આંખ, લાલ દમામદાર ચહેરો, ઉમંગી, ચાલાક અને ચપલ, હસમુખો, વાકયચાતુર, બોલીદરાજ, તથા વિદ્યા હુનરનો શોખીન હોય છે.

તુલામાં ચંદ્ર—સમતોલ કદ, ખુલ્લા ભુરા બાલ, લાલ મોઢું, તથા સાધારણ સારો દેખાવ, સ્વભાવમાં માયાળુ, મલતાવડો અને નરમ, રમુજ કરવાનો શોખીન, સર્વેનો વ્હાલો અને માન પામનારો હોય છે.

વૃશ્ચિક રાશીમાં ગ્રહો.

વૃશ્ચિકમાં હરશચલ—ઠીંગણો, જાડો, પહોળા ખભાવાળો, અને બેડોળ હાથનો, કાળો ચહેરો, કાળા બાલ, કાળી આંખ, અદેખો, દગાબાજ, લુચ્ચો, દારૂડી અને છંદી તથા દરેક રીતે બદમાસ હોય છે.

વૃશ્ચિકમાં શની—ટુંકું શરીર, જાડો, મજબુત બાંધાનો, પહોળા ખભાનો, કાળી ઝીણી આંખનો, અદેખો, તોફાની, ચોર, અને ફેસાદી માણસ હોય છે.

વૃશ્ચિકમાં ગુરૂ—મધ્યમ કદ, કાળા બાલ, ભરેલો ચહેરો, ઉંઘણસી દેખાવ, સ્વભાવમાં ઉલટમંદ, ઉમંગી, લાલચુ પણ મોટામાં ખપવા માંગનારો હોય છે.

વૃશ્ચિકમાં રવી—ચોરસ કદ, ભરેલું મોઢું, ખુલ્લા હોઠ, કાળો ચહેરો, ભુરા બાલ, સાધારણ માંસવાળો, ઉમંગી, ચાલાક, લોભી, ડાકતરી અથવા દવા દારૂનાં કામમાં હોંશિયાર અને ડાકતર વિદ્યામાં પ્રવીણ હોય છે.

વૃશ્ચિકમાં મંગળ—મધ્યમ સાધારણ સારૂં કદ, પહોળો ચહેરો, કાળો દેખાવ, કરચલીવાળા કાળા બાલ, હવસી, ઉતાવળીયો, વેરી, લોભી તથા દરેક કામમાં ફતેહ પામનારો તથા પુંઠ પકડી કામ પાર પાડનારો હોય છે.

વૃશ્ચિકમાં શુક્ર—સાધારણ શરીર, પહોળો ચહેરો, ભુરા બાલ, બલુ અથવા ગ્રે આંખ, દારૂડી, છંડી, ખરાબ સંગતમાં ફરનારો, અને પોતે પોતાની આબરૂ તથા લાભનો દુશમન થાય તેવા સ્વભાવનો હોય છે.

વૃશ્ચિકમાં બુધ—ટુંકુ શરીર, પહોળા ખભા, જુઠો અને દારૂડી, ચોર, તથા દુનિયાને હાની કરનારી ઘણી બાબતોના ખવાસવાલો, અને દવા દારૂનું સારૂં જ્ઞાન ધરાવનારો હોય છે.

વૃશ્ચિકમાં ચંદ્ર—બેડોળ કદ, ટુંકો, જાડો, ભરેલા માંસનો, કાળા બાલ, ઘણીક ખરાબ ચાલચલણવાલો, હવસી અને પુષ્કળ વ્યભિચારી હોય છે.

"ધન રાશીમાં ગ્રહો"

ધનમાં હરશચલ—લાંબો, ફીક્કા બાલ, ભુરી આંખ, ઉંચું કપાળ, સારો દેખાવ, સ્વભાવમાં ખુલ્લો, ઉદાર, રમતગમતનો શોખીન, અને ઉત્સાહી અને ઉત્તેજક હોય છે.

ધનમાં શની—મોટું કદ, ભુરા બાલ, જરા ખુબસુરત, પણ પાતળો, લાલ ચહેરો, એકમાર્ગી, પરોપકારી અને ઠંડા સ્વભાવનો હોય છે.

ધનમાં ગુરૂ—ઊંચો, સાચો, સુનેરી બાલવાળો, લાલ ચહેરાનો, ગોળ લંબાયો દેખાવ, ભુરી આંખ, ખુબસુરત, નાજુક અને મન જીતી લેનારો, ખવાસમાં માયાળુ, ઉદાર તથા નીચ ખવાસને ધીક્કારનારો, સારાં કામ કરનારો, રમતગમત અને કસરતનો શોખીન હોય છે.

ધનમાં મંગળ—જરા ઊંચો, સમતોલ શરીર, લાલ મોઢું, ભુરા બાલ, ખુલ્લો દેખાવ, ઝડપી આંખ, ઉતાવળીયો સ્વભાવ ભોળો, ઉદાર તથા ચોપગાં જાનવર, ઘોડા, ગાય, વિગેરેનો વેપાર કરનારો હોય છે.

ધનમાં રવી—ઉંચો, મધ્યમ ગોળ લંબાચો ચહેરો, ફીક્કા ભુરા બાલ, ઉંચા અને ઉમંગી તથા મોટા મોટા વિચારવાળો, ઉલટચંદ, પરગજુ, ઉદાર અને ભલો હોય છે.

ધનમાં શુક્ર—મધ્યમ કદ, સાફ દેખાવ, ભુરા બાલ, ઉંચો ગોળ ચહેરો, જરા લંબાચો, ઉદાર, ભલો, પરોપકારી, અને મોજમજાહનો શોખીન હોય છે.

ધનમાં બુધ—ઉંચો, સારા દેખાવનો, મોટાં હાડકાંનો, ભુરા બાલ, લાલ ચહેરો, મોટું નાક, હવસી, પણ હવસને મારનારો, ઉતાવળીયો અને હુજતી હોય છે.

ધનમાં ચંદ્ર—ખુબસુરત, લંબાચો ચહેરો, રતાસદાર દેખાવ, ગ્રે આંખ, ભલો, ઉદાર, પરોપકારી, જુસ્સાવાળો પણ માફ કરનારો, લોભિયો પણ ભલો હોય છે.

"મકર રાશીમાં ગ્રહો."

મકરમાં હરશાચલ—મધ્યમ કદ, સારો બાંધો, ટુંકી ગરદન, પહોળી પેશાની, કાળા બાલ, જુકતી આંખ, મગરૂર, લુચ્ચો અને ક્ષણીક વાતની ખરાબ ચાલનો હોય છે.

મકરમાં શની—પાતળો, ઠીંગણો, ખરબચડી ચામડી, કાળો ચહેરો; ઝીણી આંખ, લાંબો ચહેરો, દલગીર દેખાવ, બેવિશ્વાસુ, લોભી, અને ગંભીર દેખાવનો હોય છે.

મકરમાં ગુરૂ—ટુંકા પાતળા અને ફીક્કા ચહેરાનો સીક માંદો, નાનું માથું, કાળા બાલ, અશક્ત અને નબળો, મુખ્યત્વે બધી રીતનો દુઃખી હોય છે.

મકરમાં મંગળ—ટુંકુ કદ, પાતળો ચહેરો, જરા રતાશવાળો, નાનું માથું, કાળા બાલ, ઉમંગી, બહાદુર, ચાલાક, અક્કલવાળો અને મક્કમપણે કામ કરનારો, પક્કા વિચારનો હોય છે.

મકરમાં રવી—નાજુક બાંધો, ફીક્કો ચહેરો, ભુરા બાલ, લંબાચો દેખાવ, પાતળું શરીર, સાચ્ચો, ભલો, આબરૂદાર અને હસમુખો, તથા રમુજ કરી માન મેળવનારો હોય છે.

મકરમાં શુક્ર—ઠીંગણો, સીકલી, ફીક્કા ચહેરાનો, પાતળો ચહેરો, કાળા બાલ, બ્લુ આંખ, નરમ સ્વભાવ, માયાળુ અને પરોપકારી, વ્યભિચારી અને વ્યભિચારમાંજ પોતાનો નાશ કરનારો હોય છે.

મકરમાં બુધ—હલકા દેખાવ, પાતળો ચહેરો, ભુરા બાલ, પગનો ફલ્લો, કેટલીક વખત લંગડો થાય, જ્યારે હરશચલ, શની કે મંગળના સમાગમમાં આવે ત્યારે જરૂર લંગડો દેખાય, ખવાસમાં ચીરડાઉ, ચંચળ, ઉતાવળિયો, તથા ભીતરમાં આગળ વધનારો હોય છે.

મકરમાં ચંદ્ર—ઠીંગણો, નીચો અને બેડોળ, મોઢું અને શરીર પાતળું, કાળા ભુરા બાલ, નબળા ગુંઠણ, ચંચળ, હલકા સ્વભાવનો, નીચ અને વ્યભિચારી હોય છે.

" કુંભ રાશીમાં ગ્રહો. "

કુંભમાં હરશચલ—મધ્યમ કદ, ભુરી આંખ તથા બાલ, ખુબસુરત, પહોળો ચહેરો, ઘણોજ હુંશીયાર, હુન્નરમંદ, વિદ્યા તથા હુન્નરનો શોખીન, વિચિત્ર ચીજોનો શોખીન, સારા સ્વભાવનો અને વીજળીક ઝડપવાળો, પણ વિચારમાં વિચિત્ર હોય છે.

કુંભમાં શની—મધ્યમ કદ, મોટું માથું અને પહોળો ચહેરો, કાળા ભુરા બાલ, મોટી આંખ, મીતાહારી, અક્કલવાળો, વિદ્યાનો શોખીન, ઉદ્યોગી અને ખંતથી કામ કરનારો હોય છે.

કુંભમાં ગુરૂ—મધ્યમ કદ, સફાઈદાર ચહેરો, કાળા ભુરા બાલ ખુશ મીજાજનો અને પરગજુ, કોઈને પણ દુઃખ નહીં દેનારો, સાચો, માયાળુ અને મોજશોખનો શોખીન હોય છે.

કુંભમાં મંગળ—મધ્યમ કદ, સારો બાંધો, જરા રતાશદાર બાલ, રતાશદાર સફાઈદાર ચહેરો, ઘણા ગુસ્સાવાળો અને તાબે નહી થઈ શકે તેવા સ્વભાવનો અને તકરાર તથા વાદવિવાદ કરનારો, પણ ભોળો, ઉદાર અને સાચો હોય છે.

કુંભમાં રવી—મધ્યમ કદ, શોભીતા ઘાટઘટમનો ગોળ ચહેરો, ફીક્કા ભુરા બાલ, સફાઈદાર ચહેરો, સાચ્ચો, ભલો, પરગજુ, જરા મગરૂર અને ઉદાર ખવાસનો હોય છે.

કુંભમાં શુક્ર—ખુબસુરત, ઘાટમદાર ચહેરો, સારા દેખાવનો ભુરા બાલ, નરમ સુંવાળાં ઝુલફાં, ખુલ્લા, પરગજુ અને ભોળા સ્વભાવનો, માયાળુ અને માન પામેલો હોય છે.

કુંભમાં બુધ—અચોક્સ કદ, સારો દેખાવ, કાળા બાલ, ભરેલો ચહેરો, ઉદ્યોગી, શોધક બુદ્ધિવાળો, વિદ્યા, હુન્નર તથા આર્ટનો શોખીન, વિદ્યાનો અભ્યાસી, શોધક અને ઇનવેનશન તથા નવી ચીજો શોધી કાઢનારો, તર્ક શાસ્ત્રમાં હુંશીયાર, હાજર જવાબી, અને ઉંડાણુ સમજશક્તિ ધરાવનારો, મહા વિદ્વાન હોય છે.

કુંભમાં ચંદ્ર—મધ્યમ કદ, સારો બાંધો, ભુરા બાલ, સફાઇદાર ચહેરો, ઉમંગી, ઉત્સાહી, સભ્યતાવાળો, નિર્દોષ, ઉમંગી, શોધક બુદ્ધિનો માણસ હોય છે.

"મીન રાશીમાં ગ્રહો."

મીનમાં હરશચલ—હલકા, નીચું કદ, માંદો, ફીકકો ચહેરો, કાળા બાલ તથા આંખ, બેડોળ હાથ પગનો, બેડોળ ચાલનો, સ્વભાવમાં આળસુ, અઇયાસી, ધીકકારવા તથા તુચ્છકારવા જોગ હોય છે.

મીનમાં શની—ટુંકું કદ, ફીકકો ચહેરો, કાળા બાલ, મોટું માથું, મોટી આંખ, હૈયાનો દાઘેલ, અદેખો, દગાબાજ, નાદાર અને ચોરીના ખવાસવાળો હોય છે.

મીનમાં ગુરૂ—મધ્યમ કદ, માંસવાળો ચહેરો, ફીકકા ભુરા બાલ, ચોકકસ, પરગજુ, ખુલ્લા જીગરનો, મુસાફરીથી લાભ મેળવનાર, પૈસાવાળો અને ફત્તેહમંદ હોય છે.

મીનમાં મંગળ—નીચું કદ, ઠીંગણો, ભરેલો, ભુરા બાલ, કદરૂપો ચહેરો, મોટી આંખ, હવસી ખવાસ, આળસુ, મારામારી અને હરામખોરીનાં કામો કરનારો બાતલ માણસ હોય છે.

મીનમાં રવી—જરા ઠીંગણો, ગોળ મોઢું, ફીકકો માંદો ચહેરો, ભુરી આંખ, ભુરા બાલ, સ્રીયાર—વ્યભીચારી, જુગારી, દારૂડી, અને મોજશોખ, વ્યભીચાર અને ઉડાઉપણાથી પોતાનો નાશ કરનારો હોય છે.

મીનમાં શુક્ર—મધ્યમ કદ, સહેજ ઠીંગણો, ભરેલો અને સારા દેખાવનો, ફીકકા ભુરા બાલનો, બ્લુ આંખનો, ગોળ મોઢું, સારા

સ્વભાવનો, સાચો, હરેક કામમાં સાવચેતી જાળવનારો અને આબરૂ-દાર હોય છે.

મીનમાં બુધ—નીચું કદ, ભુરા બાલ, પાતળો ચહેરો, માંદો દેખાવ, શરીરપર વધારે બાલ, બેવકુફ, દારૂડી, અને બેચેન હોય છે.

મીનમાં ચંદ્ર—ફીકકો ચહેરો, ગોળ મોઢું, પોતાનું સુખ જોનારો રંડીબાજ, અને વ્યભીચારી હોય છે.

ચેતવણી.

આ ઉપર લખેલો હરેક રાશીમાં હરેક જુદા જુદા ગ્રહને લગતો ખુલાસો ઘણો જરૂરનો છે, જે માનવીની જન્મ કુંડળીમાં પહેલા ઘરમાં, **જો ફક્ત રાશીજ હોય તો** તે માણસ **તે રાશીની ખાસીયત,** ગુણ અને સ્વરૂપનો હોવો જોઇયે, પણ જો **તે રાશીમાં કોઇબી ગ્રહ બેઠા હોય** તો, તે માનવી **તે ગ્રહનાં રૂપરંગ** અને ગુણવાળો પોતે હોવો જોઇયે. જો એ પ્રમાણે મળતાપણું ન આવે, તો જાણવું કે જન્મકાળની ઘડીમાં, અથવા તો જન્મપત્રીકા બનાવવામાં ભુલ હોવી જોઇયે. હવે કોઇની જન્મપત્રીકા ન હોય તો, તે માનવી જે વખતે જ્યોતીષીને, પોતાને માટે કંઇપણ સવાલ પુછે, તે વખતે પંચાંગ (એફીમરી) માંથી તે વખતની **પ્રશ્ન કુંડળી** કાઢવામાં આવે છે, (જુવો ભાગ બીજો) અને તે પ્રશ્ન કુંડળીના પહેલા ઘરમાં જે રાશી આવે તેવા ખવાસનો, તે સવાલ કરનાર માનવી હોવો જોઇયે, અથવા તો તેમાં જે ગ્રહ બેઠો હોય, તેવા સ્વભાવ, ગુણ, રંગ કે રૂપનો તે હોવો જોઇયે. જો તેમ ન હોય તો, જાણવું કે સવાલ કરનાર માણસનું મન, સવાલ કરતી વખતે ઘણું ચ્યુપચ્યુ, અને ડામાડોલ અચોક્કસ હોવું જોઇયે, અને તેટલા માટે, તે વખતે કાંઇ પણ ફળ કહેવું, તે અચોક્કસજ નીવડશે, માટે કુંડળીનો ધણી, અથવા પ્રશ્નનો ધણી, જો જન્મ લગ્નની રાશી અથવા ગ્રહના ગુણદોષવાળો હોય, અને તેનું ફળ જો કહેવામાં આવે તો તે તદન ખરૂંજ પડે છે.

વળી આ રાશીઓના લખેલા ગુણદોષ અને ખવાસ, તેમજ અમુક રાશીમાં અમુક ગ્રહનું જે જે ફળ અને રંગ રૂપ ખવાસ લખ્યા છે, તે બીજી રીતે પણ ઘણાજ ખપના છે. દાખલા તરીકે

જો કોઇ શખ્સ પોતાના ભાઇ, મિત્ર, કે નોકર, દુશ્મન, વિગેરે માટે કાંઇ સવાલ કરે, તો તે મિત્ર, નોકર કે દુશ્મનનાં જુદાં જુદાં ભુવનોમાં, જે જે રાશી બેઠેલી હોય, તે પ્રમાણેના, અથવા તો તે રાશીમાં બેઠેલા ગ્રહના ગુણદોષ પ્રમાણેનાં હોય છે. જો તે ભુવનમાં ઘણા ગ્રહો એક સાથે બેઠેલા હોય, તો તે ગ્રહોમાં જે બળવાન અથવા ઊંચનો હોય, અથવા પાપ દૃષ્ટિથી મોકળો હોય, તે ગ્રહના જેવા ગુણદોષવાળો હોય છે, એવી રીતેઃ—પહેલા ભાઇ માટે ત્રીજા ભુવનમાં, બીજા ભાઈ માટે પાંચમા ભુવનમાં, ત્રીજા ભાઈ માટે નવમા ભુવનમાં, ચોથા ભાઈ માટે અગિયારમા ભુવનમાં, પાંચમા ભાઇ માટે પહેલા ભુવનમાં અને છઠ્ઠા ભાઇ માટે ત્રીજા ભુવનમાં એમ જોવું. તેજ પ્રમાણે નોકર માટે છઠ્ઠા ભુવનમાં, મિત્ર માટે અગિયારમા ભુવનમાં, જાહેર દુશ્મન માટે સાતમા ભુવનમાં, બાતેન દુશ્મન માટે બારમા ભુવનમાં, અને એ પ્રમાણે બારે ભુવનને લગતી જે કાંઈ બાબત માટે સવાલ પુછવામાં આવે તે, તે ભુવનમાં જોવાથી જવાબ માલમ પડે છે. એજ પ્રમાણે બૈરી માટે સાતમા ભુવનમાં, બૈરીના બાપ માટે દશમા ભુવનમાં, બૈરીના ભાઇ માટે નવમા ભુવનમાં, અને એજ પ્રમાણે જેમ ખુદ ધણીની કુંડળી ઉપરથી, જેમ બારે ભુવનને લગતી બાબતોનું સુખ દુઃખ જોવામાં આવે છે, તેમ તેજ કુંડળીપરથી, તેનાં સગાંસ્નેહી, મિત્ર દુશ્મન કે તેને લાગતાવળગતાઓનું પણ ફળ જોઇ શકાય છે, માટે જે કોઇ બાબત માટે જોવું હોય, તે બાબતનું ભુવન ચોક્સ શોધી કાઢવા પછીજ, તેમાં રહેલી રાશી, ગ્રહ, **તેમજ તે ગ્રહ સાથે થયલા બીજા ગ્રહોના સમાગમથી ઉપજતાં ફળો,** વિગેરે જોઇ તપાસી, તેમજ અવલથી વિચાર પહોંચાડી ફળ કહેવું, કારણ કે (લૉ ઑફ એસોસીએશન) **જાતી ભેદનો કાયદો** ઘણી બાબતમાં લાગુ પડે છે. જેમકે રાજાને ત્યાં ફરઝંદ થાય તો તે રાજાજ થાય, પણ જો તેવાજ ગ્રહમાં કોઇ નીચ હલકાને ત્યાં ફરઝંદ થયું હોય તો, તે કાંઇ રાજા થઇ શકતો નથી, પણ પોતાના ઉંચા ગ્રહ ફળને આધારે, પોતાની જાતમાં, અથવા પોતાના ધંધામાં, રાજવંશી જેવી ઉંચી પદવી ધરાવી શકે છે. એવી રીતે **સમજ શક્તિ, તર્ક શક્તિ** અને **પ્રશ્નકારની હાલત, જાત,** વિગેરે **સર્વે બાબતનો** વિચાર કરવા પછીથીજ ફળ જણાવવું, નહીં તો ફળા-

કૈશ ખોટું કરશે, અને વિદ્યા સાચી અને ખરી હોવા છતાં, મનમાં મુઝવણ, અને અસંતોષ ઉત્પન્ન થશે, માટે આ ચેતવણી ઉપર ખુબ ધ્યાન પુગાડયા પછીજ, સવાલોના જવાબો કહેવાની ભલામણ કરવામાં આવે છે.

[૧૯] ગ્રહોની ખાશીયતો.

ગ્રહોની પોતીકી ચોક્કસ ખાશીયતો અને અસરો હોય છે, અને જ્યારે માનવી જન્મે છે, તે વખતે ગ્રહો જેટલા બળના હોય છે તેટલા બળના પોતાના ગુણદોષની અસરની ધુરજણી માનવીમાં થાય છે, જેથી તેનું બંધારણ અને ગુણદોષ, તેવીજ રીતે આગળ વધે છે, તે જન્મ કુંડળી અથવા પ્રશ્ન કુંડળીના **સમાગમો,** અથવા **એસ-પેક્ટસો** પ્રમાણે સમજી લેવું.

હરશાચલ.

આ ગ્રહ ઠંડો પુરૂષત્વવાળો, પાપી છે, અને મધ્યમ કદ, મજબુત નાનાં હાડકાંઓવાળો, ખાસ કરીને શરીરનો નીચલો બાંધો મજબુત, ઉંચું કપાળ, કાળા બાલ, ઝીણી તેજદાર આંખ, નાના કાન, પાતળી દાઢી, અને ચહેરાનો દેખાવ, છુટાપણું અને દમામદાર, મત બાંધવામાં ચોક્કસ, મનન કરનારો, કોઇના પણ તાબામાં નહીં રહે એવો, ઘણો મોભાવાળો, દોસ્ત કે દુશ્મન કોઈનીબી પરવા વગરનો, માબાપ અને સગાંવ્હાલાંથી છુટો, ભેજાનો ફાટેલ, અને જરાકમાં તપી જનારા ખવાસનો બનાવે છે. જો પાપ ગ્રહોની સાથે ખરાબ એસ-પેકટસમાં બેઠો હોય, તો ઘણો પાપી, ખુની વિચારનો, ઘાતકી, અને હરેક જાતની બદી કરનારો અને ઉતાવળીઓ અને દરેક રીતનું નખ્ખોદ વાળનારો હોય છે પણ જો સારી એસપેકટસમાં હોય તો, વિદ્યાનો અભ્યાસી, યોગવિદ્યાપર શોખ રાખનારો, બાતેનના ભેદ મેળવનારો, અને વિચિત્ર અને અજાયબ ચીજોનો શોખીન હોય છે, એ ગ્રહ જ્યોતીષ અને યોગ કર્તા છે, કારણ કે માનવીના ભેજા ઉપર એની પુષ્કળ અસર છે, અને ભેજા માંહેલા અજાયબી, ઉંચા વિચાર, અને અદભુત જ્ઞાનને લગતા જ્ઞાનતંતુઓ ઉપર એની ખાસ અસર હોય છે.

દરદો—હરશયલ ગ્રહ જેણી કંઈ જાતનું દરદ ઉત્પન્ન કરે છે, તે દરદ કોઇથી પારખી કે સારૂં કરી શકાતુંજ નથી. દરેક ગુંચવણવાળાં દરદો, અને ખાસ કરીને પેટના સાંચાકામનો બગાડો, અને પવનનાં દરદો તે ઉત્પન્ન કરે છે. એ દરદોનો ઇલાજ મેસમેરીઝમ અથવા આત્મીક વિદ્યાથીજ કરવાથી દરદ સારૂં કરી શકાય છે.

ધંધો—દરેક જાતનો વિચિત્ર ધંધો, જેવો કે નજુમી, જ્યોતીષી મેસમેરાઇઝર. ફ્રેનોલોજીસ્ટ યાને મસ્તક વિદ્યા જાણનારો, ગાંધી, કોતરકામ કરનારો, અને ગુપ્ત વિદ્યા અને યોગ સાધના કરનારો હોય છે, ચઢતી કળાનાં વીજળીક સાંચાકામ અને યંત્રોને લગતો ધંધો હોય છે.

રહેઠાણ—રેલવે સ્ટેશન, મેડ હાઉસ, સ્ટીમ એન્જીન હોય તેવી જગ્યાઓ, ગ્યાસ બનાવવાનાં કારખાનાં, અને હરેક જગ્યા કે જ્યાં કાંઇભી એનજીનને લગતું કામ ચાલતું હોય છે. અથવા કોઇ એકાંત વિચિત્ર જગ્યા હોય છે.

શની.

શની—ઠંડો, સુકો પાપી, દલગીર, ખાકી, કુરૂપ, એકલવાયો, એવા તત્વનો છે, અને એ ગ્રહ બધા ગ્રહોમાં સર્વેથી નીચ, પાપી અને હલકો ગ્રહ ગણાય છે. દેખાવમાં મધ્યમ કદ, કાળો ચહેરો, કાળી ઝીણી ઘુરકતી આંખ, નીચાં ભવાં, જાડું નાક અને જાડા ઓઠ, મોટા કાન. કાળા બાલ, પહોળા ખભા, પાતળી દાઢી, ટુંકી જાંગ અને ટુંકા પગ, અને બરીએલ ખવાસ આપે છે. જો ઉંચનો હોય તો, અથવા સારા ગ્રહોના સમાગમમાં આવેલો હોય તો, સારાં તેમજ માઠાં બેઉ કાર્યો ચાલુ કર્યાં કરે, અદેખાઇ તેમજ ભલાઇ પણ કરે, ગંભીર, મીતાહારી પણ ચોકકસ નજરનો અને બુદ્ધિવાળો, ઉંડાણ ભેદ જાણનારો, હઠીલો, અને લોભી હોય છે. જો નીચનો કે ખરાબ એસપેકટસોમાં બેઠો હોય તો, નીચ, હલકો, અદેખો, હીચકારો, જુઠો, દગાબાજ, ઠોઠ અને અભણ, દરેક ચીજની ઉલટીજ બાજુ પકડનારો, કંઇપણ સારૂં તેનાથી થાયજ નહીં, બ્હીકનો વહેમી, બેવિશ્વાસુ, વેશધારી, હલકો, તુચ્છ, કંજુસ, અધમ અને બળીએલ ખવાસનો હોય છે.

શરીરમાં શનીનો અમલ, તલ્લી, જમણો કાન: હાડકાં તથા પ્રતીબંધન કાર્યો ઉપર છે.

દરદો—શનીનાં મુખ્ય ભાગે દરદો શરદી, ઠંડક અને પસીનાના અટકાવથી થતાં દરદો, દલગીરી તથા ગમથી ઉત્પન્ન થતાં દરદો, ફીકરૂં, કાળો કમળો, ખરપસું, ભગંદર, સંધીવા, ગાઉટ, બ્હેરાપણું, મેડનેસ, રૂમેતીઝમ, હાથપગની કલતર, રગોની કમતાકાતી, બોબડાપણું અને મુગો હોય છે.

ધંધો—ચપરાસી, ખેડુત, જમીનની ભીતરમાં ખોદાણ કરનાર, પત્રાંનું કામ કરનાર, કુંભાર, ઝાડુવાળો, નળવાળો, ઇંટ બનાવનાર, ઘાટ કરનાર, ચીમની સાફ કરનાર, દેવળનો રખેવાળ, ખાંપ્યો, ગાડાંવાળો, બાગવાન, કાળાં કપડાં રંગનારો, ભરવાડ, ભંગી ઘોડાવાળો, મીણબત્તી બનાવનાર વિગેરે ધંધો અથવા ખાસ કરી **નોકરી** કરનારો હોય છે.

રહેઠાણ—જંગલ, ખેતર, ખાણ, ગુફા ખાડા ખાબોચિયાં, પહાડ, અથવા કબ્રસ્તાન, ખંડીયરો, કોલસાની ખાણો, અને દરેક દુર્ગંધી અને વાસ મારતી જગ્યાઓમાં રહેવાનો શોખ હોય છે.

ગુરૂ.

બૃહસ્પતી—બીજા બધા ગ્રહોમાં સર્વથી જોરાવર અને શુભ ગ્રહ છે. ગરમ, તેમજ હવાયલો અને ચોક્કસ અને દીલસોજ ગ્રહ છે. દેખાવ સીધો, ઉંચો, સારા ચહેરાનો, લંબગોળ ઉંચું કપાળ, ભરેલી ગ્રે અથવા ભુરા રંગની આંખ, જાડા બાલ, ખુબસુરત પણ મજબુત, અને જો ઉંચનો હોય તો, ઘણો દીલ લોભાવનારો, અને મળતાવડા સ્વભાવનો, મોભાવાળો, સાચો અને એકવચની હોય છે. જો નીચનો કે પાપ ગ્રહની દૃષ્ટિમાં આવેલો હોય તો, વેષધારી, કાજીજી કહેનેક પણ કરનેક નહીં તેવા દફાંસિયો, હવસી, આળસુ, જુલમી, મગરૂર, ગરમ સ્વભાવ, અને ખરચાળુ, ખુશામતીઓ, અને અભિમાની હોય છે.

એનો અમલ શરીરમાં, ફેફસાં, કલેજું, નસો, લોહી, પાચનશક્તિ અને શરીરની ગતીઓ છે.

દરદો—અંદરના ભાગોનો બિગાડો, દરેક લોહીના બિગાડાથી થતાં દરદો, અનિયમીતપણાથી થતાં દરદો, ફેફસાનાં દરદો, માથે લોહી ચઢવું, લોહીની નસોને લગતાં દરદો, અને બરડાને લગતી બ્યાધીઓ થાય છે.

ધંધો—જડજ, કાઊન્સીલર, વકીલ, પાદરી, ધર્મગુરૂ, ડાકટર, સીવીલ સરવંટ, વિદ્વાન, માસ્તર, પંડીત, કોલેજનો વિદ્યાર્થી, કપડાંનો ધંધો કરનારો, અને ગરમ કાપડનો વેપાર કરનાર, અને બેરીસ્ટર વિગેરે એવા ઉંચી કેળવણીના અને રાજ્યવંશીઓની નજદીકમાં રહેનારા, તેમજ રાજ્ય કે ધર્મને લગતી નોકરી કરનારા હોય છે.

રહેઠાણ—દેવળો, ધર્મની જગ્યાઓ, જાહેર મોટાં મકાનો, કાલેજો, કોર્ટો, ભાષણ કરવાની જગ્યાઓ, મીજલસો, મેળાવડાઓ, અખાડાઓ, મંડળીઓ, એસોસીએશનો, પારલામેન્ટ, અને ધર્મની સભાઓ વિગેરે છે.

મંગળ.

મંગળનો ગ્રહ ગરમ, આતશી, સુકો, પુરૂષ, ઝનુની એવા તત્વનો છે, અને દેખાવ, મજબુત, સારો બાંધો, મધ્યમ કદ, જાડો નહીં, પણ ગાંઠદાર, મોટાં હાડકાંનો, ઘઉં વરણો, બહાદુર ચહેરો, લાલ અથવા રતાસદાર ભુરા બાલ, તેજદાર આંખ; જ્યારે ઉચનો હોય ત્યારે, બહાદુરી, ભય વગરનો, દુશ્મનોને જીતનાર, ભોભા ને દમામવાળો, તેમજ ખાનગી બાબતોમાં અક્કલ રાખનારો, લડાઈમાં બેધડક આગળ વધનારો હોય છે; પણ જ્યારે નીચનો કે બીજા પાપ ગ્રહોના સમાગમમાં હોય છે ત્યારે, અથવા શની કે હરશચલના સમાગમ કે દ્રષ્ટિમાં આવેલો હોય ત્યારે, જુસ્સાદાર, ભયંકર દેખાવનો, નીતિની દરકાર વગરનો, સારા ખવાસને બાજુ મુકનારો, મારફાડ, દગો ફટકો, ચોરી, લુચ્ચાઇ, ખુના મરકી, રાજદ્રોહ અને દરેક જાતનું ઘાતકીપણું અને માણસ કે ખોદાથી પણ નહીં ડરનારો હેરતમંદી થાય છે.

શરીરમાં એનો અમલ પીત્ત, મોઢું, ડાબો કાન, ડાબો હાથ, નાકની ઇંદ્રી અને તર્કશાસ્ત્ર, લાંબી પહોંચ વિગેરે પર છે.

દરદો—તાવ, પ્લેગ, સોજાનાં દરેક દરદો, પીત્તવિકાર, કમળો, ઉડતા રોગો, ઉડતી જાતનાં ચામડીનાં દરદો, મીઠી પીસાબ, પીસાબ ટીપે ટીપે થાય તેવાં દરદો, કાપ, ઘા, ધસાડા, અને જખમ વિગેરે છે.

ધંધો—ઈજનેર, લશ્કર ખાતામાં, જેનરલ, કમાન્ડર, કેપટન, અથવા લશ્કરનો ઉપરી, દરેક રીતે લશ્કરને લગતીજ અને લડાઇને લગતીજ બાબતોના ઓદ્ધાઓ, ડાકટરી, વહાડકાપનો ડાકટર, વૈદ,

દવા વેચનાર, લોપ ખાતામાં નોકરી, કસાઈ, બેલીફ, ફાંસીગર, ચોરીનો ધંધો, લુહાર, પદરખાનાવાળો, બખ્તર બનાવનારો, ઘડીઆળી, તલવાર, છરી વિગેરે વેચનારો, હજામ, રંગારો, ભઠીયારો, બાબરચી, સુથાર, શિકારી, ચમાર, જાસુસ, ચપરાશી વિગેરે મંગળ જેમ ઉંચ કે નીચનો હોય, તેમ ઉંચ નીચનો ધંધો આપે.

રહેઠાણુ—કારખાનાં લોહારની ભઠ્ઠી, બાવરચીખાનું, કસાઈખાનું, ઇંટની ભઠ્ઠી, નાલબંધીનાં કારખાનાં, ઇનજીન, લડાઇનાં મેદાન, લડાઇની છાવણી વિગેરે છે.

રવી.

રવી—પુરૂષ, ગરમ અને સુક્કો, અને ઘણું કરીને મોટાં હાડકાંવાળો, અને મજબુત શરીરનો, ઝાલકા ચહેરાનો ઊંચા કપાળનો, કરચલીવાળા બાલનો, જુવાનીમાં બાલ ખરી જાય, ખુબસુરત હેજલ રંગની આંખ, લાંબા અવયવો અને ઘટમદાર દેખાવ હોય છે. જો ઉંચનો કે સારા ગ્રહોના સમાગમવાળો રવી હોય તો, ખવાસ વણોજ ઉદાર, દમામદાર, છુટા હાથનો, માણુસાઈ ખવાસનો પરગજુ, સાચી મિત્રતાવાળો, સાચો ને સુખો, વચન પાળનારો, પણ વચન ધીમે ધીમે પાળે, ઘણો વિચારવંત, ભેદી, એકમાર્ગી, રાજવંશી દમામવાળો, મોટાઇ અને મોટા માણુસોના જેવી ખાસિયત ને રોફ, તથા દેખાવ રાખવાને તત્પર રહેનારો, દરેક ખરાબ જુકી અને નીતિથી ઉલટી ચીજોને ધીક્કારનારો હોય છે. જો રવી નીચનો કે પાપ ગ્રહોની દૃષ્ટિમાં સપડાયલો હોય તો, ખરચાળુ, ભરમભોલ્ર ને માંહેપોલ, મગરૂર, બેચેન, ટંટાખોર, ડામાડોલ વિચારનો, ઘાતકી તોફાની, કઢંગા સ્વભાવનો, પોતાના શેઠોની ખુશામત તથા દલાલી કરનારો, તેમજ વળી તે લોકોને અંદરખાનેથી ધીક્કારનારો હોય છે.

રવીનો અમલ હૃદય, બરડો, જમણી આંખ પુરૂષની, અને ડાબી આંખ ઓરતની, તથા ગુરદા અને કમરના પાછલા ભાગો ઉપર છે.

દરદો—હૃદયના ધબકારા, હાર્ટ ડીઝીઝ, નજરમાં ખામી, તાવ, મોંઢાનાં દરદો, આંકડાં, ગળા અને મોઢાનાં દરદો અને બેહોશી, બેશુદ્ધિ, વિગેરે છે.

ધંધો—રાજા, રાજકુંવર, ગવરનર, અર્લ, લોર્ડ લેફ્ટેનન્ટ, માજીસ્ટ્રેટ, ગૃહસ્થ, દરબારી, નવાબ, મેયર, શેરીફ, કમીશનર, મોટા રાજવંશીઓ અથવા પૈસાવાળાનો કારભારી, સોની, કસારો, માસ્તર, પીતલનો સામાન બનાવનાર, વિગેરે છે.

રહેઠાણ—દરબાર, મહેલો, નાટકશાળાઓ, અને મોટી મોટી દમામદાર બીલડીંગો, જમવાના રૂમો, મોટા દિવાનખાનાંઓ અને જાહેર દમામદાર ભપકાવાળી જગ્યાઓ છે.

શુક્ર.

શુક્ર—ઠંડો, ભીનો, સ્ત્રીઆકાર, ખુબસુરત, સારા બાંધાનો, શોભિતી બ્લુ આંખ, ખુબસુરત ચહેરો, સોનેરી બાલ, અને મધુર અવાજવાળો હોય છે. જ્યારે ઉંચનો હોય છે ત્યારે, શાંત, ખેંચાણ-કારક, મધુર ખવાસ, ઘણોજ હુંશિઆર, ચંચળ, તથા ઘણી ચીજો જાણનારો, મળતાવડો, સ્ત્રીઓની મંડળીનો શોખીન, સ્ત્રીઓમાં છુટથી ભેળાનારો, અને મોજશોખમાં એક્કો હોય છે; પણ જ્યારે નીચનો અથવા બીજા પાપગ્રહોના સમાગમનો હોય છે, ત્યારે બેતુંભા, આબરૂની દરકાર વગરનો, દારૂડી, વ્યભિચારી અને વ્યસની થાય છે.

શુક્રનો અમલ ગુરદા, બરડાના કાંઠા, ગર્ભસ્થાન, ગળું, ગરદન, અને આંચળ તથા છાતીનો ભાગ, વિગેરે પર છે.

દરદો—બરડાનાં દરદો, ગુરદાનાં દરદો, છાતીમાં દાઝ, છાતીના ધબકારા, અવયવોનું મોરચાવું, તથા ખાસ કરીને વ્યભિચાર અને દારૂડીપણાથી તેમજ ખરાબ સંગતમાં થતાં હરેક જાતનાં દરદો છે.

ધંધો—ગવૈયો, જુગારી, રેશમી કાપડનો વેપારી, સુતરાઉ કાપડનો વેપારી, પેન્ટર, ઝવેરાત વેચનાર, એક્ટર, ભરતકામ કરનારો, બૈરાંનાં કપડાં શીવનાર, દાઇનો ધંધો કરનાર, ધણાજનારી, કુમારીકાઓ, સારંગી વગાડનાર, વાજાંવાળા, વિગેરે હોય છે. વળી જ્યારે ચંદ્રની સાથે હોય છે, ત્યારે સેન્ટ અત્તરનો વેપારી, દરજીનાં કપડાં વેતરનાર, આર્ટીસ્ટ, એનગ્રેવર, મોજાંની દુકાનવાલો તથા બૈરાંને લગતી સર્વે ચીજો; તથા બૈરાંના ચ્હેરા અને ખુબસુરતીને લગતી ચીજો, તથા બૈરાંને કામની અને ઉપયોગની હરેક ચીજો વેચનારો હોય છે.

રહેઠાણ—નાટકશાળા, જુગારની દુકાનો, મોજમજાહનાં ઠેકાણાંઓ, તાડી, દારૂની દુકાનો વિગેરે છે.

બુધ.

બુધ—ઠંડો, સુકો, અને ગંભીર દલગીરીભરેલો ગ્રહ છે. દેખાવ ઉંચો, સીધો, પાતળો, લાંબુ મોઢું, લાંબુ નાક, પાતળા હોઠ અને અને પાતળી દાઢી, અણીવાળી દાઢી, ઘઉં વરણુની ચામડી, હેઝલ રંગની આંખ, તથા અવયવો દરેક લાંબા તથા પાતલા હોય છે. જો ઉંચનો હોય છે તો, મજબુત ઉંડાણુ વિચારવાળો, ઘણુાજ બોહળા જ્ઞાનવાળો, બેસુમાર અક્કલવાળો, અને ભેદ ભરેલી યાદદાસ્ત શક્તિવાળો, પણુ જો બુધ નીચનો અથવા પાપગ્રહોના સમાગમવાળો હોય તો, અલ્પ બુદ્ધિ, ભેજામાં ભુસું, નિંદાખોર, ડફાંસિયો, જુઠો, ખુશામતીઓ, અને ખાસ કરી નાની ચોરી લુચ્ચાઇ કરનારો હોય છે.

એનો અમલ ભેજા પર, જ્ઞાનતંતુઓ પર, હાથ અને પગ પર છે.

દરદો—દરેક ભેજાનાં દરદો, યાદદાસ્ત શક્તિને લગતાં દરદો, બોલવાને લગતાં દરદો, માથાના દુ:ખાવાઓ, ગાઉટ અને જ્ઞાન તથા અભ્યાસ અને ભેજાની દરેક ખાસીઅતોને લગતાં દરદો થાય છે.

ધંધો—દરેક અભ્યાસી, લખવા વાંચવાનો ધંધો, મહેતાગીરી, ફીલસુફ, હિસાબશાસ્ત્રી, વેપારી, સેક્રેટરી, વેટર, કવિ, ભાષણકર્ત્તા, વકીલ, સ્કુલ માસ્તર, પુતલાં કોતરનાર, કમીશનર, છાપાખાનાવાળો, મનીચેનજર, સોલીસીટર, નાની ચોરીઓનો કરનારો, એકાઉન્ટંટ, ટપાલખાતાવાળો, ચીઠી લાવ લઇજાવ કરનારા સીપાઇ, મહેતાજી, ચપરાસી, ચોબદાર વિગેરે છે.

રહેઠાણ—નિશાળો, મકતબો, મદરેસાઓ, ભાષણની જગ્યાઓ, તથા એકેદમીઓ, મંડલીઓ ને કમીટીઓની જગ્યાઓ છે.

ચંદ્ર.

ચંદ્ર—ઠંડો, ભીનો, સ્ત્રી આકાર, પાણીવાળો, તથા ભવિષ્ય જોવામાં અને ભવિષ્યની વાત કહેવામાં આ ગ્રહ, બીજા ગ્રહો કરતાં ઘણોજ કામનો છે. દેખાવ; ખુબસુરત ચહેરો; ગોળ મોઢું, બે આંખ, ટુંકા હાથ, જાડા હાથ અને પગ, અને બેડોળ, ઢંગધડા વગરનું

શરીર, અને જો સૂર્યની દૃષ્ટિથી હણાયલો હોય તો આંખનો અચોક્કસ, તથા આંખમાં ખામી હોય છે. જો ઉંચનો ચંદ્ર હોય તો દીલ જીતી લેનારો, જરા જરામાં બીહનારો, સારા ખવાસનો, અજાયબ ચીજોનો શોખીન. અને મુસાફરી કરનારો હોય છે. નીચનો હોય તો આળસુ, છાકટો, ભીખારી, નોકરી નહી કરનારો, અને નીચ ખવાસનો હોય છે.

એનો અમલ ભેજા પર, પેટ પર, આંતરડાં પર ડાબી આંખ પુરૂષની, તથા જમણી આંખ સ્ત્રીની ઉપર છે.

દરદો—દરેક જાતનાં રૂમેટીઝમ. સંધીવા, ખશી, આંતરડાંની અને ઝાડાની બીમારીઓ ને દરદો, નારગોળ, પેટમાં પાણી, જલંદર. ભગંદર. ઘેલાપણું, તથા બચ્ચાંઓને થતાં હરેક જાતનાં દરદો છે.

ધંધો—રાણી, કાઉન્ટેસ, લેડી, અને દરેક જાતની ઓધ્ધેદાર અને ગૃહસ્થી સ્ત્રીઓને લગતાં કામ, મુસાફર, જાત્રાળુ, ખલાસી, માછીમાર, દારૂની ભઠ્ઠીવાળો, દારૂવાળો, ઘોડાવાળો, શિકારી, દર્યાવર્દીખાતાનો અમલદાર, હળનારો, દારૂડી, માછણ, સ્ત્રી ટાઈપીસ્ટ, વેસ્યા સ્ત્રી, દાઈ, આયા, તથા દરેક સ્ત્રી જેઓ કંઈપણ ધંધો કરતી હોય તે, ભીસ્તી, ભાડુતી ગાડીવાળો વિગેરે એ પ્રકારના ધંધા અને હાલતવાળાં માણસો હોય છે.

નોંધ:—આ ઉપર લખેલા સર્વે ગ્રહો જે ભુવનમાં જે રાશીમાં ઉંચ કે નીચના બેઠેલા હોય, તે તે પ્રકારની તે તે ભુવનને લગતી ખાસીયત માનવીમાં ઉત્પન્ન કરે છે. **ખાસ કરીને જો એ ગ્રહો પહેલા ઘરમાં હોય છે, તો આ સર્વે લખેલા સિદ્ધાંત પ્રમાણેના ગુણદોષ તે માનવીમાં મુખ્ય ભાગે હોય છે.** અથવા જો કુંડળીનાં બીજાં ભુવનોમાં હોય છે, તો તે પ્રમાણે તે ભુવનને લગતા આસામી કે ચીજને માટે એને લગતા ખવાસ કે ગુણદોષ જાણવા.

(૨૦) રાશીઓનો શરીરના અવયવોપર અમલ તથા તેના રંગો.

મેષ રાશી—માથું તથા ચહેરો, રંગ સફેદ રતાશ સાથ મળેલો.
વૃષભ—ગરદન તથા ગળું. રંગ સફેદ, પીળાશ સાથ જર્દ મળેલો.

મિથુન—હાથ, પોંહાચા, અને ખભા. રંગ સફેદ લાલ સાથ મળેલા.
કર્ક—છાતી અને પેટ. લીલો રંગ.
સિંહ—પાંસળાં અને બરડાનો ઉપલો ભાગ. રંગ લાલ અથવા લીલો.
કન્યા—પેટ અને આંતરડાં. રંગ કાળો સહેજ બ્લુ સાથ મળેલો.
તુલા—ગુરદા અને બરડાંનો પાછલો ભાગ. રંગ કાળો અને ઘેરો લાલ.
વૃશ્ચિક—શરીરના છુપા ભાગ તથા ઇંદ્રિયો. રંગ બ્રાઉન.
ધન—જાંગ અને જાંગની પાછળનો ભાગ. રંગ પીળો.
મકર—ગુઠણ અને તેની ઉપરનો ભાગ. રંગ કાળો, ઝાંખો ભુરો.
કુંભ—પગ અને ગુટાંની નીચેનો ભાગ. રંગ આસમાની બલુ.
મીન—અંગુઠા અને પગનાં તળીઆં. રંગ સફેદ.

રાશીઓનાં દરદો તથા જગ્યાઓ અને દિશાઓ.

મેષ રાશી—દિશા પૂર્વ, **દરદો**—પ્લેગ, સોજો, ખીલ, શીતલા, સ્ત્રીના ગર્ભસ્થાનમાં **પોલીપસ** યાને ગાંઠ થાય છે તે, દરાજ, ફીફરૂં, મગજે લોહી ચહડવું, દાંતનો દુઃખાવો, માથાનો દુઃખાવો અને ખોડકું માથું હોય છે.

રહેઠાણ—ગાય બકરાંનાં કોઢારાં રેતાળ અથવા પહાડી જમીન એકાંત જગ્યાઓ, રેહેવાનાં ઘરો, તુરતનું ખેડેલું ખેતર, નવી જમીન, અથવા તો ચુનો કે ઇંટ પકાવવાની જગ્યાઓ.

વરખ...દિશા દક્ષીણ અથવા દક્ષીણ પૂર્વ. **દરદો**—લકવો, ગળાનો સોજો, ગળાનાં હરેક દરદો, ભરણીઘરો વિગેરે છે.

રહેઠાણ—ઘોડાનો તબેલો, નીચાં ઘર, ખેડુતોનાં કોઢારાં, જાનવરોને ચરવાની જગ્યાઓ કે જ્યાં ઘરો બાંધેલાં નહી તેવી, મેદાનો, ખેતરો, નીચા ઓરડાઓ, ભોયરાંઓ વિગેરે છે.

મિથુન—દિશા પશ્ચિમ અને જરા દક્ષીણ તરફ. **દરદો**—નાના અકસ્માતો, હાથની ખોડ, ખભા, હાથ, બીગડેલું લોહી, નસોમાં પવનનું ભરાવું, વિચારોમાં બેભાન જેવો, અને રગોની કમતાકાતી વિગેરે છે.

કર્ક—દિશા ઉત્તર. **દરદો**—આખા શરીરમાં વ્યાધી, છાતી, પેટ, આંચલ વિગેરેનાં દરદો, નબળી પાચનશક્તિ, પેટમાં શરદી, ખાદી.

બાલચુસ, જુનો ઠાંસો, પેટમાં પાણી, પેટનો ગુડગુડાટ, લોહી ખાંસી ખરાં મુખ્ય કરીને છાતીનાં દરદો હોય છે.

સિંહ—દિશા ઉત્તર પુર્વ. **દરદો**—પાંસળાં અને છાતીની પતીઓમાં થતાં દરેક જાતનાં દરદો, ફેફસાંમાં પરૂ પાકવું; ઉપજવું, બેશુદ્ધિ, બરડામાં દુઃખાવો, ગુસ્સામાં ધ્રુજવું અથવા હૃદયનું કાંપવું, સુજેલી આંખ, પ્લેગ, પીળો કમળો, અને દુનિયામાં આવી પડતી આફતોના ઉડતા રોગો વિગેરે છે.

કન્યા—દિશા દક્ષીણ જરા પશ્ચિમ તરફ. **દરદો**-કરમ, પવન, ચુંક, આંતરડાંને લગતાં સર્વે દરદો, છુપા ભાગની ગોળીને લગતાં દરેક દરદો તેમજ ઇંદ્રીનાં દરદો વિગેરે થાય છે.

તુલા—દિશા પશ્ચિમ. **દરદ**—પથરી, રેતી વિગેરે પીસાબમાં થાય છે તે દરદો, ગુરદાનાં દરેક જાતનાં દરદો, મીઠી પીસાબ, કમરનાં દરદો, ધાતને લગતાં દરદો, ગરમીનાં દરદો, ઇંદ્રી અને ગુરદામાં પડતાં નાસુરો, પીસાબના કુક્ષ તથા ઇંદ્રી અને બરડાના પાછલા ભાગમાં થતી અનેક વ્યાધીઓ તથા લોહીનો બગાડો વિગેરે છે.

વૃશ્ચિક—દિશા ઉત્તર જરા પુર્વ તરફ. **દરદો**—રેતી, પથરી, ગોળીના અને દરેક છુપા ભાગનાં દરદો, સ્ત્રીનાં દરદો, દસ્તાનના મરજો, ભગંદર, અંતરગળ, મસા, આંતરડાંનું પીસાબની કોથલીમાં ઉતરી પડવું, મરદ તેમજ સ્ત્રીના છુપા ભાગોનાં અનેક દરદો, ગર્ભ-સ્થાનનાં દરદો વિગેરે છે.

ધન—દિશા પુર્વ પણ જરા દક્ષીણ તરફ. **દરદો**—ભગંદરો તથા ઝાડાના માર્ગોમાં થતાં દરદો, લોહીનું ગરમ થવું, ઘોડાપરથી પડી જવું, અને તેથી દરદ થવાં, ચારપગાં જંગલી જાનવરોથી હેરાન થવું, આગથી બળવું, ગરમીનાં દરદ તથા પુષ્કળ મેહનતથી થાક ચઢીને થતાં દરદો છે.

મકર—દિશા દક્ષીણ. **દરદો**—પગનાં ગુંઠણનાં દરદો, અને પગનાં ગુંઠણ આગળના સાંધાઓમાં અતિ મહેનત, અથવા ઘસારા કે કોઈ પણ પ્રકારથી ઉપજતાં દરદો, ખરપસું, ખુજલી, અને બેદરકારી, તથા અસ્વચ્છતાથી થયલાં લંબાણ દરદો છે.

કુંભ—દિશા દક્ષીણ-ઉત્તર. **દરદો**—પવનનાં દરદો, આંકડાં આવતાં દરદો, રગોમાં ધ્રુજારી થતાં દરદો, તથા પગના અંગુઠાની નીચે પગનાં ટચીઓમાં થતાં દરદો, તથા તે ભાગની ખોડખાપણ વિગેરે છે.

મીન—દિશા ઉત્તર-પશ્ચિમ. **દરદો**—પગનાં તળિયાંનાં દરદો, ગાઉટ, પગનું લંગડાપણું, ધાતનું જવું, બલગમ પડવા, ઝાડા વાટે અથવા પગનાં તળિયાંમાંથી રસી ઝરવી, ગડ ગુમડાં, ખુજલી, શરદી અને ડંડકનાં દરદો, પેટના ભાગનાં દરદો, લોહીના બીગાડાનાં દરદો વિગેરે છે.

નોંધ—જન્મ કુંડળીમાં પહેલા ઘરમાં તેમજ છઠા ઘરમાં ઉપલી રાશીઓ માંહેલી કોઈપણ રાશી એકલી બેઠી હોય, તો તેને લગતી દિશા, અને દરદો જાણવાં, પણ જો તેમાં કોઈ ગ્રહ બેઠેલો હોય તો, એ દિશા અને દરદો ઉપરાંત, ગ્રહ જે હોય, તેની દિશા તેમજ દરદો પણ જરૂર ગણત્રીમાં લેવાં.

(૨૧) ગ્રહોનું દરેક ભુવને જુદું જુદું ફળ,

હરશચલ.

પહેલા ભુવનમાં—જો પહેલા ભુવને યાને જન્મ લગ્ને હરશચલ મેષ સીંહ કે ધન રાશીમાં બેઠેલો હોય તો, તે માણસ ઘણું હુલડ, ભેજાં ફાટેલ, લોભી, વિચીત્ર ચીજો અને અજાયબ ચીજોનો શોખીન, બેચેન, જ્યોતીષ વિદ્યાનો શોખીન, તથા મોટાઈ અને મોટા કામોનો અભખરો રાખનારો, શોધક બુદ્ધિ, તથા વાદવિવાદનો શોખીન હોય છે. જો મિથુન, તુલા અને કુંભ, એ રાશીઓમાં હરશચલ બેઠો હોય તો, ઘણો હુશિયાર, શોધક બુદ્ધિ, ઉંડાણ ભેદ જાણનારો, વિદ્વાન, વિદ્યાઓનો શોખીન, ખાસ કરીને ઓકલ્ટ યાને અસમાની અને ગેબી વિદ્યાઓ શીખવાનો શોખીન, સાચો અને મગરૂર હોય છે. જો વરખ, કન્યા કે મકર રાશીનો હોય તો, ભેજાં ફાટેલ, દગાખોર, લુચ્ચો, જનાવરની હેવાન્યતભરી ખાસીયતવાળો, ખાઘરો, અને ઘણો લુચ્ચો હોય છે. જો કર્ક, વૃશ્ચિક અને મીન રાશીમાં હોય તો દારૂડી, તથા ઘણો નીચ ખવાસનો, છાલકા મનનો, બેવકુફ, અદેખો, પોતાનો સ્વાર્થ સાધનારો, બદમાસ, વ્યભીચારી હોય છે. ઘણું કરીને હરશચલ પહેલા ભુવને હોય તો તે માણસ ઘણો જાતીલો, હુલડ, કંઈક ચાલાકી

ને સમજવાળો, મગરૂર, બોલીદરાઝ, અદેખો હોય છે, તથા ઘણું કરીને એવો માનવી પોતાના કુટુંબ સાથ તરછોડ કરીને, એકલો અટુલો અને ભટકતી જીંદગી ગુજારનારો હોય છે.

બીજા ભુવનમાં—એકાએક પૈસા જતા રહે, અથવા તો એકાએક પૈસાનો લાભ આપે, તથા પૈસા સંબંધી ઘણો ઘોટાળો કરાવે, તથા પૈસાની મોટી ખોટો આપે, અને અસાધારણ તથા એકાએક પૈસા સંબંધી ફેરફાર કરી નાંખે.

ત્રીજા ભુવનમાં—હરશચલ ત્રીજા ભુવને બેઠો હોય તો વિદ્યાનો ઘણો શોખીન, જ્યોતીષ વિદ્યા જાણનારો, ગાયેબની વિદ્યા તથા આસમાનની વિદ્યા શીખનારો, વિચીત્ર ચીજો અને વિચીત્ર કિતાબોનો સંગ્રહ કરનારો, ઘડી ઘડી પોતાનું રહેઠાણ ફેરબદલ કરનારો, તથા નાની નાની રેલવેની મુસાફરીઓ કરનારો હોય છે, તેમજ એ માણસ કાગળ પત્રના લખાણ બાબે વરવાંધામાં તથા ખટપટમાં આવી પડે છે.

ચોથા ભુવનમાં—માબાપ સાથ ખટપટ થાય, તથા જમીન જગ્યા અને માલમીલકત માટે વાંધો ઉઠે, તથા પાછલી જીંદગીમાં ઘડપણ વખતે હાડમારી અને તંગીમાં આવી પડે.

પાંચમા ભુવનમાં—ફરજંદ થાય નહીં, અથવા જો થાય તો મરી જાય, ફરજંદો તરફથી ઘણી હાડમારી પડે, સરત, સોરટી, સટ્ટો વિગેરેમાં હમેશાં ખોટ અને નુકશાન થાય. જો સ્ત્રીને જન્મ કુંડળીએ હરશચલ પાંચમ ભુવન પડ્યો હોય તો નાની ઉમ્મરથીજ તે સ્ત્રી આફતમાં આવી પડે.

છઠા ભુવનમાં—આ ભુવનમાં કાંઇ ઝાઝી અસર કરતો નથી, પણ ચાકરો અને હલકા માણસોથી દુઃખ ખમવું પડે, નોકરો લુચ્ચા નીવડે. જો વરખ રાશીમાં હરશચલ છઠા ભુવને હોય તો ડીપ્થેરીઆ (Diphtheria) યાને ગળાનો સોજો તથા ગળાનું દરદ થાય.

સાતમા ભુવનમાં—હરશચલ સાતમે ભુવને ઘણોજ ખરાબ, લગ્ન થવામાં ઘણીજ અડચણો, બૈરી સાથે અણબનાવ, વખતે જુદા છેડા પણ થાય, બૈરી અથવા મરદ જેને કોઇને સાતમે હરશચલ પડ્યો હોય તો તે લુચ્ચો, કીનાખોર અને ખુની ખાસીઅત હોય; ખાસ કરીને

ગુસ્સાવાળો તો જરૂરજ હોય, વળી મોટા જોરેમદ દુશ્મનોથી પણ દુ:ખ ખમવું પડે, તથા જાહેરાતમાં લોકો સાથે ખટપટ થાય. હરશચલ સાતમે હોય તો તે સ્ત્રી અથવા મરદને ઘણુંજ ખરાબ છે.

આઠમા ભુવનમાં—ધણી અથવા બૈરી પૈસો ઉડાવે, ફાલો હિસ્સો મળે નહીં, વારસો મેળવવામાં અડચણ પડે, અને મુવેલાંના માલ દોલત બાબત બહુજ ખટપટમાં ઉતરવું પડે.

નવમા ભુવનમાં—વિદ્યા તથા જ્યોતીષ શાસ્ત્રનો શોખીન થાય, તથા ગુપ્ત વિદ્યા શીખે, મોટો નજુમી થાય, મુસાફરી કરે, વિદ્યાનો શોખ ધરાવે, ધર્મ સંબંધી ઘણાજ વિચિત્ર વિચારો રહે, હુજતી અને હઠીલો હોય છે.

દશમા ભુવનમાં—ચઢતી તેમજ પડતી આપનારો છે, જેટલી ચઢતી કરે તેટલીજ પડતી કરે, લોકોમાં માન અપાવે, ને પછી અપજશ કરાવે. મોટા માણસો સાથે, શેઠ સાથે ખટપટ કરાવે, મુસાફરીમાં ભટક્યા કરે, અને ધંધો રોજગાર એક જાતનો કરે નહીં, અને હરઘડી નવો નવો ધંધો કર્યા કરે, તેમાં કોઇ વખત મોટો લાભ મેળવે, તો કોઇ વખત મોટી ખોટ આવે. મેરીડીયનના એ ઘરમાં હરશચલ સારો નહીં.

અગિયારમા ભુવનમાં—દોસ્તો મદદ કરનારા હોય, તેમ વળી કેટલાક દોસ્તો મદદ માંગવા પણ આવે, ઓળખાણ પીછાણવાળાંઓથી હેરાનગતી થાય, અને જેટલાં પીછાણવાળાં ઓછાં હોય તેટલાં સારાં, નહીં તો તેઓ ખોટમાં લાવી નાંખશે.

બારમા ભુવનમાં—ખાનગી દુશ્મનો ઘણા હોય, ને તેઓ છુપી રીતે નુકશાન પુગાડે, તથા ખરચ ઘણો થાય, અને દુશ્મનોથી ઘણું નુકશાન પહોંચે.

નોંધ:—આ સર્વે ફળ હરશચલ જે જે ભુવને એકલો બેઠો હોય, તે તે ભુવનમાં ઉપર લખ્યા પ્રમાણેનું ફળ આપે છે. પણ જે બીજા ગ્રહોનાં કુંજંગશનમાં બેઠો હોય તો તે ગ્રહનાં કુંજંગશન પ્રમાણેનું ફળ આપે છે.

શની.

પહેલા ભુવનમાં—પહેલા ભુવનમાં શની હોય તો તે માણસ હીચકારો, અવિશ્વાસુ, બ્હીકણ, એકમાર્ગી, વિચારવંત, અદેખો, કીનાખોર, અને લોભી હોય છે. જો મેષ, સીંહ કે ધન રાશીનો હોય તો જરા સારો છે, કારણકે તેથી તે માણસ જરા ખુલ્લો, સીધો તથા સાચો, પણ તકરારીઓ, હુલડ અને કડક સ્વભાવનો હોય છે. જો વરખ, કન્યા કે મકર રાશીમાં હોય તો, દગાબાજ, મીંઢો, બેવકુફ, હઠીલો, ચોર, લુચ્ચો અને વહેમીલો હોય છે. જો મિથુન, તુલા કે કુંભ રાશીનો હોય તો વિચારવંત, મનન કરનારો, ઘણો કંજુસ, અને ધર્મને લગતી બાબતો જાણનારો, અને પાદરી અથવા બ્રાહ્મણ કે એોબેદીનો ધંધો કરનારો થાય. જો કર્ક, વૃશ્ચિક કે મીન રાશીનો હોય તો, લોભી, આળસુ, નાઉમેદ, ગમગીન, લુચ્ચો, દગાબાજ, વેષધારી, તથા ધર્મને લગતી ખટપટો કરનારો, એકાંતવાસ તથા બળીએલ સ્વભાવનો થાય છે. ખાસ કરીને શની પહેલા ભુવનમાં એકલો પડયો હોય તો તે માણસ, શરમાળ, તથા એકાંતવાસ પસંદ કરનારો, મંડળીમાં નહીં ભેળાનારો, મનન કરનારો, આકરા સ્વભાવનો, કંજુસ, ગમગીન, કપટી, દગાબાજ, ધર્મને લગતા વિચિત્ર વિચાર ધરાવનારો, પોતાનું તથા પોતાના કુટુંબનોજ લાભ સાચવનારો, સ્વાર્થી, જીતીલો, તથા કેટલીક વખતે જબાનનો બોબડો પણ હોય છે.

બીજા ભુવનમાં—પૈસાની પુષ્કળ તંગી આપે, પૈસા ખોવડાવે, તથા વેપારમાં બીલકુલ લાભ નહીં આપે.

ત્રીજા ભુવનમાં—મુસાફરીમાં ભય રખાવે, મુસાફરીમાં મારામારી, ખટપટ તથા જીવ રંજીદા કરે, અને નાણું ખોવડાવે, ભાઈ બાઇ તથા પાડપડોસી પૈસાની ખોટમાં લાવી નાંખે, ગુપ્ત વિદ્યાનો શોખીન રહે, ઘણો વિચારવંત અને ગંભીર થાય.

ચોથા ભુવનમાં—માબાપને ભારી છે, વખતે બાપ ઘણો વીટ પડે અથવા તો મરી જાય, જો ઉંચનો હોય તો જરૂર મા કે બાપને મારે, યાને મોત કરે, પણ જમીન ખેતરનું સુખ આપે.

પાંચમા ભુવનમાં—બચ્ચાં ફરઝંદોને મારી નાંખે, અથવા દુઃખી દરદી કરે, કુટુંબમાં દુઃખ ઉપજાવે, તથા શેર સટ્ટો અને લોટરી સરતમાં ખોટ આપે.

છઠા ભુવનમાં—જો વરખ, સીંહ, વૃશ્ચિક કે કુંભ રાશીમાં હોય તો રેતી, પથરી, હાર્ટડીઝીઝ, ગુરદાને લગતાં દરદો, ગળાને લગતાં દરદો કરે છે. જો મિથુન, કન્યા, ધન, મીન એ રાશીમાં હોય તો દમ, હાંફણ, ખાંસી કરે છે. મેષ, કર્ક, તુલા, મકર એ રાશીમાં શની છઠે ભુવન બેઠો હોય તો, છાતીમાં દુઃખાવો, આંતરડાંનાં દરદ, રૂમેટીઝમ નીચલા ભાગોમાં, એવાં દરદો આપે છે. વળી છઠે ભાગે શની નોકરોનું સુખ આપતો નથી, નોકરો લુચ્ચા, ચોર અને દગાબાજ નીવડે છે.

સાતમા ભુવનમાં—ઘણા જાહેર અને દગાબાજ દુશ્મનો હોય, તથા એ માણસનો ખાવીંદ અથવા સ્ત્રી ગમગીન, સર્દીની દેહવાળી એકમાર્ગી હોય, અને જો સાતમા ભુવનમાં મિથુન, કન્યા, ધન કે મીન રાશીમાં હોય તો ધણી કે મરદ મરે, અથવા એ સ્ત્રી અથવા એ મરદ સાથ લગ્ન કરે, અથવા તે પણ મરે તો ત્રીજીવાર પણ લગ્ન કરે. જો ઉંચનો હોય તો લગ્નથી પૈસા મળે, અથવા જાગીરી મળે, માલમીલકત મળે, નીચનો હોય તો રંડાયલી સ્ત્રી સાથ લગ્ન કરે, અથવા તો ઘરડો નપુંસક ખાવીંદ મળે.

આઠમા ભુવનમાં—લગ્નથી કંઇપણ હાંસલ મળે નહીં, તથા વારસો હીસ્સો મેળવવામાં અડચણો પડે. જો ઉંચનો હોય તો સહેજ સારો લાભ આપે.

નવમા ભુવનમાં—ઘણો ધર્મી, વિચારવંત, એકમાર્ગી અને મનન કરનારો, ગુપ્ત વિદ્યાનો શોખીન, જાદુગર, તથા વિચિત્ર ચીજોનો જાણનારો, વામમાર્ગી થાય છે, અને લાંબી મુસાફરીમાં તેમજ પાણીની મુસાફરીમાં નુકશાન પુગાડે છે, ઘાત કરે છે.

દશમા ભુવનમાં—જીંદગીમાં ફત્તેહ આપે, તેમજ આફત અને નાસીપાસીમાં પણ લાવી નાંખે, ધંધામાં અંતે ખરાબ કરે, માબાપને દુઃખી કરે અથવા મારે, યાને મોત કરે, એકાએક ઉંચી સ્થીતીએ ચઢાવે ને એકાએક સત્યાનાશ વાળી નાંખે.

અગીઆરમા ભુવનમાં—જુઠા, લુચ્ચા, મતલબી મિત્રો હોય છે, અને તે દોસ્તોથી તેનું સત્યાનાશ થઇ જાય છે.

બારમા ભુવનમાં—ખાનગી પુષ્કળ દુશ્મનો હોય છે, જે છુપું ઘણું નુકશાન પુગાડવાની કોશેષ કરે છે, કેટલીક વખત તેમાં ફાવે છે, છુપું ઝેર લાગવાનો પણ સંભવ રહે છે, તથા મિત્રોથી ઘણીજ ખોટ ખમવી પડે છે.

નોંધઃ—એ પ્રમાણે શની દરેક ભુવનમાં એકલો હોય ત્યારે ફળ આપે છે.

રવી.

પહેલા ભુવનમાં—જો રવી પહેલા ભુવનમાં હોય તો તે માણસ પક્કો, ઉદાર, ઉંચા ખવાસનો, જરા મગરૂર, રોવાબવાળો, તથા નીચ અને હલકા વિચાર તથા કામોને ધીક્કારનારો, પોતામાં વિશ્વાસ રાખનારો, સાચો અને ભલો માણુસ હોય છે. જો મેષ, સીંહ કે ધન રાશીમાં હોય છે તો, પોતાનાં કુટુંબ કબીલો, તથા ઓળખાણ પીછાણવાળાંઓમાં પોતાનું માન વધારવાને ખંતીલો, તથા રાજા સમાન મોભો તેઓ વચ્ચે ધરાવનારો, થોડું બોલનારો, અને કામ પુરતુંજ બોલનારો હોય છે. વરખ, વૃશ્ચિક કે કુંભ રાશીમાં હોય છે, તો તે માનવી જરા વધારે મગરૂર હોય છે, તથા પોતાનાં ખ્યાલી, પોતાનાંથી વિશ્વાસ રહી હસી મશ્કરીમાં આવી પડે છે, યાને મોટા માણુસમાં ખપવા જતાં ખાસડાં ખાય છે. કર્ક કે મીન રાશીમાં પોતે વેષધારી થાય છે, તેમજ પોતાની નામરજી છતાં વ્યભિચારી બને છે, તથા સ્ત્રી લંપટી હોય છે. વૃશ્ચિક રાશીમાં ડાક્તરી અથવા હકીમુ અને ગાંધીને લગતું કામ ઘણી બાહોશીથી જાણી શકે છે, અને તેમાં નામના કાઢે છે. ખાસ કરીને રવી જેને પહેલા ઘરમાં હોય છે તે માણુસ ઘણું કરીને હમેશાં નસીબદાર અને સાધારણ રીતે દરેક બાબતમાં ફત્તેહમંદ જીંદગી ગુજારે છે.

બીજા ભુવનમાં—પોતાના પૈસા ખર્ચી નાંખે, ઘણોજ ઉડાઉ, પૈસાની બાબતમાં અવિચારી થઇને સર્વે પૈસા તથા માલ મીલકત ઉડાવી નાંખે છે.

ત્રીજા ભુવનમાં—વેદ્યા તથા હુન્નર અને કારીગરીનો ઘણો શોખીન હોય છે, મત બાંધવામાં એકકો હોય છે, તથા પોતાના ઘર અને પોતાના મુલકથી ક્વચીતજ બાહેર જાય છે. જો કર્ક, વૃશ્ચિક, મીન રાશીમાં હોય છે, તો ઘણી નાની દરીયાની મુસાફરી કરે છે, અને જો મેષ, કર્ક, તુલા, મકર, એ રાશીનો હોય છે તો ઘણી રેલવેની ટુંકી મુસાફરીઓ કરે છે.

ચોથા ભુવનમાં—બાપનું સુખ વધારે આપે છે, તથા માબાપ ઉંચા ખાનદાન અને મોભાવાળાં તથા પૈસાથી સુખી હોવાં જોઇએ. ખાસ કરીને રવી ઉંચનો હોય તો એમજ થાય છે.

પાંચમા ભુવનમાં—ફરઝંદ થતાં નથી, પણ જો કર્ક, વૃશ્ચિક, કે મીન રાશીમાં હોય છે તો બચ્ચાં થાય છે, પણ તે બચ્ચાં સીકલી ટુંકી જીંદગીનાં, અને નબળા બાંધાનાં હોય છે, પણ જો રવીની સાથે ગુરૂ, શુક્ર, અથવા ચંદ્ર પણ પાંચમે બેઠો હોય છે, તો બચ્ચાં તંદુરસ્ત અને સારાં નીવડે છે. આ માણસ શેર સટ્ટો તથા શરતમાં પૈસા ખુવે છે, મોજમજાહમાં પણ પૈસો ખુવે છે.

છઠા ભુવનમાં—તબીયતને માટે ખરાબ છે. ઘણી લાંબી બિમારી ભોગવાવે. જો વરખ, સીંહ, વૃશ્ચિક કે કુંભ રાશીમાં હોય છે, તો ગળાનાં દરદ, છાતીનું દરદ, હાંસો, દમ, રેતી, પથરી, હાર્ટડીઝીઝ, કમર અને સાંધાની નમળાઇ, વિગેરે દરદો કરે છે. જો કન્યા કે મીન રાશીમાં હોય છે, તો દમ લેવામાં અડચણ કરે છે, ફેફસાંનાં દરદ કરે છે, ખાસ કરીને ખહીનો રોગ લાગુ પાડે છે. અને જો મેષ, કર્ક, તુલા, મકર, એ રાશીઓમાં રવી છઠ્ઠા ભુવને બેઠો હોય તો, છાતી નબળી કરે છે, પેટને લગતાં તથા હોજરીનાં દરદો કરે છે, તથા માર વાગવાથી અથવા જખમ પડવાથી ઇજા થાય છે, તેને દુઃખ લાંબો વખત સુધી ખમવું પડે છે.

સાતમા ભુવનમાં—જે મરદ ઓરતને સાતમા ભુવનમાં રવી પડયો હોય, તે મગરૂર હોય છે, તોપણ દયાળુ અને આબરૂદાર હોય છે, ઉંચા ખવાસનાં હોય છે, અને ઘણાં ભલાં હોય છે, પણ ઘણા જોરેમંદ અને મોટાં માણસો તેનાં જાહેર દુશ્મન થાય છે, ને તેથી તેને ઘણી નડતરો ખમવી પડે છે.

આઠમા ભુવનમાં—આવિંદ અથવા મરદ પૈસા પુષ્કળ ખરચે છે, તથા ઉડાવે છે. જો રવી મંગળની સાથે અથવા તો મંગળની પાપદૃષ્ટિમાં હોય છે, તો એકસીડન્ટથી અથવા કાંઈક ભયભીત રીતનું મોત કરે છે.

નવમા ભુવનમાં—આબરૂદાર, માન પામેલો, ઠરેલ, કહરેલ, સાચો તથા પ્રમાણિક હોય છે, મોબેદી અથવા ધર્મગુરૂનો ધંધો કરનારો હોય છે. જો કર્ક કે મીન રાશીમાં હોય છે તો ઘણી લાંબી દરીયાની મુસાફરી કરનારો થાય છે.

દશમા ભુવનમાં...હરેક કામમાં તથા જીંદગીમાં ફત્તેહ મળે છે. ઘણોજ ભાગ્યશાળી, રાજદારી મોટો માનપાન મેળવનારો, તથા આપમુદ અને આપઅખત્યાર વૈભવ ભોગવનારો, મોટા માણસોમાં બેસનારો, હરેક કામમાં ફત્તેહ મેળવનારો થાય છે.

અગિયારમા ભુવનમાં—ઘણાજ વિશ્વાસુ અને સાચા મિત્ર હોય છે. જો ઉંચનો રવી, અગિયારમા સ્થાનમાં હોય છે, તો તે માણસને મિત્રો તરફથી ઘણોજ લાભ થાય છે, તેના મિત્રો રાજવંશી જેવા હોય છે. મોટા માણસો હોય છે, અને તેઓથી પુષ્કળ લાભ તે મેળવી શકે છે.

બારમા ભુવનમાં—જો રવી બારમા ભુવનમાં પાપગ્રહની દૃષ્ટિમાં સપડાયલો હોય તો તે માણસ બંદીખાને પડે છે, તે સીવાય જો રવી ઉંચનો કે સારી દૃષ્ટિનો બારમે બેઠો હોય તો, ગેગશત્રુનો નાશ કરી, ફત્તેહ આપનારો છે.

નોંધ:—આ ઉપર પ્રમાણે રવીની અસર હમેશાં જાણવી, પછી સાથે બીજા ગ્રહ હોય કે નહીં હોય, તો પણ જન્મકાળનો રવી જે સ્થિતીમાં, માનવીની કુંડળીમાં પડેલો હોય, તેવોજ તે માનવી ખાસ કરીને વૈભવ ભોગવે છે. રવી તો જીંદગીનો રાજા છે, રવીનો ઉદય થતાં માનવી પેદા થઈ, રવીના અસ્તે માનવી મરે છે, માટે અંગ્રેજી જ્યોતીષનો મોટો આધાર ખાસ રવી ઉપર રાખેલો છે. તેટલા માટે રવીનું ફળ અંશે અંશનું હવે પછી આગળ આપેલું છે. તે જેટલા અંશનો જે રાશીનો રવી હોય, તેટલા અંશનું તે રાશીનું ફળ તેમાં જોવાથી માલમ પડશે, અને તે ફળ જીંદગીમાં હમેશાં પુરેપુરૂં મળશે, એ નક્કી જાણવું.

ગુરૂ.

પહેલા ભુવનમાં—જો પહેલા ભાવે ગુરૂ, મેષ, સીંહ કે ધન રાશીમાં આવે તો ઘણો ઉદાર, ભલો, હીંમતવાન અને ફતેહમંદ તથા દોસ્ત અને દુશ્મન બેઉનું ભલું ચાહનારો, જરા ટેકવાળો, સહેજ મગરૂર, કસરતનો શોખીન, ઉમંગી અને વિશ્વાસ લાયક પ્રમાણિક હોય છે. જો વરખ, કન્યા, કે મકર રાશીમાં હોય તો, ભેદી, ખાનગી, અને લોભી, મગરૂર અને છાલકાં મનનો હોય છે. જો મિથુન, તુલા, કુંભ રાશીમાં હોય તો, સાચો, ઉદાર, અને ઘણી સારી ચાલચલણનો હોય છે, તથા પ્રમાણિક અને મદદ કરવાને તૈયાર, પરગજુ, અને ઘણું કરીને નસીબદાર હોય છે. જો કર્ક વૃશ્ચિક કે મીન રાશીમાં હોય છે, તો મોજીલો, શોખીલો, ખાવા પીવાનો શોખીન, રમતગમતનો શોખીન, પૈસાનો ખુબ ખરચ કરનારો, પણ ઘણોજ નસીબવંત યાને ફતેહમંદ હોય છે. ખાસ કરીને ગુરૂ જે માનવીને પહેલા ભુવને હોય, તે માણુસ, બહાદુર, ભોળો, ભલો, ઉદાર, અક્કલમંદ, સાવચેત, સાચો, પ્રમાણિક, ધર્મી, અને ભલાંજ કામ કરનારો થાય છે.

બીજા ભુવનમાં—પુષ્કળ પૈસા આપે, અને જીંદગામાં ઘણું સુખ આપે, પૈસાવાળો થાય, આબરૂ ઘણી વધે, અને લોકોમાં વખણાય, માન મળે, પ્રખ્યાત અને ફતેહમંદ માણુસોના કુંડળીમાં હંમેશાં ગુરૂ ઉંચનો બીજે કે દશમે ભુવને હોય છે.

ત્રીજા ભુવનમાં—ભાઇ બેનનું સુખ, તથા નાની રેલવેના મગનહ સાથની મુસાફરીઓ કરે.

ચોથા ભુવનમાં—બુઢાપામાં ઘણું સુખ મળે, અને ગુરૂ ઉંચનો કે સારી દ્રષ્ટિનો હોય તો જાણવું કે માબાપનું સુખ સારૂં રહે.

પાંચમા ભુવનમાં—જે માનવીને પાંચમા ભુવને ગુરૂ ઉંચનો હોય તેનાં ફરઝંદ ઘણા મોટા માણુસ નીવડે, અને ફરઝંદથી ઘણું સુખ મળે, તેમજ તે માણુસને સોરટી, સટ્ટો, સરત, અને વેપારમાં ઘણો લાભ મળે.

છઠ્ઠા ભુવનમાં—સાધારણ તબીયત ઘણી સારી રાખે, રોગશત્રુનો નાશ કરે, જો મિથુન, કન્યા, ધન કે મીન રાશીનો હોય તો,

પેટમાં દરદ કરે, છાતી નબળી કરે, ફેફસાંનું દરદ કરે છે. નોકર ચાકરનું સુખ સારૂં આપે, ને નોકરો પ્રમાણિક નીવડે.

સાતમા ભુવનમાં—કોર્ટના કેસ કજીયામાં ફત્તેહ મળે, જાહેર દુશ્મનોપર ફત્તેહ મળે, અને લગ્નનું સંપુર્ણ સુખ આપે.

આઠમા ભુવનમાં—લગ્નથી પૈસા મળે, બૈરીને પૈસા મળે, અને જો ગુરૂ ઉંચનો હોય તો કોઇનો ફાળો હિસ્સો પણ મળે.

નવમા ભુવનમાં—ઘણોજ ધર્મી, ઘણોજ નીતિમાન અને પહરેજ-ગાર, ઘણોજ આબરૂવાળો, દયાળુ અને ઘણોજ નેક માણસ થાય છે.

દશમા ભુવનમાં—દરેક બાબતમાં ફત્તેહ, વેપારમાં ફત્તેહ ને મોટો લાભ, મોટું માન મળે, સરકારી માન મળે, જે માણસને દશમે અથવા બીજે ભુવને ગુરૂ હોય તે માણસ નસીબવંત અને દરેક કાર્યમાં ફત્તેહમંદ નીવડે છે.

અગીયારમા ભુવનપાં—ભલા અને પ્રમાણિક મિત્રો હોય છે, કે જેઓ મારફતે ઘણી સારી મદદ મળે છે. કે જેથી તે માણસનું ઘણું સારૂં થાય છે.

બારમા ભુવનમાં—થોડા ખાનગી દુશ્મનો હોય, જેઓ કદીબી ફાવે નહીં, તેમજ દુઃખ પુગાડે નહીં, એ માણસ પોતાના દોસ્તોનેજ પોતાના દુશ્મન ગણવાનો વખારો રાખે છે.

નોંધઃ—આ ગુરૂનું ફળ જ્યારે દરેક ભુવનમાં ગુરૂ એકલો હોય, અને ઉંચ કે નીચનો હોય, તે પ્રમાણે સારૂં નરસું ફળ જાણવું. પણ જ્યારે બીજા ગ્રહોની સાથે હોય ત્યારે તે પ્રમાણે કંજંગશનનાં ફળમાં જોઇને ફળાદેશ વિચારવું.

મંગળ.

પહેલા ભુવનમાં—જે માણસને પહેલા ભુવનમાં મંગળ કોઇબી રાશીમાં પડયો હોય, તો તે માણસ ઘણો હીંમતવાન, મક્કમ વિચારનો ખમતર, કોઇની પણ દરકાર વગરનો, યાને બેતમા, હદબહારની હીંમતવાળો, જરા છાકટ અને ખીબાજ, જુનામરદી જોવાને તથા તેમાં હાથ અજમાવવાને તૈયાર, લશ્કરી સિપાહી મરદની હીંમત

જેવો બહાદુર, કસરતમાં એક્કો, માથાપર કે મોંઢાપર કંઇ ઘા અથવા નિશાન કે તલ હોય, લોભી, બેદરકાર અને તોફાની તથા છેડતી કરનારો હોય છે.

બીજા ભુવનમાં—પુષ્કળ ખરચાળુ, પૈસા ઉડાવી દેનારો, પણ મક્કમપણે પૈસા મેળવવાનોજ દ્રઢ વિચાર રાખનારો, તથા પુષ્કળ ઉદાર અને મોટા દીલથી પૈસા લોકોને આપનારો, અને પૈસાની દરકાર કર્યા વગરનો હોય છે.

ત્રીજા ભુવનમાં—ઘણો તોફાની, કડક સ્વભાવનો, ભાઇ બેન સાથે અણબનાવ રાખનારો, નાની રેલવે મુસાફરીથી નુકસાન મેળવનારો, હઠીલો અને સહેજમાં ઉશ્કેરાઈ જનારો હોય છે.

ચોથા ભુવનમાં—માબાપનું સુખ નહીં, મા કે બાપ મરે, ખાસ કરીને બાપ સાથે કજીયો થાય, અને પાછલી જીંદગીમાં બીલકુલ સુખ મળે નહીં ને બુઢાપામાં હાડમારી પડે.

પાંચમા ભુવનમાં—તોફાની, નાતાબેદાર ફરઝંદ, કેટલાંક ફરઝંદ મરી જાય, શેર, સટ્ટો, સોરટી, સરત, જુગારનો શોખીન. જો મંગળ ઉંચનો અને સારો હોય તો લાભ આપે, નહીં તો પૈસા ખુવે. સ્ત્રીની જન્મોત્રીમાં પાંચમા ભુવને મંગળ હોય તો ઘણો ખરાબ, તે સ્ત્રી જુવાન વયમાંજ આફતમાં આવી પડે છે.

છઠા ભુવનમાં—જો વરખ, સિંહ, વૃશ્ચિક કે કુંભ રાશીમાં મંગળ છઠ્ઠા ભુવનમાં પડેલો હોય તો ગળાનાં દરદ, રેતી, પથરી, છાતીનાં દરદ, હાર્ટ ડીઝીઝ, છાતીમાં પરૂ વિગેરે દરદો કરે છે. જો મીથુન, કન્યા, ધન, મીન એ રાશીનો હોય તો જરૂર ખહીનો મરજ લાગુ પાડે છે, છાતી તથા ફેફસાનાં દરદ થાય છે. જો મેષ, કર્ક, તુલા, મકર રાશીનો હોય તો દાઝવાથી ઇજા પામે, ગુરદાનાં દરદ થાય, મીઠી પીસાબનાં દરદ થાય, રૂમેટીક તાવ આવે, મસા થાય, એવાં દરદો આપે છે. નોકર ચાકરનું સુખ નહીં, નોકરો ચોટ્ટા ને ચોર મળે, જેઓ પૈસા ખાઈ જાય, ને નુકસાન પુગાડે છે.

સાતમા ભુવનમાં—પરણેલી જીંદગીમાં ખટપટ હોય, ધણી ધણિયાણીને ચાલુ ખટપટ અને બોલાચાલી થયા કરે, મન પસંદ

જોડું હોય નહીં. જાહેરમાં ઘણા દુશ્મનો હોય, જેઓથી ઘણું નુકસાન પુગે. બે સ્ત્રીનો જોગ થાય, સ્ત્રીને દસ્તાનનો મરજ થાય છે.

આઠમા ભુવનમાં—ધણી અથવા સ્ત્રી પુષ્કળ ખરચાળુ નીવડે, કોઇ વખત એકસીડન્ટથી મોત થાય છે.

નવમા ભુવનમાં—ભેજા ફાટેલ, હુજતી, અદેખો, અને જુઠો હોય, અધર્મી અને લુચ્ચો હોય, જો મંગળ કર્ક કે મિન રાશીનો હોય તો દરીયાની મુસાફરી અને લાંબી મુસાફરીમાં જરૂર નુકસાન કે અડચણ કરે અથવા એકસીડન્ટ કરે.

દશમા ભુવનમાં—હીંમતવાન અને હુજતી, મત ઉચ્ચારવામાં ઉતાવળો, ઘણો હવસી અને પોતે લાયક હોય કે નહીં હોય તોપણ લોક નિંદામાં આવી પડે, બધા સાથે કજીઓ કંકાસ થયા કરે માબાપ સાથે ખટપટ થાય.

અગિયારમા ભુવનમાં—લુચ્ચા અને દગાબાજ મિત્રોના હાથમાં દબાયલો રહે, તથા તેઓ તેને દબાવીને પૈસા ખાય, તથા તેનું નુકસાન કરે, લુચ્ચા, દગાબાજ, રંડીબાજ મિત્રો હોય.

બારમા ભુવનમાં—બંદીખાને જવાનો ભય રહે. છુપા દુશ્મનો ઘણા હોય, તથા તે દુશ્મનોનાં કાવતરામાં ફસી પડે, ને હેરાન થાય, બારમે મંગળ ઘણોજ ખરાબ જાણવો.

નોંધ:—મંગળ જ્યારે એકલો હોય ત્યારે એવી રીતે દરેક ભુવનનું ફળ આપે એમ જાણવું.

બુધ.

પહેલા ભુવનમાં—જો પહેલા ભુવનમાં બુધ હોય તો તે માણસ ઘણો ચતુર હોય છે. જો મેષ, સીંહ, કે ધન રાશીનો હોય તો, ચતુર, આકરા સ્વભાવનો ગુસ્સાવાળો, નાટકનો શોખીન, તથા તર્ક બુદ્ધિશાળી હોય છે. ખાસ કરીને મેષ અને સીંહમાં એવા ગુણ ઘણા હોય છે, કારણકે એ રાશીઓમાં તે ચપળ, ઉતાવળો, અને હદબાહેર બહાદુર હોય છે, તેમજ સહેજ તોછડો પણ હોય છે. જો વરખ કે મકર રાશીમાં હોય છે તો આળસુ, ખાધરો, લોભી, અદેખો, લુચ્ચો, ભેજા ફાટેલ, તથા પોતાનુંજ સુખ જોનારો હોય છે. જો

મિથુન, કન્યા, તુલા, કુંભ, એ રાશીમાં હોય છે, તો ઘણોજ બુદ્ધિશાળી, પ્રોફેસર, વિદ્વાન, ચાલાક, ઉંડાણ સમજ ધરાવનારો, ભાષણ કર્તા, અને સાયન્સનો શોખીન, તથા જેથી વિદ્યા શીખવા ચાહે તે જલદી શીખે તેવો હોય છે. જો વૃશ્ચિક રાશીમાં બુધ હોય તો, મોટો હકીમ થાય, દવાદારૂનું કામ જાણે, ડાક્ટરી વિદ્યામાં નામ કાઢે, અખતરા અજમાવવાને ઘણો શોખીન, પણ મીઠો ને લુચ્ચો હોય છે, એવાં માણસથી ચોંકીને ચાલવું જોઇએ. જો કર્ક કે મિન રાશીનો હોય તો જાણવું કે બેવકુફ, છાલકાં મનનો, અક્કલ વગરનો, વિદ્યા વગરનો, જબાનનો બોબડો, ઢચુપચુ વિચારનો, પોતાને વાસ્તે પોતે ઘણો મોટો વિચાર ધરાવનારો, એવા માણસપર બીલકુલ વિશ્વાસ રાખવો નહીં.

બીજા ભુવનમાં—કાંઇ આ ભુવનમાં બુધ ઉપયોગી નથી, પણ એ સારા ગ્રહોની દૃષ્ટિ અને સમાગમમાં બેઠો હોય તો પૈસાનો સહેજ લાભ આપે છે.

ત્રીજા ભુવનમાં—વિદ્યા શીખવે, હુન્નર આવડે, તથા કલમ બાજ હોય, દરેક રીતનાં લખાણ સારાં કરી શકે, ક્લાર્કનો ધંધો કરે, ઘડીઘડી મુસાફરી કરે, મનનો ઢચુપચુ, એક ચીજ પુરી કરે નહીં તેટલાં બીજી ચીજ પકડે એવા ઊતાવળા ખવાસનો હોય છે.

ચોથા ભુવનમાં—બુધ ચોથા ભુવનમાં કાંઇ ખાસ ફળ આપતો નથી, કોઇ વખતે વિદ્યા શીખવે છે.

પાંચમા ભુવનમાં—મિથુન, સીંહ કે કન્યારાશીમાં ફરઝંદ આપતો નથી, ને આપે તો એક આપે છે, અથવા તો ફરઝંદનો નાશ કરે છે. જો કર્ક, મિન, કે વૃશ્ચિક રાશીમાં હોય તો લંગડાં, લુલાં, અને એબીયલ બચ્ચાં આવે. પાંચમે બુધ હોય તો તે માણસ શેર, સટ્ટો, જુગાર, સરત વિગેરે કરવાનો ઘણો શોખીન હોય છે.

છઠા ભુવનમાં—લુચ્ચા અને દગાબાજ તથા બોલીદરાજ નોકરો હોય છે. જો બુધ પહેલા ઘરનો માલેક હોય, અને ત્યાં નહીં બેસતાં, જન્મ કુંડળીમાં છઠ્ઠા ભાવે ધંન કે મિન રાશીનો થઇને બેસે તો જરૂર ખહીનો રોગ આપે, ને ખહી થાય, અને છાતી, ફેફસાંનાં દરદ આપે, ને જીંદગીભર તબીયત માંદી રાખે.

સાતમા ભુવનમાં—ઘણા જાહેર દુશ્મનો હોય છે. સ્ત્રી બોલીદરાઝ હોય છે, જેથી સંસાર ખટપટીઓ જાય છે.

આઠમા ભુવનમાં—બુધ કાંઈપણ વાસ્તવિક ફળ આપતો નથી.

નવમા ભુવનમાં—મુસાફરીનો શોખીન બનાવે છે, વિદ્વાન બનાવે છે, અજાયબ વિદ્યા અને ચીજોનો શોખીન હોય છે, ચાલાક, ચપળ અને હાજરજવાબી તથા હસમુખો હોય છે.

દશમા ભુવનમાં—વેપારમાં ઘણો લાભ આપે, અથવા તો રાજદ્વારી બાબતમાં વકીલ બારીસ્ટર થાય, અથવા તો ભાષણકર્તા થાય, વિદ્વાન પ્રોફેસર થાય, શોધક બુદ્ધિ હોય. વિદ્યાથી ધન મેળવે, અને ઘણો ભાગ્યશાળી થાય.

અગિયારમા ભુવનમાં—મોટા વિદ્વાન મિત્રો હોય, અને જો બુધ ઉંચનો હોય તો તે મિત્રો જરૂર મદદ કરનારા અને સારા નીવડે.

બારમા ભુવનમાં—છુપા દુશ્મનો ઘણા હોય, રાજદ્રોહી ભાષણો કરનારો, તથા ડંફાસ હાંકનારો હોય, છુપા દુશ્મનોથી હેરાન થાય, ખરાબ ચાલનો નીવડે. એવું બુધનું ફળ જાણવું.

શુક્ર.

પહેલાં ભુવનમાં—જો પહેલા ભુવનમાં શુક્ર હોય તો સ્ત્રીઓ તે માનવીને ઘણો ચાહે, તથા સ્ત્રીજાતી સાથે સારૂં લહેણું હોય અને તેથી લાભ પણ થાય. મોજમજાહનો શોખીન હોય છે, હસમુખો, ઉદાર, સારા ખવાસનો, અને ગાયનકળામાં હુંશિયાર હોય છે. જો શુક્ર મંગળના કંજંગશનમાં હોય છે, અથવા સારી દષ્ટિમાં હોય છે, તો આર્ટીસ્ટ અથવા પેન્ટર અથવા ચીત્રકળામાં હુંશિયાર થાય છે. એ માણસનું આયુષ્ય ઘણું લાંબુ રહેતું નથી, તથા શરીરનો બાંધો પણ કાવળો અને સ્ત્રી જેવો હોય છે, સરોદ ઘણો મધુર હોય છે, સ્ટેજ ઉપર તેઓ માન મેળવી શકે છે, તથા જાહેર મેળાવડા અને રમતગમત જ્યાં થતાં હોય, ત્યાં તે માણસ ઘણો વખણાય છે.

બીજા ભુવનમાં—ધંધા વેપારમાં અને જીંદગીમાં ફાયદો આપે, પૈસા આપે, સારાં કપડાં તથા ઘરેણાં પહેરવાને મળે, અને કપડાં

તથા ઘરેણાં પાછળ પુષ્કળ પૈસા ખર્ચે, ઉડાઉ અને મોજમજાહ પાછળ પૈસા ખરચે. જો શુક્ર ઉંચનો હોય તો એ સર્વ ખરચ પુરતું મળ્યા કરે, પણ જો નીચનો કે પાપગ્રહથી ઘેરાયલો હોય તો કદી પણ પૈસાવાળો થાય નહીં.

ત્રીજા ભુવનમાં—હસમુખો, ઢોંગીલો, તથા હાસ્યરસભરેલાં લખાણો કરનારો, ભાઇ બેનનાં સુખવાળો, તથા ભાઇ બેન અને લાગતાંવળગતાંઓથી મદદ મેળવનારો, તથા નાની રેલવે મુસાફરી ફત્તેહમંદીથી કરનારો યાને ફાયદો મેળવનારો થાય છે.

ચોથા ભુવનમાં—પાછલી જીંદગી ઘણી ફત્તેહમંદ અને સુખી નીવડવાનો સંભવ રહે છે. બાપ તરફથી સારો લાભ મળે છે, અને બુઢાપાના વખતમાં શાંત અને સુખવાસી જીંદગી ગુજારે.

પાંચમા ભુવનમાં—જુગાર, શેર, સટ્ટો, સરત, પાનાંની રમત, અને મોજમજાહ કરનારો હોય છે. મુખ્ય ભાગે ફરઝંદમાં છોકરીઓ ઘણી અવતરે, ફરઝંદો તાબેદાર હોય, અને પાછળ સુખ દેખાડે, જો શુક્ર ઉંચનો હોય તોજ. શેર, સટ્ટો, અને સરતમાં જીતાડે, અને લાભ આપે.

છઠ્ઠા ભુવનમાં—તબીયત સારી રાખે, પણ શુક્ર છઠ્ઠા ભુવનમાં કોઇ વખારે ફળ આપતો નથી, સીવાય કે, તે માણસના નોકરો તાબેદાર અને સારાં નીવડે.

સાતમા ભુવનમાં—નાનપણમાં લગ્ન થાય, તથા પરણેલી જીંદગી સુખી નીવડે, અને સંસાર ઘણોજ આનંદમાં ગુજારે, વળી જાહેર દુસ્મનો મારફતે લાભ થાય.

આઠમા ભુવનમાં—લગ્ન કરવાથી પૈસા મળે, અથવા સ્ત્રીને ફાળો મળે, અથવા તો કોઇ મરતો માણસ દોલત આપી જાય.

નવમા ભુવનમાં—મોટી મુસાફરી કરે, ધર્મ ઉપર પુરી આસ્થા રાખે, અને જો દશમા ઘરના કશ (Cusp) થી શુક્ર ઘણો દૂર હોય, તો મોટાં ખાનદાનમાં તેનો વિવાહ થાય, અને પૈસો મળે, અથવા પોતાના કરતાં ઘણો ઉંચ કળાનો મરદ કે સ્ત્રી મળે.

દશમા ભુવનમાં—ઉદ્યોગોમાં ફત્તેહ, ભાગ્યશાળી નીવડે, જાહેરાતમાં મોટાં માન એક પછી એક મળેજ જાય, સારા ખવાસનો, મોજીલો શોખીલો, માયાળુ, તથા મોટાં ખાનદાનમાં પરણે, લગ્નથી લાભ મેળવે, અને સ્ત્રીઓમાં ઘણું માન મેળવે તથા તેઓથી ઘણો લાભ થાય.

અગિયારમા ભુવનમાં—ઘણા સારા મિત્રો હોય, તથા ખાસ કરીને સ્ત્રી મિત્રોથી ઘણો ફાયદો થાય.

બારમા ભુવનમાં—ઘણા ખાનગી દુશ્મનો હોય, ખાસ કરીને ખાનગી સ્ત્રી દુશ્મનો ઘણી હોય, ખાસ કરીને જો શનીની દૃષ્ટિ બારમા સ્થાનના શુક્ર ઉપર પડતી હોય તો જરૂર સ્ત્રી દુશ્મનોથી હેરાન થવું પડે. શુક્ર બારમે કાંઇ ઘણી અગત્યતા ધરાવતો નથી, પૈસા આપે, ખરચ સારે માર્ગે કરાવે.

નોંધ:—એ પ્રમાણે શુક્ર દરેક ભુવનમાં એકલો હોય ત્યારે ફળ આપે છે.

ચંદ્ર.

પહેલા ભુવનમાં—જો ચંદ્ર પહેલા ભુવનમાં હોય તો તે માણસનું મન ભમતું રાખે, એક જગ્યાએ બેસે નહી, સ્ત્રીઓ તરફથી માન મેળવે, ને સ્ત્રીઓથીજ ફાયદો થાય; સારો ખવાસ રાખે, સભામાં વખણાય, મંડળીઓમાં ભેળાય, પોતાનું સુખ જોવાને તત્પર, મહેનત કરે નહીં, બેજાના ખુલ્લા વિચારનો, તથા બધાનું ભલુ કરવાના મોટા મોટા વિચાર ધરાવનારો, ખાસ કરીને આવો માણસ હલકાં માણસો, યાને કામદાર મજુર વર્ગના માણસોમાં ઘણો માનીતો થાય છે. ચાલાક, ઉતાવળીયો, માયાળુ, પણ લોભી અને સહેજ ઉદાર પણ રહે છે. મેષ રાશીમાં લોભી અને મન ફેરવી નાંખનારો હોય છે, વૃશ્ચિક કે મકર રાશીમાં કુજતી, આળસુ, વ્યભિચારી, બેઆબરૂ, બેશરમ, હલકા લોકોમાં વસનારો નીચ હોય છે. જો મિથુન, કન્યા, તુલા, કે કુંભ રાશીનો હોય છે તો વિદ્યાનો શોખીન, તથા નજુમીનો શોખીન અને જ્યોતિષ વિદ્યા શીખનારો થાય.

બીજા ભુવનમાં—જો ઉંચનો થઇને બીજા ભુવનમાં એકલો હોય તો ઘણોજ સારો, ફત્તેહ આપે, પૈસા આપે, બીજી કોઇબી રાશીમાં સાધારણ પૈસા આપે, જો કોઇની પાપ દૃષ્ટિમાં હોય તો સારો નહીં.

ત્રીજા ભુવનમાં—રેલવેની નાની મુસાફરીઓ ઘણી કરે, વિદ્યાનો શોખીન હોય, ગુપ્ત વિદ્યા શીખે, અને જો ઉંચનો હોય તો ભાઇબેનથી ફાયદો મેળવે.

ચોથા ભુવનમાં—જો ઉંચનો ચંદ્ર ચોથા ભુવનમાં હોય તો ખેતીવાડીમાં લાભ આપે, માબાપનું સારૂં સુખ આપે, પણ એ માણસ ઠર પડીને એક ઠેકાણે રહે નહી, પોતાનું રહેઠાણ બદલ્યા કરે.

પાંચમા ભુવનમાં—જુગારી અને મોજ મજાહનો ઘણો શોખીન અને લછનીઓ હોય છે, ઘણાં છોકરાં થાય, જો મિન રાશીમાં હોય તો વખતે જોડ છોકરાં સાથે થાય.

છઠા ભુવનમાં—તબીયત ઘણી નાદુરસ્ત રાખે, ઘણી લાંબી માંદગી આપે, મિથુન, ધન, કે મિનનો ચંદ્ર હોય તો છાતીનાં દરદ કરે, ફેફસાનાં દરદ આપે, વરખ, સીંહ, વૃશ્ચિક, કે કુંભ રાશીમાં હોય તો, ગળાનાં દરદ, છાતીનાં દરદ, રેતી, પથરી, કે ગુરદાનાં દરદો આપે, ઠાંસો ચાલુ કરે. જો છઠ્ઠા ભુવનમાં ચંદ્ર ઉંચનો હોય તો દુઃખ કમતી કરે અને શત્રુનો નાશ કરે.

સાતમા ભુવનમાં—પરણેલી જીંદગીનું સારૂં સુખ આપે, ચંદ્ર જે રાશીમાં હોય, તે રાશીના ખવાસનો ધણી અથવા સ્ત્રી મળે, ભાગીદારીમાં ફાયદો થાય, અને મુસાફરીએ ઘડીઘડી જવાનું થાય.

આઠમા ભુવનમાં—એ ઉંચનો હોય તો લગ્ન થવાથી પૈસા આપે, જો શની કે મંગળ સાથે કંજંગશનમાં હોય તો ગંભીર અકસ્માતીક મોત કરે.

નવમા ભુવનમાં—લાંબી મુસાફરીએ જવું પડે. જો ઉંચનો હોય તો તેથી ફાયદો મળે, વિદ્યાનો શોખીન હોય, ધર્મ સંબંધી હુજત કરનારો, અને ચશકેલા વિચારનો હોય છે.

દશમા ભુવનમાં—જાહેરાત અને જીંદગીમાં ફત્તેહ આપે, કુટું-બનાં મોટાં માણસોથી મદદ મળે, જો ઉંચનો હોય તો જાહેર લોકોથી માન મળે, અને કીર્તીવાન, ધનવાન થાય.

અગિયારમા ભુવનમાં—ઘણા સારા ફ્રેન્ડો હોય છે, જો નીચનો હોય તો મિત્રો ઘણા ખરાબ મળે, અને તે મિત્રો નુકશાન પુગાડે.

બારમા ભુવનમાં—સ્ત્રી દુશ્મનો ઘણા હોય, તથા સ્ત્રીઓના હાથથી નુકશાન પહોંચે, સ્ત્રીઓ છેતરે, અને વિશ્વાસઘાત થવાનો સંભવ રહે છે.

નોંધ:—ચંદ્ર ઘણી ઝડપી ચાલનો છે, અને તેથી અઢી દિવસમાં એક રાશી પસાર કરી જાય છે, જેથી ટ્રાનઝીટ ચંદ્ર ઘણા ગ્રહો ઉપરથી પસાર થાય છે, તેવે વખતે, તે હરેક ભુવનમાં પોતાની અસર તે દિવસે કરે છે. જે અંગ્રેજી પંચાંગ યાને એફીમરીમાં દરરોજની તારીખમાં આપેલું હોય છે.

(૨૨) ગ્રહોની એસપેકટસોનાં ફળો.

કંજંગશનોનાં ફળો.

કંજંગશન—એટલે **સંયુતી,** સંજોગ, સમાગમ વિગેરેને કંજંગશન કહે છે. એ બાબતની સમજણ આગળ ખુલાસાથી આપેલી છે, હવે કંજંગશનોનાં સારાં માઠાં ફળ નીચે દર્શાવ્યાં છે. એટલું ધ્યાનમાં રાખવું કે જે ફળ કંજંગશન આપે, તેવુંજ ફળ **પેરેલલ** ગ્રહો પણ આપે છે. માટે જે કંજંગશનો નીચે લખ્યાં છે, તેઓ જ્યારે પેરેલલ પણ થાય, ત્યારે તેજ જાતનું ફળ આપે છે એમ જાણવું. સારા ગ્રહો પેરેલલ હોય ત્યારે સારૂં ફળ આપે એ યાદ રાખવું.

ગુરૂ ☌ શની—વારસો હિસ્સો મળે, માલ મીલકત મળે, લગ્નથી પૈસો મળે, મિત્રો તરફથી મદદ મળે, મોટો ધર્મગુરૂ થાય, અને ઘણું માન અને મરતબો વધે. હવે આ ફળ માંહેથી જે જે ભુવનમાં કંજંગશન થાય, તે તે ભુવનને લગતું ફળ જાણવું, જેમકે નવમે ભુવને થાય તો, મોટો વિદ્વાન ધર્મગુરૂ થાય, સાતમે કે બીજે, અથવા આઠમે હોય તો, લગ્ન થવાથી પૈસા મળે, દશમે હોય તો મોટું માન અને રાજદ્વારી હોદ્દો મળે. એ પ્રમાણે જે ભુવનમાં કંજંગશન થાય, તે ને ભુવનની ખાસીયત પ્રમાણેનું ફળ વિચારી લેવું.

શની ૮ મંગળ—ઘણો ગરમ સ્વભાવ કરે, ખરાબ છે, ખુની બનાવે, મારામારી કરે, ચોરી લુટફાટ કરાવે, કેદખાને જાય, ખાસ કરીને શની અથવા મંગળ દશમે હોય અથવા લગ્ને હોય તો જરૂર કેદખાને જાય.

શની સાથે રવી—એની અસર તબીયતપર ઘણી છે. જો એ કંજંગશન મિથુન, કન્યા, ધન, મીન એ રાશીમાં થાય તો જરૂર છાતી ખરાબ કરે, ખફીનો મરજ થાય, ફેફસાંનો ભાગ બગાડે, અને જરાજરામાં શરદી લાગી જાય. જો વરખ, સીંહ, વૃશ્ચિક કે કુંભ રાશીમાં થાય તો, ડુબી મરે, ગુંગળાઇને મરે, પડી જાય, અથવા એક્સીડન્ટ થાય. અને જો મેષ, કર્ક, તુલા, મકર રાશીમાં થાય તો વેપારમાં ઘણી મોટી ખોટો જાય, ને પૈસાનું ભારે નુકસાન થાય. જો સ્રીની કુંડળીમાં થાય તો ધણી મરે, અને જો શની એકી વખતે રવી તથા બીજા ગ્રહોનાં કંજંગશનમાં હોય તો એથી ત્રણ ધણી સાથે તે સ્રી લગ્ન કરે.

શની સાથે શુક્ર—પ્યારમાં હાર મળે, ધારેલી સ્રી સાથે લગ્ન ન થાય, સ્રીઓ સાથે ખટપટ થાય, અને નુકશાન થાય, છુપી કુટેવ હોય, ગાળગળોચ કરે, લુચ્ચાઇ અને બેવફાઇ કરે, ખાસ કરીને એ સર્વે મરદોને વધારે અસર કરે છે.

શની સાથે બુધ—ખરાબ કડવો સ્વભાવ થાય, અદેખો અને નીંદાખોર થાય, ઘણી વખત બોલવામાં જબાન ખેંચાય, અને પોતાના ગુસ્સાદાર સ્વભાવથી ઘણા દુશ્મનો ઉભા કરે, ને તેનાથી પોતે હેરાન થાય. જો ત્રીજા ભુવનમાં સંયોગ થાય તો ગુપ્ત વિદ્યા શીખે, અને પ્રયોગો કરવામાં ઘણો બેદરકાર રહે, વળી સહેજ હાથની ચાલાકી વાળો રહે, અને નાની વસ્તુ કે ચીજોની ચોરી પણ કરે.

શની સાથે ચંદ્ર—આખી જીંદગીભર પૈસાની તંગી પડે અને પૈસો ખોઇ બેસે, ઉડાઉ, ઝનુની, વહેમીલો હોય છે. જો સાતમે હોય તો સ્રી મરે. જો મિથુન, કન્યા, ધન કે મીન રાશીમાં હોય તો ઘણી સ્રી સાથે લગ્ન કરે, છાતી નબળી કરે, પડવાના એક્સીડન્ટ કરે, પાણીમાં એક્સીડન્ટ કરે, જો અગિયારમે હોય તો, દોસ્તો લુચ્ચા

નોકરી ને દોસ્તોથી આફતમાં આવી પડે, દોસ્તો છેતરી જાય, સ્ત્રીઓને એ કંજંગશન ઘણુંજ ખરાબ છે, આખી જીંદગી માંદગી અને દરીદ્રતામાં જાય.

શની સાથે હરશચલ—જો બીજા, સાતમા, અથવા દશમા ભુવનમાં થાય તો તે ઘણા ખરાબ જાણવા, કારણકે બીજામાં પૈસાની ભારી હાડમારી, સાતમામાં લગ્નનું સુખ નહીં, દશમામાં નાલેસી અને બેઇજ્જતી ને બંદીખાનું તથા ભીખારીપણું. પહેલે ભુવને. ખુની, અદેખો દગાખોર ને લુચ્ચો હોય.

ગુરૂ સાથે હરશચલ—ફાળો મળે, જો બીજે કે આઠમે હોય તો સારો, નવમે હોય તો ધર્મનાં કામમાં ફત્તેહ આપે.

ગુરૂ સાથે મંગળ—બેસુમાર ખરચાળુ, ઘણોજ ઉદાર, બેજાનો ફાટેલ, બેવકુફ અને જીદીલો, મારામારીમાં ઝીપલાવનારો તથા લાંબી સમજદારી નહીં વાપરનારો હોય છે.

ગુરૂ સાથે રવી—જીંદગીમાં ફત્તેહ, તથા મોટા અને રાજવંશી માણસો સાથે મેલાપ કરાવે, પૈસા અને મોટાઇ પામવાની આ એક સાહદત છે, ખાસ કરીને પંહેલા ભુવને અથવા તો દશમા ભુવને હોય તો ઘણોજ સારો. સ્ત્રીના જન્મ વખતે એ સંયોગ હોય તો તે સ્ત્રી કોઇ મોટા માણસ સાથે તથા પૈસાવાળા સાથે પરણે. એ કંજંગશનથી માથું ઘણું તપે છે, અને માથે લોહી ચઢવાની બીહીક રહે છે, કારણકે એવાં કંજંગશનવાળાં માણસો ઘણું કરીને માથે લોહી ચઢવાથી મરે છે.

ગુરૂ સાથે શુક્ર—પ્યારમાં ફત્તેહ આપે, સારાં કપડાં અને જણસ પંહેરાવે, તથા સાધારણ સુખ સારૂં આપે, પણ કપડાં અને ઇસ્ક પાછળ પૈસો ખુબ ખરચાવે.

ગુરૂ સાથે બુધ—વિચારશક્તિ અને અક્કલ ઘણી સારી હોય, વિદ્યા તથા શીખવા ભણવામાં પંડીત થાય, અને તેથી પૈસા ઘણા મેળવે, ખુલ્લા દીલનો અને ઉદાર હોય, પણ પોતાની રીતભાતમાં ઘણો સાવચેત અને સાદો હોય. જો ગ્રહો ઉંચના હોય તો એનું સર્વે સારૂં ફળ આપે.

ગુરૂ સાથે ચંદ્ર—આ કંજંગશન ઘણુંજ, ઘણુંજ સારૂં જાણવું. કારણકે બેસુમાર પૈસો અને આખી જીંદગીભર ફત્તેહ તથા સુખ આપે છે. સ્રીની કુંડળીમાં હોય તો, ઘણું સુખ, અને સારી તંદુરસ્તી રાખે.

રવી સાથે શુક્ર—સ્રીબાજ થાય, અને ઔરાંઓની સાથે ઘણી દોસ્તી રાખે, અને વ્યભિચારી નીવડે, ઔરાંઓને લગતી ચીજના વેપારમાં ફાયદો થાય, જો કર્ક કે મીન રાશીમાં હોય તો દારૂડી છાકટો થાય, ગવૈયો થાય, અને દરેક જાતના નાજુક હુન્નરમાં પ્રવિણ થાય, છબી પાડનાર થાય, આર્ટીસ્ટ થાય, જો બીજા ભુવનમાં હોય તો, એ માણસ સ્રીઓ પાછળ પોતાનો પૈસો ખરચે ને ખરાબ કરે.

રવી સાથે બુધ—ઘણોજ પાકો વેપારીબચ્ચો નીવડે. વેપારમાં ઘણી સમજ હોય, હિસાબમાં એક્કો હોય, મતલબી હોય, લોકોનાં દીલ જીતી લેનારો હોય, પણ જો મીન રાશીમાં હોય તો બેવકુફ, કંઈપણ પકકું શીખે નહીં, બોલીદરાજ અને મુર્ખો તથા ઢચુપચુ મનનો હોય છે. એ સર્વે અસરો જ્યારે ૧, ૩, ૯, ૧૦, એ ભુવનોમાંજ ઉપર પ્રમાણેનું ઘણું ફળ આપે. બીજાં ભુવનોમાં સહેજસાજ સારૂં ફળ આપનારાં છે.

રવી સાથે ચંદ્ર—જીંદગીમાં ફત્તેહ આપે, જો ચંદ્ર ઉંચનો હોય તો, કોઈ સ્રી મારફતે લાભ થાય, અને માનમર્તબો તથા ઓહદો મળે, જો પાણીની રાશીમાં યાને કર્ક કે મીન રાશીમાં હોય તો દારૂડી ને છાકટો હોય ને તેથી તબીયતનું નુકસાન કરે.

રવી સાથે મંગળ—ઘણોજ હીંમતવાન, ઘણોજ હુજતી અને હુલ્લડ, મક્કમ વિચારનો, બીહીક વગરનો, અને બેધડક આફતમાં ધાસ્તી વગર ઝીપલાવી દેનારો, મીજાજનો કડક અને જલદીથી તપી જનારો, પણ ભોળો અને ઉદાર તથા માયાળુ હોય છે. એ માણસને તાવ ઘણીક વખત આવે અથવા કાંઇક ગંભીર બનાવથી મોત થાય, ઘણો મજબુત અને સંગીન પેહલવાની બદનનો થાય.

મંગળ સાથે શુક્ર—રંડીબાજ અને વ્યભિચારી, બેઈજ્જતી અને આબરૂ વગરનો, છાકટો અને વ્યભિચારમાં પૈસા ગુમાવનારો, જો સ્રીના

જન્મે એવો સંયોગ હોય તો તે સ્ત્રી મોટી વ્યભિચારણી થાય, અને તે તે ધંધો કરે, એ માટે બીજા ગ્રહો પણ જોવા.

મંગળ સાથે બુધ—મારામારી ને ભાંજગડનો શોખીન, બોલી-દરાજ, જુઠું બોલનારો, ચોરી કરનારો, ખોટી સહી કરનારો, અને એવી નખ્ખોદ વાળનારી અનેક ભુંડી ટેવવાળો થાય, તથા દરેક ભલી કે ભુંડી હરકોઇ ચીજમાં પહેલો આગેવાન થાય, ગણત્રીબાજ હોય, સારૂં અનુમાન કરી શકનારો હોય, પણ તે સારે માર્ગે વાપરે નહીં અને નજીવી બાબતમાં ગુસ્સે થઇને ફનાફાત્યા કરી નાંખે.

મંગળ સાથે ચંદ્ર—ઘણોજ ભેજા ફાટેલ, ચીરડાઉ ખવાસનો, ઘણો બેતુંભા અને હુલ્લડ, સારાં કે નરસાં દરેક કામમાં આંખ વીંચીને ઝોકાવી દેનારો, સ્ત્રીજાતીનો શોખીન, યાને રંડીબાજ, કે જેમાં પૈસા, આબરૂ તથા તંદુરસ્તીનું નખ્ખોદ વાળનારો, ઘણો ચપળ અને ચાલાક, પણ જુઠો, હીંમતવાન અને ભોળો હોય છે.

મંગળ સાથે હરશચલ—ઘણોજ અદેખો, લોહીનો તરસ્યો, અને બહાદુર, હીંમતવાન, ચોર અથવા લુટારો, અને બંદીખાને જાય. જ્યારે ૩, ૯ કે ૧૦ મા ભુવનમાંજ સંયોગ થાય, ત્યારે એ ફળ જાણવું, જો સાતમા ભુવને થાય તો લગ્નમાં નખ્ખોદ વળે, છુટાછેડા થાય, અથવા તો ખુન થાય.

હરશચલ સાથે શુક્ર—જો પહેલા ભુવનમાં થાય તો, તે માણસ એક્ટર થાય અથવા ગવૈયો થાય, ને તેમાં મોટું નામ કાઢે, અથવા તો આર્ટીસ્ટ થાય, અને નામના મેળવે, પણ ઘણીક બાબતોમાં રંડીબાજ, દારૂડી, વ્યભિચારી હોય, જો પહેલા ઘરમાં નહીં અને તે સીવાયના કોઈ ભાગમાં સંયોગ થાય તો, પ્યારમાં ખલલ પડે, અને ધારેલી મોહરદાર નહીં મળે, તથા પરણ્યા પછી પણ બીજી સ્ત્રી કે મરદ સાથ આડો વહેવાર કરે, સાતમા ઘરમાં હોય તો જો મરદની કુંડ-ળીમાં હોય તો સ્ત્રી તેવું કરે, અને જો સ્ત્રીની કુંડળીમાં હોય તો તેનો મરદ તેવું કરે. જો મીડહેવન યાને દશમા ઘરમાં એ સંયોગ થાય તો, કોઈ મોટા માણસની સ્ત્રી મારફતે અથવા કોઇ રાજવંશી સ્ત્રી મારફતે ભાગ્યનો ઉદય થાય.

રવી સાથે હરશચલ—પહેલા ઘરમાં થાય તો બહાદુર, હીંમતવાન અને આબરૂદાર બનાવે. જો બીજા ભુવન અથવા દશમા ભુવનમાં સંયોગ થાય તો, કોઇ વખત બેસુમાર પૈસો આપે ને વળી કોઈ વખત ઘણોજ ભીખારી પણ બનાવી દે. સ્ત્રીની કુંડળીમાં આ સંયુતી ઘણીજ, ઘણીજ ખરાબ જાણવી એવી સ્ત્રીઓ ઘણી વખતે દેખતાંદેખત વ્યભિચાર કરે છે, અથવા તો જીવતો ધણી મુકી, બીજા સાથે નાસી જાય છે.

હરશચલ સાથે ચંદ્ર—ખાસ કરીને પરણેલી જીંદગી માટે છે, જેમ રવી તથા હરશચલની સંયુતી, સ્ત્રીને વ્યભિચારી તથા પોતાના ખાવીંદ તેમ બેવફા બનાવે છે, તેમ મરદની કુંડળીમાં આવો સંયોગ તે મરદને પોતાની સ્ત્રી તરફ બેવફા અને વ્યભિચારી ઠેરવે છે, તોપણ ખાસ કરીને એ સંયુતીથી મરદ ઘણો વ્યભિચાર કરતો નથી, પણ પોતાની સ્ત્રી સાથ રોજ મારફાડ અને કજીઓ કરે છે, અને અંતમાં તલાક લઈ છુટો પડે છે. એવો માણસ પુષ્કળ મુસાફરી કરે છે, તથા પોતાનું રહેઠાણ એક જગ્યાપર કાયમ રાખતો નથી.

હરશચલ અને બુધ—જો પહેલા ભુવનમાં થાય તો, તે માનવી મોટો પંડીત અને વિદ્વાન પ્રોફેસર થાય, અને મોટી નામના મેળવે, તથા પૈસો મેળવે, અને હુનરમંદીમાં ઘણો હુંશીયાર હોય છે, જો ત્રીજે ભુવન કે નવમે ભુવન સંયુતી થાય તો નજુમ અને જ્યોતીષી વિદ્યા શીખે, ગુપ્ત વિદ્યા શીખે, પણ ચાલચલણમાં જરા વિચીત્ર હોય, તથા દરેક વિચાર અને દાખલા દલીલમાં અક્કલમંદી વાપરે, પણ કેટલીક વખતે લોકોની જાહેરાત નિંદામાં આવી પડે. જો મીન રાશીમાં એ સંયુતી થાય, તો તે માણસ તદન ડફાંસિયો અને કોડીને પણ કામનો નહીં એવો બેવકુફ સમજવો.

ચંદ્ર અને શુક્ર—દુન્યામાં ફત્તેહ આપે, ટસ્કી કપડાં અને સારા દેખાવનો શોખીન રહે, બૈરાંઓથી ફાયદો થાય, લગ્નનું સંપુર્ણ સારૂં સુખ મળે.

શુક્ર અને બુધ—શોખીલો, મોજીલો, ગવૈયો અને ચાલાક થાય, જો પહેલા ભુવનમાં થાય તો મોટો કવી થાય, અને મોટો પંડીત અને

માઍરાન સાથેર અને, પણ જો ત્રીજા અથવા નવમા કે દશમા ભુવનમાં એ સંયુતી થાય તોપણ એવીજ રીતે ફીલસુફ અને પણ પહેલા ભુવનના જેટલો નહીં, યાને ફળ થોડું ઓછું આપે. વળી એ માણસ જુવાન સ્ત્રી સાથે પરણી શકે, અને સુખી નીવડે.

[૨૩] સારી એસપેકટસોનાં ફળો.

એસપેકટસો યાને દૃષ્ટિઓ સારી તેમજ માઠી હોય છે એટલા વાસ્તે સારી એસપેકટસોનું ફળ પહેલે લખી નેષ્ટ ફળ પછીથી લખ્યું છે. સારી એસપેકટસો, જેવી કે ૩૦°, ૩૬°, ૬૦° ૭૨°, ૧૨૦°, ૧૪૪°, આ ૭ જાતની દૃષ્ટિ સારી લેખેલી છે, જેનું તોલ આગળ કોષ્ટકમાં આપેલું છે, તે પ્રમાણે નીચલા ફળાદેશનું પ્રમાણ વધારે કે ઓછું સારૂં જાણવું:—

હરશચલ ગુરૂ સાથે સારી દૃષ્ટિમાં—જુઓ ગુરૂ હરશચલનું કંજંગશન, તેવુંજ ફળ આપે.

હરશચલ મંગળ સાથે સારી દૃષ્ટિમાં—હીંમતવાન, પોતાપર ભરૂંસો રાખનારો, ભેજા ફાટેલ, ઝનુની, ઉદાર, બહાદુર, ઘણો હુંશિયાર સરજન અથવા તો લશ્કરી સીપાઈ થાય, અને નામના મેળવે. જો મંગળ અથવા હરશચલ ઉંચના હોય તોજ એવું સારૂં ફળ જાણવું.

હરશચલ રવી સાથે સારી દૃષ્ટિમાં—કોઈ રાજવંશી અથવા મોટા માણસથી દોસ્તી થાય, અને તેની મહેરબાનીથી પૈસો તથા આબરૂ મેળવવા પામે. ઘણાક રાજદ્વારી અને વખણાયલા નરોની જન્મ કુંડળીમાં રવી અને હરશચલની ૧૨૦ અંશની દૃષ્ટિ હોય છે.

હરશચલ શુક્ર સાથે સારી દૃષ્ટિમાં—પ્યારમાં ફત્તેહ મળે, સ્ત્રીજાતીની મહેરબાની મેળવે, ચીત્રકળા, વાજીંત્ર અને સંગીતમાં હુંશિયાર હોય, જો શુક્ર અથવા હરશચલ ઉંચના હોય તો એવું ફળ ઘણું આપે.

હરશચલ બુધ સાથે સારી દૃષ્ટિમાં—પહેલા, ત્રીજા અથવા નવમા ભુવનમાં જો બુધ અને હરશચલની સારી દૃષ્ટિ થાય તો, તે

માનવી વિદ્વાન થાય, અને અદ્દભુત અને વિચિત્ર વિદ્યાઓનો શોખીન થાય, ને તેમાં નામના મેળવે.

હરશાચલ ચંદ્ર સાથે સારી દૃષ્ટિમાં—વ્યભિચારી થાય, અને તે કારણે સ્ત્રી સાથ કજીયો કરી છુટા છેડા કરવા પડે. પહેલે, ત્રીજે, નવમે કે દશમે હોય તો પુષ્કળ મુસાફરી કરે ને લાભ તેમાં આપે, તેમજ વ્યભિચારીપણાપર પણ સ્હેજ અંકુશ રહે છે.

શની અને ગુરૂની સારી દૃષ્ટિ—જુવો શની ગુરૂનું કંજંગશન.

શની અને મંગળની સારી દૃષ્ટિ—હીંમતવાન, બહાદુર, સિપાહી બચ્ચો, તેમજ કસાઈના ધંધામાં ફાયદો અને લાભ આપે, ઘણા મક્કમ વિચારનો અને જીદ્દીલો એ સર્વે ફળ એક, ત્રણ, નવ અથવા દશમા ભુવનમાં હોય તો વધારે આપે.

શની અને રવીની સારી દૃષ્ટિ—ઘણોજ ગંભીર, સાવચેત, અને હુંશિયાર હોય, જીંદગીમાં ઘણી ફત્તેહ મળે, આબરૂ વધે, અને સારાં માણસોથી લાભ અને ઇજ્જત મળે.

શની અને બુધની સારી દૃષ્ટિ—ઘણી અક્કલ હુંશિયારી હોય, વિદ્યામાં નિપુણ થાય, પોતાનાં કામોમાં ઘણો સાવધ અને ચેતેલો રહે, અને ઘણો ગંભીર, વિચારવંત હોય.

શની અને ચંદ્રની સારી દૃષ્ટિ—પૈસો સારો મળે, તથા હરેક કામમાં ફત્તેહ આપે, સ્ત્રીની કુંડળીમાં તંદુરસ્તી સારી રાખે અને પુરતું સુખ આપે, ઉમંગી બનાવે અને સમજદાર બનાવે.

ગુરૂ અને મંગળની સારી દૃષ્ટિ—હીંમતવાન, ઉદાર, ભોળો, અને હરેક માણસને મદદ આપનારો હોય છે.

ગુરૂ અને રવીની સારી દૃષ્ટિ—પુષ્કળ પૈસો, ઘણી ફત્તેહ, લાંબી જીંદગી અને મોટા માણસોથી લાભ અને ઇજ્જત મળે. ખાસ કરી પહેલા, ત્રીજા, નવમા કે દશમા ભુવને હોય તો ઘણોજ સારો.

ગુરૂ અને શુક્રની સારી દૃષ્ટિ—જુવો ગુરૂ શુક્રનું કંજંગશનનું ફળ.

ગુરૂ અને બુધની સારી દૃષ્ટિ—જાવો ગુરૂ બુધનું કંજંગશનનું ફળ.

ગુરૂ અને ચંદ્રની સારી દ્રષ્ટિ—જુવો ગુરૂ અને ચંદ્રનાં કંજંગશનનું ફળ.

રવી અને મંગળની સારી દ્રષ્ટિ—ભોળો, ભલો, ઉદાર, બહાદુર, હીંમતવાન, ઘણોજ જોરેમંદ, અને મજબુત બાંધાનો, લાંબી જીંદગી, લશ્કરી નોકરી કરનારો, તથા તેમાં મોટું માન મેળવી મોટો ઓધ્ધેદાર થનારો હોય છે, ખાસ કરીને ગ્રહો ઉંચના હોય તો એવું સંપૂર્ણ ફળ આપે છે.

મંગળ અને શુક્રની સારી દ્રષ્ટિ—ઘણો ખરચાળુ, સ્ત્રીબાજ, તથા સ્ત્રીઓ સાથ ઘણો લાગવગ ધરાવનારો, તથા સ્ત્રીઓ તરફથી માન મેળવનારો, દારૂડી, છાકટો, અને પૈસાના ખરચની દરકાર વગરનો હોય છે.

મંગળ સાથ બુધને સારી દ્રષ્ટિ—ઘણોજ હુંશિયાર હિસાબ કરનારો, ઘણીજ બારીક ને પક્કી ગણત્રી કરનારો, તથા ભેજાનો પુષ્કળ પાવર રાખનારો. ઘણી સ્ટ્રોંગ વીલ પાવરનો, ચાલાક પણ જલદીથી તપી જનારો, ડાકટરી વૈદામાં પ્રવિણ, અને દરેક હાથ ચાલાકીના હુન્નરમાં તથા બોલીદરાજીમાં પ્રવિણ હોય છે.

મંગળ સાથ ચંદ્રની સારી દ્રષ્ટિ—ઘણોજ હીંમતવાન, અને મક્કમ વિચારનો, પૈસો મેળવનારો, મોજીલો, ખાનારપીનાર અને સર્વે મોજશોખના વૈભવ ભોગવનારો હોય છે.

રવી સાથે ચંદ્રની સારી દ્રષ્ટિ—પુષ્કળ પૈસો આપે, ઉમંગી રાખે, ફત્તેહ આપે, દરેક ચીજમાં આગળ પડે, મોટા માણસોની દોસ્તી અને મદદથી સુખ, પૈસો અને આબરૂ મળે.

શુક્ર અને ચંદ્રનાં સારી દ્રષ્ટિ—જુવો ચંદ્ર શુક્રના કંજંગશનનું ફળ.

બુધ અને ચંદ્રની સારી દ્રષ્ટિ—જુવો બુધ અને ચંદ્રના કંજંગશનનું ફળ.

શનીં અને શુક્રની સારી દ્રષ્ટિ—જો સ્ત્રીની કુંડળીમાં થાય તો તે પતિવ્રતા જાણવી.

(૨૪) પાપદૃષ્ટિ યાને નેષ્ટ એસ્પેક્ટસોનાં ફળ.

હરશચલ અને શનીની પાપદૃષ્ટિ—હરશચલ અને શની પાપ દૃષ્ટિમાં હોય, કે સારી દૃષ્ટિમાં હોય, તોપણ તેનું ફળ હરશચલ અને શનીનાં કંજંગશન પ્રમાણે જાણવું.

હરશચલ અને મંગળની પાપદૃષ્ટિ—જુવો હરશચલ તથા મંગળનું કંજંગશન.

હરશચલ અને રવીની પાપદૃષ્ટિ—હરેક બાબતમાં ઘણીજ ખટપટ અને હાડમારી, બેઇજ્જતી થાય, આખી જીંદગીભર તે માણસ દુઃખ અને દરીદ્રતામાં રહે, અને નાસીપાસી અને નામુરાદી તેનો સાથી થાય. જો સ્ત્રીની કુંડળીમાં હરશચલ તથા રવીનું સ્કવેર યાને ૯૦ અંશની પાપ દૃષ્ટિ થઇ હોય તો, તે મહા બુરૂં સમજવું અને તેનું ફળ પણ કંજંગશનના જેવુંજ જાણવું.

હરશચલ અને શુક્રની પાપદૃષ્ટિ—પ્યારમાં હાર મળે, અદેખાઇ ઉત્પન્ન થાય, સ્ત્રીઓ તરફથી ધીક્કાર મળે, તથા નીચ સ્ત્રીની સંગતમાં ખુવાર થાય, જો ૧. ૨, ૫. ૯, ૧૦ એ ભુવનોમાં હોય તો ઘણો ખરાબ જાણવો.

હરશચલ અને બુધની પાપદૃષ્ટિ—છાપવાની કળામાં નિષ્ફળતા, ઘણો ઝનુની, બેવકુફ અને ગમે તેવા સારા ગુણ છતાં હાડમાર થાય.

શની અને ગુરૂની પાપદૃષ્ટિ—પૈસાની ખોટ જાય, કોર્ટ કેસ થાય, માલમીલકત જતી રહે, જો સાતમા ભુવનમાં હોય તો, તે માણસ પૈસાવાળી સ્ત્રી સાથે પરણવાને ઇચ્છા રાખે, પણ તેમાં ફત્તેહમંદ નીવડે નહીં.

શની અને મંગળની પાપદૃષ્ટિ—જુવો એઓનાં કંજંગશનનું ફળ.
શની અને રવીની પાપદૃષ્ટિ— ,, ,, ,, ,,
શની અને શુક્રની પાપદૃષ્ટિ— ,, ,, ,, ,,
શની અને બુધની પાપદૃષ્ટિ— ,, ,, ,, ,,
શની અને ચંદ્રની પાપદૃષ્ટિ— ,, ,, ,, ,,

ગુરૂ અને મંગળની પાપદૃષ્ટિ—જુઓ એઓનાં કુંજંગશનનું ફળ.
મંગળ અને રવીની પાપદૃષ્ટિ— „ „ „ „
મંગળ અને શુક્રની પાપદૃષ્ટિ— „ „ „ „
મંગળ અને બુધની પાપદૃષ્ટિ— „ „ „ „
મંગળ અને ચંદ્રની પાપદૃષ્ટિ— „ „ „ „

રવી અને ચંદ્રની પાપદૃષ્ટિ—પૈસાની તંગી, નોકરી ચાકરી કરવામાં મુશકેલી, શેર, સટ્ટો તથા સ્ત્રી છંદથી પૈસાની ખુવારી, દેહની નબળાઇ, તથા શરદીનું વધારે જોર હોય છે.

ગુરૂ અને રવીની પાપદૃષ્ટિ—પૈસાની ખુવારી, આખ્ખી જીંદગી લગી કમભાગ્ય રહે, તથા કોર્ટમાં કેસ અને કજીઆ પાછળ પોતાની સર્વે મીલકત ખુવાર કરે, અને કજીઆઓ હારી જાય, અને બેદરકાર બને.

ગુરૂ અને શુક્રની પાપદૃષ્ટિ—પોતાની હાલત કરતાં વધારે મોટાઇમાં રહે, તેમાં પૈસાની ખુવારી કરે, મગરૂબી અને મોટાઈમાં ખુવાર થાય.

ગુરૂ અને બુધની પાપદૃષ્ટિ—ખોટું મત આપનારો, બેઇનસાફી અને દરેક ચીજની ઉલટી સમજ ,લેનારો, ધર્મ ઉપર વિશ્વાસ નહીં, તથા પૈસાની ખુવારી કરનારો હોય છે.

ગુરૂ અને ચંદ્રની પાપદૃષ્ટિ—ઘણોજ ઉડાઉ અને પુષ્કળ ખરચાળુ જેથી બધી દોલત અને માલમીલકત ફના કરી નાંખે.

શુક્ર અને ચંદ્રની પાપદૃષ્ટિ—ફાટાં તુટાં કપડાં પહેરનારો, બેદરકાર, ખરચાળુ, છાકટો હોય છે. સ્ત્રીની કુંડળીમાં, સ્ત્રીને ગર્ભસ્થાનના તથા દસ્તાનના રોગો આપે છે, આળસુ બનાવે છે.

બુધ અને ચંદ્રની પાપદૃષ્ટિ—નિંદાખોર, અદેખો, ચપળ, લુચ્ચો, તેમજ સર્વે સારા ગુણોને ખરાબ માર્ગે વાપરનારો, ચોરી કરનારો અને આડે માર્ગે જનારો હોય છે.

નોંધ:—આ પ્રમાણે સારી અને નેષ્ટ દૃષ્ટિનાં ફળ જાણવાં. નેષ્ટ દૃષ્ટિ ૪૫ અંશની અને ૯૦ અંશની ઘણીજ ખરાબ, ૧૩૫ અંશની અને ૧૫૦ અંશની સાધારણ ખરાબ જાણવી.

ઓપોઝીશનો, યાને ૧૮૦ અંશની પાપ દ્રષ્ટિ, શુભ કે પાપ કોઇપણ ગ્રહ વચ્ચે હોય તેનું ફળ નેષ્ટ જાણવું.

(૨૫) જન્મપત્રિકા જોવા તથા ફળ કહેવાની સમજણ.

જન્મપત્રિકા હિંદુસ્તાનમાં ગુજરાતી, સંસ્કૃત અથવા તો મારવાડી કે ફારસી મુસલમાની ભાષામાં બનાવવામાં આવે છે, જેમાં ખાસ કરીને મુખ્ય ભાગે, ગુજરાતી જન્મોત્રી ઘણી હોય છે. એ જન્મપત્રિકા અથવા ટપકામાં ઘણીક જાતની જુદી જુદી કુંડળીઓ હોય છે, તથા દશા વિગેરે ઘણી બાબતો લખેલી હોય છે, જે ગુજરાતી ગણિત અને ગુજરાતી જ્યોતીષ વિદ્યાને લગતાં છે, જેની સમજણ અત્રે આપવાથી આ પુસ્તકનું દળ ઘણું મોટું થઇ જાય, અને અત્રે ફક્ત અંગ્રેજીજ રૂઢી આપેલી હોવાથી, એ ગુજરાતી જન્મપત્રિકા, અંગ્રેજી રૂઢી પ્રમાણે કેમ જોવી, તથા તેનું ફળ કેવી રીતે જાણવું તે લખ્યું છે.

હવે **ગુજરાતી જન્મપત્રિકામાં** ખાસ કરીને જે **જન્મ કુંડળી** યાને પહેલું ચક્ર કાઢેલું હોય છે, તે તપાસવું. તે ચક્રમાં, મથાળે પહેલું ભુવન, અને ત્યાંથી ડાબા હાથ ઉપર બીજું, તેના ડાબા હાથ પર ત્રીજું એમ જાણવું. હવે એ ભુવનમાં, પહેલે પહેલું ભુવન યાને જન્મ લગ્ન ખુબ બારીકીથી જોવું, તે ભુવનમાં જે આંકડો માંડેલો હોય, તે આંકડો તેટલામી રાશીનો જાણવો. જેમકે મેષ રાશી માટે એક, વરખ માટે બે, મિથુન માટે ત્રણ, કર્ક માટે ચાર, એ પ્રમાણે હોય છે. હવે વિચાર કરવો કે પહેલા ભુવનમાં યાને જન્મ લગ્ને, જે આંકડો હોય, તેને લગતી રાશી જો એકલી પડી હોય, યાને તે ભાવમાં કોઇ ગ્રહ નહીં હોય, તો તે રાશીના ગુણ, રૂપ રંગ જેવો તે માણસ હોવોજ જોઇએ, અને જો કોઇ ગ્રહ તેમાં બેઠેલો હોય, તો તે રાશી અને તે ગ્રહ એ બેઉને લગતી ખાસીયત ને રૂપ રંગનો તે હોવો જોઇયે. જો ઘણા ગ્રહો પહેલા ભુવનમાં સાથે પડ્યા હોય તો, જે ગ્રહ ઉંચનો અને બળવાન હોય, તે ગ્રહને તે રાશીના જેવો તે શખ્સ હોવો જોઇયે. જો ઉપર પ્રમાણે તે શખ્સનો ચહેરો, ગ્રહ

અને રૂપ રંગ નહીં હોય તો, પહેલા ભુવનની રાશીના કેટલા અંશ છે, તે અંશ જોવા, અને તે અંશમાં ૨૨°–૩૫' અંશ ઉમેરવા, અને જે રાશી આવે, તે રાશીના જેવું રૂપ રંગ જરૂર માલમ પડશે. તે ઉપરથી અનુમાન પણ કરી શકાશે, કે તે ટપકો ખરો છે, યા ખોટો છે. ૨૨°–૩૫' અંશ તે રવીનો મંદોચ્ચ ગુજરાતી ગ્રહને અંગ્રેજી ગ્રહમાં ફેરવવા માટે છે.

૧ ઉદાહરણ:—એક માણસના ટપકામાં જન્મ લગ્ન યાને જન્મ કુંડળીના પહેલા ભુવનમાં, ધારો કે ૧૦ નો આંક માંડેલો હોય, તો દશમી રાશી **મકરનું** જન્મ લગ્ન જાણવું. હવે એ મકર રાશીના અંશ જન્મકાળે જો સાતની અંદર હોય તો, તે માણસ મકર રાશીના રૂપ રંગ અને ખવાસનો જાણવો, પણ જો સાત અંશથી વધારે હશે તો, તેમાં અંશ ૨૨°–૩૫' ઉમેરતાં, તે કુંભ રાશીના કેટલાક અંશે, જન્મ જાણવો અને તે શખ્સ કુંભ રાશીના રૂપ રંગ દેખાવનોજ નીવડવાનો. અથવા તે માંડેલા ગ્રહની ખાસીયતનો નીવડવાનો. જો તે શખ્સ તેવો નહીં માલમ પડે, તો પછી પહેલા ભુવનની જે રાશી હોય તે રાશીનો માલેક જે રાશીમાં પડયો હોય તેના જેવો દેખાવ હોય, જો તેમ પણ નહીં હોય તો, તે ટપકો વખતે ખોટો હોય અથવા તો જન્મ ઘડીમાં ફરક હોય, એમ જાણવું. એવી રીતે ગુજરાતી ટપકો અંગ્રેજી રૂઢીથી જોવો.

નોંધ:—જો ગુજરાતી ટપકાનું જન્મ લગ્ન કોઇપણ રાશીનું એકથી પાંચ અંશની અંદર હોય, અથવા તો કોઇબી રાશીનું ૨૬ થી ૩૦ અંશની અંદર હોય તો, જરૂર ઉપર પ્રમાણે વિચાર કરીને રાશીનું બળ જાણવું, અને તે પ્રમાણે તે માણસનાં રૂપ રંગ, ગુણ, ખામી, ઓળખવી, તો તમને હરેક બાબતનો પક્કો ખુલાસો સત્ય મળશે, એજ પ્રમાણે બીજા ભુવનોના પણ અંશ જોઇ તેમાં જો ૨૨°–૩૫' અંશાશ ઉમેરવો ઘટે તો, ઉમેરીને પછીજ તે ભુવનનું બળ નક્કી કરી, તે ભુવનનું ફળ જોવું, તોજ તે ભુવનનો ફાયદો, ગેરલાભ વિગેરે જણાશે. ઘણાક શખ્સો પોતાના જન્મ વખતે ઘણા સારા ગ્રહો છતાં, તેમજ ભાવચલીત અને નવમાસની ગુજરાતી કુંડળીઓમાં પણ ઉચ્ચ ગ્રહને બેઠા છતાં, તેવું કશું ફળ તે લોકને મળતું નથી; ત્યારે

તેઓ જ્યોતીષીને ફળ દેખાડે છે, ને જ્યોતીષીઓ પણ આફંજ ફળ દર્શાવે છે, પણ તે ફળ નહીં મળવાથી, તે માનવી જ્યોતીષ વિદ્યાને જુઠી અને ઠગારી લેખે છે. પણ જો ઉપલી અંગ્રેજી રૂઢી પ્રમાણે જોવામાં આવે તો, કેટલીક વખતે જન્મકાળે બેઠેલા ઉંચના ગ્રહો, તદ્દન બદલાઇને નીચના, અને નીચના ગ્રહો વખતે ઉંચના થઇ જાય છે, ને તે પ્રમાણે દરશાવેલું ફળ ખરૂં ઠરે છે.

૨ ઉદાહરણઃ—ધારો કે એક માણસનો જન્મ મિથુન રાશીના છેલ્લા અંશમાં યાને ૨૭ થી ૩૦ લગીમાં થયો, તો તે માણસ ઘણું કરીને તેની પછીની કર્ક રાશીને લગતા ગુણો વધારે પ્રમાણમાં પોતાનામાં જોશે. અથવા જો ધારો કે એકથી પાંચ અંશની અંદર કર્ક રાશીમાં જન્મ થયો, તો તે માણસમાં કર્ક રાશીના સહેજસહાજ ગુણો ઉપરાંત અમલ કરી ગયેલી મિથુન રાશીના મુખ્ય ભાગે ગુણદોષ હોવા જોઇયે, ગુજરાતી ટપકાંઓ જોવાના અનુભવપરથી. મુખ્ય ભાગે સત્ય ઉપર પ્રમાણેજ માલમ પડે છે.

એ પ્રમાણે પહેલા પાંચ અને છેલ્લા પાંચ અંશે કોઇપણ રાશીમાં જન્મ થયો હોય તો, વિચાર કરીને જન્મ લગ્ન માંડવું. જો કોઇ પણ રાશીના મધ્યમ અંશે જન્મ થયો હોય તો તેવે વખતે એકબારગી જન્મમાં પાંચ મીનીટનો પણ ફરક પડી જાય તો કાંઈ ઝાઝો ફરક પડતો નથી, પણ પહેલા અને છેલ્લા અંશે લગ્ન આવે તો તે વખતે ખુબ વિચારીને ફળ જણાવવાની જરૂર છે.

હવે પહેલા ભુવનનો માલેક યાને પહેલા ભુવનમાં જે રાશી બેઠી હોય તેનો માલેક તથા તે કુંડળીના કયા ભુવનમાં, કેવી રાશીમાં, અને શુભ કે પાપગ્રહની દ્રષ્ટિમાં બેઠો હોય તેનો પણ વિચાર કરવો.

[૨૬] જીંદગી માટે જોવાની રીત.

પહેલે તો એક બચ્ચાંનો જન્મ થતાં, તેની જન્મ કુંડળી કરી તેમાં પહેલી ચીજ એજ જોવાની કે તે બચ્ચું જીવશે કે ? એટલા વાસ્તે તે કુંડળીનું પહેલું ભુવન, પહેલા ભુવનની રાશીનો માલેક, ચંદ્ર, તથા પહેલા અને આઠમા ભુવનમાં પડેલા ગ્રહો તપાસવાની જરૂર છે.

જો પહેલા ઘરમાં પાપગ્રહ હોય. તથા ચંદ્ર જન્મ કુંડળીમાં નીચનો નબળો કે પાપગ્રહની દૃષ્ટિનો છઠ્ઠા, આઠમા કે બારમા ભુવનમાં બેઠો હોય, તો તે બચ્ચું તરત મરે.

જો પાપગ્રહ જન્મ લગ્નમાં હોય, અને તેને આઠમા ભુવનના માલેકની ખરાબ દૃષ્ટિ હોય, અને ચંદ્ર પણ સુર્યથી ઘેરાયલો હોય તો તે બચ્ચું જીવે નહીં. જો પહેલા ભુવનની રાશીનો માલેક છઠ્ઠા ભુવનમાં પડ્યો હોય તો તે બચ્ચું સીકલી રહે. જો તેને આઠમા ભુવનના માલેક સાથે પાપદૃષ્ટિ હોય અને બીજા શુભ ગ્રહની મદદ નહીં હોય તો અંતે બચ્ચું મરી જાય, પણ જો શુભ ગ્રહની મદદ હોય તો જીવે. ચંદ્ર અથવા સૂર્ય એમાંથી એક પણ જો કેન્દ્ર સ્થાને હોય, અને તેની સાથે કોઇપણ પાપગ્રહ બેઠો હોય, અથવા સુર્ય, ચંદ્ર, કોઈ પાપગ્રહની પક્કી દૃષ્ટિમાં આવે, અને કોઇપણ સારા ગ્રહની દૃષ્ટિ નહીં હોય, તો તે બચ્ચું જીવતું જન્મે. પણ થોડા વખતમાં મરી જાય. જો પહેલા અને આઠમા ઘરના સ્વામીઓ નીચ રાશીના હોય તો બચ્ચું જીવે નહીં. જો પહેલા ભુવનનો માલેક આઠમા ભુવને, અને આઠમા ભુવનનો માલેક પહેલા ભુવને હોય, અને ચંદ્રમા પાપદૃષ્ટિ અને પાપગ્રહોથી ઘેરાયલો હોય તો તે બચ્ચું જીવે નહીં. જો રવી, મંગળ, છઠ્ઠા ભુવને, આઠમા ભુવને, અથવા બારમા ભુવને સાથે હોય, અને જન્મ લગ્નનો માલેક નીચનો હોય તો બચ્ચું જીવે નહીં, તુરત મરે. પહેલા, ત્રીજા, છઠ્ઠા, નવમા, એ ઘરોનો માલેક ચંદ્ર હોય, અને તેના ઉપર કોઇ પાપગ્રહની દૃષ્ટિ હોય તો તે બાળકનો આવરદા ટુંકા જાણવો.

જો આઠમા ભુવનનો માલેક નીચનો હોય, અને પહેલા ભુવનનો માલેક પાપગ્રહ સાથે બેઠો હોય, તથા ચંદ્ર પણ કોઇબી સ્થાને પાપગ્રહના કંજંગશનમાં હોય તો ટુંકો આવરદા જાણવો.

જો આઠમા ભુવનનો માલેક નીચનો હોય અને છઠ્ઠા અથવા બારમા ભુવનમાં બેઠો હોય, અને તેજ કુંડળીમાં જો ગુરૂ અથવા ચંદ્રની બીજા ભુવન તથા આઠમા ભુવનપર શુભ દૃષ્ટિ ન હોય, તો તે બચ્ચું તરત મરે

એ પ્રમાણે અનેક બીજા યોગો છે, તે સર્વે લખવાને અત્રે પુરતી જગ્યા નથી.

સૂર્ય અને ચંદ્ર એ બેઉ જીંદગી આપનાર છે, માટે જે કુંડળીમાં સુર્ય અથવા ચંદ્ર, ૧, ૭, ૯. ૧૦, ૧૧ મા ભુવનમાંથી કોઈબી ભુવનમાં બળવાન ઉંચના થઈને બેઠા હોય, અથવા તો બીજે કોઈ ભુવને બેસી ઉપલાં ભુવનો ઉપર પોતાની સારી દ્રષ્ટિ નાંખતા હોય તો જીંદગી લાંબી જાણવી. પહેલા ઘરનો સ્વામી બળવાન હોય, અથવા તેની પેહેલા ઘરપર શુભ દ્રષ્ટિ હોય તો લાંબી જીંદગી આપે.

[૨૭] માબાપને લગતા સવાલો વિષે.

અંગ્રેજી જ્યોતીષ પ્રમાણે ચોથું ઘર બાપનું અને દશમું ઘર માનું લેખવામાં આવે છે. ગુજરાતી પ્રમાણે દશમું ભુવન બાપનું અને ચોથું ભુવન માનું લેખવામાં આવે છે. હવે અનુભવપરથી માલમ પડે છે કે એ બેઉ ભુવનો માબાપનાં સુખ દુઃખ માટે જોવાનાં છે. એ ભુવનોમાં પાપગ્રહ હોય ને તેને શુભ ગ્રહો દેખતા નહી હોય, અથવા તે ભુવનોના માલેક નીચના થઈ પાપગ્રહની સાથે અથવા દ્રષ્ટિમાં ફસેલા હોય તો, માબાપનું સુખ નહી જાણવું. ચોથા કે દશમા ભુવને હરશચલ, શની, મંગળ, રાહુ, કેતુ, નીચનો બુધ એવા પાપગ્રહો હોય, તો તે માબાપને હાનિ કર્તા છે. બાપના આવરદા વિષે શની તથા રવી જો ઉંચના થઈને અથવા બળવાન થઈને ચોથા અથવા દશમા ઘરમાં હોય તો બાપનો આવરદા ઘણો લાંબો જાણવો. માતા માટે શુક્ર અને ચંદ્ર જો ઉંચના બળવાન થઈને દશમે ભાવે હોય તો તેની માતાનું સુખ વધારે હોય, યાને માતાની જીંદગી લાંબી જાણવી. ઉપલા ગ્રહોની જો આઠમા, છઠ્ઠા અથવા અગિયારમા ભુવન ઉપર વેરભાવ નજર હોય તો, માબાપ કંગાલ અને સીક તથા જંજાળીમાં જીંદગી કાઢે, અથવા મરે, પણ જો તેઓ શુભ દ્રષ્ટિ ઉપલાં ભુવનોમાં નાંખતા હોય તો લાભ કરે, જીંદગી ટકાવી રાખે. તથા તેઓને હેહનું સુખ આપે.

[૨૮] રોગ તથા તંદુરસ્તી વિષે.

મરદને તંદુરસ્તી આપનારો સૂર્ય છે, અને ઓરતને ચંદ્ર જાણવો. જ્યાંલગી એ બે માંહેલો એક નિર્બળ થાય નહીં અથવા બીજા કોઈ ગ્રહની પાપદૃષ્ટિમાં હોય નહીં ત્યાંલગી તંદુરસ્તીને અલવલ આવે નહીં. જો રવી અથવા ચંદ્ર, શનીના સમાગમમાં આવે અથવા દૃષ્ટિમાં આવે તો તબીયત જરૂર બગાડે, તે માણસ સીકલી હોય. રવી સાથે મંગળ હોય તો ઘણી તંદુરસ્તી ને જોર આપે, પણ પીત્તો ફાટવાથી અથવા માથે લોહી ચઢવાથી એક્સીડન્ટ કરે, ને મરે. જો રવી સાથે ગુરૂ હોય તો રસવિકાર કરે, લોહી બગાડે, ફીફરૂં થાય.

એજ પ્રમાણે સ્ત્રીની તંદુરસ્તી માટે રવીને બદલે ચંદ્રને ઉપર પ્રમાણે તપાસવો.

જો રવી અને બીજા ગ્રહો મુખ્ય ભાગે ૬, ૭, ૮, મા ઘરમાં પડેલા હોય તો લાંબી માંદગી ભોગવાવે. જે માણસનો જન્મ દિવસના સુર્ય ઉદયથી સુર્ય અસ્તની અગાઉ થયો હોય, તે માણસ સારી તંદુરસ્તી ભોગવી શકે છે, પણ જો તે સુર્યને કોઈ પાપગ્રહનું કંજંગશન હોય છે, તો અકસ્માતીક મોત કરે છે. રોગ માટે જાણવું કે છઠ્ઠા ભુવનમાં જે રાશી જન્મે હોય, તે રાશી શરીરના જે ભાગ ઉપર અમલ કરતી હોય, તે ભાગમાં દરદ થાય, તથા જે ગ્રહ છઠ્ઠા ભુવને બેઠો હોય તે ગ્રહ પોતાનું દરદ આપે. જેમકે વરખ રાશી ગળાનાં દરદો, જેવાં કે ગળાનો સોજો, શરદી, કાંસો, ગાંઠ, વિગેરે, સીંહ રાશી અને કુંભ રાશી છાતીનાં દરદો ઉત્પન્ન કરે છે, યાને હાર્ટ ડીઝીઝ વિગેરે થાય છે. વૃશ્ચિક રાશી પીસાબને લગતાં અનેક દરદો કરે છે. મિથુન તથા ધન રાશી કમતાકાતી, નબળાઈ, તથા જ્ઞાનતંતુને લગતાં (Nervous) દરદો આપે છે. કન્યા તથા મીન રાશી ખદ્દી કરે છે, ખાસ કરીને મીન રાશી છઠ્ઠા ભુવનમાં જરૂર ખદ્દીનો રોગ ઉત્પન્ન કરનારી છે. મેષ રાશી માથાનાં ભેજાનાં, ઘેલાપણાનાં દરદો તથા ભેજાંને તાવ વિગેરે આપે છે. કર્ક તથા મકર રાશી, હોજરી, પેટ, આંતરડાં વિગેરેનાં દરદો આપે છે. તુલા રાશી બદનની નબળાઈ આપે છે. રવી અને શની જન્મ લગ્ને પાપદૃષ્ટિના હોય તો દમ હાંફણ કરે,

ખાસ કરીને મિથુન, કન્યા, ધન કે મીન લગ્નમાં હોય તો. જો ગ્રહો બધે વીખરાઇને છુટા છુટા કુંડળીમાં પડયા હોય તો, છઠ્ઠા ભુવનની રાશી, તથા શની અને મંગળ જે ભુવનમાં હોય તેઓની રાશી જોવી, ને તેને લગતાં દરદો પીછાણવાં, જેમકે મંગળ સીંહ રાશીમાં હોય તો જાણવું કે છાતીનું દરદ હોવું જોઇયે, જો શની વૃશ્ચિક રાશીનો હોય તો જરૂર રેતી અથવા પથરીનું દરદ આપે. જે રાશી છઠ્ઠા ભુવનમાં હોય તે રાશી બદનના જે ભાગપર અમલ કરતી હોય, (જુવો કોષ્ટક પહેલું) તે ભાગને લગતાં દરદ તે માણસને થાય છે, અથવા થશે, એમ જાણવું. દરદોને લગતી બાબતોનું વધુ જ્ઞાન આ પુસ્તકના ચોથા ભાગમાં **મેડીકલ એસ્ટ્રોલૉજીને** લગતી બાબતોમાં ખુલાસાથી મળશે.

[૨૯] પૈસા સંબંધી નશીબ વિષે.

પૈસા માટે ખાસ બીજા ભુવનમાં જોવાનું છે, અને બીજા ભુવનનો માલેક ઉંચનો, મિત્ર દૃષ્ટિનો અથવા કુંડળીમાં સારે સ્થાને બેઠેલો હોય તો પૈસો સારો આપે. પહેલા ઘરનો સ્વામી સુર્ય અથવા શુક્રની સારી દૃષ્ટિમાં હોય અને જન્મ કુંડળીમાં આઠ ભાવે બેઠો હોય, તો સારી દોલત મળે. પહેલા ઘરનો સ્વામી બળવાન હોય, તથા ઉંચનો થઈ બીજા, પાંચમા કે દશમા ભુવનના માલેક સાથે બેઠો હોય, અથવા તો પહેલા ઘરનો સ્વામી સ્વરાશીનો પાંચમા ઘરના સ્વામીની સાથે, ગુરૂની શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, અથવા ગુરૂની સાથે બેઠો હોય તો સારો પૈસો આપે. પૈસા માટે ખાસ પહેલા ઘરનો માલેક અને બીજું ભુવન બળવાન જોઇયે, અથવા તો રવી, ચંદ્ર કે ગુરૂની સારી દૃષ્ટિમાં હોવું જોઇયે. ગુરૂ અથવા ચંદ્ર દશમા ભુવને અથવા બીજા ભુવને કંજંગશનમાં હોય તો પૈસાવાળો થાય. જો શની બીજા ભુવનનો માલેક હોય, અથવા શની બીજા ભુવને વક્રી ચાલનો થઇને રહેલો હોય, તો તે માણસ ગરીબ અને પૈસાની તંગીવાળો રહે. જો મંગળ બીજા ભુવને બેઠો હોય તો પૈસો ખુબ ઉડાવે ને તેથી નાચાર થાય. એ પ્રમાણે પૈસાને લગતું સુખ જોવું.

(૩૦) ફરઝંદની બાબત વિષે.

ફરઝંદ વિષે પાંચમા ભુવનમાં જોવાની જરૂર છે. જો પાંચમા ભુવનમાં તેમજ અગિયારમા ભુવનમાં જે રાશી હોય તેના પ્રમાણમાં બચ્ચાંનો જોગ હોય છે. જો ઉપલાં ભુવનોમાં મેષ રાશી હોય તો ફરઝંદ થાય નહીં, અને થાય તો એક અથવા બે થાય, વરખ રાશી હોય તો ત્રણ અથવા ચાર. મિથુન રાશી બે અથવા ત્રણ, કર્ક રાશી પાંચ અથવા છ, અથવા કોઇ વખતે સોળથી પણ વધારે, સીંહ રાશી હોય તો બીલકુલ ફરઝંદ થાય નહીં. કન્યા રાશી એ બે અથવા ત્રણ, તુલા રાશીએ ત્રણ અથવા ચાર, વૃશ્ચિક રાશીએ ચાર અથવા પાંચ, ધન રાશીએ ત્રણ અથવા ચાર, મકર રાશીએ બે અથવા ત્રણ. કુંભ રાશીએ ફરઝંદ થાય નહીં, મીન રાશીએ સાત અથવા આઠ જાણવાં, પણ યાદ રાખવું કે પાંચમા ભુવને કોઈ ગ્રહ નહીં હોય, તેમજ અગિયારમા ભુવને કોઇ ગ્રહ નહીં હોય તોજ ઉપર પ્રમાણે ફરઝંદનો આંક કહેવો. જો રવી, બુધ, શની, મંગળ, હરશચલ એવા પાપ-ગ્રહો હોય તો તે લોક બચ્ચાંનો ઘટાડો કરે છે, પણ જો ચંદ્ર, ગુરૂ, શુક્ર હોય, તો ઉપર લખવા કરતાં પણ વધારે ફરઝંદ થાય છે. ખાસ કરીને જો ચંદ્ર પાંચમા ભુવને કર્ક અથવા મીન રાશીનો હોય તો ઘણાં ફરઝંદ થાય છે. કન્યા રાશીનો ચંદ્ર હોય તો જોડ છોકરાં અવતરે, એમ જાણવું. જો પાંચમા સ્થાનમાં ચંદ્ર, શુક્ર અથવા ગુરૂ હોય તો છોકરાં તાબેદાર નીવડે ને માબાપને સુખ આપે, પણ જો પાપગ્રહો હોય તો, તોફાની, નાફરમાન, સીકલી અથવા માબાપને સંતાપ આપનારાં નીવડે. વળી સારા ગ્રહો પાંચમા અથવા અગિયારમા ભુવનમાં હોય ને તેની ઉપર પાપગ્રહોની દૃષ્ટિ હોય તો, કેટલાંક ફરઝંદ મરે, ને કેટલાંક જીવે. એક માણસને ઘણાં ફરઝંદ હોય તો તે દરેક ફરઝંદ માટે પાંચમા ભુવનમાં જોવું નહીં, પણ પહેલું ફરઝંદ તે પાંચમા ભુવનમાં જોવું, બીજું ફરઝંદ (તેનાથી ત્રીજું યાને) સાતમા ભુવનમાં જોવું, ત્રીજું ફરઝંદ (તેનાથી ત્રીજું યાને) નવમા ભુવનમાં જોવું, ચોથું ફરઝંદ એ પ્રમાણે અગિયારમા ભુવનમાં, પાંચમું ફરઝંદ પહેલા ભુવનમાં એ પ્રમાણે હરેક બાળક જે જન્મેલું હોય, તે પ્રમાણે અનુક્રમે તેનું સુખ દુઃખ જોઇ શકાય છે. ચંદ્ર ચોથા ભુવને હોય,

ને તેના ઓપોઝીશનમાં દશમા ભુવને શની શુક્ર સાથે બેઠો હોય તો ફરઝંદનો નાશ કરે. બુધ પહેલા કે બીજા ભુવનમાં ઉંચનો હોય તો ફરઝંદ આપે. પાંચમા ભુવને મિથુન, સીંહ, અથવા કન્યા રાશી હોય તો તેનાં ફરઝંદ જીવે નહીં, અથવા ફરઝંદ થાય નહીં. એ પ્રમાણે ફરઝંદ વિચાર જાણવો. જો પાંચમા અથવા અગિયારમા ભુવને શની અથવા મંગળ હોય તો જાણવું કે ફરઝંદો ઘણો વખત જીવશે નહીં. જો રવી પાંચમે હોય અને પાપગ્રહ સાથે હોય તો એકપી બચ્ચાને જીવવા દે નહીં. જો શની, રવી અને બુધ દશમા ભુવને કંજંગશનમાં હોય અને ચંદ્ર સાથે સ્કવેર કે ઓપોઝીશનમાં હોય તો ફરઝંદ મરે. મંગળ ગુરૂના ઓપોઝીશનમાં હોય તો ફરઝંદને મારે અથવા તો તે ફરઝંદનું ઘણું ખરાબ રીતે મોત આવે. એજ પ્રમાણે ગુરૂ અને શનીનું ઓપોઝીશન પણ જાણવું, કારણકે તેથી ઘણાં ફરઝંદોનાં મોત થાય. જો પાંચમાનો માલેક પાપગ્રહ સાથે કંજંગશનમાં હોય, અથવા તો આઠમા ભુનના માલેક સાથે પાપદૃષ્ટિમાં હોય અથવા કંજંગશનમાં હોય તો ફરઝંદ મરે.

[૩૧] ધંધા રોજગાર તથા નોકરી બાબત.

ધંધા રોજગાર માટે પહેલું ભુવન તથા દશમું ભુવન તથા રવી અને રવીની નજદીકના ઉદયના ગ્રહો જોવા જોઇયે. વળી પહેલા તથા દશમા ભુવનની જે રાશી હોય, તે પણ ધંધા વેપાર માટે જોવાની છે. જો પહેલા અથવા દશમા ભુવનમાં મેષ, વરખ, સીંહ, અથવા મકર રાશી હોય તો, લોખંડ વિગેરે ધાતુનો, ઘર બાંધવાનો લુહારનો, સાંચાકામનો વિગેરે ધંધો કે નોકરી કરે. જો મિથુન, તુલા, કુંભ એવી રાશી હોય તો, કલાર્કની ચાકરી, અથવા લખનાર, અને વિદ્યા તથા શિક્ષણને લગતી બાબતો કરે છે. કર્ક, વૃશ્ચિક, અને મીન રાશી હોય તો, ધર્મશાળાનો ઉપરી, દારૂનો ભઠ્ઠીવાળો, ખલાસી, દારૂનો વેપારી, માછલીનો વેપારી, તથા જાહેર દારૂની દુકાનવાળો હોય. જો કન્યા કે ધન રાશી હોય તો, ચોપડી વેચનાર, છાપખાનાવાળો, સ્ટાંપ કોતરનાર, અને સંદેસા પુગાડનાર થાય છે. વરખ, કન્યા અથવા મકરને ખેતી સાથે પણ ઘણું લેણું છે. મેષ, સીંહ અને ધન રાશીને આતશ, લોખંડ તથા જોખમકારી કામો પસંદ હોય છે.

મિથુન, તુલા, કુંભને કાપડની દુકાન, ચોપડીની દુકાન વિગેરે એવા શોખ હોય છે. હવે જો એ રાશીઓમાં ઘણા ગ્રહો એકઠા મળે તો તે રાશીની ખાસીયતવાળો ધંધો કે નોકરી તે માણસ કરી શકે. ગ્રહો પણ પોતાની મુખ્ય અસર કરે છે. જે ગ્રહ પહેલા કે દશમા ભુવનમાં ઘણો બળવાન થઈને રહ્યો હોય, તેના ગુણ પ્રમાણે નોકરી કે ધંધો કરે. જેમકે **બુધ** હોય તો લખનારો થાય, લેખક થાય, હિસાબી મહેતો થાય, શિક્ષક થાય, ચોપડી તથા લખવાની ચીજોનો વેપારી થાય, અને જો નીચનો હોય તો ગુલામગીરી જેવી લખવાની કે મહેતાગીરીની નોકરી કરે. જો **શુક્ર** હોય તો, દારૂનો, ગવૈયાનો, નાટકનો, પરફ્યુમરીનો, ફુલનો, ઝવેરાતનો, સ્ત્રીને લગતાં કપડાંનો. રેશમી કાપડનો વિગેરે ધંધો કરે અથવા તેવા કામની નોકરી બજાવે, જો **મંગળ** અને શુક્ર બેઉ સાથે દશમે ભાવે હોય તો બબરચી થાય, કસાઈ થાય, સુથાર થાય, લશ્કરી સિપાઈ થાય. જો **મંગળ** એકલો હોય તો લશ્કરમાં અથવા સાંચાકામમાં અને જ્યાં આગ તથા લોખંડનું કામ હોય તેમાં નોકરી કરે, જેમકે ઈન્જીનડ્રાઈવર, મીલમાં સાંચાકામ વિગેરે ઉપર એવી નોકરી કરે. દશમા સ્થાને ગુરૂ હોય તો વકીલ થાય, બારીસ્ટર, દીવાન ધર્મગુરૂ, કપડાંનો વેપારી. દરજી, મહેસુલીખાતામાં નોકરી, જડજ, અથવા જાહેર મોટા હોદ્દાની નોકરી મળે. જો **શની** હોય તો, ખેતીનો ધંધો કરે, છાપાખાનાવાળો થાય, અને કોઈ વખત ગંભીર ધર્મગુરૂ થાય. **હરશચલ** જો દશમા કે પહેલા સ્થાને હોય તો તે માણસને નજુમનો શોખ હોય, ને ખાસ કરીને જો નવમા કે દશમા સ્થાને હરશચલ હોય તો તે માણસ જ્યોતીષીનો ધંધો કરે, વિચિત્ર ચીજોનો ધંધો કરે, વિચિત્ર ચીજોનો સંગ્રહ કરે અથવા મ્યુઝીયમોમાં નોકરી કરે, એ પ્રમાણે અનેક ગ્રહો પોતાના બળ પ્રમાણે જુદા જુદા ધંધા આપે છે. હવે રવી પણ ધંધા નોકરી માટે જોવાની જરૂર છે. જો રવી મંગળ સાથે હોય તો લોખંડનો, સાંચાનો, વાસણનો એવા ધાતુની ચીજોનો ધંધો કરાવે અથવા ફીટર, ટરનર કે લુહારની નોકરી કરે. જો રવી સાથે ગુરૂ હોય તો જરૂર વકીલાત કરે. રવી સાથે શુક્ર હોય તો, સ્ત્રીને લગતી ચીજોનો અથવા કપડાંનો વેપાર કરાવે. મંગળ સાથે બુધ હોય તો

ડાક્તરી ધંધો કરે અથવા હકીમ બને, મંગળ શુક્ર કંજંગશનમાં હોય તો રંગારો થાય, અથવા તો ગવૈયાનો ધંધો કરે. જો પાપગ્રહો જેવા કે શની, હરશચલ, મંગળ અને તેઓની સાથે બુધ પણ હોય તો, ચોરીનો ધંધો કરે, અથવા મોટો લુટારો થાય. એ પ્રમાણે નોકરી ધંધા બાબત વિચાર પહોંચાડી, બાળકને તે ધંધાને લગતી બાબતમાં નાંખ્યો હોય તો, પ્રવિણ થઇ સુખી થાય છે.

[૩૨] પુરૂષ માટે લગ્ન સુખનો વિચાર.

અંગ્રેજી પ્રમાણે પુરૂષનો લગ્નનો વિચાર ચંદ્ર તથા શુક્ર ઉપર રહે છે, જો ચંદ્ર અથવા શુક્ર ૧, ૪, ૭, ૧૦ એ ભુવનોમાં રહેલો હોય તો નાની ઉંમરમાં લગ્ન થાય, શુક્ર અથવા ચંદ્ર જો શનીની દૃષ્ટિમાં હોય તો જલદી લગ્ન થાય નહીં, ને જો શની, ચંદ્ર અથવા શુક્ર કરતાં બળવાન હોય તો લગ્નનો સંભવ રહે નહીં, યાને લગ્ન થાય નહીં. જો શની ચંદ્રને પાપદૃષ્ટિથી દબાવતો હોય અને ચંદ્ર નિર્બળ હોય તો સ્ત્રી મરે. અને જો પુરૂષને ચંદ્ર, મિથુન, ધન કે મીન રાશીનો હોય તો ઘણી સ્ત્રીનો જોગ થાય, અને ખાસ કરીને જો ચંદ્ર બીજા ગ્રહોનાં કંજંગશનમાં હોય તો જરૂર એકથી વધુ સ્ત્રીઓને પરણે. શુક્ર અને શની એ બે વચ્ચે દૃષ્ટિ હોય તો, તે પુરૂષને પ્યાર અને મહોબતમાં હાર મળે. જો શુક્ર તથા હરશચલને એક બીજાપર દૃષ્ટિ હોય તો, પ્યારમાં અદેખાઇ, બેવિશ્વાસ અને ખટપટ ઉત્પન્ન થાય. વળી ચંદ્ર અને શુક્ર એ બેઉ એક બીજાપર પાપદૃષ્ટિ નાંખતા હોય તોપણ લગ્નમાં વાંધા પડે. ચંદ્ર અને શુક્ર જો પુરૂષને મિથુન, સીંહ, કન્યા રાશીમાં હોય તો લગ્ન થાય નહીં. જો ચંદ્ર અથવા શુક્ર ૬, ૮, ૯, ૧૨ એ ભુવનોમાં નીચનો થઇને બેસે તો આખી જીંદગીમાં લગ્ન થવાનો જોગ નથી. ચંદ્ર છઠે અથવા આઠમે શનીની દૃષ્ટિમાં હોય તો લગ્ન થવામાં હરકત નડયા કરે. હરશચલ સાતમે નીચનો હોય તો લગ્ન થાય નહીં, હરશચલ જો પહેલા ભુવને નીચનો થયો હોય તો સ્ત્રીને મારી નાંખે, અથવા છુટાછેડા કરાવે. કોઇબી ભુવને શુક્ર જો ઉંચનો કે પોતાની રાશીનો હોય અને તેની ઉપર સૂર્યની શુભ દૃષ્ટિ હોય તો, પોતાના કરતાં સારા અને મોટા પૈસાવાળાના ખાનદાનની છોકરી સાથે પરણે ને લાભ મેળવે.

[૩૩] સ્ત્રીઓ માટે લગ્ન વિચાર.

સ્ત્રી માટે રવી તથા શુક્ર જોવો, જે પ્રમાણે ચંદ્ર શુક્રનો જોગ પુરૂષ માટે જોવામાં આવે છે, તેવીજ દરેક રીતે ચંદ્રને બદલે રવીને ગણવો અને જોવું. જો રવી છઠ્ઠા, આઠમા કે બારમા ખાડાના ઘરમાં હોય તો સ્ત્રી ઘણી મોટી ઉમરે પરણે. જો રવી, મિથુન કે કન્યા રાશીનો હોય તો લગ્ન થાય નહીં, અડચણ નડે, જો સ્ત્રીને મંગળ ૧, ૪, ૭, ૧૦ એ ભુવનમાં હોય તો, તેને બે ત્રણ ધણીનો જોગ થાય, દશમે મંગળ સ્ત્રીને ઘણોજ ખરાબ જાણવો, જો તે મંગળની સામે કોઈ પાપગ્રહની દ્દષ્ટિ હોય તો, તે સ્ત્રી વ્યભિચારણી નીવડે. સ્ત્રીને સાતમા ભુવનમાં મંગળ કે રાહુ હોય તો ધણી સાથે ખટપટ થયા કરે, એક કરતાં વધુ વખત પરણે, તથા તે સ્ત્રીનો ગર્ભસ્થાનનો ભાગ દુઃખ દરદથી બગડે .સ્ત્રીને ચંદ્ર, શુક્ર, મંગળ ત્રણે સાથે સાતમા ભુવને હોય તો તેનો વર ખરાબ ચાલનો મળે. તેમજ તે પોતે પણ તેવીજ હલકી ચાલની નીવડે. જો સ્ત્રીને પહેલા ભુવનમાં કે સાતમા અથવા નવમા ભુવનમાં શુક્ર સાથે ગુરૂ, શની અને બુધ, અથવા ફક્ત ગુરૂ અથવા શની અથવા બુધ જો કંજંગશનમાં હોય તો, તે સ્ત્રી જોગણ બને, કદી પરણે નહીં. જો સાતમા ઘરમાં કુંભ અથવા મકર રાશી હોય તો તે સ્ત્રી મોટી ઉંમરે કોઈ ઘરડા પુરૂષ સાથે પરણે, જો સ્ત્રીના સાતમા ભુવનમાં શની તથા બુધનું કંજંગશન હોય તો, તેનો ધણી નપુશક નીવડે છે.

[૩૪] પરણેલી જીંદગીનું સંસાર સુખ ફળ વિશે.

સંસાર સુખ, યાને પરણેલી જીંદગીના સુખનો મોટો આધાર રવી, ચંદ્ર, શુક્ર, હરશચલ, અને ખાસ કરીને સાતમા ભુવન ઉપર છે. મંગળ અથવા હરશચલ જો સ્ત્રી કે પુરૂષને સાતમા ભુવને હોય તો, સંસાર કદી સુખી જાય નહીં ધણી ધણિયાણીને રોજ ખટપટ થયા કરે. શનીની પણ તેવીજ અસર જાણવી, પણ શની ઠંડો ગ્રહ હોવાથી, હરશચલ અને મંગળના જેટલી ખુનામરકી કરતો નથી, જેથી હરશચલ અને મંગળ તો મહા બુરા જાણવા. પુરૂષના ટપ-કામાં ચંદ્ર સાથે હરશચલ પાપદ્દષ્ટિમાં હોય, અથવા સ્ત્રીના ટપકામાં

રવી અને હરશચલ પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો સંસાર કદી સુખી જાય નહીં, અંતે તલ્લાક લેવો પડે. પુરૂષની જન્મ કુંડળીમાં હરશચલ, ચંદ્ર અથવા શુક્રની સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય, તો તે મરદ પરણવા છતાં, બાહેર બીજી સ્ત્રીઓમાં છુપી રીતે ભટકે, જો નેષ્ટ દૃષ્ટિમાં હોય તો, જાહેરાતમાં એવી નાલેસ ચાલ ચલાવે, ને વ્યભિચારી નીવડે. સ્ત્રીની કુંડળીમાં જો રવી, હરશચલના કંજંગશન, સ્કવેર અથવા ઓપોઝીશનમાં આવ્યો, ને તેને કાઇબી સારા ગ્રહની દૃષ્ટિ અથવા ગુરૂની મદદ ન હોય તો, તે સ્ત્રી પરણેલી છતાં, બીજા કુંવારા જવાનો સાથ વ્યભિચારમાં પડે. શુક્ર પણ જો તેવા ખરાબ દૃષ્ટિથી હરશચલના બળ તળે દબાયલો હોય તો, તે સ્ત્રી વ્યભિચારણી થાય; સ્ત્રીના પતિવ્રત માટે ખાસ કરીને રવીને સારા ગ્રહોની મદદ હોવી જોઇયે, અથવા રવી ઉંચનો થઇને પાપગ્રહોથી દુર રહેવો જોઇયે, કારણકે રવી અને ગુરૂ એ બે ગ્રહો ઉપર સ્ત્રીના પતિવ્રતપણાનો મોટો આધાર રહે છે, શની જો શુક્ર સાથે સ્ત્રીની કુંડળીમાં સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો, તે સ્ત્રીને પતિવ્રત બનાવે છે. મરદની કુંડળીમાં જો ચંદ્ર સાથે હરશચલને કંજંગશન હોય અથવા પાપદૃષ્ટિ હોય તો તે માણસ કુંવારો છતાં, પરણેલી અને વૃદ્ધ સ્ત્રીઓ સાથ વ્યભિચાર કરે. જો શુક્ર અને હરશચલની પાપદૃષ્ટિ મરદની કુંડળીમાં થાય તો, તે મરદ જુવાન કુમારિકાઓ સાથ વ્યભિચાર કરે. એજ પ્રમાણે જો રવી ઓરતની કુંડળીમાં હરશચલની પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો, અથવા તો મંગળ કે શની સાથે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો ધણી મરે, અથવા ધણીને ઘણુંજ નુકસાન થાય, એજ પ્રમાણે જો ચંદ્ર સાથે હરશચલ, મંગળ, શની કે બુધનું જોડાણ થાય તો, અને ચંદ્ર તે વખતે ખાસ કરીને મિથુન, ધન કે મીન રાશીમાં હોય તો બૈરી મરે. શુક્ર શની સાથે સારી એસપેકટમાં હોય તો પરણેલી જીંદગી સુખી જાય. જો ગુરૂ અને શુક્ર સાતમા ભુવને હોય તો સંસાર સુખ સારૂં જાણવું, જો રવી, બુધ, અથવા ચંદ્ર સાતમે હોય તો, તે પણ સારા ગણાય, પણ પાપદૃષ્ટિથી નીચલા જોઇયે, જો રવી અને શની સ્ત્રીના ટપકામાં અને ચંદ્ર અને શની મરદના ટપકામાં એક બીજા સાથે સારી એસપેકટસમાં હોય તો સંસાર સારો જાય અને પતીવ્રત રહે, પણ જો શનીનું કંજંગશન હોય તો હમેશાં કજીયો કંકાસ થયા કરે, ખાસ કરીને જો સ્ત્રીના

જન્મે રવી શની સાથે કંજંગશનમાં અથવા ખરાબ દૃષ્ટિમાં હોય તો તે સ્ત્રી કદી પણ પરણેલી જીંદગીમાં ધણીથી સુખી નીવડતી નથી, અને ધણીની નીંદા કરવામાં અને વાંક કાઢવામાંજ હમેશાં કજીયો કરનારી થાય. સ્ત્રીની ખાસીયત રંગ રૂપ જાણવાની રીત એ કે, જે ગ્રહને ચંદ્ર પહેલો જઇને મળતો હોય, તે ગ્રહની ખાસીયત રૂપ રંગ જેવી સ્ત્રી મળે. જો ચંદ્ર કોઇબી ગ્રહને મળતો નહીં હોય યાને એપલાઇ થતો નહીં હોય, તો પછી સાતમા ભુવનના કસપર જે રાશી હોય તેવી તે ધણીને સ્ત્રી મળે એમ જાણવું, અથવા તો સાતમા ભુવનમાં જે ગ્રહ બેઠો હોય તેવી તેને સ્ત્રી મળે. જો ચંદ્ર પહેલે શુક્ર સાથે એપલાઇ થતો હોય તો સ્ત્રી ખુબસુરત મળે, જો બુધ સાથે હોય તો હુંશિયાર, શાણી, અને ભણેલી સ્ત્રી મળે, પણ સેજ ડંફાંસ મારનારી હોય, જો ચંદ્ર મંગળ સાથે એપલાઇ થાય તો, હીંમતવાળી તીખા સ્વભાવની હોય, જો ગુરૂ સાથે એપલાઈ થાય તો હસમુખી. દયાળુ, ભલમનસાઈવાળી હોય, જો શની સાથે હોય તો ગંભીર, પોતાના કામકાજ પરજ ધ્યાન આપનારી, જરા નીચ ખવાસની, એક-માર્ગી હોય. જો રવી સાથે હોય તો ઉદાર. ઉંચા ખવાસની, સ્ટ્રેટ-ફોરવર્ડ ખવાસની, મક્કમ વિચારવાળી હોય. જો સાતમા અથવા આઠમા ભુવનમાં શુભ ગ્રહ હોય અથવા શની હોય. અને ગુરૂ સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો પરણવાથી પૈસા મળે ને લાભ થાય. જો શની અથવા ગુરૂ સાતમાના માલેક હોય તો લગ્નથી પૈસા મળે. સ્ત્રીની કુંડળીમાં રવી સાથે ઉપલા સર્વે ગ્રહને એપલાઇ થતા જોવા, અને મરદને ચંદ્ર સાથે જોવા.

[૩૫] લગ્ન થાય નહીં થાય, લગ્ન થવાનો વખત, મરદ કે સ્ત્રી કેવી મળશે તે વિગેરે બાબતો.

શાદી બાબતના સંજોગો સર્વે તપાસવાની ઘણી જરૂર છે, સાતમું ભુવન, તેનો માલેક અને તેમાં રહેલા ગ્રહ તથા તેઓ કેવા સંજોગોમાં છે તે સર્વે જોવાની જરૂર છે, અને ખાસ કરીને શુક્ર અને ચંદ્ર જો મિથુન, સીંહ, કે કન્યા રાશીમાં અથવા ૬, ૯, ૧૨ મા ભુવનમાં અથવા આઠમા ભુવનમાં હોય તો કુંવારી જીંદગી ગુજારે

અથવા તો પરણ્યા છતાં, વેગળાં પડે. આ બાબતમાં ખાસ શની હોય અને શની બળવાન દૃષ્ટિ નાંખતો હોય તોજ એમ થાય, પણ જો ચંદ્ર અને શુક્ર બળવાન હોય અને શુભ દૃષ્ટિની મદદમાં હોય તો એમ થવાનો સંભવ નથી, એટલા માટે જે શખ્સની કુંડળીમાં શની ઘણો બળવાન હોય અને ચંદ્ર શુક્રને શુભ ગ્રહની મદદ ન હોય તો તે માણુસ કુંવારી જીંદગી ભોગવે. જો ચંદ્ર વૃશ્ચિક રાશીમાં, શનીના સ્કવેરમાં હોય, અથવા શનીની સીંહ કે વરખ રાશીમાં હોય, ચંદ્ર રવીથી જલીત હોય, અને શનીના સ્કવેર કે ઓપોઝીશનમાં હોય, અથવા જો ચંદ્ર મકર રાશીમાં હોય, અથવા કુંભ કે તુલા રાશીમાં હોય, તો તે માણુસનાં લગ્ન થતાં નથી. કંઈ કંઇ બહાને પણ વાંધો પડયાજ કરે. શની અને શુક્ર એક બીજા સાથે સ્કવેર કે ઓપોઝીશનમાં આવે તો ઘણું કરીને જીંદગી કુંવારી જાય. સાતમા ભુવનની રાશી શુભ રાશી હોય, સાતમાનો માલેક શુભ ગ્રહ હોય, અને સાતમા ભુવનમાં શુભ ગ્રહ આવેલા હોય, ચંદ્ર અને શુક્ર કર્ક, વૃશ્ચિક કે મીન રાશીમાં હોય, અથવા ૧, ૫, ૧૦, ૧૧ મા ભુવને હોય, લગ્નનો માલેક સાતમાના માલેકને એપલાઇ થતો હોય, અથવા તેઓ વચ્ચે રીસેપશન થતું હોય, તો લગ્ન કરવાનો વિચાર થાય, અને પરણે. એ પ્રમાણે કંઇપણ જોગ થતો હોય તો માણુસ પરણે, અથવા પરણવાનો જોગ થાય. જો ચંદ્ર ૪, ૫, ૬, ૧૦, ૧૧, ૧૨ ભુવને હોય, તો નાનપણમાં લગ્ન થવાનો સંભવ છે, અથવા તો જુવાન ઉંમરે લગ્ન થાય, અથવા તો મોટપણમાં કોઈ જુવાન સ્ત્રી સાથે સંબંધ થાય. જો સાતમાનો માલેક અથવા ચંદ્ર ૧, ૨, ૩, ૭, ૮, ૯ માં હોય તો, લગ્ન ઘણી મોટી ઉંમરે થાય, અથવા તો પોતાની જુવાનીમાં કોઇ ઘરડી અથવા મોટી ઉંમરની વિધવા સાથે લગ્ન કરે, જો સાતમાનો માલેક ઝડપી ચાલનો હોય તો લગ્ન જલદી થાય, વકી હોય તો મોટી ઉંમરે થાય, જો શુક્ર ૪, ૫, ૬, ૧૦, ૧૧, ૧૨ ભુવને હોય અને ઉંચનો હોય, અને ગુરૂ સાથે એસપેકટસમાં હોય તો સ્ત્રી પોતાના ધણીપર હકુમત કરે. જો શુક્ર છઠે હોય તો પોતાની હાલત કરતાં હલકી હાલત અને હલકાં ખાનદાનની સ્ત્રી સાથે પરણે, શુક્ર જો ચોથા ભુવને હોય અને કુંભનો ચંદ્ર જો સ્કવેર કે ઓપોઝીશનમાં હોય

તો તેની સ્ત્રી છકેલ નીવડે. જો શુક્ર કર્ક રાશીનો હોય અને એ પ્રમાણે થાય તો, તે માણસ ઘણો વ્યભિચારી થાય. શુક્ર સાતમા ભુવને વૃશ્ચિક, કર્ક કે મકર રાશીનો હોય તો તે માણસ ઘણો મોડો પરણે તથા જુવાનીમાં વ્યભિચારી હલકી સ્ત્રીઓના ફાંદામાં ફસેલો રહે. શુક્ર ૧૧ મા ભુવને હોય તો ઘણો ખરાબ છે. કારણ **ચોક્કસ સંજોગો વચ્ચે** એ માણસ બચ્ચાંવાળી સ્ત્રીઓ સાથે આડો વહેવાર રાખે. **આ બાબતો ઘણી સંભાળભરી ગણવી પડીજ વર્તવી,** અને કોઇને માટે ખોટો મત બાંધી દેવા આગમજ ખુબ ચોક્કસ ગણત્રીઓ કરવાની જરૂર છે. જે શખ્સને ૧૦ મા ભુવને શુક્ર હોય તેને ઘણી પતિવ્રતા સ્ત્રી મળે, ને જો ગુરૂની તે પર દૃષ્ટિ હોય તો ઘણુંજ સારૂં થાય. જો શુક્ર પહેલા ભુવને શની સાથે હોય અને શની પોતાનાજ ઘરનો થઇને બેઠો હોય અથવા તો શુક્રના ઘરનો થઇને બેઠો હોય, તો તે ધણીને ઘરડી, ઉંમરે પુગેલી અથવા બેવકુફ નીચ પેસો કરનારી સ્ત્રી મળે. શુક્ર જો બુધ સાથે ચોથે ભુવને હોય, અથવા તો બુધના પોતીકા ઘરમાં હોય. શની જો દશમે પડેલો હોય તો તેને સ્ત્રી તદન બેવકુફ અને નકામી જેવી મળે, જો મંગળ તેવામાં કાંઇ દૃષ્ટિ શુક્રપર નાંખતો હોય તો લુચ્ચી હોય અને જાદુ કાતલ કરનારી હોય. એ સંજોગો જો કર્ક કે મકર રાશીમાં હોય તો સ્ત્રી તદન વ્યભિચારી અને નીચ પેસો કરનારી હોય. જો ચંદ્ર ચોથા ભુવને અને દશમા ભુવનમાં શની તથા શુક્ર સાથે હોય, તો તે સ્ત્રી વાંઝણી રહે તેને ફરઝંદ થાય નહીં, અને તેનું કારણ મોટી ઉંમરે લગ્ન થવાનું અથવા તો કંઇક દુઃખને સબબે વાંઝણી રહે. શુક્ર અને શની જો સાતમા ભુવને સાથે હોય તો તે મરદ નપુંસક હોય, અને ફરઝંદ થાય નહીં. જે કુંડળીમાં શુક્ર, શની અથવા ગુરૂનાં કંજંગશનમાં હોય અથવા બુધના કંજંગશનમાં હોય, તો તે સ્ત્રી ઘણી ઘરરખુ, અને પતિવ્રત તથા ધણીપર જાનફેસાન કરનારી હોય. શુક્ર જો મંગળ સાથે હોય તો, તે સ્ત્રી ઘણી આકરા સ્વભાવની અને બેરકાર ખણિયાણી નીવડે. જે સ્ત્રી અથવા પુરૂષની કુંડળીમાં શુક્ર તથા ચંદ્ર, હરશલની દૃષ્ટિમાં સપડાયલા હોય તે પુરૂષ અથવા સ્ત્રી છુપી રીતે પણ આડે માર્ગે અથવા વ્યભિચારમાં ફસે.

ચેતવણી:—આ ઉપર લખેલા સર્વે યોગો, જેઓ જ્યોતીષનું પુરૂં જ્ઞાન ધરાવતા હોય, તેઓએજ ગણત્રી કરીને તથા પુખ્ત વિચાર પુગાડીનેજ જાણવા, કારણકે ગમે તેવી ખરાબ ગ્રહની ચાલ છતાં, શુભ ગ્રહોની સહેજ પણ મદદથી ઘણો ફરક પડી જાય છે, જેથી ઉતાવળા થઇ, એકાએક ઉપલી બાબત વાંચી, અનુમાન કરવું નહીં, પણ ઘણીજ ચોકસીથી એવા વ્યભિચારી યોગો ખાનગીથી જોવા, અને સંસાર સુખની સુખસંપત્તિ જળવાય તેવી રીતે વર્તવા.

મરદને સ્ત્રી અથવા સ્ત્રીને પુરૂષ કેવા ખાનદાનનો અને કેવો મળશે તે જોવા માટે નીચલી થોડી બાબતોપર ધ્યાન આપવું:—

સાતમાનો માલેક બારમા ભુવને અથવા બારમાનો માલેક સાતમા ભુવને હોય તો ગરીબ કુટુંબનો, અભણ અને લાયકાત વગરના ખાનદાનની સ્ત્રી મળે. સાતમાનો માલેક દશમે ને દશમાનો સાતમે હોય તો ઘણી સારી સ્ત્રી મળે. એજ પ્રમાણે બીજા ભુવનનો માલેક સાતમે અને સાતમાનો બીજે હોય તો તે પણ ઘણોજ સારો. ચંદ્ર, શુક્ર અને ગુરૂ એક બીજાની સાથે સારી દૃષ્ટિમાં અથવા તો રીસેપશનમાં હોય તો, પૈસાવાળી અને રૂડી સ્ત્રી મળે. અને સંસાર સુખી જાય. જો સાતમાનો માલેક સાતમેજ બેઠા હોય તો ઘણી સદ્ગુણી. વફાદાર સ્ત્રી મળે. જો સાતમાનો માલેક આઠમે સ્થાને બેઠા હોય ને ઉંચનો હોય તો સ્ત્રી તરફથી પુષ્કળ પૈસો મળે. ઉપર ચેતવણીમાં જણાવ્યા પ્રમાણે આ નાજુક બાબત ઘણી સંભાળથી જોવી તથા વિચારવી. **ઉતાવળું અનુમાન કદીપણ બાંધવું નહીં,** કારણ તેમ કરવાથી ગણત્રી ખોટી પડે છે, **માટે વિચાર, વખત, કારણ, સર્વે જોઇ તપાસીને પછીજ ફળ કહેવું.**

[૩૬] દોસ્ત અને દુશ્મન.

દોસ્ત માટે કુંડળીના અગિયારમા ભુવનમાં, જાહેર દુશ્મન માટે સાતમા ભુવનમાં અને ખાનગી છુપા દુશ્મનો માટે બારમા ભુવનમાં જોવું. જો રવી, ગુરૂ કે શુક્ર ૧૧ મા ભુવને બળવાન હોય અને સારી દૃષ્ટિમાં હોય, તો ઘણા સારા મિત્રો અને તેઓની તરફથી મદદ મળે.

પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં ફસેલા હોય તો મિત્રથી ખોટ ખમવી પડે. ચંદ્ર અથવા બુધ જો સારી એસપેકટસમાં ૧૧ મા ભુવને હોય તો સારા, પણ જો ભુવનના બળથી અથવા નીચના હોય, અથવા પાપદૃષ્ટિમાં ફસેલા હોય, તો મિત્રોથી નુકસાન પહોંચે. જો શની કે મંગળ અથવા હરશચલ પ્લેનેટ ૧૧ મા ભુવને હોય તો, મિત્રો તરફથી ઘણી ખોટ અને દગો થાય. ચંદ્ર જો શની સાથે પાપદૃષ્ટિમાં કોઈપણ ભુવને હોય તો, જાણવું કે જુઠા મિત્રો મળવાના, ને તેથી ખોટ ખમવી પડવાની. જો સારા ગ્રહો ચંદ્ર સાથે હોય તો સારૂં. જો લગ્નની સામે પાપગ્રહ હોય તો બુરો, જાહેર દુશ્મનો ઘણા હોય, દાખલા તરીકે લગ્ને મંગળ હોય ને સાતમે ભુવને રવી હોય તો, મોટાં માણસો તરફથી ઘણી મુસીબતો ખમવી પડે, રવી મોટા અને ઉમરાવી દુશ્મનો દેખાડે છે કે જેઓ મારફતે ઘણી આફત અને દુઃખ તથા ખોટ ખમવી પડે. ચંદ્ર અને બુધનો મુખ્ય આધાર તેઓ કેવી દૃષ્ટિમાં છે તે ઉપર જાણવો. શની, મંગળ, અથવા હરશચલ બારમા ભુવને હોય તો ઘણા છુપા દુશ્મનો હોય. અને તે પણ ઘણાજ ખરાબ, અદેખા, દગાબાજ અને છુપેથી નખ્ખોદ વાળવાને ટાંપી રહેનાર નીચ હોય. જો ચંદ્ર બારમે હોય તો સ્ત્રી દુશ્મનો ઘણી થાય, જો રવી, ગુરૂ અથવા શુક્ર હોય તો છુપા દુશ્મનોનું જોર કમતી હોય, બુધ પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો ઘણા દુશ્મનો જાણવા, લગ્નની રાશી તથા ગ્રહો જુદે જુદે સ્થાને હોવાના સમાગમથી પણ મિત્રતા અને દુશ્મનાઈ થાય છે, જેમકે એક જાતની ત્રીપલીસીટીમાં જન્મેલા લોકો જેવા કે મેષ, સીંહ ને ધન એક બીજા સાથે મિત્રતા રાખે, જેઓ વરખ, કન્યા ને મકરના લગ્નમાં જન્મે તેઓ એકબીજા સાથે મિત્રતા રાખે, જેઓ મિથુન, તુલા ને કુંભ, તેમજ કર્ક, વૃશ્ચિક અને મીનમાં જન્મેલા હોય તેઓ એકબીજા સાથે મિત્રતા રાખે. જ્યારે બે જુદા જુદા ધણીના જન્મ લગ્નની રાશી એકબીજાની કુંડળીમાં જો ૯૦° અંશની એસપેકટમાં આવે અથવા તો કંજંગશન કે ઓપોઝીશનમાં આવે તો જાણવું કે મિત્રાચારીભર્યો વહેવાર કદી રહેશે નહીં. સ્કવેર કરતાં ઓપોઝીશન તો એ બાબતમાં ઘણું ખરાબ સમજવું, જેમકે એક માણસ જો મેષ રાશીમાં જન્મ્યો હોય તો તુલા રાશીમાં જન્મેલા સાથે કદી મિત્રતા રાખે નહીં, તેમ

કર્ક કે મકર રાશીવાળા સાથે પણ દુસ્મનાઇ રહે. વળી રવી તથા ચંદ્ર, જો એકની કુંડળીનો બીજાની કુંડળીમાં એકબીજા સાથે કંજંગશનમાં યાને એક સરખી રાશીનો હોય, અથવા તો મિત્ર દૃષ્ટિનો હોય તો મિત્રતા સારી રહે, પણ જો સ્કવેર કે ઓપોઝીશનમાં હોય તો દુસ્મની, મારામારી, ને તકરાર જલદીથીજ થાય. જેઓની કુંડળીઓમાં રવી અથવા તો ચંદ્ર પેરેલલ યાને એક અંશે ડેકલીનેશનમાં આવ્યા હોય તો, તેઓની દોસ્તી ઘણી મક્કમ રહે. વળી ગ્રહોની પણ જગ્યા બેઉની કુંડળીમાં સરખાવી જોવી, કે જો એકની કુંડળીમાં ચોક્કસ રાશીનો શની છે, અને બીજાની કુંડળીમાં તેજ રાશીનો રવી હોય, તો જેને શની છે, તે શનીવાળો શખ્સ, પેલા રવીવાળા તરફથી ઘણો ફાયદો મેળવે, તેમજ રવીવાળા પુરૂષને કાંઇ ખાસ કરીને શનીવાળાથી ઇજા થાય તેમ નથી. મિત્રોને નુકસાન ક્યારે પહોંચે કે જ્યારે એકની કુંડળીના ગ્રહો ઘણી ખરાબ એસપેકટમાં ફસેલા હોય, અને તેથી તે મિત્રનું મન કાંઇક ડામાડોળ થાય, જેથી કાંઇ ખટપટ થાય. મંગળ અને શુક્ર એ બે ગ્રહ સ્ત્રી તથા મરદની મિત્રતા માટે જરૂર જોવાની અગત્ય છે. જો સ્ત્રીની કુંડળીમાં શુક્ર આવેલો હોય તો તે સ્ત્રી મરદને એક વખત નજર મળતાં સાથેજ એક બીજાને ઘણી મિત્રતા બંધાય. જો મંગળ એકની કુંડળીમાં બીજાની કુંડળીના શુક્ર સાથે સ્કવેર કે ઓપોઝીશન કરતા હોય, તો તે સ્ત્રી પુરૂષ એક બીજાને ધીક્કારે, અને જો મિત્રતા હોય તો તે પણ તુરત દુસ્મનાઇમાં ફરી જાય. મરદ ઓરતનાં લગ્નો સાંધતી વખતે જે રાસ જોવામાં આવે છે, તે બરાબર નીવડતી નથી, પણ જો અંગ્રેજી પ્રમાણે રાસ જોઇ હોય તો, તે ઘણીજ ખરી પડે છે; લગ્નનું સાટું થવા અગાઉ બેઉ સ્ત્રી પુરૂષના ટપકામાં જોવું, કે ચંદ્ર અને રવી એક બીજાની કુંડળીમાં મિત્રતાભર્યો સંબંધ ધરાવે છે કે. જો વરનો ચંદ્ર, સ્ત્રીની કુંડળીમાંના રવી સાથે ૧૨૦° અંશે અથવા તો ૬૦° અંશે હોય તો ઘણો સારો સંપ ને સુખ રહે. જો ૯૦° કે ૧૮૦° અંશે હોય તો મહા બુરો જાણવો, કજીયો, કંકાસ, કુસંપ અને છુટાછેડા થાય, જો તેમાં કોઇ પાપગ્રહ જેવો કે શની, મંગળ, કે હરશચલ દૃષ્ટિ નાંખતો હોય તો ઘણું બુરૂં જાણવું. એકનો ચંદ્ર અથવા રવી બીજાની કુંડળીના કોઇ પાપગ્રહ સાથે દૃષ્ટિ કરતો

હોય તો તે પણ ખરાબ જાણવું. જો પાપગ્રહો સાથે શુક્ર પણ દૃષ્ટિ કરે તો વ્યભિચાર બાબતના તોહમતથી છુટાછેડા થાય. જો ગુરૂ અથવા ચંદ્ર એક બીજાની કુંડળીમાં સારી એસપેક્ટસમાં હોય તો ઘણું સુખી જોડું નીવડે.

અકસ્માત મોત વિગેરે.

એ બાબત જે ગ્રહ મોતના કારણરૂપ થઈ પડે છે, તે ઉપરથી જોવામાં આવે છે, તેમજ છઠ્ઠા ભુવનને લગતી બાબતો પણ જોવાની જરૂર છે, કારણકે તેથી માંદગી વિગેરે માલમ પડે છે. એ માટે ભાગ ચોથો વધુ વીગત માટે જુઓ.

શની—ખડી, શરદી, રૂમેટીઝમ, તાપ, તરસી અને જલંદર, લકવો, વિગેરે દરદોથી નાશ કરે છે.

ગુરૂ—ફેફરૂં, સોજો, લોહીનો જુસ્સો, ફેફસાં, લીવર તથા હૃદયને લગતાં દરદો આપે છે, ને તેથી મરણ નીપજે છે.

મંગળ—તાવ, જખમ, ગુરદા, પીસાબ, દાઝવાથી, લોહી ઓકવાથી, લોહી જવાથી, અધુરે બુચ્ચું જણવાથી, ગોવરૂં, શીતળા વિગેરેથી મોત કરે છે. જે રાશીમાં એ ગ્રહો બેઠેલા હોય, તેમજ છઠ્ઠા ભુવન, અને આઠમા ભુવનોના કસપર જે રાશીઓ હોય તે જોવી. વરખ, સીંહ, વૃશ્ચિક તથા કુંભથી મોત ગુંગળાવાથી થાય છે, તેમજ હાર્ટડીસીઝ, ફેફસાંની નળીનો દાંસો, પીસાબનાં દરદો, બરડાના કાંઠાનાં દરદો વિગેરેથી મોત થવાનું કારણ મળે છે. મેષ, કર્ક, તુલા, મકર એ
દરદો વિગેરેથી મોત થવાનું કારણ મળે છે. મેષ, કર્ક, તુલા, મકર એ
રાશીઓ શરદી, રૂમેટીઝમ, લકવો, બેશુદ્ધિ, ફેફરૂં, લોહીનો જુસ્સો, હોજરીને લગતાં દરદો મારફતે મોત લાવે છે. મિથુન, કન્યા, ધન, મીન એ રાશીઓ ખાસ કરીને ખડીનાં દરદો, હાંફણ દમ, કલેજાનાં દરદો, જલંદર, મીઠી પીસાબ વિગેરેના દરદોથી મોત લાવે છે, એ પ્રમાણે કુદરતી મોત, રાશીઓ પ્રમાણે આવે છે, અને મોત વખતે, તે રાશી અથવા ગ્રહના ગુણ પ્રમાણેની અસર તેના મોતનું કારણ થાય છે. જ્યારે રવી અથવા ચંદ્ર જો **મંગળ** સાથે સ્કવેર, ઓપો-

ક્રીશન વિગેરે પાપદષ્ટિમાં હોય, તો મોત ઘણું ભયંકર રીતે દુઃખ સાથે થાય. વળી જો ૧, ૬, ૮, કે ૧૦ મા ભુવનમાં રવી કે ચંદ્ર જો મંગળ સાથે કંજંગશનમાં હોય તો ઘણુંજ બુરી રીતે ભયંકર મોત થાય, જો શની એવી કુંડળીમાં વળી ખરાબ દષ્ટિ કરતો હોય તો માહા બુરૂં પરીણામ નીપજે. જો શની દશમા સ્થાને રવીના ઓપોઝીશનમાં હોય તો ગુંગળાઈ જવાથી અથવા ઘર પડી તેમાં દટાઇ મરવાથી મરણ નીપજે. હરેક વખતે રવી, ચંદ્ર, મંગળ અને શનીની રાશી જરૂર જોવી, કારણકે મેષ, કર્ક, તુલા, મકર એ રાશીઓ જાહેરાતમાં મોત કરે છે, જેવું કે ખુન, બંદુકની ગોળીથી, વીજળીથી, આગથી, રેલવે અકસ્માતથી એવી રીતે મોત થાય. વરખ, સીંહ, વૃશ્ચિક ને કુંભ રાશી, ગુંગળાવાથી, ફાંસી જવાથી, ડુબી મરવાથી, તેમજ મિથુન, કન્યા, ધન, મીન રાશીઓ આપઘાત, ઝેર, સ્ટીમરમાં ડુબી મરવાથી અથવા હડખું લાગવાથી તથા સાપ કે કોઈ જાનવરના કરડવાથી મરણ થાય છે, હરશચલ ગ્રહ અચબુચ મોતનો કરનારો છે, તથા મોત તેની અસરથી વિચિત્ર રીતેજ આવે છે.

[૩૮] મનશકિત અને લાયકાત.

આને માટે લગ્નમાં રવી, બુધ અને ચંદ્ર એટલા મુખ્ય જોવા, જો કે બીજા ગ્રહોની પણ મનશક્તિપર અસર છે, પણ એઓ મુખ્ય છે. મિથુન રાશી તથા કન્યા, તુલા અને કુંભ રાશી સાયન્સ અને શોધક બુદ્ધી, તથા ઉત્સાહ આપનારી છે. મેષ, સીંહ, ધન, મોટાઇ મેળવવાની લાલચ ઘણો ઉંચો મત, ઉંચી બાબતોનો વિચાર, તેજી, ગુસ્સાદાર; સહેજ અભિમાની, કસરતબાજ તેમજ લડાયક બાબતોનો શોખીન બનાવે છે. કર્ક અને મકર રાજદારી, અને મોટાઈ મેળવવાનો ખવાસ આપે છે. વૃશ્ચિક દાકટરી, વૈદું, ગાંધી અને છુપા શોધો વિગેરેનો ખવાસ આપે છે, અને વરખ તથા મીન મોજીલો, શોખીલો, આળસુ, વેરી, અભ્યાસી ને પોતાનુંજ સુખ ને સવળતા જોનારો બનાવે છે. જો એ રાશીઓ માંહેલી કોઇમાં ઘણા ગ્રહો બેઠેલા હોય તો, એવો સંપૂર્ણ ખાસીયત આપે. કર્ક અને મીન રાશીમાં જો બુધ હોય તો તે ઘણોજ

ખરાબ, કારણકે બુધનો એ રાશીઓમાં ક્ષય થાય છે, ને જેથી માનવીને છાલકાં મનનો, ઢચુપચુ વિચારનો અને તદન બેવકુફ બનાવે છે. સૌથી સરસ રાશીઓ મિથુન, તુલા, કન્યા, કુંભ એ રાશીઓ ઘણીજ સારી મગજશક્તિ આપનારી છે, તથા વિદ્યા હુન્નર અને સાયન્સમાં ઘણી તેજ હોય છે, તથા વિચારો ઘણાજ ઓરીજીનલ હોય છે. મેષ તથા ધન રાશી હુલ્લડ અને ઝનુની બનાવે છે, ને જો મંગળ તેવા સાથ પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો જુઠામાં જુઠો માનવીનો ખવાસ થાય છે. વરખ તથા મકર, દગાબાજ, વેરી, એકલપેટો, અદેખો બનાવે છે; અને સીંહ રાશીવાળાઓ ઘણાજ સ્ટ્રેટફોરવર્ડ હોય છે. વૃશ્ચિક રાશી ખાનગી, મીંઢો, છુપેથી નુકશાન કરનારો અને ડબલ ડોળ ઘાલુ હોય છે. જો બુધની સાથે મંગળના એસપેકટસ હોય તો, તે માણસ જુઠાઈ, ચોરી, થાપબાજી, લુચ્ચાઇ, ચંચળાઇ, હિસાબી, હુજતી અને કાબુમાં નહી રહે એવા ખવાસનો થાય છે. જો શની ને બુધની સાથે એસપેકટસ હોય તો, સ્થીર, મક્કમ વિચારનો, છુપો ભેદ રાખનારો, ભેદી, તથા ખુદાઈ અને આસમાની વિદ્યાનો શોખીન થાય છે. જો ગુરૂ અને બુધને એસપેકટ હોય તો સાચો, તથા ઘણોજ અક્કલમંદ હોય છે, જો બુધ ને હરશચલ સાથે એસપેકટ હોય તો, ઘણો કઢંગા સ્વભાવનો હોય છે, પણ નજુમી અને શોધક બુદ્ધિવાળો પણ અદેખો ને વેરી સ્વભાવનો થાય છે. માનવીના ખવાસની મુખ્ય વલણ રવી અને ચંદ્રથી માલમ પડે છે, અને જ્યારે તેઓ મંગળના સાથે એસ-પેકટમાં હોય છે, ત્યારે ભોળો અને ખુલ્લો તથા ઘણોજ ઉદાર ખવાસ બનાવે છે. ગુરૂ સાથે મધ્યમ ઉદાર, પણ શની અને હરશચલ સાથે તો ઘણોજ નીચ અને કંજુસ ખવાસ રાખે છે, જો મંગળ અને શુક્ર કુંડળીમાં બળવાન હોય તો ઘણો ઉદાર અને મોજશોખવાળો થાય. બુધ અને શની માણસને એકમાર્ગી બનાવે છે, અને હરશચલ અને કોઇવાર એકદમ ઉદાર તો કોઇવાર તદન કંજુસ બનાવે છે. રવી પહેલા ભુવને ઘણો સારો ખવાસ આપે છે, પણ જો શની સાથે એસપેકટસમાં આવ્યો હોય તો, તે માણસ ઘણો દુનિયાની ચીજોનો શોખ રાખે યાને મતલબી, તથા ઘણોજ સાવચેત રહે અને સર્વે પોતા માટે એકઠું કરવાનો શોખ રાખે.

[૩૯] સ્થૂલ સેતારાઓ (The Fixed Stars).

આસમાનમાં ગ્રહ ઉપરાંત બીજા ઘણાક સેતારાઓ છે. જે માંહેલા કેટલાક મોટા સેતારાઓ કે જેઓ, આસમાનમાં એક બીજાથી હમેશ એકસરખેજ છેટે પ્રકાશે છે, અને તે દરેક તારાનો ખવાસ અને ખાસીયત ઘણું કરીને મોટા ગ્રહોની અસર જેવી રહે છે. નીચે એ સર્વે મુખ્ય સ્થૂલ સેતારાઓનો કોઠો આપેલો છે, જે માંહેલા એક અને બે મેગનીટયુડવાળા સેતારાઓજ આપણને ઘણી અસર કરે છે, જે તારાની "મેગનીટયુડ" ચાર છે, તે તદ્દન થોડી અસર કરે છે. એ તારાઓને ઉદય તથા અસ્ત મુલકે મુલકમાં તે ભૂમિની લેટીટયુડ પ્રમાણે હોય છે. તેઓની ચાલણની લોંજીત્યુદ દર વર્ષે ૫૦ સેકન્ડ યાને વિપળ હોય છે, અને તેમાં કંઇક જુજ ફરક પડે છે. એ ફીક્ષ સેતારાઓની ગતી અંગ્રેજી પંચાંગમાં આપેલી હોય છે. એ સેતારાઓનાં ગુજરાતી નામો નહીં મળવાથી તેઓને અંગ્રેજી નામથીજ અત્રે જણાવ્યા છે. હાલના અંગ્રેજ જ્યોતીષો એ સેતારાઓની અસરની દરકાર કરતા નથી, પણ અસલના જમાનામાં તેઓની અસરને સ્વીકારવામાં આવી હતી, અને હજી પણ અસલી વિચારવાળાઓ તેજ પ્રમાણે ગણે છે. જ્યારે આ નીચલા કોઠા માંહેલો કોઇ તારો, જન્મ કુંડળીના કોઇપણ ભુવનના કશથી પાંચ ડીગ્રી જેટલે છેટે આવેલો હોય, અથવા કોઈ પણ ભુવનના કશથી પાંચ ડીગ્રીએ ઉદય કે અસ્ત થતો હોય તો, જેમ બીજા ગ્રહો દરેક ભુવને મુકવામાં આવે છે તેમ એ તારાઓ પણ તે તે ભુવનમાં મુકવાની જરૂર છે, અને તેઓનું ફળ તે તારાઓ જે ગ્રહના જેવા ગુણદોષ ધરાવતા હોય, તે ગ્રહની ખાસીયતો પ્રમાણે જાણવું. ઝેડકીલની એફીમરીમાં એ તારાઓની દર વર્ષની લોંજીટયુડના ડીગ્રીઓ અને રાશીઓ વિગેરે નોંધેલું હોય છે, તેપરથી જોવું.

જો કે એ સ્થૂલ તારાઓની અસરને હાલના જમાનામાં ઘણી માનવામાં આવતી નથી, પણ ચોકસ પોઝીશનમાં જ્યારે એ તારાઓ આવે છે, ત્યારે એઓની અસર ઘણી પ્રબળ હોય છે. એ તારાઓ ફક્ત કંજંગશન અને ઓપોઝીશનથીજ દૃષ્ટિ અમલ કરે છે, તે સીવાય કોઇપણ બીજી એસપેક્ટસોમાં એઓની અસર થતી નથી.

જ્યારે એક સ્થૂલ તારો, જન્મકાળના રવી સાથે કંજંગશન કરે, ત્યારે ઘણો ફેરફાર દર્શાવે છે. દાખલા તરીકે જ્યારે **એલડીબરાન** (Aldebaran), **હરક્યુલસ** (Hercules), **એનતેરીસ** (Antares) અથવા કોઈ બીજા સ્થૂલ તારા સાથે જન્મનો રવી કંજંગશન કરે છે, ત્યારે ઘણું ભયંકર રીતે મોત થાય છે, અથવા તો ચાલુ સીક-નેસ થાય છે. રવી સાથે જો **પલીએડીસ** (Pleiades), **કેસ્ટર** (Castor), **પોલક્ષ** (Pollux), અથવા **પ્રેસીપી** (Presepe), વિગેરે તારાઓ હોય છે, તો તે માણસ ઘણો ઘાતકી, ભેજા ફાટેલ હોય છે, ને તેનું મોત ઘણુંજ ભયંકર અને ગંભીર રીતે થાય છે. **એરીસ્તા** (Arista) નો તારો જ્યારે રવીની સાથે હોય છે તો. તે માણસને ઘણોજ નસીબવંતો બનાવે છે.

દરેક શનીની ખાસીયતવાળા સ્થૂલ તારાઓ જ્યારે રવીના સાથે આવે ત્યારે જાણવું કે, તે માણસને આફત, બેઇજતી વિગેરે ઘણું દુઃખ ખમવું પડશે. જો એ તારાઓની લેટીત્યુદ ચંદ્રની લેટીત્યુદની લગોલગ હોય, અથવા તો તેઓ ચંદ્ર સાથે કંજંગશનમાં હોય છે. ત્યારે ઘણી અસર કરે છે. જેમકે જ્યારે ચંદ્ર, **એલડીબરાન** (Aldebaran) અથવા તો **પોલક્ષ** (Pollux) તારા સાથે કંજંગ-શન કરે છે, ત્યારે ગંભીર મોત નીપજે છે, જ્યારે **પલીએડીસ** (Pleiades) તારો ચંદ્ર સાથે આવે છે, ત્યારે આંખને નુકસાન પહોંચાડે છે, અથવા તો અંધાપો કરે છે. જ્યારે ચંદ્ર, **એનતેરીસ** (Antares)ના તારા સાથે આવે છે, ને જો શની તેઓની સામે ઓપોઝીશનમાં બેઠો હોય તો, તે માનવીનું મોત ગુંગળાઇ મરવાથી અથવા ફાંસી જવાથી જાણવું. જો ચંદ્ર, **એલડીબરાન** (Aldebaran) અથવા **એનતેરીસ** (Antares) સાથે જો પહેલા ભુવનમાં અથવા દશમા ભુવનમાં હોય તો ઘણું માનપાન અપાવે. પણ ઘણી આફતો, ઝેહમતો, અને કટો-કટીના વખતમાંથી તે માનવીને પસાર થવું પડે, અને ત્યારેજ તેની ફતેહનો જશ તેને મળે. સાતમા ભુવનના કસપર જો પહેલી મેગ્ની-ત્યુદનો કોઇપણ તારો હોય તો જાણવું કે તે માણસને સ્ત્રી પૈસાવાળી મળશે, પણ તેણીનો ખવાસ અને સ્વભાવ, તે કસપર આવેલા તારાને લગતા ગ્રહોની અસરવાળો રહેશે. **ફોમાલહૌત** (Fomalhaut) અને

રીગેલ (Rigel)નો તારો જો લગ્ને કે દશમે ભુવને હોય તો મરણ પછી વાખવાખી થાય. જો **સાઇરીયસ** (Syrius) અથવા તો **ડાગસ્તાર** (The Dog Star), રવી સાથે કંજંગશનમાં આવે અને જો લગ્ને કે દશમે ભુવને હોય તો રાજવંશીઓ તરફથી માન મળે. જો **કેપુતએલગોલ** (Câputalgol) રવી સાથે આઠમા ભુવનમાં કંજંગશન કરતો હોય તો, તથા મંગળ સાથે ૯૦° અંશને તફાવતે હોય તો, તે માણસ કતલ થઇને મરે. એ પ્રમાણે અસલના વખતમાં એ તારાઓને **દેવતા** સમાન માનીને ગ્રીક તથા ઇજીપશીયન લોકો તેઓની અસરના ગુણદોષ પારખીને ફળ કહેતા હતા. માટે આ નીચલા કોઠામાં જે તારાઓ અંગ્રેજીમાં દર્શાવેલા છે તથા તેઓની અસર જણાવી છે, તે તારાઓ નંબર પ્રમાણે તપાસી લેવા. તથા તેઓ માંહેલા મુખ્ય તારાઓ પંચાંગમાં તેની રાશી અંશ સાથે આપેલા હોય છે, તે **નોટીકલ અલમાનેકમાં** જોઇ લેવા, અને તે પ્રમાણે તેનું ફળ પણ જરૂર જોવું, કારણકે કેટલીક વખતે ઘણા સારા ગ્રહ ગુણવાળી કુંડળીનું ફળ સારૂં નહીં મળતાં માઠું મળે છે, તેવે વખતે એવા કોઇ તારો નડતર કરનારો માલમ પડી આવતાં, તેનું કારણ મળે છે. એ તારાઓનો કોઠો અંગ્રેજીમાં આપ્યો છે, તથા જે તારાઓ આગળ * સ્તારના જેવી નિશાન મુકી છે, તેઓની સમજણ ગુજરાતીમાં ઉપર હું લખી ગયો છું. તે પ્રમાણે તપાસીને જોવી.

[૪૦] સ્થૂલ તારાઓનો કોઠો.

	તારાનું નામ.	મેગનીટયુડ.	ખવાસ.
1	South End of the Tail of Whale, સાઉથ એન્ડ ઓફ ધી તેલ ઓફ વેહેલ	૨	શનીના જેવા ગુણ.
2	The Star in the Wing of Pegasus, ધી સ્ટાર ઇન ધી વીંગ ઑફ પીગાસસ	૨	મંગળ અને બુધ.
2	The Head of Andromeda, ધી હેડ ઑફ એનડ્રોમીડા	૨	ગુરૂ અને શુક્ર.

	તારાનું નામ.	મેગ્નીટચુડ.	સ્વભાવ.
4	The Whale's Belly. ધી વેહેલ્સ બેલી.	૪	શની.
5	The Gridle of Andromeda, ધી ગ્રીડલ ઑફ એનડ્રોમીડા	૨	શુક્ર.
6	The Bright Star in the Head of Aries, મેષ રાશીના માથાંનો સ્ટાર	૩	શની અને મંગળ.
7	The Left Foot of Andromeda, ધી લેફ્ટ ફુટ ઑફ એનડ્રોમીડા	૨	શુક્ર.
8	The Bright Star in the Jaw of the Whale, ધી બ્રાઇટ સ્ટાર ઇન ધી જૉ ઑફ ધી વેહેલ	૨	શની.
* 9	Caput Algol, કેપુટ એલગોલ	૨	શની અને ગુરૂ.
*10	The Pleiades or Seven Star, ધી પ્લીએડીસ યાને સાત તારા	૫	મંગળ અને ચંદ્ર.
11	The Middle Star in the Pleiades, પ્લીએડીસનો વચલો તારો	૩	મંગળ અને ચંદ્ર.
12	Oculus Taurus, ઓકયુલસ ટોરસ	૧	શુક્ર.
*13	Aldebaran, એલડીબરાન	૧	મંગળ.
*14	Rigel, રીગેલ	૧	ગુરૂ અને શુક્ર.
15	The foremost shoulder of Orion, ધી ફોરમોસ્ટ શોલ્ડર ઑફ ઓરીયન.	૨	મંગળ અને બુધ.
16	The She Goat, ધી શી ગોટ	૧	બુધ ને મંગળ.
17	The Middle Star in Orion's Belt, ધી મીડલ સ્ટાર ઇન ઓરીયન્સ બેલ્ટ	૨	ગુરૂ અને શની.

	તારાનું નામ.	મેગનીટ્યુડ.	અસર.
18	The **Highest** Star in the Head of **Orion**, ધી હાઇએસ્ટ સ્ટાર ઇન ધી હેડ ઑફ ઓરીયન	૪	ગુરૂ અને શની.
19	The Star in the Horn of the Bull, ધી સ્ટાર ઇન ધી હોર્ન ઑફ ધી બુલ	૩	મંગળ.
20	Propus, પ્રોપસ...	૪	મંગળ.
21	The Right Shoulder of Auriga. ધી રાઇટ શોલ્ડર ઑફ ઓરીગા ...	૨	મંગળ અને બુધ.
22	**The** Foot of Gemini, મીથુન રાશીનો પગ	૨	બુધ અને શુક્ર.
*23	Castor, કેસ્ટર	૨	મંગળ, શુક્ર અને શની.
*24	Pollux, પોલક્ષ...	૨	મંગળ.
*25	The Smaller Dog star. ...	૨	બુધ અને મંગળ.
*26	Praesepe પ્રેસીપી, કરકનો તારો ...	૧	મંગળ અને ચંદ્ર.
27	North Asellus, નોર્થ એસીલસ...	૪	મંગળ અને રવી.
28	South **Asellus**, સાઉથ એસીલસ...	૪	મંગળ અને રવી.
29	**Cor** Leonis or Regulus, કોર લીયોનીશ, રીગ્યુલસ	૧	મંગળ.
30	**Heart** of Hydra, હાર્ટ ઑફ હાઇડ્રા	૨	શની અને શુક્ર.
31	Vindemiatrix, વીનડીમીએત્રીક્ષ ...	૨	શની, શુક્ર અને બુધ.
32	**The** Back of **the Lion**, ધી બેક ઑફ ધી લાયન...	૨	શની અને શુક્ર.
33	**The Tail of the Lion**, ધી ટેલ ઑફ ધી લાયન	૧	શની, શુક્ર અને બુધ.

	તારાનું નામ.	મેગનીટયુડ.	અસર.
34	Crater, ક્રેટર	૪	શુક્ર અને બુધ.
35	Arcturus, આરક્ટ્યુરસ	૧	ગુરૂ અને મંગળ.
36	The Virgins Spike or Arista, ધી વરજીન્સ સપાઇક, એરીસતા. ...	૧	શુક્ર અને મંગળ.
37	The South Balance, દક્ષિણ તુલા રાશી	૨	શની અને શુક્ર.
38	The North Balance, ઉત્તર તુલા રાશી	૨	ગુરૂ અને મંગળ.
39	The Left Hand of Ophiucus, ધી લેફ્ટ હેન્ડ ઑફ ઓફીયુકસ ...	૩	મંગળ અને શની.
40	The Highest Star in the Head of Scorpis, વૃશ્ચિક રાશીનો સૌથી ઉંચો તારો ...	૨	શની અને શુક્ર.
41	The Left Knee of Ophiucus, ધી લેફ્ટ નીઢ ઑફ ઓફીયુકસ ...	૩	શની અને શુક્ર.
42	Cor Scorpio, કોર સ્કોરપીઓ ...	૨	મંગળ અને ગુરૂ.
*43	Antares, એનતેરીસ	૧	મંગળ.
44	The Right Knee of Ophiucus ધી રાઇટ નીઢ ઑફ ઓફીયુકસ ...	૩	શની અને શુક્ર.
45	The Bright Star of the Vulture ધી બ્રાઇટ સ્ટાર ઑફ ધી વલચર	૨	શની અને બુધ.
46	The Mouth of Pegasus, ધી માઉથ ઑફ પીગેસસ	૩	શુક્ર અને બુધ.
47	The Tail of the Goat, ધી ટેલ ઑફ ધી ગોટ	૩	શની.

તારાનું નામ.		મેગનીટયુડ.	ખવાસ.
48	Marchab, મારચ એબ	૨	મંગળ અને બુધ.
*49	Femahant, ફેમાહંત	૧	શુક્ર અને બુધ.
50	Seheat-Pegasi શીત પીગાસી ...	૨	શની.

આગળ પ્રમાણે રીક્ષ તારાઓના વિચાર કરવા, ૧ અને ૨ મેગનીત્યુદવાળા તારાઓની મુખ્ય અસર હોય છે તે ધ્યાનમાં રાખવું.

(૪૧) કલીમેકટ્રીકલ (Climacterical.) વરસો.

કલીમેકટ્રીકલ વરસોના ખુલાસા એ છે કે, દર સાત કે નવ વર્ષે ચંદ્ર, માનવીના જીંદગીમાં, ચંદ્રના ચાલણ પ્રમાણે મોટા ફેરફાર કરે છે, એ વખતે ચંદ્ર યાને સાત દીવસે ચંદ્ર પોતે પોતાની જન્મકાળે રહેલી જગ્યાથી ૯૦° અંશે આવે છે, યાને જન્મકાળે રહેલા ચંદ્ર ફરતા ચંદ્રની સાથે ૯૦° અંશ એટલે સ્કવેરના એસપેકટસ કરે છે. અને નવમે દીવસે ૧૨૦° અંશના એસપેકટસમાં આવે છે. જે હિસાબે ૭ મું, ૯ મું, ૧૪ મું, ૧૮ મું, ૨૧ મું, ૨૭ મું, ૨૮ મું, ૩૬ મું, ૪૨ મું, ૪૫ મું, ૪૯ મું, ૫૪ મું, ૫૬ મું તથા ૬૩ મું વર્ષ કલીમેકટ્રીક કહેવાય છે, અને એ વર્ષોમાં સારા અથવા માઠા મુખ્ય બનાવો બને છે. એ વર્ષોમાં ૪૯ મું વર્ષ તથા ૬૩ મું વર્ષ ઘણુંજ ભારી જાણવું, કારણ કે એ વખતે કલીમેકટ્રીક વર્ષ ડબલ કલીમેકટ્રીક થાય છે, યાને ૭×૭=૪૯. અને (૯×૭)=૬૩, જો એ વર્ષમાં કંઇ આસમાની ગ્રહોમાં, અથવા તો જન્મકાળના ચાલતા ગ્રહોનો. ડાઇરેકશન મારફતે કોઇ પાપદૃષ્ટિ અથવા ખરાબ એસપેકટસ થઇ તો મોત નક્કી જાણવું. ૬૩ મું વર્ષ તો ઘણુંજ કઠણ ગણાય છે. કારણ કે જો ધ્યાન કરીને આપણે દુનિયામાં જોઇશું તો ૫૦ થી ૮૦ વર્ષની ઉમરમાં મુખ્ય ભાગે ૬૩ મા વર્ષેજ અથવા તો ૬૩ મા વર્ષની સહેજ આજુબાજુમાંજ મરે છે. કેટલાક કહે છે એ સાત વર્ષનાં કલીમેકટ્રીક વર્ષ **શનીના** ગ્રહની ચાલથી થાય છે. કે જ્યારે સાત વર્ષે શની સ્કવેર કે ઓપોઝીશન અથવા કંજંકશનમાં, જન્મકાળની પોતાની જગ્યાની સાથે એસપેકટસ કરે છે, પણ ઘણું કરીને એ બાબત ચંદ્રને વધુ લાગુ પડતી છે. કાર-

ણુ કે ચંદ્ર ઘણા ફેરફારો કરનારો અને ઝડપી ગ્રહ છે, અને શની કરતાં બધી ચીજોને રોજબરોજ ઘણી અસર કરનારો છે. કેટલીક વખતે તો શની અને ચંદ્ર એ બેઉ ગ્રહો સાથે મળીને કલીમેકત્રીક બનાવો ઉત્પન્ન કરે છે, કારણ કે તેઓનો સાતવડ્યો હિસાબ સરખો છે, તો પણ શનીનો હિસાબ સાડાસાત વર્ષ પર જાય છે, એટલે શનીનું કલીમેકત્રીક બીજું વર્ષ, જન્મના નવમે વર્ષે ગણાય. એ પ્રમાણે બચ્ચું જ્યારે ૧૪ વર્ષની ઉંમરનું થાય કે જે પછી તે છોકરવાદી વયમાંથી આગળ વધે છે, ને ત્યાર પછીના દરેક સાત વર્ષે, કલીમેકત્રીક વર્ષ આવતાં, મોટો ફેરફાર થતો જાય છે. છોકરા અને છોકરીઓના શારીરિક બાંધા પ્રમાણે જ્યારે તેઓ ૨૧ વર્ષનાં થાય છે ત્યારે છોકરવાદી ખાસીયત નાબુદ થઈ મરદ કે ઓરતના તબક્કા ઉપર આવે છે, અથવા તે વખતે તેનું નસીબ ઘણું સારૂં ફળ આપે છે, અથવા તો મહા કષ્ટમાં નાખે છે. વરખ, કન્યા અને મકર રાશીઓમાં જન્મેલાં માણસો પોતાની જુવાની ઘણો વખત ટકાવી રાખે છે, તેઓ ૨૮ મે વર્ષે પોતાની જીંદગીનો સફો શરૂ કરે છે, તથા તેઓનો ચહેરો, દેખાવ અને બાંધો જુવાન લાગે છે. તેઓના નસીબોના બનાવો એ પ્રમાણે સાત વર્ષ મોડે બાહેર જણાય છે, એવા શખ્સોનું નસીબ અને મુખ્ય બનાવો ૩૫, ૪૨, ૫૬ વિગેરે વર્ષો ભારી વર્ષો લેખાય છે. એ પ્રમાણે બીજા ગ્રહોની પણ ચાલુ મુખ્ય અસર રહે છે, અને જીંદગી ઉપર તેઓની મુખ્ય અસર થાય છે, જન્મથી પહેલાં ચાર વર્ષમાં ચંદ્રનો અમલ છે. તેવે વખતે જો જન્મકાળે, ટ્રાનઝીટમાં, અથવા ડાઇરેકશનમાં ચંદ્ર ખરાબ સંજોગો અને એસપેકટસમાં આવે તો ઘણું ખરાબ પરીણામ નીપજાવે. રીષ્ટકારી નીવડે, એ પ્રમાણે ચોથા વર્ષથી દશમા સુધી બુધ, ૧૦ માથી ૧૮ સુધી શુક્ર, ૧૮ થી ૩૭ સુધી રવી, ૩૭ થી ૫૨ સુધી મંગળ, ૫૨ થી ૬૪ સુધી ગુરૂ અને ત્યાર પછીનાં બીજાં વર્ષો અંત સુધીમાં શની અસર કરતા છે. હરશચલ ગ્રહ પણ સાત વર્ષે એક રાશી ચાલે છે, જેથી સાતમે વર્ષે ૩૦°, ૬૦°, ૯૦° કે ૧૨૦° અંશની દૃષ્ટિ, પોતાની જન્મકાળની જગ્યા સાથ કરે છે, જેથી ઘણાંક પરીણામો નીપજે છે. **એ કલીમેકત્રીક વર્ષો ધ્યાન આપીને તપાસવાની જરૂર છે.**

(૪૨) જુદા જુદા વારે, દિવસના ૨૪ કલાકો ઉપર જુદા જુદા ગ્રહનો અમલ.

પહેલો કલાક સૂર્ય ઉદયથી ગણવો.

	દિવસના બાર તથા રાતના બાર કલાક.	રવી.	સોમ.	મંગળ.	બુધ.	ગુરૂ.	શુક્ર.	શની.
સૂર્ય ઉદયથી આથમણ.	૧	રવી	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શની
	૨	શુક્ર	શની	રવી	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	ગુરૂ
	૩	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શની	રવી	ચંદ્ર	મંગળ
	૪	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શની	રવી
	૫	શની	રવી	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર
	૬	ગુરૂ	શુક્ર	શની	રવી	ચંદ્ર	શુક્ર	બુધ
	૭	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શની	રવી	ચંદ્ર
	૮	રવી	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શની
	૯	શુક્ર	શની	રવી	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	ગુરૂ
	૧૦	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શની	રવી	ચંદ્ર	મંગળ
	૧૧	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શની	રવી
	૧૨	શની	રવી	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર
આથમણથી પાછલી રાત.	૧૩	ગુરૂ	શુક્ર	શની	રવી	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ
	૧૪	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શની	રવી	ચંદ્ર
	૧૫	રવી	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શની
	૧૬	શુક્ર	શની	રવી	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	ગુરૂ
	૧૭	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શની	રવી	મંગળ	બુધ
	૧૮	ચંદ્ર	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શની	રવી	ચંદ્ર
	૧૯	શની	રવી	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શની
	૨૦	ગુરૂ	શુક્ર	શની	રવી	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ
	૨૧	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શની	રવી	ચંદ્ર
	૨૨	રવી	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શની
	૨૩	શુક્ર	શની	રવી	ચંદ્ર	મંગળ	બુધ	ગુરૂ
	૨૪	બુધ	ગુરૂ	શુક્ર	શની	રવી	ચંદ્ર	મંગળ

આ ઉપલા કોઠામાં દીવસ ઉગતાં રવીવારે પહેલા કલાક ઉપર રવીનો અમલ, બીજા કલાકે શુક્રનો, ત્રીજા કલાકે બુધનો એજ પ્રમાણે બારમા કલાકે શનીનો, અને બપોરના બાર વાગી ગયા પછી એક

વાગેથી ૧૩મા કલાકે શુક્રનો અમલ થાય છે. જ્યોતીષ જાણનારાઓને એ દરેક કલાકનું શુભ અશુભ ગ્રહ પ્રમાણે ચોક્કસ બાબતો જાણવામાં ખપ આવે છે, તથા કેટલીક ક્રીયાઓમાં એ ખપનું છે. અત્રે વાંચકવર્ગ માટે ફક્ત પોતાનું કામકાજ શુભ ગ્રહના અમલવાળા કલાકે કરવાથી ફત્તેહ મળી શકે છે.

[૪૩] નસીબ (The Part of Fortune)

આ એક એવી જગ્યા છે કે જે કુંડળીમાં ગણત્રી કરીને મેળવવામાં આવે છે. ખાસ કરીને એનો અમલ પૈસા ટકાની તથા ધંધારોજગારની બાબત ઉપર છે, અને તંદુરસ્તી તથા મોત સાથે એને લાગતું વળગતું નથી. જન્મ કુંડળીમાં એ નીચે પ્રમાણે ગણીને મુકવામાં આવે છે:—

મેરીડીયનના અંશકળામાં ૯૦° ઉમેરવા કે જેથી તાત્કાલીક જન્મ લગ્નના અંશ થશે, અને તેમાં ૩૬૦° ઉમેરીને પછી રવીના અંશ કળા બાદ કરવા, અને તેમાં પછી ચંદ્રના અંશ ઉમેરવા, એટલે **નસીબ** યાને (The Part of Fortune). આવશે, જેનો પુનમ અગાઉ જન્મ થયો હોય તો દશથી ચોથા ઘર સુધીમાં આવે છે, અને જો પુનમ પછી જન્મ થયો હોય તો ચારથી દશ સુધીમાં આવે છે. હવે ઉપર આપેલી અંશ કળામાંથી મેરીડીયનના ઉપલા કે નીચલા જે ભાગમાં, પુનમની આગમજ કે પાછળ જન્મ થયો હોય તે પ્રમાણે તેનાં અંશ કળા આગલા કે પાછલા ભુવનોમાં બાદ કરી જે રહે તે અંશે કુંડળીમાં ગોઠવવાં.

ખાસ હાલના વિદ્વાનો જન્મ કુંડળીમાં એવી રીતે **નસીબને** મુકે છે, પણ **ખાસ કરીને હોરારી વિદ્યામાં નસીબની જગ્યા જરૂર જોવી જોઇએ**, કારણકે તેથી પૈસા સંબંધી સ્થીતી ઘણી સારી રીતે જાણી શકાય છે. **નસીબ** (The Part of Fortune) ગણવાની સહેલ રીત નીચે પ્રમાણે છે:—

કુંડળીનું લગ્ન અને ચંદ્રના અંશ એક બીજામાં ઉમેરવા, જેમાંથી રવીના અંશ બાદ કરવા જે બાકી રહે તે **નસીબ** અથવા (The Part of Fortune). હવે એની અંગ્રેજી નિશાન ⊕ આવી છે, અને એને એક ગ્રહની માફક જે રાશીમાં એ આવે તે રાશીમાં ગોઠવે છે.

હમેશાં નસીબ (The Part of Fortune) **રાશી, અંશ, કળા** આથી ગણવું. દાખલા તરીકે ધારો કે મેષ રાશીનું જન્મ લગ્ન, ૨° અંશ ને ૩૦' કળાનું છે અને ચંદ્ર છઠ્ઠી રાશીનો ૧° અંશ ને ૩ કળાનો છે. એ બેઉનો ટોટલ કરીએ, ને તેમાં જન્મના રવીનાં રાશી અંશ, જે ધારો કે બીજી રાશી ૧૧° અંશ ને ૨૬' કળા છે તે ઉમેરીએ. જેમકે:—

	રાશી	અંશ	કળા
જન્મ લગ્ન........................	૦	૨	૩૦
ચંદ્રનો લોંજીટ્યુડના અંશ જન્મકાળે	૬	૧	૩
સરવાળો	૬	૩	૩૩
તેમાંથી **બાદ**. જન્મના **રવીના** અંશ	૨	૧૨	૨૬
નસીબના રાશી અંશ	૩	૨૧	૭

એ પ્રમાણે ત્રીજી રાશીના ૨૧° અંશ ૭ નું **નસીબ** (The Part of Fortune) થયું, જે કુંડળીના તે ભુવને કે જ્યાં ત્રીજી રાશી હોય તેમાં ⊕ આવી નિશાની માંડીને તેનાં રાશી અંશ કળા માંડવાં.

હવે હોરારી સવાલની બાબતોમાં એ ભાગ પુષ્કળ કામનો છે, કારણકે ખોટ, નફો, પૈસા ટકા, ધંધો વિગેરે બાબતોનો ખુલાસો એથી ઘણો સરસ મળી શકે છે.

(૪૪) નસીબનું ફળ.

૧. જો ⊕ **નસીબ શનીના** સ્કેવેર, કંજંગશન કે ઓપોઝીશનમાં આવે તો જાણવું કે પોતાની દોલત, ઘરબાર વિગેરે સર્વે જુગારમાં અથવા તો ચોરાઇ જવાથી અથવા તો શનીની ખાસીયતવાળા લોકોથી સર્વે દોલત ખોઇ બેસે. જો શની સાથે ટ્રાયન, સેક્ષટાઇલ વિગેરે સારી એસપેક્ટસો જો થાય તો, વારસા હિસ્સાથી અથવા તો કોઇ વૃદ્ધ માણસોથી, ઘરનાં બાંધકામથી, ખેતીવાડીથી, અથવા તો દરીયાઇ વેપારથી અને ઢોરના વેપારથી લાભ થાય.

૨. જો **નસીબ મંગળ** સાથે પાપદૃષ્ટિમાં (☌ □ ☍) હોય તો, ચોરટિયા ચાકરોથી, લશ્કરીઓથી, ચોરોથી, આગથી, કજીયા કંકાસથી, કોર્ટ દરબારથી, પૈસા તથા દોલતની સર્વે વાતે હાની થાય, જો શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો હથિયારના વેપારથી લડાયક માણસોથી, ઘોડાઓથી, દરીયાની મુસાફરીથી તથા જાનવરોના સાધારણ વેપારથી ફાયદો મળે.

૩. જો **નસીબ** ગુરૂ સાથે પાપદષ્ટિમાં હોય તો તે ગૃહસ્થ આદમીથી તેમજ ધર્મગુરૂઓથી, વકીલોથી, કંઇક ધંધાના પડી ભાગવાથી, તથા પૈસાની નાઉમેદીથી સર્વે રીતનું નુકસાન થાય, પણ જો શુભ દૃષ્ટિમાં (⚹ △ ☌) હોય તો ઇનામ, બક્ષિસ, વેપાર ધંધાની ફતેહથી તથા ખુશ મીજાજી ને શોખીલાં માણસો તરફથી બેસુમાર લાભ થાય.

૪. જો **નસીબ રવી** સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો, મોટા માણસોથી, મિત્રોથી ઘણો ફાયદો થાય, પણ પૈસા બહુ ખરચે, કંઈ બચે નહીં, અને જો પાપદષ્ટિએ હોય તો, સરકાર દરબારથી, કોર્ટ કેસ કજીયાથી તેમજ જુઠી નિંદાથી, મોટા માણસોની અદેખાઇથી સર્વે રીતે નુકસાન થાય. ધંધો પડી ભાગે. જો **નસીબ** અને **રવીનું** કંજંકશન થયું હોય તો તે માણસ પોતે પૈસા ઉડાવે તથા પોતાના પૈસા આબરૂ દરકારથી ખુએ યાને પૈસા જતા રહે, પણ આબરૂ રહે.

૫. જો **નસીબ શુક્ર** સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો મોટા લોકની સ્ત્રી તરફથી અથવા મોભાદાર બાનુઓ તરફથી ઇનામ કે બક્ષીસ મળે. કપડાં અને ઝવેરાત પાછળ ખરચ કરે અને વેપારમાં ઘણો લાભ આપે પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો સ્ત્રીઓ પાછળ પૈસા ખરાબ કરે, પ્યાર મોહબતના પછાડા મારે, અદેખાઈ થાય, અને બેવકુફીથી સર્વે દોલતને ખર્ચી નાંખી કંગાલ બને.

૬. જો **નસીબ બુધ** સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો કંટ્રાકટથી ફાયદો થાય, વિદ્યા, હુન્નર, હિસાબ કીતાબ, વેચાણ સાટાં, સરકારી કાયદાથી, યુનીવરસીટીની ડીગ્રીથી, કાંઇક નવી શોધથી, લખાણથી, પોતાની જાત મહેનતથી, ઉદ્યોગથી, કાંઇક વારસા હિસ્સાથી અથવા મુસાફરી અથવા દરીયાની લાંબી મુસાફરીથી ફાયદો થાય, પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો, ખોટા હિસાબથી, કોઇના છેતરવાથી વકીલ કે શીખેલા માણસથી, જુવાન મિત્રોથી, જુઠી સાક્ષીથી, અથવા તો કોર્ટ

દરબારમાં હારી જવાથી, પેતાની આબરૂને ધોક્કા પહોંચાડે પૈસા ખુવે પોતે બેવકુફ બને અને નુકસાનમાં જાય.

૭. જો **નસીબ ચંદ્ર** સાથે સારી દ્રષ્ટિમાં હોય તો મિત્રોથી, સ્ત્રીઓથી, સાધારણ પ્રજાથી ઘણો નફો મેળવે, મોટી લાંબી મુસાફરીથી અને ચાલુ ધંધામાં ગુંથાયલા રહેવાથી દોલત ને સુખ મળે, પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો કંટ્રાકટમાં ખોટ જાય, હલકા માણસોથી દગો થાય, કોઇ મોટા ખાનદાનની સ્ત્રીની અદેખાઇ અને દુશ્મનાઈથી, ખલાસીઓથી, લાંબી મુસાફરીથી, બેસુમાર કરજથી અને કોર્ટ દરબારથી દોલત, ઈજ્જત અને સર્વે રીતની પાયમાલી થાય.

હરશચલ ગ્રહની અસર સારી તેમજ માઠી, બુધ શનીની ભેળ અસર જેવી જાણવી, પણ એકાએક અને અચોક્કસ સમજવી. રવી અને ચંદ્ર જો હરશચલ સાથે એ ભાગમાં હોય તો વિચિત્ર ચાલચલણનો થાય, તથા છાપાં અને લખાણપત્રની બાબતોથી ઘણો હીણાય, અને મુશ્કેલીમાં આવે.

[૪૫] વખતનું ગણિત અને તેની સમજણ.

જ્યોતીષ વિદ્યામાં વખત અને ઘડીપળ ઉપર મોટો આધાર રહે છે. જેથી તેને લગતી બીના ઉપયોગી થઇ પડશે.

કોષ્ટક.

૬૦ સેકંન્ડ..................	૧ મિનીટ.
૬૦ મિનીટ..................	૧ કલાક.
૨૪ કલાક..................	૧ સાધારણ દિવસ
૭ દિવસ..................	૧ અઠવાડીયું.
૪ અઠવાડિયાં ૨૮ દિવસ...	૧ ચંદ્રનો મહીનો.
૫૨ અઠવાડિયાં ૧ દિવસ અથવા ૧૩ ચંદ્રના મહીના ને એક દિવસ	૧ વર્ષ.
૩૬૫ દિવસ ૬ કલાક.........	૧ જુલીયન વર્ષ.
૩૬૫ દિવસ ૫ કલાક ૪૮ મિનીટ ૫૭'૩૯ સેકંડ	૧ સૂર્યનું વર્ષ.

સાઇડ્રીયલ દિવસ—હંમેશાં એકજ સરખો હોય છે, લાંબો ટુંકો થતો નથી. એનો વખત ૨૩ કલાક ને ૫૬ મિનીટ જાણવો.

એસ્ટ્રોનોમીકલ દિવસ—યાને જ્યોતીષ ગણિતનો દિવસ યાને સૂર્યનું બે વખત મેરીડીયનપર આવવું થાય તેની વચ્ચેનો વખત, તેને જ્યોતીષી દિવસ કહે છે. એ સાઇડ્રીયલ દિવસ કરતાં ૪ મિનીટ વધારે છે, અને દરેક રૂતુમાં તે વધઘટ થાય છે.

મીનસોલર દિવસ—યાને ૨૪ કલાકનો સાધારણ દિવસ, મીન ગ્રીનીચ ટાઇમ, એશીમરી પ્રમાણેનો.

ચંદ્રનો મહીનો–(Lunar or synodic Month) યાને દુનિયાની એક બાજુએ ચંદ્ર તથા સૂર્ય બે વખત મળે, યાને કંજંગશન કરે, તેની વચ્ચેનો વખત.

કેલન્ડરનો મહીનો—યાને પંચાંગમાં જેમ ૩૦ કે ૩૧ દિવસનો અથવા ફેબ્રુઆરી ૨૮ કે ૨૯ દિવસનો આવે છે તે.

સાઇડ્રીયલ વર્ષ—દુનિયાનું સૂર્યની આસપાસ સંપૂર્ણ એક વાર ફરી જવું તે વખતને સાઇડ્રીયલ વર્ષ કહે છે.

સૂર્યનું વર્ષ–(Tropical or Solar Year) સૂર્યનું એક ચોક્કસ જગ્યાપર બે વખત આવવું થાય, તેની વચ્ચે જે ટાઇમ રોકાય તેને સૂર્યનું વર્ષ કહે છે. સાઇડ્રીયલ વર્ષ સૂર્યના વર્ષ, કરતાં લગભગ ૨૦ મીનીટ ને ૨૦ સેકન્ડ વધુ છે.

જુલીયન વર્ષ--જુલીયન સીઝરના વખતમાં ગોઠવેલ ૩૬૫¼ દિવસનું વર્ષ.

કોઈ પણ મુલકનો લોકલ ટાઇમ જાણવો હોય તો, એશીમરીના ગ્રીનીચ ટાઇમમાં નીચે પ્રમાણે **ઉમેરવા** કે બાદ કરવાથી નક્કી થાય છે.

૧ કલાક	દર	૧૫°	લોંજીત્યુદ માટે.
૪ મિનીટ	,,	૧°	,, ,,
૪ સેકન્ડ	,,	૧'	,, ,,

જો **ઇસ્ટ** લોંજીત્યુદ હોય તો ગ્રીનીચ ટાઇમમાં ઉમેરવા ને જો **વેસ્ટ** લોંજીત્યુદ હોય તો બાદ કરવા. યાને જે મુલકની કુંડળી કાઢવી હોય, તે મુલકનો લોકલ ટાઇમ યાને ત્યાં વપરાતો ચાલુ ટાઇમ જે હોય તે ટાઇમ અને ગ્રીનીચ ટાઇમ વચ્ચે જેટલો વધ કે ઘટ હોય તે પ્રમાણે પૂર્વ કે પશ્ચિમ મુલક પ્રમાણે ઉમેરવા કે બાદ કરવા.

મીન ટાઇમ અને સાઇડ્રીયલ ટાઇમનો ફરક ગણવાનો કોઠો, દર એક ડીગ્રીએ ૯.૮૬ સેકન્ડ પ્રમાણે.

કલાક.			મિનીટ.				સેકન્ડ.			
મીન ટાઇમ.	ફરક સાઇડ્રીયલ ટાઇમ.		મીન ફરક ટાઇમ.સા.ટા.		મીન ફરક ટાઇમ.સા.ટા.		મીન ફરક ટાઇમ.સા.ટા.		મીન ફરક ટાઇમ.સા.ટા.	
કલાક.	મીનીટ	સેકન્ડ	મીનીટ	સેકન્ડ	મીનીટ	સેકન્ડ	સેકન્ડ	સેકન્ડ	સેકન્ડ	સેકન્ડ
૦	૦	૦.૦૦	૦	૦.૦૦	૩૦	૪.૯૩	૦	૦.૦૦	૩૦	.૦૮
૧	૦	૯.૮૬	૧	૦.૧૬	૩૧	૫.૦૯	૧	૦.૦૦	૩૧	.૦૮
૨	૦	૧૭.૭૧	૨	૦.૩૩	૩૨	૫.૨૬	૨	.૦૧	૩૨	.૦૯
૩	૦	૨૯.૫૭	૩	૦.૪૯	૩૩	૫.૪૨	૩	.૦૧	૩૩	.૦૯
૪	૦	૩૯.૪૩	૪	૦.૬૬	૩૪	૫.૫૯	૪	.૦૧	૩૪	.૦૯
૫	૦	૪૯.૨૮	૫	૦.૮૨	૩૫	૫.૭૫	૫	.૦૧	૩૫	.૧૦
૬	૦	૫૯.૧૪	૬	૦.૯૯	૩૬	૫.૯૧	૬	.૦૨	૩૬	.૧૦
૭	૧	૯.૦૦	૭	૧.૧૫	૩૭	૬.૦૮	૭	.૦૨	૩૭	.૧૦
૮	૧	૧૮.૮૫	૮	૧.૩૧	૩૮	૬.૨૪	૮	.૦૨	૩૮	.૧૦
૯	૧	૨૮.૭૧	૯	૧.૪૮	૩૯	૬.૪૧	૯	૦૨	૩૯	.૧૧
૧૦	૧	૩૮.૫૭	૧૦	૧.૬૪	૪૦	૬.૫૭	૧૦	.૦૩	૪૦	.૧૧
૧૧	૧	૪૮.૪૨	૧૧	૧.૮૧	૪૧	૬.૭૪	૧૧	.૦૩	૪૧	.૧૧
૧૨	૧	૫૮.૨૮	૧૨	૧.૯૭	૪૨	૬.૯૦	૧૨	.૦૩	૪૨	.૧૧
૧૩	૨	૮.૧૩	૧૩	૨.૧૪	૪૩	૭.૦૬	૧૩	.૦૪	૪૩	.૧૨
૧૪	૨	૧૭.૯૯	૧૪	૨.૩૦	૪૪	૭.૨૩	૧૪	.૦૪	૪૪	.૧૨
૧૫	૨	૨૭.૮૧	૧૫	૨.૪૬	૪૫	૭.૩૯	૧૫	.૦૪	૪૫	.૧૨
૧૬	૨	૩૭.૭૦	૧૬	૨.૬૩	૪૬	૭.૫૬	૧૬	.૦૪	૪૬	.૧૩
૧૭	૨	૪૭.૫૬	૧૭	૨.૭૯	૪૭	૭.૭૨	૧૭	.૦૫	૪૭	.૧૩
૧૮	૨	૫૭.૪૨	૧૮	૨.૯૬	૪૮	૭.૮૮	૧૮	.૦૫	૪૮	.૧૩
૧૯	૩	૭.૨૭	૧૯	૩.૧૨	૪૯	૮.૦૫	૧૯	.૦૫	૪૯	.૧૩
૨૦	૩	૧૭.૧૩	૨૦	૩.૨૯	૫૦	૮.૨૧	૨૦	.૦૫	૫૦	.૧૪
૨૧	૩	૨૬.૯૯	૨૧	૩.૪૫	૫૧	૮.૩૮	૨૧	.૦૬	૫૧	.૧૪
૨૨	૩	૩૬.૮૪	૨૨	૩.૬૧	૫૨	૮.૫૪	૨૨	.૦૬	૫૨	.૧૪
૨૩	૩	૪૬.૭૦	૨૩	૩.૭૮	૫૩	૮.૭૧	૨૩	.૦૬	૫૩	.૧૫
૨૪	૩	૫૬.૫૬	૨૪	૩.૯૪	૫૪	૮.૮૭	૨૪	.૦૭	૫૪	.૧૫
૨૫	૪	૬.૪૦	૨૫	૪.૧૧	૫૫	૯.૦૩	૨૫	.૦૭	૫૫	.૧૫
૨૬	૪	૧૬.૨૬	૨૬	૪.૨૭	૫૬	૯.૨૦	૨૬	.૦૭	૫૬	.૧૫
૨૭	૪	૨૬.૧૩	૨૭	૪.૪૪	૫૭	૯.૩૬	૨૭	.૦૭	૫૭	.૧૬
૨૮	૪	૩૬.૦૦	૨૮	૪.૬૦	૫૮	૯.૫૩	૨૮	.૦૮	૫૮	.૧૬
૨૯	૪	૪૫.૮૬	૨૯	૪.૭૬	૫૯	૯.૬૯	૨૯	.૦૮	૫૯	.૧૬
૩૦	૪	૫૫.૭૧	૩૦	૪.૯૩	૬૦	૯.૮૫	૩૦	.૦૮	૬૦	.૧૬

આ ઉપલા કોઠા મારફતે જે મુલકમાં જન્મ થયો હોય, અને તે મુલકનો જે લોકલ ટાઈમ હોય, તે લોકલ ટાઈમ ગ્રીનીચ ટાઇમ કરતાં જેટલો વધારે કે ઓછો હોય, યાને ઇસ્ટ લોંજીત્યુદ (પૂર્વ) અથવા તો વેસ્ટ લોંજીત્યુદ (પશ્ચિમ) પર આવેલો હોય, તેને લગતા વધઘટના કલાકો નીચલા ટાઇમના કોષ્ટકમાંથી જોઇ, તે કલાકોનો ફેરફ ઉપલા કોષ્ટકમાંથી કલાક તેમજ મિનીટ અને સેકન્ડનો તપાસી તે ઉમેરવા ઘટે તો ઉમેરવો અથવા બાદ કરવો.

[૪૬] જુદા જુદા મુલકોના [સ્ટેન્ડર્ડ] ટાઈમનું કોષ્ટક.

			ક.	મી.	સે.	
ગ્રેટબ્રીટન.	**(ગ્રીનીચ ટાઇમ.)**					
આયરલેન્ડ	**ગ્રીનીચ ટાઇમથી.**		૦	૨૫	૨૧	સ્લો (Slow) યાને ઓછો.
ફ્રાનસ	,,	,,	૦	૯	૨૧	ફાસ્ટ (Fast) યાને વધુ આગળ.
સ્પેન	,,	,,	૦	૦	૦	
પોર્ટુગલ	,,	,,	૦	૦	૦	
હોલેંડ	,,	,,	૦	૦	૦	
ઇટાલી	,,	,,	૧	૦	૦	ફાસ્ત
નોરવે	,,	,,	૧	૦	૦	,,
સ્વીડન	,,	,,	૧	૦	૦	,,
સ્વીટઝરલેન્ડ	,,	,,	૧	૦	૦	,,
ઓસ્ત્રીયા હંગરી	,,	,,	૧	૦	૦	,,
રૂશીઆ	,,	,,	૨	૧	૦	,,
બલગેરીઆ	,,	,,	૨	૦	૦	,,
ટરકી	,,	,,	૨	૦	૦	,,
રૂમાનીઆ	,,	,,	૨	૦	૦	,,
ડેનમાર્ક	,,	,,	૧	૦	૦	,,
મોરીસીયસ	,,	,,	૪	૦	૦	,,

ગ્રેટબ્રીટન.	ગ્રીનીચ ટાઇમથી.		ક.	મી.	સે.	ફાસ્ટ.
સીચીલીસ	,,	,,	૪	૦	૦	,,
આર્ચપિલેગો	,,	,,	૫	૦	૦	,,
હીંદુસ્તાન	,,	,,	૫	૩૦	૦	,,
પુર્વ હીંદુસ્તાન	,,	,,	૬	૩૦	૦	,,
ચીન	,,	,,	૮	૦	૦	,,
જાપાન	,,	,,	૯	૦	૦	,,
ફીલીપાઇન આયર્લેંડ	,,	,,	૯	૦	૦	,,
હોંગકોંગ	,,	,,	૮	૦	૦	,,
બોરનીઓ	,,	,,	૮	૦	૦	,,
ઇજીપ્ટ	,,	,,	૨	૦	૦	,,
ટ્રાન્સવાલ	,,	,,	૨	૦	૦	,,
નેટાલ	,,	,,	૨	૦	૦	,,
અમેરીકા.						
E થી ૬૭½ W	,,	,,	૪	૦	૦	સ્લો
૬૭½ થી ૮૨½ W	,,	,,	૫	૦	૦	,,
૮૨½ થી ૯૭½ W	,,	,,	૬	૦	૦	,,
૯૭½ થી ૧૧૨½ W	,,	,,	૭	૦	૦	,,
૧૧૨½ થી W	,,	,,	૮	૦	૦	,,
પશ્ચિમ ઓસ્ટ્રેલિયા	,,	,,	૮	૦	૦	ફાસ્ટ
દક્ષિણ આસ્ટ્રેલિયા	,,	,,	૯	૩૦	૦	,,
વિક્ટોરિયા	,,	,,	૧૦	૦	૦	,,
ન્યુઝીલેન્ડ	,,	,,	૧૧	૩૦	૦	,,

હીંદુસ્તાનનાં થોડાંક મુખ્ય શહેરની લોંજીટ્યુદ તથા લેટીટ્યુદ. E પુર્વ, W પશ્ચીમ, N ઉત્તર. S દક્ષિણ.

શહેર.	લોંજીટ્યુદ.	લેટીટ્યુદ.
પેશાવર	૭૧°–૩૬′ E	૩૪°– ૧′ N
અમરીતસર	૭૪°–૫૫′ E	૩૧°–૩૭′ N
સીમલા	૭૭°–૧૧′ E	૩૧°– ૬′ N

શહેર.	લોંજીટ્યુડ.	લેટીટ્યુડ.
દીલ્હી	૭૬°–૧૬′ E	૨૮°–૩૯′ N
આગ્રા	૭૮°– ૫′ E	૨૭°–૧૦′ N
લખનૌ	૮૦°–૫૮′ E	૨૬°–૫૨′ N
અલાહબાદ	૮૧°–૫૫′ E	૨૫°–૨૬′ N
કાનપુર	૮૦°–૨૪′ E	૨૬°–૨૮′ N
બનારસ	૮૩°– ૩′ E	૨૮°–૧૮′ N
દેહરાદુન	૭૮°– ૬′ E	૩૦°–૨૦′ N
અલીગઢ	૭૮°– ૬′ E	૨૭°–૫૫ N
ગયા	૮૫°– ૩ E	૨૪°–૪૮′ N
મયમનસીંગ	૯૦°–૨૭ E	૨૪°–૪૬′ N
હુબલી	૮૮°–૮૫′ E	૨૨°–૪૫′ N
કલકત્તા	૮૮°–૨૪′ E	૨૨°–૩૪′ N
નવગાંગ	૯૨°–૮૮′ E	૨૬°–૧૬′ N
ઝાંસી	૭૮°–૩૭′ E	૨૫°–૨૭′ N
ગોરખપુર	૮૩°–૨૩′ E	૨૬°–૪૪′ N
હોશંગાબાદ	૭૭°–૪૧′ E	૨૦°–૪૫′ N
નાગપુર	૭૯°– ૭′ E	૨૧°– ૯′ N
અંકોલા	૭૭°– ૨′ E	૨૭°–૪૨′ N
ઉમરાવતી	૭૭°–૪૭′ E	૨૦°–૫૬′ N
અમદાવાદ	૭૨°–૩૮′ E	૨૩°– ૧′ N
વડોદરા	૭૬°–૪૦′ E	૨૯°– ૯′ N
ભરુચ	૭૩°– ૨′ E	૨૧°–૪૩′ N
સુરત	૭૨°–૩૨′ E	૨૧°–૧૦′ N
મુંબઈ	૭૨°–૫૪′ E	૧૮°–૫૫′ N
અહમદનગર	૭૪°–૫૫′ E	૧૯°– ૫′ N
પુના	૭૩°–૫૫′ E	૧૮°–૩૧′ N
સોલાપુર	૭૫°–૫૪′ E	૧૭°–૩૯′ N
ધારવાડ	૭૫°– ૩′ E	૧૫°–૨૭′ N
બેંગલોર	૭૭°–૩૫′ E	૧૨°–૫૭′ N

શહેર.	લોંજીત્યુદ.	લેટીત્યુદ.
હૈદરાબાદ દખણ	૭૮°–૨૫ E	૨૫°–૨૩′ N
માઇસોર	૭૬°–૪૦′ E	૧૨°–૧૮′ N
મદ્રાસ	૮૦°–૧૭′ E	૧૩°– ૪′ N
નીલગીરી	૭૬°–૧૮ E	૧૧°–૧૨′ N
તાનજોર	૭૯°–૧૦′ E	૧૦°–૪૭′ N
કોલંબો	૭૯°–૫૯′ E	[illegible]૫°– [illegible]′ N

(૪૭) સ્પષ્ટ કુંડળી કોઈપણ મુલકની કાઢવાની રીત.

૧. સ્ટેન્ડર્ડ ટાઇમ જે મુલકનો જન્મ હોય ત્યાંનો લેવો, અને તેને લોકલ મીન ટાઈમમાં ફેરવી નાંખવો.

૨. ભુવનોના કસની રાશીઓ, **લોકલ મીન ટાઇમ** પ્રમાણેનો સાઇડ્રીયલ ટાઇમ મેળવી, તે પ્રમાણે ગોઠવવી.

૩. ગ્રહો ફક્ત **ગ્રીનીચ મીન ટાઇમ પ્રમાણેજ** ગોઠવવા. આ ત્રણ કાયદા મુખ્ય છે અને તેમાં કશો ફેરફાર કદીપણ થઈ શકતો નથી.

હવે પાને ૪૨ મે જે આપણે જન્મ કુંડળીનું ગણિત આપ્યું છે. **તે સ્પષ્ટ નથી.** તથા તેમાં ફક્ત રીત અને કદીજ દેખાડવામાં આવી છે, માટે આંક અને બીજી બાબતનાં ગણિતમાં સહેજ ફરક છે, પણ પ્રાયમરી શીખાઉને તે સાથે કંઇ ઘણો ફરક પડતો નથી. હવે જો સ્પષ્ટ કોઇ મુલકની કુંડળી કાઢવી હોય તો, ઉપલા કાયદાઓ પ્રમાણે તથા વખતનું અનુમાન કરીનેજ કાઢવી.

૧. પહેલે તો જે મુલકમાં જન્મ થયો હોય તે મુલકની લેટીત્યુદ અને લોંજીત્યુદ, અંગ્રેજી ભુગોળના નકશામાંથી જોઇને લેવી. જેમકે મુંબઇની લેટીત્યુદ ૧૮°–૫૫′ N (ઉત્તર) અને લોંજીત્યુદ ૭૨°–૫૪′ E (પૂર્વ) છે. (બીજા મુલકોની લોંજીત્યુદ એજ પ્રમાણે હીંદુસ્તાનનાં શહેરો માટે આપી છે) હવે એ મુંબઇનો ટાઇમ વિલાયતના ગ્રીનીચ ટાઇમ કરતાં કેટલો વધુ કે ઓછો છે, તે કલાક ગણવા :—જેમકે આગળ આપેલા કોષ્ટક પ્રમાણે દર પંદર ડીગ્રી લોંજીત્યુદે એક કલાક જાણવો, જેથી ૭૨°–૫૪′ E લોંજીત્યુદ મુંબઇની છે, તેને પંદરે

ભાગતાં ૪ ક. ૫૧ મી. ૩૬ સે. આવે છે, યાને ગ્રીનીચ ટાઇમ કરતાં મુંબઈ પૂર્વ હોવાથી, ૪ ક. ૫૧ મી. ૩૬ સે. ટાઇમ વધારે ઝડપી છે, યાને ગ્રીનીચમાં જ્યારે બપોરે મધ્યાન બાર વાગે, ત્યારે મુંબઈમાં સાંજના ૪ ક. ૫૧ મી. ૩૬ સે. થાય છે. ધારો કે અહમદનગરની લેટીત્યુદ ૧૯°–૫' N (ઉત્તર) અને લોંજીત્યુદ ૭૪°–૫૫' E (પૂર્વ) છે, તો ૧૫° લોંજીત્યુદ એક કલાકની બરાબર છે, જેથી પંદરે ભાગતાં જવાબ ૪ ક. ૫૯ મી. ૨૦ સે. આવશે, જેટલો વખત અહમદનગરનો ટાઇમ ગ્રીનીચ ટાઇમ કરતાં વધારે છે. એ પ્રમાણે હરકોઈ મુલકનો **લોકલ ટાઇમ** બનાવવો.

૨. **લોકલ ટાઇમ એટલે શું?**—લોકલ ટાઇમ એટલે કે જે મુલક, જે લોંજીત્યુદ પર આવેલો હોય, તે લોંજીત્યુદ પર જ્યારે રવી મધ્યાનમાં બપોરે બાર વાગે મેરીડીયનમાં આવે, તેને તે મુલકનો લોકલ ટાઇમ જાણવો. જેમકે "ગ્રીનીચ"માં બપોરે મધ્યાન બાર વાગે રવી અંગ્રેજી ગણત્રી પ્રમાણે બરાબર ૦° મધ્યાનમાં મેરીડીયનપર આવે છે. હવે આપણો મુલક યાને ધારો કે હીંદુસ્તાન, અને તેની રાજધાની કલકત્તા શહેર ૮૮°–૨૦' E લોંજીત્યુદ (પૂર્વ) પર આવેલું છે. હવે દુનિયાની ગોળાઈને લીધે જ્યારે રવી મેરીડીયનપર ગ્રીનીચમાં ૦°પર હોય, તો એ ૦° થી ૧૮૦° પર જે મુલક આવ્યો હોય તે મુલકમાં મધરાતના બાર વાગવાજ જોઈએ, કારણકે તે મુલકની ડીગ્રી ૩૬૦° ના ચકરાવાનો બરાબર અરધો ભાગ છે, અને રવી ૦° ની મેરીડીયનમાં હોવાથી તે મુલક ૧૮૦° ઉપર છે, તેથી રવી દુનિયાના તે ભાગને બીલકુલ દેખાતો નથી કારણ કે રવી તે ભાગની બરોબર પછવાડે છે, એટલે એવી રીતે બરોબર બાર કલાકનો ફરક યાને દર કલાકે ૧૫° ને હિસાબે ૧૮૦° થઇ. એ હિસાબ પ્રમાણે જે જે મુલકો ગ્રીનીચની પશ્ચિમે કે પૂર્વે જેટલી ડીગ્રીપર આવેલા હોય, તે પ્રમાણે તેનો વખત ઓછો કે વધતો આગળ સમજાવ્યા પ્રમાણે થાય છે, એ પ્રમાણે કલકત્તા શહેર જે ગ્રીનીચથી ૮૮°–૨૦' E લોંજીત્યુદ પુર્વે આવેલું છે, તેથી તેનો ટાઇમ ઉપલા હિસાબ પ્રમાણે ૫ ક. ૫૩ મી. ૨૦ સે. આગળ છે. યાને ગ્રીનીચમાં મધ્યાન બપોર થાય, ત્યારે કલકત્તામાં સાંજે ૫ ક. ૫૩ મી. ૨૦ સે. થયલી જાણવી.

એ પ્રમાણે ઇક્વેશન (Equation of Time) નો તફાવત ઉમેરવો, ઇક્વેશન યાને સૂર્યના ફેરાવાથી અને જુદે જુદે ઠેકાણે તેના દેખાવા પ્રમાણેનો ટાઇમ. અને ગ્રીનીચ મધ્યાન ટાઇમ વચ્ચેનો ફરક. એ ફરક ધરતીપરથી સૂર્યને ફરતો જોવાથી થાય છે.

૩. મીન ટાઇમ અને સાઇડ્રીયલ ટાઇમ વચ્ચેનો ફરક એક કલાકની દશ સેકન્ડ પ્રમાણે ગણવામાં સાધારણ રીતે લેવાય છે, જ્યારે ખરો તફાવત તો ૯·૮૬ સેકન્ડનો છે, જેને લગતું કોષ્ટક આગળ આપ્યું છે, તે હમેશાં ઉપયોગમાં લેવું.

રાફેલની એફીમરીમાં સાઇડ્રીયલ ટાઇમ દરરોજનો આપેલો છે. તે ગ્રીનીચના ટાઇમ પ્રમાણેનો છે. જેથી દરેક મુલકની લોંજીત્યુદ પ્રમાણે તેનો ફરક લેવો જોઇયે. ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે જે મુલકને લગતી કુંડળી કાઢવી હોય તે મુલકની લોંજીત્યુદના અંશ લેવા અને તેને પંદરે ભાગીને અથવા તો દર ચાર મિનીટની એક ડીગ્રીના હિસાબે, તેના કલાક બનાવવા, અને તે કલાક જેટલા ગ્રીનીચ ટાઇમ કરતાં વધારે કે ઓછા હોય, તે પ્રમાણે, દર કલાકની ૯·૮૬ સેકન્ડના ફરકને હિસાબે ઉમેરવા કે બાદ કરવા. જો પૂર્વ તરફની લોંજીત્યુદ હોય તો એફીમરીના સાઇડ્રીયલ ટાઇમમાંથી બાદ કરવા, અને જો પશ્ચિમ તરફની લોંજીત્યુદ હોય તો ઉમેરવા. જો તે વખતે ૯·૮૬ સેકન્ડ પ્રમાણેનું કોષ્ટક નહીં હોય તો, અટકળે દર કલાકની દશ સેકન્ડ પ્રમાણે ગણવું.

૪. જન્મનો ટાઇમ જે હોય, તેને ગ્રહ ગણવાની આગમજ ગ્રીનીચ ટાઇમમાં ફેરવવોજ જોઇયે. કારણકે ગ્રહો ગ્રીનીચ ટાઇમ પ્રમાણેજ ગણવા જોઇયે.

ગ્રહ ગણવા માટે જન્મનો ટાઇમ લઇ, જન્મની જગ્યાની લોંજીત્યુદ જેટલા **કલાક** ગ્રીનીચ ટાઇમ કરતાં આગળ કે પાછળ હોય, તેટલો વખત ઉમેરવો કે બાદ કરવો, અને પછી ગ્રહ ગણવા, જેમકે મુંબઇની લોંજીત્યુદ ૭૨°–૫૪′ E છે, જેના કલાક ૪–૫૧–૩૬, ગ્રીનીચ ટાઇમ કરતાં આગળ છે, અને મુલક પૂર્વનો છે, તેથી જન્મનો ટાઇમ ૧૦–૪૬ રાતનો છે, તેમાંથી કલાક ૪–૫૧–૩૬ બાદ કરીએ તો સાંજના કલાક ૫–૫૪–૨૪ થયા, જે કલાક પ્રમાણે એફીમરીમાંથી

ગ્રહ ગણવા તો સ્પષ્ટ ગ્રહ જન્મના થશે. **આગળ જે ગ્રહ ગણ્યા છે; તે ફક્ત ગ્રહ કેમ ગણવા તેની રીત દેખાડવા માટે ગણ્યા છે, જે સ્પષ્ટ નથી**, કારણકે તે લોકલ ટાઈમથી ગણ્યા છે. **ગ્રહ હમેશાં ગ્રીનીચ ટાઇમ પ્રમાણેજ ગણવા જોઇયે.** સ્પષ્ટ ગ્રહ એક બીજી કુંડળીના ગણેલા છે જે આગળ જતાં માલમ પડશે.

૫. યાદ રાખવું કે ઉપર દરશાવ્યા પ્રમાણે **જન્મના સ્પષ્ટ ગ્રહ ગ્રીનીચ ટાઇમ પ્રમાણેજ ગણવા** અને બાર ભુવનોની **રાશી તથા તેના અંશ જન્મના લોકલ ટાઇમ પ્રમાણે ગણવા,** જેમકે :—જન્મ ૧૦–૪૬ રાત્રે મુંબઇમાં થયા છે, જેથી મુંબઇની લોંજીત્યુડ ૭૨°–૫૪′ E ડીગ્રી છે, જેના કલાક ૪–૫૧–૩૬ થયા જેનો ફરક દર કલાકની ૯·૮૬ સેકન્ડ પ્રમાણે ૪૮ સેકન્ડ થયો. (જુઓ કોષ્ટકમાં) તે જન્મના ૧૦ ક. ૪૬ મી. માંથી બાદ કરવો, કારણકે મુંબઇ ગ્રીનીચની પૂર્વેનો મુલક છે, બાદ કરતાં ૧૦–૪૫–૧૨ કલાક થયા, હવે એ આંક જુદો રાખવો. એ જન્મનો સ્પષ્ટ લોકલ ટાઇમ થયો. પછી એફીમરીમાંથી જન્મના દિવસ તા. ૨૧–૩–૧૧ નો સાઇડ્રીયલ ટાઇમ ૨૩°–૫૧–૩૨ લેવો: તથા મુંબઇના લોંજીત્યુડના ગ્રીનીચ ટાઇમ કરતાં વધારાના કલાક ૪–૫૧–૩૬ ને દર કલાકની ૯·૮૬ સેકન્ડ પ્રમાણે ૪૮ સેકન્ડ બાદ કીધા, એટલે ૪–૫૦–૪૮ થયા. હવે એ બેઉ રકમો જો બપોરના બાર વાગ્યાની આગમજનો જન્મ હોય તો સાઇડ્રીયલ ટાઇમમાંથી જન્મ ટાઇમ બાદ કરવો, ને જો રાતનો યાને બપોરના બાર વાગ્યા પછીનો જન્મ હોય તો ઉમેરવા. જે રકમ આવે તે લગ્નપત્રાના અંશમાં જે આંકમાં સમાય તે આંકમાં જોવી, **ને ભુવનો તેટલા અંશે માંડી દેવાં.**

૬. હવે ભુવનોને અંશ કળા–વિકળામાં ગણવાની જરૂર છે, જે ત્રિરાશીથી મેળવી શકાય છે. અંશ તો લગ્નપત્રામાંથી મળે છે, પણ કળા વિકળા નીચે પ્રમાણે કાઢવાની જરૂર છે. હવે ઉપલી રીત પ્રમાણે મેળવેલા જન્મના સાઇડ્રીયલ ટાઇમ ને લગ્નપત્રાના જે અંકમાં તે સમાતો હોય તે અંક, તથા જે અંકનો તે પોતામાં સમાવેશ કરતો હોય તે અંક, એ પ્રમાણે બે અંક લેવા, યાને જન્મનો સાઇડ્રીયલ ટાઇમ જે હોય, તેનાથી વધતો આંક અને તેનાથી ઓછો આંક.

એફીમરીના લગ્નપત્રામાંથી લેવા, કારણ કે લગ્નપત્રામાં જન્મના સાઇ-ડ્રીયલ ટાઈમની તદન બરાબરનો અંક આવતો નથી. એ પ્રમાણે બે આંક લીધા પછી, એ બે રકમ માંહેલી જે વધુ હોય તેમાંથી ઓછી બાદ કરવી, જે જવાબ આવે તે અલગ રાખવો, ને તેને (A) કરી જાણવા ઉપલા બે આંકમાંથી જે નાની રકમ છે તે જન્મના સાઇ-ડ્રીયલ ટાઇમમાંથી બાદ કરવી, જે જવાબ આવે તે જુદા માંડવા. તેને (B)કરી જાણવા. હવે **દશમા ભુવનાન કશની કળાવિકળા જાણવા માટે**(B)ને ૬૦ ગુણવા અને (A)થી ભાગી નાંખવા. જે જવાબ આવે-તેટલી મિનીટ જાણવી અને તે, લગ્નપત્રામાંથી મેળવેલો જે સાઇડ્રીયલ ટાઇમ જન્મના સાઇડ્રીયલ ટાઈમ. કરતાં ઓછો હોય. તેની સામેના કોલમમાં દશમા ભુવનને લગતા કશના, જે અંશ લખેલા હોય તેમાં ઉમેરવી. જે આવે તે સ્પષ્ટ દશમા ભુવનના કશ પરની રાશીનો અંશ કળા કહેવાય.

હવે જો જન્મલગ્ન યાને એસેન્ડન્ટની કળાવિકળા કાઢવી હોય તો ઉપલા બે અંકમાંથી જે અંક જન્મના સાઇડ્રીયલ ટાઇમ કરતાં લગ્ન-પત્રામાં ઓછી હોય, તેના સામા કોલમમાં પહેલા ભુવનની અંશ કળા આપેલી હોય તે અંશ કળા લેવી અને તેને તેની ઉપરની વધારાવાળી લગ્નપત્રા માંહેલી સાઇડ્રીયલ ટાઇમના સામેના કોલમમાં, જે પહેલા ભુવનને લગતી રાશી અંશ આપેલાં હોય તેમાંથી બાદ કરવી, જે જવાબ આવે તેને (B)વાળી રકમથી ગુણવા, અને (A)વાળી રકમથી ભાગવા, જે જવાબ આવે તે. ઓછા સાઇડ્રીયલ ટાઈમવાળા કોલમની સામે, પહેલા ભુવનના જે અંશ હોય તેમાં ઉમેરવા. એટલે **જન્મ લગ્નનાં** સ્પષ્ટ અંશ કળા થયાં એમ જાણવું.

૭, એ પ્રમાણે હમેશાં (૧) કુંડળીના બારે ભુવનના કશ અને તેની રાશીનું ગણિત, જન્મ મુલકના **લોકલ ટાઇમ** પ્રમાણેજ કાઢવું. (૨) અને કુંડળીના ગ્રહોનું ગણિત **ગ્રીનીચ ટાઇમની** બરાબર લોકલ ટાઈમને ફેરવી નાંખીને, ગ્રીનીચ ટાઇમ પ્રમાણેજ કરવું. એ પ્રમાણે સ્પષ્ટ કુંડળીનું ગણિત ગણવું.

સાધારણ શીખાઉને તદન સ્પષ્ટ ગ્રહ કુંડળી કાઢવાની કાંઇ જરૂર નથી, કારણકે ઘણો મોટો ફેરફ સાધારણ કુંડળીમાં પણ આવતો નથી.

સ્પષ્ટ ગ્રહ ગણિત હરેક કાર્યનો વખત ચોક્કસ કરવા માટે ઘણુંજ જરૂરનું છે. આ પુસ્તક તદ્દન શીખાઉ શરૂઆતના અભ્યાસીને માટે છે, એટલે તેમાં સંપૂર્ણ ગણિતશાસ્ત્ર આપવામાં આવ્યું નથી. ગણિ-તને લગતી બાબત આ પુસ્તકમાં જગ્યાની સંકોચને લીધે આપી નથી, પણ બીજે પ્રસંગે તેને લગતું બીજું પુસ્તક તૈયાર કરી પબ્લીશ કરીશું. **હાલમાં આ પુસ્તકમાં જે કાંઈ ગણિત કર્યું છે, તથા ગણિતનાજ સમજણો આપી છે, તે ધંધાદારીને માટે નહીં, પણ ફક્ત શીખાઉ અને જ્યોતીષ વિદ્યાની શરૂઆતનો અભ્યાસ કરનારાજ શખ્સો માટે છે, જેથી તેમાં વિશેષ બારીક અને સ્પષ્ટ ગણિત આપી નથી.**

(૪૩) ત્રાન્ઝીટ (Transit).

દરેક માણસની જીંદગીના સારા તથા માઠા બનાવોના અડસટા ત્રાન્ઝીટ મારફતે ઘણી સારી રીતે જાણી શકાય છે તેમાં ખાસ કરીને મુખ્ય ગ્રહો જેવા કે ગુરૂ, મંગળ, શની, હરશચલ, એઓ, જે જે તારીખે ચોક્કસ ભુવનોમાંથી પસાર થાય છે, તે વખતે તેઓ અસર કરે છે. ત્રાન્ઝીટ એટલે કે ચાલુ એફીમરીમાં નોંધેલા ગ્રહો દરરોજની પોતાની ચાલ મારફતે જન્મકાળની કુંડળીનાં જુદાં જુદા ભુવનો ઉપરથી પસાર થાય છે, તે વખતે, તે તે ભુવનને લગતી અસરોને ઓછા વધતા પ્રમાણમાં તેજ કે મંદ કરે છે, જેના પરીણામે, માનવીનું સુખ યા દુઃખ વર્તી શકાય છે. જે મોટે ભાગે ઘણું ચોક્કસ નીપજવાની વકી રહે છે.

શની જે જે ભુવનોમાંથી પસાર થાય છે, તે તે ભુવનોનાં કાર્યને મંદ કરી નાંખે છે, ગુરૂ જે ભુવન ઉપરથી પસાર થાય તે ભુવનને લગતી બાબતની વૃદ્ધિ કરે છે, મંગળ ઉતાવળે ઉશ્કેરણી કરે છે, અને હરશચલ અચોક્કસ એકાએકી લાભ કે ગેરલાભ આપે છે. હવે ત્રાન્ઝીટનો ઉપયોગ અને ફળ જો ડાઇરેકશન અને પ્રોગ્રેસ હોરસંકાપની સાથે સાથે જોયા હોય તો તુલોતવાલ તદ્દન સાચ્ચું ફળ દેખાડે છે, પણ ડાઇરેકશન અને પ્રોગ્રેસ વગર પણ ફળ જોઇ શકાય છે પણ તે સાધારણ જાણવું, અને ડાઇરેકશનના ફળ કરતાં તેનું ફળ ઓછું

જાણવું. જો ડાઇરેકશન સારૂં હોય અને ટ્રાન્ઝીટમાં ફળ નેષ્ટ હોય તો તેની અસર નહીં સારી કે નહીં નરસી એમ જાણવું, કારણ કે તેઓ એક બીજાની અસરને મારનારાં છે, પણ જો બેઉની અસર સારી કે માઠી એકસરખી અથવા તો લગોલગ હોય તો તેની અસર સંપૂર્ણ કરે છે. જુદા જુદા ભુવનોમાંથી ચારે ગ્રહો પસાર થાય છે, તેની ટ્રાન્ઝીટનાં ફળ નીચે લખ્યાં છે, જે ઉપરથી એક સાધારણ ટપકો હાથમાં લેતા સાથે, પંચાંગના ચાલુ ગ્રહો, જન્મની કુંડળીના ગ્રહો-પર અને ભુવનોમાં કેવી અસરની ટ્રાન્ઝીટ કરે છે, જે જોઇને મોંઢે-થીજ તુરત ભવિષ્ય કહી શકાય છે, તેમજ ભવિષ્યનાં આવતાં વર્ષોમાં કેવી કેવી ટ્રાન્ઝીટો, જન્મકુંડળીનાં કેવાં કેવાં ભુવનોપરથી પસાર થશે, તેની મોંઢે ગણત્રી કરીને ફળ દર્શાવવામાં આવે છે. શની અઢી વર્ષે એક રાશી યાને ત્રીસ વર્ષે આખું "જોડીક" યાને બાર રાશી ફરે છે, ગુરૂ વર્ષે એક રાશી અને બાર વર્ષે "જોડીક" પુરૂં કરે છે, મંગળ ૪૫ દીવસે એક રાશી અથવા તો લગભગ બે વર્ષે આખું "જોડીક" પુરૂં કરે છે, અને હરશચલ ગ્રહ સાત વર્ષે એક રાશી અને ૮૪ વર્ષે આખું જોડીક ફરે છે. એ હિસાબે કલેમેટીક વર્ષોની ટ્રાન્ઝીટ, ભવિષ્યના બનાવો સારી રીતે દર્શાવી શકે છે.

(૪૯) શનીની ટ્રાન્ઝીટ.

૧. **શની** જો જન્મ કુંડળીના **પહેલા** ભુવન ઉપરથી પસાર થતો હોય તો, મંદ ગતિ ઉત્પન્ન કરે છે, અને તે માનવીના મનને દલગીર અને દબાયલા જેવું નિરાશ બનાવે છે. જો તે માનવી ઉલટમંદ ખવા-સનો હોય તો, તેની ઉપર જોખમદારીઓનું સંકટ આવી પડે છે, અને સંતોષી અથવા સાવચેત માણસની કુંડળીમાં તે માણસ, જરા એકમાર્ગી અને ચોકાસીવાળો બને છે.

૨. **શની બીજા** ભુવન ઉપરથી પસાર થતાં, આવકમાં ઘટાડો, પૈસા સંબંધી તંગી અને ફીકર ચીંતા કરાવે છે, અને જો જન્મકાળે પણ તેવીજ અસર તે ભુવનની હોય તો જોર પ્રબળ હોય છે. પણ જો પૈસાના સારા જોગ દેખાડનારની કુંડળીના બીજા ભુવનપરથી શની જો પસાર થાય તો, તે માણસ જરા કંજુસ થાય અને કરકસર કરે,

તથા આપવા લેવામાં ઘણો હાથ ખાંચે અને જરૂર અને દયા તથા ઇનસાફ જેમાં સમાયલો હોય તેમાંજ પૈસા ખરચવાની જરારતી લાગણી દેખાડે.

૩. **શની ત્રીજા** ભુવનમાંથી પસાર થાય તો મુસાફરીમાં વિઘ્ન પડે, સગાંવહાલાંથી નાઉમેદ ને નાસીપાસ થવું પડે, જન્મકાળે સારી અસરવાળી કુંડળીવાળો માણસ આ ત્રાન્ઝીટથી જરા ગંભીર અને સાવચેત બને છે, તથા ઘણી ઊંડાણ વિચારશક્તિ તથા અભ્યાસમાં રોકાય છે, અથવા તો માનસીક અને આત્મિક વિદ્યાની શોધખોળ અને અભ્યાસ કરે છે.

૪. **શની ચોથા** ભુવનમાં-ઘર સંસારી તકરાર, દીલગીરી, શોક, અને ઘણા ધખારા અને ગેરલાભ આપનારા બનાવો ઉત્પન્ન કરે, અથવા તો એકાંતવાસમાં જાય, અથવા તો તેથી ઉલટુંજ ઘરસંસારી જંજાળ વધે, ઘરનો બંદોબસ્ત કરવા પાછળ દીલ લાગે, તથા પાછલા દિવસો માટે સગવડ કરવાની જોગવાઇ અથવા તો વીલ વસીયત કરી પોતાની આખેરી પછી પોતાની મીલકતની વ્યવસ્થા સંબંધી સર્વે કાર્ય કરે.

૫. **શની** જો **પાંચમા** ભુવનમાંથી પસાર થાય તો નાસીપાસી આપે, સરત, જુગાર, સટ્ટો વિગેરેમાં હાર આપે, બચ્ચાંની ખુવારી કરે, પૈસા ટકાના લાભને ઓછો કરે, રોકેલાં નાણાંની સ્થિતી આડકતરી રીતે ગેરલાભમાં નાંખે, પણ જો જન્મકાળે સારા ગ્રહો એ ભુવનને બચાવતા હોય તો, તે માણસ ચોખ્ખી નિષ્ઠાવાળો, ભલો, અક્કલવાળો અને મહોબતવંતો થાય, તથા સાવચેતીથી નાણાં રોકી નફો મેળવે, તથા શેર સટ્ટો કરવાને લગતી બાબતોમાં સાવચેત રહે, અને બચ્ચાંઓ માટે આગે બંદોબસ્ત કરે.

૬. **શની** જો **છઠા** ભુવન ઉપરથી ત્રાન્ઝીટ કરે તો, તબીયતને બીગાડે, શરદી કરે, જીવન શક્તિ ઓછી કરે, દેહને નબળો પાડે, નોકર ચાકરો સાથે કજીયો કરાવે, જેઓનો શની જન્મકાળે નબળો હોય તેઓએ પોતાનો ખોરાક ખાવામાં ઘણીજ સંભાળ રાખવી, તથા ૠતુના ફેરફાર વખતે શરીરની ઘણી સંભાળ રાખવી, તથા નોકર

આકરો સાથે અક્કલમંદાથી અને સમજુતીથી કામ લેવું. તેમજ સગાં સ્નેહીમાં કાકા–કાકી, મામા–મામી અથવા બધાં સગાંઓથી સંભાળીને અને વિચાર કરીને ચાલવું, કારણકે શનીને લીધે અણુગમો, દલગીરી વિગેરે થવાનો સંભવ છે.

૭. **શની સાતમા** ભુવનેથી પસાર થતાં, સંસારમાં દલગીરી, ઘણી ગેરસમજુતી, છુટાછેડા અથવા દલગીરી ઉત્પન્ન થાય છે, પણ જેઓને એ ટ્રાન્ઝીટ જો અસર નહીં કરે તેવાં ડાઇરેકશન જો સાતમા ભુવનમાં થતાં હોય તો, તે માનવી પોતાની સ્ત્રી અને સંસાર સુખને વધારે તથા તેમાં ઘણું સુખ મેળવે. પ્યાર વધે, તથા લખત અને કબાલાઓ પ્રમાણે પ્રમાણિક રીતે ચાલે. તેમજ સાચી મિત્રતા અને સાચો સંબંધ વધારે.

૮. **શની આઠમા** ભુવનેથી પસાર થતો હોય તો, ભાગીદારોથી, વારસા હિસ્સાથી ખટપટ જાગે, સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો ગુપ્ત વિદ્યા શીખે, તથા મરણ પછીની હાલતનો ખ્યાલ ઉત્પન્ન થાય. અંતઃકરણની લાગણીઓમાં ફરક પડે.

૯. **શની નવમા** ભુવને ટ્રાન્ઝીટ કરે તો કોર્ટ દરબારની મુશ્કેલી આવી પડે. સગાં સ્નેહી ઓળખાણ પીછાણ ભાઇબંધ વિગેરે સાથે ટંટો થાય, મુસાફરીમાં વિઘ્ન પડે, જો જન્મકાળે સારો સંબંધ કરતો હોય તો તે માનવી મોટો ધર્મગુરૂ થાય, તથા ગંભીર અને ગુપ્ત વિદ્યા શીખે તથા એકાગ્રતાના પ્રયોગો કરે. ઉંડાણ વિચાર શક્તિ થાય, અને ઘણો ગંભીર ઘોર કરનારો થાય.

૧૦. **શની દશમા** ભુવને ટ્રાન્ઝીટ કરે તો વેપારમાં ખોટ, દરેક કામમાં હાર, નિંદા, ફજેતી, મોટા માણસોથી, ધણીથી, વિશ્વાસ-ઘાતનો આરોપ પડે, આબરૂ જાય, જો સારી દૃષ્ટિમાં આવે તો, ગંભીર અને વિચારવંત થાય, અક્કલ વધે. સાવચેત બોલતું થાય, મોટી જોખમદારીનાં કામો કરે, અને નીતિવાન થાય, અને નીતિની કસોટી પર કસાવું પડે.

૧૧. **શની અગિયારમા** ભુવનમાં ટ્રાન્ઝીટ કરે તો, મિત્રો દુશ્મન થાય, દરેક ઇચ્છામાં નિષ્ફળતા મળે, ઘણીક વખતે બુઝર્ગ–ઘરડા માણસોની

સંઘમાં બેસવાને લાયક થાય, બુઝર્ગોનો મરતબો જાળવે, વિદ્યા હુન્નર તરફ ધ્યાન દોડાવે, મિત્રોનું તોલ કરનારો થાય, મિત્રતા જોડવામાં ઘણો સાવચેત રહે.

૧૨. **શની બારમા** ભુવનમાં ત્રાન્ઝીટ કરે, તો ઘણી દલગીરી ઉત્પન્ન થાય, છુપા દુશ્મનો ઘણા થાય, જેલખાનું વખતે ભોગવવું પડે, ગુપ્ત વિદ્યાના શોખીનોને એ ત્રાન્ઝીટ સારી છે, કારણકે છુપી અને ભેદી વિદ્યાઓ શીખે તથા શોધખોળ કરે, ગઈ ગુજરી બાબતો ઉપર ગંભીરતાથી વિચાર પુગાડે, અને ગુપ્ત વિદ્યામાં આગળ વધે.

એ પ્રમાણે બારે ભુવનોપરથી યાને જન્મકાળની રાશીઓ ઉપરથી જે જે ભુવનપરથી શની પસાર થાય તે તે ભુવનમાં તે અઢી વર્ષ જેટલી મુદત કાઢે છે, અને તે વખતે જન્મના ગ્રહોની સાથે તથા ખાસ કરીને ચંદ્રની સાથે જે જે એસપેકટસો કરે, તે તે એસપેકટસો પ્રમાણેનું, દરેક ભુવનને લગતું ફળ આપે છે. જે માનવી બેદરકાર છે તેને એ ત્રાન્ઝીટની સારી કે નરસી કોઇપણ અસરની દરકાર નથી, પણ જે માણસ દરેલ અને ઠાવકો છે, તે માણસ શનીની ત્રાન્ઝીટનો સમો સમજીને સારી તેમજ નરસી બાબતો ઉપર ખુબ ધ્યાન પુગાડી ફાયદો મેળવે છે, કારણકે શની આડકતરી રીતે કેટલીક વખત ઘણી ફાયદાકારક તક આપે છે, જે વખતે તે જે ભુવનમાં ત્રાન્ઝીટ કરતો હોય તે ભુવનને લગતી ભલી ચીજોનો અરક મેળવી શકે છે.

જ્યારે શની સૂર્ય અથવા ચંદ્ર જન્મકાળે જે રાશીમાં હોય તે રાશીવાળા ભુવનમાંથી ત્રાન્ઝીટ કરે છે, અથવા તો જન્મના રવી કે ચંદ્રની સાથે પાપદૃષ્ટિમાં આવે છે, તો મામલો ઘણો ગંભીર કરે છે, જેમકે જો ૯૦° અંશની સ્કવેર એસપેકટમાં આવે, અથવા ૧૮૦° અંશથી ઓપોઝીશનમાં અથવા તો કંજંગશનમાં રવી કે ચંદ્ર સાથે આવે તો તે વખતે જીવનશક્તિને ઓછી કરે છે, તબીયતનો ગંભીર બીગાડો કરે છે, વેપારમાં નુકસાન કરે છે, અને ખાસ કરીને શની જે ભુવનમાંથી પસાર થતો હોય તે તથા ચંદ્ર કે રવી જે ભુવનમાં હોય તે ભુવનને લગતી બાબતોમાં નુકશાન આપે છે. શનીની ત્રાન્ઝીટ જ્યારે રવી કે ચંદ્રની એસપેકટસમાં થાય છે, ત્યારેજ મોટો ફેરફાર થાય છે, બાકી ખાલી ભુવનોમાંથી પસાર થતાં તે કાંઇ ઝાઝી અસર કરતો

નથી. મુખ્ય તો જ્યારે ૧, ૪, ૭, ૧૦ એ ભુવનોમાંથી શની પસાર થાય ત્યારે ઘણીજ જોખમદારી વધે છે, પહેલું ભુવન જે **તનું ભુવન** છે, જેથી શરીરમાં તમામ શરદી દાખલ થાય છે, અને જો તેવે વખતે ડાઇરેકશન પણ જો પાપદષ્ટિનું હોય તો જીવલેણ થઇ પડે છે. જો ચોથે કે દશમે ભુવને એમ થાય તો ધંધા વેપારનું નખ્ખોદ વાળી નાખે, આંટ તૂટે અને બેઇજ્જતી થાય, જ્યારે સાતમા ભુવનેથી પસાર થાય ત્યારે, જાહેર દુશ્મનોથી ઘણું હેરાન થવું પડે. અને ઘણી આફતો આવી પડે. ચોથા ભુવનની ત્રાન્ઝીટમાં જુવાનીના વખત કરતાં ઘડપણના વખતમાં ઘણી અસર કરે છે, અને તે છતાં, જ્યારેબી એ ભુવનમાં શની ત્રાન્ઝીટ કરે ત્યારે ઘરબારથી વીખુટો કરે, અને એજ બાબતનો સંતાપ આપે. શનીનું કામ દરેક ચીજનો જથ્થો કરવાનું અને તેને નકર તથા કઠણ બનાવવાનું છે, યાને જીંદગીના બનાવોને તથા જીંદગીની જુગતીઓનો અરક એકઠો કરવાનું છે. તથા દરેક ચીજનો પાકો અનુભવ આપવાનું છે, જેથી એ ત્રાન્ઝીટના વખતમાં કેટલીક વખતે છેલ્લે ઘણી સખત અને ઘરખમ રીત રૂઢી અને વિચાર આપે છે, જે લાંબા કાળ સુધી વિસરાતા નથી.

(૫૦) ગુરૂનું ત્રાન્ઝીટ.

ગુરૂનું દરેક ભુવનોમાંથી પસાર થવું એ એક વધતા કે ઓછા આશીર્વાદ સમાન છે, કારણકે ગુરૂ **શુભ** ગ્રહ હોવાથી કંઇ ને કંઇ આરોજ લાભ આપે છે. જન્મકાળે ગુરૂ જેવી એસપેકટમાં કમજોર કે બળવાન હોય તે પ્રમાણે ત્રાન્ઝીટમાં વધુ કે ઓછું ફળ આપે, તથા ત્રાન્ઝીટ વખતે ગુરૂ જે ભુવનમાંથી પસાર થતો હોય તે ભુવનને લગતી બાબતોને ઉશ્કેરી તેનું સારૂં ફળ આપે છે.

૧. **ગુરૂ પહેલા** ભુવન ઉપરથી પસાર થાય તો તંદુરસ્તી વધારે તાકાત આપે, ખુશાલ રાખે, મોજીલો બનાવે, અને દરેક બાબતમાં આગળ વધારે, તથા પોતાના જાતીગુણને સંપુર્ણ રીતે અજમાવવાની તક આપે.

૨, **ગુરૂ બીજા** ભુવનમાં ત્રાન્ઝીટ કરે, તો જરૂર પૈસા મળે અથવા તો પૈસા કમાવાની તક આપે. તથા દરેક રીતે આવકમાં

વધારો કરે, પણ તેનું પ્રમાણ ગુરૂ જન્મકાળે જેવા દ્રષ્ટિમાં હોય તે ઉપર આધાર રાખે છે.

૩. **ગુરૂ ત્રીજા** ભુવનમાં ટ્રાન્ઝીટ કરે, તો મનના વિચારોને સુધારે, મુસાફરીથી લાભ આપે, સગાં સ્નેહીઓ તથા ઓળખાણ પીછાણવાળાંમાં ઘાટો મેળાપ અને મિત્રાચારી વધારે, તથા માનસિક અને સર્વે મનને લગતી વિદ્યા અથવા લખાણપત્ર, મુસાફરી વિગેરેમાં ફત્તેહ આપે.

૪. **ગુરૂ ચોથા** ભુવનેથી પસાર થાય તો ઘરસંસારી ઘણું સુખ આપે તથા જે કામ ઘણો વખત થયાં પાર પડતું નહીં હોય તે પાર પાડવાનો ચાન્સ મળે છે.

૫. **ગુરૂ પાંચમા** ભુવને ટ્રાન્ઝીટ કરે તો, શેર સટ્ટામાં ફાયદો કરે, તથા કામ ધંધામાં ફાયદો કરી આપે, પ્યાર મહોબતમાં જશ આપે, લગ્ન થાય, માયા મહેરબાની વધે અને સુખ આપે.

૬. **ગુરૂ** જો **છઠા** ભુવનમાં ટ્રાન્ઝીટ કરે તો તબીયત સારી રાખે, દુઃખનો નાશ કરે, નોકરોથી અને મહેનત મજુરીથી ફાયદો થાય, એજંટો, નોકરો અને હલકાં માણસોથી ફાયદો મળે, દરેક ક્રિયાકર્મ કરવામાં ફાયદો હાંસલ કરે, દૂરનાં સગાં સંબંધી, કાકા-મામા વિગેરે સર્વે સાથે સારૂં હોય.

૭. **ગુરૂ** જો **સાતમા** ભુવનેથી પસાર થતા હોય તો શેહાદી થાય, દરેક રીતનું જોડાણ, ભાગીદારી વિગેરે સર્વેમાં ઘણો ફાયદો થાય, આ વખતે ગુરૂ મારફતે દરેક જાતનું જોડાણ થાય છે, મિત્રાચારી, ભાગીદારી, લગ્નનાં જોડાણ, વિગેરે સર્વે ઘણાં સારાં સમજવાં, કજીયો અને સરકાર દરબારમાં પણ ફત્તેહ આપે, પણ તેને લગતી બાબત બીનસ્વાર્થી અને સાચી હોવી જોઇયે. જે માણસો ઇન્સાફી હોય અને ઇન્સાફને ચાહનારા હોય, તેવા આસામીઓથી ઘણો ફાયદો મળે.

૮. **ગુરૂ આઠમા** ભુવને ટ્રાન્ઝીટ કરે તો વારસો હિસ્સો મળે, અથવા તો ભાગીદાર તરફથી પૈસા મળે, લગ્નથી રીતભાત સારી થાય, તેમજ દરેક ગુપ્ત વિદ્યા અને આસ્માની વિદ્યા શીખવાને માટે સારો છે, ખુવાબ અને તેની તાસીર તથા બીજા બાતેનના ભેદો સારી રીતે

સમજી શકે. મરતા માણસને શાંતિ અને સુખમાં મરે, તેમજ હલકી મનશક્તિનાં માનવીઓને ધર્મ સંબંધી કાંઇક જાણવાજોગ ખેંચાણ થાય.

૯. **ગુરૂ નવમા** ભુવનેથી પસાર થાય તો, મનશક્તિને વધારે છે, તથા સારા વિચારો, ધર્મ તરફ દીલસોજી તથા ફીલસુફી શીખે, દરેક પરદેશી બાબત અને પરદેશને લગતા સવાલો માટે ઘણો સારો છે, તેમજ બાહેર પરદેશ તરફથી ફાયદો મળે, અને જો ડાઇરેકશન નવમા ભુવનમાં સારાં હોય તો, લાંબી મુસાફરી અથવા તો દરિયાની સફર કરાવે.

૧૦. **ગુરૂ** જો **દશમા** ભુવનેથી પસાર થાય તો આબરૂ ઇજ્જત મળે અને મોભો વધે, અને જો જન્મકાળે શુભ ડાઇરેકશન થતું હોય તો, ઘણો માનમરતબો વધે ને જાહેરમાં આવે, અને ભવિષ્ય સારૂં કરે, અને ફાયદો આપે,

૧૧. **ગુરૂ** જો **અગિયારમા** ભુવનમાં ત્રાન્ઝીટ કરે તો મિત્રો સાથે સારૂં જોડાણ થાય, મિત્રો તરફથી લાભ થાય. અને કાંઇક અંતરજ્ઞાનનો અનુભવ થાય, મન શાંત રહે અને દરેક રીતે ખુશાલી ઉપજે.

૧૨. **ગુરૂ બારમા** ભુવનેથી પસાર થાય તો, છુપા દુસ્મનો મારફતે ન ધારેલી ફતેહ જરૂર મળે, અને વળી બુરૂં કરનારા તરફથીજ ભલું થઇ આવે, અને દરેક આફતોના અંતમાં ઘણો લાભ થઇ આવે. ગુપ્ત વિદ્યા અને આસમાની ભેદો જાણવા માટે ઘણુંજ સારૂં પોઝીશન છે, કાંઇ વિચિત્ર અનુભવ અને જ્ઞાન સંપાદન કરે.

ગુરૂની ત્રાન્ઝીટથી એક કમનસીબ કુંડળીને પણ ફાયદો થાય છે, અને તેટલા વખત તે માનવીની કમનસીબીને દુર રાખી તેને શાંતિ બક્ષે છે, માટે હરેક માણસે ગુરૂની ત્રાન્ઝીટ દર વર્ષે તપાસી તેને લગતા સારા ગુણો ગ્રહણ કરવાથી ઘણા ફાયદા થાય છે. ગુરૂ કાંઇ ઉપર ટપકેની અસર કરતો નથી, પણ માનવીનાં ભીતર અને અંતઃકરણમાં અસર કરે છે, જેથી ખરાં જીગર અને ખરી આસ્થા મારફતે જો ગુરૂની ત્રાન્ઝીટ તપાસીને તેના વાઇબ્રેશન ગ્રહણ કરવામાં આવે તો બેસુમાર ફાયદો થાય છે. અસલનાં માજીઓ તથા ફકિરની અને

ઇજીપ્ત તથા ગ્રીસની હજારો વર્ષની આગમજ થઇ ગયલી પ્રજાઓ ગુરૂનાં વાઇબ્રેશનનો ઉપયોગ કરી, હરેક ફાયદા મેળવતા હતા. જેને લગતી રીત રૂઢીઓ ઘણીજ સહેલ અને કોઇપણ ધર્મના બાધ વગરની છે, તથા જે માનવી તેના ફાયદાનો અભ્યાસ કરી વપરાસમાં લે છે, તે હરેક રીતે ફતેહમંદ નીવડે છે. એવું સાયન્સ, વિદ્યા, અને પ્રયોજય બાબતોથી અનુભવી જોયું છે. આસ્થા (faith) સર્વેથી મુખ્ય ભાગ ભજવે છે, તથા હાલના જમાનાની સાચી સાહદત પુરી પાડે છે. મારકોની ગ્રામમાં દુનિયાઈ પદાર્થોની વીજળી કામ કરે છે, જ્યારે એ બાબતમાં માનસિક આત્મિક અને કાયિક વીજળીઓ મારફતે વાઇબ્રેશનોનું જોડાણ કરવામાં આવે છે, જેની હજારો વર્ષ પર વપરાતી અસલ રૂઢી ઘણીજ સહેલ છે.

ગુરૂ અંતઃકરણપર અસર કરી તે મારફતે ફત્તેહ અને સુખ આપે છે, અને બાહેરથી તે કદી પણ કોઇ ચીજનો લાભ આપતો નથી, એના વાઇબ્રેશનની અસર આસ્થા ઉશ્કેરે છે, જેથી આશાનાં કીરણ પ્રગટે છે, તે આશા ઉપર હામ બીડી મેહનત કરવાથી તેના ફળ અંતમાં રૂડાં અને ફળદ્રુપ નીવડે છે. કહેવત છે કે "દાતા જીસકો દેત હય વાંહકા ભર ભર દેત" (To him who hath shall be given) યાને નસીબ, નસીબને વધારે છે, એટલે કે જે કોઇ સમો તપાસ્યા કરે અને શુભ સમો હાથ આવ્યે રૂડાં કામ કરે, તે અખૂટ ફાયદો મેળવી શકે તેમ છે.

ગુરૂ જ્યારેબી ચંદ્ર કે રવી જન્મકાળે જે રાશીમાં હોય તે રાશીમાંથી પસાર થાય ત્યારે ઘણુંજ સુખ આપે, અને તે વખતે જે જે શુભ તંકો મળે છે, તેવી કોઇપણ બીજે વખતે મળવી મુશ્કેલ છે. ગુરૂનું ફળ હમેશાં ઘણા પ્રમાણમાં મળે છે, તથા ભરપુર રીતે મળે છે.

[૫૧] મંગળનું ત્રાન્ઝીટ.

મંગળનો ગ્રહ જ્યારે ત્રાન્ઝીટમાં જે કોઇ ભુવનેથી પસાર થાય, ત્યારે તે ભુવનને લગતું ફળ, ઉતાવળીયો, જલદી, અધકચરૂં, અને કવચીતજ સંપુર્ણ આપે છે, કારણકે મંગળનો ગ્રહ ઉતાવળીયો, આકરો ગરમ અને ઉછાંછળો છે, તથા કંઇપણ બાબતમાં હદની અંદર રહેતો

નથી, કારણકે એ જુસ્સાને ઘણો ઉશ્કેરનારો છે, તથા ગુરૂની માફક કોઈપણ રીતે ઠંડા કે સંપૂર્ણ સુખ આપનારો નથી. એના એવા આકરા અને ઉતાવળિયા ગુણને લીધે ઘણીક વખત નહીં ધારેલાં તેવાં કાય કરવાનો મનમાં એકદમ જુસ્સો ઉત્પન્ન કરે છે, અને એક તોપના ગોળાની માફક એની અસર ધડાકા ભડાકા અને દોડધામ સાથે થાય છે. કેટલીક વખતે ઘણાજ ઠંડા સ્વભાવનાં માણસોને જ્યારે એવી અસર થાય છે ત્યારે તેઓ ઉલટમંદ થઈને કામ કરે છે, જે વિચારો મનવંતરમાં દાબી રાખીને ગોખ્યા કીધા હોય તો તે વિચારોને ફળદ્રુપ કરવાને જાહેરાત આપી દે છે. સાધારણ કુંડળીના માણસોને બીજે વખત એ ગ્રહની ટ્રાન્ઝીટ ઉતાવળિયો, ઉછાંછળો અને ખુબ ઉમંગી બનાવી વગર વિચારે ઉતાવળિયાં કામ કરવાને ઉશ્કેરે છે, પણ ઠરેલ અને ઠંડા સ્વભાવવાળો માનવી એ જુસ્સાઓને દાબી દઈ ઘણીક વખતે એવું ઠરેલ પગલું ભરે છે કે જેથી ફક્ત એની અસર કામ કરવાની ઉલટ સીવાય બીજા કશામાં સમાતી નથી. મંગળનો ગ્રહ જ્યારે બીજા ભુવનોમાંથી પસાર થાય ત્યારે તેની અસર કંઈ ઝાઝી થતી નથી પણ જ્યારે સૂર્ય ગ્રહ ચંદ્ર કે રવી ઉપરથી પસાર થાય છે, ત્યારે ઘણી અસર કરે છે.

૧. **મંગળ પહેલા** ભુવને ટ્રાન્ઝીટ કરે તો ઉછાંછળો અને આકરો સ્વભાવ કરે, કામ કરવાને ઉલટમંદ બનાવે અને ઇચ્છા પૂર્ણ કરવાની ખંત આપે.

૨. **મંગળ બીજા** ભુવનમાં પસાર થાય તો, ઉડાઉ ખર્ચ કરે અને પૈસો ગુમાવે છે. વળી ખાણખોદ અને ચુનોચરા કરવાની ટેવ પાડે છે તેમજ ખાલી ડોળ અને એસ્કાઈ તથા મોટાઈનો ધખારો આપે છે.

૩. **મંગળ જો ત્રીજા** ભુવનેથી ટ્રાન્ઝીટ કરે તો મુસાફરીમાં એક્સીડન્ટ કરે, તથા મનપરનો કાબુ ખસી જાય, ઉતાવળું અને વિચાર વગરનું કામ કરાવે.

૪. **મંગળ જો ચોથા** ભુવનમાંથી પસાર થાય તો ઘર ખાલી કરવું નહીં તથા કંઈપણ બાબતમાં ફેરફાર બનતાં સુધી કરવા નહીં.

૬. **મંગળ પાંચમા** ભુવને જો ત્રાન્ઝીટ કરે તો ન ધાર્યો ઘણો લખલુટ અને ઉડાઉ ખર્ચ કરાવે સારે માર્ગે પૈસા ખરચાય નહીં, છંદી બનાવે, અને વગર કારણે જરા જરામાં ભેજું ફેરવી ગુસ્સો ઉત્પન્ન કરી તકરારીઓ ખવાસ બનાવે.

૬. **મંગળ** જો **છઠ્ઠા** ભુવનમાંથી પસાર થાય તો તબીયતને થકવી નાંખી સીક પાડે, તથા થાકથી ઉત્પન્ન થતાં દરદો થાય, અને નોકર ચાકરોથી હેરાન થવું પડે.

૭. **મંગળ સાતમા** ભુવને ત્રાન્ઝીટ કરે તો, લગ્ન થવામાં અડચણ કરે, જોડાણ અને સમજુતી નહીં થાય, કેસ કજીઓ, સરકાર દરબારની ખટપટ વિગેરે ઉભું થાય, તેમજ ભાગીદારીનો વાંધો પડે, ભાગીદારો સાથે ખટપટ થાય, જાહેર દુશ્મનો ઉભા થાય, અને ખટપટ, ટંટો ફેસાદ અને દુશ્મની ઉભી કરે.

૮. **મંગળ** જો **આઠમા** ભુવનમાંથી પસાર થાય તો કંઇ ઝાઝી અસર કરતો નથી, પણ જો કોઇ પાપદૃષ્ટિ અથવા પાપગ્રહ ત્યાં હોય તો વખતે એકસીડન્ટ કરે, અને વખતે વારસા હિસ્સામાં વાંધા ને અટકાવ નાંખે.

૯. **મંગળ નવમા** ભુવને ત્રાન્ઝીટ કરે તો, ભરભર બોલીઓ બોલીને હાડમાર થનારો સ્વભાવ આપે, અને કડવા સખુનો ઓચરાવે.

૧૦. **મંગળ** જો **દશમા** ભુવનમાંથી પસાર થાય તો લોક નીંદાનો ભોગ થાય, પોતાનો વાંક હોય કે નહીં હોય તોપણ બદનામ થાય, આંટ ઘટે, નુકસાનીમાં પડે, અને આબરૂ ગુમાવે.

૧૧. **મંગળ અગિયારમા** ભુવનેથી જો પસાર થાય તો મિત્રો સાથે દુશ્મનાઈ અને ખટપટ વધારે, અને દગાબાજ મિત્રોથી દુઃખ ખમવું પડે.

૧૨. **મંગળ** જો **બારમા** ભુવને ત્રાન્ઝીટ કરે તો, જુલ્લાં તોહોમતમાં આવી પડે, નિર્દોષ છતાં ગુનાહમાં સપડાય તથા દુશ્મનો અને કાવાદાવા કરનારાઓના હાથમાં ફસી પડે.

મંગળનો ગ્રહ જ્યારે ચંદ્ર કે રવી અથવા તો એક, ચાર, સાત, દશ એ ભુવનોમાંથી પસાર થાય ત્યારેજ કાંઇક સંગીન અસર કરે છે,

બાકી બીજાં ભુવનોમાં દમ વિનાની અસર કરે છે. જ્યારે રવી કે ચંદ્ર અથવા ૧, ૪, ૭, ૧૦ મા ભુવનેથી પસાર થાય ત્યારે ઘણું કરીને એક્સીડન્ટ કરે છે, તથા ઉતાવળીયો ને આકરો વગર સમજનો વિચાર ઉત્પન્ન કરે છે. તથા વારંવાર તાવની અસર કરે છે, તથા સ્વભાવ ઘડી ઘડી ઉશ્કેરાઇ જાય તેવો બનાવે છે, જો જન્મકાળે કંઇ તબીયત બગાડવાનું ડાઇરેકશન થતું હોય તો તેવે વખતે તે ડાઇરેકશનવાળાં ભુવનમાંથી અથવા તો ડાઇરેકશન કરતા ગ્રહ ઉપરથી જો મંગળ ટ્રાન્ઝીટ કરે તો ગરમીને લગતાં દરદો, જેવાં કે સોજો, અને નાદુરસ્ત તબીયત તથા અસાધારણ શારીરીક ફેરફાર કરે. ખાસ કરીને જ્યારે ચંદ્ર ઉપરથી મંગળ પસાર થાય છે ત્યારે જરૂર એક્સીડન્ટની ધાસ્તી રહે છે, જોકે ઘણીક વખતે એક્સીડન્ટ કરે છે, તેમાં શરીરને નુકસાન વટીક થાય છે, પણ ઘણું કરીને મરણતોલ એક્સીડન્ટ મંગળ કરતો નથી. જો માનવી મંગળની ટ્રાન્ઝીટ તપાસ્યા કરે અને પોતાના ગુસ્સાઓપર કાબુ રાખી કામ કરે તો મંગળની અસર દાબવા ઉપરાંત, ઘણો લાભ મેળવી, વગર કારણની અને નજીવાં બહાને થતી ખટપટો અને નાગીપાસીઓને દૂર કરી શકે.

[૫૨] હરશચલની ટ્રાન્ઝીટ.

સાધારણ ગ્રહો કરતાં આ ગ્રહની ખાસીયત તદનજ વિચિત્ર છે, અને ઘણાજ આગળ વધેલા વિચાર ધરાવનારાઓ ઉપર તેની મુખ્ય અસર છે. ૮૪ વર્ષે એક આખું સરકલ કરે છે, યાને સાત વર્ષે એક રાશી ચાલે છે, જેથી ઘણોજ ધીમો છે, અને તેથી દરેક ચીજની **જાગૃતી** કરનારો એ ગ્રહ છે. અને એની અસર ધરખમ, સાવચેત અને મજબુત હોય છે. સીધી અને જાહેર રીતે એ ગ્રહ માનવીની મનશક્તિ ઉપર અસર કરે છે, પણ આડકતરી રીતે એની અસર ખાસીયતો અને ગુસ્સાઓપર પણ થાય છે, પણ શરીર સંબંધમાં તો એની અસર નજીવી જેવી છે. એ ગ્રહની એવી ખાસીયત છે કે કોઈ વખત હરેક બાબતને ગાળી કાઢી તેને સ્વચ્છ બનાવે છે, કોઇ વખત તેને તદન તોડી નાંખી ટુકડે ટુકડા કરી નાંખે છે, કોઇ વખતે એકાએક વધારો કરે છે, તો કોઇ વખતે ફનાફાતિયા કરી નાંખે છે. એની

અસરનું પ્રમાણ રહેતું નથી. વળી શનીના ગ્રહથી જે કાંઈ બન્યું હોય તેને એ ગ્રહની અસર સદંતર તોડી નાંખે છે. જુની અને અસલી બાબતોને ઘડીકમાં જાહેરમાં લાવે છે, અને ઘડીકમાં સદંતર તેનો નાશ કરી, નવીજ રીતનો સુધારો દાખલ કરે છે. ખાસ કરીને સુધારો વધારો કરવાની ઉપર તેની અસર ઘણી છે. શરીરમાં તે ફક્ત ગ્નાન-તંતુઓને અસર કરે છે, ને જો શરીર બાબતમાં એની અસર થાય છે તો વિચિત્ર—નહીં સમજ પડે તેવું દરદ આપે છે. એ ગ્રહ ઘણોજ ખુલ્લો અને ભડભડ બોલો છે, માને જે કોઈ માણસને એ ગ્રહની અસર થાય છે, તે જો અદેખો, કે એકલપેટો બને છે તો, તેમ થવા દેતો નથી. દરેક ચીજનો વાજબી વધારો કરનારો અને માનસીક વિદ્યા અને છુપા ભેદો તથા ઉંચી કળાની વિદ્યાઓ શીખવનારો છે. હરશચલ ગ્રહની ખાસીયત ફક્ત મેગ્નેટીક શક્તિવાળાંઓજ પોતામાં સહેલાઇથી ખેંચી લે છે. **કાયિક ચૈતન્ય** જેઓમાં વધારે હોય, તેઓનેજ એ ગ્રહ વધુ અસર કરે છે, અને બીજા સાધારણ સંસારી અને મતલબિયા માનવીઓ કે જેઓની **કાયિક શકિત** હજારો દુનિયાઈ લાલચોથી ભરપુર હોય છે, તેઓમાં એ ગ્રહની અસર ઘણી અચુક અને ભિન્નભિન્ન છે. માટે એની ત્રાન્ઝીટ ઉપર ઘણો ખ્યાલ આપવાની જરૂર છે.

૧. **હરશચલ** ગ્રહ **પહેલા** ભુવનપરથી પસાર થાય તો સંસારી વહેવારી બાબતનાં તથા દરેક બાબતમાં ઘણી ન ધારેલી ઉથલપાથલ થાય, અને ઘણો વિચિત્ર અનુભવ મળે, વળી (નર્વસ) ગ્નાનતંતુઓને લગતી વ્યાધીઓ થાય, આધાશીશી વિગેરે ભેજાને લગતી માંદગી ઉત્પન્ન થાય.

૨. **હરશચલ** ગ્રહ **બીજા** ભુવનેથી ત્રાન્ઝીટ કરે તો પૈસાની ઉથલપાથલ કરે, તેનો આધાર જન્મકાળે એ ગ્રહ શુભ કે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તે પ્રમાણે જાણવું, કારણકે એ ગ્રહ બીજા ભુવનમાં નસીબને તદ્દન ફેરવી નાંખે છે. તવંગરને ભીખારી અને ભીખારીને તવંગર બનાવે છે.

૩. **હરશચલ** ગ્રહ **ત્રીજા** ભુવનમાંથી પસાર થાય તો ઘણી મુસાફરી કરાવે. મનશક્તિ અને વિચારશક્તિને ફેરવી નાંખે, કંઇક

નવીન શોધખોળ કરાવે, **આત્મિક અને માનસીક વિદ્યાઓ** તરફ મન દોડાવે અને તે વિદ્યાઓનો અનુભવ થાય, અને ઘણું કરીને અંતર દૃષ્ટિને ખોલે છે.

૪. **હરશચલ ચોથા** ભુવને ત્રાન્ઝીટ કરે તો, **ઘર તથા** રહેઠાણની બાબતમાં ફેરફાર કરે, અને દરેક ચાલુ અને જાહેર બાબતનો અંત લાવે. અથવા કાર્યનો નીવેડો લાવે.

૫. **હરશચલ** ગ્રહ જો **પાંચમા** ભુવન ઉપરથી પસાર થાય તો, પ્યાર અને **મહોબતમાં** હરકત કરે, અને સ્ત્રી મરદના વહેવાર સંબંધી વિચિત્ર પરીણામ ઉપજાવે, ફરઝંદોને હરકત કરે.

૬. **હરશચલ** ગ્રહ જો **છઠ્ઠા** ભુવનમાં ત્રાન્ઝીટ કરે તો, વિચિત્ર દુઃખ દરદ કરે. ઘણું કરીને માનસિક યાને મનશક્તિને લગતાં અથવા તો કાયિક ચૈતન્યને લગતી વ્યાધી ઉત્પન્ન કરે.

૭. **હરશચલ** ગ્રહ જો **સાતમા** ભુવનમાંથી પસાર થાય તો સ્ત્રી મરદને ખટપટ જાગે, જુદા છેડા થાય, કજીયો થાય, તથા વિચિત્ર સંજોગો વચ્ચે લગ્નો થાય.

૮. **હરશચલ** ગ્રહ જો **આઠમા** ભુવને ત્રાન્ઝીટ કરે તો આત્મિક અને માનસિક વિદ્યાને લગતું જ્ઞાન આપે.

૯. **હરશચલ** ગ્રહ જો **નવમા** ભુવનેથી પસાર થાય તો આત્મિક વિદ્યા શીખે, નજુમી બનાવે, મુસાફરી કરાવે અને બાતેન ભેદ જાણવાની શક્તિ વધે.

૧૦. **હરશચલ** ગ્રહ જો **દશમા** ભુવને ત્રાન્ઝીટ કરતો હોય તો, વિચિત્ર ધંધો કરે, ધંધા રોજગારમાં ફેરફાર કરે. એકાએક ખોટ આવે, વખતે બેઇજ્જતી કરે, અથવા તો ન ધાર્યો ફાયદો કરી આપે. એ ગ્રહની અસર દશમા ભુવને ઘણી અસંભવિત અને અચબુચ થાય છે.

૧૧. **હરશચલ** ગ્રહ **અગિયારમા** ભુવનમાંથી પસાર થાય તો વિચિત્ર મનશકિતવાળા મિત્રો થાય, તથા અંતરમાં કાંઇક નવીન ખ્યાલોનો જુસ્સો ઉભો થાય, જ્ઞાન મળે.

૧૨. **હરશચલ** ગ્રહ જો **બારમા** ભુવનેથી પસાર થતો હોય તો, ઘણો વિચિત્ર અનુભવ આપે, અને ઘણું કરીને દરેક બાબતમાં બંધન

નાંખે, અટકાવ પડે, અને જો જન્મકાળે પાપદૃષ્ટિમાં ફસેલો હોય તો, વખતે મોટા દાવાથી કેદખાને જવું પડે.

આ ગ્રહની અસર ઘણીજ વિચિત્ર છે, અને તેનું પાકું અનુમાન થઇ શકતું નથી, માટે એની ચાલણુની ખુબ તપાસ રાખવાની ઘણીજ જરૂર છે.

(૫૩) રવી, શુક્ર અને બુધની ત્રાન્ઝીટ.

રવીની ત્રાન્ઝીટ જે જે ભુવનોપરથી દર મહીને પસાર થાય છે, તેતે ભુવનોમાં જે જે ગ્રહો હોય તેની અસરને ઉશ્કેરે છે, એ બાબત આપણને જાહેર છે કે, કેટલાક માનવી વર્ષના કેટલાક દિવસ નસિબવંત થાય છે, તો વળી મહીનાઓ સુધી તે કમનસીબ રહે છે, એ કાંઇજ નહીં. રવી સારા તેમજ માઠા ગ્રહોની અસરોને જુદે જુદે વખતે ચૈતન્ય આપે છે તે પ્રમાણે તેની અસર થાય છે.

શુક્ર અને **બુધ** આ બન્ને ગ્રહોની ત્રાન્ઝીટ નજીવી જેવી છે, અને તેઓની કાંઇપણ મુખ્ય અસર નથી, જન્મકાળે એ ગ્રહ જેવી એસપેકટસનો અથવા ઉંચ કે નીચનો હોય તેવી અસર તેની ત્રાન્ઝીટ વખતે તે આપે છે, તેઓ ખાસ કરીને જ્યારે પહેલા કે દશમા ભુવને આવે છે ત્યારેજ અસર જણાય છે. ખાસ કરીને ઘણીજ નાજુક લાગણીવાળાઓને એ ગ્રહોની ત્રાન્ઝીટથી ફાયદો, ગેરફાયદો, વિગેરે માલમ પડે છે.

[૫૪] ત્રાન્ઝીટની ખુબી.

ત્રાન્ઝીટ ઉપર એકદમ સંપૂર્ણ વિશ્વાસ મુકવો ના મુનાસેબ છે, કારણ કે તેઓ તો પંચાંગની ગતિને આધારે આસ્માનમાં ફરે છે, જેથી તેની અસર ફક્ત જન્મકાળે જે ગ્રહોની અસર હોય તેને ગતિ આપે છે. જેમકે જન્મ વખતે શની જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય અથવા તો નીચનો હોય તો શનીની સારી ત્રાન્ઝીટના વખતમાં કંઇ જન્મકાળના શનીના દુઃખની અસર કમતી થતી નથી, પણ ગુરૂની ત્રાન્ઝીટ, તેવા શનીની જન્મની માઠી અસરથી દુઃખી થતાને થોડો અખ્ખારો તથા દુઃખ ખમવાની હીંમત આપે છે. ત્રાન્ઝીટની ખરી અસર એજ કે, જન્મ-

કાળે ડાઇરેકશનથી જે સારૂં ફળ હોય તે સારી ટ્રાન્ઝીટથી તેજી પકડે, ને જે માઠું ડાઇરેકશન હોય તે માઠું પરીણામ લાવે.

જ્યારે ચંદ્ર ડાઇરેકશનથી જન્મના શની સાથે ૯૦° અંશ કે ૧૮૦° અંશની પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય, તેવે વખતે જો શનીની ટ્રાન્ઝીટ, પ્રોગ્રેસ ચંદ્રવાળી જગ્યાએ થાય તો, શનીની સંપુર્ણ બુરામાં બુરી અસર તમામે તમામ થાય. એજ પ્રમાણે એક શુભ ગ્રહની અસર સારૂં ફળ નીપજાવે.

ટ્રાન્ઝીટમાં જ્યારે શની ચંદ્રની પુંઠ પકડે છે, ત્યારે ઘણાં પરિણામો નીપજે છે, કારણકે શની, પ્રોગ્રેસ ચંદ્રની જગ્યાપર ટ્રાન્ઝીટ કરે છે, હવે પ્રોગ્રેસ ચંદ્ર લગોલગ અઢી વર્ષે એક રાશી પ્રોગ્રેસમાં ચાલે છે, અને ટ્રાન્ઝીટ કરતો શની પણ પંચાગ પ્રમાણે લગોલગ અઢી વર્ષ સુધી ટ્રાન્ઝીટમાં ચાલે છે. જેથી, જન્મકાળે જે કોઇની કુંડળીમાં ચંદ્ર અને શનીને પાપદૃષ્ટિ હોય. અને જો તેવી કુંડળીનાં ડાઇરેકશનપર શનીની ટ્રાન્ઝીટ ચાલુ થાય તો, તે માણસને જન્મ સુધી દુઃખ દરીદ્રતા વેઠવી પડે. કારણકે ડાઇરેકશન પ્રમાણે ચંદ્રની પ્રોગ્રેસ ચાલ અને શનીની ટ્રાન્ઝીટની ચાલ એકસરખી છે, જે બનાવ જન્મકાળે બનવાથી, પ્રોગ્રેસ ગણીત પ્રમાણે જીંદગીભર શની તેને હેરાન કર્યાજ કરે. ચંદ્ર જ્યારે કંજંગશન અથવા સ્કવેર અથવા ઓપોઝીશનમાં જો જન્મકાળે જેને અસર કરે તેને શનીની ટ્રાન્ઝીટ એવું નેષ્ટ ફળ આપે છે.

એ પ્રમાણે કોઇપણ ગ્રહની સારી અથવા બુરી ટ્રાન્ઝીટ કોઇપણ ભુવન અથવા તો તે માંહેલા કોઇપણ ગ્રહ ઉપરથી પસાર થતાં, જો જન્મકાળની કુંડળીનાં ડાઇરેકશન પ્રમાણે સારી અથવા માઠી અસર થતી હોય તો તે અસરને ફક્ત ટ્રાન્ઝીટ પણ તેવાજ પ્રકારની થયે પોતાની સંપૂર્ણ અસરનો ફટકો મારવાને બની આવે છે. એટલું જરૂર ધ્યાનમાં રાખવું કે જન્મકાળે જે જે અસર ગ્રહો કરતા હોય તે અસરો, તે ગ્રહોની ટ્રાન્ઝીટથી ઉશ્કેરાય છે, પછી બુરી ભલી અને સખ્ત કે સાધારણ તેનું પ્રમાણ ફકત જન્મના ગ્રહોથીજ થાય છે. એ પ્રમાણે ટ્રાન્ઝીટની બાબત ઘણીજ ધીરજ અને અક્કલથી તપાસવાની જરૂર છે. કારણકે થઇ ગયલી અને થવાની બાબતોના ચોક્કસ ઇસારા ગ્રહો ઉપરથી સહેલાઇથી થઇ શકે છે.

(૫૫) ડાઇરેકશન્સ.

માનવીના જન્મથી બલકે હરેક પેદાસની ઉત્પત્તિથીજ તે પેદાસ કુદરતી રીતે, આડકત્રી કે સીધી, દેખીતી કે બાતેન રીતે, આગળ વધતીજ જાય છે, અને માનવીના વિચાર અને ઇચ્છાશક્તિ એટલાં બધાં તો પ્રબળ છે કે માનવી જે વિચારે તે ઇચ્છામાં બદલાઈ જઈ, કાર્યમાં ફેરવાય છે. અંગ્રેજી જ્યોતીષમાં ડાઇરેકશન મારફતે ઘણીક બારીક બાબતો જોઈ જાણી શકાય છે. આગળ સમજાવવા પ્રમાણે એક જન્મની કુંડળીનાં રાશી ગ્રહ વિગેરેપરથી રૂપ રંગ, ચાલચલણ, અને નસીબની સાધારણ બાબતોનો આશરો, જન્મથી તે જીંદગીના અંત સુધીનો કહેવામાં આવે છે, પણ તે બનાવો અને બાબતો કયા ચોક્કસ વખતે થશે, તે વખત તેમાંથી કહેવાઈ શકાતો નથી. ધારો કે ચંદ્ર એક માણસથી કુંડળીમાં સાતમા ભુવને ઘણી સારી દૃષ્ટિમાં છે, કે જે દેખાડે છે કે લગ્ન થશે, અને સારૂં ફળ આપશે, **પણ ક્યારે આપશે** તથા લગ્ન કેઈ તારીખે થશે તે કહી શકાતું નથી, જેથી દિવસ ટાઇમ અને વેળા જણાવવાને વાસ્તે ડાઇરેકશન ગણવાની જરૂર છે, યાને જન્મ દિવસના ગ્રહોને પહેલે તપાસી પછી તે ખુદ ગ્રહો કેટલા આગળ પાછળ ચાલેલા છે તે ગણવાની જરૂર છે. જેમ જીંદગી આગળ વધતી જાય છે તેમ માનવીના ગ્રહની ચાલ પણ નિત્ય વધે છે.

પ્રાયમરી ડાયરેકશન.

દુનિયાની ફરવાની ગતિને લીધે ગ્રહો નજદીક અથવા દૂર જતા માલમ પડે છે, યાને એક ભુવનથી બીજા ભુવનમાં જાય છે, પણ જન્મકાળના ગ્રહોની રાશીમાં તેથી કંઈ ઘણો ફરક પડતો નથી, દાખલા તરીકે ધારો કે એક બચ્ચું સવારના સૂર્ય ઉદયને વખતેજ જન્મ્યું, હવે જો કે પૃથ્વીના ફરવાથી બે કલાક પછી રવી કે જે જન્મ વખતે પહેલા ભુવનમાં છે, તે આગળ વધેલો યાને બારમા ભુવનમાં ગયેલો જણાશે, તેથી કાંઈ જન્મના રવીની રાશી કે અંશમાં ફરક પડતો નથી. વધુ ખુલાસાવાર જોતાં દાખલા તરીકે ધારો કે એક બચ્ચાંનો જન્મ રવી ઉદયનાજ વખતે થયો અને તે વખતે જન્મ લગ્ન મેષ રાશીનો એક અંસનો હતો, અને દશમા ભુવને મકર રાશી

૦ અંશે હતી. હવે એક કલાક પછી રવી, પૃથ્વીના ફરવાને લીધે મકર રાશી ૧૪° અંશે દશમા ભુવને થઈ, જે હિસાબે લગ્ને વરખ રાશી ૪ અંશની આવી, બીજા કલાકે રવી બારમા ભુવને ગયો, દશમા ભુવને ૨૮° અંશે મકર રાશી થઈ, ને લગ્ને ૨૦° અંશે વરખ રાશી થઇ. એ પ્રમાણે જે ફેરફાર થયો, તેને **પ્રાઇમરી ડાઇરેક્શન** કહેવામાં આવે છે, અને એના વખતની ગણત્રી એવી છે કે :– દર એક ડીગ્રી દશમા ભુવનમાં આગળ વધે, તેની વચ્ચે જેટલો ફરક પડે તે વખત યાને સાઇડ્રીયલ ટાઇમની ચાર મીનીટ જાણવી. **દરેક ચાર મિનીટ જન્મ પછી=એક વર્ષની જીંદગીનું ફળ જાણવું** અને તે પ્રમાણે દર ચાર મિનીટે, જે જે ફેરફાર ભુવનોના અંશમાં તેમજ ગ્રહના અંશમાં થાય, તથા એસપેકટસો બદલાય તે પ્રમાણે તેનું ફળ, **દર ચાર મિનીટે એક વર્ષનું જાણવું**. આ પ્રાઇમરી ડાઇરેકશન સર્વેથી ઘણુંજ ઉત્તમ છે. પણ તે સાધારણ રીતે વાપરી શકાતું નથી, કારણકે એના ગણીતનો વખત એટલો તો ઓછો છે, કે ફક્ત ચાર મિનીટનો જન્મ વખતે જો ફરક પડે, તો ડાઇરેકશનના ફળમાં એક વર્ષનો ફરક પડી જાય, જેથી જન્મ વખતે મુખ્ય ભાગે કુંડળીમાં લગભગ અરધા કલાક જેટલો ફરક રહે છે, જન્મ વખતે ઘડીયાળ બરાબર એક્યુરેટ હતું કે નહીં તેની ખાત્રી શું? માટે એ રીત જો કે ઘણીજ ઉત્તમ છે, પણ વહેવારૂ રીતે તે વાપરવાની ઘણીજ મુસીબત છે, અને સ્વભાવીક રીતે એકપણ મિનીટનો ફરક પડ્યો તો ત્રણ મહીનાના ફળમાં ફરક પડી જાય છે, જેથી એ રીત જોકે ઘણીજ ઉત્તમ હોવા છતાં વાપરવામાં આવતી નથી. આગળ એ બાબત વધુ સમજાવી છે.

[૫૬] સેકન્ડરી ડાઇરેક્શન.

જેમ પ્રાઇમરી ડાઇરેકશનમાં પૃથ્વીના ફરવાથી ફેરફાર થાય છે, તેમ સેકન્ડરી ડાઇરેકશનમાં **ગ્રહોની** પોતાની ચાલને આભારી છે. પૃથ્વીના ફરવાથી જે ફરક પડે છે તે, તથા ગ્રહો પોતાની ઓરબીટમાં આગળ ચાલે છે તે, એ બન્નેના ફરકથી નવી નવી એસપેકટસો થાય છે, જેને **સેકન્ડરી ડાઇરેક્શન** કહે છે. એમાં જન્મ પછીનો એક દિવસ યાને ૨૪ કલાક તે એક વર્ષની બરાબર ગણવામાં આવે છે,

યાને ૨૪ કલાકમાં પંચાંગના ગ્રહો જેટલી ચાલ ચાલેલા હોય તે, અને જન્મના ગ્રહો જેટલા અંશના હોય તે, બન્નેથી ઉત્પન્ન થતી એસપેક્ટસો જાણવી. એ એસપેક્ટસોને એક પછી એક જેમ થતી આવે તેમ ગોઠવવી પડે છે, અને તે પ્રમાણે ફળ જોવામાં આવે છે:—ધારો કે એક બચ્ચું ૨૬ મી ડીસેમ્બર ૧૮૬૧ ને દીને જન્મ્યું તે દિવસે રવી ઉદય થતી વખતે મકર રાશીનો ૪° અંશ ને ૨૯′ કળાનો હતો, અને મંગળ ૨૨°–૩૦′ કન્યા રાશીનો હતો, હવે જ્યારે રવી તા. ૧૩ મી જાનેવારી ૧૮૬૨ને દીને ૨૨° અંશનો મકર રાશીનો થયો, ત્યારે જન્મનો મંગળ કે જે કન્યા રાશીમાં ૨૨°–૩૦′ અંશનો છે, તેની સાથે બરોબર ૧૨૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિમાં આવ્યો, યાને ☉ △ ♂ થયું, હવે દરરોજના એક દીવસને હિસાબે તા. ૨૬ મી ડીસેમ્બર ૧૮૬૧થી જાનેવારી ૧૩મી ૧૮૬૨ ગણતાં બરાબર દિવસ ૧૯ થાય છે, એટલે ઓગણીસમે વર્ષે. રવી અને મંગળનું **ટ્રાઇન** થયું. એ વર્ષ ઘણુંજ સારૂં અને લાભકારી નીવડેલું હોવું જોઇયે, કારણકે તે વર્ષમાં બનેલા બનાવો ઘણા કાળ સુધી યાદ રહી જાય તેવા બનવા જોઇયે. એ પ્રમાણે **સેકન્ડરી ડાઇરેકશન દર એક દિવસના એક વર્ષ પ્રમાણે** જેટલામે દિવસે જે ડાઇરેકશન થાય, તેટલામે વર્ષે તેને લગતું ફળ આપે, જેમ રવી મંગળની એસપેક્ટ ઓગણીસમા વર્ષની કાઢી છે, તેમ હરકોઇ વર્ષના બધા ગ્રહોની કાઢવી જેને સેકન્ડરી ડાઇરેકશન કહે છે. હવે જો કે સાધારણ નજરે તો આપણને લાગે છે કે **પ્રાઇમરી** અને **સેકન્ડરી ડાઇરેકશનો** એકમેકથી તદન જુદા છે, પણ તેમ નથી. રવી દરરોજ એક ડીગ્રી ચાલે છે, અને પ્રાઇમરી ડાઇરેકશનમાં ચાર મિનીટે એક વર્ષ એટલે કે એક ડીગ્રીએ એક વર્ષ (કારણકે એક ડીગ્રીની મિનીટ ચાર થાય છે) તે હિસાબે, અને સેકન્ડરી ડાઇરેકશનમાં પણ ૨૪ કલાકે રવી એક ડીગ્રી ચાલે છે એટલે રવીની એક ડીગ્રી એટલે ૨૪ કલાકનું એક વર્ષ પ્રમાણે બેઉ એકમેકથી મળતાંજ છે, યાને મુળમાં તો બેઉ ડાઇરેકશન એકજ પુરવાર થાય છે.

લ્યુનર મોશન ડાઇરેકશન.

પંચાંગનો ચંદ્ર જ્યારે ત્યારે, જન્મ વખતે રવીથી, જેટલો દૂર

હોય, તેટલા અંશનો થાય, તે વખતની કુંડળી કાઢવી અને તેની જે એસપેકટસો વિગેરે આવે તે એક વર્ષનું ડાઇરેકશન જાણવું, અને તેનું ફળ કહેવું. તેને લ્યુનર મોશન ડાઇરેકશન કહે છે.

[૫૭] વર્ષફળ.

સોલર રેવોલ્યુશન (Solar Revolutions) અથવા **સોલર રીટર્ન્સ** (SolarReturns) યાને કે **વર્ષ ફળ,** એટલે કે રવી દર એક વર્ષે ખરેખર પોતે જે રાશીનો અને જેટલા અંશનો જન્મ વખતે હોય, તેટલાજ અંશ અને રાશીનો જે ઘડીપળ થાય, તે ઘડી પળનો વખત તેને ચાલુ વર્ષ ફળ કહે છે, યાને તે વખતે કાઢેલી કુંડળી તે વર્ષના બારે માસની વિગત જાહેર કરે છે, યાને વર્ષ પ્રવેશના વખતની કુંડળી કાઢવી.

લ્યુનર ડાઇરેકશન.

ચંદ્ર દર મહીને જ્યારે, જન્મકાળે જે રાશી તથા અંશનો હોય તે અંશ રાશીમાં આવે, તેની કુંડળી કાઢી, તેમાંથી એસપેકટસો વિગેરે જોવાથી, ચાલુ મહીનાની વિગત સર્વે માલમ પડે છે.

એ પ્રમાણે બીજી ઘણી જાતના ડાઇરેકશનોની રીત રહી છે, અને ડાઇરેકશનો મારફતે ઘણી બારીક નુકતેચીની થઈ શકે છે, પણ એ સર્વે ડાઇરેકશનો વિગેરે જન્મ કુંડળીની મુખ્ય બાબતના મૂળ રૂપમાંથી છુટું છુટું તરત થયલું જાણવું, જો કે ઘણાક બારીક સંજોગોથી તેનું કારણ જણાયું નથી, પણ અંતમાં સર્વે ગણત્રી, જન્મકાળે જે જે ગ્રહોની એસપેકટસનાં ફળો દરશાવેલાં હોય છે, તેજ ફળો વધારે જાસતી કે કમતી પ્રમાણમાં ડાઇરેકશનો જાહેર કરે છે, યાને એ સર્વેને એકમેક સાથે ઘણોજ ગાઢો સંબંધ છે.

ગ્રાન્ઝીટ ગ્રહણ અને **વર્ષ પ્રવેશ કુંડળીઓની** બાબતમાં એમ છે કે માનવી પોતાના આચાર વિચારથી તથા ગ્રહોની અસરથી જે પોતામાં ફેરફાર થાય છે, તેની સામે થવાને અથવા તો સારા લાભો હાથ કરવાને જોગવાઈ થાય એટલા માટે એઓ પોતાની અસરથી, જન્મની અસરોને ઉશ્કેરે છે, જેના પરિણામે જન્મના ગ્રહોની અસરને લગતી બાબતો, એઓની અસરની ઉશ્કેરણીના દબાણ

હેઠળથી વીખુટા પડી. બનાવો બને છે. કે જે બનાવો એઓની અસના દબાણ હેઠળ કોઇ વખતે ઘણા પ્રબળ, તો કોઇ વખતે ઘણા નિર્મળ હોય છે.

[૫૮] પ્રીમેટલ ડાઇરેકશન.

પ્રીમેટલ યાને જન્મની આગમજનું ડાઇરેકશન, જેમકે આપણે ડાઇરેકશન ૧ દિવસ=૧ વર્ષને હીસાબે જન્મ પછી ધણિયે છીયે, તેમ ૧ દિવસ=૧ વર્ષનેજ હિસાબે ગણવું પણ, તારીખમાં આગળ વધવાને બદલે પાછળ હઠતા જવું, યાને જો ૨૫મી તારીખનો જન્મ હોય તો તેજ મહીનાની ગઈ ૨૪મી તારીખ, તે પહેલાં વર્ષનું પ્રીમેટલ ડાઇરેકશન થયલું જાણવું. અને તા. ૧લી તે ૨૫મા વર્ષનું ડાઇરેકશન જાણવું. એ પ્રમાણે જન્મનાજ કરેક્ટ ટાઇમે પણ તારીખમાં પાછળ હઠીને ગણીને કુંડળી કાઢવી તેને પ્રીમેટલ ડાઇરેકશન કહે છે.

એ પ્રમાણે ઘણી જાતનાં ડાઇરેકશનો થાય છે, અને તેની સમજણ અત્રે આપવાને પુરતી જગ્યા નથી, પણ જેમ એક ઘડીયાળમાં કલાકનો કાંટો, મિનીટનો કાંટો અને સેકન્ડનો કાંટો હોય છે, તેમ ડાઇરેકશનમાં પણ વર્ષ, મહીના, અને દિવસથી વખત ચોક્કસ ગણી કાઢી, કાર્ય કઈ ઘડીએ રૂપ પકડશે તે માલમ પડે છે.

[૫૯] ડાઇરેકશન કાઢવાની રીત.

જન્મ પછી હરેક ભુવન અને હરેક ગ્રહ પોતે ચાલે છે. દુનિયામાં હરેક ચીજને ગતિ છે, અને કંઈપણ ચીજ સ્થાયિ નથી, તેમ એક કુંડળી પોતે તેમજ તેના ગ્રહો ગતિ અનુસાર ચાલે છે. જે ચાલવાના ફેરફારથી જે જે નવી નવી એસપેક્ટસો થાય છે તેને **પ્રોગ્રેસ** અને **ડાઇરેકશન** કહેવામાં આવે છે. વળી એ ચાલેલા ગ્રહો અથવા ભુવનો, જન્મના ગ્રહો તથા ભુવનોના જન્મકાળનાં અંશ કળા વિકળા સાથે એસપેક્ટસ કરે છે, જેથી અસરો ઉત્પન્ન થાય છે, તેવી વખતે ચાલેલા પ્રોગ્રેસ ગ્રહ અથવા ડાઇરેકશનના ગ્રહ આગળ કેપીટલ 'પી' P અથવા તો નાનો "પી" p અથવા તો Prog કરીને લખે છે. તેમજ જન્મના ગ્રહને ચાલેલા ગ્રહોથી ઓળખવાને માટે રેડીકલ Rad. અથવા તો

કેપીટલ "આર" R અથવા તો નાના r આર લખે છે જેમકે ☉ P □ ♂ R યાને પ્રોગ્રેસના રવી, જન્મના મંગળ સાથે ૯૦° અંશથી સ્કવેર એસપેકટ કરે છે, યાને જન્મના મંગળ સાથે ૯૦ અંશની દૃષ્ટિ કરવાને રવી પ્રોગ્રેસ કરીને યાને રવી પોતાની ગતિથી આગળ વધેલો છે એમ જાણવો. જો હવે ♂ P □ ☉ R જો મંગળ પ્રોગ્રેસ, સ્કવેર જન્મનો રવી એમ હોય તો જાણવું કે મંગળ ચાલતો ચાલતો જન્મના રવી સાથે સ્કવેર થવાને આગળ વધે છે, એમ સમજવું. માટે જન્મના યાને રેડીકલ, અને પ્રોગ્રેસ અથવા ડાઇરેકશનના યાને પ્રોગ્રેસીવ ગ્રહ પીછાણવાની એ નિશાનીઓ ધ્યાનમાં રાખવી. પણ ધ્યાનમાં રાખવું કે આગળ આપણે શીખી ગયા છીયે કે **પેરેલલને** વાસ્તે કેપીટલ "પી" P વપરાય છે, તથા **રીટ્રોગ્રેડને** વાસ્તે R વપરાય છે, માટે ડાઇરેકશનની બાબતમાં તેઓની ભેળસેળ કરવી નહીં. ડાઇરેકશનમાં રવી, ચંદ્ર તથા બીજા બધા ગ્રહો સાથે જન્મ લગ્ન યાને એસેનડન્ટ=પહેલું ભુવન, તથા દશમું ભુવન એ પણ લેવું, અને તેઓ સર્વે એકબીજા સાથે કેવી કેવી એસપેકટસ કરે છે તે સર્વે માંડીને જુદી રાખવી. વધુ ખુલાસા માટે આપણે ડાઇરેકશનને બે ભાગમાં વહેંચી નાંખીએ. જેમકે:—

(A) ઉપર લખેલા દાખલા પ્રમાણે. **પ્રોગ્રેસ થયલા ગ્રહ અથવા ભુવનનું, જન્મના ગ્રહ અથવા ભુવનો સાથે** એસપેકટ યાને દૃષ્ટિમાં આવવું.

(B) બીજું **પ્રોગ્રેસ થયલા ગ્રહ અથવા ભુવનનું,** પોતાની કુંડળીના બીજા પ્રોગ્રેસ થયલાજ ગ્રહ કે ભુવન સાથે એસપેકટમાં આવવું. જેમકે:—☉ P □ ♂ P યાને રવી પ્રોગ્રેસથી ચાલેલો, પ્રોગ્રેસથી ચાલેલા મંગળ સાથે ૯૦° એ દૃષ્ટિ કરે છે. અથવા Asc. P ☌ ☽ P યાને એસેનડન્ટ યાને જન્મ લગ્ન પ્રોગ્રેસ થયલું પ્રોગ્રેસ થયલા ચંદ્ર સાથે કંજંગશન કરે છે.

હાલમાં સરળતાને માટે ઘણા મોટા ભાગે અંગ્રેજી જ્યોતીષીઓ ઘણું કરીને સેકન્ડરી ડાઇરેકશનજ કાઢે છે, તથા ભુવનોનો પ્રોગ્રેસ ગણે છે. જન્મ પછી બીજા દીવસના તેજ ટાઇમના ગ્રહ તે પહેલા વર્ષનું ડાઇરેકશન ગણાય છે. એ પ્રમાણે જન્મ પછી વીસમા દિવસે

જન્મનાજ વખતે, વીસમા વર્ષનું ડાયરેક્શન જાણવું. અસલી રીત તો એજ છે કે અંગ્રેજી એફીમરીમાંથી જન્મ પછીના દરરોજનું જન્મ વખતનું લગ્ન કાઢીને તેની એસપેક્ટસો જુદી જુદી માંડવી, અને તે એસપેક્ટસો જન્મકાળની એસપેક્ટસો અને ગ્રહો સાથે, કેવી એસપેક્ટસમાં આવે છે તે જોવું, એવી રીતે હરરોજનું ડાયરેક્શન કાઢવું. એજ પ્રમાણે જન્મની ઘડીનાજ ટાઈમનું એક એક દિવસ પાછળ હઠતાં કુંડળીઓ કાઢવી, તેને પ્રીમેટલ યાને જન્મની આગમજનું ડાયરેક્શન કહે છે, જેથી ધારો કે જો ૨૫મી તારીખનો જન્મ હોય તો, ગઈ ૨૪મી યાને એક દિવસ આગમજની કુંડળી કાઢવી, તે પહેલા વર્ષનુ પ્રીમેટલ ડાયરેક્શન થયું, અને વીસમા વર્ષની કાઢવી હોય તો ૨૫માંથી ૨૦ દીવસ પાછળ હઠતાં તારીખ ૬ઠી આવે, તેથી છઠ્ઠી તારીખની, જન્મની જે ઘડીપળ હોય તે ઘડીપળની કુંડળી કાઢવી, તે વીસમા વર્ષનું પ્રીમેટલ ડાયરેક્શન થયું એમ જાણવું. એ પ્રમાણે ડાયરેકશનો ગણવાં. વધુ વિગત આગળ દર્શાવીશું. એટલું ધ્યાન રાખવું કે જેટલામા વર્ષની કુંડળી કાઢવી તે હરેક વખતે જન્મને દિવસે **જે ટાઇમે જન્મ થયો હોય તેજ ઘડીપળ,** જેવી કોઇ વર્ષ માટે ડાયરેકશન ગણવું હોય તેના ગણીતમાં લેવી. ડાયરેકશન ગણવાની આગમજ અભ્યાસીએ ઉપલી સર્વે બાબતો ઉપર પુરતો વિચાર પુગાડી તથા હરેક ચીજોનું જ્ઞાન મેળવવું જરૂરી છે. ચંદ્રની ઝડપ ઘણી છે જેથી તેની ગણત્રી કરવાની ઘણીજ જરૂર છે. પંચાંગમાંથી ચંદ્રની ગતિ લેવી, જો તેમ ગતિ નહીં મળે તો જન્મના દિવસનો જેટલા અંશે ચંદ્ર હોય તેને તેની આગમજના દીવસની જેટલી અંશ કળા હોય તેમાંથી બાદ કરવી, એટલે એક દિવસનું ચંદ્રનું **મોશન** યાને **ગતિ** થઈ, તેને બારે ભાગી નાંખવા, કારણકે એક દિવસનું મોશન યાને ગતિ તે વર્ષ દિવસની ગતિ ગણાય, અને વર્ષના મહીના બાર એટલે ગતિને બારે ભાગતાં મહીનાની ગતિ થઈ, હવે એ મહીનાની ગતિને ચારે ભાગતાં, અઠવાડીયાની ગતિ આવી. એ પ્રમાણે ચંદ્રની ગતિ કાઢવાની ઘણી જરૂર છે, કારણકે ચંદ્ર એક દિવસમાં લગભગ ૧૨ થી ૧૬ અંશ જેટલો પણ ચાલે છે, અને ચંદ્ર ડાયરેકશનમાં મુખ્ય ભાગ ભજવે છે, કારણકે તેની ઝડપી ચાલને લીધે તે

દરેક બાબતોને ઉત્તેજન આપી ઉશ્કેરે છે, જેથી ઘણાં પરિણામો નીપજે છે. અભ્યાસીએ ગુચવાડો નહીં થાય તેટલા માટે ભુવનોના કુશાપરની રાશીઓ અને તેના અંશો જે જન્મ વખત હોય તેજ રાખવા, કારણકે પ્રોગ્રેસ હોરોસકોપ બનાવા જતાં, ડાઇરેકશનમાં ભુલ-થાપ થઇ જાય છે. એ પ્રમાણે એક કુંડળીનું ડાઇરેકશન કાઢતી વખતે જન્મકાળની જે કંઇ રાશી અંશ હોય તેજ પહેલે લેવા, અને ગ્રહો તો તે દિવસ કે જે દિવસનું ડાઇરેકશન હોય તે દિવસે જેમ હોય તેમ ગણીને લેવા, અને પછી એક સાધારણ જન્મ કુંડળી કાઢીયે તેમ સર્વે ગણવું, અને પછી ચંદ્ર દરેક ગ્રહ સાથે કેવી કેવી દૃષ્ટિમાં છે તે જુદું માંડવું, તેમજ રવી, ચંદ્ર તથા બીજા ગ્રહો સાથે કેવા કેવી એસપેકટસ અથવા દૃષ્ટિમાં છે તે જુદાં માંડવાં અને ત્યાર પછી ગ્રહો એક બીજા સાથે કેવી એસપેકટસ કરે છે, તથા દૃષ્ટિમાં આવે છે, તે ગણવું. એ પ્રમાણે રવી અને તેની સાથેના ગ્રહોની દૃષ્ટિ, તેમજ ખાસ કરી ચંદ્ર અને તેની સાથે બીજા ગ્રહો તથા રવીની એસપેકટ, તથા ગ્રહો માંહોમાંહે એક બીજા સાથે જે એસપેકટ કરતા હોય તે જુદી જુદી માંડવી. હવે એ ત્રણ જાતની એસપેકટસો જુદી જુદી માંડ્યા પછી, ડાઇરેકશનના વર્ષની ટ્રાન્ઝીટ પણ ગણવી જેમકે ૨૫ મા વર્ષનું ડાઇરેકશન કાઢવાનું છે, તો જન્મના દિવસથી પુરાં ૨૫ વર્ષ, દર ૩૬૫ દિવસના હિસાબે ગણીને જે દીવસ આવે, તે તારીખવાર અને જન્મની જે ઘડી હોય તે ઘડીના ગ્રહો પંચાંગમાંથી ઉપજાવી, તે ગ્રહો ડાઇરેકશનથી કાઢેલી કુંડળીની જુદી જુદી એસપેક-ટસો સાથે સરખાવવી, કે ટ્રાન્ઝીટ કયાં કયાં ભુવનોપરથી કેવા કેવા ગ્રહોમાં પસાર થાય છે, તેમજ તે ટ્રાંન્ઝીટની અસર જે જે ભુવનમાં થાય છે, તે તે ભુવનમાં ડાઇરેકશનથી પણ જો કંઇ તેવીજ અસર થતી હોય તો તેનું પરિણામ તે વર્ષમાં જરૂર આવે છે. જેમકે જે ભુવનમાં પાપદૃષ્ટિ ડાઇરેકશનની થતી હોય, જેથી મહા નુકસાન થવાનું હોય અને તેજ ભુવનપર ટ્રાન્ઝીટ પણ તેવી મહા ભુંડી થતી હોય, તો ચોક્કસ જાણવું કે, તે વખતમાં તેનું પરિણામ જરૂરજ મહા બુરૂં આવશે, પણ જો ટ્રાન્ઝીટ સારી હોશે અથવા તો ટ્રાન્ઝીટ મહા બુરી અને ડાઇરેકશન સારૂં હશે, તો એક બીજાની અસરને તોડી

નાખી પરિણામ ખાલસાં કરશે. દાખલા તરીકે ધારો કેઃ—ચંદ્ર અને શની એક બીજાથી ૯૦° અંશની □ પાપદૃષ્ટિમાં આવ્યા કે જેનું પરિણામ ઘણુંજ બુરૂં છે, હવે તે વખતે ગુરૂ, ચંદ્રથી ૬૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિમાં છે, તથા શનીની સાથે પણ ૧૫૦ અંશની શુભ દૃષ્ટિ ટ્રાન્ઝીટથી કરે છે, જેથી ચંદ્ર શનીના બુરા ડાઇરેકશનને, ગુરૂની શુભ દૃષ્ટિથી તોડી નાંખે છે, એટલે તે વખતનું ડાઇરેકશન ફળ આપ્યા વગર પસાર થઇ જાય છે, કારણકે ગુરૂ શુભ ગ્રહ છે, અને તેથી દરેક દુઃખનો નાશ કરી સુખની અસર આપનારો છે. પણ જો શની અથવા હરશચલ, ચંદ્ર અથવા શની સાથે કંજંગશનમાં હોત તો બેવડા જોરથી એ મહા બુરૂં પરિણામ આપનારૂં ☽ □ ♄ ડાઇરેકશન આફત લાવત.

ઉશ્કેરણી કરનારા ગ્રહો તથા પરિણામ નીપજાવનારા ગ્રહોમાં શની, ગુરૂ, હરશચલ, અને મંગળ છે. મંગળ જ્યારે રીટ્રોગ્રેડ યાને વક્રી હોય છે, ત્યારે વધારે અસર કરે છે. વળી રવી પણ જ્યારે ડાઇરેકશનવાળાં ભુવનો ઉપરથી પસાર થાય છે, ત્યારે અસર કરે છે, વળી નેપચ્યુન પણ ઉશ્કેરણી કરનારો ગ્રહ લેખાય છે. જ્યારે શની, ગુરૂ, હરશચલ, રવી, મંગળ તથા નેપચ્યુન રીટ્રોગ્રેડ થાય છે, ત્યારે વધારે અસર કરે છે. વળી ખાસ એ ગ્રહોની **પેરેલલ** દૃષ્ટિ ઉપર ઘણુંજ ધ્યાન આપવું જરૂરનું છે. ડાઇરેકશનનું ફળ જોવામાં ઉપલી બાબતો ધ્યાનમાં રાખવાની જરૂર છે, તેમજ એસપેકટસો યાને દૃષ્ટિઓનું તોલ કરવાની જરૂર છે જેમકે :—૧૪૪°, ૧૫૦°, ૭૨°, વિગેરે અંશની દૃષ્ટિઓનું જોર ઘણા નબળા પ્રકારનું છે, એટલે તેની ઝાઝી અસર થતી નથી. અભ્યાસ અને અનુભવથી ખાત્રી કરી છે કે, રવી જો ૪૫° અથવા ૧૩૫° અંશની પાપદૃષ્ટિ ડાઇરેકશનમાં કરતો હોય તો, તેની અસર **ઘણીજ પ્રબળ હોય છે,** બલકે ૯૦° અંશની સ્કવેર પાપદૃષ્ટિ અથવા તો ૧૮૦° અંશની ઓપોઝીશનથી પાપદૃષ્ટિ કરતાં પણ ઘણીજ વધારે છે, એમ ચાલુ અભ્યાસથી અને ઓબઝરવેશનથી માલમ પડયું છે. અને રવી જ્યારેબી નેપચ્યુન, હરશચલ, શની, ગુરૂ કે મંગળ સાથે ૪૫° અંશ અથવા ૧૩૫° અંશની પાપદૃષ્ટિમાં આવે ત્યારે જરૂરજ કંઇને કંઇ મોટા બનાવ બને છે. એ બાબતનું અવલોકન કરવાને ઘણા લાંબા વખતની ચાલુ પ્રેકટીસની જરૂર છે.

[૬૦] ડાઇરેકશનની અસરો અને ફળ.

ડાઇરેકશનમાં ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે દરેક એસપેકટસો અને દૃષ્ટિઓ જુદી જુદી માંડયા પછી જોવું કે તે એસપેકટસોનાં સીગ્નીફીકટરો કયા કયા ભુવનોમાં અસર કરે છે, તેમજ ખાસ કરીને બીજું, ત્રીજું અને છઠું ભુવન તપાસવું. દાખલા તરીકઃ—ધારો કે બીજા અને છઠ્ઠા ભુવને ચંદ્ર શનીનું સ્કવર થયું. ☽ □ ♄, અને તેને દશમા ભુવનેથી ટ્રાન્ઝીટના ગ્રહે દૃષ્ટિ નાંખી. હવે બીજું ભુવન પૈસા માટે છે, અને દશમું ભુવન વેપાર તથા પૈસાનું છે, એટલે આ ડાઇરેકશન પૈસા સંબંધી હાલતને અસર કરશે. વળી ડાઇરેકશન જાતે ખરાબ હોવા ઉપરાંત એકસાઇટમેન્ટ પણ દશમા ભુવનેથી પાપગ્રહનું હોય તો, જરૂર વધારે ખરાબજ જાણવું. હવે એજ ડાઇરેકશનની એસપેકટને જો આઠમા ભુવનેથી મંગળ, શની કે હરશચલે એકસાઇટમેન્ટ કર્યું હોત, યાને ટ્રાન્ઝીટની અસર **આઠમા ભુવનેથી** થાત તો પૈસાને બદલે આઠમું ભુવન મોતનું હોવાથી, મોટી સીકનેસ અથવા જીવની ખુવારી થાત. હંમેશાં જોવું કે કયા ભુવનનો માલેક માર ખાતો છે, યાને બાગ્ન ગ્રહની પાપદૃષ્ટિથી દબાયલો છે, ચંદ્ર અને શની એક બીજાથી ૯૦ અંશ છે અને શની બીજે ભુવને છે એટલે નાદારીમાં જવું પડે; દીવાળું કાઢે, અથવા પૈસો ટકા જતા રહે. હવે જો શની છઠ્ઠા ભુવને હોત તો જરૂર તબીયતનો બગાડો કરત. બીજું યાદ રાખવું કે ૧, ૪, ૭, ૧૦ એ ભુવનોમાં જેથી કાંઈ ડાઇરેકશનની એસપેકટસ થતી હોય, અથવા તો ટ્રાન્ઝીટના ગ્રહોની એસપેકટસ થતી હોય, તો તે જરૂરજ ધ્યાનથી તપાસવી, તેમજ મેષ, કર્ક તુલા, મકર એ રાશીઓમાં જે એસપેકટસો થતી હોય તે પણ તપાસવી. કારણકે તેની અસર ઘણી બળવાન હોય છે, અને લાંબા વખત સુધી અસર કરે છે, કારણકે ઇજત આબરૂ, માન મરતબો, તેમજ અચાનક બનનારી બાબતો, અથવા તો વખતે અચાનક મોત વિગેરે સર્વે બાબતની ઉપર ભારે અસર કરનારી છે તે સીવાયનાં બીજા ભુવનોમાં જો કે અસર કાંઈ કમતી થતી નથી પણ તે ધીમે ધીમે સંપુર્ણ થાય છે, ને પરિણામ ઉતાવળે આવતું નથી. એ સર્વે બાબતો ખુબ ધ્યાનમાં રાખવી.

ડાઇરેકશન અને પ્રોગ્રેસ હોરસ્કોપની બાબત ગુજરાતી જ્યોતીષોનાં કહેવાતાં **કેશવી ગણીતની** માફક ઘણી ભિન્ન ભિન્ન છે, તથા તે અત્રે સર્વે દર્શાવી કે દાખલા આપી શકાય તેમ નથી, જેથી ફક્ત શરૂઆતને માટે તેમજ બીજી કોઇપણ સાધારણ વહેવારૂ બાબતને માટેજ અત્રે સાદી અને સાધારણ બાબતોજ દર્શાવવામાં આવી છે, જે સાધારણ કામ માટે તદ્દન ઉપયોગી થઇ પડે તેવી છે. **ત્રીગનોમીટરી** અને બીજા ગણીતના કાયદાઓ, રીતો, અને રૂઢી અત્રે આપી, નવીન અભ્યાસીને ગુચવણમાં નહીં નાંખતાં, કોઇ બીજા પ્રસંગે વધુ અભ્યાસની બાબતો અને ગણીતની ચોપડીઓ બાહેર પાડીશું, તેટલા માટે આ પુસ્તક સાધારણ રીતે દરેક બાબતનું થોડું અને કાર્યસાધક ઉપયોગી બાબતનું જ્ઞાન પુરૂં પાડે તેવી ગોઠવણ રાખવામાં આવી છે. ડાઇરેકશનથી થતી અસરો અને એસપેકટસોનું ફળ નીચે પ્રમાણે છે.

(૬૧) ડાઇરેકશનમાં રવીની એસપેકટસોનું ફળ.

રવી જો **હરશચલ ગ્રહ** સાથે કંજંગશન, ૪૫°, ૯૦°, **૧૩૫°**, ૧૮૦° અંશની એસપેકટસમાં આવે અથવા પેરેલલ થાય તો, ઘણોજ ખરાબ, કમનસીબ, અને નધારેલી આફતો આવી પડે, અને સરકાર દરબારથી, કેસ કજીયાથી, મન ઉપર બેસુમાર ચિંતા આવી પડે. જો કે બીજા ગ્રહોની બુરી અસરને મદદ કરતા છે, છતાં એની અસર તંદુરસ્તી અથવા તબીયતપર ઘણું દબાણ કરતી નથી, સત્તાબાજીથી, તોહોમત આવી પડવાથી, તથા બીજી બાબતોથી મોટી નુકસાનીઓ, બેઇજતી, કરે છે, અને કરજદાર બનાવે છે. વખતે બંદીખાને પણ જવાનો સોદો થાય એવી એની અસર છે. સ્ત્રીઓને તો એ ઘણીજ ખરાબ અસર કરનારી એસપેકટસો છે, અને જે સ્ત્રીઓને એવું ડાઇરેકશન તેઓની જન્મપત્રીમાં થાય છે તેઓ પોતાના ધણીને તજી જાય છે, અથવા ઘર ધણી છોડી નાસી જાય છે, કેટલીક વખતે તો એ એસપેકટસોથી એકાએકીનાં ઉતાવળિયાં લગ્નો થાય છે, અને પછી છુટા છેડા તેનું પરિણામ આવે છે, અથવા તો બાર મહીનામાં ધણીનું મોત થાય છે. વળી એની અસર ઘરનું સત્યાનાશ, અને મુસાફરીનો

રવડાટ વટીક આપે છે. ખાસ ધ્યાન ક્યાં ભુવનોમાં એ એસપેકટસો થાય છે તે આપવાનું છે. જેમકે ૧, ૫, ૭ મા ભુવનોમાં સ્ત્રી માટે ૩–૯ મા ભુવનોમાં મુસાફરી માટે.

૨. **રવી** જો **હરશચલ** ગ્રહ સાથે, ૩૦°, ૬૦°, ૭૨° ૧૨૦° અંશની **શુભ** દ્રષ્ટિ કરે, તો જાહેરમાં આબરૂ મળે, માન મળે, ઘણી ખુશનુમા મુસાફરીઓ કરે, પારલામેંન્ટના મેમ્બર થવા માટે એવા ડાઈરેકશનનો જરૂર છે, અને જેને એવી એસપેકટ જો જન્મકાળે ડાઇરેકશનથી થાય તો, તે માણસ જરૂર પારલામેંન્ટમાં અને રાજદ્વારી બાબતોમાં માન પામે. સ્ત્રીઓ માટે બીલકુલ સારૂં નહીં, **બુરૂ છે,** કારણ કે કેટલીક વખતે ઉતાવળિયાં અને હુલ્લડ લગ્ન કરાવે છે. જો જન્મ કુંડળીમાં ગ્રહો સારા હોય તો ઠીકઠીક નહીં તો પુષ્કળ પસ્તાવું પડે છે. કેટલીક વખતે તો સ્ત્રીઓ, એવી અસરથી પોતાનું ઘર અને ધણી છોડીને ચાલી વટીક જાય છે, અને ઘણું કરીને સ્ત્રીની બાબતમાં તો સારી તેમજ માઠી બેઉ એસપેકટસો મહા બુરી જાણવી.

૩. **રવી** જો **શની** સાથે કંજંગશન ૪૫°, ૯૦°, ૧૩૫° ૧૮૦° અંશે એસપેકટ કરે અથવા પેરેલલ થાય તો ઘણુંજ બુરૂ જાણવું, કારણકે તંદુરસ્તીને તદ્દન કચડી નાંખે છે, મનને બેફામ બનાવે છે, અને ઘરબાર માલમીલકતને હાની પહોંચાડે છે, વખતે ઘણું કરીને **મોત** પણ લાવે છે, જો શની અથવા રવી ચોથા ભુવનનો માલેક હોય તો બાપનું મોત કરે છે, બીજાનો માલેક હોય તો પૈસાનો નાશ કરે છે, અને જો જન્મકાળના ગ્રહો સારા નહીં હોય ને બચાવ કરતા નહીં હોય તો, તદ્દન ખુવાર કરી ભીખારી બનાવે છે. જો દશમા ભુવને એમ થાય તો તેથી તેવુંજ ફળ આપે, દાખલા તરીકે નેપોલ્યન જેવા જગતને ધ્રુજાવનારનો જેવી હાલતે અંત આવ્યો. પહેલા ભુવને ભેજાનો તાપ અથવા મગજને લગતાં દરદો આપે છે, તેમજ રૂમેટીઝમ અને એવાંજ હમેશનાં ચાલુ દુઃખ દરદો થાય છે, તેમજ પડી જવાથી, વાગવાથી, અથવા અકસ્માતથી એકાએક મોત પણ કરે છે, જેમકે થાંભલા પડવાથી, દાઝી મરવાથી, પાણીની રાશીમાં ડુબી મરવાથી

વિગેરે, બાજા ભુવનમાં દોલતનો નાશ; અને બધી રીતે નાસુરાદી ને કમનસીબી. ત્રીજા ભુવનમાં મુસાફરીમાં એક્સીડન્ટ થાય, અને ભાઇઓથી અથવા ઓળખાણુ પીછાણુનાઓથી નુકસાન પહોંચે. છઠ્ઠાથી માંદગી અને મોત, આઠમાથી પણ મોત, અગિયારમાથી લુચ્ચા મિત્રો નુકસાન પહોંચાડે તેમજ પૈસા ખાઇ જાય, બારમાથી કેદમાં જવાનો ભય-રહે. એવી વખતે શની તેમજ રવી ક્યા ક્યા ભુવનના માલેક છે તે જરૂર જોવું. સ્ત્રીની કુંડળીએ, એની અસર એવી છે કે, તે સ્ત્રી રંડાય, માબાપ મરે, અને દુઃખ તથા દરીદ્રતા હમેશની થાય.

દાખલા તરિકે અત્રે એ બાબતનું વિવેચન કરેલું વાંચનારને ઉપયોગી થઇ પડશે. આપણે જોઇયે છીએ કે કેટલીક વખતે કોઇ ભર જુવાનીમાં, અથવા તો પોતાની ચઢતીના વખતમાં એકાએક મરણ પામે છે, કેટલાકો તબીયતે મજબુત હોય છે, પણ એકાએક તેઓનો પૈસો જતો રહે છે, વળી કોઇ તંદુરસ્તી ને દોલત બેઉ ખોઇ બેસે છે, વળી કોઇને ઘણી મોટી દલગીરી ઉત્પન્ન થાય છે, પણ તેવી દલગીરી છતાં તેને પૈસો મળે છે. એ સર્વે બાબત જન્મ કુંડળી અને તેનાં ભુવનમાં જે જે ઘરોમાં એ ડાઇરેકશનની અસર થાય છે તેનાંજ પરિણામ છે. દરેક મોત કંઇ ગેરલાભ કરનારાં નીવડતાં નથી, જોકે પાપદૃષ્ટિથીજ મોત થાય છે, છતાં ધારો કે ગુરૂ છઠ્ઠા ભુવને બળવાન હોય, જે દેખાડે છે કે કાકા–મામાઓ તરફથી લાભ થશે, જેથી જ્યારેબી સારી ડાઇરેકશનની શુભ એસપેકટસો ગુરૂ સાથે થાય છે, ત્યારે જરૂર તેઓ મારફતે તેને લાભ અપાવે છે, અથવા તો તેઓનાં મરણથી કાંઇ હિસ્સો મળે છે, એટલે જો કે દેખીતી રીતે તો એ બુરાં ડાઇરેકશનથી મોત થઇને બુરૂ પરિણામ આવવા છતાં, વારસો મળીને લાભ કરે છે, માટે ડાઇરેકશન શુભ તેમજ બુરાં સર્વે ઘણા વિચારથી તપાસીને જોવાની ભલામણ કરવામાં આવે છે.

૪. **રવી** જો **શની** સાથે, ૩૦°, ૬૦°, ૭૨°, કે ૧૨૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિથી ડાઇરેકશનમાં અસર કરે છે, તો તેનું બળ ઘણુંજ હોય છે, ખાસ કરીને જો રવી અથવા શની જન્મ વખતે બળવાન હોય અથવા તો કોઇ સારા ભુવનમાં હોય જેવાં કે ૧, ૧૦, કે બીજા

ભુવને હોય તો લાભ આપે. જાહેરમાં માનમતબો વધારે, ઇજ્જત આબરૂ વધે. પૈસા મળે, નવા મિત્રો થાય ને તેથી લાભ મળે, ઇનામ બક્ષિશ મળે, વિગેરે ઘણું શુભ છે. સ્ત્રીઓને માટે પણ સારો છે. વિવાહ[?] થાય.

૫. **રવી** જો **ગુરૂ** સાથે ૪૫°, ૯૦° ૧૩૫°, કે ૧૮૦° અંશની પાપદૃષ્ટિ કરે તો, તે શનીની બુરામાં બુરી અસર કરતાં પણ ઘણીજ ખરાબ જાણવી, સરકાર દરબારમાં અને કાયદામાં આવી જાય, નાલેશીમાં આવી પડે, દરેક જાતના રોજગારમાં પુષ્કળ હાની થાય, તબીયતનો બીગાડો કરે. માથે લોહી ચડે, વખતે પીત્તો ફાટી જવાથી મરણબી નીપજે અને તબીયતનું નખ્ખોદ વાળે, સાતમા ભુવને કોર્ટ દરબારમાં હારે, દશમા તથા બીજા ભુવને પૈસાનો નાશ કરે, બારમા ભુવને કેદખાને નાંખે, ૧, ૬, કે આઠમા ભુવને તબીયતનો બીગાડ કરે અને પૈસાનો નાશ કરે.

૬. **રવી** જો **ગુરૂ** સાથે કંજંગશન, ૩૦°, ૬૦°, ૭૨°, કે ૧૨૦° અંશની એસપેકટ કરે અથવા પેરેલલ થાય તો ઘણોજ સારો, પુષ્કળ દોલત આપે, માન મર્તબો વધારે, હરેક કામમાં ફત્તેહ આપે, રૂડા મિત્રો આપે, અને પોતાની આજીવિકા ઘણીજ ચાલાકીથી ચલાવે. ખાસ કરીને પેરેલલ થાય તો તે ઘણોજ સારો કારણકે ઘણાં વર્ષ સુધી તેની અસર ચાલુ રહે છે. અનુભવ ઉપરથી પુરવાર થયું છે કે સ્ત્રીની બાબતમાં બીજી કોઈપણ ડાઇરેકશનની અસર કરતાં એની અસરથી લગ્નો ઘણાંજ થાય છે, અથવા તો લગ્નનાં સાટાં થાય છે. પણ ધ્યાન રાખવું કે ઉંમર લગ્ન લાયકની થયલી છે કે નહીં તેમજ લગ્નનો જોગ કુંડળીમાં છે કે નહીં તે પણ જોવો.

૭. **રવી** જો **મંગળ** સાથે ૪૫°, ૯૦°, ૧૩૫°, ૧૮૦°, અંશની એસપેકટ કરે અથવા તો કંજંગશન કે પેરેલલ કરે તો ઘણી જાતનાં સખ્ત દરદો થાય, તાવ આવ્યા કરે, અકસ્માતો થાય, ઘા વાગે, દાઝી જાય, કુતરાના કરડવાથી હેરાન થાય, મસા થાય, લોહી વિકાર થાય, અતિસાર, કોલેરા, શિતળા વિગેરે થાય, સરકાર દરબારમાં કોર્ટ કજીયા થાય, મારામારી થાય, **મંગળ** જે રાશીમાં હોય અને **રવી** જે રાશીમાં

હોય તે રાશીને એની અસર લાગુ પડે છે, મેષ, સીંહ અને ધન રાશીમાં બંદુકનું એક્સીડન્ટ કરે, વીજળીથી, ઘા વાગવાથી અથવા તાવથી પીડાય. કર્ક, વૃશ્ચિક, મીન રાશીમાં હોય તો, લોહી વિકારથી પીડાય, ડુબી મરે. મિથુન. તુલા, કુંભ રાશીમાં હોય તો હાડકામાં માર વાગે અથવા હાડકું ભાંગી જાય. જો વરખ, કન્યા, મકર, રાશીમાં હોય તો ઉંચી જગ્યાથી પડી જાય, હથિયારથી ઝખ્મ થાય, ફાંસી જાય, અને લોહી ઝાડા વાટે જાય, સ્ત્રીની બાબતમાં જો એવું ડાઇરેકશન આવે તો ઘણું ખરાબ, ગર્ભપાત કરે, બચ્ચાંના જન્મ વખતે સ્ત્રીનું મોત કરે, અથવા એકાએક રંડાય.

આ એસપેકટસની અસર એકાએક તથા કંઇપણ ચેતવણી વગર થાય છે. અને જ્યારે એવી આફત આવી પડે છે ત્યારે સામટી બધી તરફથી આવી પડે છે, અને ગમે તેવી સંભાળ કે સાવચેતી છતાં બચાવ થઇ શકતો નથી. રવી અથવા મંગળની ત્રાન્ઝીટ અથવા તો પેરેલલ જ્યારે થાય છે ત્યારે એવા ડાઇરેકશનો સજીવન થાય છે. અનુભવથી માલમ પડે છે કે જ્યારેથી રવી અને મંગળ વરખ, સિંહ, વૃશ્ચિક કે કુંભ રાશીમાં સાથે હોય છે, ત્યારે હાર્ટડીસીઝ જરૂર થાય છે, અથવા તો હૃદય બંધ થવાથી તુરત મોત નીપજે છે. મિથુન અથવા ધનમાં ફેફસાંનાં દરદ કરે છે. જો જન્મકાળે રવી અથવા ચંદ્ર, શની અથવા મંગળની પાપદૃષ્ટિમાં આવેલા હોય તો જરૂર એ ડાઇરેકશન ઘણી બળવાન થઇને વધુ નુકસાન કરે છે. વળી એ સર્વે ઉપરાંત એ ડાઇરેકશનો, માનવીને ચોરી, લુચ્ચાઇ લુંટ-ફાટ, મારામારી, દારૂડી પણ બનાવે છે.

૮. **રવી** જો **મંગળ** સાથે ૩૦°, ૬૦°, ૭૨°, ૧૨૦° એવા અંશે શુભ એસપેકટસ કરે તો, લશ્કરી અથવા મંગળના ગુણ ધરાવનારા માણસોથી લાભ થાય, આબરૂ મળે, ચાલાક હોય, ઘડી ઘડી જગ્યા, તંદુરસ્તી અને જોરમાં ફેરફાર થયા કરે, પણ મનશકિત વધારે ચલિત રહે, અને સ્વભાવ ગુસ્સાવાળો થાય.

રાજવંશીઓને નવા મુલકો મળે, લશ્કરમાં વધારો થાય, ઇજ્જત આબરૂ વધે, કેટલીક વખતે એ ડાઇરેકશનથી લગ્નો પણ સંભાય છે, પણ તેઓ વચ્ચે મેળ નહીં રહે અને થોડા વખતમાં જુદાં પડે.

૯. **રવી** જો **શુક્ર** સાથે કંજંગશન, ૩૦°, ૬૦°, ૭૨° કે ૧૨૦° અંશની એસપેકટ કરે અથવા પેરેલલ થાય તો, ઘણોજ સારો, મોજ-મજાહ કરાવે, તથા સ્ત્રીજાતી તરફ મન ચલિત રાખે. જો કંજંગશન કે પેરેલલ હોય તો ઘણું કરીને જરૂર લગ્ન થાય, તંદુરસ્તી, મોજ-મજાહ, સુખ, પૈસાની રેલછેલ અને ઉડાઉપણું, ખાવુંપીવું, વિગેરે સર્વ સુખ આપે. કંજંગશન અને પેરેલલની મુખ્ય વધુ અસર હોય છે, તેથી ઉતરતી ૬૦ અંશની એસપેકટની અસર હોય છે.

૧૦. **રવી** જો **શુક્ર** સાથે ૪૫° અથવા ૯૦° અંશે એસપેકટ કરતો હોય તો, સારો નહીં, લાભકારી ન નીવડે, સ્ત્રીજાતિ પાછળ અને ઉડાઉપણામાં પુષ્કળ પૈસો ખુવાર કરે, ફરજંદો તરફથી નાસી-પાસી ને દુઃખ મળે, નીચ હલકાંઓની દોસ્તી અને દારૂનું વ્યસન લાગુ પડે. ૯૦° અંશની અસર જીંદગીના ૩૦મા વર્ષ પછીજ થાય છે.

૧૧. **રવી** જો **બુધ** સાથે કંજંગશન, ૩૦° કે ૬૦° અંશની એસપેકટ કરે અથવા તો પેરેલલ થાય તો, વિદ્યાભ્યાસનો ઘણોજ શોખ હોય. પુષ્કળ ચોપડીઓ વાંચે, અભ્યાસ કરે, ઘણોજ કામમાં રોકાયલો રહે. વિચારશક્તિ પુષ્કળ તેજ થાય, વખતે મુસાફરી પણ કરે, (ખાસ કરીને જો ત્રીજા અથવા નવમા ભુવનમાં રવી અથવા બુધ હોય તો) વળી કાંઈક શોધક બુદ્ધિથી માન ખાટે અને આગળ વધે. ખાસ કરીને કંજંગશન તથા પેરેલલ જરૂર જોવાં. આ ડાઇરેકશન ખાસ કરીને માણસને લખાણ, વંચાણ, અને ચોપડીઓ લખી, છપા-વીને જાહેર કરવાના જોગો ઘણા થાય છે. જ્યારે કન્યા રાશીમાં અને સાતમા ભુવનમાં બુધ અને રવીનું કંજંગશન એક સ્ત્રીને ડાઇરેકશનમાં થયું ત્યારે તેનાં લગ્ન થયાં હતાં.

૧૨. **રવી** જો **બુધ** સાથે ૪૫° કે ૯૦° અંશની એસપેકટ કરે તો કંઈ લખાણ, ખતપત્ર, વિગેરે બાબત ખટપટ જાગે, તે સીવાય કંઇ ઘણી અસર થતી નથી. ખાસ કરીને ૯૦° અંશની એસપેકટની અસર લગભગ જન્મ પછી ૬૦ મે વર્ષે થાય છે.

૧૩. **રવી** જો **ચંદ્ર** સાથે કંજંગશન કરે, તો તે પુરૂષને ફતેહ લાભ, આબરૂ, અને સુખ મળે, અને લગ્ન થાય, જો સાતમા કે દશમા

ભુવનમાં હોય તો લગ્ન થાય. વળી નવા મિત્રો મળે, ઓળખાણ વધે સ્ત્રીઓ માટે આ ડાઇરેકશન તંદુરસ્તી માટે સારી નથી, તબીયત ખુબ બગાડે, તાવ સોજો અને ચાલુ સીકનેસ રહે, અને જો આઠમા ભુવને થાય તો મોત થાય, જો બીજા ભુવને હોય તો પૈસાની ખોટ જાય, જો સાતમે ભુવને હોય તો લગ્નનું સુખ સારૂં નહીં, અથવા તો ધણી સારો નહીં મળે.

૧૪. **રવી** જો **ચંદ્ર** સાથે ૩૦°, ૬૦°, ૭૨°, ૧૨૦° અથવા પેરેલલ થાય તો ઘણુંજ સારૂં. મિત્રતા વધે, આંટ વધે, જાહેરાત મળે, આબરૂ વધે, ધંધામાં ઘણોજ લાભ થાય. સ્ત્રી પુરૂષને પેરેલલ હોય તો લગ્ન થાય, માન મળે, અને હરેક કામમાં ફત્તેહ, જશ, અને સુખ મળે. મોટાં માણસોથી અને શેઠ તરફથી લાભ થાય.

૧૫. **રવી** જો **ચંદ્ર** સાથે ૪૫°, ૧૩૫°, ૧૮૦° અંશની પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો ઘણોજ ખરાબ. ઘણો જલાપો બળાપો, ખોટ અને આફતો આવી પડે. દરેક કામકાજમાં હાડમારી ને નાસુરાદીજ મળે, મોટાં માણસો તરફથી વિરૂદ્ધતા અને અણગમો ખમવો પડે. કેટલીક વખતે તો એ ડાઇરેકશનથી માબાપનાં મરણ નીપજે છે, સ્ત્રીનું મોત થાય છે, અથવા તો કોઇના મરવાથી સંકટ આવી પડે છે. સ્ત્રીઓની કુંડળીમાં એ વધારે ખરાબ પરિણામ આપે છે, અને જો જન્મકાળના ગ્રહો બળવાન નહીં હોય તો સદાની માંદગી અથવા તો મોત થાય. કર્ક, વૃશ્ચિક કે મીન રાશીમાં થાય તો, તે માનવી દારૂડીઓ થાય, અને નીચ લોકોની હલકી સંગતમાં ફરે. જો બારમા ભુવને થાય તો બંદીખાને જાય, વેપારમાં ખોટ જાય અને દરેક રીતે નુકસાની થાય.

[૬૨] ડાઇરેકશનમાં ચંદ્રની એસપેકટસોનાં ફળ.

૧. **ચંદ્ર** જો **હરશેચલ** સાથે કંજંગશન, ૪૫°, ૯૦°, ૧૩૫°, ૧૮૦° અંશની એસપેકટ થાય અથવા તો પેરેલલ થાય તો ઘણુંજ ખરાબ ફળ આપે, ઘણા ફેરફાર થાય, મુસાફરી થાય, આફત આવી પડે, ખાસ કરીને આફત સ્ત્રીઓ તરફથી આવે, આબરૂ જાય, ચીંતા, ફીકર, અને એક બાજુથી બીજી બાજુ ભટકવાનો શોખ ઉત્પન્ન થાય,

મન અમોકસ થાય, અને આફ્તો આવે. જો સાતમા ભુવનમાં થાય તો લગ્નથી દુઃખ આવી પડે. પાંચમા ભુવને થાય તો વ્યભિચારી નીવડે, જેટલી પુરૂષને એની અસર ખરાબ છે તેટલી સ્ત્રીઓને ખરાબ નથી, સ્ત્રીઓને મુસાફ્રીમાં અડચણ, અથવા તો એકાએક એક જગ્યાથી બીજી જગ્યામાં જવાનું થાય, રખડાટ પડે, તથા મનના વિચાર બદલાઈ જાય, અને ઘણો કડવો અનુભવ મળે, હૈયું સખ્ત થાય, હઠીલો સ્વભાવ થાય, અને નાલેસીમાં અને નિંદાનો ભોગ થઈ પડે, કાગળ પત્રના વહેવારથી અડચણ પડે, ટંટો થાય, વિગેરે એ સર્વે બાબતો માંહેલી જે બાબત જન્મકાળે ગ્રહોની અસરથી થતી હોય, તે એવા ડાઇરેકશન વખતે પ્રગટ થાય છે.

૨. **ચંદ્ર જો હરશલ** સાથે ૩૦°, ૬૦°, ૭૨°, ૧૨૦° અંશની દૃષ્ટિ થાય તો ઘણું સારૂં. કારણકે મુસાફ્રીથી લાભ આપે, અથવા કંઈ ફેરફારથી લાભ થાય, તોપણ મન અને ચિત્ત, સર્વે સ્ત્રીઓની બાબત તરફ વધારે ઢળેલું રાખે.

૩. **ચંદ્ર** જો **શની** સાથે કંજંગશન, ૪૫°, ૯૦°, ૧૩૫°, ૧૮૦° અંશની દૃષ્ટિ કરે અથવા પેરેલલ થાય તો ઘણોજ ખરાબ જાણવો. વેપારમાં પુષ્કળ નુકસાન, પૈસાની ખુવારી. જો બીજા ભુવનમાં થાય તો કાચું દીવાળું, નાસીપાસી, દુઃખ દરીદ્રતા અને સંકટ આવી પડે. પોતાની ભલી સ્ત્રીનું મોત થાય, માતાનું મોત થાય અથવા તો ભર જુવાન બચ્ચું મરે, અને એવા બનાવો બને કે જેથી તે માણસ દુઃખના દરિયામાં ડુબી મરે, જો રવી અથવા ચંદ્ર પાપદૃષ્ટિથી જન્મકાળે એફ્લીકટેડ હોય તો જરૂર મોટી માંદગી થાય, અને ચીંતા અને ફીકરથી મગજશક્તિ નબળી પડી જાય.

સ્ત્રીઓના બાબમાં તો ઘણોજ ખરાબ જાણવો, કારણકે મોટી માંદગી થાય, અને ઘણા કેસમાં મરણ નીપજે, માલમીલકત જતી રહે. ભલા મિત્રો અને સલાહકાર તથા માબાપનો ક્ષય થાય. નાલેસીમાં આવી પડે અને નાસીપાસી અને નિંદાનો ભોગ થાય. કેટલીક વખતે તો એ એસ્પેક્ટથી સ્ત્રીઓ બેઇજ્જતીમાં આવી પડે છે, અને ખાસ

કરીને જો જન્મ વખતે ચંદ્ર શનીની પાપદૃષ્ટિથી મહાત થયલો હોય તો જરૂર એઈજીતી થાય.

૪. **ચંદ્ર** જો **શની** સાથે, ૩૦°, ૬૦° કે ૧૨૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિ કરે તો, વેપાર ધંધામાં ફાયદો કરે, નામના વધારે, આંટ વધે નેવા મિત્રો થાય, ગંભીર, સાવચેત, અને મનન કરનારો થાય, પણ મોજ-શોખની ઝાઝી દરકાર રાખે નહીં, ગંભીર રીતભાતનો અને પોતાના કામકાજમાં રોકાયલો રહે.

૫. **ચંદ્ર** જો **ગુરૂ** સાથે કંજંગશન, ૩૦°, ૬૦°, ૭૨°, ૧૨૦° અંશની એસપેકટ કરતો હોય અથવા પેરેલલ હોય તો તો ઘણોજ સારો, ખાસ કરીને પૈસા ટકાના સંબંધમાં. કારણકે પૈસાનો લાભ, વેપારનો ઉછાળો, નામના, માનપાન, તથા શેહાદી સમસની કરનારો થાય, અને હરેક કામમાં ફતેહ તથા સુખ આપે. સ્ત્રીઓને સારી તંદુરસ્તી મોજમજાહ અને સંપૂર્ણ સુખ આપે છે.

૬. **ચંદ્ર** જો ગુરૂ સાથે, ૪૫°, ૯૦°, ૧૩૫°, ૧૮૦° અંશે એસ-પેકટમાં હોય તો, પૈસાનો સમુળગો નાશ, શેર સટ્ટાથી પૈસાની ખુવારી વકીલો, માજીસ્ટ્રેટ, અને ઘરવાળાથી દુઃખ ખમવું પડે. પોતાની દોલતનો ગેરઉપયોગ કરે, ઉડાઉ થાય, તથા જેને નાણા ધીરે તે ખાઈ જાય, નાણા પાછાં વસુલ થાય નહીં. સ્ત્રીની બાબતમાં લોહીનો બગાડો થાય, તથા હરદમ માથું દુખ્યા કરે, અને હરેક બાબતમાં ખોટ જાય.

૭. **ચંદ્ર** જો **મંગળ** સાથે કંજંગશન, ૪૫°, ૯૦°, ૧૩૫°, ૧૮૦° અંશની અથવા પેરેલલ એસપેક્ટ કરે તો, મહા બુરો જાણવો, ટંટો ફેસાદ ઘણો કરે, કજીયાખોર નીવડે, અને વાદવિવાદ તથા નકામી મારા-મારી માથે વ્હોરી લે. ઘણુંજ તેજ દરદો અને એકસીડન્ટો થવાનો સંભવ છે. તાવ શીતળા, સોજા વિગેરે મંગળને લગતાં દરદો થાય, રેતી પથરી પણ વખતે થાય, હાડકાં ભાગી જાય, અથવા તો કાપે, ઘસારા કે દાઝી જાય. જો જન્મકાળની કુંડળી ચોરી લુચ્ચાઇ દેખા-ડતી હોય તો તે માણસ એવે વખતે જરૂર ચોરી કરે, ફોરજરી કરે, અને તકલીફમાં આવે. લુંડાઓની દોસ્તીમાં પાયમાલ થાય તથા તદ્દન બેદરકાર અને આબરૂની દરકાર વગરનો થાય, જો પહેલા અથવા

બીજા ભુવનમાં મંગળ બળવાન હોય તો આગ લાગવાથી પૈસા જાય. ત્રીજા ભુવનમાં મુસાફરીમાં એકસીડન્ટ થાય, બીજા ભુવને ચોરો અથવા દગાબાજો માલ લુટી જાય, જો સાતમા ભુવનમાં હોય તોપણ એવીજ અસર થાય, કેટલાક પુરૂષો એવી વખતે ઉતાવળ કરીને લગ્ન કરે છે, પણ પાછળથી મોટી પીડામાં પડે છે, અને છુટા છેડા કરવા પડે છે. સ્ત્રીઓ માટે તાવ અને તબીયતનો બગાડો, દરેક બાબતમાં ખોટ, અકસ્માત, અને ચાલચલણમાં બગાડો થાય, વ્યભિચારી થાય, કુંવારી સ્ત્રીઓએ એવી એસપેકટ વખતે ઘણુંજ સંભાળવું, કારણકે વ્યભિચારમાં ફસવાનો ઘણો સંભવ રહે છે, પરણેલી સ્ત્રીઓને પોતાના ધણી સાથે ટંટો થાય છે. પણ એ સર્વે બાબતમાં હંમેશાં ભુવનો અને ગ્રહો જોતા જવું, અને જન્મકાળે પણ તેવી બાબતનો ઇસારો છે કે નહીં તે જરૂર જોવો, કારણકે જન્મકાળે જે હોય તેજ ડાઇરેક્શનથી પ્રગટ થાય છે.

૮. **ચંદ્ર જો મંગળ** સાથે ૩૦°, ૬૦°, ૭૨°, ૧૨૦° એવી એસપેકટમાં આવે, તો ઉલટ ઉમંગ વધે, મુસાફરી કરે, કસરતનો શોખ થાય, તથા વેપારમાં વધારો થાય, હીંમતવાન થાય, ઉદાર દીલનો થાય, અને સ્ત્રીઓની સંગત શોધતો ફરે. તંદુરસ્તી સારી રહે અને બધી રીતે લાભ મળે. સ્ત્રીઓની બાબતમાં કંઈ એટલો બધો સારો નથી, કારણકે મરદોની સંગત તરફ તેને લલચાવે છે, તથા વ્યભિચારમાં ફસાવે છે.

૯. **ચંદ્ર જો રવી** સાથે કંજંગશન કરે તો મરદને માટે સારો, કારણકે તેજી વધારે, નફો કરાવે, વેપાર વધારે, ઘણીક વખતે કુંવારાને લગ્ન કરાવે, મોટા મનનો થાય, ભોળો અને ઉદાર બને. સ્ત્રીઓ માટે સારો નહીં, તાવ, સોજો અથવા મોત થાય, ખાસ કરીને છઠ્ઠા અથવા આઠમા ભુવનમાં હોય તો જરૂર ગંભીર માંદગી અથવા મોત થાય. મંગળ જો ૧, ૪, ૭, ૧૦મા ભુવનમાં હોય તો આંખને નુકસાન પહોંચાડે.

૧૦. **ચંદ્ર જો રવી** સાથે ૩૦°, ૬૦°, ૭૨°, ૧૨૦° અંશની દ્રષ્ટિ કરે અથવા તો પેરેલલમાં હોય તો, મોટા અને બળવાન મિત્રો મળે, અને તેથી લાભ થાય, લગ્નનાં જોડાં સાંધે વેપારમાં ફત્તેહ, શેર સટ્ટામાં

ફાયદો અને દરેક રીતે ભાગ્યશાળી નીવડે. સ્ત્રીઓ માટે પણ એજ રીતે આપે છે. તંદુરસ્તી વધારે.

૧૧. **ચંદ્ર** જો **રવી** સાથે ૪૫°, ૯૦°, ૧૩૫°, ૧૮૦° અંશે હોય તો દરેક બાબતમાં ઘણોજ કમનસીબ અને તંદુરસ્તી તથા મગજ-શક્તિને મોટું નુકસાન પહોંચાડે, વેપારનો નાશ, મિત્રોથી દુશ્મની, સગાં સંબંધી કે પોતાની સ્ત્રીનું મોત થાય, તથા દરેક રીતે ખરાબ જાણવું. સ્ત્રીઓ માટે પણ દરેક રીતની ખોટ અને તબીયતનો નાશ સમજવો.

૧૨. **ચંદ્ર** જો **શુક્ર** સાથે કંજંગશન કરે, અથવા ૩૦°, ૬૦°, ૭૨°, ૧૨૦° વિગેરે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય અથવા પેરેલલ થાય, તો શેહાદી સમસની થાય, મોજમજાહ ઘણી મળે, અને નાચરંગ અને સ્ત્રીની સંગતમાં ફસેલો રહે. પરણેલાંઓને ત્યાં ફરઝંદની વૃદ્ધિ થાય. સ્ત્રીઓને તંદુરસ્તી વધે, મન શાંત રહે, સારૂં ભવિષ્ય થાય. જો ♂ અથવા P હોય તો લગ્ન બાબત જરૂર જોવી.

૧૩. **ચંદ્ર** જો **શુક્ર** સાથે, ૪૫°, ૯૦°, ૧૩૫°, ૧૮૦° વિગેરે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો સ્ત્રીઓ મારફતે દુઃખ ઉત્પન્ન કરે, નાલેસી કરે, વ્યભિચારી થાય, ઉડાઉ થાય, પૈસા ગુમાવે, પ્યારમાં નીષ્ફળતા, મારામારી, સ્ત્રીઓ સંબંધી ખટપટ અને ઘણી વખતે બચ્ચાંનું મરણ નીપજે છે. સ્ત્રીઓ માટે તબીયતના બગાડો, મરદો તરફથી દલગીરી, દુઃખ અને નાસીપાસી મળે છે.

૧૪. **ચંદ્ર** જો **બુધ** સાથે કંજંગશન, ૩૦°, ૬૦°, ૭૨°, ૧૨૦° કે પેરેલલમાં હોય તો, પુષ્કળ અભ્યાસ કરાવે, બહોળું વાંચન રાખે, મનશક્તિ બળવાન રાખે, વેપારમાં લાભ આપે, શીલસુરી શીખવે, સરકાર દરબાર, કોર્ટ કજીયામાં ફતેહ અને અનેક રીતનું સુખ મળે.

૧૫. **ચંદ્ર** જો **બુધ** સાથે ૪૫°, ૯૦°, ૧૩૫°, ૧૮૦° એવી પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો, સારો નહીં, નાલેસી થાય, કોર્ટ કજીયામાં હાર થાય, શીલસુફો સાથે ખટપટ જાગે, ધંધામાં ખોટ જાય, ખટપટ જાગે, મુસાફરીમાં નુકસાનકારક એવી વખતે લખતપત્રપર સહી કરવી

કાન્ટ્રાક્ટમાં જોડાવાને, અથવા કાંઈપણ બાબતનાં લખાણ કરવામાં પહેરેજ રહેવું, ને જો લખવાની ફરજ પડે તો ખુબ સંભાળવું.

૧૬. **ચંદ્ર** જો **પોતાની જન્મની** અંશ, કળા સાથે કંજંગશન કરતો હોય તો, સ્ત્રીઓ તરફથી લાભ મળે, નવા મિત્રો થાય, મુસાફરી કરે, વેપારવણજ વધારે. તથા સ્ત્રીઓની સંગત વધારે પસંદ કરે.

૧૭. જો ચંદ્ર પોતાની જન્મની અંશ કળાને ડાઇરેકશનથી પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો નાચારી, દુઃખ, દરિદ્રતા, ખોટ વિગેરે સ્ત્રીઓ મારફતે મળે, નાસીપાસી આવે, ને દરેક રીતે નુકસાન કરે. સ્ત્રીઓ માટે તબીયતનો નાશ કરે.

એ પ્રમાણે ચંદ્રની હરેક એસપેકટસો જે ડાઇરેકશન મારફતે થાય તેનું ફળ જાણવું. એટલું ખુબ ધ્યાનમાં રાખવું કે ડાઇરેકશનની એસપેકટ કયાં કયાં ભુવનોમાં થાય છે. તથા કયાં કયાં ભુવનો તરફથી ઉશ્કેરણી મળે છે, ત્રાન્ઝીટની અસર કયાં ભુવનથી ડાઇરેકશનને અસર કરે છે, તથા ડાઇરેકશનના અને ત્રાન્ઝીટના ગ્રહો એક બીજાપર અસર કરે છે તે કુંડળીના કયા ભુવનના માલેક છે, તે જરૂર તપાસવું અને જે ભુવનને લગતી બાબત હોય, તે ભુવનને લગતો ખુલાસો વિચાર પહોંચાડી જાણવો.

(૬૩) ડાઇરેકશનમાં ગ્રહોની મ્યુચ્યુઅલ એસપેકટનું ફળ.

૧. **હરશચલ** અને **શનીનું** ડાઇરેકશન કવચિતજ થાય છે, અને ૧, ૩, ૯, કે ૧૦મા ભુવનમાંજ તેની અસર વધુ હોય છે, બાકી બીજાં ભુવનોમાં તો તેની ઝાઝી અસર થતી નથી, જ્યારે એ ગ્રહો બેઉ અથવા એક જો ત્રીજા, પહેલા, કે નવમા ભુવનમાં ડાઇરેકશનથી હોય તો, તેવે વખતે આતેનની બાબત જાણવાની ઘણી ઇચ્છા થાય છે, અને આત્મજ્ઞાન તથા માનસિક વિદ્યા ઉપર પુષ્કળ ખેંચાણ થાય છે. દશમા ભુવને ધંધારોજગારમાં પુષ્કળ હાની, નાસીપાસી ને ખોટખાલી કરે છે. આરાં ડાઇરેકશન કાંઇ ઝાઝી અસર કરતાં નથી,

ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે આ ગ્રહોનાં ડાઇરેકશન જવલેજ થાય છે. અને તેની અસર ઝાઝી ધારવામાં આવતી નથી.

૨. **હરશાચલ** જો **ગુરૂ** સાથે કંજંગશન, પેરેલલ, ૩૦°, ૬૦°, કે ૧૨૦° અંશની ડાઇરેકશનથી એસપેકટસ કરે તો, આપ્તિના પૈસા મળે, વારસો મળે. અને પૈસાનો લાભ થાય.

૩. **હરશાચલ** જો **ગુરૂ** સાથે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો, કોર્ટ દરબારમાં જવું પડે, કજીયામાં હાર થાય. અને શેઠ અથવા મોટા માણસોથી હેરાનગતી ખમવી પડે.

૪. **હરશાચલ** અને **મંગળ** એ ગ્રહો ડાઇરેકશનમાં ઘણી અસર કરતા નથી. પહેલા અને સાતમા ભુવનમાં એની અસર વધારે છે, પહેલામાં ગુસ્સાને ઘણોજ તિક્ષ્ણ કરે છે, અને સાતમામાં છુટા છેડા કરાવે છે, અને સ્ત્રી સાથ મારફાડ કરે છે.

૫. **હરશાચલ** જો **શુક્રને** પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો, છંડી, વ્યભિચારી. અને સ્ત્રીઓ તરફ ખેંચાયલો રાખે, અને હરશાચલ અને શુક્ર જો જન્મકાળે એક બીજાને પાપદૃષ્ટિ કરતા હોય તો ઘણો ખરાબ, એની અસર એવી છે કે ગેરકાયદાસરનું જોડાણ પારકી સ્ત્રી સાથે રાખે, બેઇજત, બેઆબરૂ થાય, અને સ્ત્રીઓ સાથે ખુવાર થાય.

૬. **હરશાચલ** જો **શુક્ર** સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, તો મોજશોખ અને વ્યભિચારમાં પડે, પણ આબરૂ સાચવી રાખે, સ્ત્રીઓ સાથ આડો વહેવાર હોય પણ જાહેરાતમાં નહીં આવે, સ્ત્રીઓની કુંડળીએ આવી એસપેકટથી નુકસાન છે, કારણ પતિવ્રતપણું જળવાતું નથી.

૭. **હરશાચલ** અને **બુધ** જો પાપદૃષ્ટિમાં આવે, તો મનશક્તિને કડવો અનુભવ મળે, ચીરડાઉ સ્વભાવ થાય, ફોરજરી કરે, છાપાથી નુકસાન પુગે, લખાણમાં વાંધો પડે, ખોટાં લખત કરે તથા મન ઘણુંજ ડામાડોળ રાખે.

૮. **હરશાચલ** સાથે **બુધ** જો શુભ દૃષ્ટિમાં આવે તો આસમાની અને આત્મિક વિદ્યાઓ શીખે, અને હરેક બાબતનું સાધારણ જ્ઞાન મેળવે. મન ઘણું ચંચળ હોય, હાજર જવાબી, મજાક મશ્કરી, ટીકા

વિગેરે શક્તિ સારી હોય, મુસાફરી તથા કારોબાર સારી સમજદારીથી ચલાવે, જ્યારે ચંદ્ર અથવા બુધ, હરશચલ ગ્રહના ડાઇરેકશનમાં આવે ત્યારે ઘણુંકો જ્યોતીષ વિદ્યાની ચુનોચરા કરનારા તથા તેનો અભ્યાસ કરનારા થાય છે, પણ એ સર્વે બેઉ ગ્રહોનાં ભુવનોપર આધાર રાખે છે.

૯. **શની** જો **ગુરૂ** સાથે કંજંગશન, પેરેલલ, અથવા તો શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો સારો જાણવો, અને જો ગુરૂ ઊંચનો હોય તો એકાએક નહીં ધારેલી દોલત મળે, વારસો મળે, પૈસાની રેલછેલ થાય, કોર્ટ દરબારમાં કેસ જીતે, અને માનપાન મળે, કંજંગશન કરતાં પેરેલલ વધારે સારો છે.

૧૦. **શની** જો **ગુરૂ** સાથે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો, મિત્રો, અને કોર્ટથી ઘણું દુઃખ ખમવું પડે, પૈસાની તંગીમાં આવી પડે, કાચું દીવાળું નીકળે, બેઇજ્જતી થાય, અને દરેક રીતે મનની, ધંધાની, અને આબરૂની પાયમાલી થાય.

૧૧. **શની** અને **મંગળ** જ્યારે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય છે, ત્યારે કંઇ ઘણી અસર થતી નથી, પણ ફક્ત કંઈ બહાદુરીનું કામ કરે અથવા તો તબીયત સારી રાખે.

૧૨. **શની** જો **મંગળ** સાથે પાપદૃષ્ટિમાં આવે અને જો શની અથવા મંગળ લગ્ને, અથવા સાતમે કે દશમે હોય તો ઘણું ખરાબ, કારણકે તેથી કંઇક ગુનાહ કરે, ફોજદારીમાં આવી પડે, ગુસ્સો, તામસી અને તોફાની સ્વભાવ થાય, અને મારામારી, લડાઇ વઢાઇ, અને ખુની સ્વભાવ કરે. આ બાબતમાં શની અથવા મંગળ જો જન્મે ઉંચના હોય અથવા તો બળવાન હોય તોજ ફળ આપે છે, નહીં તો કેટલીક વખતે કશી અસર થતી નથી.

૧૩. **શની** જો **શુક્ર** સાથે પાપદૃષ્ટિ કરે તો ગમગીની, દુઃખ અને દરિદ્રતા, તથા નાસીપાસી મળે, સગાં સંબંધીમાં મોત થાય અથવા તો સ્ત્રી મરે, સ્ત્રીજાતિથી હીણાતો ફરે, દારૂડી થાય, ખરાબ ટેવો પડે અને નીચ વેશ્યા સ્ત્રીઓ સાથે સંબંધ રાખે.

૧૪. **શની** જો **શુક્ર** સાથે શુભ દષ્ટિમાં હોય તો, ચોક્કસ વિચારનો, એકમાર્ગી, સાવચેત, તથા પવિત્ર વિચારવાળો અને પત્નીવ્રતવાળો અને સારી ચાલચલણવાળો થાય.

૧૫. **શની** જો **બુધ** સાથે પાપદષ્ટિમાં હોય તો સારો નઠારો સ્વભાવને બગાડે, ફોરજરી કરે, ચોરી કરે અને તેનાથી ફસી પડી દુઃખમાં પડે, હલકા લોકો સાથે ખટપટ થાય, અને નીચ શખ્સો સાથે મિત્રતા રાખે.

૧૬. **ગુરૂ** જો **મંગળ** સાથે પાપદષ્ટિમાં હોય તો, શેર સટ્ટામાં લોટરી સટ્ટામાં તથા પરચુરણ નાની બાબતોમાં પૈસા ખુવે. જો જન્મકાળે એમ હોય ને ડાઇરેકશનથી પણ એવી અસર થાય તો, સર્વે પૈસા ઉડાવી નાંખે, જો જન્મકાળે એવી અસર હોય તો, દારૂમાં, જુગારમાં અને લખલુટ ખરચમાં સર્વે પૈસા ગુમાવે. જો જન્મકાળે કંઈ કોર્ટ દરબારની અસર હોય તો, એવે વખતે કજીઆ કેસામાં અને સરકારી આફતોમાં લાવી નાંખે.

૧૭. **ગુરૂ** જો **મંગળ સાથે** શુભ દષ્ટિમાં આવે તો સહેજ સારો છે, વખતે દોલત આપે, ઉદ્યોગી બનાવે, ઉલટવાળો થાય, અગાર વધારાવે, તાકાત વધારે, એનો આધાર જન્મકાળે ગુરૂ મંગળ કેટલા બળવાન છે, તે ઉપર રાખે છે.

૧૮. **ગુરૂ** જો **શુક્ર** સાથે પાપ ડાઇરેકશનની દષ્ટિ કરે તો શેર સટ્ટામાં, સરત જુગારમાં, કપડાં, અને વ્યભિચારણી સ્ત્રીઓ પાછળ પૈસો ખુવાર કરે.

૧૯. **ગુરૂ** જો **શુક્રના** શુભ ડાઇરેકશનમાં આવે તો ફત્તેહ આપે, સ્ત્રીઓ તરફથી લાભ અપાવે, તથા પોતાનો કારોબાર પોતે સારી રીતે ચલાવે, પણ એવાં ડાઇરેકશનની અસર કંઈ ટકાઉ અને લાંબા વખતની નથી. જો ગુરૂ અને શુક્રનું કંજંગશન થાય તો તે ઘણું સારૂં, કારણ કે આબરૂ, ઇજ્જત, માનપાન, પૈસો, લાગવગ, મોટાઇ અને મનની શાંતિ, તંદુરસ્તી વિગેરે સર્વે સુખ આપે.

૨૦. **શુક્ર** જો **બુધ** સાથે પાપદૃષ્ટિમાં આવે તો ખરાબ, મુકર્દ્દમાંઓ, ફોજદારી, ચોરી, લાયબલ, જુઠી સાક્ષી, તથા બેન્કોના ધખારા અને મેડનેસ વિગેરેની આફતોમાં ફસી પડે.

૨૧. **મંગળ** અને **શુક્ર** જો પાપદૃષ્ટિમાં આવે તો વેસ્યા સ્ત્રીઓ સાથે સંબંધ રાખે, અને સ્ત્રીઓની સંગમાં વહેવાર રાખે, કે જેથી તબીયતનું વટીક નખ્ખોદ વાળે, બેઇજતી થાય, ઘરસંસારમાં મારા-મારી થાય, દારૂડી બને, વ્યભિચારી ઘણો બને, અને ખટપટ કર્યા કરે. જો મંગળ ૫, ૭, કે ૧૦મા ભુવને સ્ત્રીની કુંડળીમાં હોય તો ઘણો ખરાબ.

૨૨. **મંગળ** અને **શુક્ર** શુભ દૃષ્ટિમાં આવે તો, મોજીલો, શોખીલો હસમુખો, બેદરકાર, નિર્ભય, સ્ત્રીઓની સાથે મોજમજાહમાં રહેનારો, દારૂનો જરા વધારે શોખીન, અને પૈસા છુટા હાથે ખરચનારો થાય.

નોંધઃ—મંગળ અને શુક્રના સારા અથવા ખરાબ કોઇપણ ડાઇ-રેકશન અથવા તો જન્મકાળે શુભ અથવા પાપ કોઇ પણ જાતની દૃષ્ટિ હોય તે શું મરદ કે ઓરત એ બેઉને **નીતિની બાબતમાં** બહુજ ખરાબ જાણવી.

૨૩. **મંગળ** જો **બુધ** સાથે પાપદૃષ્ટિમાં આવે તો, મનશક્તિને માટે ખરાબ છે. હરેક ભુંડા વિચાર, અને કાવત્રાં રચે, ચોરી કરે, ખોટી સહી કરે, દારૂડી થાય, અને ઘણીક વખતે જાહેરમાં શિક્ષા પણ થાય, અને જાહેર નિંદા કરવા માટે કેદમાં પણ જાય, કોર્ટ કજીયામાં સામેલ થાય, નીચ માણસોની સંગત કરે, અને મારફાડ કરનારો થાય.

૨૪. **મંગળ** જો **બુધ** સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો, તો કાંઈ ઘણી જરૂરીયાત ધરાવતો નથી. ફક્ત એવાં ડાઇરેકશન વખતે જરા ઉલટ, હીંમત, પૈસો જોર તાકાત વિગેરે મળે અને મન શાંત રાખે, પણ તેજ થાય, અક્કલ વધે, પણ તેની અસર જેટલો વખત ડાઇ-રેકશનની અસર રહે તેટલોજ વખત આપે.

૨૫. **શુક્ર** જો **બુધ** સાથે કોઇપણ જાતની ડાઇરેકશનમાં આવે તો કંઈ દમ વગરનું છે, કંઈ અસર થતી નથી, પણ જો કંજંકશન

અથવા પેરેલલ થાય તો, કવિ, ચિતારો, ને મિત્રતા તથા ભાઈચારાનો શોખીન હોય અને નવા નવા મિત્રો કરે.

એ પ્રમાણે ડાઇરેક્શનથી રવી અને તેની બીજા ગ્રહો સાથની અસરો, ચંદ્ર તથા તેની બીજા ગ્રહો સાથની અસરો, તથા ગ્રહોની એક બીજા સાથની અસરો તપાસવી, તેનાં ફળ જોવાં. **શુભ દૃષ્ટિ** યાને સારી અસરોમાં મુખ્ય ૩૦°, ૭૨°, ૧૨૦°, અંશની દૃષ્ટિઓ તથા શુભ ગ્રહોનાં કંજંગશન પેરેલલો જાણવાં, અને **પાપદૃષ્ટિમાં** ૪૫°, ૯૦°, ૧૩૫°, ૧૮૦° તથા પાપગ્રહોનાં કંજંગશન કે પેરેલલ જાણવાં.

વધુ ખુલાસો તથા ડાઇરેક્શનની બીજી બાબતો આગળ જતાં, આ ચોપડીના બીજા ભાગોમાં સમજાવતા જઈશું. અત્રે ભાગ પહેલો અહીંયાં પુરો કરી આ ચોપડીનો બીજો ભાગ યાને હોરરી એસ્ટ્રૉલૉજી તરફ વાંચનારનું ધ્યાન ખેંચીશું.

આ ભાગમાં જે જે કોષ્ટકો લખ્યાં છે, તે માંહેલાં મુખ્ય ભાગે છાપેલાં છે, પણ જે કોષ્ટકો આ ભાગમાં છપાયાં નથી, તે આ ચોપડીના સર્વથી છેલ્લાં પાનાંઓમાં જોવાં.

ભાગ પહેલો સમાપ્ત.

ભાગ બીજો.

"હોરારી" એસ્ટ્રૉલૉજી.

" હોરારી એસ્ટ્રૉલૉજી " યાને, એકાએક ઘડીએ, જ્યારે મન ઉપર અનંત આફ્ત આવી પડી હોય, અને તે વખતે કુદરતથી તમારા કાર્યની વલણુ કેવી થશે, એકાએકીમાં શું પરિણામ આવશે, એક મહાભારત કાર્યની યોજના વખતે, એક દૂર પડેલા સ્નેહી માટે, કોઈ માનવીના જન્મનો વખત નહીં માલુમ પડ્યે, તે માનવી જ્યારે એકાએક આફ્ત વખતે, જ્યોતીષીની સલાહ લેવાને જાય, ત્યારે **તે વખતની કુંડળી** કાઢી જે વર્ત્તવામાં આવે છે, તેને હોરારી એસ્ટ્રૉલૉજી કહે છે. હોરા યાને વખત એ બોલ ઇજીપશીયનો ઉપરથી નીકળેલો છે, એ વિદ્યાના હજારો કાયદાઓ છે, તે સર્વે લખીને ગુંચવણુ કરવા કરતાં જે ખરી વિગત અને જરૂરી છે, તે બને તેટલી ટુંકમાં પણુ ઉપયોગી થઈ પડે, એવી રીતે અત્રે રજુ કરી છે. માનવી ભૂલ કરે છે, હું પોતે હજારો ભૂલોથી ભરેલો છું; તો આ બાબતમાં પણુ ભૂલથાપ ગણિતમાં ઘણી ખાવી પડે છે, હરેક નજીવી બાબત માટે પણુ કુંડળી કાઢવી એ તદન બેવકુફી છે, તેનો કંઈપણુ મીનીંગ થતો નથી, અને જે કંઇ ફળ દર્શાવે તે ખોટું પડે છે, ફક્ત એકાએકી, આફ્ત, અંદેશો, કે જે વખતે ચંચળ મન બેફામ બને છે, અને અંતરના આતમની જોત પ્રગટી રહી હોય, તે વખતે માનવીને આત્મિક શક્તિની અસર હેઠળ, એકાએક જ્યોતીષ જોવાની મનોવાસના થાય છે, તેવે પ્રસંગે જે કુંડળી કાઢી તેનું ફળ જણાવીયે, તે ફળ અચુક ખરૂં ઠરે છે. આ બાબતમાં જેટલી જરૂરી ચીજોની જરૂર છે, તે સર્વે અત્રે દર્શાવી છે, એટલે અભ્યાસીને બીજી કોઇપણુ રીતની ભૂલચુક કે ખામી રહેવા પામશે નહીં, એવી આશા છે.

રાશીઓ, ગ્રહો, તેનાં ઉંચ નીચ પ્રમાણો, તેની નિશાનો, તેની ખાસીયતો, તેના રંગો, તેની અસરો એ સર્વે બાબત આગળ આપેલી છે, તે કાયમ રાખવી અને તેજ પ્રમાણે જાણવી, પણ તે માંહેલી કેટલીક અસરો કેટલીક બાબતમાં અમુક કાયદાઓને લીધે, સહેજ-સાજ ફેરબદલ થાય છે. જે તેની જગ્યાએ. તે સવાલની બાબતમાં દર્શાવેલી છે.

ગ્રહો અને ભુવનોને લગતી **એસ્પેકટસો** પણ આગળ સમજાવી છે, તે સર્વે એસ્પેકટસો પણ તેજ પ્રમાણે જાણવી. પરંતુ બીજે વખત તેના ગુણદોષમાં હોરારી પ્રશ્નથી સહેજ ફેરફાર પડે છે, જે સવાલોની બાબતમાં આગળ સમજાવ્યા છે.

રાશીઓ કેવા કેવા પ્રમાણની અસરનાં માનવી ઉત્પન્ન કરે છે તે, તેમજ અનેક રાશીમાં ગ્રહો કેવાં રૂપ ને ખાસીયતવાળાં માનવી પેદા કરે છે, તે સર્વે ખુલાસા આગળ આપ્યા છે. ને પ્રમાણે જોઈ જાણી લેવા.

ગ્રહો અને રાશીઓની જે જે બાબતોનો ખુલાસો આગળ આપ્યો છે, તે હોરારી જ્યોતીષમાં ઘણો કામનો છે. પહેલે તો એક કુંડળી કાઢી તો તે માંહેલું લગ્ન યાને પહેલું ભુવન સવાલ કરનારની આબેહુબ સીકલ તથા ગુણો દર્શાવી આપે છે, જો તે પ્રમાણે વિગત નહીં હોય તો, તે સવાલનો ફડચો પડતો રાખવો અને ફળાદેશ કહેવું નહીં, કારણ કે પ્રશ્ન પૂછનાર માનવી કુંડળીમાં જાહેર થતો નથી, તેના તેવા ગુણદોષ નથી તો, તે વખતે જોયલું નકામું છે. એ સહેલથી તપાસવા માટે, આગલાં પ્રકરણોમાં રાશી જો લગ્ને એકલી આવે તો તેના ગુણ ખાસીયત દર્શાવી છે, જો તેમાં ગ્રહ હોય તો તે પ્રમાણે તે ગ્રહને લગતી બાબત જોવી. એ સર્વે ખુલાસો આગળ આપેલો છે તેથી ફરીફરીને અત્રે લખવાની જરૂર નથી.

વળી ધારો કે પ્રશ્નકારનું વર્ણન બરાબર નીવડયું, તો ત્યાર પછી તે પ્રશ્નકાર પોતાના ભાઈબંધનું અથવા મિત્ર કે દુશ્મનનો દેખાવ જાણવા માંગે, અથવા તેની ખાસીયતનું વર્ણન માંગે, તો તે પણ તે ઉપરથી તે ભાઈ, મિત્ર કે દુશ્મનના ભુવનમાં જોવાથી, ત્યાં રાજ કરતી રાશી અથવા ગ્રહ ઉપરથી દર્શાવી શકાય છે.

હોરારી યાને પ્રશ્ન કુંડળી માંહેલાં બાર ભુવના ઉપર પુષ્કળ ધ્યાન આપવાની જરૂર છે, ઘણાક અભ્યાસીઓ એ બાબતમાં ભુલો કરે છે, માટે નીચલી વિગતો સહેજ ઉપયોગમાં આવે તે માટે લખી છે. પોતાના સગા ભાઇ તથા ભાઇબંધ યાને, પાડપડોસી અથવા એક સ્થળે કામ કરનારા, તથા ભ્રાતૃભાવ રાખનારાઓ માટે ત્રીજા ભુવનમાં જોવું. પોતાનાં બધાં ફરઝંદો માટે પાંચમા ભુવનમાં જોવું એવી ભુલ ભરેલી ગણત્રી હોરારી વિદ્યામાં સરીયામ બેવકુફી જેવું છે, કારણકે એક ભુવન અને એક રાશી એક કરતાં અનેક માનવીઓનું વર્ણન કેમ કરી શકે. એક બાપના પાંચ ફરઝંદ એકજ ખવાસના ને દેખાવના કદી હોતા નથી, માટે સવાલ કરનારને પહેલે પુછવું કે કોણ શખ્સ અને કેટલામો શખ્સ યાને પહેલો ભાઇ કે બીજો ભાઈ કે પહેલું ફરઝંદ કે ચોથું ફરઝંદ એ સર્વે જાણવાની જરૂર છે.

હોરારી વિદ્યામાં હરેક ભુવન પોતપોતાની માલેકીનો ચીજોનું લગ્ન ગણાય છે, અને તેના થકી જેટલામે ભુવને જે હોય, તેટલામા ભુવનને લગતી અસર કરે છે. દાખલા તરીકે પ્રશ્ન પુછનારને પોતાના બીજા ભાઈ માટે સવાલ કરવો છે, તો કુંડળીમાં પહેલું ભુવન તે પ્રસ્ન કરનાર પોતે છે, પહેલાથી ત્રીજું, એટલે ત્રીજું ભુવન ભાઈ સ્થાન છે, માટે પહેલો ભાઇ બતલાવે છે. હવે એ ત્રીજા ભુવનથી ત્રીજુ યાને પાંચમું સ્થાન તે ત્રીજા ભુવનનો ભાઇ યાને પહેલા ભુવનનો બીજો ભાઈ લેખાય છે. આગળ વધતાં પાંચમાથી ત્રીજું ભુવન એટલે સાતમું ભુવન તે ત્રીજો ભાઇ દરશાવે છે. એજ પ્રમાણે ધારો કે કોઇ સવાલ પુછે, મારૂં બીજું ફરઝંદ ને તેની સ્ત્રી કેમ છે, તો તે માટે કુંડળીમાં સાતમા તથા પહેલા ભુવને જોવું, કારણકે પ્રશ્ન કરનારનું પહેલું ભુવન તેનાથી પાંચમે સ્થાને તેનું પહેલું ફરઝંદ, હવે તે પાંચમા સ્થાનથી સાતમે સ્થાને તેનું બીજું ફરઝંદ, કારણકે પાંચમાનો ભાઇ સાતમે, યાને બીજું ફરઝંદ તે પહેલા ફરઝંદનો ભાઈજ હોય (નર યા નારી જાત તેની રાશી તથા ગ્રહપરથી પારખી લેવાં) માટે સાતમું ભુવન તે, તેનું બીજું ફરઝંદ ગણાય. હવે તે સાતમા ભુવન યાને બીજા ફરઝંદની બૈરી માટે જોવું છે, તો સાતમેથી સાતમું તે તેની બૈરી યાને પ્રસ્ન કુંડળીનું પહેલું ભુવન તે તેની સ્ત્રીનું ભુવન

ગણાય. એ પ્રમાણે ધારો કે કોઇ પુછે કે એકજ ધણી હરવખતી સવાલ પુછે, ને **તેના તેજ** સવાલની પ્રશ્ન કુંડળી કાઢે, તો તે દરેક સવાલની કુંડળી, જુદા જુદા વખતની હોવાથી, એક કુંડળી બીજા ફરઝંદની સ્ત્રીના ગુણો એકમેકથી તદન જુદાજ નીવડે, અને એ રીતે જ્યોતીષ વિદ્યા કાચા અનુભવીઓના હાથમાં તદન હંબગ જેવી થઇ પડે તે સંભવિત છે, અને તેટલાજ માટે એકને એક સવાલ વારે ઘડીએ, અથવા તો એકથી વધુ સવાલ એક દિવસે કદી પણ કરવા નહીં, ને જો કોઇ કરે તો તેનું ફળ નિરર્થક છે. ધારો કે એક માણસ એક દિવસે જુદા જુદા બે જ્યોતીષ પાસે જાય ને એકજ જાતનો સવાલ કરે, તો સવાલ કરનારો પોતે એકજ ધણી છે, એટલે તે પણ પહેલા જ્યોતીષનોજ ખુલાસો ખરો ઠરે, બીજાનો નિરર્થક જાય.

મુખ્ય ખુબી એજ છે કે કોઇપણ સવાલ **મનમાં ઉત્પન્ન થાય** તે ઉત્પન્ન થવાનો **પહેલો ખ્યાલ જે વખતે થાય** તે વખત, તેજ ખરો હોરારી કુંડળી કાઢવાનો ટાઇમ જાણવો. પછી તે કુંડળીના સવાલનું કાર્ય કેટલી મુદતે થશે, તે મુદત જાણી લઇ, તે મુદત પુરી થવા પછીજ જો તે બનાવ નહીંજ બને તો, અને તેજ સવાલની ફરી જરૂર પડે તોજ તે સવાલ ફરીથી પુછવો. એ બાબતો ઉપર ઘણુંજ ધ્યાન આપવાની જરૂર છે, એકી વખતે બે શખ્સના જુદા જુદા સવાલ માટે એકજ પ્રશ્ન કુંડળી કદી કાઢવી નહીં. બારે ભુવનોમાં ૧, ૪, ૭, ૧૦ એ ભુવનો કેન્દ્ર સ્થાન કહેવાય છે, તે સર્વેથી વધુ સારાં છે, તેમાં એક અને દશમું ભુવન ઘણુંજ અગત્યનાં છે, વળી દરેક ભુવનો, પછી કોઇબી ભુવનના **કશ** ઉપર દાખલ થતો ગ્રહ જરૂર તપાસવો જોઇયે, કારણકે એક ભુવનથી બીજા ભુવનમાં અસર થતી જોવાની ઘણી જરૂર છે, કશ ઉપર આવેલા દરેક ગ્રહ ને કશથી પાંચ કે છ અંશ દૂર હોય, ત્યારથી અસર કરતો જાણવો જોઇયે, કારણકે પોતાના ઓર્બની શક્તિ તે એટલા અંશ સુધી સારી રીતે ફેંકી શકે છે. જેમ જન્મના વખતની કુંડળી, જન્મ ટાઇમ પ્રમાણે કાઢવામાં આવે છે, તેમ પ્રશ્ન કુંડળી, **પ્રશ્ન ભેજામાં ઉત્પન્ન થાય તેજ વખતની,** અથવા તો પ્રશ્ન પુછનાર પરદેશ હોય તો જે વખતે કાગળ લખે તે વખતની, અથવા તો જ્યોતીષીને તે કાગળ પોતાને હાથ આવે

તે વખતની કુંડળી, તે ઘડીપળે કાઢવી, એ કુંડળી કાઢવાની રીત આગળ આપેલી છે, તે પ્રમાણે સર્વે વિચાર જાણવા, કુંડળી કાઢી તે મધે તે વખતના ગ્રહો ગોઠવવા, પછી નીચલા મુખ્ય કાયદાઓપર ઘણુંજ સંગીન ધ્યાન આપવું, કારણકે તે કાયદાઓ ઉપરજ તમારી ફત્તેહનો અને ખરૂં ફળાદેશ જણાવવાનો પાયો છે, એ કાયદાઓ ધ્યાનમાં ગોખ્યા વગર કદી પણ આગળ અભ્યાસ હોરારીનો કરવો એ મૂર્ખાઇ છે,

" હોરારીમાં કાર્ય ક્યારે સિદ્ધ થાય. "

જ્યારે પ્રસ્ન કુંડળીના લગ્નનો માલેક યાને પહેલું ભુવન તથા, તે ભુવનનો માલેક. અને જે બાબતનો સવાલ પુછાયો હોય તે સવાલનો માલેક ગ્રહ જો કંજંગશન કરે, અથવા કંજંગશન કરવાને તે ગ્રહ આગળ વધતો હોય, તથા બીજા કોઇપણ ગ્રહોની એસપેકટ, તે આવી પહોંચે તે આગમજ થવા નહીં પામે તો જાણવું કે જે કાંઇ પ્રશ્ન પુછયો હોય તે કામ સિદ્ધ ને સરંજામ પુગશે. જો એ કંજંગશન ઉપર પ્રમાણે ૧, ૪, ૭, ૧૦મા ભુવનમાં થાય તો ઘણું વહેલું કામ પાર પડે. જો ગ્રહો ઝડપી ચાલના હોય તોજ એમ જાણવું. જો ૨, ૫, ૮, ૧૧માં હોય તો સહેજ ધીમે ધીમે અને જો ૩, ૬, ૯, ૧૨મા ભુવનમાં થાય તો ઘણે લાંબે વખતે, પણ કાર્ય સિદ્ધ થાય. કોઇબી ભુવનમાં કંજંગશન ઉપર પ્રમાણે થાય તે બીના તેના પ્રમાણમાં થોડા કે ઘણા વખતમાં થાય, પણ ધ્યાન રાખવું કે. લગ્નના માલેક અને કારણ ભુતકાર્યના માલેક ગ્રહ વચ્ચે કંજંગશન થવા આગમજ કોઈ બીજો ગ્રહ વચ્ચે પડે. અથવા કંઇ એસપેકટસ કરે તો કાર્ય થાય નહીં.

બીજી એસપેકટસ જો ઉપલા **સીગ્નીફેકટરો** એક બીજાથી ૬૦° અથવા ૧૨૦° અંશને છેટે, એસપેકટ કરતા હોય, તથા તેઓ-ઉચ્ચ પદ પામેલા હોય, તથા બીજા પાપગ્રહોની દૃષ્ટિમાં સપડાયલા નહીં હોય તો કાર્ય સિદ્ધ થાય. જો ઉપલા સીગ્નીફીકેટરો એકમેક સાથે ૯૦° **અંશની સ્કવેર** એસપેકટ કરતા હોય, પોતે ઉંચના હોય, અને જો કેન્દ્ર સ્થાનમાં હોય તો ઘણી તકલીફ અને મહેનત પછી તે કાર્ય

મુશીબતે સિદ્ધ થાય, જો કેન્દ્ર સ્થાનમાં નહીં હોય અને **અપોકલીમ** અથવા તો **પણફર** સ્થાનમાં **સ્કવેર** (૯૦° અંશની) એસપેકટ થતી હોય તો, પ્રશ્ન કરનાર યાને પહેલો સીગ્નીફીકેટર તથા સવાલને લગતો માલેક યાને બીજો સીગ્નીફીકેટર બેઉ વચ્ચે મારામારી કે કલેશ ઉપજે, ને કામ ખોરંબે પડે, સિદ્ધ થાય નહીં.

જો ઉપલા સીગ્નીફીકેટરો એક બીજાથી ૧૮૦° અંશે સામસામી પાપદૃષ્ટિ ફેંકતા હોય તો કદી કામ પાર પડે નહીં, દુશ્મનાઇ જાણવી, અને એ બે સીગ્નીફીકેટરોમાં જે વધુ બળવાન હોય તે ગ્રહ, પેલા બળહીન ગ્રહ ઊપર ફતેહ મેળવે ને મહા સંકટ વેઠાવે.

ગ્રહનું **ટ્રાન્સલેશન** (Translation) યાને જ્યારે ઉપલા સીગ્નીફીકેટરો, એકમેક સાથે કંઇપણ એસપેકટ કરીને છુટા પડતા હોય ને બીજો ગ્રહ તેજ વખતે કંઇ સારી એસપેકટ, બેમાંથી એક સીગ્નીફીકેટર સાથે કરતો હોય તો, ને તરતજ બીજા સીગ્નીફીકેટર સાથે પણ એસપેકટમાં આવે તો તે ત્રીજો ગ્રહ બેઉ સીગ્નીફીકેટરોને સલાહ કરાવે, યાને તે કામમાં ત્રીજો શખ્સ વચ્ચે પડી પતાવટ કરે ને સમાધાન કામ થાય. જે ભુવનનો માલેક તે ત્રીજો ગ્રહ હોય, તેવી જાત અને તેને લગતી ખાસીયતવાળો તે માનવી હોવો જોઇયે. આ બાબતમાં ખાસ કરીને ચંદ્રનું જોર ઘણું વધારે હોય છે. જ્યારેબી ચંદ્ર પોતાની અસર ટ્રાન્સલેટ કરે ત્યારે જરૂર સમાધાની ભર્યું પરિણામ નીપજે છે.

કલેકશન (Collection) યાને સામટા સંજોગોથી પણ કાર્ય સિદ્ધ થાય છે, યાને જ્યારે બેઉ સીગ્નીફીકેટર એક બીજાની બીલકુલ દૃષ્ટિમાં અથવા તો એસપેકટમાં આવતા નહીં હોય, અને તેઓ બેઉ કોઇ બીજા મોટા ગ્રહની સાથે કાંઇક એસપેકટસ અથવા સંબંધ ધરાવતા હોય, તથા પોતે રાશીથી અથવા અંશથી તે ગ્રહને લગતું કંઇપણ બળ કે અસર ધરાવતા હોય, તો એવી રીતે બેઉ સીગ્નીફીકેટરની દૃષ્ટિને ખેંચનારો મોટો ગ્રહ તે કાર્ય સિદ્ધ કરનારો થાય, અને તે ગ્રહની રાશી અથવા તો ભુવન અને ગ્રહની ખાસીયતવાળો તે માણસ હોય: દાખલા તરીકે બે સીગ્નીફીકેટરો યાને દાવાદારો એક સોદો કરતાં, એક બીજા સાથે એકમત થતા નથી ને છુટા પડી જવા માંગે છે,

તેવામાં એકાએક કોઈ ત્રાહીત માણસ કે મિત્ર વચ્ચે પડી સલાહ કરાવી સમાધાન કરાવે છે, તે પ્રમાણે જાણવું. લગ્નની, સંસારી તેમજ સરકાર દરબારની, ધંધા વેપારની વિગેરે બાબતોના મતફેર, ગુંચવાડા અને સવાલોની સમાધાની અને હારજીત એ ઉપર દર્શાવેલા કાયદાઓથી ઘણી સહેલાઈથી અને ખરેખરી રીતે સમજાવી, જોઈ જાણી શકાય તેમ છે. મુખ્ય બાબત ગણત્રીની છે, અને તેમાં ઘણી ચોકસી રાખવાની જરૂર છે.

કાર્યસાધનનો નાશ કેવા સજોગથી થાય છે.

જ્યારે બેઉ સીગ્નીફીકેટર યાને સવાલ કરનાર, અને સવાલ થયલી બાબત એ બેઉના માલેક એક બીજા સાથે કંજંગશન કરતા હોય અથવા કોઈ જાતની સારી એસપેકટસ યાને દૃષ્ટિમાં આવતા હોય અને તેઓ તેમ કરે, તે આગમજ કોઈ બીજો ગ્રહ વચ્ચે પોતાની ઝડપી ચાલથી આવી જાઇ, એ માંહેલા કોઈ પણ સીગ્નીફીકેટર સાથે જો કંઇ પણ એસપેકટ કરે, તો તે વચ્ચે પડેલા ગ્રહ મારફતે, સર્વે કાર્ય નિરર્થક જાય, યાને તે ગ્રહને લગતી બાબત વચ્ચે આવ્યાથી વાંધો ઉઠે ને કાર્ય સિદ્ધ થાય નહીં, પુષ્કળ નડતર વધે.

દાખલા તરીકે એ ત્રીજો ગ્રહ જો પ્રશ્ન કુંડળીના બીજા ભુવનનો માલેક હોય તો પૈસા બાબતથી, ત્રીજાનો માલેક હોય તો ભાઇબંધથી, અથવા મુસાફરીથી, ચોથાનો માલેક હોય તો બાપથી, એ પ્રમાણે જાણવું. જો તે ગ્રહ પુછાયલી બાબતને લગતા સીગ્નીફીકેટર સાથે સંબંધ કરતો હોય તો તે બાબતને લગતી બીનાથી સમજવું, જેમકે સવાલ થયલો સીગ્નીફીકેટર પ્રશ્ન કુંડળીના સાતમા ભુવનનો માલેક હોય ને આઠમા ભુવનમાંથી પેલો ત્રીજો ગ્રહ જો નડતર કરનારો થઇ પડે તો જાણવું કે, ભાગીયાના પૈસા સંબંધી વાંધો છે, યાને સાતમું ભુવન ભાગીયાની બાબતનું છે, અને સાતમાથી બીજું તે ભાગીયાના પૈસાનું ભુવન ગણાય, અને તે કુંડળીનું આઠમું ભુવન છે. એ પ્રમાણે કાર્ય સિદ્ધ થતું નથી.

રીફ્રેનેશન (Refranation) યાને જ્યારે બેઉ સીગ્નીફીકેટરો એક બીજાના કંજંગશનમાં આવતા હોય અથવા આવ્યા હોય, અને

તે કંજંગશાન સંપુર્ણ થવા આગમજ એ માંહેથી કોઇ પણ સીગ્નીફીકેટરને લગતો ગ્રહ જો વક્રી થાય (Retrograde), તો તે બાબતનો ધણી તે કાર્યમાંથી પાછો હઠી જાય છે, યાને પહેલે તે કાર્ય સિદ્ધ કરવાને હા કહી પાછળથી ખસી જાય છે.

છેલ્લું જ્યારે બેઉ સીગ્નીફીકેટર્સ કેડન્ટ ભુવનોમાં હોય, તથા નીચના થઇને રહ્યા હોય, અને પાપગ્રહોના સમાગમમાં દબાયલા હોય ત્યારે તે કાર્ય સિદ્ધ થતાં નથી, તેને (Inpediment) કહે છે.

ચેતવણી:—આ ઉપલા કાયદાઓ જો અભ્યાસી ધ્યાનથી ગોખી રાખે, ને તે ઉપર અમલ કરે તો હોરારી વિદ્યાનાં સત્ય ફળ દર્શાવવાને તે શક્તિવાન થાય છે. એ કાયદાઓ ઉપર અમલ કરવા વગર ગણત્રી સત્ય નીવડતી નથી, અને ખોટાં અનુમાનો થાય છે, પછી વિદ્યા ખરી છતાં, તેવા લેભાગુ જ્યોતીષોને લીધે બેવિશ્વાસ ઉત્પન્ન થાય છે, માટે આ હોરારી વિદ્યાના ઉપલા કાયદાઓ ઉપર પુખ્ત ધ્યાન આપવું.

હોરારીમાં વખતની ગણત્રી.

મેષ, કર્ક, તુલા, મકર જો ૧, ૪, ૭, ૧૦ ભુવને હોય તો દિવસ સમજવા, જો ૨, ૫, ૮, ૧૧ મે હોય તો અઠવાડિયાં. અને ૩, ૬, ૯, ૧૧ મે હોય તો મહીના સમજવા.

મિથુન, કન્યા, ધન, મીન જો ૧, ૪, ૭, ૧૦ મા ભુવને હોય તો અઠવાડિયાં જાણવાં, જો ૨, ૫, ૮, ૧૧ મા હોય તો મહીના, અને ૩, ૬, ૯, ૧૧ મા હોય તો વર્ષો સમજવાં.

વરખ, સિંહ, વૃશ્ચિક, કુંભ જો ૧, ૪, ૭, ૧૦ મા ભુવને હોય તો મહીના સમજવા. જો ૨, ૫, ૮, ૧૧ મે હોય તો વર્ષો સમજવાં અને જો ૩, ૬, ૯, ૧૧ મે હોય તો અચોક્કસ લંબાણુ વખત જાણવો.

દાખલા તરીકે:—ધારો કે ચંદ્ર તુલા રાશીમાં ૧૬° અંશે, કેન્દ્ર સ્થાનમાં છે અને બુધ, ધન રાશીમાં ૨૦° અંશે છે. આ બેઉ ગ્રહની વચ્ચે સમાગમ થવાને ૪° અંશનું છેટું છે, યાને ચંદ્ર તથા બુધને ૬૦° અંશની એસપેક્ટ કરવાને ૪° અંશ જોઇયે છે, ચંદ્ર ઝડપી

ચાલતો છે, તે બુધ તરફ જાય છે. વળી ચંદ્ર તુલા રાશીમાં છે અને કેન્દ્રમાં છે, તેથી જેટલા અંશનો તફાવત હોય તેટલા દિવસ ગણવા એમ ઉપરના કોઠામાંથી જણાય છે, એટલે ચંદ્ર અને બુધને ૬૦° અંશની દૃષ્ટિ થવાને ચાર દિવસ લાગશે, એમ જાણવું, યાને એ ગ્રહોની ૬૦° અંશની દૃષ્ટિની અસર ચાર દિવસ પછી થશે, એમ વર્તવું. જો ચંદ્ર વૃશ્ચિક રાશીમાં ૧૬° અંશનો હોય, અને કેન્દ્ર સ્થાનમાં હોત તથા બુધની તરફ જતો હોત તો એજ પ્રમાણે ૪° અંશનો તફાવત રહેત ને તેથી વૃશ્ચિક રાશી કેન્દ્ર સ્થાનમાં હોવાથી ૪ મહીના પછી તે કામ થશે એમ જાણવું. હમેશાં જે ગ્રહ પોતે ચાલીને બીજા ગ્રહ તરફ જતો હોય **તેનોજ તફાવત અંશ લેવો,** નહીં કે જેની પાસે જતો હોય તે ગ્રહનો; કારણ કે વખતની ગણત્રી તેના જઈ પહોંચવા પરજ આધાર રાખે છે. આ ઉપર દર્શાવેલી બાબત ગણત્રી કરવાની જરા કઠણ છે, કારણ કે જ્યારે ગ્રહો, ભુવનોના કશપર આવેલા હોય તોજ ઉપર પ્રમાણે જાણવું, પણ જો તેઓ ભુવનોના મધ્ય ભાગમાં હોય તો, વધુ વખત લાગે છે, જેમકે દશમા ભુવને ચંદ્ર મેષ રાશીનો, તે ભુવનના કશપર આવેલો હોય તો તફાવતના અંશ જેટલા દિવસો લાગે, પણ જો દશમા ભુવનની મધ્યમાં હોય તો વધુ દિવસો સમજવા, કારણ કે દશમા ભુવનના કશપરથી આગળ વધતાં, અગિયારમા ભુવનના કશ સુધી વધતાં દિવસો બદલાઈને અઠવાડિયાં થાય છે, જેથી દશમા ભુવનના કશપર દિવસો અને ત્યાંથી આગળ વધતાં મધ્યમાં આવતાં વધારે દિવસો જણાવવા. એજ પ્રમાણે અગિયારમાના કશપર અઠવાડિયાં ને બારમા ભુવન તરફ આગળ વધતાં મહીનાઓ થાય છે, તેથી અગિયારમા ભુવનની અધવચ્ચે વધુ અઠવાડિયાં જાણવાં, એ પ્રમાણે સર્વે ભુવનો માટે ઉપર લખેલા કોઠા પ્રમાણે વિચારી લેવું.

હોરરીમાં જગ્યા અને દિશાની સમજણ.

ભુવન ૧ લું=પુર્વ	ભુવન ૫ મું=ઊ.ઊ.પ.	ભુવન ૯ મું=દ.દ.પ.
,, ૨ જું=પુ.ઊ. પુ.	,, ૬ ઠું=પ.ઊ.પ.	,, ૧૦ મું=દક્ષિણ.
,, ૩ જું=ઊ.ઊ.પુ.	,, ૭ મું=પશ્ચિમ.	,, ૧૧ મું=દ.દ.પુ.
,, ૪ થું=ઉત્તર.	,, ૮ મું=પ. દ. પ.	,, ૧૨ મું=પુ.દ.પુ.

મેષ =પુર્વ.	સિંહ =પુર્વ-ઉતર	ધન =પુર્વ-દક્ષિણ
વરખ =દક્ષિણ-પુર્વ.	કન્યા =દક્ષિણ-પશ્ચિમ	મકર =દક્ષિણ
મિથુન=પશ્ચિમ-દક્ષિણ	તુલા =પશ્ચિમ	કુંભ =પશ્ચિમ-ઉત્તર
કર્ક =ઉત્તર	વૃશ્ચિક=ઉત્તર-પુર્વ	મીન =ઉત્તર-પશ્ચિમ

હોરારી વિદ્યામાં જેમ વખતની ગણત્રી થાય છે, તેમ જગ્યા અને તેની દિશામાં પણ સમજવાનું છે, કે અમુક બાબત કયી દિશામાં થશે, અથવા ચોકસ ચીજ કઇ બાજુએથી મળશે. દાખલા તરીકેઃ— ધારો કે એક ચોકસ ચીજ કઈ દિશામાં છે તે જાણવું છે, તો તે ચીજનો સીગ્નીફીકેટર કયાં ભુવનમાં છે અને કેઈ રાશીમાં છે, તે ઉપરથી માલમ પડશે. ધારો કે બુધ તે ચીજનો માલેક છે ને મેષ રાશીમાં પહેલા ભુવને બેઠેલો છે તો જાણવું કે પહેલું ભુવન અને મેષ રાશી એ બેઉ પુર્વ દિશા દેખાડે છે, તો તે પુર્વ દિશા એજ છે એમ જાણવું, જો કર્ક રાશીમાં સાતમા ભુવને હોત તો ઉત્તર પશ્ચિમ ગણાત કારણ કે કર્ક રાશી ઉત્તર દિશા દેખાડે છે અને સાતમું ભુવન પશ્ચિમ દિશા દેખાડે છે, યાને તે ચીજ ઉત્તર દિશાએ છે, પણ તે લત્તાના પશ્ચિમ ભાગપર પડેલી છે, એમ જાણવું. એ પ્રમાણે હરેક બાબતનું જોવું. ઘણું કરી બચ્ચાં ખોવાઈ જાય, કંઇ ચોરી થાય, કોઈ જાનવર વિખુટું પડી જાય, એવી બાબતો કઇ જગ્યાથી મળશે, તે જાણાય છે.

હોરારી કુંડળી કેવા પ્રસંગે ને કેવા વખતે કાઢવી.

ખુદ પોતાની બાબતને લગતી બીના જાણવાને માટે કુંડળી, તે બીનાને લગતો **પહેલો વિચાર** જે પળે થાય તે વખતની કુંડળી કાઢવી; અથવા તો તે બીના અથવા ખબર જે પળે પહેલી સાંભરે તે પળની કુંડળી કાઢવી. એવી કુંડળીમાં, જે પહેલું ભુવન તે તમો પોતે, બીજું ભુવન તે તમારી પોતાની સ્થિતી, ત્રીજું ભુવન તે તમારા પાડપડોશી, ભાઇબંધ વિગેરે એવી રીતે બારે ભુવનો તેની ખાસીયત પ્રમાણે તમને યાને પહેલા ભુવનને લાગુ પાડવાં.

હવે જો કોઇ પારકો અથવા બીજો શખ્સ તમારી પાસે આવે અને ભવિષ્ય માટે સવાલ કરે, તો તે માણસ આવે તે ટાઇમ નહીં

લેવો, પણ તે માણસે ખુદ પોતે સવાલની બાબતનો પહેલો વિચાર ક્યારે કીધો તે વખત લેવો, અથવા જો તમને પત્ર મળ્યો હોય તો, તે પત્રનો સવાલ જે વખતે તમો વાંચો, તે વખતની કુંડળી કાઢવી, યાને કે જે પળે તમને તે બાબતની ખબર પહેલી પડે, તે વખતની કુંડળી કાઢવી.

હોરારી વિદ્યાના બીજા મુખ્ય કાયદા.

યાદ રાખવું કે વેચાણ બાબતના પ્રશ્ન વખતે જે કુંડળી કાઢવામાં આવે તેમાં પહેલું ભુવન તે વેચનાર અને સાતમું ભુવન તે વેચાણ કરનાર વેપારી, એમ સમજવું.

એજ પ્રમાણે ખરીદી કરવાનો સવાલ પુછવામાં આવે તો પહેલું ભુવન તે વેચનાર અને સાતમું ભુવન તે ખરીદનાર સમજવું.

જો પત્રદ્વારે વેચાણ કે ખરીદી થવાની હોય તોપણ એમજ સમજવું.

કદીપણ કોઇ કામની શરૂઆતના વખતે કુંડળી નહીં કાઢવી, પણ તે બાબતનો પહેલો વિચાર જ્યારે મનમાં આવેલો હોય તે વખતની કુંડળી કાઢવી.

કદીપણ એક બાબત માટે એકથી વધુ પ્રશ્ન કે કુંડળી કાઢવી નહીં, પહેલી કુંડળી તેજ ખરી કુંડળી, પછી તે ખરાબ હોય તો તેમ અથવા સારી હોય તો તેમ. તે બાબતની તેજ કુંડળી જાણવી.

જો તમને કોઇએ કાગજ લખીને પ્રશ્ન પુછયો હોય તો, ઉપર દર્શાવેલા કાયદા પ્રમાણે કુંડળી કાઢવી, ને જો તે કુંડળીમાં કાંઇક ગુંચવણ માલમ પડે તો તે સવાલનો કાંઇપણ જવાબ આપવો ફોકટ છે, કારણકે કાગળ લખતી વખતે તે માણસના વિચારો ગુંચવાયલા હોવા જોઇયે, અથવા ખાલી મજાક મશ્કરી માટે તેને સવાલ પુછેલો હોવો જોઇયે, અથવા તો તે વિચારમાં હોય કે કેવા કેવા સવાલો પુછવા, યાને એક સવાલપર તેનું મન મક્કમ નહીંજ હોય, એમ જાણવું.

જ્યારે કાઢેલી કુંડળીમાં પહેલા ભુવનમાં જે રાશી ઉગતી હોય, ને તે રાશી જો પોતાના પહેલા ૩° અંશમાં હોય અથવા તો છેલ્લા

૩° અંશમાં હોય, તો તે કુંડળી નહીં જોવી. જો ચંદ્ર તે કુંડળીમાં જે રાશીનો હોય તે રાશીમાં કોઇપણ બીજા ગ્રહ સાથે એસપેકટ નહીં થતી હોય તો, તે કુંડળી ફોકટ છે, કામ સિદ્ધ થાય નહીં. વળી ચંદ્ર જયારે તરતનો એક રાશીમાંથી બીજી રાશીમાં બદલાતો હોય તે વખતે પણ પ્રશ્ન પૂછેલો વ્યર્થ છે, કારણકે એવે વખતે જે માણુસ સવાલ કરે છે, તે માણુસ પોતે તે સવાલની બાબતપરથી પોતાનું મન, જેમ ચંદ્ર એક રાશીથી બીજીમાં જાય, તેમ ફેરવી નાંખે છે.

જો કુંડળીના છઠ્ઠા ભુવને કોઇ પાપગ્રહો અથવા ગ્રહ તે ભુવનનાં કશપર આવેલાં હોય તો, તે માનવીના સવાલનો જવાબ કોઇપણ જાતનો સંતોષ આપશે નહીં, યાને તે જવાબ કોઇ માનશે નહીં.

જો ચંદ્ર ૩, ૬, ૯, ૧૨ એ સ્થાને આવેલો હોય, અથવા ખાસ કરીને છઠ્ઠા સ્થાને કુંડળીમાં આવે તો જાણવું કે જે બાબત માટે કુંડળી કાઢવામાં આવી છે, તે બાબત ઘણી લંબાશે, અને છેલ્લે ફુસફાસ થઇ જશે. અને ખાસ કરીને તે વખતે છઠ્ઠા ભુવનમાં જો વૃશ્ચિક કે મકર રાશી હોય તો જરૂર એમ થવાનુંજ, એ નક્કી માનવું.

હોરારીમાં રંગની પીછાન કેમ કરવી.

હરશચલ—મીક્ષ કલર તથા ચેકપેટર્ન.
શની—કાળો.
ગુરૂ—લીલો, સ્પોતેડ અથવા ગબોડી રંગ.
મંગળ—લાલ, કીરમજી.
રવી—કેસરીયો, પીળો.
શુક્ર—સફેદ અથવા ફીક્કો બ્લુ.
બુધ—ગ્રે અથવા ભુરો સફેદ.
ચંદ્ર—સફેદ, બદામી, અથવા ઝાંખો લાઇટ ગ્રીન.

હરશચલ	અને	શની	સાથે	—કાળો ધુખરાયલો.
,,	,,	ગુરૂ	,,	—ગ્રીન ધુખરાયલો.
,,	,,	મંગળ	,,	—એકદમ કીરમજી ધુખરાયલો.
,,	,,	રવી	,,	—કેસરીયો ધાબાંવાળો.

હરશચલ	અને	શુક્ર	સાથે—બ્લુ ધુખરાયલો.
,,	,,	બુધ	,, —ફીક્કો બ્લુ અથવા ભેળેલો બ્લુ.
,,	,,	ચંદ્ર	,, —ઘણો ફીક્કો ધુખરાયલો.
શની	,,	ગુરૂ	,, —કાળો ગ્રીન.
,,	,,	મંગળ	,, —કાળો બ્રાઉન.
,,	,,	રવી	,, —કાળો પીળો, બ્રોન્ઝ.
,,	,,	શુક્ર	,, —સફેદાઈપર ગ્રે.
,,	,,	બુધ	,, —ડાર્ક ગ્રે અથવા બ્લુ ગ્રે.
,,	,,	ચંદ્ર	,, —પુષ્કળ ગ્રે તથા કાટ લાગેલો.
ગુરૂ	,,	મંગળ	,, —ફીક્કો ધાબાંવાળો કીરમજી લીલો.
,,	,,	રવી	,, —ઘણો ઘેરો ચળકતો લાલ.
,,	,,	શુક્ર	,, —ગ્રીન ગ્રે.
,,	,,	બુધ	,, —સ્પોટેડ ગ્રીન.
,,	,,	ચંદ્ર	,, —ચળકતો ફીક્કો ગ્રીન.
મંગળ	,,	રવી	,, —ઘેરો ચળકતો લાલ.
,,	,,	શુક્ર	,, —ફીક્કો લાલ અથવા ફીક્કો કીરમજી.
,,	,,	બુધ	,, —લાલ ભેળસેળનો.
,,	,,	ચંદ્ર	,, —લાલ.
રવી	,,	શુક્ર	,, —ઓલીવ કલર.
,,	,,	બુધ	,, —લાઇટ ગ્રે.
,,	,,	ચંદ્ર	,, —ફીક્કો પીળો અથવા ફીક્કો ગ્રીન.
શુક્ર	,,	બુધ	,, —જાંબુડો, અથવા ફીક્કો મીક્ષ કલર.
,,	,,	ચંદ્ર	,, —ફીક્કો બલુ અથવા બલુ સફેદાઇપર.
બુધ	,,	ચંદ્ર	,, —બફ કલર.

એ ઉપર લખેલા રંગોની ગણત્રી એમ છે કે, જે બાબતનો સવાલ હોય તે ચીજ જે ભુવનમાં હોય તે ભુવનમાં જો ખાલી રાશી પડી હોય તો તે રાશીને લગતો તે ચીજનો રંગ જાણવો, અથવા તો જો તે રાશીમાં કોઇ ગ્રહ બેઠો હોય તો, તે પ્રમાણે તેનો રંગ જાણવો. **જેમકે:**—સીંહ રાશીમાં હરશચલ ગ્રહ છે, તો સીંહ રાશીનો માલેક રવી છે, એટલે હરશચલ અને રવીને લગતો કલર પીળો અથવા

ધાબાંવાળો જણાવવા. જો માણસ માટે પુછવામાં આવે તો એ રંગ તેનાં કપડાં અને પહેરવેશનો જાણવો, ચીજ હોય તો ચીજનો જાણવો, અક્કલને અનુસરે તેવી રીતે હરેક બાબતના સવાલપર વિચાર ચલાવી, તે પ્રમાણે જવાબ આપવો

રાશીઓના રંગ.

મેષ —સફેદ જરા રાતા સાથે ભેળાયલો.
વરખ —સફેદ જરા લીંબુ કલર સાથે ભેળાયલો.
મિથુન —સફેદ જરા લાલ સાથે ભેળાયલો.
કર્ક —ગ્રીન લીલો અથવા લીલનો રંગ.
સિંહ —લાલ અથવા પાકો ગ્રીન,
કન્યા —કાળો જરા બ્લુ સાથે ઘેરાયલો.
તુલા —કાળો અથવા કાળો કીરમજી ઘેરો.
વૃશ્ચિક —બુરો.
ધન —પીળો.
મકર —કાળો સફેત, ફીકો બ્રાઉન.
કુંભ —આસમાનો બ્લુ. (સ્કાઈ બ્લુ.)
મીન —સફેદ.

જો કોઇ ગ્રહ ખુદ પોતાની રાશીનો હોય અને બીજા ગ્રહની સાથે કંઇપણ એસપેકટસમાં આવતો નહીં હોય, તો તે જે બાબતનો સીગ્નીફીકેટર હોય તે બાબત તેને લગતા **એકજ** રંગની જાણવી. જેમકે મકર રાશીમાં શની હોય, ને તે કોઇ ચીજનો સીગ્નીફીકેટર હોય તો, તે બાબત **તમામ કાળી** યાને કાળા રંગની જાણવી. એજ પ્રમાણે કુંભમાં શુક્ર હોય તો આસ્માની સ્કાઇ બ્લુ, પણ જો શુક્ર સાથે મંગળને કંઇપણ દૃષ્ટિ હોય તો તે બાબતમાં સહેજ લાલ અથવા કીરમજીનો ભેળ જાણવો, જો શની એસપેકટ કરતો હોય તો સહેજ કાળા રંગનો ભેળ થયેલો જાણવો. એ પ્રમાણે અનેક બાબત, ખાસ કરીને પોષાકની બાબતમાં જેવા ગ્રહો હોય તે પ્રમાણે તેના રંગની ભેળસેળ જાણવી.

હોરારી વિદ્યામાં ગ્રહોની પોતાની ખાસીયતવિષે.

શની—હોરારી વિદ્યામાં શનીની અસર, દેડો સંકોચાવાની, પુષ્કળ શક્તિવાળો, સંકડામણવાળો બાંધો, ઘણીક વખત મોટાં હાડકાંનો હોય છે, મુખ્ય કરીને રંગ કાળાશપર હોય છે, ડાચાં બેઠેલો છે, ને રીતભાતમાં ગંભીર માનવી જાણવો.

ગુરૂ—પહોળો અને વજનદાર ભારી જાડા દેખાવનો, ઘણું કરીને મુખ્ય ભાગે રંગ સફેદાઇપર યાને ગોરો, ઘણીક વખતે ભરેલી દાઢીનો (જો ધન રાશીનો ગુરૂ હોય તો દાઢી બોડાવેલો) જો સ્ત્રી હોય તો તે પુષ્કળ જથ્થાબંધ બાલવાળી હોય અને મરદ કે ઓરત હોય તોપણ તેઓનો દેખાવ દમામદાર હોય છે.

મંગળ—શરીરનો બાંધો ઘણો મજબુત, પાતળો, જોરમંદ અને કદાવદાર હોય છે. બાલ સહેજ ઘુંઘરાયલા કાળા હોય છે, અથવા સહેજ રતાશપર હોય છે, અને ચહેરો સહેજ રતાશદાર અથવા ગુલાબી રહે છે.

શુક્ર—ભરેલું પોચું ગાંસડા જેવું શરીર, ફીક્કા બાલ, ચહેરો ગોરો, આંખના ડોળા ગોળ અને મોટા, મુખ્ય કરીને બ્લુ.

બુધ—નરવસ, એક્વડિયો નાતવાન બાંધો, પાતળું શરીર, નાક બહાર નીકળી આવેલું, આંખ અને કાન નાના. અને લાઈટ કે ડાક બુરા બાલવાળો હોય છે.

રવી—ઘણો મોભાદાર અને દમામવાળો દેખાવ, અને હકુમત કરનારો હોય.

ચંદ્ર—અસંભવિત દેખાવ, બેતુંભા, ઘણું કરીને ઠીંગણો, અને જાડો હોય છે.

પ્રશ્નનું ફળ કહેતી વખતે માનવીનો દેખાવ ઉપર પ્રમાણે જાણવો, પણ તે કહેવા આગમજ ઘણી અક્કલ વાપરવી, તથા રાશી, જાત, ધર્મ વિગેરે સર્વે ઉપર વિચાર પુગાડવો.

હોરારી વિદ્યામાં "સીગ્નીફીકેટર."

સીગ્નીફીકેટર યાને હોરારી અથવા કોઇ પણ કુંડળીમાં જે ગ્રહ જે ભુવનનો માલેક હોય, તે ભુવનને લગતી ચીજ, બાબત, કામકાજ, માનવી, સગાઇ વિગેરે હરેક બાબતનો સીગ્નીફીકેટર જાણવો. જેમકે કુંડળીના પહેલા ભુવને જો મેષ રાશી હોય તો તે રાશીનો માલેક મંગળ કહેવાય, તેથી મંગળ પહેલા ભુવન યાને પ્રશ્ન કરનાર અથવા પ્રશ્ન કરેલી બાબતનો સીગ્નીફીકેટર ગણાય.

ગુરૂ અને શુક્ર હમેશાં ઘણા સારા સીગ્નીફીકેટર ગણાય, શની અને મંગળ હમેશાં બુરા જાણવા, પણ જો ગુરૂ અથવા બીજા કોઈ સારા ગ્રહની શુભ દ્રષ્ટિમાં હોય તો તે પ્રમાણે સારૂં ફળ પણ આપે. બુધ તદ્દન અચોકસ છે, અને રવી તથા ચંદ્ર સાધારણ છે, તેઓ જે રાશીમાં હોય તે ઉપર તથા જેવી જેવી એસપેકટસમાં આવે તે પર આધાર રહે છે.

હવે હોરારીમાં દરેક ગ્રહો સારી માઠી એસપેકટસનું કેવું ફળ આપે છે તે સર્વે લખ્યું છે.

શની.

શની જ્યારે ગુરૂ સાથે સારી એસપેકટસમાં હોય, તો તે માણસ ધર્મની ઉપર આસ્થા રાખનારો હોય અને જમીન સંબંધી ઉત્પત્તિથી તેને લાભ થાય. જો શની ગુરૂ સાથે પાપદ્રષ્ટિમાં હોય યાને ખરાબ એસપેકટમાં હોય તો, રાજદ્વારી કોર્ટ દરબારને લગતી તથા ધર્મ સંબંધી ખટપટ અને આફતમાં આવી પડે.

શની જો મંગળ સાથે સારી એસપેકટમાં હોય તો, શનીની ખાસીયત કંજુસ છે, પણ તે માણસ જરા ઉદાર રહે છે, અને જરા ખુલ્લા મનનો થાય છે. પણ જો ખરાબ એસપેકટમાં ને પાપદ્રષ્ટિમાં આવ્યો હોય તો ઘણો ઘાતકી અને શનીના ખવાસવાળા માણસને ઘણી નુકશાની પુગાડે, એ સમાગમ ઘણોજ ખરાબ છે ને તેનું ફળ સર્વે વાતે ઘણું ખરાબ છે.

શની જો રવી સાથે સારી એસપેકટમાં હોય તો, શનીની સખ્તાઇને વધારે ટેકો આપે છે, પણ ખવાસ જરા સુધારે છે. જો પાપ-

દૃષ્ટિમાં રવી હોય તો ઘણોજ કમભાગ્ય, કાર્યની સિદ્ધિ બરાબર અસંતોષકારક નીપજે નહીં, ઘણી અડચણો, બોલાચાલી તથા તકરારો થાય.

શની સાથે શુક્ર જો સારી દૃષ્ટિમાં આવે તો કાંઇ ઘણો લાભ કરતો નથી, પણ સહેજ એકાંતવાસમાંથી મળતાવડો બનાવે છે, જો શુક્ર પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો વ્યભિચારી, તથા હરેક કામમાં નાસીપાસી અને દુઃખ મળે.

શની સાથે બુધ જો સારી દૃષ્ટિમાં આવે તો ઘણો મીંઢો અને પોતાનાં કાર્ય છુપાં રાખનારો થાય, તથા ચાપલુસીવાળો હુંશિયાર થાય, પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં બુધ આવે તો વિશ્વાસઘાતી, લુચ્ચો દગો કરનારો મહાભારત ઠગાઇ કરનારો જાણવો.

શની સાથે ચંદ્ર જો સારી દૃષ્ટિમાં આવે તો અદેખો, અને ઘડી ઘડીમાં વિચાર ફેરવનારો હોય, અને બીલકુલ વિશ્વાસને લાયકનો નહીં એવો જાણવો. જો પાપદૃષ્ટિમાં ચંદ્ર આવે તો બેઇજતી કરે ને દરેક આશાનો ભંગ કરે.

ગુરૂ.

ગુરૂ જો શનીની સારી એસપેક્ટમાં આવે તો, ગંભીર ખવાસ કરે, જમીનની ઉપજથી લાભ થાય, વારસો મળે, અને ફતેહમંદ જીંદગી ગુજારે, જો પાપદૃષ્ટિથી શની જોતો હોય તો પુષ્કળ દલગીરી, સત્યાનાસી, મુફલેસી અને આફતકારક નાસીપાસી અને દુઃખ જાણવું.

ગુરૂ જો મંગળની સારી દૃષ્ટિમાં આવે તો, હીંમતવાન બને, ઉત્સાહ ઉમંગ વધે, અને હરેક પ્રકારની ભલી ચીજોમાં પહેલો ઝોકાવે, આગળ વધે. પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો, બેવફા, નીમકહરામ બનાવે, તાવથી મોત લાવે, બરબાદી કરે, અને દરેક રીતે ઘણું ખરાબ જાણવું.

ગુરૂ જો રવી સાથે સારી એસપેક્ટમાં આવે તો હરેક રીતે સ્વભાવ ઉદાર ને ઉમદા બનાવે, કોઇપણ રીતે ખરાબી નહીં થાય, ફત્તેહ મળે, નસીબ ખીલે, દુશ્મનો ઉંધા પડે. પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો મગરૂબી કરે ને કાંઇ સુધારો કરે નહીં.

ગુરૂ જો શુક્ર સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો પુષ્કળ ફાયદો, ઘણુંજ નસીબ વધે, ખુબસુરતી, પૈસા અને અખુટ સુખ હોય. જો પાપ-દૃષ્ટિમાં હોય તો ઘણોજ ઉડાઉ અને હુજતી તથા ખાવાપીવામાં હદથી બાહેર જનારો, અને નુકસાન પુગાડનારો થાય.

ગુરૂ જો બુધ સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો ઘણો અક્કલવાળો, હાજર જવાબી, તથા ઇન્સાફી અને વિદ્યાવાળો હોય તથા દરેક બાબતમાં ભાગ્યશાળી હોય, પણ જો બુધ પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો કોર્ટ દરબાર કર્યા કરે. અક્કલમાં ભુલથાપ ખાયા કરે, અને કામમાં ઘણાં ગોથાં ખાય.

ગુરૂ અને ચંદ્ર સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો પોતાના કુટુંબથી તથા જાહેર પ્રજાથી ઘણું માન મળે, ને લાભ થાય. પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો, વખતનો ગેરઉપયોગ, તથા બાબતની તકરારમાં ફોકટ વખત ગુમાવવો, તથા દરેકની જીભે ચઢે, અને દરેક રીતે હલકો પડે.

મંગળ.

મંગળ જો શનીની સાથે સારી એસપેકટમાં આવે તો મંગળના આકરા સ્વભાવને સુધારે છે, અને જરા સાવચેત અને સંભાળ રાખ-નારો બનાવે છે. જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો, મહા બુરો જાણવો તથા ઘાતકી અને કમકમાટ ભરેલો અંત આવે.

મંગળ જો ગુરૂ સાથે સારી એસપેકટસમાં આવે તો સખાવતને વધારે છે, ઉદાર થાય, કીંમતવાળો, ઉંચે દરજ્જે ચઢવાની ખાહેસ રાખનારો થાય, પણ જો ગુરૂની પાપદૃષ્ટિ હોય તો, મગરૂર, ધિક્કાર, અને ધર્મ તરફ બેદાલ, અને મુરખો હોય.

મંગળ જો રવી સાથે સારી એસપેકટમાં આવે તો સ્વભાવ સારો કરે અને મોટા માણસથી ટેકો મળે; પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો એકસીડન્ટ કરે, બેતુંબા બનાવે, પુષ્કળ શક્તિ અને જોરનો ગેરઉપયોગ કરે. ઘાતકી થાય.

મંગળ જો શુક્ર સાથે સારી દૃષ્ટિ કરે તો, ભાગીદાર સાથે સારો બનાવ રહે, ઇજ્જત સારી રહે, મળતાવડો ખવાસ રહે, પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં શુક્ર હોય તો, વ્યભિચારી, છીનાળવો, ઉતાવળિયો નકામો અને બેવકુફ હોય.

મંગળ જો બુધ સાથે સારી દૃષ્ટિ કરે તો, ઘણોજ ટેંકારબાજ. અને હુંશિયાર નીવડે તથા બુધ મંગળને તેના હરેક કામમાં મદદ કરતા થઈ પડે. પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં આવેલો હોય તો લુચ્ચો, છેતરપીંડી કરનારો, દગો કરનારો, ચીલ ઝડપિયો, અને ચોર નીવડે.

મંગળ જો ચંદ્ર સાથે સારી એસપેક્ટમાં હોય તો ઘણો આકરો અને ઉતાવળિયો, તથા દરેક બાબતમાં ઘડી ઘડી ફેરફાર કરનારો થાય, જો ચંદ્ર પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો, બદમાસ, છીનાળવો થાય, એવા માણસપર વિશ્વાસ મુકાય નહીં.

રવી.

રવી જો શની સાથે સારી એસપેક્ટસમાં હોય તો સારો, **મક્કમ** વિચારનો, અને દરેક કામ ધીરે પણ પાકું કરનારો, ફતેહમંદ **હોય.** પણ જો **શનીની** પાપદૃષ્ટિ હોય તો**,** નિષ્ફળતા મળે, કામ પાર પડે નહીં, આફતો આવે, પોતામાં ઘણો વિશ્વાસ રાખે અને કોઈનું કહેલું માને નહીં.

રવી જો ગુરૂ સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો દરેક બાબતમાં ઘણો ફતેહમંદ નીવડે, ઉદાર દીલનો થાય, અને ઇનસાફી નીવડે, ખાસ કરીને મેષ, મિથુન, સીંહ, તુલા, ધન અને કુંભ રાશીમાં ઘણી ફતેહ આપે. જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો ઉછાંછળો, નાદાન, હુલ્લડ અને નકામો નીવડે.

રવી જો મંગળ સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો, લડાયક બાબતમાં અને લશ્કરી બાબતમાં ઘણો પ્રખ્યાત હોય, પુષ્કળ જોર, હીંમત અને **મક્કમ** વિચારથી હરેક ચીજ ઉપર ફતેહ પામે. જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો તે **માણસપર** વિશ્વાસ નહીં મુકવો, ઇનસાફ વગરનો. અને ખુના મરકી કરનારો નીવડે.

રવી જો શુક્ર સાથે સારી એસપેક્ટસમાં હોય તો ખાસ કરીને ૩૦° **અંશે હોય** તો સહેજ સારો છે. ખાસ કરીને સ્ત્રીઓની બાબતમાં તે માનવીને મદદ કરનારો થઇ પડે. જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો ખાસ કરીને ૪૫° અંશે હોય તો કોઇ સ્ત્રીની મારફતે નડતરો આવે.

રવી જો બુધ સાથે સારી એસપેકટમાં હોય અને તે ખાસ કરીને કંજંગશનમાં હોય તો રવીની ટેન્ડન્સીવાળા સખ્સને જુવાન અને ભણેલા સખ્સોથી ઘણી મદદ મળે.

રવી જો ચંદ્રની સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો હંમેશાં ઘણોજ સારો, દરેક કામમાં ફતેહ તથા જાહેર કામો અને સ્ત્રીઓની બાબતમાં ઘણું માન પામે, પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો જાહેર લોકોથી તજાયલો, તથા સ્ત્રીઓથી હીણાયલો હોય, રવી જો સીગનીફીકેટર હોય તો ઘણો નબળો જાણવો.

શુક્ર.

શુક્ર જો શનીની સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો મર્યાદાવાળો અને બુઝર્ગોની સંગમાં બેસનારો હોય. જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો કમનસીબ, લુચ્ચો અને વેષધારી હોય.

શુક્ર જો ગુરૂ સાથે સારી એસપેકટસમાં હોય તો નીતિમાન, ભાગ્યશાળી ને ભલો નીવડે, પણ જો પાપદૃષ્ટિ હોય તો કોર્ટ દરબાર કરે, નીતિમાન નીવડે નહીં, અને કમતાલેનો થાય.

શુક્ર જો મંગળ સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો, સરળ કામોમાં પણ હુલડાઈ ઘણી કરે, અને શુક્ર જો સીગનીફીકેટર હોય તો તેને મદદ કરે, જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો બેઇજતી, નામોશી અને શરમીંદગી પહોંચાડે.

શુક્ર જો રવી સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો સારૂ પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો હલકો અને હવસી ખવાસ બતલાવે.

શુક્ર જો બુધ સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો, હુનરકળા વિદ્યામાં પ્રવિણ થાય, ડેન્સ કરનારો થાય, અને વાકયચાતુરી વધે, ભાષણકર્તા થાય, પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો, જુવાન મિત્રોથી ઘણી હેરાનગતી થાય, ને સર્વે વાતમાં નાસીપાસી મળે.

શુક્ર જો ચંદ્ર સાથે સારી એસપેકટસમાં આવ્યો હોય તો જાહેર માણસોથી તથા કુટુંબીઓથી અને ગરીબ વર્ગના લોકોથી ઘણી નામના મેળવે ને લાભ થાય, પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો, સ્ત્રીઓથી પુષ્કળ નુકસાન ખમવું પડે અને ચાલચલણનો નીતિમાન રહે નહી.

બુધ.

બુધ જો શની સાથે સારી એસપેકટમાં હોય તો, સાવચેત, અક્કલવાળો, અને ઠરેલ બનાવે, જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો ઘણો ખરાબ, કોર્ટ દરબારની આફતોમાં ફસે, લુચ્ચો નીવડે, પાતળિયો અને ચીવટ હોય, દરેક રીતે કમનસીબ જાણવો.

બુધ જો ગુરૂ સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો, ઇનસાફી, અક્કલવાળો ને નસીબવંત હોય, પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો ધર્મ સંબંધી ખટપટમાં પડે, અક્કલ રમતી હોય અને બેનસીબ રહે.

બુધ જો મંગળ સાથે સારી એસપેકટમાં હોય તો, ચપળ, હાજરજવાબી, હીંમતવાળો અને હુન્નરમંદ થાય, જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો જુઠ્ઠો, બદમાસ, લુચ્ચો અને કમનસીબ હોય.

બુધ જો રવી સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો સારો, જુવાન સખ્સોને મદદ કરનારો થાય, જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો ખરાબ, અક્કલ વિનાનો, ને મદદ વગરનો થાય.

બુધ જો શુક્ર સાથે હોય તો આર્ટીસ્ટ થાય, ચિત્રકળા, નાચ, અને બીજા હુન્નરમાં ફાવે, જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો જુવાન સ્ત્રીઓથી બદનામીમાં આવી પડે.

બુધ જો ચંદ્ર સાથે ખરાબ દૃષ્ટિમાં આવે તો વિશ્વાસઘાતી અને દુષ્ટ હોય, જો સારી દષ્ટિમાં હોય તો ઘણો પાકો, હુશિયાર, અક્કલમંદ અને દરેક બાબતની સમજવાળો, ઓલીદરાજ અને સુખી નીવડે.

ચંદ્ર.

ચંદ્ર જો શની સાથે સારી દષ્ટિમાં આવે તો ચોકસાઇવાળો, વિચારવંત, સાવચેત, અને ઘરના બાંધકામ અને જમીનના ધંધાથી ફાયદો મેળવે. જો પાપદષ્ટિમાં હોય તો લુચ્ચો, બદમાસ, ખંધો અને દગાબાજ નીવડે.

ચંદ્ર જો ગુરૂ સાથે સારી એસપેકટમાં હોય તો જાહેરાતમાં માન મળે, સખાવત કરે, અને ઘણો ભાગ્યશાળી ને નસીબવંત થાય. જો પાપદષ્ટિમાં હોય તો ઉડાઉ, ફાંફાંસિયો અને લોકોની હાંસીમાં આવી પડે.

ચંદ્ર જો મંગળ સાથે સારી એસપેકટમાં હોય તો સારો ઉમંગી રહે, આગળ વધે અને કાર્ય પાછળ ખંતથી લાગે. જો પાપદષ્ટિમાં હોય તો, ઉછાંછળો, આકરો, વિચાર વગરનો જુસ્સાવાળો થાય, અને કજીયો કંકાસ કરનારો કરસેવજ હોય.

ચંદ્ર જો રવી સાથે સારી દષ્ટિમાં હોય તો, દરેક રીતે ઘણો પાકો ઠરેલ અને દરેક બાબત જાણનારો હોય, મોટાં માણસોની મહેરબાનીવાળો થાય, સરકાર દરબારમાં લાગવગ ધરાવે, જો ઉચનો અથવા પોતાની માલેકાના ઘરનો ચંદ્ર હોય તો ઘણોજ સારો. જો ઓપોઝીશનમાં હોય તો ચંદ્રની ખાસીયતને ઘણી બગાડે છે, પણ જો સ્કવેરમાં યાને ૯૦° અંશે હોય તો ઘણોજ ખરાબ જાણવો.

ચંદ્ર જો શુક્ર સાથે સારી એસપેકટમાં હોય તો મોજમજાહ કરનારો હોય. જો સ્ત્રીજાતીને હોય તો તે સ્ત્રી ઘણી ભાગ્યશાળી નીવડે. જો શુક્ર સાથે પાપદષ્ટિ હોય તો છાંટબાજીમાં પૈસા ગુમાવે, ઉડાઉ થાય, વ્યભિચારી અને છીનાળવો હોય, તથા દરેક કામમાં ખોટ આવે.

ચંદ્ર જો બુધ સાથે સારી એસપેકટમાં હોય તો નવી શોધખોળ કરનારો હોય, દરેક કામમાં પોતાનો રસ્તો શોધી કાઢનારો હોય, હુંશિયાર, તથા ટપાલખાતાંની અથવા ટ્રાન્સપોર્ટ ખાતાની અંદર સારી નામના મેળવે. ટપાલ બાબતમાં ઘણો સારો પણ જો બુધ સાથે પાપદષ્ટિમાં હોય તો, બેવકુફ, ચક્રમ, વિચાર વગરનો, હરેક બાબતમાં ચોંટાળો કરનારો હોય. ટપાલખાતાંની તથા પારસલ લાવ લઇ જવાની બાબતમાં ઘણો ખરાબ જાણવો. ડીલીવરીમાં ભુલ થવાનો સંભવ એ દેખાડે છે.

ચેતવણી:—આ ઉપરથી દર્શાવેલી બાબતોપરથી ગ્રહોની અસર સમજવાની ચાવી મળે છે, તે ઉપરથી વિચાર પહોંચાડીને ફળાદેશ લખવાની જરૂર છે. નહીં કે એ ઉપર લખેલી બાબતનેજ લગતી બધી બાબતો દર્શાવવી. કેટલીક વખતે એ બાબતોમાં, બીજી કોઈ એસપેકટસો વચ્ચે આવવાથી તમામ ફળાદેશ બદલાઇ જાય છે. માટે ઘણા વખતની લાંબી ચાલુ પ્રેક્ટીસ પછીજ એ બાબતનો ઝટ વિચાર પહોંચાડયે ખરો ફળાદેશ જાણી શકાય છે.

હોરારી વિદ્યાના સોનેરી કાયદા.

હોરારી યાને પ્રશ્ન કુંડળી કાઢી ભવિષ્ય વર્તવાની બાબતમાં જે કુંડળી કાઢવામાં આવે છે, તે તપાસવાને તથા તેના સંજોગો અને એસપેકટસોની જે જે અસર મહાન વિદ્વાનોએ પોતાના અનુભવથી ખાતરી કરીને જણાવી છે તે અસરોની વિગત અત્રે લખી છે, જેથી એ વિદ્યાને લગતી બાબતો ઘણી ખુલાસાવાર અને સત્યતાથી વર્તી શકાય છે.

૧. જ્યારે ગ્રહ વક્રી થયલો હોય ત્યારે તેની અસર એક અશક્ત મરવા પડેલા માણસની હાલત જેવી જાણવી. અથવા તો બેફામ બનીને બેબાકળા થઈ ગભરાઇ ગયેલા સખ્સ જેવી જાણવી.

૨. જો ગ્રહો ૩, ૬, ૯, ૧૨ એ ભુવનોમાં આવે તો તેની અસર મુવેલા માણસ જેવી જાણવી યાને હિલચાલ વગરની જાણવી.

૩. બે પાપગ્રહની વચ્ચે જે ગ્રહ આવે તેની અસર બીધેલા માણસ જેવી નાચાર જાણવી.

૪. ડાઇરેકશન કુંડળીમાં જો ગ્રહ સ્થિર થાય તો તેની અસર માંદો માણસ સાજો થવા માંડે તેવી જાણવી.

૫. ગુરૂ અને શુક્રની વચ્ચે જે ગ્રહ હોય તેની અસર ઘણીજ સારી જાણવી, સંપૂર્ણ સુખ આપે.

૬. જો ચોથા ઘરમાંથી પાપદૃષ્ટિમાં કોઈ પણ ગ્રહ હોય તો તેની અસર મોત કાંઠે આવેલા માણસ જેવી જાણવી.

૭. જો નેષ્ટ ગ્રહ એક બીજા સાથે એસપેકટમાં આવે તો જાણવું કે તેની અસર સકંજામાં આવી ફસી પડેલા માણસ જેવી જાણવી.

૮. જે ગ્રહ પાપગ્રહના કંજંગશનમાં આવે, તો તે પોતાના શત્રુ સાથે લડતો હોય તેવી અસર જાણવી.

૯. એક ગ્રહ બીજા શુભ ગ્રહના કંજંગશનમાં હોય તો જાણવું કે જાણે મિત્રની મહોબતમાં સુખ શાંતિ જેવી અસર જાણવી.

૧૦. એ ગ્રહ બીજા ગ્રહના ભુવનમાં હોય અને પોતાનાજ ત્રિકોણનો હોય તો મિત્રના ઘરનો સમજવો.

૧૧. જે ગ્રહ ૩, ૬, ૯, ૧૨ મા ભુવનમાં હોય, તે ગ્રહની અસર માલેક વગરના ખાલી ઘર જેવી છે.

૧૨. એક ઉંચનો અથવા પોતાના ઘરનો ગ્રહ હોય તો, એક કીલેબંધીમાં હુંશિયારીથી રહેલા રાજા સમાન અસર જાણવી.

૧૩. એક ઉંચનો ગ્રહ વક્રી હોય તો જાણવું કે ઘરનો માલેક અથવા તો તે પોતે પોતાના ઘરમાં સીક પડયો હોય, તેવી અસર જાણવી.

૧૪. શુભ ગ્રહ વક્રી થાય તે માઠા જાણવા.

૧૫. કોઇ પણ ગ્રહ પોતાના છેલ્લા અંશે હોય તો. તે એક મોટાઉંચેથી પડી ભાંગેલા માનવીની હાલત સમાન જાણવું.

૧૬. કોઇ ગ્રહ પોતાની પહેલી ડીગ્રીમાં હોય તો તેની શક્તિ નબળી જાણવી.

૧૭. પહેલી ડીગ્રીથી પંદરમી ડીગ્રી સુધી એક ગ્રહ ઉગતો લેખાય છે.

૧૮. પંદરમા અંશથી તે ૨૫મા અંશ સુધી પુર જોશવાળો જાણવો.

૧૯. છેલ્લી પાંચ ડીગ્રીનું ફળ કોઇ ગ્રહ આપતો નથી.

૨૦. ખાકી ભુવનનો ગ્રહ (Earthy) યાને શુક્ર, બુધ, શની અથવા વરખ, કન્યા, મકર એ રાશી અને ગ્રહ જો લગ્ને હોય તો તથા ઉંચના હોય તો તે કામની જરૂર સિદ્ધિ જાણવી.

૨૧. રવી સાથે જે ગ્રહ રહેલા હોય તેની અસર કમતી જાણવી.

૨૨. ચંદ્ર ઉપર હોરારીનો જવાબ ઘણોજ પ્રબળ રહે છે, માટે ચંદ્રની એસપેકટસોપર પુષ્કળ ધ્યાન આપવું. જો ચંદ્ર કોઇ પણ ગ્રહની એસપેકટમાંથી છુટો થએલો (Seperating) હોય તો તે શું ચીજ થઇ ગઇ તે ભૂતકાળની બાબત જણાવે છે.

૨૩. જો ચંદ્ર કોઇ ગ્રહની એસપેકટમાં જતો હોય યાને એપલાઇ (Applying) થતો હોય તો, તે ચીજનું શું પરિણામ નીપજશે તે દેખાડે છે.

૨૪. જો ચંદ્ર શનીથી છુટો પડતો હોય તો દલગીરી, દુઃખ અને આફત દેખાડે છે.

૨૫. જો ચંદ્ર, ગુરૂથી છુટો પડતો હોય તો. મઝાહ, ખુશાલી, નસીબવંત, પૈસા, અને હરેક રીતનો ફાયદોજ થાય.

૨૬. જો ચંદ્ર, મંગળથી છુટો પડતો હોય તો, ખુનરેજી, બધી. જુઠ્ઠી સાક્ષી, દગો વિગેરે જાણવું.

૨૭. જો ચંદ્ર રવીથી છુટો પડતો હોય તો. માંદગી. નજીક, ધાસ્તી કે અંદેશાનું સમજવું.

૨૮. જો ચંદ્ર શુક્રથી છુટો પડતો હોય તો. પ્યાર, હવસ. શરત, સોરટી, નાચરંગ વિગેરે જાણવું.

૨૯. જો ચંદ્ર બુધથી છુટો પડતો હોય તો, બુધ જેવી હાલતમાં કુંડળીમાં હોય તે ઉપરથી બુધની ખાસીયત પ્રમાણે જાણવું.

૩૦. એજ પ્રમાણે ચંદ્ર જો ઉપલા ગ્રહો માંહેલા કોઇને એપલાઇ (Applying) થતો હોય, યાને એસપેકટસમાં આવતો હોય તો, તેઓની ખાસીયત પ્રમાણે તથા એસપેકટ પ્રમાણે હવે પછી બનાવો. બનશે એમ જાણવું.

૩૧. ચંદ્ર જો શની સાથે કંજંગશનમાં હોય તો. હરેક કામ માટે ખરાબ સમજવા.

૩૨. ચંદ્ર જો ગુરૂ સાથે કંજંગશનમાં હોય તો તે દિવસ તેમજ હરેક કામ ઘણું ફતેહમંદ નીવડે.

૩૩. ચંદ્ર જો મંગળ સાથે કંજંગશનમાં હોય તો હરેક રીતે માઠો.

૩૪. ચંદ્ર જો રવી સાથે કંજંગશનમાં હોય તો, ખાનગી કામકાજને માટે સારો છે. પણ જો કોમ્બસીક પડે તો સારૂં નહીં થાય મરે.

૩૫. ચંદ્ર જો શુક્ર સાથે કંજંગશનમાં હોય તો. પ્યાર સંબંધી અને લગ્ન સંબંધી બાબતોમાં ઘણોજ સારો.

૩૬. ચંદ્ર જો બુધ સાથે કંજંગશનમાં હોય તો, લખતપત્ર. કંટ્રાકટ, કબાલો, કે કાગળપત્રનો વહેવાર ચલાવવો સારો છે.

૩૭. ચંદ્ર જો શનીની બરાબર સામે ૧૮૦° અંશે હોય યાને ઓપોઝીશનમાં (Opposition) હોય તો ઘણો ખરાબ. ખાસ કરીને શનીની ખાસીયતવાળાને ઘણો બુરો.

૩૮. ચંદ્ર જો ગુરૂ સામે ૧૮૦° અંશે હોય તો, સાધારણ છે સારોખી નહીં, તેમ કંઇ નુકસાન કરતા પણ નહીં.

૩૯. ચંદ્ર જો મંગળ સામે ૧૮૦° અંશે હોય તો, ખરાબ જાણવો.

૪૦. ચંદ્ર જો રવી સાથે, ૧૮૦° અંશે હોય તો, કોઇપણ કામ કરવું નહીં, કારણકે ફાયદો નહીં આપે.

૪૧. ચંદ્ર ને શુક્રનું ઓપોઝીશન સાધારણ જાણવું, કાંઇ ભરૂસાદાર પરિણામ નીપજે નહીં.

૪૨. ચંદ્ર ને બુધનું ઓપોઝીશન, દરેક કામકાજ માટે સારૂં [illegible] કંટ્રાકટ કે લખત કરવું નહીં.

૪૩. ચંદ્ર જો ગુરૂથી ૯૦° અંશે પાપદષ્ટિમાં હોય તો, મોટા પૈસાવાળા માણસોની મિત્રાચારી કરવા માટે સારો વખત. પણ જો ૧૨૦° ડીગ્રી હોય તો ને વધુ સારો.

૪૪. ચંદ્ર જો શની સાથે ૯૦° અંશે હોય તો ખરાબ જાણવો, ખાસ કરી રાજા અને મોટા માણસો સાથે કામ પાડવું નહીં તથા તેવે વખતે તેવા લોકોને મળવું કે મુલાકાત કરવી નહીં, મોટા અને રાજદ્વારી માણસોએ મુસાફરી નહીં કરવી, જો એવા સંજોગો વખતે માનવી સીક પડે તો જવલેજ બચે.

૪૫. ચંદ્ર જો મંગળ સાથે ૯૦° અંશે હોય તો, તે દરેક બાબતમાં ખરાબ જાણવો, ખાસ કરીને લગ્ન અને મોટા માણસો સાથેના કામકાજની બાબતમાં ઘણોજ ખરાબ, માંદો પડે, મરે, અથવા તો તેને લોહીવિકાર લાગુ પડે.

૪૬. ચંદ્ર જો રવીથી ૯૦° અંશે હોય તો મોટાં માણસો સાથે સારી ઓળખાણ રહે, જો ૧૨૦° અંશની એસપેકટ હોય, તો તે ઘણી સારી.

૪૭. ચંદ્ર જો શુક્રથી ૯૦° અંશે હોય તો તે પ્યાર અને મહોબતની બાબતમાં સારો.

૪૮. ચંદ્ર જો બુધ સાથે ૯૦° અંશે થાય તો, તે ઘણો સારો, વેપાર વધે, વેપારને સારો, રાજાઓ સાથે વાતચીત કરવાને સારો, ભણવા ગણવાને ઘણો સારો.

૪૯. ચંદ્ર જો શની સાથે ૬૦° અંશે હોય તો અસલી લોકો અને અસલી બાબતોને માટે સારો, તેવી ચીજની વાતચીત કરવી, અથવા તો શનીને લગતી વિગતો જાહેર પાડવી.

૫૦. ચંદ્ર જો ૬૦° અંશે ગુરૂથી હોય તો ઘણો સારો લગ્ન કરવાં, કંઇ ચીજો ખરીદવી, સારાં કામો કરવાં.

૫૧. ચંદ્ર જો મંગળ સાથે ૬૦° અંશે હોય તો લશ્કર માટે સારો, દુશ્મનપર ચઢાઈ કરવી.

૫૨. ચંદ્ર જો બુધ સાથે ૬૦° અંશે હોય તો, વેપાર તથા લખતપત્રને ઘણો સારો.

૫૩. ચંદ્ર જો રવી સાથે ૬૦° અંશે હોય તો મોટા માણસનું કાંઇ કામ કરવું.

૫૪. ચંદ્ર જો શુક્ર સાથે ૬૦° અંશે હોય તો દરેક વાતમાં સારૂં, ખાસ કરીને પ્યારની બાબત માટે ઘણો સારો.

૫૫. ચંદ્ર જો બુધ સાથે ૬૦° અંશે હોય તો, વેપાર, કંટ્રાકટ, લખાણ, વિગેરેને ઘણો સારો.

૫૬. ચંદ્ર જો શની સાથે ૧૨૦° અંશે હોય તો માજીસ્ત્રેટો વિગેરે સાથે વાદવિવાદ કરવો ઘણો સારો, ઘર બાંધવા માટે પણ સારો, જમીનની બાબતમાં પણ સારો.

૫૭. ચંદ્ર જો ગુરૂ સાથે ૧૨૦° અંશે હોય તો, રાજવંશીઓ અને ઉમરાવો સાથે કામ કરવું ઘણુંજ સારૂં.

૫૮. ચંદ્ર જો મંગળ સાથે ૧૨૦° અંશે હોય તો લડાઈ શરૂ કરવી, તથા તકરારી બાબતો ને વાદવિવાદ નિવેદન કરવું, શિકાર કરવા અને મંગળની ખાસીયતવાળાઓ સાથે વાદવિવાદ કરવો.

૫૯. ચંદ્ર જો રવી સાથે ૧૨૦° અંશે હોય તો, તે દિવસે રાજાઓ, રાજકુંવરો, પ્રધાનો, કોર્ટની અરજી, તથા મોટા માણસની મહેરબાની મેળવવાને ઘણો સારો.

૬૦. ચંદ્ર જો શુક્ર સાથે ૧૨૦° અંશે હોય તો દરેક વાતે ઘણોજ સારો, દરેક પ્યારની બાબત તથા લગ્નની બાબત માટે ઘણો સારો.

૬૧. ચંદ્ર જો બુધ સાથે ૧૨૦° અંશે હોય તો, લખાણ કરનારા, વિદ્વાનો, ધારાશાસ્ત્રીઓ વિગેરે સાથે કામ પાડવું સારૂં છે.

૬૨. શની જો પ્રશ્ન કુંડળીને લગ્ને યાને પહેલે ભુવને આવે તો, જે બાબતની તે કુંડળી હોય તે બાબત ઘણું નુકશાન પુગાડે, ને જો ત્યાં વક્રી થાય તો તે બાબતનો નાશ કરે.

૬૩. શની જો દશમા ભુવને મેરીડિયનપર હોય તો, તે સર્વેથી આશાવંત જે બાબતો હોય તે નિષ્ફળ કરે. જન્મ કુંડળીએ તેમજ પ્રશ્ન કુંડળીએ ઘણોજ માઠો.

૬૪. શની જો સાતમા ભુવને આવે તો, દરેક કામકાજમાં હેરફેર બદલા બદલી કર્યા કરે. અને કોઈબી બાબતની નડતર નાંખીને દરેક કામ બગાડે.

૬૫. શની જો ચોથા ભુવને આવે તો, દરેક બાબતનો નાશકારક અંત આવે, ગમે તેવી ચોકસાઈ છતાં પણ તે કામનો બગાડોજ કરે, ખાસ કરી તે ભુવનનો જો માલેક થઈને રહ્યો તો જરૂર કરે.

૬૬. શની હરેક કામને નુંકશાન પુગાડનારો અને બાંધી નાંખીને સંકોચી નાંખનારો હોય છે, અને ગુરૂ તેને તોડી નાંખી ખુલાસો કરનારો અને પ્રકાશિત બનાવનારો છે. શનીને તોડનાર ગુરૂ છે.

૬૭. એજ પ્રમાણે મંગળની ગરમ અને હાનિકારક અસરોને તોડનાર શુક્ર છે.

૬૮. બુધ જો કંઈ કામમાં નડતર કરતો હોય તો, તેને તોડનારો ચંદ્ર છે, કે જ્યારે ચંદ્ર, શુક્ર અથવા ગુરૂની એસપેક્ટથી છુટો પડતો હોય ત્યારે તે બુધનું જોર તોડવાને શક્તિ ધરાવે છે.

૬૯. ત્રણ મુખ્ય ગ્રહો શની, મંગળ, ને ગુરૂ જ્યારે રવીની સામે ૧૮૦° અંશે હોય ત્યારે દરેક કાર્ય અને સવાલને લંબાવીને તેમાં નડતરો નાંખે છે.

૭૦. શની અને રવી જો પ્રશ્નકાળે ૯૦° અંશે હોય તો, તે સવાલને લગતી બાબતનો નિવેડો જલદી આવે, પણ કાર્ય સિદ્ધ થાય નહીં.

૭૧. શની જો ગુરૂ સાથે પ્રશ્નકાળે ૯૦° અથવા ૧૮૦° અંશે આવે તો દરેક આફતોને દુર કરે છે, બચાવ કરે છે.

૭૨. શની જો મંગળ સાથે કંજંગશન, ૯૦° કે ૧૮૦° અંશે આવે તો દરેક કાર્યનો નાશ કરે.

૭૩. શની જો શુક્ર સાથે દશમા ભુવને જો કંજંગશન કરે અથવા તો ૧૮૦° અંશે સામો થાય, તો તે સવાલની બાબતમાં દગો અને નિમકહરામી, તથા લુચ્ચાઇ થશે એમ જાણવું.

૭૪. શની જો કંજંગશન, ૯૦° અથવા ૧૮૦ અંશે બુધ સાથે હોય તો તે સવાલનો નાશ કરે, અને ખાસ કરીને આળસુ અને બેદરકાર બનાવે, ઘણોજ બેતુંબા કરે.

૭૫. ગુરૂ જો શનીના કંજંગશનમાં આવે અથવા ૯૦° કે ૧૮૦° અંશે હોય તો શનીની ખોડ તોડે, દરેક કાર્યમાં મદદ કરી, શનીની વિરૂદ્ધતાને તોડી નાંખે, દરેક બાબતને ભલી કરે.

૭૬. ગુરૂ જો મંગળ સાથે કંજંગશન અથવા ૯૦° અંશે કે ૧૮૦° અંશે સામો થાય તો, બચ્ચાં અને ફરઝંદની બાબતમાં ઘણી અડચણો કરે, બલકે નાશ કરે, જો તે ભુવનનો પોતે માલેક હોય તો.

૭૭. ગુરૂ જો શુક્ર સાથે કંજંગશન, ૯૦° અંશે અથવા ૧૮૦° અંશે હોય તો દરેક કાર્યનો અંત ફતેહમાં આવે.

૭૮. ગુરૂ જો બુધ સાથે કંજંગશન, ૯૦° અંશ કે ૧૮૦° અંશે આવેલો હોય તો જે કામ ધાર્યું હોય તે અંતમાં થાય, અને જેટલી આશા રાખી હોય તે કરતાં વધુ ફતેહ મળે.

૭૯. જો પાપગ્રહ પહેલા ભુવને ઉંચનો કે પોતાના ઘરનો થઇને બેઠો હોય તો જન્મ કુંડળીએ તેમજ પ્રશ્ન કુંડળીએ જાણવું કે તે માણસનું નસીબ દુઃખ અને દરિદ્રતામાંથી સુખ અને લાભમાં ફેરવાશે.

૮૦. પણ જો પાપદષ્ટિમાં હોય અને શત્રુ ભુવનમાં હોય અથવા ખાડાના ઘરમાં હોય તો જાણવું કે સારાનું પરિણામ નરસુંજ આવશે. એજ પ્રમાણે બીજાં હરેક ભુવનોની બાબત આગલાં પ્રકરણોમાં શીખવા પછી આ સોનેરી કાયદાઓ, તે પ્રમાણે અભ્યાસીઓ સારી કળાથી વાપરી જાણશે.

૮૧. જ્યારે જન્મ કુંડળીએ અથવા પ્રશ્ન કુંડળીએ લગ્નનો માલેક અથવા ચંદ્ર જો તુલા રાશીને ૧૫° અંશથી વૃશ્ચિક રાશીને ૧૫° અંશ સુધીમાં હોય તો તેને "વાઇકંબસ્તા" યાને જલીત થયેલો તથા ઘેરાયેલો સમજવો, તેનું ફળ એ કે સર્વે વાતની હાની કરે અને કાર્ય કદી સિદ્ધ થાય નહીં.

૮૨. જો પહેલા ભુવનના કશથી ચોથે અથવા દશમે ભુવને પાપગ્રહ પડ્યો હોય તો તે સવાલનું કાર્ય થાય નહીં તથા તેનો ભેદ ભરમ સર્વે ફુટીને પાપ જાહેર થઇ જાય.

૮૩. જો લગ્ને અને બીજા ભુવને પાપગ્રહ પડે, અને સવાલનો સીગનીફીકેટર શુભ ગ્રહ હોય તો તે કાર્યમાં સહેજસહાજ નફો મળે.

૮૪. જ્યારે સવાલનો સીગનીફીકેટર જો **"રીસેપશનમાં"** હોય અથવા કેન્દ્ર સ્થાનમાં કોઇ પાપગ્રહ સાથે સારી એસપેકટ કરતો હોય તો તે કાર્ય સિદ્ધ થાય, પણ તે સખ્સ અંતની ઘડીએ જે આશાઓ સર્વે રાખેલી તે છોડીને નાસીપાસ થઇ જાય ત્યારે તેનું એકાએક કામ બને ને ખુશી થાય.

૮૫. જો કુંડળીનો સીગનીફીકેટર કાર્યના પહેલા વિચાર થયા, તે વખતે પાપગ્રહની એસપેકટમાં હોય અથવા નીચનો કે પાપદૃષ્ટિથી ફસેલો હોય, તો તે કાર્ય કદી થાય નહીં, ને જો સારા પોઝીશનમાં હોય તો, તે કામ થશે એમ જાણવું.

૮૬. આ સર્વે ઉપલા કાયદાઓપરથી જ્ઞાની જ્યોતિષીએ પોતે વિચાર કરીને એ સંજોગો જણાવવા પણ ફક્ત એ કાયદાઓપરજ ધ્યાન આપવું નહીં, જાત, ન્યાત, વખત, સમો, રીતીનીતી, તથા જાહેર વિચાર પુગાડી અનુભવ મારફતે એ ટુંકા અક્ષરી ગુપ્ત કાયદાઓને લંબાણ વિવેચનથી તથા ઘણા વખતની ચાલુ પ્રેકટીસથી, જે જે ફળો અનુભવેલાં હોય, તે તે લાગુ પાડીને ફળ દર્શાવવું.

૮૭. હવે બીજા કેટલાક Ptolemy ની બુક માંહેલા કેટલાક જરૂરી કાયદાઓ અત્રે લખેલા ઉપયોગી થઇ પડશે. કહે છે કે દરેક કામકાજને માટે સારા માઠા દિવસ જોવાની જરૂર છે, યાને કે જે દિવસે જે જાતનું કામ કરવાનું હોય, તેવી નિશાનીઓ જો ગ્રહો નહીં દેખાડતા હોય, તો તે કાર્ય મુખ્ય કરીને નિષ્ફળ નીવડે છે.

૮૮. જેમ એક હુશિયાર ખેડુત પોતાની ખેતીને ફળદ્રુપ બનાવે છે તેમ એક ચાલાક મનનો માનવી આસ્માનની ગેરદેશને સેતારાઓની ચાલ મારફતે ખુલ્લી કરે છે.

૮૯. જ્યારે શુભ ગ્રહ આઠમા ભુવનના ખાડામાં પડે, ત્યારે જાણવું કે, તે કુંડળીને લગતું કાર્ય કોઈ સારા માણસની ભોળાઇથી નુકશાન પામશે.

૯૦. બુઢ્ઢાં માણસોનું ભવિષ્ય વર્તીને કહેવાની અગાઉ, પહેલે તે કેટલાં વધુ વર્ષ જીવશે તે જોવું, અને ત્યાર પછીજ તેનું ભવિષ્ય વર્તવું.

૯૧. જ્યારે ગુરૂ અને ચંદ્રનું કંજંગશન હોય, ત્યારે કદી પણ જુલાબને લગતી દવા લેવી નહીં, કારણકે ઝાડા તેથી આવતા નથી.

૯૨. જે રાશીનો ચંદ્ર હોય, તે રાશીને લગતા શરીરના ભાગપર તે દિવસે કાંઇપણ ઓપરેશન હથિયાર મારફતે કરાવવું નહીં.

૯૩. જ્યારે ચંદ્ર વૃશ્ચિક રાશીમાં અથવા મીન રાશીમાં હોય ત્યારે જુલાબની દવા આપવાથી ફાયદો થાય છે, યાને જુલાબ કારગત લાગે છે.

૯૪. જ્યારે સિંહ રાશીમાં ચંદ્ર હોય ત્યારે નવો પોષાક વેતરવો નહીં. તેમજ નવાં કપડાં સીવવાં કે પહેલવહેલાં પહેરવાં નહીં.

૮૫. ચંદ્ર જે ગ્રહનાં કંજંગશનમાં હોય તે ગ્રહો જો સારી એસ્પેકટમાં હોય તો કામમાં ઉલટ આપે, પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં ફસેલો હોય તો તદન આળસુ બનાવે.

૯૬. કુંડળીની જે રાશીમાં શુક્ર હોય, તે રાશીને લગતો શરીરનો ભાગ વધારે ઘટમદાર હોય છે, એજ પ્રમાણે જે જે રાશીમાં જે જે ગ્રહ હોય, તે તે ગ્રહ પોતપોતાની ખાસીયત પ્રમાણે, તે તે રાશીના ભાગો ઉપર, તે તે જાતની અસર કરે છે.

૯૭. જ્યારે કોઇપણ ગ્રહ " **કસીમેઝીક** " જગ્યામાં દાખલ થાય ત્યારે તે ગ્રહ જે રાશીનો માલેક હોય, તે રાશીને લગતા મુલકનો રાજા અથવા તો કોઇ અમીર જરૂર મરે.

૯૮. નવા ચંદ્રની રાશીનો માલેક જો કેન્દ્ર સ્થાનમાં હોય તો તે કાર્ય તેજ મહીનામાં થશે એમ જાણવું.

૯૯. જે રાશીમાં ચંદ્ર બદલાતો હોય, અને તે રાશીનો માલેક જો રવી સાથે કંજંગશનમાં સ્કવેર, કે એપોઝીશનમાં હોય ને કેન્દ્ર સ્થાનમાં હોય, તો તે મહીનામાં શું શું ફેરફારો થશે તે તમામ જણાય છે.

૧૦૦. સૂર્ય જ્યારે રાશી બદલે છે, ને જે રાશીમાં જાય છે તે રાશીમાં જે ગ્રહ હોય તેને તેજ કરે છે, જેથી તે ગ્રહને લગતી ખાસીયતો તે વેળાએ પ્રગટી નીકળે છે. (ખાસ કરીને રૂતુની બાબતમાં).

૧૦૧. જે શહેરનો પાયો નંખાતી વખતે જો મંગળ દશમે સ્થાને હોય તો, તે શહેરનો રાજા તલવારના ઘાથી મરે.

૧૦૨. જો કન્યા કે મીન રાશી, લગ્ને યાને પહેલે ભુવને આવે તો તે માણસ જાતિ બળે આગળ વધી સુખ મેળવે, પણ જો મેષ અથવા તુલા રાશી હોય તો, તે માણસ પોતે પોતાના મોતનો કારણ-ભૂત થાય, એજ પ્રમાણે બીજી રાશીઓનો પણ વિચાર જાણવો.

૧૦૩. બુધ જો શનીના ઘરમાં સારી એસપેકટમાં હોય તો, અટ-કળ કરનારો અને ચુનોચરા કરનારો હોય, પણ જો મેષ રાશીમાં હોય તો, તે માણસ ભાષણકર્ત્તા થાય.

૧૦૪. જો કોઇ શખ્સના જન્મ લગ્ને પાપગ્રહ બીજા ગ્રહોની પાપદૃષ્ટિમાં સપડાયલો હોય તો તે માનવી કઠોર કામો કરે, અને સુગંધીને બદલે દુર્ગંધી તેને વધારે પસંદ આવે.

૧૦૫. જ્યારેબી મુસાફરી કરવી હોય ત્યારે, તે વખતની કુંડળી કાઢવી અને જોવું કે આઠમા ભુવનનો માલેક ખરાબ દૃષ્ટિમાં ફસેલો નહીં હોય, અથવા આઠમા ભુવને કોઇ પાપગ્રહ નહીં હોય, તેમજ જ્યારે તે મુસાફરીથી પાછો ફરે ત્યારે કુંડળીના બીજા ભુવનને અને તેના માલેકને તપાસવો.

૧૦૬. જન્મ કુંડળીમાં જે જે રાશીમાં પાપગ્રહ હોય, તે રાશીમાં જ્યારે ચંદ્ર આવે, ને તે વખતે જો તે માણસ સીક પડે, તો તેની

બિમારીનું જોર ઘણું થાય, તેમજ તે રાશીથી ૯૦° અંશે અથવા ૧૮૦° અંશે ચંદ્ર હોય ત્યારે પણ ગંભીર માંદગી થાય. વળી જો તે રાશી પાપગ્રહની દ્દષ્ટિમાં હોય તો માંદગી ઘણી ગંભીર થાય, એજ પ્રમાણે સારા ગ્રહો માટે એથી ઉલટું સમજવું.

૧૦૭. જો સીગ્નીફીકેટર માણુસાઇ રાશીમાં નહીં હોય તો, તેમજ લગ્નની રાશી માણુસાઇ રાશી નહીં હોય તો જાણવું કે, પ્રશ્ન કરનાર પોતે પણ માણુસાઇ ખવાસ વગરનો છે.

૧૦૮. જે શખ્સની કુંડળીમાં જે રાશીમાં પાપગ્રહ બેઠો હોય, અને બીજા શખ્સની કુંડળીમાં તેજ રાશીમાં શુભ ગ્રહ બેઠો હોય તો શુભ ગ્રહવાળાને પાપગ્રહવાળા તરફથી હાની પહોંચે.

૧૦૯. જે નોકરના જન્મ લગ્નની રાશી જો તેના ધણીની જન્મ કુંડળીમાં દશમા ભાવે હોય, તો તે ધણી તે ચાકરના હાથમાં ગુલામ જેવો થઇ રહે, અને તેની ઉપર પુષ્કળ વિશ્વાસ મુકે.

૧૧૦. લાંબા કદના માનવીની જન્મ લગ્નની રાશી શરૂઆતની ડીગ્રીમાં હોય છે, તથા તેનો માલેક કુંડળીમાં કોઇપણ ભાગે શુભ દ્દષ્ટિમાં અથવા ઉચ્ચનો હોવો જોઇયે, તેજ પ્રમાણે ટુંકા કદના આદ-મીના લગ્નનો માલેક, પાપદ્દષ્ટિમાં અથવા તો કોઇ ખાડાના ભુવનમાં હોવો જોઇયે.

૧૧૧. એક ઘર બાંધતી વખતે, તેના પાયાની કુંડળીના લગ્નનો સીગ્નીફીકેટર જો પૃથ્વીની બાહેરના કોઇ ગ્રહ સાથે જોડાય તો તે ઘરના પાયામાં નુકસાન જાય, ને પાયો જોર પકડે.

૧૧૨. સીક આદમી માટે પુછાયલી **પ્રશ્ન કુંડળીમાં** સાતમું ભુવન અને તેનો માલેક જો પાપદ્દષ્ટિમાં ફસેલો હોય, તો તે દરદી માણસનો જે ડાકટર હોય તેને બદલી નાંખી બીજો ડાકટર સારવાર માટે નિમવો.

૧૧૩. **મુનદન કુંડળીમાં જે ભુવને મુખ્ય કંજંગશન પડતું હોય, તેનો તફાવત, કુંડળીના લગ્નના અંશથી ગણવો, અને તે ગ્રહ જ્યારે તેટલા અંશનો થાય (Profection) ત્યારે તે ભુવનને લગતી બાબતો બને એમ જાણવું.**

૧૧૪. જ્યારે દર મહીને ચંદ્ર સૂર્યનું કંજંગશન થાય, ત્યારે તે ઘડીપળની જો કુંડળી કાઢવામાં આવે, અને તે કુંડળીનાં કેન્દ્ર સ્થાન પ્રમાણે તે મહીનાની રૂતુની પીછાણ થાય છે.

૧૧૫. જ્યારે શની અને ગુરૂ એક બીજા સાથે સંયુતી યાને કંજંગશન કરે, ત્યારે જોવું કે કયો ગ્રહ બેઉમાંથી ઉંચનો છે, અથવા તો વધુ બળવાન છે; જે બળવાન હોય તેના ગુણ પ્રમાણેનો ફળાદેશ કહેવો. એજ પ્રમાણે બીજાં કંજંગશનો માટે પણ વિચારી લેવું.

૧૧૬. જો પાપગ્રહ સૂર્ય અસ્ત થવા પછીથી આકાશમાં અસ્ત થતો હોય તો, દરદને દુઃખ આપે, પણ જો સૂર્ય ઉદય થવા આગમજ તે પાપગ્રહનો ઉદય થાય તો તે ગ્રહ એકસીડન્ટ કરાવે.

૧૧૭. જ્યારે શની અને મંગળ બેઉ લગ્ને હોય ને તેના ઓપોઝીશનમાં ચંદ્ર સાતમા ભુવને હોય તો, તે માણસની આંખમાં ખામી હોય, પણ જો એવે વખતે રવી પણ કોઇ કેન્દ્ર સ્થાનમાં હોય તો, માણસ આંધળો થાય

૧૧૮. જો ચંદ્ર તથા બુધને કોઇપણ જાતની દૃષ્ટિ નહીં હોય, તેમજ એ બેઉ ગ્રહો લગ્ન યાને પહેલા ભુવન સાથે પણ કોઈ જાતની એસપેક્ટસ કરતા નહીં હોય, તો તે માનવી ઘેલો અથવા દિવાનો થાય.

૧૧૯, જે માનવીની કુંડળીમાં મંગળ લગ્ને હોય તેને જરૂર મોંઢા ઉપર ઘા અથવા નિશાન હોય.

૧૨૦. જો સીંહ રાશીમાં સૂર્ય સાથે, પહેલા ભુવનનો માલેક બેસે, તથા મંગળને પહેલા ભુવન સાથે સંબંધ નહીં હોય તો, તથા તેજ વખતે આઠમા ભુવનમાં કોઈ શુભ ગ્રહ નહીં હોય, તો તે માનવી બળીને મરે, અથવા આગથી મોત થાય.

૧૨૧. જો દશમા ભુવને શની હોય અને ચોથા ભુવને રવી અથવા ચંદ્ર હોય, અને ચોથા ભુવનની રાશી જો ખાકી તત્ત્વની હોય તો માણસ ઘર પડવાથી અથવા દટાવાથી મરણ પામે. જો ચોથા ભુવને પાણીની રાશી હોય તો ડુબી મરે, જો માણસાઇ રાશી હોય તો કોઈ માનવીના હાથે ગુંગળાઈ મરણ શરણ થાય અથવા ફાંસી ચઢે. એટલું છતાં જો કોઇ શુભ ગ્રહ આઠમા ભુવને તે વખતે હોય તો, તે માનવી મરણકાંઠે આવતાં ઘણું કરીને જરૂર બચી જાય.

૧૨૨. જેની જન્મ કુંડળીમાં મંગળ અગિયારમા ભુવને હોય તેને તેના માલેક અથવા શેઠ સાથે કદી બને નહીં, ખટપટ થયા કરે.

૧૨૩. કોઇપણ નવા કામમાં અથવા ધંધામાં લાગતી વખતે જો મંગળનો ગ્રહ, પ્રશ્ન કુંડળીના લગ્નનો માલેક હોય, અને પોતે બીજા ભુવને બેઠો હોય અથવા બીજા ભુવનના માલેક સાથે કંજંગશન કરતો હોય તો તે વેપાર અથવા ધંધામાં પુષ્કળ ખોટ જાય.

૧૨૪. ચંદ્ર જો પૃથ્વીની ઉપરના ભાગમાં હોય, તો તે કુંડળી જે સવાલ માટે કાઢી હોય, તે સવાલને લગતી બાબત તદ્દન નવી હોવી જોઇયે, પણ જો ચંદ્ર પૃથ્વીની નીચે હોય તો, ઘણા લાંબા વખતની હોવી જોઇયે.

૧૨૫. જો ચાંદરાતનો નવો ચંદ્ર અથવા તો પુનમનો ચંદ્ર જે રાશીનો હોય તે રાશીનો માલેક જો કેન્દ્ર સ્થાનમાં પડે, તો જે કામ માટે પ્રશ્ન પુછાયો હોય તે પ્રશ્નને લગતું કામ ઘણું જલદીથી પુરૂં થાય.

૧૨૬. પાપગ્રહ જો કુંડળીમાં ઘણી પાપદૃષ્ટિમાં આવ્યા હોય અથવા તો દશમા સ્થાને રાહુ હોય તો, જાણવું કે સવાલનો જવાબ વિશ્વાસપાત્ર મળવાનો નથી.

હોરારી એસ્ટ્રોલોજીમાં પુછાતા બારે ભુવનોના સવાલો તથા તેમને લગતી સમજણ.

પહેલા ભુવનના સવાલો.

૧. **હું લાંબી જીંદગી જીવીશ કે?** જો પ્રશ્ન કુંડળીમાં રવી, ચંદ્ર અને લગ્ન એ ત્રણે પાપદૃષ્ટિથી નીરાળા હોય, તથા રવી અને ચંદ્ર ૪, ૬, ૮, એ ભુવનોમાં રહેલા નહીં હોય, તો જાણવું કે જીંદગી લાંબી છે. જો ગુરૂ શુક્ર સારી દૃષ્ટિમાં હોય અને પાપગ્રહો ૬, ૮, ૧૨ મા સ્થાને ખાડામાં પડેલા હોય, તથા તેઓ ચંદ્ર સૂર્યની દ્રષ્ટિથી નીરાળા હોય તો જાણવું કે જીંદગી લાંબી છે. જો પહેલાનો માલેક ચોથા કે આઠમા સ્થાને હોય, અથવા રવી કે ચંદ્ર ઉપર છ

કે આઠમા સ્થાનથી પાપગ્રહની દૃષ્ટિ પડતી હોય, અથવા તો કેન્દ્ર **સ્થાનમાં પાપગ્રહો બેઠા હોય તો, તથા લગ્નનો માલેક અને રવી કે ચંદ્ર** પણ ખાડે પડેલા હોય, તો જાણવું કે જીંદગી ટુંકી છે, ઘણાં વર્ષ જીવશે નહિ.

૨. **ફલાણો માણસ ઘરમાં છે કે?** પહેલે એ માણસનો સીગ્નીફીકેટર કયા ભુવનમાં છે તે જોવું. અને જો તે ભુવનનો માલેક કેન્દ્ર સ્થાને યાને ૧, ૪, ૭, ૧૦ મે હોય તો જાણવું કે તે માણસ ઘરમાં છે, જો ૨, ૫, ૮, ૧૧, એ સ્થાનમાં હોય તો ઘરથી થોડો દુર ગયેલો છે, પણ તુરત મળશે, અને જો ૩, ૬, ૯, ૧૨, એ સ્થાનમાં હોય તો તે માણસ બાહેર ગયલો છે ને મળશે નહીં. જો તે માણસનો સીગ્નીફીકેટર તથા સવાલ કરનારનો સીગ્નીફીકેટર એ બેઉ જણ એક બીજાની સાથે એસપેકટમાં આવતા હોય તો તેઓ એકમેક સાથે મેળાપ કરશે, પણ જો તેઓની વચ્ચે કોઇ બીજા ગ્રહની એસપેકટ આવી પડશે તો, મેળાપ થશે નહીં.

૩. **કંઇ એકાએક જીંદગીમાં ફેરફાર થશે કે અથવા કાંઇ સારો માઠો બનાવ હાલમાં બનશે કે?** લગ્નનો માલેક રવી અને ચંદ્ર તપાસવા કે તેઓ એક બીજાની સારી એસપેકટમાં હોય તો, અને ગુરૂ શુક્રની સારી દૃષ્ટિ હોય તો જાણવું કે સવાલ કરનારને કાંઈપણ નુકસાન થવાનું નથી. પણ જો રવી ચંદ્ર કે લગ્નને પાપગ્રહો જેવા કે શની, મંગળ, હરશચલ વિગેરે પાપદૃષ્ટિ કરતા હોય તો, તેઓ જે ભુવનના માલેક હોય, તે ભુવનને લગતા શખ્સ અથવા બીનાથી, સવાલ કરનારને નુકસાન જશે એમ જાણવું.

૪. **ગેરહાજર શખ્સ જીવતો છે કે મુવેલો?** ગેરહાજર રહેલો માનવી જો સગો હોય તો, તેને લગતું ભુવન જોવું, જેમકે ભાઈ માટે ત્રીજું, બાપ માટે ચોથું, ફરઝંદ માટે પાંચમું, મિત્ર માટે અગિયારમું, પણ જો કોઇ ત્રાહીત માનવી માટે જોવું હોય તો સાતમું ભુવન જોવું, કે એ ભુવનોમાંથી જે ભુવનને લગતો સવાલ હોય, તે ભુવનનો માલેક જો ચોથે અથવા આઠમે સ્થાને હોય, અને વળી પાપગ્રહનાં કંજંગશન, સ્કવેર, કે ઓપોઝીશનમાં હોય, તો જાણવું કે તે માણસ મરવા પડેલો છે, અથવા મુવેલો છે. વખતનું અનુમાન

એવી રીતે કરવું કે જો કંજંગશન, સ્કવેર કે ઓપોઝીશન બરાબર થવાનું હોય તો, તે જ્યારે થશે ત્યારે મરે, અને જો થઇ ગયું હોય તો તે થયું તે વખતે મુવો, એમ જાણવું. જો પ્રશ્નનો સીગ્નીફીકેટર છઠ્ઠા ભુવનમાં હોય તો, તે માંદો છે એમ જાણવું. તથા વધારે સીક છે કે ઓછો, તે જેવા પ્રમાણમાં તે ગ્રહ પાપગ્રહોની વધતી ઓછી દૃષ્ટિમાં આવ્યો હોય તેમ જાણવું, અથવા જો આઠમા ભુવનનો માલેક તથા ચોથા ભુવનનો માલેક જો છઠ્ઠા ભુવને રહેલા સીગ્નીફીકેટર સાથે પાપદૃષ્ટિ માટે આગળ વધતો હોય તો જાણવું કે તે મરશે, પણ જો દૂર જતો હોય અને એસપેકટથી છુટો પડતો હોય તો, જાણવું કે તે માણસ માંદગીમાંથી સાજો થશે. જો ઉપલી બાબતોમાંની કોઈ પણ બાબત કુંડળીમાં જોવામાં નહી આવે તો જાણવું કે તે માણસ સારો પેઠે છે, અને જીવતો છે, અને ખાસ કરીને જો રવી, ચંદ્ર કે ગુરૂના સમાગમમાં તે આવેલો હોય તો ઘણો સારો જાણવો. જો હવે તે જીવતો છે, ને કયારે કાગળપત્ર લખશે, તે જાણવું હોય તો, અગિયારમા ભુવનનો માલેક જ્યારે ૬૦° અંશે અથવા ૧૨૦° અંશે સીગ્નીફીકેટરની સાથે એસપેકટ કરે, તે વખતે તેમ થશે એમ જાણવું.

૫. **હું તંદુરસ્ત થઇશ કે?** જો લગ્નનો માલેક અને ચંદ્ર, પાપગ્રહની દૃષ્ટિથી મુકત થતા હોય, અને ૪, ૬, કે ૮ મા સ્થાનમાં નહીં હોય તો જાણવું કે થશે, અને જો છઠ્ઠામાં હોય તો જાણવું કે સીક પડશે, છઠ્ઠામાં રહીને ચંદ્ર અથવા લગ્ન સાથે પાપદૃષ્ટિ થાય તો માંદો પડશે, પણ જો આઠમા ભુવન કે ચોથા ભુવનમાં જો લગ્નનો માલેક બળહિન થઇને રહેલો હોય તો મોત નજીક આવેલું જાણવું.

૬. **મારી તબિયત સુધારવા મારે કયાં જવું જોઇએ?** લગ્નનો માલેક કયા કયા ગ્રહો સાથે સારી દૃષ્ટિમાં છે, અને તે ગ્રહો સારા ભુવનોમાં બેઠેલા છે કે, જો તેમ હોય તો તે ગ્રહો જે ભુવનમાં હોય તે જગ્યાએ જવાથી તબિયત સુધરે, જો તે ગ્રહ પાપગ્રહ હોય તો સહેજ સહાજ સુધારો થાય, જો તે ગ્રહ શુભ હોય તો વધારે સારૂં. પણ જો રવી અથવા ગુરૂ હોય તો ઘણોજ સારો જાણવો. હવે એ સારી દૃષ્ટિ ફેંકનારો ગ્રહ જે રાશીમાં અને જે ભુવનમાં હોય

તે રાશીની અને તે ભુવનની દિશામાં જવાથી ફાયદો થાય છે; જેમકે, દશમા ભુવને મકર રાશીમાં હોય તો બરાબર દક્ષિણ દિશા જાણવી, કારણ કે મકર રાશી દક્ષિણ દિશા દેખાડે છે, તેમજ દશમું ભુવન પણ દક્ષિણ દિશાજ દેખાડે છે. એ બાબત ઘણું ધ્યાન રાખવાની જરૂર છે. કેટલીક વખતે ગુંચવાડો ઉભો થાય છે જેમકે, પહેલા ભુવને તુલા રાશી આવે, તો તુલા રાશી પશ્ચિમ દિશા બતાવે છે, અને પહેલું ભુવન પૂર્વ દિશા બતાવે છે. એટલે પશ્ચિમ જવું કે પૂર્વે જવું તે ગુંચવણમાં પડીયે છીએ. એમ થવાનું કારણ એજ કે કુંડળીનો સવાલ હસુપસુ મને કરેલો હોવોજ જોઇયે, જો સંગીન દ્રઢતાથી કુંડળીનો પ્રશ્ન પુછવામાં આવે તો, એવા સવાલ વખતે એવી ગુંચવણ થતી નથી.

૭. **મારી જીંદગીનો કયો ભાગ વધારે નસીબવંત નીવડશે?** કુંડળીમાં રવી, ચંદ્ર, ગુરૂ અને શુક્રને તપાસવા. તેઓ જો ૧૦, ૧૧ ૧૨ અને પહેલે ભુવને બેઠા હોય તો, જીંદગીની શરૂઆતથી ત્રીસ વર્ષ સુધી વધુ નસીબવંત, જો ૯, ૮, ૭ મા ભુવને હોય તો ૩૦ થી ૪૦ મા વર્ષ સુધી, જો બીજે કે ત્રીજે ભુવને હોય તો ૪૦ થી ૫૦ મા વર્ષ સુધી અને જો ૪, ૫, કે ૬ ઠે ભુવને હોય તો જીંદગીના અંત વખતે સુખ મળે. જો રવી, ચંદ્ર, ગુરૂ કે શુક્ર કુંડળીમાં જુદે જુદે સ્થાને છુટા છુટા પડયા હોય તો, આખી જીંદગી સુધી, તેઓના બળ પ્રમાણે સુખ અથવા દુઃખ આવ્યે જાય.

૮. **મારા ભલાને માટે દુનિયાના કયા ભાગમાં મારે રહેવું જોઇયે?** ગુરૂ, શુક્ર, ચંદ્ર અને રવી એ ચાર ગ્રહોમાંથી કયો ગ્રહ મહા બળવાન છે, તે તપાસવો, અને તે ગ્રહ જે રાશીમાં અને જે ભુવનમાં હોય, તે રાશીને, ને તે ભુવનને લગતી જે દિશા હોય, અને તે દિશામાં જે મુલકો આવેલા હોય ત્યાં જવું સારૂં છે.

૯. **હું કયાં લગી જીવીશ?** લગ્નનો માલેક જો રવી સાથે અથવા તો આઠમા કે ચોથા ભુવનમાં રહેલા કોઇ પાપગ્રહ સાથે કંજંગશન, સ્કવેર, કે ઓપોઝીશનની એસપેકટમાં જતો હોય તો, સીગ્નીફીકેટર અને તે અમુક ગ્રહની વચ્ચે જેટલા અંશનો તફાવત

હોય, તે આગળ દર્શાવેલા વખતના કોષ્ટક પ્રમાણે જોઇને, તેટલો વખત જાણવો. જો રવી અથવા ચંદ્ર આઠમા ભુવને બેસી, શની અથવા મંગળ કે હરશચલ સાથે કંજંગશન, સ્કવેર કે ઓપોઝીશનમાં જતા હોય તો જરૂર જીંદગી ટુંકી જાણવી.

૧૦. **મુસાફરીએ ગયેલાં વહાણની ભરદરિયામાં કેવી હાલત છે ?** કુંડળીના લગ્નની રાશી અને ચંદ્ર એ વહાણ સમજવું, લગ્નનો માલેક તે ખલાસીઓ, દશમાનો માલેક તે કેપટન જાણવો. જો આઠમાનો માલેક લગ્ને બેઠો હોય, અથવા તો લગ્નનો માલેક આઠમા ભુવને બેઠો હોય, અથવા તો ૪, ૬, ૮, કે ૧૨ મા ભુવનના માલેકની પાપ-દૃષ્ટિ હોય, અથવા ચંદ્ર ચલિત હોય, તો જાણવું કે તે વહાણ ડુબી ગયું છે, અને ખલાસીઓ માર્યા ગયા છે, પણ જો ઉપલામાંથી કોઇ પણ ગ્રહ એક બીજાના રીસેપશનમાં હોય તો જાણવું કે વહાણ તો ડુબી ગયું, પણ કોઇક ખલાસીઓ બચવા પામ્યા છે. પણ જો લગ્ન, તેનો માલેક અને ચંદ્ર શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો જાણવું કે વહાણ, તેના ખલાસી તથા માલ અસબાબ સર્વે સલામત છે.

૧૧. **મુસાફરીથી કાંઇ લાભ થશે કે ?** જો લગ્ન, લગ્નનો માલેક અને ચંદ્ર શુભ દૃષ્ટિમાં અને ઉચ્ચના હોય તથા રવી અને ગુરૂ સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, તો મુસાફરીથી ઘણો લાભ થાય. જો પાપ દૃષ્ટિમાં અને નીચના હોય તો ગેરલાભ જાણવો. જો કોઇ પાપગ્રહની લગ્ને અથવા લગ્નના માલેકપર અથવા ચંદ્ર ઉપર પાપદૃષ્ટિ હોય તો તે મુસાફરીમાં મહાભારત નુકસાન થવાની વકી જાણવી, જો તે પાપગ્રહ બારમા ભુવનેથી પાપદૃષ્ટિ નાંખતો હોય તો ચોર લુટારાથી, જો લગ્નનો માલેક અને દશમાનો માલેક એક બીજાના ઓપોઝી-શનમાં હોય તો ખલાસીઓમાં તથા માણસોમાં હુલ્લડ જાગવાથી નુકસાન થાય, પણ એ બેઉમાંથી જે માલેક જોરાવર ને ઉચ્ચના હોય, તેની ફતેહ થાય એમ જાણવું.

આ પ્રમાણે પહેલા ભુવનને લગતા સર્વે સવાલો પ્રશ્ન કુંડળીમાં જોવા.

બીજા ભુવનના સવાલો.

૧૨. **હું પૈસાવાળો થઇશ કે?** જો લગ્નનો માલેક તથા બીજું ભુવન બળવાન હોય, ઉંચનાં હોય અથવા તો પોતાના ઘરનાં હોય, તથા રવી ચંદ્ર અને ગુરૂની સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય, તથા તેઓ પાપદૃષ્ટિથી નીરાળા હોય તો પૈસાદાર થાય. જો ગુરૂ ચંદ્ર બીજે કે દશમે ભુવને હોય અને સારી દૃષ્ટિમાં હોય, જો રવી, ચંદ્ર, ગુરૂ એક બીજાથી ૧૨૦° અંશે હોય અને લગ્નનો માલેક બીજે બેઠો હોય, એવા એવા સંજોગો હોય તો તે માનવી પૈસાવાળો થાય, અને જો એમાંથી કોઇપણ સંજોગ નહીં હોય તો તે પૈસાવાળો કદી થાય નહીં. જો શની બીજા ભુવને વક્રી હોય તો મુફલેસ બનાવે, જો રવી, ચંદ્ર અને ગુરૂ એક બીજાને પાપદૃષ્ટિથી જોતા હોય તો ગરીબ રહે. જો બધા ગ્રહો પાંચમા કે છઠ્ઠા ભુવને હોય તો કમનસીબ રાખે, જો ગુરૂ અથવા ચંદ્ર ચોથા ભુવને હોય તો પાછલી જીંદગીમાં પૈસા મળે.

૧૩. **કોના તરફથી મને પૈસા મળશે, અને કોના તરફથી મારા પૈસા જતા રહેશે?** શુભ ગ્રહો તથા પાપગ્રહો કયા કયા ભુવનમાં છે, તથા એકમેક સાથે કેવો સંબંધ દેખાડે છે, જે ઉપરથી માલમ પડશે. જેમકે જો ગુરૂ સાતમે હોય ને ઉંચનો હોય અથવા પોતાના ઘરનો હોય તો વેપાર હુન્નરથી, ભાગીદારીથી, સરકાર દરબારથી પૈસા મળે. જો શની હોય તો સર્વે રીતની ખોટ આપે, લગ્નનો માલેક જો બીજા ભુવને હોય તો પોતાની જાત મહેનતે પૈસો મેળવે. જો ત્રીજા ભુવને હોય અથવા ત્રીજાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો ભાઇઓથી, નાની મુસાફરીથી, અને ત્રીજા ભુવનને લગતી બાબતોથી પૈસા મળે, જો પાંચમા ભુવને લગ્નનો માલેક બેઠો હોય ને ઉંચનો હોય અથવા તો પાંચમાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, તો સરતથી, જુગારથી, રમતગમતથી, નાટકથી પૈસો મળે. એ પ્રમાણે હરેક ભુવન માટે વિચારી લેવું, પણ જો લગ્નના માલેક તથા બીજાના માલેકને કોઇ પણ ભુવનનો માલેક પાપદૃષ્ટિથી જોતો હોય તે ભુવનની બાબતથી પૈસા જાય, નુકસાન પહોંચે એમ સમજવું, જેમકે જો છઠ્ઠા ભુવનનો માલેક બીજા ભુવનના માલેકને પાપદૃષ્ટિથી જોતો હોય તો, ભાડુતો મારફતે ખોટ આવે, જાનવરો મારફતે ખોટ

આવે, નોકરો તથા મજુરો મારફતે ખોટ આવે, માંદગીથી પૈસો ખુવાર થાય, એજ પ્રમાણે જો નવમા ભુવનનો માલેક પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો. સાળા તરફથી, લાંબી મુસાફરીથી, તથા તે ભુવનને લગતી બાબતોથી પૈસાની ખુવારી થાય.

૧૪. **ઉછીતાં આપેલાં નાણાં પાછાં વસુલ થશે કે?** પહેલું ભુવન તથા બીજું ભુવન તે પૈસા ધીરનાર, અને સાતમું અને આઠમું ભુવન તે પૈસા ઉછીતા લેનાર જાણવો. જો કોઈ સગાને પૈસા ઉછીતા આપ્યા હોય તો તે સગાઇ પ્રમાણેનું ભુવન જાણવું. જેમકે ભાઈ હોય તો ત્રીજું ને ચોથું, જો એ સર્વે ભુવનોના માલેક ઉંચના હોય અથવા કેન્દ્ર સ્થાનમાં બેઠા હોય અને પાપદૃષ્ટિથી નીરાળા હોય તો પૈસા પાછા આવશે. જો બીજા ને આઠમાના માલેક એક બીજા સાથે સારી દૃષ્ટિમાં આવતા હોય, અથવા ગુરૂ જો બીજાના માલેક સાથે કંજંગશન, ૬૦°, અંશ કે ૧૨૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિમાં આવતો હોય, અને બીજે તથા આઠમે પાપગ્રહ નહીં હોય તો પૈસા મળે, પણ જો આઠમા ભુવનનો માલેક પાપદૃષ્ટિમાં હોય તથા બળહીન હોય તો જાણવું કે પૈસા ઉછીતા લેનાર સંકડાસમાં છે, ને પૈસા આવશે નહીં. જો બીજા તથા આઠમા ભુવનના માલેક પાપદૃષ્ટિમાં હોય, અથવા એક બીજાથી બીલકુલ કંઇપણ એસપેકટ કરતા નહીં હોય, અથવા પાપ ગ્રહો એ ભુવનોમાં હોય, અને ચંદ્રને તેઓ પાપદૃષ્ટિથી જોતા હોય તો પૈસા પાછા મળશે નહીં, એમ જાણવું.

એજ પ્રમાણે માલનું વેચાણ કર્યું હોય તેના પૈસા આવશે કે નહીં, તેમજ કરજ અદા થશે કે નહીં, તે જાણવું.

૧૫. **મને કોઇ નાણાં ધીરશે કે?** જો સગા પાસે પૈસા માંગવા હોય તો તે સગાને લગતું ભુવન લેવું, તે સિવાય બીજા માટે સાતમું તથા આઠમું ભુવન જોવું, તથા પોતાને માટે પહેલું તથા બીજું જોવું. જો તમારા બેઉ ભુવનના માલેક તથા સામા ધણીના બેઉ ભુવનના માલેક એક બીજા સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય, અથવા તો તમારા ભુવનના માલેકો સામા ધણીના પૈસાના ભુવનમાં બેઠા હોય અને લગ્નનો સ્વામી બળવાન હોય તો, તમો પૈસા માંગો તો સામો ધણી જરૂર

નાણું ધીરશે. જો ચંદ્ર બીજા તથા આઠમા ભુવનને શુભ દૃષ્ટિથી જોતો હોય તો, અને આઠમાનો માલેક બળવાન હોય તો નાણું ઉછીતું મળે, પણ જો આઠમાનો માલેક વક્રી હોય અથવા તો નીચનો હોય તો, જાણવું કે પૈસા નથી, જો આઠમાનો માલેક જલીત હોય તો અથવા બે ગ્રહોની વચ્ચે સપડાયલો હોય તો જાણવું કે પૈસા બીજે ઠેકાણે રોકાયલા છે, તે સબબથી નાણું ફાજલ પાડી ધીરી શકાતું નથી. જો પહેલા અને સાતમાનો માલેક એકમેક સાથે સ્કવેર અથવા ઓપોઝીશનમાં આવે તો જાણવું કે પૈસા માંગવા જતાં કંકાસ થશે, જો બેઉ માલેકને રીસેપશન થયું હોય, પણ જો તે ગ્રહ બળવાન હોય તો તે પૈસા આપવા રાજી હોય, પણ કંઈ ફાજલ હોય નહીં જે આપે.

૧૬. **બીલ, પ્રોમીસરી નોટ વિગેરે** માટે જાણવું હોય તો, સવાલ ૧૪ માં લખ્યા પ્રમાણે લેણદેણ તપાસી લેવું.

૧૭. **મને મારા ચડેલા પગારો મળશે** કે? તમારા પોતામાટે પહેલું તથા બીજું ભુવન, અને પગાર આપનાર માટે દશમું તથા અગિયારમું ભુવન તપાસવું. જો પહેલા તથા બીજાના માલેક અગિયારમે હોય અને દશ તથા અગિયારમા ભુવનના માલેકો સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, અથવા તો ચંદ્ર એ માલેકો સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો જરૂર પગાર મળે. જો દશમા તથા અગિયારમા ભુવનમાં પાપગ્રહો હોય, અને પહેલા ભુવનનો માલેક તેઓ સાથે સારી એસપેક્ટમાં હોય તો, પગાર થોડો વખત થોભી જવા પછી મળશે, જો એ સિવાય ૧, ૨, ૧૦, ને ૧૧ મા ભુવનના માલેકો એક બીજા સાથે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો પૈસા મળે નહીં એમ જાણવું. કેટલા દિવસ કે વખતમાં પગાર મળશે તેનું પ્રમાણ સીગનીફીકેટરોની એસપેક્ટ થવાને જેટલી ડીગ્રીનો તફાવત હોય તેટલી ડીગ્રી પ્રમાણે વખતના કોઠા પ્રમાણે તપાસી લેવું.

૧૮. **મારા પૈસા બીજાને ધીરવાથી લાભ થશે કે?** જો બીજા ભુવનનો માલેક વક્રી હોય નીચનો હોય અથવા તો પૈસા જેને આપવા ધારતા હોય તેનો સીગનીફીકેટર પાપદૃષ્ટિમાં નીચનો હોય તો નાણાં ધીરવાં નહીં, અને કોઇપણ રીતની એ માલેકો વચ્ચે પાપદૃષ્ટિ હોય તો નાણાં બીલકુલ ધીરવાં નહીં, કારણ કે એવી પાપદૃષ્ટિ દેવાળું કહાવે

છે, પણ જો તેના બીજા ભુવનનો માલેક બળવાન હોય તથા બીજા શુભ ગ્રહો સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય, ઝડપી ચાલના હોય તથા કેન્દ્ર સ્થાનમાં હોય તો નાણું ધીરવું લાભકારી છે.

૧૯. **મારો પગાર વધશે કે ?** જો બીજા ભુવનનો માલેક શુભ દૃષ્ટિમાં હોય અને દશ તથા અગિયારમા ભુવનના માલેક સાથે સારી એસપેકટ કરતો હોય તો વધશે. વળી જો પહેલા તથા બીજાનો માલેક અગિયારમા ભુવને હોય તો પગાર વધે. પણ જો એ માલેકોને રીસેપશન નહીં હોય અથવા એક બીજા સાથે પાપદૃષ્ટિ કરતા હોય તો પગાર વધશે નહીં એમ જાણવું. વળી જો દશ તથા અગિયારમાના માલેક પહેલા તથા બીજાના માલેકને પાપદૃષ્ટિથી દબાવતા હોય તો, પગાર વધારવાને માટે અરજી કરવી નહીં, કારણકે તેથી ખટપટ થઇને નોકરી જશે.

એ પ્રમાણે બીજું ભુવન કે જે પૈસા સંબંધી બાબતોનું છે, તેને લગતા સવાલના જવાબો ધ્યાનથી ચોકસ અનુમાન કરીને જોવા.

ત્રીજા ભુવનને લગતા સવાલો.

૨૦. **ભાઇ ભાંડુઓ સાથે સારૂં રહેશે કે ?** જો ચોકસ ભાઇને માટે જાણવું હોય તો આગળ ભાગ પહેલામાં જણાવ્યા પ્રમાણે ભાઇનું ભુવન શોધી કાઢવું, જેમકે પહેલા ભાઇ માટે ત્રીજું ભુવન, બીજા માટે પાંચમું, ત્રીજા માટે સાતમું વિગેરે જાણવું. જો સાધારણ પાડપડોશી કે સામટા ભાઇબંધ વિષે જોવું હોય તો ત્રીજામાં જોવું કે, ત્રીજાનો માલેક શુભ ગ્રહ હોય તો, અથવા તેમાં શુભ ગ્રહ બેઠેલો હોય તો, અથવા તો એ ભુવનનો માલેક, સારી શુભ ગ્રહની દૃષ્ટિમાં હોય તો અથવા તો તમારા સીગનીફીકેટર સાથે રીસેપશનમાં હોય તો, તમોને સારો મેળાપ અને સુખ જાણવું. વળી જો પહેલાનો માલેક ત્રીજે ને ત્રીજાનો માલેક પહેલે બેસે તોપણ તેમજ સમજવું, કારણકે તેઓ ૬૦° અંશની એસપેકટ કરતા હોવાથી મેળાપ સારો રાખે. જો ચંદ્ર ત્રીજા ભુવનના માલેક સાથે અથવા તેમાં બેઠેલા ગ્રહ સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો તે પણ સારૂં જાણવું. જો ઉપલા સીગની-ફીકેટરો એક બીજાથી સ્કવેરમાં હોય તો અથવા ત્રીજાનો માલેક

પાપગ્રહ હોય તો, અને ચંદ્ર સાથે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો તેઓ વચ્ચે ટંટો ફેસાદ ચાલુ રહે, પણ જો ઓપોઝીશન કરતા હોય તો ઘણુજ ખરાબ. કોર્ટ દરબાર ચઢે. જો પાપગ્રહ ત્રીજે ભુવને હોય અથવા તો ત્રીજા ભુવનનો માલેક પાપગ્રહ હોય તો, તે માણસે પોતાનાં ભાઇ-બંધ, પાડપડોશી વિગેરે સાથે બીલકુલ સંબંધજ રાખવો નહીં, અને તેઓથી દૂર રહેવામાંજ લાભ છે, કારણ તેઓ વચ્ચે કદી બનાવ રહેવાનો નથી.

૨૧. **રેલવેની ટુંકી મુસાફરી કરવાથી કાંઈ લાભ થશે કે ?** પહેલા ભુવનનો માલેક તથા ત્રીજાનો માલેક અને ચંદ્ર જો શુભ દૃષ્ટિમાં એક બીજા સાથે હોય તો, અથવા ત્રીજા અને પહેલાના માલેક કેન્દ્ર સ્થાનમાં હોય અને ઝડપી ચાલના હોય, તથા પાપદૃષ્ટિથી નીરાળા હોય તો મુસાફરી જવું લાભકારક જાણવું, જો પહેલાનો તથા ત્રીજાનો માલેક એકમેક સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, અને તેઓપર પાપગ્રહની દૃષ્ટિ નહીં હોય તો લાભકારી જાણવું. જો ગુરૂ તથા શુક્ર ત્રીજે હોય અને ચંદ્રની તેવાથી શુભ દૃષ્ટિ હોય તો સુખ મળે, જો ચંદ્ર ત્રીજે હોય અને ગુરૂ શુક્રની શુભ દૃષ્ટિમાં હોય અથવા લગ્નના માલેકની શુભ દૃષ્ટિ હોય તો મુસાફરી ફત્તેહમંદ નીવડે, પણ જો હરશચલ, શની કે મંગળ હોય તો ઝાઝો નફો નહીં આપે. જો તેઓ ચંદ્ર અથવા લગ્નના માલેક સાથે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો પુષ્કળ નુકસાન કરે, માટે જવુંજ નહીં. **મંગળ** એકસીડન્ટ દેખાડે છે; **શની** માંદગી દેખાડે છે, તથા ધારેલી જગાપર પહોંચતાં વિલંબ લાગે છે, અને હરશચલ ન ધારી આફતમાં ફસાવી દેનારો છે. જો પહેલા અથવા ત્રીજાનો માલેક વક્રી હોય, અથવા તો ધીમી ચાલનો હોય અથવા વરખ, સિંહ, વૃશ્ચિક કે કુંભ રાશી જો પહેલા અથવા ત્રીજા ભુવનના કશપર હોય, તો મુસાફરી ઘણું કરીને થાય નહીં, નક્કી કરે પણ વાંધો પડીને અટકી જાય, જે ભુવનથી પાપદૃષ્ટિ પડતી હોય તે ભુવનને લગતી બાબતથી અટકાવ પડે, જેમકે બીજા ભુવનથી પૈસા સંબંધી, જો છઠ્ઠા ભુવનથી હોય તો માંદગીથી, દશમા ભુવનથી હોય તો ધંધા વેપારથી, અથવા તો એ ભુવનોના માલેકો જ્યાંથીબી પાપદૃષ્ટિ નાંખે તો. તે કારણોથી અટકાવ પડે, એમ જાણવું.

૨૨. **ક્યારે મુસાફરી જવાનો જોગ આવશે?** ત્રીજું ભુવન નાની નાની મુસાફરીઓ જેવી કે, પગ રસ્તે, ગાડીઘોડા મારફતે, અથવા તો રેલવે મારફતેજ કરાવે છે. લંબાણ મોટી મુસાફરી માટે નવમું ભુવન જોવું. જ્યારે પહેલા અને ત્રીજા ભુવનના માલેક એક બીજાથી સારી એસપેકટમાં આવેલા હોય ત્યારે મુસાફરી કરવી, અથવા તો ચંદ્ર ત્રીજા ભુવન અને તેના માલેક સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો મુસાફરી કરવી, અને તેથી, જે દિવસે ચંદ્ર ત્રીજા ભુવનના માલેક સાથે સારી દૃષ્ટિમાં આવે **તેને બીજે દિવસે** મુસાફરી કરવી.

૨૩. **જે ખબર સાંભળી છે તે સાચી છે કે જુઠી, અને તેની શું અસર થશે?** જો ચંદ્ર પહેલા, ત્રીજા, દશમા અગિયારમાના માલેક સાથે સારી દૃષ્ટિમાં હોય, અથવા તો છુટો પડતો હોય, અને પહેલાના માલેક સાથે સારી દૃષ્ટિમાં જોડાતો હોય, તો જાણવું કે ખબર સાચી છે, અને પ્રશ્ન કરનારને લાભકારી નીવડશે. જો ચંદ્ર કોઇપણ સાથે કંઇપણ દૃષ્ટિમાં આવતો નહી હોય, અથવા ચંદ્ર અને બુધ એક બીજાના સ્કવેર અથવા ઓપોઝીશનમાં હોય તો જાણવું કે ખબર જુઠી છે. જો શની, હરશ્યલ, કે મંગળ ત્રીજા ભુવનમાં હોય તો જાણવું કે તે ખબરથી ભારે નુકસાન પહોંચશે, તેમજ જો ત્રીજા ભુવનનો માલેક પાપદૃષ્ટિમાં ફસેલો હોય તોપણ હાની પહોંચાડે. જો ગુરૂ કે શુક્ર ત્રીજા ભુવને હોય, અથવા તો પહેલાના માલેક સાથે તેઓ સારી દૃષ્ટિમાં હોય, તો જાણવું કે તે ખબરથી પ્રશ્નકારને લાભ થશે. જો ખબર ખરાબ હોય અને તે વખતે પહેલા ભુવનનો માલેક નિર્બળ અથવા પાપદૃષ્ટિમાં ફસેલો હોય તો તે ખબરથી ભારે નુકસાન થાય, અથવા જો ત્રીજાનો માલેક પહેલા ભુવને હોય અને પાપદૃષ્ટિમાં ફસેલો હોય, તો લાભ આપે નહી. જો લગ્નનો માલેક બળવાન હોય, ઉંચનો હોય, અથવા કેન્દ્ર સ્થાનમાં પડેલો હોય, અથવા તો ખાસ કરીને દશમા ભુવને પડેલો હોય, તો ગમે તેવી અફવા છતાં, તેને કંઇ પણ ગેરલાભ થાય નહીં.

૨૪. **ખબર કોના તરફથી આવી?** ત્રીજા ભુવનનો માલેક જે સ્થાને બેઠો હોય તે સ્થાનને લગતા ભાગ તરફથી ખબર આવેલી જાણવી. જેમકે ત્રીજે હોય તો ભાઇ અથવા પાડપડોશી, ચોથે હોય

તો બાપ, પાંચમે હોય તો કોઇ ઘણો જુવાન શખ્સ અથવા તો ફરઝંદ તરફથી, છઠ્ઠે હોય તો નોકર અથવા તો કામદાર મજુર અથવા કાંઈ હલકા રવડતા માણસ તરફથી. એ પ્રમાણે હરેક ભુવનોને લગતી બાબતોથી સમજી લેવું. નનામું કાગળ આવે, તે જેવું હાથ લાગે તે વખતની કુંડળી કાઢવી, અને તેમાં ત્રીજા ભુવનનો માલેક જે ભુવનમાં બેઠો હોય અને જે રાશીમાં બેઠો હોય તે રાશી તથા ભુવન ઉપરથી, તે લખનારનું રૂપરંગ, કપડાંનો રંગ, હાલત, દિશા વિગેરે સર્વે જાણવું.

ચોથા ભુવનને લગતા સવાલો.

૨૫. **મારી પોતીકી જમીન મીલકત થશે કે?** જો શુક્ર અથવા ગુરૂ બીજા અથવા ચોથા ભુવનમાં હોય અને પહેલા ભુવન સાથે ૬૦° કે ૧૨૦° અંશની દૃષ્ટિમાં હોય, અને પાપદૃષ્ટિથી નીરાળા હોય, અને ચોથાનો માલેક સારા ભુવનમાં બેઠો હોય તો ઘર, જાગીર વિગેરે ખરીદવું, પણ જો ઉપર પ્રમાણેના સંજોગો નહીં બન્યા હોય, અને ચોથાનો માલેક નિર્બળ હોય, તથા પહેલા અને બીજા ભુવનના માલેક પાપદૃષ્ટિમાં હોય અથવા તો પહેલા, બીજા અને ચોથા ભુવનમાં પાપગ્રહ બેઠો હોય તો ઘરની ખરીદી કરવી નહીં. જો પહેલા અને સાતમા ભુવનના માલેકોએ બીજા સાથે કંજંગશનમાં હોય અથવા તો શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તેઓની એસપેકટનો વચ્ચે કાંઈ બીજા ગ્રહની એસપેકટ નહી થાય તો ઘર, જમીન વિગેરે ખરીદવું સારૂં છે. જો પહેલા અને સાતમાનો માલેક એક બીજાના રીસેપશનમાં બેઠા હોય યાને પહેલાના માલેકની રાશીમાં જો સાતમાનો માલેક અને સાતમાના માલેકની રાશીમાં જો પહેલાનો માલેક બેઠો હોય અને એક બીજાને ૯૦° અંશની પાપદૃષ્ટિ હોય તો પણ ઘર, જમીન, વિગેરે લઈ શકે, પણ સાટું જલદી થાય નહી, વાર ઘણી લાગે અને વસવસો થયા કરે. જો એ પ્રમાણે રીસેપશન નહી હોય, ૧, ૪, ૭, ૧૦ એ ભુવને પાપગ્રહ બેઠો હોય, અને ૯૦° કે ૧૮૦° અંશની પાપદૃષ્ટિ પહેલા અને સાતમાનો માલેક કરતા હોય તો સાટું કરવું નહી, કામ થશે નહી એમ જાણવું. જો હરશચલ, શની કે મંગળ બીજા કે સાતમામાં બેઠા હોય અને તે ભુવનોના માલેક નહીં

હોય તો સારું કરવું નહી, ઘણો ગેરલાભ આપશે. જો સાતમાનો માલેક પહેલા અથવા બીજા ભુવને હોય તો સારૂં નહી, પણ જો લગ્નનો માલેક સાતમે અથવા આઠમે બેઠેલો હોય તો સારો.

૨૬. **હું માલમીલકત કંઇ ખરીદુ તે મોંઘી પડશે કે સસ્તી?** જો દશમા ભુવનનો માલેક કેન્દ્ર સ્થાનમાં હોય યાને ૧, ૪, ૭, ૧૦માં હોય તો ભાવ વધારે જાણવો, પણ જો પાપદૃષ્ટિમાં દબાયલો હોય, નીચનો હોય અથવા કેન્દ્ર ભુવનોમાં હોય તો ભાવ સસ્તો જાણવો.

૨૭. **મેં લીધેલી માલ કે મીલકત મજબુત અને સારી છે કે?** જો ચોથા ભુવનનો માલેક પાપગ્રહ હોય અથવા તો પાપગ્રહ ચોથા ભુવને બેઠેલો હોય, અથવા ચોથાનો માલેક કોઇ કેન્દ્ર ભુવનમાં બેઠો હોય અને નબળો હોય તો જાણવું કે તે મીલકત મજબુત અને ધરખમ નથી, પણ જો શુભ ગ્રહ ચોથે હોય અથવા તો ચોથાનો માલેક ઉંચનો અથવા કેન્દ્રનો હોય તો જાણવું કે ખરીદેલો માલ સારો છે, અને કીંમત આપી ખરીદવો. જો દશમાનો માલેક બળવાન હોય અને ઝડપી હોય તો તે ઘર જલદીથી ભાડે અપાશે ને ભાડુતો તુરત વસવાટ કરશે, પણ જો દશમાનો માલેક વક્રી, નીચનો કે બળહીન હશે તો ભાડુતો આવશે નહીં, ઘર ખાલી પડી રહેશે, અને લેનારને માથે પડશે. જમીન બાબતમાં ♈, ♌, ♐ જો ચોથા ભુવનના કશપર હોય તો જાણવું કે, તે જમીન ઉંચી, સુકી, પથ્થરવાળી, પહાડી અને ઉજડ હોવી જોઇયે, ♉, ♍, ♑ એ રાશીઓ હોય તો, પચરંગી જમીન, હવાવાળી, અને ખેતીને લાયકની જાણવી, જો ♋, ♏, ♓ હોય તો ભીનાસવાળી, નીચી, તથા પુર આવેલી જમીન જાણવી, જો ♊, ♎, ♒ હોય તો જંગલ અને ઘીચ ઝાડોથી ભરપુર જાણવું.

૨૮. **જમીનમાંથી કાંઈ ધન મળશે કે?** જો ચોથા ભુવનનો માલેક ચોથા ભુવનમાં હોય તો જાણવું કે તે જમીનમાં ધન હોવું જોઇએ, અને જે ગ્રહ હોય તેને લગતી જાતનું હોવું જોઇયે. જેમકેઃ— શની હોય તો સીસું અથવા કોલસો, મંગળ હોય તો લોખંડ, ને ગ્રેનાઇટ (Granite), ગુરૂ હોય તો રૂપું અથવા ટીન, જો રવી હોય તો સોનું અથવા ઝવેરાત, ને જો શુક્ર હોય તો પીતળ, જો બુધ

હોય તો રૂપું અથવા ઝવેરાત, પૈસા, ચોપડી, સિક્કા, અને જો ચંદ્ર હોય તો રૂપું મળે. જો ચોથાનો માલેક પોતાના ઘરનો થઇને કહિં બેઠો હોય અથવા તો ઉંચનો થઇને બેઠો હોય તોબી જાણવું કે તે જમીનમાં ધન હોવું જોઇયે. એ સીવાય બીજી રીતે હોય તો જાણવું કે ધન દોલત કે ખજાનો તે જમીનમાં નથી. ખાસ કરીને જો કેન્દ્ર અથવા નીચનો થઇને ચોથાનો માલેક બેઠો હોય તો, અથવા પાપ-દષ્ટિમાં ઘેરાયલો હોય તો કંઇ નથી એમ જાણવું. હવે જો છે એમ માલમ પડે, તો જોવું કે જો ચોથાનો માલેક બીજા ભુવનના માલેકને એપલાઇ થતો હોય, યાને સારી દષ્ટિમાં આવતો હોય તો, તમને મળશે, અને તે જે વખતે સારી એસપેકટમાં આવે તે દિવસે કોશિષ કરવાથી મળશે.

૨૯. **હું ઘર ખાલી કરૂં કે?** જો સાતમા ભુવન તથા લગ્નની રાશી ચર રાશી હોય, અથવા તો તેઓના માલેકો અથવા ચંદ્ર ચર રાશીમાં હોય તો તમો જરૂર ખાલી કરી શકશો અથવા કરવું પડશે, પણ જો કેન્દ્ર સ્થાનો અને તેના માલેકો સ્થીર રાશીમાં હોય તો, તેમજ જો ચંદ્ર ધીમી ચાલનો હોય અથવા કોઇ રાશીની શરૂઆતના અંશે અથવા તો મધ્યના અંશે હોય તો. તમો ખાલી કરી શકવાના નથી.

૩૦. **ખાલી કરવાથી લાભ થશે કે?** જો સાતમાંના માલેક શુભ ગ્રહ હોય અને સારી એસપેકટમાં હોય અથવા લગ્નના માલેક કરતાં વધુ બળવાન અને સારી જગ્યાપર બેઠો હોય તો, તેમજ ૧, ૨, અને ૪ થા ભુવનમાં પાપગ્રહ હોય, અથવા તો પહેલા ભુવનનો માલેક તથા ચંદ્ર પાપગ્રહની દષ્ટિથી છુટા પડતા હોય તો, તેવે વખતે ખાલી કરેલું સારૅ લાભકારી જાણવું. જો સાતમું ભુવન અથવા તેનો માલેક પાપદષ્ટિથી ઘેરાયલાં હોય, અથવા દશમાનો માલેક, ચોથા તથા લગ્નના માલેક કરતાં વધુ પાપદષ્ટિમાં ફસેલો હોય, અથવા બળ-હીન કે નીચનો હોય તો ઘર ખાલી કરવું નહી, પણ ત્યાંજ રહેવું. જો પહેલાનો માલેક પહેલે અથવા ચોથાનો માલેક ચોથે ઉંચના અથવા બળવાન થઇને રહ્યા હોય તો ઘર ખાલી કરવું નહી, પણ ત્યાંજ રહેવું. એ પ્રમાણે પહેલું ભુવન અને ચોથું તમો રહો છો તે

ઘર, અને સાતમું તથા દશમું ખાલી કરવા બાબતનું જાણવું, જેથી એ ચારે ભુવનોમાંથી જેનો માલેક ઉંચનો અને શુભ અને સારો હોય તે પ્રમાણે જાણી લેવું કે ખાલી કરવું કે નહીં કરવું.

૩૧. **ખાલી કરવાથી અથવા કેથે ઘર ખસેડવાથી શું ગેરલાભ અને નુકસાન થશે કે, અને તે કેવી રીતે અને શા બાબતથી થશે ?** સાતમા ભુવનનો માલેક તપાસવો, અને જોવું કે કયા પાપગ્રહની દૃષ્ટિથી તે દબાયલો છે, જો આઠમાના માલેકની પાપ-દૃષ્ટિમાં દબાયલો હોય તો પૈસા સંબંધી નુકસાન, નવમાના માલેકથી મિત્રો ભાઇનું, દશમાના માલેકથી પીતાથી અથવા તો ઘર સારૂં લાયક નહીં થઇ પડવાથી, અગિયારમાના માલેકથી, છોકરાંઓની નામરજીથી બારમા ભુવનનો માલેક જો પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો માંદગી અથવા તો નોકરોથી નુકસાન થાય, જો પહેલા ભુવનના માલેકની પાપદૃષ્ટિ હોય તો, સ્ત્રીની નામરજીથી અથવા કોર્ટ કેસથી, જાહેર દુશ્મનથી, જો બીજાનો માલેક પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો મોતથી, જો ત્રીજાનો માલેક પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો મિત્રોની સ્ત્રીથી, સગાં સ્નેહીઓથી, જો ચોથાનો માલેક હોય તો આબરૂ ઇજતની હાની, વેપારમાં નુકસાની, પાંચમાનો માલેક હોય તો જુદા મિત્રોથી અને છઠ્ઠાનો માલેક હોય તો છુપી દુશ્મનીથી નુકસાન પુગે. એ પ્રમાણે ઘર ખાલી કરવા માટે સાતમા ભુવનને પહેલું ગણી, તેની પછીનાં ભુવનો જેમ એસેનડન્ટથી બીજાં ભુવનોની વિગત જોઇયે છે તેમ જોવી. અને જે ભુવનનો માલેક સાતમા ભુવનના માલેક સાથે ખરાબ અસર કરતો હોય તે ભુવનને લગતી બાબતથી નુકશાન થવાની ચીંતા રાખવી. જ્યારે પહેલા અથવા સાતમા ભુવનનો માલેક પોતાની રાશી બદલે ત્યારે તે વખતે ઘર ખાલી કરે વિગેરે જાણવું.

૩૨. **બાપ તરફથી કાંઇ વારસો મળશે કે ?** જો બીજા ભુવનના માલેકને પાંચમા ભુવનના માલેક સાથે કાંઇ શુભ દૃષ્ટિ હોય અથવા ચંદ્ર પાંચમાના માલેકથી છુટો પડી આગળ વધતો હોય અને બીજા ભુવનના માલેકને એપલાઇ થતો હોય, તો બાપ તરફથી ફાળો મળશે એમ જાણવું. જો પહેલાનો માલેક પાપદૃષ્ટિમાં ફસેલો હોય, બીજા તથા પાંચમાના માલેકો એક બીજાના ભુવનમાં બેઠેલા

(Reception) નહીં હોય, અથવા શુભ દૃષ્ટિ નહીં કરતા હોય તો, તથા પહેલા તથા ચોથાનો માલેક પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો ફાળો નહીં મળે. ગુરૂ અથવા શુક્ર પાંચમે હોય તો બાપ તરફથી પૈસા મળે. પહેલા ભુવનના માલેકને કયો ગ્રહ પાપદૃષ્ટિથી દબાવે છે, તે ગ્રહની ખાસીયત અને માલેકીનાં ભુવન પ્રમાણેની બાબતથી નડતર થવાનો સંભવ જાણવો.

૩૩. **કાંઇ ગુમ થઇ ગયેલું અથવા છુપાવેલું જાણવાને માટે**–જો સવાલ કરનારથી પોતાની મતા હોય તો બીજું ભુવન, જો તેના ભાઇની હોય તો ચોથું ભુવન, છોકરાની હોય તો છઠ્ઠું, સ્ત્રીની હોય તો આઠમું, યાને જે બાબતને લગતી ચીજ હોય તે બાબતના ભુવનથી બીજું જે ભુવન હોય તે જોવું. જો તે બીજા ભુવનનો માલેક કેન્દ્ર સ્થાને હોય તો, જાણવું કે માલ ધણીના પોતાનાજ ઘરમાં છે, જો તે બીજાના માલેક પહેલા ભુવનમાં હોય તો જાણવું કે ઘરમાં ઘરધણી જે જગા ઘણી વપરાસમાં લેતો હોય તે જગામાં છે, જો બીજાનો માલેક દશમા ભુવને હોય તો, હોલમાં અથવા ડ્રોઇનીંગ રૂમમાં હોવું જોઇયે, પણ જો સવાલ કરનાર કાંઇ ધંધાદારી કે વેપારી હોય તો જાણવું કે દુકાન કે ઓફીસમાં છે. જો બીજાનો માલેક સાતમા ભુવને હોય તો જાણવું કે તેની ધણીયાણી ઘરના જે ભાગમાં ઘણું કામકાજ કરતી હોય તથા રહેતી હોય તે જગામાંથી મળશે, જો શુભ ગ્રહ લગ્ને હોય અથવા બીજાનો માલેક લગ્ને હોય તો જાણવું કે ચીજ મળશે. જો પહેલાનો માલેક બીજે હોય તોપણ જાણવું કે મળશે. જો ચંદ્ર ૧૨૦° અંશની એસપેકટ બીજાના માલેક સાથે કરતો હોય અથવા ચોથાનો માલેક પહેલા તેમજ બીજાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તથા ઉચના હોય તો મળશે. જો રવી ચંદ્ર ઉદયના હોય તો જરૂર ગુમ થયેલી ચીજો હાથ આવે છે, પણ જો રવી ચંદ્ર અસ્તના હોય યાને ૪, ૫, ૬, ૭, ૮, કે ૯ મા સ્થાનમાં હોય, અસ્તના હોય તો, તેમજ બીજાનો માલેક પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો મળે નહી. હવે ગુમ થયેલી ચીજ શું છે તે જાણવા માટે જોવું કે સીગ્નીફીકેટરો કઇ રાશીમાં છે, તે રાશીને લગતી ચીજ તથા બીજા ભુવનની જે રાશી હોય તેને લગતી ચીજ હોવી જોઇયે. જો પાણીની

રાશી હોય તો જાણવું કે કપડાં ધોવાની જગા, પાણીના નળ કે પાણીવાળી જગા, નદી નાળું, કુવા વિગેરે વાળી જગામાં હોવું જોઇયે, જો આતશી (Fiery) રાશી હોય તો લોખંડકામ કે આતશ, ચુલો રાંધણી વિગેરે જગા જાણવી, જો ખાકી (Earthy) રાશી હોય તો જાણવું કે કેથે નજદીકમાંજ છે, અથવા જમીનમાં છે. જો પવનની (Airy) રાશી હોય તો જાણવું કે કાતરીયું ઉપલો મજલો, છાપરૂં, વિગેરે ઉંચા ભાગોપર હોવું જોઇયે. જો સીગ્નીફીકેટર પ્રશ્ન વખતે એક રાશીમાંથી નીકળી બીજી રાશી બદલતો હોય તો જાણવું કે કોઈ ચીજની પછવાડે સંતાડેલું છે, અથવા એ ઓરડાની વચ્ચે કેથે પડેલું હોવું જોઇયે, અથવા એ રસ્તા કે એ દરવાજા કે ઉંબર આગળ વચ્ચે પડેલું હોવું જોઇયે. એ પ્રમાણે હરેક ચીજ, તેની જગા, તેનો સીગ્નીફીકેટર, ભુવન વિગેરે જોવું. આ ફકરામાં જે બીજા ભુવનના માલેક લખેલા છે તે ઉપર પ્રમાણે સમજાવવા. પ્રશ્નકાર કે બીજા જે ધણીની ચીજ હોય તે ધણીને લગતા ભુવનથી બીજું ભુવન જાણવું. જો બીજાનો માલેક ૨, ૫, ૮, ૧૧ મા ભુવનમાં હોય તો જાણવું કે ઘરની બહાર બાગમાં કે આંગણામાં તે ચીજ છે, અથવા બંગલાની બહારના નાનાં મકાનોમાં છે. જો ૩, ૬, ૯, કે ૧૨ મા ભુવને હોય તો જાણવું કે ઘણું દૂર છે અથવા ગુમ થઇ ગયું છે. જગ્યા, દિશા વિગેરે સર્વ બાબત સીગ્નીફીકેટર જે રાશીમાં હોય તે રાશી તથા તેના અંશ અને બીજા ભુવનનો માલેક જે રાશીમાં હોય તે રાશી અંશ વિગેરે આગળ આપી ગયેલા કોષ્ટક પ્રમાણે જોઇ લેવું. ચીજ શું છે ને કેવી છે તે જાણવા માટે બીજા ભુવનમાં જે ગ્રહ હોય તેની ખાસીયત પ્રમાણે તથા તે ગ્રહને લગતી ચીજ જાણવી જેમકે **શની** હોય તો લોખંડની ચીજ, પતરાંની ચીજ, સીસું, કાળું કપડું, બુટ, ચામડું, ખેડુતનાં હથિયાર, છત્રી, ગાડું વિગેરે જાણવું. જો **ગુરૂ** હોય તો તેલ, રંગ, માણસનાં કપડાં, મરઘાં બતકાં, પંખેરૂં, મધ, રેશમ, પૈસા અથવા વેપારને લગતી કોઇપણ ચીજ. જો **મંગળ** હોય તો હથિયાર, પીતળ, છરી, કાંટા ચમચા, તલવાર, અને સર્વે તેજ હથિયારો જાણવાં. જો **રવી** હોય તો સોનું ઝવેરાત અને કીમતી ચીજો જાણવી, જો **શુક્ર** હોય તો સ્ત્રીનાં કપડાં, વીંટીઓ, બરોચ, અને હરેક જાતનાં

ઘરેણાં ને જણસ વિગેરે જાણવાં. જો **બુધ** હોય તો કાગળપત્ર, નોટ, શેર, લખત, ચોપડી, વિદ્યાભ્યાસનાં હથિયાર, વિગેરે જાણવાં. જો ચંદ્ર હોય તો દરેક સાધારણ કોમન ચીજો, પ્યાલા રકાબી, રાચરચીલું, તેમજ હરરોજની વાપરવાની હરેક ચીજ જાણવી. જો **હરશચલ** ગ્રહ હોય તો, નમુના, મોડલ, સાંચાકામ, ગાલવેનીક હથિયાર, નોવેલ્ટી અને ચીત્ર વિચિત્ર અજાયબ ચીજો જાણવી.

નોંધ:—આવી બાબતના પ્રશ્નના જવાબ આપવાને માટે ઘણા વર્ષની ચાલુ પ્રેક્ટીસ અને અનુભવની ઘણીજ જરૂર છે. કારણકે હજારો જાતની ચીજો હોય છે, તે એક બીજાના વસીલામાં ભેલસેળ થઇ જાય છે, તથા હજારો દિશા ને જગામાં તે હોય છે, જેથી એને લગતા જવાબો તદન બરાબર આપવાને ઘણોજ અનુભવ જોઇએ છે. તેમજ અક્કલ વાપરવી પડે છે, જેઓ આત્મજ્ઞાની અથવા કલૅરવૉયન્ટસ હોય છે તેઓ એ બાબતમાં કુદરતી સારૂં જ્ઞાન ધરાવે છે. મારી ભલામણ છે કે અભ્યાસીએ ફક્ત ચીજ મળશે કે નહીં તેજ પહેલે જોવું, અને જો મળશે એવી ખાત્રી મળે તો પછી જોવું કે તે કેવી જગ્યામાં ને દિશામાં છે, પછી આગળ વધતાં તેને લગતી બાબતો ઘણા ધ્યાન અને વિચાર તથા અક્કલથી જાણવી.

પાંચમા ભુવનને લગતા સવાલો.

૩૪. **મને ફરજંદો થશે કે?** પહેલા અને પાંચમા ભુવનને તપાસવાં અને જો તે ભુવનોમાં ચર રાશી હોય તો, અથવા તે ભુવનોના માલેકો ચર રાશીમાં બેઠા હોય તો, અથવા ચંદ્ર, શુક્ર, અને ગુરૂ પાંચમા સ્થાને હોય, તો ફરઝંદ થશે, એમ જાણવું. જો વરખ કે ધન રાશી પાંચમા ભુવને હોય, અને ચંદ્ર ચર રાશીનો હોય અથવા કર્ક, વૃશ્ચિક કે મીનનો હોય, પાંચમાના માલેક સાથે સારો સંબંધ કરતો હોય, પાંચમામાં કોઇ ગ્રહ હોય અને તે ચંદ્ર, શુક્ર કે ગુરૂ સાથે સારી એસપેક્ટ કરતો હોય તો **થોડાં** ફરઝંદો થાય, પણ જો ચંદ્ર, ગુરૂ કે શુક્ર પાંચમે સ્થાને, કર્ક, કન્યા, વૃશ્ચિક, કે મીનમાં બેઠેલા હોય તો ઘણાં ફરઝંદો **થાય**, અને જો તેઓને પાપદૃષ્ટિ થતી હોય તો **થોડાં મરી** જાય, **થોડાં** બચે, જો પાપગ્રહ ચર રાશી કે ફળદુપ રાશીમાં

હોય અને વળી કોઇ સાથે પાપદૃષ્ટિમાં પણ ફસેલો હોય તો ફરઝંદ ઘણાં થાય પણ તે સર્વે મરે, કોઇબી જીવે નહીં. ખાસ કરીને મંગળ એ બાબતમાં ઘણોજ ખરાબ છે, અને જ્યારેબી પાંચમા ભુવન સાથે, અથવા પાંચમાના માલેક સાથે અથવા પાંચમે ભુવને બેઠેલા કોઈ ગ્રહ સાથે મંગળનું સ્કવેર (૯૦° અંશે) અથવા ઓપોઝીશન થાય તો ફરઝંદને મારે, નુકસાન પહોંચાડે, મંગળ જો નપુંશક રાશીમાં પાંચમા સ્થાને હોય તો બીલકુલ ફરઝંદ થાય નહીં, અને થાય તો તુરત મરણ પામે. મેષ, સીંહ, કન્યા, મકર અને કુંભ રાશી ફરઝંદની વિરૂદ્ધ છે, અને એ રાશીઓના માલેક એ માંહેલી કોઇબી રાશીમાં હોય તો ફરઝંદ થાય નહીં. જો શુભ ગ્રહ પાંચમે મીન રાશીમાં હોય તો ઘણાં ફરઝંદ હોય, લગભગ બાર ફરઝંદ, જો કર્કમાં હોય તો નવ, વૃશ્ચિકમાં હોય તો છ, તુલા કે ધનમાં ૪ થી ૬ એ પ્રમાણે જાણવાં. સઉથી સરસ તો એ રીત છે કે દરેક સંજોગો જોવા, અને તે જોગોમાં જે જોગ ફરઝંદ આપે, ને જે જોગ ફરઝંદ નહીં આપે તેનું પ્રમાણ જેમ વધારે હોય તેમ જણાવવું.

૩૫. **સ્ત્રીને ગર્ભ ધારણ થયલો છે કે નહીં ?** આ બાબતના સવાલ માટે પહેલું, પાંચમું અને સાતમા ભુવનોના માલેક તેમજ, પાંચમાના માલેક ફળદ્રુપ રાશીમાં હોય. અથવા છઠ્ઠા ભુવનના કશપર ફળદ્રુપ રાશી હોય તો, જાણવું કે તે સ્ત્રી ગર્ભ ધારણ કરશે. પણ જો ઉપલા માલેકો નપુશક રાશીમાં હોય, અને પહેલા તથા પાંચમા ભુવને નપુશક રાશી હોય તો, તથા પાંચમાનો માલેક પણ પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો, તે સ્ત્રીને ગર્ભ રહેશે નહીં, અને ફરઝંદની વૃદ્ધિ થશે નહીં. ચંદ્ર જો ખરાબ રીતે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો વાંઝીયાપણું જાણવું.

૩૬. **સ્ત્રી ગર્ભ કીયે વખતે ધારણ કરશે ?** જો એમ લાગે કે આ સ્ત્રીને ફરઝંદો થવાનો જોગ છે, તો તે સ્ત્રી કયારે ફરઝંદનો જન્મ આપશે તે જાણવા માટે, પાંચમાનો માલેક જો પહેલા ભુવને હોય, તો પહેલે વર્ષે, જો બીજા ભુવને હોય તો બીજે વર્ષે, જો દશમા ભુવને હોય તો ત્રીજે વર્ષે, જો સાતમા ભુવને હોય તો ચોથે વર્ષે, જો ચોથા ભુવને હોય તો પાંચમે વર્ષે, અને જો પાંચમાનો માલેક ઝડપી ચાલનો હોય અને ચર રાશીમાં હોય તો ઉતાવળે ફરઝંદ

થશે, પણ જો વક્રી હોય અથવા સ્થિર રાશીમાં હોય તો ઘણી વાર લાગશે, તેમજ કેન્દ્ર હોય તોપણ ઘણાં વર્ષની વાર લાગશે એમ જાણવું.

૩૭. **સવાલ કરતી વખતે તે સ્ત્રીને ગર્ભ છે કે નહીં?** જો પહેલા ભુવનનો માલેક પાંચમા ભુવનના માલેક સાથે શુભ એસપેકટમાં આવતો હોય, અથવા ચંદ્ર જો પાંચમાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિ કરતો હોય તો અને તે કેન્દ્ર સ્થાનમાંથી દૃષ્ટિ કરતો હોય, તથા કેન્દ્ર સ્થાને ફળદ્રુપ રાશી હોય તો જાણવું કે તે સ્ત્રીને હાલમાં ગર્ભ રહેલો છે. જે રાશીઓ ફરઝંદ આપનારી છે તેમાં અથવા પાંચમા સ્થાને જો ગુરૂ, શુક્ર કે ચંદ્ર પડ્યો હોય તો અને પાપદૃષ્ટિથી નીરાળો હોય તો ગર્ભ છે એમ જાણવું, પણ જો પાપગ્રહથી એ ગ્રહો મહાત થયલા હોય તો **ગર્ભપાત** થાય, જો ગુરૂ કે શુક્ર સાતમા ભુવનમાં ફળદ્રુપ રાશીમાં હોય, તથા પાંચમા સ્થાને સારી દૃષ્ટિ કરતો હોય તો તુરત ગર્ભ રહેશે એમ જાણવું. પણ જો પાંચમા ભુવનમાં મિથુન, સીંહ કે કન્યા રાશી હોય, અથવા પાપગ્રહો પાંચમે હોય, તો ગર્ભ નથી એમ જાણવું. જો પાપગ્રહો ફળદ્રુપ રાશીમાં હોય તો ગર્ભ ધારણ કરે પણ મુવેલું ફરઝંદ અવતરે અથવા તો ગર્ભપાત થાય.

૩૮. **ફરઝંદ છોકરો થશે કે છોકરી?** જો પાંચમાનો માલેક પુરૂષ રાશીમાં હોય તો અથવા પાંચમે સ્થાને પુરૂષ રાશી હોય તો છોકરો જાણવો. ચંદ્ર જો પુરૂષ ગ્રહને એપ્લાઇ થતો હોય તો છોકરો જાણવો, જો શુક્ર કે ચંદ્ર પાંચમે હોય અથવા પાંચમે સ્ત્રી રાશી હોય તો છોકરી જાણવી. હરશચલ, શની, ગુરૂ, મંગળ અને રવી છોકરો દેખાડે છે, ચંદ્ર અને શુક્ર છોકરી જાણવી. જો મુખ્ય ગ્રહો, મિથુન, ધન કે મીનમાં હોય, અને ગુરૂ, શુક્ર કે ચંદ્ર પાંચમે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો જાણવું કે જોડ છોકરાં થશે.

૩૯. **છોકરૂં જીવશે કે મરશે?** જો પાંચમાનો માલેક, કેન્દ્ર, નબળો, કે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો, અથવા પાપગ્રહો પાંચમે હોય તો, તથા ચંદ્ર, ગુરૂ, કે શુક્ર સારી દૃષ્ટિ નહીં આપતા હોય તો ફરઝંદ જીવે નહીં. જો ઉપર પ્રમાણેના જોગ નહીં થતા હોય, પાંચમાનો

માલેક કેન્દ્ર સ્થાનમાં હોય, ચંદ્ર, શુક્ર ને ગુરૂ શુભ દૃષ્ટિ કરતા હોય તો બચ્ચું જીવે. જો પાપગ્રહ ઘણીજ પાપદૃષ્ટિમાં પાંચમે ભુવને હોય, તો ફરઝંદ જીવતું જન્મે પણ પાછળથી મરણ પામે.

નોંધ:—આ ઉપલા સવાલો જો કોઈ મરદ પોતા માટે પુછે તો સાતમું ને અગિયારમું ભુવન ઉપર પ્રમાણે જોવું અને સાતમાને પહેલું ને અગિયારમાને પાંચમું સમજવું.

૪૦. **મારી સ્ત્રી પતિવ્રતા છે કે?** પહેલા અને પાંચમાના માલેક સ્થિર રાશીમાં હોય, અથવા સ્થિર રાશી એ ભુવનોના કશપર હોય, ઘણા ગ્રહો કેન્દ્રમાં હોય, તો જાણવું કે આ સ્ત્રી પાક અને પતિવ્રતા છે. ગુરૂ પાંચમે હોય તો તો ઘણોજ સારો, જો ચંદ્ર સ્થિર રાશીમાં કેન્દ્ર સ્થાને હોય તો તેબી સારો જાણવો. જો હરશચલ, શની કે મંગળ પોતાની પાપદૃષ્ટિ શુક્ર અથવા ચંદ્રપર કરતા હોય, અથવા પાંચમા કે અગિયારમા ભુવનમાં હોય, અથવા ચંદ્ર બુધ પાંચ કે અગિયારમા ભુવને મંગળની પાપદૃષ્ટિમાં હોય, અથવા હરશચલ, રવી કે શુક્રને પાપદૃષ્ટિ કોઇબી ભુવનમાં કરતો હોય અને ચર રાશી પાંચમા સ્થાને હોય તો તે સ્ત્રી શકમંદ ચાલની જાણવી અને લાલચ લોભ ને વશ થઇ જવાનો ઘણો સંભવ જાણવો. **હરશચલ ગ્રહની એસ-પેકટ તથા ભુવનપર મુખ્ય આધાર છે.** કારણકે જો સ્ત્રીની કુંડ-ળીમાં રવી તથા શુક્ર હરશચલની પાપદૃષ્ટિમાં હોય, તો તે નક્કી ફસવાની નિશાની જાણવી.

નોંધ:—આ બાબત ઘણીજ નાજુક છે. આ જોગો ઉપરાંત બીજા ઘણા જોગો છે, કે જેથી દેખીતી ખરાબ કુંડળીની ખરી અસર, તદ્દન પવિત્રાઈમાં હોય છે. વળી સ્પષ્ટ ગ્રહ ગણીત હાલમાં જવલેજ થાય છે, જેથી એ નાજુક બાબતનો વિચાર પહોંચાડવો નહીં, તથા વહેમમાં ફસી કોઇ નિર્દોષની નિંદા કરવી નહીં. હું પોતે એ બાબત અત્રે પ્રગટ નહીં કરત, પણ સંપૂર્ણ બાબતો આપવાની અને હરેક બાબતનો ખુલાસો અભ્યાસીને શીખવવાની નેમથી એ સવાલ સેજ વર્ણવવો પડયો છે, માટે વાંચનારી આલમને અરજ છે, કે એ નાજુક બાબતમાં વહેમ લાવવો નહીં, અને સઘળા સંજોગો સંભાળીને તપાસવા.

૪૧. સરત, સોરટી, દોડવાની સરત, મછવાની સરત વિગેરે? જો પહેલા, બીજા કે પાંચમા ભુવનના માલેક જો દશમા ભુવને બેઠેલા હોય તો તો જરૂર જીત મળે. જો પાંચમાનો માલેક પાંચમેજ બેસીને પહેલા અથવા બીજાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિ કરતો હોય તો સારી નિશાની જાણવી, ગુરૂ પાંચમે અથવા બીજે બળવાન હોય, પાંચમાનો માલેક કેન્દ્રમાં હોય, પાપદૃષ્ટિમાં નહીં હોય, તો સારૂં જાણવું, જો એ પ્રમાણેના જોગ નહીં હોય તો કદી સોરટી સરત કરવી નહીં. જો અગિયારમું ભુવન બળવાન હોય અથવા અગિયારમાનો માલેક બળવાન હોય તો હાર મળે ને જીત થાય નહીં. ઇનામ સોરટી વિગેરે પણ એમજ જોવું. તે ઉપરાંત બીજા જોગો તપાસવા.

છઠ્ઠા ભુવનને લગતા સવાલો.

૪૨. જાનવરોનો વેપાર કરવો કે નહીં? નાનાં જાનવરો જેવાં કે કુતરાં, બિલાડાં, બકરાં, મેંઢાં વિગેરે છઠ્ઠા ભુવનને લગતાં પશુઓ છે, જો છઠ્ઠા ભુવનમાં પાપગ્રહ અથવા છઠ્ઠાનો માલેક પાપ-દૃષ્ટિમાં હોય, કેન્દ્રે હોય, વક્રી કે નબળો હોય તો, એ વેપાર કરવો નહીં, જો ચંદ્ર અથવા રવી શુભ દૃષ્ટિથી છઠ્ઠા ભુવને બેઠેલો હોય, અને પહેલા તથા બીજા સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, છઠ્ઠાનો માલેક કેન્દ્રમાં હોય બળવાન હોય તો લાભકારી જાણવી.

૪૩. ક્યારે ખરીદી કરવી અને ક્યારે વેચાણ કરવું? છઠ્ઠાનો માલેક જ્યારે પહેલા ભુવન સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં આવે અને તે વખતે ચંદ્ર પાપગ્રહની દૃષ્ટિથી છુટો થતો હોય અને શુભ ગ્રહ સાથ કંજંગ-શન કરતો હોય અથવા શુભ દૃષ્ટિમાં આવતો હોય તો જાનવરો ખરીદવાં લાભકારી છે. પણ જ્યારેબી ચંદ્ર શુભ ગ્રહથી છુટો થઇને પાપગ્રહને મળતો હોય ત્યારે કદીબી ખરીદી કરવી નહીં. એથી ઉલટુંજ વેચાણ વખતે જાણવું, યાને જ્યારે ચંદ્ર શુભ ગ્રહથી છુટો થઇને પાપગ્રહને મળતો હોય, અને જે દિવસે તેમ થાય, તે દિવસે સવાલ કરનારે પોતાનાં જાનવરો વેચવાં ઘણાં લાભકારી છે.

૪૪. જાનવર અથવા નોકર નાસી જાય તે બાબત! જો છઠ્ઠાનો માલેક વક્રી હોય, અથવા પહેલા ભુવનના માલેક સાથે શુભ

દૃષ્ટિ કરતો હોય, છઠ્ઠાનો માલેક પહેલે ભુવને બેઠો હોય, તો ગુમ થયેલું જાનવર કે નોકર પાછો મળશે, પણ જો છઠ્ઠાનો માલેક ઉલટી ચાલનો હોય, ત્રીજે કે નવમે બેઠેલો હોય, અથવા પહેલા સાથે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો નહી મળે. જો છઠ્ઠાનો માલેક પહેલાના માલેક સાથે સ્કવેર અથવા ઓપોઝીશનની એસપેક્ટ કરતો હોય તો નહી મળે. જગા અને દિશા છઠ્ઠા ભુવનનો માલેક જે રાશીમાં હોય તે પ્રમાણે જાણવું.

૪૫. **મારા નોકરો પ્રમાણિક છે કે?** છઠ્ઠાનો માલેક પહેલા ભુવનના માલેક સાથે સારી શુભ દૃષ્ટિ કરતો હોય, ગુરૂ, શુક્ર છઠ્ઠા ભુવને હોય તો જાણવું કે નોકર પ્રમાણિકજ મળવાના, પણ જો બુધ કે પાપગ્રહ છઠ્ઠા ભુવને હોય તો, અને ખાસ કરીને વૃશ્ચિક, મેષ કે મકર રાશીમાં હોય, અથવા તો બીજીબી રાશીમાં હોય અને પાપદૃષ્ટિમાં હોય, તો અને ગુરૂ જો એટલું છતાં શુભ દૃષ્ટિ કરતો નહી હોય તો જાણવું કે નોકરો, ચોર અને અપ્રમાણિકજ મળવાના. જો ચંદ્ર છઠ્ઠા ભુવને બેઠો હોય અને મંગળ શનીની પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો નોકરોપર બીલકુલ વિશ્વાસ મુકતો નહી.

૪૬. **હું આ નોકરને નોકરીએ રાખું કે?** ઉપર પ્રમાણે પહેલે તપાસવું. ને જો લાભકારી કુંડળી લાગે તો નોકર રાખવો, પણ ધ્યાન રાખવું કે ચંદ્ર જે દિવસે છઠ્ઠાના માલેકને અથવા પહેલાના માલેકને કંજંગશન અથવા શુભ એસપેક્ટ કરે તે દિવસે રાખવો.

૪૭ **મારો ભાડુત ખાલી કરી જશે કે રહેશે?** છઠ્ઠા અને બારમા ભુવનના કશપર સ્થિર રાશી હોય, અને એ ભુવનોના માલેક જો સ્થિર રાશીમાં બેઠા હોય તો તે ભાડુત ખાલી કરી નહી જશે, પણ જો ચર રાશી હોય અને માલેકો ચર રાશીમાં બેઠેલા હોય, અથવા તો તે માલેકો રાશી બદલવાની અણી ઉપર હોય તો ખાલી કરી જશે એમ જાણવું. ચોથા ભુવનને લગતા સવાલ જવાબમાં જેમ સમજાવ્યું છે તેમ અત્રે પણ જોવું, પણ છઠ્ઠા ભુવનને પહેલું ભુવન સમજવું અને બારમા ભુવનને સાતમું સમજવું ને તે પ્રમાણે જોવું.

નોંધ:—ઉપલી બાબત કરતાં **માંદગી** અને **દુ:ખ દરદોપર** છઠ્ઠા ભુવનનો મોટો આધાર છે, જે સંર્વે બાબત અત્રે નહી જણાવતાં,

આ પુસ્તકના ચોથા ભાગમાં "મેડીકલ એસ્ટ્રોલોજી"ના પ્રકરણોમાં સમજાવી છે તે પ્રમાણે હરેક બાબત જોઇ જાણી લેવી.

સાતમા ભુવનને લગતા સવાલો.

૪૮. **હું ભાગીદારીમાં ધંધો કરૂં કે ?** ગુરૂ, શુક્ર અથવા ચંદ્ર સાતમે ભુવને હોય, અથવા સાતમાનો માલેક પહેલા કે બીજા ભુવનના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, પહેલાનો માલેક આઠમા કે સાતમા ભુવને હોય, એકમેકને રીસેપશન હોય, તો ભાગીદારીમાં જોડાવાથી લાભ થાય. પણ જો હરશચલ, શની કે મંગળ અથવા મકર કે વૃશ્ચિકનો બુધ અથવા સાતમાનો માલેક પાપદૃષ્ટિથી હારેલો બીજા ભુવને હોય તો, આઠમાનો માલેક પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો ભાગીદારીમાં જોડાવું નહી.

૪૯. **ભાગીદારીમાં ભાગિયા સાથે કેવા પ્રકારથી સારૂં રહેશે ?** પહેલા અને સાતમા ભુવનમાં સ્થુલ રાશી હોય અથવા તો એકમાં સ્થુલ રાશી અને બીજામાં કામન રાશી હોય તો મેળ સારો રહે, પણ જો એકમાં ચર રાશી ને બીજામાં કામન રાશી હોય તો રોજ ખટપટ થયા કરે. જો એકનો સીગ્નીફીકેટર સ્થુલ રાશીમાં ને બીજાનો ચર રાશીમાં હોય તો ખટપટ થયા કરે, પણ તે સાધારણ હોય તેથી કંઇ છુટા પડે નહી. જો ઉપર પ્રમાણે તકરારનો જોગ હોય તો જોવું કે સીગ્નીફીકેટરોને કોઇ ગ્રહની પાપદૃષ્ટિ છે કે અથવા બીજા કે આઠમાના માલેક સાથે પાપદૃષ્ટિ છે કે, જો તેમ હોય તો તે ગ્રહ અને તેનું ભુવન મારામારીનું કારણ જાણવું. જો દશમાનો માલેક હોય તો, ધંધા સંબંધી, જો ચોથાનો માલેક હોય તો તેવી ધંધા સંબંધીજ જાણવું. ત્રીજો અથવા નવમો માલ લાવલઇજા અને એક મુલકથી બીજા મુલકને લગતું એજન્ટને લગતી વિગેરે ખટપટ જાણવી, અથવા કાગળપત્રથી તકરાર જાગે.

૫૦. **હમો ધંધામાં ફાવીશું કે ?** દશમાનો માલેક તથા ચંદ્ર જો શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, બેઉ બળવાન અને કેન્દ્રમાં હોય, ગુરૂ, રવી કે ચંદ્ર દશમા ભુવને શુભ દૃષ્ટિમાં બેઠેલા હોય તો ફતેહ જરૂર મળે. જો દશમાનો માલેક પાપદૃષ્ટિમાં હોય, કેડન્ટ હોય, બળહીન હોય, ચંદ્ર

પાપભુવનમાં હોય, કેન્દ્ર સ્થાને પાપગ્રહો બેઠેલા હોય, તો લાભ થશે નહીં ખાસ કરીને દશમાનો માલેક અને ચંદ્ર જરૂર તપાસવા કારણકે તેઓ જો બળવાન અને ઉચ્ચના હોય અથવા કેન્દ્ર સ્થાને પડેલા હોય તો સારો ફાયદો થાય.

નોંધઃ—જો સાતમા કે આઠમાંના માલેક પાપદષ્ટિમાં હોય, જલીત હોય, અથવા ખાડામાં પડેલો હોય તો જાણવું કે ભાગીદાર અથવા તો સવાલ કરનાર પોતે પૈસાની તંગીમાં છે, અને શું કરવું તે સમજ પડતું નથી. સાત અને આઠમાના માલેક જ્યાં લગી શુભ ઠેકાણે નહીં હોય ત્યાં લગી કદીપણ ભાગીદારી કરવી નહીં. તેમજ સીગ્નીફીકેટરો જો પાપદષ્ટિમાં હોય અથવા તો કોઈ ગ્રહની પાપદષ્ટિમાં આવવાના હોય તો ભાગીદારી કરવાથી મોટો જોખમ માથે ખેંચવા બરાબર છે.

કોર્ટ કજીયા વિગેરે બાબત.

૫૧. **કોર્ટ કજીયો કરવો પડશે કે?** પહેલા અને સાતમાના માલેક જો ૯૦° અંશે કે ઓપોઝીશનમાં આવે, અથવા શની હરશ-ચલ, મંગળ સાતમા ભુવને હોય, અથવા તો બેઉ સીગ્નીફીકેટરોને, રીસેપશન, શુભ દષ્ટિ કે ત્રાન્સલેશન નહીં હોય, અને જો પહેલા અને સાતમાના કશપર સ્થુલ રાશી હોય, તો જરૂર કોર્ટ કેસ કરવો પડે. જો પહેલા અને સાતમાના સીગ્નીફીકેટરો, રીસેપશનમાં હોય, બળવાન હોય, રવી ચંદ્રનું ત્રાન્સલેશન લાઈટ મળતી હોય, ૧ અને ૭ ભુવનોના કશપર ચર રાશી હોય તો કોર્ટ દરબાર નહીં થાય, અને ઘરમેળે માંડવાળ થાય.

૫૨. **માંડવાળ પહેલે કોણ કરવા આવશે?** જો પહેલા ભુવ-નનો માલેક સાતમાને એપલાઈ થતો હોય તો, સવાલ કરનાર પોતેજ માંડવાળ કરવાને ઘણો ખુશી હોવો જોઈએ. જો સાતમાનો માલેક પહેલાને એપલાઈ થતો હોય તો સામી પક્ષવાળા માંડવાળ કરવાને તત્પર જાણવા. જો કોઈ બીજો ગ્રહ ત્રાન્સલેશન કે કલેકશન કરતો હોય અને તે ગ્રહ જો બીજા કે આઠમાનો માલેક હોય તો પૈસાથી, ત્રીજા કે નવમાના માલેક હોય તો ભાઈબંધથી, પાંચ અને અગિયારમા

ભુવનના માલેક હોય તો મિત્રો ઓળખાણ પીછાણવાળાથી. છઠ્ઠા અથવા બારમા ભુવનના માલેક હોય તો કાકા મોસાથી. એ પ્રમાણે હરેક ભુવનની બાબતોથી ઉપજાવી લેવું.

૫૩. **કજીયો કોણ જીતશે ?** જો પહેલાનો માલેક સાતમા કરતાં બળવાન હોય તો અને ચોથા અથવા દશમાના માલેકની તેનીપર પાપદૃષ્ટિ નહીં હોય તો, અને દશમા અથવા સાતમાનો માલેક પહેલા અથવા બીજા ભુવને બેઠો નહી હોય તો સવાલ કરનાર જીતે. જો સાતમાનો માલેક પહેલા કરતાં બળવાન હોય, અથવા બીજે ભુવને બેઠો હોય, અને દશમા કે ચોથાના માલેકની પાપદૃષ્ટિ નહીં હોય તો સામેવાળો હરીફ જીતે. જો પહેલા અથવા બીજાનો માલેક જલીત હોય, અથવા હરશચલ, શની કે મંગળ સાતમે હોય અને પહેલાને પાપદૃષ્ટિ કરતા હોય તો હરીફ સામેવાળો જીતે, જો બેઉના સીગ્નીફીકેટરો એકસરખા બળવાન હોય તો કોઇ જીતેબી નહીં ને કોઇ હારેબી નહીં, કેસ કાઢી નાંખે. જો દશમા ભુવનનો માલેક પહેલા તેમજ સાતમા બેઉ ભુવનના માલેકોને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો બેઉ પક્ષવાળાને નુકશાનીમાં જવું પડે.

૫૪. **જડજ અથવા લવાદ અપક્ષપાત ચુકાદો આપશે કે ?** હરશચલ, શની કે મંગળ જો દશમા ભુવને હોય, તો અપક્ષપાત ચુકાદો કરશે નહીં. જો રવી, ગુરૂ કે શુક્ર હોય તો જરૂર સાચો ઇનસાફ કરશે. દશમા ભુવનનો માલેક જેબી કોઇ સીગ્નીફીકેટર ને પાપ્રદૃષ્ટિ કરતો હોય, તે સીગ્નીફીકેટરવાળા પક્ષની વિરૂદ્ધ જડજ ઇનસાફ કરશે. જો દશમા ભુવનનો માલેક બેઉ સીગ્નીફીકેટર સાથે શુભ દૃષ્ટિ કરતો હશે, તો જડજ બેઉની તરફેણમાં લાભકારી સલાહ કરાવી આપશે, પણ જો પાપદૃષ્ટિ બેઉ સાથે હશે તો બેઉ પક્ષવાળા જડજના ઇનસાફથી સંતોષ પામશે નહીં. જો મિથુન કે મીન રાશી પહેલા કે સાતમા ભુવને હોય તો કજીયો એક કોર્ટમાંથી બીજી કોર્ટમાં ટ્રાન્સફર કરવો પડશે, એમ જાણવું.

૫૫. **નાદારી મળશે કે ?** જો પહેલા ભુવનનો માલેક યાને સવાલ કરનાર અને સાતમા ભુવનનો માલેક યાને નાણું માંગનાર એ

બેઉ ભુવનના માલેક શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, અથવા પહેલાનો માલેક સાતમે બેઠો હોય ને તેને હરશચલ, શની કે મંગળની પાપદૃષ્ટિ નહીં હોય તો સવાલ કરનારને નાદારીનો આશરો સહેલથી મળી શકે. પણ જો સાતમાનો માલેક પહેલા ભુવને બેઠો હોય, અથવા તો સાતમાનો માલેક પહેલાના માલેકને પાપદૃષ્ટિથી મારતો હોય, હરશચલ, શની કે મંગળ સાતમે ભુવને હોય તો માગનારા સામા થશે, દિવાળું કાઢવું પડશે, કોર્ટમાં બેઇજ્જતી થશે અને દરેક રીતે માગનાર દબાણ કરી શકશે. એ માટે ૫૩ તથા ૫૪ નંબરવાળા ફકરા પ્રમાણે પણ જોવું.

૫૬. **વેચાણ ખરીદી વિષે**—પહેલું ભુવન જે માનવી વેચવા માગતો હોય, અથવા ખરીદવા માગતો હોય તે, અને સાતમું ભુવન જે માણસની સાથે કામ કરવું હોય તે. જો સાતમા ભુવનમાં પાપગ્રહ હોય તો ખરીદવું નહીં, જો પાપગ્રહ પહેલા ભુવને હોય તો ખરીદવામાં ઘણીજ મુસીબતો પડશે એમ જાણવું. જો ચંદ્ર કોઈ સાથે પણ દૃષ્ટિ નહીં કરતો હોય તો સારૂં નક્કી થાય નહીં. જો ચંદ્ર પાપગ્રહથી છુટા પડીને શુભ ગ્રહને જઈ મળતો હોય તો માલ ખરીદવો પણ જો શુભ ગ્રહથી છુટો પડી પાપગ્રહને મળતો હોય તો માલ વેચવો પણ લેવો નહીં.

૫૭. **જાહેર દુશ્મન બાબત.** જો સાતમા ભુવને પાપગ્રહો હોય તો જાણવું કે જાહેર દુશ્મનો છે. જો ભુવનથી, રાશી કે બળથી ઉંચના હોય તો, તે પ્રમાણે દુશ્મનો પણ બળવાન સમજવા. જો તે પાપગ્રહો પહેલા અથવા બીજા ભુવનના માલેકને પાપદૃષ્ટિ કરતા હોય તો સવાલ કરનારને પોતાને તેઓથી નુકસાન ખમવું પડે. ખાસ કરીને જો સવાલ કરનારના સીગ્નીફીકેટરને અથવા ચંદ્ર પણ જો પાપગ્રહથી ડીસપોઝ થયેલો હોય તો, અને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો, અને સાતમાનો માલેક પણ જો પાપગ્રહ હોય ને તેબી પહેલા તથા બીજા ભુવનના માલેકને પાપદૃષ્ટિ કરતા હોય તો, તથા સાતમાનો માલેક, સવાલ કરનારના સીગ્નીફીકેટરથી ડીસપોઝ નહીં થયેલો હોય તો, દુશ્મનોથી સવાલ કરનારને ઘણુંજ ખમવું પડે. દુશ્મનોની સંખ્યાનું પ્રમાણ ચંદ્ર અથવા પહેલાના માલેક સાથે જે પાપદૃષ્ટિ થતી હોય તે પરથી જાણવું, તથા જે જે ભુવનોના માલેક પાપદૃષ્ટિ કરતા ગ્રહોના

ભુવનોમાં હોય, તે તે ભુવનને લગતું જાણવું. જો ત્રીજા ભુવનનો માલેક, પહેલા ભુવનના માલેકને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય, ને સાતમે બેઠો હોય તો ભાઇ બેનથી યાતો પાડપાડોશીથી દુશ્મનાઈ જાણવી, ચોથાનો માલેક હોય તો ઘણા બુઝર્ગ બુઢ્ઢા માણસથી, પાંચમાનો હોય તો જુવાન માણસોથી, છઠ્ઠાનો હોય તો ચાકર નોકરો, મજુરો અને ભાડુતોથી, સાતમાનો માલેક હોય તો, જે કોઇનીબી સાથે વહેવાર હોય તેનાથી, નવમાનો માલેક હોય તો બૈરી તરફનાં સગાંઓથી અથવા ધર્મગુરૂથી, દશમાનો હોય તો રાજદ્વારી કોઈ મોટા માણસથી, અગિયારમાનો જો હોય તો મિત્રોથી એ પ્રમાણે જાણવું. જે નડતર કરનારો ગ્રહ હોય, તે જો ઉંચનો કે બળવાન હોય તેટલો વધારે ખરાબ જાણવો, પણ જો ગુરૂ કે શુક્ર કોઇપણ ભુવનેથી, લગ્નના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિ કરતા હોય તો, ઘણું સારૂં જાણવું, જેમકે ધારો કે ત્રીજાનો માલેક પહેલાના માલેક સાથે પાપદૃષ્ટિ કરે છે, અને ગુરૂ ત્રીજામાં બેસીને પહેલા સાથે શુભ દૃષ્ટિ કરે છે, તો જાણવું કે ભાઇ બેનો અને ઓળખાણ પીછાણના પાડપડોશામાં થોડા દુશ્મનો તેમજ થોડા મિત્ર સમજવા, અને એ દાખલામાં ત્રીજા ભુવનનો માલેક અને ગુરૂ ઉપરથી દોસ્ત કોણ અને દુશ્મન કોણ તેનું રંગરૂપ ખાસીયત જાણવી.

૫૮. **લડાઇ તેનું પરિણામ વિગેરે બાબતો**—પ્રશ્ન કુંડળીના પહેલા ભુવનનો માલેક અને સાતમાનો માલેક એક બીજા સાથે કંજંગશન, સ્કવેર કે ઓપોઝીશનની દૃષ્ટિમાં કેન્દ્ર સ્થાને આવે તો જાણવું કે બે લશ્કર સામાસામી આવીને લડશે, અને ખુબ ઝનુની લડાઇ થશે, જો સકસીડન્ટ ભુવનમાં થાય તો, ઝડપી ને તેજ લડાઈ જાણવી. જો કેડન્ટ ભુવનમાં હોય તો સેજસાજ ઝપાઝપી થાય નહીં થાય એવું જાણવું. કેવા વખતે લડશે તે ચોક્કસ ટાઇમ સીગ્નીફીકેટરોના વચ્ચેના તફાવતની ડીગ્રીપર ગણવો નહીં, પણ જ્યારે કરેક્ટ વખતે, કે જે વખતે કંજંગશન, સ્કવેર કે ઓપોઝીશન જે ઘડીપળે થાય, તેજ ઘડીપળે લડાઈ પણ થશે એમ જાણવું. લડાઇ બાબતમાં પહેલું ભુવન સવાલ કરનાર, સાતમું ભુવન લડાઇનું, જો પહેલા ભુવનનો માલેક સાતમા ભુવનના માલેકથી મહાત થયો હોય ને પાપદૃષ્ટિમાં દબાયો હોય તો જાણવું કે સવાલ કરનાર લડાઇમાંથી પાછો ફરવાનો સંભવ

થોડો છે, જો આઠમા ભુવનમાં જો પહેલાનો માલેક હોય તો માર્યો જાય. ચોથામાં હોય તોપણ તેજ પરીણામ જાણવું. જો શની, મંગળ કે હરશચલ ચંદ્ર સાથે પાપદૃષ્ટિ કરતા હોય, અથવા આઠમા ભુવનમાં લગ્નના માલેક સાથે હોય તો લડાઇમાં માર્યો જાય. હવે ખાસ એવી બાબતમાં ગુરૂ જો ઉપલા ખરાબ જોગો છતાં લગ્નના માલેક સાથે કે ચંદ્ર સાથે કંજંગશન કે ૬૦° અંશ કે ૧૨૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિ કરતો હોય તો મજબુત બચાવ કરે પણ ઘાયલ થાય. જો હરશચલની પાપદૃષ્ટિ હોય તો દારૂગોળાથી મરે, પાપગ્રહ અને આઠમાના માલેક જો લગ્ને પ્રશ્ન કુંડળીએ બેસે તો મહા બુરૂં જાણવું. ચંદ્ર અને મંગળની શુભ એસપેકટ હોય તો સેજ જખમી થાય. જો બારમાનો માલેક પાપદૃષ્ટિ લગ્નના માલેક સાથે કરતો હોય તો કેદ પકડાય, જો શનીની પાપદૃષ્ટિ લગ્નના માલેક સાથે હોય તો જાણવું કે લડાઇમાં પ્રશ્ન કરનાર પોતાના જખમના દરદથી મરણ પામશે. રવીનું પણ તેમજ જાણવું. લગ્નનો માલેક જો દશમે ઉંચનો થઇને બેઠો હોય તો મોટા માન સાથે લડાઇ જીતીને આવે. જો લગ્નનો માલેક રવી, ગુરૂ કે ચંદ્રની સાથે ઘણી શુભ દૃષ્ટિ કરતો હોય તથા આઠમાને સાતમાના માલેકની સાથે પાપદૃષ્ટિમાં આવતો નહીં હોય તો જરૂર માન ચાંદ મેળવે ને જીતીને જીવતો આવે. પહેલાનો માલેક જો રવી સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો જનરલનો માનીતો થાય ને માન ચાંદ જરૂરજ મળે. જો લગ્નનો માલેક કેડંટ હોય તો જાણવું કે તે માણસ લડાઇપર કંઇપણ સારો ભાગ ભજવી શકવાનો નથી, અને કંઇ તેનું નામ થવાનું નથી. એ પ્રમાણે લડાઇને લગતી વિગતો સર્વ જોવી.

૫૯. **શેર સટ્ટાની બાબત**—પહેલા ભુવન અને બીજા ભુવનના માલેક તથા ચંદ્રને તપાસવો. જો ચંદ્ર આઠમા ભુવનના માલેકની શુભ દૃષ્ટિમાંથી છુટો પડયો હોય અને બીજા ભુવનના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં આગળ વળતો હોય તો, જરૂર સ્ટોક કે શેર ખરીદવા. જો આઠમાનો માલેક બીજાના માલેકથી ડીસપોઝ થયો હોય તો, અને બીજાનો માલેક ચંદ્ર, ગુરૂ કે શુક્રની શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો ગમે તો શેર વેચવા અથવા ગમે તો ખરીદવા બેઉ લાભકારી છે. પહેલા, બીજા, સાતમા અને આઠમા ભુવનમાં જો પાપગ્રહ બેઠા હોય તો

કદીબી ખરીદવું નહી, જો તે પાપગ્રહો પહેલા અથવા બીજા ભુવનના માલેક હોય તો સંભાળથી કામ લેવું, અને સાતમાનો માલેક પહેલા કે બીજાના માલેકને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો કદી ખરીદવું નહી, પણ જો બીજા બીજે બેઠેલો ગ્રહ આઠમાના માલેકને પાપદૃષ્ટિથી દબાવતો હોય તો ખરીદવું કે વેચવું. જો સાતમાનો માલેક બીજે બેઠો હોય તો જરૂર ખોટ જાણવી.

૬૦. **ક્યારે ખરીદવું ?** જ્યારે બીજાનો માલેક આઠમાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં આવે અથવા તો આઠમાના માલેકને ડીસપોઝ કરે અથવા ચંદ્ર આઠમાના માલેકથી છુટો પડીને બીજાના માલેકને મળે, તે વખતે ખરીદવું યાને તે દિવસે ખરીદવું જોઇએ. કેટલે વાગે લેવું તે જોવા માટે બીજાનો માલેક પંચાંગના ટાઇમ પ્રમાણે આઠમા ભુવનના કશપર દાખલ થાય ત્યારે જાણવું. ખરીદી માટે એ વખત ઘણો સારો છે, વળી આઠમાના માલેક સાથે ચંદ્ર પાપદૃષ્ટિ કરીને છુટો પડે તે વખતે પણ ખરીદવું લાભકારક જાણવું, કે જે વખતે આઠમાના માલેકથી છુટો પડી બીજાના માલેકને ચંદ્ર જઈ મળતો હોય ત્યારે પણ ખરીદવું સારૂં.

૬૧. **વેચાણ ક્યારે કરેલું લાભકારી ?** બીજા ભુવને શુભ ગ્રહ આવે ત્યારે, સાતમા ભુવને પહેલા ભુવનનો માલેક આવે ત્યારે, અને ચંદ્ર જ્યારે બીજાના માલેકની શુભ દૃષ્ટિમાંથી છુટો પડી સાતમા કે આઠમાના માલેક સાથે પાપદૃષ્ટિમાં જોડાય ત્યારે વેચવાથી ફાયદો થાય. જે દિવસે ઉપર પ્રમાણેની એસપેકટસો જે કલાકે થાય તે કલાકે વેચવું.

નોંધ:—શેર સટ્ટો, લેણ દેણ, ખરીદી વેચાણ એ સર્વે ઉપર સમજાવવા પ્રમાણે જો અંગ્રેજી કેલન્ડરના રોજના ગ્રહો જોઇ તપાસી તેજ પ્રમાણેની જે મુલકમાં પ્રશ્ન અને કામકાજ હોય તે જગ્યાની લેટીટયુડની કુંડળી કાઢી અંગ્રેજી ગ્રીનીચનાજ ગ્રહોપર આધાર રાખી વિચાર પુગાડવો. ઘણાઓ પોતાના વેપાર ધંધામાં મોટી ખોટો જતી અને સેર સટ્ટામાં આંખો મીંચી બજાર રૂખપર ઘસડાઇ જઇ ખુવાર થતા અટકી શકશે, એવો અનુભવ ઘણા અભ્યાસીઓએ મેળવેલો છે. માટે જોઇ તપાસી લાંબી પ્રેકટીસથી સોએ ૯૦ ટકા સાચું ફળ દર-

શોધી શકાય છે, પણ એ માટે ઘણો મહાવરો અને ખંતની જરૂર છે. જો કોઈ માણસ તમારી પાસે શેર કે નોટો વેચવા કે ખરીદવા માંગે તો પહેલા ભુવનનો અને બીજા ભુવનનો માલેક તે આવનાર ધણી અને સાતમા ને આઠમાનો માલેક તે તમો પોતે એવી રીતે કુંડળીમાં જોવું.

૬૨. **લગ્નની બાબતો—હું પરણીશ કે?** આ સવાલને લગતી કુંડળીમાં સ્ત્રીને માટે પહેલાનો માલેક અને રવી જોવા, અને પુરૂષને માટે પહેલાનો માલેક અને ચંદ્રને જોવો. જો એ સીગ્નીફીકેટરો બળવાન કે ઉચ્ચના હોય, સારા ભુવનમાં હોય, ગુરૂ કે શુક્ર સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, અથવા તો પાંચમે કે સાતમે જઇને બેઠા હોય, પહેલાનો માલેક પાંચ, સાત કે અગિયારમા ભુવને હોય, અથવા તો સાતમાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિ કે કંજંગશન કરતો હોય, ફળદ્રુપ રાશી પાંચ સાત કે અગિયારમા ભુવનના કશપર હોય, તો જાણવું કે લગ્ન થશે. સાતમાનો માલેક પહેલા ભુવને હોય તે પણ લગ્નનો જોગ જાણવો. જો પહેલાનો માલેક અથવા રવી (સ્ત્રી માટે), ચંદ્ર (પુરૂષ માટે) કોઈબી પાપગ્રહો જેવા કે શની, મંગળ અને હરશચલ સાથે પાપદૃષ્ટિ કરતા હોય, અને પાપગ્રહો માંહેલો કોઇ જો પાંચ, સાત કે અગિયારમા હોય, અને ગુરૂ શુક્રની તેને શુભ દૃષ્ટિ કે મદદ નહીં હોય, તો લગ્નનો સંભવ નથી એમ જાણવું. જો નપુંસક રાશી પાંચમા, સાતમા અને અગિયારમા ભુવનોના કશપર હોય, તો લગ્ન શકમંદ જાણવું યાને ઘણું કરીને થાય નહીં, પણ જો ગુરૂ, શુક્ર, રવી કે ચંદ્ર તે ભુવનોમાં હોય તો કાંઇક સંભવ હોય ને અચુક લગ્ન થાય, એ બાબતનો જવાબ આપવા આગમજ દરેક સીગ્નીફીકેટરોને ખુબ તપાસવાની જરૂર છે, અને તેઓની રાશી સાથની ખાસીયત, તથા પહેલા, પાંચમા, સાતમા કે અગિયારમા ભુવનમાં જે રાશીઓ હોય, તે રાશીઓની ગુણદોષ અને ખાસીયત જરૂર તપાસવી.

૬૩. **હાલમાં હું જેને ચાહું છું તેની સાથે મારાં લગ્ન થશે કે?** જો પહેલાનો માલેક સાતમાના માલેક સાથે કંજંગશન, ૬૦° અંશ કે ૧૨૦° અંશની દૃષ્ટિ કરતો હોય અથવા તો એકમેકના રીસેપશનમાં હોય અથવા પહેલાનો માલેક સાતમા ભુવને હોય, અને

રવી (સ્રીને) અથવા ચંદ્ર (પુરૂષને) પહેલા અથવા સાતમાના માલેકો સાથે શુભ એસપેક્ટ કરતો હોય અથવા કંજંગશન કરતો હોય તો ધારેલો અને ચાહેલા ધણી કે ધણીયાણી સાથેજ લગ્ન થશે એમ જાણવું. જો પહેલા અને સાતમાનો માલેક એક બીજાથી છુટા પડતા હોય, ૯૦° અંશે કે ૧૮૦° અંશની પાપદૃષ્ટિ જો ચંદ્ર કે રવી સાથે કરતા હોય, અથવા બેઉ સીગ્નીફીકેટરો પાપગ્રહ સાથે હોય અથવા પાપદૃષ્ટિ કરતા હોય, રવી કે ચંદ્ર પાપગ્રહથી ઢુએલા હોય, વિગેરે એવા સર્વે જોગો કારજ તોડી નાંખનારા અને પ્યારના લગ્નની વિરૂદ્ધ જાણવા.

૬૪. **કારજ તુટવાનું કારણ શું ?** જ્યારે સ્રી પુરૂષના સીગ્નીફીકેટરો એક બીજા સાથે શુભ દૃષ્ટિ અને જોડાણમાં આવે, અને તેવે વખતે કોઇ ત્રીજો ગ્રહ તે બેઉ સીગ્નીફીકેટરોની એસપેક્ટની વચ્ચે ઝડપી ચાલે આવી પુગીને એ માંહેલા એકબી સીગ્નીફીકેટર સાથે મળે, તો જાણવું કે કારજ સંધાયલું હોય, તે આ ત્રીજા ગ્રહના વચ્ચે પડવાથી તુટી જાય, અને એ ત્રીજો ગ્રહ જે ભુવનનો માલેક હોય, તે ભુવનને લગતી બાબતના કારણથી ખતરો પડે. જેમકે બીજું અથવા આઠમું હોય તો પૈસા બાબત, ત્રીજું અથવા નવમું હોય તો ભાઇ બેન કે પાડપડોશીથી, ચોથું કે દશમું હોય તો માબાપની વિરૂદ્ધતાથી, પાંચમું ને અગિયારમું હોય તો બચ્ચાંથી, કે કોઇ મિત્રથી, અથવા તો નીતિરીતિનાં કારણોથી, જો છઠું કે બારમું હોય તો માંદગીના સબબે, અથવા કાકા મામા કે છુપા દુશ્મનોની હરકતથી કારજ તુટી જાય, લગ્નમાં વાંધો પડે. અને એકએકને બેવફા નીવડે.

૬૫. **લગ્ન કીએ દીવસે થશે ?** બેઉના સીગ્નીફીકેટર એકએક સાથે કંજંગશન, ૬૦° અંશ કે ૧૨૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિ કરે તે વખતે અથવા સાતમાનો માલેક કે શુક્ર, રવી અથવા પહેલા કે સાતમાના સીગ્નીફીકેટરો સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં આવે ત્યારે લગ્ન થાય, અને તે શુભ દૃષ્ટિ થવાને જેટલા અંશ બાકી હોય તેટલો લગ્ન થવાને વિલંબ જાણવો.

૬૬. **લગ્નથી સુખ મળશે કે દુઃખ ?** જો પહેલાનો માલેક ગુરૂ, શુક્ર, કે ચંદ્ર સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, અથવા શુભ ગ્રહો સાતમા ભુવને

શુભ દ્રષ્ટિમાં અને પાપગ્રહથી નિરાળા થઇને રહેલા હાય, અથવા તો પહેલાનો માલેક સાતમે અને સાતમાનો માલેક પહેલે ભુવને રીસેપ-શનથી બેઠા હોય, તો જાણવું કે લગ્ન સુખી નીવડશે, ને જોડામાં સંપ ને સુખ ઘણું રહેશે. પણ જો સાતમા ભુવને પાપગ્રહ હોય, સાતમાનો માલેક પહેલાના માલેકને પાપદ્રષ્ટિ કરતો હોય, અથવા તેઓ વચ્ચે કોઇ શુભ ગ્રહની દ્રષ્ટિ નહી પડતી હોય તો સુખી નીવડે નહી, અને પુષ્કળ ગેરસમજુતી, ખટપટ ને કંકાસ રહે. જો મેષ, કર્ક, તુલા કે મકર એ રાશી પહેલા ભુવને હોય, અથવા તો એ રાશીઓના માલેક પણ એ માંહેલી કોઇ પણ રાશીમાં હોય તો જાણવું કે સંસાર સુખી નીવડશે નહી. જો સાતમા ભુવનેથી પહેલાના માલેકને કોઇભી ગ્રહ પાપદ્રષ્ટિ કરતો હોય તો કજીયો સ્ત્રી કે ધણી તરફથી શરૂ થાય. મરદ સવાલ કરનાર હોય તો તેની સ્ત્રી તરફથી, ને સવાલ કરનાર સ્ત્રી હોય તો તેના મરદ તરફથી કજીયો શરૂ થવાનું કારણ જાણવું. જો પાપગ્રહો પહેલા ભુવનમાં હોય તો, સવાલ કરનારનો પોતાનોજ વાંક જાણવો, તેથી પોતેજ કજીયાનું મૂળ હોવું જોઇએ. જો દશમા કે ચોથા ભુવનેથી પાપગ્રહો પાપદ્રષ્ટિ નાંખતા હોય તો, અથવા ચોથા કે દશમા ભુવનના માલેકો કોઇ બીજા ભુવનોથી પાપદ્રષ્ટિ કરતા હોય તો, જાણવું કે માબાપ તરફથી ચાલુ કજીયો કંકાસ થયાંજ કરવાનો. જો છઠ્ઠેથી હોય તો નોકર ચાકરો અને હલકા માણસોથી, જો પાંચમે કે અગિયારમે ભુવનેથી પાપગ્રહો દ્રષ્ટિ કરતા હોય તો નીતિની બાબત, વ્યભિચારીનું કારણ જાણવું. જો હરશચલ ગ્રહ હોય તો અદેખાઇ, અને બેમાંથી એક જણ બેવફા થઇ આડો વહેવાર કરે. જો રવી અને ચંદ્ર હરશચલ, શની કે મંગળની પાપદ્રષ્ટિમાં આવેલા હોય તો માંટી-બૈયેરને અણબનાવ હંમેશાં ચાલુ રહે.

૬૭. **મારા સગામાં લગ્ન થશે કે?** જો સાતમાનો માલેક કેડન્ટ હોય, ત્રીજે હોય અથવા નવમે તો, પરમુલકના અને અજાણ્યા માણસ સાથે લગ્ન થશે, જો સાતમાનો માલેક પહેલે અથવા સાતમે હોય તો પોતાની ઓળખાણના માણસ સાથે લગ્ન થાય. જો સાતમાનો માલેક કેન્દ્ર સ્થાને હોય તો ઓળખાણપીછાણ ઘણી હોય, જો સકશી-

ઉપર ભુવનોમાં હોય તો ઓળખાણ નહી હોય પણ તે માણસને આવાર-નવાર જોયેલો હોય, બોલચાલનો વહેવાર નહી હોય એમ જાણવું.

૬૮. **લગ્નથી ફાયદો થશે કે?** ગુરૂ, શુક્ર જો આઠમે હોય અથવા આઠમાનો માલેક બળવાન હોય અને બીજાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિ કરતો હોય તો લગ્નથી ફાયદો થાય. જો આઠમાનો માલેક બળહીન હોય તો કંઈ ફાયદો થાય નહી.

૬૯. **એકથી વધુ સ્ત્રીનો જોગ છે કે?** જો પહેલાનો માલેક મિથુન, ધન કે મીન રાશીમાં હોય તો, અથવા ઘણા ગ્રહોને એકી વખતે એપલાઇ થતો હોય અથવા પાંચમે કે સાતમે ઉપલી રાશીઓ હોય, તો એકથી વધુ સ્ત્રી કરવાનો જોગ જાણવો. પણ જો પહેલા ભુવનનો માલેક સ્થુલ રાશીમાં હોય તો, અથવા એકજ ગ્રહને એપ-લાઇ થતો હોય અથવા ચંદ્ર (પુરૂષને માટે) અથવા રવી (સ્ત્રીને માટે) એકજ ગ્રહને દૃષ્ટિ કરતો હોય તો જાણવું કે તમારાં લગ્ન એકજ વખત થશે, ફરીને પરણવાનો જોગ નથી.

૭૦. **ધારેલી પ્રિયાને કોઇ બીજો લવર છે કે?** જો સાતમાનો માલેક કંજંગશન, ૬૦° કે ૧૨૦° અંશના કોઇપણ ગ્રહ સાથે એસ-પેક્ટ, પહેલાના માલેક સીવાય, કરતો હોય તો ધારેલી પ્રિયાનો બીજો આશક ઉમેદવાર હોવો જોઇએ. જો સાતમા ભુવને ઘણા ગ્રહ હોય તોપણ તેમ સમજવું, અથવા રવી જો મંગળ કે હરશ્ચલને એસપેક્ટ કરતો હોય, અથવા ગુરૂ સાથે કંજંગશન કરતો હોય, તો જાણવું કે બીજા ઘણા ઉમેદવાર છે. સાતમાનો માલેક જે ગ્રહને એપલાઈ થતો હોય, તે ગ્રહથી જાણવું કે તેને લગતો પુરૂષ લગ્નથી જોડાશે. જેમ કે જો મંગળ હોય તો ઇજનેર, લશ્કરી, કંત્રાક્ટર વિગેરે, ગુરૂ હોય તો વેપારી, વકીલ. અથવા ધંધાદારી, જો શની હોય તો બુઢો અથવા ઉમ્મરે પુગેલો માણસ, હરશ્ચલ હોય તો વાર્તા કે નાટક લખનાર અથવા પીટર ટરનરનું કે સાંચાકામનું કામ કરનાર જાણવો. જો બુધ હોય તો, લખનાર, મહેતો, કલાર્ક, વિગેરે જાણવો. જે રાશીમાં એ ગ્રહ બેઠેલો હોય તે પ્રમાણેનો તેનો દેખાવ કે ડ્રેસ જાણવો. જો સાતમાનો માલેક પહેલા ભુવનનાં માલેક સાથે એસપેક્ટ કરતો હોય,

સાતમા ભુવને કાઇપણ ગ્રહ નહીં હોય, રવી ઘણા ગ્રહો સાથે એસ-પેક્ટ કરતો નહીં હોય તો જાણવું કે તે સ્ત્રીને બીજા ઉમેદવાર નથી. એજ પ્રમાણે એક સ્ત્રી પ્રશ્નકારે પોતાના આશક માટે જાણવું હોય તો, એજ પ્રમાણે જોવું, પણ રવીને બદલે ચંદ્ર જોવા, જો ચંદ્રને કે સાતમાના માલેકને પહેલા ભુવનના માલેક સીવાય કોઇ બીજા ગ્રહો સાથે એસપેક્ટ થતી હોય તો જાણવું કે જરૂર બીજી પ્રિયાઓ હોવી જોઇએ. ખાસ કરીને પ્રશ્ન કુંડળીએ ચંદ્ર જો મંગળ કે હરશચલ ગ્રહ સાથે કંજંગશન, ૬૦° અંશ, કે ૧૨૦° અંશની દૃષ્ટિ કરતો હોય તો જરૂર હોવીજ જોઇએ. પણ મંગળ કે હરશચલ સાતમાનો માલેક નહીં હોવા જોઇએ.

૭૧. **સ્ત્રી પુરૂષના જોડામાં લાંબો વખત કોણ જીવશે ?** પહેલા અને આઠમા ભુવનના માલેક તથા ચંદ્ર સવાલ પુછનાર શખ્સના મોત માટે જોવા, અને સાતમા તથા બીજાનો માલેક તે સ્ત્રી અથવા ધણીના મોત માટે જોવા. એ પ્રમાણે જોવું કે એ બેમાંથી કયા સીગ્નીફીકેટરને લગતા ગ્રહ બળવાન છે, વક્રી નથી, તેમજ કેડન્ટ સ્થાનમાં નથી, અને ઉંચના હોય તે સીગ્નીફીકેટરને લગતો પુરૂષ કે સ્ત્રી ઘણો લાંબો કાળ જીવશે. વળી એ ગ્રહો છઠ્ઠા કે આઠમાના માલેક સાથે પાપદૃષ્ટિ કરતા હોવા નહીં જોઇએ. જો બેઉ સીગ્નીફીકેટરો બળવાન ને શુભ હોય તો બેઉનાં મરણ એક બીજાના મરણની થોડો વખત આગળ કે પાછળ થાય. જો આઠમાનો માલેક કે ચંદ્ર પાપદૃષ્ટિમાં ફસેલા હોય તો પ્રશ્નકારને માટે મહા બુરૂં જાણવું. જો સાતમાના માલેક સાથે એમ થતું હોય તો પ્રશ્ન કરનારની સ્ત્રી કે ખાવીંદનું મરણ પહેલે નીપજશે એમ જાણવું.

૭૨. **મારો ધણી (કે સ્ત્રી) મને પાછો આવી મળશે કે ?** સાતમાનો માલેક કયાં છે તે જોવો, જો વક્રી હોય, પહેલાના માલે-કને એપલાઇ થતો હોય, અથવા પહેલા ભુવને હોય અથવા ચંદ્ર પહે-લાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિ કરવા જતો હોય, કોઈ ગ્રહની શુભ દૃષ્ટિ ટ્રાન્સલેટ થતી હોય, તો જાણવું કે પાછો આવશે. જો સાતમાનો માલેક જલીન હોય, પાપગ્રહોની વચ્ચે પડેલો હોય, અને પાપગ્રહોની

પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો, તેની મરજી વિરૂદ્ધ તેને શોધી કાઢવામાં આવશે, એમ જાણવું. જો સાતમાનો માલેક કેડન્ટ, ઝડપી ચાલનો અને પાપદૃષ્ટિથી નીરાળો હોય તો કદી પાછો આવશે નહીં, સાતમાનો માલેક જો ગુરૂ કે શુક્ર સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો અથવા પાપગ્રહોના સમાગમથી મોકળો થતો હોય તો તેનો પત્તો લાગશે નહીં. સ્ત્રીને પણ એજ પ્રમાણે જોવું. જતા રહેવાની જગા અને હાલત સાતમાના માલેકના પોઝીશનપરથી માલમ પડશે. કેટલો દૂર ગયલો છે તે જાણવા માટે ૪૧ નંબરના ફકરામાં છોકરા ભુલા પડવા માટે લખેલું છે, તે પ્રમાણે જોવું.

૭૩. **ધણી કે સ્ત્રીના રૂપ ગુણદોષ કેમ જોવા ?** સાતમા ભુવનને તપાસવું. જો તેમાં જે ગ્રહ બેઠો હોય તે કઈ રાશીનો છે, તે રાશી સાથે તે ગ્રહની ખાસીયત પ્રમાણેનો સ્ત્રી કે પુરૂષ જાણવો. જો તે ભુવનમાં કોઇપણ ગ્રહ બેઠો નહીં હોય તો સાતમા ભુવનની રાશીનો માલેક જે રાશીમાં બેઠો હોય તેના જેવા જાણવા.

ચોરી અને ચોરને લગતી બાબતો.

દરેક ચોરીને લગતા સવાલમાં પહેલું ભુવન તે સવાલ કરનાર બીજું ભુવન અને બીજાનો માલેક તે ચોરાયલી ચીજ, ચોથું ભુવન અને ચોથાનો માલેક તે ચોરાયલી ચીજ તે વખતે તે જગ્યા, અને સાતમું ભુવન તથા સાતમાનો માલેક, અથવા સાતમા ભુવનની નજદીકનો ગ્રહ અથવા કેન્દ્ર સ્થાનમાં આવેલા ગ્રહ અથવા બીજા ભુવનમાં આવેલો ગ્રહ તે ચોરનાર આસામી અથવા ચોર જાણવો.

૭૪. **માલ ચોરાયો છે કે, કેથે ભુલમાં મુકીને વીસરી જવાયો છે અથવા ગુમાઇ ગયો છે?** જો ચંદ્ર પહેલાનો માલેક થઇ ચોથા ભુવને બેઠો હોય, બીજાનો માલેક ચોથા ભુવને હોય, તો જાણવું કે માલ છુપાવેલો છે. જો ચંદ્ર બીજા ભુવને હોય, અને સાતમાના માલેક સાથે કંજંગશન કરતો હોય તો, જાણવું કે માલ કોઇ જગાએ ગુમાવેલો છે. જો સાતમાનો માલેક પહેલા ભુવનમાં હોય અને ચંદ્રથી ડીસપોઝ થએલો હોય, તો જાણવું કે માલ ચોરાયલો

નથી, પણ ઘરમાંજ કેથે મુકી દેવાયલો છે. જો ચંદ્ર કે પહેલા કે બીજાનો માલેક સાતમાના માલેક સાથે કંજંગશન કરતો હોય અથવા હરશચલ, મંગળ કે શની પહેલા અથવા બીજા ભુવનમાં હોય, અથવા પહેલાનો માલેક **પેરીજરાઇન** હોય તો જાણવું કે માલ ચોરાયલો છે.

૭૫. **ચોર કોણ છે ?** જો સાતમાનો માલેક ૧, ૪, ૫, ૬, ૭ અથવા ૧૦ મા ભુવને હોય તો જાણવું કે ચોરનાર માણુસ ઘરમાંનોજ છે, અથવા જો પહેલા અને સાતમાના માલેક એકજ ભુવનમાં બેઉ સાથે હોય તોપણ જાણવું કે ઘરમાંનોજ માણુસ છે. જો સાતમાનો માલેક પહેલા ભુવનમાં હોય તો સવાલ કરનાર ધણી પોતેજ ચોર છે એમ જાણવું. બીજા ભુવને હોય તો પ્રશ્ન કરનારની સ્ત્રી, અથવા માસુક, યાતો ઘરની નોકરાણી. ત્રીજામાં હોય તો ભાઇ બેન, પાડપડોશી કે પીત્રાઈ. ચોથામાં કોઇ બુઢ્ઢો માણસ અથવા બાપ. પાંચમામાં હોય તો જુવાન શખ્સ, અથવા બચ્ચું, કાસદિયો. છઠ્ઠામાં ભાડુત, ચાકર નોકર. સાતમે હોય તો પોતાની સ્ત્રી. અથવા માશુક, અથવા ભાગિયો, અથવા કોઇ ઘરમાં આવેલો માણુસ, અથવા જેની સાથે લેવડદેવડ હોય તે. આઠમે હોય તો, નોકર કે જે કોઈ કોઇ વખત ઘરમાં આવતો હોય તે. નવમે હોય તો, પારકો માણુસ ધર્મગુરૂ કે બ્રાહ્મણ અથવા તો સ્ત્રી તરફનું કોઈ સગુંવહાલું જાણવું. જો દશમા ભુવનમાં હોય તો જાણવું જે કોઇ મોટો માણુસ, શેઠ વિગેરે. અગિયારમા ભુવનમાં હોય તો મિત્ર, અથવા કોઇ માણુસ કે જેણે કોઈ વખતે તમારૂં કામકાજ કર્યું હોય તેવો શખ્સ. બારમામાં હોય તો જાણવું કે કોઈ લુચ્ચો લફંગો, કેદખાને જઇ આવેલો શખ્સ હોવો જોઇયે. જો સાતમાનો માલેક આઠ, નવ કે બારમા ભુવને હોય તો જાણવું કે ઘણું કરીને કોઈ પારકો માણુસજ હોવો જોઇયે.

૭૬. **ચોર કેવો છે ?** જોવું કે સાતમાનો માલેક યાને ચોરનો સીગ્નીફીકેટર કઈ રાશીમાં છે, પછી ભાગ પહેલામાં દર્શાવેલા રાશી અને ગ્રહના ગુણદોષ પ્રમાણેની તેની ખાસીયતો ને કદ જાણવું.

૭૭. **એક કરતાં વધુ ચોરો છે કે ?** જો કેન્દ્ર ભુવનોમાં સ્થૂલ રાશીઓ હોય, અને જો ચોરને લગતા સીગ્નીફીકેટર સ્થુલ રાશીમાં

હોય, અને બીજા ભુવનમાં કોઇપણ ગ્રહ સાથે દૃષ્ટિમાં જોડાયલો નહીં હોય, તો જાણવું કે ચોર એકજ છે, પણ જો ચંદ્ર અથવા ચોરનો સીગ્નીફીકેટર મિથુન, ધન, કે મીન રાશીમાં હોય, અને ઘણા ગ્રહોથી ઘેરાયલો હોય તો તે વખતે ચોરની સંખ્યા વધુ હોવી જોઇયે.

૭૮. **ચોરી કરનાર પુરૂષ છે કે સ્ત્રી?** હરશચલ, શની, ગુરૂ, મંગળ, રવી અથવા બુધ પુરૂષ દેખાડે છે: ચંદ્ર અને શુક્ર સ્ત્રી સમજવાં. ♅ અને ♄ ૫૦ વર્ષ જેટલી ઉપરના સમજવા, ગુરૂ અને મંગળ ૪૦ થી ૫૦ ની ઉમ્મર સમજવી, રવી ૨૫ થી ૪૦, બુધ જુવાન માણસ, વખતે ૨૦ ની અંદર અને ચંદ્ર પરણેલી ને આધેડ ઉમ્મરની સ્ત્રી દેખાડે છે, જ્યારે શુક્ર કુમારી અને જુવાન સ્ત્રી સમજવી. કેટલાક વિદ્વાનોના મત છે કે ચંદ્રની ઉમ્મરપરથી ચોરની વિગેરે ઉમ્મર આંકી શકાય છે. જેમકે ચાંદરાતનો ચંદ્ર હોય તો બાળક સમજવું, બીજા અઠવાડીયાંનો હોય તો ૨૦ થી ૩૦ ની ઉમ્મર અને એવી રીતે. પણ ખરૂં મત તેમ નથી, કારણકે જો એવી ગણત્રી કરે તો ચાંદરાત પછીના પહેલા અઠવાડીયામાં જે ચોરીઓ થાય તે બધી બાળકોએજ કીધી એવું ઠરે, વળી ખાસ અભ્યાસીએ ધ્યાનમાં રાખવું કે ઉપર આપેલી ગ્રહની ઉમ્મરોપર પણ ઘણો ભરૂસો નહી રાખવો, કારણકે તે ગ્રહો જેવી જેવી દૃષ્ટિઓ અને એસપેકટોમાં આવેલા હોય તે પ્રમાણે ઉમ્મરમાં ફેરફાર થાય છે.

૭૯. **ચોર કઇ દિશામાં ગયો?** તે માટે ચોરનો સીગ્નીફીકેટર જે ભુવનમાં હોય તે ભુવનને લગતી દિશા વિગેરે કોષ્ટક પ્રમાણે જોવું. અને તે ઉપરાંત જાણવું કે જો કેન્દ્ર સ્થાનમાં હોય તો ઘરની નજદીકમાંજ છે, ને કેથે દુર નાઠો નથી. જો ૨, ૫, ૮, ૧૧માં હોય તો જાણવું કે થોડે દુર ગયો છે, પણ જો કેડન્ટ ભુવનોમાં હોય તો જાણવું કે ઘણો દુર નાઠો છે. ચંદ્ર પણ જો ઉપર પ્રમાણેના ભુવનોમાં હોય તો તેથી તેમજ સમજવું. જો સીગ્નીફીકેટર એક રાશી કે ભુવનમાંથી તે વખતે બીજી રાશી કે ભુવનમાં જતો હોય તો જાણવું કે તે તુરત પોતાની જગ્યા બદલી બીજે રસ્તે જશે, જો ચોરનો સીગ્નીફીકેટર શુક્રની સાથે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો જાણવું કે તે માણસ દારૂ

બીજામાં પોતાનો વખત કાઢે છે. જો પાણીની રાશીમાં હોય તોજ એમ જાણવું.

૮૦. **ચોર પકડાશે કે?** જો સાતમાનો માલેક કે આઠમાનો માલેક પહેલા ભુવને હોય, અથવા પહેલાના માલેક સાથે કંજંગશન કરતો હોય. ચંદ્ર ઉદયનો હોય અને પહેલાના માલેક સાથે ત્રાયન યાને ૧૨૦° અંશની દૃષ્ટિ કરતો હોય, અથવા ચંદ્ર સાતમા ભુવનેથી રવી, મંગળ કે બુધ સાથે ૯૦° અંશની પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય, અથવા તો ગ્રહોથી છુટો થઇને રવીને જઇ મળતો હોય તો, અથવા સાતમાનો માલેક જલીત હોય, અથવા ચંદ્ર અને સાતમાનો માલેક બેઉ કોઇ પાપગ્રહની દૃષ્ટિમાં આવ્યા હોય તો, તે ચોર પકડાશે એમ જાણવું. પણ જો સાતમાનો માલેક કેડન્ટ હોય, ઝડપી ચાલનો હોય અથવા ગુરૂ, શુક્ર કે ચંદ્ર સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, ચર રાશીમાં હોય તો ચોર પકડાશે નહીં. વળી જોવું કે સાતમાનો માલેક કયા ભુવનમાં છે, જો બારમામાં હોય તો ચાકરોની મદદથી અને અગિયારમામાં હોય તો ચોરના પોતાના મિત્રોની મદદથી નાસી જઇ શકશે. ત્રીજામાં હોય તો કોઇ પારકાની મદદથી, દશમામાં હોય તો પોતાની મહેનતથી નાસી જાય, ચોથામાં હોય તો જાહેર રીતે નજર સામે ચાલ્યો જાય. જો નવમે હોય તો પોતાના ભાઇબંધ મારફતે નાસે.

૮૧. **માલ મતા ચોર પાસે હજી છે કે?** જો ચોરનો સીગ્નીફીકેટર યાને સાતમા ભુવનનો માલેક કોઇ શુભ ગ્રહની જગ્યાએ બેઠો હોય, તથા બીજા કોઇ શુભ ગ્રહ સાથે શુભ દૃષ્ટિ કરતો હોય, તો જાણવું કે તેની પાસે ચોરેલો માલ હજી છે, પણ તે સિવાય જો ઉપલો જોગ ન બને તો જાણવું કે વેચી નાંખી કે આપી દીધેલો હોવો જોઇએ.

૮૨. **ચોરેલો માલ પાછો મળશે કે?** જો આઠમા ભુવનનો માલેક લગ્ને હોય, અથવા પહેલા કે સાતમાનો માલેક આઠમા ભુવનમાં હોય, તો જાણવું કે મળશે. જો રવી અથવા ચંદ્રની શુભ દૃષ્ટિ પહેલા ભુવન સાથ હોય તો જાણવું કે મળશે. જો બીજા ભુવનનો માલેક પહેલા ભુવને હોય, અથવા પહેલાનો માલેક બીજે ભુવને હોય

અથવા પહેલાનો માલેક સાતમે કે આઠમે હોય, અથવા બીજાનો માલેક ચોથે કે અગિયારમે હોય, રવી ચંદ્ર બેઉ દશમા ભુવને હોય, તો અચશુચ તે ચીજ આવી મળે. પણ જો સાતમાનો માલેક જલીત હોય, વક્રી હોય, પણ જો પહેલા કે બીજા ભુવનના માલેકને એોલાદ થતો હોય તો, તે ચોરનાર શખ્સ પોતેજ પાછી લાવશે, એમ જાણવું. જો ચંદ્ર, ગુરૂ કે શુક્ર બીજે હોય તો તેબી સારા જાણવા, પણ જો પાપગ્રહ નીચના થઇને બીજે ભુવને બેઠા હોય, બીજાનો માલેક જો આઠમાને પાપદષ્ટિ કરતો હોય, અથવા તો આઠમાનો માલેક બીજાના માલેક સાથે પાપદ્રષ્ટિમાં હોય. સાતમા ને આઠમાના માલેકો એક બીજા સાથે કંજંગશનમાં હોય, રવી ચંદ્ર એક બીજા સાથે દષ્ટિ કરતા નહી હોય, તથા સાતમાનો માલેક ચંદ્રને પાપદષ્ટિ કરતો હોય, અથવા સાતમાનો માલેક ઉંચનો અને પોતાના ઘરનો બળવાન હોય તો જાણવું કે ઉપલા એ જોગોથી તે ચીજ પાછી મળવાનો સંભવ નથી. જો ઉપલા સંજોગો માંહેલા સારા તેમજ માઠા બેઉ સંજોગો હોય તો, તે બેઉમાં જે વધારે સંખ્યામાં હોય તેને લગતું મત આપવું.

૮૩. **ચોર તથા ચોરીના માલના રૂપરંગ વિષે !** ચોરીના માલ માટે જાણવું કે બીજા ભુવનનો માલેક તે સર્વે ખુલાસો આપશે, તેમજ ગુમાવેલી ચીજને લગતી બાબતવાળા ફકરામાં લખવા પ્રમાણે જોઇ લેવું. ચોરનું રંગરૂપ સ્વરૂપ અને કપડાંનો રંગ વિગેરે સાતમાનો માલેક જે રાશીમાં હોય તે ઉપરથી જોઇ લેવું. અને તે રાશીનો જે રંગ હોય તેવાં કપડાં તેણે પહેરેલાં જાણવાં.

આઠમા ભુવનને લગતા સવાલો.

૮૪. **હાલમાં કુટુંબમાં કોઇનું મરણ નીપજવાનો સંભવ છે કે?** જો પ્રશ્ન કુંડળીમાં આઠમા ભુવનમાં જો હરશચલ, મંગળ, શની, એવા પાપગ્રહ બેઠા હોય, તો જાણવું કે તેવો માઠો બનાવ બનવાનો સંભવ છે. જો ત્રીજા, ચોથા, આઠમા કે દશમાના માલેક પાપદષ્ટિથી ઘણા ઘેરાયલા હોય તોબી મરણ થવાનો સંભવ છે. જો ઉપલા જોગ નહી હોય તો જાણવું કે માઠો બનાવ બનવાનો યાને મરણ નીપજવાનો સંભવ નથી.

૮૫. **કુટુંબમાં હાલમાં પહેલું કોણ મરશે?** જો ઘણા સોબતી સંબંધી કે ઓળખાણના એકી વખતે પુષ્કળ ઘરમાં બિમાર હોય, તેવે વખતે પ્રશ્ન કર્યો હોય તો પ્રશ્ન કુંડળીના ૧, ૩, ૪, ૫, ૭, ૧૦ મા ભુવનોના માલેકોને તપાસવા, તેમાંથી જે ભુવનનો માલેક પાપગ્રહની ઘણીજ પાપદૃષ્ટિમાં ફસેલો હોય, તે ભુવનને લગતા સગાનું મરણ પહેલે નીપજશે એમ જાણવું. જેમકે ત્રીજાનો માલેક હોય તો ભાઇ, ચોથાનો હોય તો બાપ, પાંચમાનો હોય તો છોકરૂં, સાતમાનો હોય તો સ્ત્રી. પહેલું ભુવન હોય તો પોતે એમ જાણવું.

૮૬. **કોઈ તરફથી ફાળો હિસ્સો મળશે કે?** જો આઠમાનો માલેક બળવાન હોય, અને બીજા ભુવનના માલેક સાથે શુભદૃષ્ટિમાં હોય, આઠમાનો માલેક આઠમા ભુવનમાં હોય, ગુરૂ અથવા શુક્ર આઠમા ભુવને બળવાન હોય, અને બીજા ભુવનના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, ગુરૂ આઠમે બળવાન હોય, અને શની કે હરશચલ સાથે ૬૦° અથવા ૧૨૦° અંશની શુભદૃષ્ટિ કરતો હોય તો ફાળો મળશે એમ જાણવું. પણ જો શની, હરશચલ, મંગળ આઠમા ભુવને બળહીન થઇને પડયા હોય, અથવા આઠમાનો માલેક બળહીન હોય, અથવા બીજાના માલેક સાથે પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય, જો આઠમા ને બીજાના માલેક એક બીજાના રીસેપશનમાં નહી હોય, તો જાણવું કે ફાળો હીસ્સો કંઇબી મળશે નહીં.

૮૭. **મારી સ્ત્રી કે મારા ધણી તરફથી કાંઇ પૈસો મળશે કે?** જો આઠમાનો માલેક બળહીન નહીં હોય, અથવા હરશચલ, શની કે મંગળની પાપદૃષ્ટિથી મહાત થયેલો નહી હોય, ગુરૂ કે શુક્ર આઠમા ભુવનના કશપર હોય, અથવા આઠમા ને બીજાનો માલેક એકબીજાના રીસેપશનમાં હોય, અથવા શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, અથવા આઠમાને બીજા ભુવનના માલેકોને રવી ચંદ્ર પોતાની લાઇટ ટ્રાન્સલેટ કરતા હોય તો, જરૂર પૈસો મળશે. પણ જો પહેલા અથવા બીજાનો માલેક આઠમા ભુવનના માલેકની પાપદૃષ્ટિમાં હોય, અથવા આઠમાનો માલેક બળહીન. વક્રી કે હારેલો હોય તો કાંઇ મળે નહી ને જો મળે તો નહી જેવું જાણવું.

૮૮. **સ્ત્રી પૈસાવાળી મળશે કે?** જો ગુરૂ કે શુક્ર આઠમા ભુવને હોય, અને આઠમાનો માલેક બળવાન થઇને શુભ ભુવને બેઠો હોય, તો સ્ત્રી પૈસાવાળી મળશે, પણ જો આઠમાનો માલેક વક્રી, બળહીન હોય તો મળશે નહી. વળી જો કોઇ પાપગ્રહ સાથે આઠમાનો માલેક સ્કવેર કે ઓપોઝીશનમાં હોય તો, સ્ત્રીને વસિયત કે વીલમાંથી કોઇ રદબાતલ કરે એવો સંભવ જાણવો. એજ પ્રમાણે સ્ત્રી તેમજ પુરૂષ કોઇને માટે પણ જાણવું.

નવમા ભુવનને લગતા સવાલો.

૮૯. **દરિયાની લાંબી મુસાફરી નસીબમાં છે કે?** જો નવમાનો માલેક બળવાન હોય અને શુભ દૃષ્ટિમાં આવેલો હોય, અને લગ્નનો માલેક પાપદૃષ્ટિથી નિરાળો હોય, નવમે કોઇ પાપગ્રહ નહી હોય, તો મુસાફરી થશે તે ઘણી ફતેહમંદ નીવડશે. જો દશમામાં શુભ ગ્રહ હોય તો, મુસાફરીથી ફત્તેહ ને લાભ થશે. જો સાતમામાં હશે તો જ્યાં જશે ત્યાં સારો આદર સત્કાર ને માન મળશે. પણ જો ♆, ♄ કે ♂ નવમા ભુવનમાં હોય, નવમાનો માલેક પાપદૃષ્ટિથી, બળહીન થયો હોય અથવા વક્રી હોય તો ફત્તેહ મળશે નહી, અને જે કામ સારૂ ગયા હોય તે નિષ્ફળ નીવડશે. આઠમે પાપગ્રહ હોય તો તે પણ નિષ્ફળતા આપે. અને જો દશમા ભુવને પાપગ્રહ હોય અથવા દશમાનો માલેક પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો ફતેહ નહી મળે પણ હાડમારી અને નુકસાની બદલ બેઇજ્જતી પણ થાય.

૯૦. **મુસાફરીથી લાભ થશે કે, પોતાના દેશથી લાભ થશે?** જો નવમું ભુવન તેમજ તેનો માલેક બેઉ બળવાન હોય, અને પાપદૃષ્ટિથી નીરાળાં હોય, અને પહેલા તથા બીજા ભુવનના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, રીસેપશનમાં હોય, અથવા એક બીજાથી ડીસ્પોઝ થયેલા હોય, ચંદ્ર કેન્દ્ર સ્થાને હોય અને પાપદૃષ્ટિથી નીરાળો હોય તો જરૂર પરદેશમાં લાભ મળશે. પણ જો ચોથાનો માલેક બળવાન હોય અને નવમાના માલેક કરતાં શુભ જગ્યાએ બેઠેલો હોય તો તે સવાલ કરનાર પરદેશ જવા કરતાં પોતાનાજ દેશમાં ઘણો ફાયદો મેળવે એમ નક્કી જાણવું.

૯૧. ખુવાબની તાસીર શું છે? જો હરશચલ ગ્રહ નવમા ભુવનના કક્ષપર પ્રશ્નકાળે આવે તો ખુવાબ ઘણો ચિત્ર વિચીત્ર અને અસાધારણ જાણવો. જો શની આવે તો બીહીવડાવનારો અને ભયંકર જાણવો. જો મંગળ આવે તો લડાઇ, ટંટા ફેસાદ, વિગેરેને લગતો જાણવો. હવે જો નવમાનો માલેક, પહેલા ભુવનના માલેકને, એ કુંડળીમાં પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો, જાણવું કે સવાલ કરનારની તબિયત, શરીર કે લાભને નુકસાન કરતા છે. જો બીજા ભુવનના માલેકને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો પૈસાની ખોટ જશે. જો પાંચમાના માલેક સાથે પાપદૃષ્ટિ હશે તો ફરઝંદ બાબત નુકસાન પહોંચશે, અને એવી રીતે જે ભુવનના માલેક સાથે પાપદૃષ્ટિ કરતા હોય, તે તે ભુવનને લગતી બાબત પ્રમાણે વિચારી લેવું. હવે જો નવમાનો માલેક શુભ દૃષ્ટિ કરતો હોય તો, જે ભુવનના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, તેને લગતો લાભ થશે એમ જાણવું. જો શુભ ગ્રહ નવમે બેસી પહેલા ભુવનના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો પણ લાભ જાણવો.

નોંધ:—આ ખુવાબના સવાલ બાબત અભ્યાસીનું ધ્યાન ખેંચવાની જરૂર છે કે, કોઇ અસાધારણ અને ગુંચવણભર્યાજ ખુવાબને માટે કુંડળી કાઢવી, અને સાધારણ અજીર્ણ અને મનની અસ્થીર હાલતને લીધે ઉપજેલા ખ્યાલી ખુવાબો માટે ફાંફાં મારવાં ફોકટ છે. ખુવાબ ખરો ક્યારે જાણવો કે તે ખુવાબની બાબત મગજ ઉપર ઘણીજ અસર કરે. તેવા ખુવાબ અચુક કોઇ લાભ કે આફતની વિગત સત્ય દેખાડી આપે છે. માટે જરા જરામાં કુંડળી કાઢી જ્યોતીષ વિદ્યા સાથે ચેડાં કાઢવાં એ સરીયામ મુર્ખાઇ છે, કારણ કે એવાં વેહજા ઘણાક આસામીઓને હરહમેશ હરેક બાબતમાં જોશી મહારાજો પાસે દોડી જવાનો મેનિયા લાગુ પાડે છે, અને આપણા કહેવાતા સત્ય જોશી મહારાજો, તેવા ઘરાકોને હંમેશાંના ખોતીકા કરી રાખવાને ચુકતા નથી. પરીણામમાં વ્હેમ, કુટુંબ કંકાસ અને નાઉમેદી તથા નામોશીજ ફાળે આવે છે. માટે **મારા આ પુસ્તકના વાંચકોને ભલામણ છે કે, જો કે "હોરારી એસ્ટ્રૉલૉજી," યાને પ્રશ્ન કુંડળીથી જોવામાં આવતી બાબતોને લગતી વિદ્યા ઘણીજ શ્રેષ્ઠ છે, પણ જે બાબત મન ઉપર ઘણોજ બોજો લાવી નાંખી**

ચિત્તને રોકી રાખતી હોય, તેવી બાબત માટેજ, અને ફક્ત એકજ વખત કુંડળી કાઢવી, અને ફળ જોવું, અને જે પહેલી કુંડળી દૃઢ મને ઉત્પન્ન થયેલી ઇચ્છાની ઘડીપળની કાઢવામાં આવે, તેજ સત્ય સર્વે બીના દર્શાવી શકે છે, તે સિવાય વારે ઘડીયે જ્યોતિષ મહારાજો આગળ દોડી જઇ, ગજવાનો ભાર ઓછો કરવાનું, અને અસત્ય ફળ મેળવી મોટી આશાઓ રાખી અંતમાં નિષ્ફળ થઇ પરેશાન થવાનું સર્વથા નાપસંદ કરવા જોગ છે.

૯૨. **વિદ્યા કે સાયન્સ શીખવાથી તેનો સંપૂર્ણ લાભ મેળવી શકાશે કે?** જો પહેલા અને નવમાનો માલેક એક બીજા સાથે કંજંગશન, ૬૦°, ૧૨૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિ કરતા હોય અથવા ગુરૂ અથવા શુક્ર નવમે ભુવને હોય, અને બળવાન હોય. અને પહેલાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, જો ચંદ્ર ૬૦° અંશે નવમાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિ કરતો હોય, હરશચલ ૬૦° કે ૧૨૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિ ચંદ્ર કે બુધ સાથે કરતો હોય અને નવમા ભુવને હોય તો. વિદ્યાભ્યાસ અને સાયન્સ ઘણું શીખે તેમજ તેથી પુષ્કળ લાભ મેળવે. પણ જો નવમાનો માલેક નબળો, વક્રી કે બળહીન હોય અને પહેલા અથવા બીજાના માલેકને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય, અથવા શની કે મંગળ નવમાનો માલેક હોય અને અશુભ ભુવને પડ્યા હોય. તો વિદ્યાભ્યાસમાં ખલલ નડે, અને હાંસલ થાય નહી, ફત્તેહ મળે નહી.

૯૩. **કોઇ બાબત છુપાવાથી ફાયદો થશે કે?** એ માટે પણ ઉપર પ્રમાણેજ જોવું. શુભ ગ્રહો નવમે ભુવને હોય અને બુધ સાથે ૧૨૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિ કરતા હોય, બુધ બળવાન ઉંચનો થઇને નવમા કે દશમા સ્થાને હોય. અને ચંદ્રની ૧૨૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો ફત્તેહ મળે, લાભ થાય. પણ જો બુધ નવમાના માલેક થઇ ૬, ૧૨, કે ૮ મા ભુવને પડ્યો હોય, અથવા ઘણી પાપદૃષ્ટિમાં ઘેરાયેલો હોય, તો કંઇ લાભ મળશે નહી. એ બાબતનો વિચાર માંડી વાળવો.

દશમા ભુવનને લગતા સવાલો.

૯૪. **ધંધામાં ફાયદો થશે કે?** જો ચંદ્ર, પહેલા અને દશમાનો માલેક, એ સર્વે એક બીજાની શુભ દષ્ટિમાં હોય, અને રવી ચંદ્ર શુભ ગ્રહો સાથે હોય, ગુરૂ, રવી, ચંદ્ર, શુક્ર દશમા ભુવને હોય અને પાપદષ્ટિથી નીરાળા હોય, તથા પહેલા કે બીજાના માલેક સાથે શુભ એસપેકટમાં હોય, તો જરૂર ફત્તેહ મળશે એમ જાણવું. પણ જો ઘણા ગ્રહો કેડન્ટ હોય, શુભ ગ્રહો પણ કેડન્ટ હોય, અને પાપગ્રહો કેન્દ્ર સ્થાને હોય, અને જો ખાસ કરીને પાપગ્રહ બીજે અથવા દશમા ભુવને હોય તો બિલકુલ લાભ થાય નહી.

નોંધઃ—આ બાબતમાં કોઇપણ ભુવનપર ઘણો આધાર રાખવો નહી. ફક્ત દશમું ભુવન ને તેનો માલેક જો બળવાન હોય તો ફત્તેહ મળશે, અથવા ગુરૂ, રવી, અને ચંદ્ર જો એક બીજા સાથે શુભ દષ્ટિમાં હશે તો કોઇબી રીતે ફત્તેહ મળશે. ગુરૂ, રવી કે ચંદ્ર કેન્દ્ર સ્થાને હશે તો પણ ફત્તેહ મળશે. પાપગ્રહ જો બળવાન થઇ શુભ સ્થાને બેઠેલો હોય તો નાસીપાસી મળશે.

૯૫. **મારે કેવો ધંધો કરવો લાભકારી છે?** જો દશમાનો માલેક અથવા કોઇ ગ્રહ દશમા ભુવને મેષ રાશીમાં હોય તો, ઢોરોનો વેપાર, ઘોડાવાળો, જાનવરનો ડાકટર, સુથાર, ગાડી બનાવનાર, એવા ધંધાઓથી લાભ થાય. જો **વરખમાં** હોય તો ખેડુતનો ધંધો, બાગબાની, અનાજ વેચનાર, એમાં લાભ થાય. જો **મિથુનમાં** હોય તો લખનારો, મહેતો, પેન્ટર, સર્વેયર, સ્કુલ માસ્તર, વિગેરે ધંધામાં ફાયદો થાય. જો **કર્કમાં** હોય તો ખલાસી, દારૂના પીઠાંવાળો, દારૂનો ધંધો વિગેરે પ્રવાહીના ધંધામાં ફાયદો થાય. જો **સિંહ** રાશીમાં હોય તો, જોકી, સોની, ઘડીયાળી, શિકારી, વિગેરે. જો **કન્યા** રાશીમાં હોય તો, સેક્રેટરી, સ્ટેશનર, છાપખાનાવાળો વિગેરે અથવા તો એકાઉન્ટંટ થાય. જો **તુલા** રાશીમાં હોય તો ગાનનો, નાટકી, સુતરાઉ કાપડનો વેપાર, દરજી, રેશમી કાપડનો વેપાર, વિગેરે ફેન્સી સામાનનો વેપાર કરે. જો **વૃશ્ચિકમાં** હોય તો, સરજન, કમ્પાઉન્ડર, ગાંધી, ફાઉન્ડરીવાળો, દારૂની ભઠ્ઠીવાળો, બખ્તરી વિગેરે થાય. જો **ધન** રાશીમાં હોય તો તીરનો

વેપારી, ધર્મગુરૂ, સ્પોર્ટસમેન, ઘોડાનો ડાકટર, વિગેરે ધંધો કરે. જો **મકર** રાશીમાં હોય તો ગાંધી, ચેંડલર, ખેડુત, ઉનનો વેપાર, સીસું, અનાજ વિગેરેનો વેપાર સારો થાય. જો **કુંભ** રાશીમાં હોય તો, સુથાર, પેન્ટર, સ્કલ્પચર, અથવા વેપાર. જો **મીન** રાશીમાં હોય તો, દારૂની ભઠ્ઠીનો, માછલીનો, મસ્કરાનો, ગાયનનો, પોંચખાનાનો, અથવા દારૂ તાડીના પીઠાનો ધંધો જાણવો. એ પ્રમાણે વિચાર પહોંચાડીને કહેવું.

૯૬. **નોકરી મળશે કે, પગાર વધશે કે વિગેરે?** જો પહેલાનો માલેક દશમા ભુવને હોય, ૬૦° કે ૧૨૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિમાં એક બીજા સાથે હોય, રવી જો પહેલાના માલેક સાથે ૬૦° કે ૧૨૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિ કરતો હોય, ચંદ્ર કે રવી દશમાનો માલેક હોય, ચંદ્ર જો દશમાના માલેકથી છુટો પડી પહેલાના માલેકને જઈ મળતો હોય, પહેલાનો માલેક દશમાના માલેકને દીસ્પોઝ કરતો હોય, પહેલાનો માલેક કેન્દ્ર સ્થાને બળવાન હોય, અને રવી, ચંદ્ર, કે ગુરૂ સાથે શુભ દૃષ્ટિ કરતો હોય, પહેલાનો માલેક દશમા ભુવનમાં કોઈ શુભ ગ્રહને, પહેલે શુભ દૃષ્ટિ કરતો હોય તો જાણવું કે નોકરી મળશે, અથવા પગાર વધશે. પણ જો દશમાનો માલેક રવી, ચંદ્ર, પહેલા કે બીજાના માલેકને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય, અથવા પહેલાનો માલેક બળહીન અને પાપદૃષ્ટિમાં હોય, અથવા દશમાનો માલેક સાતમાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિ કરતો હોય તો જાણવું કે નાસીપાસી મળશે, નોકરી મળશે નહી. જો શની કેન્દ્ર સ્થાને હોય અને ચંદ્ર કે પહેલાના માલેકને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો નોકરી નહી મળે, અને પગાર પણ વધશે નહી.

૯૭. **નોકરી ટકી રહેશે કે છોડવી પડશે?** જો પહેલા અને દશમાના માલેકો શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, વરખ, સિંહ, વૃશ્ચિક. કે કુંભ અથવા મિથુન, કન્યા, ધન કે મીન એ રાશીઓ કેન્દ્ર સ્થાને હોય, અથવા ગુરૂ, શુક્ર કે રવી, પહેલાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિ કરતા હોય, અને પાપગ્રહની દૃષ્ટિમાં નહી હોય, અથવા પહેલા અને દશમાના માલેકો રીસેપશનમાં હોય, તો નોકરી ઘણો લાંબો વખત ચાલશે. એમ જાણવું. જો દશમાનો માલેક અથવા ચંદ્ર કોઇ કેન્દ્ર સ્થાનમાં બીજા ગ્રહથી ડીસ્પોઝ થયો હોય, (સિવાય ચોથા ભુવન) અને તે ગ્રહ ધીમી ચાલનો કે વક્રી હોય, અથવા થાય તો તે વખતે નોકરી જાય, અથવા

તો તેવો ગ્રહ જ્યારે એક રાશી છોડી બીજી રાશીમાં અથવા એક ભુવનથી બીજા ભુવને જાય, અથવા તો દશમાનો માલેક જ્યારે પોતાની રાશી બદલે તે વખતે નોકરી જાય એમ જાણવું.

૯૮. **નોકરી છોડવાથી લાભ થશે કે?** જો દશમાનો માલેક અને પહેલાનો માલેક એક બીજાના રીસેપશનમાં હોય, બળવાન હોય, શુભ દષ્ટિમાં હોય, કેન્દ્ર સ્થાનમાં હોય, પાપગ્રહોથી નીરાળા હોય, તો નોકરી કદી છોડવી નહી. પણ જો દશમાનો માલેક નિર્બળ હોય, કેડન્ટ હોય અને પહેલે રવી ને કંજંગશન ૬૦° કે ૧૨૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિ માટે એપલાઇ થતો હોય અથવા તો રવી જો કોઇ શુભ ગ્રહને કંજંગશન કરતો હોય તો નોકરી છોડવાથી લાભ થાય, ને બીજી સારી નોકરી ને સારો શેઠ મળે.

૯૯. **નોકરી છોડવાનું કારણ શું?** જો પ્રશ્નકાળે પહેલાનો માલેક જલીત હોય અથવા પાપગ્રહની વચ્ચે ઘેરાયલો હોય તો જાણવું કે તમોએ તમારા શેઠને નારાજ કર્યા છે. જો પહેલાનો માલેક કોઇ ગ્રહની પાપદષ્ટિમાં આવ્યો હોય, અને તે ગ્રહ દશમા સ્થાને હોય, અથવા તે ગ્રહ રવી સાથે અથવા દશમાના માલેક સાથે શુભ સંબંધમાં હોય, તો જાણવું કે તે ગ્રહની રાશી તથા ભુવનને લગતી બાબત અથવા માણસથી તમને તમારી નોકરી છોડવાની ફરજ પડશે, જેમકે જો તે ગ્રહ બીજાનો માલેક હોય તો પૈસા અથવા નાણાં સંબંધી બાબત માટે, ત્રીજાનો માલેક હોય તો કાગળપત્ર અથવા કંઈ અફવા અથવા તો ભાઇબંધ કામદારની અદેખાઇના સબબે નોકરી છોડવી પડશે. એજ પ્રમાણે બીજા ભુવનોની ખાસીયત, ગુણદોષ વિગેરે પ્રમાણે અનુમાન કરવું.

૧૦૦. **કંટ્રાક્ટ કરવો કે નહી કરવો?** જો દશમાનો માલેક બીજાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિ કરતો હોય, રવી બીજાના માલેક સાથે શુભ સંબંધમાં હોય, પહેલાનો માલેક અગિઆરમા ભુવને હોય ગુરૂ, શુક્ર, રવી કે ચંદ્ર દશમા ભુવને બળવાન અને પાપદૃષ્ટિથી નીરાળા હોય, તો તે કામ કંટ્રાક્ટથી માથે લેવામાં ફાયદો જાણવો. પણ જો દશમાનો માલેક અને બીજાનો માલેક પાપદૃષ્ટિમાં હોય, કેડન્ટ હોય,

અથવા એ ભુવનોમાં પાપગ્રહો હોય, તો નહી આબરૂ કે નહી પૈસા, બન્નેમાંનું એકઅી મળે નહી અને મોટી નુકસાની થાય.

અગિયારમા ભુવનને લગતા સવાલો.

૧૦૧. **મારી ધારેલી ચીજ મને મળી શકશે કે?** જો પહેલા અને અગિયારમા ભુવનોના માલેક એક બીજાના ભુવનોમાં બેઠા હોય, રીસેપશન હોય, અથવા રવી ચંદ્રની લાઇટ મેળવતા હોય, શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, અગિયારમાનો માલેક લગ્ને બેઠો હોય, ચંદ્ર શુભ દૃષ્ટિનો હોય, તો ઇચ્છા પુરી પડશે. પણ જો પહેલાનો માલેક ને અગિયારમાનો માલેક એક બીજાને ૯૦° અંશની એસપેક્ટ કરતા હોય. પણ રીસે-પશનમાં હોય તો મળશે પણ ઘણી મહેનત પડશે. અગિયારમા કે પહેલા ભુવનમાં પાપગ્રહો હોય. ચંદ્ર પાપદૃષ્ટિમાં હોય અથવા કેડન્ટ હોય તો નહી થાય.

૧૦૨. **મારા મિત્રો સાચા ને વફાદાર છે કે?** જો અગિયારમા ભુવને શુભ ગ્રહો હોય, અગિયારમાનો માલેક પહેલાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય, લગ્ને બેઠેલા શુભ ગ્રહો અગિયારમાના માલેક સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો મિત્રો સાચા ને વફાદાર જાણવા. પણ જો ♅, ♄ or ♂ અગિયારમા ભુવને હોય, અથવા તો અગિયારમાના માલેક હોય, અને લગ્ન સાથે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો જુઠા ને દગાબાજ જાણવા. બુધ જો અગિયારમા ભુવને પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો, મિત્રોનો બિલકુલ ભરૂંસો કરવો નહી.

૧૦૩. **સાચો મિત્ર કોણ નીવડશે?** અગિયારમા ભુવને જે શુભ ગ્રહ હોય તે ગ્રહની ખાસીયત ગુણદોષવાળો માણસ સાચો મિત્ર થશે. જો અગિયારમા ભુવને કોઈ ગ્રહજ નહી હોય તો તે ભુવનની રાશી અને તે રાશીના માલેક પ્રમાણે જોવું, અથવા અગિયારમાનો માલેક પહેલાના માલેકને શુભ દૃષ્ટિમાં હોય તો તે ગ્રહ અને તેની રાશી પ્રમાણેના ગુણદોષવાળો સમજવો. જો પાપગ્રહ અગિયારમા ભુવને હોય, અને અગિયારમા ભુવનનો માલેક પણ કોઇ પાપગ્રહ હોય તો કદી સાચો મિત્ર મળે નહી, અને મિત્રોપર કદી પણ ભરૂંસો રાખવો નહી.

બારમા ભુવનને લગતા સવાલો.

૧૦૪. **કેદખાને પડવા વિષે ?** જો ચંદ્ર ઝડપી ચાલનો હોય, ચર રાશીનો હોય, લગ્નનો માલેક અથવા ચંદ્ર ચોથાના માલેકથી છુટા પડતા હોય, અથવા કોઇ શુભ ગ્રહને એપ્લાઇ થતા હોય તો કેદ પડેલો માનવી જલદીથી છુટકો પામે. બારમા ભુવનના કશપર મેષ, કર્ક, તુલા કે મકર રાશી હોય તો, અને તેના માલેકો પણ ચર રાશીમાં હોય તો જલદી છુટકો થાય. પણ જો સ્થુલ રાશીઓ બારમાના કશપર હોય અને તેના માલેકો પણ સ્થુલ રાશીઓમાં હોય ચંદ્ર પણ કેડન્ટ અને સ્થુલ રાશીમાં હોય, પહેલાનો માલેક ૪, ૬, ૮ કે ૧૨ માં ભુવનમા હોય, લગ્નનો માલેક પાપગ્રહોથી ઘેરાયલો હોય, વક્રી હોય, અથવા સ્થુલ રાશીમાં હોય તો લાંબો વખત કેદખાનું ભોગવે.

૧૦૫. **ખાનગી દુશ્મનો છે કે ?** જો બારમાનો માલેક પાપ-ગ્રહ હોય અથવા બારમે પાપગ્રહ બેઠો હોય, અને જો તે ગ્રહ અથવા બારમાનો માલેક પહેલા અને બીજા ભુવનના માલેકોને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો જાણવું કે છુપા દુશ્મનો છે અને તેઓ નુકસાન કરશે. બારમાનો માલેક શુભ ગ્રહ હોય અથવા શુભ ગ્રહ બારમે હોય તો બિલકુલ છુપા દુશ્મનોની ધાસ્તી રાખવી નહીં.

૧૦૬. **છુપા દુશ્મનો કેવા છે ?** બારમા ભુવને જે પાપગ્રહ બેઠો હોય તેની રાશી જોવી, અથવા તો બારમાનો માલેક જે રાશીમાં બેઠો હોય તે રાશી તપાસવી, અને તેના ગુણદોષ પ્રમાણે છુપા દુશ્મ-નની હકીકત જાણવી, અને તેનું જોર તથા હાલત બારમાનો માલેક અથવા બારમે પડેલો પાપગ્રહ જે ભુવનમાં પડેલો હોય અથવા જે ભુવનનો માલેક હોય તે ભુવનના બળ પ્રમાણે જાણવું. જેમકે જો ઉંચનો અથવા પોતાના ઘરનો હોય તો બળવાન સમજવો, અને જો લગ્નના ગ્રહ કરતાં વધુ બળવાન અથવા શુભ ભુવને પડેલો હોય તો જરૂર નુકસાન પહોંચાડશે એમ જાણવું, પણ જો ૬૦° કે ૧૨૦° અંશની દૃષ્ટિ કરતો હોય તો તે ઇજા કરી શકવા છતાં, ઇજા કરશે નહીં, એમ સમજવું.

નોંધ:—એ પ્રમાણે ઉપર દર્શાવેલા બાર ભુવનોને લગતા મુખ્ય ૧૦૬ સવાલો કેમ જોવા, કેવી રીતે જોવા અને કેમ ફળ જાણવું તે સ્પષ્ટ રીતે સમજાવવાની કોશીષ કરી છે, જે ઉપરથી, અભ્યાસીને કોઈપણ તરફથી પ્રશ્ન તથા, તે પ્રશ્નના વખતની કુંડળી તુરત કાઢી, તેને લગતા સવાલનો નિર્ણય થઈ શકશે. અત્રે એટલીજ ભલામણ થઈ શકશે કે, **સાધારણ બાબત સારૂ વારે ઘડીએ કુંડળી કાઢવી નહીં.** દરેક સવાલ કરનારને માટે એકજ કુંડળી કાઢવી અને તે કુંડળી મારફતે બારે ભુવનને લગતા સર્વે સવાલોનો જવાબ આપી દેવો. જો કોઈ પ્રશ્ન કરનાર પોતાની જન્મોત્રી સાથે લાવેલો હોય, અને પોતાનું અને પોતાના કામને લગતું કોઈપણ ભુવનની બાબતનો ખુલાસો પુછે, તો તેપણ એજ રીતે વિચાર પહોંચાડીને ઉપલા સવાલોની રૂઢી તેને પણ લાગુ પાડવી. એ પ્રમાણે "હોરારી એસ્ટ્રૉલૉજી"ની સર્વે બાબતો ખુબ ધ્યાનથી તપાસવી.

હોરારી સવાલના દાખલાઓ.

૧. **એક મિત્રની માંદગી અને તેનું મોત?** પ્રશ્ન કુંડળી નીચે પ્રમાણે:—

ભુવનો=	૧૦	૧૧	૧૨	લગ્ન	૨	૩
ભુવનના અંશ=	કર્ક ૧૦°	સીંહ ૧૭°	કન્યા ૧૬°	તુલા ૯°	વૃશ્ચિક૪°	ધન૫°

ગ્રહો=	રવી	ચંદ્ર	બુધ
ગ્રહની રાશી અંશ=	મકર ૨૦°	કર્ક ૧૪°–૪૪′	મકર ૧૩-૧૨ R

શુક્ર	ગુરૂ	મંગળ	શની
ધન ૨૭°-૧૮′ R	મકર ૨૩°-૫૨′	મકર ૪°-૫૮′	મીન ૧૪°-૧૦′

હરશચલ	નેપચ્યુન	રાહુ
ધન ૨૨°-૦′	ધન ૨૭°-૪′	મેષ ૨૫°-૧૬′

ઉપલી કુંડળીમાં ચંદ્ર દક્ષિણ કેન્દ્રમાં દશમા ભુવનેથી ઝડપી ચાલે રવીની સાથે ઓપોઝીશન કરવાને આગળ વધે છે, કે જે રવી પણ કેન્દ્ર સ્થાન પકડીને મકર રાશીએ બેઠો છે. આ જોગ ભહુ બુરો જાણવો, કારણકે રવી જે જીવનશક્તિનો આપનાર છે તે ચોથા ભુવને પડેલો

છે, કે જે ભુવન દરેક ચીજનું છેવટ અને અંત લાવનાર ઘર ગણાય છે, અને ખુલ્લી રીતે તંદુરસ્તીનો માલેક હાઇલેગ અને જીવનશક્તિ આપનાર રવી એક બીજાના ઓપોઝીશનમાં આવવાથી જીંદગીનો અંત સ્પષ્ટ દેખાડે છે. ગુરૂ જે છઠ્ઠાનો માલેક યાને દરદનો માલેક તથા દરદના પરીણામનો માલેક છે તે પણ ચોથા ભુવને મકર રાશીનો થઇને રવી સાથે જોડાયો છે, તેથી ખુલ્લું દેખાડે છે, કે દુઃખ દરદનો માલેક અંતના ભુવનમાં બેઠો છે, યાને દુઃખ દરદ તેનો અંતજ લાવશે, કારણ કે ☉ ♂ ૨ થયું છે. વળી રવી અને ગુરૂનું તે દિવસે ડેકલીનેશન પણ એક સરખું છે, એટલે મોત નક્કી જાણવું. ચોથા અંતના ભુવનનો માલેક શની છઠ્ઠા માંદગીના ભુવનના કશપર આવીને બેઠેલો છે. કે જેનું ફળ એ કે માંદગી મોત તરફજ ઢળતી છે, અને છઠ્ઠાનો માલેક ગુરૂ શનીના ઘરમાં ચોથે ભુવને અને ચોથાનો માલેક શની, છઠ્ઠે ગુરૂના ભુવને પડયા છે યાને એક બીજાના રીસેપશનમાં છે, યાને દુઃખ દરદ અને અંત, એ બન્ને એકમેકના સાથી થયા છે, જે ખુલ્લું દેખાડે છે કે દુઃખથી જીંદગીનો અંત આવશે, અને અંત આવવાનું કારણ માંદગી છે. લગ્નનો માલેક શુક્ર તે આઠમાનો પણ માલેક છે, યાને તન ભુવનનો માલેક મોતના ઘેરનો પણ માલેક થયો, વળી શુક્ર તન ભુવનનો માલેક ખુદ પોતે વક્રી છે. ચંદ્ર લગભગ બુધના ઓપોઝીશનમાં છે, તેજ એક મહા બુરો જોગ મારી નાંખવાને બસ છે, કારણ કે તે રવીની પાપદષ્ટિને ટેકો આપતો છે. વળી બુધ પોતે મારકસ્થાનનો માલેક થઇ બારમા ભુવને પડેલો છે, અને ગુરૂના અંશનો થઇને બેઠો છે. (જુવો કોષ્ટક **ટર્મ્સ** terms ને લગતું બુધની કાલમમાં બુધ ૧૪ અંશનો હોય તો તે ગુરૂની ટર્મ્સ યાને ગુરૂના અંશનો ગણાય, એ પ્રમાણે બીજા ગ્રહો પણ જોવા) કે જે ગુરૂ દુઃખ દરદનો માલેક છે. એજ પ્રમાણે જીવનશક્તિ રવી, શુક્રના અંશનો થઇને બેઠો છે, કે જે શુક્ર તન ભુવન તથા ખાસ કરીને મોતના આઠમા ભુવનનો માલેક છે. વળી ગુરૂ દુઃખનો માલેક શનીના અંશનો (term) થઇને અંતના ઘરમાં બેઠો છે. એ પ્રમાણે દરેક ગ્રહના અંશનો પણ માર પડતો છે, એટલે મોત નક્કી જાણવું. ચંદ્ર પાણીની કર્ક રાશીનો દશમા સ્થાને છે અને છઠ્ઠાના કશપર પણ પાણીની રાશી છે, જે દેખાડે છે કે દરદ પ્રવાહીને લગતું હોવું જોઇએ. વળી મોતનું

કારણ પણ દરદી પોતે છે; યાને લગ્નનો માલેક તે આઠમાનો પણ માલેક છે, જેથી માલમ પડે છે. પોતે પોતાના હાથે તબિયતનું નખ્ખોદ વાળી મોતનું કારણ ઉભું કરેલું હોવું જોઇયે. કર્ક રાશી પેટ અને છાતીનો ભાગ દેખાડે છે, એટલે દરદનું જોર તે જગ્યાઓપર પણ હોવું જોઇયે, (કે જેને છાતીનું જલંદર કહે છે) વળી રવી ચંદ્ર પણ પાણીની રાશીમાં છે. વળી ડીસ્પોઝીટરો (યાને એક ગ્રહની રાશીમાં બેસનારો બીજો ગ્રહ) પણ મારતાજ છે, જેમકે રવીને ડીસ-પોઝ કરનાર શની પાણીની મીન રાશીમાં છે, અને ચંદ્ર જે પોતે પોતાનેજ ડીસ્પોઝ કરે છે, તેબી પોતાની રાશી કર્કમાં ઉંચનો થઇને બેઠો છે, એ પ્રમાણે દરેક ભુવનો, ભુવનોના માલેકો, ગ્રહો, તેના અંશો વિગેરે સર્વે બાજુના હરેક જોગ મોત જાહેર કરે છે, એટલે મરણ જરૂર નીપજવાનું એ નક્કી છે. હવે ક્યારે નીપજવાનું તે જોવાનું બાકી રહ્યું. હવે રવી અને ચંદ્રનું ઓપોઝીશન યાને જીવ અને પ્રાણ-પડનું સામ સામા થવાને તેઓના અંશ પ્રમાણે જોતાં, ચંદ્રને ઓપો-ઝીશનમાં આવવાને ૫°–૧૬'નો તફાવત છે. વળી ચંદ્ર કેન્દ્ર સ્થાનમાં ચર રાશીનો છે, એટલે કોષ્ટક પ્રમાણે એક અંશ એક દિવસની બરાબર લેખાય છે, જે હિસાબે પાંચ અંશના પાંચ દિવસ અને ૧૬' કળાના, ૬ કલાક ને૪ મિનીટ થાય છે, એટલે કે ૫ દિવસ ને ૬ કલાક ૨૪ મિનીટે ચંદ્ર બરાબર રવીના ઓપોઝીશનમાં આવશે, કે જે વખતે આ પુછવામાં આવેલા સવાલનો અંત યાને મરણ નિપજશે. આ હોરારી સવાલની કુંડળી મોત અને તેનું કારણ જેટલી સ્પષ્ટ રીતે દેખાડે છે, તેવી કવચિતજ કોઇ બીજી કુંડળીનો દાખલો દેખાડી શકશે. વળી આ કુંડળી એટલી બધી સ્પષ્ટ છે કે એને લગતી હરેક બાબત તદન પ્રદર્શિત માલમ પડી આવે છે. આ કુંડળી એક અતિ વ્હાલા મિત્રની ગંભીર માંદગી વખતે એકાએકીના સંભવ વખતે કાઢવામાં આવી છે. અગિયારમા ભુવનનો માલેક રવી છે, કે જે ચોથે ભુવને અંતના ભુવનમાં મકર રાશીનો થઇને બેઠો છે, અને ચંદ્રના ઓપોઝીશનમાં છે. વળી બીજા હાથપર અગિયારમું ભુવન ખુદ મિત્રનું ભુવન છે, જેનો માલેક અંતના ચોથા ભુવને પાપદ્રષ્ટિઓમાં સપડાયલો (રવી) છે, એટલે મિત્રનું મોત નક્કીજ કર્યું. એ પ્રમાણે પહેલા ભુવનને લગની બાબતો જાણવી.

૨. **પૈસા ચોરાયા છે, પાછા મળશે કે ?** આ સવાલની કુંડળી નીચે પ્રમાણે કાઢવામાં આવી છે:—

ભુવનો= ૧૦ ૧૧ ૧૨

ભુવનોની રાશી=કર્ક ૧૪° સિંહ ૧૬° કન્યા ૧૬°

લગ્ન ૨ ૩

તુલા ૧૧° વૃશ્ચિક ૮° ધન ૯°

ગ્રહો= રવી ચંદ્ર બુધ

ગ્રહના રાશી અંશ=મિથુન ૨૫°-૧૫′ તુલા ૧૯°-૫૭′ મિથુન ૪°-૩૮′

શુક્ર મંગળ ગુરૂ શની

વરખ ૨૮°-૫૮′ કર્ક ૮°-૩૫′ મીન ૧૭°-૧૯′ કન્યા ૧૧°-૨૧′

હરશાચલ નેપચ્યુન રાહુ

તુલા ૧૭°-૨૭′ R મિથુન ૭°-૧૩′ મિથુન ૪°-૨૪′

આ સવાલની કુંડળી ઉપર પ્રમાણે જોતાં શુક્ર લગ્નનો માલેક છે, અને તેની સાથે હરશાચલ અને ચંદ્ર પણ બેઠા છે. એ દેખાડે છે કે સવાલ કરનાર આસામી એક નહીં પણ એકથી વધુ જણ હોવા જોઇયે, અને તેમજ હતું, કારણકે સવાલ કરવા આવનાર બે સ્ત્રીઓ હતી, અને બેઉ સાથે આવી હતી. સવાલ કર્યો તે કલાકનો માલેક રવી હતો, (જુવો દિવસના ૨૪ કલાકના જુદા જુદા ગ્રહોની માલેકીનું કોષ્ટક જે આગળ પહેલા ભાગમાં આપ્યું છે) જે ખુલી રીતે દેખાડે છે, કે તેઓ માંહેલી એક સ્ત્રી મજબુત બાંધાની, ફીક્કા ભુરા બાલવાળી, અને દમામદાર અને આબરૂદાર દેખાવવાળી હતી, કે જેવી ખાસીયત રવીની હોય છે. વળી રવી અગિયારમા ભુવનનો માલેક છે, જે ભુવન મિત્રનું છે, જેથી સવાલ કરનાર સ્ત્રીએ તે બાઇને પોતાની મિત્ર દાખલ ઓળખાવી. હવે લગ્ને ચંદ્ર બેઠેલો છે, એટલે ચોર એ બાઇનો કોઇ ઓળખાણનોજ અને લગ્ને હોવાથી ઘરને લગતોજ આસામી હોવો જોઇયે. વળી બીજાં કેન્દ્ર સ્થાનો જેવાં કે ચાર, સાત, દશમાં કોઇપણ ગ્રહ મળે નહીં, જેથી સાતમા ભુવનના માલેકને ચોર તરીકે ગણવો જોઇયે. હવે સાતમું ભુવન પ્રશ્ન કરનારના ધણીનું છે, એટલે તે સવાલ કરનાર

બાઇનો ધણીજ ચોર હોવો જોઇયે. તેનો દેખાવ સાતમા ભુવનના માલેકની રાશી કર્ક છે, તે પ્રમાણે દારૂડી, ઉતાવળિયા સ્વભાવનો તથા ઘેરાં, બ્લુ અને લાલ કપડાં પહેરેલો હોવો જોઇયે. વળી સાતમા ભુવનથી દશમે ભુવને સાતમાના માલેકનો ધંધો જોવામાં આવે છે ત્યાં શની છે, જેથી તે કાંઈ માટીનો કે જમીનને લગતો ધંધો કરનારો હોવો જોઇયે, કારણકે મંગળની સાથે તે શુભ દૃષ્ટિમાં ૬૦° અંશની એસપેક્ટ કરે છે. વળી મંગળ કેન્દ્ર સ્થાનમાંથી નીકળેલો છે, જેથી એવું માલમ પડે છે કે તે શહેરથી થોડે દુર છેટે કામ કરતો હોવો જોઇયે, વળી તે પૂર્વ દિશા તરફ હોવો જોઇયે કારણકે સાતમાનો માલેક કર્ક રાશીમાં છે. એ પ્રમાણે સાતમું ભુવન ચોરનું, તેનો માલેક તે ચોરનો સીગ્નીફીકેટર, અને તે પ્રમાણે તેનું વર્ણન થયું. હવે સવાલ કરનારે જણાવ્યું કે ખરેખર એવા ગુણ અને રૂપરંગનો તેનો ધણી છે, ને હકીકત સર્વે બરાબર છે, પણ ચોરી તેણેજ કરી છે કે કોઈ બીજા પાસે ચોરી આગળ રહીને કરાવી છે? પણ આ કુંડળીમાં છઠ્ઠાનો માલેક ગુરૂ પોતાનાજ ઘરનો ઉંચનો થઇને બેઠો છે, અને વળી છઠ્ઠું ભુવન નોકર ચાકરને લગતું છે, માટે કોઇ બીજા પાસે ચોરી કરાવી નથી, કારણ ગુરૂ જે નોકરનો સીગ્નીફીકેટર તે શુભ ગ્રહ ને ઉંચનો છે, એટલે નોકર વિશ્વાસુ અને સાફ દાનતનોજ હોય, એટલે ખરો ચોર તો સાતમાનોજ માલેક છે. હવે પૈસા ઘરમાંજ કયે સંતાડેલા છે કે નહીં, તે જોવા માટે ચોથું ભુવન કે જે છુપાવેલા ખજાના, પૈસા, અથવા દાટેલી ચીજને લગતું છે. તેનો માલેક શની સકસીડન્ટ ભુવનમાં છે. જે દેખાડે છે કે ઘરથી થોડે દુર હોવું જોઇયે, અને ખુદ ઘરમાં કંઈ નથી. વળી શની સાતમાના માલેક યાને ચોરના સીગ્નીફીકેટરની સાથે નજદીકની એસપેક્ટ કરે છે, એટલે એ પૈસા ચોરનાર શખ્સ જ્યારે ચાહે ત્યારે પૈસાને હાથ લગાડી શકે અને મેળવી શકે. એ ચોરી ગુરૂ અને શનીના ઓપોઝીશનને ૭ અંશનો તફાવત હતો તે વખતે એટલે ૭ મહીના અગાઉ થયલી તે બાઇએ દર્શાવી હતી.

૩. **હું સટો કરૂં કે, શેરનો ભાવ ટકી રહેશે કે, ફાયદો ક્યારે થશે, ભાવ ક્યારે ઘટશે વિગેરે?** આ સવાલની કુંડળી નીચે પ્રમાણે છેઃ—

ભુવનો= ૧૦ ૧૧ ૧૨

ભુવનોની શશીઓ=કુંભ ૮° મીન ૪° મેષ ૧૮°

લગ્ન ૨ ૩

મિથુન ૧૩° કર્ક ૨° કર્ક ૧૯°

આ કુંડળીમાં વરખ રાશી ગલીતભાવ છે.

ગ્રહો= રવી ચંદ્ર બુધ

ગ્રહના રાશી અંશ=વૃશ્ચિક ૩°-૩′ કન્યા ૯°-૨૭′ વૃશ્ચિક ૩°-૨૯′

શુક્ર મંગળ ગુરૂ શની

વૃશ્ચિક ૧૪°-૧૩′ તુલા ૩°-૪૧′ મીન ૮°-૧૩′ R કન્યા ૨૫°-૨૩′

હરશચલ નેપચ્યુન રાહુ

વૃશ્ચિક ૧°-૪૫′ મિથુન ૮°-૩૨′ R વરખ ૨૭°

આ કુંડળીનું લગ્ન ડબલ રાશીનું યાને મિથુન રાશીનું છે, જેથી સવાલ કરનાર એક કરતાં વધુ સવાલ પુછશે, અને તેજ પ્રમાણે હવે પછીનો મુસાફરીનો સવાલ પણ એ ધણીએ કર્યો છે, જેની વિગત આ સવાલનો ખુલાસો કરી, નંબર ૪ ના દાખલામાં જણાવી છે. આ કુંડળીને લગતો સવાલ એવો છે કે કોલસાની ખાણના શેર ધણી મોટી રકમના લેવા છે. પ્રશ્નકાર પુછે છે કે શેર ખરીદી સટો કરવો કે અને તેથી લાભ થશે કે? શેર સટ્ટાના ભુવનનો માલેક યાને પાંચમા ભુવનનો માલેક ચંદ્ર છે, જે ગુરૂના ઓપોઝીશનમાં છે, અને ગુરૂ પાણીની રાશીનો બળવાન છે, એટલે પાણીની બાબતથી નુકસાન પહોંચશે, અથવા તો ચંદ્ર કન્યા રાશીનો છે માટે માટી અથવા જમીન ધસવાથી નુકસાન લાગશે. સટ્ટાની ચીજ કોલસાની ખાણના શેરો છે. હવે શેરોને પાણીથી અથવા માટી કે જમીનના ધસી પડવાથી નુકસાન થશે, યાને કોલસાની ખાણમાં પાણી ભરાઈ જવાથી કે માટીથી પુરાઇ જવાથી નુકસાન પહોંચશે અને શેરનો ભાવ કમતી થઇ જશે, એમ સ્પષ્ટ માલમ પડે છે. વળી સવાલ કરનારનો સીગ્નીફીકેટર કેડન્ટ થઇને છઠ્ઠા ભુવને પાપગ્રહોથી દબાઇને બેઠો છે, અને જલીત છે, જેથી જોકે શેરના ભાવ કમતી છે, છતાં લેવાથી લાભકારી નથી, માટે હાલમાં એ શેરો લેવા નહીં, પણ બુધ ને શની સાથે ૬૦°ની દૃષ્ટિ છે, અને

સવાલ કરનારના પૈસાનો માલેક યાને બીજા ભુવનનો માલેક ચંદ્ર છે, જે રવી સાથે ૧૨૦° અંશની દૃષ્ટિ કરે છે, ને રવી કોલસાની ખાણનો માલેક થઇને યાને ચોથા ભુવનનો માલેક છે, માટે એ એસપેક્ટો જ્યારે સંપૂર્ણ થાય યાને લગભગ એક મહીના પછી થશે, તે વખતે એ શેરો ખરીદેલા પ્રશ્ન કરનારને લાભ આપે, માટે તે વખતે લેવા યાને એક મહીનો પછી લેવા, અને જો તે શેરોપર લાભ મેળવવો હોય તો, ચોથાનો માલેક રવી, જ્યારે શની સાથે ૬૦° અંશની દૃષ્ટિમાં આવશે ત્યારે ભાવ ઓછો થશે, અને ત્યાર પછી પાછો ભાવ ચઢતો જશે. તે વખતે ઉપર ખરીદેલા શેરો વેચી નાંખવા કે નફો મળશે. એ પ્રમાણે શેર સટ્ટાને લગતી બાબતો બીજી ચીજોમાં પણ જાણવી.

૪. **મોટી દરિયાની મુસાફરી કરવી લાભકારી છે કે ?** આ સવાલ ત્રીજા દાખલાવાળા સવાલના પુછનારેજ કરેલો છે, અને તેથી એ સવાલ માટે તેજ કુંડળીમાં જોવાનું છે. તન ભુવન યાને લગ્નનો માલેક છઠ્ઠા ભુવને રવીથી જલીત થઇને અને બીજા ગ્રહોની વચ્ચે પડેલો છે, એટલે હવા ખાવા જવાની જરૂર છે એમ સ્પષ્ટ માલમ પડે છે. શની નવમાનો માલેક, કે જે લાંબી મુસાફરીનો માલેક થઇ પાંચમા મોજ શોખના ભુવનમાં પડેલો છે, એટલે જીંદગીને અલવલ નહીં આવતાં મોજશોખ મુસાફરીથી કરાવે એમ લાગે છે. વળી ચંદ્ર અને બુધ ૬૦° અંશની દૃષ્ટિમાં છે, વળી ચંદ્ર ૬૦° અંશની એસપેક્ટ રવી તથા શુક્ર સાથે પણ કરે છે, શુક્ર પાંચમા ભુવને અરધી માલેકી ધરાવે છે, અને રવી ચોથાનો માલેક છે એ સર્વે જોગો ફત્તેહમંદીથી મુસાફરી થશે એમ દેખાડે છે, પણ અગિયારમા ભુવનેથી યાને મિત્રના ભુવનેથી ગુરૂ બળવાન રહીને બીજાના માલેક ચંદ્રને પાપદૃષ્ટિ કરે છે, એટલે મિત્રો તરફથી કાંઇક ખમવું પડશે. વળી ચંદ્ર પણ પાપદૃષ્ટિમાં દબાયલો હોવાથી કેટલીક બાબતમાં પૈસા સંબંધી ખમવું પડશે. સારા સંજોગો છતાં પાણીની મુસાફરીએ જવું સારૂં નથી, કારણ દરિયાની માંદગી થવાનો સંભવ લાગે છે, છતાં જો જાય તો ફરીફરીને આવે, કાંઇ જીવને જોખમ નથી.

૫. **એક જાહેર ચુંટણીના બે હરીફો માંહેલો કોણ ફતેહમંદ નીવડશે, તેને લગતો સટ્ટો?** સવાલ કરનાર શખ્સે એવો સવાલ કર્યો કે "મી. **એ** અથવા મી. **બી** એ બેમાંથી કોણ ફતેહમંદી સાથે ચુંટણીમાં ચુંટી કઢાશે? હવે આવા સવાલો જોવાને માટે ઘણા જ્ઞાનની જરૂર છે, એવી વખતે સવાલ કરનાર માટે નહી પણ સવાલના બે હરીફોની કુંડળી કાઢવાની જરૂર છે. સવાલ ટપાલ મારફતે મળ્યો, તે વખતની કુંડળી નીચે પ્રમાણે હતી:—

ભુવનો= ૧૦ ૧૧ ૧૨

ભુવનોના રાશી અંશ=સિંહ ૨૪° કન્યા ૨૬° તુલા ૨૩°

લગ્ન ૨ ૩

વૃશ્ચિક ૧૪° ધન ૧૪° મકર ૧૮°

ગ્રહો= રવી ચંદ્ર બુધ

ગ્રહોના રાશી અંશ=તુલા ૧૭°–૩૮' મિથુન ૧૬°–૫૮' તુલા ૧૯°–૧૮'

શુક્ર મંગળ ગુરૂ શની

કન્યા ૨°-૫૩' કુંભ ૧૫°-૧૫' મેષ ૨૦°-૧૧'R તુલા ૫°-૬'

હરશચલ નેપચ્યુન રાહુ

વૃશ્ચિક ૫°-૧૬' મિથુન ૧૧°-૧૭'R વરખ ૮°

જો કે આવા જુગાર સટ્ટાના સવાલો બાબત વિવેચન અને ખુલાસો કરવાની મારી નામરજી છતાં, જ્યોતીષ વિદ્યાની સચ્ચાઇ તપાસવા માટે અને અંગ્રેજી ફ્ઢી કેટલી સરળતાથી ભવિષ્યની બાબત કેવા કેવા સંજોગો વચ્ચે તુલોતવીલ જાહેર કરે છે. તે માટે અભ્યાસીની ખાત્રી કરવામાં આ કુંડળીના ફળાદેશની સમજણ લખવાને ફરજ પડી છે.

હવે પહેલી બાબત તો એ જોવાની છે કે સવાલ કરનારે બે ઓનીલીકેટરો યાને હરીફો વચ્ચે પ્રજા પસંદગી પુછી છે, માટે સવાલ કરનારને આ સવાલમાં તદન બાજુ રાખી કુંડળીના લગ્નનો માલેક તે સવાલમાં પુછાયલો પહેલો હરીફ મી. એ અને સાતમાનો માલેક તે મી. એ નો હરીફ મી. બી તરીકે લેખવામાં આવ્યા છે તે.

હવે પહેલા ભુવનનો માલેક યાને માં. એ નો સીગ્નીફીકેટર મંગળ ત્રીજા ભુવને છે, જે દેખાડે છે કે ત્રીજા ભુવને મંગળ હોય તો ભાઇઓ અને પાડોશીઓ તથા ઓળખાણવાળાઓ સાથે કજીઓ કંકાસ હોવો જોઇએ. વળી પોતાના લખાણમાં કડક સ્વભાવનો હોવો જોઇએ, સાથે જીદ્દીલો પણ હોય, હવે મંગળ, ગુરૂને પાંચમા ભુવને એપલાઇ થાય છે જેથી પાંચમા ભુવનને લગતા આસામીઓની મદદ મી. એ મેળવી શકે, પણ ગુરૂ વક્રી છે, એટલે તે લોક મદદ આપવા કહીને પાછળથી મદદ નહી આપે. ખસી જાય. વળી રાહુ છઠ્ઠા ભુવને છે, જેથી છઠ્ઠા ભુવનને લગતા લોકો મદદ જરૂર કરે, પણ એ મદદ પણ અધુરી સમજવી, કારણ કે છઠ્ઠું ભુવન બેદ ખાડાનું છે. ને તેમાં હલકા મજુર કે નોકર લોક સમાયલા છે, એટલે મુખ્ય ભાગે હલકાઓનો વજન ઘણું લેખાય નહી. વળી કેતુ બારમા ભુવનમાં છે. (અત્રે કહેવાની જરૂર છે કે રાહુ કેતુ હોરારી એસ્ટ્રોલોજીમાં ઘણો ભાગ ભજવે છે, જો કે અંગ્રેજી જ્યોતીષો જન્મકાળમાં રાહુ કેતુને ગણતા નથી, પણ હોરારીમાં તેઓ કેટલોક ભાગ ભજવે છે.) વળી કેતુ, હરશચલ ગ્રહ સાથે કંજંગશન કરીને છઠ્ઠા ભુવનની ઓપોઝીશનમાં છે. જેથી બારમા ભુવનના ગુણદોષ પ્રમાણે પુષ્કળ ખાનગી દુશ્મનો હોવા જોઇએ. હવે ચંદ્ર નવમાનો માલેક થઇ આઠમા ભુવને ખાડામાં મોતના ઘરમાં પડેલો છે, એટલે નવમા ભુવનના માણસો જેવા કે ધર્મગુરૂઓ, પ્રોફેસરો, વિદ્વાનો, જડજો વિગેરે તરફથી પણ મત મળવાની કે મદદ મળવાની આશા ફોકટ છે, કારણ કે નવમાનો માલેક ખાડામાં છે. નવમું ભુવન કોર્ટ અને વેપારીઓને લગતું છે. એવી રીતે એ જોગ પણ નિર્બળ છે. વળી ચોથાનો માલેક હરશચલ કે જે પણ બારમા ભુવને છુપા દુશ્મનોના ભુવને બેઠો છે, ચોથું ભુવન કે જે દરેક ચીજનો અંત અને છેવટ પરિણામ દેખાડનારૂં ભુવન છે, જ્યારે તેનો માલેકજ બારમા ભુવને ખાડામાં પડયો છે, એટલે આ બાબતનું છેવટ છુપા દુશ્મનોની દુશ્મનાઇથી હાર થશે. અગિયારમું ભુવન જો કે મિત્રોથી ભરપુર છે, પણ શની લુચ્ચા અને દગાબાજ મિત્રો દેખાડે છે, જેઓ આગળ રહીને છુપેથી નુકસાન કરશે, કારણ કે બીજા બધા કરતાં તે બળવાન છે. શુક્ર જાહેર દુશ્મનોનો સીગ્ની-

ફ્રીકટર દશમા ભુવને છે, એટલે જાહેર લોક ફત્તેહ મેળવે, કારણકે દશમું ભુવન ફત્તેહનું મુખ્ય ધામ છે, રાજદ્વારી અને રાજાનું મથક છે, એટલે જેટલું શુક્ર કરી શકે તેટલું કોઈ આ કુંડળીમાં કરી શકે નહીં. વળી મી. **બી** જેઓ મી. **એ** ના હરીફ યાને જાહેર દુશ્મન ગણાય, અને તેઓનું ભુવન સાતમું છે, તેનો માલેક શુક્ર દશમા ભુવને બેઠો એટલે મી. **બી** નેજ જીતવાનો ચાન્સ છે. એ પ્રમાણે મી. **એ** ના હરેક જોગ નબળા છે. હવે મી. **બી** ના જોગ આપણે જોઈયે. સાતમું ભુવન મી. **બી** પોતે છે, અને તેનો માલેક શુક્ર (જો સાતમાને મી. **બી** નું લગ્ન યાને પહેલું ભુવન ગણીએ તો) પોતાના ઘરથી ચોથે બેઠેલો છે, જે ભુવન જમીનદારો, જાહેર બાંધકામ ખાતાં, રહેવાનાં ઘરો વિગેરેને લગતું છે, એટલે તે સર્વે મી. **બી** ની તરફેણમાં છે. બીજો જોગ મી. **એ** નો સીગ્નીફીકટર પાપગ્રહ છે, જ્યારે મી. **બી**નો સીગ્નીફીકટર શુભ ગ્રહ છે. ચંદ્ર મી. **બી**ના બીજા ભુવને છે. રવી, બુધ, શની મી. **બી**ના પાંચમા ભુવનમાં છે. વળી ચંદ્ર, રવી તથા બુધને ૧૨૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિ કરે છે, એટલે પાંચમા ભુવનનો પુરેપુરો લાભ મળી શકે. એ પ્રમાણે મી. **એ**ના જે મિત્રો યાને ઉપલી કુંડળીના અગિયારમા ભુવનમાંના ગ્રહો, તે મી. **એ**ના મિત્રો, સર્વે મી. **બી**ના પાંચમા ભુવને છે, એટલે મી. **એ**ના મિત્રોજ મી. **બી**ને ફત્તેહ અપાવશે, કારણકે પાંચમું ભુવન સોર્ટી, સરત, હરીફાઈ, મોજશોખ વિગેરેનું ભુવન છે. જોકે એ ભુવનમાં શની બળવાન છે, પણ ત્યાં, રવી તથા બુધ બેસીને ચંદ્ર સાથે ૧૨૦° અંશની ઘણીજ શુભ દૃષ્ટિ કરે છે, એટલે શનીનું બળ તદ્દન નિર્બળ થઈ જાય છે. વળી મી. **બી**ના છઠ્ઠા ભુવને હરશચલ બેસીને મી. **એ**ના છઠ્ઠા ભુવનમાં જે રાહુ છે તેને ઓપોઝીશન કરે છે. અને મી. **બી**ના છઠ્ઠા ભુવનમાં કેતુ પણ હરશચલ સાથે કંજંગક્ષન કરી મળી ગયો છે, એ પણ મી. **એ**ને માટે ખરાબ છે. વળી કેતુ મી. **બી**ના છઠ્ઠા ભુવને છે. જે વખતે મી. **બી**ના નોકરો અથવા બીજા મજુર વર્ગના લોકો મી. **બી**ની વિરૂદ્ધ જાય, પણ તે જોગ રાહુ મી. **બી**ના લગ્નની છેક નજદીક અને બારમા ભુવને હોવાથી તોડી નાંખે છે. એ પ્રમાણે મી. **બી**ને સર્વે જોગ જીતવાના છે. સઉથી મુખ્ય જોગ ફત્તેહ આપ-

નાર તો એ છે કે મી. એને અગિયારમા ભુવને શની બળવાન થઇ પડયો છે, પણ તેજ શની મી. બીને પાંચમા ભુવનમાં બળવાન થયો છે. જ્યારે મી. એને અગિયારમા ભુવનમાં લુચ્ચા મિત્રો તરીકે શની કામ કરે છે. જ્યારે મી. બીને પાંચમા ભુવનમાં રવી બુધ, ચંદ્રની સાથે ૧૨૦° અંશની શુભ દષ્ટિ કરીને શનીને નબળો કરે છે, તે ઉપરાંત મી. બીને અગિયારમા ભુવને ગુરૂ છે, તે જોકે વક્રી છે છતાં મિત્રના ભુવને છે, જ્યારે મી. એને ગુરૂ વક્રી પાંચમા ભુવને શનીથી દબાયલો છે. એ પ્રમાણે સર્વે જોગો બન્ને હરીફને લગતી પુરેપુરી સમજ આપે છે. એવા સરત કે સોરટીના સવાલોમાં એક કરતાં વધુ સીગ્નીફીકેટરો હોય છે. સ્પેકયુલેશનને લગતી સર્વે બાબતોમાં ફળાદેશ જોવાનો લંબાણુ મહાવરો અને ઘણા વખતની પ્રેકટીસની જરૂર છે.

૬. **ધંધો કરવાને નાણાં ઉછીતાં મળશે કે, કાંઇ ધંધો થઇ શકશે કે?** આ સવાલની કુંડળી નીચે પ્રમાણે છે.

ભુવનો= ૧૦ ૧૧ ૧૨

ભુવનોની રાશી અંશ=વરખ ૨૯° કર્ક ૭° સિંહ ૧૦°

લગ્ન ૨ ૩

કન્યા ૭° કન્યા ૨૭° તુલા ૨૫°

ગ્રહ= રવી ચંદ્ર બુધ

ગ્રહના રાશી અંશ=કુંભ ૨°-૧૮′ વૃશ્ચિક ૯°-૩૬′ મકર ૮°-૧૭′

શુક્ર મંગળ ગુરૂ શની

મીન ૨°-૨૭′ વૃશ્ચિક ૨૮°-૪૫′ મીન ૧૭°-૩૪′ તુલા ૦°-૦′ R

હરશચલ નેપચ્યુન રાહુ

વૃશ્ચિક ૫°-૫૬′ મિથુન ૬°-૨૫′ વરખ ૨૨°

આ કુંડળીથી માલમ પડે છે કે સવાલ કરનાર શખ્સ સ્પેકયુલેશન કરવાનો શોખ રાખે છે, પણ તેમ કરવાને તેની પાસે પૈસા નથી. એ કુંડળી જોતાં લગ્નનો માલેક બુધ પાંચમા ભુવને છે એટલે કાંઇક કામ ધંધો કરવાની ઉલટ આવે ખરી. વળી બુધ અગિયારમા ભુવનના માલેક ચંદ્ર સાથે ૬૦° અંશની શુભ દષ્ટિ કરે છે. અગિયારમું ભુવન આશા, ઉલટ, ઉમંગ આપનારૂં છે, જેથી ધંધો કરવાની ઉલટ અને

આશા વધી ગયલી જણાય છે. વળી કોઇ સગાં સ્નેહીથી મદદ પણ મળે તેમ છે. બુધ ફક્ત ચંદ્ર અને હરશચલનીજ મદદ મેળવે છે. તે સિવાય તેને બીજું કંઇપણ બળ કે જોર મળતું નથી, જેથી આ સવાલ કરનાર હાલ તુરત વેપાર કરવાના અખાડા કરે તો સારૂં, થોડો વખત થોભી જવું જોઇએ. શની બીજે ભુવનેથી ચોથાના કશ ઉપર મંગળ સાથ ૬૦° અંશની શુભ દૃષ્ટિ કરવા આગળ વધે છે, અને મંગળ મિત્રના ભુવનથી બીજા ભુવનનો માલેક છે, એટલે કે મિત્રના પૈસાનો માલેક છે, જેથી ગુરૂની ખાસીયતવાળો કોઈ મિત્ર નાણાંની મદદ પણ વખતે કરે તેવો જોગ છે. પણ બુધને સાતમાના માલેક ગુરૂ સાથે કંઇપણ દૃષ્ટિ નથી, તેથી જો પૈસા મિત્રના ઉછીતા લે, તો તે આપી શકાવાના નથી, અને તેથી દોસ્તીનો ભંગ થઇ દુશ્મનાઇ થશે માટે પૈસા ઉછીતા લેવાની સલાહ આપી શકાતી નથી. બધા કરતા મોટો જોગ તો એ છે કે ચોથા ભુવનનો માલેક ગુરૂ, (કે જે ચોથું ભુવન સર્વે બાબતનું છેવટ પરિણામ લાવનારૂં છે) સ્પેક્યુલેશનના પાંચમા ભુવને રહેલા રવી સાથે ૯૦° અંશની પાપદૃષ્ટિ કરે છે. અને વળી રવી અગિયારમા ભુવનનો અર્ધો માલેક છે, કે જે ભુવન આશા અને ઉમેદનું છે. વળી હરશચલ ગ્રહ રવી સાથે લગભગ સ્કવેર યાને ૯૦° અંશની દૃષ્ટિ કરે છે. જેથી એ સર્વે જોગ એવું બતાવે છે કે હાલ તુરત વેપાર કરવાનો તેમજ પૈસા ઉછીતા લેવાનો વિચાર માંડી વાળવામાંજ લાભ છે.

૭. **ચોકસ માણસ સાથે ભાગીદારી કરવી લાભકારક છે કે ?** આ સવાલની કુંડળી નીચે પ્રમાણે છે.

ભુવનો=	૧૦	૧૧	૧૨
ભુવનોની રાશી અંશ=	વરખ ૨૩°	કર્ક ૧°	સીંહ ૫°
	લગ્ન	૨	૩
	કન્યા ૨°	કન્યા ૨૨°	તુલા ૧૯°

ગ્રહ=	રવી	ચંદ્ર	બુધ
ગ્રહના રાશી અંશ=	કર્ક ૫°-૮′	કર્ક ૨૮°-૨૦′	કર્ક ૧૨°-૦′
શુક્ર	મંગળ	ગુરૂ	શની
કર્ક ૨૪°-૨૬′	કુંભ ૧૬°-૪૫′	મેષ ૨૧°-૧૯′	કન્યા ૨૪°-૧૧′
હરશચલ	નેપચ્યુન	રાહુ	
વૃશ્ચિક ૨°-૩′ R	મિથુન ૯°-૪૬′	વરખ ૧૪°	

આ કુંડળીનું લગ્ન ડબલ રાશીનું છે, અને સવાલ કરનારે એકજ સવાલ કર્યો છે, પણ એ સવાલનો કાગળ જે ટપાલમાં આવ્યો તેની સાથેજ બીજું પણ કાગળ એક સ્ત્રી તરફથી આવ્યું, જેથી સવાલ કરનારનો તેમજ તે સ્ત્રીનો બન્નેના સવાલો માટે આજ કુંડળી એક કાઢવામાં આવી છે. વળી સવાલ બન્નેના કાગળમાં સાતમા ભુવનને લગતોજ છે, પણ તેની બાબત તદન જુદી છે. બીજા કાગળમાં સ્ત્રીનો સવાલ છે કે, **તેણી જે શખ્સ સાથે આદરવા માંગે છે, ને લગભગ આદરવાનું નક્કી છે, તો કારજ થશે કે નહીં?** એ પ્રમાણે બે કાગળ બે જુદા જુદા ધણીના એકજ ટપાલમાં એકીજ વખતે આવ્યા, અને એકીજ વખતે ઉખેડવામાં આવ્યા, તે વખતનું લગ્ન ડબલ રાશીનું હતું, અને તેથી એ બે સવાલનો મેળ મળ્યો છે. જ્યોતીષ બરાબર ગણતાં, હરેક બાબતનો સ્પષ્ટ પુરાવો મળે છે એ ઉપલી બાબતથી સિદ્ધ થાય છે. સ્પષ્ટ ગણત્રી ઉપરાંત અદ્ભુત સમજશક્તિની પણ જરૂર છે.

પહેલા કાગળના સવાલ માટે આ કુંડળીમાં જોતાં પહેલાનો માલેક બુધ અને ગુરૂને સાતમાના માલેક સાથે બિલકુલ એસપેક્ટ થતી નથી. એજ દેખાડે છે કે, ભાગીદારી કરવામાં બીલકુલ લાભ નથી. વળી પહેલાનો અને સાતમાનો માલેક એ બેઉ ચર રાશીમાં છે, એક કેડન્ટ છે જ્યારે બીજો સકસીદન્ટ ભુવનમાં છે, એટલે એ જોગ પણ દેખાડે છે કે ભાગીદારીમાં લાભ નથી. શની બીજા ભુવને છે, જે ખુલ્લો શક દેખાડે છે, કે ભાગીદારીથી નફો મળશે કે નથી મળશે, અને તે શક પૈસા સંબંધી રહેવાથી ભાગીદારીમાં જય નહીં. વળી ચંદ્ર કે જે તમારા સીગ્નીફીકેટરોમાંનો એક છે, તે હરશચલ સાથે પાપદૃષ્ટિ ૯૦° અંશની કરવાને ત્રીજા ભુવન તરફ આગળ વધે છે. જે દેખાડે છે કે કોઈ તમારો ભાઇ અથવા પાડપાડોશી, એ બાબત માટે જુઠ્ઠી અફવા ઉડાવશે. વળી મંગળ તમારા ચોથા ભુવનનો માલેક, ચંદ્ર સાથે કે તમારા સીગ્નીફીકેટર સાથે કાંઇપણ એસપેક્ટ કરતો નથી જેથી ભાગીદારી કરવાને બીલકુલ સલાહ આપી શકાતી નથી. હવે **બીજો સવાલ કે જે પણ સાતમા ભુવનને લગતોજ છે.** તે તપાસતાં ઉપર પ્રમાણે લગ્નનો માલેક સાતમાના માલેક સાથે કંઇ

એસપેક્ટ કરતો નથી અને ૯૦° અંશની પાપદૃષ્ટિ બીજા ગ્રહ સાથે કરે છે. એ દેખાડે છે કે સવાલ કરનારના આશકનો પ્યાર કંઈ ધરખમ અને લાંબો વખત ટકી રહે તેવો નથી, વળી દશમાનો માલેક શુક્ર, ૯૦° અંશની પાપદૃષ્ટિ ગુરૂ સાથે કરે છે, કે જે ગુરૂ સાતમાનો માલેક છે. હવે દશમું ભુવન સવાલ કરનારની માતાનું અને સાતમું ભુવન આશકનું છે. દશમાનો માલેક પાપદૃષ્ટિ સાતમાને કરે છે, યાને સવાલ કરનારની માતા, પોતાની બેટીના આશકની વિરૂદ્ધ છે એમ ખુલ્લું દેખાય છે, જેથી પોતાની બેટીને સમજાવીને કારજ તોડી નાંખશે એ ખુલ્લું છે. વળી સ્ત્રીના લગ્ન બાબતમાં રવી મુખ્ય જોવાનો છે, તે રવી પણ, સાતમાના માલેક ગુરૂ સાથે કંઇ પણ એસપેક્ટ કરતો નથી, અને રવી જે ગ્રહ સાથે પહેલી એસપેક્ટ કરે છે તે ૯૦° અંશની પાપદૃષ્ટિ છે, એટલે એ જોગ સંધાવો કઠણ છે. હરશચલ ગ્રહ સાથે ચંદ્ર ૯૦° અંશની પાપદૃષ્ટિમાં આવે છે, એટલે કાંઇક કાગળ પત્ર મારફતે અંતમાં છુટા પડશે. વળી ચોથાનો માલેક મંગળ, પહેલા ભુવનના માલેક સાથે કંઇ એસપેક્ટ કરતો નથી એટલે એ કારજનું પરીણામ લગ્નમાં આવવાનું નહી, યાને લગ્ન કાંઇ થવાનાં નહી.

નોંધઃ—આ પ્રમાણે હરેક બાબતને લગતા સવાલો જવાબો જોવાની ટેવ રાખવી જોઇએ, અને ઘણા સવાલોની ચાલુ પ્રેકટીસ તથા તેનાં ફળ કહેવા પછીથી મળેલો અનુભવ, તથા જો ફળાદેશ ખોટો પડે તો, તેની ફરીથી ગણત્રી કરી, કારણ શોધી કાઢવાની ખંત વિગેરેથી, આ હોરારી વિદ્યા, કે જે મારફતે અસલના પંડિતો અને ગ્નાનીઓ આજની ઘડી લગીનું, બલ્કે હવે પછી પણ થનારી બાબતો હજારો વર્ષ અગાઉ જાહેર કરી ગયા હતા, કે જેની છુટી છવાઇ નોંધો તવારીખના હરેક તબકકે, હાલની માનવીની ઓલાદને મળી આવે છે. આ વિદ્યાનું બંધારણ, ધોરણ, ગણીત અને સમજ જેટલી બની શકે તેટલી સરળ અને સ્પષ્ટ બતલાવાની કોશેષ કરવામાં આવી છે. હરેક સવાલ બાબે જાણવાની સમજશક્તિ, લંબાણ વિચાર, અને પાકટ અનુભવની ઘણી જરૂર છે. જે ચાલુ પ્રેકટીસ અને ખંતીલા અભ્યાસથી મેળવી શકાય તેમ છે. હું અત્રે એમ કહેવા નથી

માંગતો કે, જ્યોતીષ વિદ્યા અને પ્રશ્ન કુંડળી યા કોઇ પણ ગણીતથી એક જ્યોતીષી જે કાંઇ કહે. તે સઘળું માન્ય કરવું. એવું કાંઇ કેજ નહી. કારણ આ વિદ્યા એટલી ભિન્ન ભિન્ન અને સૂક્ષ્મ છે, કે મોટા મોટા મહાન પંડિતો પણ એ વિદ્યાની તળેટીમાંજ ગોથાં ખાયા કરે છે; અલબત જેને દૈવ ઇચ્છાથી દિવ્ય દષ્ટિ ખુલી હોય તે, સાધારણ જ્યોતીષી કરતાં વધારે અંશે ખરૂં ફળ દર્શાવી શકે છે. એટલું છતાં, જો એક માનવી પ્રયત્ન કરે, તો તે ઘણું નહી તો થોડું પણ સત્ય બતલાવી શકે, અને ઘણા દાખલાઓમાં એંસી ટકા જેટલી ફત્તેહ મેળવી શકે તેમ છે. આ વિદ્યાનું ગણીત હીંદુશાસ્ત્ર તેમજ બીજાં શાસ્ત્રોમાં પુષ્કળ સુક્ષ્મ રીતે ભિન્ન ભિન્ન બતાવેલું છે. પણ હાલના લોભ અને લાલચમાં ફસેલા જ્યોતીષો પાકા જ્ઞાનની ગેરહાજરીમાં લેભાગુ તોડ જોડી કાઢી પોતાનું પેટ ભરવા સાથેજ વાત રાખે છે, જેથી આ શ્રેષ્ઠ વિદ્યા આજે હીણાય છે. ગમે તેવો વિદ્વાન પણ આ જ્યોતીષ વિદ્યાના સત્યને જરા પણ ખોટું કહી શકે તેમ નથી, કારણ કે આ વિદ્યા, પાકા ગણીત અને શ્રેષ્ઠ પાયા ઉપર રચાયલી છે; પણ અજ્ઞાન લેભાગુ જ્યોતીષોએ જુઠ્ઠા વહેમો અને ભળતી બાબતોનું તથા ધર્મને બહાને ખોટા આચાર વિચારોની ભેળમભેળ કરી આ વિદ્યાને હીણપસ્તીમાં નાંખી છે. હીંદુ જ્યોતીષ જો કે ગણીતમાં ઘણું સુક્ષ્મ છે, પણ હીંદુ જ્યોતીષીઓ સંપુર્ણ નવી કળાના યંત્રોની ગેરહાજરીમાં, તથા ચાલતા આવેલા રીવાજના ગણીત પ્રમાણે કાંઇ પણ તેમાં સુધારો વધારો, કે ભુલચુક સુધાર્યા વગર, એક જુના કાળના ધોરણ પ્રમાણે ચાલવાથી, તેઓ પોતાના ગણીતમાં ભુલથાપ ખાય છે, ને પરિણામે ખોટું ફળાદેશ વર્તવે જુઠ્ઠા પડે છે. આ હોરારી વિદ્યાની સમજણ તદન સ્પષ્ટ ને ખુલી છે, અને એજ ધોરણપર જન્મ કુંડળીના પણ સવાલોનો ફડચો કરી શકાય છે. જીજ્ઞાસુ અભ્યાસીને ભલામણ કરવાનું અત્રે લાભકારી થઇ પડશે કે, તેઓએ ખંત અને ચાલુ અભ્યાસથી આ મહાન વિદ્યાનો અભ્યાસ કરી તેનો લાભ, પ્રજાના અજ્ઞાન વર્ગને, લોભ લાલચથી દૂર રહીને, સત્યના માર્ગે આપવો, કે જેથી માનવીની આલ્હાદની નિષ્ફળતા ને આશાનાં કારણોથી પ્રકાશ મળશે.

ભાગ ત્રીજો.

"મુંદન" એસ્ટ્રૉલૉજી.

"Mundane Astrology."

દેશ પરદેશની પ્રજા, રાજ્ય, અને મુલકોને લગતું જ્યોતીષ.

હરેક મુલક, હરેક મુલકના લોકો, દેશ પરદેશનાં રાજ્યો, તથા દુનિયાના જુદા જુદા ભાગોમાં બનતા બનાવો, બની ગયલા બનાવો, તથા બનવાના બનાવો વિગેરે જોવાની ગણત્રીને (Mundane Astrology) "મુંદન એસ્ટ્રૉલૉજી" કહે છે.

જે પ્રમાણે માનવીની ખાસીયત, જન્મ, તેનું ભુત ભવિષ વિગેરે વર્તાય છે, તેમ આ ગણત્રીથી ઉપર લખવા પ્રમાણે જમીન, મુલકો, રાજ્યો, અને શહેરો, ત્યાંના લોકો, ત્યાંના રાજ્યનો કારોબાર, રેલ, આગ, રોગ, ધરતીકંપ વિગેરે અનેક બનાવો માલમ પડે છે. એ જ્યોતીષી વિભાગ સર્વ બીજા ગણીત કરતાં વધારે ઉપયોગી અને જરૂરનો છે. એક ચોક્કસ આસામીના કરતાં, હજારો આસામીની બનેલી પ્રજા, તેની તંદુરસ્તી, તેની ઉપર આવી પડનારી આફતો વિગેરે જાણવાની ઘણી અગત્ય છે. એ બાબતપર જો વિસ્તારથી લખીએ તો ઘણાં મોટાં પોથાં ભરાય, પણ અત્રે જગ્યાના સંકોચને લીધે જરૂરી અને ઉપયોગમાં આવે એવી બાબતો જણાવીશું.

૧. દર વર્ષે જ્યારે જ્યારે મેષ, કર્ક, તુલા અને મકર રાશીમાં સૂર્ય દાખલ થાય તે ઘડીપળની કુંડળી કાઢવી. એ કુંડળીને અંગ્રેજી પ્રમાણે **"ઇનગ્રેસ"** (Ingress) કહે છે. હવે એ કુંડળીના પહેલા

ઘરમાં જે રાશી આવે તે રાશી ઉપર મોટો આધાર એ કુંડળીના ફળના વખતનો રહે છે. જો મેષ, કર્ક, તુલા, મકર એ રાશીનું લગ્ન આવે તો તે કુંડળીમાં જે ફળ દર્શાવેલું હોય તેની અસર ત્રણ મહીના સુધી રહે. જો વરખ, સીંહ, વૃશ્ચિક, કુંભ એ રાશીનું લગ્ન આવે તો આખું વર્ષ બારે મહીના તે કુંડળીના ફળની અસર રહે. જો મિથુન, કન્યા, ધન, અને મીન એ રાશીનું લગ્ન આવે તો તે કુંડળીની અસર ૭ મહીના સુધી રહે.

૨. "**લ્યુનેશન**" (Lunation) હવે જે વખતે રવી ચંદ્રનું કંજંગશન ☽ ☌ ☉ કે ઓપોઝીશન ☽ ☍ ☉ થાય તે ઘડીની કુંડળી કાઢવી, એ કુંડળી બે રીતે જોવાય છે, એક તો ચંદ્ર કેઇ રાશીમાં આવેલો છે તે ઉપરથી ફળ માલમ પડે છે, અને બીજું તો ચંદ્ર કેવી કેવી જાતની સારી માઠી "એસપેકટસો" કરે છે, તે ઉપરથી માલમ પડે છે. જો ચાંદરાત, સૂર્ય જ્યારે મેષ રાશીમાં દાખલ થતો હોય, ત્યારે નજદીકમાંજ પડે, તો દર મહીને જરૂર ચાંદરાતની કુંડળી કાઢી જોવાથી ઘણી ચીજો માલમ પડશે. જો કોઇ સંક્રાન્તીની વખતે પુનમ, ઇન્ગ્રેસના ભુવનની નજદીકમાં પડે તો તે વર્ષે પુનમની, કુંડળી દર મહીને કાઢવી. એ લ્યુનર યાને ચંદ્રને લગતી કુંડળી, ઇન્ગ્રેસની મુખ્ય કુંડળીમાં જે ફળ અને જે જે એસપેકટસો જણાવેલી હોય, તે તે એસપેકટસો ક્યારે ફળ આપશે તે દેખાડે છે, એ ચંદ્રની કુંડળીઓની અસર ફક્ત એક મહીનાનીજ જાણવી.

૩. "**સૂર્ય ગ્રહણ**", જ્યારે પણ સૂર્ય ગ્રહણ થવાનું હોય, ત્યારે તે મહીનાની ચાંદરાતની કુંડળી જરૂર કાઢવી. ગ્રહણ લાગવાની ઘડી પળે જે કુંડળી કાઢવામાં આવે છે, તે ભુલ ભરેલું છે. તે માસના (New Moon) યાને ☽ ☌ ☉ નીજ કુંડળી કાઢવી જરૂરી છે, કારણ કે તેજ ઘણી ઉપયોગી છે, કારણકે તે કુંડળીની અસર, જેટલા કલાક અને મિનીટ સુધી ગ્રહણ ચાલુ રહે છે, **તેટલા વર્ષ અને મહીનાઓ સુધી** તેની અસર લંબાય છે, તથા તે અસરો ઘણી જોસાવર હોય છે. તેની અસર જે રાશીમાં ગ્રહણ થયું હોય તે રાશીને લગતા માણસ, તથા મુલકમાં ઘણીજ અસર કરે છે. તે ઉપરાંત જે દેશમાં તે ગ્રહણ

દેખાવ દે છે, ત્યાં પણ તેની અસર વિશેષ છે. એ પ્રમાણે સૂર્ય ગ્રહણને લગતી કુંડળી પણ દુનિયામાં થનારા ફેરફારોની વિગત જાણવાને ઘણી જરૂરની છે.

૪. **"ચંદ્ર ગ્રહણ"** જે મહીનામાં ચંદ્ર ગ્રહણ થાય, તે માસની ☽ ☍ ☉ પુનમની કુંડળી જરૂર કાઢવી, કારણકે જેટલા કલાક ને જેટલી મિનીટ સુધી ચંદ્ર ગ્રહણ રહે, **તેટલા માસ ને તેટલા દિવસ સુધી** તેની અસર દુનિયામાં રહે છે. એ ચંદ્ર ગ્રહણ જે રાશીમાં થાય તે રાશીના મુલક અને લોકોને તે વધારે અસર કરે છે.

૫. દરેક મુખ્ય મોટા ગ્રહો જેવા કે મંગળ, શની, ગુરૂ, હરશચલ, નેપચ્યુન વિગેરે ગ્રહો જ્યારે જ્યારે એક બીજા સાથે **"કુંજંગશન"** યાને યુતિમાં, અથવા તો **ઓપોઝીશન** યાને ૧૮૦ અંશની પાપદષ્ટિમાં આવે, તે વખતની પણ કુંડળી કાઢવી જરૂરની છે, કે તેની અસર અમુક મુલકમાં અને અમુક પ્રજાને કેવી રીતે સારી અથવા માઠી નીવડશે; કારણકે મહાભારત ફેરફારો એ સંયોગથી થાય છે.

મુંદન કુંડળીનાં બારે ભુવન તથા તેમાં રહેલા ગ્રહોનાં સારાં માઠાં ફળની સમજણ.

પહેલું ભુવન—કુંડળીનું લગ્ન યાને પહેલું ઘર બીજાં બધાં ઘરો કરતાં વધારે ઉપયોગનું છે. કારણકે જે પ્રજા અથવા જે મુલક માટે તે કુંડળી ઉત્પન્ન કરવામાં આવે છે, તે મુલકની પ્રજા, તે પ્રજાની હાલત, સુકાળ દુકાળ, તથા તંદુરસ્તી વિગેરે જોવાનું છે. હવે પહેલા ભુવનમાં જે રાશી હોય, તે પ્રમાણેની અસર આગળ કહ્યા પ્રમાણે રહે છે. પણ જો તેમાં કોઈ ગ્રહ બેઠા હોય તો તે ગ્રહ, અથવા તે રાશીનો માલેક, વિગેરે જેવી રીતે સાધારણ જન્મ કુંડળીનું ફળ જોવામાં આવે છે, તેમ હરેક ચીજ જોવી, એ પ્રમાણે દરેક ભુવનોમાં જે જે ગ્રહો અને રાશીઓ હોય તેવી તેવી અસર થાય છે, એમ જાણવું. જો શુભ ગ્રહ પહેલા ઘરમાં હોય તો પ્રજાને ઘણું લાભકારી અને સુખકારી ભર્યું જાણવું. જો પાપદષ્ટિમાં ગ્રહ પડયો હોય, નીચનો હોય, તો તેના પ્રમાણમાં તે ફળ સારૂં માઠું આપે છે,

જે સર્વે સમજ આગલા ભાગોના પ્રકરણોમાં આપેલી છે, તે અત્રે લાગુ પાડવી. જો પાપગ્રહ પહેલા ભુવને આવે તો પ્રજાને ઘણો ગેરલાભ ને નુકસાની વેઠવી પડે, પણ જો તે પાપગ્રહ ઉપર કોઈ સારા ગ્રહની દૃષ્ટિ હોય તો, તે દુઃખ થોડું ઘણું કમતી થાય. જો પહેલા ઘરમાં ચંદ્ર આવે ને ચાંદરાત પડતી હોય તો, તે મુલકમાં ઘણા ફેરફાર થવાનો સંભવ છે. તે ફેરફારનું ફળ ચંદ્ર જેવી જેવી એસપેકટ કરતો જાય, તેવી તેવી અસરો ઉત્પન્ન કરનારૂં જાણવું. જો રવી પડયો હોય ને સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો લાભકારી, પણ જો પાપ દૃષ્ટિમાં હોય તો નોકરો અને શેઠો વચ્ચે ખટપટ થાય, અને પ્રજાની તંદુરસ્તી સારી રહે નહીં. જો **ચંદ્ર** હોય ને સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો સ્ત્રીઓ તથા બચ્ચાઓને લાભ કરે તથા પ્રજામાં ઘણા સારા ફેરફાર થાય. જો ખરાબ દૃષ્ટિમાં હોય તો નાસીપાસી, નિરાશી, ને દુઃખ પ્રજામાં વધે. **બુધ** જો લગ્ને હોય તો વેપાર વધે, અને કેળવણી તથા એજ્યુકેશનનો બહોળો ફેલાવો કરે, પણ તેની અસર જેવી જેવી એસપેકટસમાં બુધ ઘેરાયલો હોય, તે પ્રમાણમાં સારી માઠી હોય છે માઠી દૃષ્ટિમાં બુધ, લાયબલ, નિંદા, તથા છાપાવાળાઓમાં ખટપટ ઉત્પન્ન કરનારો છે. જો **શુક્ર** પહેલા ભુવનમાં આવે ને સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો લગ્નો થાય, પ્રજાને સુખ મળે, સ્ત્રીઓ તથા બચ્ચાંઓને ફાયદો થાય, સાધારણ સુખાકારી ને તંદુરસ્તી પ્રજાની વધે, પણ જો પાપગ્રહોની યુતિ કે દૃષ્ટિમાં ફસ્યો હોય તો વ્યભિચાર. સ્ત્રીઓપર બળાત્કાર, બચ્ચાંઓને ભારી, તથા અનેક રીતે નુકસાન કરતા છે. જો **મંગળ** લગ્ને આવે તો તેનું ફળ ખરાબજ જાણવું. ખુનામરકી, હુલ્લડ, હડતાળ, ચોરી, ને પ્રજાની તંદુરસ્તીનું નખ્ખોદ વળે. લોકોમાં લડાઈનો જુસ્સો ઉત્પન્ન કરે, અને દરેક રીતે ખરાબજ સમજવો. જો **ગુરૂ** પહેલા ભુવને આવે તો દરેક ચીજે ઘણો સારો, સંતોષ, સબુરી, સુખ, સુકાળ, પુષ્કળ વેપાર, સારી તંદુરસ્તી અને મોટા પ્રમાણમાં લાભ થાય. જો પાપદૃષ્ટિમાં ફસેલો હોય તો તેના જોરના પ્રમાણમાં માઠી અસરને સરળ કરે છે. જે ભુવન માંહેલો ગ્રહ, લગ્ને રહેલા ગુરૂપર પાપદૃષ્ટિ નાંખતો હોય તે ભુવનને લગતી બાબતથી પ્રજા પીડાય તે જાણવું. **શની** જો લગ્ને આવે તો મહા બુરો જાણવો. જો

સારી દૃષ્ટિમાં હોય તોબી, અસંતોષ, દુકાળ, બેરોજગારી, મતફેર, કાવત્રાં, વેપારમાં ખોટ, ગરીબાઇ, તંગી, નાદુરસ્તી ઉત્પન્ન કરે, અને ખરાબ દૃષ્ટિમાં તો નખ્ખોદ વાળનારો જાણવો, યાને મહા કષ્ટ અને દુઃખ ઉત્પન કરે. જો ઘણીજ સારી દૃષ્ટિમાં આવ્યો હોય તો સહેજ પ્રજાને ચોંકેલાં, ચેતેલાં, અને ચોક્કસ બનાવે છે. **હરશાચલ** ગ્રહ જો પહેલા ઘરમાં આવે તો હુલ્લડ, જબરદસ્તી, જુલમ, રાજદ્રોહ તથા સરકારની સામે થાય. ખુનામરકી તથા સુલેહનો ભંગ થાય. જો સારી દૃષ્ટિમાં હોય તો નવી શોધો કરે, સુધારો કરે, તથા ચુનોચરા અને ઉત્સાહ ઉપજાવે. જો **નેપચ્યુન** ગ્રહ પહેલા ઘરમાં હોય તો, તો પ્રજામાં અસંતોષ ઉત્પન્ન કરે, છુપાં મંડળ ઉભાં થાય, વ્યભિચાર, દારૂ અને વ્યસન ઘણું થાય, આપઘાતો અને પાપ બેસુમાર થાય, અને પ્રજામાં ઘણો મોટો હાહાકાર કરી મુકે, મોટી ઉથલપાથલ થઈ જાય, અને દગો ફટકો ઘણો ઉભો થાય, એ ગ્રહ સર્વે વાતે ઘણો મોટો નુકસાન કરનારો છે. ખાસ કરીને એ દરેક ઉપર લખેલી વિગતોને માટે ગ્રહનું બળ તથા ઉંચ નીચ પ્રમાણ જરૂર જોવું. એજ પ્રમાણે બીજાં બાર ભુવનમાં તે દરેકને લગતી સારી માઠી અસરો જોવી. કુંડળીના **બીજા** ભુવનમાં પ્રજાની પૈસા સંબંધી હાલત, મહેસુલીખાતાની હાલત, બેંક, દલાલી, લોન, શેર, એક્ષચેન્જ, વેપાર વણજ વિગેરે સર્વે બાબત જોવી. **ત્રીજા** ભુવનમાં રેલવે કંપનીઓ, પોસ્ટલ અને તાર ખાતું, અને તેને લગતી સર્વે બાબતો, રેલવેના શેરો, રેલવેની મહેસુલ તથા કમાઇ, તથા દરેક જાતનાં લોકોમોટીવ ઇન્જીનોને લગતી બાબતો, મોટરકારો, ચોપડીઓ, ન્યુસપેપરો, લાયબ્રેરીઓ, અને દરેક **લીટરરી** બાબતોને લગતો ખુલાસો મળે છે. જો ચાંદરાત (New Moon) એ ત્રીજા ભુવનમાં પડે તો મોટો લાભ એ દરેક બાબતનો આપે. **ચોથા** ભુવનમાં હરેક ચીજ જમીન સંબંધી જોવાની છે, ખેડુત વર્ગ, ખેતીવાડી, પાક, જમીનના ભીતરના ખનીજ પદાર્થ વિગેરેને લગતી ખાણો (Mines), સરકારની વિરૂદ્ધ પક્ષની બાબતો જણાય છે, એ ઘરના કશપર (Cusp) જે રાશી આવે, અને તેની જે ડીગ્રી હોય, તેના પ્રમાણમાં ધરતીકંપ, જ્વાળામુખી, વિગેરે ગ્રહના પ્રવેશથી જાણવું. જ્યારે ચોથા ઘરના કશપર અમાસ માને

ચાંદરાત પડે, તો જરૂર ધર્તીકંપ થાય, જે રાશી હોય તે રાશી અને જે ડીગ્રી હોય તે ડીગ્રીને લગતા મુલકમાં થશે એમ જાણવું. **પાંચમું** ભુવન રંગરાગ, નાટક, બચ્ચાં, કેળવણી ખાતું, જન્મ પ્રમાણ, નિશાળો અને મોજમજાહના ધામોને લગતું છે. **છઠ્ઠું** ભુવન જાહેર પ્રજાની તંદુરસ્તી તથા જાહેર હાલત અને વ્યવસ્થા, ગરીબ મજુર વર્ગ અને ચાકરી કરનારાઓને લગતી બાબતો, વોલંટીયરશીપ, તથા પ્રજાની સેવા કરનારાઓ, લશ્કર, તથા દરિયાઇ લશ્કર ખાતાંઓ, સેલરો તથા લડાઇના સીપાઇઓ, મનવારો વિગેરેને લગતું જોવાની સમજ આપનારૂં છે. દરદ અને દુઃખ જે રાશી **છઠ્ઠા ઘરપર** આવે તે ઉપરથી જોવું, તથા સીકનેસ અને શારીરિક ભીતરનાં દરદો વિગેરે માટે આ ચોપડીમાં આપેલાં **મેડીકલ એસ્ટ્રોલૉજીનાં** પ્રકરણમાં તપાસવું. **સાતમું** ભુવન ઘણું અગત્યતા ધરાવનારૂં છે, કારણ કે એ ભુવનમાં પારકા મુલક પારકી પ્રજા, લડાઇ, તકરાર, રાજ્ય રાજ્યનો બંદોબસ્ત, કોલકરાર, સંધી, લગ્નો તલાક, અને જાહેર બીજી બાબતોને લગતો ખુલાસો આપનારૂં છે. **આઠમું** ભુવન પ્રજાના મરણ પ્રમાણ માટે ખાસ છે. વળી એ ભુવનમાં **મીલી કાઉન્સીલને** લગતી પણ બાબતો જણાય છે. જો ચાંદરાત કે અમાસ અને પુનમ એ ભુવનમાં થાય તો તે જરૂર તપાસવું. ચંદ્ર જો ખરાબ અને પાપદૃષ્ટિથી ઘેરાયલો હોય તો, સ્ત્રીઓ, તથા મોટા માણસોમાં મરણ નીપજે. આઠમા ભુવનમાં મંગળ હોય તો, મીલીટરી અને દાકતરી જ્ઞાનવાળાઓ મરે, આગથી મરણો નીપજે, **એકસીડન્ટો** થાય, લોખંડનો મોટો વેપારી મરે, અથવા તો તે વેપારને આગથી નુકસાન પુગે. **નેપચ્યુન** ગ્રહ આપઘાત, ઝેર, દવા, ડુબી જવાથી, તથા ઘેલાપણાથી મરણો નીપજાવનારો છે. **નવમું** ભુવન, ધર્મ અને ધાર્મિક વર્ગને માટે છે, કોર્ટ દરબાર, તથા દરેક "**લીગલ**" બાબતો, વહાણની સફરો, તથા દરિયા માર્ગેનો વેપાર તથા સાયન્સ, વિદ્યા, નવી શોધ વિગેરે બાબતો ઉપર અજવાળું નાંખનાર છે. **દશમું** ભુવન રાજા અથવા પ્રજાનો રાજકર્તા, અથવા પ્રેસીડન્ટ, વાઇસરોય, ગવરનર જનરલ, વિગેરે, રોયલ રાજકર્તાનું કુટુંબ, ઉમરાવો, તથા રાજની લગામ, એ સર્વે બાબત ઉપર ખુલાસો કરનારૂં છે. આ ભુવનમાં જો સૂર્ય અથવા ચંદ્ર ગ્રહણ પડે તો તે બાઝુંઝ.

ખરાબ પરિણામ જાણવું. જો ચાંદરાત (New Moon) એ ભુવનમાં પડે તો માન મર્તબો રાજવંશીનો વધે ને ઘણીક રીતે લાભ થાય. જો ચંદ્ર ખરાબ સ્થિતિમાં એ ભુવનમાં આવે તો રાજકર્તાનું મરણ નીપજે, એ માટે બીજા ગ્રહો પણ તપાસવાની જરૂર છે. અગિયારમા ભુવનમાં ખાસ કરીને પાર્લામેન્ટની બાબતો, હાઉસ ઓફ કોમન્સ, તથા તેને લગતાં હરેક કામકાજ ઉપર છે. બારમું ભુવન જેલ, બંદીખાનાં, વર્ક હાઉસીસ, ઇસ્પીતાલો, મેડહાઉસો, બદમાશોને સુધારનારાં મથકો, ધરમખાતાંઓ, ગુનાહ અને બુરાં કામો, જાસુસો અને ખાનગી દુશ્મનો વિગેરેનો પુરતો ખુલાસો આપે છે. હરેક બાબત આગલાં પ્રકરણોમાં જણાવી ગયા તેમ ગ્રહો, રાશીઓ, તેના માલેકો, તેના બળ, ઉંચનીચ ખાસીયત, તેની ડીગ્રી તેની એસપેકટસો તથા સમાગમ અને દૃષ્ટિ ગોચર પ્રમાણે આ "મુંદન" કુંડળી તપાસવી, અને તેને લગતાં અનેક ભુવનોને લગતી બાબતો જોવી. તથા **હોરારી એસ્ટ્રોલોજીનાં** પ્રકરણોમાં જણાવ્યા પ્રમાણે કુંડળીના કોઇ ભુવનની રાશીને લગતા કોઇપણ મુલકની વિગત જોવી; એ માટેની સમજણ હવે આપીશું.

મુંદન કુંડળીનું ફળ જોવાની રીત.

દર વર્ષે ચાર ઇન્ગ્રેસ (Ingress) યાને ચારે **સંક્રાંતિની** કુંડળી જરૂર કાઢવી, અને ત્યાર પછી દર મહીને નવો ચંદ્ર યાને ચાંદરાત થાય તેની કુંડળીઓ કાઢવી. એ સર્વેમાં મેષ રાશીમાં સૂર્ય દાખલ થાય છે તે વખતની કુંડળી જરૂર કાઢવી, કારણ કે તેજ કુંડળી આખા વર્ષનું ફળ આપનારી છે. ત્યાર પછીની બીજી કુંડળીઓ તો, તે પહેલી કુંડળીમાં દર્શાવેલી બાબતોને ચોક્કસ રીતે અને અનુક્રમે કયારે ફળ આપતી થાય છે તે જોવા માટે છે. મુખ્ય પાયો મેષ રાશીમાં સૂર્ય દાખલ થતાં, જ્યોતીષીનું વર્ષ બેસે છે, માટે એ કુંડળી ઘણીજ જરૂરની છે.

હવે સઉથી પહેલાં તો જોવું કે કુંડળીનું પહેલું ઘર યાને લગ્ન કોઇ રાશીનું છે. જો વરખ, સીંહ, વૃશ્ચિક અથવા કુંભ રાશીનું લગ્ન હોય તો, એ કુંડળીની અસર આખું વર્ષ થશે. જો મિથુન કન્યા, ધન, કે મીન રાશીનું લગ્ન આવે તો જાણવું કે એ (Ingress)

ઇન્ગ્રેસનું ફળ ફક્ત છ મહીના અસર કરશે. પણ જો મેષ, કર્ક, તુલા, મકર રાશીનું લગ્ન આવે તો જાણવું કે તેનું ફળ ફક્ત ત્રણ મહીનાજ અસર કરીને ખલાસ થશે, માટે એ પ્રમાણે બીજી કુંડળીઓ કાઢવી, નહી કાઢવી, તે સમજી લેવું. હવે પહેલે જોવું કે ઇન્ગ્રેસ કેઇ રાશીમાં પ્રવેશ કરે છે તે જોવું, કારણ કે જે ભુવનમાં ઇન્ગ્રેસ પ્રવેશ કરે તે ભુવનને લગતી ચીજોને લગતું સર્વે વધુ પ્રમાણમાં ફળ આપે. ત્યાર પછી પહેલા ભુવનને તપાસવું તથા તે ભુવનમાં જે રાશી હોય તેનો માલેક ગ્રહ તપાસવો કારણ કે તે ગ્રહ એ આખા વર્ષનો લોર્ડ ગણાય છે, અને ત્યાર પછી એક પછી એક ભુવનો જોતા જવું. તે માંહેલી રાશી, ગ્રહ, તેનાં બળ, રાશીનો માલેક, ઉંચ નીચ, તથા તેને કેટલી કેટલી ડીગ્રીની સારી અથવા પાપદૃષ્ટિ બીજા ગ્રહોથી થાય છે, તે સર્વે બીના ઘણા ધ્યાન અને ચોકસાઇથી જોવી. ધારો કે રવી જો કુંડળીના સાતમા ભુવનમાં આવ્યો, તો સાતમું ભુવન કુંડળીના લગ્ન યાને પહેલું ભુવન એટલે **પ્રજાની** બરોબર સામેનું યાને પારકી પ્રજાનું થયું. હવે તે પ્રજાને લગતી બાબતો સર્વે મોટે ભાગે આરંભે છે, હવે ત્રાન્ઝીટમાં જો મંગળ ફરતો ફરતો તે વખતે રવીની ઉપરથી પસાર થાય, તો જાણવું કે પારકી પ્રજામાં ગંભીર ખળભળાટ કરી મેલે, અને પારકા રાજ્યો સાથે ખટપટ ઉઠે. ધારો કે રવી અથવા ચંદ્ર દશમા સ્થાને આવે, અને જો મંગળ ત્રાન્ઝીટમાં તેની ઉપરથી પસાર થાય, તો જાણવું કે રાજકર્તા અથવા તો મહારાણી, કે કોઇ મોટા ઉમરાવનું મોત થાય, અથવા ગંભીર માંદગી ભોગવે અથવા મોટો એકસીડન્ટ થાય. એવી રીતે અનેક બાબતો તપાસવી, જે વાંચનારે આ પુસ્તકના આગલા પ્રકરણોનો અભ્યાસ કર્યો હશે તે ઘણી સારી રીતે આ બાબત સમજી શકશે.

ગ્રહણ વિચાર.

સૂર્ય ગ્રહણ મુંદન જ્યોતીષમાં ઘણો અગત્યનો ભાગ ભજવે છે, કારણ કે તેની અસર ઘણો લાંબો વખત સુધી રહે છે, તેટલા માટે દરેક સૂર્ય ગ્રહણની કુંડળી કાઢવાની ઘણી જરૂર છે. રવી અને ચંદ્રનું કંજંકશન થાય તેને સૂર્ય ગ્રહણ કહે છે, અને રવી અને ચંદ્રનું ઓપોઝીશન થાય તેને ચંદ્ર ગ્રહણ કહે છે. સૂર્ય ગ્રહણની કુંડળી

ગ્રહણ મધ્યાનમાં આવે તે વખતની કાઢવી નહી, પણ જેવી યુતી યાને કંજંગશન શરૂ થાય તે વખતનીજ કુંડળી કાઢવી, અને એવી રીતે જોતાં ચાંદરાત "ન્યુ મુન" (New Moon) અને પુનમ "ફુલ મુન" (Full Moon) એ બેઉ કુંડળી કાઢવાની જરૂર છે. ગ્રહણ જે મુલકમાં દેખાય તે મુલકમાં તેની ઘણી અસર થાય છે. તે ઉપરાંત જે રાશીમાં થાય, તે રાશીને લગતા મુલકો, જાત અને માણુસો તેમજ ચીજોને પણ અસર કરનારૂં છે. ચંદ્ર ગ્રહણની અસર ગ્રહણ પડતાં ઘણી જલદી માલમ પડે છે, પણ સૂર્ય ગ્રહણની અસર તો ઘણે વખતે લંબાણ સુધી માલમ પડે છે. જેટલું ગ્રહણ સંપૂર્ણ તેટલી તેની અસર વધારે રહે છે. જે ગ્રહણો દુનિયાના જે જે ભાગોમાં દેખાતાં નથી તે તે ભાગોમાં તેઓની અસર ઉતરતી નથી. હવે જે રાશીમાં ગ્રહણ પડે તે રાશીના મુલક ને પ્રજાને અસર કરવા ઉપરાંત, ગ્રહણ કુંડળીના લગ્ન તથા તેનો માલેક અને તેનું ભુવન, તેની ડીગ્રી, તેમજ બેઉની ડીગ્રી અથવા રાશીના અમલવાળા મુલકો શહેરો વિગેરેને અસર કરે છે.

જો ગ્રહણ વરખ, સીંહ, વૃશ્ચિક અને કુંભ રાશીમાં પડે તો તેની અસર ઘણી લંબાણ જાણવી. જો મેષ, કર્ક, તુલા, કે મકર રાશીમાં પડે તો તો ઘણા થોડા વખતમાંજ તેની અસર ઉતરી જાય છે. જો મિથુન, કન્યા, ધન કે મીનમાં ગ્રહણ પડે તો તેની અસર તુરત શરૂ થાય ને લંબાણ વખત સુધી રહે, પણ વચમાં ખાંચો પડે, યાને ગ્રહણ થતાં શરૂઆતમાં ફળ આપે, ને પછી અટકી જઇ વળી એકાએક ફળ આપવા માંડે.

જો ગ્રહણ મેષ, સીંહ ને ધનમાં થાય તો, ગાય ઢોર જાનવરો ને ચોપગાં મરે. કોઈ મોટા રાજવંશી અથવા જાહેર માણસનું ખુન થાય, અથવા બંધીખાને પડે. પ્રજામાં અસંતોષ ને કચ્કચ ઉભી થાય, લસ્કરી હીલચાલ થાય, લડાઇ થાય, આગ લાગે, તાવનો રોગ ચાલુ થાય, મરકીનું જોર વધે, મોંઘવારી થાય, ધાન્યનો પાક ઓછો થાય, ફળફળાદિમાંથી રસકસ ઉડી જાય, એ સર્વે ચીજો મોટે ભાગે જે મુલકને લગતી એ રાશીઓ માંહેલી, જે રાશીમાં ગ્રહણ પડે, તેને લગતાજ મુલકમાં વિશેષ ફળ આપે. જો ગ્રહણ વરખ, કન્યા કે

મકર રાશીમાં પડે તો દુકાળ પડે, અને તેનું કારણ હીમ પડવાથી, કરાથી હોય અથવા ધરતીકંપો થાય, ધાતુ વિગેરેની જમીનની ખાણોમાં હોનારત થાય, અને ખેતીવાડીને ઘણું મોટું નુકસાન પહોંચે. જો ગ્રહણ મિથુન, તુલા કે કુંભ રાશીમાં પડે તો દુકાળ પડે, માંદગી ઘણીજ થાય, ઉડતા રોગોનો પ્રવેશ થાય, તોફાનો અને વંટોળીઆઓ થાય, પવનના જોશથી લોકને ઘણું ખમવું પડે. જો ગ્રહણ કર્ક, વૃશ્ચિક કે મીન રાશીમાં પડે તો, સાધારણ પંક્તિના લોકોમાં મરણ પ્રમાણ વધે, લોકો ઘણા મરે, પશુ, પંખેરૂ તથા માછલીનો નાશ બેસુમાર થાય, જે ચીજો નદી કીનારે અથવા તો પાણીની અંદર રહેતી હોય તેને ઘણુંજ ભારી છે.

હવે નીચલા વિચાર પણ ધ્યાનમાં રાખવાની જરૂર છે. જો ગ્રહણ પૂર્વ તરફ પડે, તો તેની અસર આવતા ચાર માસ સુધીમાં થાય, અને તેના પહેલા ભાગમાં ફળ આપે. હવે પૂર્વ એટલે કે લગ્નવાળું ભુવન જાણવું. જો મધ્ય ભુવનમાં યાને દશમે ઘરે ગ્રહણ થાય તો ગ્રહણ દીવસથી ચોથા મહીનાથી આઠમા મહીના સુધીમાં ફળ આપે, અને એ ચાર મહીના માંહેલા વચલા ભાગમાં ફળ આપે. જો પશ્ચિમ ભુવનમાં ગ્રહણ પડે તો ગ્રહણ પડવાના વખતથી આઠમે માસથી બારમા મસા સુધીમાં ફળ આપે, અને ખાસ કરીને છેલ્લા વખતમાં ફળ આપે.

હવે ખરો સંભવિત ગ્રહણ ફળનો વખત, સૂર્ય ઉદય અથવા સૂર્ય અસ્તથી તે ગ્રહણ મધ્યાન થતાં સુધીનો વખત ગણવો, અને જેટલા કલાક થાય, તેટલા કલાકની મિનિટ કરી નાંખવી, પછી તેને ચારે ભાગવા, તો જે ભાગ આવે, તેટલા દિવસે તેનું ફળ જાણવું. ૨૪) કલાકનું એક વર્ષ એ હીસાબે ગણવું. હવે ગ્રહણનો વિચાર જોવાની ઘણીજ અગત્ય છે, કારણકે તેમાં પરીણામે જગતમાં મોટા ફેરફાર થાય છે, તેથી ગ્રહણના ગુણદોષ બરાબર પીછાણવા માટે નીચલી બાબતો જોવી.

દરેક રાશીને ત્રણ ભાગમાં વ્હેંચી નાંખી છે, અને રાશીનાં ૩૦ અંશ છે, તેમાંથી ત્રણ ભાગ કરી, દરેક ભાગમાં દશ અંશ રાખ્યા

છે, હવે જે રાશીમાં ગ્રહણ હોય, તે રાશીની કેટલી ડીગ્રીમાં ગ્રહણ થયું તે જાણવું જરૂરનું છે, પછી તે ડીગ્રી યાને અંશ, તે રાશીને લગતા કયા ત્રીજા ભાગમાં સમાય છે તે જોવું, જેનો કોઠો નીચે પ્રમાણે છે:—

કોષ્ટક.

અંશ	૧ થી ૧૦	૧૦ થી ૨૦	૨૦ થી ૩૦
મેષ રાશી	મેષ	સીંહ	ધન
વરખ	વરખ	કન્યા	મકર
મિથુન	મિથુન	તુલા	કુંભ
કર્ક	કર્ક	વૃશ્ચિક	મીન
સીંહ	સીંહ	ધન	મેષ
કન્યા	કન્યા	મકર	વરખ
તુલા	તુલા	કુંભ	મિથુન
વૃશ્ચિક	વૃશ્ચિક	મીન	કર્ક
ધન	ધન	મેષ	સીંહ
મકર	મકર	વરખ	કન્યા
કુંભ	કુંભ	મિથુન	તુલા
મીન	મીન	કર્ક	વૃશ્ચિક

જો ગ્રહણ નીચે પ્રમાણેની રાશીના અંશોમાં પડે તો તેનું ફળ:—

સૂર્ય ગ્રહણ.

મેષ રાશીમાં ૧° થી ૧૦° અંશમાં ગ્રહણ પડે તો લડાઇ, ખળભળાટ, ગેરસમજુતી, લશ્કરી હીલચાલ તથા હવામાં પવનનો જોશ વધારે થાય. જો ૧૧° થી ૨૦° અંશમાં હોય તો કોઇ મોટો માણસ અથવા રાજવંશી કેદ પડે, અથવા તો તેને દુ:ખ પડે અથવા તો મરે, ઝાડપાનનાં ફળનો નાશ થાય. જો ૨૧° થી ૩૦° મા અંશે પડે તો, કોઇ આબરૂદાર મોટા ખાનદાનની સ્ત્રીનું મોત થાય, જાનવરો ઘણાં મરે અને પ્રજાને દુ:ખ ને દિલગીરી વેઠવી પડે.

વરખ રાશીમાં ૧° થી ૧૦° અંશે ખોરાકીનો નાશ કરે, અનાજનો નાશ થાય; અને વેપારને ધોકો પહોંચે. ૧૧° થી ૨૦° માં મુસાફરી કરનારાઓને નુકસાન પચોંચે અને હમેલવાળી સ્ત્રીઓને હેરાન થવું પડે ૨૧° થી ૩૦° માં દુકાળ પડે.

મિથુનમાં ૧° થી ૧૦° અંશે ધર્મગુરૂઓમાં કલેશ ઉપજાવે, દ્વેષભાવ જાગે, અને નીતિ તેમજ ધર્મના કાયદાઓનું ઉલંઘન થાય ૧૧° થી ૨૦° માં અંશે ખુન, ચોરી, દર્યાઇ ચોરી, વિગેરેનો ઉપદ્રવ થાય. ૨૧° થી ૩૦° માં અંશે રાજ્યમાં આફત આવી પડે, રાજા મરે

કર્કમાં ૧° થી ૧૦° અંશે હવામાં બગાડો, અને રૂતુમાં ઘણો ફેરફાર કરે, ૧૧° થી ૨૦° અંશે નદીઓ સુકાઇ જાય, તથા સ્ત્રીઓના ગર્ભનો ક્ષય કરે, ૨૧° થી ૩૦° માં અંશે ઘણાં દરદોનો ઉપદ્રવ થાય.

સિંહ રાશીમાં ૧° થી ૧૦° અંશે અનાજની તંગી પડે તથા કોઇ રાજકુંવરનું મરણ થાય. ૧૧° થી ૨૦° માં અંશે રાજવંશીઓને તથા મોટા માણસોને ઘણી દિલગીરી ને દુઃખમાંથી પસાર થવું પડે. ૨૧° થી ૩૦° ધર્મનાં મકાનોનો નાશ થાય. ખરાબી થાય, દેવળો, ધર્મની જગ્યાઓને ખરાબ કરે, શહેરમાં લુંટો ચાલે, કોઇ શહેરને ઘેરો પડે.

કન્યા રાશીમાં, ૧° થી ૧૦° અંશમાં પડે તો કોઇ રાજા મરે, અને ભારે આફતમાં આવી પડે. ૧૧° થી ૨૦° માં દુકાળ પડે. ૨૧° થી ૩૦° માં ચિતારાઓ, કવિઓ, અને ભણેલા માણસોને બહુ દુઃખ ખમવું પડે, અથવા તો કેદમાં પડે.

તુલા રાશીમાં, ૧° થી ૧૦° અંશમાં મોંઘવારી થાય, દુકાળ પડે, હવામાં બગાડો થાય, ૧૧° થી ૨૦° માં દુકાળ ને કોઇ રાજાનું મરણ નીપજાવે. ૨૧° થી ૩૦° માં ઉમરાવ લોકોની માલમીલકતને નુકસાન થાય.

વૃશ્ચિક રાશીમાં, ૧° થી ૧૦° માં લડાઇ શરૂ થાય, ખુંના મરકી ચાલે, રાજદ્રોહ થાય, ૧૧° થી ૨૦° માં કોઇ સુલેહ સંપથી રહેતા રાજા અથવા મોટા માણસને નુકસાન પહોંચાડે, ૨૧° થી ૩૦° માં કોઇ જુલમી પેદા થાય, આળસાઇને ઉત્તેજન મળે, ધિક્કાર વધે ને પ્રબંધ બંધ કરવાની ફરજ પડે.

ધન રાશીમાં ૧° થી ૧૦° અંશે માનવીઓમાં દ્વેષભાવ ઘણો ઉભો થાય, ૧૧° થી ૨૦° માં ઊંટ ઘણાં મરે તથા ઝાડપાલો ખાનારાં જાનવરો ઘણાં મરે, ૨૧° થી ૩૦° માં ઘોડાઓ તથા લશ્કરને ઘણી અસર કરે.

મકર રાશીમાં ૧° થી ૧૦°માં મોટા માણસોને અસુખ થાય, તથા બંડ ઉઠે, રાજ્યમાં ઉથલપાથલ થાય. ૧૧° થી ૨૦°માં લશ્કરમાં મતફેર પડે ને લશ્કરમાંજ બંડ ઉઠે અને સીપાઇઓ તથા અમલદારોમાં ભારે ગેરસમજુતી થાય. ૨૧° થી ૩૦°માં દુકાળ પડે, રાજ્યમાં રાજા તરફથી કાંઇ હીલચાલ ચાલે.

કુંભમાં ૧° થી ૧૦° અંશે પ્રજાને દલગીરી ઉપજે, ૧૧° થી ૨૦° માં જાહેર ચોરીઓ, લુંટફાટ, બાળક સ્ત્રીઓપર જાસ્તી ગુજરે, દુકાળ અને ધરતીકંપ થાય, ૨૧° થી ૩૦° મા અંશે બકરાં, ઘેટાં અને જાનવરોની કતલ થાય.

મીન રાશીમાં ૧° થી ૧૦° અંશે નદીઓ સુકાઈ જાય તથા દરિયાના કીનારાપરના મુલકોમાં હેરાનગતી થાય. ૧૧° થી ૨૦° માં કોઇ મહાન પ્રખ્યાત માણસનું મોત થાય, માછલીઓનો નાશ થાય, દરિયામાં તોફાન થાય, મોજાંનું જોર વધે, ૩૧° થી ૩૦°માં લશ્કરીઓ પ્રજાપર પુષ્કળ જુલમ ગુજારે.

એ પ્રમાણે સૂર્યના અંશ તથા જે રાશીમાં ગ્રહણ થાય તે રાશીના અંશ જોવા, ને તે અંશને લગતા મુલકોમાં ઉપર પ્રમાણેની અસર જાણવી.

ચંદ્ર ગ્રહણ.

મેષ રાશીમાં ૧° થી ૧૦° માં અંશે જો ચંદ્ર ગ્રહણ પડે તો, તાવનો ઉપદ્રવ ઘણો થાય, જંગલોમાં આગ લાગે, સુકી ચીજો બળી જાય, તથા હવા સુકી થઇ જાય. ૧૧° થી ૨૦°માં મોંઘવારી, દુકાળ ચાલે, ૨૧° થી ૩૦°માં સ્ત્રીઓના ગર્ભ અધુરે જાય, અને સ્ત્રીઓને મહા દુઃખ થાય.

વરખ રાશીમાં ૧° થી ૧૦°મા અંશે જાનવરોમાં મરકી ચાલે, ૧૧° થી ૨૦°માં કોઇ રાણી મરે, બીયાંનો પાક ખરાબ થાય, અને જમીન પાક નહીં આપે. ૨૧° થી ૩૦°મા અંશે પડે તો સાપ અને પેટે ચાલનારાં જનાવરો પુષ્કળ સંખ્યામાં મરે.

મિથુન રાશીમાં ૧° થી ૧૦°માં નાટકના ધંધાદારીઓની હરીફાઇ ને દુશ્મની વધે. ૧૧° થી ૨૦°માં લશ્કરમાં ખળભળાટ થાય, પ્રજામાં મતફેર થાય. ૨૧° થી ૩૦°માં કોઇ મોટા જાહેર પ્રખ્યાત માણસનું મરણ નીપજે.

કર્ક રાશીમાં ૧° થી ૧૦°માં લડાઈ થાય, ૧૧° થી ૨૦°માં પ્રજાને કરમાં વધારો થાય, તથા પ્રજા દુઃખી ને દલગીર થાય, ૨૧° થી ૩૦°માં સ્ત્રીઓમાં મરણ પ્રમાણ ઘણુંજ વધે, અને પ્રજામાં દરીદ્રતા ઘણી આવી પડે.

સીંહ રાશીમાં ૧° થી ૧૦°માં કોઈ રાજાને એકસીડંટ થાય, અથવા કોઈ મોટો માણસ મરે, ૧૧° થી ૨૦°માં રાજાને મુસાફરી કરવી પડે, ૨૧° થી ૩૦°માં લશ્કર અને પ્રજામાં બંડ ઉઠે.

કન્યા રાશીમાં ૧° થી ૧૦°માં માંદગી, અને પ્રજામાં આફત, ૧૧° થી ૨૦°માં વકીલ અને સલાહકારીઓમાં આફત અને મતફેર, ૨૧° થી ૩૦°માં માનવીઓને માંદગી ઘણી થાય.

તુલા રાશીમાં ૧° થી ૧૦°માં ઘણાં મોટાં તોફાન થાય, ૧૧° થી ૨૦°માં હરેક ચીજ અને દરેક બાબતમાં ઘણુંજ ખરાબ. ૨૧° થી ૩૦°માં કોઇ મોટા જાહેર માણસનું મોત કરે, ચિંતા ઉપજે.

વૃશ્ચિક રાશીમાં ૧° થી ૧૦°માં ધરતીકંપ, મોટું તોફાન, વીજળીના ચમકારા વિગેરે થાય, ૧૧° થી ૨૦°માં ફળનો તેલનાં બીયાંનો પાક સુકવી નાંખે તથા હવામાં ઉડતા રોગો, તાવ, અને મરકી ફેલાય. ૨૧° થી ૩૦°માં મરકી, દુઃખ, સખત રોગો, ખુના મરકી, મારામારી ગમખારી વિગેરે થાય.

ધન રાશીમાં ૧° થી ૧૦°માં ચોરી, દગાબાજી થાય, ૧૧° થી ૨૦° માં ઘોડા અને બળદો ને ચોપગાં જાનવરો મરે, ૨૧° થી ૩૦°માં માણસ જાતમાં રોગ અને દુઃખ ઘણું ઉત્પન્ન કરે.

મકર રાશીમાં ૧° થી ૧૧°માં હગો ફટકો, અને દલગીરી ઉપજાવનારૂં, કોઇ ભલા અને જાહેર પ્રખ્યાત માણસનું ખુન થાય. ૧૧° થી ૨૦°માં લશ્કરીઓનો જુલમ વધે, કેદીઓપર સીતમ ગુજરે, અને ચોરી ને દગાબાજી ઘણી થાય. ૨૧° થી ૩૦°માં કોઇ રાજવંશીનું મોત થાય.

કુંભ રાશીમાં ૧° થી ૧૦°મા અંશે કોઇ રાજા માંદા પડે, ૧૧° થી ૨૦°માં પાક કમતી થાય, ને બીયાં નાશ પામે. ૨૧° થી ૩૦° માં દરેક બાબતમાં ગંભીર ફેરફાર થાય.

મીન રાશીમાં ૧° થી ૧૦મા અંશે દેવળો, ધર્મનાં મકાનો, અને ધર્મગુરૂઓને નુકસાન પહોંચે. ૧૧° થી ૨૦°માં કોઇ મોટા માણસનું મરણ થાય, ૨૧° થી ૩૦°માં મોટી ચોરી ને લુંટ થાય, અને દરિયા તથા ખુશકીમાં લુંટાણું ઘણું થાય, ને પ્રજાપર સીતમ ગુજરે.

આ ઉપર લખેલાં ફળો ચંદ્ર ગ્રહણને લગતાં છે, તે લખવા પ્રમાણે જ્ઞાનથી જોવાં.

મોટાં કંજંગશનોની દુનિયાપર અસર.

મોટાં કંજંગશનો યાને મોટા ગ્રહ જેવા કે **મંગળ, શની, ગુરૂ, હરશાચલ** વિગેરે એક બીજાની યુતીમાં કે સમાગમમાં આવે તેની અસર ઘણી તીવ્ર થાય છે. તે કંજંગશનો નીચે પ્રમાણે જાણવાં.

૧. **મંગળ અને ગુરૂનું** કંજંગશન દર ૨૭ મહીને પડે છે.

૨. **મંગળ અને શનીનું** કંજંગશન દર બે વર્ષે લગભગ પડે છે.

૩. **ગુરૂ અને શનીનું** કંજંગશન દર વીસ વર્ષે પડે છે.

૪. **શની અને હરશાચલનું** કંજંગશન લગભગ દર ૪૫ વર્ષે પડે છે. માટે જે રાશીમાં એ યુતી અને કંજંગશનો થાય તેની અસર તે રાશીને લગતા મુલકોમાં ઘણીજ ખરાબ થાય છે, અને ત્યાં ખાનાખરાબી થાય છે, અને એ કંજંગશનોની અસર, જ્યાં લગી એ ગ્રહો પાછા એવીજ રીતના સમાગમમાં આવે, ત્યાં લગી તેની અસર રહે છે,

મંગળ અને ગુરૂનું કંજંગશન ધર્મ સંબંધી અને નાણાં સંબંધી ખટપટ ઉભી કરનારૂં છે. **શની તથા મંગળનું કંજંગશન** લડાઇ, બળવો, ખુન, તથા રાજવંશીઓને ભયમાં નાંખનારૂં છે, દાખલા તરીકે શની મંગળનું કંજંગશન થવાના પરીણામે, કુંભ રાશીમાં થવાથી, રૂશીયા જાપાનની લડાઇ થઇ, કારણકે કુંભ રાશી રૂશીયાને લગતી છે, ત્યાર પછી તેજ કંજંગશન મીન રાશીમાં થયું ત્યારે પોર્ટુગલના રાજાનું ખુન થયું. હાલનું છેલ્લું કંજંગશન મેષ રાશીમાં થયું તેથી ઈંગ્લંડના રાજા કીંગ એડવર્ડનું મરણ નીપજ્યું, તે પછીનું કંજંગશન મંગળ શનીનું તા. ૧૬ મી ઓગસ્ટ ૧૯૧૧માં થયું, જે વરખ રાશીમાં હોવાથી ઈરાન તથા આયરલૅન્ડને તેનું ફળ ખમવું પડયું. **સઉથી મુખ્ય કંજંગશન શની તથા ગુરૂનું છે,** કે જે વીસ વર્ષે એકજ વખત થાય છે, ને તેની અસર હંમેશાં ચાલુ રહે છે. લગભગ બસો વર્ષ સુધી તેની અસર રહે છે, અને જ્યારે જ્યારે ગ્રહણ અથવા કોઇ બીજી એસપેકટસો ત્રાન્ઝીટમાં, જે રાશીમાં એ કંજંગશન થયું હોય, તે રાશીમાં થવાથી, ઘણી ભારી અસર તે વખતે થાય છે. છેલ્લું શની ગુરૂનું કંજંગશન ૧૯૦૧ ની સાલમાં મકર રાશીમાં થયું છે. શની અને હરશચલનું કંજંગશન મરકી અને દુઃખ તથા દુકાળ ઉપર અસર કરનારાં છે, એની અસર કેટલાંક વર્ષ સુધી ચાલુ રહે છે. હીંદુસ્તાનમાં ભયંકર મરકી ફાટી નીકળવાની આગમજ છેલ્લું શની અને હરશચલનું કંજંગશન વૃશ્ચિક રાશીમાં થયું હતું. જોકે એ કંજંગશનોપર કાંઈ ઘણું ધ્યાન આપવામાં આવતું નથી; પણ સમાગમમાં કોઈ વખતે એ કંજંગશનો ઘણીજ હૃદયભેદક અસર કરે છે, જેના પરીણામમાં ખાનાખરાબી અને સત્યાનાશી સિવાય બીજું કશું હોતું નથી.

ધરતીકંપ.

મુંદન એસ્ટ્રૉલૉજીમાં ધરતીકંપનું ફળ, દુનિયાના કયા કયા ભાગોપર અસર કરશે, તે જાણવાનું ઉપયોગી થઇ પડે છે. ધરતીકંપ થવાનું મુખ્ય કારણ ગ્રહણ તથા સ્થીર રાશીઓ જેવી કે વરખ, સીંહ, વૃશ્ચિક અને કુંભ તથા ખાસ કરીને વરખ તથા વૃશ્ચિક રાશીમાં જે ગ્રહો હોય તેની ચાલ ઉપરથી માલમ પડે છે.

૧. ખાસ કરીને ધરતીકંપ, ગ્રહણ પડવા પછી થોડાજ વખતમાં થાય છે; અને ખાસ કરીને જે મુલકમાં ગ્રહણ "મેરીડિયન" અથવા "નાદીર" માં પડે છે, તેમાં જરૂર ધરતીકંપ થવાનો ઘણો ભય રહે છે. વળી ગ્રહણ વખતે જો કોઇ ગ્રહ સ્થુલ રાશીમાં હોય, તો તે ગ્રહનો તે વખતે જે મુલકમાં ઉદય, અસ્ત, કે મધ્યાન અથવા નાદીર થતો હોય, તે તે મુલકમાં ધરતીકંપ થવાનો સંભવ છે.

૨. દાખલા તરીકે જો શની તે વખતે સ્થીર રાશીમાં હોય, અને મેરીડિયનથી ૪૫ અંશે દુર હોય, તો તે પ્રમાણે મેરીડિયનથી જેટલી ડીગ્રી દુર હોય, તે પ્રમાણે આગળ કે પાછળના મુલકમાં ધરતીકંપ થાય.

૩. ઘણું કરીને જ્યારે વરખ અથવા વૃશ્ચિક રાશીમાં ગુરૂ, શની, હરશચલ, મંગળ ગ્રહ આવેલા હોય ત્યારે ધરતીકંપ થવાનો ઘણો સંભવ છે.

૪. મોટાં કંજંગશનો જ્યારે કુંડળીના ચોથા ભુવનમાં થાય છે, ત્યારે પણ ધરતીકંપ થવાનો સંભવ છે. દાખલા તરીકે એવાં કોઇ મોટાં કંજંગશનનો ટાઇમ સાંધી, તે ટાઇમની કુંડળી કાઢવામાં આવે, અને તે કંજંગશન જો તે કુંડળીના ચોથા ભુવને પડે, તો તે વખતે જરૂર ધરતીકંપ થાય.

૫. જ્યારે બૃહસ્પતી વરખ અથવા વૃશ્ચિક રાશીમાં હોય અને તેની સાથે બુધ જો પેરેલલમાં અથવા તો ઓપોઝીશનમાં આવ્યો હોય તો ઘણોજ ગંભીર ધરતીકંપ થાય.

૬. જો મેષ, કર્ક, તુલા અને મકર એ રાશીઓની પહેલી ડીગ્રીમાં જો ઘણા ગ્રહ એકઠા થાય તો જરૂર ધરતીકંપ થાય.

૭. જ્યારે મોટા ધુમકેતુઓ, દુનિયાની નજદીકમાં, અથવા તો સૂર્યની નજદીકમાં ફરતા ફરતા આવી લાગે છે; તો તે મુલકમાં જરૂર ધરતીકંપ થાય.

ધુમકેતુ.

કોમેટ યાને ધુમકેતુને માટે અસલનારેથી જગજાહેર છે કે, જ્યારેબી તેઓ આ દુનિયાપર દેખાવ દે છે, ત્યારે ઘણાં માઠાં પરીણામો

બને છે. મરકી, દુકાળ, લડાઇ વિગેરે ઘણા ગંભીર બનાવો તે વર્ષોમ બને છે. છેલ્લો ૧૯૧૦માં હેલીસ કોમેટ ફરીથી નજરે પડયો હતે એ નજરે પડવાની લગભગ બે વર્ષ અગાઉથી ધરતીકંપ થયા હતા.

એવું કહેવામાં આવે છે કે જ્યારે ધુમકેતુ યાને કોમેટનો ઉદય પૂર્વ તરફ થાય, તો તે નિશાની હવે પછી કોઈ પેદા થનારા પયગમ્બ અથવા ધર્મ શીખવનારની જન્મ થવાની અગમચેતી તરીકે લેખા છે. જો મધ્ય આકાશે અથવા દશમા સ્થાને જો ઉદય થાય તો, કો રાજવંશીની મોટાઇ થાય છે, અથવા મોટો નવો પાદશાહ પેદા થા છે. પણ જો પશ્ચિમ યાને સાતમા ભુવનમાં ધુમકેતુ ઉદય થાય ત ઘણી મોટી ખાનાખરાબી થવાનો સંભવ જરૂર હોયજ છે. જો મે કર્ક, તુલા, મકર એ રાશીમાં ઉદય હોય તો દેશનો રાજા મરે અથવ તો કોઇ મોટો માણસ મરે. જો વરખ, સીંહ, વૃશ્ચિક અને કુંભ એ રાશીમાં ધુમકેતુ હોય તો પારકા મુલકો સાથે લડાઇ કરવી પડે તથા ચઢાઇ થાય, જો મિથુન, કન્યા, ધન અથવા મીનમાં હોય તો દેશમાં મોટો દુકાળ પડે ને ખરાબી થાય. જો કુંડળીને નવમે સ્થાને ધુમકેતુ હોય તો ધર્મની મોટી ઉથલપાથલ અને નિંદા થાય. બારમ સ્થાને અનાજનો દુકાળ પડે, અને આઠમા સ્થાને ઘણાં મોત થાય જે રાશીમાં પહેલો ધુમકેતુ દુનિયાને જણાય, તે રાશીને લગતા મુલકોમ તેની ઘણી ગંભીર અને ખરાબ અસર થાય છે. ધુમકેતુ અથવા તો પુંછડિયા તારા આ દુનિયામાં દેખાવ દે, એ બાબતનું ફળ એ છે કે તેથી દુનિયામાં મહાન ફેરફારો થવાની વકી છે. ઇતિહાસમાં એવા દાખલા ઘણા નોંધાયલા છે. કહે છે કે અસલના વખતમાં જેરૂસલમ શહેર ઉપર એક લાંબી પુંછડીવાળો તારો એક વર્ષ સુધી ચાલુ દેખાયા કીધો, જેથી ત્યાર પછી રોમનોના હાથે જેરૂસલમનો નાશ થયો. હાલમાં ૧૯૦૩ ની સાલમાં કુંભ રાશીમાં એક પુંછડિયો તારો જોવામાં આવ્યો હતો. હવે કુંભ રાશી રશીયાના મુલકને લગતી છે, તેથી રૂશ જાપાનની લડાઇ થઇ અને તેમાં રશ્યાની હાર થઇ, વળી એ બાબેનું જ્યોતીષી ગણીત એમ છે કે જ્યારે ધુમકેતુ જે રાશીમાં જેટલા અંશ હોય, તે રાશીમાં રવી તેટલા અંશનો જ્યારે થાય, ત્યારે તેનું પુરૂં ફળ મળે છે. દાખલા તરીકે કુંભ રાશીમાં પુંછડિયો તારો

૧૯૦૩ માં રશ્યાની રાશીનો થયો, હવે ફેબ્રુઆરી મહીનામાં રવી, અંગ્રેજી પ્રમાણે કુંભ રાશીનો થાય છે, ત્યારે ફેબ્રુઆરી માસમાંજ રૂશ્યાએ જાપાન સાથ લડાઇ શરૂ કીધી હતી.

ચાલુ રોજની એસપેકટો.

રાફાએલની એફીમરીમાં દર વર્ષે, રોજની દરેક કલાકની ગ્રહોની એક બીજાં સાથની એસપેકટસો આપેલી હોય છે. એ રોજની એસ-પેકટસો જો ધ્યાન રાખી તપાસવામાં આવે તો તેથી ઘણીક બાબતો આગમજથી માલમ પડી શકે છે, કારણ કે ઇન્ગ્રેસ કુંડળી, ચાંદરાત યાને ન્યુ મુનની દર મહીનાની કુંડળી વિગેરેનું ફળ એ રોજની એસપેકટસો દેખાડી આપે છે. અને જે જે બાબતની એસપેકટસો ન્યુ મુનની દર મહીનાની એસપેકટમાં હોય છે, તેનું ફળ સ્પષ્ટ દેખાડી આપે છે. જેમકે:—ચોક્કસ દિવસે બુધ અને મંગળ એક બીજાને ૯૦ અંશની પાપદૃષ્ટિ કરે છે, અને એ બે માંહેલો એકબી ગ્રહ જો ન્યુ મુનની કાઢેલી તે મહીનાની કુંડળીના બીજા ભુવને પડેલો હોય તો જાણવું કે આ દિવસ પૈસા સંબંધી બાબતમાં યાને નાણાં બજારમાં ઘણો કમનસીબ જશે, અને જો તે બળવાન થઇને પડેલો હોય અથવા પાપદૃષ્ટિ બરાબર અંશથી અંશ સુધી હોય, તો તે વખતનાં ન્યુસપેપરો વાંચ્યા કરવાથી દરેક ઠેકાણે એ દિવસે પૈસા સંબંધી નુકસાની, ખોટ અથવા દેવાળાં, કે કાઇ પણ નાણાં સંબંધી બાબતની માઠી ખબર આવ્યા વગર રહેશે નહી, અને એવી રીતે દરરોજની હરેક બાબતો વિચારવાની તક મળે છે, માટે એ બાબતના ખંતીલા અભ્યાસની જરૂર છે. હવે વળી એમ પણ છે કે મુંદન અને ન્યુ મુનની કુંડળીઓ ઉપરાંત, રવી, ચંદ્ર, ગ્રહો વિગેરે એક બીજા સાથે જે હરપળે જુદી જુદી દૃષ્ટિમાં પંચાંગ પ્રમાણે આવે છે, તેઓ પોતે પણ જુદી જુદી અસરો તે દિવસોપર અને પોતાના અમુક વખતપર (કે જે વખતની ઘડી પળ પણ રાફાએલની એફીમરીમાં આપેલી છે) જુદી જુદી અસર કરે છે, જેમકે:—શુક્ર જો શની, મંગળ, કે હરશચલ ગ્રહની સાથે ૯૦ અંશ કે ઓપોઝીશનની પાપદૃષ્ટિમાં આવે તો જાણવું કે, તે સમયે પ્યાર, મહોબત, ઘરસંસારી અને બીજી સાધારણ બાબતોને

માટે ઘણોજ ખરાબ જાણવો. જ્યારે હરશચલ ગ્રહ ઘણોજ નીર્બળ અથવા સખત પાપદૃષ્ટિમાં પડેલો હોય, ત્યારે જાણવું કે પાર્લામેન્ટમાં, રાજસભામાં, સરકારી સભાઓમાં ઝગડો, વાદવિવાદ, તકરાર અને મતફેર જરૂર થશે, અને સમાધાનીથી કામ આગળ ચાલશે નહી. ખાસ કરીને ચંદ્રની દરરોજની એસપેક્ટ શુભ અશુભ મહુરતો દેખાડે છે.

અમુક ગ્રહ મુંદનમાં કઇ બાબતનો માલેક છે.

રવી, ચંદ્ર અને ગ્રહો મુંદન કુંડળીમાં અમુક ચીજના સીગ્નીફીકેટર કહેવાય છે, યાને ચોક્કસ ગ્રહ ચોક્કસ પ્રજા, ચોક્કસ મંડળ, ચોક્કસ રાજ્ય વિગેરે હરેક જુદી જુદી ચીજોપર મવકલ છે, જે ખુબ ધ્યાનમાં ગોખી રાખવાની જરૂર છે.

રવી—રાજા, ઉમરાવો, માજીસ્ટ્રેટો, જડજો, પ્રધાનો અને હરેક સીવીલિયન કે મોટી લાયકાતવાળા શખ્સ દર્શાવે છે.

ચંદ્ર—સાધારણ પ્રજા, ખાસ કરીને સ્ત્રીઓ પ્રજાનાં ટોળાં, સાધારણ હરેક જાહેર પ્રજાને લગતી બાબતો દર્શાવે છે.

બુધ—ન્યુસપેપરવાળા, છાપાખાનાવાળા, પરમુલકના એલચીઓ, ધંધાદારીઓ, વેપારીઓ, હુનર ઉદ્યોગ અને કેળવણીખાતાં તથા સાહિત્યને લગતી હરેક બાબતો ઉપર મવકલ છે.

શુક્ર—સ્ત્રીજાતી, પેન્ટર, ચિતારો, ગવૈયો, એકટર, લગ્ન, છોકરાં બચ્ચાં, અને જન્મ પ્રમાણ વિગેરે દેખાડે છે.

મંગળ—લશ્કરી સીપાહી, સરજન, દરિયા અથવા ખુશકીના લશ્કરી અમલદાર, લડાઇ કજીયો. ખટપટ. આગ, ધરતીકંપ વિગેરે બાબતપર મવકલ છે.

ગુરૂ—ધર્મ, ધર્મગુરૂઓ, અને ધર્મને લગતી બાબતો, જડજો, વકીલો, બેન્કરો, વેપારીઓ તથા હરેક કોર્ટ દરબારને લગતી બાબતો પર મુવકલ છે.

શની—આ ગ્રહની ખાસ અસર બુઝર્ગ માણસોપર, માલગુજાર યાને જમીનના માલેકોપર, ખેડુતોપર, કોલસાની તથા બીજી ખાણોપર, તથા જમીનમાંથી મળેલા અન્ન ધાન્યપર છે.

હરશચલ—રેલ્વે ઉપર, સોસાયટીઓપર, એશોસીએશનો, પાણી અને ગોસખાતાંપર, હડતાલ, હુલ્લડ, અને એવી ખટપટો, કારપોરેશન, મ્યુનીસીપાલીટી, બલુન અને હવાને લગતાં સાંચાકામો, સાયન્સને લગતી શોધખોળ, એનારકી, રાજદ્રોહ, વિગેરે ઉપરાંત હાઇક્લાસના એરીસ્તોક્રેટીક મંડળો વિગેરેપર મવકલ છે.

નેપચ્યુન—સોસીયેલીઝમ, સફરેગેટસ, રાજદ્રોહ, છુપી મસલત, દગો, ચોરી લુચ્ચાઇ, દિવાળાં, વિશ્વાસઘાત, હરેક નિર્લજ અને કાયદાની વિરૂદ્ધ તથા રીતિનીતિથી ઉલટી બાબતો અને કામો, બોગસ જુટ્ટી કંપનીઓ, અને હરેક હલકી અને સર્વેથી નીચમાં નીચ કર્ત્તવ્યો અને હવસો છે.

નોંધઃ—હવે દરેક બાબતમાં ગ્રહનું ભુવન રાશી વિગેરે જરૂર તપાસવાં, જેમકે જો નેપચ્યુન ગ્રહ દશમા ભુવને ઈન્ગ્રેસની કુંડળીમાં કે બીજી મુંદન કુંડળીમાં આવે તો જાણવું કે **સોસીયાલીસ્ટો,** રાજા તથા સરકારની સામે એજીટેશન ચલાવશે. નેપચ્યુન જો બારમા સ્થાને આવે, તો ઇન્સ્ટીટયુશનોને લગતી નાલેશી બાહેર આવે, નિંદા થાય, અને એવાં ખાતાંઓને લગતા માઠા સમાચાર મળે. એ પ્રમાણે ગ્રહ તથા તે જે ભુવનમાં હોય તેને લગતી સર્વે હકીકત જોઈ તપાસીને વિચારવી.

જુદા જુદા દેશ પ્રદેશની હકીકત માટે મુંદન કુંડળી કાઢવાની રૂઢી ને કાયદા.

મુંદન કુંડળી તદન સ્પષ્ટ કાઢવાની જરૂર રહેતી નથી, ગ્રહ અને રાશીના અંશજ ફક્ત હોય તોપણ ચાલે તેમ છે. એફીમરીમાં સાઇડ્રીયલ ટાઇમ ગ્રીનીચ મીન ટાઇમનો આપેલો હોય છે, તે સાઇડ્રીયલ ટાઇમ પ્રમાણે વિલાયતની કુંડળી કાઢવી. રવીનો ઈન્ગ્રેસ યાને સંક્રાંતી અથવા અમાસ કે પુનમની કુંડળી કાઢવી હોય અને તે વિલાયતની નહીં કાઢતાં કોઈ બીજા મુલકની કાઢવી હોય તો, નીચે પ્રમાણેના કાયદા પ્રમાણે કુંડળી કાઢવી.

૧. પહેલે વિલાયતની લંડનના લગ્નપત્રા તથા એફીમરીનાં સાઇ-ડ્રીયલ ટાઇમ પ્રમાણેની કુંડળી જેમ સાધારણ જન્મ વખતે કાઢીયે છીએ, તેમ કાઢવી.

૨. બીજું જે મુલકની કુંડળી કાઢવી હોય તે મુલકની લેટીત્યુદ તથા લોંજીત્યુદ લેવી અને તેને (આગલા ભાગોમાં આપેલા કોષ્ટક પ્રમાણે) અંશમાંથી કલાકમાં ફેરવવી, જો કોષ્ટક પ્રમાણે નહીં ફેરવી શકાય તો દરએક ડીગ્રીની ચાર મિનીટ, અને દરએક મિનીટની ચાર સેકન્ડને હીસાબે, લોંજીત્યુદ તથા લેટીત્યુદના અંશને ફેરવી નાંખવા.

૩. ત્રીજું જે પરદેશની કુંડળી કાઢવી હોય તેની લોંજીત્યુદ જો ગ્રીનીચની **પુર્વે** (east) હોય તો, વિલાયતના સાઇડ્રીયલ ટાઇમમાં, **લોંજીત્યુદના** મેળવેલા કલાક તેમાં **ઉમેરવા.** જો **પશ્ચિમ** તરફની **લોંજીત્યુદ** હોય તો, (જરૂર પડયે ૨૪ કલાક ઉમેરી) પછી લોંજીત્યુદના **મેળવેલા** કલાક **બાદ** કરવા. જે આવે તે, તે મુલકનો સાઇડ્રીયલ ટાઇમ જાણવો પછી તે મુલકને લગતા લગ્નપત્રામાંથી જોઇને કુંડળી હંમેશ પ્રમાણે કાઢવી.

૪. ચોથું ફક્ત કુંડળીજ દેશપરદેશના ઉપર દર્શાવેલા **લોકલ ટાઇમ પ્રમાણે કાઢવી,** પણ ગ્રહ તો જેટલે અંશ કળાએ લંડનની કુંડળીમાં આવે તેટલેજ અંશ કળાએ એમનાં એમ, જે લોંજીત્યુદની કુંડળી કાઢી હોય તેમાં મુકવા. ફક્ત ભુવનોના કશપરની રાશીનાંજ **અંશ કળામાં** વિલાયત કરતાં **સહેજ** વધતો ઓછો **ફરક પડશે,** બાકી **તો ગ્રહ** તો એકજ અંશ કળાના સર્વમાં ચાલશે, કારણકે ગ્રહનું **પ્રમાણ** તો આખી દુનિયામાં એકજ સરખું જાણવું.

ભાગ ત્રીજો સમાપ્ત.

ભાગ ચોથો.

"મેડીકલ." એસ્ટ્રૉલૉજી.

આ ચોથા ભાગમાં માનવીની ઓલાદને ગ્રહો સાથે કેટલો સંબંધ છે, ગ્રહોની ગતિના વાઇબ્રેશનથી માનવીના શારીરિક બંધારણ ઉપર કેવી કેવી અસર થાય છે, તથા હરેક પ્રકારના વ્યાધી કેમ ઉત્પન્ન થાય છે, અમુક માનવીનો બાંધો કેવો છે, દુઃખ દરદને લગતી બીજી અનેક બાબતો, દુઃખ દરદથી નીપજતાં મરણો, તેનાં કારણ, એ સર્વે હજારો વર્ષોના જુદા જુદા અભ્યાસીઓ, જ્ઞાનીઓ, અને વિદ્વાનોએ અનુભવેલી, અજમાવેલી, અને ખાત્રી કરેલી બાબતોથી તેનું વિદ્યા-અનુસાર ફળ દર્શાવવામાં આવ્યું છે.

કહે છે કે "પરમાણુઓના કાયદા પ્રમાણે (Atomic Law) વિદ્વાનો ઉત્પત્તિનાં કારણભૂત લેખે પરમાણુંઓની ગતિને લેખે છે, અને કહે છે કે એક મોટો નેબ્યુલી (યાને પરમાણુંઓનો જથ્થો) પોતાની અતિ ઝડપી ગતિને લીધે ફાટયો કે જેમાંથી હજારો સૂર્યના જેવા તેજસ્વી જથ્થાઓ બહાર પડયા, અને તેઓ પણ પોતાની ગતિમાં એટલા તો ઝડપથી ફરવા લાગ્યા, કે ચોક્કસ કુદરતી દબાણોને લીધે તે ફાટીને તેમાંથી એક મોટો સૂર્ય ઉત્પન્ન થયો, તે સૂર્ય પોતાની અતિ ઝડપે ફરતાં, તેના ભાગો માંહેથી હાલનું આપણું ગ્રહ મંડળ છુટું પડી, પોતપોતાની ગતિ પ્રમાણે ફરવા લાગ્યું, એ ગ્રહ મંડળમાં આપણી પૃથ્વી પણ એક ગ્રહ ગણાય છે, અને એ પૃથ્વીના હજારો કાળના ઝડપી ફરવાથી પૃથ્વીના ગોળા માંહેલાં અણુંઓ, જુદા જુદા પ્રકારનાં અણુંઓ સાથે ભેળાવાથી, જડ પદાર્થની અને હરેક વસ્તુની, પ્રાણી મંડળ, અને ઝાડપાન વિગેરે સર્વ ચીજોની ઉત્પત્તિ થઈ. એ પ્રમાણે (Atomic Law) પ્રમાણુંઓના કાયદાના સત્તાને આધારે, માનવી કે જે પણ એક

પ્રમાણુઓથી બનેલું શરીર ધરાવે છે, તો દુનિયાની હરેક પેદાશ જડ-વાદ અને તેથી પણ ચઢતી કળાનાં અણુંઓ અને શક્તિઓ સાથે તે સંબંધ ધરાવે છે. હાલના વખતમાં વિદ્યાથી પુરવાર થયું છે, કે અણુદીઠ સૂક્ષ્મ પરમાણુઓને વાઇબ્રેશન મારફતે, હવા માર્ગે એકથી બીજી જગ્યાએ મોકલી અસર થઈ શકે છે, (દાખલા તરીકે વાયરલેસ, ટેલીગ્રાફી, ટેલેપેથી વિગેરે) તો તેજ પ્રમાણે ગ્રહોનાં અણુંઓ, પોતાની ઝડપી ચાલ અને જુદી જુદી ગતિઓથી, હરેક પ્રકારની ગતિનાં વાઇબ્રેશન કરે છે, જે આકર્ષણના કાયદા પ્રમાણે, એક બીજા તરફ ખેંચાઇને ભેળાય છે, અને તે ભેળાયલી જુદી જુદી શક્તિઓ, ફરીને પોતાની ગતિ મારફતે બીજી ગતિઓ ઉત્પન્ન કરે છે, જે ગતિઓ પોતાને ખેંચાણ કરતી તેવીજ બીજી ચીજોમાં આમેજ થઈ, ભેળાઇને ચોક્કસ ફેરફારો કરે છે, અને એ ફેરફારોને આધારે આ જગતની ચાલુ ગતિ અને રચનાથી સર્વે લીલા વ્યાપી રહી છે.

હવે દુઃખ દરદ અને વ્યાધીની બાબત ઉપર આવતાં જણાવીશું કે હજારો વર્ષ આગમજ પહેલવહેલી દવા દારૂની શોધ થવા અગાઉ, ફક્ત ગ્રહોની ચાલ અને ભક્તિભાવથીજ દુઃખ દરદોનો ઉપચાર કરવામાં આવતો હતો. જેની સાહદતો, હજારો વર્ષની જુની વિદ્યાઓ અને રાહરસમો જે અસલના ઇજીપશીયનો તથા બીજી પ્રજાઓએ ગ્રહની ચાલ ઉપરથી અનુભવ, અખતરા, અને અજમાયસથી પુરવાર કરેલા દાખલાઓથી નોંધાયલી છે. આ ચાલુ જમાનામાં "પેરાસેલ્સસે" (Paracelsus) એ વિદ્યાના અખતરા અને અજમાયસ કરીને શરી-રનાં બંધારણ અને દુઃખ દરદોને તથા ગ્રહોની ગતિને કેટલો સંબંધ છે, તથા ગ્રહોનાં વાઇબ્રેશનની અસરથી શું શું પરીણામો નીપજે છે, તે સર્વે બાબતને લગતી વિદ્યા રચી છે, જેને "*Medicina adepta*" કહે છે. આ કાંઈ હસવા જેવી બાબત નથી, પુરવાર થયેલી, વિદ્વાનોએ તે પ્રમાણે અમલમાં મુકેલી, ખાત્રી કરેલી હજારો વર્ષની વિદ્યા છે, પણ માનવીની ઓલાદનાં કમનસીબે તેનાં મહાભારત સત્ય પુસ્તકો જમાનાના વહેવા સાથે નાશ પામેલાં હોવાથી હાલની ઓલાદને હાથ કાંઇ રહ્યું નથી. જે હાલમાં રહ્યું છે, તે ફક્ત તેનો નજીવામાં નજીવો અને છુટો છવાયો ભાગ છે; તે છતાં ખંતીલા અભ્યાસીઓએ તે ફરી

પ્રમાણે ખંતથી ફરીને શોધખોળ ચલાવા માંડી છે, જેને પરીણામે ઘણી ભરૂસેદાર બાબતોની ખાત્રી થઈ છે. અને એસ્ટ્રૉલૉજી ઉપર દીન પ્રતિદીન અજવાળું પડતું જાય છે.

આ મેડીકલ અસ્ટ્રૉલૉજીમાં આપણને કોઇપણ ચીજ ધારી લેવાનું નથી, પણ ચોક્કસ ગણત્રીને આધારે આ વિદ્યાનું સત્ય બંધારણ કરવામાં આવ્યું છે, અને જમાનાઓ સુધી તેને લગતી તપાસ કરીને અમુક ગ્રહની અમુક અસર ચોક્કસ કરી છે, જે કોઇપણ માનવીના જન્મ વખતે થતા ગ્રહના વાર્સ્પેક્ટશનો પ્રમાણે અચુક અસર કરનારી નીવડી છે. આગલા ત્રણ ભ.ગો કરતાં આ ભાગ વધુ સંગીન પાયાપર રચાયલો છે, અને ગ્રહોની અસર કરતાં ગ્રહોનાં તત્ત્વની બાબત આવેલી છે, જેથી તે ઉપર ઘણો ભરૂસો મુકી શકાય તેમ છે. જો કોઈ શખ્સને હવે પછીનાં આવતાં વર્ષોમાં તેના શરીરની હાલતમાં વ્યાધીઓ કેવું રૂપ પકડશે તે જાણવાની ઇચ્છા હોય, તેનો ખરો ખુલાસો મેળવવો હોય, તથા તેનું પ્રમાણ અને ગંભીરતા જાણવી હોય તો, આ દરદોને લગતાં જ્યોતિષની વિદ્યા મારફતે જાણવાનું ઘણું અગત્યનું થઈ પડશે. આ બાબતમાં વહેમ જેવી કોઈ ચીજજ નથી. જન્મ વખતે થયલી ગ્રહોની અસર, માનવીની ઉમરના વહેવા સાથે અને તેમજ ગ્રહોની ગતિના ચાલવા સાથે અનુક્રમે ફેરફાર પકડતી જાય છે, અને સોએ નવાણું ટકા, પાકટ ગણત્રીથી ગણેલા વ્યાધી તેના ખરા સ્વરૂપમાંજ જણાય છે. ચાલુ જમાનામાં વિદ્યા પરમાણુંઓના તબક્કા તુલીક આવીને અટકી હતી, પણ હાલની સદીએ તો તેથી પણ આગળ વધી બીજા સૂક્ષ્મ અણુંઓ જેવાં કે "*ion, corpuscle electron*" ઇલેક્ટ્રોન વિગેરે શોધી કહાડયાં છે. આગળ દર્શાવવા પ્રમાણે જેમ અણુંઓ અને પરમાણુંઓને જગતની હરેક ચીજો સાથે સંબંધ છે કે જે સંબંધ ગ્રહો તુલીકનું જોડાણ પુરવાર કરે છે, તેજ પ્રમાણે પરમાણું (Atom) પણ ખુદ પોતાની અંદર યાને પોતાના બંધારણની જગત (Body of Atom)માં ગ્રહોના મંડળ માફક ઉપર દર્શાવેલાં સૂક્ષ્મ પરમાણુંઓનું ગ્રહ મંડળ ધરાવે છે, જેમ જગતના બંધારણમાં ગ્રહ મંડળ પોતાની ગતિથી ફેરફાર મચાવે છે, તેમ પરમાણના બદનમાં, તેવાંજ બીજાં સૂક્ષ્મમાં સૂક્ષ્મ

પરમાણુઓની ગતિ ચાલુજ છે, બલકે તે સૂક્ષ્મોમા પણું આબુદીઠ ગતિ ચાલુ હોજ; કારણકે ચૈતન્ય વગરની કાંઇપણ ચીજ છેજ નહીં. એ પ્રમાણે હરેક ચીજમાં ગતિ અને **ફોર્સ** (Force) છે, કે જેનો સબંધ જગતની એકેએક બાબત સાથે વળગેલો છે. એ **ફોર્સને** લગતી અતિ ઉપયોગી બાબતો અને બંધારણ તથા સાઇકોલોજી અને તેની સુક્ષ્મ બાબતોની પુરી માહીતી માટે, હમોએ પ્રગટ કરેલું “ **ધી પ્રેક્ટીકલ સાઇકોલૉજી** ” નામનું પુસ્તક જરૂર વાંચવાની ભલામણ કરીશું.

હવે **મેડીકલ એસ્ટ્રૉલૉજી**માં બે શબ્દ સમાયલા છે, એક તો **મેડીકલ** અને બીજો **એસ્ટ્રૉલૉજી** તેનો ખુલાસો નીચે પ્રમાણે છે:—

૧. **મેડીકલ:**—યાને દવાદારૂ, વૈદાને લગતી. હવે દવાદારૂ ઉપરાંત એમાં બે હાલત સમાયલી છે, એક તો **તંદુરસ્તી** અને બીજી તો **માંદગી** છે.

તંદુરસ્તી યાને શરીરના એકેએક અવયવોની આરોગ્ય હાલત, ને કહે છે તેમજ તે હાલતો પોતપોતાની નિયમીત ગતિમાં કામ કરી શરીરના ચોક્કસ ભાગોને નિયમીત કાર્યો કરતાં પોતપોતાની ગતિમાં ચાલુ રાખે છે.

માંદગી યાને દુઃખ દરદથી શરીરનું ચૈતન્ય ઓછું થાય છે, અને એક અથવા વધુ શરીરના અવયવો પોતાના કાર્યોમાં અનિયમિત થવાથી વ્યાધી ઉત્પન્ન થાય છે. તેનાં **મુખ્ય કારણ બે છે.**

(ક) શરીરનો બાંધો જન્મથીજ નબળો હોવાથી, અથવા તો વંશપરંપરા ઉતરી આવેલાં કુટુંબી દરદથી, અનિયમીત ખાવાપીવાથી અથવા સંસાર સ્થિતિમાં જોગવાઈ નહીં હોવાથી દુઃખ દરદો થવા પામે છે.

(ખ) બીજું કારણ હવા અને રૂતુના ફેરફાર, ગરમી સરદી, ઝેર, અકસ્માત, અને ચેપી ઉડતા રોગો મારફતે ઉત્પન્ન થયલા વ્યાધીઓ છે. એટલા માટે તંદુરસ્તી માટે માણસનું શરીર મજબુત બાંધો, તથા સારી મગજશક્તિની જરૂર છે. એ પ્રમાણે **મેડીકલ શબ્દનો** અર્થ આ ભાવાર્થ થાય છે.

૨. **એસ્ટ્રોલૉજીને** માટે જાણવાની જરૂર છે, કે માનવીને ગ્રહો જન્મના વખતે જે અસર કરે છે, તેથી અસરને કારણ ભૂત રૂપ મળી આવી થાય છે. અને તેઓની સ્પષ્ટ જુદી જુદી અસરો છે. એ અસરોનું પ્રમાણ કંઈ ખાલી નથી, પણ સત્ય છે, કે જે હજારો દાખલાઓથી મહાન વિદ્વાનોએ સાબિત કર્યું છે. એ કાંઇ હંબગ અને વ્હેમ જેવું નથી, પણ સાયન્સ યાને વિદ્યાએ પુરવાર કર્યું છે, કે આખા ગ્રહ મંડળનો સઉથી નાનામાં નાનો ચંદ્ર મહાસાગરના હજારો ટન વજન અને હજારો ફેધમ ઉંચાઈ તથા હજારો માઈલના વિસ્તારપર પોતાની ગતિની અસર કરી ભરતી ઓટ કરે છે. ગ્રહોના ફેરફારથી પૃથ્વી ઉપર રૂતુના ફેરફારો થાય છે, અને આગળ જણાવવા પ્રમાણે પરમાણુંઓના કાયદા (Atomic Law) પ્રમાણે જ્યારે અનેક તત્વોને એક બીજા સાથે સંબંધ છે, તો દુનિયાની ભારીમાં ભારી વસ્તુઓને અસર કરનારા ગ્રહો, દુનિયાની બીજી અબજો ટનની ભારી વસ્તુઓને અસર કરે છે, તો તે સરખામણીમાં તનખાભાર માનવીનું પંચભૂત શરીર શું વિસાતમાં છે. અને એ સત્યથી પુરવાર થાય છે કે માનવીને પોતાના પેદા થવાની ઘડીપળથી તે મરણ અને નાશની ઘડી સુધી, એ ગ્રહો અને સેતારાઓ સાથે ચાલુ સંબંધ છે. જેમ માનવીના શરીરના અવયવો છે, કે જેના ચાલવાની ગતિથી માનવીની જીંદગી છે, તો તે પ્રમાણે ગ્રહમંડળ પણ આખા જગતના બંધારણ માંહેલા અવયવોમાંનું એક છે, અને જેમ શરીરના અવયવો પોતાની ગતિથી ચોક્કસ કાર્યો કરી શરીરનું પોષણ કરે છે, તેમ ગ્રહ મંડળ પોતાની ગતિથી જગતના ચોક્કસ ભાગ યાને પૃથ્વીને મોટે ભાગે અસર કરે છે. એ પ્રમાણે આપણે જેબી ચીજમાં જ્યાંબી જોઇશું તે આપણો વિચાર ચલાવશું તો અંતમાં પરમાણુઓના કાયદા (Atomic Law) સિવાય બીજું કંઇ પણ દેખાવમાં આવશે નહી. સૂક્ષ્મમાં સૂક્ષ્મ આગળ વધતાં અણુદાઠ **ગતિ** (Force) આગળ માનવીની સમજનો છેડો આવે છે.

અત્રે બે શબ્દ આપણે દાકતરી વિદ્યા માટે લખીશું. અસલના જમાનામાં હરેક વૈદો દરદના બીજા કારણો ઉપરાંત ગ્રહની ચાલ અને માનવીના જન્મ વખતના સંજોગોની બાબ તપાસ કરતા હતા,

કે જેથી દરદીના દુઃખનો ખરો ઉપચાર થઇ શકતો હતો. જમાનાના વહેવા સાથે દાકતરી વિદ્યા આજે બીજી વિદ્યાઓની સંક્રમાં સર્વેથી આગળ વધેલી વિદ્યા છે, તોપણ તેમાં કેટલીક વખતે જાહેર સંજોગો કરતાં ગ્રહ સંજોગથી જે દુઃખ થાય છે, અને કેટલીક વખતે તે દુઃખો પરખાતાં નથી, તેમજ તેની ઉપર કંઇપણ ઉપચાર લાગુ પડતો નથી. કેટલાંક ભયંકર ઍપરેશનોમાં કાંટાનું કટેસર થઈ જાય છે. દવા કોઇને ગરમ પડી જાય છે, તો કોઇને શરદ માલમ પડે છે, વળી દવાની કાઉન્ટર અસર થવાનો સંભવ રહે છે, અને એ પ્રમાણે આ શ્રેષ્ઠ વિદ્યા ગ્રહોના શરીર સાથના બંધનની અસરના જ્ઞાનની ગેરહાજરીમાં ચોક્કસ ઇચ્છા પ્રમાણેના ઉપચાર થઈ શકતા નથી. અત્રે આ બાબતની તકરારમાં ઉતરવાનું શુભ થઇ પડશે નહી, માટે એટલુંજ કહીશું કે, આપણે અસલની રૂઢીઓને ગાળી ગાળી તેને સુધારાની ટોચે પહોંચાડી અને હવે ઠોકરાઇને અનુભવ મેળવતા, ધીમે ધીમે આપણા પાછલા જમાનાનીજ શુદ્ધ રસમોપર આવતા જઇએ છીએ. હાલમાં આ વિદ્યા તરફ વિદ્વાનોનું પાછું લક્ષ લાગ્યું છે. એવે પ્રસંગે દાકતરો અને વૈદો, પોતાના ધંધાના જ્ઞાન ઉપર ઍસ્ટ્રૉલૉજીની આ વૈદક શાખાને લગતું, ગ્રહોની શરીરની બાહેર તથા અંદર અને અવયવોના ભાતર ઉપર અમુક અસર કેમ થાય છે, તેના કારણો વિગેરે સર્વે બાબતનં લગતું જ્ઞાન મેળવતા જાય, અને પોતાના ધંધામાં તેનો ઉપયોગ કરે તો તેઓને કાંઇપણ નુકસાન જવાને બદલે, તેઓ ઘણી સારી રીતે દુઃખ દરદનાં કારણો પોતાની વિદ્યાના જ્ઞાનથી પારખવા ઉપરાંત, ઍસ્ટ્રૉ-લૉજીના જ્ઞાન મારફતે તેની ખરી સ્થીતિ જાણીને તાળો મેળવી શકશે. એ ચોક્કસ છે. અત્રે એવી કાંઈ ભલામણ કરી શકાતી નથી કે, દરેક દાકતરે જોશી થવું જોઇએ, પણ એટલું તો ભાર મુકી કહી શકાય છે, અને બને તો લંબાણ તકરારથી પુરવાર પણ કરી આપી શકાશે, કે દાકતરોને શરીરના અવયવોપર ગ્રહની થતી અસરો માટેનું ચોક્કસ જ્ઞાન હોવુંજ જોઇએ. એક નાનામાં નાનો ગ્રહ ચંદ્ર દુઃખ દરદો ઉપર કેટલીક અસર કરે છે, અને ગ્રહો તથા રાશીઓને દુઃખ દરદો ઉપર કેટલો કાબુ છે, તે સર્વે બનતી જોગવાઇથી દેખાડી આપવાની કોશિષ અહિં કરી છે. " એટલું તો ખરૂંજ છે કે દાકતરોએ,

એ બાબતનો દ્રઢ અભ્યાસ કરી, તે અભ્યાસને પોતાના ધંધાની સાથે સાથે ઉપયોગમાં લઇ, તે મારફતે ખરી ખોટી સાબેત કરી એ વિદ્યાને આગળ અને આગળ વધારી અસલ જમાનાની ઉંચ પંક્તિપર પાછી લાવી મેલશે. જમાનો ઢળતો જાય છે, અને હવે પછીની ઓલાદ એવું જોવા પામશે એમાં શક નથી. કારણ કે સ્થુલ બાબતો પરથી અર્ધનકર, અર્ધનકરપરથી પ્રવાહીની વિદ્યાઓ અનુગ્રહ કરતાં પછી તેથી પણ સૂક્ષ્મ ગેસ, હવા અને વીજળી ઉપર આવ્યા છીએ. ચાલુ સદીમાં હવે સૂક્ષ્મ અણુંઓને લગતી વિદ્યા અને ઘણીક સૂક્ષ્મ શક્તિઓ અને ચૈતન્યો તરફ શોધખોળની શરૂઆત થઇ ચુંકલી છે, ને જેમ જમાનો આગળ વધતો જશે, તેમ એવી રીતે એક પછી એક અણુદીઠ અસરો અને શક્તિઓની વધુ શોધખોળ થતી જશે. હાલમાં એસ્ટ્રૉલૉજી પશ્ચિમ તરફ ઘણી આગળ વધતી જાય છે, ને આ દેશમાં પણ હવે એકવાર ફરીને તે પોતાની અસલી શ્રેષ્ઠ હાલતપર આવવા પામશે. ”

(ક) ઉપર દર્શાવ્યા પ્રમાણે હવે જ્યોતીષ વિદ્યાને શરીરના બંધારણ, રોગ, તંદુરસ્તી વિગેરે સાથે નીકટ સંબંધ છે. **રવી** પુરૂષની તંદુરસ્તીનો માલેક છે, જ્યારે સ્ત્રીની તંદુરસ્તી ઉપર **ચંદ્રની** અસર છે, પણ જન્મ વખતે જે રાશી ASC પહેલા ભુવને ઉદય થાય છે, તે રાશી તો બેઉનો યાને નર તેમજ નારીનો શારીરિક બાંધો, જોર, દેખાવ, વિગેરે સર્વ દર્શાવે છે, તેમજ તે ઉપર અસર કરે છે.

(ખ) જન્મ કુંડળીનું **છઠ્ઠું ભુવન,** માનવીનો રોગ તથા દુઃખ દરદ કયા ભાગ ઉપર છે, કેવા પ્રકારનું છે તે છઠ્ઠા ભુવનના કક્ષાપર આવેલી રાશી, તેમજ છઠ્ઠા ભુવનમાં બેઠેલા ગ્રહો વિગેરે ઉપરથી માલમ પડે છે.

(ગ) **આઠમું ભુવન,** તે માંહેલી રાશી તથા ગ્રહ મારફતે, માનવીનું કયા રોગથી અને કેવા કારણથી **મરણ** નીપજશે, તે **જણાવે** છે.

(ઘ) **ચોથું ભુવન,** કે જે માનવીની છેલ્લી જીંદગી યાને જીવતો **જીંદગીનો** છેલ્લો વખત દર્શાવે છે, તે પણ આ બાબતમાં ઘણી

અગત્ય ધરાવે છે કારણ કે તેમાં રહેલા ગ્રહો જ્યારે રવી કે ચંદ્રને પાપદૃષ્ટિ કરે છે, ત્યારે ગંભીર અસરો થાય છે અને તેની ઉપર તંદુરસ્તી અને માંદગીનો મોટો આધાર રહે છે.

રાશી મંડળ અને શરીરનો સંબંધ.

માનવીના શરીરને, રાશી મંડળ માફક બાર ભાગમાં વ્હેંચી નાંખી, તેના દરેક ભાગ ઉપર એક એક રાશીને મવકલ કરેલી છે, અને એવી રીતે બાર રાશી, શરીરના બાર ભાગ અથવા બાર **મુખ્ય અવયવો** ઉપર અસર કરે છે, એટલું છતાં કેટલીક વખતે એ બારે આખા અવયવ કરતાં, તે માંહેલા કાઇક અમુક ભાગપર અસર થાય છે, ત્યારે ગુચવાડો ઉત્પન્ન થાય છે. વળી **એટોમીક** (Atomic) કાયદાઓ પ્રમાણે એક ભાગ ઘણા બીજા ભાગોનો બનેલો છે, દાખલા તરીકે માથું, મોઢું અને ચ્હેરો, એ શરીરનો એક અખંડ ભાગ થયો. તેની ઉપર મેષ રાશીની હકુમત છે, છતાં નાક કે જે પણ એજ હકુમતની અંદર સમાયલું છે, તેની ઉપર વૃશ્ચિક રાશીની અસર છે. બીજા દાખલા તરીકે સીંહ રાશી હૃદયના આખા ભાગ ઉપર કાબુ રાખે છે, પણ હૃદયને લગતા અનેક જુદી જુદી ગતિ અને ભાગોમાં જે દરદ થાય છે, તે સમજવાને માટે ઘણી ગુંચવણ ઉભી થાય છે, અને હૃદયનું દરદ થયું, પણ ક્યા ભાગમાં કેવી જાતની ગતિમાં અને કેવા કારણથી થયું તે સર્વે જાણવાનું મુસ્કેલ થઇ પડે છે, કારણ કે એક અવયવનો ભાગ એક રાશી, આખા ભાગ તરીકે કાબુમાં રાખે છે, પણ તે માંહેલાં જુદાં જુદાં તત્વોને જુદા જુદા ગ્રહો યાને પંચભૂતી તત્વોનું બનેલું હોવાથી જુદી જુદી અસર થાય છે. અને તેટલા માટે એક રાશી ઉપર દર્શાવ્યા પ્રમાણે શરીરના બાર ભાગ માંહેલા એક ભાગપર અસર કરે છે, જ્યારે તેનાં તત્વો અને સૂક્ષ્મ ગતિઓપર ગ્રહોનો અમલ છે. માટે રાશીઓની બાર શરીરના ભાગપર કેવી રીતે અસર છે તે તપાસવાની જરૂર છે. શરીરના બાર ભાગ છે, તેમજ રાશી મંડળમાં પણ બાર રાશી છે, તે રાશીઓ પોતાના મવકલ કરેલા અમુક ભાગપર ત્રણ જાતની હકુમત કરે છે. ૧. **બાહેરની** (External) ૨. **ભિતરની** (Internal) ૩. **હારકાનાં બંધારણને**

લગતી (Structural) એ ત્રણ ઉપરાંત, રાશીઓનાં પંચભૂતી તત્વ પ્રમાણે, ૪. **તત્વને** લગતી (Elemental) અને ૫. અવયવોના બાંધાને લગતી (Constitutional) છે.

૧. **રાશીઓની શરીરના બાહેરના ભાગપર હકુમત** (External Rulership) **મેષની** માથા તથા મોઢા ઉપર, **વરખની** ગરદન તથા ગળા ઉપર, **મિથુનની** ખભા બાજુ અને હાથ ઉપર, **કર્કની** છાતી, આંચળ, અને (Epigastric region). **સીંહનું** બરડાનો કાંઠો અને પીઠ, **કન્યાનું** પેટ, આંતરડાં, અને પેટની પાછળનો ભાગ, (Umbilical region), **તુલાનું** ચામડી તથા દુંટીની પાછળનો કમરનો ભાગ (Lumber region) પાંસળાં, **વૃશ્ચિકની** પીસાબનો માર્ગ, પીસાબનો કુક્કો, ખાનગી ઈંદ્રી, ઝાડાનો માર્ગ, **ધનનો** જાંગ તથા વંચારા, **મકરનો** જાંગનો નીચલો ભાગ, પાછલો ભાગ અને ઘુંટણુ, **કુંભનો** પગનાં ટેટાં તથા નળો, અને **મીનની** હકુમત પગની પાટલી, આંગળાં વિગેરે ઉપર છે.

૨. **રાશીઓની ભિતરના ભાગોપર અસર**-(Internal Rulership), **મેષની** ભેજાપર, **વરખની** (Gullet larynx, cerebellum) ગળાની નળી, ઘાંટો, ગળા અને ગરદનનો આગલો તેમજ પાછલો ભાગ. **મિથુનની** ફેફસાં, દમ, લોહી. **કર્કની** પેટ, હોજરી, પાચનશક્તિ વિગેરે. **સીંહનાં** હદય ઉપર, **કન્યાની** પેટનો માંહેલો ભાગ આંતરડાં વિગેરે. **તુલાનો** ગુરદા ઉપર, **વૃશ્ચિકનો** ઈંદ્રી તથા પિસાબના કુક્કાનો માંહેલો ભાગ. **ધનનો** નસો, ધોરી નસો તથા રગો ઉપર. **મકરનો** હાડકાં તથા સાંધાઓ ઉપર. **કુંભનો** લોહીના ફેરાવા ઉપર (Circulation) અને મીન રાશીનો માંસના લોચાઓ તથા માંસની ઉપરની ઝીલી તથા શાખાઓને પોષણ કરનારાં પદાર્થો (Lymphatic system) જથ્થો વિગેરે ઉપર અસર છે.

૩. **રાશીઓની હાડકાંના બંધારણ ઉપર અસર**-(structural rulership). **મેષની** અસર માથાની ખોપરી તથા મોંઢા ઉપરનાં સર્વ હાડકાંઓ ઉપર (Carnium and facial bones) **વરખની** ગળાનાં હાડકાંઓ ઉપર. **મિથુન** ખભાનાં હાડકાં, કાંઠલી, હાથ અને બાજુનાં હાડકાં. **કર્કનો** છાતીનાં હાડકાં તથા છાતીની રીબો

સીંહની પાસળી જેરૂંજ ઉપર. **કન્યાની** પેટની કરોડના નીચલા ભાગનાં હાડકાં, **તુલાની** કમરની પાછળના ભાગનાં હાડકાં. **વૃશ્ચિકની** ઝાડાના માર્ગ તથા ઈંદ્રી વિગેરેની આજુબાજુના ભાગનાં હાડકાં ઉપર (Pelvic bones) **ધનની** જાંગ તથા વંચારાનાં હાડકાં. **મકરની** પગના સાંધા અને ઘુટણની ઢાંકણીનાં હાડકાં. **કુંભની** પગની નીચલી ઘુંટી તથા નળાનાં હાડકાં, અને **મીનની** અસર પગનાં આંગળાં અને પાટલીનાં હાડકાં ઉપર છે.

૪. **રાશીના તત્વની શરીરના ભાગોપર અસર** (Elemental rulership)

અગ્નિ તત્વને લગતી રાશીઓ જેવી કે ♈ ♌ ♐ ની અસર માથું, મોઢું, હૃદય; પગનો ઉપલો ભાગ, અને જાંગ વિગેરેપર છે.

ખાકી તત્વને લગતી રાશીઓ ♉ ♍ ♑ ની અસર ગળું, પેટ ઘુંટણ અને ચામડી વિગેરેને લગતી અસર કરે છે. **વાયુ તત્વ** ♊ ♎ ♒ ની અસર ફેફસાં, દમ, ગુરદા અને લોહી ઉપર છે, અને **પાણી તત્વ** ♋ ♏ ♓ ની અસર હોજરી; પાચનશક્તિ, ઝાડો, ઉલટી વિગેરે (.Excretory system) તથા પગ ઉપર છે.

૫.શરીરના બાંધાને લગતી રાશીઓનાં અસર Constitutional rulership)

કારડીનલ (Cardinal) ૧, ૪, ૭, ૧૦ રાશીઓની અસર માથું હોજરી, ગુરદા, ચામડી.

ફીક્સ્ડ (Fixed) ૨, ૫, ૮, ૧૧ રાશીઓની અસર ગળું, હૃદય, ઝાડો, વોમીટ, લોહી, વિગેરે ઉપર છે.

કોમન (Common) ૩, ૬, ૯, ૧૨ રાશીઓની અસર ફેફસાં, પેટ, રગો, પાચનશક્તિ વિગેરે ઉપર છે. એ ઉપરાંત **નર** રાશી અને **નારી** રાશીની અસરો છે, તેમજ **પોઝીટીવ** અને **નેગેટીવ** રાશીઓની પણ અસરો છે, જેમકે એકીની રાશીઓ પોઝીટીવ અને બેકીની રાશીઓ નેગેટીવ છે. જે પોઝીટીવ રાશીઓ છે તે મજબુત છે અને નેગેટીવ રાશીઓનો બાંધો કોમળ હોય છે, જન્મકાળે પહેલા ભુવને જે રાશી હોય તેનું બળ ઉપર પ્રમાણે જોવાથી માલમ પડશે.

ગ્રહોની શરીરપર અસર.

રાશીઓ જેમ જુદા જુદા શરીરના ચોક્કસ અવયવોપર અસર કરે છે, તેમ ગ્રહો પણ પોતાની માલેકીને લગતી જુદી જુદી અસરો કરે છે.

રવી—પુરૂષના જીવનનું પોષણ કરનાર રવી છે. એની **અસર** જીવનશક્તિ આપનાર, ગરમ, સુકો અને બંધારણ કરનારો છે (Constructive) એનો અમલ હૃદય, જીવનશક્તિ, લોહી અને ભેજું, પુરૂષની જમણી આંખ અને સ્ત્રીની ડાબી આંખ ઉપર છે.

ચંદ્ર—સ્ત્રીની તંદુરસ્તી, જીવનશક્તિ અને જીંદગીનો માલેક ચંદ્ર છે, અને કુદરતની હરેક ચીજને અસર કરનારો છે. એની **અસર** ઠંડો, ભીનાસવાળો, અને સંમેલન (Assimilative) કરનારો છે, અને એનો અમલ છાતી, હોજરી, શરીર માંહેલી પ્રવાહી અને જાલાંઓ, પુરૂષની ડાબી આંખ અને સ્ત્રીની જમણી આંખ ઉપર છે.

બુધ—મનશક્તિ, ભેજું વિગેરેનો માલેક છે અને ઘણો ચીત્ર વિચીત્ર ખવાસનો છે, એની ખાસીયત એવી છે, કે જેથી કોઈ બીજા ગ્રહના ગાઢા સંબંધમાં એ આવે છે, તો પોતાની અસર તે સંબંધમાં આવેલા ગ્રહના જેવી કરી મુકે છે. એનો અમલ શરીરની રગો, નર્વસ સીસ્ટમ (Nervous system) ફેફસાં, જીભ, બોલ-વાનું, હાથો, પહોંચા અને મોઢું તેમજ બાલ પણ એના અમલ હેઠળ છે.

શુક્ર—એ ગ્રહ ગરમ અને ભીનાસવાળો છે અને ગળુ, હડપચી, ચ્હેરો, ગાલ, નસો તથા ઈંદ્રીની માંહેલા ભાગો અને નસો ઉપર અસર કરે છે.

મંગળ—ગરમ, સુકો અને સોજો ઉત્પન્ન કરનારો લોહીયાળ અસરનો છે, અને નાક, કપાળ, પીત્ત, માંસના લોચા, સ્નાયુઓ અને ઈંદ્રીના બાહેરના ભાગ ઉપર અમલ કરે છે.

ગુરૂ—નરમ, સમધાત, ગરમ અને ભીનો ખવાસ ધરાવે છે. એનો અમલ લોહી, કલેજું, ધોરી નસ જમણો કાન, (Pleura) છાતી

ઊપરની ચામડી, તેમજ શરીરમાં પ્રવેશ થતી અને હરેક ચીજોને ચુસી લેનારૂં કાર્ય (Absorbative system) કરતી શક્તિ ઉપર છે.

શની—ઠંડો, સુક્કો, સંકોચાતો, અડચણ કરતો ખવાસ ધરાવે છે, અને એનો અમલ હાડકાં, સાંધાઓ, તલ્લી, દાંત, ઘુંટણ, કફ અને શરીરમાં રહેતી જુદી જુદી પ્રવાહીઓ મારફતે અર્ક અને કુચાને છુટી પાડનારી ગતિ યાને (Secretive system) ઉપર છે.

યુરેનસ—હરશચલ ગ્રહ ઠંડો, સુક્કો અને લોહચુંબક તથા વીજળીક શક્તિ ધરાવે છે, અને ખાસ કરીને શરીરની રગો તથા ચૈતન્ય શક્તિ ભેજાની અંદરની પ્રવાહી તથા અવયવો, ખરડાનો કાંઠો અને શરીરનું તંદુરસ્તીવાળું તેજ યાને ફરવશી અથવા **ઑરા** (**Aura**) ઉપર તે હકુમત ધરાવે છે.

નેપચ્યુન—ગરમ, ભીનાસવાલો અને હીપ્નોટીક અસર કરનારો છે, એનો અમલ કેટલેક દરજ્જે આંખ અને ભેજા ઉપર છે, પણ ખાસ કરીને મનશક્તિ તથા વિચારશક્તિ તથા પ્રવાહી શક્તિઓ અને ભેજા ઉપર છે.

અત્રે લખવાની જરૂર છે કે જો કે અમુક ગ્રહ અમુક શરીરના અવયવ કે ભાગ ઉપર અસર કરનારો છે, તેથી કાંઇ એમ નહીં સમજવું કે તે ગ્રહ શરીરના બીજા ભાગો ઉપર અસર નહીં કરશે, પણ ગ્રહો જેવી જેવી રીતે એક બીજાના સમાગમમાં આવતા જાય તેવી તેવી રીતે શરીરના જુદા જુદા ભાગોને પોતાનો તે ભાગપર અમલ નહીં હોવા છતાં પણ અસર કરે છે, માટે હરેક ગ્રહના સમાગમો અને એસપેકટસોપર ખુબ ધ્યાન આપવાની જરૂર છે.

તંદુરસ્તી અને શરીરનો બાંધો.

એક જન્મ કુંડળીપરથી માનવીની તંદુરસ્તીની પરીક્ષા કરવા માટે તથા તેનો નિર્ણય જાણવા માટે મુખ્ય ત્રણ બાબતો પહેલે જોવાની જરૂર છે.

૧. **જન્મ લગ્ન** યાને પહેલું ભુવન તેની રાશી વિગેરે.

૨. **ચંદ્ર** અને ૩ જું **રવી.**

જન્મ લગ્ન શરીરની મજબુતી કે નબળાઇ દેખાડે છે, શરીરનો ઘાટ ઘટમ બતાવે છે, અને શરીરનો કયો ભાગ ઘણું કરી દરદી અથવા દુ:ખી થશે તે, જન્મ કુંડળી માંહેલી રાશી જે ભાગ ઉપર મવકલ હોય તે જણાવે છે. **ચંદ્ર** તો સ્ત્રીને જીવન તત્વ અને ચૈતન્ય આપનારો પ્રાણપદ છે, અને તેના ભુવન, રાશી, બળ, અને એસપેકટ પ્રમાણે સ્ત્રીની તંદુરસ્તી, માંદગી, અને અંત સમજાવે છે. જ્યારે **રવી** સર્વ રીતે જીંદગી આપનારો, જીવનું પોષણ કરનારો, તંદુરસ્તીનો માલેક, હૃદય તથા જીવનશકિતનો માલેક તથા તેના ઉદય અને અસ્ત ઉપર પુરૂષ તેમજ સ્ત્રીનો, બંન્નેનાં હૃદય તથા જીવન તત્ત્વનું બળ જણાય છે. જો રવી ઉદયનો હોય પૃથ્વીની ઉપર હોય તો હૃદય તથા બાંધો મજબુત હોય છે, જો રવી અસ્તનો હોય અથવા પૃથ્વીની તલેટીમાં હોય તો બાંધો નબળો હોય છે.

રવી—જો કે સર્વ ચીજનો ચૈતન્ય આપનારો છે. છતાં તે પુરૂષની કુંડળીમાં, પુરૂષની તંદુરસ્તીનો ખાસ માલેક છે, અને તેનાં બળ, ભુવન, રાશી, ઉંચ નીચ વિગેરે તથા બીજા ગ્રહોની એસપેકટ પ્રમાણે તે પુરૂષની જીંદગી લાંબી કે ટુંકી દેખાડે છે. સ્ત્રી પુરૂષ માટે ચંદ્ર અને રવી તથા લગ્ન જ્યાં સુધી ઘણીજ ખરાબ રીતે પાપદૃષ્ટિમાં આવે નહીં, તથા પાપગ્રહોનું તે વખતે બળ વધેલું હોય, અથવા કોઇપણ શુભ એસપેકટની મદદ જીવનશકિત અને પ્રાણપદને મળતી નહીં હોય તોજ મરણ નીપજે છે, જે બાબત આગળ સમજાવીશું. હવે એ ત્રણે બાબતને જુદી જુદી હાય લઇ વર્ણવવાની જરૂર છે.

જન્મ લગ્ન. (Ascendant.)

પોઝીટીવ રાશી જેવી કે ૧, ૩, ૫, ૭, ૯, ૧૧ જો જન્મ લગ્ને હોય તો શરીર મજબુત હોય અને શરીર બાહેરથી જોખમાવાનો ચાન્સ થોડો હોય. જો **નેગેટીવ** રાશી જેવી કે ૨, ૪, ૬, ૮, ૧૦, ૧૨, જો જન્મ લગ્ને હોય તો શરીરનો બાંધો કમજોર હોય અને બાહેરની બાબતોથી શરીરપર ઘણી અસર થવાનો સંભવ રહે છે.

અગ્નિ રાશી (Fiery signs) ઘણી મજબુત રહે છે. જ્યારે વાયુ (Airy) રાશી તેથી ઉતરતી છે, અને એ ૭ રાશીઓ પોઝીટીવ

રાશી યાને જોરેમંદ બાંધો આપે છે. હવે એજ પ્રમાણે ખાકી (Earthy signs) રાશી જો કે બંધબેસતો સાધારણ બાંધો આપે છે, પણ તેની મજબુતી કાંઇ ઘણી નથી, અને પાણીની રાશી (Watery) સૌથી નબળી છે, અને શારીરિક બાંધો ઘણો કાવળો ને નબળો રહે છે. એ પછી જન્મ લગ્નની બરાબર ડીગ્રી જોવી જોઇયે, અને બીજા ગ્રહો લગ્નના અંશ સાથે પોતાના અંશોથી કેવી એસપેકટ કરે છે તે પણ જરૂર તપાસવું જોઇયે. એ પ્રમાણે જો લગ્નનાં રાશી અંશ સાથે **રવી** પાપદૃષ્ટિમાં એસપેકટ કરતો હોય તો શરીરના બાંધાને લગતાં દરદો થાય અને ખાસ કરીને તેનું કારણ શરદી હોય. જો **ચંદ્ર** પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો શરીરના અવયવોને લગતું તથા અનિયમીતપણાને લગતું, યાને શરીરમાં કોઇક અનિયમીત શક્તિ ઉત્પન્ન થવાથી દરદ થાય છે. જો **બુધ** પાપદૃષ્ટિ કરે તો ભેજાને લગતી બીમારી તથા ચૈતન્ય અને રગોને લગતી બીમારી જાણવી. જો **શુક્ર** પાપદૃષ્ટિ કરે તો મોજશોખનું અનિયમીતપણું અને હદ બાહેર અનિયમીતપણાથી થતાં દુઃખો થાય છે. જો **મંગળ** પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો વારેઘડી એકસીડંટો કરાવે, તથા સોજો અને લોહીનો જોસ વિગેરેનાં દરદો આપે. જો ગુરૂ પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો લોહીનો બીગાડો, અને દરેક બાબતમાં હદથી બાહેર જવાથી થતાં દરદો થાય છે. જો **શનો** પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો ચાલુ ક્રોનીક દરદો થાય અને તેનું કારણ શરદી અને નબળાઇ જાણવી. જો **હરશાચલ** ગ્રહ પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો ચૈતન્યને લગતાં, રગોને લગતાં, એકસીડન્ટ, અથવા નહીં સાજાં થાય તેવાં દરદો થાય. જો **નેપચ્યુન** ગ્રહ લગ્નને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો, કોઇ દવા પીવાના ઝેરની અસરથી દરદો ઉત્પન્ન થાય. એ પ્રમાણે પહેલું ભુવન જે **તનભુવન** છે, યાને શરીરને લગતું છે, તે જે જે ગ્રહો સાથે પાપદૃષ્ટિ કરે, તે તે ગ્રહોને લગતી બીનાઓ જોવાની જરૂર છે. હવે—

રવી.

રવી મુખ્ય કરીને પુરૂષની જન્મ કુંડળીમાં તંદુરસ્તી તથા જીંદગી આપનારો ગણાય છે, અને તેનાં ભુવન, જગ્યા અને બીજા ગ્રહો

સાથની દૃષ્ટિ પ્રમાણે તે તંદુરસ્તી કે માંદગી આપે. અને જીંદગી લંબાવે કે ટુંકી કરે તેમ છે. એની મુખ્ય હકુમત હૃદય ઉપર છે. અને હંમેશાં ખાસ કરીને જાણવું કે જ્યારે રવી ઉદયનો હોય, તે વખતના જન્મની કુંડળીવાળો માણસ શરીરે મજબુત અને દેહનો તંદુરસ્ત હોય છે પણ જેમ જેમ રવી નીચાણમાં જતો જાય છે, તેમ તેમ તે નબળી તંદુરસ્તી આપે છે. વળી જ્યારે રવી ઉદયનો હોય ત્યારે પાપ ગ્રહોની દૃષ્ટિનું જોર તેની ઉપર વધારે ચાલતું નથી, પણ જો અસ્તનો હોય તો પાપ ગ્રહની દૃષ્ટિ ઘણી ખરાબ અસર કરે છે. જો રવી, મેષ, મિથુન, સીંહ, તુલા ધન કે કુંભમાં હોય તો મજબુત બાંધો આપે, પણ એમાં તુલા અને કુંભ રાશી સહેજ નબળી જાણવી. હવે જો વરખ, કર્ક, કન્યા, વૃશ્ચિક, મકર, કે મીન રાશીમાં રવી હોય તો, તે ઉપલી રાશીઓ કરતાં તંદુરસ્તી કમતી આપે, અને ખાસ કરીને વરખ અને વૃશ્ચિક એ બે રાશીમાં સહેજ વધારે તંદુરસ્તી આપે. જે પુરૂષો આતશી રાશીમાં રવી હોય તે વખતે જન્મ લે છે, તેઓ ઘણી સારી તંદુરસ્તી અને લાંબી જીંદગી ભોગવે છે. કારણ કે બીજી રાશીઓ કરતાં જીવન શક્તિ એ રાશીઓમાં વધારે પ્રબળ હોય છે, અને એ રાશીઓમાં જો માંદગી થાય છે તો ઘણી સખ્ત અને જાલેમ થાય છે, પણ ઘણી જલદી તંદુરસ્તી પાછી મળે છે.

આતશી રાશીઓથી ઉતરતી પંક્તિએ **પવનની** રાશીઓ (Airy signs) છે, અને જો રવી જન્મ વખતે પુરૂષને તે રાશીમાં હોય તો તેની તબીયત સારી હોય, પણ ફીકર ચિંતા અને મગજની હચુપચુ ખાસીયતથી દુઃખ દરદ ઘણાં ઉત્પન્ન કરે, અને તેવે વખતે જો બહારગામ જાય, હવા ફેરબદલ કરે, અથવા મગજને આસાએશ આપે તો તબીયત સુધરી જાય. **ખાકી રાશીમાં** (Earthy sign) ઘણો મજબુત બાંધો આપે છે, અને રખડ રવડ કે રગડમાં શરીર ઘણો જવાબ આપે છે, અને માંદગી ઘણી લાંબી અને સખ્ત હોય છે, અને દરદી ઘણો ધીમે ધીમે સાજો થાય છે. મકર રાશી શરૂઆતના જુવાનીના વખતમાં કંઇ મજબુતી આપતી નથી. એ પછી પાણીની રાશી (Watery signs)

સૌથી નબળો બાંધો આપે છે, એમાં વૃશ્ચિક રાશી જરા મજબુત છે. **પાણીની** રાશીમાં રવી હોય તે શખ્સોને બાહેરની બાબતોની અસર **ઘણી** ઝપાટામાં થાય છે, અને વૃશ્ચિક રાશીમાં લોહચુંબક શક્તિ (Magnetic force) વધારે રહે છે. એ પ્રમાણે પુરૂષને **રવી** જે રાશીમાં હોય તે પ્રમાણેની શારીરિક મજબુતાઈ, બાંધો તથા તંદુરસ્તી સમજવી.

રવીની બીજા ગ્રહોના સમાગમથી થતી અસરો—જો રવી ચંદ્રમાની પાપદૃષ્ટિમાં આવતો હોય તો તંદુરસ્તી નબળી રાખે, અને તેથી ઘણું કરીને અવયવોને લગતાં (Functional) અને બંધારણને લગતાં (Constitutional) દરદો થવાનો સંભવ છે, તેમજ શરદી તુરત લાગી જાઇ તેથી પણ માંદગી થવાનો સંભવ છે, વળી આંખને પણ હેરાનગતી થાય.

શુક્ર જો રવીને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો તે ફક્ત ૪૫° અંશનીજ એસપેક્ટથી તેમ કરી શકે છે, અને તે કાંઇ ઘણી જરૂરીયાત ધરાવતું નથી, તો પણ ખાસ કરીને મોજશોખ અને ખાવાપીવામાં હદથી બાહેર જવાથી ઘણો ગેરફાયદો થાય છે.

મંગળ જો રવી સાથે પાપદૃષ્ટિ કરે તો શરીરમાં પુષ્કળ ગરમી વ્યાપી રહે, અને બેસુમાર જીવનશક્તિ વધે, પણ તેથી તાવ ઘણો આવે, સોજાનાં અને લોહી વિકારનાં દરદો ઘણાં થાય, જખમ પડે, ઘા વાગે અને અકસ્માતો ઘણા થાય.

ગુરૂ જો રવી સાથે પાપદૃષ્ટિ કરે, તો જો કે ગુરૂ શુભ ગ્રહ છે છતાં રગત વિકાર કરે, લોહીનો બિગાડો કરે, માથે લોહી ચઢે (Apoplexy) તથા બેસુમાર લોહીયાળ આંગ યાને **પ્લીથોરા** (Plethora) થાય, અને ખાસ કરીને રાજવંશી ઉંચો ખોરાક અને તેમાં અનિયમીતપણું હોવાથી, અરૂચી ઉત્પન્ન કરનારાં અને રગતનો બગાડો કરનારાં દરદો થાય.

શની જો રવીને પાપદૃષ્ટિ કરે તો તંદુરસ્તીને નબળી કરે, અને લંબાણ જુનાં, અને ધીમાં, ચાલુ હંમેશનાં દરદો આપે (Chronic disorders) અને મુખ્ય કરીને શરદીને લગતાંજ

દરદો હોય, બેદરકારી તેમજ નાસીપાસી અને કઢંગી હાલતો, ગરીબાઇ વિગેરેથી ઉત્પન્ન થતાં દરદો આપે. એ સર્વેથી ખરાબમાં ખરાબ દૃષ્ટિ કહેવાય છે. કારણ કે ખુદ તંદુરસ્તીનું એનાથી નખ્ખોદ વળે છે.

હરશાચલ ગ્રહ જો રવીને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો નહીં સાજો થઇ શકે તેવાં દરદો આપે છે, અકસ્માત, તથા નહીં સમજ પડે તેવાં જ્ઞાનતંતુને લગતાં દરદો અને ભેજાંને માઠી અસર કરે છે. વળી કેટલીક વખતે દારૂગોળો ફાટવાથી થતાં એકસીડન્ટ અને જુલમ જાસ્તીથી અને મીતમગારથી થતા અકસ્માતો આપે છે.

નેપચ્યુન જો રવીને પાપદૃષ્ટિ કરે તો મન શક્તિને લગતાં દરદો આપે તથા શરીર તવાતું જાય, અથવા તો ઝેર પીવાથી કે ઝેર લાગવાથી દુઃખ ઉત્પન્ન થાય છે.

ચંદ્રને થતી બીજા ગ્રહોની પાપદૃષ્ટિથી ઉપજતાં દરદો.

ચંદ્ર સ્ત્રીઓને માટે ખાસ જોવાનો છે, કારણકે સ્ત્રીઓની તંદુરસ્તીનો આધાર ચંદ્ર ઉપર છે અને ચંદ્ર જેવાં બળ, કે ઉંચ નીચ હોય, તેમજ બીજા ગ્રહોના જેવા જેવા સમાગમમાં આવે તેવી રીતે સ્ત્રીની તંદુરસ્તી અને લાંબી જીંદગીનું અનુમાન કરવું. વળી રવીની માફક ધ્યાનમાં રાખવું કે ચંદ્ર ઉદય યાને શુદનો કે અસ્ત યાને વદનો છે. સુદનો જન્મ હોય તો સારી તંદુરસ્તી હોય છે, અને સુદમાં જો પાપગ્રહોની પાપદૃષ્ટિ થાય તો તે કાંઇ ઘણી ગંભીર અસર કરતી નથી. ચંદ્ર માટે કર્ક અને મિન રાશી સર્વથી શ્રેષ્ઠ છે, કારણ કે એ પાણીની રાશીઓ ખુદ ચંદ્રના ગુણને મળતી આવે છે. પવનની રાશીઓ (Airy signs) પણ ચંદ્રને માફક આવતી છે, વળી વરખને કન્યા રાશીઓ કે જેઓ ખાકી રાશી (Earthy signs) છે, જેથી ચંદ્ર તેમાં હોય છે ત્યારે તબીયત સારી રાખે છે. આતશી રાશી ચંદ્રને બીલકુલ માફક આવતી નથી. ચંદ્રને વૃશ્ચિક અને મકર રાશી સર્વેથી વધુ ખરાબ છે. વૃશ્ચિક રાશી

અસ્વચ્છતા, અનિયમિતપણું વિગેરે સ્ત્રીને ઘણુંજ ગેરફાયદા કરનારી અસરો કરે છે, ખાસ કરીને ગર્ભસ્થાન, અને છુપા માર્ગોના ભાગોનો બીગાડો કરે છે, તેમજ બીજી ઘણી ખરાબ અને કુટેવો ઉત્પન્ન કરે છે, કે જેથી તબીયતનું નાબોદ થો છે. અનિયમીત જાતની વ્યાધીની વૃદ્ધિ કરે છે, મકર રાશીમાં ચંદ્ર બળહીન થઇ જાય છે, અને જેઓ એ રાશીમાં જન્મે છે તેઓ હંમેશાં નાજુક બાંધાનાં હોય છે. અને ખાસ કરી નાનપણમાં અને જુવાન જીંદગીમાં તબીયતનો બીગાડો રાખે છે.

રવી જો ચંદ્રને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો, તબીયત નરમ રાખે, શરદી અને ઠંડકથી તબીયત બગડે અને ખાસ કરીને સ્ત્રીઓ માટે એ અસર સર્વેથી ખરાબ સમજવી.

બુધ જો ચંદ્રને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો મનને લગતો વ્યાધિ થાય, જેવું કે બળાપો, ઝુરાપો, અદેખાઇ, નાસીપાસી, અને ખોટા વિચારોથી ઉત્પન્ન થતા વ્યાધિઓ થાય છે.

શુક્ર જો ચંદ્રને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો બેદરકારી, અનિયમીત અને વિચાર વગરની ચાલચલણ, પહેરવેશ, કે મોજશોખથી થતાં દરદો થવાનો સંભવ છે.

મંગળ જો ચંદ્રને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો તાપ, અકસ્માત, સોજાનાં દરદ, પેઢુનો દુઃખાવો, દસતાનને લગતા મરજો, રકતપાત, ઉજાગરાઇ અને બેવકુફીથી ઉત્પન્ન થતાં દરદો વિગેરે થાય છે, અને સ્ત્રીઓના બાબમાં એ અસર ઘણીજ ખરાબ પ્રકારે દરેક બાબતમાં કરે છે, તથા વ્યભિચારી બનાવે છે.

ગુરૂ જો ચંદ્રને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો, કલેજાનાં દરદો, લીવર કમ્પલેન, તથા ઉંચા ખોરાકો મીઠાઈ મેવા અને રાજવંશી ખોરાકના અનિયમીતપણાને લીધે થતાં દરદો થાય છે.

શની જો ચંદ્રને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો, ઘણા ધીમા અને લાંબા કાળ સુધી ચાલુ રહેનાં દરદો, શરદી અને ઠંડકથી ઉત્પન્ન થતાં દરદો, બેદરકારી અને શરીરની જાતન નહીં રાખવાથી ઉપજતાં દરદો, અને શરીરની ચાલુ માંદગી તથા નબળાઇ વિગેરે થાય છે.

હરશાચલ ગ્રહ જો ચંદ્ર સાથે પાપદ્રષ્ટિ કરતો હોય તો અકસ્માતથી અથવા તો જ્ઞાનતંતુઓના ખેંચાણથી કે કંઈ નહી સમજી શકાય તેવાં કારણથી અને નબળાઈથી ઉપજતાં દરદો થાય છે.

નેપચ્યુન જો ચંદ્ર સાથે પાપદ્રષ્ટિ કરતો હોય તો મન અને વિચારને લગતાં દરદો તથા શરીર માંહેલી ભીતરની પ્રવાહીઓને લગતાં દરદો, કાંઇક માનસિક મનને લગતાં દરદો અથવા તો કંઇ ઝેર ચઢવાને લગતાં દરદો થાય છે.

એ પ્રમાણે **પુરૂષને માટે રવી** અને **સ્ત્રીને માટે,** ઉપર લખવા પ્રમાણે હરેક સ્ત્રી પુરૂષની જન્મ કુંડળીમાં જોવા. અને તેને ઉપલી બાબતો લાગુ પાડવી, કારણ કે તે ખાસ તેમજ સાધારણ બન્ને રીતે લાગુ પડી શકે છે, પણ એટલું ધ્યાન રાખવું કે હરેક કુંડળીમાંથી કાંઇ છુટી છુટી એસપેકટો તારવી કાઢી તે ઉપર ઉપલુ મત બાંધવું નહી, પણ કુંડળીની દરેક દરેક એસપેકટ સારી તેમજ માઠી બન્નેનો તોલ કરીને પછીજ અનુમાન બાંધવું એ બાબે આગળ જતાં આપણે વધુ લખીશું.

શરીરની ચાલુ તંદુરસ્તી.

શરીરનો બાંધો, તંદુરસ્તી, જોર અને સાધારણ ટેવ જાણવાને માટે જન્મ લગ્ને જે રાશી હોય તે રાશીના ગુણદોષપર મોટો આધાર રાખે છે, કારણ કે જન્મ થતી વખતે, તે રાશીની સર્વે હકીકતને લગતી અસરો જન્મતાં બાળકને અસર કરે છે. સાધારણ દરેક અસર નીચે લખેલી રાશીઓ પોત પોતાના ગુણદોષ પ્રમાણે આપે છે, પણ તે તદ્દન સાધારણ જાણવી, અને ખાસ અસર તો દરેક રાશી જે જન્મ લગ્ને આવી હોય તેનાં અંશ યાને ડીગ્રી ઉપર મોટો આધાર રાખે છે. હરેક ડીગ્રી યાને અંશની અસર એક બીજાથી તદ્દન ઉલટી રહે છે, જે આગળ જતાં સમજાવીશું. હાલ તુરત તો સાધારણ ચાલુ અસરો રાશીઓ કેવી રીતે કરે છે, તથા શરીરનો બાંધો કેવો હોય છે, કેવી કેવી જાતનાં દરદો થવાનો સંભવ છે, અને તે દરદોની અસર કેવી છે વિગેરે સર્વ અત્રે નીચે પ્રમાણે દર્શાવ્યું છે:—

મેષ રાશી શરીરનો બાંધો મજબુત બનાવે છે અને પુષ્કળ ગરમી તથા જીવનશક્તિ (Vitality) આપનારી છે. ખાસ કરીને માથું, મોઢું, પેટ, ગુરદા એવા ભાગોમાં તે દરદ ઉપજાવનારી અસર કરે છે. આંખ અને ભેજુ પણ કેટલીક વખતે દરદી થાય છે. લોહીનો જોસ અને સોજો ઉપજાવનારી એની અસર છે, જેથી તાવ, જ્વર વિગેરે ઉપજાવે તથા મોઢાપર ગરમીનાં ફોરાં અથવા ખીલ, ખુજલી, ફુટી નીકળે, અકસ્માત કરાવે, અંગારથી દાઝવું, હથીયારથી કપાવું, ઘા પડવો વિગેરે સર્વેપર એ અસર કરનારી છે.

વરખ રાશી ઘણું કરીને મધ્યમ, હાવકું અને મજબુત શરીર આપે છે, ગળું અને હૃદયનો ભાગ નબળો હોય છે, જેથી **ડીપથેરીઆ** ગળાનો સોજો (Diphtheria), તથા (Quinsy) ઠાંસો તથા ગળાની ગાંઠ, ટાનસીલસનો સોજો, (Laryngitis) વિગેરે દરદો કરે છે, તેમજ તેની વળતી અસરમાં ઘણું કરીને ઝાડાના માર્ગને નુકસાન પુગાડે છે. **ભગંદર** (Fistulas) **મસા** (Piles) વિગેરે થાય છે, અથવા કેટલીક વખતે (Apoplexy) માથે લોહી પણ ચઢે છે.

મિથુન રાશી સાધારણ મજબુત બાંધો આપે છે, શ્વાસોચ્છ્વાસ ઝડપી રાખે છે, અને જ્ઞાનતંતુઓને લગતાં (Nervous disorders) દરદો ઉત્પન્ન કરે છે, અને તેની ઉત્પત્તિનું મુખ્ય કારણ બેચેની અને વ્હેમ તથા વિચાર અને મગજ ઉપર બોજો હોવાથી થાય છે. ફેફસાં, હાથ અને ખભાને દરદ થાય છે, દમ હાંફણ (Asthma) લોહીનો બગાડો, ફેફસાની નળીને લગતી ખાંસી (Bronchitis) અને કેટલીક વખતે શ્વાસ અને દમ લેવાની નળીને લગતા અથવા તો ક્ષયરોગ (ખહી) (Consumption) ને લગતી અસરો પણ ઉપજાવે છે.

કર્ક રાશી નાજુકાવતી શરીર આપે છે, અને બાહેરની અસરોને તુરત શરીરમાં આમેજ કરી દઇ તેથી દરદ ઉપજાવે છે. છાતી અને હોજરી મુખ્ય કરીને એના નબળા ભાગો છે, અને તેથી ઘણું કરીને વાયુનો પ્રકોપ કરે છે, ઉલટી ઉત્પન્ન કરે છે, અજીર્ણ કરે છે, જલંદર જેવાં દરદો (Dropsical ailments), રૂમેટીઝમ અથવા

તો કેનસર (Cancer) કરે છે. કર્ક રાશીવાળાઓની મુખ્ય એબ તો એ છે કે તેઓ ચાલુ સીક રહે છે, અને પોતાના વહેમથી એવું માની લે છે કે ફલાણું ફલાણું દરદ મને થયેલું છે, જો કે તેવું માની લેવાને કશું કારણ હોતું નથી, તોબી વહેમ કરે છે. ઘણી જાતનાં ભેજાને લગતાં દરદો અને ભેજાની નબળાઇઓ થાય છે જેવા કે (Dipsomania) ડીપસોમેનીઆ યાને દારૂના લખથી ઉપજતાં દરદો તથા (Hypochondriasis) ભેજાના ખ્યાલથી ઉત્પન્ન કરેલાં દરદો તથા રગોને પુષ્કળ એક્સાઇટ કરવાથી ઉપજતાં ખ્યાલી દરદો વિગેરે છે.

સીંહ રાશી સૌથી મજબુત અને કદાવર આંગ તેમજ પુષ્કળ જીવનશક્તિ આપે છે. હૃદયનો ભાગ ઘણો ખરો દરદના કારણ રૂપ છે અને ઘણું કરીને છાતીના પુષ્કળ ધબકારા (Palpitation) તથા (Syncope) બેશુદ્ધિને લગતાં દરદો તથા (Aneurisms) યાને ધોરી નસનાં થતાં દરદો વિગેરે થાય છે. વળી બરડાના કાંઠામાં અને બરડાના નીચલા ભાગોમાં દરદ થવાનો સંભવ છે. વળી આ રાશીવાળાઓને જ્યારેબી દરદ થાય છે, ત્યારે ઘણુંજ જોરમાં થાય છે. તથા અકરાટ ગભરાટ વધારે કરાવે છે. ઘણું કરીને એ રાશીવાળા સીક પડતા નથી પણ જ્યારે પડે છે ત્યારે મજબુત અને જોરાવર માંદગી થાય છે. પણ તેમ વળી તેઓ ઘણા જલદીથી સાજા પણ થઇ જાય છે.

કન્યા રાશી ઘટમદાર બાંધો આપે છે, તથા શ્વાસ સારો ચાલે છે, ખાસ કરીને પેટ અને જઠરને લગતાં દરદો ઉત્પન્ન કરે છે, ચુંક, અતિસાર મરડો, કબજીયાત, અને અજીર્ણ અને તેથી ઉત્પન્ન થતાં હરેક દરદોનો ઉપદ્રવ કરે છે.

તુલા રાશી સાધારણ મુખ્ય ભાગે મજબુત બાંધો અને ઘટમદાર અવયવો હોય છે. ગુરદા અને બરડાનો કાંઠો બીજા ભાગો કરતાં નબળો હોય છે. જેથી મુખ્ય કરીને ગુરદાને લગતાં દરદો, મીઠી પીસાબ (Diabetes), બ્રાઇટસ ડીસીઝ એક જાતનું ગુરદાનું દરદ, પીસાબનો અટકાવ, બરડાના કાંઠાના નીચલા ભાગનો કમરનો દુઃખાવો, લોહીનો બીગાડ અને ફિક્તા રોગ અથવા ખરપસું, ફીઝ વિગેરે થાય

છે, અને દુઃખોના વળતા જવાબમાં હોજરી અને માથાને અસર થાય છે.

વૃશ્ચિક રાશી સારો બાંધો આપે છે પણ ઘણીક વખતે ચહેરાનો દેખાવ સારો હોતો નથી. ખાસ કરીને ખાનગી ભાગો અને ઈંદ્રીને લગતાં દુઃખો થાય છે, હરષ, મસા, રપ્ચર (Ruptures) આંતરડાંનું ગોળીમાં ઉતરવું, ભગંદર, ઈંદ્રીને લગતાં આજારો, તેમજ હૃદય અને ગળાનાં પણ દરદો થાય છે. આ રાશી ઘણી લોહચુંબક શક્તિની (Magnetic) અસર ધરાવે છે, અને ખાસ કરીને ઉડતા રોગોનું તેથી ખેંચાણ વધારે થાય છે, કેટલીક વખતે માનવીને દારૂડી છાકટો બનાવે છે.

ધન રાશી ચીવટ અને મજબુત શરીર આપે છે, જાંગ અને તેની ઉપરનો ભાગ મુખ્ય કરીને દરદી થાય છે, રૂમેટીઝમ, સાયટીક, ગાઉટ તાપ આરધંગી જખમ, જાંગના હાડકાનું લચકાવું, વિગેરે દરદો થાય છે, વળી ફેફસાં તેમજ નરવ યાને રગો પણ વખતે દરદી બને છે, અને લોહીના બીગાડ થાય છે.

મકર રાશી ખાસ કરીને જુવાનીમાં ઘણો નબળો બાંધો શરીરનો રાખે છે, કારણકે તેમાં જીવનશક્તિ કમતી છે. ખાસ કરીને રૂમેટીઝમને લગતાં દરદો, ઘણીક જાતનાં ચામડીનાં દરદો, ખરપસું ખુજલી તથા કોહવાટને લગતાં દરદો અને દરેક જાતનાં શરદીથી ઉત્પન્ન થતાં દરદો, તેમજ શરીરને પુરતી ગરમી નહીં મળવાથી થતાં દરદો વિગેરે થાય છે. વળી ખાસ કરીને પગનાં ઘુંટણ કંઈ દુઃખ દરદથી અથવા તો એકસીડન્ટથી દરદ કરે છે.

કુંભ રાશી ઘણું મજબુત અને સમધાત જોરાવર શરીર આપે છે, પણ ઘણું કરીને પગનું દરદ કરે છે, જાંગની હેઠળનો ભાગ, પગનો નળો, ઘુંટી, તથા રગો અને જ્ઞાનતંતુઓને લગતાં દરદો, લોહીનો બીગાડો, લોહીનું સુકાઈ જવું, ધ્રુજરી, આંકરા વિગેરે થાય છે, વખતે જાંગ ભાગી જાય છે, અથવા તો આંખને પણ હેરાન કરે છે. ખાસ કરીને એ રાશીનાં માણસોને અજબ જાતનાં અને નહીં સમજ પડે તેવાં દરદો થાય છે.

મિન રાશી નાતવાન કમજોર શરીર અને નાજુક બાંધો આપે છે. મુખ્ય દુઃખ, પેટ અને જઠરને લગતું હોય છે, ગાઉટ અથવા પગના અંગુઠા કે પાટલી કે એડીનું રૂમેટીઝમ થાય છે. પગ મારફતે શરદી અંગમાં પ્રવેશ કરે છે. પાણીનાં અને ગાંઠોનાં દરદો કરે છે, ઉડતા રોગોનો પણ ભય રહે છે. ખાસ કરીને દારૂના હદપાહાર ઉપયોગથી થતાં દરદો પણ ઉપજાવે છે, અને કોઇ કોઇક વખત દવાનું પણ ઝેર ચડે છે.

એ પ્રમાણે જન્મ વખતે જે રાશી જન્મ લગ્ને હોય, તે રાશી પોતાના ગુણદોષ પ્રમાણેનો શરીરનો બાંધો આપે. તથા પોતાની ખાસીયત પ્રમાણેનાં દરદો પણ ઉપજાવે છે, પણ તેના પ્રમાણનો અને બળનો આધાર લગ્નના અંશ ઉપર રહે છે, માટે લગ્નના અંશ જોવાની જરૂર છે. **શુક્ર** તથા **ગુરૂ** જો જન્મ લગ્નના અંશ સાથે શુભદૃષ્ટિમાં હોય તો શરીરની શક્તિ વધારે અને દરદને હાંકી કાઢવાની શક્તિ પ્રબળ રહે. **રવી ચંદ્ર** (Luminaris) શુભદૃષ્ટિમાં હોય તો શરીરનું ચૈતન્ય અને તેજ વધારે છે, અને જુદા જુદા અવયવોને નિયમિત રાખે છે. **મંગળની** શુભદૃષ્ટિ શરીરમાં પુષ્કળ ગરમી આપે છે, અને તે ગરમીથી શરીરને ઉશ્કેરેલું રાખે છે. **શની** જો શુભદૃષ્ટિમાં હોય તો ઘણું કરીને શરીરનાં હાડકાં અને શરીરનો બાંધો પુષ્કળ મજબુત કરે છે. **શુક્ર** તથા **ગુરૂ** જો જન્મ લગ્નના અંશ સાથે પાપદૃષ્ટિમાં આવે તો મુખ્ય કરીને અનિયમિતપણું તથા અવિચારી રીતે શરીરનું જતન નહીં રાખવાથી થતાં દરદો ઉત્પન્ન કરી શરીરને નુકસાન પહોંચાડે છે. **રવી ચંદ્રની** પાપદૃષ્ટિ શરીરનું તેજ તથા ચૈતન્ય કમતી કરી નાંખે છે, તથા શરીરના અવયવોને તદ્દન અનિયમિત કરી નાંખે છે, અને જરા જરામાં શરદીની અસર કરે છે. **મંગળ** જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો તાવ, અકસ્માત શરીરમાં ગરમી, ઘસારા, કાપ, જખમ વિગેરે દરદો ઉત્પન્ન કરે છે. **શનીની** પાપદૃષ્ટિ શરીરને તદ્દન નાકૌવતી આપે છે અને શરદીનાં દરદો ઉત્પન્ન કરે છે, કે જે દરદો ચાલુ અને જીંદગીનો ઘણો લાંબો ભાગ દુઃખ દે છે.

હરશ્ચલ અને **નેપચ્યુન** ગ્રહોની પાપદ્રષ્ટિ રગો અને જ્ઞાનતંતુ-ઓને લગતાં તેમજ માનસિક દરદો (Psychic disorders) કરે છે. હરશ્ચલ ગ્રહ કેટલીક વખતે વીજળી અથવા દારૂગોળો ફુટવાથી નુકસાન પહોંચાડે છે યાતો મરણ નીપજાવે છે. હવે જન્મ લગ્ન જે રાશીનું હોય, તે ગ્રહની ઉપર દર્શાવેલી અસર પ્રમાણે, જન્મ લગ્ન જે જાતનું દુઃખ દરદ આપતું હોય. ને દરદની અસર, જોર, કારણ વિગેરે હકીકત સમજવી.

" **હાઇલેગ** " અને **જીવનશકિત આપનાર** તત્વ આગળ સમજાવવા પ્રમાણે મરદના જન્મકાળે તંદુરસ્તી અને જીવનશક્તિ આપનારી અસર કરનાર **રવી** છે, અને તેજ પ્રમાણે સ્ત્રીઓને માટે ચંદ્ર જાણવો, અને એ બેઉ ગ્રહો અનુક્રમે બીજા ગ્રહોના જેવા જેવા સમાગમ કે એસપેકટસમાં આવે તે પ્રમાણે તંદુરસ્તી, તબીયત અને દેહનું સુખ દુઃખ તપાસવું, એટલા માટે મરદ અને ઓરત એ બેઉની તબીયત અને તંદુરસ્તીનો વિચાર જુદો જુદો સમજાવીશું.

મરદની તંદુરસ્તી.

રવીનું ભુવન તપાસવું તથા તેની રાશીનું બળ ઉંચનીચ વિગેરે જોવું, તેની સાથની દ્રષ્ટિઓ વિગેરે તપાસવું. જો રવી ઉંચનો કે બળવાન હોય અને પાપદ્રષ્ટિથી નિરાળો હોય તો તબીયત ઘણી સરસ રહે, જો ગુરૂ સાથે શુભદ્રષ્ટિમાં હોય તો જાણવું કે બાંધો મજબુત અને લાંબી જીંદગી સમજવી. જો રવી બળહીન, પાપદ્રષ્ટિથી ઘેરા-યલો કે નીચનો હોય તો અથવા ખાસ કરી શની કે મંગળની પાપદ્રષ્ટિમાં હોય, તો ખરાબ જાણવો, પણ જો ગુરૂ તેવામાં શુભ દ્રષ્ટિ કરતો હોય તો, તંદુરસ્તીનું પ્રમાણ એસપેકટની અસર પ્રમાણે વધતું કે ઓછું સમજવું. જો પાપગ્રહ અથવા પાપદ્રષ્ટિ કરતો ગ્રહ રવી કરતાં બળવાન હોય તો, જરૂર તબીયત નાદુરસ્ત કરે. મંગળને શની જો બેઉ રવીને પાપદ્રષ્ટિ કરતા હોય તો, કંઇ તબીયતને ઘણી ખરાબ બનાવતા નથી, કારણ કે શની એકદમ ઠંડકની અસર કરે છે જ્યારે મંગળ ગરમી વધારી દે છે, એ રીતે, એકમેકથી ઉલટી અસર એકી વખતે થતાં શરીર ઘણું કરી સમઘાત રહે છે. પણ જો

મંગળ એકલો રવીને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય અને રવી કરતાં બળવાન હોય તો પુષ્કળ સખ્ત હુમલા ગરમીને લગતાં દરદો તથા સોજા વિગેરેનાં દરદો અને અકસ્માતો અથવા એકાએક મોત વરીક કરે છે. જો રવી છઠ્ઠા ભુવનમાં જન્મકાળે બેઠો હોય, અને જો શુભ ગ્રહની શુભ દૃષ્ટિમાં નહી હોય તો, તબીયત હમેશની સીકલી રાખે અને લાંબી અને ચાલુ કંટાળાભરી માંદગી ભોગવાને, બલ્કે આખી જીંદગી માંદગીમાંજ પસાર થાય. બારે રાશીમાં રવીની અસર તેના બળ અને સારી માઠી એસપેક્ટ પ્રમાણે મરદની તંદુરસ્તીપર ઘણી થાય છે. જેમ કે:—

મેષમાં મજબુત બાંધો, પુષ્કલ જીવનશક્તિ (Vital force) કવચિતજ માંદગી થાય, જો એ રાશીમાં ઘણા પાપગ્રહોની દૃષ્ટિમાં રવી આવેલો હોય તો, તાપ. માથા તથા આંખને લગતા વ્યાધી ઉપજાવે.

વરખમાં મજબુત બાંધો હોય પણ તેનું હૃદય ઘણું નબળું રાખે, માથે લોહી ચઢવાનું દરદ (Apoplexy) બેશુદ્ધિ અને એકાએક નાકૌતી વિગેરે થવાનો ઘણો સંભવ રહે છે, અને જો પુષ્કળ પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો ઘણી વખત માણસ બચતો નથી, મોત થાય છે.

મિથુન રાશીમાં સાધારણ બાંધો આપે છે, પણ ફેફસાંનો ભાગ ઘણો નબળો રાખે છે, લોહી અને રગો તથા જ્ઞાનતંતુઓને લગતાં દરદો થાય છે, જો ઘણા પાપદૃષ્ટિમાં રવી એ રાશીમાં ઘેરાયલો હોય તો ખઈ (Consumption) તથા એવાંજ બીજાં ફેફસાં ને છાતીનાં દરદો થાય છે, તથા લોહીનો બગાડો થાય છે.

કર્ક રાશીમાં બાંધો નબળો હોય છે, પાચનશક્તિને નબળી રાખે છે, રૂમેટીઝમ થાય છે, અને જ્યારે શની એ રાશી માંહેલા રવીને પાપદૃષ્ટિ કરે છે ત્યારે જાથુક્નું ચાલુ દરદ થાય છે, વળી ગાંઠ અને રસવિકાર તથા ટયુમર (Tumuor) વિગેરે થાય છે.

સીંહ રાશીમાં ઘણુંજ મજબુત અને જોરાવર તન બદન હોય છે, અને બીજી કોઇપણ રાશી કરતાં મરદને આ રાશીમાં રવી હોય તો

દરદ ભાગ્યેજ થાય છે, તથા માંદગી કવચિતજ આવે છે, એટલું છતાં "હાર્ટ ડીસીઝ" (Heart disease) થવાનો ઘણોજ સંભવ છે.

કન્યા રાશીમાં આંતરડાં, પેટ, જઠર અને પાચનશક્તિ નબળી રહે છે, કેટલીક વખતે કબજિયાત વધારે કરે છે, તેમજ ફેફસાં અને જ્ઞાનતંતુને લગતાં પણ દરદો થાય છે. વળી ચુંક, પેટનો દુઃખાવો અને આંતરડાંને લગતાં હરેક દરદો વારંવાર થયા કરે છે, અને લંબાણ ખાટલો ભોગવાવે છે.

તુલા રાશીમાં સમધાત અને દરેક બાંધા હોય છે, અને અવયવોને લગતાં દરેક દરદો સામે થવાની શકિત પ્રબળ હોય છે. ગુરદા, કમરની પાછળનો ભાગ વિગેરે નબળો હોય છે, અને ઘણું કરીને મીઠ્ઠી પીસાબ માથાનો અથવા પેટનો ચુકો સાધારણ રીતે થયા કરે છે, મુખ્ય કરીને અંદરના સાંચાકામના ભાગોમાં દરદ થવાનો ઘણો સંભવ રહે છે.

વૃશ્ચિક રાશીમાં મજબુત બાંધો હોય છે અને પુષ્કળ જીવન શક્તિ અને ગરમી રહે છે. મુખ્ય કરીને ગળુ, હૃદય, અને પીસાબને લગતાં દરદો થાય છે. ગાઉટ, ઉડતા રોગો, ભગંદર, મસા અને ઇંદ્રીને લગતાં દરદો પુષ્કળ થાય છે, આ રાશીમાં રવી હોય તો પુષ્કળ માનસિક શકિત અને આકર્ષણ શકિત પ્રબળ થાય છે.

ધન રાશીમાં ચીવટ અને મજબુત બાંધો હોય છે અને શારીરિક દરદો કવચિતજ હોય છે, પણ લોહી અને જ્ઞાનતંતુઓ તથા રગોને લગતા વ્યાધી થાય છે, અને ઘણી હાલચાલ અથવા તો મહેનતથી ફેફસાંને અલવળ પુગે છે, એ રાશીમાં રવી જે મરદને હોય છે, તેને રમત ગમતમાં, એકસીડન્ટ, પડી જવાથી તથા વાગવાથી થતા ઘા અને જખમ, જાનવરોને થતા અકસ્માતો વિગેરે થવાનો ઘણોજ સંભવ છે.

મકર રાશીમાં ઘણોજ નબળો બાંધો તથા જીવનશકિતનો પ્રવાહ ઘણોજ નબળો હોય છે. પાચનશક્તિ અને પેટ તથા જઠરનો ભાગ ઘણો નબળો હોય છે. મુખ્ય કરીને શરદીથી ટાઢ વાગવાથી, સારા ખોરાકની ગેરહાજરીથી થતાં દરદો વિગેરે થાય છે. વળી ર્‍હુમેટીઝમ, અને ઝાડાની કબજીયાત, તથા ચાલુ લંબાણ દરદો થાય છે,

તેમજ કેટલીક વખતે મેલનકોલીઆ (Melancholia) અને ગમગીનીનું પણ દરદ થાય છે.

કુંભ રાશીમાં મજબુત બાંધો હોય છે, પણ લોહીનો ફેરાવો શરીરમાં બરાબર રહેતો નથી, **નર્વસ** અને ધ્રુજારીને લગતાં દરદો થાય છે, તેમજ હૃદય અને આંખને નુકસાન પહોંચે છે, વળી મગજ શક્તિ અને વિચારને લીધે, ઘણીક જાતના મગજને લગતા વ્યાધી થાય છે.

મીન રાશીમાં બાંધો મજબુત હોતો નથી તેમજ જીવનશક્તિ નબળી રહે છે, વળી ઉડતા રોગો તથા દરદોના ચેપ જલદી લાગુ પડે છે, તેમજ કાયિકશક્તિ સ્વચ્છ રહેતી નથી. ખણી, લોહીનો બીગાડો, પાચનશક્તિને લગતાં દરદો, તથા શરીરનો કચરો તથા અસ્વચ્છતાથી ઉત્પન્ન થતાં દરદો સહેજ થાય છે. એ પ્રમાણે રવી પુરૂષ માટે મુખ્ય અસર કરનારો છે, અને જો રવી પાપગ્રહોની દૃષ્ટિમાં આવ્યો હોય તો, ઉપર દર્શાવેલી રાશીના ગુણદોષ પ્રમાણે દરદનું જોર વધારે રાખે છે. જો શુભ દૃષ્ટિમાં હોય છે તો તે પ્રમાણે દરદનું જોર કમતી કરે છે, એ ઉપરાંત જે ગ્રહો દૃષ્ટિ કરતા હોય તે ગ્રહોની અસરનો પણ વિચાર પહોંચાડવો જરૂરી છે.

સ્ત્રીની તંદુરસ્તી.

સ્ત્રીઓને માટે **ચંદ્રને** તપાસવો. **જેમ** પુરૂષો માટે રવી છે, તેમ સ્ત્રીઓ **માટે ચંદ્રને** સમજવો. જો ચંદ્ર બળવાન હોય, ઉંચનો હોય ખાસ કરીને ગુરૂ કે શુક્રની શુભદૃષ્ટિમાં હોય, ઉંચનો હોય તો તંદુરસ્તી ઘણી સારી રાખે અને લાંબી જીંદગી થાય, પણ જો ચંદ્ર બળહીન હોય, પાપદૃષ્ટિમાં હોય, પાપગ્રહોથી હારેલો હોય, નીચનો હોય, રવી, શની કે મંગળની પાપદૃષ્ટિમાં હોય પણ વળી તેજ વખતે જો શુક્ર ને ગુરૂની શુભદૃષ્ટિ હોય તો ઘણી સંભાળ લેવાની જરૂર છે, અને એસપેક્ટ કરતાં ગ્રહોના બળપર આધાર રાખવો પડે છે, જે ગ્રહ બળવાન થઇને પાપ કે શુભદૃષ્ટિ કરતો હોય, તે પ્રમાણે દુઃખ દરદ કે મોત થાય.

જે ગ્રહ પાપદ્રષ્ટિ કરતો હોય તે ગ્રહ ચંદ્ર કરતાં બળહીન હોય તો દરદનું જોર કમતી રહે, પણ જો ચંદ્ર તે પાપગ્રહ કરતાં નિર્બળ હોય તો દુઃખનું જોર વધારે જાણવું.

જ્યારે મંગળ અને શની બેઉ, ચંદ્રને પાપદૃષ્ટિ એકી વખતે કરતા હોય, તો મહા બુરૂં પરીણામ જાણવું; કારણ કે એ બન્ને ગ્રહો ચંદ્રના શત્રુ છે, જેથી લાંબી જીંદગી માટે કંઇ ખાત્રી આપી શકાય નહીં.

જો મંગળ પાપદૃષ્ટિ, ચંદ્રને કરતો હોય અને એ બેમાંથી કોઈ-પણ કેન્દ્ર સ્થાનમાં હોય અથવા મંગળ જો ચંદ્ર કરતાં બળવાન અને મુખ્ય ભુવનમાં હોય તો સખ્ત તાવની બિમારી આપે, અકસ્માત કરે તથા એકાએક મોત થાય.

છઠ્ઠા ભુવને ચંદ્ર સ્ત્રીને હોય તો ચાલુ માંદગી થયા કરે, અને માંદગી લંબાયા કરે, તથા શરીરને નાકૌવત કરી નાંખે, જેટલો વધારે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તેટલો વધારે ખરાબ જાણવો.

બારે રાશીમાં ચંદ્રની અસર તેના બળ તથા સારી માઠી એસ-પેકટ તથા દૃષ્ટિ કરતાં ગ્રહોનાં બળ પ્રમાણે સ્ત્રીની જન્મ કુંડળીએ વધુ કે ઓછું દરદનું જોર હોય છે, જેમકે—

મેષ રાશીમાં ચંદ્ર કાંઈ ઘણી મજબુત તંદુરસ્તી આપતો નથી, આંખ તથા માથાનાં દરદો કરે છે, ભેજાની અંદરના ભાગમાં દુઃખ ઉપજાવે છે, ઉંઘ કમતી કરે છે (Insomnia), ઉપલ્યું, ફેર ચક્કર, કમતાકાતી અને બેચેનીથી ઉપજતાં દરદો ઉત્પન્ન કરે છે.

વરખમાં ચંદ્ર સારી જીવનશક્તિ આપે છે, તથા શરીરમાં દુઃખ ખમવાની શક્તિ ઘણી પ્રબળ હોય છે, પણ ગળાનાં દરદો, સાદ અને અવાજ તથા બોલવાની નળીને લગતાં ગળાના ભાગનાં દરદો, ખાંસી, બલગમ અને કફના વ્યાધી, તોન્સીલ, ગળાની ગાંઠ, કંઠ-માળા વિગેરે ગળાના અંદરના ભાગ તથા ગરદનને લગતા સર્વે જાતના વ્યાધી ઉત્પન્ન કરે છે.

મિથુન રાશીમાં સાધારણ જીવનશક્તિ આપે છે. શરીરનો બાંધો ઘણો મજબુતબી નહી તેમ ઘણો નબળો પણ હોતો નથી, એ રાશીમાં ચંદ્ર લોહીનો બીગાડો કરે છે, જ્ઞાનતંતુને લગતી નબળાઇ આપે છે, ફેફસાંના, છાતીના, તથા દમ લેવાની નળીને લગતાં દરદો કરે છે, દમ, હાંફણુ, ખફી વિગેરે થાય છે.

કર્કમાં ચંદ્ર ઉંચનો થાય છે, જેથી ઘણો બળવાન ગણાય છે, પણ જો એ રાશીમાં ઘણી પાપદષ્ટિમાં હોય, તો પ્રવાહીને લગતાં. તથા હોજરીને લગતાં તથા અવયવોને લગતાં અને પાચનશક્તિને લગતા વ્યાધી અને દરદો થાય છે.

સીંહ રાશીમાં જીવનશક્તિ, વધારે હોય છે પણ ધારા પ્રમાણે કાંઈ ચંદ્રને જોર આપનારો નથી, ખાસ કરીને હૃદય અને હાર્ટ ડીસીઝ બેભાની, ચામડીનાં દરદો, ખોડો, તથા લોહીના ફેરાવાના અચોક્કસ-પણાથી ઉપજતાં દરદો વિગેરે થાય છે.

કન્યા રાશીમાં દુઃખ ખમવાની સારી શક્તિ હોય છે, તથા તબીયતને સમતોલ રાખે છે, મુખ્ય ભાગે આંતરડાં અને હોજરીનાં દરદો કરે છે, ને મુખ્ય કરીને ઝાડાની કબજીયાત, ચુંક, મરડો, દસ્તાનનો અટકાવ, ખરપસું, કીટ, ચામડીનાં દરદો વિગેરે કરે છે.

તુલા રાશીમાં ચંદ્ર હોય તો ઘણી સારી જીવનશક્તિ તથા જલદી સાજા થવાની શક્તિ હોય છે, પણ ગુરદા તથા લોહીના બીગાડાનાં દરદો થાય છે, પીસાબનાં દરદો થાય છે, કમરના નીચલા ભાગમાં દુખાવો થાય છે અને કમરનો ભાગ નબળો હોય છે, તથા માથાનો દુઃખાવો અને હોજરીને લગતાં પણ દરદો થાય છે.

વૃશ્ચિક રાશીમાં પુષ્કળ ગરમીને જીવનશક્તિ હોય છે, તથા દુઃખ ગ્રહણ કરી લેવાની શક્તિ પ્રબળ હોય છે, જેથી તંદુરસ્તી નાજુક અને માંદગી તથા દુઃખ દરદ તુરત થવાનો સંભવ હોય છે, શરીરની નબળાઇ પુષ્કળ હોય છે, હરેક બાબતમાં હદથી બાહેર જવાથી દરદો થાય છે, માંસની ગાંઠોને (Tumorous diseases) લગતાં દરદો પીસાબના પુક્કાની નબળાઇ અને ખાનગી અગોને

લગતા પુષ્કળ વ્યાધીઓ થાય છે, જેમાં પીસાબ અને દસ્તાનના માર્ગોને લગતાં દરદો ઘણુંજ સખ્ત થાય છે.

ધન રાશીમાં જ્યારે ચંદ્ર હોય છે, તો સારી તંદુરસ્તી આપે છે, તથા ઘણા વ્યાધી થતી નથી, ફેફસાં, લોહી અને રગો તથા જ્ઞાનતંતુઓને લગતાં મુખ્ય દરદો થાય છે, ખણી, સાએટીકા (Sciatica) તથા જાંગને લગતાં દરદો થાય છે. અને જો ચંદ્ર ઘણીજ પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો એક્સીડન્ટ કરે છે અથવા હાડકાંને અલવળ પહોંચાડે છે.

મકર રાશીમાં ચંદ્ર ઘણીજ નબળી દેહ આપે છે: શરીરમાં ગરમી ઓછી રાખે છે, જીવનશકિત નરમ હોય છે, જલદીથી સાજા થઇ જવાની શકિત કમજોર હોય છે, અને જીંદગીમાં માંદગી ચાલુ થયા કરે છે, તંદુરસ્તી બીલકુલ સારી રહેતી નથી, હરપ્રકારે દુઃખ થાય છે ને તેથી લંબાણુ અને હાનિકારક દુઃખો થાય છે. ગાઉટ (Gout) રૂમેટીઝમ, કબજીયાત, નજલો, ચામડીનાં દરદો. (Urticaria) અને એવાં બીજાં દરદો થાય છે.

કુંભ રાશીમાં સાધારણ સારી તંદુરસ્તી આપે છે પણ શરીરમાં લોહી કમતી હોય છે, જેથી (Anæmia) લોહી સુકાઇ જવાનાં દરદો, હીસ્ટીરીઆ, બેશુદ્ધિ, વિગેરે દરદો થાય છે, લોહી, આંખ અને જ્ઞાનતંતુઓ તથા રગો મુખ્ય ભાગે નબળી હાલતમાં હોય છે.

મિન રાશીમાં જો ચંદ્ર સાધારણ જીવનશકિત આપે છે, તથા તબીયત સાધારણ રહે છે, પણ એ રાશીમાં ગ્રહણ કરી લેવાની શકિત હોવાથી હરેક જાતના ઉડતા રોગો તથા ચેપી રોગો ઘણા જલદીથી અસર કરે છે, તેમજ જલદર અને લોહીના બગાડને લગતાં દરદો થાય છે અને લોહીનો બગાડો થાય છે. પગોને આંટણ ઘણાં પડે છે તથા પગ ઘણા ભીનાસવાલા રહે છે.

નોંધ:—આ પ્રમાણે **સ્ત્રીઓની** તંદુરસ્તી માટે ચંદ્ર જે જે રાશીમાં જન્મકાળે પડેલો હોય તેને લગતી ઉપર દર્શાવેલી સાધારણ ચાલુ અમલો ને માનવીને થાય છે. અને તેનું પ્રમાણ ચંદ્રની બીજા

ગ્રહો સાથની શુભ અથવા પાપદૃષ્ટિ પર આધાર રાખે છે, તથા તંદુરસ્તી કે માંદગી તેના પ્રમાણમાં ઉત્પન્ન થાય છે.

અત્રે બે બોલ વધુ લખવાની મને લાલચ થાય છે, કે જો હાલના તબીબો, અસલ જમાનાના તબીબોની રીત રૂઢી પ્રમાણે, તથા હાલના ચાલુ જમાનામાં રવી તથા ચંદ્રની અસરને લગતા એસ્ટ્રોનોમીના જ્ઞાન પ્રમાણે, પોતાની વિદ્યાની સાથે સાથે, મરદ તથા ઓરતની દેહને લગતી ઉપલી બાબતનો વિચાર પુગાડી, જો દવા દારૂ આપવામાં સમજ વાપરે, તો કેટલાક કેસોમાં, કોઈ દરદીને ગરમ દવા અને કોઇને ઠંડી દવાની ખરાબ અસરો જે થાય છે, તેમજ દવાઓ માફક આવતી નથી, તેમ બનવાનો સંભવ કમતી થાય. મારા અભ્યાસ દરમિયાન ઘણુંકોનાં ફક્ત નામ પુછી, તેઓનાં નામની રાશી પ્રમાણે ચંદ્ર ગણી કાઢી, તે ઉપરથી તેઓની તબીયત તથા દુઃખને લગતી હકીકત જણાવતાં, તે લગભગ ૯૫ ટકા જેટલી ખરી પડે છે. એ રીતે જો તબીબો આ સાધારણ સાદું પણ અર્થસૂચક જ્ઞાન મેળવી, મરદ તેમજ ઓરતના જન્મ બંધારણ તત્વને લગતો સહેજથી ખ્યાલ પુગાડે, તો તબીબોને કાંઇપણ ગેરફાયદો થવા કરતાં, સામો દરદીને મોટો ફાયદો થાય. દાખલા તરીકે એક ઓરત દરદી દાક્તરની પાસે દવા લેવા જાય, દાક્તર તેની નાડી તપાસી તથા બાહેરની હાલત જોઈ, દરદનું કારણ દુર કરવા માટે, પોતાની વિદ્યા અનુસાર દવા આપે, કે જે દવા જો કે તે વ્યાધીને માટે ખાસ ગુણકારી હોય, તે છતાં જો તે સ્ત્રીના જન્મ બંધારણ કુદરતી તત્ત્વ, તે દવાને અનુગ્રહ નહિ કરતો હોય, અથવા તે દવા અનુસરતી નહીં થતી હોય, અને શરીરના અંદરના ભાગમાં જેમ આતશ અને પાણી એ બેઉનો મેળ થતો નથી, તેવી અસર જો તે કરે, તો પેલી સ્ત્રી દરદીને, તેના દુઃખની ખરી દવા આપવા છતાં કશો ફાયદો થાય નહીં, અને તે દવા વળતી અસર (Counter effect) કરીને બીજું દરદ ઉભું કરે, એ સાદી સમજથી બનવા જોગ છે કે નહીં! અસલના વૈદો અને તબીબો નાડી પકડીને શરીરની અંદરની હરેક હકીકત દરદી આગળ બોલી જતા હતા. તેઓ નાડી પરીક્ષાની વિદ્યા ઉપરાંત ખાસ ઉપલી બાબતથી ઘણી ફતેહ મેળવતા

હતા. દાખલા તરીકે એક મરદ દરદી જો અસલ જમાનાના વૈદ પાસે જતો, તો તેને બીજા સવાલો સાથે સાથે તેનો **જન્મ** કયા **માસમાં** થયો, તે પુછતા હતા. અને તે ઉપરથી તેની ચાલુ નાડી યાને તુરત વેળાની નાડીની હાલત ઉપરાંત તેના જન્મ બંધારણ **તત્વને** લગતી બીનાઓ ઝટ ધ્યાનમાં લઇ તે દર્શાવતા, કે જેથી તે દરદી પોતાના શરીરની દરેક બાબતો વૈદને મોઢે સમજી એટલો બધો સંપૂર્ણ વિશ્વાસ તેઓમાં મેલતો, કે જેથી તેનું અર્ધું દુઃખ જતું રહેતું અને આશાનાં કીરણો તેને તંદુરસ્તી તરફ દોરવતાં થવાથી, તે દરદી ઉતાવળે સાજો થતો હતો. હાલમાં પણ આ અંગ્રેજી રૂઢીના જોતીષનું જ્ઞાન જો વાપરવામાં આવે, અને કોઇપણ મરદ પોતાના જન્મનો **અંગ્રેજી મહીનો** અને તે મહીનાને લગતી જે **અંગ્રેજી રાશી** હોય તે રાશીનો **રવી**, તેને જન્મકાળે હોવાથી તે પ્રમાણે તેના શરીરની અંદરની હાલત તથા ખાસીયત, અને ગરમી શરદીની દેહ માટે, આગળ લખી જવા પ્રમાણેનું ધ્યાન તે પોતે તપાસી જોશે તો ૯૫ ટકા તેની ખાત્રી થશે, કે અત્રે દર્શાવેલી વિગતો પ્રમાણેની અસરો મોટે ભાગે તેના શરીરમાં થતી હોવી જોઇએ. સ્ત્રીઓ માટે એ બાબતમાં **ચંદ્રને** તપાસવાનો હોવાથી, તથા મુખ્ય ભાગે હિંદુસ્તાનમાં જન્મ ચંદ્ર ઉપરથીજ નામ રાખવામાં આવતાં હોવાથી. તે સ્ત્રીનું નામ પુછી, તે નામને લગતા અક્ષરની રાશીના ચંદ્ર પ્રમાણે કહેવાથી ખરૂં પડે છે, પણ તેમાં એટલું ધ્યાન રાખવાની જરૂર છે, કે ગુજરાતી ગણીતનો ચંદ્ર, અંગ્રેજી ગણીતના ચંદ્રથી ૨૨°-૩૬′ અંશ ઓછો હોય છે, જેથી અંગ્રેજી ચંદ્ર એક રાશી લગભગ આગળ હોય છે, માટે એ બાબતનું ધ્યાન પુગાડીને રાશી ફેરબદલ કરી ખુલાસો જણાવવાની જરૂર છે, અથવા જો તે સ્ત્રીનું નામ જન્મ ચંદ્ર પ્રમાણે નહીં રાખતાં મોઢેનું હોય, તો જન્મની તારીખને દિવસે અંગ્રેજી ગણીતનો જે ચંદ્ર હોય તે પ્રમાણેના દેહને લગતો ખુલાસો તે સ્ત્રીને લાગુ પાડવો. એ પ્રમાણે દેહ, તબીયત અને શરીરની અંદરના જન્મ બંધારણ તત્ત્વની હાલત જાણવાથી દુઃખ દરદ વખતે તબીબો ઘણી ફત્તેહમંદીથી તથા દરદીને બીજી કોઇપણ જાતની વળતી અસર થતી અટકાવી, દરદ સાજું કરી શકે એ બનવાજોગ છે.

દરેક વાંચકને અત્રે ભલામણ કરીશ કે એ બાબેની સચ્ચાઇ પોતે પોતાના માટે અજમાવી અને તપાસી જોવી. લેભાગુ જ્યોતીષોની કહેવાતી કેટલીક ઢંબગ બાબતો જેવી આ બાબત નથી, પણ સાયન્ટીફીક અને સચ્ચાઈ ઉપર અને અનુભવથી મોટા વિદ્વાનોએ ગોઠવેલું શાસ્ત્ર છે, જેની સચ્ચાઇ તપાસવાનું વાંચનાર વર્ગનીજ મુનસફી ઉપર છોડવું વાજબી લેખાશે, કારણ કે કેટલીક દેખીતી અસંભવિત બાબતો, અનુભવે તથા તેનો અભ્યાસ કરવે સત્ય નીવડે છે.

આયુષ્ય.

એક બાળકના જન્મ વખતે મુખ્ય જે બાબત જાણવાની છે તે એજ કે, તે બાળકની જીંદગી કેટલી છે, તે બાળક મોટું થશે કે બાલ્યાવસ્થામાંજ તેનું મૃત્યુ થશે, કારણ કે એ બાબત જાણવા આગમજ, તે બાળકને લગતી કોઈ પણ બીજી બાબતનો વિચાર પુગાડવો એ સરીયામ મૂર્ખાઈ છે, માટે એ બાબત મુખ્ય પહેલે તપાસવાની છે, કે આયુષ્ય અને જીંદગી કેટલી લાંબી છે.

હવે એ બાબત ઘણીજ નાજુક છે, તથા એ બાબત તપાસવાને ઘણા જ્ઞાન અને બહોળા અભ્યાસની જરૂર છે. એ બાબતનો નિર્ણય કરવો કઠણ છે, કારણ કે બાળકના જન્મ વખતની હરેક બારીકમાં બારીક બાબતો તપાસવી જોઇયે, તેમજ તે ઉપર લંબાણ વિચાર પુગાડવાની જરૂર છે, કારણ કે બાળકના જન્મ વખતે ઘણા શુભ ગ્રહો અને સારા સંજોગો છતાં, સહેજ અથવા તદ્દન જુજ પાપદૃષ્ટિથી બાળક મરણ પામેલાના દાખલા નોંધાયલા છે, અને તેમજ એક બાળકના જન્મકાળે ઘણી પાપદૃષ્ટિઓ, અને મારતા યોગો છતાં, તે બાળક જીવતું રહી મોટું થાય છે, એવા ઘણા દાખલા બનેલા છે ને બને છે, જેથી એવી નાજુક બાબતનો ભેદ જાણવાને ઘણુંજ કઠણ થઇ પડે છે. લાંબો અભ્યાસ અને પુખ્ત વિચાર તથા દરેક સંજોગો તપાસવાની એમાં જરૂર છે, એટલા માટે નીચલી બાબતો ખુબ ધ્યાનથી તપાસવાથી, કેટલીક વખતે સત્ય દર્શાવી શકાય છે, માટે એ નીચલા યોગો અભ્યાસીએ ખુબ ધ્યાનમાં રાખવાની જરૂર છે.

૧. જન્મ લગ્ન, તેનો માલેક, અને આઠમા ભુવનના માલેક તપાસવા.

૨. તંદુરસ્તી (Hyleg) મરદ માટે રવી અને સ્ત્રી માટે ચંદ્ર તપાસવો., તથા તેઓની જગ્યા, રાશી, તથા બીજા ગ્રહો સાથેનો સમાગમ વિચારવો.

૩. જો જન્મ લગ્ન બળવાન રાશીનું હોય, અને તેનો માલેક પાપદષ્ટિથી નીરાળો થઇને. કોઈ શુભ ભુવને બેઠો હોય, તો તે દરદનો અટકાવ કરે અને તંદુરસ્તી સારી રાખે, તેમજ તે વખતે જો તંદુરસ્તીનો માલેક પાપ ગ્રહોની દષ્ટિથી નીરાળો હોય તો તે બાળક મોટું થાય ને લાંબી જીંદગી ભોગવે.

૪. જો ઉપર પ્રમાણે નહી હોય તો તેથી ઉલટું હોય તો તે બાળક ઘણું દુઃખી થાય, પણ જ્યાંલગી (Hyleg) તંદુરસ્તીનો માલેક પાપ ગ્રહોથી પાપદષ્ટિથી તદન હારેલો નહી થાય ત્યાં લગી તે મરે નહી. ખાસ તંદુરસ્તીનો માલેક પાપદષ્ટિમાં ઘણો દબાય ત્યારેજ મોત થાય.

૫. પહેલા ભુવનમાં પાપગ્રહનો ઉદય થતો હોય, અને આઠમા ભુવનના માલેક સાથે તે ગ્રહ પાપદષ્ટિમાં આવતો હોય તો, તે બાળક મરે.

૬. જન્મ લગ્નનો માલેક છઠ્ઠા ભુવને હોય અને આઠમા ભુવનના માલેક સાથે પાપદષ્ટિ કરતો હોય, તથા કોઇપણ શુભ ગ્રહની શુભદષ્ટિની તેને મદદ નહી હોય તો અલ્પ આયુષ્ય અને ટુંકી જીંદગી સમજવી.

૭. જો ચંદ્ર અથવા રવી કેન્દ્ર સ્થાને એમાંથી કોઇ પણ હોય અને પાપગ્રહ સાથે જોડાયલા હોય, અથવા તો, તે જોડાયલો પાપગ્રહ, રવી કે ચંદ્રના અંશકળાથી એક સરખા તફાવતે હોય, અને તેવે વખતે શુભગ્રહની શુભદષ્ટિ નહી હોય, તો તે બાળક બાળપણમાંજ મરણ પામે.

૮. ચંદ્ર કે રવી પાપગ્રહના કંજંગશનમાં જો કેન્દ્ર સ્થાનમાં પડે અથવા તો પાપગ્રહની દષ્ટિમાં આવે, અને બીજા શુભ ગ્રહોની

દષ્ટિની મદદ નહી હોય તો, જરૂર ટુંકું આયુષ્ય જાણવું. જો પાપગ્રહ રવી કે ચંદ્ર બેઉને પાપદષ્ટિ કરતા હોય તો અલ્પ આયુષ્ય જાણવું.

૯. જો રવી ચંદ્ર અને લગ્ન પાપદષ્ટિમાં હોય, પાપગ્રહો કેન્દ્ર સ્થાને હોય, તથા તંદુરસ્તીના માલેકને શુક્ર કે ગુરૂની શુભદષ્ટિ નહી હોય, તો જાણવું કે નાનપણમાં મરણ થાય.

૧૦. જો એ પાપગ્રહ એક બીજાના ઓપોઝીશનમાં હોય, અને રવી ચંદ્રને ૯૦ અંશની પાપદષ્ટિ કરતા હોય, અને એક બીજાને પણ પાપદષ્ટિ હોય તો જાણવું કે આયુષ્ય ટુંકું છે.

૧૧. પહેલા ભુવને તંદુરસ્તીનો માલેક પાપગ્રહ સાથે કંજંગશનમાં હોય, અથવા તો એવો જોગ છઠે, આઠમે, કે બારમે ભુવને હોય અને શુભદષ્ટિ શુભ ગ્રહોની નહી હોય તો અલ્પ આયુષ્ય જાણવું.

૧૨. કેટલીક વખતે અલ્પ આયુષ્યના ઉપલા જોગોમાં જો શુક્ર કે ગુરૂ પહેલા ભુવને હોય, બળવાન હોય, અને પાપદષ્ટિથી નીરાળા હોય તો અથવા તો તંદુરસ્તી (Hyleg) ના માલેક સાથે શુભદષ્ટિ કરતા હોય, અથવા તો લગ્નનો માલેક બળવાન હોય, શુભ ભુવને બેઠો હોય અને પાપ ગ્રહની દષ્ટિથી નીરાળો હોય તો, ટુંકી જીંદગીના જોગને તોડીને લાંબું આયુષ્ય થાય છે.

૧૩. વળી લગ્નની રાશીપર પણ જીંદગીનો આધાર છે, કારણ કે કર્ક, મકરને મીન રાશીમાં જન્મેલાં બાળકોમાં જીવનશક્તિ નિર્બળ હોય છે, જેથી એવી રાશીમાં જન્મેલા માણસોને પાપદષ્ટિ અથવા અશુભ ભુવનમાં ગ્રહ પડવે મોત થવાનું ઘણું કારણ રહે છે.

૧૪. વરખ રાશી જન્મ લગ્ને હોય તો, બચ્ચાંને દાંત આવતી વખતે ઉપલ્યું થયા કરે, અને બીજા ગ્રહો બળવાન નહી હોય તો, તે કારણથી મોત થાય.

૧૫. જો આતશી રાશી જેવી કે મેષ, સીંહ ને ધન જો લગ્ને પડે તો તે ઘણી જીવનશક્તિ વધારે, તુલા, મિથુન, કન્યા, વૃશ્ચિક અને કુંભ રાશી સાધારણ સારી તંદુરસ્તી આપે છે, અને એ રાશીમાંજ જન્મેલાં માણસો, માંદગીમાંથી જલદી સાજાં થાય છે, તથા તે લોક લાંબી જીંદગી ભોગવવાનો ચાન્સ ધરાવે છે. અને બીજી નબળી

રાશીઓમાં જો મંદગીથી મરણ નીપજતું હોય તો એ રાશીવાળાઓ તેના મોતમાંથી બચી જાય છે. કેટલીક વખત એ રાશીઓનું બળ એટલું બધું હોય છે કે, આ વિઘ્નને તેઓ પોતાની ગતિ અને બળથી અચોક્કસ બનાવી દે છે. રાશીઓની ખાસીયતો જુદી જુદી હોય છે, જેથી એક બાળક પાપમાં પાપગ્રહોને ખરાબમાં ખરાબ દૃષ્ટિ છતાં રાશીના બળપર જીવી શકે છે, જ્યારે શુભ ગ્રહ અને શુભ એસપેકટમાં જન્મેલું બાળક રાશીની નિર્બળ અવસ્થામાં સહેજ પણ પાપદૃષ્ટિ થતાં મરણ પામે છે. એવી રીતે રાશીની અસર પ્રબળ હોય છે.

૧૬. બચ્ચું જન્મ પછી ક્યારે તે કયા વખતે મરણ પામશે તે કહેવું કઠણ છે, અને તેને માટે કોઇ ચોક્કસ કાયદો કે રૂઢી બતાવી શકાતી નથી, પણ ચંદ્રનું ડાઇરેકશન એ બાબતમાં મુખ્ય જોવાની જરૂર છે, તેમજ ત્રાન્ઝીટ કરતાં પાપગ્રહો જેવા કે મંગળ, શની હરશચલ, જો કુંડળીના અશુભ ભુવનોપરથી અથવા તો અશુભ ગ્રહોપરથી પસાર થાય તો તે પણ તપાસવાની જરૂર છે, તથા જન્મ પછીની દરેક અમાસ (New Moon) ના અંશ કળા, જન્મની કુંડળીનાં અંશ કળા સાથે શું એસપેકટ કરે છે તે જોતા રહેવું. એ પ્રમાણે બીજા અનેક જોગો છે.

બાળકને ખાસ કરીને ભુવનો, ગ્રહોનાં ડાઇરેકશન અને ત્રાન્ઝીટની ઘણી અસર થાય છે, કારણ કે બાળપણમાં શરીરના ભાગ કુમળા હોવાથી તેઓ પોત પોતામાં અસરો ખેંચી લેવાની શક્તિ ધરાવે છે, જ્યારે ઘડપણ પણ એક જાતની બાલ્યાવસ્થા છે, કે જેમાં હરેક ચીજની અસર ખેંચવાને બદલે અસરો સંકોચાતી જાય છે, તથા શરીરના અવયવો જડ થઇને નિર્બળ થતા જાય છે.

૧૭. જ્યારે રવી, શનીની પાપદૃષ્ટિમાં હોય છે ત્યારે જીવનશક્તિ ઓછી કરે છે, જેથી કાંઇ એમ નથી ઠરતું કે બાળપણમાં મોત થાય, પણ જુવાનીમાં આગળ જતાં સહેજ ભય રહે છે, પણ તેનું પ્રમાણ દૃષ્ટિના બળ ઉપર આધાર રાખે છે, જો દૃષ્ટિ છેક નજદીકની હોય તો, ભય નક્કી જાણવો, અને એવા દાખલાઓમાં પ્રોગ્રેસ અને ડાઇરેક્શનથી કોઇ ગ્રહ જો પહેલા કે સાતમા ભુવનના કક્ષપર, નાની ઉમ્મરમાં

આવે, ને તેવે વખતે જો શરીરની જીવનશક્તિ અને ગરમી (Vitality) કમતી હોય તો રીષ્ઠ યોગ જાણવો.

૧૮. કેટલીક વખતે ટ્રાન્ઝીટ કરતા ગ્રહમાં રવી ચંદ્ર કે ગુરૂ પણ બચ્ચાંની દેહમાં એટલો બધો ફેરફાર કરી નાંખે છે કે જેથી, શરીર માંહેલા અવયવો અને ગતિઓને ઘણું નુકસાન પહોંચે છે, અને એવે વખને જો પાપગ્રહ જેવો કે શની જો ઓરીએન્ટલ કે ઓશીડેન્ટલ કશપર અથવા તો ચોથા કે દશમા ભુવને હોય, તો બચ્ચું જન્મતાંજ મરે.

૧૯ બચ્ચાંઓનું મરણ પ્રમાણ મુખ્ય ભાગે અમાસના ચંદ્ર અને ન્યુ મુનથી થાય છે, અને ખાસ કરીને **ન્યુ મુન** થવાના આગમજ જે જન્મ થાય છે, ને તે જન્મ કુંડળીએ જો પાપગ્રહ દેહને તથા તંદુરસ્તીના માલેકને (Hyleg) પાપદષ્ટિ કરતો હોય તો, એ ચંદ્રનું ડાયરેકશન જરૂર મોત નીપજાવે.

બાળ મરણના દાખલાઓ.

દાખલો પહેલો:—જન્મ કુંડળી નીચે પ્રમાણે:—

ભુવનો	૧૦મું,	૧૧મું,	૧૨મું,	લગ્ન,	૨જું,	૩જું.
	સીંહ ૨૫°,	કન્યા ૨૮°,	તુલા ૨૨°,	વૃશ્ચિક ૧૦-૧૧,	ધન ૯°,	મકર ૧૬°.

ગ્રહો	રવી,	ચંદ્ર,	બુધ,	શુક્ર,	મંગળ.
	કન્યા,	મીન,	કન્યા,	કર્ક,	મિથુન.
	૧૦°-૪૭′	૧૯°-૪૨′	૨૬°-૮′	૨૯°-૩૧′	૧૩°-૫૦′,

ગુરૂ,	શની,	હરશચલ.
કન્યા,	મેષ,	મેષ.
૪°-૫૬′	૬°-૨૧′	૨૫°-૫૪′.

આ કુંડળીમાં રવી તંદુરસ્તીનો માલેક દશમા ભુવને છે અને આઠમા ભુવનમાં રહેલા મંગળ સાથે ૯૦° અંશની પાપદષ્ટિ કરે છે. વળી ચંદ્ર રવી સાથે ઓપોઝીશનમાં છે, અને ચોથે ભુવને બેસી આઠમે મંગળ સાથે ૯૦° અંશની પાપદષ્ટિ કરે છે, એ પ્રમાણે **રીષ્ઠ યોગ** યાને મોતનો જોગ થાય છે. બચાવ કરનારો ગ્રહ ગુરૂ જો કે રવી

સાથે કંજંગશનમાં છે, પણ તે કન્યા રાશીનો નીચનો **થઇને** પડેલો છે, એટલે તેનું જોર પ્રબળ નથી. વળી રવી બરાબર ૧૩૫° ની પાપદષ્ટિ હરશચલ સાથે કરે છે, કે જે છઠ્ઠા ભુવને બેઠેલો છે. જન્મ પછી એક મહીનો ને અગિયાર દિવસે ચંદ્ર તથા શની એક બીજાનાં ઓપોઝીશનમાં આવે છે, તથા રવી લગભગ હરશચલના ઓપોઝીશન તથા પેરેલલની નજદીક થાય છે, તે વખતે મરણ નીપજે છે. જુવો એ માટે આગળ લખેલો કાયદો નંબર સાત તથા આઠ.

દાખલો બીજો:—આ દાખલામાં શરૂઆતના અંશની સીંહ રાશી લગ્ને છે, રવી હાઇલેગ ત્રીજા ભુવને કન્યા રાશી ૪ અંશનો થઇને, મીન રાશી ૯° માં રહેલા શની સાથે ઓપોઝીશન તથા પેરેલલ થાય છે, વળી શની આઠમાનો માલેક છે. રવી વળી હરશચલની સાથની ૧૩૫° અંશની પાપદષ્ટિથી તુરતનો છુટો થાય છે, ચંદ્ર હરશચલ સાથે કંજંગશનમાં દશમા ભુવને છે અને શુક્ર ચોથા ભુવનેથી ચંદ્ર તથા હરશચલને ઓપોઝીશન કરે છે; અને ગુરૂ સાથે ૯૦° અંશની પાપદષ્ટિ કરે છે. કોઇ પણ શુભ ગ્રહ, રવીને શુભદષ્ટિ કરતો નથી, જો કે શુક્ર રવી સાથે પેરેલલ છે પણ પોતે ઘણી પાપદષ્ટિથી દબાયલો હોવાથી કાંઈ કરી શકતો નથી, મરણ લગભગ ચાર મહીનાને વીસ દિવસે આ કેસમાં થાય છે, કે જ્યારે હરશચલ જન્મકાળના ચંદ્રને કંજંગશન કરે છે, અને જન્મકાળના મંગળ સાથે ચંદ્ર કંજંગશનમાં આવે છે.

દાખલો ત્રીજો:—મકર રાશી લગ્ને છે, સાતમે ભુવને રવી તંદુરસ્તીનો માલેક કર્ક રાશીનો ૮°–૨૦′ અંશનો છે અને ત્રીજા ભુવને મેષ રાશીમાં મંગળ ૯°–૮′ સાથે ૯૦° અંશની પાપદષ્ટિ કરે છે. વળી રવી આઠમા ભુવનના કશપરના શુક્ર સાથે ૪૫° અંશની પાપદષ્ટિ કરે છે. મરણ કે જે લગભગ એક મહીને ને તેવીસ દીવસે જન્મ પછી થાય છે, તે વખતે મંગળ ચંદ્રની જન્મ વખતની જગ્યા સાથે ૯૦° અંશે પાપદષ્ટિમાં થાય છે, અને ચંદ્ર તે વખતે લગ્નની રાશીમાંથી પસાર થાય છે.

દાખલો ચોથો:—લગ્ને વરખ રાશી ૨૫°–૯′ માં શુક્ર ૨૯°–૫૯′ અંશનો છે સ્ત્રીનો જન્મ છે એટલે ચંદ્ર તંદુરસ્તીનો માલેક મંગળ

અને નેપચ્યુન સાથે કંજંગશનમાં છે અને અગિયારમા ભુવનમાં છે. વળી ચંદ્ર, હરશચલ સાથે પેરેલલ તથા ૪૫° અંશની પાપદૃષ્ટિ કરે છે; તથા રવી સાથે ૪૫° અંશ છે, ગુરૂ કે શુક્ર તરફથી કોઇપણ શુભ મદદ થતી નથી, ગુરૂ ચોથે ભુવને સીંહ રાશીમાં છે. મરણના દીવસની ત્રણ દહાડા અગાઉ ન્યુ મુન થાય છે, જે જન્મના મંગળને ૪૫° અંશની એસપેક્ટ કરે છે, જન્મના ચંદ્ર સાથે પણ ૪૫° અંશની પાપદૃષ્ટિ ન્યુ મુન કરે છે, ન્યુ મુન જન્મના રવી સાથે તથા જન્મના હરશચલ સાથે ૯૦° અંશની પાપદૃષ્ટિ કરે છે, અને મરણના દીવસે મધ્યાનકાળે ન્યુ મુન, જન્મના ચંદ્ર, જન્મના મંગળ અને જન્મના નેપચ્યુન સાથે કંજંગશનમાં એપ્લાઈ થાય છે, તે વખતે મરણ નીપજે છે.

દાખલો પાંચમો:—લગ્ને મિથુન રાશી છેલ્લા અંશે ચંદ્ર ડાઇલેગ મિથુનમાં ૧૩°-૩૫′ અંશે તથા આઠમા ભુવનના માલેક શની સાથે ૯૦° અંશની પાપદૃષ્ટિ કરે છે, વળી મંગળ જે છઠ્ઠા ભુવનનો અરધો માલેક છે તે ચંદ્ર સાથે ૪૫° અંશે છે. મરણના દીવસે ચંદ્ર, જન્મના ચંદ્રની ઓપોઝીશનમાં છે, જન્મના શનીના સ્કવેરમાં છે. તે વખતે મરણ નીપજ્યું છે.

આ વતરાએ બીજાં દુઃખ દરદને લગતાં તથા મોતને લગતા દાખલા આગળ જતાં સમજાવ્યા છે.

છઠું ભુવન, દુઃખ દરદનું ઘર.

હવે ગ્રહો ભુવનો અને રાશીઓથી ઉપજતાં દરદોને લગતી હકીકત આગળ દર્શાવીશું. આગળ જણાવ્યા પ્રમાણે હરેક ગ્રહ અને હરેક રાશી શરીરના જુદા જુદા ભાગો તથા ગ્રહોનાં જુદાં જુદાં ભુવનો તથા ગ્રહોની એક બીજા સાથેની એસપેક્ટસો, તથા ગ્રહોની રવી ચંદ્ર સાથેની દૃષ્ટિઓ ઉપરથી, શરીરના જુદા જુદા ભાગમાં કેવાં દરદો થાય છે તે સ્હેલાઇથી જાણી શકાય છે, એ બાબતમાં **રવી** તથા **ચંદ્રને** લગતી બીના આપણે આગળ વિગતથી વાંચી ગયા છીએ. હવે સૌથી પહેલાં **છઠું ભુવન** કે જે દુઃખ દરદ અને વ્યાધીને લગતું ભુવન ગણાય છે તે તપાસવું જોઇએ, તથા તેના કશપર જે રાશી હોય તેને લગતા શરીરના ભાગપર દુઃખની બહુ અસર થશે એમ જાણવું.

પણ જો તે રાશીમાં કોઈ ગ્રહ બેઠેલો હોય, તો તે ગ્રહ જે રાશીમાં હોય તે પ્રમાણેનું તેને લગતું દરદ સમજવું. જો તે ગ્રહ શુભદ્રષ્ટિમાં અને બળવાન હોય તો દરદનું જોર કમતી હોય અને તે જલદી સાજું થઇ જાય, પણ જો પાપદ્રષ્ટિમાં અને નીચનો હોય તો ઘણું દુ:ખ આપે. જો છઠ્ઠા ભુવનમાં કોઈ પણ ગ્રહ નહી હોય તો, છઠ્ઠા ભુવનમાં બારે રાશી નીચે પ્રમાણેનાં દરદો આપે છે. દરદો, તથા સ્નાયુઓ અને નસો વિગેરેનાં ગુજરાતી નામ બરાબર ન મળવાથી તે અંગ્રેજી અત્રે દર્શાવ્યાં છે.

મેષ—મેષ રાશી માથાના ભાગ માટે છે, અને શરીરના એ ભાગમાં તે કાર્ય કરે છે, અને એના સ્વાધીનમાં ભેજું, મોઢું, ખોપરી વિગેરે સર્વે ભાગ છે. એ રાશી ચૈતન્ય આપનારી છે, અને જીવન શક્તિના જુસ્સા સમેત ભેજાની તેમજ શરીરની ગતિને સચેત કરનારી છે, બેચેન (Restlessness) તથા ફેર બદલ ખવાસની તબેહ રહે છે, અને ખાસીયતમાં ગરમ, સુકી અને સોજો કરનારી છે. **હાડકાંમાં,** માંથાની ખોપરીને લગતાં, **મોંઢાને** લગતાં, સર્વે હાડકાં એ રાશીને લગતાં છે, તેમાં ફક્ત નાકનું હાડકું વૃશ્ચિક રાશીને લગતું છે. **સ્નાયુઓમાં** (Frontales, Occipitals, Attolens, Deprimens articularum, Zygomaticus, temporalis, Buccinator) વિગેરે છે.

ધોરી નસ—(Temporal and internal carotids).

નસો—(Veins Cephalic.)

દરદોમાં—(Epilepsy) ફીફરૂં, માંથાનો દુ:ખાવો તથા મોંઢા અને ચહેરાપર થતી ગરમીને લગતાં દરદોના વ્યાધીઓ, (Alopecia Phrenitis) ભેજાનો અંદરનો સોજો (Vertigo) ફેર ચક્કરનું દરદ, ન્યુરેલ્જીઆ, ભેજાનો સોજો, (Cerebral congestion, Encephalitis.) ભેજાનાં દરદો વિગેરે છે.

વરખ—મુખ્ય અસર ગળુ, ગરદન, કાન, ગળાની અંદરના ભાગ, ટોન્સીલ્સ Tonsils, તાળવું, અવાજ, એ રાશીને લગતા ભેજાના નીચલા પાછલા ભાગ યાને (Cerebellum) થી તે છેક (Lower

maxillary) ના આગલા ભાગ સુધીમાં દરેક તત્વમાં અસર કરે છે. એનાં મુખ્ય **હાડકાં**—(Ceruical Vertebrae) ને લગતાં છે.

સ્નાયુઓ—(Sternohyoid, Mastoid trapezus, Sternomastoids, Longus, œsophagaeus, Stylopharingaeus, Splenius and compleœus, Scalenus, Biventres cervicis, Spinales cervicis).

ધોરી નસો—(External carotids and basilar artery.)
નસો (Veins) (Occipitals, Jugulars) અને (Thyroid gland ની નસો છે.

દરદો—(Dipiitheria) ગળશુનું, ગળાનો સોજો, ખાંસી ગળાની ગાંઠનું સુજવું, ગુંગળાવું, (Apoplexy) લોહીના ધસારાથી થતી એફામી Scrofula; ફાંસો ખાઇને ગુગલાવું, તથા એ ઉપરાંત છાતીનાં, હૃદય તથા ગુરદાનાં તથા બીજાં દરદો જેવાં કે (Polypus, abseess, Angina Gangrena Bronchocele, quinsy. Goitre) વિગેરે છે.

મિથુન:—એની મુખ્ય અસર ફેફસાં હાથ અને રગો ઉપર છે, તથા એ માટે લોહીને ઘણુંજ સ્વચ્છ રાખવાની જરૂર છે, મિથુન રાશીવાળાં માણસોને નરવસ ડીસીઝો ઘણું કરીને થાય છે. હાથના ખભાથી તે આંગળાં સુધી છે, તેમજ લોહીને સ્વચ્છ બનાવવાની ક્રિયા (The Oxygenation of the blood) વિગેરે ઉપર મિથુન રાશીની મોટી અસર છે. બારીક નસો વિગેરે એના હસ્તકમાં છે.

મુખ્ય હાડકાંઓ:—(Clavicle, Scapula, Humerus, Radius, Ulna, Carpal and Metacarpal) તથા છાતીના ભાગની ઉપલી પાંસળીઓની રીબ્સ છે.

સ્નાયુઓ—(Deltoid Biceps, Supinator radii, Subclavians, Triceps, Serratus, Anticus minor, Pectoralis, Palmaris.)

ધોરી નસો—(Subclavians, **Brachial**, Right and left bronchials, Intercostals and **Radials Ulnars.**)

નસો—(Pulmonary, **Basilic**, Subclavians, **Azygos**, Veins of thymus and mediastinum) વિગેરે છે.

દરદો—બ્રોનકાઈટીઝ (Bronchitis), ખઈ (Pulmonary consumption), નરવસ ડીસીઝ, ન્યુમોનીઆ, (Pleurisy) તથા હાથને લગતાં દરદો વિગેરે થાય છે.

કર્ક—હોજરી તથા પાચનશક્તિને લગતાં દરદો કરે છે, પોષણ કરનાર (Nurturing) તથા બીનાસદાર, અનુગ્રહ કરનારી, તેમજ જરપત કરનારી શક્તિ ધરાવે છે, તે છતાં એની અસર છાતીના આખા ભાગ ઉપર અને (Axillæ, Epigastric region, Lacteals, Thoracic duct, Pancreas and wonb) છાતી, છાતી માંહેલી પ્રવાહી તથા બીજા છાતીના ભાગો ઉપરાંત સ્ત્રીના છુપા ભાગના અંતરમાં પણ થોડી અસર કરનારી છે, વળી એ રાશી જેમ દરેક ચીજ જરપત કરીને તેની અસર કરનારી છે, જ્યારે એની સામેની રાશી **મકર** એનાથી ઉલટીજ અસર કરનારી છે, જ્યારે કર્ક રાશી (Peristaltic) યાને પેટમાં દોહવાણને જરપત કરનારી અસર કરે છે, જ્યારે મકર રાશી તેથી ઉલટીજ અસર જેવી કે (Anti-peristaltic) યાને દોહવાણને હજમ કરવાને બદલે ઉલટી કરાવી નાંખનારી અસર કરે છે. અસલના વિદ્વાનો એ કારણસર કર્ક કે મકર રાશીમાં જ્યારે ચંદ્ર હોય ત્યારે દવા પીવાની મનાઈ કરે છે.

મુખ્ય હાડકાં—છાતીનું વચલું હાડકું (Sternum) તથા સીપી (Ensiform cartilage) તથા છાતીની નીચલી પાંસળીઓ (Ribs) વિગેરે છે.

સ્નાયુઓ—પેટ અને છાતીની વચ્ચેનો પડદો (Diaphragm; Intercostals) વિગેરે છે.

ધોરી નસોમાં—(**Axillary, Diaphragmatic**, Posterior **mediastines and œsophagian)** વિગેરે છે.

નસોમાં—(Diaphragmatic, Gastric, Gustro-epiploic, Mammary) વિગેરે છે.

દરદો—જરપત શક્તિને લગતાં દરદો, જઠરનાં દરદો, પીત્ત વિકાર, જલંદર, ખાંસી, કેન્સર, સીપી પડવી, અજીર્ણ, લોહીનું ઉડી જવું, બેસુમાર નબળાઇ થવી અને ખોરાક વગર લોહીનાં તત્વોનું નિર્બળ થવું જેમ કે (Chlorosis, Cachexia, Dipsomania Dropsy, Gastric catarrh) વિગેરે દરદો છે.

સીંહ રાશી—હૃદયના આખા ભાગ ઉપર એની અસર છે, જીવન શક્તિની ઉત્પત્તિનું આ મૂળ છે, કારણકે કહેવત છે કે (*Sol et homo generant hominem*) યાને પાંચમી રાશી સ્ત્રીનું ઘર છે, તેમજ પાંચમું ભુવન બચ્ચાંને લગતું છે જેથી જીવની ઉત્પત્તિનું એ મૂળ ગણાય છે, બરડાની કરોડ અને તે માંહેલી પ્રવાહી ખુદ એના તાબામાં છે.

મુખ્ય હાડકાં—(Dorsal Vertebrae).

સ્નાયુઓ—(Longissimus and Latissimus dorsi, Transversalis, Interspinals).

ધોરી નસો—Aorta, Anterior and posterior coronary arteries).

નસો—(Vena cavae, coronaries.)

દરદો—દરેક જાતનાં હૃદયને લગતાં દરદો, તથા હૃદયમાં થતા ધબકારા (Palpitation) તાવ, બરડાના કાંઠાને લગતાં દરદો (Spinal meningites, Locomotor ataxy, Aneurism. Angina pectoris) વિગેરે દરદો થાય છે.

કન્યા રાશી—આ રાશી ઘણીજ નરવસ અને ધ્રુજરી તેમજ વાંઝણી છે, અને ખાસ કરીને એની અસર આંતરડાં અને જઠરની ઉપર છે અને ખાસ કરીને જઠર માંહેલા ભાગ જેવાકે (Duo-denum, Jejunum and ileum) ઉપર ઘણી અસર કરે છે, જેમ કે કર્ક રાશી જઠરમાં ખોરાકને હલાવીને જરપત કરવાનું કામ કરે છે, તેમ

કન્યા રાશી જઠરમાં એક જાતનો સફેદ પ્રવાહ ઉત્પન્ન કરવાની ક્રિયા કરે છે જેને (Chylification) કહે છે. એ રાશીની ખાસીયત પોતામાં આમેજ કરનારી (Absorption) તેમજ તેને સંમેલન કરી મીક્ષ કરવાની (Assimilation) તથા તેમાંથી તત્ત્વોને છુટાં પાડવાની (Selection) અને પછી તેઓને પોતપોતાનાં કાર્યોમાં વાપરવાની યાને (Utilisation) વિગેરે છે. હવે એ સર્વે ક્રિયા પેલી સફેદ પ્રવાહી બનાવનારૂં કાર્ય (Chylefication) કરે છે, પણ એ રાશીવાળાં માણસનાં જઠરમાં એ પ્રવાહી સારા પ્રમાણમાં બનતી નથી ને ખાસ કરીને જો રવી કે ચંદ્ર એ રાશીમાં પાપદ્દષ્ટિમાં પડ્યો હોય તો જરૂરજ એમ થાય છે, અને તેના પરિણામે જીંદગીભર જઠરની ગંભીર માંદગી થાય છે, એ ઉપરાંત એ રાશીની અસર (Mesentery, Peritoneum તલ્લી (Spleen) અને (Sympathetic) નરવ વિગેરે પર છે.

સ્નાયુઓ—(Obliquis, Transversalis of abdomen, Rectus pyramidalis), (diaphragm with cancer).

ધોરી નસો—(Gastric, superior and inferior mesenteries) વિગેરે છે.

નસો—(Portal, Hepatics, Umbilical intestinal) વિગેરે છે.

દરદો—ચુંક (Colic), મરડો (Dysentry), અતિસાર (Diarrhœa) એનટ્રીક ફીવર (Antric fever) કોલેરા (Cholera) તથા હરેક આંતરડાંને લગતાં દરદો જેવાં કે (Enteralgia) કબજિયાત (Constipation) તથા (Peritonitis) વિગેરે છે.

તુલા રાશી—મુખ્ય કરીને બરડાના નીચલા ભાગ (Lumber region) અને ખાસ કરીને ગુરદા (Kidneys) ઉપર અસર કરે છે. એની અસર અરક ગાળવાની તથા તેની અંદરનાં ઝેરને છુટી પાડવાની છે જેમ કે (Distillation and filtration) વિગેરે છે.

મુખ્ય હાડકાં—(Lumber Vertebrae).

ધોરી નસો—(Seprarenal, Renal and Lumbar).

નસો—(Renal Lumbar.)

સ્નાયુઓ—(Quadrati Lumborum, Sacrolumbares) વિગેરે છે.

દરદો—ગુરદાનો નજલો બ્રાઇટ્સ ડીસીઝ, પીસાબનો અટકાવ, તથા એવાં બીજાં ગુરદાને લગતાં દરદો થાય છે, તેમજ (Nephritis, Spurious ischuria) વિગેરે દરદો થાય છે.

વૃશ્ચિક રાશી—આ રાશી જીંદગીની ઉન્નતિ તેમજ નાશ કરનારી અસર ધરાવે છે, અને ખાસ એની અસર માનવીની છુપી ઇંદ્રી અને તેને લગતી દરેક બાબત જેવી કે (Pelvis of kidney, Bladder) પીસાબનો કુક્કો, (Ureters, Urethra, the iliac or groins, the gall, Rectum, Sigmoid flexure, Meso-colon and Meso-rectum) વૃશ્ચિક રાશી ઘણું કરીને બરડો હૃદય અને ગળાને પણ અસર કરે છે, કારણકે ઈંદ્રીનાં દરદો સાથે તેને પણ ઘણો સંબંધ છે, કારણકે નાક ખરી જવું, ગુગણું બોલવું, ગરદનમાં ગાંઠ અવાજનું ખોખરાપણું વિગેરે દુ:ખો ઘણું કરીને સીફીલીસ, ચાંદી ટાંકી વિગેરે પીસાબનાં નાલેસી ભર્યાં દરદો થવાથી થાય છે કે જેનો સંપૂર્ણ ખ્યાલ આપવાને અત્રે જગ્યા પુરતી નથી. અત્રે ધ્યાન રાખવાની જરૂર છે કે તુલા રાશી અને વૃશ્ચિક રાશીનાં દરદો એકમેક સાથે ભેલમભેલ થઇ જાય છે, કારણકે તુલા રાશી ગુરદા ઉપર અસર કરે છે જ્યારે વૃશ્ચિક રાશી પણ ગુરદાના ચોક્કસ ભાગો સાથે સંબંધ ધરાવે છે, દાખલા તરીકે પીસાબનું રોકાવું યાને (Suppression of Urine) અને પીસાબનું અટકવું યાને (Retention of Vrine) એ બેઉ દરદ જો કે સાધારણ એકજ બાબતને લગતાં છે પણ તેમાં પીસાબનું રોકાવું (Suppression of Urine ખાસ તુલા રાશીને લગતુંજ દરદ છે કારણકે પીસાબ ગુરદામાં બને છે કે જે ગુરૂદા તુલા રાશીને લગતી છે, ને ત્યાં પીસાબ કાંઇ કારણથી બનતી નથી ત્યારે તેને (Suppression of Urine) કહે છે, હવે (Retention of Urine) યાને પીસાબનું અટકવું એ તદન વૃશ્ચિક રાશીને લગતું દરદ છે, કારણકે ગુરદામાં પીસાબ બની ચુક્યા પછી, તે પીસાબના કુક્કામાં

(Bladder) ઉતરે છે, અને ત્યાં કંઇ અડચણ થવાથી કુક્કામાં પીસાબ હોવા છતાં, તે બાહેર પડતો નથી અને અટકી રહે છે કે જે ભાગો વૃશ્ચિક રાશીને લગતા હોવાથી તે દરદ વૃશ્ચિક રાશીને લગતું જાણવું. એ પ્રમાણે રેતી તથા પથરી વિગેરે દરદો જો કે ગુરદાના ભાગમાં બને છે, છતાં તેઓ વૃશ્ચિક રાશીને લગતાં દરદો ગણાય છે, કારણ કે રેતી અથવા પથરી ગુરદાના ચોક્કસ ભાગમાં બને છે કે જેને (Pelvis of the kidney) કહે છે, ને તે વૃશ્ચિક રાશીની અસરમાં છે. એ પ્રમાણે વૃશ્ચિક રાશીને લગતાં સર્વે દરદોની બાબતમાં તુલા અને વૃશ્ચિક રાશી બેઉને બરાબર તપાસવી તેમજ ગળું, મોઢું, અવાજ વિગેરે માટે વરખ રાશીને પણ તપાસવી જરૂર છે.

મુખ્ય હાડકાં—(Tuberosity of ischium, Brim of pelvis, Symphysis pubis) વિગેરે છે.

સ્નાયુઓ—(Cremasters, sphincter and levatores ani erectores penis and clitoridis, sphincter of bladder).

ધોરી નસો—(Internal iliac).

નસો—(Spermatic, mesenteric, Colic, Haemorrhoidal.)

દરદો—રેતી (Gravel) પથરી (Stone, અંતરગળ Ruptures, ભગંદર (Fistulas) મસા (Piles) પરમો gonorrhoea), ધાતનાં દરદો Leucorrhoea) ચાંદી (syphillis, Priapism, scurvy, Catamenial disorders, Vaginitis, Uretritis, Inguries of spermatic cord, groin) વિગેરે છે.

ધન રાશી—આ રાશી લાગણીની અસર ઉત્પન્ન કરનારી છે, જેમ મીથુન રાશી હાથ ઉપર પોતાની હકુમત રાખે છે, તેમ ધન રાશી પગની જાંગ અને તેનાં મુખ્ય જ્ઞાનતંતુઓ અને સ્નાયુઓ (Locomoter muscles of hips and thighs) ઉપર અસર કરે છે, ત્રણ એ (common) રાશી હોવાથી, કેટલીક બાબત કેસમાં

અને રગોની ઉપર પણ મોટો કાબુ ધરાવે છે, એની મુખ્ય અસર બંદુકની ગોળીના ઘા અને ઘોડા ઉપરથી પડી જવાથી અથવા ઘોડાના અકસ્માતથી થતા જખમો અને વ્યાધીઓ ઉપર છે.

મુખ્ય હાડકાં—(Ilium, Femur, Coccygeal and sacral bones) વિગેરે છે.

સ્નાયુઓ—(Iliopsoas, Iliacus, Pectinaeus, Sartorius, Rectus, Quadriceps extensor, Glutaeus muscles) (forming the buttocks) વિગેરે છે.

ધોરી નસો—(External iliac, Femoral, Sacral)વિગેરે છે.

નસો—(Vena sacra, Iliacs.)

દરદો—સાઈટીકા (Sciatica) યાને જાંગના ભાગનું રૂમેટીઝમ, (Enteric) રૂમેટીઝમ (Rheumatism, Coxalgia) જાંગના હાડકાંનું ભાગી જવું અથવા ખસી જવું, ગાઉટ (Gout) વિગેરે દરદો છે. વળી લીવર કમ્પલેન.લોહીનો બિગાડ. ખદી વિગેરે દરદો ઉપર પણ એ અસર કરનારી રાશી છે.

મકર રાશી—દદ. ખમવાની શક્તિ, તથા ઉપાય યોજવાની શક્તિ ધરાવે છે, એનો ખાસીયત ઠંડી, સુકી અને ઉગ્રડ છે; જેમ કર્ક રાશી અંદરના ભાગના સ્નાયુઓના જ્ઞાનમાં અસર કરે છે, તેમ મકર રાશી બહારના ભાગમાં અસર કરે છે. સાંધાઓ પણ એ રાશીની અસરમાં છે, અને ખાસ કરીને ઘુટણના સાંધા ઉપર એની મુખ્ય અસર છે.

મુખ્ય હાડકાં—(Patella) ઘુંટણની ઢાંકણી.

સ્નાયુઓ—(Patellar legament, Popliteus) વિગેરે,

નસો—(Popliteal, ext. saphenous.)

ધોરી નસો—(Part ext. illiac, Popliteal.)

દરદો—ચામડીનાં દરદો, રૂમેટીઝમ (Articular Rheumatism) ગાઉટ (Gout) હીસ્ટીરીઆ (Hysteria) ખરજવુ (Eczema) રગત

પીત્ત(Leprosy, Synovitis, Urticaria, Impetigo, Pruritus, Dislocation of head of tibia) વિગેરે દરદો થાય છે.

કુંભ રાશી—મુખ્ય અસર લોહીના ફેરાવા પર છે અને નસો માંહેલા લોહીમાંનું ઝેર સાફ કરી ધોરી નસોમાં સ્વચ્છ ફરતું કરવાની એની અસર છે, ઘણું કરી લોહીમાં ઝેર ચઢવું, શરીરમાં પુરતી ઓક્ષીજન નહીં જવી, પગનો નીચલો ભાગ, નળા અને ટેટાં, ઘુંટી, વિગેરે ભાગમાં એની અસર પ્રબળ છે.

સ્નાયુઓ—(Tibialis anticus, Peronæus tertius, Soleus, Gastrocnemius.)

મુખ્ય હાડકાં—(Tibia and fibula, inner and outer ankles.)

નસો—(Internal saphenous.)

ધોરી નસો—(Tibial.)

દરદો—ઘુંટીનું ભાગવું કે મોરચાવું, છાતીમાં હ્રદયમાં પાણી ભરાવું, લોહીનું સુકાઇ જવું (Anæmia) ઘુંટીનો સોજો, આંકરાં, હ્રદયની નબળાઇ, જ્ઞાનતંતુને લગતાં દરદો, શરીરના લોહીમાં ઝેરનું ભેલાવું (Caisson disease and nervous disorders.) વિગેરે થાય છે.

મીન રાશી—એની અસર શરીરનાં જાળાંઓ (Tissues,) તથા તે માંહેલી અર્ધ નકર પ્રવાહીઓ વિગેરે પર છે, મુખ્ય ભાગે ફેફસાં પર અસર કરે છે, કારણ કે રવી એ રાશીમાં હોય છે તેઓ ઘણું કરીને ખાહીના રોગથી પીડાય છે, અને જેઓને ચંદ્ર એ રાશીમાં હોય છે તેઓને ઠંડીની અસર તુરત ફેફસાંમાં થાય છે. વળી પગનાં આંગળાં અંગુઠા ને પાટલી પણ એ રાશીની અસરમાં છે, અને કેટલીક વખતે ઇંદ્રી અને શરીરના છુપા ભાગો ઉપર પણ એ રાશીની અસર થાય છે, અને ઘણું કરીને સીફીલીસનો ચેપ લાગવાથી (Syphilitic Contagion) દરદો થાય છે.

મુખ્ય હાડકાં—(Tarsus, metatarsus and phalanges.)

સ્નાયુઓ—(Short extensor of toes, short flexor great toe, accessory flexors toes.)

ધોરી નસો—(Internal and external plantars, tarsal and metatarsal.)

નસો—પગને લગતી નસો.

દરદો—પરૂ, ઘટ લોહી વિગેરેને લગતાં દરદો, પરમો (Gonorrhœa,) ગાઉટ (Gout), ગડ ગુમડાં, પગ અને અંગુઠાનાં દરદો, પગ મારફતે શરદી થવી, શરીરના સ્નાયુઓના જાલાંનું ઢીલું પડવું, દારૂથી થતાં દરદો (Alcoholism Dropsy, Defluxion of humours, Bunions) વિગેરે દરદો થાય છે.

નોંધ:—એ પ્રમાણે છઠ્ઠા ભુવનમાં કોઇપણ ગ્રહ નહી હોય, તો છઠ્ઠા ભુવનના કશપર જે રાશી હોય તે રાશીને લગતા વ્યાધીઓ થવાનો ઘણો સંભવ રહે છે. વ્યાધીઓ અને દુઃખો કંઇ એકી વખતે સામટાં થતાં નથી, પણ ગ્રહોની ટ્રાન્ઝીટથી, તેમજ પોત પોતાની જુદી જુદી એસપેકટસોમાં આવવાથી જે અસર એ છઠ્ઠા ભુવનને થાય છે, તે પ્રમાણે વખતો વખત દરદો અને વ્યાધીઓ થતા જાય છે, એ માટે મુખ્ય વિચારવાનું એ છે કે જો **તંદુરસ્તીનો** માલેક (Hyleg) જો બળવાન હોય, તેમજ જન્મકાળે લગ્નની રાશી જોરે-મંદ અને મજબુત શરીર બંધારણ હોય તો, શરીરને દુઃખ તથા વ્યાધી થવાનો સંભવ ઘણો કમતી થઇ જાય છે. છઠ્ઠા ભુવનના કશની રાશીને લગતા શરીરના ભાગમાં, તથા તે રાશીને લગતી અસરો વિગેરે, દરદો તથા વ્યાધીઓ તે રાશીને લગતા ભાગમાં વ્યાધી થવા પછી અસર કરે છે. એ પ્રમાણે રાશીઓની અસર અને છઠ્ઠા ભુવન સાથેનો તેનો સંબંધ જાણવા પછી, હવે ગ્રહો જુદી જુદી રાશીઓ તથા એસપેકટસોમાં છઠ્ઠા ભુવનમાં હોય તો કેવાં દરદો આપે છે તે બતાવ્યું છે.

ગ્રહો જુદી જુદી રાશીમાં અને એક બીજાની એસપેક્ટ તથા કોમ્બીનેશનમાં કેવાં દુઃખ દરદો કરે છે તેની વિગત.

આ બાબત દુઃખ દરદો પારખવાને ઘણી મદદગાર થઇ પડે છે, મુખ્ય કરીને દુઃખ દરદ કેઇ જગ્યાપર થયું છે. તે ઘણું જલદી માલમ પડે છે, હવે તે થવાનું કારણ ગ્રહોની ગરમી શરદી વિગેરે વાઇબ્રેશનોની ગતિ ઉપરાંત શરીરમાંહેલી બીજી ગતિઓ તેમજ માનવીની પોતાની રાહ, રીત, સ્વચ્છતા, અસ્વચ્છતા, ખાવા પીવા વિગેરે ઉપર આધાર રાખે છે, જેથી પહેલે દુઃખની જગ્યા તપાસતાં અને ગ્રહોની અસર તથા તે માનવીની પોતાની જાતી ખાસીયત અને ગુણ જોઇ દુઃખ દરદનું મુખ્ય કારણ (Cause) શોધી કાઢી તે કારણ દૂર કરવે વ્યાધી નાબુદ થાય તેમાં સંદેહ નથી. દાખલા તરીકે પથરીનું દરદ (Stone) મુખ્ય કરીને વૃશ્ચિક તથા તુલા રાશીને લગતું છે, પણ તેનું કારણ જો આપણે તપાસીએ તો, લોહીનો ફેરાવો (Blood circulation) છે, કારણ કે લોહીમાં યુરીક એસીડ (Uric acid) વધારે થવાથી એ દરદ થાય છે, અને યુરીક એસીડ થવાનું કારણ, માંસાહાર, દારૂ અને અનિયમિતપણાને લીધે થાય છે, તેમજ લોહીના ફેલાવા (Blood circulation) ઉપર ગુરૂની હકુમત છે, એટલે એવાં દરદો વખતે ગુરૂ જરૂર પાપદ્રષ્ટિમાં આવતો હોવો જોઇએ. એ પ્રમાણે ગુરૂ જેવી થોડી કે ઘણી પાપદ્રષ્ટિમાં દબાયલો હોય, તે પ્રમાણમાં તે દરદનું જોર વધારે કે ઓછું આપે, એમ રાશીની જગ્યા અને ગ્રહથી કારણ શોધી કાઢી, જો ઉપચાર કરવામાં આવે તો અલબત દરદ સાજું થવા ઉપરાંત, દવાની ભળતી અસર થતી નથી, અને આરોગ્યતા જલદી મળે છે. એ બાબત આગળ જતાં વધારે ખુલાસાથી સમજાવીશું. તેટલા માટે અત્રે દરેક ગ્રહો જુદી જુદી રાશીમાં કેવાં દુઃખો આપે છે. તે લખ્યાં છે. કેટલાંક દરદોનાં ગુજરાતી નામ શબ્દ નહીં હોવાથી અંગ્રેજી ભાષામાંજ લખ્યાં છે; જે અંગ્રેજી જાણનારાઓ સારી રીતે શમજી શકશે. ગુજરાતી વાંચનારાઓએ તે શબ્દનો ખુલાસો

અત્રે પુરો પાડી શકવાને જગ્યાની ખુટ હોવાથી, તથા તેમ કરતાં પુસ્તકનું દળ ઘણું વધી જતું હોવાથી જેટલું ગુજરાતી સમજી શકાય તેટલા ઉપરજ સંતોષ પકડવો પડશે.

રવીનાં દરદો.

રવીની અસર અને શક્તિ તંદુરસ્તીના માલેક યાને પુરૂષના (Hyleg) તરીકે આગળ જણાવી ગયા છીએ જ્યાં જુદી જુદી રાશીમાં તે જે દરદો કરે છે તે નીચે પ્રમાણે છે.

મેષમાં—માંથાનો દુઃખાવો (Hyperæmic and organic headache,) માંથાપર લોહીનું ચડવું (Apoplexy,) લુ લાગવી, ભેજાંની તાવ (Brain fever, Aphasia, Cerebral meningitis) વિગેરે છે.

વરખમાં—ગળસુનું (Deptheria, Quinsy) નાકનો સળખમ, (Polypus) યાને નાકમાં થતો એક જાતનો મસો, અથવા તો ગર્ભસ્થાનમાં થતી ગાંઠ, એ નાક તથા ગર્ભસ્થાનમાં થાય છે.

મિથુન—ગળાની નળીનો ખાંસો (Bronchitis) જ્ઞાનતંતુનાં દરદો, નબળાઈ, (Nervous disorders, Pleurisy. Scurvy) તથા ફેફસાંને લગતો દરદ થાય છે.

કર્ક—અજીર્ણ (Dyspepsia. Dropsy) જલંદર તથા છાતીનાં દરદો થાય છે.

સીંહ—હૃદય, અરડો, અને બરડાની કરોડને લગતાં દરદો, તથા જોરમાં ઓખાર વિગેરે છે.

કન્યા—અતિસાર (Diarrhœa) ઝાડો ખુબ આવવો, તથા ખોરાક અને તે માંહેલી વસ્તુઓ શરીરની અંદર બરાબર સંમેલન નહીં થવાથી અરૂચીથી થતાં દરદો વિગેરે છે.

તુલા—ગુરદાનાં દરદો તથા ચામડીનાં દરદો થાય છે.

વૃશ્ચિકમાં—ભગંદર Fistula, Calculus) ઈંદ્રીને લગતાં દરદો, નાક અને ગળાંનાં દરદો, તથા (Appendicitis).

ધન રાશીમાં—સાયટીકા (Sciatica), લકવો (Paralysis), ફેફસાં અને નર્વને લગતાં દરદો તથા (Hyperæsthesia).

મકરમાં—રૂમેટીઝમ, તથા (Cutaneous disorders)

કુંભમાં—લોહીવિકાર, લોહીનુ સુકાઇ જવું, હૃદયમાં પાણી, કારબોનીક ગેસથી ઝેર ચઢવું (Caiseon diseases, Heart dropsy, Asphyxin) વિગેરે.

મીનમાં—પીસાબનાં (Urinary, Uterine) દરદો નરવસ ડીસઓરડર્સ (Nervous disorders) તથા ખડી (Pulmonary) તથા ફેફસાંનાં દરદો થાય છે.

ચંદ્રનાં દરદો.

મેષમાં—નબળી આંખ, આંખને ખેંચાણ, માંથાનો દુઃખાવો (Migraine) કમતી ઉંઘ (Insomnia) સરખમ, (Catarrh Alopecia) વિગેરે.

વરખમાં—(Quinsy) ગળાનો સોજો, તથા (Relaxed throat, Aphthos ulcers) અને આંખનાં દરદો.

મિથુનમાં—ફેફસાનાં દરદો (Edema of lungs) ન્યુમોનીઆ (Varicose aneurism).

કર્કમાં—આંગનું જાડું થવું, ઉલટીનાં દરદ, (Tympany, Carcinoma, Dropsical Tendency).

સીંહમાં—બેશુદ્ધિ, (Swoonings) ઉપળવું (Convulsions) તથા છાતીમાં હૃદયને લગતાં દરદો

કન્યામાં—ઝાડા છુટવો (Looseness of bowels), પેટમાં સોજો (Abdominal swellings) અને "ત્યુમર" (Tumors, Typhoses pneumonia, Hydrothorax).

તુલામાં—ગુરદાને લગતાં જુદાં જુદાં દરદો.

વૃશ્ચિકમાં—ગોળીમાં પાણી (Hydrocele), વ્યભિચારને લગતાં ઇંદ્રીનાં દરદો (Genito-urinary Complaints), અંતરગળ અથવા ગોળીમાં આંતરડાંનું ઉતરવું (Hernial aneurism) વિગેરે.

ધનમાં—ગાઉટ (Gout), નર્વ ડીસઓરડર, રગોને લગતાં દરદો, (Ischiatic affections).

મકરમાં—ચામડીનાં દરદો, ખરપસું વિગેરે તથા (Synovial troubles).

કુંભમાં—(Varicose Veins) ગડગુમડાં. લોહીમાં ઝેર, (Ulcers) તથા આંખનાં દરદો.

મીનમાં—દારૂડીપણાનાં દરદો (Alcoholism, Dropsy), સ્નાયુઓનું ઢીલું પડવું (Tissues relaxed), શરદી (Colds), ફેફસાંની નબળાઇ (Weak lungs, Tabes) વિગેરે છે.

એ પ્રમાણે સ્રીના તંદુરસ્તીનો માલેક ચંદ્ર (Hyleg) ને લગતાં કેટલીક બીના આગળ આપી છે તે સાથે આ ઉપલી બાબત સ્રી તેમજ પુરૂષોને પણ લાગુ પડે છે.

બુધનાં દરદો.

દુઃખ દરદની બાબત બુધનો ગ્રહ ઘણો જરૂરનો છે, કારણ કે, ભેજા અને "નર્વ" (Nervous system) જ્ઞાનતંતુઓની ઉપર તેની મુખ્ય અસર છે, અને મુખ્ય કરી એને લગતાંજ દરદો ઉત્પન્ન કરે છે. રગોપર એની મુખ્ય અસર છે, માંથાનો દુઃખાવો, માંથાનો નજલો, કમતી ઉંઘ, બેચેની, એ દરદો બુધની અસરનાં છે. વળી કેટલીક વખતે બેશુદ્ધિ, બેફામી, (Lethargy) યાદદાસ્ત શક્તિને લગતાં દરદો, ફેર આવવા (Vertigo), ઉપળ્યાં, (Convulsions) વિગેરે દરદો બુધ જેવી જેવી રાશીમાં હોય તેવા તેવા શરીરના ભાગો અવય-વોમાં એ જાતનાં દરદો થાય છે. વળી બુધ જે જે ગ્રહોના સમાગમમાં આવે છે તેમ જુદી જુદી અસર કરે છે, પણ જ્યારે છઠ્ઠા ભુવનમાં હોય છે ત્યારે તો જરૂર (Nervous trouble) યાને રગોનાં દરદો મુખ્ય કરીને મનની મુંઝવણ અને ચિંતા (Worry) અથવા તો પુષ્કળ અભ્યાસ કરી મનપર બોજો આવવાથી દરદ થાય છે. જુદી જુદી રાશીમાં બુધ નીચે પ્રમાણેનાં દરદો કરે છે.

મેષમાં બુધ—માંથાનો દુ:ખાવો, મોંઢાનો નજળો, ઉંઘ નહીં આવવી, રગો અને જ્ઞાનતંતુઓનાં દરદો, (Vertigo, Brain disorder, Astigmatism, Neuralgia, Phrenitic delirium) વિગેરે દરદો થાય છે.

વરખમાં બુધ—ખોખરો સાદ, ગળાનાં દરદો, અવાજને લગતાં દરદો, દાંત આવતી વખતે થતાં ઉપળ્યાં, ગળાનો ખાંસો, (Croup, Laryngismus swallowing difficulty through loss of nervous control).

મીથુનમાં બુધ--ખભામાં ચસક, હાથમાં અને બાજુમાં પવનની શૂળ, ગળાની નળીનો ખાંસો (Bronchitis) દમ; હાંફણ (Asthma, Pleurisy Intercostal Neuralgia) હાથ પગનો ગાઉટ, વિગેરે છે,

કર્કમાં બુધ--ચુંકો (Colic,) બેશુદ્ધિને શુંચ, પાચનશક્તિ અને હોજરીનાં દરદો, (Gastric troubles), વાયુપ્રકોપ, અજીર્ણ, (Indigestion), પેટમાં પવન (Gas stomach), પેટમાં આંકડી Cramps in stomach, Dipsomania, Flatulence and neuroses of stomach.)

સીંહ રાશીમાં બુધ—અરૂચીકર જીંદગી ગુજારવાથી થતાં દરદો, અનિયમિતપણાનાં થતાં દરદો, હૃદય અને રક્તને લગતાં દરદો, અને ગળા તથા છાતીના ધબકારાને લગતાં દરદો, બેભાની (Convulsions, Swoonings, pain in back) બરડામાં દુ:ખાવો (Palpitation), (and neuralgia of heart.)

કન્યામાં બુધ—આંતરડાં અને ઝાડાને લગતાં દરદો, કબજીયાત (Constipation), મરડો (Dysentery), અજીર્ણ (Indigestion), અતિસાર (Diarrhoea, Borborigmus, Ballonnement, Nervous debility, worms) કરમ.

તુલામાં બુધ—પીસાબનાં દરદો અને ગુરદાનાં દરદો, (Nephritic colic, neuralgia of kidneys.)

વૃશ્ચિકમાં બુધ—ઈંદ્રીને લગતાં દરદો. સ્ત્રીનાં ગર્ભસ્થાનનાં દરદો. દસ્તાનનું અટકવું, તથા છુપી ઈંદ્રીની અંદરની રગોનું નબળા પડવું. (Dysmenorrhoea, diseases of pudic nerves, neuralgia of neck of matrix and bladder.)

ધન રાશીમાં બુધ—સાયટિકા (Sciatica) તથા જાંગની નબળાઈ, જાંગનો લકવો, (Nervousness.)

મકર રાશીમાં બુધ—રૂમેટીઝમ, સંધીવા, ગાઉટ (Pruritus, psoriasis,) કબજીયાત તથા હોર્જ્દીને લગતો બીગાડો, અને તે થવાનું કારણ ચિંતા ફીકર અને મનની અચોક્કસ સ્થિતિ તથા દિલગીરીથી ઉત્પન્ન થતાં દરદો.

કુંભમાં બુધ—હીસટીરીઆ (Hysteria), અને નબળાઈને લગતાં દરદો, ધુંટીની કમજોર હાલત, લોહીનો બીગાડો વિગેરે.

મીન રાશીમાં બુધ—પગમાં આંકરાં, ખહી, ઠંડા પગ, ચુંકો આંટણુ, વીસરફેમ, બેધ્યાનપણું, અને થાક તથા કંટાળાથી ઉપજતાં દરદો છે.

શુક્રનાં દરદો.

શુક્રનો ગ્રહ જોકે એક શુભ ગ્રહ છે, છતાં કેટલાક નાના નાના વ્યાધીઓ એ ઉત્પન્ન કરનારો છે, અને ખાસ કરીને સ્ત્રીઓને વધુ અસર કરે છે. જો કે એ ગ્રહની અસર પોષણ કરનારી છે છતાં કેટલીક વખતે ઘણી નબળાઈ કરે છે. ખાસ કરીને ગળાનાં ટોનસીલ (Tonsils), ગુરદાનાં દરદ, (Cysts), સોજો (Swellings, Renal troubles) અને અરૂચીક ખાવા પીવા ને રહેવાની ટેવથી પણુ દરદો થાય છે. **છઠ્ઠા ભુવનમાં શુક્ર** ખાસ કરીને તબીયતનો બચાવ કરે છે, પણુ જો મુખ્ય કરીને ઘણીજ પાપદૃષ્ટિમાં આવેલો હોય અથવા તો ચંદ્ર કે લગ્નની સાથે પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય, તો જુદી જુદી રાશીઓમાં નીચે પ્રમાણેનાં દરદો ઉત્પન્ન કરે.

મેષમાં શુક્ર—ખરપસું (Eczema,) ચામડીનાં દરદો, મોંઢાનું પીળાશ પકડવું, તથા કોસમેટીક વિગેરે વાપરવાથી થતાં દરદો.

માથામાં શરદી, (Lachrymal humours, musci volantes, toxœmic headache.)

વરખમાં શુક્ર—ગળાનાં દરદો, (Mumps, Quinsy) થુંકનાં દરદ (Salivation, Bronchocle, Goitre, Thrush) તરસનાં દરદો, (Ranula, Relropharyngeal abscess, Headache in amatrie tract) માથાના પાછલા ભાગમાં દુઃખવું વિગેરે.

મીથુનમાં શુક્ર—ટાઈટ ડ્રેસ પહેરવાથી થતાં દરદો (Whitlow, Ganglion, Papilloma) વિગેરે દરદો થાય છે.

કર્કમાં શુક્ર—ઉલટી, અજીર્ણ (Surfeit, Cyst of breast. Dilation of stomach irregularities in catamenia.)

સીંહ રાશીમાં શુક્ર—એશુદ્ધિ, હૃદયનાં દરદો અને ટાઈટ કપડાં પહેરવાથી છાતીમાં થતા ધબકારા, બરડાના કાંડાની હાડકાં માંહેલી પ્રહવાઈ અથવા ગુરદાને લગતાં દરદો, (Disease of spinal marrow, Aortic disease) વિગેરે છે.

કન્યા રાશીમાં શુક્ર—ઝાડાનું અચોક્કસપણું, કરમ, આંતરડાંનાં દુઃખ, (Mucus) તથા ખાસ કરીને ખાવા પીવામાં અનિયમિત થવાથી થતાં દરદો.

તુલામાં શુક્ર—મીઠી પીસાબ (Diabetes), ગુરદાનાં દરદ (Uraemia), ખરપસું, પીસાબનાં દરદો વિગેરે.

વૃશ્ચિક રાશીમાં શુક્ર—આબાજરને લગતાં દરદો, પીસાબના ફુક્કાની નબળાઈ, ગર્ભસ્થાનનાં ફુલ તથા અંદરના ભાગોનાં દરદો (Womb disorder, Diseases of ovaris) દસ્તાનનાં મરજો, (Leucorrhoea, Prolapse, Varicocele) વિગેરે દરદો થાય છે.

ધન રાશીમાં શુક્ર—ફેફસાનાં દરદો તથા જાંગનો લકવો (Gout and tumours in hips and thighs.)

મકર રાશીમાં શુક્ર—ઉલટી (Nausea, Bursitis of knee) ઘુંટણનો લકવો, ચામડીનાં દરદો, કબજીયાત, કરમ (Worms) વિગેરે.

કુંભ રાશીમાં શુક્ર—(Anœmia) લોહીનું કમતી થવું, હાર્ટીરીઆ, (Varicose veins) પગના નળાનો સોજો વિગેરે છે.

મીન રાશીમાં શુક્ર—પગમાં આંટણ, દારૂથી થતાં દરદો, (Bunions, Chillblains, Tumours, Gonorrhoea) વિગેરે.

મંગળનાં દરદો.

દરેક જાતના તાવનાં દરદ ઉત્પન્ન કરવાની મંગળની ખાસીઅત છે, સોજો અને અકળાટ ગભરાટ કરાવનારી એની અસર છે, કારણ કે એનો ખવાસ ગરમ છે, ઉતાવળિયો અને તેજ હોવાથી એકદમ અસર કરનારો, અચણુચ અને સખ્ત હુમલો કરનારો, ચેપી રોગો લાગુ પાડનારો, અને શરીરમાં કામ વિકાર પુષ્કળ ઉત્પન્ન કરનારો અને ગરમીનાં દરદો જેવાં કે, ભગંદર (Fistula, burns) દાઝવું, લોહીના અવયવોનાં દરદો (Ruptures of blood-vessels) વિગેરે.

જ્યારે મંગળ **છઠ્ઠા ભુવનમાં** જો **ચંદ્ર** કે રવી સાથે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો ઘણા અચણુચ અને સખ્ત માંદગીના હુમલા કરે છે, અને બીજા ગ્રહો સાથે સાધારણ હુમલા કરે છે. બારે રાશીમાં મંગળ નીચલાં દરદો આપે છે.

મેષમાં મંગળ—ભેજાની તાપ (Brain fever,) ભેજામાંહેલા લોહીનાં દરદ (Ruptures of blood-vessels in the brain), ભેજાનો સોજો (Cerebral congestion), દરાજ (Ringworm), સહીયડ સીતલા (Small-pox), આંખનો સોજો, માથાનો સખ્ત દુઃખાવો, પુષ્કળ બેચેની, માંથા અને મોંઢાપર જખમો, (Insomnia, Delirium Encephalitis, Porrigo) વિગેરે દરદો છે.

વરખમાં મંગળ—ડીપથેરીઆ (Diphtheria), ટોન્સીલ્સ, (Tonsilitis, Quinsies) ગળાનો સોજો, પીસાબના કુક્કામાં પથરી, (Stone in Bladder, Crysipelas, Laryngetis, Angina, Rhinitis, Polypus, Muscular rheumatism in neck,) દરેક ગળાં અને જડબાંને લગતાં દરદો.

મિથુનમાં મંગળ—સાન્તતંતુનાં દરદો, શ્વા. અને હાથના હાડકાંનું ભાગવું, ગળાની હાંસડીનું ભાગવું, ધમની નળીનો ખાંસો, પીત્તનાં પેટ આવવાં, ન્યુમોનીઆ (Pneumonia.) ફેફસાંનો સોજો, નજ્ળો, લોહીનો બગાડો, લોહી ઓકવું, હાથ અને ખભાપર ખરપસું થવું,— (Haemoptysis, Bronchitis, Bilious diarrhoea) વિગેરે છે.

કર્કમાં મંગળ—સુકો ખાંસો (Dry cough), પેટ ને હોજરીમાં ફોલ્લા થવા, પેટવાટે લોહી પડવું, (Haemorrhage, Gastritis Dipsomania, Dyspepsia), અજીર્ણ, અજીર્ણનો તાવ (Gastric fever), પીત્તવિકાર (Typhoid), ટાઇફોઇડ ફીવર, એન્ટ્રીક ફીવર (Entric fever), સ્ત્રીઓને ગર્ભમાં પુષ્કળ અડચણ થાય, બચ્ચાંના જન્મ વખતે નુકસાન કરે, છોકરૂં અધુરે પડે, વૉમીટ થાય વિગેરે દરદો થાય છે.

સિંહમાં મંગળ—હૃદયનાં દરદો, છાતીના ધબકારા (Palpitation, Aneurism, Hypertrophy), મેલેરીઆ તાવ (Malaria, Pleurisy, Aneurisms and Syncope), લુ લાગવી (Sunstroke), બરડામાં રૂમેટીક પેન થવું (Pericarditis, Endocarditis) વિગેરે છાતી ને હૃદયનાં દરદો થાય છે.

કન્યામાં મંગળ—અતિસાર (Diarrhoea), હોજરીનો સોજો, આંતરડાંનો બહી (Peritonitis Cholera), આંતરડાંનું ગોળીમાં ઉતરવું (Hernia), મરડો (Dysentary, Enteritis), કરમ (Worms) તથા ટાઇફોઇડ (Typhoid) વિગેરે દરદો થાય છે.

તુલામાં મંગળ—(Nephritis, Pyelitis), પીસાબને લગતાં દરદો, ગુરદાનાં દરદોથી ઉત્પન્ન થતો તાપ, બરડાના પાછલા ભાગનો દુઃખાવો, ગુરદાનો સોજો વિગેરે છે.

વૃશ્ચિકમાં મંગળ—મસા (Piles), ભગંદર (Fistulas), આજારને લગતાં દરદો (Venereal diseases,) પથરી, રેતી, ગાઉટ લોહીમાં ઝેરનું ભેલાવું, સ્ત્રીઓના ગર્ભસ્થાનમાં સોજો (Inflammation of the womb), ઝાડા વાટે જતાં લોહી, દસ્તાનનાં મરજો, અધુરે બચ્ચાંનું જન્મવું, (Abortion and catamenial disorders.)

ધનમાં મંગળ—જાગનું દરદ (Setiatca, Entric fever), ન્ટ્રીક ફીવર, ફેફસાનો સોજો, ઝાડાના માર્ગનાં દરદો, (Pelvic perations) વિગેરે છે.

મકરમાં મંગળ—ઉડતો નજળો, પવનની પેન, રૂમેટીઝમનો વ, ઉડતા રોગો, શીતળા (Smallpox, Urtecaria Pruritus, nthrax), ગળીચીના ફોલ્લા (Seabies, Psoriasis), કમળો aundice), તથા ચામડીના સોજાનાં દરદો વિગેરે છે.

કુંભમાં મંગળ—પગના નળાનો દુઃખાવો, ટેટાંમાં કળતર, ાંતરીઓ તાવ (Intermitent Fever), લોહીમાં ઝેર, છાતીમાં ઝારા, લોહીનું ગરમ થવું. (Crysipealus, Ulcers on the g), વિગેરે છે.

મીનમાં મંગળ—હાડનાં દરદો, ઉડતા રોગો, ખઈ (Consumpn), આંટણો (Corns, Bunions, Pectroal affections), માં પસીનો, ચીરા પાકવા, (Balanitis, Hyperidrosis, omidrosis) વિગેરે દરદો થાય છે.

ગુરૂનાં દરદો.

જો કે ગુરૂ એક શુભ ગ્રહ છે તોપણ જ્યારે છઠ્ઠા ભુવનમાં એ હોય ત્યારે દરદો ઉત્પન્ન કરે છે, તેમજ જ્યારે ગુરૂ તન ભુવનં તંદુરસ્તીના માલેકને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય ત્યારે પણ ખરાબ વો. ગુરૂની ખાસીયત લોહીમાં ફેરફાર કરવાનો તથા તેને ઘટ ની ગાંઠ કે ટયુમર (Tumourous) કે શરીરને જાડો કરવાની છે. મુખ્ય અસર લીવર યાને કલેજાપર છે અને ઘણું કરીને માં એબસેસ કરે છે, ફોલ્લા થાય છે વિગેરે અસર કરે છે. કરીને જ્યારે છઠ્ઠા ભુવનમાં ઉંચનો થઇને તથા શુભ ગ્રહોની ાં શુભ થઇને ગુરૂ બેઠો હોય તો, દરેક રીતે તંદુરસ્તીને બચાવ્યા અનિયમિત ખાવા પીવાથી થતાં દરદોનો અટકાવ કરે છે, બારે ાં એ ગ્રહ નીચે પ્રમાણેનાં દરદો આપે છે.

મેષમાં ગુરૂ—બેશુદ્ધિ, ભેજાનો સોજો, લોહીની ભેજામાં અસર

કરવુ (Congestion of Brain), ફેરચક્કર આવવા (Giddiness, Swoons), તથા (Determination of blood to head.)

ચરખમાં ગુરૂ—ગાઉટ, એદીપણાથી થતાં દરદો તથા પુષ્કળ ઉંચો ખોરાક લેવાથી થતા બાબીઓ થાય છે, લોહી માથે ચડે છે, (Coryza, Epistaxis, Quinsy, Gout, Plethora from high living.)

મિથુનમાં ગુરૂ—(Pleursy, blood and lung disorders), ફેફસાંનો સોજો, લીવરપર ચરબી બાઝવી વિગેરે છે.

કર્કમાં ગુરૂ—પેટમાં ભાર, હોજરીનો બગાડો (Overloaded stomach, Dilation of stomach, Dropsy), અજીર્ણ, (Scurvy, flatulence) વિગેરે.

સિંહમાં ગુરૂ—લોહીનું ગરમ થવું, પીત્તો ફાટી જવો, હૃદયપર ચરબીનું ફરી વળવું, છાતીના ધબકારા, તાવ, વિગેરે છે.

કન્યામાં ગુરૂ—ખાંસી, આંતરડાંનો સોજો, કલેજાં લીવરનાં દરદો, આંતરડાંનાં દરદો, કમળો (Jaundice), લોહીનો બીગાડો, લીવરમાં એબસેસ (Abscesses on liver or bowels) વિગેરે.

તુલામાં ગુરૂ—ગુરદામાં ગાંઠ (Tumours in kidney,) મીઠી પીસાબ (Diabetes,) લોહીનો બીગાડો, (Charnges in blood circulation, Obstructions, Pleurisy) વિગેરે.

વૃશ્ચિકમાં ગુરૂ—મસા (Piles), આજારનાં દરદો (Veneral disorders, Urinal and seminal complaints, Dropsy,) આંતરડાંનું ગોળીમાં ઉતરવું, ભગંદર (Fistula, Urethral abscess, over secretion of urates, Strangury, Eruptions in the secrets.

ધનમાં ગુરૂ—સાયટીકા (Sciatica), ગાઉટ (Gout), જાંગની અંદર દરદ, રૂમેટીઝમ વિગેરે.

મકરમાં ગુરૂ—ખરજવું (Eczema and various other forms of cutaneous disorders), ચામડીનાં દરદો, લોહીનું

ધીમું પડવું, લોહીનો બીગાડો, અને અરૂચીક પદાર્થ ખાવાથી થતાં દરેક દરદો થાય છે.

કુંભમાં ગુરૂ—લંબેગો (Lumbago), બરડાના નીચલા ભાગમાં દુઃખાવો, લોહીનું ઝેરી થવું, ધુંટણનું અને ઘુંટીનું સુજી જવું, છાતીમાં હૃદયનું દરદ થવું, તથા શરીરમાં પુષ્કળ લોહીનું વધી જવું. (Over abundance of the blood in the system, Heart dropsy.)

મિનમાં ગુરૂ—(Hydrothorax, Hydatid cysts), લીવર તથા કેફસાનાં દરદો, લોહીનું કમી થવું વિગેરે દરદો થાય છે.

શનીનાં દરદો.

શની સર્વેમાં મુખ્ય દુઃખોનો કરનારો છે, અને એનો ખાસ ઠંડો અને સંકોચવાની શક્તિવાળો છે, અને એ રીતે રવી ચંદ્રથી તદ્દન ઉલટી ખાસીયતનો છે, અને જ્યારે છઠ્ઠા ભુવને કે તન ભુવન અને તંદુરસ્તીના માલેકો સાથે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો જરૂર ઠંડક અને લંબાણ ચાલુ દરદો (Lingering and chronic complaints) ઉત્પન્ન કરે છે. મુખ્ય દરદો થવાનું કારણ શરદી, તથા દરેક જાતના ગાઉટ રૂમેટીઝમ, બહેરાપણું, લકવો, તાવ, ઉડતા રોગો, ખહી તેમજ બીજાં હાડકાનાં દરદો થાય છે. શની પુષ્કળ દુઃખનો કરનારો છે જેવાં કે-(Atrophy, Ague, Palsy, Cutaneous disorders, Gangrene, Impediments and deafness, Paralysis, Gout) વિગેરે છે તેમજ શની હાડકાંનો માલેક હોવાથી દરેક હાડકાંને લગતાં દરદો તેમજ ખાસ કરીને બરડાની કરોડનાં હાડકાંને લગતાં મુખ્ય દરદો વધારે ઉત્પન્ન કરે છે,

શનીનાં દરદો માટે ઘણી ખંતથી જોવાની જરૂર છે, કારણ કે ઘણા લાંબા કાળ સુધી એ ગ્રહનાં દરદો દુઃખ દે છે, બલકે કેટલીક વખતે તો જીંદગીભર સીકનેસ લાગુ પડે છે. બારે રાશીમાં એનાં દુઃખ દરદો નીચે પ્રમાણે છેઃ—

મેષમાં શની—મોઢું, હોજરી, લીવર, સળખમ, દાંતના દુખાવા, માંથાના નીચલા ભાગના બેજાનો દુઃખાવો, બહેરાપણું, શરદી, (Cerebral anaemia, Apathy, Cerebral syncope) વિગેરે છે.

વરૃખમાં શની--બહેરાપણું (Deafness), ગળામાં શરદીનાં દરદો, અવાજનું બેસી જવું, ગુગળાવું, [Suffocation. Laryngeal consumption, Angina gangrina, Putrid gums), દાંતના પારામાં દરદ તથા ડીપથેરીઆ (Diphtheria) વિગેરે છે.

મિથુનમાં શની—ખઇ (Consumption), ન્યુમોનીઆ (Pneumonia), બ્રોનકાઇટીઝ (Bronchitis), હાથ અને બાજુનું રૂમેટીઝમ તથા દમ અને શ્વાસને લગતાં અને ફેફસાનાં દરદો; કાળો કમળો (Black jaundice) ધ્રુજરી (Nervous trembling, Dyspnoea).

કર્કમાં શની—દમ, હાંફણુ(Asthma,) ખઇ, તાવ (Ague) ભુખનું મરીજવું, અજીર્ણ (Dyspepsia,) ઉલટીનાં દરદ (Nausea, chronic gastritis, anaemia) કેનસર (Cancer of breasts and axillae, chlorosis) લોહીનું સુકાવું, (Dipsomania,) સ્ત્રીઓના ગર્ભનાં દરદો (Affection of the womb.)

સીંહ રાશીમાં શની—હૃદયનું નબળા પડવું, કમળો (Jaundice), બરડાના કાંઠાનાં દરદો (Spinal troubles), ગાઉટ, અને લીવર કમ્પલેન્ટ, (Malformed spine, locomotor ataxy, Gout in heart) વિગેરે છે.

કન્યા રાશીમાં શની—ખઇ આંતરડાંમાં અડચણ (Obstruction in the bowels), કબજીયાત (Constiveness), ચુંકો, (Colic), આંતરડાંનો ખઇ (Abdominal Phtyhisis), મંદ લીવર (Sluggish lever) વિગેરે દરદો છે.

તુલામાં શની—પીસાબના કુક્કાનાં દરદો, લોહીનો બીગાડો, [Corrupted blood) ગુરદાનો ચુંકો, પીસાબનું કમતી થવું (Suppression of urine, Renal colic, Sterility,) માંથા અને ગુરદાને લગતી બીમારી, અને (Brights disease) વિગેરે થાય છે.

વૃશ્ચિક રાશીમાં શની—પીસાબનું અટકવું (Retention of urine,) મસા (Piles,) ભગંદર (Fistula) રેતી (Gravel) પથરી (Stone) દસતાન અને પીસાબને લગતાં સ્ત્રીઓનાં દરેક જાતનાં

દરદો (Suppression of the Catamenia, strangury), નાકનાં પાતલાં હાડકાંમાં દરદ (Caries of Cartilage of nose) વિગેરે થાય છે.

ધનમાં શની—ગાઉટ, સાયટીકા, જાંગનાં હાડકાંનું ઉતરી જવું, ખડી, ખાંસી, અને (Debility of nervous system), વિગેરે છે.

મકરમાં શની—તાવ (Ague), રૂમેટીઝમ, ચામડીનાં દરદો, તથા પગના ઘુંટણનું અકડી જવું. (Chiefly articular rheumatism) વિગેરે છે.

કુંભમાં શની—આંકરાં (Cramp), લોહીનું કમતી થવું (Anaemia,) આંખનાં દરદો, ઘુંટણ અને ઘુંટીનાં દરદો (Club-foot from Contraction of the tendo Achillis, Asthenia, Caries of spine) ખરડાનાં કાંડાંનાં દરદો, (Compression and sclerosis of spinal cord, arterial sclerosis.)

મીનમાં શની—પગપર ફોલ્લા, ખડી (Consumption, Rachitis, Scorfula,) સળખમ (Catarrh). ગાઉટ, (Bunions), પગ ભીના રાખવાથી થતાં શરદીનાં દરદો, અને (Ulcers of feet) વિગેરે થાય છે.

હરશાચલ યાને યુરેનસ ગ્રહનાં દરદો.

હરશાચલ ગ્રહ તદન વિચિત્ર ખાસીયતનો છે અને એની અસર એકાએક અચબુચ થાય છે, તથા એ જે અસર કરે છે તે નહીં સમજ પડે તેવી અને ઘણી ગંભીર કરે છે, અને કંઇ સાધારણ દરદ નહીં પણ વિચિત્ર અને નહીં સમજ પડે તેવું દુ:ખ કરે છે. ઘણું કરીને એકાએક દરદો જેવાં કે ચમકવા, ધુજરી, અંતરગળ, ગોળો ચઢવો, અને ખાસ કરીને જ્ઞાનતંતુઓ (Nervous system) ને લગતાં દરદોપર અને ખાસ કરીને ચૈતન્ય આપનારા જ્ઞાનતંતુઓ (Motor nerves) ને લગતાં દરદો કરે છે. એવી રીતે છઠ્ઠા ભુવને જે રાશીનો હરશાચલ બેઠેલો હોય, તે રાશીના ભાગ અને ગુણ પ્રમાણેનું દરદ કરે, જુદી જુદી રાશીનાં નીચે પ્રમાણે યુરેનસ ગ્રહ દરદો ઉત્પન્ન કરે છે:—

મેષમાં હરશાચલ—માંથામાં વારે વારે થઇ આવતો દુઃખાવો, ભેજાનાં કવર અને તે માંહેલા તંતુઓને લગતું દરદ, મોંઢા ઉપરના જ્ઞાનતંતુઓ અને રગોનો લકવો, (Paralysis of the facial nerves)

વરખમાં હરશાચલ—અવાજની નળીનાં તથા ચૈતન્ય આપનારી રગ (Motor nerve of the throat) નાં ગળાંને લગતાં દરદો કરે છે.

મિથુનમાં—હાથ અને બાજુમાં આંકરાં તથા દમ હાંફણ થાય છે.

કર્કમાં—હોજરીનાં, હોજરીની અંદર ચાંદી અથવા નાંકું પડવાના, તથા ભેજાના ધખારાને હવાઇ વિચારોના ખ્યાલ ઉત્પન્ન કરનારાં દરદો થાય છે.

સિંહમાં—હૃદયમાં આંકરૂં, એકાએક હૃદયનું બંધ થવું, અથવા એકાએક અચણુચ મોત થવું.

કન્યામાં—આંકરી અને વીન ચઢીને પેટમાં અને આંતરડાંમાં સખત ચુંકો ચાલવો.

તુલામાં—ગુરદાનાં દરદો તથા લંબેગો અને એકાએક કમરમાં દુઃખાવો થવો,

વૃશ્ચિકમાં—પીસાબના ફુક્કા બ્લેડરને લગતાં, ઇંદ્રીપર ચાંદી (Cancer of generative System), અને સ્ત્રીઓના છુપા માર્ગોમાં અડચણ (Deformities of womb), વિગેરે થાય છે.

ધનમાં—સાયટીકા, તથા જાંગમાં આંકરાં આવવાં.

મકરમાં—ઘુંટણમાં આંકરાં અને ઘુંટણમાંથી પગ ફરી જવા, અથવા તદન ઘુંટણમાં નાકૌતી થઈ જવી વિગેરે.

કુંભમાં—હીસ્ટીરીઆ (Hysteria), પગની ઘુંટીમાં આંકરૂં, અને નબળાઈ તથા જ્ઞાનતંતુનાં દરદો (Nervous disorders.)

મીનમાં—પગનાં તળિયાંમાં પરસેવો, પગનાં તળિયાં તથા અંગુઠામાં આવતાં આંકરાં, આંટણ, (Bunions) વિગેરે થાય છે,

નેપચ્યુન ગ્રહને લગતાં દરદો.

નેપચ્યુન ગ્રહની હકુમત કેટલાક વિચિત્ર અને નવાઈ જેવાં અને અસાધારણ દરદો ઉપર છે, અને તે ઘણું કરીને શારીરિક કારણથી દુઃખ દરદ થવાના કરતાં મોટે ભાગે આત્મિક શક્તિને આધારે થાય છે. એ ગ્રહને લગતી હજી કાંઇ પુરતી માહિતી નહીં માલમ પડેલી હોવાથી દુઃખ દરદો પારખવામાં સહેજ અડચણ પડે છે, પણ મુખ્ય ભાગે એનાં દરદોનું કારણ કેફી વ્યસન (Moral lapsing) અને એવાંજ બીજાં કારણોથી થાય છે, કારણ કે માનવી એ ગ્રહની અસર હેઠળ દારૂડી, તથા વ્યસની અને કેફી વસ્તુઓનો અનુગ્રહ વધુ પ્રમાણમાં કરનારો થાય છે. કોઈ તંબાકુ અને બીડીના વ્યસનમાં, કોઇને અફીણના વ્યસનથી દરદો થાય છે. નેપચ્યુન કેટલીક વખતે ભયંકર દરદો ઉત્પન્ન કરે છે, અને તે સર્વેમાં મુખ્ય ભાગે આત્મિક અને માનસિક (Psychic) શક્તિની પુષ્કળ અસર હોય છે. એ ગ્રહની છઠ્ઠા ભુવનમાં અને જ્યારે તનભુવન અને તંદુરસ્તીના માલેક સાથે પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય ત્યારે ખુબ તપાસવું અને જુદી જુદી રાશીમાં તે નીચે પ્રમાણેનાં દરદો કરે છેઃ—

મેષમાં નેપચ્યુન—ભયંકર દરદો (Demoniacal affections), આંખનાં દરદો જેવાં કે (Conjunctivitis and myopia of eye) ભેજાનાં દરદો અને ભ્રાન્તિ ભુલાવો, ધખારો, (Delusions) વિગેરે છે.

વૃષભમાં—આંખનાં દરદો, તથા ગળામાં ઝેર ચઢવાનાં દરદો (Septic poisioning in throat)

મિથુનમાં—ખહી (Consumption) અને શરીરનું તવાતું જવું, તાણ, (Wasting of the system.)

કર્કમાં—(Dipsomania) દારૂડીપણું તથા જુઠા ખ્યાલથી ઉત્પન્ન થતાં દરદો, અને શરીરની હરેક ઇંદ્રિયોને તથા અવયવોને અનિયમિત કરવાથી થતાં દરદો, (Hypochondria) અને વિચારથી ઉત્પન્ન કરી પોતાનામાં કંઈ નહીં હોવા છતાં વહેમથી ઉત્પન્ન કરેલાં દરદો થાય છે.

સિંહ રાશીમાં—અફીણ અને કેફીપીણાના વ્યસનથી હૃદયનું એકાએક બંધ થઈ જવું.

કન્યામાં—આંતરડાં ને હોજરીનો ખદી તથા પેટ અને પાચન શક્તિનાં દરદો (Consumption of bowels and malnutri tion.)

તુલામાં—જલંદર (Dropsy) થાય છે.

વૃશ્ચિકમાં—પીસાબને તથા ગર્ભને લગતાં અનેક ભયંકર દરદો.

ધનમાં—જ્ઞાનતંતુનાં દરદો, નર્વસ ડીસઓરડર્સ (Nervous disorders.)

મકરમાં—ચામડીનાં દરદો, ખરપસું, કોડ (Leprosy.)

કુંભમાં—લોહી અને રગો તથા જ્ઞાનતંતુનાં દરદો.

મીનમાં—પાણીને લગતાં રરદો, જલંદર (Dropsy, obsession) વિગેરે છે.

આ ગ્રહ મુખ્ય ભાગે કોઇ પણ જાતનું ઝેર શરીરમાં આમેજ કરે છે, અને મોટે ભાગે ઝેર ચઢવાથીજ મરણ નિપજાવે છે. વળી હીપનોટીક અસર પણ ઘણી થાય છે. એ ગ્રહને હજી પક્કી રીતે તપાસવામાં આવ્યો નથી અને તેથી એની અસરો હજી માલમ પડી નથી, છતાં એટલું તો ચોક્કસ છે કે એ ગ્રહ ઘણોજ સુક્ષ્મ ભિન્ન ભિન્ન અસરો કરનારો છે, કે જે અસરોને દૈવિક, ભૌતિક કે ચમત્કારીક અથવા જાદુઇ કહી શકાય. એ ગ્રહની પાપદૃષ્ટિમાં આવેલાં માણસો જાદુ, ચીઠ્ઠી, દોરા, ભૂત પલીત વિગેરે પણ માન્ય કરે છે અને વ્હેમ અને ખ્યાલથી દરદો પણ ઉત્પન્ન કરે છે, તથા એવી બાબતમાં હંમેશાં મસગુલ રહે છે, તેમજ મેલી વિદ્યાઓની અસર પણ તેમને થાય છે.

એ પ્રમાણે ગ્રહો છઠ્ઠા ભુવને જે જે રાશીમાં તેઓ આવે, તેમ તેમ તેઓ પોતાની જાતિ અસરો પ્રમાણે જુદાં જુદાં દરદો કરે છે, જે મુખ્ય ભાગે ગુજરાતીમાં તેમજ કેટલાંક દરદોનાં નામ અંગ્રેજીમાં આપ્યાં છે, જેની સમજણ લંબાણ હોવાને લીધે અભ્યાસીને મેડીકલ ડીક્ષનેરી અથવા દાક્તરી અભ્યાસની ચોપડીઓ વાંચવાની ભલામણ કરીશું.

દીવાનાપણું તથા ભેજાની ખામી.

દીવાનાપણા અને મગજ શક્તિની કમતાકાતી અને ખોડ ખામી માટે **ચંદ્ર** તથા **બુધને** તપાસવાની જરૂર છે. જો ચંદ્ર અથવા બુધ એ બેમાંથી એકબી જન્મ લગ્ન સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં નહી હોય તો જાણવું કે જરૂરજ મનશક્તિ નબળી હોવી જોઇએ અને મગજ શક્તિને તન ભુવનનો કશો પણ આધાર નહી એટલે સમજ શક્તિ તેમજ વિચારશક્તિ તદન નબળીજ હોય છે.

જો ચંદ્ર અને બુધ એક બીજા સાથે કંઈ પણ સંબંધ ધરાવતા નહી હોય, તેમજ એ બેમાંનો કોઇબી તનભુવન યાને જન્મલગ્ન સાથે પણ સંબંધમાં નહી હોય, અને જો દિવસનો જન્મ હોય, અને **શની** જો પાપદૃષ્ટિ ચંદ્ર કે બુધને કરતો હોય તો જરૂર ફીફરૂ (Epilepsy) થાય, અને જો રાતનો જન્મ હોય તો દીવાનાપણું થાય, ખાસ કરીને જો ચંદ્ર, બુધ, શની કે મંગળ એવે વખતે કર્ક, કન્યા કે મીન રાશીમાં હોય તો જરૂરજ એમ થવાનો સંભવ છે. ઘેલાપણું કેટલીક વખતે રવી ચંદ્ર કંજંગશનમાં હોય, અને શની તેઓને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય, અથવા તો મંગળ ઓપોઝીશનથી પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય. અને ખાસ કરીને તુલા, ધન કે મીન રાશીમાં હોય તોપણ થાય છે. એ પ્રમાણેના જોગથી થએલાં દરદો કદી પણ સારાં થતાં નથી, સિવાય કે બુધ અને રવી ચંદ્રને બીજા શુભ ગ્રહોની શુભદ્રષ્ટિ થતી હોય તોજ એવાં દરદો સાજાં થાય છે.

જો બુધ બારમે કે છઠ્ઠા ભુવને હોય તો તે સખ્સની બોલતી વખતે જીભ ખેંચાય અથવા તોતડું બોલે, અને ખાસ કરીને શની કે મંગળની કે ચંદ્રની પાપદૃષ્ટિ હોય તો બોબડો જરૂર થાય અને જીભ ખેંચાય, અથવા જો ઘણી પાપદૃષ્ટિ હોય તો જન્મથીજ મુંગો અવતરે, અને ખાસ કરીને જો કર્ક, વૃશ્ચિક, કે મીન રાશીમાં બુધ છઠે કે બારમે શનીની પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો જરૂરજ મુંગો સમજવો.

નેપચ્યુન ગ્રહ દીવાનાપણામાં ઘણી અસર કરે છે, ને જો મંગળ તથા શની સાથે એ ગ્રહ પણ પાપદૃષ્ટિ બુધને કરતો હોય તો, દીવાનો માણસ પુષ્કળ ઝનુની, મારફાડ અને નહી કાબુમાં રહે તેવો હોય છે.

હરશચલ ગ્રહ પણ દીવાનાપણું લાગુ પાડે છે, અને જ્યારે ચંદ્ર અને બુધ એ બેઉને એકી વખતે હરશચલ પાપદૃષ્ટિ કરે છે તે વખતે હરશચલ ગ્રહ જો ઉંચનો હોય તો જરૂરજ દીવાનો બનાવે.

મુખ્ય આધાર બુધ ગ્રહની ઉપર છે, જેટલો બુધ પાપદૃષ્ટિમાં હોય, નીચનો હોય કે પાપ ભુવનોમાં બેઠો હોય તોજ એ સર્વે બાબત થાય છે, માટે એ બાબતમાં ઘણુંજ ધ્યાન રાખીને તેમજ વિચાર પહોંચાડીને ફળાદેશ જોવાની જરૂર છે.

અકસ્માત, જખમ તથા શરીરની ખાંપણ.

અકસ્માત અને જખમ માટે ખાસ કરીને જન્મલગ્ન, છઠ્ઠા ભુવનનો કશ, અને રવી ચંદ્ર જોવો અને શની અથવા મંગળ જો રવી ચંદ્રને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો જરૂર અકસ્માત થાય. જેમકે:—શની જો જન્મ લગ્ને હોય અથવા તો ૯૦° કે ૧૮૦° અંશની પાપ-દૃષ્ટિમાં હોય તો જરૂર પડી જવાથી ઇજા થાય.

મંગળ જો લગ્ને હોય તો માથામાં જખમ થાય અને લોહી જાય, વળી જે રાશીમાં મંગળ બેઠેલો હોય તે રાશીને લગતા અવયવપર કાંઇ નિશાન કે જખમ હોવો જોઇયે. કાંઇ એવું નથી કે જન્મથીજ એવી નિશાન હોય, કેટલીક વખતે તો પાછળથી બલકે મોટી ઉંમરે પણ થાય છે.

મંગળ જો રવી કે ચંદ્રને ૯૦° કે ૧૮૦° અંશની પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો જરૂર એકસીડંટ કે અકસ્માત થાય અને જે ભુવને પાપદૃષ્ટિ થતી હોય તે ભુવનને લગતા અવયવોનો અને કારણનો અકસ્માત થશે, એમ સમજવું. જેમકે:—પહેલા ભુવને પોતાની ઉતાવળાઈ ને નાદાનીયતથી, ત્રીજે ભુવને રેલ મુસાફરીથી, પાંચમે ભુવને મોજશોખની પાર્ટીમાં એ પ્રમાણે વિચારી લેવું.

અંધાપો, (Blindness)—**રવી** મરદની જમણી આંખ અને ઓરતની ડાબી આંખપર મવકલ છે, અને **ચંદ્ર** મરદની ડાબી આંખ અને ઓરતની જમણી આંખ ઉપર મવકલ છે. જો રવી કે ચંદ્ર ૧–૪–૭–૧૦ મા ભુવને હોય, અને **મંગળ** જો કંજંગશન, સ્કવેર કે ઓપોઝીશનથી પાપદૃષ્ટિ કરે તો અંધાપો થાય, જો ચંદ્ર મેષ

રાશીમાં હોય અથવા તો વરખ રાશીમાં હોય અને નેપચ્યુન ગ્રહ તેને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો આંખમાં દરદ થાય જેવું કે " માયોપીઆ " (Myopia or Conjunctives.) જો રવીને નેપચ્યુન પાપદૃષ્ટિ કરે અને બેઉમાંથી એક પણ ગ્રહ કેન્દ્રમાં હોય તો આંખની રગોને નુકસાન થાય અને નબળી પડે (Weakness of the optic nerve.)

કુંભ રાશીની પણ આંખ ઉપર ઘણી અસર છે, અને રવી અને શની જો બેઉ સાથે કુંભ રાશીમાં હોય અથવા તો કંજંગશન કરે તો જરૂર અંધાપો થાય.

શરીરની ખોડ ખાંપણ.

શરીરની ખોડ ખાંપણ જેવું કે ખુંધાપણું, લંગડાપણું, ઠુંઠા પણું વિગેરે માટે જાણવું જે, કેટલીક વખતે જન્મથીજ બંધારણ બરાબર નહીં હોવાથી અથવા એકસીડન્ટથી પણ થાય છે. એ માટે નીચલી વિગતો જરૂર તપાસવી જોઇએ:—

૧. શરીરની ખોડ ખાંપણ મુખ્ય કરીને જન્મ કુંડળીમાં, **લગ્ને** જેઓને વરખ, વૃશ્ચિક, કે મકર રાશી હોય તેઓને થાય છે.

૨. છઠ્ઠે ભુવને કે બારમે ભુવને રવી ચંદ્ર હોય.

૩. મંગળ, શની, અને હરશચલ ગ્રહ સાથે હોય અથવા કંજંગશન, કે ઓપોઝીશન સ્થિર રાશીમાં થતું હોય તો પણ એમ થાય.

૪. મંગળ, શની, હરશચલ જો એઓમાંથી કોઇબી પાંચ, છ કે બારમા ભુવનમાં કે ભુવનના કક્ષપર હોય અથવા સીધી દૃષ્ટિ એ ભુવનોપર મારતા હોય તોપણ એમ થાય છે.

૫. જો જન્મ લગ્નના **અંશને** સીધી પાપદૃષ્ટિ ત્રણે પાપગ્રહ મારતા હોય તો ખોડ ખાંપણ આપે.

૬. જો છઠ્ઠા ભુવનમાં અથવા બારમા ભુવનમાં ઘણા ગ્રહો સાથે બેઠા હોય અથવા તો કન્યા રાશીમાં કોઈ પણ ભુવને ઘણા ગ્રહો સાથે ભેગા બેઠા હોય તો જરૂર ખોડ ખાંપણ આપે જેમ કે:—

દાખલો ૧ લો—સ્ત્રીનો જન્મ તા૦ ૨૭ મી ઑગષ્ટ ૧૮૮૯ રાતના ૯ વાગે લેટીટ્યુડ N. ૫૦°–૪૪′ લોંજીટ્યુડ ૧° ૫૦′ (West) આ કુંડળી કાઢતાં વરખ રાશી લગ્ને છે, રવી, ચંદ્ર બુધ અને હરશચલ છઠ્ઠા ભુવને સામટા બેઠા છે અને તે માંહેલા ત્રણ ગ્રહ કન્યા રાશીના છે, અને શની તથા મંગળ પાંચમા ભુવને કંજંગશન કરે છે જેથી આ સ્ત્રી ખુંધી, બોડકી, બોબી, વાચા વગરની તથા તદન ઇડીયટ અને ભાન ભુલી, મોટું મોઢું, કઢંગો ચહેરો, અને જાનવર જેવા દેખાવની છે, કેટલાંક ભાઈ બેન છે તેઓ સાધારણ માણસ જેવાં છે, જ્યારે આ સ્ત્રી તદન ઉપર પ્રમાણેની છે.

દાખલો બીજો:—મરદ જન્મ રાત્રે નવ વાગે તા. ૧૧ મી ઑગષ્ટ ૧૮૭૪ લેટીટ્યુડ ૫૩° N. લોંજીટ્યુડ ૧૨′ W. આ શખ્સનો બરડાનો કાંડો વળેલો તથા બેડોળ ચહેરો, છાતીમાં મોટો ખાડો વિગેરે છે અને સદંતર બેડોળ છે. એ કુંડળીમાં લગભગ સાત ગ્રહ સ્થુલ રાશીમાં છે. રવી ચંદ્ર છઠ્ઠા ભુવને છે, અને તેઓ મંગળ, શની, શુક્ર અને હરશચલની સખ્ત પાપદૃષ્ટિમાં સપડાયલા છે, બુધ શની સાથે પેરેલલ ડેકલીનેશનથી છે અને મંગળની પાપદૃષ્ટિમાં છે, બે પાપગ્રહ પાંચમા ભુવને કંજંગશનમાં છે ને તેઓને ત્રીજો ગ્રહ શની ઑપોઝીશન કરે છે સિંહ અને કુંભ રાશી મુખ્ય અસર કરે છે જે શરીરના ભાગ બતાવે છે.

દાખલો ત્રીજો—સ્ત્રી જન્મ તા. ૪ થી સપટેમ્બર ૧૮૮૦ સાડાસાત વાગે રાત્રે Lat. ૫૧°–૨૮′ N Long. ૦°–૧૮′ W, આ બાઇ તદન ઇડીયટ છે ને બિલકુલ ભેજાંનો ભાગ ડેવેલપ થયોજ નથી, જન્મથી બેફામ ને ઇડીયટ છે, લગભગ છ ગ્રહ બારમા ભુવને રવી ચંદ્ર સુદ્ધાં કન્યા રાશીમાં પડેલા છે.

આ ઉપલા દાખલાઓપરથી ઘણું શીખવાનું મળશે, જે માટે એ વખતોની કુંડળી કાઢી અભ્યાસ કરવાને ભલામણ કરવામાં આવે છે.

ડિફોરમિટીઝ (Deformities)—ની બાબતમાં ઉપર લખવા પ્રમાણે વરખ, વૃશ્ચિક કે મકર રાશીનું લગ્ન હોય છે તેમજ ખાસ કરીને કન્યા રાશીમાં પાપગ્રહોનો સંગ્રહ થાય તે જરૂર તપાસવો તેમજ છઠ્ઠા

ને બારમા ભુવનો જરૂરજ જોવાં, કારણ કે છઠ્ઠા ભુવનમાં ખાસ કરીને જ્યારે મંગળ ને શની સાથે કંજંગશન કે ઓપોઝીશન થાય અથવા તો શનીને હરશચલ સાથે ઓપોઝીશન થાય ત્યારે તો જરૂરજ ખોડ ખાંપણ બેસુમાર જાણવી, છઠ્ઠા ભુવન ઉપરાંત બીજા કોઇપણ ભુવનમાં એવા મંગળ, શની, અને હરશચલની પાપદૃષ્ટિઓ થાય તોબી ખોડ ખાંપણ કે લુલો લંગડો, ઠુંઠો, બાંગો કાંણો, કોચરો, ખુંધો, બ્હેરો, બોબડો, તોતડો, વિગેરે કંઇ ને કંઇ ખોડ તે ભુવનોની રાશી પ્રમાણે જોઇજ લેવી, વળી જન્મથી કોઇ વખતે એ કારણોથી ખોડ ખાંપણ થાય છે, ને નહીં તો વખતે પાછળથી તેનો અંગીકાર કરવામાં આવે છે.

બારમા ભુવન મારફતે, ઘેલાપણું, એકાંત, અથવા મેડહાઉસ અને હોસ્પીટાલમાં સદા માટે રાખવા જેવી સ્થીતીને લગતી ખોડ ખાંપણ જાણવી આઠમા ભુવને ખોડ ખાંપણથી મોત જાણવું, જ્યાંબી મંગળને હરશચલ અથવા શની ને મંગળ એક બીજા સાથે પાપદૃષ્ટિ કરતા હોય તો જરૂર ખોડ ખાંપણ કે એકસીડન્ટ કરે. જો એમ પાપદૃષ્ટિ મિથુન, કન્યા, ધન કે મિન રાશીઓમાં થાય તો હાથ અથવા પગને નુકસાન જાણવું. જો વરખ, સિંહ, વૃશ્ચિક કે કુંભ રાશીઓમાં થાય તો ખાસ શરીરના ભાગો અને શરીરે ઇજા જાણવી, પણ જો મેષ, કર્ક, તુલા કે મકર રાશીઓમાં હોય તો માથાને ઇજા થશે એમ જાણવું.

મંગળ અને શની દુઃખના રાજા.

મંગળ અને શની એક બીજાથી તદનજ સંપુર્ણ ઉલટી ખાસીયત અને તત્વના છે. એક ગરમ અને બીજો ઠંઠો, અને જ્યારે એ બેઉ પાપગ્રહ બીજા ગ્રહો સાથે જોડાણમાં આવે ત્યારે તેઓનાં તત્વ પ્રમાણે ખાસીયત અને ગુણદોષનાં દરદ આપે, એટલા માટે ગ્રહોનાં જાતિ તત્વ ખાસીયત જાણવાની જરૂર છે. દરેક ચીજની દુનિયામાં ડ્યુએલીટી (Duality) છે, જેમ કે નર ને નારી, દીવસ ને રાત વિગેરે તે પ્રમાણે ગ્રહોનાં તત્વ ગુણમાં પણ ડબલ ખાસીયત રહે છે.

જેમાંની એકને × પોઝીટીવ અને—બીજાને નેગેટીવ ખાસીયત કહે છે જે નીચે પ્રમાણે છે:—

ગ્રહ.	પોઝીટીવ.	નેગેટીવ.
રવી	— ગરમ અને સુક્કો.	
ગુરૂ	— ગરમ અને ભીનાસવાળો.	
શની	— ઠંડો અને સુક્કો.	
ચંદ્ર	— ભીનાસવાળો અને ઠંડો.	
બુધ	— સુક્કો અને ઠંડો.	

બુધ ગ્રહ જેવા દૃષ્ટિમાં આવે તેમ બદલાય છે.

શુક્ર	— ભીનાસવાલો અને સહેજ ગરમ.	
મંગળ	— સુક્કો અને ગરમ.	
હરશાચલ—	સુક્કો ઠંડો	
નેપચ્યુન—	ગરમ અને ભીનો.	

હવે એ ગ્રહો પોતાના ગરમ, ઠંડા, સુક્કા કે ભીનાસવાલા તત્વ પ્રમાણે દરદને અસર કરે છે, જેમકે મંગળ જો ગુરૂ સાથે કંજંગશનમાં આવે તો હવે મંગળ જાતે ગરમ અને ગુરૂ પણ જાતે ગરમ પણ મંગળ તદન સુક્કો અને ગુરૂમાં ભીનાસ છે. હવે એ બેઉ ગ્રહમાં ગરમી એકસરખી છે, પણ ગરમીની જાત બે જાતની છે, હવે એ જાતમાંથી ઉપલા કોષ્ટકમાં જે જાત પોઝીટીવ ખાસીયતની છે તે હંમેશાં નેગેટીવ ખાસીયત કરતાં બળવાન રહે છે, જેથી મંગળની સુક્કી ખાસીયત પોઝીટીવ છે, અને ગુરૂનો ભીનાસ નેગેટીવ છે, એટલે ગુરૂ કરતાં મંગળ બળવાન ગણાય જેથી એ કંજંગશનની અસર એવી રહે કે જેમ એક ઝાડમાંથી ગુંદર ઝાડના રસ તરીકે પીગળીને બાહેર પડે, પછી તે માંહેલી ભીનાસ ઉડી જાય (Evaporation) અને અંતમાં તે સુક્કો થઇને ગુંદરનો સખ્ત કટકો બને, પણ એ તો મંગળને ગુરૂ બેઉ ગરમ હોવાથી થયું, પણ જો ગુરૂને બદલે શની કે જે મંગળ કરતાં તદનજ ઉલટો પામે એકદમ ઠંડો છે, તેનું જો કંજંગશન થાય તો શનીની પોઝીટીવ ખાસીયત ઠંડી છે અને નેગેટીવ સુક્કો ખવાસ છે, જ્યારે મંગળનો પોઝીટીવ ખવાસ સુક્કો અને નેગેટીવ ખવાસ ગરમ છે, જેથી મંગળની

નેગેટીવ ખાસીયત ગરમીના કરતાં શનીની પોઝીટીવ ખાસીયત ઠંડી પ્રબળ છે, જેથી અસર એવી થાય કે એક ઠંડો પથ્થર આતશમાં મુકીએ ને તેના ફુરચા ઉડીને ટુકડે ટુકડા જેમ થઈ જાય તે પ્રમાણે જાણવી, કારણકે શનીની ઠંડક અને મંગળની ગરમી એ એક બીજાથી તદનજ ઉલટી જાતનાં તત્વોની અસર છે. એ પ્રમાણે શની મંગળ હદ બાહેરની એક બીજાથી ઉલટી અસર કરવાથી અંતમાં તેનું પરીણામ ભયંકર ખાનાખરાબીમાં આવે છે, અને બેઉનાં તત્વો પોત પોતાની શ્રેષ્ટાઈ કરવાને માટે અસર કરે છે, ત્યારે શરીરના અવયવો અસંભવિત રીતે ઘડીમાં ગરમ તો ઘડીમાં ઠંડુ અને ડબલ અસર કરનારૂં દુઃખ ઉત્પન્ન કરે છે. એ પ્રમાણે ગરમીની અસર ઉત્પન્ન કરનારા ગ્રહો જેવા કે મંગળ અને રવી સાથે મળે ત્યારે હરેક હદ બાહેરની ગરમી અને શરીરમાં સોજાને લગતી વ્યાધી ઉત્પન્ન કરે છે, એજ પ્રમાણે રવી અને શની એક બીજાથી ઉલટી અસર કરે છે, અને કેટલીક વખતે એઓ એક બીજાની અસરને તોડનારા હોવાથી સમતોલપણું જાળવી રાખે છે, તેનો મુખ્ય આધાર એસપેક્ટ પર છે. રવીની શરીરમાં ગરમી ઉત્પન્ન કરનારી અસર અને સોજો કરવાનો ગુણ લાંબા કાળ સુધી થાય છે, જેવે વખતે શની પોતાની ઠંડકથી રવીની અસરને હંમેશાં કમતી કરતો રહે છે. એજ પ્રમાણે બીજા ગ્રહ જેવા કે બુધ અને શની કે જેમાં બુધની અસર સુક્કી છે. અને શની ઠંડો છે, જેથી હંમેશની ઠંડક ઉપર સુક્કી અસર કાબુ રાખે છે તેથી નર્વસનેસ અને જ્ઞાનતંતુની નાકૌવતી અને ભેજાને લગતી ચેતના વધે છે. બુધ અને હરશચલ વિચારની ઝડપ વધારે છે, પુષ્કળ ગુચવણભર્યાં વિચારોના ગુચલામાં ગુચવાવે છે, અને સ્વભાવને વિચિત્ર બનાવે છે, એ પ્રમાણે ગ્રહોનાં તત્વનું જે આગળ કોષ્ટક આપ્યું છે, તે પ્રમાણે જોઇને વિચારી લેવું. મુખ્ય ગ્રહોમાં શની અને મંગળની હદ બાહેર અસર છે, અને એ ગ્રહો જ્યારે બીજા ગ્રહો સાથે મળે ત્યારે સખ્ત અસર કરે છે, દુઃખોના રાજા એ બેઉ ગ્રહ છે: મંગળ હરેક ચીજને એકદમ વધારે છે, ને શની એકદમ ધીમી કરી નાંખે છે. શની લંબાણુ તથા રીબતાં દરદો કરે છે, અને બુધ જાત જાતનાં દરદો ઉત્પન્ન કરે છે. ચંદ્ર એવાં દરદ ઉત્પન્ન કરે છે કે જેની અસર

થોડો વખત નરમ પડી જઈ પાછો ઉભરી આવે છે, જેવાં કે રીકરૂં ફીટ, હીસ્ટીરીયા વિગેરે. રવી અને ગુરૂ ટુંકાં દરદો અને જલદી સાજો થાય તેવાં દરદો ઉત્પન્ન કરે છે, પણ મંગળ બધા કરતાં ઘણુંજ અકરાટ ગભરાટનાં દરદ અને જુનુન વ્યાધીઓ ઉત્પન્ન કરે છે, એ પ્રમાણે ગ્રહોમાં આ બે ગ્રહ શની અને મંગળ, યાને હદ વગરની ઠંડક ને શરદી અને હદ વગરની ગરમી એ બેઉ માનવી જાતનાં જીવલેણ છે, માટે એ બે ગ્રહો બીજા ગ્રહોના સમાગમમાં આવવાથી કેવાં દરદો ઉત્પન્ન કરે છે તે જાણવાની જરૂર છે, ખાસ કરીને કંજંગશન અને સ્કવેર ઓપોઝીશન કે પાપદૃષ્ટિમાં જ્યારે મંગળ કે શની બીજા ગ્રહો સાથે એસપેકટ કરે ત્યારે નીચે પ્રમાણેના વ્યાધિઓ ઉત્પન્ન કરે છે.

મંગળ સાથે બીજા ગ્રહો.

મંગળ સાથે રવી—તબીયતને બગાડીને શરીરમાં આરધગી રાખે છે, તાવ આવે છે, ગરમ અને સોજો થાય તેવી અસર કરે છે, શરીરમાં ગરમી વધારે રાખે છે, નાડી ઝડપમાં ચાલે છે.

મંગળ સાથે ચંદ્ર—પુષ્કળ દસ્તાનનું જવું, પીત્તનું વોમીટ, તાવ (Exanthematous, fevers). શરીરપર ખુજલી, ફુનસી, ફોડા વિગેરે (Eruptive actions, Pyrosis) વિગેરે દરદો થાય છે,

મંગળ સાથે બુધ—શરીરની નબળાઈ, નબળાઈના સોજા, ઝાડા વાટે પીત્તનું જવું, નબળાઇને લીધે પુષ્કળ તરશ લાગવી, રગો તથા જ્ઞાનતંતુને લગતાં હરેક પ્રકારનાં દરદો જેવાં કે (Erethism of nervous system, Nerve inflammation Pathogenic signs, Excitability, Logorrhoea) વિગેરે.

મંગળ સાથે શુક્ર—પુષ્કળ પીસાબ થવી, તથા ઘડી ઘડી પીસાબની તલબ થવી, પીસાબના અવયવોમાં વ્યાધી થવી, તેમજ એવાં પીસાબની ઈંદ્રીને લગતાં દરદો જેવાં કે (Fibroma, Excessive secretions, Renal irritation, Phlebitis, Nymphomania in females, વિગેરે છે.

મંગળ સાથે ગુરૂ—ટયુમર (Steatomatous tumour, Adipose sarcoma, Sthenic inflammation, Fibrinous exudations, Arthritis, Lipoma) વિગેરે સોજા તથા ગરમી અને સ્નાયુઓના પડોને લગતાં દરદો થાય છે.

મંગળ સાથે શની—સાંધાના સોજા (Inflammation in joints,) હાડકાનું ભાગવું, (Biliary calculi, Malformations, Frectures, Achondroplasia).

મંગળ સાથે યુરેનસ—અંતરગળ, તથા સ્નાયુના ચૈતન્યને લગતાં દરદો તથા આંકરાં વિગેરે જેવાં કે (Pains and cramps from exalted exitomotory function, Hyperkinetic action, Lacerations and ruptures) વિગેરે છે.

મંગળ સાથે નેપચ્યુન—સાઈટીક તથા અણુદીઠ સુક્ષ્મ ચૈતન્ય ને લગતાં કારણોને લીધે થતાં દરદો.

શની સાથે બીજા ગ્રહો.

રવી સાથે શની—બરડાનાં કાંઠાંને લગતાં દરદો (Spinal defects, Locomotory disorder), શરીરના ચૈતન્યનું ધીમું પડવું, હૃદય તથા બરડાની અંદરની ગતીનાં દરદો, હૃદયનાં દરદો તથા બીજાં દરદો જેવાં કે:—Rigor, (Lesions of the motory columns within spine, structural disease of heart, deepseated complaints).

ચંદ્ર સાથે શની—શરીરમાંથી લોહીનું સુકાઇ જવું, છાતીનું સંકોચાવું વિગેરે શરદીથી ઉત્પન્ન થતાં ઘણાં દરદો થાય છે. જેવાં કે:—(Cachetic, Narrow chested, impaired sensorial functions, Encephalic and intropulsive congestion, Maturation and softening of tubercle.

બુધ સાથે શની—દમ લેવાના અવયવોનાં દરદો, તથા શરીરની રગો તદન બહેર મારી જવાનાં દરદો જેવાં કે (Deficient secretion of mucus on respiratory membrane, and numbness of nerve) વિગેરે છે.

શુક્ર સાથે શની—પીસાબનાં દરદો, પીસાબનું અટકવું, પીસાબમાં તનખ મારવી, પીસાબ પુષ્કળ ગડલા થવી (Highly loaded urine, urinary calculi, suppression of urine, etc.)

ગુરૂ સાથે શની—ઝાડાની કબજીયાત, લીવરનાં દરદો જેવાં કેઃ— (Sluggish lever, Chondroma or febrocartilagious tumour, congestive inflammation.)

હરશચલ સાથે શની—શરીરના અવયવોનું સંકોચાવું તથા તેથી ઉપજતા બીજા વ્યાધીઓ (Contraction and strictures, compression of organs) વિગેરે.

નેપચ્યુન સાથે શની—નહી સમજ પડે તેવાં અને કુદરતનાં સૂક્ષ્મ તત્વો તથા ચૈતન્યોથી ઉપજતાં માનસિક દરદો જેવાં કેઃ— (Obscure and Psychic disorders.)

આ પ્રમાણે **શની** અને **મંગળ** માનવીને સઉથી વધુ વ્યાધી કરનારા છે.

મોત.

શરીરનાં દરદો, ખોડખાંપણુ, વ્યાધીઓ, તે થવાનાં કારણો વિગેરે સર્વે આગળ સમજાવ્યું છે, હવે મોત થવાનું કારણ જાણુવાની જરૂર છે, તથા મોત કેમ થાય છે, તે તપાસવું ઉપયોગી થઇ પડશે. **આ બાબત ઘણી અચોક્કસ રહે છે**, કારણુ કે માનવીના એક જીવનો સંબંધ તેની આજુબાજુનાઓ તથા તેના કુટુંબીઓ તેમજ બીજી ઘણીક બાબતો સાથે પણુ સંબંધ ધરાવે છે, કારણુ કે તેઓના સમાગમથી તેને તથા તેના પંચભુતી શરીર અને તે માંહેલી ગતિ, કાર્યો, વિગેરે સર્વે ચીજને ધ્રુજારી મારફતે અસર થાય છે, અને તેવી અસર વખતે એક મોત વિષે વિચાર દર્શાવતાં ઘણીજ સમજ, લાંબો અનુભવ અને જરૂરી ગણીતની મોટી જરૂર છે. હવે **મોત** માટે વિચાર પુગાડતાં, મોત ઘણાં કારણોથી નિપજે છે, પણુ કારણોની મુખ્ય બે શાખા છે. ૧. સાધારણુ કુદરતી મોત. ૨. ભયંકર અકસ્માતથી નિપજતાં મોત. એ પ્રમાણે બે જુદી જુદી શાખાઓ છે.

કુદરતી મોત.

સાધારણ કુદરતી મોત માટે તંદુરસ્તીનો માલેક (Hyleg) અને આઠમા ભુવનનો માલેક અથવા આઠમા ભુવનમાં જે ગ્રહ બેઠેલો હોય, તે તપાસવા, કારણ કે જ્યારે આઠમાનો માલેક તથા તંદુરસ્તીનો માલેક ડાઇરેકશનથી **એક બીજા સાથે પાપદૃષ્ટિમાં આવે ત્યારે મોત થાય છે,** અથવા તો "હાઈલેગ" અને આઠમા ભુવને પડેલો ગ્રહ પાપદૃષ્ટિમાં આવે તો મોત થાય, પણ યાદ રાખવું કે એવી પાપદૃષ્ટિ વખતે કોઇ શુભગ્રહ શુભદૃષ્ટિ કરતો હોય તો બચાવ થાય.

અકસ્માત કે રોગથી મોત.

હવે મોત તો તંદુરસ્તીનો માલેક અને આઠમાનો માલેક પાપદૃષ્ટિમાં આવે ત્યારેજ થાય, પણ તેવી પાપદૃષ્ટિ ઘણીજ મજબુત જોઇએ, પણ કેટલીક વખતે પાપદૃષ્ટિ ઘણીજ સહેજ હોવા ઉપરાંત પણ મોત થાય છે, જ્યારે કુંડળીનાં બીજાં ભુવનોમાંથી પાપદૃષ્ટિ થતી હોવી જોઇએ અથવા કંઇ કારણ મળવું જોઇએ. હવે મોતનું કારણ દુઃખ હોય તો છઠ્ઠા ભુવનથી તે પ્રમાણે થવું જોઇએ. જો **છઠ્ઠા** ભુવને **શની** હોય અથવા તો **આઠમા** ભુવને **શની** હોય તો કંઇક લંબાણ અને કંટાળાભરેલી વરસોના જુના વ્યાધીથી અને માંદગીથી મોત થાય, અને જે રાશીનો શની હોય તે રાશીવાળા શરીરના ભાગપર તેવું દરદ થાય. (જુવો બારે રાશીમાં શનીથી થતાં દરદો.)

જો ઉપર પ્રમાણે **મંગળ** હોય તો ગંભીર તાવથી મરણ નિપજે, અથવા તો લોહી ઓકવાથી અને ગરમી તથા સોજાનાં દરદોથી મોત થાય. જો **શુક્ર** ઉપર પ્રમાણે આઠમા ભુવને હોય તો, ઘણુંજ શાંતિથી કંઇ પણ દુઃખ દરદ વગર, આશાનીથી અને સુખથી મોત આવે. સ્રીની કુંડળીમાં જો રવી એ પ્રમાણે હોય તો મોત ઘણીજ સખ્ત માંદગીથી અને તાવથી અથવા લાંબા અને પુષ્કળ દરદવાળા દુઃખથી મોત થાય.

વળી એ ઉપલી બાબતો સાથે કુંડળીના ચોથા ભુવનને પણ તપાસવું તથા ખાસ કરીને ચોથાના માલેકને તપાસવો. કારણ કે એ

ભુવન અંત વખતનું છે, માટે છેલ્લી પળે મરનાર કેવી હાલતે મરશે તે એ ઉપરથી જણાય છે, કારણ કે જીંદગીની છેલ્લી મરતી વખતની હાલત એ ભુવનથી માલમ પડેછે.

મોતનો વખત જાણવાનું મુખ્ય કરીને **ડાઇરેકશન** પરજ રહેલું છે, ડાઇરેકશન જન્મ પછીના દર વરસનું ગણવું: અને તેમ કરતાં જે વરસમાં **હાઇલેગ** યાને તંદુરસ્તીનો માલેક, જ્યારે આઠમાના માલેક અથવા તો આઠમે રહેલા ગ્રહ સાથે, પાપદૃષ્ટિમાં આવે તે વખત ડાઇરેકશન જે જાતનું કાઢયું હોય તેની ચાલના પ્રમાણ મુજબ ટાઇમ ગણવો, કે તે ડાઇરેકશન કયા ટાઇમ ને કેટલામે વરસે થશે. તથા ધ્યાન રાખવું કે તેવે વખતે શુભ ગ્રહ તંદુરસ્તીના માલેકને શુભદૃષ્ટિ કરતો હોય તો, જાણવું કે મોત થશે નહી, અને ગંભીર માંદગી થશે, પણ બચી જશે. એવે વખતે **ટ્રાન્ઝીટ** પણ જરૂર જોવી, કારણ કે જો ટ્રાન્ઝીટથી હાઇલેગને કંઇક ધરખમ શુભદૃષ્ટિ થતી હોય તો બચાવ થાય.

હવે ભયંકર મોતોમાં ખાસ કરીને "હાઇલેગ" તથા આઠમા ભુવનનો માલેક, અથવા આઠમા ભુવને બેઠેલો ગ્રહ વિગેરે ઉપર પ્રમાણે જોવું, પણ ખાસ કરીને એટલું ધ્યાનમાં રાખવું કે હાઇલેગ યાને તંદુરસ્તીના માલેક કરતાં હરશચલ, મંગળ કે શની એ ત્રણ ગ્રહ માંહેલો કોઇ વધારે બળવાન થઇને, પાપદૃષ્ટિ હાઇલેગ અથવા તો આઠમાના માલેકને કરતો હોય તો, હોનારતથી ભયંકર મોત આવે, પણ ખાસ જોવું જોઇએ કે રવી ચંદ્ર એ બેઉને પાપગ્રહો પાપદૃષ્ટિ કરતા હોવા ઉપરાંત, લગ્નના માલેકને પણ પાપદૃષ્ટિ તેજ વખતે કરતા હોય એવે વખતે પાપદૃષ્ટિ કરનારો **શની** હોય ને વરખ, સીંહ, વૃશ્ચિક કે કુંભ રાશીમાં હોય તો, ગળું દબાવાથી ગુંગલાઇને અથવા ફાંસો ખાઇને અને ફાંસી જઇને મોત થાય. જો શની જાનવરી રાશી જેવી કે મેષ, વરખ, સીંહ, ધન કે મકર એ રાશીમાં હોય તો જનાવરના ડંખથી મોત નિપજે. જો ગુરૂ એવે વખતે શનીની પાપદૃષ્ટિમાં પોતે પણ પડયો હોય તો, મોત જાહેરમાં જાણવું, અથવા તો જડજના હુકમથી મોત થાય, શની વૃશ્ચિક રાશીમાં જો એવી રીતે હોય તો ખાસ કરી સાપના ઝેર અથવા કરડવાથી મરણ નિપજાવે છે. જો **શુક્ર**

એવે વખતે પાપદૃષ્ટિમાં સામેલ થાય તો દગા ફટકાથી મોત નિપજે; અથવા દગાથી ઝેર પીવાડવામાં આવે. જો **શની** પાણીની રાશીઓ કર્ક, વૃશ્ચિક ને મીનમાં પોયતો ડુબી મરવાથી મોત નિપજે. કેન્દ્ર રાશી જેવી કે મેષ, કર્ક, તુલા, મકર એમાં જો શની હોય તો ઘર પડવાથી દબાઇ ને ગુંગળાઇ મરે, અને જો એ રાશી માંહેલી કોઇ ચોથા ભુવને હોય ને તેમાં શની હોય ને તે ઉપલી પાપદૃષ્ટિ કરે તો ધરતીકંપથી મોત નિપજે. મંગળ જો એ પ્રમાણે પાપદૃષ્ટિ કરનારો હોય તો, યાને હાઇલેગ કરતાં ઉંચનો કે બળવાન હોય અને હાઇલેગ કે આઠમાના માલેકને અથવા જન્મ લગ્નને પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો જખમ થવાથી મોત નિપજાવે. આગથી, ખંજર કે જખમથી, ખુન થવાથી, લડાઇ તથા દરેક જાતનાં મોત કે જેમાં લોહી વહેવાથી મરણ નિપજે તેવાં મોતનો કરનારો મંગળ છે. વરખ રાશીમાં મંગળ ગળું કપાવીને અથવા તો જલ્લાદની તલવારથી, અથવા ગળું કાપી આપઘાત કરવાથી મરે છે. વરખ તથા વૃશ્ચિક રાશીમાં ડાકટરી વાઢકાપથી પણ મરે છે. આતશી રાશીમાં બળવાથી અથવા આગથી, મિથુન, કન્યા, કુંભ કે (ધન રાશી ૧૫ અંશ સુધીમાં) ધન રાશીના આગલા અરધા ભાગમાં જો મંગળ હોય ને પાપદૃષ્ટિ કરે તો માણસના હાથે મોત થાય, પછી તે ખુન થાય કે આગથી કે ગમે તે રીતે પણ તે માણસનો ભોગ થાય, અથવા લડાઇમાં લશ્કરી સીપાઇના હાથે મરે. મંગળ જ્યારે ડાઇરેકશનથી કે જન્મ કાળે રવી ચંદ્રની બરાબર સામે યાને ૧૮૦° અંશે હોય તો જરૂર મોત આગથી જાણવું. જો ગુરૂ એવે વખતે દૃષ્ટિમાં હોય તો, જડજના હુકમથી મોત થાય, **હરશાચલ** ગ્રહ એ પ્રમાણેની પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો દારૂગોળો ફુટવાથી, સાંચા કામથી, વિજળીના સાંચાથી, આસમાનની વિજળી પડવાથી, રેલ્વે અથવા મોટરકારના એકસીડન્ટથી, અને ખાસ કરીને કોઇપણ જાતના આપઘાતથી મરણ નિપજે છે. **નેપચ્યુન** ગ્રહ એવી રીતે જો પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો અફીણ ખાવાથી, દવાનું ઝેર ચઢવાથી, અને એવાજ કોઇ કારણથી મોત નિપજે.

એ બાબતનો પુખ્ત વિચાર કરીને પછીજ મોત વર્તવાની જરૂર છે. એ માટેના દાખલાઓ વિગત સાથે આપ્યા છે, જે દાખલાઓ

માંહેલા કેટલાક હાલમાં તુરતના બનેલા છે, ને જે હમોએ નજરે જોયેલા તેમજ આ વિદ્યા મારફતે તપાસેલા છે. તે પર વાંચનારનું ખાસ ધ્યાન ખેંચીશું. મુખ્ય મતલબ મોત માટે જન્મ પછીનું ડાઇરેકશન તથા ટ્રાન્ઝીટ અને ઉપલા કાયદાઓની સમજ પ્રમાણે ખુબ ધ્યાન આપવાની જરૂર છે. મોતનાં ઘણાં અંગ છે, કોઇ મોત એક **પાયાનું** કોઇ બે ને કોઇ ચાર કે તેથીબી વધુ પાયાનું, મોત કહેવાય છે, તેમાં છ મુખ્ય પાયા યાને એસપેકટસ છે, જેમકે ૧. જન્મ લગ્ન, ૨. આઠમું ભુવન, ૩. તંદુરસ્તીનો માલેક યાને મરદ માટે રવી અને સ્ત્રી માટે ચંદ્ર, ૪. છઠું ભુવન તેનો માલેક તે માંહેલા ગ્રહો, ૫. ચોથું ભુવન તેના ગ્રહ તથા માલેકો, ૬. મારકેસ સ્થાનના માલેકો યાને આઠમા ભુવનની ઓપોઝીશનનું, તેમજ છઠ્ઠા ભુવનની ઓપોઝીશનનું ભુવન યાને બીજું ભુવન તથા ૧૨ મા ભુવનને પણ તપાસવું, એ પ્રમાણે છ પાયામાંથી જેટલા પાયા યાને કારણોની પાપદૃષ્ટિ થાય, તે મુખ્ય જાણવી. બીજા ઘણા પાયાઓ યાને પાપદૃષ્ટિઓ છે, પણ તેમાં મુખ્ય આ છ જાણવી. વળી બીજા પાયા ઘણા છે જેવા કે ગ્રહોનાં પોતાનાં બળ, ઉંચ પોતાનાં ઘરનો, નીચ, શત્રુનાં ભુવનનો, જલિત મિત્રના ઘરનો વિગેરે છે. એ પ્રમાણે **પાયા** યાને મોત થવાનાં કારણ ભુત ગ્રહની અસર, ઘણી જુદી જુદી રીત રૂઢીઓથી છે, પણ અંગ્રેજી ગ્રહ ગણીતમાં તેનો મુખ્ય પાયો **ડાઇરેકશન** અને તેથી થતી જન્મ લગ્ન, આઠમા ભુવન, છઠ્ઠા ભુવન, ચોથા ભુવન, અને તેને લગતા માલેકો અથવા તેમાં બેઠેલા ગ્રહો અને ખાસ કરીને **હાઇલેગ** યાને તંદુરસ્તીનો માલેક (કે જે સ્ત્રી માટે ચંદ્ર અને પુરૂષ માટે રવી ગણાય છે) એક બીજાની શુભ કે પાપદૃષ્ટિમાં આવે, તથા પાપગ્રહોના દબાણમાં આવે ત્યારેજ મોત થાય. વળી મુખ્યકરીને એ ગ્રહો કેન્દ્રસ્થાનમાં હોય તો મોત નક્કીજ સમજવું, દુઃખ દરદો જુદાં જુદાં કારણથી કેમ અને કેવી રીતથી થયાં તે, તથા મરણો કેમ અને કેવા ગ્રહ સમાગમ વખતે થયાં તે સર્વ દાખલાઓ, જન્મની ઘડીપળ કુંડળી તથા કારણો સહિત આગળ જતાં આપ્યાં છે; તે દરેક બાબત અભ્યાસીને એક પછી એક બરાબર-તપાસી તેનો બરાબર અભ્યાસ કરવાની ભલામણ કરવામાં આવે છે.

જન્મ ગ્રહ અને ખોરાક.

દુઃખ દરદ થવાની ગ્રહોની નિશાનીઓ અને જોગો તથા મોત વિગેરેના દાખલા પાછળ સમજાવવા અગાઉ, કેટલીક વખતે, જન્મ ગ્રહને આધારે એક માનવીને, પોતાના શરીરના પંચભુતી બંધારણ કે જેને ગ્રહો સાથે નહીં તજાય તેવો ધાડો સંબંધ છે, તેમ તે શરીરનું પોષણ કરવાને જે ખોરાક ખાવામાં આવે છે, તેને પણ મોટો સંબંધ છે, માટે એ ખોરાક જુદા જુદા ગ્રહની અસરવાળા માનવીઓએ કેવો લેવો જોઇએ કે જેથી અરૂચી નહીં થતાં, તંદુરસ્તી વધે, અને દુઃખનું નિવારણ થાય. હવે તબીયતને માટે મુખ્ય ગ્રહો શારિરીક તંદુરસ્તી માટે, રવી ચંદ્ર અને જન્મ લગ્નની રાશી છે. માટે આપણે બારે રાશીઓ અનુક્રમે લઇ તેનો વિચાર દર્શાવીએ, કે જેથી તે **રાશી જો જન્મ વખતે તનુંભુવન યાને જન્મ લગ્ને હોય, અથવા તો રવી કે ચંદ્ર જે રાશીમાં હોય, તે રાશી પ્રમાણે, તે રાશીને અનુસરતો ખોરાક જો લેવામાં આવે, તો તે માનવી પોતાની તબીયત સારી રાખી શકે.**

માનવી જો અરૂચીકર પદાર્થો ખાવાનું મોકુફ કરે, અને પોતાના શરીરને માફક આવતી ચીજો જો ખાય, તો તેથી દુઃખ દરદ થવાનો સંભવ ઘણો ઓછો થાય છે, કારણ કે જેટલાં દરદો અરૂચીકર ખાવા પીવાથી થાય છે, તેટલાં બીજાં કારણોથી જવલેજ થતાં હશે.

મેષ—આ રાશી મગજ શક્તિને લગતી છે અને શરીરમાં માથાનો ગળાસુધીનો ભાગ પોતાનો ધરાવે છે, એટલા માટે એ રાશીવાળા માણસના ભેજાને પુષ્ટિ આપે તેવો ખોરાક લેવાની જરૂર છે. ધાન્યનો ખોરાક ખાવો, ઘણુંજ કમતી માંસ, પણ માછલી બનતા સુધી વધારે ખાવી. દારૂ અથવા સ્ટીમ્યુલન્ટ (Stimulants) અથવા કેફી વસ્તુ બીલકુલ લેવી નહીં, દરેક ગરમી ઉત્પન્ન કરનારી વસ્તુ તજવી જોઇએ અને રાતના નિદ્રાવશ થવાની બેથી અઢી કલાક અગાઉ છેલ્લો ખોરાક ખાવો જરૂરનો છે. દાળ તથા કઠોળનો ખોરાક પણ એ રાશીવાળાને સારો છે.

નોંધ:—અત્રે આ પુસ્તકમાં માંસના ખોરાકની તરફેણમાં કે વિરૂદ્ધમાં કાંઇપણ હું લખવાની ઇચ્છા રાખતો નથી, કેટલાંક કારણો સબબે માંસનો ખોરાક કેટલાક માણસોને એકદમ છોડવો મુશ્કેલ છે. અને જેઓ માંસાહારી નહી હોય અને વેજીટેરીયન હોય તેઓએ, આ પુસ્તકમાં જ્યાં જ્યાં માંસ કે માછલીનો ખોરાક ખાવાને દર્શાવ્યું હોય તે વખતે તેઓએ અનાજ અને વેજીટેબલમાં જે માંસના જેવાં તત્વ ધરાવનારી વસ્તુઓ હોય તેનો ઉપયોગ કરવો.

વરખ—આ રાશી ઘણી સારી ભુખ આપે છે, પણ ગરમી આપનારો અને ચરબીવાળો ખોરાક બીલકુલ ખાવો નહીં, સ્ટીમ્યુલેશન સાધારણ હદની અંદર લેવું, પણ "મોલ્ટ લીકર્સ" (Malt Liquors) પીવાં નહીં, તથા આટાનો બનાવેલો નરમ અને સ્ટાર્ચ (Starchy) વાળો ખોરાક બિલકુલ ખાવો નહીં. લીંબુનો ઉપયોગ ગળા માટે સારો છે. ખોરાક ખાવામાં મધ્યમપણું અને મિતાહાર જાળવવો કારણ કે એ રાશીમાં મોજશોખ ખાવાપીવાનો સ્વભાવ વધારે રહે છે, અને તે અવગુણ કરતા છે.

મિથુન—આ પણ ભેજા અને મનશક્તિને લગતી રાશી છે અને એ રાશીવાળાને પણ ભેજાને પુષ્ટી આપનારો ખોરાક પુરતો જોઇએ, ખાસકરીને એવો ખોરાક કે જે લોહી માંહેલા લાલ તત્વોને વધારે તથા જ્ઞાનતંતુ અને રગોનાં ચૈતન્યને ઉશ્કેરે તેવો ખોરાક ખાવો જોઇએ, આખા દિવસમાં ફક્ત એકજ વખત માંસનો ખોરાક ખાવો પુરતો છે, અને તે પણ સાધારણ અને નિયમિત હદમાં ખાવો જોઇએ. ફ્રુટ અને દુધ એ મુખ્ય ખોરાક પર વધારે આધાર રાખવો, અને રાત્રે નિદ્રાવશ થવા આગમજ બીલકુલ ભારી ખોરાક અને અજીર્ણ કરે તેવો ખોરાક ખાવો નહી.

કર્ક—આ રાશીવાળા માનવીએ પુષ્કળ ખોરાકની બાબતમાં સાવચેત રહીને તપાસવું જોઇએ, જીવ ઉશ્કેરે અથવા પેટમાં ગરમી ઉત્પન્ન કરે અથવા હોજરીમાં ચચરાટ લાગે તેવો ખોરાક બિલકુલ ખાવો નહી જોઇએ, તેમજ દારૂ અને કેફી વસ્તુ અને સ્ટીમ્યુલન્ટ અને મોલ્ટ લીકર પીવો ગેરફાયદાકારક છે. સવારના નિદ્રામાંથી ઉઠતી

વખતે અને રાતના નિદ્રાવશ થતી વખતે એક ગલાસ ઠંડું પાણી પીવું પુષ્કળ ફાયદાકારક છે, માંસનો ખોરાક ભલામણ કરવો લાયક નથી, પણ માછલી, દાળ ભાત (Cereals) વિગેરેનો ખોરાક એ રાશીવાળા ને ફાયદાકારક છે. ખાસ કરીને મીઠાઇ અને મીઠાસવાળી ચીજ ખાવી નહીં, કારણ કે તે પુષ્કળ અવગુણકારક છે.

સિંહ—આ જીવનશક્તિ ધરાવનાર રાશી છે અને તેથી જે ચીજો લોહીનો ફેરફાર કરે અને લોહી માંહેલાં લાલ તત્વોને વધારે તેવો ખોરાક ખાવાની જરૂર છે. દરેક ગરમ ખોરાક, ચરબીવાળો ખોરાક અને કેફી પીણાં તેમજ દારૂ વિગેરે બીલકુલ લેવું જોઇએ નહીં, અને ખોરાક તદ્દન નિયમિત અને વખતસર જરૂરકરીને ખાવો જોઇએ, અને ખાસકરીને વેજીટેબલ ખોરાકજ ભલામણ કરવામાં આવે છે.

કન્યારાશી—આ રાશીવાળાને ખોરાક પર પુષ્કળ ધ્યાન આપવું જોઇએ, અને ખોરાક બરાબર ટાઇમસર અને **ખુબ ચાવી ચાવીને** પછીજ ખાવો જરૂરી છે, દુધ, ફ્રુટ વિગેરે જે ખોરાકો ઝાડો સાફ રાખે તેવો પણ સાધારણ પ્રમાણમાં ખાવો. જે ખોરાક ઝાડામાં અને આંતરડાંમાં ગરમી ઉત્પન્ન કરે તેવો ખોરાક બિલકુલ લેવો નહીં અને ફક્ત સારી રીતે પકાવેલો ખોરાક, ઘટતી સંભાળ સાથે અને નિયમિત તથા વાજબી પ્રમાણમાં ખાવો.

તુલા—આ રાશીવાળા માણસને હલકો ખોરાક ખાવાની જરૂર છે. દુધ અથવા માછલી અને એવો ખોરાક કે જેમાં ખાંડ, સ્ટાર્ચ અને મોલ્ટ હોય, તે ખાવો મનાઇ છે, કારણ કે મીઠાસ, સ્ટાર્ચ અને મોલ્ટથી ગુરદાનાં દરદો અને મીઠી પીસાબનાં દરદો થવાનો સંભવ છે. એ રાશીવાળા માટે ઇંડાનો ખોરાક સારો છે, તેમજ કેફી વસ્તુ પીવી નહી અને સવારે તથા રાત્રે સુતી વખતે ઠંડુ પાણી પીવું ફાયદાકારક છે.

વૃશ્ચિક—આ રાશી માટે દરેક ગરમ ખોરાક, કેફીપીણું, ચરબીનો ખોરાક વિગેરે બિલકુલ ખાવો નહીં. લોહીનો વધારો કરનારો ખોરાક ખાવો, તેમાં ખાસકરીને દુધ અને અનાજનો ખોરાક લેવો.

બિલકુલ માંસનો ખોરાક લેવો નહીં. આ રાશી પિસાબ અને મંદીના ભાગ ઉપર પુષ્કળ અસર કરનારી છે, માટે ઉશ્કેરાય અને એ ભાગોમાં અસર કરે તેવો કાંઈપણ ગરમ ખોરાક કે માંસનો ખોરાક કે કેફીપણું ખાવું પીવું નહીં, જો કે એ રાશીવાળાઓને દારૂ વિગેરે પીવાની ઘણી ટેવ હોય છે.

ધનરાશી—જ્ઞાનતંતુઓને ચૈતન્ય અને લોહીનો વધારો કરનારી ચીજો ખાવી જરૂરી છે, ચોક્કસ થોડું માંસ પણ ખાવાની જરૂર છે. પણ દારૂ બીલકુલ પીવો નહીં, બનતાં સુધી હલકો ખોરાક દિવસના વખતે ઘણો સાધારણ અને થોડો ખાવો, અને રાત્રે ધારા પ્રમાણે પેટ ભરતું ખાઇને ચાલતા ફરવા નિકળવું બહુ ફાયદાકારક છે. રાતનો ખોરાક ખાધા પછી ઘણો વખત ફરવું, અને તુરત સુવું નહીં.

મકર—આ રાશીવાળાને માંસનો ખોરાક ભલામણ કરવામાં આવે છે, કારણ કે આ રાશીની અસર ઘણીજ ઠંડી છે, તથા એવો ખોરાક કે જે લોહી અને લોહીમાંહેલા લાલ તત્વોને વધારનારો હોય. સેજસાજ મોલ્ટ લીકર પણ લેવાની જરૂર છે. અને દરેક ખોરાક તથા પીણું જે શરીરને તાકાત આપનારૂં છે તેજ ખાવા પીવાથી ફાયદો થશે.

કુંભ—આ રાશી માટે જ્ઞાનતંતુ અને ભેજાને પુષ્ટિ આપે તેવો ખોરાક ખાવાની જરૂર છે તથા એવો ખોરાક ખાવાની જરૂર છે કે જેથી શરીરનાં તત્વો તેમજ શરીરને ઉશ્કેરી મજબુતાઇ આપનારી હોય. માંસનો ખોરાક દિવસમાં એક વખત લેવો. માછલી, દુધ, અને અનાજ તંદુરસ્તી જાળવવા માટે નિયમિત મધ્યમ હદમાં ઘણી સારી છે.

મીન—મિતાહાર અને શરીરની સ્વચ્છતા, ખાસ કરીને બહારના શરીરની સંભાળ રાખવાની ઘણી જરૂર છે, વળી આ રાશીવાળાને ખોરાકનો અણગમો પણ થાય છે અને ચોક્કસ ખોરાક માફક આવતો નથી. આ રાશીવાળાએ દારૂ તથા કેફી વસ્તુ તદન લેવી નહી, જો કે તે તરફ તેને ઘણો શોખ રહે છે, છતાં તે શરીરની તંદુરસ્તીનું નુકશાન વાળનારૂં છે. ખાવાપીવામાં ઘણીજ સંભાળ અને સમધાતપણું

રાખવાની જરૂર છે. માછલી, દુધ, ઘઉંનો ખોરાક અને દરેક તાકાત આપનારો અને લોહીનો વધારો કરનારો ખોરાક ખાવાની જરૂર છે.

એ પ્રમાણે જન્મ કુંડળીએ જે કોઇ રાશી જન્મલગ્ને હોય, અથવા તો જ્યારે રવી અને ચંદ્ર તે રાશીમાં હોય, ત્યારે ઉપર પ્રમાણે ખોરાકની બાબતમાં ધ્યાન આપવાની જરૂર છે. ખોરાકની બાબત અને તંદુરસ્તી આપનારી ચીજોનો કેવો ઉપયોગ કરવો, તે જણાવ્યું છે, અને હવે દરદ અને દુઃખ ખોરાકથી થવા ઉપરાંત કેટલીક વખતે અસ્વચ્છતા અને સુખશાંતિના નિયમોથી ઉલટી રીતે ચાલવાથી થાય છે, માટે તેવાં દરદોનો અટકાવ કરવાને માટે કેટલીક સમજણ આપવાની જરૂર છે, અંગ્રેજી કહેવત છે કેઃ—“(Prevention is better than cure)” યાને દુઃખ દરદને સાજુ કરવા કરતાં, દુઃખને થવાજ નહી દેવું ઉત્તમ છે, યાને દુઃખ થવાના કારણનો પહેલેથીજ જો અટકાવ થાય તો પછી દુઃખ દરદને આગળ વધવાનો સંભવ રહેતો નથી, અને તેથી શરીરમાં આરોગ્યતા વધે છે, માટે જન્મ કાળના ગ્રહોની એ બાબતમાં શું અસર છે તે જાણવી જરૂરની છે.

દુઃખનો અટકાવ.

ઉપલા પ્રકરણમાં ખોરાક અને સાધારણ સ્વચ્છતાનાં કારણોથી અને નિયમિતપણાથી તંદુરસ્તી જાળવવાનો ખુલાસો લખ્યો છે, હવે આપણે **શરીરને ગ્રહોની અસરથી કેમ બચાવવું** તેનો ખુલાસો લખીશું.

અત્રે બારે રાશીને જુદી જુદી લઇ, તે માંહે રહેલા ગ્રહોની અસર જણાવીશું.

મેષ રાશી—આ રાશી ગરમ અને આતશી ખવાસની છે અને તેથી કોઇપણ જાતની ગરમી, તબીયતને બગાડનારી ને અડચણ કરનારી છે, જો એ રાશીમાં **બુધ** હોય, તો પુષ્કળ લખવા વાંચવાનું અને અભ્યાસ કરવા પર પુષ્કળ મહેનત કરવાનું તજી દેવું, અને રાતને વખતે કદી પણ ભેજાને લગતું કે ભેજું કસવાનું કામ નહી કરવું. જો **શુક્ર** એ રાશીમાં હોય તો, દરેક જાતના માંથાના વાળને નુકસાન પુગાડનારાં તેલો; તથા કાસમેટીકો બિલકુલ વાપરવાં

નહી. જો **મંગળ** હોય તો શરીરના જુસ્સા (Impulsion) અને ઉતાવળાઇથી ચેતેલા રહેવું તથા ઉજ્જતી થવું નહી, તથા મોંઢા અને માથાપર જખમ અથવા માર વાગતો અટકાવવો. તથા માંસનો ખોરાક અને ઉશ્કેરનારી વસ્તુઓ કમતી ઉપયોગમાં લેવી. જો **ગુરૂ** હોય તો લોહીની સ્વચ્છતા જાળવવી અને પુષ્કળ ખુલી હવામાં કસરત કરવી. જો **શની** હોય તો શરદી અને ઠંડકથી ખુબ સંભાળવું નહિતો બહેરાપણું થવાનો સંભવ છે. જો **હરશાચલ** ગ્રહ હોય તો મુખ્યકરીને આંખને ખુબ તપાસવી અને તેની પુરતી સારવાર કરવી. જો **નેપચ્યુન** હોય તો, ભેજાને ભમતા ખ્યાલોથી તદન દુર રાખવું અને સાધારણ અકકલનું નખોદ વાળનારા વહેમી ખ્યાલોથી તદન દુર રહેવું.

વરખ રાશી—આ રાશી ઠંડી અને સુકી ખાસીયત ધરાવે છે, જેથી કાંઇ બહારનું તત્વ એમાં આમેજ કરવાની જરૂર છે, તથા મોજ શોખ તરફ વધારે ધ્યાન રહે છે. જો **બુધ** એ રાશીમાં હોય તો, મોટે અવાજે બોલવાનું તથા ગાયન ગાવાનું અને એવીજ રીતે એ પરવાઇથી ઘણાજ મોટા અવાજે બોલવાથી ઘણું નુકસાન થાય છે, માટે મોટા સાદે બોલવું કે બુમ બરાડા પાડવા નહી. જો **શુક્ર** હોય તો ગરદનનો ભાગ જરૂર શરદી અને ઠંડકથી બચાવવો કારણ કે એ ભાગમાં દરદ થવાનો સંભવ છે. જો **મંગળ** હોય તો અવાજ અને ગળાના સુરને કદી ખેંચવો કે હદબહાર વાપરવો નહીં યાને થોડું ને ધીમે બોલવું. **ગુરૂ** જો હોય તો ખાવા પીવા, પહેરવા અને ફરવા હરવામાં હદબહાર જવાથી ને ચાલુ મોજ શોખ ને ઉજાગરાથી તથા અનિયમિત થવાથી દેહને નુકસાન થાય છે, જો **શની** હોય તો ગળું અને ગળાની અંદરનો ભાગ શરદી અને ઠંડકથી પુષ્કળ તપાસવો જરૂરી છે, જો **હરશાચલ** ગ્રહ હોય તો ગળાને ખેંચવું નહી, ને જો **નેપચ્યુન** હોય તો આંખની ખુબ સંભાળ રાખવી.

મિથુન—રાશી ગરમ, પણ ભીનાશવાળી અને વિચાર અને ભેજાને લગતી અસર કરનારી છે **અને** મુખ્ય ભાગે જ્ઞાનતંતુ (Nervous system) ને નુકશાન પુગાડે છે. જો **બુધ** મિથુનમાં હોય તો દમ લેવાના અવયવો તપાસવા જોઇએ, અને બોલતાં અને

ગાતાં ગળું તથા ફેફસાં તપાસતાં જોઇએ. **શુક્ર** જો હોય તો ડ્રેસ વિગેરે ટાઇટ વાપરવા નહી તેમજ લોહીને સ્વચ્છ રાખવું. જો **મંગળ** હોય તો છાતીને ઢાંકેલી રાખવી તેમજ પેટમાં કચરો હોય તે જલદી બહાર કાઢી નાંખવો, યાને ઝાડો વિગેરે સાફ આવવો જોઇએ. જો **ગુરૂ** હોય તો અનિયમિત અને અરૂચીકર ખોરાક ખાવો નહીં તેમજ ડ્રેસ પહેરવામાં પણ સમજ વાપરવી. જો **શની** હોય તો જરૂર બ્રીધીંગ એક્સરસાઇઝ કરવી અને ગરમ કપડાંથી શરીરને બચાવેલું રાખવું કારણ કે શરદી જલદી લાગવાનો ઘણોજ સંભવ રહે છે. જો **યુરેનસ** હોય તો હદથી બહાર મનશક્તિને વાપરવી નહીં તેમજ ઘણો અભ્યાસ કરવો નહીં તથા જ્ઞાનતંતુઓને સંભાળવા. જો **નેપચ્યુન** હોય તો ફેન્સી ડ્રેસ ને અગવડ આપે તથા શરીરને નુકસાન પુગાડે તેવા ડ્રેસો પહેરવા નહીં તથા ટાઇટ લેસ કે પટો બાંધવો નહીં.

કર્ક:—આ રાશી ઠંડી તથા ભીનાશવાલી છે અને ખાસકરીને જરપત કરનારી શક્તિ, હોજરી, તથા પેટના અવયવો અને મનશક્તિને ઇજા પુગાડે છે. જો એ રાશીમાં **બુધ** હોય, તો હાય અફસોસ અને ચિંતાના વિચાર કરવા નહીં, અને મગજને મોજ મળે તેવી બાબતોપર ધ્યાન આપતા રહેવું, જો **શુક્ર** હોય તો અરૂચીકર ખોરાક અને અનિયમિત ખોરાક ખાવો નહીં જો **મંગળ** હોય તો, ચેપી રોગોથી તેમજ ઉડતા રોગોથી સંભાળવું, અને સ્ત્રીઓએ બચ્ચાંના જન્મ વખતે ઘણીજ સંભાળ રાખવી.

જો **ગુરૂ** હોય તો લોહીને સ્વચ્છ રાખવું ને ખાવા પીવામાં સંભાળ રાખવી, અને અજીર્ણ થાય નહીં તે તપાસવું, જો **શની** હોય તો ખાવા પીવામાં પુષ્કળ સંભાળ રાખવી, તથા ઠંડક અને શરદીથી પુષ્કળ સંભાળવું. જો **હરશાચલ** હોય તો ન્હાતી વખતે ઘણીજ સંભાળ રાખવી, તેમજ વારંવાર પાણીમાં ભીંજાવું નહીં, તેમજ નદી, તળાવ કે દરીયામાં તરવા ઉતરવું નહીં. જો **નેપચ્યુન** ગ્રહ હોય તો વિચારને સ્વચ્છ રાખવા તેમજ જે વિચારોથી તબીયત બગડતી હોય તે વિચારો કરવા નહીં.

સિંહ રાશીઃ—આ રાશી ગરમ અને આતશી છે, અને શરીરમાં એટલી બધી ગરમી ઉત્પન્ન કરે છે, કે જેથી સમતોલપણું જળવાતું નથી. જો **બુધ** એ રાશીમાં હોય તો ઘણો અભ્યાસ કરીને શરીરને થકવવું નહીં. જો **શુક્ર** હોય તો ડ્રેસ પહેરવામાં ઘણીજ સંભાળ લેવી, કારણ કે જરાબી ટાઇટ કે વાંધાભર્યાં કપડાં પહેરવાથી પુષ્કળ નુકસાન થાય છે. જો **મંગળ** હોય તો સ્વભાવ અને ગુસ્સાને કાબુમાં રાખવો અને બિલકુલ ઉતાવળિયા થવું નહીં. જો **ગુરૂ** હોય તો પુષ્કળ ખાવા પીવા મોજ મજાહ વિગેરે તેમજ ઘણા ઉંચા અને ખાવાને તથા જરપત થવાને ભારી લાગે તેવો ખોરાક ખાવો નહીં. જો **શની** હોય તો શરીરને કોઇપણ રીતે તાણવું કે ખેંચવું નહીં અથવા તો ઘણી મહેનત કરવી નહીં, આસાયેશ વધારે લેવી, તેમજ કોઈપણ જાતનો આંચકો, કે ધાસ્તીનો શૉક (Shock) ખાવો નહીં. જો **હરશાચલ** હોય તો કોઇ પણ જાતનો શૉક, ફીકર ચિંતા શરીરને ઘણીજ જોખમકારી છે. જો **શની** હોય, તેવે વખતે જરા જરા સ્ટીમ્યુલન્ટ (Stimulants) લેવાથી લોહીનો ફેરાવો સારો રાખે છે, કારણકે સીંહ રાશી હૃદયને લગતી છે, ને તેમાં શની લોહીને ઠંડુ કરનારો છે જે સારો નહીં, તેમજ હરશાચલ અચાનક હૃદય બંધ કરી નાંખનારો પણ સારો નહી તેથી એકાએક ધાસ્તીનો આંચકો ખાવો ઘણો જોખમકારી છે. જો **નેપચ્યુન** હોય તો અફીણ તથા દરેક જાતનાં કેફી પીણાં અને ઉંઘવાની દવા બિલકુલ લેવી નહીં કારણકે હૃદયને તે પુષ્કળ નુકસાન કરનારી છે.

કન્યા રાશીઃ—આ રાશી ઠંડી અને સુકી છે, અને ખાસકરીને પેટમાં જઠર અને આંતરડાં તથા પાચનશક્તિપર અસર કરે છે, તેમજ ભેજાપર પણ એની અસર છે, જો **બુધ** એ રાશીમાં હોય તો મનને મુંઝવણ કરવી નહીં, ભેજા પાસે વધારે કામ લેઈ તેને થકવી નાંખવું નહીં અને મધ્યમપણું સાચવવું. જો **શુક્ર** હોય તો, રહેવા, ખાવા, પીવા અને સંસારી દરેક રીતમાં મધ્યમ રહેવું. જો **મંગળ** હોય તો ખોરાકમાં ઘણીજ સાવચેતી રાખવી અને ચેપી તથા ઉડતા રોગથી બહુજ સંભાળવું. પિવાના પાણીને સ્વચ્છ રાખવું. જો ગુરૂ હોય તો ઉંચા ખોરાક, રાજવંશી

જીંદગી, ને અનિયમિતપણાથી સાવચેત રહેવું. જો **શની** હોય તો દલગીરી અને ગુંગસપણું ઘણું થાય છે તેથી જરા ખુશ મીજાજમાં રહેવું, અને નામુરાદી અને ચિંતા મનમાંથી કાઢી નાંખવી, કારણ કે તેથી તબીયતનો મોટો બગાડો થવાની ધાસ્તી છે, અને ખાસ કરીને આંતરડાં સાફ રાખવાં અને ઝાડો રોજ સાફ લાવવો, નહીતો આંતરડાંને ખાહી થવાની ધાસ્તી રહે છે. જો **યુરેનસ** હોય તો ઉતાવળે ચાવ્યા વગર ખાવું નહી તેમજ ખાધા પછી કદીપણ ન્હાવું નહીં. જો **નેપચ્યુન** હોય તો હાલ હવાલ ખોરાક ખાવો નહીં, ઝેરી વસ્તુઓથી દુર રહેવું, દારૂ કેફી પીણાં અને કોઇપણ જાતનું વ્યસન રાખવું નહીં.

તુલા રાશીઃ—આ રાશી ગરમ તથા ભીનાસવાળી છે, અને શરીરમાં એવી જાતના વ્યાધી ઉત્પન્ન કરનારી છે કે જેથી શરીરનું સમતોલપણું બિલકુલ જળવાતું નથી. જો એ રાશીમાં **બુધ** હોય તો લાંબો વખત ઉભું રહેવું નહીં અને પુષ્કળ અભ્યાસ કરવો નહીં. જો **શુક્ર** હોય તો મિઠાશ વધારે ખાવી નહી અને મીઠાઇ તથા સાકર વિગેરે મીઠી ચીજોથી દુર રહેવું. જો **મંગળ** હોય તો ચેપી રોગો, ઉડતા રોગોથી સંભાળવું. જો **ગુરૂ** હોય તો પુષ્કળ ઉંચા અને સ્વાદિષ્ટ મસાલાનાં પકવાન વિગેરે ખાવાં નહીં તથા નિયમિત રહેવું. જો **શની** હોય તો શરીરના અવયવો ઘણા નબળા રહે છે, અને કમતાકાતી ઉત્પન્ન થાય છે, તથા શરદી અને ઠંડકથી કમરના ભાગ રહી જાય છે, માટે એ બાબેની પુષ્કળ સંભાળ રાખવી. જો **યુરેનસ** હોય તો શરીરનાં સ્નાયુઓને ખેંચવાં નહીં, જો **નેપચ્યુન** ગ્રહ હોય તો દવા પીવાથી અને રંડીબાજીથી પુષ્કળ નુકસાન થાય છે, માટે એ બન્ને બાબતથી પુષ્કળ સંભાળવું.

વૃશ્ચિક રાશીઃ—આ રાશી ઠંડી અને પાણીની છે, જેથી માનવીની ઇંદ્રીને લગતાં તથા શરીરમાં ઉત્પન્ન થતી હરેક જાતની પ્રવાહીને લગતાં દરદો ઉત્પન્ન કરે છે. જો **બુધ** એ રાશીમાં હોય તો, ચિંતા, ફીકરને દુર કરવી, તથા દરેક રીતની બેદરકારી અને કુદરતી નિયમથી ભુલાવો ખાઇ બેદરકાર બનવું નહીં. જો **શુક્ર** હોય તો હદબહાર કોઇબી ચીજમાં જવું નહીં, ખોરાક તેમજ સંસારી બાબત

તથા અનીતિથી સમતોલ રહેવું, કારણ હદબહાર અનીતિથી અને બેદરકારીથી ગંભીર દુઃખ થાય છે. જો **મંગળ** હોય તો ચેપી રોગ ઉડતા રોગ, અનીતિના રોગ અને છુપી ઈંદ્રીને લગતા રોગો થાય છે, માટે પુષ્કળ સંભાળ લેવાની જરૂર છે. જો **શુક્ર** હોય તો ઉંચા ખોરાક, અનિયમિતપણું, ચરબીનો ખોરાક તથા પોતાની તબીયત પોતાનેજ હાથે ખરાબ કરવા જેવી નાલાયક ટેવ, કુટેવ વિગેરે હોય છે માટે ચેતેલા રહેવું. **શની** હોય તો શરદીથી ખુબ ચોકસા રહેવું અને કુદરતી કાયદાપ્રમાણે નિયમિત રહેવું, ઝાડો સાફ રાખવો, અનીતિથી દુર રહેવું. જો **યુરેનસ** હોય તો પિસાબના અવયવને સંભાળવું, તથા આંતરડાં અને જઠરના અવયવો તથા ગુરદા વિગેરે સંભાળવાં કારણકે તેઓના ખેંચાણથી ગંભીર દુઃખ થાય છે. જો **નેપચ્યુન** હોય તો અનીતિ, કુટેવ, (Self-abuse) અને અનીતિનાં હરેક દરદો તથા હવસ અને કેફી પીણું એ સર્વેથી દુર રહેવું અને ઘણુંજ સંભાળવું.

ધન રાશી:—આ રાશી ગરમ અને સુકી છે અને શરીરમાં જ્ઞાનતંતુઓની નબળાઇ અને તેજીને કમતી કરે છે. જો **બુધ** એ રાશીમાં હોય તો મગજને શાંત રાખવું, અને પુષ્કળ અભ્યાસ કરવો નહી. જો **શુક્ર** હોય તો ખાસકરીને સ્ત્રીઓએ બિલકુલ કસરત કે સરત કે સ્પોર્ટ (Sports) કરવાં નહી, ઘણુંજ જોખમકારી છે, જો **મંગળ** હોય તો સ્પોર્ટસમાં ઉછાંછળાપણું કરવું નહી, અને બેદરકાર રહેવું નહી કારણકે એકસીડન્ટ થવાનો ઘણો સંભવ રહે છે. જો **ગુરૂ** હોય તો લોહીને પુષ્કળ સ્વચ્છ રાખવું. જો **શની** હોય તો શરદી તથા ઠંડકથી જાંગ અને પગના ઉપલા ભાગ તથા કમરના ભાગને સંભાળવો, અને શરીરને કોઇપણ રીતે હદથી બહાર થકવી નાંખવું નહી. જો **યુરેનસ** ગ્રહ હોય તો સ્પોર્ટસ તથા મોજ મજાહ વખતે એકસીડન્ટ થવાનો ઘણોજ સંભવ છે, માટે સંભાળવું તથા સાવચેતીથી રહેવું. જો **નેપચ્યુન** હોય તો શરીરને નાકઉમ્મત, બેદરકાર અને મંદ કરે છે.

મકર રાશી:—આ રાશી ઠંડી અને સુકી છે અને શરીરની શક્તિને મંદ કરનારી તથા ચૈતન્ય ધીમું પાડનારી છે. જો **બુધ**

તેમાં હોય તો દરેક દીલગીરી, અને ફીકર ચિંતાના વિચારથી દુર રહેવું. જો **શુક્ર** હોય તો ચામડીપર કોઇભી જાતનાં ક્રીમ દવા કે લોશન લગાડવાં નહીં તેમજ બાલપર તેલ ભરવાં નહીં, કારણ કે તેની અસર ઘણીજ ખરાબ થવાનો તથા ચામડીપર કોહવાટ થવાનો સંભવ રહે છે. જો **મંગળ** તેમાં હોય તો પડવા ખડવાથી સંભાળવું, ઉંચી જગ્યાપર ચઢતી વખતે સંભાળવું. જો **ગુરૂ** હોય તો લોહીને પુષ્કળ સંભાળવું કારણ કે લોહીની સ્વચ્છતાપર શરીરનાં રંગરૂપ અને તંદુરસ્તીનો આધાર છે. જો **શની** હોય તો કપડાં પહેરવામાં ઘણીજ સંભાળ રાખવી તથા ગરમ કપડાં હંમેશાં આંગમાં રાખવાં કે શરદી અને ઠંડકથી બચાવ થાય. જો **યુરેનસ** ગ્રહ હોય તો પગને એકસીડન્ટ થતો સંભાળવો, ખાસ કરી ઘુંટણને ઇજા થાય છે. જો **નેપચ્યુન** ગ્રહ હોય તો લોહીનો બગાડો અને કોસમેટીક અને એવા બીજા પદાર્થોથી તેમજ લોહીના બગાડાથી નુકસાન થાય, તે માટે સંભાળ રાખવી.

કુંભ રાશી:—આ રાશી ગરમ ભિનાસવાળી અને પવનને લગતી છે, અને લોહીના ફેરાવા તથા રગો અને તે માંહેલા જ્ઞાનતંતુઓનાં ચૈતન્ય પર પુષ્કળ અસર કરનારી છે, જો **બુધ** એ રાશીમાં હોય તો ભેજાપર વધુ બોજો રાખવો નહીં તથા ફીકર ચિંતા કરવી નહીં, તથા દરેક ખ્યાલી બાબતો ભેજામાંથી કાઢી નાંખવી અને ધખારો કરવો નહીં. જો **શુક્ર** હોય તો લોહીના બિગાડા માટે ચેતેલા રહેવું તથા લોહીને સ્વચ્છ રાખવાના ઉપાય લેવા. જો **મંગળ** હોય તો ઉડતા રોગોથી દુર રહેવું, કંઇપણ ચીજનો ચેપ લેવો નહીં અને લોહીને ઘણુંજ સંભાળવું, સાદો ખોરાક લેવો. જો **ગુરૂ** હોય તો ખોરાક અને અરૂચીકર રીતે વસવાટ કરવાથી થતાં દરદો અને લોહીના બગાડાથી ચેતેલા રહેવું, મધ્યપણું જાળવવું. જો **શની** હોય તો ઘણી મહેનત કરવી નહીં, આંખને ઘણી ખેંચવી નહી, તથા કોઇપણ બાબતમાં શરીરની તાકાત કરતાં વધુ મહેનત કરવી નહીં. જો **હરશચલ** ગ્રહ હોય તો મગજશક્તિ અને જ્ઞાનતંતુઓને ઘણાજ સંભાળવા તથા અકસ્માતથી ચેતેલા રહેવું. જો **નેપચ્યુન** હોય તો વ્હેમથી દુર રહેવું અને ભેજાના ખ્યાલી વિચાર કરવા નહી. તથા હંમેશાં સારા વિચારો કરતા રહેવું.

મીન રાશી—આ રાશી ઠંડી અને પાણીની રાશી છે, અને માણસની બેદરકારી અને ભુલ તથા વિસરફેમથી ઘણાં દરદો ઉત્પન્ન કરે છે. જો **બુધ** એ રાશીમાં હોય તો પગનાં તળિયાં સુક્કાં રાખવાં, અને ભેજાપર કમતી બોજો રાખી મન મોકળું રાખવું. જો **શુક્ર** હોય તો ખાવા પીવામાં પુષ્કળ સંભાળ રાખવી કારણ કે હદબહાર, અનિયમિત, અને અરૂચીક રીતે ખોરાકનો ઉપયોગ થવાથી બહુ મોટું નુકસાન થાય છે. જો **મંગળ** હોય તો દારૂનો લખ છોડી દેવો અને તદન મિતાહારી અને કેફી વસ્તુ બિલકુલજ પીવી નહીં. જો **ગુરૂ** હોય તો લોહીને પુષ્કળ સ્વચ્છ રાખવું, જો **શની** હોય તો શરદી અને ભિનાસથી દુર રહેવું અને ખાસકરીને પગનાં તળિયાં કદીપણ ભિનાસમાં રાખવાં નહી, કારણ કે શરદીનાં દરદોમાં મુખ્યભાગે ૯૯ ટકા જેટલાં દરદો, ઠંડાં અને ભિનાસવાળાં પગનાં તળિયાંને આભારી છે. જો **યુરેનસ** હોય તો નહાતી વખતે સંભાળવું, તથા તરવા જતી વખતે ઘણુંજ સાવચેત ધ્યાન રાખવું, ડુબી જવાના એકસીડન્ટ થવાનો ઘણો સંભવ રહે છે. વળી ખોરાક સાથે ઘણું પાણી પીવું નહી. જો **નેપચ્યુન** ગ્રહ હોય તો અનીતિ અને કુછંદી દોસ્તીથી દુર રહેવું, દારૂ તદન પીવો નહીં અને આસમાની છુપા ભેદ અને માનસિક શક્તિઓની (**Mystical and Psychic**) સાથે ચેડાં કાઢવાં નહીં.

એ પ્રમાણે રાશીઓ અને તેમાં રહેલા ગ્રહોની અસર પ્રમાણે દુઃખ દરદને થતું અટકાવવાને ઉપર લખ્યાપ્રમાણે અમુક બાબતોપર ધ્યાન આપી ચોક્કસ ચીજો કરવી અથવા ચોક્કસ ચીજો વાપરવી કે નહીં વાપરવી તે સર્વે સમજી લઇ, સુખશાંતિના નિયમ પ્રમાણે તંદુરસ્તી જાળવવી.

દરદોપર ચંદ્રની અસર.

અસલ જમાનાથી હાલ પણ આ વિદ્યાના ફીલસુફોમાં એવી માન્યતા છે, અને તે તદન ખરી છે, કે દરરોજના કેલેન્ડરમાં **ચંદ્ર** જે રાશીમાંથી પસાર થતો હોય, તે રાશીને લગતા શરીરના ભાગપર તે વખતે યાને તે દીવસે કોઇપણ જાતનું ઓપરેશન કરવું નહીં, એ ઉપરથી નીચલી બાબતો એક જ્યોતીષે તથા ડૉકટરી વિદ્યાવાળાઓએ જરૂર ધ્યાનમાં રાખવા જોગ થઇ પડશે.

ઓપરેશન.

માથુ, આંખ, અને **દાંત** વિગેરેને લગતું ઓપરેશન જ્યારે ચંદ્ર **મેષ** રાશીમાં હોય ત્યારે કરવું નહીં. **ગળું, ફસખોલવી, ટોન્સીલ** કાપવા, વિગેરે આવી જાતનાં ઓપરેશનો જ્યારે ચંદ્ર **વરખ** રાશીમાં હોય ત્યારે કરવાં નહીં. જ્યારે ચંદ્ર **મિથુન** કે **ધન** રાશીમાં હોય ત્યારે હાથ પગ કાપવા કે તેને લગતાં કંઇપિણ ઓપરેશન કરવાં નહીં. જ્યારે ચંદ્ર **કર્ક** રાશીમાં હોય ત્યારે **હોજરી** અને **પેટના ભાગપર** અને જ્યારે **સીંહ** રાશીમાં હોય ત્યારે **બરડાના કાઠા** વિગેરે પર ઓપરેશન કરવાં નહીં. **આંતરડાં** અને પેટની માંહેલા ભાગના અવયવોપર જ્યારે ચંદ્ર **કન્યા** રાશીમાં હોય ત્યારે ઓપરેશન બિલકુલ કરવું નહીં, તેમજ **ગુરદા** ઉપર જ્યારે ચંદ્ર **તુલા** રાશીમાં હોય ત્યારે ઓપરેશન કરવું નહીં, જ્યારે **વૃશ્ચિક** રાશીમાં ચંદ્ર હોય, ત્યારે **મસા, હરસ, એપેન્ડીસાઇટસ,** તથા **છુપી ઇંદ્રી** અને **ગર્ભસ્થાનને** લગતાં દરેક ઓપરેશનો બિલકુલ કરવાં નહીં. **જાંગ** અને પગનો ઉપલા ભાગ **ધન** રાશીમાં ચંદ્ર હોય ત્યારે ઓપરેટ કરવા નહીં. જ્યારે **ચંદ્ર મકર** રાશીમાં હોય ત્યારે **ઘુંટણ** તથા ચામડીને લગતાં દરદોનું વાઢાડકાપ કરવું નહીં. માંથાનો દુ:ખાવો, **આંખ, ઘુંટી** વિગેરે **કુંભ** રાશીમાં ચંદ્ર હોય ત્યારે ઓપરેટ કરવું નહીં અને **મીન** રાશીમાં જ્યારે ચંદ્ર હોય ત્યારે **પગનાં તળિયાં** અને **પાટલી** વિગેરેને ઓપરેશન કરવું નહીં, જ્યારે ચંદ્ર સ્થુલ રાશીમાં હોય ત્યારે **દવા** આપવી નહીં તેમજ **જુલાબ** લેવો નહીં, અને જો મેષ, વરખ કે મકર રાશીનો ચંદ્ર હોય ને તે દીવસે શરૂઆતથી આપવામાં આવે તો વોમીટની અસર થાય. જ્યારે ચંદ્ર અને તન ભુવનનો માલેક એ બેઉ હોરાઇઝન (Horison) થી નીચે હોય ત્યારે **જુલાબ** અથવા ઝાડો લાવવાની દવા લેવી, 'અને વોમીટ માટે દવા લેવી હોય તો એવો વખત પસંદ કરવો, કે જે વખતે ચંદ્ર તથા તન ભુવનનો માલેક હોરાઇઝનની ઉપર હોવો જોઇએ. વળી જ્યારે ચંદ્ર ભિનાસવાળી રાશીમાં હોય અને ખાસકરીને કર્ક કે મીન રાશીમાં હોય ત્યારે જુલાબ અથવા ફસ ખોલવી જોઇએ. વૃશ્ચિક રાશી

જુલાબ માટે નકામી છે, કારણ કે એ રાશીની અસર શરીરની અંદરનું ઝેર બહાર કાઢવાની છે. જ્યારે ચંદ્ર કર્ક કે **મીન** રાશીમાં હોય ત્યારે કોઇપણ બાબતની દવા પીવી ફાયદાકારક છે, કારણ કે એ રાશીઓ ભિનાશવાળી તેમજ શરીરમાં પાચન કરનારી છે. જ્યારે **બાકીરાશીમાં** ચંદ્ર હોય ત્યારે **આંખને** લગતું ઓપરેશન કે દવા કદીપણ કરવી નહી, તેમજ જ્યારે રવી સાથે ચંદ્ર સ્કવેર, ઓપોઝીશન કે કંજંગશનમાં હોય ત્યારે પણ આંખનું ઓપરેશન બિલકુલ કરવું નહી. આંખને માટે ચંદ્ર સારી એસપેકટસમાં હોવો જોઇયે, તેમજ સુદનો અને તેજસ્વી હોય, અને તેવે વખતે રવી કે બીજા કોઇ પાપગ્રહની પાપદૃષ્ટિમાં ચંદ્ર આવેલો નહીં હોય, તે વખતે આંખને લગતું હરેક કામ કરવું સારૂં છે.

પાંચમા ભુવનની રાશી અને તેનો માલેક તથા તેમાં બેઠેલા ગ્રહો, **દવા દારૂ** જણાવે છે, કે દવા વાજબી કે અઘટીત આપવામાં આવી છે. દરદનો સિગનીફીકેટર યાને છઠ્ઠા ભુવનનો માલેક જો ડબલ રાશીનો હોય તો તે દરદ એકવાર સારૂં થઈ પાછું થશે યાતો, તે દરદ કોઇ બીજા દરદને પણ ઉત્પન્ન કરવાનું કારણ થશે. દરદનો સિગનીફીકેટર જે રાશીમાં હોય તે રાશીને લગતો ભાગ ઘણું કરીને દરદી હોય છે. હવે દરદ પારખવા માટે કુંડળી કાઢી તે ઉપર વિચાર પહોંચાડવો પડે છે તે કુંડળી કાઢવાનો ટાઇમ **દરદી જે ઘડીએ. પોતે સીક પડે** ત્યારે, અથવાતો સીક પડયા પછી તદન નાઇલાજ થઈ પહેલ વહેલો **આંદગીને બીછાને સુવે** તે વખતે, અથવા જો એ બેઉ ટાઇમ નહીં માલમ પડે તો, દરદી પહેલ વહેલો ડાકટર આગળ, **પોતાના દરદની વાત કરે** તે વખતે, અથવા જો દરદી બેહ્રામીમાં હોય ને **ડાકટર પહેલ વેહેલો આવી તે દરદી બાબે કાંઇપણ બોલે,** તે ડૉકટરના પહેલા બોલેલા બોલ વખતે, જે વખત હોય યાને જેટલા **વાગ્યા હોય**, તે વખતની કુંડળી કાઢવી અને તેમાં પ્રશ્નકુંડળીનું લગ્ન (Ascendant) અને છઠ્ઠા ભુવનની રાશી તથા તેઓના માલેકો દરદના સિગનીફીકેટર જાણવા. જો ચંદ્ર કોઇ શુભ ગ્રહના સમાગમમાં હોય તો દરદી જલદી સાજો થાય છે, પણ જો ચંદ્ર છઠ્ઠા કે આઠમાના માલેક સાથે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો દવાની કંઇપણ અસર થતી નથી અને કેસ બગડતો જાય છે. ખાસકરીને જ્યારે ચંદ્ર

કોઇ પાપગ્રહ કે જે લગ્ન, ચંદ્ર તથા લગ્નના માલેક સાથે કંજંગશન, સ્કવેર કે ઓપોઝીશનમાં આવે છે અથવા તો છઠ્ઠા ભુવનના માલેક સાથે એવી પાપદૃષ્ટિ કરે છે, ત્યારે દરદનું જોર વધતું જાય છે, દવા કારગત લાગતી નથી અને દરદી કટાકટી (Crisis) માંથી પસાર થાય છે, પણ જો એવી રીતે ચંદ્ર જ્યારે લગ્ન, નવમા, દશમા, કે અગિયારમા ભુવનના માલેકો સાથે ૬૦° કે ૧૨૦° અંશની શુભદૃષ્ટિમાં આવે છે, તો કેસ સુધરતો જાય છે, દવા કારગત લાગે છે, અને દરદીને શાંતિ મળે છે. ખાસ કરીને જો દરદ લાંબા વખતનું અને જન્મનું ચાલુ દરદ (Chronic) નહીં હોય, અને તે વખતે ચંદ્ર જે રાશી અંશ અને ભુવનમાં હોય, ત્યાંથી આગળ વધીને જ્યારે પોતાની અસલ જગ્યાથી ૪૫°, ૯૦°, ૧૩૫°, ૧૮૦°, અંશે પોતે દૃષ્ટિ કરે તે વખતે દરદીને અકરાટ ગભરાટ થાય છે, તથા દરદમાં સારા કે માઠા માટે મોટો ફેરફાર થાય છે. દવા દારૂની વિદ્યા ઉપરાંત હાલમાં માનસિક વિદ્યાથી (Psychic) તથા હીપ્નોટીઝમ (Hypnotizm) વિગેરેની વિદ્યાથી દરદો સાજાં કરવામાં આવે છે, જે જો કે હાલમાં નવિન રૂઢી તરીકે સુધરેલી પ્રજા માને છે પણ ખરી રીતે જોતાં જમાનાઓના જમાના અગમજ એ વિદ્યા હરેક કામકાજમાં સાધારણ રીતે જાયજ હતી, તે વિદ્યા મારફતે દુઃખ સાજું કરવાની ટ્રીટમેન્ટ જ્યારે ચંદ્ર કર્ક કે મીન રાશીમાં હોય ત્યારે **માનસિક** શકિતથી અને જ્યારે મીથુન, તુલા કે ખાસ કરીને કુંભ રાશીમાં ચંદ્ર હોય ત્યારે હીપ્નોટીઝમથી કરવી લાભકારી છે.

દરદોનો કોરસ.

દરદનો **કોરસ** યાને એક દરદની શરૂઆતથી તેના અંત સુધીમાં થતા ફેરફારો માટે જાણવા સારૂ, તથા તે દરદમાં જોખમ ભરી સ્થીતિ ક્યારે થવાના સંભવો છે, તે માટે સીક પડવાની ઘડીની કુંડળી કાઢવાની જરૂર છે. એ માટે સીક પડવાનો પહેલો દિવસ અને વખત લેવો જોઇએ, અને તેથીબી વધુ બહેતરી માટે, જે વખતે દરદી સીક પડીને પોતાના બીછાને પડે, યાને માંદગીની શરૂઆત થાય તે વખત કુંડળી કાઢવા માટે ઘણો સારો લેખાય છે. તથા એ વખતને

અંગ્રેજી જ્યોતીષમાં (Decumbiture) કહે છે. આ કુંડળીમાં મુખ્ય આધાર ચંદ્રની ગતિ ઉપર રાખવામાં આવે છે, અને તેથી ખાસ ચંદ્રને તપાસવાની ઘણીજ જરૂર છે.

જો સીક પડતી વખતે ચંદ્ર, જે દરદના ગુણ દોષ હોય, તે ગુણદોષથી ઉલટી ખાસીયતના, અને ખાસ કરીને શુભ ગુણવાળા ગ્રહને એપલાઇ થતો હોય, તો જાણવું કે દરદનું જોર નરમ પડી સુધારો આગળ થતો જશે, ને દરદી સાજો થશે, પણ જો ચંદ્ર સીક પડવાની પહેલી ઘડીની કુંડળી કાઢતાં તેમાં રવી, શની, મંગળ કે હરશચલ ગ્રહની પાપદૃષ્ટિમાં આવતો હોય તો મોત જાણવું અને જો દરદી જુવાન ઉંમરનો હોય તો, એવી વખતે ગુરૂ કે શુક્રની શુભદૃષ્ટિથી તેને જવલેજ બચાવી શકે છે. દરદની શરૂઆતમાં જો ચંદ્ર અને રવી એ બેઉ ગ્રહ પાપગ્રહની સાથે હોય, અથવા તો તેઓનાં ઓપોઝીશનમાં હોય, તો દરદી કદી બચવાનો નથી. જો ચંદ્ર માંદગીની શરૂઆતને ટાઇમે, રવીને એપલાઇ થતો હોય, અને પાપદૃષ્ટિથી ઘેરાયલો નહીં હોય, અથવા તો કોઈ શુભગ્રહના સમાગમમાં આવતો હોય, તો જાણવું કે દરદી જરૂર સાજો થશે, પણ જો રવી સાથે પાપદૃષ્ટિમાં હોય અથવા પાપગ્રહોની દૃષ્ટિથી દબાયલો હોય તો મોત થવાનો ભય રહે છે. જો કુંડળીના પહેલા ભુવને મંગળ હોય તો દરદ ઘણું ઉતાવળિયું અને અકરાટ ગભરાટવાળું સખ્ત હોય અને જો ચંદ્ર કે રવી અથવા તેના ડીસપોઝીટરો એ સર્વે પાપગ્રહોની પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો મોત થાય.

હવે સર્વેથી મુખ્ય બાબત એ છે કે, જ્યારે દરદ અથવા દુઃખ થાય છે, તે પોતાનો કોરસ કેમ લે છે. દરદ સાજું થતાં સુધીમાં અથવા અંત આવતાં સુધીમાં કેવી રીતના સંજોગો તથા કટોકટીના વખતો આવે છે, એ જોવાનું સર્વે ચંદ્રની ગતિપરજ છે. અત્રે એ બાબત માટે આપણે કાંઇક બોલીશું :—

નોંધ— " આ જ્યોતિષ વિદ્યાના જ્ઞાન માટે તથા એ વિદ્યા માટે આપણે જે કાંઈ કહીશું તે થોડું છે, પણ આગળ જણાવવા પ્રમાણે એ જ્ઞાનનો નાશ થયેલો હોવાથી એ વિદ્યા તદ્દન અળખામણી થઇ પડી છે, છતાં વિદ્વાનો એ વિદ્યાને આખી દુનિયાની સર્વેથી પહેલી અને સર્વેથી શ્રેષ્ઠ લેખી ગયા છે, અને હાલના વિદ્વાનો પણ

એ વિદ્યા તરફ સારી લાગણી દર્શાવે છે. પણ કેટલાક **ભણેલામાં ખપતા આપણા કહેવાતા જ્ઞાનીઓ,** છડે ચોક એ વિદ્યાને **હંબગ** કહેવાને ચુકતા નથી, ખાસ કરીને કૉલેજની સ્ટડી પછી તો જાણે તેઓ એ વિદ્યાને હંબગજ સમજવામાં મગરૂરી લે છે, પણ તેવું વિચારવા આગમજ **તેઓ પોતે કેટલા મુર્ખા બને** છે, તે વાંચનારેજ વિચારી લેવું. એ વર્ગમાં **કેટલાક** શરૂઆતના ડાક્ટરી અભ્યાસીઓ પણ છે, કે જેઓ આ વિદ્યાનો પોતાની વિદ્યા સાથનો સંબંધ તદનજ નાકબુલ ગણવાને, તથા ખુલ્લા હંબગ તરીકે એ વિદ્યાને ગણવાને, **તથા પોતાનાં અક્કલ અને ટુંકા ભંડોળના દાણા વેરી નાંખવાને,** એક પણ તક હાથથી જવા દેતા નથી, અને તેઓ માંહેલા કેટલાંક પોતે પાસ થઇ મેળવેલાં પેલાં સરટીફીકેટનાં કાગળિયાં, અને નામ પાછળનાં પુછડાંની ગરૂરી, એટલી બધી તો તેઓપર ગાલેબ આવે છે કે તેઓ **જ્યોતીષ વિદ્યાના એક સીમબોલ મારફતેજ પોતાનાં રોજનાં હરેક પ્રીસક્રીપશનો લખે છે,** તે છતાં તેઓ પોતાની મગરૂરીની ધુંઇમાં આ વિદ્યાની સત્યતાને કબુલવાને સાફ ના પાડે છે. દરેક ડૉક્ટર પ્રીસક્રીપશન લખવા આગમજ મથાળે R સીમબોલ લખે છે કે જે સીમબોલની ઉત્પત્તિ બ્રહસપતીના ગ્રહના ♃ સીમબોલ ઉપરથી થઇ છે. વળી ડૉકટરો ટાઇફૉઇડ ફીવર તથા એવા દરદોની (Crisis) નો ચોક્કસ વખત ગણે છે, કે જેમાં સંપુર્ણ ચંદ્રની ગતિનોજ હીસાબ છે. (કે જે આ પ્રકરણમાં આગળ જતાં સમજાવ્યો છે) તો હવે એ કહેવાતા જ્ઞાનીઓ તે માટે શું પાટિયાં ગોઠવવા વિચારે છે, તે જાણીશું તો કંઇક સત્ય જાહેર થશે. અત્રે હું ખુલ્લુ કહીશ, કે **તત્વ જ્ઞાન, અને અણુંઓના કાયદા પ્રમાણે ગ્રહોનાં વાઇબ્રેશન તથા અસરોને આપણી પૃથ્વી તેમજ તેની ઉપરની દરેકે દરેક જીવદાર કે સ્થુલ હસ્તીને સંબંધ છે, એ સચોટ છે, અને તે સત્ય ઉપર કદીપણ આપણે આ વિદ્યાને ધીક્કારવી કે હંબગ લેખવી નાસુનાસેબ છે.** ” હું એમ કહેવા માગતો નથી કે “ આ વિદ્યા શીખી સૌ કોઇ જોશીમહારાજ પંતુજી થઇ જાઓ, ને ડૉકટર સાહેબોએ પણ ઘરાક આવતાં સાથે આંગળાં પહોળાં કરી

ધન, મકર ને કુંભ ગણવા માંડવું—નહિ, નહિ,—મારો એવો વિચાર નથી, પણ ગંભીર બાબતો વખતે, જો એક ડૉક્ટર પોતાની વિદ્યાની સાથે સાથે, દરદીનાં " **ટેમપરમેન્ટ** " (Temperament) **ખવાસ રીત રૂઢી શારિરીક તત્વ**, અને ગંભીર ચાલુ માંદગીમાં, આ વિદ્યાથી કાંઇક મળી આવતી ઉપયોગી બાબતનું **અનુમાન** કરે, બલકે દરદીના **શારિરીક તત્વ બંધારણમાં જે અણદીઠ પંચભુતી તત્વો છે, તેનું પ્રમાણ તપાસીને ઉપચાર કરે,** તો કાંઇક **વધુ લાભકારી નિવડે.** " અસલ જમાનામાં હાલના જેટલા દાક્તરો હતા નહીં તેમજ હાલના જેટલાં દરદો પણ હતાં નહી. હાલમાં જેટલા દાક્તરો પ્રજા સન્મુખ બહાર પડે છે, તેથી બમણો નવા નવા દરદોનો ઉપદ્રવ થાય છે, અસલ જમાનાના હરેક વૈદ પોતે જ્યોતીષી હોવાનું માન ધરાવતા હતા, અને અત્રે ભલામણ કરીશું કે " આ વિદ્યાની કાળી બાજુ તથા તેનો ગેરઉપયોગ કરનારા, અને પૈસા કાજે ભોળાને ભોળવી ધુતનારાઓની બાબત ધ્યાનમાં નહી લેતાં, હરેક સ્ત્રી પુરૂષે આ વિદ્યાનો ખાનગી અભ્યાસ કરી તેથી મળતો ફાયદો હાંસલ કરવો કારણ **આ વિદ્યા માનવીને સત્ય તરફ વધારે નજદીક ખેંચનારી છે.** " આ પુસ્તકમાં જુદે જુદે ઠેકાણે કેટલીક બાબતો દર્શાવી છે, જે પુરતી સાહદતો આપે છે, કે **જ્યોતીષ વિદ્યા માનવીને શારિરીક, સંસારીક, અને ધાર્મિક સર્વે કાર્યોમાં જરૂરની છે, એ વિદ્યાને પાછી ખીલવવાની અને તેનો સંપુર્ણ લાભ લેવાની ઘણી જરૂર છે.** "

હવે દરેક દરદ અથવા દુઃખ થવા પછી તે પોતાનો માર્ગ આગળ કાપે છે, જેમ કરતાં તેનું જોર કેટલીક વખતે વધે છે યાતો ઘટે છે, તે પ્રમાણ જાણવા અને તે દિવસોપર સાવચેત રહેવાને, ચંદ્રની ગતિ આપણને ઉપયોગી છે, કારણ કે દર ૨૮ દિવસે ચંદ્ર આખું ચક્ર ફરીને પોતાની અસલ જગ્યાપર પાછો આવે છે, અને જેમ જેમ એ ચક્ર પુરૂં કરવા માટે તે આગળ વધે છે, તેમ તેમ સાતમે, ૧૪ મે, ૨૧ મે દીવસે, ચંદ્ર પોતાની અસલ જગ્યાથી (યાને માનવી સીક પડે તે ઘડીએ જે જગ્યાપર ચંદ્ર હોય તે જગ્યાથી) પાપદ્રષ્ટિમાં આવે છે, ત્યારે દરદનું જોર ઘણું વધે છે, અથવા તો

દરદ થવાની શરૂઆત વખતે જે એસપેકટસ પ્રમાણે ગંભીર અસર કરે છે તેને (Crisis) કહે છે. ટાઇફાઈડ વિગેરે તાવનાં દરદો તથા એવા ગંભીર વ્યાધીઓ (Acute disease) વખતે, એ પ્રમાણે ચંદ્ર પોતાની અસલ જગ્યા સાથે એવા ગંભીર સમાગમમાં આવવાથી, દાક્તરો તે વખતે ઘણા સાવચેત રહે છે, અને દરદી એ દિવસોપર ઘણો ગભરાય છે, યાતો એવી વખતે ગભરાટ પછી દરદી સુધરતો જાય છે, યાતો દરદીની જીંદગીનો અંત આવતો જાય છે. વળી દરેક ચાલુ દરદ (Acute disease) ૨૮ દિવસથી આગળ વધતું નથી, અને જે દરદ ૨૮ દિવસથી આગળ વધે છે, તે (Chronic disease) લંબાણ અથવા જન્મનું દરદ ગણાય છે. કોઈ માંદગી ફક્ત સાતજ દિવસમાં સારી થાય છે, કોઇ નવમાં, કોઇ ચઉદમાં, ને કોઇ અઢાર દિવસમાં સારી થાય છે. એવી રીતે ચંદ્રની ચાલના એ ૨૮ દિવસમાં લગભગ આઠ વખત માંદગી દરમ્યાન એવા કટાકટીના (Critical) દિવસો આવે છે, જેનો પાકો વખત યાને ચોક્કસ કલાક, ચંદ્રની મંદ કે તેજ ચાલના આધારપર હોવાથી જરાક ફરક આવે છે, પણ તે આઠ કટાકટીના દિવસો નીચે પ્રમાણે છેઃ—

ચોથો દિવસ	પંચાગનો	ચંદ્ર	સેમીસ્કવેર	૪૫°	માંદગીનો	ચંદ્ર.
સાતમો	,,	,,	સ્કવેર	૯૦°	,,	,,
દશમો	,,	,,	સેક્વી કવોડરેટ	૧૩૫°	,,	,,
ચઉદમો	,,	,,	ઓપોઝીશન	૧૮૦°	,,	,,
અઢારમો	,,	,,	સેક્વી કવોડરેટ	૧૩૫°	,,	,,
એકવીસમો	,,	,,	સ્કવેર	૯૦°	,,	,,
ચોવીસમો	,,	,,	સેમી સ્કવેર	૪૫°	,,	,,
અઠાવીસમો	,,	,,	કંજંગશન	૦°	,,	,,

આ ઉપર પ્રમાણે માંદગી દરમિયાન આજારી માણસ સાજો થવા માંડે છે, યાતો મરણ નિપજે છે. અભ્યાસી અત્રે આ સત્ય જોઈ લેશે કે “ માનવીના **શારિરીક બંધારણને ગ્રહો સાથે એવી રીતે મોત અને જીવનનો સંબંધ** છે, બીજા દાખલા તરીકે **સ્ત્રીઓની માસીક માંદગીનો** પણ ટાઇમ ૨૮ દિવસના ચંદ્રની ગતિ (મોશન) પરજ આધાર રાખે છે, અને જ્યારે એવી રીતે **શરીર**

અંધારણ સાથે ગ્રહોને સંબંધ છે, અને માનવી આખા જગતની સર્વેથી ઉત્તમમાં ઉત્તમ પેદાશ છે, અને જ્યારે તેનાં **પંચભુતી** તત્વને ગ્રહોની અસર થાય છે, તો જગતની એવી કોઈ બીજી ચીજ છે કે જેને ગ્રહોની અસર નહી થતી હોય. **એટમિક લૉ** (Atomic law) સંપુર્ણ રીતે સમજાવે છે કે જગતની પેદાશની હરેક વસ્તુ **અણુંઓ** અને પરમાણુંઓની બનેલી છે, કે જે અણુંઓ પંચભુતી તત્વનાં બનેલાં છે. "

આ ખુલાસા પછીથી પણ હજી પેલો કહેવાતો ભણેલ વર્ગ આ વિદ્યા માટે **છટ નોનસન્સ** અને "**હંબગ**" વિગેરે અનુમાનો બાંધે, તો તેઓ માટે શું વિચારવું, તે સમજુ વાંચકોનીજ મુનસફીપર છોડીશું. મારો જાતિ અભ્યાસ ભલામણ કરે છે, કે હરેક માનવીએ પોતે ફુરસદ વખતે એ વિદ્યાનો થોડો થોડો સ્ટડી કરવો, અને સત્ય શું છે, તે પોતાના અભ્યાસ અને ઓબઝરવેશનથી જોઇ લેવું.

નોંધ:—બસો વરસ અગાઉ ઇગ્લંડ અને યુરોપમાં ડૉકટરોની પરીક્ષા લેતી વખતે તેઓની "**એસ્ટ્રોલોજીકલ**" યાને જ્યોતીષ જ્ઞાનને લગતી પરીક્ષા પણ લેવામાં આવતી હતી, અને જો જ્યોતીપના જ્ઞાનમાં કાંઇપણ કચાસ રહેતી, તો તે શખ્સને ડૉકટરી ધંધો કરવાનું લાઇસન્સ બીલકુલ આપવામાં આવતું હતું નહીં.

આવા ઘણાક દાખલાઓ અને સત્યની સાહદતો મોજુદ છે, પણ તે અત્રે એડવરટાઇઝ કરવાને જગ્યા નથી.

ઝાડપાલાની દવા અને ગ્રહો તથા એક ગ્રહનાં દુઃખનો બીજા ગ્રહથી ઉતાર

દરેક દરદની દવા આપણા દેશોનાં ઝાડપાલામાં અને જડીબુટીમાં સમાયલી છે. હિંદુસ્તાન એવો મુલક છે. કે જ્યાં દુનિયાના દરેક ભાગમાં ઉત્પન્ન થતી ઋતુઓ આ દેશના જુદા જુદા ભાગોમાં છે, જેથી ઠંડીના મુલકોની જડીબુટી ઝાડપાલો, તેમજ ગરમીના મુલકોની જડીબુટી ને દવા વિગેરે સર્વે, આ ભારત ભૂમિના જુદા જુદા પ્રદેશ, પહાડ અને ખીણોમાંથી મેળવી શકાય છે, પણ મુખ્ય મુસીબત તેઓને **પારખવાની,** તથા તેઓની **સંપુર્ણ તંદુરસ્ત હાલતમાં**

અને તેઓના **વખત અનુસાર તોડવાની** વિગેરે મુશ્કેલી છે. દરેક ઝાડપાલો અને જડીબુટ્ટી જુદા જુદા ગ્રહોની અસર હેઠળ છે, અને તે સર્વે અત્રે લખવાને બિલકુલ જગા ન હોવાથી, અભ્યાસીને "ગ્રહો અને તેને લગતા છોડવા" (The planets and their plants and herbs) ને લગતી અંગ્રેજી બુકો વાંચવાની ભલામણ કરીશું.

દરેક દરદ માટેનો ઝાડપાલો કે જડીબુટ્ટી, તે જે ગ્રહની અસર અંદર હોય, તે ગ્રહ જ્યારે **ઉંચનો** થાય, અથવા **તો કેન્દ્રનો** હોય, ખાસ કરીને **લગ્ને** કે **દશમે** ભુવને હોય, અને ચંદ્રની શુભદૃષ્ટિમાં હોય, તે વખતે જો તે ગ્રહને લગતા દવા ઝાડપાલો કે જડીબુટ્ટી તોડીએ, તો તે તત્વ વિદ્યા અનુસાર પોતાની દરેક શક્તિ અને તેજ સાથની હોય છે, અને તે ઘણીજ અસર કરનારી રહે છે. સુકાઇ ગયેલો, ખાલી મરતો એવો કીડ લાગેલો પાલો કે છોડ અસરકારક હોતો નથી, તોડતી વખતે દરેક દવા પોતાના પુર બહાર, રસ, અને પુખ્ત પાકવાળી અને ફળરૂપ હોવીજ જોઇએ. જો આવી સર્વે બાબતની દેખરેખ અને તપાસ રાખી નહીં શકાય તો, સાધારણ દવાઓ માટે, કાંઇ નહી તો, આખા દિવસના ૨૪ કલાકમાં, તે દવાને લગતો ગ્રહ જ્યારે પોતાનો અમલ કરતો હોય (Planetery hour જુવો કોષ્ટક પહેલા ભાગમાં) તેવે વખતે તે દવા જમાવ કરવી. દરેક દરદો ચોક્કસ ગ્રહની અસરથી છે, અને તેનું વારણ **તેના જેવીજ** અસર કરનારા અથવા તો તેથી **ઉલટી અસર** કરનારા અથવા તો તેના જેવાજ ભાઇબંધ ઉપચારથી તેનું વારણ કરવામાં આવે છે, જેને લગતી દવાઓના કોષ અને ગુણદોષો તથા અમુક દરદપર ચોક્કસ કઇ દવા આપવી જોઇએ, તે સર્વે અત્રે લખવાને જગ્યા નથી કારણ કે એને લગતી બાબતો જો લખીએ તો લગભગ બીજાં આવાં ઘણાંક પુસ્તકો થાય. **જ્યોતીષ વૈદક વિદ્યાનાં** દરદો બે રીતે સાજાં કરવામાં આવે છે, એક તો દરદ ઉત્પન્ન કરતા ગ્રહને **મલતીજ અસર કરનારા** બીજા ગ્રહની મારફતે, અને બીજું તો દરદના ગ્રહથી તદન **ઉલટીજ અસર કરનારા** ગ્રહને લગતી દવા મારફતે ઉપચાર કરવામાં આવે છે.

જેમ કે જો **મંગળના** ગ્રહને લગતો કાંઇ વ્યાધી થયો તો મંગળ જાતે ગરમ છે અને સુકો છે, તેથી તેના જેવી અસર **રવીની** છે, વળી રવી મંગળની રાશી મેષમાં ઉંચનો થાય છે, તેથી મંગળનાં દરદ રવીની જડી બુટ્ટીથી સાજાં થાય, એજ પ્રમાણે **શુક્રને** લગતી જડીબુટ્ટી કે દવા, **ગુરૂને** લગતાં દરદો સાજાં કરે છે, કારણ કે ગુરૂને લગતી રાશીમાં શુક્ર પોતે ઉંચનો થાય છે. વળી **ગુરૂને** લગતી દવા તથા જડીબુટ્ટી **ચંદ્રને** લગતાં દરદો સાજાં કરે છે, યાને ચંદ્રની રાશીમાં ગુરૂ પોતે ઉંચનો થાય છે, એ પ્રમાણે ખાસ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે, કે દરેક દુઃખ દરદ, અને વ્યાધી, જે કાંઇ ગ્રહથી ઉત્પન્ન થયાં હોય તે ગ્રહની રાશીમાં જે ગ્રહ ઉંચનો થતો હોય તેને લગતી દવા કે ઉપચારથી દરદ સાજાં થાય છે, કારણ કે ગ્રહ જ્યારે બળવાન અને દુઃખ કરતો હોય છે, ત્યારે તેની વિરૂદ્ધ જવા કરતાં તેમાં મળી જવું, અને તેના જેવીજ પણ રૂડી અસર કરવામાં ઘણો ફાયદો છે, એને (Sympathetical cure) કહે છે. એજ પ્રમાણે ગ્રહના દરદની અસરથી ઉલટી અસર કરનારા ગ્રહની દવા મારફતે દરદ સાજાં કરવાની રીતને (Cures by antipathy) કહે છે, જેમ કે **શનીને** લગતાં દરદો શરદી કરનારાં છે, માટે તે દરદો ગરમીની દવાથી યાને **રવીની** દવાથી સાજાં થાય છે, કારણ કે મેષ રાશીમાં રવી ઉંચનો થાય છે, ત્યારે શની મેષમાં તદન નીચનો ગણાય છે. એજ પ્રમાણે **શુક્રનાં** દરદો, **મંગળને** લગતી દવાઓથી સાજાં થાય છે, કારણ કે શુક્રની રાશીમાં મંગળ નીચનો થાય છે, એવી રીતે સંપુર્ણ પાપદૃષ્ટિ કરનારા ગ્રહો એક બીજાથી ઉલટી અસર કરીને દરદ કે વ્યાધી સાજાં કરે છે, જેમ કે પુષ્કળ ટંડકમાં ગરમી આમેજ કરવાથી શરદી નરમ પડી જઇ શરીરનું સમતોલપણું જળવાય છે, ને વ્યાધી નાબુદ થાય છે, એ પ્રમાણે **ગુરૂનાં** દરદો, **બુધને** લગતી દવાઓથી સાજાં થાય છે. એ બાબત એક વિદ્વાન **જયોતિષ તર્બીબ** કહી ગયો છે:—કે પહેલે **કયા ગ્રહથી દરદ થયું** તે તપાસવું બીજું **દરદથી શરીરનો કયો ભાગ દરદી થયો,** અને તે વ્યાધી **માંસમાં, હાડકાંમાં, કે લોહીમાં** છે તે તપાસવું. ત્રીજું **કયો ગ્રહ** તે વ્યાધીવાળા **શરીરના ભાગનો માલેક** છે, એ પ્રમાણે ત્રણે બાબત તપાસવી, પછી જે ગ્રહ દરદ કરતો હોય અથવા દુઃખ આપતો હોય,

તેનાંથી વિરૂદ્ધ શક્તિ ધરાવનારા ગ્રહની દવાથી સાજું કરવું, જેમ કે **ગુરૂનાં દરદો બુધની** દવાથી અને **બુધનાં દરદો** ગુરૂની દવાથી. **રવી** તથા **ચંદ્રનાં** દરદો શનીની દવાથી, અને **શનીનાં** દરદો રવી ચંદ્રની દવાથી, **મંગળનાં** દરદો શુક્રની દવાથી, ને **શુક્રનાં** દરદો મંગળની દવાથી સાજાં કરવાં, વળી એમ પણ કહ્યું છે કે, દરેક ગ્રહ પોતાનું દુ:ખ પોતાનીજ અસરથી સાજું કરે છે, જેમ કે રવી તથા ચંદ્ર **આંખને** સાજી કરે છે, શની **તહિલને** સાજી કરે છે, ગુરૂ **કલેજાને, મંગળ પિત્તને** તથા શુક્ર પોતાનાં જે દરદો હોય તેને પોતાનીજ દવા અને ઝાડપાલાથી સારાં કરે છે.

એ પ્રમાણે ગ્રહોનાં **દરદો દુ:ખો** તથા ગ્રહોથી આવી પડતા દરેક **અંદેશાઓનું** નિવારણ ઉપર દર્શાવ્યા પ્રમાણે કરવાથી જરૂર ફાયદો થાય એ સંભવિત છે.

(પારસીઓ માટે.)

ગૃહી વ્યાધી અને જરથોસ્તી ધર્મ.

આ બાબત અંગ્રેજી જ્યોતીષ વિદ્યાથી તદન નિરાળી છે, પણ અમારા મિત્ર (**મી. બ. શો. બનાજી**) ની ખાસ ફરમાસથી, થોડુંક વિવેચન એ બાબતમાં અત્રે જરથોસ્તી વાંચકને ઉપયોગી થઇ પડશે.

માજદીયશની જરથોસ્તી પાક ધર્મના પુરાતનપણા માટે ગમે તેટલો મતભેદ હોય, તો પણ હું **મારી આસ્થા** પ્રમાણે કહું છું કે " દુનિયાની પેદાશ થવાની આગમજથી "અહુનવર" ની ઉત્પત્તિ હતી, અને દુનિયાની આખેરસુધી તેની હસ્તી રહેશે " એ બાબતના સત્યને બીજા ધર્મવાળાઓ (કે જેઓના ધર્મ તરફ પણ આપણે માનની નજરથી જોઇશું) ગમે તેવી ગોઠવણો અને ગણત્રીથી ખોટી ઠેરવવા માગે, તો તે કંઇ બનવાનું નથીજ. પાક માજદીયશની જરથોસ્તી ધર્મની શ્રેષ્ઠાઇ માટે પણ બીજું મતજ નથી. કેટલાક ભાઇઓ, કેટલાંક મંડળો, અને કેટલાક અભ્યાસીઓ તથા કહેવાતા ધર્મના ઉસ્તાદો, એ **પાક મહજબને** માટે પોતપોતામાં ખ્યાલી મતફેરથી, તથા " ફાઇલોલૉજી " અને બીજી કેટલીક ગણત્રીઓ

મારફતે એક બીજાની ઉપર નુક્તેચીની કરી, ઘણીક વખત બીજા ધર્મવાળાઓની નજરમાં હલકા પાડવા જેવી નાદાનીયત કરે છે, જે ખરેજ દલગીરી ઉપજવા જોગ છે. કમનસીબી એજ છે કે ધર્મનાં કીમતી પુસ્તકોનો નાશ થયો, અને ફક્ત કંઇક છુટા કટકા બુકલા આપણે ધરાવીએ છીએ.

વખશુરે વખશુરાન, પાક હજરત પેગમ્બર સાહેબ જરથુસ્ત્ર (અનુશેરવાન) એ જે ભલી દીન માજદીયશનીને ખુલાસાવાર જાહેર કરી, તેની સ્થાપનાનો પાયો એવો મજબુત બાંધ્યો છે, કે કુલ્લેજેહાનના થઇ ગયલા અને તેઓ પછી થવાના, તેમજ હવે પછી થનારા કોઇપણ પયગમ્બર, માહાત્મા, કે ગુરૂ કદીપણ રજભારબી તેને ડગમગાવી શકનાર નથીજ. એ પાયાનું **પહેલું રજકણ "હુમત"** છે, કે જે રજકણની બુલંદી એટલી બધી છે, કે તે બાબે આ પુસ્તકના કદનાં બીજાં ઘણાંક વોલ્યુમો પ્રગટ કરી શકાય. "**હુમત**" યાને **નેક વિચાર**, એવો તે આપણામાં હાલ કોણ છે કે જે આ **રજકણનો** ભેદ **સંપુર્ણતાથી** સમજાવી શકે? એવી તે કેઇ દુનિયામાં ચીજ છે, કે જેના બાતેનમાં **વિચાર** સમાયલો નથી જે માનવીઓ આપણા પાક મહજબના પાયા માંહેલા **આ એકજ પહેલા રજકણ** માટે જરાક પણ સંદેહ કે શક લઇ જાયછે, તેઓ ખુદ પોતે પોતાને ભુલી જાય છે, કે તેઓના પોતાના પેદા થવામાં પણ એજ **રજકણ** મોટો ભાગ ભજવે છે. જે નીચલા દાખલાથી સચોટ લેખા **વૃદ્ધિ કરનારો વિચાર** તે માનવીની પેદાશના પાયાનું **રજકણ** છે, જેમ કે વિચાર નરનારીમાં ઉત્પન્ન થાય નહીં, તો તેઓ એક બીજાથી જોડાય નહી, જોડાણ પછીનો વિચાર સમાગમનું, સમાગમ વખતે વિચારથી લોહીનું મણીમાં બદલાવું, તે મણીનું, માતાના ગર્ભમાં, માતાના વિચારથી પોષણ થવું, અને જન્મ થવા પછીથી પણ માતા પિતાના વિચારથી ઉદરભાવમાં વધવું, અને ઉંમરે પુગતાં પોતે વિચાર કરતાં શિખવું, અને પછી તેજ વિચાર મારફતે પોતાની ઉત્પત્તિ રૂઢી પ્રમાણેજ, પોતાના ફરજંદની ઉત્પત્તિ માટે **વિચારનેજ** વાપરવો, અને એ પ્રમાણે ખુદ માનવીની પેદાશમાં **આ વિચારનું રજકણ** આવો મોટો ભાગ ભજવે છે, તો દુનિયાની

બીજી ચિજોમાં અને દુનિયાના ભેદોમાં તે કેટલો મોટો ભાગ ભજવતો હશે, તેનું મેજાન કરવાની કોઈમાં તાકાત નથી. **આવા મહાન ધર્મના આ એક રજકણનો ભેદ જ્યારે કોઇ પામી શકતું નથી, તો તે વખશુરે વખશુરાને પાક દાદારથી મેળવેલી માથ્રવાણીના કલામોના જથ્થાનો ભેદ તે શું મેળવી શકનાર** છે, માટે આપણા આ પાક મહજબ અને શ્રેષ્ઠમાં શ્રેષ્ઠ ધર્મને મગજના કાંટાથી વાદવિવાદ કરી ચુંથી નાંખવાને બદલે, **વગર શકે પોતાના અંતઃકરણમાં તેની જગા કરી** ફક્ત **અણુઓના કાયદા** (Law of Atomes) અને આપણા ધર્મનાં મુખ્ય કલામ ' **હુમત** ' ને ચાવીરૂપ સાથે લઈ, જેબી કાંઇ ભેદ જાણવા ચાહશો, તે આપણી **માથ્રવાણીમાંથી** મળી શકે તેમ છે, કારણ કે એ બે ચીજ હરેક બાબત ચીજ, વિગેરેમાં આમેજ છે. જેમ કેઃ—જેવી રીતે **સૂક્ષ્મમાં સૂક્ષ્મ પરમાણુ** જગત અને તેના બંધારણમાં **અણુદીઠ પરમાત્માનું સ્વરૂપ** છે (The infinite fine force,) તેમ માનવીના શારિરીક જગતમાં તેના જેવાજ સ્વરૂપમાં **વિચાર** કાર્ય કરે છે, તેથી વિચાર જે સૂક્ષ્મમાં સૂક્ષ્મ ધુરજણી કરે છે, તેવીજ ધુરજણી અને ફોર્સથી પરમાણું એક બીજામાં રૂપ લે છે, **હરેક ચીજની તપાસની અંતમાં તમો** (fine force) **યાને કુદરતના અંશ આગળ આવીને અટકશો, તેમ માનવીની આસપાસ તમો સર્વે ચીજમાં પણ એજ અંશને વિચાર રૂપમાં જોશો.**

હું મારી મૂળ મતલબથી ઘણો વેગળો નિકળી આવ્યો છું, પણ મારા ધર્મની શ્રેષ્ઠાઇના સત્યની ધુનમાં મારા વિચારોએ મને દોરવી લીધો છે, પણ એટલું તો ખરૂંજ છે કે " **માજદીયશની જરથોસ્તી ધર્મ સર્વેથી પુરાણો, સર્વેથી શ્રેષ્ઠ, સર્વથી પહેલો તેમ** સર્વથી છેલ્લો છે અને રહેશે. " ભલે કોઇના ધ્યાનમાં આ વાત નહીં ઉતરે પણ **એ મારી આસ્થા** છે. એ પર વાદવિવાદ કરવાની મારી શક્તિ નથી, કારણ કે અવસ્થાના અભ્યાસીઓના તથા બીજાં મંડળોના જુદા જુદા મતો છે, તેમાં વળી એકનો મિનીંગ બીજો નાકબુલ કરે, અને તેથી મતફેરી વધે, વળી "ફાયલોલૉજી" ના ઓઠા હેઠળ પહેલો કહેશે હું ખરો, ને બીજો કહેશે હું ખરો, એવી રીતે

એ ઝગડાનો કોઇ કાંઇ પણ નિકાલ વરસો થયાં લાગ્યોજ નથી. એવીજ કાંઇક મતભેદ બાબતો માટે દુર રહેવાને "**અખો ભગત** કહી ગયો છે કે:—

" ખટ દરશનનાં જુજવાં મનાં
માંહો માંહે બાધા ખતા
એકનું થાપ્યું બીજો હણે
અન્યથી આપને અધીકો ગણે
" અખા " એજ અંધારો કુવો
ઝગડા ભાગી કોઇ ન મુવો. "

મારા વિચારના વમળમાં હું મૂળ મતલબથી ઘણો વેગળો આવી ગયો છું. હવે પારસી હમદીન બીરાદરો તો જાણેજ છે, કે આપણા **ધર્મની માથ્રવાણી** અને બંદગી ઘણીજ પ્રબળ છે. (**વાંચો "બંદગીનું બળ**) અને મારા મિત્રની ખાએશ એજ હતી કે, ગ્રહથી પીડિત થતા માનવીએ બંદગીનાં કલામો પઢી પોતાનું દુઃખ બનતાં સુધી કમ કરી શકે, તેવી કાંઇક સમજણ આપવી. હવે આ પુસ્તક અંગ્રેજી રૂઢી અને ગણત્રી પ્રમાણેનું જ્યોતીષ શીખવે છે, અને તેમાં શરીર અને તેના રોગો માટે કારણો સહિત ખુલાસો કરવામાં આવ્યો છે, અને દરદો તથા તેની દવાઓ પણ અત્રે આપતે, પણ તે માટે અત્રે પુરતી જગાની જોગવાઇ નથી, પણ **બંદગી** બાબત આપણે કાંઇક નીચે પ્રમાણે ખુલાસો કરી શકીશું. બંદગી પોતાના તન મન અને કોઇનાં ભલાને માટે, જો તેની ખરી ખુબી સાથે કરવામાં આવે તો તે કદી પણ ફોકટ જતી નથી. ગ્રહદુઃખ નિવારણ માટે હાલના વખતમાં નીચે પ્રમાણે બંદગીઓ કરવામાં આવે છે:—

ગ્રહ	**બંદગી**

રવી—ખુરશેદ તથા મેહેરની નીઆએશ
ચંદ્ર—મોહર મઝદ તથા માહાબોખતાર નીઆએશ.
મંગળ—બેહરામ યઝદ (બેહરામ યસ્ત)
બુધ—તીર યજદ (ખોરદાદ તથા તીરયસ્ત)
ગુરૂ—દાદાર હોરમજદ (હોરમજદ યસ્ત)

ગ્રહ. બંદગી.

શુક્ર—અમરદાદ અમેશાસપંદ (મોટી હપતન યસ્ત તથા તીર યસ્ત)

શની—અસપનદારમદ અમશાસ્પંદ (આવાં તથા હપતન યસ્ત મોટી)

રાહુ—હપતોરંગ (મોટી હપતન યસ્ત તથા બેરામ યસ્ત)

જ્યારે અમુક ગ્રહની પાપદૃષ્ટિથી માનવી પીડાતો હોય ત્યારે, તે ગ્રહને લગતા યઝદ અમેશાસપંદના રોજને દિવસે, દરૂન, બાજ, અફરગાંન, યઝશને કરાવવાં, તથા રોજ પોતે જાતે તેની બંદગી પઢતાં રહેવું. હાલમાં કેટલાંક ફર્યાદ કરે છે, કે બંદગીની અસર હાલનાં આપણાં ભણતરથી થતી નથી, તે હું માની શકતો નથી, કબુલ કરી શકાય કે હાલના જમાનાની આપણી પાસે મોજુદ રહેલી બંદગી, તેની અસલ એબારતના છુટા છુટા કટકા છે, જે ગોઠવીને પાછળથી ખોરદેહ અવસ્થા તરીકે આપણામાં જાએજ છે, જેથી પાક હઝરત પેગમ્બર સાહેબનાં જોડેલા અસલ મંત્રો અને વિચારોની એબારતના જેવાંજ વાઇબ્રેશન, આ પાછળથી મળેલા કટકા બુકલાના જોડાણથી સંપુર્ણરીતે અસર કરી શકતા ન હોય, તો પણ ઘણેક અંશે તેઓ ધારેલી ઇચ્છા પૂર્ણ કરી શકે તેમાં સંદેહ નથી, આ ઉપલી ક્રીયાઓ અને ભણતર ઉપરાંત પરેજગારી, અને પારસી યોગના તરીકા પ્રમાણે તો ઘણી શ્રેષ્ઠ **એકાગ્રતા પવિત્રાઈ** અને **પાકજીંદગીની** જરૂર છે અસલ જમાનામાં **"કયુમરસે" "અહુનવરની" માથ્રવાણી સાથે પોતાના પવિત્ર મનનાં, મોનાજાતથી શનીશ્ચર સેતારાની સ્તુતિ કરી હતી, એજ પ્રમાણે સીયામકે ગુરૂની, હુશંગે મંગળની, તેહમુરસે ખુરશેદની, જમશેદ પાદશાહે શુક્રની, ફરેદુને બુધની, મીનોચેહેરે ચંદ્રની સ્તુતી કરી હતી,** તેમજ ત્યાર પછી બીજા પરેજગારી કરી ગયલા પીર પયગમ્બરોએ પણ **"અહુનવરની"** બંદગી કરી હતી. હઝરત પયગમ્બર સાહેબ સપેટમાન જરથોસ્તે પણ અહુનવરની બંદગી ઉપરાંત, **દાદાર હોરમજદથી** મેળવેલી માથ્રવાણી અને મુખ્યત્વે **ગાથાની** બંદગીથી, દુનિયાની કુલ્લે પેદાશ અને બાબતોની સ્તુતિ કરી હતી. હવે એ સ્તુતિને

વખશુરે વખશુરાન પયગમ્બર હઝરત સપેતમાન જરથોસ્ત સાહેબના વખતની આગમજ, જે પાદશાહ વગેરેએ એવી સ્તુતિ કરી હતી, તેને **ઇનવોકેશન** (Invocation) કહેવામાં આવે છે, પણ હઝરત પયગમ્બર સાહેબના વખત પછીથી છેક પાછલા જમાનામાં **આબેદો** ચોક્કસ રીતે એવી આરાધના કરતા હતા, જે નીચલી બાબતોને મળતી ક્રીયા હતી એવી માન્યતા છે.

" કોઇક **એકાંત ઉંચી** તથા નજદીકમાં **પાણી વહેતી** એવી **જગા** પસંદ કરવામાં આવે છે, તે જગાના સાત ચોરસ **કશ** ખેંચીને પાક કરવા પછીથી, તે માંહેલા વચલા કશની જગામાં ફરીને બીજા સાત કશ ખેંચે છે, અને પછી તે માંહેલા મધ્ય બિંદુમાં પોતે બેસી પોતાની આસપાસ ત્રીજા સાત કશ ખેંચી, તેમાં બેસી રાત અને દીન પાંચો ગેહ **ગાથાનું** ભણતર ભણવા ઉપરાંત, અમુક કાર્યમાટે અમુક **ફરેસતાની આરાધના** કરવામાં આવે છે, અને એમ ૪૦ દીન તુલીક **તન, મન,** અને **અંતઃકરણની** પવિત્રાઇથી જે આરાધના કરવામાં આવે છે તેને સાલેકીની શરૂઆત કહે છે. આવી રીતે તપ જપ કરતાં હરેક લાયક અને અનુકુળ મુરાદ જરૂરજ હાંસલ થવા ઉપરાંત, **તન, મન** અને **કરીણીની** પવિત્રાઇ ઘણીજ વધે છે. એ ક્રિયાને લગતી બીજી ઘણી સમજો તથા બાબતો છે, જે અત્રે ખુલાસાવાર સમજાવવાને ઠીક ધારતો નથી, કારણ આ પુસ્તકની બાબત આ બાબતથી નિરાળી છે. બીજી કેટલીક અસલ જમાનાની અહો તથા ફરેશતાઓને આરાધવાની ક્રિયાઓની રૂઢી અને અલાતો છે, જે પ્રમાણે બંદગી કરવાથી હરેક દુઃખ દફે થવા ઉપરાંત પાકજંગી મલે છે એ નિશ્ચિત સમજવું. એ ઉપરાંત નિચે પ્રમાણે પણ ચોક્કસ દરદોની આરાધના કરવાનું ફરમાન છે, જેમ કેઃ—

" **માથુ** દુખે તો **બેરામ યઝદને** આરાધે, **નાક** માટે **મોહર** યઝદને, **આંખ** માટે **ખુરશેદ** યઝદને, **મોહડાને** દરદ હોય તો **આવાં યઝદને, ગરદનને** માટે **રામ** યઝદને, **પગને બહમન અમશાસ**પંદને, **હૃદયને** માટે **ગોસ્પાદ** યઝદને, પગનાં **ઘુંટણ** માટે **અશપનદારમંદ** અમશાસંપદને, **આંગળી** તથા **હાથને** માટે **હોમ** યજદને, **કમર** માટે **તીર** યજદને, **વીર્ય** માટે **આતશબહેરામ**

યજદને, **પીસાબ** માટે **આવાં** યજદને, **વાયુના રોગ** માટે ગુવાદ યજદને; **સ્ત્રીને દુધ** આવવા માટે **આવાં** યજદને, ફરજંદના **જન્મ વખતે અડચણ** થતી હોય તો **બહેરામ** યજદને અને તે ઉપરાંત હરેક મોટામાં મોટા દુઃખ દરદ માટે **દાદાર હોરમજદની** આરાધના, **બાજ, દરૂન આફરગાન, યજશને,** વિગેરે કરવાથી અથવા તો પવિત્ર જગામાં બેસી, એટીન અને આસ્થા સાથની **બંદગી** કરવાથી દુઃખ દફે થાય છે.

નોંધ:—" આ પ્રકરણમાં આપેલી સર્વે બાબત ફકત પારસી જરથોસ્તી માજદીયશની **ધર્મ**પર એતેકાદ રાખનારાઓ માટે છે. બીજા **ધર્મો**માં પણ આપણને એવી ઘણીક ચીજો મલે છે, અને તે માંહેલી સત્ય ચીજ તરફ આપણે માનની નજરથી જોઇશું. આ પ્રકરણમાં જે કાંઇ વિચારો દર્શાવ્યા છે, **તે મારી આસ્થા છે.** જે હું માનું છું, તેજ હું લખું છું, અને મારા જેવા વિચાર ગ્રહણ કરી, તે માની લેવાને હું કોઇને કહેતો નથી. જેવા જેના વિચાર તેવી તેની આસ્થા, અને જેવી જેની આસ્થા તેવું તેના ધર્મનું એતકાદ ધારૂં છું.

ગ્રહ અને ઝવેરાતની અસરો.

આ ઉપલું મથાળું વાંચી, વળી આપણા પેલા મહાન વિદ્વાનો " **છટ નોન્સસ ને હંમબગ** " વિગેરે કહેવાને ખરૂ કરશે, પણ જે **સત્ય** છે, તેને તે કોણ ખોટું પાડી શકનાર છે. જેમ હરેક ચીજને એકમેક સાથે તત્વ અને પરમાણુંઓ મારફતે સંબંધ છે, તેમ હીરા મોતી વિગેરે સર્વે ઝવેરાતો ધાતુઓ વિગેરેને પણ સંબંધ છે, જે માટે કેમીસ્ટ્રી, એસ્ટ્રોનોમી, અને તારાઓની વિદ્યા તેની સાહદતો પુરી પાડે છે, અત્રે એને લગતી બીજી બધી બાબતો જો દર્શાવીએ તો એક મોટું પુસ્તક થાય, જેથી અત્રે થોડીક ઉપયોગી બાબતોજ સમજાવીશું

પહેલું તો દેશી તેમજ અંગ્રેજી પ્રમાણે ગ્રહો માટે જુદાં જુદાં ઝવેરાતો નેમેલાં છે **બીજું** એ ઝવેરાતોની પિછાણ, અને **ત્રીજું** તો ઝવેરાતનાં અણુંઓ અને તત્વ, તેની શારિરીક અને બીજી શકિત તથા અસરો વિગેરે છે.

દેશી રીતપ્રમાણે જ્યોતીષમાં **નબળા ગ્રહો** હોય તેની શાંતિ માટે જે **નંગ** પહેરવામાં આવે છે, તે નીચે પ્રમાણે છે, જેમ કેઃ-

રવી માટે **માણેક, ચંદ્ર** માટે **મોતી, મંગળ** માટે **પરવાળું, બુધ** માટે **પાનું, ગુરૂ** માટે **પોખરાજ, શુક્ર** માટે **હીરો, શની** માટે **લીલમ, રાહુ** માટે **ગોમેધર** અને **કેતુ** માટે **લસણિયો.** હવે આ સાધારણ છે, અને એઓની અસર કેટલાક પ્રમાણમાં જ્યારે જુદી જુદી રાશીનાં હોય ત્યારે એકમેકથી ઉલટી હોય છે, જેથી દેશી ગ્રહ નંગ ઇચ્છીત ફળ આપી શકતું નથી. અંગ્રેજી ગ્રહ નંગ ખુદ નંગની ઉત્પત્તિના બંધારણ તત્ત્વ સાથ ખુદ રાશીઓનાં તત્ત્વને મળતાં તત્ત્વોનાં હોય છે, જેથી તેઓ સ્વાભાવિક વધુ અસર કરી શકે તેમ છે. હવે અંગ્રેજી રૂઢી પ્રમાણે દરેક રાશીની અસર પ્રમાણેનાં ઝવેરાત નેમેલાં છે, જે ચિત્રવિચિત્ર રંગ રૂપનાં હોય છે, તથા મુખ્ય ભાગે તેનાં ગુજરાતી નામો જણાયલાં નથી, એટલા માટે પહેલે તેઓને અંગ્રેજીમાં લખી તેનો ખુલાસો બની શકે તેટલો આપ્યો છે. વધુ ખુલાસો લખવાને જગા નથી. હવે અંગ્રેજી જ્યોતીષ પ્રમાણે નીચે મુજબ ગ્રહોપર **નંગો** પહેરવામાં આવે છે, જેમ કેઃ—

મેષ માટે **એમેથીસ્ટ** (Amethyst) તથા **હીરો વરખ મૉસ ઍગેત** (Moss agate) **એમેરલ્ડ** (Emerald), **મિથુન** માટે **બેરીલ** (Beryl) અને **એકવામેરીન** (Aquamarine) **કર્ક** માટે **એમેરલ્ડ** (Emerald), અને **બલેક ઓનીક્ષ** (Black onyx), **સીંહ રાશી** માટે **માણેક** Ruby અને **હીરો** (Diamond), **કન્યા** રાશી માટે **પીંક જાસ્પર** (Pink jasper) અને **હયાશીંનથ** (Hyacinth.) **તુલા** રાશી માટે હીરો (Diamond), અને **ઓપાળ** Opal), **વૃશ્ચિક** રાશી માટે **તોપાઝ** (Topaz), અને **મેલાચીત** (Malachite) **ધનરાશી** માટે **કારબનક** (Carbuncle) અને **ટરકોઇઝ** (Turquoise), **મકર** રાશી માટે **વાહીટ ઓનીક્ષ** (White onyx) અને **મુનસ્ટોન** (Moonstone), **કુંભ** રાશી માટે **સફાયર** (Sapphire) અને **ઓપાળ** (Opal) અને **મીન** રાશી માટે **ક્રીસોલાઇટ** (Crysolite) અને **મુનસ્ટોન** (Moonstone.)

હવે એ ઉપલી બારે રાશીના બાર જુદા જુદા **મહીનાઓ** છે, અને જેનો જે માસમાં જન્મ થયો હોય, તે માસને લગતી રાશી પ્રમાણે એ **નંગો** અને **ઝવેરાત** પહેરે તો તેની ઘણી લાભકારક અસર થાય છે, તે ઉપરાંત **ખાસીયતના ગુણ** કાબુમાં રાખવાને ચંદ્રને લગતાં નંગો, જો શારિરીક દુઃખ માટે હોય તો જન્મ લગ્ને જે રાશી હોય, તે રાશીને લગતાં નંગ પહેરવાં, વળી નંગ બનતાં-સુધી તે રાશીને લગતીજ ધાતુમાં જડાવવાં, અને એવી રીતે જડાવવાં કે તે નંગનો ભાગ, ખુદ શરીરની ચામડીને વારંવાર લાગ્યા કરે કે, જેથી શરીર ઉપર તેની પુષ્કળ અસર થાય છે.

હવે એ અસર થવાનું સત્ય **અણુંઓના કાયદા** (Law of Atoms) મારફતે જોતાં, જમીનમાં કોયલો, રેતી કે ખનીજ પદાર્થો વચ્ચે સર્વે જાતનાં કિંમતી ઝવેરાતોની ઉત્પત્તિ છે, અને ખુદ ઝવેરાતો પોતે જુદાં જુદાં તત્ત્વથી બનેલાં છે, જેમ કે:— **પોખરાજ** (Topaz) એક ફીક્કા પીળા રંગનો હીરો છે, ઘણું કરીને બ્રાઝીલ અને ઇજીપ્તમાં એની ઉંચી જાતની પેદાશ છે, અને એક નિર્મળ સાફ આબરૂદાર નંગનો રંગ **શેરીનાં** જેવો હોય છે. કહે છે કે જો ખરા પોખરાજને ચોક્કસ રીતે ગરમી આપવામાં આવે છે તો તેનો રંગ ગુલાબી થાય છે, અને તેથી પણ વધુ ગરમી આપતાં તદન સફેદ નિર્મળ કાચ જેવો થાય છે. એનાં બંધારણનાં (Composition) તત્ત્વો નીચે પ્રમાણે છે:—

Aluminium	30·2
Silicon	15·5
Oxygen	36·8
Fluorine	17·5
	100
Specific Gravity	3·5
Hardness	8.0

એ પ્રમાણે **પોખરાજ**, ધાતુ, ગેસ, ખાર, વિગેરે જમીનના ભિતરમાં કુદરતી રસાયણોથી અને કુદરતની અણુદીક ગતિ (Fine

force) મારફતે બન્યું છે. હવે જેમ એક દવાનું મિક્ષ્ચર દરદી માટે જુદી જુદી દવાઓ અને ખારોનાં મીક્ષ્ચર કરી બનાવવામાં આવે છે, અને જેવી રીતે તે દવા દરદીને અસર કરે છે, તેજ પ્રમાણે પોખરાજની પણ અસર થવીજ જોઇએ, કારણ કે તેનાં તત્ત્વોમાં સમાએલી રસાયણીઓ, દવાના મિક્ષ્ચરમાં સમાયલી રસાયણીઓ જેવીજ છે. જોકે દવાના દેખાવ આકાર વાસ અને બીજી બાબત, પોખરાજના દેખાવ વિગેરેથી તદન જુદી છે, લેકીન એ બન્નેમાં પોતપોતાનાં વધુ ઓછાં તત્ત્વોની ખાસીયત પ્રમાણે, તે ચીજોનો ગમે તેવા આકાર કે રૂપમાં, તે તત્ત્વો પોતપોતાની શક્તિને લગતી અસર વાઇબ્રેશન યાને ધ્રુજારી મારફતે જરૂર કરશેજ. એજ પ્રમાણે જુદાં જુદાં ઝવેરાતોનું તત્ત્વ બંધારણ જુદી જુદી જાતનાં તત્ત્વો તથા વધતા ઓછા પ્રમાણમાં હોય છે, તે સર્વે અત્રે લખવાને જગ્યા નથી, પણ થોડાં ઝવેરાતોનાં નામ, જાત, ગુણ, વિગેરે નીચે પ્રમાણે છેઃ—

મોતી (Pearl) એ કારબોનેટ ઑફ લાઇમનું બનેલું છે. ઘણું કરી દરેક રંગનાં મોતી મળી શકે છે. અસલ જમાનાથી કહેતી છે કે ખાસ કરીને મોતી સ્ત્રી જાતને પુષ્કળ ખેંચાણ કરનારી છે, અને ખાસ કરીને જેઓનો જન્મ મે મહીનામાં થયો હોય, અને તેઓ મોતી પહેરે તો નાજુક પંડનીઓનું ખેંચાણ તેની તરફ વધુ થાય એ ચોક્કસ છે.

એમેથીસ્ટ (Amethyst) આ નંગ ઉમદા જાંબુડા રંગ ઉપર હોય છે, સૌથી પહેલાં તે મેક્ષીકોમાં શોધી કાઢવામાં આવ્યું હતું, અને હાલમાં એની ઘણીજ માગણી છે, કારણ કે ક્વચિતજ એ મળે છે. એ નંગ હજારો ને હજારો વર્ષ આગમજ જણાયલું છે, અને એની પુષ્કળ ભેદી તવારીખો છે. સાઇબીરીયામાંથી પણ એ નંગો મળે છે. એને **ધર્મ ગુરૂનું નંગ** યાને (Bishop's stone) કહે છે. એની ખાસીયત એવી છે કે એ પહેરનારના મગજને ઘણું શાન્ત રાખે છે, તથા છાકટાપણાનો અટકાવ કરે છે.

પોખરાજ (Topaz) એ માટે આગળ લખ્યું છે. એ નંગ પહેરવાની અસર એવી છે કે, એ પહેરનારને કુછંદ અને અભિમાનથી

દુર રાખે છે, તથા ગુસ્સાને કાબુમાં રાખે છે, તથા દરેક ચીજની ઉન્નતી કરે છે.

પેરીડોટ (Peridot) આ નંગ પાનાંના રંગનું આવે છે અને તે ઇજીપશીયન લોકોને ઘણુંજ વ્હાલું હોય છે. એ નંગ એરીઝોના તથા મેક્ષીકોમાં ઘેરા લીલા ઓલીવ રંગનું મળે છે. એ નંગ માનવીમાં પુષ્કળ હિંમતની અસર કરે છે, તથા સ્ત્રીઓને પતીવ્રતા રાખવા માટે તથા નમ્રતા વધારવા માટે જાણીતું થયલું છે.

ગારનેટ (Garnet) એ નંગ (Lime and oxide of Iron) નું બનેલું છે. લાલ અને પીળા રંગનાં નંગ પેગુ (એસીયા) માં મળે છે. અને સીલોન તેમજ બ્રાઝીલમાં પણ તેની ઉત્પત્તિ છે. એ પહેરવાની અસર માટે ઘણીક તવારીખો છે જે સર્વે અત્રે લખી જણાવવાને જગ્યા નથી, પણ ખાસ કરી જેઓનો જન્મ જાનેવારી માસમાં થયો હોય તેઓને વધુ સારી અસર કરે છે, એની અસરમાં મનનું મક્કમપણું જાળવી રાખનારી તથા વફાદારીની અસર છે.

ટોરમેલીન (Tourmaline) એ ઘણી જાતના રંગોનું આવે છે. કાળું, બ્રાઉન, લાલ વિગેરેને રૂબીલાઇટ (Rubillite) કહે છે. લીલાંને (Brazilian emerald), બ્લુને (Indicolite) કહે છે. માઉન્ટ મીકા, સાઇબીરીઆ, સીલોન, બરમા વિગેરે ઠેકાણેથી મળે છે. (Physics) ના અભ્યાસીઓને, તથા નેત્રવૈદોને એ ઘણોજ અજાયબી પમાડનારો માલમ પડયો છે, કારણ કે એના કમ્પોઝીશનમાં અગિયાર જાતના ખાર આવે છે. અને તેથી એની અસર વિજળી જેવી હોય છે.

એકવામેરીન (Aquamarine) એ એક (Beryl) ની જાત છે અને ઘણાજ ખુલ્લા લીલા રંગનું હોય છે, લગભગ દરીયાનાં પાણીના જેવો રંગ હોય છે, સાઇબીરીઆ અને બ્રાઝીલમાં સારી જાત મળી શકે છે, એને **નીલમણી** કહે છે.

ઓપાલ (Opal) આ લસણીઆ જેવો રંગ બદલતો કિંમતી પથ્થર છે, અને તેમાં વરસાદની કમાનની માફક રંગો દેખાય છે, એને

અસલ જમાનામાં શુભ નસીબની નિશાની યાને ગુડ લક તરીકે પ્રખ્યાત હતી. મરહુમ માતુશ્રી મહારાણી વીકટોરીઆ ગુડ લક તરીકે ઓપાલના નંગનાં ઘુઘરા શોખીન હતાં.

તર્કવાઇઝ (Turquise) **ફીરોઝો** તદન આસમાની બ્લુ રંગનો હોય છે, અને ખોરાશાન તથા બાકીના મુલકમાંથી ઉત્તમ નંગો મળી આવે છે. કહેતી છે કે એ પહેરનારને હરેક કામમાં ફતેહ મળે છે, અને ખાસ કરીને ડીસેમ્બર મહીનામાં જેનો જન્મ હોય તેઓને ઘણો લાભ કરે છે, પણ જ્યારે પહેરનારપર કાંઇક આફત આવી પડવાની હોય છે ત્યારે એ નંગનો બ્લુ રંગ ફીક્કો પડી જઇ અગમ-ચેતી આપે છે. એ પહેરનારને ઇજ્જત આબરૂ ઘણી મળે છે, એવું અસલ જમાનાથી મનાતું આવ્યું છે.

લીલું પાનું (Emerald) ઘેરો મખમલી લીલો રંગ અને કાંઇપણ છાંટ કે દોરા વગરનું નંગ ઘણુંજ ઉત્તમ અને કિમતી ગણાય છે, સૌથી સરસ નંગ કોલમબીયા અને રીવર મનરોમાંથી મળે છે, અસલ જમાનાથી કહેતી છે, અને પ્યાર મોહબતમાં એ નંગને લગતી બાબતો એટલી બધી તવારીખમાં છે કે, એ નંગ માટે કહેવામાં આવે છે, કે એ નંગ અખુટ પ્યાર અને મોહબત બક્ષનારૂં છે, અને હરેક પાપ અને નીચપણાની સામે થનારૂં અને નેક રાહપર ચલાવનારૂં છે, અને મે માસમાં જન્મેલા માનવી માટે ખાસ શુભ અસર કરનારૂં છે.

સેફાયર (Sapphire) એ નંગ સીઆમ બરમા, કાશ્મીર, સીલોન, ઓસ્ટ્રેલીઆ વિગેરે મુલકોની નદીનાં તળીયાંમાંથી અથવા તો પડપડવાળી જમીનમાંથી મળે છે. સીયામીસ સૌથી ઉત્તમ ગણાય છે. સીગાલીસ ફીકાં હોય છે, કેશમીરી લાઇટ બ્લુ હોય છે યાને તેનામાં હરેક ચઢ ઉતર રંગનાં મળે છે. અસલ જમાનાના લોકોના કહેવા પ્રમાણે **નિર્દોષતા** એ નંગની મુખ્ય અસર છે, અને ખાસ કરીને એપ્રીલ મહીનામાં જેનો જન્મ થયો હોય તેને લાભકારી છે, વળી એ પહેરવાથી એ માંહેલી રસાયણી અને વૈદીક અસર શરીરપર ઘણી સારી થાય છે.

નંગ	મીનીંગ	ફુલ	મહીનો
પેરીડોટ	હીમ્મત	વાયોલેટ	માર્ચ
સેફાયર	નિર્દોષતા	માસ્ક્યુરાઇટ	એપ્રીલ

નંગ	મીનીંગ	ફુલ	મહીનો
એમેરલ્ડ	પ્યારમાં ફત્તેહ	હાવથોર્ન	મે
એગેટ	લાંબી જીંદગી, તંદુરસ્તી	ગુલાબ	જુન
રૂબી	દુઃખ નિવારણ	વોટર લિલી	જુલાઇ
સારડોનીક્ષ	પતીવ્રતાપણું	પોપી	ઓગષ્ટ
ક્રીસોલાઇટ	મુર્ખાઇનો નાશ	કનવોલવુલ્સ	સપ્ટેમ્બર
ઓપાલ	આશા	બ્લેકબેરી	અક્ટોબર
ટોપાઝ	વફાદારી	ક્રીશનથીમંમ	નવેમ્બર
ટરકવોઇઝ	ફત્તેહ	હોલી	ડીસેમ્બર
ગારનેટ	દ્રઢતા	સ્નોડ્રોપ	જાનેવારી
એમેથીસ્ટ	મનની શાંતિ	પ્રીમરોઝ	ફેબ્રુઆરી

આ ઉપર લખવા પ્રમાણે ઘણી જાતનાં નંગો છે, તથા એક જાતનાં નંગમાંથી તેના જુદા જુદા રંગોને લીધે તેનાં કેટલીક વખતે ઘણાં જુદાં જુદાં નામો તવારીખમાં જણાયલાં છે, છતાં એટલું તો સત્ય છે કે નંગો ચોક્કસ જાતના પદાર્થોના રજકણ તથા અંશથી બનેલાં છે, અંને પંચભુતી તત્ત્વ જેમ માનવીમાં અને આખી જગતમાં છે, તેમ નંગો અને ઝવેરાતમાં પણ છે, અને તત્ત્વ તથા અણુંઓના કાયદા પ્રમાણે તેઓ એક બીજાનો સંબંધ ધરાવે છે, એટલે તેઓનાં બંધારણ તત્ત્વનાં વાઇબ્રેશન બીજાં તત્વોપર અને ખાસ કરીને માનવીના શારિરીક, સંસારીક અને આત્મિક બંધારણપર અસર કરનારાં છે. જેઓ એ બાબત સ્વિકારવાને વમાસણમાં પડતા હોય, તેઓએ દરેક ઝવેરાતોનાં બંધારણ (Composition) તથા ઉત્પત્તિનાં તત્વોના અંશોને લગતું જ્ઞાન મેળવી તે જ્ઞાન મારફતે બીજી દુનિયાની હરેક ચીજનાં તત્વોના અંશ સાથે મુકાબલો કર્યે અંતમાં ખાત્રી થશે કે દુનિયાની બલકે જગતની હરેકે હરેક ચીજને સીધી યા આડકત્રી રીતે એક બીજા સાથ ધાડો સંબંધ છે, તથા એક બીજાપર અસર કરી શકે છે.

નોંધઃ—આ પુસ્તકનો **ચોથો ભાગ** કે જે માનવીનાં દુઃખ દરદો અને વ્યાધીઓને લગતી બાબતનો છે, તે અત્રે ખતમ કર્યો છે. તથા

આ પુસ્તક કે જે ફક્ત બસો પાનાનું બનાવવા ધાર્યું હતું, તે લગભગ ૫૦૦ ઉપર પાનાનો દળદાર ગ્રંથ થઇ ગયો છે, જેથી બીજી ઘણીક બાબતો તૈયાર હોવા છતાં, અત્રે આપવાને બની શકતું નથી.

હવે આ પુસ્તકનો **આખરનો ખુલાસો** તથા આગલા ભાગોને લગતા **થોડા દાખલા** અને જ્યોતિષ શાસ્ત્રને લગતા વપરાયલા અંગ્રેજી બોલોની સમજણ આપી આ ચાર ભાગનું પુસ્તક પૂર્ણ કરીશું.

ચોથો ભાગ સમાપ્ત.

છેલ્લું પ્રકરણ.

ચુંટી કાહેલાં ઍફૉરીઝમ્સ (Aphorisms) ગ્રહોના સામટા જથ્થાનું તથા યોગોનું ફળાદેશ.

૧. કર્ક કે વૃશ્ચિક રાશીમાં જન્મ થયો હોય, અને ૧૦, ૧૧, ૧૨, ૧, ૨, ૩, એ ભુવનમાં પાપગ્રહ હોય અને ૪–૫–૬–૭–૮ ને ૯ મા ભુવને શુભગ્રહ હોય તો બચ્ચું જન્મતાં મરે.

૨. જો ૧૨–૨–૬ અને ૮ માં પાપગ્રહ હોય અને તેની સાથે શુભગ્રહનું કંજંગશન નહીં હોય તો મરે.

૩. એક અને સાતમા ભુવને ચંદ્ર હોય અને શુભ ગ્રહની દૃષ્ટિ નહીં હોય તો મરે.

૪. નબળો ચંદ્ર ૧૨મે, પાપગ્રહ ૧–૮ ભુવને હોય, અને શુભ ગ્રહ કેન્દ્રમાં જો નહીં હોય, અથવા ચંદ્ર ૭–૧૨–૮ કે ૧ લા ભુવને શુભગ્રહની દૃષ્ટિમાં નહીં હોય તો મરે.

૫. જો ચંદ્ર ૬ કે ૮માં પાપગ્રહની દૃષ્ટિમાં હોય ને શુભગ્રહની દૃષ્ટિ નહીં હોય અથવા તો ચંદ્ર કોઇપણ પાપ કે શુભગ્રહની દૃષ્ટિમાં નહીં હોય તો એક મહીનો જન્મતાં નહીં થાય તેટલાં મરે.

૬. જો ઉપર પ્રમાણેનો ચંદ્ર કોઇની પણ દૃષ્ટિમાં નહીં હોય તો ૮ મા વર્ષે મરે, અને જો શુભ તેમજ પાપગ્રહની બેઉની દૃષ્ટિમાં હોય તો ચોથે વર્ષે મરે.

૭. જન્મ લગ્ને ચંદ્ર અને ૮–૪–૭–૧૦ માં પાપગ્રહ હોય તો બચ્ચું જલદી મરે.

૮. જો ચંદ્ર ૪–૭–૮માં બે પાપગ્રહ સાથે હોય અથવા આજુ-બાજુનાં ભુવનમાં પાપગ્રહ હોય તો બચ્ચું જન્મતાંજ મરે.

૯. સાતમે પાપગ્રહ અને જન્મ લગ્ને ચંદ્ર હોય તો બચ્ચું મરે.

૧૦. જો શની મંગળ અને રાહુ આઠમા ભુવને હોય તો બચ્ચું અને તેની મા બેઉ મરે.

૧૧. જો રવી ને રાહુ લગ્ને હોય અને શની કે બુધ અને સાથે મંગળ આઠમા ભુવને હોય તો બચ્ચું તથા માતા બેઉનું મોત હથિયારથી થાય.

૧૨. બારમે શની, નવમે રવી, લગ્ને ચંદ્ર અને આઠમે મંગળ શુભગ્રહની દૃષ્ટિમાં જો એ સર્વે નહીં આવેલા હોય તો બચ્ચું નાનપણમાંજ મરી જાય, પણ જો ગુરૂ એવે વખતે પાંચમા ભુવનેથી શુભદૃષ્ટિ કરે તો બચી જાય.

૧૩. જો ૫–૭–૮–૯–૧૨–૧ માં નબળો ચંદ્ર પાપગ્રહો સાથે હોય અને શુભગ્રહની દૃષ્ટિ નહીં હોય તો બચ્ચું નાનપણમાંજ મરે.

૧૪. જો મંગળ ને શની સાતમે શુભ દૃષ્ટિ વગરના હોય, અથવા તો મંગળ પહેલા ભુવને અને શની છઠ્ઠા ભુવને અથવા આઠમા ભુવને હોય તો બચ્ચું તુરત મરે.

૧૫. જો કર્ક, વૃશ્ચિક, કે મિન રાશીના અંશની છેલ્લી ૧૨ મિનિટે અથવા તો સિંહ ધન કે મેષ રાશીની છેલ્લા અંશની છેલ્લી ૧૨ મિનિટ હોય તે વખતે જો બચ્ચું જન્મે તો જરૂર મરે.

૧૬. જો સ્થાને ચંદ્ર ત્રીજે હોય ને ત્રીજાનો માલેક પાપગ્રહ હોય ને તે પાપદૃષ્ટિ કરતો હોય તો બાળક ત્રણ વર્ષનું થઇને મરે.

૧૭. જો રવી અને મંગળ, ચંદ્ર થકી સાતમે હોય અને જન્મ લગ્ને પાપગ્રહ પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો દશ દીવસમાં બાળક મરે.

૧૮. નબળો ચંદ્ર જન્મે, અને બીજા પાપગ્રહો ૩–૬–૧૨ માં હોય તો બાળક જલદી મરે.

૧૯. રાહુ જ્યારે મેષ કે વૃશ્ચિક રાશીમાં હોય ત્યારે મારતો નથી, પણ જો નબળો ચંદ્ર રાહુ સાથે જન્મ લગ્ને હોય તો અને પાપદૃષ્ટિ ગ્રહોની તે પર પડે તો જલદી મરે.

૨૦ જો રવી શનીને મંગળ જન્મે પહેલા ભુવને શુક્ર સાતમે, અને ચંદ્ર નબળો હોય ને પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો સાતમે વર્ષે બાળક મરે.

૨૧. જો રવી ચંદ્ર ને મંગળ પાંચમા ભુવને સાથે હોય અને બીજો કોઇ શુભગ્રહ શુભદષ્ટિ નાંખતો ન હોય તો બાળક ૯ વર્ષ જીવે, પણ જો લગ્નનો માલેક પણ ત્યાં સર્વે પાપગ્રહ ભેગો બેઠો હોય અને તેને કોઇબી શુભદષ્ટિ નહી હોય તો ચાર માસમાં બાળક મરે.

૨૨. જો કુંભ, વૃશ્ચિક, કે સિંહ રાશીમાં જન્મ હોય ને જન્મ લગ્ન રાહુ ગ્રહ હોય અને તેને ગુરૂની મજબુત શુભદષ્ટિ નહી હોય તો બાળક ૧૭ વર્ષનો થઇને મરે.

૨૩. જન્મનો માલેક ૩—૬—કે ૧૨ માં હોય, ૮ મે પાપગ્રહ હોય અથવા છઠે પાપગ્રહ હોય અને તેને શુભદષ્ટિ નહી હોય તો. ૧૬ મે વર્ષે બાળક મરે.

૨૪. જો લગ્નનો માલેક ૮ મા અને ૮ માનો માલેક લગ્ને હોય, અને બીજાનો માલેક ૬ કે ૧૨ મા ભુવને હોય તો બાળક ૧૮ વર્ષનું થાય ત્યારે મરે.

૨૫. હવે આ ઉપલા મોતના જોગોનો અટકાવ નીચલી બાબતો હોય તો થાય છે જેમકે:—

૨૬. લગ્ને બળવાન ગુરૂ હોય તો બચી જાય.

૨૭. ગુરૂ, શુક્ર ને બુધ લગ્નથી કેન્દ્રમાં હોય તો જીંદગી બક્ષે.

૨૮. પુનમનો ચંદ્ર (Full moon) જો બે શુભગ્રહની વચ્ચે હોય અને તે ઉપર શુક્રની શુભદષ્ટિ હોય તો જીંદગી બક્ષે.

૨૯. પુનમનો ચંદ્ર જન્મ કાલે ૬ કે ૮ મા ભુવને હોય અને રાતનો જન્મ હોય તો બચાવ થાય.

૩૦ પુનમનો ચંદ્ર. લગ્ન અને ગુરૂ સાથે કેન્દ્રમાં શુભદષ્ટિ કરે તો જીવને ઉગારે.

૩૧. પાપગ્રહો કેન્દ્રમાં અને લગ્નનો માલેક બળહીન હોય તો જીંદગી ટુંકી જાણવી.

૩૨. રવી ને ચંદ્ર કેન્દ્ર સ્થાને હોય અને સાથે ૮ માનો માલેક હોય તથા પાપગ્રહો ૮ મે હોય અને લગ્ને કોઇ ગ્રહ નહી હોય તો ઉમ્મર ૩૨ વર્ષની જાણવી.

૩૩. જો મેષ કે વૃશ્ચિક રાશી લગ્ને ચંદ્ર સાથે હોય અને તેને પાપગ્રહની દૃષ્ટિ પડતી હોય અથવા શુભગ્રહની પાપદૃષ્ટિ પડતી હોય ને એ ગ્રહો કેન્દ્રમાં નહી હોય તો ૩૩ વર્ષની જીંદગી જાણવી.

૩૪. જો લગ્નનો માલેક ૬ કે ૮ મા ભુવને હોય અને સાથે પાપગ્રહ હોય અને શુભગ્રહની દૃષ્ટિ નહી હોય તો ૪૫ વર્ષની જીંદગી જાણવી.

૩૫. મેષનો ચંદ્ર અને લગ્નનો માલેક બળાવાન હોય, અને શુભગ્રહની દૃષ્ટિમાં હોય તો ફત્તેહમંદીભરેલી જીંદગી લગભગ ૪૭ વર્ષ સુધી કાઢે.

૩૬. ચંદ્ર ૮ કે ૧૨ માં, શની લગ્ને અને બીજા ગ્રહો ૧૧ માં હોય તો ૫૨ વર્ષની ઉંમર જાણવી.

૪૭. ધનરાશી લગ્ને ગુરૂ સાથે હોય, મંગળ અને રાહુ આઠમે બેઠા હોય તો ઉંમર ૫૭ વર્ષની જાણવી.

૩૮. આઠમાનો માલેક સાતમે અને ચંદ્ર પાપગ્રહો સાથે હોય તો ઉંમર ૫૮ વર્ષ સુધીની જાણવી.

૩૯. કુંભનું લગ્ન, ૮ મે ગુરૂ અને પાપગ્રહો કવોડ્રન્ટમાં હોય તો ધર્મી, પહરેજગાર, અને ભણેલી જીંદગી ૬૦ વર્ષની જાણવી.

૪૦. શની લગ્ને ચંદ્ર ૪ થે, મંગળ સાતમે, રવી તથા બુધ ૧૦ મા ભુવને, શુક્ર અને ગુરૂ નીચના હોય તો જીંદગી ૬૦ વર્ષની જાણવી.

૪૧. મંગળ પાંચમે, શની નિર્બળ અને રવી સાતમે હોય તો ૭૦ વર્ષની જીંદગી જાણવી.

૪૨. જો વરખ કે કર્કનો જન્મ અને સાથે ગુરૂ હોય, અને બીજા ત્રણ ગ્રહ ઉંચના હોય તો ૧૦૦ વર્ષની જીંદગી જાણવી.

૪૩. જો બળહીન ચંદ્ર પાંચમે ભુવને હોય પાપગ્રહ બાર કે સાતમા અથવા લગ્ને એમ એ ત્રણ ભુવનોમાં પડેલા હોય, તો તે માણસ સ્ત્રી તથા ફરજંદ વગરનો રહે.

૪૪. ચંદ્ર ૧૦ માં શુક્ર સાતમાં અને પાપગ્રહો ચોથે હોય તો આખા કુટુંબનો નાશ થાય.

૪૫. શની લગ્ને હોય અને મંગળ ૫ ૭ કે ૯ માં હોય તો તે માણસ ગાંડો થાય.

૪૬. ચંદ્ર શની સાથે હોય અને બારમા ભુવને હોય તો જરા ભેજાનો ખસેલો રહે.

૪૭. વરખ, મેષ કે વૃશ્ચિકનું લગ્ન હોય અને પાપગ્રહની દૃષ્ટિમાં આવેલું હોય તો તે માણસને વાંકાતીક અને બેડોળ દાંત હોય છે.

૪૮. શુક્ર ૬ ઠ્ઠા ભુવને અને મંગળ લગ્ને હોય તો નાકનું દરદ થાય અથવા તો નકટો થાય.

૪૯. જો સ્ત્રીની કુંડળીમાં શુક્ર, રવી ને ચંદ્ર ત્રણે સાતમા ભુવને હોય તો, સંમતિ વ્યભીચાર યોગ જાણવો.

૫૦. જો સ્ત્રીના જન્મે, લગ્ન શની કે મંગળની રાશીનું હોય અને તેમાં ચંદ્ર અને શુક્ર હોય ને તેને જો પાપગ્રહ દૃષ્ટિ નાંખતા હોય તો તે પણ મહા વ્યભિચારણી નિવડે.

૫૧. જો સ્ત્રીને સાતમે ભુવને નીચનો ગ્રહ હોય ને તેને શુભ-ગ્રહની દૃષ્ટિ હોય તો તે સ્ત્રીનો ધણી તેની સાથે રાહટવાટ રાખે નહી, વખતે તજી જાય, જો પાપગ્રહની દષ્ટિ હોય અથવા પાપગ્રહ સાતમે હોય તો રંડાય, અને શુભ અને પાપ એમ બન્ને ગ્રહ હોય તો એકથી વધુ વખત લગ્ન કરે.

૫૨. જો સ્ત્રીને સાતમે રવી હોય તો ધણીથી તજાય, જો મંગળ હોય ને પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો પરણતાંજ રંડાય, જો શની હોય તો લગ્ન થાય નહી.

૫૩. જો સ્ત્રીને જન્મે શુક્ર ને ચંદ્ર લગ્ને હોય તો તે સ્ત્રી વર-ભાવવાળી અને મોજમજાહમાં લીન હોય, જો બુધ અને ચંદ્ર હોય તો સુખી, ભણેલી, ડહાપણવાળી, માયાળુ, તથા બચ્ચાના સુખવાળી જાણવી.

૫૪. જો સ્ત્રીને જન્મ લગ્ને ગુરૂ, શુક્ર, બુધ ને પુર્ણીમાનો. ચંદ્ર હોય તો ઘણીજ ભાગ્યશાળી તવંગર, પતીવ્રતા અને સર્વે બાબતના પુષ્કળ સુખવાળી હોય.

૫૫. જો સ્ત્રીને જન્મ લગ્ને રવી, શની ને મંગળ એ ત્રણે હોય તો વ્યભિચારણી, કજીયાખોર અને દુઃખી જાણવી.

૫૬. જો શની, ચંદ્ર, મંગળ ને શુક્ર, સ્ત્રીને લગ્ને હોય અને જો પાપગ્રહ તેનો સંબંધ કરતા હોય અને પાંચમા ભુવને પાપદૃષ્ટિ હોય તો સ્ત્રી વાંઝણી જાણવી.

૫૭. જો મેષ, વૃશ્ચિક, મકર અને કુંભ રાશીનું લગ્ન હોય અને ચંદ્ર અને શુક્ર બેઉ સાથે હોય અને પાપગ્રહની દૃષ્ટિમાં બેઉ આવ્યા હોય તો તે સ્ત્રીને ફરજંદ નહી થાય વાંઝણી રહે.

૫૮. જો મંગળ સાતમે સ્ત્રીને હોય અને શનીની તેનીપર પાપ-દૃષ્ટિ હોય તો ગર્ભ તુટી પડે.

૫૯. જો શની સાતમે સ્ત્રીને હોય ને મંગળ દૃષ્ટિ કરતો હોય તો સીકલી ફરજંદ જન્મે.

૬૦. જો રવી ને રાહુ સાતમે હોય તો ફરજંદો મુવેલાં જન્મે.

૬૧. જો શુભગ્રહ કેન્દ્ર સ્થાને કે લગ્ને સ્ત્રીની કુંડળીએ હોય, અને કન્યા, તુલા, કે ૧૫ અંશની ધન રાશી કે કુંભ રાશી સાતમા ભુવને હોય, તો તે સ્ત્રીને પૈસાદાર, ભલો અને વફાદાર ધણી મળે.

૬૨. જો ઉંચનો ગુરૂ ૩, ૪, ૫, ૭, ૮, ૯ કે ૧૦મા ભુવને ચંદ્ર સાથે પડયો હોય ને બન્ને એક બીજાને શુભદૃષ્ટિ કરતા હોય તો રાણીપદ મેળવે.

૬૩. જો અગિયારમા ભુવને ચંદ્ર, સાતમા ભુવને બુધ અને શુક્ર અને તેઓને ગુરૂની શુભદષ્ટિ હોય તો મહારાણીપદ મેળવે.

૬૪. જો જન્મ કુંડળીએ કોઇને પણ ચારે કેન્દ્રમાં સર્વે ગ્રહ હોય તો ધીમે ધીમે તે માણસ મોટાઇ અને આબરૂ મેળવે અને નામના કાઢે.

૬૫. જો ૯–૧૦–૧૧ મા ભુવને ગ્રહો પડેલા હોય તો તે માનવી ગરીબ સ્થીતીમાં જન્મવા છતાં મોટાઇ મેળવે.

૬૬. જે શખ્સની જન્મ કુંડળીએ શની બળવાન હોય, અથવા લગ્ને હોય તો તે માણસ અદેખો, દુઃખી ને દરિદ્રી હોય ને જો મંગળ કે બુધ, શની સાથે સ્કવેર કે ઓપોઝીશનમાં હોય તો તે માણસ ઝનુની ગાંડો બને.

૬૭. એજ પ્રમાણે જો ગુરૂ કુંડળીનો રાજા હોય ને મંગળ શની સ્કવેર ઓપોઝીશનમાં હોય અથવા તો લગ્ને હોય તો તે માણસ ઉછાં-છળો, ઝનુની, ભેજાંફ્રાટેલ અને પોતાનો કક્કો ખરો કરનારો હોય.

૬૮. જેનું લગ્ન મેષ સીંહ કે ધન હોય અને રવી લગ્ને બેઠો હોય તો મહાભારત મોટાં કામો કરે, અને મોટી મોટી બાબતો હાથ ધરે અને જો ગુરૂ ૧૨૦ અંશે દષ્ટિ કરતો હોય તો ઘણી નામના મેળવે.

૬૯. રવી અને ચંદ્ર, જો કેન્દ્ર સ્થાનેથી મંગળની દષ્ટિમાં આવે અથવા ઓપોઝીશન કે સ્કવેરમાં આવે, ખાસ કરીને મંગળ જો ૧૦ કે ૪ માં હોય તો ખુન થાય, અને શની હોય તો બંધીખાનેથી, ઝેરથી અથવા ભુખમરાથી મરણ નિપજે.

૭૦. પાપદષ્ટિ વગર જો લગ્ને કે ૧૦ મા ભુવને ગુરૂ ઉંચનો હોય તો રાજવંશી જેવું સુખ ભોગવે.

૭૧. જો રવી ચંદ્ર કે શુભગ્રહની શુભદષ્ટિમાં જન્મ લગ્ન મેષ, વૃશ્ચિક કે મકર રાશીનું આવે તો તે માણસ હરેક ચીજમાં જીત મેળવે.

૭૨. મંગળ જો કંજંગશન, સ્કવેર કે ઓપોઝીશનમાં ચંદ્ર સાથે આવે, અથવા શની જો એજ પ્રમાણે રવી સાથે આવે, અને એવી દૃષ્ટિ જો કેન્દ્ર સ્થાનથી પડતી હોય તો મોત થાય.

૭૩. જો બુધ ને મંગળ સ્કવેર કે ઓપોઝીશનમાં આવે તો તે માણસ ગમે તેવું છતાં કદી સમજે નહી, અને તેની સમજશક્તિ ને વિચારશક્તિ તદનજ વિચિત્ર પ્રકારની હોય છે, કદીઓ તે સંતોષ પામતો નથી અને તકરાર અને નવી નવી અને અજાયબ દલીલો ઉભી કરે છે.

૭૪. મીનનો બુધ જો કેન્દ્ર સ્થાને મંગળ કે રવીની પાપદૃષ્ટિમાં આવે, અને ચંદ્ર પણ જો શનીથી પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો તે માણસ તદન ઇડીયટ હોય.

૭૫. રવી અથવા ચંદ્ર જો પાણી કે પવનની રાશીમાં પાપદૃષ્ટિમાં આવ્યા હોય તો જન્મનો ગાઉટ લાગુ પડે, સાજો થાય નહી.

૭૬. પવનની રાશીનો શની લગ્ને ચંદ્ર અને બુધની શુભદૃષ્ટિમાં હોય તો મહા વિદ્વાન નર થાય, ઘણી ભાષા જાણનારો હોય.

૭૭. એજ પ્રમાણે શુક્ર અને બુધ કંજંગશનમાં પવન રાશીએ હોય અને ગુરૂની શુભદૃષ્ટિ હોય તો પ્રોફેસર અને ઘણો મહાન વિદ્વાન બને.

૭૮. દશમાનો માલેક બારમે, અને બારમાનો માલેક પહેલે ભુવને હોય તો જરૂર દરેક બાબતમાં નડતર અને ઘણું કરીને બંધીખાને પડે.

૭૯. રવી અને મંગળ બીજા ભુવને હોય તો માલ ઘરબાર વિગેરે અપાવે છે, પણ કોઇબી રીતે પાછો તેનો થોડા વખતમાં નાશ કરે છે.

૮૦ ચાલુ સારાં ડાઇરેકશન, જે શખ્સને જન્મકાળથી હોય, તેને કમનસીબ સમજવો, કારણ કે તે ડાઇરેકશનનો તેની જીંદગીના અંત સુધી નીભતાં નથી અને છેલ્લી અવસ્થા બહુ માઠી જવાનો સંભવ રહે છે.

૮૧. મુખ્ય મોટો ગ્રહ જ્યારે આખું સરકલ ફરીને પોતાની જન્મ વખતની જગ્યામાં વર્ષફળે આવે છે. ત્યારે તે વર્ષ રીષ્ઠકારી જાણવું, અને ખાસ કરી જો તે વખતે ખરાબ ડાઇરેકશન હોય તો મોત જાણવું.

૮૨. કેટલાંક માણસો પોતાની કુંડળીના ગ્રહ નબળા હોવા છતાં ઘણી મોટાઈ, માન, પૈસાનો વૈભવ ભોગવે છે, તેનું કારણ એ છે કે તેઓ પોતાની ખાસીયત અને તબેહ, પોતાને આશરો આપનારા અને મદદ કરનારાઓના જેવીજ બનાવે છે, તેથી ફત્તેહ મેળવે છે, અને તેવી રીતે પોતાના બુરા વખતમાં તેના મદદ કરનારનાં સારાં ડાઇરેકશનથી પોતાને નિભાવી લે છે.

૮૩. સૌથી સરસ અને ભાગ્યશાળી લહેણું તેઓને હોય છે, કે જેઓના જન્મે, એકની કુંડળીમાં પહેલો શુભગ્રહ બીજાની કુંડળીના રવી કે ચંદ્રવાળા ભુવનને લાગુ થતો હોય, અને પહેલાની કુંડળીમાં બીજાની કુંડળીનો રવી ચંદ્ર કોઈ શુભગ્રહને લાગુ થતો હોય તો તે બેઉ જણ વચ્ચે પુષ્કળ લહેણું રહે.

૮૪. બે શખ્સ વચ્ચે કડક મતફેર ત્યારે હોય કે જ્યારે એકનો પાપગ્રહ બીજાના રવી ચંદ્રની જગ્યાપર અને બીજાનો રવી ચંદ્ર પહેલાના કોઇ પાપગ્રહ ઉપર હોય તો અણબનાવ રહે.

૮૬. એક શખ્સની કુંડળીનો શની જે રાશીનો હોય તે રાશીનું બીજા શખ્સનું લગ્ન હોય ને તેમાં શની હોય તો તેઓ વચ્ચે પુષ્કળ ધીક્કાર ઉત્પન્ન થાય અને તેમાં, જેને લગ્ને શની હોય તેને હેરાનગતી પુગે.

૮૬. રવી ચંદ્રને બુધ જો કર્ક કે મકર રાશીમાં કંજંગશનમાં હોય તો તે માણસ પુષ્કળ હુંશીયાર, વિદ્વાન અને ચાલાક હોય.

૮૭. બુધ જો શનીના કોઇબી ભુવનમાં હોય તો તે માણસ ઘણો સમજદાર અને અક્કલવાળો હોય, અને જો તે શની સાથે શુભદ્રષ્ટિમાં હોય અથવા રીસેપશનમાં હોય, તો પોતાની અક્કલ હુંશીયારીથી મોટી નામના મેળવનારો થાય.

૮૮. ચંદ્ર જ્યારે સીંહ રાશીમાં હોય ત્યારે નવાં કપડાં પહેરવાં અથવા તો ઘરમાં લાવવાં નહી, તેમાં જો ચંદ્ર વખતે પાપદૃષ્ટિમાં હોય તો જરૂરજ નુકસાન કરતા છે.

૮૯. સીક પડતી વખતે ચંદ્ર જો જન્મ કુંડળીના કોઈ પાપગ્રહની રાશીનો હોય, અથવા તો એવી કોઈ રાશીની સાથે સ્કવેર કે ઓપોઝીશનમાં હોય તો, તે દરદ ઘણું જોર પકડે અને જો તે પાપગ્રહ પોતેબી પાપદૃષ્ટિ ફેંકતો હોય તો મોટો ભય જાણવો.

૯૦. એજ પ્રમાણે જો સીક પડતી વખતે ચંદ્ર જન્મ કુંડળીના કોઇ શુભગ્રહની રાશીનો હોય તો દરદી જલદી સાજો થાય.

૯૧. શની અને ગુરૂની કંજંગશન વખતે જે ગ્રહ બળવાન હોય, તે ગ્રહની ખાસીયત પ્રમાણે ફળાદેષ જણાવવું યાને જે ગ્રહ દશમા ભુવનની નજદીક જતો હોય તેના ગુણદોષ પ્રમાણે ફળ જણાવવું, એ પ્રમાણે બીજાં કંજંગશનો માટે પણ જાણવું.

૯૨. દરેક જમીન કે દરીયાની મુસાફરીએ નીકળતી વખતે ચંદ્રને જરૂરજ તપાસવો. જો એ વહાણ ઉપડતી વખતે મીન રાશીમાં શની લગ્ને આવે અને તેને ચંદ્રની શુભદૃષ્ટિ નહી હોય તો વહાણ દરીયામાં ઘસડાયા કરે અને માર્ગ ભૂલે.

૯૩. મેષ રાશીમાં મંગળ હોય ત્યારે મોત કરવા માટે બહુ બળવાન રહે છે, પણ જન્મ દીવસનો હોવો જોઇએ.

૯૪. રાતનો જન્મ હોય અને શની મકર રાશીનો હોય તો, તે મોત કરવામાં ઘણો બળવાન હોય છે.

૯૫. જન્મ લગ્ને ચંદ્ર અને તેના ઓપોઝીશનમાં મંગળ બુધ હોય તો તદન દીવાનો બનાવે.

૯૬. શુક્ર અને શની જન્મે જો પુરા સ્કવેરમાં હોય તો તે માણસ વ્યભિચારી જરૂર નીવડે.

૯૭. પેરીજરીન (Perigrine) ગ્રહ, યાને જન્મના જે ગ્રહને કંઇ પણ ડર્મ ફેસ, કે ભુવનથી પદવી નહી હોય તે ગ્રહ મહા પાપી અને દુઃખ દેનારો જાણવો.

૯૮. શની, ચંદ્ર અને મંગળ ચોથા ભુવને જો કંજંગક્ષનમાં હોય તો બંધીખાને પડે. જો મંગળ આઠમા ભુવને બેઠેલા શની સાથે સ્કવેર કે ઓપોઝીશનમાં થાય તો હમેશનું–મરે ત્યાં સુધીનું–કેદખાનું ભોગવે.

૯૯. બુધ ખાખી રાશીમાં (Earthly sign) જો શની સાથે કંજંગશનમાં હોય તો દીવાના કુતરાના કરડવાથી અથવા તો ઝેરી જાનવરના કરડવાથી મોત થાય.

૧૦૦. હોરારી વિદ્યામાં ચંદ્રની સૌથી નબળી હાલત જ્યારે રવી સાથે કંજંગશનમાં હોય ત્યારે જાણવી, તેમજ પાપગ્રહોની પાપદૃષ્ટિ તે વખતે પુષ્કળ અસર કરનીજ જોઇએ, પણ સૌથી મોટી પાપદૃષ્ટિ તો ચંદ્ર જ્યારે જલીત થાય ત્યારે જાણવી,

૧૦૧. જો શની કે મંગળ મરદને જન્મે ચોથે કે સાતમે, બેમાંથી એકબી પડયો હોય તો તે ધણી મરવા અગાઉ સ્ત્રી મરે, તેમજ જો ચંદ્ર પોતાના કરતાં બળવાન કોઇ એકજ ગ્રહ સાથે કંજંગશનમાં હોય તો ધણી પહેલે મરે. એ પ્રમાણે રંડાવાના જોગ જોવા.

૧૦૨. ચંદ્ર ડાઇરેકશનથી શુભગ્રહ સાથે શુભદૃષ્ટિમાં આવે તો તે વર્ષ સારૂં જાય. ચંદ્રનું ડાઇરેકશન, મુસાફરી તેનું શુભ અશુભ ફળ, લગ્ન, સ્ત્રી મિત્ર, પોતાની પ્રીયા અને સગા સ્નેહીને લગતું છે,

૧૦૩. નસીબ (The part of fortune) નું ડાઇરેકશન પૈસા સંબંધી સ્થીતી જોવા માટે છે.

૧૦૪. શનીનું ડાઇરેકશન, ફાળો હિસ્સો, ઘરબાર, ફીકર ચિંતા, અદેખાઇ, બેવિશ્વાસ, જાગીરી વિગેરે બાબતો ઉપર છે.

૧૦૫. ગુરૂનું ડાઇરેકશન આબરૂ ઇજત, માન મરતબો, દોલત, ખર્ચાં, અને ધર્મ સંબંધી બાબતો માટે છે.

૧૦૬. મંગળનું ડાઇરેકશન, કજીઓ કેસ, દુશ્મનાઇ, જીત, ફત્તેહ તથા ભાઇબંધની એસ્ટેટ વિગેરે માટે છે.

૧૦૭. શુક્રનું ડાઇરેકશન લગ્ન, પ્યાર, મોજ મજાહ અને સ્ત્રીને લગતી સર્વે બાબતો માટે છે.

૧૦૮. બુધનું ડાઇરેકશન જ્ઞાન, મશ્કરી, સમજણ, અક્કલ, વેપાર વણજ, મુસાફરી, તથા વિદ્યા હુન્નરની ખનખોડ માટે છે.

૧૦૯. જન્મ લગ્નનાં અંશનું ડાઇરેકશન, જીંદગી દુઃખ દરદ અને રીતભાત માટે છે.

૧૧૦ દશમા ભુવનનાં અંશનું ડાઇરેકશન હરેક કામકાજને લગતો ઉભરો અને દરેક પોતામાં થતો સુધારો જોવાને માટે છે.

૧૧૧. લગ્ન માટે રાશ જોવા સારૂ "**તોલોમી**" કહી ગયો છે કે ખાસ રવી ચંદ્ર જોવા. જો સ્ત્રીનો જન્મ ચંદ્ર ધણીના જન્મ રવી સાથે ૬૦° કે ૧૨૦° અંશની શુભદષ્ટિમાં હોય તો જોડું સુખી નીવડે. જો સ્કવેર કે ઓપોઝીશનમાં હોય તો, અણબનાવ થઇ છુટાં પડે, અને જો મંગળ કે શની બેઉની કુંડળીએ પાપદષ્ટિ કરતાં હોય તો ઘણું બુરૂં સમજવું. જો શુક્ર એવે વખતે મંગળ શની સાથે હોય તો છુટા પડવાનું કારણ જનાકારી હોય. જો ગુરૂને શુક્ર બેઉની કુંડળીમાં રવી ચંદ્રની વચ્ચે પડયા હોય તો જોડું ઘણુંજ સુખી નિવડે.

૧૧૨. મરદની કુંડળીમાં ચંદ્ર વિવાહ સાજવારીની બાબતમાં જરૂર તપાસવો, જો ચંદ્ર પહેલા કે ત્રીજા કવોરટરનો હોય તો તે મરદ ઘણું કરીને ત્રીસ વર્ષની ઉંમરની અંદર પરણે, અને જો પરણતી વખતે મોટી ઉંમર હોય તો સ્ત્રી ધણી જુવાન અને કોમળ વયની મળે.

૧૧૩. જો ચંદ્ર તુલા કે વરખ રાશીનો હોય તો મરદ એકજ વખત પરણે. પણ જો ડબલ રાશી જેવી કે ધન કે મીન હોય તો એકથી વધુવાર લગ્ન કરે.

૧૧૪. ચંદ્ર પરણવાની બાબતમાં જો શનીને પહેલો એપલાઈ થતો હોય તો બૈરી ગમગીન ને ઉદાસી મળે, ખટપટ થયા કરે, પણ મહેનતુ ને વફાદાર હોય છે. ગુરૂને જો ચંદ્ર પહેલો મળતો હોય તો સ્ત્રી વફાદાર, સૌભાગ્યવાન, કરકસરવાળી હોય, જો મંગળને હોય

તો હીંમતવાળી, અને હુલ્લડ હોય, જો શુક્રને મળતો હોય તો ખુશ મીજાજ, ખુબસુરત, અને મિલનસાર સ્ત્રી મળે, જો બુધને મળતો હોય તો હુંશિયાર, કેળવાયલી, અને સમજદાર સ્ત્રી મળે.

૧૧૫. સ્ત્રીની કુંડળીમાં જો શુક્ર, ગુરૂ કે બુધ સાથે સંબંધમાં આવે તો સ્ત્રી પતીવ્રતા અને સંતોષી હોય. પણ જો શુક્ર સાથે એકલો મંગળ હોય તો ઘણી હવસી થવાનો સંભવ રહે છે, અને જો મંગળ શુક્ર સ્કવેરમાં હોય તો જનાકારીનો સંભવ ખરો.

૧૧૬. કુદરતના નિયમ પ્રમાણે જોતાં "તાલેમી" કહી ગયો છે કે રવી ને શની બાપ માટે, શુક્ર અને ચંદ્ર માતા માટે વિચાર ચુગાડવા માટે જાણવું.

૧૧૭ **શનીને** લગતાં ઝાડો હેમલોક (Hemlock), હેલીબોર (Hellebor), બરડોક (Burdock), સેજ (Sage), પાઇન (Pine), અને બોક્ષટ્રી (Boxtree), છે. શનીનાં જાનવરો હાથી, વરૂ, રીંછ, કુત્રો સુસવાત, વિંછી, સાંપ, ઉંદર, ચેન, અને દરેક જાતનાં પેટે ચાલતાં જાનવરો, પક્ષીઓમાં કાગડો, કકુ, રેવન (Raven), ઘુવડ અને વાગળું, કાનચીમેરીયું છે. માછલીમાં ઇલ (Eel), કાચબો, કરચલાં કાળુ અને દરેક જાતની કોટલાં અને કોરીમાં રહેનારી માછલી જાણવી.

૧૧૮. **ગુરૂને** લગતાં ઝાડો વડ (Mulberry), ઓલીવ (Olive), અંજીર (Fig tree), બીચ (The beech), અને પેરનાં ઝાડ છે. જાનવરમાં બકરૂં, બળદ, અને એવાં બીજાં જાનવરો કે જે માણસના ઉપયોગમાં આવતાં હોય. પક્ષીમાં બગલું સ્નાઇપ (Snipe), લાર્ક, ઇગલ, ફીઝન્ટ, મોર, પાત્રીજ, માછલીમાં મગરમચ્છ ને ડોલફીન.

૧૧૯. **મંગળને** લગતાં ઝાડો, બાવળ, પ્રીકલી, હોલી, કાંટાનાં ઝાડો, ચેસન્ટ વિગેરે દરેક ઝાડ કે જે કાંટાવાળું હોય. જાનવરમાં વાઘ, ચિત્તો, વરૂ, ઘોડો અને લેપર્ડ. માછલીમાં પાઇક (Pike), બારબલ (Barbel), અને સ્વોર્ડ ફીશ (Sward fish), પક્ષીમાં ગીધ, શોરી, મેગપાઈ (Magpie), લાલ ઇગલ વિગેરે છે.

૧૨૦. **રવીને** લગતાં ઝાડો નારીએલી, ખજુરી, પામ (Palm tree), લ્યુરલ, શીદર (Cedar), સનટ્રા અને શીત્રોનનાં ઝાડો. જાનવરમાં સીંહ, બકરો, મેંઢો. પક્ષીમાં ઇગલ, મરઘો, બુઝાર્ડ (Buzzard), માછલીમાં સ્ટાર ફીશ (Star fish).

૧૨૧. **શુક્રને** લગતાં ઝાડો અખરોટ, બદામ, સફરજન, ખોક્ષત્રી, સાકામોર (Sycamore), અને એશ (Ash), છે. જાનવરોમાં સસલાં, વાછરડાં, અને દરેક નાનાં જાનવરો, પક્ષીમાં કબુતર, ચલ્લી બુલબુલ, હાંસ, પેલીકન (Pelican), વિગેરે છે.

૧૨૨. **બુધને** લગતાં ઝાડો એલ્ડર (Elder), અને ફીલબર્ટ ટ્રી (Filbert tree), છે. જાનવરો ખીસકોલી, કરોળિયા, ગ્રે હાઉન્ડ, વાંદરો, શીયાળ અને દરેક ઝડપી ચાલનાં ચંચળ અને ચાલાક જાનવરો છે. પક્ષીમાં પોપટ, મેગપાઇ, નાનું બગલું, અને લીનેટ. (Linnet), છે. માછલીમાં મોઇ (Mullet), અને જેક ફીશ (Jack fish).

૧૨૩. **ચંદ્રને** લગતાં ઝાડો લીંબુનું ઝાડ અને સાઇકામોર, (Sycamore), તથા દરેક ઝાડો કે જેનાં પાતરાં ભરેલાં અને ખીચોખીચ તથા ગોળ આકારનાં હોય. જાનવરોમાં સીલ (Seal), તથા ઓતર (Otter), અને બીજાં એવાં જાનવરો કે જેઓ પાણી બહુ પસંદ કરતાં હોય. પક્ષીમાં દરીયામાં ઉડતાં હરેક પક્ષી, બતકો. હંસ, અને ઘુવડ છે. માછલીમાં કોલમી, કરચળાં, જીંગા, કાળુ, સાંઢયાં વિગેરે છે.

૧૨૪. આઠમાનો માલેક જો દશમા ભુવને બેઠો હોય તો તે માણસનું મોત જડજની સેન્ટેન્સથી આવે. જો જન્મ કુંડળી ભયંકર મોત દેખાડતી હોય અને આઠમાનો માલેક પાપગ્રહ હોય તો જરૂર તેમ થાય.

૧૨૫. જો રવી અને મંગળ જન્મ લગ્ને પાણી કે આતશી રાશીમાં હોય તો તે માણસ મગરૂર અને દફાંસીઓ તથા પોતાને ઘણો મોટો માણસ ખપાવાની કોશેષ કરે.

૧૨૬. મંગળ જો જન્મ લગ્ન સાથે ઓપોઝીશન કરે અને તેજ કુંડળીમાં શની જો રવી સાથે ઓપોઝીશનમાં હોય તો તે માણસ તદ્દન દગાબાજ, લુચ્ચો, નીમકહરામ, ચોર અને બદમાસનો બદમાસ જાણવો.

૧૨૭. શની જો ગુરૂ કે શુક્રનાં ઓપોઝીશનમાં હોય તો ગમે તેટલાં બચ્ચાં થાય, પણ તે માંહેલું એકબી જીવે નહીં.

૧૨૮. દરેક અફવા, રીપોર્ટ, કાગળ મળવો, તાર આવવો અથવા ખબર સાંભળવાને લગતી બાબતોમાં તેના ચોક્કસ વખતની કુંડળી કાઢી તેમાં ત્રીજા ભુવનનો માલેક જો સાતમા ભુવનના કશ સાથે શુભદૃષ્ટિમાં હોય તો અથવા તો સાતમા ભુવને બેઠેલા ગ્રહ સાથે શુભદૃષ્ટિમાં હોય તો જાણવું કે તે **ખબર સાચી** છે, અને તમને છેતરવામાં આવ્યા નથી. પણ જો તેઓ સેમીસ્કવેર, સ્કવેર, સેકસ્વીકવોડરેટ અથવા ઓપોઝીશનમાં હોય તો જાણવું કે બાબત જુઠી, ખોટી અને ભમાવનારી છે.

૧૨૯. જ્યારે કોઇબી માણસ બીજા માણસને કોઇપણ કામ માટે કાગળ તાર મારફતે કે ખુદ પોતે જઇ એપલાઇ થાય, તો તે વખતે કાઢેલી કુંડળીમાં પહેલું ભુવન પહેલે એપલાઇ થનાર અથવા જનારનું જાણવું અને સાતમું ભુવન, તે જેને એપલાઇ થયો હોય યાને જવાબદારનું જાણવું, એટલા માટે જ્યારે એક માણસ રીપોર્ટ વાંચે અથવા ન્યુસપેપરમાં કાઇ વાંચે તો તે ખબર પહેલા ભુવન અને વાંચનાર સાતમા ભુવનને લગતાં જાણવાં, કારણ કે ખબર પોતે ચાલીચલાવી વાંચનાર આગળ ગઇ છે, ને તેનું **ફેરસ્ત એકશન** થયલું સમજવું.

૧૩૦ તમો જો કોઇ માણસ પાસે કંઇ ચીજ માંગવા ગયા અને તેણે આપવા કબુલી, તો તે ચીજ કયારે આપશે તેનો ટાઇમ જાણવા માટે બીજા ભુવનનો માલેક, આઠમા ભુવનના માલેકને જે વખતે એપલાઇ થાય તે વખતે તે ચીજ તમને મળશે એમ વખત ગણવો.

૧૩૧. "પાટ ઓફ ફોરચ્યુન" યાને **નશીબ** કે જે માટે પહેલા ભાગમાં સમજાવ્યું છે, તે પૈસા અને નોટ, લોન કે બીલ વિગેરે માટે જાણવો, પણ એક આસામીની જંગમ મિલ્કત, ઘરો માલ, જમીન, વિગેરેને લગતી દોલત તો બીજા ભુવનના માલેક પરથીજ જાણવી.

અત્રે વધુ **એફોરીઝમ** લખવાનાં માંડી વાળીશું, કારણ કે ફલાદેષની બાબતમાં તથા હોરારી વિદ્યાવાળા ભાગમાં ઘણું ખુલ્લું સમજાવેલું હોવાથી તથા અત્રે જગ્યા ફાજલ નહીં હોવાથી બીજાં ૫૦૦ ઉપર એફોરીઝમ પડતાં મેલવાં પડયાં છે.

શબ્દ કોષ.

આ પુસ્તકમાં વપરાયલા કેટલાક શબ્દોની સમજણ વાંચનારને ગુંચવણ ન પડે તેટલા માટે નીચે ખુલાસાવાર સમજાવી છે.

એફ્લીકશન (Affliction)=એક ગ્રહ પાપગ્રહ સાથે કંજંગશન કરે અથવા તો કોઇ ભુવનના કશ અથવા કોઇ ગ્રહ સાથે પાપદૃષ્ટિમાં આવે તેને કહે છે.

એંગલ્સ (Angles)=કેન્દ્ર સ્થાનો યાને ૧, ૪, ૭, ૧૧, નાં ભુવનોને કહે છે. જેમકે પહેલા સ્થાને રવી ઉદય થાય છે એટલે તે પૂર્વ અને ત્યાંથી દશમા સ્થાને મધ્યાન બપોરના થાય છે, તે દક્ષિણ અને **સાંજે સાતમા** ભુવને અસ્ત થતાં પશ્ચિમ અને રાત્રે ચોથા ભુવને જતાં ઉત્તર એમ ગણાય છે. (જુઓ પાનું ૩૨ મું.)

એપ્લીકેશન (Application)=કોઇપણ એક ગ્રહનું ભુવનના કશ તરફ અથવા બીજા ગ્રહો તરફ કંજંગશન કરવા કે બીજી એસપકટ કરવા આગળ વધવું તેને કહે છે.

એસેનડંત (Ascendant)=યાને પહેલું ભુવન અથવા કોઇપણ બાબત દેખાડનારા ભુવનનો મુખ્ય કશ, જેમકે પાંચમું ભુવન તે સવાલ કરનારના પહેલા ફરજંદનું જન્મ લગ્ન કહેવાય યાને પહેલું ભુવન ગણાય તેમજ બીજી બાબતનું સમજવું (જુઓ પાને ૨૭, ૨૮).

એસપેક્ટ (Aspect)=દૃષ્ટિ યાને એક ગ્રહ બીજા ગ્રહથી અમુક ડીગ્રી દુર છે તે તફાવતને તેટલા અંશની દૃષ્ટિ કહેવામાં આવે છે. (જુવો પાને).

બેરન સાઇન (Barren sign)=યાને વાંઝણી રાશીઓ મીથુન, સીંહ, કન્યા.

બેનીફીકસ (Benifics)=શુભગ્રહ જેવા કે ગુરૂ તથા શુક્ર.

બેસ્ટીયલ સાઇન=મેષ, વરખ, સીંહ ધનરાશીના પહેલા પંદર અંશ, મકર, રાશી વિગેરે.

બીસીજડ (Besieged)=એક ગ્રહ બે ગ્રહોની વચ્ચે આવે યાને બે ગ્રહો વચ્ચે જે ગ્રહ આવી ઘેરાય તેને કહે છે.

બાઇકોરપોરલ (Bicorporal)=યાને ડબલ રાશીઓ જેવી કે મીથુન, ધન. મીન.

કેડન્ટ (Cadent)=યાને કેન્દ્ર સ્થાન ઉપરનાં ભુવનો જેવાં કે ૩, ૬, ૯, ૧૨ એ ભુવનોને કેડન્ટ કહે છે.

કાઝીમી (Cazimi)=જ્યારે કોઇપણ ગ્રહ રવીના અંશની છેક લગોલગ **૧૭ કળા** સુધી નજદીકમાં આવે છે તેને કહે છે. કેટલાંકો એને શુભ કહે છે, ને કેટલાંકો એને જલીત થયલો કહે છે.

કલેકશન ઓફ લાઈટ (Collection of light)=યાને જ્યારે એક ગ્રહ બીજા બે ગ્રહોની દૃષ્ટિમાં આવે છે, કે જે દૃષ્ટિ કરનારા ગ્રહો પોતપોતામાં કાંઇબી એસપેક્ટમાં હોતા નથી તેને કહે છે યાને એક ગ્રહ બે જુદા જુદા ગ્રહોને દૃષ્ટિ કરતો હોય, પણ તે બેઉ ગ્રહ પોતપોતામાં દૃષ્ટિ વગરના હોય ત્યારે એક કામ જે બે જણા કરનાર હોય તેમાં ત્રીજો કોઇ ભળતો જેમ આવીને તેનો નિર્ણય કરે છે, તેમ સમજવું, યાને પેલા બે ગ્રહોની બાબતનું છેવટ કોઇ ત્રીજા ગ્રહે એકાએક વચ્ચે આવી કરી આપવું.

કમ્બશચન (Combustion)=યાને જલીત થવું યાને કોઇપણ

ગ્રહનું રવીથી ૮° અંશ ને ૩૦ કળા જેટલું નજદીકમાં એસપેક્ટ કરવું જેથી જે ગ્રહ એવી રીતે જલીત થાય, તે તદન બળહીન અને અસર વગરનો થઇ જાય છે. એ હંમેશાં પાપદૃષ્ટિ તરીકે લેખાય છે.

કોમન સાઇન (Common signs)=યાને મીથુન, કન્યા, ધન, ને મીન.

કંજંગશન (Conjunction)=યાને **યુતિ** એટલે કે બે ગ્રહો એકજ રાશી અંશના થાય ત્યારે સંપૂર્ણ અને મહા બળવાન અસર કરે છે, તેમજ એ બે ગ્રહોનાં ઓર્બ યાને વરતુલની સીમાનાં અર્ધે ભાગે જ્યારે તેઓ થાય છે ત્યારે તેને અપૂર્ણ કંજંગશન કહે છે તેની અસર જરા કમતી રહે છે.

કલમીનેટ (Culminate)=યાને ગ્રહ જ્યારે મધ્ય આકાશમાં આવે યાને કુંડળીના દશમા ભુવને આવે ત્યારે તે ઘણો ચઢતો ગણાય છે.

કસ્પ (Cusp)=કોઇપણ ભુવનની શરૂઆતની રેખા યાને દાખલ થવાનો દરવાજો. (જુઓ પાનું ૨૫ મું.)

ડેબીલીટીઝ (Debilities)=યાને નીચનો, પાપદૃષ્ટિથી ઘેરાયલો અથવા તો શત્રુનાં ભુવનનો હોય, જલીત હોય, વિગેરે.

ડેકલીનેશન (Declination)=યાને કોઇબી ગ્રહ દુનિયાની મધ્ય રેખા યાને ઈકવેટરથી જેટલો દુર હોય તે તફાવત યાને અંશને ડેકલીનેશન કહે છે.

ડીક્રીઝીંગ ઇન લાઇટ (Decreasing in light)=યાને જ્યારે કોઇપણ ગ્રહ રવીની સાથે ઓપોઝીશનમાં થવા પછી પોતે આગળ વધે, ત્યારે બળહીન ગણાય છે.

ડીકમ્બીચર (Decumbiture)=યાને સીક પડીને બીછાને સુવાની પહેલી ઘડીનો જે ટાઇમ તેને કહે છે.

ડીગ્રી (Degree)=યાને અંશ, એક રાશીનો ત્રીશમો ભાગ અથવા આખી કુંડળીનો ૩૬૦ મો ભાગ.

ડીસેનડંટ (Decendant)=યાને સાતમું ભુવન, પશ્ચિમ.

ડેટ્રીમેન્ટ (Detriment)=યાને નીચના ભુવનનો જેમકે મંગળ તુલા રાશીમાં નીચનો થવાથી બળહીન અને નુકસાન કરનારો થઇ પડે છે, તેજ પ્રમાણે બીજા ગ્રહો સમજવા.

ડીગ્નીટી (Dignity)=યાને ઉંચ બળ એ જાતનાં છે, એક તો

ઍસેનશીયલ (Essential)=યાને જ્યારે એક ગ્રહ પોતાના ઘરનો હોય, પોતાની ત્રીપ્લીસીટી, ટર્મ, કે ફેશના અંશને લગતો હોય ત્યારે તે ઉંચ બળનો ગણાય છે.

બીજી ડીગ્નીટી એકસીડેન્ટલ (Accidental)=યાને કેન્દ્રસ્થાનમાં આવવાથી અથવા કોઇ શુભ ગ્રહની દૃષ્ટિમાં આવવાથી અથવા ઝડપી ચાલનો હોવાથી, અથવા રવીના કંજંગશન તરફ વધ્યો જતો હોવાથી સહેજ બળવાન ગણાય છે.

ડાઇરેક્ટ (Direct)=યાને સિધી ચાલનો જેમકે મેષથી વરખ, વરખથી મીથુન એ પ્રમાણે.

ડાઇરેક્શન (Direction)=યાને બે ગ્રહોના અંશ વચ્ચેનો તફાવત ગણવો તેને કહે છે.

ડીસપોઝ (Dispose) અને ડીસપોઝીટર (Dispositor)= યાને એક ગ્રહ જ્યારે ઉંચનો થાય છે ત્યારે બીજા ગ્રહને ડીસપોઝ કરે છે, યાને જેમ રવી મેષ રાશીમાં ઉંચનો થાય છે, હવે મેષ રાશી મંગળનું ઘર છે જેથી રવીએ મંગળને ડીસપોઝ કર્યો, અને રવી પોતે ડીસપોઝીટર થયો, એમ જાણવું, કારણ કે મંગળના ભુવનમાં રવી ઉંચ થવાથી તે ભુવનનો માલેક અને રાજકર્તા જેવો બળવાન થાય છે. જ્યારે પ્રશ્ન કુંડળીમાં એ પ્રમાણે એક ડીસપોઝીટર કોઇ બાબતનો સીગનીફીકેટર થાય અને જો પોતાને ડીસપોઝ કરનાર પ્રશ્ન કુંડળીના લગ્નનો માલેક હોય તો ઘણું સારૂં ફળ જાણવું. ભુવનોથી ઉંચ બળ મેળવવું વધુ બળવાન છે, બાકી ત્રીપ્લીસીટી, ટર્મ, ફેસ કે ઉંચના થવામાં ઘણું બળ મળતું નથી.

અર્થી સાઇન (Earthy signs)=વરખ, કન્યા, મકર.

એફીમરીઝ (Ephemeris)=યાને પંચાગ કે જેમાં ગ્રહોના અંશ કળા અને રોજની ચાલ વિગેરે આવે છે.

એકઝાલટેશન (Exaltation)=યાને ઉંચનો ગ્રહ.

ફેસ (Face)=પોતાના બળની ઓછામાં ઓછી શક્તિ.

ફૉલ (Fall) એક ગ્રહ જ્યારે શત્રુના ભુવનમાં પડે ત્યારે નીચનો થાય છે, ત્યારે તે ગ્રહનો ફૉલ યાને અસ્ત અથવા બળહીન ગણાય છે.

ફેમીલીઆરીટી (Familiarity)=જુઓ રીસેપશન અથવા એક સરખી દૃષ્ટિ.

ફેમીનાઇન સાઇન (Faminine sign)=યાને સ્ત્રી રાશી અથવા ેકી રાશી જેમકે વરખ, કર્ક, કન્યા, વૃશ્ચિક, મકર ને મીન.

ફાયરી સાઇન (fiery signs)=મેષ સીંહ ને ધન

ફોરચ્યુન્સ (Fortunes)=યાને શુભ ગ્રહો જેવા કે ગુરૂ, શુક્ર સાથે રવી, ચંદ્ર અને બુધ જો સારી એસપેકટમાં ગુરૂ, શુક્રને હોય તો, તે ભાગ્યશાળી શુભગ્રહ ગણાય.

ફ્રુટફુલ સાઇન (Fruitful sign)=યાને ફળદ્રુપ રાશીઓ જેવકિ કર્ક, વૃશ્ચિક ને મીન.

ફ્રસ્ટ્રેશન (Frustration)=યાને એક એસપેકટ અથવા ગ્રહથી થવાનું કાય, બીજા ગ્રહ અથવા એસપેકટથી તેનો અટકાવ કે નાશ થાય તેને કહે છે. જેમકે જો શુક્ર લગ્નનો માલેક પોતે સાતમાના માલેક મંગળ સાથે ૧૨૦° ની શુભદૃષ્ટિ કરવામાટે આગળ વધતો હોય તો જરૂર શાદી ગોઠવવાનું નક્કી જાણવું, પણ જો તેટલાં બુધ, મંગળના ઓપોઝીશનમાં, શુક્ર શુભદૃષ્ટિ કરે તે આગમજ આવી લાગે, તો સારૂં બુધને લીધે ગોઠવાયલું તુટી જાય. કાર્ય થાય નહીં. વળી બુધ જો

ભુવનનો માલેક હોય તે ભુવનને લગતી ચીજ બાબે ખતરો પડે, જો બીજા ભુવનનો હોય તો પૈસા થકી. ૧૨માનો હોય તો છુપા દુશ્મન થકી વિગેરે સમજી લેવું.

હોરારી (Horary)=યાને પ્રશ્નને લગતું જ્યોતીષ. હોરા શબ્દ ઇજીપશીયન હોરૂશ યાને રવી ઉપરથી નિકળેલો છે ને લેટીનમાં હોરા એટલે વખત યાને જે વખતે સવાલ પુછવામાં આવે તે ટાઇમ નોંધી તે ઉપરથી જવાબ આપવામાં આવે છે.

હોરોસકોપ (**Horoscope**)=યાને ટપકો, જન્મોત્રી.

હુમન સાઇન (Human sign)=મીથુન, કન્યા, કુંભ, ધન રાશીનો પહેલા પંદર અંશ સુધીનો અર્ધો ભાગ વિગેરેને કહે છે, કારણ કે એ રાશીમાં આવેલી વસ્તુઓ માણુસાઇ ખવાસ ધરાવનારી છે.

ઇમપેડીટેડ (Impedited)=યાને પાપદૃષ્ટિમાં ફસેલો ગ્રહ, જેમકે ચંદ્ર જ્યારે રવીના કંજંગશનમાં આવે છે, ત્યારે તદ્દન નિર્બળ થઇ જાય છે.

ઇનક્રીઝીંગ ઇન લાઇટ (Increasing in light)=યાને જ્યારે એક ગ્રહ રવીનું કંજંગશન છોડીને રવીના ઓપોઝીશન તરફ આગળ વધે છે ત્યારે રવીથી દુર જતાં તે પોતે પોતાનો પ્રકાશ પાછો મેળવે છે, અને ઓપોઝીશન પછી પાછો તે રવીની નજદીક આવતો જાય છે, ત્યારે નીર્બળ અને તેજ વગરનો બનતો જાય છે.

ઇનક્રીઝીંગ ઇન મોશન (Increasing in motion)=જે ગ્રહની ચાલ અથવા ગતિ ગયા દિવસની ગતિ કરતાં વધુ ઝડપી હોય તો તે શુભ છે.

ઇનફીરીયર પ્લેનેટસ (Inferior planets)=યાને દુનિયાના વરતુલ કરતાં જે ગ્રહોની વરતુલ નાની હોય છે, જેમકે શુક્ર, બુધ, ચંદ્ર.

ઈનફોરચ્યુન (Infortunes)=યાને પાપગ્રહો જેવાંકે હરશચલ, નેપચ્યુન, શની, મંગળ અને બુધ જ્યારે પાપગ્રહો સાથે હોય અથવા પાપદૃષ્ટિમાં હોય ત્યારે પાપગ્રહ ગણાય છે.

ઇન્ટરસેપ્ટેડ (Intercepted)=એક રાશી કોઇપણ બે ભુવનોના કશ્પની વચ્ચે હોય યાને ગલીત ભાવ થાય તેને કહે છે.

લેટીટયુડ (Latitude)=યાને ગ્રહનું છેટું. રવીને લેટીટયુડ હોતીજ નથી. દુનિયાની લેટીટયુડ દુનિયાની મધ્યરેષા (Equator)થી ઉત્તરે અથવા દક્ષિણે જે કોઇ જગ્યા ધારો તે જગ્યા અને મધ્યરેષાની વચ્ચેનો તફાવત તે ઉત્તર કે દક્ષિણની લેટીટયુડ સમજવી.

લાઈટ્સ (Lights)=યાને રવી અથવા ચંદ્ર.

લોંજીટયુડ (Longitude)=યાને ગ્રહનાં રાશી અંશ વિગેરે, તેમજ એક ગ્રહનો રાશી મંડળની પહેલી રાશી મેષના પહેલા અંશથી જેટલે છેટે, જેટલામી રાશીમાં ગ્રહ હોય તે ફરકના માપને લોંજીટયુડ કહે છે.

લૉર્ડ (Lord)=યાને ભુવનનો માલેક ગ્રહ.

મેસ્કયુલાઈન સાઇન (Masculine signs)=યાને નર રાશી જેવીકે મેષ, મીથુન, સીંહ, તુલા, ધન, કુંભ વિગેરે એકી રાશીઓ છે.

મીડીઅમ સીઓલી (Medium Ceoli)=યાને મધ્ય આકાશ.

મેરીડીયન (Meridian)=યાને મધ્ય આકાશ કે જે જગ્યાએ રોજ બપોરે સુર્ય દશમા ભુવને મધ્યાન થાય છે, અને મધ્ય રાત્રે રવી ચોથા ભુવને દુનિયાની તળે એટલે પાતાળમાં મધ્ય થાય છે.

મુવેબલ સાઇન (Moveable signs)=યાને ચાર રાશીઓ જેવીકે મેષ, કર્ક, તુલા, મકર.

ઓસીડેન્ટલ (Occidental)=યાને દશમા ભુવનથી ચોથા ભુવન સુધી યાને ૯, ૮, ૭, ૬, ૫, ૪, એ ભુવનોમાં જે ગ્રહ હોય તેને ઓસીડેન્ટલ કહે છે.

ઓરીએન્ટલ (Oriental)=યાને ચોથા ભુવનથી ઉદય થતો ગ્રહ દશમા ભુવન સુધી ૩, ૨, ૧, ૧૨, ૧૧, ૧૦ ભુવનમાં હોય તો ઓરીએન્ટલ ગણાય છે. હવે **રવી** અને **ચંદ્ર** માટે જાણવું જે પહેલા ભુવનથી દશમા ભુવન સુધી યાને ૧. ૧૨, ૧૧, ૧૦ એ ભુવનોમાંજ ઓરીએન્ટલ જાણવો, તેમજ સાત, ૭. પાંચમા ભુવનેથી તેઓને ઓરીએન્ટલ સમજવા તે સિવાય ૪, ૩. ૨, અને ૯, ૮, એ ભુવનોમાં ઓસીડેન્ટલ ગણાય છે. ઉદયના ગ્રહ શુભ લેખાય છે.

પેરીજરીન (Perigrine)=યાને કંઇપણ બળ કે **ડિગ્નીટી** વગરનો.

પેલેટીક (Palatic)=યાને અધુરી દ્રષ્ટિ. દ્રષ્ટિના અંશ બેઉ ગ્રહના સંપુર્ણ એક સરખા નહીં થતા હોય, પણ તેઓ કોઇ પણ જાતની એસપેકટ કરવાને થોડા અંશે વધુ કે ઓછા હોય, તે છતાં પોતાના ઓર્બના અર્ધા વરતુલ મારફતે એસપેકટમાં ગણતા હોય, તેવી અધુરી એસપેકટને પેલેટીક એસપેકટ કહે છે.

કવેરંટ (Querent)=યાને સવાલ પુછનાર પ્રાણી

કવીઝીટેડ (Quesited)=યાને માનવી અથવા કોઇ ચીજ કે જે બાબત લાભ, ખબર વિગેરે પુછવામાં આવ્યુ હોય, તે ચીજ કે બાબત.

રેડીકલ (Radical)=યાને જન્મ વખતનું યાને મૂળ પાયાનું.

રીસેપશન (Reception)=યાને એક ગ્રહ પોતે પોતાની ઉંચ રાશીમાં જઇને બેસે, ને તેજ ઉંચ રાશીનો ગ્રહ પોતામાં બેઠેલા ગ્રહની રાશીમાં પોતે જઇને બેસે, જેમકે ચંદ્ર, મીન રાશીમાં અને ગુરૂ કર્ક રાશીમાં બહુજ બળવાન ગણાય છે, કારણ કે તેઓ રીસેપશનમાં છે યાને ગુરૂના ઘરમાં ચંદ્ર ને ચંદ્રના ઘરમાં ગુરૂ છે.

રીફ્રેનેશન (Refranation)=એક ગ્રહ તરફ બીજો ગ્રહ આગળ વધી કોઇ એસપેકટ કરવા જતો હોય તેવામાં તે ગ્રહ પોતે વક્રી યાને રીટ્રોગ્રેડ (Retrograde) થાય તો તે એસપેકટને લગતું જે કાર્ય હોય તે તદ્દન નિષ્ફળ જાય.

રીટ્રોગ્રેડ (Retrograde)=યાને ગ્રહનું વક્રી થવું યાને પોતાની

લાંજીટયુડમાં પાછળ હતું. એ ઘણો નિર્બળ ગણાય છે.

સેપેરેશન (Seperation)=જ્યારે બે ગ્રહો એક બીજા સાથે પુરા અંશની એસપેક્ટ કરીને છુટા પડયા હોય તે છતાં એક બીજાના વરતુલ યાને ઓર્બની અંદર હોય ત્યારે સેપેરેશન કહેવાય છે, યાને એસપેક્ટ થઇ ગઇ અને તેની હવે અસર ઉતરતી જાય છે એમ સમજવું.

સીગ્નીફીકેટર (Significator)=યાને અમુક ચીજ યા બાબત દેખાડનાર પ્રતીનીધી, જેમકે પ્રશ્ન કુંડળીમાં લગ્નનો માલેક તે સવાલ કરનારનો સીગ્નીફીકેટર કહેવાય, તેમજ જે બાબતસર સવાલ પુછવામાં આવ્યો હોય તેને લગતા ભુવનનો માલેક અથવા ત્યાં બેઠેલો ગ્રહ તે બાબતનો સીગ્નીફીકેટર જાણવો. ચંદ્ર દરેક બાબતમાં જોડિયો પ્રતીનીધી યાને કોસીગ્નીફીકેટર (Cosignificator) ગણાય છે.

સાઇન ઑફ લોંગ એસેન્શન (Sign of long Ascension)=કર્ક, સીંહ, તુલા, વૃશ્ચિક, ધન એ લંબાણ અસર કરનારી રાશીઓ છે, જો એ રાશીઓમાં રહેલા ગ્રહો સેક્ષટાઇલ યાને ૬૦° અંશની દૃષ્ટિ કરતા હોય તો તેની અસર સ્કવેર યાને ૯૦° ની દૃષ્ટિના જેવી થાય છે, અને સ્કવેરની અસર ત્રાયન યાને ૧૨૦° ડીગ્રીની અસર જેવી થાય છે.

સાઇન ઓફ શૉર્ટ એસેન્શન (Sign of short Ascension)=મકર, કુંભ, મીન, મેષ, વરખ, મિથુન, એ ટુંકા વખતની અસર કરનારી રાશીઓ છે. જો એ રાશીઓમાં ગ્રહોની ત્રાઇન ૧૨૦° અંશની શુભદૃષ્ટિ થાય, તો તેની અસર સ્કવેરના જેવી જાણવી અને જો સ્કવેરની અસર હોય તો ૬૦° અંશના જેવી અસર કરે છે.

ઓરડર ઓફ હાઉસીસ (Order of Houses)=યાને ભુવન બળ યાને ભુવનોનું બળ એક બીજાથી નીચે પ્રમાણે સરેરાશ ઉતરતું જાણવું. જેમકે ૧, ૧૦, ૭, ૪, ૧૧, ૫, ૯, ૩, ૨, ૮, ૬, ૧૨.

ઓર્બ (Orb)=યાને ગ્રહની રાશીનો વરતુલ દરેક ગ્રહનાં ઓર્બો જુદા પાને ૨૩ માં સમજાવ્યા છે. રાશીઓના તથા ફીક્ષસ્ટાર અને "પાર્ટ ઓફ ફોરચ્યુન" એઓનો વરતુલ ૫° અંશનો સમજવો.

સ્વીફ્ટ ઇન મોશન (Swift in motion)=યાને કેટલીક વખતે ગ્રહો પોતાની નેમેલી ચાલ કરતાં વધુ ઝડપે દોડે છે તેથી તેને ઝડપી ચાલનો કહે છે.

ટેબલ ઓફ હાઉસીસ (Table of Houses)=યાને લગ્ન પત્રીકા, કુંડળીનો ટાઇમ ગણવા માટેનો કોઠો.

ટર્મ (Term)=યાને બળ જુવો. પાને ૩૫ માં.

ટેસ્ટીમની (Testimony)=યાને યોગ, અથવા એક ગ્રહ પોતે કાઇક બળ ધરાવતો હોય, અથવા તો કુંડળીમાં કાઇક શુભ કે અશુભ દૃષ્ટિ કરીને મુખ્ય ભાગ ભજવતો હોય ત્યારે તે ગ્રહને એક બીજાની ટેસ્ટીમનીમાં છે એમ કહેવામાં આવે છે.

ટ્રાન્સલેશન ઓફ લાઇટ (Translation of Light)= યાને એક ગ્રહ ચોક્કસ ગ્રહની સાથની પોતાની દૃષ્ટિમાંથી છુટો થઇ, આગળ વધીને બીજા ગ્રહની સાથે દૃષ્ટિ કરે યાને એસપેકટમાં આવે, ત્યારે છુટો પડી આગળ પડનારો ગ્રહ, પોતે જે ગ્રહથી છુટો પડયો ત્યાંથી તેની લાઇટ લઈ જઇને પોતે જે બીજા ગ્રહની સાથે મળ્યો તેમાં આપે છે. એ ઘણોજ બળવાન અને શુભ યોગ દેખાડે છે.

ટ્રીપ્લીસીટી (Triplicity)=યાને ત્રગડી એટલે કે આખ્ખું રાશીમંડળ ચાર ત્રગડીમાં વ્હેંચેલું છે જેમકે:—મેષ, સીંહ, ને ધન આતશી ત્રગડી; વરખ કન્યા ને મકર ખાકી ત્રગડી, મીથુન, કુંભ ને તુલા એ પવનની ત્રગડી અને કન્યા, વૃશ્ચિક અને મીન એ પાણીની ત્રગડી છે. એ પ્રમાણે દુનિયાને આ ચાર તત્વોમાં વ્હેંચી નાંખી છે. (જુવો પાનું ૩૫)

વોઇડ ઓફ કોર્સ (Void of course)=યાને ગ્રહ પોતે જે

રાશીમાં હોય, તે રાશીમાંથી કોઇની પણ સાથે એસપેકટ કરતો નહી હોય. જો ચંદ્ર એ પ્રમાણે હોય તો જાણવું કે તે કુંડળીને લગતું સર્વે કાર્ય નિષ્ફળ જશે.

વોટરી સાઇન (Watery signs)=યાને પાણીની રાશી જેવી કે કર્ક, વૃશ્ચિક, અને મીન.

ઝોડીઆક (Zodiac)=યાને રાશી મંડળનો પટો જે દુનિયાની આસપાસ ફરતો છે, અને જે પટાની પહોળાઈ ૧૮° અંશની છે, કે જેના બાર રાશી મારફતે ભાગ કર્યા છે, તે આખા પટાના માર્ગમાં રવી વિગેરે ગ્રહો ફરતા રહે છે.

એસ્ટ્રોલોજી (Astrology)=જ્યોતિષ વિદ્યા.

નેટલ એસ્ટ્રોલોજી (Natal Astrology)=યાને માનવીના જન્મ અને ત્યાર પછી સુખ, દુઃખ, કામ, કાર્ય, મોત વિગેરે સર્વે જોવા જાણવાને લગતું જ્યોતિષ.

મુનડેન (Mundane)=યાને જગતને લગતું, દેશ પરદેશને લગતું, હવાના ફેરફાર, ૠતુ, વિગેરેને લગતું જોવા જાણવાને લગતું જ્યોતિષ.

કારડીનલ સાઇન (Cardinal signs)=મેષ, કર્ક, તુલા, મકર આ રાશીઓ બળવાન હોય છે અને તેમાં જો ઘણા ગ્રહો પડયા હોય તો જાણવું કે તે માનવી કાંઇક ઉચ્ચ, ખાનદાન, ખાસીયત, અને સારી હાલતમાં હોવોજ જોઇયે.

ઇકવીનોકટીયલ સાઇન (Equinoctial signs)=મેષ ને તુલા રાશીઓ છે.

જેન્થલીએકલ (Genethliacal)=યાને જેનીચર (Geneture) અથવા જન્મને લગતું.

હાઇલેગ (Hyleg)=તંદુરસ્તીનો માલેક સ્ત્રી માટે ચંદ્ર અને પુરૂષ માટે રવી સમજવો.

મેલીફીક્સ (Malifics)=યાને પાપગ્રહો જેવાકે હરશચલ, શની, મંગળ, નેપચ્યુન, કેતુ (બુધ પાપગ્રહની દૃષ્ટિ સાથે) વિગેરે.

નેટીવીટી (Nativity)=યાને જન્મ પત્રીકા અથવા ટપકો.

પેરેલલ (Parallel)=યાને ઇકવેટરથી સિધ્ધી લીટીમાં ઉત્તર કે દક્ષિણ કોઇ પણ રીતે એક સરખા અંશે બે ગ્રહો થાય તેને કહે છે.

એબસીસન ઑફ લાઇટ (Absoission of Light)=યાને જ્યારે એક નાનો ગ્રહ મોટા ગ્રહ તરફ કંજંગશન કરવા આગળ વધે છે, પણ પોતે તે મોટા ગ્રહ આગળ જઇ પુગે, તેટલાં તે મોટો ગ્રહ ઝડપી ચાલે પોતાથી પણ મોટા ગ્રહ તરફ જાય છે, જેથી પેલા નાના ગ્રહની વરતુલનો પ્રકાશ કંજંગશનને મળતો નથી અને તે કાર્ય નિષ્ફળ જાય છે.

એનેરીટા અથવા **એનેરેટીક આર્ક** (Anareta or Anaretic Ark)=જુવો **પ્રૉમીટર**.

પ્રૉમીટર (Promittor)=યાને એક દૃષ્ટિ કે જે ધાર્યું કામ કરવા વિના પાછી હઠતી નથી. **જેમકે** શની અને મંગળ **એનેરેટીક પ્રૉમીટર** ગણાય છે, કારણ કે જ્યારે હાઇલેગ યાને રવી ચંદ્ર કે લગ્ન ડાઇરેકશનથી તેઓ સાથે પાપદૃષ્ટિમાં આવે છે, ત્યારે તે ધણીને મારી નાંખ્યા વગર રહેતા નથી. એજ પ્રમાણે ગુરૂ અને શુક્ર ભલા કામને ફત્તેહમંદી આપનાર છે, જ્યારે ડાઇરેકશનથી કોઇ ગ્રહ તેઓ સાથે દૃષ્ટિમાં આવે છે, ત્યારે તેઓ તે દૃષ્ટિને લગતું કાર્ય સિધ્ધ કરી આપે છે. એજ પ્રમાણે પરણવાની બાબતમાં સાતમા ભુવનનો માલેક પ્રૉમીટર ગણાય છે.

કમાન્ડીંગ સાઇન (Commanding sign)=જુવો નૉરધર્ન સાઇન.

નૉરધર્ન સાઇન્સ (Northern signs)=યાને. મેષ, વરખ,

મિથુન, કર્ક, સીંહ, કન્યા એ રાશીઓ માંહેલા ગ્રહો હુકમ કરનારા લેખાય છે અને બીજા ગ્રહો એ ગ્રહોને તાબે થતા જાય છે, જેથી એ રાશીઓ કમાન્ડીંગ સાઈન તરીકે ઓળખાય છે.

ડાઈરેક્ટ (Direct)=યાને ગ્રહ જ્યારે મેષથી વરખ એ પ્રમાણે સિધ્ધી ચાલનો હોય છે તેને કહે છે, પણ ધારો કે રવી મકરનો ૧૬ અંશનો જન્મ કુંડળીમાં છે, અને દશમું ભુવન ૧ અંશનું મકરનું છે, ત્યારે પૃથ્વીનું સિધ્ધું મોશન યાને ચાલુ ગતિ રવીને દશમા ભુવનના કશ સાથે કંજંગશનમાં લાવે, અને તેથી એક કલાકના ટાઇમમાં કે જે લગભગ ૧૫ અંશ થાય યાને ૧૫ વર્ષે ફળ આપે, એને ડાઇરેક્ટ કહે છે.

કોનવર્સ (Converse)=યાને જેમ ડાઇરેક્ટમાં ઉપર સમજાવ્યું તેમ જો રવી ૧૬ અંશનો ધન રાશીમાં હોય, ને આપણે દશમું ભુવન પાછળ ચાલીને ડાઇરેક્શન કરીએ તો ૧૫ અંશ ☉ ☌ M C Converse mundo થાય અને તેથી ૧૫ અંશ હોવાથી ૧૫મા વર્ષે ફળ આપે.

ડીકેન્ટ (Decanate)=યાને રાશીનો ત્રીજો હિસ્સો અથવા દશ અંશ કોઇ પણ રાશીનો ૧થી ૯°-૫૯' અંશ સુધી પહેલો ડીકેન્ટ ગણાય છે, એ માટે ડીકેન્ટનું કોષ્ટક જુવો.

ડીલેશન (Delation) **અથવા રીસ્ટોરીંગ ઑફ લાઇટ** (**Restoring of Light**)=યાને જ્યારે એક નાનો ગ્રહ બીજા મોટા ગ્રહને કંજંગશન કરવા જાય, અને તે મોટો ગ્રહ પોતે આગળ વધવાને બદલે જળીત હોય અથવા વક્રી હોય, ત્યારે તે મોટો ગ્રહ પોતાની શુભ અસર તે નાના ગ્રહને આપે છે, અને જો એમ કેન્દ્ર સ્થાને બન્યું હોય તો બળવાન ગણાય છે, બાકી બીજાં સ્થાનોમાં તેની અસર કમતી છે.

ડીસ્ટ્રક્શન (Destruction)=યાને અસરોનું નિષ્ફળ થવું જેમકે એક ભુવનમાં ત્રણ ચાર ગ્રહો સાથે છે, હવે તેમાંથી એક નાનો ગ્રહ મોટા ગ્રહ તરફ કંજંગશન કરવા જાય છે, વળી બીજો નાનો ગ્રહ

મોટા ગ્રહથી પોતે ઘણો આગળ નિકળી ગયેલો છે. હવે પહેલો નાનો ગ્રહ પોતે મોટા ગ્રહ સાથે કંજંગશન કરે, તે અગાઉ જો બીજો આગળ વધી ગયેલો નાનો ગ્રહ પોતે રીટ્રોગ્રેડ યાને વક્રી થઈને તેજ મોટા ગ્રહ તરફ એસપેક્ટ કરવા પાછો હટે, ત્યારે મુખ્ય કંજંગશનની અસર તુટી જાય છે, અને એ પ્રમાણે સુલટાનું ઉલટું પરિણામ આવે છે.

ડેક્ષ્ટર (Dexter)=જુવો સીનીસ્ટર એસપેક્ટ.

સીનીસ્ટર એસપેક્ટ (Sinister aspects)=યાને સિધી ચાલુ દૃષ્ટિ, પણ એક ધીમો ગ્રહ જો પોતે જે રાશીનો હોય ત્યાંથી ત્રીજી રાશીમા ૬૦° અંશની દૃષ્ટિ કોઇ બીજા ગ્રહને કરતો હોય અને તે ગ્રહ ઘણો ઝડપી ચાલનો હોય તો દૃષ્ટિ કરનાર ગ્રહની દૃષ્ટિ સીનીસ્ટર કહેવાય છે, અને ઝડપી ગ્રહ જે દૃષ્ટિનો જવાબ વાળનારો છે, તે ડેક્ષ્ટર યાને ઉલ્ટી દૃષ્ટિ કરે છે. ચંદ્ર હંમેશાં પોતાના પહેલા કવોટરમાં સીનીસ્ટર યાને છેલ્લા કવોટરમાં ડેક્ષ્ટર દૃષ્ટિ કરે છે.

ડીકટમ (Dictome)=એ ગ્રીક બોલ છે યાને બે ભાગમાં વ્હેંચી નાંખવું. ચંદ્ર જ્યારે પહેલા અને ત્રીજા કવોટરમાં હોય છે ત્યારે ડીકટમ ગણાય છે.

ડયુર્નલ (Diurnal)=યાને **દીવસને** લગતું જેમંક ગ્રહની ગતિ આખા દિવસમાં રવીથી એક અંશ, ચંદ્રની ૧૨° અંશ એમ હોય છે.

ડયુર્નલ આર્ક અથવા સેમી આર્ક (Diurnal Arc or Semi-arc)=યાને અર્ધો દિવસનો ગોળાર્ધ (Diurnal Arc) અથવા અર્ધો રાતનો ગોળાર્ધ (Noctural Arc) હોય છે, યાને પૂર્વના ઉદય યાને પહેલા ભુવનથી ૭મા ભુવન સુધીમાં જે અંશનો તફાવત છે, અને ત્યાં જે ગ્રહ હોરાઇઝન યાને દૃષ્ટિ મર્યાદાની ઉપર હોય તે ભાગને દિવસનો અર્ધો ગોળાર્ધ યાને પૂર્વથી ઉગી પશ્ચિમે અસ્ત થાય તે ગોળ આસમાનના ભાગને સેમી આર્ક કહે છે. અને એજ પ્રમાણે સાતમા ભુવનથી પહેલા ભુવન સુધી પશ્ચિમથી પાછો પૂર્વ સુધીનો દુનિયાની નીચેનો ગોળાર્ધ તેને સેમી નોકટ્યુરલ આર્ક (Semi Noctural

arc) કહે છે. એ પ્રમાણે રવીનો સેમી આર્ક મેષ કે તુલા સંક્રાંતિના પૂર્ણ અંશે એક સરખો રાત્ર કે દિવસનો ૭ કલાકનો યાને ૯૦° અંશનો હોય છે, ને બીજી સંક્રાતીઓ વખતે તે તેમ રહેતો નથી. મુખ્ય કરીને ઉત્તર અથવા દક્ષિણની છેક દુરની લેટીટયુડમાં અથવા તો કર્ક કે મકરમાં રવી હોય તે વખતે ઘણો મોટો ફરક રહે છે.

ઇકલીપ્ટીક સીલેસ્ટીયલ (Ecliptic Celestial)=યાને દુનિયાની આસપાસ **રવી** જે ફરતો દેખાય છે (જો કે તેમ નથી) તેને ફરવાના માર્ગનું ગોળ કુંડાળું કે જ્યારે ચંદ્ર તે કુંડાળાના પાટા ઉપર રવીની નજદીક આવી પુગે છે ત્યારે ગ્રહણ થાય છે તેમજ **ઓબ્લીકવીટી ઑફ ધી ઇકલીપ્ટીક** (Obliquity of the Ecliptic) એટલે રવીના ફરવાના ચક્ર અને ઇકવેટરની વચ્ચે જે એંગલ (angle) થાય છે તેને કહે છે, જે હાલમાં લગભગ ૨૩°–૨૭° છે.

ઇકલીપ્ટીક ટેરેસ્ટ્રીયલ (Ecliptic terrestrial)=યાને પૃથ્વીની આસપાસ ચંદ્રને ફરવાની રેષા,

ઇલેકશનસ (Elections)=યાને **મુરત** યાને કંઇપણ સારૂં કામ કરવાને નેમેલો જોગ યા વખત.

ઇલોંગેશન મેકસીમમ(Elongation maximum)=યાને પૃથ્વી ઉપરથી જોતાં, બુધ તથા શુક્ર વધતામાં વધતો રવીથી કેટલા અંશ દુર જઇ શકે છે તેને કહે છે, બુધ વધુમાં વધુ ૨૮ અંશ અને શુક્ર વધુમાં વધુ ૪૮ અંશ થાય છે.

ઇમરઝન (Emersion)=યાને કોઇ કંજંગશન કે ગ્રહણ વખતે જ્યારે રવીની પાછળથી કોઇ ગ્રહ છુટો પડી બાહેર દેખાવમાં આવે છે તેને કહે છે.

ઇકવીનોક્ષ (Equinox)=યાને એક સરખી રાત્ર યાને ઇકલીપ-ટીકમાં જે જગ્યાએ રાત્ર અને દીવસ એક સરખો થાય છે તે જગ્યાને ઇકવીનોક્ષ કહે છે. જે બનાવ વર્ષમાં બે વખત બને છે, યાને જ્યારે રવી મેષમાં દાખલ થાય છે તા. ૨૧ મી માર્ચે ત્યારે અને ફરીને રવી જ્યારે તુલા રાશીમાં દાખલ થાય છે તા. ૨૨મી સપટેમ્બર ત્યારે થાય છે.

જીયોસેનટ્રીક (Geocentric)=યાને પૃથ્વીને મધ્યબિંદુ ગણી તે ઉપરથી ગ્રહનું ગણીત કે જે જ્યોતીષમાં સર્વે ગણીત થાય છે તેને કહે છે.

હીલીઓસેનટ્રીક (Heliocentric)=યાને રવીને મધ્યબિંદુ લઇ તેની આસપાસ પૃથ્વી તથા બીજા ગ્રહો વિગેરેનું જે ગણીત કરવામાં આવે છે તેને કહે છે.

ઇલ્યુમીનેશન (Illumination)=યાને ચંદ્રના દેખાવોના દિવસો કે જે લગભગ ૨૬ દિવસને ૧૨ કલાક દર મહીનામાં હોય છે.

હેલીએકલ રાઇઝીંગ (Heliacal rising)=યાને જ્યારે એક ગ્રહ રવીનાં કિરણથી ઢંકાયલો હોય ત્યાંથી બહાર પૂર્વ તરફ દેખાવ આપતો થાય અને રવીનાં કિરણથી દુર જતો જાય ત્યારે તેને હેલી-એકલ રાઇઝીંગ કહે છે.

હેલીએકલ સેટીંગ (Heliacal setting)=યાને જો કોઇ ગ્રહ પ્રદર્શિત દેખાતો હોય ને રવી તેની નજદીક થઇ પોતાનાં કિરણ નીચે તેને દાબીને અણદીઠ કરતો હોય તેને કહે છે. ચંદ્ર એ પ્રમાણે જ્યારે રવીથી ૧૭ અંશ દુર હોય છે ત્યારે તેનો અસ્ત થયલો સમજવો. પણ બીજા ગ્રહો તો ૩૦ અંશે એમ થાય છે.

લ્યુનેશન (Lunation)=યાને નવા ચંદ્ર (New Moon) અમાસથી તે બીજી અમાસ સુધીનો ૨૩°–૫૩ દિવસનો ટાઇમ તેને કહે છે. વળી રવી સાથે ચંદ્ર જ્યારે કંજંગશન, સ્કવેર કે ઓપોઝીશનમાં આવે છે તેને પણ લ્યુનેશન કહે છે.

મેત્યુટાઇન (Matutine)=યાને જે ગ્રહો સહવારે રવી ઉદય આગમજ દેખાવ દે છે, અને પોતાના પહેલા મથકે જવા પછી પાછા વક્રી થાય છે. એ પ્રમાણે ચંદ્ર પોતાનો પહેલો ડીકટમ (Dictome) જ્યાં લગી પસાર કરે ત્યાં લગી મેત્યુટાઇન હોય છે.

મોડરેટર્સ (Moderators)=રવી, ચંદ્ર, ૧૦મું તથા ૧લું ભુવન અને પાર્ટ ઓફ ફોરચ્યુન એઓને મોડરેટર્સ કહે છે કારણ કે

તેઓ એક બીજાથી આપમુખત્યાર અસર કરનારા છે. જેમકે પહેલા ભુવનની અસર માનવીપર દશમા ભુવનથી તદન નિરાળી છે, તેમ રવીની અસર ચંદ્રથી નિરાળી છે અને એ બધાંથી નિરાળી અને જુદીજ અસર **નસીબ** યાને પાર્ટ ઓફ ફોરચ્યુનની છે.

નીઓમેનીયમ (Neomenium)=યાને ☉ ☌ ☽ રવી ચંદ્રનું કંજંગશન યાને **અમાસ.**

પ્રીન્સીપલ પ્લેસીસ (Principal places)=યાને રવી, ચંદ્રને પાંચ ભુવનોમાં શુભ લેખેલા છે જેમકે ૧, ૧૧, ૧૦. ૯, ને ૭માં તેઓ શુભ અસર કરનારા લેખાય છે.

રેકટીફીકેશન (Rectification)=યાને જન્મનો ટાઇમ બરાબર ખબર ન હોવાથી અથવા ઘડીયાળ ખોટું હોવાથી અથવા કોઇ કારણે બરાબર જન્મ ટાઇમ નહીં મળવે, કુંડળી જે કાઢી હોય તે કુંડળીમાં થતી દૃષ્ટિઓના ફળને ફળીભુત થવાના ટાઇમ ઉપરથી દિવસ અને જન્મની લેટીટ્યુડ મારફતે ગણીને સુધારવામાં આવે છે તેને કહે છે.

રેવોલ્યુશન (Revolution)=યાને રવીની આસપાસ પૃથ્વીના ફરવાથી એવું માલમ પડે છે કે જાણે રવી પૃથ્વીની આસપાસ પોતે ફરીને એક વર્ષે પોતાની શરૂ કરેલી મુસાફરીવાળીજ જગ્યાપર આવે છે, યાને જન્મ કુંડળીમાં રવી એક વર્ષે પોતાની જન્મ વખતની રાશી અંશના બરાબર થાય છે, તેને કહે છે. એ વખતની કુંડળી દર વર્ષે કાઢવી તે દર વર્ષનું **વર્ષફળ** ગણાય છે.

રયુમીનન્ટ સાઇન (Ruminant sign)=યાને મેષ, વરખ, ને મકર રાશીના કહે છે. એ રાશીઓમાં જ્યારે ચંદ્ર ત્રાનઝીટ કરતો હોય ત્યારે દવા કદી પીવી નહીં.

સાઇન્સ ઓફ વોઇસ (Signs of voice)=યાને અવાજને લગતી રાશીઓ જેવીકે મિથુન, કન્યા, તુલા, કુંભ અને પહેલા ૧૫ અંશ ધન રાશી હોય છે. હવે જો એ રાશીઓમાં બુધ જેને પડેલો હોય તે માણસ ઘણો સારો વકતા યાને ભાષણ કર્તા હોય.

ત્રીગોન (Trigon)=યાને ત્રીક, જુવો ત્રીપ્લીસીટી.

અનફોરચ્યુનેટ સાઇન્સ (Unfortunate signs)=યાને કમનસીબ રાશીઓ. જેવીકે વરખ, કર્ક, મકર ને મીન આ રાશીવાલા માણસો ઘણું કરીને હમેશ કમનસીબ, દરેક બાબતમાં હોય છે અને તેમાં મકર રાશીનો જન્મ તો સદંતર કમનસીબીમાંજ પુરો થાય છે.

વાય કમબસ્તા (Via combusta)=યાને જલીત ભાગ એટલે કે તુલા રાશીનો છેલ્લો અર્ધો ભાગ, અને આખી મકર રાશી, કેટલાંક તુલાના ૧૫° અંશથી મકરના ૧૫° અંશ સુધીનો માર્ગ ચંદ્ર માટે ઘણો અશુભ ગણે છે, કારણ કે તે વખતે ચંદ્રને બીજા ફીક્ષ સ્ટારો સાથે ગ્રહણ જેવી અસર થાય છે.

આ પુસ્તકમાં ૨૦૦ વર્ષનું આપેલું પંચાંગ અને તેની સમજણ.

આ પંચાંગમાં ફકત ♆, ♄, ♅, ♂, એ ચાર મુખ્ય ગ્રહોનુંજ દર મહીનાની તા. ૧લીએ તેઓ કેટલાં અંશના મધ્યાન બપોરે હતા, તેજ પ્રમાણે આપેલું છે, બધા ગ્રહોના ગણીતનું આખું પચાંગ છાપતાં બીજાં પાંચસો પાનાં થાય, અને તે પુસ્તક ઘણુંજ મોટું થાય એટલા માટે અત્રે નીચલી વિગતો સાથે આ પંચાંગ કેમ વાપરવું તેની સમજણ અત્રે આપીશું, ચાર મુખ્ય ગ્રહ જેવા કે હરશચલ, શની, મંગળ, અને ગુરૂ એઓ હરેક બાબતમાં મોટો ભાગ ભજવે છે. **શની અને મંગળ** મોત કરતા છે, **સરદી** અને ગરમી તેઓના **હાથ** છે. તેઓ પાપગ્રહ છે અને તેઓની **ચાલ** હરદમ તપાસતા રહેવાની જરૂર છે. **ગુરૂ** હરેક રીતનો બચાવ કરતા છે, તથા સર્વથી શુભગ્રહ ગણાય છે. પોતામાં ગરમી, શરદી સમાવા ઉપરાંત બહોળા વિસ્તારમાં ફેલાવાની યાને હરેક ચીજને એક્ષપાન્ડ કરવાની એમાં શક્તિ છે, પાપગ્રહોને પોતાની દૃષ્ટિના દબાણમાં એ રાખી શકે છે. મનોવૃત્તિને શુભ બનાવે છે. **હરશચલ** ગ્રહ હરેક અચુક અને અચમુચ કાર્યનો કરનારો છે. ઘડીમાં શુભ ને ઘડીમાં પાયમાલી કરી નાખનારો એ ગ્રહ પણ હમેશાં તપાસવાની જરૂર છે. હવે નાના ગ્રહોને માટે અત્રે જગ્યા

ફાલતુ નથી પણ એટલું જાણવું કે રવી દરરોજ એક અંશ જેટલો ચાલતો હોવાથી તથા તેને લગતો કોઠો આ પુસ્તકના ૪૫ માં પાને સાઇડ્રીઅલ ટાઇમના કોષ્ટકમાં આપેલો છે, એટલે કે તેમાં લખેલી તારીખે (માર્ચ મહીનાની ૨૧ મીએ) રવી મેષમાં દાખલ થઇ, દરરોજ એક અંશને હીસાબે ચાલે છે, અને ૠતુના બદલાવા સાથે તેનું પ્રમાણ તા. ૨૦થી ૨૨ સુધીમાં ને દર મહીને પોતાની રાશી બદલે છે, એટલે આશરે રવી અમુક તારીખે કેટલાક અંશનો હતો, તે દરરોજના એક અંશ લેખે ઉમેરતાં મળી આવે તેમ છે. વળી બુધ રવીથી ફક્ત વધુમાં વધુ ૨૫° અંશ જેટલો દુર રહે છે, અને શુક્ર ४૫° અંશથી વધુ રવીથી દુર જતો નથી. એ પ્રમાણે એ નાના ગ્રહોનું પ્રમાણ સાધારણ અનુમાનથી મેળવી શકાય છે, વળી એઓની અસર મુખ્ય ગ્રહોના જેવી પ્રબળ અને લાંબો વખત ટકનારી નથી. હવે મુખ્ય અસરોને ગતિમાં મુકનાર ચંદ્ર છે, માટે કોઇપણ વર્ષનો આગલો કે પાછલો ચંદ્ર શોધવા માટે થોડી સમજણ આપવાની જરૂર છે, કારણ કે ચંદ્રની એસપેકટથી હરેક ચીજ ને પ્રગટ થવાનું કારણ મળે છે, માટે ચંદ્રના ગણીતની જરૂર છે.

કોઇ પણ તારીખનો ચંદ્ર કાઢવાની રીત.

એ કાઢવા માટે એક નવીન રૂઢી એક સાયનટીસ્ટે એક વખત પ્રગટ કરી હતી, તેની ચાવી નીચે પ્રમાણે તેણે લખી હતી :—જે દિવસનો ચંદ્ર કાઢવાનો હોય તેમાંથી વર્ષ ૧૨ બાદ કરો, પછી તારીખ માં ૫૭નો આંક ઉમેરો અને જે તારીખ આવે, તે તારીખનો ચંદ્ર જોઇ તે ચંદ્રમાંથી ૧૨૧°—૧૦° અંશ બાદ કરો. હવે એની સમજ નીચે પ્રમાણે છે.

ફોરમ્યુલા:—જોઇતા દિવસની ચંદ્રની લોંજીટયુડ=(જોઇતા દિવસની તારીખમાંથી–૪૩૨૬)+૧૨૧°-૧૦′. જો ઉમેરવાને બદલે બાદ કરે, અને બાદ કરવાને બદલે ઉમેરે તો પાછલા વર્ષનો ચંદ્ર મળે, હવે પછીના આવતા વર્ષ માટે એજ ફોરમ્યુલા વાપરવી. દાખલો **જેમકે:**–

તા. ૩૦ મી એપ્રીલ ૧૯૧૨ નો ચંદ્ર જોઇયે છે.

બાદ વર્ષ ૧૨

તા ૩૦ મી એપ્રીલ ૧૯૦૦

વધત ૫૭ દિવસ

	રાશી	અંશ	કળા.
તા. ૨૬ મી જુન ૧૯૦૦ એ દીને ચંદ્ર	૨–	૨૭–	૩૩
વધતા ૧૨૧°–૧૦' અંશ=	૪–	૧–	૧૦
જવાબ=	૬–	૨૮°–	૪૩'

દાખલો બીજો:—તા. ૨૩ મી માર્ચ ૧૮૭૯ નો ચંદ્ર જોઇયે છે. હવે આ વર્ષ ગઈ સદીનું છે જેથી ફોરમ્યુલામાં જ્યાં ઉમેરવા કહ્યું છે ત્યાં બાદ કરો, અને બાદ કરવું હોય ત્યાં ઉમેરો, જેમકે:–

તા. ૨૩ મી માર્ચ ૧૮૭૯

ઉમેરો વર્ષ ૧૨

તા. ૨૩ મી માર્ચ ૧૮૯૧

બાદ કરો દિવસ ૫૭

તા. ૨૫ જાનેવારી ૧૮૯૧

	સશી	અંશ	કળા
હવે તા. ૨૫–૧=૧૮૯૧ ને દીને ચંદ્ર	૪–	૧૦–	૩૩
બાદ કરો ૧૨૧° –૧૦ અંશ=	૪–	૧–	૧૦
જવાબ=	૦–	૯–	૨૩

યાને મેષનો ૯°– ૨૩' નો ચંદ્ર થયો.

હવે જે ચંદ્ર આવે છે તે મધ્યાન બપોરનોજ જાણવો અને ત્રી-રાશી અથવા સાંગરીતસથી જેટલા વાગ્યાનો જોઇતો હોય તે ગણી

લેવો. વળી ધ્યાનમાં રાખવું કે જ્યાં લીપ વર્ષ આવતું હોય ત્યાં ૫૭ દિવસ બાદ કરવા કે ઉમેરવા, પણ જો લીપ વર્ષ નહીં હોય તો ૫૭ ને બદલે ૫૬ લેવા. એ પ્રમાણે ગમે તે તારીખ કે વર્ષ માટેનો ચંદ્ર કાઢી શકાય છે. જો બધાં વર્ષનાં પંચાંગ નહીં હોય, તો ચાલુ વર્ષના પંચાંગથી આગળ વધતાં કે પાછળ હઠતાં ચંદ્ર મેળવી શકાશે. એ મેળવેલો ચંદ્ર તદન સ્પષ્ટ રહેતો નથી, પણ તેમજ કંઇ તેમાં ઘણો ફરક પણ પડતો નથી, વધુમાં વધુ ૩૦ કળાનો યાને અર્ધો અંશ જેટલોજ ફરક રહે છે.

હવે આ પુસ્તકમાં આપેલી એફીમરી ઘણીક રીતે ઉપયોગમાં આવી શકશે. તેમાં ખાસ કરીને ભુત તથા ભવિષ્યની બાબત કે જે મુખ્ય ગ્રહોની ત્રાન્ઝીટથી જાણી શકાય છે, તે એ ઉપરથી જોઇ શકાશે. હરેક શુભ અશુભ બાબત જાણી શકાય તેમ છે. એ પંચાંગમાં આપેલા ગ્રહો દર મહીનાની પહેલી તારીખ મધ્યાન ગ્રીનીચ ટાઇમના છે, જે ગ્રહોની રોજની **પંચાંગની ચાલની** ગતિ અનુક્રમે આશરે નીચે પ્રમાણે છે.

				અંશ કળા.	
નેપચ્યુન	આખા	દિવસમાં	આશરે	૦°— ૨	ચાલે છે.
હરશચલ	,,	,,	,,	૦°— ૩′	,,
શની	,,	,,	,,	૦°— ૫′	,,
ગુરૂ	,,	,,	,,	૦°— ૧૨′	,,
મંગળ	,,	,,	,,	૦°— ૪૫′	,,
શુક્ર	,,	,,	,,	૧°— ૧૨′	,,
બુધ	,,	,,	,,	૧°— ૨૪′	,,
રવી	,,	,,	,,	૧°— ૦′	,,
ચંદ્ર	,,	,,	,,	૧૩°— ૦′	,,
રાહુ	,,	,,	,,	૦°— ૩′	,,

આ ઉપલું કોષ્ટક ગ્રહોનો મીન લોંજીટયુડીનલ પ્રોગ્રેસ (Mean longitudinal progress of Planets) દેખાડે છે. વળી ગ્રહોના "દશા ટાઇમ" (Celestial periods) નું કોષ્ટક નીચે પ્રમાણે છે. જે ઘણું ઉપયોગી છે, કારણ કે ડાઇરેકશનની એસપેક્ટથી માલમ પડે છે.

ગ્રહ દશા કોષ્ટક.

ગ્રહ.	Celestial period. ચાલણ.	એક વર્ષની ચાલ.		એક મહીનાની ચાલ.		ગ્રહો પોતાની મુળ જગ્યા અથવા તો બીજા કોઇ પણ ગ્રહ સાથે કેવી દૃષ્ટિ કરે છે.							
	વર્ષ.	અંશ–કળા		અંશ–કળા		૬૦° દૃષ્ટિ		૯૦° દૃષ્ટિ		૧૨૦° દૃષ્ટિ		ઓપોઝીશન	
		°	′	°	′	વ.	મ.	વ.	મ.	વ.	મ.	વ.	મ.
હરશચલ	૮૪	૭	૦	૦	૩૫	૧૪ ✱	૦	૨૧ □	૦	૨૮ △	૦	૪૩ ☍	૦
શની	૩૦	૧૨	૦	૧	૦	૫	૦	૭	૬	૧૦	૦	૧૫	૦
ગુરૂ	૧૨	૩૦	૦	૨	૩૦	૨	૦	૩	૦	૪	૦	૬	૦
મંગળ	૧૯	૧૯	૦	૧	૩૫	૩	૨	૪	૯	૬	૪	૯	૬
રવી	૧૯	૧૯	૦	૧	૩૫	૩	૨	૪	૯	૬	૪	૯	૬
શુક્ર	૮	૪૫	૦	૩	૪૫	૧	૪	૨	૦	૨	૮	૪	૦
બુધ	૧૦	૩૬	૦	૩	૦	૧	૮	૨	૬	૩	૪	૫	૦
ચંદ્ર	૪	૩ રાશી		૭	૩૦	૦	૮	૧	૦	૧	૪	૨	૦

આ ઉપલા કોષ્ટકપરથી સાફ માલમ પડશે કે જન્મ કુંડળીના ગ્રહો (Celestial period) પ્રમાણે ડાઇરેકશનથી ચોક્કસ ટાઇમે ખુદ જન્મ વખતની પોતાની જગ્યા રાશી તથા અંશ સાથે, તેમજ બીજા ગ્રહોની રાશી અંશ વિગેરે સાથે, પોતપોતાની ચાલણ પ્રમાણે ચોક્કસ વખતે ડાઇરેકશન કરે છે, જે જન્મ કુંડળીના ગ્રહપરથી માલમ પડશે, જેમકે ઉપલા કોષ્ટક પ્રમાણે જન્મનો શની પાંચ વર્ષે ખુદ પોતાની જન્મ રાશી અંશ સાથે ૬૦° અંશની દૃષ્ટિમાં આવે છે, સાડા સાત વર્ષે શની સ્કવેર થાય છે. દશ વર્ષે ટ્રાયનમાં અને પંદર વર્ષે ઓપોઝીશનમાં આવે છે, એવી રીતે શની જે રાશી અંશનો જન્મ વખતે હોય, તે જન્મ વખતના બીજા ગ્રહો સાથે જન્મ વખતે જેવી એસપેકટ કરતો હોય, તે પછીની એસ્પેકટ કેટલામે વર્ષે કરશે તે મુખ્ય બાબત તુરત આશરે મેળવી શકાશે. જેમકે જો શની જન્મ વખતે ગુરૂ સાથે ૬૦° અંશની શુભદૃષ્ટિમાં હોય તો, જન્મથી ત્રીજે વર્ષે ૯૦° અંશની પાપદૃષ્ટિમાં આવશે, કારણકે શની કરતાં ગુરૂ ઝડપી ચાલનો છે, અને તે ત્રણ વર્ષે સ્કવેર કરે છે. તે પ્રમાણે બીજા ગ્રહો માટે પણ સમજી લેવું સહેલ છે. એ પ્રમાણે એક કુંડળી હાથમાં લેતાં સાથેજ, આ ઉપલું કોષ્ટક જો ધ્યાનમાં રાખ્યું હોય તો, દશાફળ અમુક વર્ષે, અમુક દૃષ્ટિ થવે, શું થશે તે તુરત માલમ પડશે. વળી શુભ કાર્યો ક્યારે કરવાં, અને અમુક એસપેકટ થાય ત્યારે શું બાબતને લગતાં કામો આરંભવાં તે નીચે દર્શાવ્યાં છે. આ ઉપર લખેલું (Celestial period) ને લગતું કોષ્ટક ફક્ત જન્મ કુંડળીઓનેજ લાગુ પાડવા માટે છે, જે ધ્યાનમાં રાખવું. આ પુસ્તકમાં આગળ જણાવ્યા પ્રમાણે ૬૦° અને ૧૨૦° અંશની દૃષ્ટિ ઘણી શુભ ગણાય છે, માટે જ્યારે જન્મ કુંડળીએ ઉપર લખેલા કોષ્ટક પ્રમાણે એ શુભદૃષ્ટિ જન્મ પછી જે વર્ષે થાય, તે વર્ષે લાભકારી નિવડે. વળી ચાલુ વર્ષના પંચાંગમાં જો ટ્રાન્ઝીટથી એવી કોઈ શુભદૃષ્ટિ જે દિવસે થતી હોય તે દિવસે તે દૃષ્ટિ કરનારા ગ્રહોને લગતી બાબતનું શુભકામ હાથમાં ધરવું અથવા તો તેવું શુભ પરિણામ જાણવું. જેમકે જો રવીને ચંદ્ર એવી શુભદૃષ્ટિમાં આવે તો, પોતાના શેઠ અથવા તો મોટા લોકથી નોકરી માગવી, વળીજનના

સુધારા માટે મુસાફરી કરવી, સત્તાધિકારી અને મોટા માણસો તથા માજીસ્ટ્રેટ વિગેરે સાથે કામ કરવું. હરેક કામને તેજી આપનારો ચંદ્ર છે, માટે ચંદ્રને ડાયરેકશનથી તેમજ ટ્રાન્ઝીટથી અને બીજી બધી રીતે ખુબ તપાસવાની જરૂર છે. જો ચંદ્ર અને બુધ શુભ દૃષ્ટિમાં થાય ત્યારે અગત્યના કાગળ લખવા, વિદ્યા જ્ઞાનને લગતું કામ કરવું, કવી, ચીત્ર કે શિલ્પશાસ્ત્રી, વકીલ, છાપખાનાવાળા, અધિપતી, ધર્મગુરૂ, એલચી ભાષણકર્ત્તા, કમીશનરો, અને જ્ઞાની તથા ભણેલ શખ્સો સાથે કામકાજ કરવું, તથા છોકરાંઓને નિશાળે મેલવાં, તથા મુસાફરી કરવી. ચંદ્ર જો શુક્ર સાથે શુભ દૃષ્ટિમાં આવે તો લગ્નનું સગ્ગું કરવું, પરોણા તેડવા, કાપડીઆ, ચિતારા, સોની, પંચીગર, અત્તારી, વિગેરે સાથે કામ પાડવું, ખરીદી કરવી, માણસો રાખવાં અથવા ગાયનને લગતું સર્વે કામકાજ કરવું.

જો ચંદ્ર સાથે મંગળ શુભદૃષ્ટિમાં આવે તો, ડાક્તર, કે ડેન્ટીસ્ટ કે શસ્ત્રવૈદ્ય, વિગેરેની સલાહ લેવી, હવાદારૂ વેચનાર, તથા સીપાઇ, મરદ, કસાઇ, બેલીફ, લોહાર, પાણીની ભઠ્ઠીવાલો, દરજી, ઇજનેર, અથવા દરીયાઇ કે ખુશકી લશ્કરને લગતી હરેક બાબતને લગતું કામ આરંભવું. જો ચંદ્ર અને ગુરૂ સારી દૃષ્ટિમાં આવે ત્યારે, નવો ધંધો ખોળવો કે નવા ધંધાની શરૂઆત કરવી, વેપારીઓ સાથે લેવડ દેવડ કરવી, બેંકરો ધર્મગુરૂઓ, પ્રોફેસરો, કપડાંના વેપારીઓ ગરમ કપડાંના વિગેરે સાથે કામ કરવું, અને તંદુરસ્તીને માટે મુસાફરી પણ કરવી. જ્યારે ચંદ્ર અને શની શુભદૃષ્ટિમાં હોય ત્યારે ઘરધણીઓ સાથે, ખેડુતો, ઉંમરે પુગેલા શખ્સો, જમીનના ભીત્તરમાં ખાણ ખોદનારાઓ, ખેતીને લગતા બાબતો, તથા હરેક ખનીજ પદાર્થ અને જમીનમાંથી ઉત્પન્ન થતી ધાતુ, ખાર વિગેરેને લગતું, જમીન ખરીદવા તથા ઘર બાંધવા, કુવા ખણવા, પાયા નાંખવા વિગેરેને લગતું જે કાંઇ કામ કરે, તે લાભકારી નિવડે. જો ચંદ્ર અને હરશયલ ગ્રહ શુભદૃષ્ટિમાં આવે તો નજુમીઓ, મસ્તક પરીક્ષકો, મહેતાજી અને સ્કુલ માસ્તરો. શિલ્પશાસ્ત્રીઓ, ભાષણ કરનારાઓ, વેદાંતીઓ, મેસમેરાઇઝર, નવાઇની ચીજો સંગ્રહ કરનારાઓ, તથા હરેક ચીત્ર વિચિત્ર અને નવાઇની ચીજ કે બાબતને લગતી તથા સાધારણ નહીં હોય તેવી બાબતો અને ગુપ્ત

જ્ઞાન વિગેરેને લગતું કામકાજ કરવાથી ફાયદો થાય છે. એ પ્રમાણું બીજા ગ્રહો પણ એક બીજા સાથે શુભદૃષ્ટિમાં આવે તેમાં ફાયદો સારો થાય છે. એ સર્વ બાબત **ગ્રહદશા કોષ્ટક** પ્રમાણે ચંદ્ર તથા બીજા ગ્રહો કુંડળીમાં ડાયરેક્શનથી તેમજ ટ્રાન્ઝીટથી શુભ કે અશુભ દૃષ્ટિ કરે, તેનું ફળ જોવું સહેલ થઇ પડશે. આ પુસ્તકમાં આપેલી એફીમરીમાં દર મહીનાની પહેલી તારીખના મધ્યાન બપોરના ગ્રીનીચ ટાઇમના છે, માટે **પંચાંગ ગતિના** કોષ્ટક પ્રમાણે એ ઉપરથી ગણી લેવા, મોટા ગ્રહોના ગણીતમાં કામ ચલાઉ સારો આશરો મળી આવશે, નાના અને ઝડપી ગ્રહો માટે બનતાં સુધી જેમ બને તેમ ઇચ્છીત તારીખની નજદીકમાં કોઇ દિવસનો અંશ મળી આવે ત્યાંથી પંચાંગ ગ્રહ ગતિના પ્રમાણુ પ્રમાણે ગણવાથી મેળવી શકાશે. આ એફીમરી મુખ્ય કરી મોટા ગ્રહોની જે ગંભીર અસર ટ્રાન્ઝીટથી થાય છે, તે જાણવાને ઘણું ઉપયોગી લેખાશે.

(જુવો બંનો વર્ષનું પંચાંગ.)

આખર ખુલાસો.

કુલ સૃષ્ટિના પેદા કરનાર પાક દાદાર અહુરમજદની મદદથી મારા અલ્પ જ્ઞાન અને જ્યોતિષ વિદ્યાના અભ્યાસને આધારે આ પુસ્તક પૂર્ણ કરવાને હું શક્તિમાન થયો છું જે માટે તે બારે હક્તાલાનાં હજારો હજાર શુક્ર અદા કરૂં છું તથા જે મિત્રોએ પોતાની કીતાબો તથા બીજી મદદોથી મને સહાય કરી છે તેઓનો આભાર માની, આ નાનો ગ્રંથ વાંચક વર્ગ સામે નમનતાઇ સાથ રજુ કરૂં છું.

આ ગ્રંથમાં બની શકતી હરેક બાબતનો ખુલાસો સાદી પારસી ગુજરાતી ભાષામાં, **શરૂઆતના અભ્યાસીઓને** અનુકૂળ થઇ પડે એવો કર્યો છે. વિદ્વાન વાંચકને તેમાં જે ભુલ માલમ પડે, તે જ્ઞાનની કલમ અને રહેમ નજરથી સુધારી તે માટે આ કમતરીન સેવકને ક્ષમા કરી આભારી કરશો.

આ ગ્રંથના ચાર ભાગ કર્યા છે, **પહેલો ભાગ** " નેટલ એસ્ટ્રોલૉજી " નો છે, જેમાં માનવીનો જન્મ, તેના ગુણ, દોષ, શુભ અશુભ,

સર્વે બાબત જણાવી છે તેમજ અંગ્રેજી રૂઢી પ્રમાણે એક ટપકો કેમ બનાવવો, તથા તે ઉપરથી ભૂત ભવિષ્ય કેમ વર્ત્તવું તે સર્વે સમજાવવાની કોશેષ કરવામાં આવી છે. **બીજો ભાગ** "હોરારી ઍસ્ટ્રૉલૉજી" અથવા કોઇ પણ વખત અથવા બાબતપર પ્રશ્ન કરવામાં આવતાં તેનું ભૂત, ભવિષ્ય વર્ત્તવા માટેની સર્વે બાબત વિગતથી તથા દાખલા દલીલો સાથે રજુ કરી છે, તથા જ્યોતિષના એ ભાગને લગતા કાયદા કાનુનો સ્પષ્ટ સમજાવ્યા છે. **ત્રીજો ભાગ** "મુનડેન ઍસ્ટ્રૉલૉજી" અથવા દેશપરદેશના વેપાર, પાક, લાભ, ખોટ, રાજ્ય, રૂતુ, વરસાદ, ગ્રહણ, ધરતીકંપ, લડાઇ, વિપત્તિ, દુકાળ, વિગેરે આખી દુનિયા તથા સૃષ્ટિને લગતી બાબતો રાજ્યકર્ત્તાઓ, પાર્લામેન્ટ અને બીજી સર્વ જાહેર બાબતો આપણા પોતાના તેમજ પારકા દેશને લગતી સર્વે હકીકતનું ભૂત ભવિષ્ય જોવાને ટુંકમાં વર્ણન આપ્યું છે. **ચોથો ભાગ** "મેડીકલ ઍસ્ટ્રૉલૉજી" અથવા શારીરિક દુઃખ, દરદ, તેના ઉપાય ઇલાજ બચાવનાં સાધન, મોત, જીવત, અકસ્માત, ખોરાક, દુઃખ નિવારણ, તથા શરીરની હરેક ગતિ અપગતિ વગેરેનો સાર તમામ ખુલાસા સાથે અને દાખલા દલીલોથી આપવામાં આવ્યો છે. એ ઉપરાંત આ પુસ્તકમાં બીજી ઘણીક ઉપયોગી બાબતો તથા સહેલ કોષ્ટકો અને બસો વર્ષનું મુખ્ય ગ્રહોનું પંચાંગ પણ આપ્યું છે. આ પુસ્તકમાં જેટલું બની શક્યું તેટલું હરેક હરેક બાબત સમજાવવાની કોશેષ કરી છે, અને મારા ધારવા પ્રમાણે શરૂઆતના શિખાઉ માટે આ સર્વે બાબત પુરતી લેખાશે. આ પુસ્તકમાં ગણિતની બાબત તદન સાધારણ અને બહુ થોડીજ આપી છે, કારણ કે સ્પષ્ટ ગણિત અને તેને લગતી બીજી ઘણીક રીત રૂઢીઓ અત્રે આપવાથી શિખાઉ અભ્યાસીને ગુંચવાડો ઉત્પન્ન થાય છે, અને તેથી બે બાબતના સામટા અભ્યાસથી ભેલમભેલ થઇ શિખનારને અરૂચીક લાગે છે. ઇશ્વર ઇચ્છાથી હવે પછી **અંગ્રેજી જ્યોતીષનું સંપુર્ણ ગણિત,** જેવા કે સ્પષ્ટ કુંડળી. પ્રોગ્રેસ, પ્રાઇમરી ડાઇરેકશન, ત્રીગનોમેટ્રી ગણિત અને **અંગ્રેજી ગ્રહલાઘવ,** તથા બીજુ ધંધાદારી જ્યોતીષ ગણિત વિગેરે સર્વે બાબતનું જુદું પુસ્તક વિલાયતના મહાન શાસ્ત્રીઓની મદદથી ગુજરાતી વાંચક સામે લાવવાનો પ્રયત્ન કરવા ધાર્યો છે. જે કૃપાળુ ઇશ્વર પાર પાડે એવું ઇચ્છીશું.

આ પુસ્તકમાં અંગ્રેજી જ્યોતિષ વિદ્યાની પ્રશંસા કરી બીજી જ્યોતિષ રીત ઈત્યાદીઓ માટે કેટલીક ચાર ટીકા કરીછે, જે ટીકા કોઇ પણ જાતના દ્વેષભાવથી, કે બીજી વિદ્યાઓને તોડી પાડી હલકી ઠેરાવવાના વિચારથી કરવામાં આવી નથી. લખાણુની ધુંનમાં વખતે સખ્ત ટીકા પણ થવા સંભવિત છે, જે સુજ્ઞ વાંચકે ક્ષમાની નજરથી જોવી, તથા તેના સત્ય માટે શોધ કરવી એવી ભલામણ છે.

આ વિદ્યા એટલી બહોળી છે, કે જે માટે હજારોના હજારો પોથાં ભર્યાં હોય તો પણ તેનો છેડો આવે નહીં, તે છતાં બનતી જોગવાઇથી જે આ પુસ્તકમાં પ્રદર્શિત કર્યું છે, તેનો વાંચક વર્ગ પુરતો લાભ લેશે, અને હરેક ભલા કામમાં આ વિદ્યાનો, કંઇપણ લોભ લાલચ વગર ઉપયોગ કરશે, તો ગ્રંથ પાછળ કરેલી મારી મહેનતનો સંપુર્ણ બદલો મને મળ્યા બરાબર સમજીશ.

હવે લગ્નપત્રાં, હૉંગેરીથમ, અને બીજાં કોષ્ટક તથા થોડા ભરણુના દાખલા આપી આ પુસ્તક અત્રે સમાપ્ત કરૂં છું.

બહિર્લાપિકા દોહરા.

દીન ઉપર દયા કરી, તેં હે દીનદયાળ,
નમન નમન તુજને કરૂં, પ્રેમે પ્રીતિપાળ. —૧
શાસ્ત્ર આ પુરૂં થયું, ક્રમ કહું મુજ મુખ,
હુસે જગતમાં બીજા વળી, કોઇક માના પુત. —૨
સાર અલ્પ મેં વર્ણવ્યો, ગુણુવાનોની પાસ,
પુષ્પ નહિ પણુ પાંખડી, અરજ કરે આ દાસ. —૩
રજ માત્ર હું માનવી, ક્યાણુ ગ્રંથ ગુણુવાન,
જીવ પામર હું મુર્ખ છું; નથી કાંઇ વિદ્વાન, —૪
હોય હોનાર આ શાસ્ત્રના; તે સર્વને જોડું હાથ,
ભીત્રો મારાએ સહાય કરી; તે સર્વેની સાથ. —૫
વાચક યાચે એટલું, ક્ષમા કરજો અપરાધ,
રંભ દોષ દેતા વળી, ભુલચુક છે અમાપ. —૬

પે. બ. શે.

સમાપ્ત

૧૮૦૦.

મહિનો.	હરશલ રાશિ-અં.	હરશલ ડેકલીન.	શનિ. રાશિ-અં.	શનિ. ડેકલીન.	ગુરૂ. રાશિ-અં.	ગુરૂ. ડેકલીન.	મંગળ. રાશિ-અં.	મંગળ. ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૭° ♍	૨° N	૯° ♌	૧૯° N	૨૫° ♊	૨૩° N	૫° ♐	૨૧° S
ફેબ્રુઆરી	૨૭	૨	૬	૧૯	૨૨	૨૩	૨૬	૨૪
માર્ચ	૨૬	૨	૪	૨૦	૨૨	૨૩	૧૭ ♑	૨૩
એપ્રીલ	૨૫	૩	૩	૨૦	૨૫	૨૩	૯ ♒	૧૯
મે	૨૪	૩	૪	૨૦	૨૯	૨૩	૧ ♓	૧૩
જુન	૨૩	૩	૬	૨૦	૬ ♋	૨૩	૨૩	૫
જુલાઇ	૨૪	૩	૯	૧૯	૧૨	૨૩	૧૪ ♈	૩ N
ઑગસ્ટ	૨૫	૩	૧૩	૧૮	૧૯	૨૨	૪ ♉	૧૦
સપટેમ્બર	૨૭	૨	૧૭	૧૭	૨૬	૨૧	૧૯	૧૫
અક્ટોબર	૨૯	૧	૨૦	૧૬	૧ ♌	૨૦	૨૫	૧૭
નવેમ્બર	૦ ♎	૧	૨૩	૧૫	૪	૨૦	૧૯	૧૭
ડીસેમ્બર	૨	૦	૨૪	૧૫	૪	૨૦	૧૦	૧૬

૧૮૦૧.

મહિનો.	હરશલ રાશિ-અં.	હરશલ ડેકલીન.	શનિ. રાશિ-અં.	શનિ. ડેકલીન.	ગુરૂ. રાશિ-અં.	ગુરૂ. ડેકલીન.	મંગળ. રાશિ-અં.	મંગળ. ડેકલીન.
જાનેવારી	૨° ♎	૦° S	૨૩° ♌	૧૫° N	૨° ♌	૨૦° N	૧૨° ♉	૧૭° N
ફેબ્રુઆરી	૨	૦	૨૧	૧૬	૨૮ ♋	૨૧	૨૨	૨૦
માર્ચ	૧	૦ N	૧૯	૧૬	૨૫	૨૨	૯ ♊	૨૩
એપ્રીલ	૦	૧	૧૭	૧૭	૨૫	૨૨	૨૩	૨૫
મે	૨૯ ♍	૧	૧૭	૧૭	૨૭	૨૧	૧૦ ♋	૨૫
જુન	૨૮	૧	૧૯	૧૬	૨ ♌	૨૦	૨૮	૨૨
જુલાઇ	૨૮	૧	૨૧	૧૬	૭	૧૯	૧૬ ♌	૧૭
ઑગસ્ટ	૨૯	૧	૨૫	૧૪	૧૪	૧૭	૬ ♍	૧૦
સપટેમ્બર	૧ ♎	૦	૨૯	૧૩	૨૧	૧૫	૨૫	૩
અક્ટોબર	૩	૧ S	૨ ♍	૧૨	૨૭	૧૩	૧૫ ♎	૫ S
નવેમ્બર	૫	૧	૬	૧૧	૨ ♍	૧૨	૬ ♏	૧૩
ડીસેમ્બર	૬	૨	૭	૧૦	૫	૧૧	૨૭	૧૯

૧૮૦૨.

મહિનો.	હરશલ. રાશિ-અં.	હરશલ. ડેકલીન.	શનિ. રાશિ-અં.	શનિ. ડેકલીન.	ગુરૂ. રાશિ-અં.	ગુરૂ. ડેકલીન	મંગળ. રાશિ-અં.	મંગળ. ડેકલીન.
જાનેવારી	૭° ♎	૨° S	૭° ♍	૧૦° N	૬° ♍	૧૦° N	૧૯° ♐	૨૩° S
ફેબ્રુઆરી	૭	૨	૬	૧૧	૩	૧૧	૧૨ ♑	૨૪
માર્ચ	૬	૨	૪	૧૨	૦	૧૩	૩ ♒	૨૧
એપ્રીલ	૫	૧	૧	૧૩	૨૬ ♌	૧૪	૨૭	૧૪
મે	૪	૧	૧	૧૩	૨૬	૧૪	૨૦ ♓	૫
જુન	૩	૧	૧	૧૩	૨૮	૧૩	૧૩ ♈	૪ N
જુલાઇ	૩	૧	૩	૧૨	૨ ♍	૧૨	૫ ♉	૧૨
ઑગસ્ટ	૪	૧	૭	૧૧	૮	૧૦	૨૭	૧૮
સપટેમ્બર	૬	૨	૧૧	૯	૧૫	૭	૧૬ ♊	૨૨
અક્ટોબર	૮	૨	૧૪	૮	૨૧	૫	૧ ♋	૨૩
નવેમ્બર	૯	૩	૧૮	૭	૨૭	૨	૧૧	૨૪
ડીસેમ્બર	૧૧	૪	૨૦	૬	૨ ♎	૦	૧૧	૨૬

૧૮૦૩.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૨° ♎	૪° S	૨૧° ♍	૬° N	૫° ♎	૧° S	૦° ♋	૨૭° N
ફેબ્રુઆરી	૧૨	૪	૨૦	૬	૬	૧	૨૪ ♊	૨૭ —
માર્ચ	૧૧	૪	૧૮	૭	૪	૦	૨૯	૨૬
એપ્રીલ	૧૦	૩	૧૫	૮	૦	૨ N	૧૦ ♋	૨૫
મે	૯	૩	૧૪	૮	૨૭ ♍	૩	૨૫	૨૩
જુન	૮	૨	૧૪	૮	૨૬	૩	૧૧ ♌	૧૯
જુલાઇ	૮	૨	૧૬	૮	૨૮	૨	૨૯	૧૩
ઑગસ્ટ	૯	૩	૧૮	૬	૨ ♎	૦	૧૮ ♍	૬
સપટેમ્બર	૧૦	૩	૨૨	૫	૮	૨ S	૭ ♎	૨ S
અકટોબર	૧૨	૪	૨૬	૪	૧૪	૫	૨૭	૧૦
નવેમ્બર	૧૪	૫	૨૯	૨	૨૧	૭	૧૯ ♏	૧૮
ડીસેમ્બર	૧૬	૬	૨ ♎	૧	૨૭	૯	૧૦ ♐	૨૨

૧૮૦૪

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૭° ♎	૬° S	૩° ♎	૧° N	૨° ♏	૧૧° S	૩° ♑	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૧૭	૬	૩	૧	૫	૧૨	૨૭	૨૨
માર્ચ	૧૬	૬	૨	૨	૬	૧૨	૨૦ ♒	૧૬
એપ્રીલ	૧૫	૫	૨૯ ♍	૩	૩	૧૧	૧૪ ♓	૭
મે	૧૪	૫	૨૭	૩	૦	૧૦	૭ ♈	૨ N
જુન	૧૩	૪	૨૭	૪	૨૭ ♎	૯	૧ ♉	૧૧
જુલાઇ	૧૩	૪	૨૮	૩	૨૬	૯	૨૩	૧૮
ઑગસ્ટ	૧૩	૫	૦ ♎	૨	૨૮	૧૦	૧૪ ♊	૨૨
સપટેમ્બર	૧૫	૫	૩	૧	૨ ♏	૧૧	૪ ♋	૨૪
અકટોબર	૧૭	૬	૭	૧ S	૮	૧૩	૨૨	૨૩
નવેમ્બર	૧૮	૭	૧૧	૨	૧૫	૧૫	૭ ♌	૨૦
ડીસેમ્બર	૨૦	૭	૧૪	૪	૨૧	૧૭	૧૭	૧૮

૧૮૦૫.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૧° ♎	૭° S	૧૬° ♎	૪° S	૨૮° ♏	૧૯° S	૧૮° ♌	૧૯° N
ફેબ્રુઆરી	૨૧	૮	૧૬	૪	૩ ♐	૨૦	૮	૨૩
માર્ચ	૨૦	૭	૧૫	૩	૬	૨૦	૦	૨૪
એપ્રીલ	૧૯	૭	૧૩	૩	૬	૨૦	૨	૨૨
મે	૧૮	૬	૧૧	૨	૪	૨૦	૧૨	૧૯
જુન	૧૭	૬	૧૦	૧	૦	૧૯	૨૭	૧૪
જુલાઇ	૧૭	૬	૧૦	૨	૨૭ ♏	૧૯	૧૩ ♍	૮
ઑગસ્ટ	૧૭	૬	૧૧	૨	૨૭	૧૯	૧ ♎	૦ S
સપટેમ્બર	૧૯	૭	૧૪	૪	૨૯	૧૯	૨૧	૮
અકટોબર	૨૦	૭	૧૮	૫	૩ ♐	૨૦	૧૧ ♏	૧૫
નવેમ્બર	૨૨	૮	૨૨	૬	૯	૨૧	૩ ♐	૨૧
ડીસેમ્બર	૨૪	૯	૨૫	૭	૧૫	૨૨	૨૫	૨૫

મહિનો.	હરશલ		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૫° ♎	૯° S	૨૭° ♎	૮° S	૨૨° ♐	૨૩° S	૧૯° ♑	૨૩° S
ફેબ્રુઆરી	૨૬	૯	૨૮	૯	૨૯	૨૩	૧૩ ♒	૧૮
માર્ચ	૨૫	૯	૨૮	૮	૪ ♑	૨૩	૬ ♓	૧૦
એપ્રીલ	૨૪	૯	૨૬	૮	૭	૨૩	૦ ♈	૧
મે	૨૩	૮	૨૪	૭	૮	૨૩	૨૩	૮ N
જુન	૨૨	૮	૨૨	૬	૬	૨૩	૧૬ ♉	૧૬
જુલાઇ	૨૨	૮	૨૨	૬	૩	૨૩	૭ ♊	૨૨
ઑગસ્ટ	૨૨	૮	૨૩	૭	૨૯ ♐	૨૩	૨૯	૨૪
સપટેમ્બર	૨૩	૯	૨૫	૮	૨૮	૨૩	૧૯ ♋	૨૩
અક્ટોબર	૨૫	૯	૨૮	૯	૦ ♑	૨૩	૭ ♌	૨૦
નવેમ્બર	૨૭	૧૦	૨ ♏	૧૦	૫	૨૩	૨૪	૧૫
ડીસેમ્બર	૨૯	૧૦	૬	૧૧	૧૧	૨૩	૯ ♍	૧૦

૧૮૦૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૦° ♏	૧૧° S	૯° ♏	૧૨° S	૧૮° ♑	૨૨° S	૨૦° ♍	૭° N
ફેબ્રુઆરી	૦	૧૧	૧૦	૧૩	૨૫	૨૧	૨૨	૭
માર્ચ	૦	૧૧	૧૦	૧૨	૧ ♒	૨૦	૧૪	૧૦
એપ્રીલ	૨૯ ♎	૧૧	૯	૧૨	૭	૧૯	૪	૧૩
મે	૨૮	૧૦	૭	૧૧	૧૧	૧૮	૫	૧૨
જુન	૨૭	૧૦	૫	૧૧	૧૨ ♑	૧૮	૧૪	૭
જુલાઇ	૨૬	૧૦	૪	૧૦	૧૧ ♒	૧૮	૨૮	૧
ઑગસ્ટ	૨૭	૧૦	૪	૧૧	૭	૧૯	૧૫ ♎	૬ S
સપટેમ્બર	૨૮	૧૦	૬	૧૧	૪	૨૦	૫ ♏	૧૪
અક્ટોબર	૨૯	૧૧	૯	૧૨	૨	૨૦	૨૫	૨૦
નવેમ્બર	૧ ♏	૧૧	૧૩	૧૪	૪	૨૦	૧૮ ♐	૨૪
ડીસેમ્બર	૩	૧૨	૧૬	૧૫	૮	૧૯	૧૧ ♑	૨૪

૧૮૦૮.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૪° ♏	૧૨° S	૧૯° ♏	૧૫° S	૧૪° ♒	૧૭° S	૫° ♒	૨૦° S
ફેબ્રુઆરી	૫	૧૩	૨૨	૧૬	૨૨	૧૫	૨૯	૧૩
માર્ચ	૫	૧૩	૨૨	૧૬	૨૮	૧૩	૨૨ ♓	૪
એપ્રીલ	૪	૧૨	૨૧	૧૬	૬ ♓	૧૦	૧૬ ♈	૬ N
મે	૩	૧૨	૨૦	૧૫	૧૨	૮	૮ ♉	૧૪
જુન	૧	૧૨	૧૭	૧૫	૧૬	૭	૧ ♊	૨૦
જુલાઇ	૧	૧૧	૧૬	૧૪	૧૮	૬	૨૨	૨૪
ઑગસ્ટ	૧	૧૧	૧૬	૧૪	૧૭	૬	૧૨ ♋	૨૪
સપટેમ્બર	૨	૧૨	૧૭	૧૫	૧૪	૮	૨ ♌	૨૧
અક્ટોબર	૪	૧૨	૨૦	૧૬	૧૦	૯	૨૧	૧૬
નવેમ્બર	૬	૧૩	૨૩	૧૭	૮	૧૦	૧૦ ♍	૯
ડીસેમ્બર	૭	૧૪	૨૭	૧૮	૯	૯	૨૬	૩

૧૮૦૯.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૯° ♏	૧૪° S	૦° ♐	૧૮° S	૧૪° ♓	૮° S	૧૧° ♎	૩° S
ફેબ્રુઆરી	૧૦	૧૪	૩	૧૯	૨૦	૫	૨૩	૭
માર્ચ	૧૦	૧૪	૪	૧૯	૨૬	૩	૨૭	૮
એપ્રીલ	૯	૧૪	૪	૧૯	૪ ♈	૦ N	૨૨	૬
મે	૮	૧૪	૨	૧૮	૧૧	૩	૧૧	૩
જુન	૬	૧૩	૦	૧૮	૧૭	૬	૧૦	૪
જુલાઇ	૬	૧૩	૨૮ ♏	૧૮	૨૨	૭	૧૮	૮
ઑગસ્ટ	૬	૧૩	૨૭	૧૮	૨૫	૮	૩ ♏	૧૪
સપટેંબર	૭	૧૩	૨૮	૧૮	૨૪	૮	૨૨	૨૦
અકટોબર	૮	૧૪	૦ ♐	૧૮	૨૨	૭	૧૨ ♐	૨૪
નવેંબર	૧૦	૧૪	૩	૧૯	૧૭	૫	૫ ♑	૨૫
ડીસેંબર	૧૨	૧૫	૭	૨૦	૧૫	૫	૨૮	૨૨

૧૮૧૦.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૩° ♏	૧૫° S	૧૦° ♐	૨૦° S	૧૬° ♈	૫° N	૨૨° ♒	૧૫° S
ફેબ્રુઆરી	૧૪	૧૬	૧૩	૨૧	૧૯	૭	૧૬ ♓	૬
માર્ચ	૧૪	૧૬	૧૫	૨૧	૨૫	૯	૮ ♈	૩ N
એપ્રીલ	૧૪	૧૬	૧૫	૨૧	૧ ♉	૧૧	૧ ♉	૧૨
મે	૧૨	૧૫	૧૪	૨૧	૯	૧૩	૨૨	૧૯
જુન	૧૧	૧૫	૧૨	૨૦	૧૬	૧૬	૧૪ ♊	૨૩
જુલાઇ	૧૦	૧૫	૧૦	૨૦	૨૨	૧૭	૪ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૧૦	૧૫	૯	૨૦	૨૮	૧૯	૨૫	૨૨
સપટેંબર	૧૧	૧૫	૯	૨૦	૧ ♊	૧૯	૧૫ ♌	૧૮
અકટોબર	૧૨	૧૫	૧૧	૨૧	૧	૧૯	૪ ♍	૧૧
નવેંબર	૧૪	૧૬	૧૩	૨૧	૨૯ ♉	૧૯	૨૩	૪
ડીસેંબર	૧૬	૧૬	૧૭	૨૧	૨૫	૧૮	૧૧ ♎	૩ S

૧૮૧૧.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૮° ♏	૧૭° S	૨૦° ♐	૨૨° S	૨૨° ♉	૧૭° N	૨૯° ♎	૧૦° S
ફેબ્રુઆરી	૧૯	૧૭	૨૪	૨૨	૨૨	૧૭	૧૫ ♏	૧૫
માર્ચ	૧૯	૧૭	૨૬	૨૨	૨૪	૧૮	૨૮	૧૮
એપ્રીલ	૧૮	૧૭	૨૭	૨૨	૦ ♊	૧૯	૮ ♐	૨૧
મે	૧૭	૧૭	૨૬	૨૨	૬	૨૧	૯	૨૨
જુન	૧૬	૧૬	૨૪	૨૨	૧૩	૨૨	૦	૨૨
જુલાઇ	૧૫	૧૬	૨૨	૨૨	૨૦	૨૩	૨૪ ♏	૨૨
ઑગસ્ટ	૧૫	૧૬	૨૧	૨૨	૨૬	૨૩	૦ ♐	૨૩
સપટેંબર	૧૫	૧૬	૨૦	૨૨	૨ ♋	૨૩	૧૪	૨૪
અકટોબર	૧૭	૧૭	૨૧	૨૨	૫	૨૩	૩ ♑	૨૬
નવેંબર	૧૮	૧૭	૨૪	૨૨	૬	૨૩	૨૪	૨૩
ડીસેંબર	૨૦	૧૮	૨૭	૨૩	૪	૨૩	૧૭ ♒	૧૭

મહિના	હરશલ		શનિ.		ગુરૂ		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન
જાનેવારી	૨૨° ♏	૧૮° S	૦° ♑	૨૩° S	૦° ♋	૨૩° N	૧૦° ♓	૯° S
ફેબ્રુઆરી	૨૩	૧૮	૪	૨૩	૨૭ ♊	૨૩	૩ ♈	૧ N
માર્ચ	૨૩	૧૮	૬	૨૨	૨૧	૨૩	૨૪	૯
એપ્રીલ	૨૩	૧૮	૮	૨૨	૨૯	૨૩	૧૬ ♉	૧૭
મે	૨૨	૧૮	૮	૨૨	૩ ♋	૨૩	૭ ♊	૨૨
જુન	૨૧	૧૮	૬	૨૨	૯	૨૩	૨૮	૨૪
જુલાઈ	૨૦	૧૭	૪	૨૩	૧૬	૨૩	૧૭ ♋	૨૩
ઑગસ્ટ	૧૯	૧૭	૨	૨૩	૨૩	૨૨	૭ ♌	૨૦
સપ્ટેમ્બર	૨૦	૧૭	૧	૨૩	૨૯	૨૧	૨૭	૧૪
ઑક્ટોબર	૨૧	૧૮	૨	૨૩	૫ ♌	૧૯	૧૬ ♍	૭
નવેમ્બર	૨૩	૧૮	૪	૨૨	૮	૧૯	૬ ♎	૧ S
ડીસેમ્બર	૨૧	૧૯	૭	૨૩	૯	૧૯	૨૫	૯

૧૮૬૩.

મહિના.	હરશલ		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૯° ♏	૧૯° S	૧૦° ♑	૨૩° S	૭ ♌	૧૯ N	૧૪° ♏	૧૫° S
ફેબ્રુઆરી	૨૮	૧૯	૧૪	૨૨	૩	૨૦	૪ ♐	૨૦
માર્ચ	૨૮	૧૯	૧૭	૨૨	૦	૨૧	૨૧	૨૩
એપ્રીલ	૨૮	૧૯	૧૯	૨૨	૨૯ ♋	૨૧	૯ ♑	૨૪
મે	૨૭	૧૯	૧૯	૨૨	૧ ♌	૨૧	૨૫	૨૩
જુન	૨૫	૧૯	૧૮	૨૨	૫	૨૨	૮ ♒	૨૧
જુલાઈ	૨૪	૧૯	૧૭	૨૨	૧૧	૧૯	૧૩	૨૨
ઑગસ્ટ	૨૪	૧૯	૧૪	૨૨	૧૭	૧૬	૭	૨૬
સપ્ટેમ્બર	૨૪	૧૯	૧૩	૨૩	૨૪	૧૪	૨	૨૫
ઑક્ટોબર	૨૫	૧૯	૧૩	૨૩	૦ ♍	૧૨	૮	૨૨
નવેમ્બર	૨૭	૧૯	૧૪	૨૩	૪	૧૦	૨૩	૧૬
ડીસેમ્બર	૨૯	૨૦	૧૭	૨૨	૯	૯	૧૧ ♓	૮

૧૮૬૪.

મહિના.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧° ♐	૨૦° S	૨૦° ♑	૨૨° S	૧૦ ♏	૯° N	૧° ♈	૦° N
ફેબ્રુઆરી	૨	૨૦	૨૪	૨૧	૮	૧૦	૨૨	૯
માર્ચ	૨	૨૦	૨૭	૨૧	૫	૧૧	૧૦ ♉	૧૬
એપ્રીલ	૨	૨૦	૦ ♒	૨૦	૧	૧૨	૧ ♊	૨૧
મે	૧	૨૦	૧	૨૦	૦	૧૩	૨૦	૨૪
જુન	૦	૨૦	૦	૨૦	૨	૧૨	૧૦ ♋	૨૪
જુલાઈ	૨૯ ♏	૨૦	૨૯ ♑	૨૧	૬	૧૦	૨૯	૨૧
ઑગસ્ટ	૨૯	૨૦	૨૭	૨૧	૧૧	૮	૧૯ ♌	૧૬
સપ્ટેમ્બર	૨૯	૨૦	૨૫	૨૧	૧૮	૬	૯ ♍	૯
ઑક્ટોબર	૦ ♐	૨૦	૨૪	૨૨	૨૪	૩	૨૮	૨
નવેમ્બર	૧	૨૦	૨૫	૨૧	૧ ♎	૧	૧૮ ♎	૬ S
ડીસેમ્બર	૩	૨૧	૨૭	૨૧	૬	૧ S	૮ ♏	૧૪

૧૮૧૫.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન
જાનેવારી	૫° ♐	૨૧° S	૧° ♒	૨૦° S	૯° ♎	૨° S	૨૯° ♏	૨૦° S
ફેબ્રુઆરી	૬	૨૧	૪	૨૦	૧૦	૩	૨૦ ♐	૨૩
માર્ચ	૭	૨૧	૭	૧૯	૮	૨	૯ ♑	૨૪
એપ્રીલ	૭	૨૧	૧૦	૧૮	૫	૦	૧ ♒	૨૧
મે	૬	૨૧	૧૨	૧૮	૧	૧ N	૨૨	૧૬
જુન	૫	૨૧	૧૨	૧૮	૦	૧	૧૩ ♓	૯
જુલાઇ	૪	૨૧	૧૧	૧૮	૨	૦	૩ ♈	૨
ઑગસ્ટ	૩	૨૧	૯	૧૯	૬	૧ S	૨૦	૪ N
સપ્ટેમ્બર	૩	૨૧	૭	૧૯	૧૧	૩	૦ ♉	૮
અક્ટોબર	૪	૨૧	૬	૨૦	૧૮	૬	૨૮ ♈	૮
નવેમ્બર	૫	૨૧	૬	૧૨	૨૪	૮	૧૯	૬
ડીસેમ્બર	૭	૨૧	૮	૧૯	૧ ♏	૧૧	૧૮	૭

૧૮૧૬.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૯° ♐	૨૨° S	૧૧° ♒	૧૮° S	૬° ♏	૧૨° S	૨૮° ♈	૧૨° N
ફેબ્રુઆરી	૧૧	૨૨	૧૪	૧૭	૯	૧૩	૧૩ ♉	૧૭
માર્ચ	૧૧	૨૨	૧૮	૧૬	૧૦	૧૪	૨૮	૨૧
એપ્રીલ	૧૧	૨૨	૨૧	૧૫	૮	૧૩	૧૭ ♊	૨૪
મે	૧૧	૨૨	૨૩	૧૫	૫	૧૨	૫ ♋	૨૫
જુન	૯	૨૨	૨૪	૧૫	૧	૧૧	૨૩	૨૩
જુલાઇ	૮	૨૨	૨૩	૧૫	૦	૧૦	૧૨ ♌	૧૮
ઑગસ્ટ	૭	૨૨	૨૨	૧૬	૨	૧૧	૧ ♍	૧૨
સપ્ટેમ્બર	૭	૨૨	૧૯	૧૬	૬	૧૩	૨૧	૪
અક્ટોબર	૮	૨૨	૧૮	૧૭	૧૨	૧૪	૧૦ ♎	૩ S
નવેમ્બર	૧૦	૨૨	૧૮	૧૭	૧૯	૧૬	૧ ♏	૧૧
ડીસેમ્બર	૧૧	૨૨	૧૯	૧૬	૨૫	૧૮	૨૨	૧૮

૧૮૧૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૩° ♐	૨૨° S	૨૧° ♒	૧૬° S	૧° ♐	૨૦° S	૧૪° ♐	૨૩° S
ફેબ્રુઆરી	૧૫	૨૩	૨૫	૧૪	૭	૨૧	૬ ♑	૨૪
માર્ચ	૧૬	૨૩	૨૮	૧૩	૧૦	૨૧	૨૭	૨૨
એપ્રીલ	૧૬	૨૩	૨ ♓	૧૨	૧૧	૨૧	૨૦ ♒	૧૬
મે	૧૫	૨૩	૪	૧૧	૯	૨૧	૧૩ ♓	૮
જુન	૧૪	૨૨	૬	૧૧	૫	૨૦	૬ ♈	૧ N
જુલાઇ	૧૩	૨૨	૬	૧૧	૨	૨૦	૨૮	૯
ઑગસ્ટ	૧૨	૨૨	૪	૧૨	૧	૨૦	૧૯ ♉	૧૬
સપ્ટેમ્બર	૧૨	૨૨	૨	૧૨	૩	૨૦	૭ ♊	૨૧
અક્ટોબર	૧૨	૨૨	૦	૧૩	૭	૨૧	૨૧	૨૩
નવેમ્બર	૧૪	૨૩	૨૯ ♒	૧૩	૧૧	૨૨	૨૬	૨૪
ડીસેમ્બર	૧૬	૨૩	૦ ♓	૧૩	૧૯	૨૩	૧૯	૨૫

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૭° ♐	૨૩° S	૨° ♓	૧૨° S	૨૬° ♐	૨૩° S	૯° ♊	૨૫° N
ફેબ્રુઆરી	૧૯	૨૩	૫	૧૧	૩ ♑	૨૩	૧૦	૨૫
માર્ચ	૨૦	૨૩	૯	૧૦	૮	૨૩	૧૯	૨૫
એપ્રીલ	૨૦	૨૩	૧૨	૮	૧૨	૨૩	૩ ♋	૨૫
મે	૨૦	૨૩	૧૬	૭	૧૩	૨૩	૧૯	૨૪
જુન	૧૮	૨૩	૧૮	૭	૧૧	૨૩	૬ ♌	૨૦
જુલાઇ	૧૭	૨૩	૧૮	૬	૮	૨૩	૨૪	૧૫
ઑગસ્ટ	૧૬	૨૩	૧૭	૭	૪	૨૩	૧૩ ♍	૭
સપટેમ્બર	૧૬	૨૩	૧૫	૮	૩	૨૪	૩ ♎	૧ S
અકટોબર	૧૭	૨૩	૧૩	૯	૫	૨૪	૨૩	૮
નવેમ્બર	૧૮	૨૩	૧૨	૯	૯	૨૩	૧૪ ♏	૧૬
ડીસેમ્બર	૨૦	૨૩	૧૨	૯	૧૫	૨૩	૫ ♐	૨૧

૧૮૧૯.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન
જાનેવારી	૨૨° ♐	૨૩° S	૧૩° ♓	૮° S	૨૧° ♑	૨૨° S	૨૮° ♐	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૨૩	૨૩	૧૬	૭	૨૯	૨૧	૨૧ ♑	૨૩
માર્ચ	૨૪	૨૩	૨૦	૬	૫ ♒	૧૯	૧૩ ♒	૧૮
એપ્રીલ	૨૪	૨૩	૨૩	૪	૧૧	૧૮	૭ ♓	૧૦
મે	૨૪	૨૩	૨૭	૩	૧૫	૧૭	૦ ♈	૧
જુન	૨૩	૨૩	૨૯	૨	૧૭	૧૬	૨૪	૮ N
જુલાઇ	૨૨	૨૩	૧ ♈	૨	૧૬	૧૭	૧૬ ♉	૧૬
ઑગસ્ટ	૨૧	૨૩	૦	૨	૧૩	૧૮	૭ ♊	૨૧
સપટેમ્બર	૨૦	૨૩	૨૯ ♓	૩	૯	૧૯	૨૭	૨૩
અકટોબર	૨૧	૨૩	૨૭	૪	૭	૧૯	૧૪ ♋	૨૩
નવેમ્બર	૨૨	૨૩	૨૫	૪	૯	૧૯	૨૮	૨૨
ડીસેમ્બર	૨૪	૨૩	૨૪	૫	૧૩	૧૮	૫ ♌	૨૧

૧૮૨૦.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ	ડેકલીન	રાશિ-અંશ	ડેકલીન	રાશિ-અંશ	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૬° ♐	૨૪° S	૨૫° ♓	૫° S	૧૮° ♒	૧૭° S	૨° ♌	૨૪° N
ફેબ્રુઆરી	૨૭	૨૪	૨૮	૩	૨૫	૧૪	૨૦ ♋	૨૬
માર્ચ	૨૮	૨૪	૧ ♈	૨	૨ ♓	૧૧	૧૭	૨૬
એપ્રીલ	૨૯	૨૪	૫	૦	૧૦	૯	૨૩	૨૪
મે	૨૮	૨૪	૮	૧ N	૧૬	૭	૫ ♌	૨૧
જુન	૨૭	૨૪	૧૧	૨	૨૧	૫	૨૧	૧૬
જુલાઇ	૨૬	૨૪	૧૩	૩	૨૩	૪	૮ ♍	૧૦
ઑગસ્ટ	૨૫	૨૪	૧૪	૩	૨૩	૪	૨૬	૨
સપટેમ્બર	૨૫	૨૪	૧૨	૨	૨૦	૬	૧૬ ♎	૬ S
અકટોબર	૨૫	૨૪	૧૦	૨	૧૬	૭	૬ ♏	૧૪
નવેમ્બર	૨૬	૨૪	૮	૧	૧૩	૮	૨૮	૨૦
ડીસેમ્બર	૨૮	૨૪	૭	૦	૧૪	૭	૨૦ ♐	૨૪

૧૮૬૧.

મહિનો	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૦° ♑	૨૪° S	૭° ♈	૧ N	૧૮° ♓	૬° S	૧૩ ♑	૨૪ S
ફેબ્રુઆરી	૧	૨૪	૯	૧	૨૪	૪	૮ ♒	૧૯
માર્ચ	૩	૨૪	૧૨	૩	૦ ♈	૧	૨ ♓	૧૩
એપ્રીલ	૩	૨૪	૧૬	૪	૮	૨ N	૨૪	૩
મે	૩	૨૪	૨૦	૬	૧૫	૫	૧૩ ♈	૬ N
જુન	૨	૨૪	૨૩	૭	૨૧	૭	૧૨ ♉	૧૪
જુલાઇ	૧	૨૪	૨૫	૮	૨૬	૯	૨ ♊	૨૦
ઑગસ્ટ	૦	૨૪	૨૭	૮	૦ ♉	૧૦	૨૩	૨૩
સપ્ટેમ્બર	૨૯ ♐	૨૪	૨૬	૮	૦	૧૦	૧૩ ♋	૨૩
અકટોબર	૨૯	૨૪	૨૪	૭	૨૭ ♈	૯	૨ ♌	૨૧
નવેમ્બર	૦ ♑	૨૪	૨૨	૬	૨૨	૮	૧૮	૧૭
ડીસેમ્બર	૨	૨૪	૨૦	૫	૨૧	૭	[illegible] ♍	૧૩

૧૮૬૨.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ		ગુરૂ		મંગળ	
	રાશિ-અંશ	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ	ડેકલીન	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન
જાનેવારી	૪° ♐	૨૪° S	૨૦° ♈	૫° N	૨૧° ♈	૭° N	૮ ♍	૧૧° N
ફેબ્રુઆરી	૫	૨૪	૨૧	૬	૨૪	૮	૬	૧૩
માર્ચ	૭	૨૪	૨૪	૭	૨૯	૧૦	૨૯ ♌	૧૫
એપ્રીલ	૭	૨૪	૨૭	૮	૫ ♉	૧૨	૨૦	૧૮
મે	૭	૨૪	૧ ♉	૧૦	૧૨	૧૫	૨૫	૧૫
જુન	૬	૨૪	૫	૧૧	૨૦	૧૭	૭ ♍	૧૦
જુલાઇ	૫	૨૪	૮	૧૨	૨૬	૧૮	૨૨	૪
ઑગસ્ટ	૪	૨૪	૧૦	૧૨	૨ ♊	૨૦	૧૦ ♎	૪ S
સપ્ટેમ્બર	૩	૨૪	૧૦	૧૨	૬	૨૦	૨૯	૧૨
અકટોબર	૪	૨૪	૯	૧૨	૬	૨૦	૨૦ ♏	૧૮
નવેમ્બર	૪	૨૪	૭	૧૧	૪	૨૦	૧૨ ♐	૨૩
ડીસેમ્બર	૬	૨૪	૪	૧૦	૦	૧૯	૫ ♑	૨૪

૧૮૬૩.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ		ગુરૂ		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ	ડેકલીન	રાશિ-અંશ	ડેકલીન	રાશિ-અંશ	ડેકલીન	રાશિ-અંશ	ડેકલીન
જાનેવારી	૮° ♑	૨૪° S	૩° ♉	૧૦° N	૨૭° ♉	૧૯° N	૨૯ ♑	૨૨° S
ફેબ્રુઆરી	૯	૨૩	૪	૧૧	૨૭	૧૯	૨૩ ♒	૧૫
માર્ચ	૧૧	૨૩	૬	૧૧	૨૯	૧૯	૧૫ ♓	૭
એપ્રીલ	૧૧	૨૩	૯	૧૩	૪ ♊	૨૦	૯ ♈	૩ N
મે	૧૧	૨૩	૧૩	૧૪	૧૦	૨૧	૨ ♉	૧૨
જુન	૧૧	૨૩	૧૭	૧૫	૧૭	૨૨	૨૫	૧૯
જુલાઇ	૧૦	૨૩	૨૦	૧૬	૨૪	૨૩	૧૬ ♊	૨૩
ઑગસ્ટ	૮	૨૪	૨૩	૧૬	૦ ♋	૨૩	૭ ♋	૨૪
સપ્ટેમ્બર	૮	૨૪	૨૪	૧૬	૬	૨૩	૨૭	૨૨
અકટોબર	૮	૨૪	૨૩	૧૬	૧૦	૨૩	૧૬ ♌	૧૭
નવેમ્બર	૮	૨૪	૨૧	૧૬	૧૧	૨૩	૪ ♍	૧૨
ડીસેમ્બર	૧૦	૨૩	[illegible]	૧૫	૯	૨૩	૨૦	૬

૧૮૨૪.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૨° ♑	૨૩° S	૧૭° ♉	૧૫° N	૫° ♋	૨૩° N	૪° ♎	૧° N
ફેબ્રુઆરી	૧૫	૨૩	૧૭	૧૫	૨	૨૩	૧૨	૨ S
માર્ચ	૧૫	૨૩	૧૯	૧૫	૧	૨૪	૧૨	૨
એપ્રીલ	૧૬	૨૩	૨૧	૧૬	૩	૨૪	૨	૨ N
મે	૧૬	૨૩	૨૫	૧૭	૭	૨૩	૨૫ ♍	૪
જુન	૧૫	૨૩	૨૯	૧૮	૧૩	૨૩	૨૯	૧
જુલાઇ	૧૪	૨૩	૩ ♊	૧૯	૨૦	૨૨	૧૦ ♎	૪ S
ઑગસ્ટ	૧૩	૨૩	૬	૧૯	૨૬	૨૧	૨૬	૧૧
સપટેંબર	૧૨	૨૩	૮	૨૦	૩ ♌	૨૦	૧૫ ♏	૧૭
અક્ટોબર	૧૨	૨૩	૮	૨૦	૮	૧૯	૬ ♐	૨૩
નવેમબર	૧૩	૨૩	૬	૧૯	૧૨	૧૮	૨૯	૨૫
ડીસેમબર	૧૪	૨૩	૪	૧૯	૧૪	૧૭	૨૧ ♑	૨૩

૧૮૨૫.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૬° ♑	૨૩° S	૨° ♊	૧૯° N	૧૨° ♌	૧૮° N	૧૬° ♒	૧૭° S
ફેબ્રુઆરી	૧૭	૨૩	૧	૧૯	૮	૧૯	૧૦ ♓	૯
માર્ચ	૧૯	૨૩	૨	૧૯	૫	૨૦	૨ ♈	૦ N
એપ્રીલ	૨૦	૨૩	૪	૧૯	૪	૨૦	૨૫	૧૦
મે	૨૦	૨૩	૭	૨૦	૫	૨૦	૧૭ ♉	૧૭
જુન	૧૯	૨૩	૧૧	૨૧	૯	૧૯	૯ ♊	૨૨
જુલાઇ	૧૮	૨૩	૧૫	૨૧	૧૪	૧૭	૦ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૧૭	૨૩	૧૯	૨૨	૨૧	૧૫	૨૦	૨૩
સપ્ટેંબર	૧૬	૨૩	૨૧	૨૨	૨૮	૧૩	૧૦ ♌	૧૯
અક્ટોબર	૧૬	૨૩	૨૨	૨૨	૪ ♍	૧૧	૨૯	૧૩
નવેંબર	૧૭	૨૩	૨૧	૨૨	૯	૯	૧૮ ♍	૬
ડીસેંબર	૧૮	૨૩	૧૯	૨૧	૧૩	૮	૫ ♎	૧ S

૧૮૨૬.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ		મંગળ.	
	રાશિ અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૯° ♑	૨૨° S	૧૭° ♊	૨૧° N	૧૪° ♍	૭° N	૨૨° ♎	૭° S
ફેબ્રુઆરી	૨૧	૨૨	૧૫	૨૧	૧૩	૮	૭ ♏	૧૨
માર્ચ	૨૩	૨૨	૧૫	૨૧	૯	૯	૧૭	૧૫
એપ્રીલ	૨૪	૨૨	૧૭	૨૨	૬	૧૧	૨૨	૧૭
મે	૨૪	૨૨	૨૦	૨૨	૪	૧૧	૧૬	૧૬
જુન	૨૪	૨૨	૨૩	૨૨	૬	૧૦	૬	૧૪
જુલાઇ	૨૩	૨૨	૨૭	૨૨	૧૦	૯	૭	૧૫
ઑગસ્ટ	૨૧	૨૨	૧ ♋	૨૨	૧૫	૭	૧૮	૧૯
સપ્ટેમબર	૨૦	૨૨	૪	૨૨	૨૧	૪	૫ ♐	૨૩
અક્ટોબર	૨૦	૨૨	૬	૨૨	૨૮	૨	૨૪	૨૫
નવેંબર	૨૧	૨૨	૬	૨૨	૪ ♎	૧ S	૧૬ ♑	૨૪
ડીસેંબર	૨૨	૨૨	૪	૨૨	૯	૩	૧૦ ♒	૧૯

૧૮૨૭.

મહિનો.	હરશલ		શનિ		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૩° ♑	૨૨° S	૨° ♋	૨૩° N	૧૩° ♎	૪° S	૩° ♓	૧૧° S
ફેબ્રુઆરી	૨૫	૨૨	૦	૨૩	૧૪	૪	૨૬	૨
માર્ચ	૨૭	૨૧	૨૯ ♊	૨૩	૧૩	૪	૧૭ ♈	૭ N
એપ્રીલ	૨૭	૨૧	૦ ♋	૨૩	૯	૨	૧૦ ♉	૧૫
મે	૨૮	૨૧	૨	૨૩	૬	૧	૧ ♊	૨૧
જુન	૨૮	૨૧	૬	૨૩	૪	૦	૨૨	૨૪
જુલાઇ	૨૭	૨૧	૧૦	૨૩	૬	૧	૧૨ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૨૬	૨૨	૧૪	૨૨	૯	૩	૨ ♌	૨૧
સપટેંબર	૨૫	૨૨	૧૭	૨૨	૧૫	૫	૨૨	૧૫
અક્ટોબર	૨૪	૨૨	૧૯	૨૨	૨૧	૭	૧૧ ♍	૯
નવેંબર	૨૫	૨૨	૨૦	૨૨	૨૮	૧૦	૦ ♎	૧
ડીસેંબર	૨૬	૨૨	૨૦	૨૨	૪ ♏	૧૨	૧૯	૬ S

૧૮૨૮.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન
જાનેવારી	૨૭° ♑	૨૧° S	૧૭° ♋	૨૨° N	૯° ♏	૧૪° S	૮° ♏	૧૩° S
ફેબ્રુઆરી	૨૯	૨૧	૧૫	૨૨	૧૩	૧૫	૨૬	૧૯
માર્ચ	૧ ♒	૨૧	૧૩	૨૩	૧૪	૧૫	૧૩ ♐	૨૨
એપ્રીલ	૨	૨૦	૧૪	૨૩	૧૩	૧૪	૨૮	૨૪
મે	૨	૨૦	૧૫	૨૩	૯	૧૩	૧૦ ♑	૨૪
જુન	૨	૨૦	૧૮	૨૨	૬	૧૨	૧૫	૨૬
જુલાઇ	૧	૨૦	૨૨	૨૨	૪	૧૨	૯	૨૮
ઑગસ્ટ	૦	૨૧	૨૬	૨૧	૬	૧૨	૩	૨૯
સપટેંબર	૨૯ ♑	૨૧	૦ ♌	૨૦	૧૦	૧૪	૮	૨૮
અક્ટોબર	૨૮	૨૧	૩	૨૦	૧૫	૧૬	૨૨	૨૫
નવેંબર	૨૯	૨૧	૪	૧૯	૨૨	૧૭	૧૧ ♒	૨૦
ડીસેંબર	૦ ♒	૨૧	૪	૨૦	૨૮	૧૯	૧ ♓	૧૨

૧૮૨૯.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧° ♒	૨૦° S	૨° ♌	૨૦° N	૪° ♐	૨૦° S	૨૩° ♓	૩° S
ફેબ્રુઆરી	૩	૨૦	૦	૨૧	૧૦	૨૧	૧૫ ♈	૬ N
માર્ચ	૪	૨૦	૨૮ ♋	૨૧	૧૪	૨૨	૪ ♉	૧૩
એપ્રીલ	૬	૧૯	૨૭	૨૧	૧૫	૨૨	૨૫	૨૦
મે	૬	૧૯	૨૮	૨૧	૧૪	૨૨	૧૫ ♊	૨૪
જુન	૬	૧૯	૧ ♌	૨૧	૧૦	૨૧	૬ ♋	૨૪
જુલાઇ	૫	૨૦	૪	૨૦	૭	૨૧	૨૫	૨૩
ઑગસ્ટ	૪	૨૦	૯	૧૯	૫	૨૧	૧૫ ♌	૧૮
સપટેંબર	૩	૨૦	૧૨	૧૮	૭	૨૧	૪ ♍	૧૧
અક્ટોબર	૨	૨૦	૧૫	૧૭	૧૦	૨૨	૨૩	૪
નવેંબર	૩	૨૦	૧૭	૧૬	૧૬	૨૨	૧૩ ♎	૪ S
ડીસેંબર	૩	૨૦	૧૮	૧૬	૨૩	૨૩	૩ ♏	૧૨

મહિનો	હરશલ		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૫° ♒	૨૦° S	૧૭° ♌	૧૭° N	૦° ♑	૨૩° S	૨૩° ♏	૧૮° S
ફેબ્રુઆરી	૭	૧૯	૧૫	૧૭	૬	૨૩	૧૪ ♐	૨૨
માર્ચ	૮	૧૯	૧૩	૧૮	૧૨	૨૩	૩ ♑	૨૪
એપ્રીલ	૧૦	૧૮	૧૧	૧૮	૧૬	૨૨	૨૩	૨૨
મે	૧૧	૧૮	૧૨	૧૮	૧૮	૨૨	૧૩ ♒	૧૮
જુન	૧૦	૧૮	૧૩	૧૮	૧૭	૨૨	૨ ♓	૧૩
જુલાઇ	૧૦	૧૮	૧૬	૧૭	૧૩	૨૩	૧૬	૮
ઑગસ્ટ	૯	૧૯	૨૦	૧૬	૧૦	૨૩	૦ ♈	૫
સપટેંબર	૭	૧૯	૨૪	૧૫	૮	૨૩	૧	૫
અક્ટેબર	૭	૧૯	૨૭	૧૩	૯	૨૩	૨૩ ♓	૭
નવેંબર	૭	૧૯	૦ ♍	૧૩	૧૩	૨૩	૨૨	૫
ડીસેંબર	૭	૧૯	૨	૧૨	૧૮	૨૩	૧ ♈	૦ N

૧૮૩૧.

મહિનો.	હરશલ		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૯° ♒	૧૯° S	૧° ♍	૧૨° N	૨૫° ♑	૨૧° S	૧૬° ♈	૭° N
ફેબ્રુઆરી	૧૦	૧૮	૦	૧૩	૩ ♒	૨૦	૪ ♉	૧૪
માર્ચ	૧૨	૧૮	૨૭ ♌	૧૪	૯	૧૮	૨૧	૧૯
એપ્રીલ	૧૪	૧૭	૨૫	૧૫	૧૫	૧૭	૧૦ ♊	૨૩
મે	૧૪	૧૭	૨૫	૧૫	૨૦	૧૫	૨૯	૨૫
જુન	૧૪	૧૭	૨૬	૧૪	૨૨	૧૫	૧૮ ♋	૨૪
જુલાઇ	૧૪	૧૭	૨૮	૧૩	૨૨	૧૫	૭ ♌	૨૦
ઑગસ્ટ	૧૨	૧૮	૨ ♍	૧૨	૧૯	૧૬	૨૬	૧૪
સપટેંબર	૧૧	૧૮	૬	૧૧	૧૫	૧૭	૧૬ ♍	૬
અક્ટોબર	૧૧	૧૮	૯	૧૦	૧૩	૧૮	૫ ♎	૧ S
નવેંબર	૧૧	૧૮	૧૩	૮	૧૩	૧૮	૨૬	૯
ડીસેંબર	૧૧	૧૮	૧૫	૮	૧૭	૧૭	૧૬ ♏	૧૬

૧૮૩૨.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૩° ♒	૧૮° S	૧૫° ♍	૮° N	૨૩° ♒	૧૫° S	૭° ♐	૨૨° S
ફેબ્રુઆરી	૧૪	૧૭	૧૪	૮	૦ ♓	૧૨	૦ ♑	૨૪
માર્ચ	૧૬	૧૭	૧૨	૯	૬	૧૦	૨૧	૨૩
એપ્રીલ	૧૭	૧૬	૯	૧૦	૧૪	૭	૧૩ ♒	૧૮
મે	૧૮	૧૬	૮	૧૦	૨૦	૫	૬ ♓	૧૧
જુન	૧૮	૧૬	૯	૧૦	૨૫	૩	૨૯	૨
જુલાઇ	૧૮	૧૬	૧૦	૯	૨૮	૨	૨૦ ♈	૬ N
ઑગસ્ટ	૧૭	૧૭	૧૩	૮	૨૮	૨	૧૦ ♉	૧૩
સપટેંબર	૧૬	૧૭	૧૭	૭	૨૬	૩	૨૭	૧૮
અક્ટોબર	૧૫	૧૭	૨૧	૫	૨૨	૫	૬ ♊	૨૦
નવેંબર	૧૫	૧૭	૨૪	૪	૧૯	૬	૫	૨૧
ડીસેંબર	૧૫	૧૭	૨૭	૩	૧૯	૫	૨૫ ♉	૨૦

૧૮૩૩.

મહિનો.	હરશલ		શનિ		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન
જાનેવારી	૧૭° ♒	૧૭° S	૨૮° ♍	૩° N	૨૩° ♓	૪° S	૨૧° ♉	૨૦° N
ફેબ્રુઆરી	૧૮	૧૬	૨૮	૩	૨૮	૨	૨૯	૨૨
માર્ચ	૨૦	૧૬	૨૬	૪	૪ ♈	૧ N	૧૧ ♊	૨૪
એપ્રીલ	૨૧	૧૫	૨૩	૫	૧૨	૪	૨૭	૨૫
મે	૨૨	૧૫	૨૨	૬	૧૯	૬	૧૩ ♋	૨૪
જુન	૨૩	૧૫	૨૧	૬	૨૬	૯	૧ ♌	૨૧
જુલાઇ	૨૨	૧૫	૨૨	૫	૧ ♉	૧૧	૧૯	૧૬
ઑગસ્ટ	૨૧	૧૫	૨૫	૪	૫	૧૨	૯ ♍	૯
સપટેંબર	૨૦	૧૬	૨૮	૩	૬	૧૨	૨૮	૧
અકટોબર	૧૯	૧૬	૨ ♎	૧	૩	૧૧	૧૮ ♎	૭ S
નવેંબર	૧૯	૧૬	૬	૦ S	૨૯ ♈	૧૦	૯ ♏	૧૪
ડીસેંબર	૧૯	૧૬	૯	૧	૨૬	૯	૦ ♐	૨૦

૧૮૩૪.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં	ડેકલીન
જાનેવારી	૨૦° ♒	૧૫° S	૧૦° ♎	૨° S	૨૬° ♈	૯° N	૨૨° ♐	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૨૨	૧૫	૧૧	૨	૨૯	૧૦	૧૬	૨૩
માર્ચ	૨૪	૧૪	૯	૧	૩ ♉	૧૨	૭ ♒	૨૦
એપ્રીલ	૨૫	૧૪	૭	૦	૧૦	૧૪	૧ ♓	૧૨
મે	૨૬	૧૩	૫	૦ N	૧૭	૧૬	૨૪	૪
જુન	૨૭	૧૩	૪	૧	૨૪	૧૮	૧૭ ♈	૬ N
જુલાઇ	૨૬	૧૩	૪	૦	૦ ♊	૧૯	૯ ♉	૧૪
ઑગસ્ટ	૨૫	૧૪	૬	૦ S	૬	૨૧	૧ ♊	૨૦
સપટેંબર	૨૪	૧૪	૯	૨	૧૦	૨૧	૨૦	૨૩
અકટોબર	૨૩	૧૫	૧૩	૩	૧૨	૨૧	૭ ♋	૨૪
નવેંબર	૨૩	૧૫	૧૭	૫	૧૦	૨૧	૧૮	૨૩
ડીસેંબર	૨૩	૧૫	૨૦	૬	૬	૨૧	૨૧	૨૪

૧૮૩૫

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૪° ♒	૧૪° S	૨૨° ♎	૬° N	૩° ♊	૨૦° N	૧૨° ♋	૨૭° N
ફેબ્રુઆરી	૨૬	૧૪	૨૩	૭	૨	૨૦	૩	૨૭
માર્ચ	૨૭	૧૩	૨૨	૬	૩	૨૦	૫	૨૬
એપ્રીલ	૨૯	૧૩	૨૧	૫	૮	૨૧	૧૫	૨૫
મે	૦ ♓	૧૨	૧૮	૫	૧૪	૨૨	૨૮	૨૨
જુન	૧	૧૨	૧૭	૪	૨૧	૨૩	૧૫ ♌	૧૮
જુલાઇ	૦	૧૨	૧૭	૪	૨૭	૨૩	૨ ♍	૧૨
ઑગસ્ટ	૨૯ ♒	૧૨	૧૮	૫	૪ ♋	૨૩	૨૧	૪
સપટેંબર	૨૮	૧૩	૨૦	૬	૧૦	૨૩	૧૧ ♎	૪ S
અકટોબર	૨૭	૧૩	૨૪	૭	૧૪	૨૩	૦ ♏	૧૨
નવેંબર	૨૭	૧૩	૨૮	૮	૧૬	૨૨	૨૧	૧૯
ડીસેંબર	૨૭	૧૩	૧ ♏	૧૦	૧૯	૨૩	૧૪ ♐	૨૩

મહિનો	હરશલ		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૮° ♒	૧૩° S	૪° ♏	૧૧° S	૧૧° ♋	૨૩° N	૭° ♑	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૨૯	૧૨	૫	૧૧	૭	૨૩	૧ ♒	૨૧
માર્ચ	૧ ♓	૧૨	૫	૧૧	૬	૨૪	૨૪	૧૫
એપ્રીલ	૩	૧૧	૩	૧૦	૭	૨૩	૧૫ ♓	૬
મે	૪	૧૧	૧	૯	૧૧	૨૩	૧૧ ♈	૩ N
જુન	૫	૧૧	૨૯ ♎	૯	૧૭	૨૩	૫ ♉	૧૨
જુલાઇ	૪	૧૧	૨૯	૯	૨૩	૨૨	૨૬	૧૯
ઑગસ્ટ	૩	૧૧	૨૯	૯	૦ ♌	૨૧	૧૮ ♊	૨૩
સપટેંબર	૨	૧૧	૧ ♏	૧૦	૭	૧૯	૮ ♋	૨૪
અકટોબર	૧	૧૨	૫	૧૧	૧૨	૧૮	૨૬	૨૨
નવેંબર	૧	૧૨	૮	૧૨	૧૬	૧૬	૧૨ ♌	૧૯
ડીસેંબર	૧	૧૨	૧૨	૧૩	૧૮	૧૬	૨૩	૧૬

૧૮૩૭.

મહિનો.	હરશલ		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨° ♓	૧૨° S	૧૫° ♏	૧૪° S	૧૭° ♌	૧૭° N	૨૭° ♌	૧૬° N
ફેબ્રુઆરી	૩	૧૧	૧૭	૧૫	૧૩	૧૮	૧૯	૧૯
માર્ચ	૫	૧૦	૧૭	૧૫	૧૦	૧૯	૯	૨૨
એપ્રીલ	૭	૧૦	૧૬	૧૪	૮	૧૯	૯	૨૧
મે	૮	૯	૧૪	૧૪	૯	૧૯	૧૭	૧૮
જુન	૮	૯	૧૨	૧૩	૧૩	૧૮	૦ ♍	૧૩
જુલાઇ	૮	૯	૧૧	૧૩	૧૮	૧૬	૧૬	૬
ઑગસ્ટ	૮	૯	૧૧	૧૩	૨૪	૧૪	૫ ♎	૨ S
સપટેંબર	૬	૧૦	૧૨	૧૩	૧ ♍	૧૨	૨૪	૯
અકટોબર	૫	૧૦	૧૫	૧૪	૭	૧૦	૧૫ ♏	૧૭
નવેંબર	૫	૧૧	૧૮	૧૫	૧૩	૮	૭ ♐	૨૨
ડીસેંબર	૫	૧૦	૨૨	૧૬	૧૭	૬	૨૯	૨૪

૧૮૩૮.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૬° ♓	૧૦° S	૨૫° ♏	૧૭° S	૧૯° ♍	૬° S	૨૩° ♑	૨૩° S
ફેબ્રુઆરી	૭	૧૦	૨૮	૧૮	૧૭	૬	૧૭ ♒	૧૭
માર્ચ	૯	૯	૨૯	૧૮	૧૪	૮	૯ ♓	૯
એપ્રીલ	૧૦	૮	૨૮	૧૮	૧૧	૯	૪ ♈	૧ N
મે	૧૨	૮	૨૭	૧૭	૯	૧૦	૨૭	૧૦
જુન	૧૨	૮	૨૪	૧૭	૧૦	૯	૧૯ ♉	૧૭
જુલાઇ	૧૨	૮	૨૩	૧૬	૧૩	૮	૧૧ ♊	૨૨
ઑગસ્ટ	૧૨	૮	૨૨	૧૬	૧૮	૬	૨ ♋	૨૪
સપટેંબર	૧૧	૮	૨૩	૧૭	૨૫	૩	૨૨	૨૨
અકટોબર	૯	૯	૨૫	૧૭	૧ ♎	૧	૧૧ ♌	૧૯
નવેંબર	૯	૯	૨૯	૧૮	૮	૨ S	૨૮	૧૪
ડીસેંબર	૯	૯	૨ ♐	૧૯	૧૩	૪	૧૩ ♍	૯

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.
જાનેવારી	૯° ♓	૯° દ	૬° ♐	૨૦° દ	૧૭° ♎	૬° દ	૨૪° ♍	૪° ઉ
ફેબ્રુઆરી	૧૧	૮	૮	૨૦	૧૯	૬	૦ ♎	૩
માર્ચ	૧૨	૮	૧૦	૨૦	૧૮	૫	૨૫ ♍	૬
એપ્રીલ	૧૪	૭	૧૦	૨૦	૧૪	૪	૧૪	૯
મે	૧૫	૬	૯	૨૦	૧૧	૩	૧૧	૯
જુન	૧૬	૬	૭	૨૦	૯	૨	૧૯	૫
જુલાઇ	૧૬	૬	૫	૧૯	૧૦	૩	૨ ♎	૧
ઑગસ્ટ	૧૬	૬	૪	૧૯	૧૩	૪	૧૯	૮
સપ્ટેમ્બર	૧૫	૭	૪	૧૯	૧૮	૬	૯ ♏	૧૫
અક્ટોબર	૧૪	૭	૬	૨૦	૨૪	૮	૨૯	૨૧
નવેમ્બર	૧૩	૮	૯	૨૦	૧ ♏	૧૧	૨૨ ♐	૨૪
ડીસેમ્બર	૧૩	૮	૧૨	૨૧	૭	૧૩	૧૪ ♑	૨૪

૧૮૪૦.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.
જાનેવારી	૧૩° ♓	૭° દ	૧૯° ♐	૨૧° દ	૧૩° ♏	૧૫° દ	૯° ♒	૧૯° દ
ફેબ્રુઆરી	૧૪	૭	૧૯	૨૨	૧૭	૧૬	૩ ♓	૧૧
માર્ચ	૧૬	૬	૨૧	૨૨	૧૯	૧૬	૨૬	૨
એપ્રીલ	૧૮	૫	૨૨	૨૨	૧૮	૧૬	૨૦ ♈	૭
મે	૧૯	૫	૨૧	૨૨	૧૪	૧૫	૧૨ ♉	૧૫
જુન	૨૦	૫	૧૯	૨૧	૧૧	૧૪	૪ ♊	૨૧
જુલાઇ	૨૦	૫	૧૭	૨૧	૯	૧૩	૨૫	૨૪
ઑગસ્ટ	૨૦	૫	૧૫	૨૧	૧૦	૧૪	૧૬ ♋	૨૩
સપ્ટેમ્બર	૧૯	૫	૧૫	૨૧	૧૩	૧૫	૬ ♌	૨૦
અક્ટોબર	૧૮	૬	૧૭	૨૨	૧૯	૧૭	૨૪	૧૫
નવેમ્બર	૧૭	૬	૧૯	૨૨	૨૫	૧૮	૧૩ ♍	૯
ડીસેમ્બર	૧૬	૬	૨૨	૨૨	૨ ♐	૨૦	૦ ♎	૨

૧૮૪૧.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.
જાનેવારી	૧૭° ♓	૬° દ	૨૬° ♐	૨૨° દ	૮° ♐	૨૧° દ	૧૬° ♎	૪° દ
ફેબ્રુઆરી	૧૮	૫	૨૯	૨૨	૧૪	૨૨	૨૯	૯
માર્ચ	૨૦	૫	૨ ♑	૨૨	૧૮	૨૨	૫ ♏	૧૧
એપ્રીલ	૨૨	૪	૩	૨૨	૨૦	૨૨	૩	૧૧
મે	૨૩	૩	૩	૨૨	૧૯	૨૨	૨૩ ♎	૮
જુન	૨૪	૩	૧	૨૨	૧૬	૨૨	૧૮	૭
જુલાઇ	૨૪	૩	૨૯ ♐	૨૨	૧૨	૨૨	૨૫	૧૨
ઑગસ્ટ	૨૪	૩	૨૭	૨૨	૧૦	૨૧	૮ ♏	૧૬
સપ્ટેમ્બર	૨૩	૩	૨૬	૨૨	૧૧	૨૨	૨૭	૨૧
અક્ટોબર	૨૨	૪	૨૭	૨૩	૧૪	૨૨	૧૭ ♐	૨૪
નવેમ્બર	૨૧	૪	૨૯	૨૩	૧૦	૨૩	૯ ♑	૨૫
ડીસેમ્બર	૨૦	૪	૨ ♑	૨૩	૨૪	૨૩	૨ ♒	૨૧

૧૮૪૨.

મહિના	હરશલ		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૧° ♓	૪° S	૬° ♑	૨૩° S	૩° ♑	૨૩° S	૨૬° ♒	૧૪° S
ફેબ્રુઆરી	૨૨	૪	૧૦	૨૨	૧૦	૨૩	૨૦ ♓	૫
માર્ચ	૨૪	૩	૧૨	૨૨	૧૬	૨૨	૧૧ ♈	૪ N
એપ્રીલ	૨૫	૩	૧૪	૨૨	૨૦	૨૨	૪ ♉	૧૩
મે	૨૭	૨	૧૪	૨૨	૨૩	૨૨	૨૬	૨૦
જુન	૨૮	૨	૧૩	૨૨	૨૨	૨૨	૧૭ ♊	૨૩
જુલાઈ	૨૮	૧	૧૧	૨૨	૧૯	૨૨	૭ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૨૮	૨	૯	૨૩	૧૫	૨૩	૨૮	૨૨
સપટેમ્બર	૨૭	૨	૮	૨૩	૧૩	૨૩	૧૮ ♌	૧૭
આકટોબર	૨૬	૨	૮	૨૩	૧૪	૨૩	૭ ♍	૧૦
નવેમ્બર	૨૫	૩	૧૦	૨૩	૧૭	૨૩	૨૬	૩
ડીસેમ્બર	૨૪	૩	૧૩	૨૩	૨૨	૨૨	૧૪ ♎	૪ S

૧૮૪૩.

મહિના.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૫° ♓	૩° S	૧૬° ♑	૨૨° S	૨૯° ♑	૨૧° S	૨° ♏	૧૧° S
ફેબ્રુઆરી	૨૬	૨	૨૦	૨૨	૬ ♒	૧૯	૨૦	૧૬
માર્ચ	૨૭	૨	૨૩	૨૧	૧૩	૧૭	૪ ♐	૨૦
એપ્રીલ	૨૯	૧	૨૫	૨૧	૧૯	૧૬	૧૬	૨૨
મે	૧ ♈	૦	૨૬	૨૧	૨૪	૧૪	૨૨	૨૪
જુન	૨	૦ N	૨૫	૨૧	૨૭	૧૩	૧૭	૨૫
જુલાઈ	૨	૦	૨૪	૨૧	૨૭	૧૩	૮	૨૫
ઑગસ્ટ	૨	૦	૨૧	૨૨	૨૪	૧૪	૧૦	૨૬
સપટેમ્બર	૧	૦ S	૨૦	૨૨	૨૦	૧૬	૨૨	૨૭
અકટોબર	૦	૧	૧૯	૨૨	૧૮	૧૭	૯ ♑	૨૬
નવેમ્બર	૨૯ ♓	૧	૨૦	૨૨	૧૮	૧૬	૦ ♒	૨૨
ડીસેમ્બર	૨૮	૧	૨૩	૨૨	૨૧	૧૫	૨૧	૧૬

૧૮૪૪.

[illegible]	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૯° ♓	૧° S	૨૬° ♑	૨૧° S	૨૭° ♒	૧૪° S	૧૪° ♓	૭° S
ફેબ્રુઆરી	૦ ♈	૧	૦ ♒	૨૦	૪ ♓	૧૧	૭ ♈	૩ N
માર્ચ	૧	૦	૩	૨૦	૧૦	૯	૨૮	૧૧
એપ્રીલ	૩	૦ N	૬	૧૯	૧૮	૬	૨૦ ♉	૧૮
મે	૪	૧	૭	૧૯	૨૪	૩	૧૦ ♊	૨૩
જુન	૬	૨	૭	૧૯	૦ ♈	૧	૧ ♋	૨૪
જુલાઈ	૬	૨	૬	૧૯	૩	૦ N	૨૦	૨૩
ઑગસ્ટ	૬	૨	૪	૨૦	૪	૦	૧૦ ♌	૧૯
સપટેમ્બર	૫	૧	૨	૨૦	૨	૧ S	૦ ♍	૧૩
અકટોબર	૪	૧	૧	૨૧	૨૮ ♓	૨	૧૯	૫
નવેમ્બર	૩	૦	૧	૨૦	૨૫	૪	૯ ♎	૩ S
ડીસેમ્બર	૨	૦	૩	૨૦	૨૪	૪	૨૮	૧૦

૧૮૪૫.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૩° ♈	૦° N	૯° ♒	૧૯° S	૨૭° ♓	૨° S	૧૮° ♏	૧૬° S
ફેબ્રુઆરી	૩	૧	૧૦	૧૮	૨ ♈	૦	૮ ♐	૨૧
માર્ચ	૫	૧	૧૩	૧૮	૮	૨ N	૨૫	૨૩
એપ્રીલ	૭	૨	૧૬	૧૭	૧૬	૫	૧૫ ♑	૨૩
મે	૮	૩	૧૮	૧૬	૨૩	૮	૨ ♒	૨૧
જુન	૯	૩	૧૯	૧૬	૦ ♉	૧૦	૧૮	૧૮
જુલાઇ	૧૦	૩	૧૮	૧૬	૫	૧૨	૨૮	૧૬
ઑગસ્ટ	૧૦	૩	૧૬	૧૭	૯	૧૩	૨૯	૧૮
સપટેંબર	૯	૩	૧૪	૧૮	૧૧	૧૪	૨૨	૨૦
અકટોબર	૮	૩	૧૩	૧૮	૯	૧૩	૨૨	૧૮
નવેંબર	૭	૨	૧૩	૧૮	૫	૧૨	૨ ♓	૧૩
ડીસેંબર	૬	૨	૧૪	૧૮	૨	૧૧	૧૮	૬

૧૮૪૬.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૬° ♈	૨° N	૧૭° ♒	૧૭° S	૧° ♉	૧૧° N	૬° ♈	૨° N
ફેબ્રુઆરી	૭	૨	૨૦	૧૬	૩	૧૨	૨૬	૧૧
માર્ચ	૯	૩	૨૪	૧૫	૭	૧૩	૧૪ ♉	૧૭
એપ્રીલ	૧૦	૪	૨૭	૧૪	૧૪	૧૫	૪ ♊	૨૨
મે	૧૨	૪	૨૯	૧૩	૨૦	૧૭	૨૪	૨૫
જુન	૧૩	૫	૧ ♓	૧૨	૨૮	૧૯	૧૩ ♋	૨૪
જુલાઇ	૧૪	૫	૦	૧૩	૪ ♊	૨૦	૨ ♌	૨૧
ઑગસ્ટ	૧૪	૫	૨૯ ♒	૧૩	૧૦	૨૧	૨૨	૧૫
સપટેંબર	૧૪	૫	૨૭	૧૪	૧૫	૨૨	૧૨ ♍	૮
અકટોબર	૧૨	૪	૨૫	૧૫	૧૭	૨૨	૧ ♎	૦ S
નવેંબર	૧૧	૪	૨૪	૧૫	૧૫	૨૨	૨૧	૮
ડીસેંબર	૧૦	૪	૨૫	૧૫	૧૨	૨૧	૧૧ ♏	૧૫

૧૮૪૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૦° ♈	૩° N	૨૭° ♒	૧૪° S	૯° □	૨૧° N	૨° ♐	૨૦° S
ફેબ્રુઆરી	૧૧	૪	૧ ♓	૧૩	૭	૨૧	૨૪	૨૩
માર્ચ	૧૨	૪	૪	૧૧	૮	૨૧	૧૩ ♑	૨૩
એપ્રીલ	૧૪	૫	૮	૧૦	૧૨	૨૨	૬ ♒	૨૦
મે	૧૬	૬	૧૧	૯	૧૮	૨૩	૨૭	૧૪
જુન	૧૭	૬	૧૨	૮	૨૪	૨૩	૧૯ ♓	૬
જુલાઇ	૧૮	૬	૧૩	૮	૧ ♋	૨૩	૧૦ ♈	૨ N
ઑગસ્ટ	૧૮	૭	૧૨	૯	૮	૨૩	૨૮	૮
સપટેંબર	૧૮	૬	૧૦	૧૦	૧૪	૨૩	૧૨ ♉	૧૩
અકટોબર	૧૭	૬	૭	૧૧	૧૮	૨૨	૧૫	૧૪
નવેંબર	૧૫	૫	૬	૧૧	૨૦	૨૨	૭	૧૩
ડીસેંબર	૧૫	૫	૭	૧૧	૨૦	૨૨	૧	૧૨

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૪° ♈	૫° N	૮° ♓	૧૦° S	૧૬° ♋	૨૩° N	૬° ♉	૧૫° N
ફેબ્રુઆરી	૧૫	૫	૧૨	૯	૧૨	૨૩	૧૮	૧૯
માર્ચ	૧૬	૬	૧૫	૮	૧૧	૨૩	૩ ♊	૨૨
એપ્રીલ	૧૮	૬	૧૯	૬	૧૨	૨૩	૨૦	૨૫
મે	૨૦	૭	૨૨	૫	૧૫	૨૩	૮ ♋	૨૫
જુન	૨૧	૮	૨૪	૪	૨૧	૨૨	૨૭	૨૨
જુલાઇ	૨૨	૮	૨૫	૪	૨૭	૨૧	૧૫	૧૭
ઑગસ્ટ	૨૨	૮	૨૫	૪	૪ ♌	૨૦	૪ ♌	૧૧
સપટેંબર	૨૨	૮	૨૩	૫	૧૦	૧૮	૨૪ ♍	૩
અક્ટોબર	૨૧	૭	૨૧	૬	૧૬	૧૬	૧૩	૫ S
નવેમ્બર	૨૦	૭	૧૯	૭	૨૦	૧૫	૪ ♎	૧૩
ડીસેંબર	૧૯	૭	૧૯	૭	૨૨	૧૫	૨૫ ♏	૧૯

૧૮૪૯.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૮° ♈	૭° N	૨૦° ♓	૬° S	૨૨° ♌	૧૫° N	૧૭° ♐	૨૩° S
ફેબ્રુઆરી	૧૯	૭	૨૩	૫	૧૮	૧૬	૧૦ ♑	૨૪
માર્ચ	૨૦	૭	૨૬	૪	૧૫	૧૭	૧ ♒	૨૧
એપ્રીલ	૨૨	૮	૦ ♈	૨	૧૩	૧૮	૨૪	૧૫
મે	૨૩	૯	૩	૧	૧૩	૧૮	૧૭ ♓	૬
જુન	૨૫	૯	૬	૦ N	૧૭	૧૭	૧૧ ♈	૩ N
જુલાઇ	૨૬	૯	૮	૧	૨૨	૧૫	૩ ♉	૧૧
ઑગસ્ટ	૨૬	૧૦	૮	૧	૨૮	૧૩	૨૪	૧૭
સપટેંબર	૨૬	૯	૬	૦	૪ ♍	૧૧	૧૩ ♊	૨૧
અક્ટોબર	૨૫	૯	૪	૧ S	૧૧	૮	૨૭	૨૩
નવેમ્બર	૨૪	૯	૨	૨	૧૭	૬	૬ ♋	૨૪
ડીસેંબર	૨૩	૮	૧	૨	૨૧	૫	૨	૨૬

૧૮૫૦.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૨° ♈	૮° N	૨° ♈	૧° S	૨૩° ♍	૪° N	૨૧° ♊	૨૬° N
ફેબ્રુઆરી	૨૩	૮	૪	૦	૨૨	૪	૧૮	૨૬
માર્ચ	૨૪	૯	૭	૧ N	૧૯	૬	૨૫	૨૬
એપ્રીલ	૨૫	૯	૧૧	૨	૧૫	૭	૭ ♋	૨૫
મે	૨૭	૧૦	૧૫	૪	૧૩	૮	૨૩	૨૩
જુન	૨૯	૧૧	૧૮	૫	૧૪	૮	૧૦ ♌	૧૯
જુલાઇ	૦ ♉	૧૧	૨૦	૬	૧૭	૬	૨૭	૧૪
ઑગસ્ટ	૦	૧૧	૨૧	૬	૨૨	૪	૧૬ ♍	૬
સપટેંબર	૦	૧૧	૨૦	૫	૨૮	૨	૬ ♎	૨ S
અક્ટોબર	૨૯ ♈	૧૧	૧૮	૫	૪ ♎	૧ S	૨૬	૧૦
નવેમ્બર	૨૮	૧૦	૧૬	૪	૧૧	૩	૧૭ ♏	૧૭
ડીસેંબર	૨૭	૧૦	૧૪	૩	૧૭	૫	૮ ♐	૨૨

૧૮૫૧.

મહિનો.	હરશલ		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૬° ♈	૧૦° N	૧૪° ♈	૩° N	૨૧° ♎	૭° S	૧° ♑	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૨૭	૧૦	૧૬	૪	૨૩	૮	૨૫	૨૨
માર્ચ	૨૮	૧૦	૧૯	૫	૨૨	૭	૧૭ ♒	૧૭
એપ્રીલ	૨૯	૧૧	૨૨	૭	૧૯	૬	૧૧ ♓	૯
મે	૧ ♉	૧૧	૨૬	૮	૧૫	૫	૪ ♈	૧ N
જુન	૩	૧૨	૦ ♉	૯	૧૩	૪	૨૮	૧૦
જુલાઇ	૪	૧૨	૩	૧૦	૧૪	૪	૨૦ ♉	૧૭
ઑગસ્ટ	૪	૧૨	૪	૧૧	૧૭	૬	૧૧ ♊	૨૨
સપટેંબર	૪	૧૨	૪	૧૦	૨૨	૭	૧ ♋	૨૪
અકટોબર	૩	૧૨	૩	૧૦	૨૮	૧૦	૧૯	૨૩
નવેંબર	૨	૧૨	૦	૯	૫ ♏	૧૨	૪ ♌	૨૧
ડીસેંબર	૧	૧૧	૨૮ ♈	૮	૧૧	૧૪	૧૩	૧૯

૧૮૫૨.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૦° ♉	૧૧° N	૨૭° ♈	૮° N	૧૭° ♏	૧૬° S	૧૨° ♌	૨૧° N
ફેબ્રુઆરી	૧	૧૧	૨૮	૯	૨૧	૧૭	૧	૨૪
માર્ચ	૨	૧૨	૧ ♉	૧૦	૨૮	૧૭	૨૫ ♋	૨૫
એપ્રીલ	૩	૧૨	૪	૧૧	૨૨	૧૭	૨૯	૨૩
મે	૫	૧૩	૮	૧૨	૧૯	૧૬	૧૦ ♌	૨૦
જુન	૬	૧૩	૧૨	૧૩	૧૫	૧૫	૨૪	૧૫
જુલાઇ	૮	૧૪	૧૫	૧૪	૧૩	૧૫	૧૧ ♍	૮
ઑગસ્ટ	૮	૧૪	૧૭	૧૫	૧૪	૧૫	૨૯	૧
સપટેમ્બર	૮	૧૪	૧૮	૧૫	૧૭	૧૬	૧૯ ♎	૭ S
અકટોબર	૮	૧૪	૧૭	૧૪	૨૨	૧૮	૯ ♏	૧૫
નવેંબર	૬	૧૩	૧૫	૧૪	૨૯	૧૯	૧ ♐	૨૧
ડીસેંબર	૫	૧૩	૧૩	૧૩	૫ ♐	૨૧	૨૩	૨૪

૧૮૫૩.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૫° ♉	૧૩° N	૧૧° ♉	૧૩° N	૧૨° ♐	૨૨° S	૧૭° ♑	૨૩° S
ફેબ્રુઆરી	૫	૧૩	૧૧	૧૩	૧૮	૨૨	૧૧ ♒	૧૮
માર્ચ	૬	૧૩	૧૩	૧૪	૨૨	૨૩	૩ ♓	૧૧
એપ્રીલ	૭	૧૩	૧૬	૧૫	૨૪	૨૩	૨૮	૨
મે	૯	૧૪	૨૦	૧૫	૨૪	૨૩	૨૧ ♈	૭ N
જુન	૧૦	૧૫	૨૪	૧૭	૨૧	૨૩	૧૪ ♉	૧૬
જુલાઇ	૧૨	૧૫	૨૭	૧૮	૧૭	૨૨	૫ ♊	૨૧
ઑગસ્ટ	૧૨	૧૫	૦ ♊	૧૮	૧૫	૨૨	૨૭	૨૪
સપટેંબર	૧૩	૧૫	૨	૧૮	૧૫	૨૨	૧૭ ♋	૨૩
અકટોબર	૧૨	૧૫	૨	૧૮	૧૮	૨૩	૫ ♌	૨૦
નવેંબર	૧૧	૧૫	૦	૧૮	૨૪	૨૩	૨૨	૧૬
ડીસેંબર	૯	૧૪	૨૭ ♉	૧૭	૦ ♑	૨૩	૬ ♍	૧૧

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૯° ♉	૧૪° N	૨૫° ♉	૧૭° N	૭° ♑	૨૩° S	૧૯° ♍	૮° N
ફેબ્રુઆરી	૯	૧૪	૨૫	૧૭	૧૪	૨૩	૧૬	૯
માર્ચ	૯	૧૪	૨૬	૧૭	૨૦	૨૨	૭	૧૩
એપ્રીલ	૧૧	૧૫	૨૯	૧૮	૨૫	૨૧	૨૮ ♌	૧૫
મે	૧૨	૧૫	૨ ♊	૧૯	૨૭	૨૧	૧ ♍	૧૩
જુન	૧૪	૧૬	૬	૨૦	૨૭	૨૧	૧૧	૮
જુલાઇ	૧૬	૧૬	૧૦	૨૦	૨૪	૨૨	૨૬	૨
ઑગસ્ટ	૧૭	૧૬	૧૩	૨૧	૨૦	૨૨	૧૩ ♎	૫ S
સપ્ટેમ્બર	૧૭	૧૬	૧૫	૨૧	૧૮	૨૩	૩ ♏	૧૩
અક્ટોબર	૧૬	૧૬	૧૬	૨૧	૧૮	૨૩	૨૩	૧૯
નવેમ્બર	૧૫	૧૬	૧૫	૨૧	૨૧	૨૨	૧૬ ♐	૨૪
ડીસેમ્બર	૧૪	૧૬	૧૩	૨૧	૨૬	૨૧	૮ ♑	૨૪

૧૮૫૫.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન
જાનેવારી	૧૩° ♉	૧૫° N	૧૦° ♊	૨૦° N	૩° ♒	૨૦° S	૩° ♒	૨૧° S
ફેબ્રુઆરી	૧૩	૧૫	૯	૨૦	૧૦	૧૮	૨૭	૧૩
માર્ચ	૧૩	૧૬	૯	૨૦	૧૭	૧૬	૧૯ ♓	૫
એપ્રીલ	૧૫	૧૬	૧૧	૨૧	૨૩	૧૪	૧૩ ♈	૫ N
મે	૧૬	૧૬	૧૪	૨૧	૨૯	૧૩	૬ ♉	૧૩
જુન	૧૮	૧૭	૧૮	૨૨	૨ ♓	૧૨	૨૮	૨૦
જુલાઇ	૨૦	૧૭	૨૨	૨૨	૨	૧૨	૧૯ ♊	૨૩
ઑગસ્ટ	૨૧	૧૮	૨૬	૨૨	૦	૧૩	૧[illegible] ♋	૨૪
સપ્ટેમ્બર	૨૧	૧૮	૨૯	૨૨	૨૬ ♒	૧૪	૦ ♌	૨૧
અક્ટોબર	૨૦	૧૮	૦ ♋	૨૨	૨૩	૧૫	૧૯	૧૬
નવેમ્બર	૧૯	૧૭	૦	૨૨	૨૩	૧૫	૭ ♍	૧૦
ડીસેમ્બર	૧૮	૧૭	૨૮ ♊	૨૨	૨૬	૧૪	૨૪	૪

૧૮૫૬.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૭° ♉	૧૭° N	૨૫° ♊	૨૨° N	૧° ♓	૧૧° S	૮° ♎	૧° S
ફેબ્રુઆરી	૧૭	૧૭	૨૪	૨૨	૭	૧૦	૧૯	૫
માર્ચ	૧૭	૧૭	૨૩	૨૨	૧૪	૭	૨૧	૬
એપ્રીલ	૧૯	૧૭	૨૪	૨૨	૨૨	૪	૧૩	૩
મે	૨૦	૧૮	૨૭	૨૩	૨૮	૨	૪	૦
જુન	૨૨	૧૮	૧ ♋	૨૩	૪ ♈	૧ N	૫	૨
જુલાઇ	૨૪	૧૮	૪	૨૩	૮	૨	૧૫	૬
ઑગસ્ટ	૨૫	૧૯	૮	૨૩	૯	૨	૧ ♏	૧૩
સપ્ટેમ્બર	૨૫	૧૯	૧૨	૨૨	૭	૧	૨૦	૧૯
અક્ટોબર	૨૫	૧૯	૧૪	૨૨	૪	૦ S	૧૦ ♐	૨૩
નવેમ્બર	૨૪	૧૮	૧૪	૨૨	૦	૧	૩ ♑	૨૫
ડીસેમ્બર	૨૨	૧૮	૧૩	૨૨	૨૯ ♓	૨	૨૫	૨૨

૧૮૫૭.

મહિનો.	હરશલ		શનિ		ગુરૂ.		મંગળ.	
	શશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૧° ♉	૧૮° N	૧૧° ♋	૨૨° N	૨° ♈	૧° S	૨૦° ♒	૧૬° S
ફેબ્રુઆરી	૨૧	૧૮	૮	૨૩	૭	૨ N	૧૪ ♓	૭
માર્ચ	૨૨	૧૮	૭	૨૩	૧૨	૪	૫ ♈	૨ N
એપ્રીલ	૨૩	૧૮	૮	૨૩	૨૦	૭	૨૯	૧૧
મે	૨૪	૧૯	૧૦	૨૩	૨૭	૯	૨૧ ♈	૧૮
જુન	૨૬	૧૯	૧૩	૨૩	૪ ♉	૧૨	૧૨ ♊	૨૩
જુલાઇ	૨૮	૧૯	૧૭	૨૨	૧૦	૧૪	૩ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૨૯	૨૦	૨૧	૨૨	૧૪	૧૫	૨૩	૨૨
સપટેમ્બર	૨૯	૨૦	૨૪	૨૧	૧૬	૧૫	૧૩ ♌	૧૮
અક્ટોબર	૨૯	૨૦	૨૭	૨૧	૧૫	૧૫	૨ ♍	૧૨
નવેમ્બર	૨૮	૨૦	૨૮	૨૦	૧૧	૧૪	૨૧	૫
ડીસેમ્બર	૨૭	૧૯	૨૮	૨૧	૭	૧૩	૧૯ ♎	૬ S

૧૮૫૮.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૬° ♉	૧૯° N	૨૬° ♋	૨૧° N	૬° ♉	૧૨° N	૨૬° ♎	૯° S
ફેબ્રુઆરી	૨૫	૧૯	૨૪	૨૨	૮	૧૩	૧૨ ♏	૧૪
માર્ચ	૨૬	૧૯	૨૨	૨૨	૧૨	૧૪	૨૪	૧૭
એપ્રીલ	૨૭	૧૯	૨૧	૨૨	૧૮	૧૬	૨ ♐	૧૯
મે	૨૮	૨૦	૨૩	૨૨	૨૪	૧૮	૦	૨૦
જુન	૦ ♊	૨૦	૨૫	૨૧	૨ ♊	૨૦	૧૯ ♏	૧૯
જુલાઇ	૨	૨૦	૨૯	૨૧	૮	૨૧	૧૬	૧૯
ઑગસ્ટ	૩	૨૧	૩ ♌	૨૦	૧૫	૨૨	૨૫	૨૧
સપટેમ્બર	૩	૨૧	૭	૧૯	૧૯	૨૨	૧૦ ♐	૨૫
અકટોબંર	૩	૨૧	૧૦	૧૮	૨૧	૨૩	૨૯	૨૬
નવેમ્બર	૨	૨૦	૧૨	૧૮	૨૧	૨૨	૨૧ ♑	૨૪
ડીસેમ્બર	૧	૨૦	૧૨	૧૮	૧૮	૨૨	૧૪ ♒	૧૮

૧૮૫૯

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	શશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૦° ♊	૨૦° N	૧૧° ♌	૧૮° N	૧૪° ♊	૨૨° N	૭° ♓	૧૦° S
ફેબ્રુઆરી	૦	૨૦	૯	૧૯	૧૨	૨૨	૦ ♈	૦
માર્ચ	૦	૨૦	૭	૧૯	૧૨	૨૨	૨૧	૮ N
એપ્રીલ	૧	૨૦	૫	૨૦	૧૬	૨૨	૧૩ ♉	૧૬
મે	૨	૨૦	૬	૨૦	૨૧	૨૩	૪ ♊	૨૨
જુન	૪	૨૧	૮	૧૯	૨૮	૨૩	૨૫	૨૪
જુલાઇ	૬	૨૧	૧૧	૧૮	૫ ♋	૨૩	૧૫ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૭	૨૧	૧૫	૧૭	૧૨	૨૩	૫ ♌	૨૦
સંપટેમ્બર	૮	૨૧	૧૯	૧૬	૧૮	૨૨	૨૫	૧૪
અકટોબર	૮	૨૧	૨૨	૧૫	૨૩	૨૨	૧૪ ♍	૭
નંવેમ્બર	૭	૨૧	૨૫	૧૪	૨૫	૨૧	૪ ♎	૦ S
ડીસેમ્બર	૬	૨૧	૨૬	૧૪	૨૫	૨૧	૨૨	૮

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૪° ♊	૨૧° N	૨૫° ♌	૧૪° N	૨૨° ♋	૨૨° N	૧૨° ♏	૧૪° S
ફેબ્રુઆરી	૪	૨૧	૨૩	૧૫	૧૮	૨૩	૧ ♐	૨૦
માર્ચ	૪	૨૧	૨૧	૧૬	૧૫	૨૩	૧૮	૨૩
એપ્રીલ	૫	૨૧	૧૯	૧૬	૧૬	૨૩	૫ ♑	૨૪
મે	૬	૨૧	૧૯	૧૬	૧૯	૨૩	૧૯	૨૩
જુન	૮	૨૨	૨૧	૧૬	૨૪	૨૨	૨૯	૨૩
જુલાઇ	૧૦	૨૨	૨૩	૧૫	૦ ♌	૨૧	૨૯	૨૫
ઑગસ્ટ	૧૧	૨૨	૨૭	૧૪	૭	૧૯	૨૧	૨૮
સપટેમ્બર	૧૨	૨૨	૧ ♍	૧૨	૧૪	૧૭	૨૧	૨૭
અકટોબર	૧૨	૨૨	૪	૧૧	૨૦	૧૬	૧ ♒	૨૩
નવેમ્બર	૧૧	૨૨	૭	૧૦	૨૪	૧૪	૧૮	૧૮
ડીસેમ્બર	૧૦	૨૨	૯	૧૦	૨૭	૧૩	૭ ♓	૧૦

૧૮૬૧.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૯° ♊	૨૨° N	૯° ♍	૧૦° N	૨૨° ♌	૧૪° N	૨૮° ♓	૧° S
ફેબ્રુઆરી	૮	૨૨	૮	૧૦	૨૩	૧૫	૧૯ ♈	૮ N
માર્ચ	૮	૨૨	૬	૧૧	૨૦	૧૬	૮ ♉	૧૫
એપ્રીલ	૯	૨૨	૪	૧૨	૧૭	૧૭	૨૯	૨૧
મે	૧૦	૨૨	૩	૧૨	૧૮	૧૭	૧૯ ♊	૨૪
જુન	૧૨	૨૨	૩	૧૨	૨૧	૧૬	૯ ♋	૨૪
જુલાઇ	૧૪	૨૨	૫	૧૧	૨૫	૧૪	૨૮	૨૨
ઑગસ્ટ	૧૫	૨૩	૯	૧૦	૧ ♍	૧૨	૧૮ ♌	૧૭
સપટેમ્બર	૧૬	૨૩	૧૨	૯	૮	૯	૭ ♍	૧૦
અકટોબર	૧૬	૨૩	૧૬	૭	૧૪	૭	૨૬	૨
નવેમ્બર	૧૬	૨૩	૧૯	૬	૨૦	૫	૧૬ ♎	૬ S
ડીસેમ્બર	૧૫	૨૩	૨૨	૫	૨૫	૩	૬ ♏	૧૩

૧૮૬૨.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૩° ♊	૨૨° N	૨૩° ♍	૫° N	૨૭° ♍	૨° N	૨૭° ♏	૧૯° S
ફેબ્રુઆરી	૧૨	૨૨	૨૨	૫	૨૭	૩	૧૮ ♐	૨૩
માર્ચ	૧૨	૨૨	૨૦	૬	૨૪	૪	૭ ♑	૨૪
એપ્રીલ	૧૩	૨૨	૧૮	૭	૨૦	૫	૨૮	૨૧
મે	૧૪	૨૩	૧૬	૮	૧૮	૬	૧૯ ♒	૧૭
જુન	૧૬	૨૩	૧૬	૮	૧૮	૬	૯ ♓	૧૦
જુલાઇ	૧૮	૨૩	૧૭	૭	૨૧	૫	૨૮	૪
ઑગસ્ટ	૧૯	૨૩	૨૦	૬	૨૫	૩	૧૩ ♈	૧ N
સપટેમ્બર	૨૦	૨૩	૨૪	૪	૧ ♎	૦	૧૯	૩
અકટોબર	૨૧	૨૩	૨૭	૩	૮	૨ S	૧૪	૨
નવેમ્બર	૨૦	૨૩	૧ ♎	૧	૧૪	૫	૭	૧
ડીસેમ્બર	૧૯	૨૩	૪	૦	૨૦	૭	૧૧	૪

૧૮૬૩.

મહિનો	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૮° ♊	૨૩° N	૫° ♎	૦° S	૨૫° ♎	૮° S	૨૩° ♈	૧૦° N
ફેબ્રુઆરી	૧૭	૨૩	૫	૦ N	૨૭	૯	૯ ♉	૧૬
માર્ચ	૧૭	૨૩	૪	૧	૨૭	૯	૨૫	૨૦
એપ્રીલ	૧૭	૨૩	૧	૨	૨૪	૮	૧૪ ♊	૨૪
મે	૧૯	૨૩	૦	૩	૨૦	૬	૨ ♋	૨૫
જુન	૨૦	૨૩	૨૯ ♍	૩	૧૮	૬	૨૧	૨૩
જુલાઇ	૨૨	૨૩	૦ ♎	૨	૧૮	૬	૧૦ ♌	૧૯
ઑગસ્ટ	૨૪	૨૩	૨	૧	૨૧	૭	૨૯	૧૩
સપટેમ્બર	૨૫	૨૩	૫	૦	૨૫	૯	૧૯ ♍	૫
અકટોબર	૨૫	૨૩	૯	૧ S	૧ ♏	૧૧	૮ ♎	૩ S
નવેમ્બર	૨૫	૨૩	૧૨	૩	૮	૧૩	૨૯	૧૧
ડીસેમ્બર	૨૪	૨૩	૧૫	૪	૧૪	૧૫	૧૯ ♏	૧૭

૧૮૬૪.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૨° ♊	૨૩° N	૧૭° ♎	૫° S	૨૦° ♏	૧૭° S	૧૧° ♐	૨૨° S
ફેબ્રુઆરી	૨૧	૨૩	૧૮	૫	૨૫	૧૮	૩ ♑	૨૪
માર્ચ	૨૧	૨૩	૧૭	૪	૨૭	૧૯	૨૫	૨૨
એપ્રીલ	૨૨	૨૩	૧૫	૩	૨૭	૧૮	૧૮ ♒	૧૭
મે	૨૩	૨૩	૧૩	૩	૨૪	૧૮	૧૦ ♓	૯
જુન	૨૪	૨૩	૧૧	૨	૨૦	૧૭	૩ ♈	૦
જુલાઇ	૨૬	૨૪	૧૨	૨	૧૮	૧૬	૨૫	૮ N
ઑગસ્ટ	૨૮	૨૪	૧૩	૩	૧૮	૧૬	૧૬ ♉	૧૫
સપટેમ્બર	૨૯	૨૪	૧૬	૪	૨૧	૧૭	૩ ♊	૧૯
અકટોબર	૦ ♋	૨૪	૧૯	૬	૨૬	૧૯	૧૫	૨૨
નવેમ્બર	૨૯ ♊	૨૪	૨૩	૭	૨ ♐	૨૦	૧૮	૨૩
ડીસેમ્બર	૨૮	૨૪	૨૭	૮	૯	૨૧	૯	૨૪

૧૮૬૫.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન
જાનેવારી	૨૭° ♊	૨૪° N	૨૯° ♎	૯° S	૧૬° ♐	૨૨° S	૨° ♊	૨૩° N
ફેબ્રુઆરી	૨૬	૨૪	૦ ♏	૯	૨૨	૨૩	૬	૨૪
માર્ચ	૨૫	૨૪	૦	૯	૨૬	૨૩	૧૬	૨૫
એપ્રીલ	૨૬	૨૪	૨૮ ♎	૮	૨૯	૨૩	૧ ♋	૨૫
મે	૨૭	૨૪	૨૬	૭	૨૯	૨૩	૧૭	૨૪
જુન	૨૯	૨૪	૨૪	૭	૨૬	૨૩	૫ ♌	૨૧
જુલાઇ	૦ ♋	૨૪	૨૪	૭	૨૨	૨૩	૨૩	૧૫
ઑગસ્ટ	૨	૨૪	૨૫	૭	૧૯	૨૩	૧૨ ♍	૮
સપટેમ્બર	૩	૨૪	૨૭	૮	૨૦	૨૩	૧ ♎	૦
અકટોબર	૪	૨૪	૦ ♏	૯	૨૨	૨૩	૨૧	૮ S
નવેમ્બર	૪	૨૪	૪	૧૧	૨૭	૨૩	૧૨ ♏	૧૫
ડીસેમ્બર	૩	૨૪	૭	૧૨	૩ ♑	૨૩	૩ ♐	૨૧

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન
જાનેવારી	૨° ♋	૨૪° N	૧૦° ♏	૧૩° S	૧૧° ♑	૨૩° S	૨૬° ♐	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૦	૨૪	૧૨	૧૩	૧૮	૨૨	૧૯ ♑	૨૩
માર્ચ	૦	૨૪	૧૨	૧૩	૨૪	૨૨	૧૧ ♒	૧૯
એપ્રીલ	૦	૨૪	૧૧	૧૩	૨૯	૨૧	૫ ♓	૧૧
મે	૧	૨૪	૯	૧૨	૨ ♒	૨૦	૨૮	૨
જુન	૩	૨૪	૭	૧૧	૨	૨૦	૨૨ ♈	૭ N
જુલાઇ	૪	૨૪	૬	૧૧	૦	૨૧	૧૪ ♉	૧૫
ઑગસ્ટ	૬	૨૪	૬	૧૧	૨૬ ♑	૨૨	૫ ♊	૨૧
સપટેમ્બર	૮	૨૪	૮	૧૨	૨૩	૨૨	૨૫	૨૩
અકટોબર	૮	૨૩	૧૧	૧૩	૨૩	૨૨	૧૨ ♋	૨૩
નવેમ્બર	૮	૨૩	૧૪	૧૪	૨૫	૨૨	૨૫	૨૩
ડીસેમ્બર	૭	૨૪	૧૮	૧૫	૦ ♒	૨૧	૦ ♌	૨૩

૧૮૬૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૬° ♋	૨૪° N	૨૧° ♏	૧૬° S	૭° ♒	૧૯° S	૨૪° ♋	૨૫° N
ફેબ્રુઆરી	૫	૨૪	૨૩	૧૬	૧૪	૧૭	૧૩	૨૭
માર્ચ	૪	૨૪	૨૪	૧૭	૨૧	૧૫	૧૨	૨૬
એપ્રીલ	૫	૨૪	૨૩	૧૬	૨૭	૧૩	૨૦	૨૫
મે	૫	૨૪	૨૨	૧૬	૩ ♓	૧૧	૩ ♌	૨૨
જુન	૭	૨૪	૧૯	૧૫	૭	૧૦	૧૮	૧૭
જુલાઇ	૯	૨૩	૧૮	૧૫	૭	૧૦	૫ ♍	૧૧
ઑગસ્ટ	૧૦	૨૩	૧૮	૧૫	૬	૧૧	૨૪	૩
સપટેમ્બર	૧૨	૨૩	૧૯	૧૫	૨	૧૨	૧૪ ♎	૫ S
અકટોબર	૧૩	૨૩	૨૧	૧૬	૨૮ ♒	૧૩	૪ ♏	૧૩
નવેમ્બર	૧૩	૨૩	૨૫	૧૭	૨૮	૧૩	૨૫	૧૯
ડીસેમ્બર	૧૨	૨૩	૨૮	૧૮	૦ ♓	૧૩	૧૭ ♐	૨૩

૧૮૬૮.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૧° ♋	૨૩° N	૨° ♐	૧૯° S	૫° ♓	૧૧° S	૧૧° ♑	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૧૦	૨૩	૪	૧૯	૧૧	૮	૫ ♒	૨૦
માર્ચ	૯	૨૪	૬	૧૯	૧૮	૬	૨૭	૧૩
એપ્રીલ	૯	૨૪	૫	૧૯	૨૬	૩	૨૨ ♓	૪
મે	૧૦	૨૪	૪	૧૯	૨ ♈	૦	૧૫ ♈	૫ N
જુન	૧૧	૨૩	૨	૧૮	૮	૨ N	૮ ♉	૧૪
જુલાઇ	૧૩	૨૩	૦	૧૮	૧૩	૪	૦ ♊	૨૦
ઑગસ્ટ	૧૫	૨૩	૨૯ ♏	૧૮	૧૪	૪	૨૧	૨૩
સપટેમ્બર	૧૬	૨૩	૦ ♐	૧૮	૧૩	૪	૧૨ ♋	૨૩
અકટોબર	૧૭	૨૩	૨	૧૯	૯	૨	૦ ♌	૨૧
નવેમ્બર	૧૭	૨૩	૫	૨૦	૬	૧	૧૬	૧૮
ડીસેમ્બર	૧૭	૨૩	૮	૨૦	૪	૦	૨૯	૧૪

૧૮૬૯.

મહિનો.	હરશલ		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૬° ♋	૨૩° N	૧૨° ♐	૨૧° S	૬° ♈	૧° N	૫° ♍	૧૩° N
ફેબ્રુઆરી	૧૪	૨૩	૧૫	૨૧	૧૧	૩	૦	૧૬
માર્ચ	૧૪	૨૩	૧૭	૨૧	૧૬	૫	૧૯ ♌	૧૯
એપ્રીલ	૧૩	૨૩	૧૭	૨૧	૨૩	૮	૧૫	૧૯
મે	૧૪	૨૩	૧૬	૨૧	૧ ♉	૧૧	૨૨	૧૬
જુન	૧૫	૨૩	૧૪	૨૧	૮	૧૩	૪ ♍	૧૧
જુલાઇ	૧૭	૨૩	૧૨	૨૧	૧૪	૧૫	૨૦	૫
ઑગસ્ટ	૧૯	૨૩	૧૧	૨૦	૧૯	૧૬	૮ ♎	૩ S
સપટેમ્બર	૨૧	૨૨	૧૧	૨૧	૨૧	૧૭	૨૮	૧૧
અક્ટોબર	૨૨	૨૨	૧૨	૨૧	૨૦	૧૭	૧૮ ♏	૧૮
નવેમ્બર	૨૨	૨૨	૧૫	૨૧	૧૭	૧૬	૧૦ ♐	૨૩
ડીસેમ્બર	૨૨	૨૨	૧૮	૨૨	૧૩	૧૫	૩ ♑	૨૪

૧૮૭૦.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૦° ♋	૨૨° N	૨૨° ♐	૨૨° S	૧૧° ♉	૧૪° N	૨૭° ♑	૨૨° S
ફેબ્રુઆરી	૧૯	૨૩	૨૫	૨૨	૧૨	૧૫	૨૧ ♒	૧૬
માર્ચ	૧૮	૨૩	૨૭	૨૨	૧૬	૧૬	૧૩ ♓	૮
એપ્રીલ	૧૮	૨૩	૨૯	૨૨	૨૧	૧૭	૭ ♈	૨ N
મે	૧૯	૨૩	૨૮	૨૨	૨૮	૧૯	૦ ♉	૧૧
જુન	૨૦	૨૨	૨૬	૨૨	૫ ♊	૨૧	૨૩	૧૮
જુલાઇ	૨૧	૨૨	૨૪	૨૨	૧૨	૨૨	૧૪ ♊	૨૩
ઑગસ્ટ	૨૩	૨૨	૨૨	૨૨	૧૯	૨૨	૫ ♋	૨૪
સપટેમ્બર	૨૫	૨૨	૨૨	૨૨	૨૪	૨૩	૨૫	૨૨
અક્ટોબર	૨૬	૨૧	૨૩	૨૨	૨૬	૨૩	૧૪ ♌	૧૮
નવેમ્બર	૨૭	૨૧	૨૫	૨૨	૨૬	૨૩	૨ ♍	૧૨
ડીસેમ્બર	૨૯	૨૧	૨૮	૨૩	૨૩	૨૩	૧૮	૭

૧૮૭૧.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૫° ♋	૨૨° N	૨° ♑	૨૩° S	૧૯° ♊	૨૩° N	૧° ♎	૨° N
ફેબ્રુઆરી	૨૪	૨૨	૬	૨૩	૧૭	૨૨	૮	૦ S
માર્ચ	૨૩	૨૨	૮	૨૨	૧૭	૨૩	૫	૧ N
એપ્રીલ	૨૩	૨૨	૧૦	૨૨	૨૦	૨૩	૨૪ ♍	૫
મે	૨૩	૨૨	૧૦	૨૨	૨૫	૨૩	૧૯	૬
જુન	૨૪	૨૨	૮	૨૨	૨ ♋	૨૩	૨૫	૩
જુલાઇ	૨૬	૨૧	૬	૨૩	૯	૨૩	૭ ♎	૩ S
ઑગસ્ટ	૨૮	૨૧	૪	૨૩	૧૫	૨૩	૨૪	૧૦
સપટેમ્બર	૨૯	૨૧	૩	૨૩	૨૨	૨૨	૧૩ ♏	૧૬
અક્ટોબર	૧ ♌	૨૧	૪	૨૩	૨૭	૨૧	૩ ♐	૨૨
નવેમ્બર	૧	૨૦	૬	૨૩	૦ ♌	૨૦	૨૫	૨૫
ડીસેમ્બર	૧	૨૦	૮	૨૩	૦	૨૧	૧૮ ♑	૨૩

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૯° ♌	૨૧° N	૧૨° ♑	૨૨° S	૨૭° ♋	૨૧° N	૧૩° ♒	૧૮° S
ફેબ્રુઆરી	૨૯ ♋	૨૧	૧૬	૨૨	૨૩	૨૨	૭ ♓	૧૦
માર્ચ	૨૮	૨૧	૧૯	૨૨	૨૦	૨૨	૦ ♈	૧
એપ્રીલ	૨૭	૨૧	૨૧	૨૨	૨૦	૨૨	૨૩	૯ N
મે	૨૭	૨૧	૨૧	૨૧	૨૩	૨૨	૧૫ ♉	૧૬
જુન	૨૯	૨૧	૨૦	૨૨	૨૮	૨૧	૭ ♊	૨૨
જુલાઇ	૦ ♌	૨૧	૧૯	૨૨	૪ ♌	૨૦	૨૮	૨૪
ઑગસ્ટ	૨	૨૦	૧૬	૨૨	૧૧	૧૮	૧૯ ♋	૨૩
સપટેમ્બર	૪	૨૦	૧૫	૨૨	૧૭	૧૬	૯ ♌	૧૯
અકટોબર	૫	૨૦	૧૫	૨૩	૨૩	૧૪	૨૭	૧૪
નવેમ્બર	૬	૧૯	૧૬	૨૨	૨૮	૧૩	૧૬ ♍	૭
ડીસેમ્બર	૬	૧૯	૧૯	૨૨	૧ ♍	૧૨	૪ ♎	૦

૧૮૭૩.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૫° ♌	૨૦° N	૨૨° ♑	૨૨° S	૧° ♍	૧૨° N	૨૦° ♎	૬° S
ફેબ્રુઆરી	૪	૨૦	૨૬	૨૧	૨૮ ♌	૧૩	૪ ♏	૧૧
માર્ચ	૨	૨૦	૨૯	૨૦	૨૫	૧૪	૧૩	૧૪
એપ્રીલ	૨	૨૦	૧ ♒	૨૦	૨૨	૧૫	૧૬	૧૫
મે	૨	૨૦	૩	૨૦	૨૨	૧૫	૬	૧૩
જુન	૩	૨૦	૨	૨૦	૨૪	૧૪	૨૮ ♎	૧૧
જુલાઇ	૫	૨૦	૧	૨૦	૨૯	૧૩	૨ ♏	૧૩
ઑગસ્ટ	૬	૧૯	૨૯ ♑	૨૧	૫ ♍	૧૧	૧૪	૧૮
સપટેમ્બર	૮	૧૯	૨૭	૨૧	૧૧	૮	૧ ♐	૨૨
અકટોબર	૧૦	૧૮	૨૬	૨૧	૧૮	૬	૨૧	૨૫
નવેમ્બર	૧૧	૧૮	૨૭	૨૧	૨૪	૩	૧૪ ♑	૨૪
ડીસેમ્બર	૧૦	૧૮	૨૯	૨૧	૨૯	૨	૬ ♒	૨૦

૧૮૭૪.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૦° ♌	૧૮° N	૨° ♒	૨૦° S	૧° ♎	૧° N	૦° ♓	૧૨° S
ફેબ્રુઆરી	૮	૧૯	૬	૧૯	૧	૧	૨૪	૩
માર્ચ	૭	૧૯	૯	૧૮	૨૯ ♍	૨	૧૫ ♈	૬ N
એપ્રીલ	૭	૧૯	૧૨	૧૮	૨૫	૩	૮ ♉	૧૪
મે	૭	૧૯	૧૪	૧૭	૨૨	૪	૨૯	૨૦
જુન	૮	૧૯	૧૪	૧૭	૨૨	૪	૨૧ ♊	૨૪
જુલાઇ	૯	૧૯	૧૩	૧૮	૨૪	૩	૧૧ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૧૧	૧૮	૧૧	૧૮	૨૯	૧	૧ ♌	૨૧
સપટેમ્બર	૧૩	૧૮	૯	૧૯	૫ ♎	૧	૨૧	૧૬
અકટોબર	૧૪	૧૭	૮	૧૯	૧૧	૩	૧૦ ♍	૯
નવેમ્બર	૧૫	૧૭	૮	૧૯	૧૮	૬	૨૯	૨
ડીસેમ્બર	૧૫	૧૭	૧૦	૧૯	૨૪	૮	૧૭ ♎	૬ S

૧૮૭૫.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૫° ♌	૧૭° N	૧૩° ♒	૧૮° S	૨૯° ♎	૧૦° S	૬° ♏	૧૨° S
ફેબ્રુઆરી	૧૩	૧૮	૧૬	૧૭	૧ ♏	૧૧	૨૪	૧૮
માર્ચ	૧૨	૧૮	૨૦	૧૬	૧	૧૧	૯ ♐	૨૧
એપ્રીલ	૧૧	૧૮	૨૩	૧૫	૨૯ ♎	૧૦	૨૩	૨૩
મે	૧૧	૧૮	૨૫	૧૪	૨૫	૮	૩ ♑	૨૪
જુન	૧૨	૧૮	૨૬	૧૪	૨૨	૭	૩	૨૬
જુલાઇ	૧૩	૧૭	૨૬	૧૪	૨૨	૭	૨૫ ♐	૨૮
ઑગસ્ટ	૧૫	૧૭	૨૪	૧૫	૨૪	૮	૨૨	૨૮
સપટેમ્બર	૧૭	૧૬	૨૨	૧૬	૨૯	૧૦	૦ ♑	૨૭
અકટોબર	૧૯	૧૬	૨૦	૧૬	૫ ♏	૧૨	૧૬	૨૬
નવેમ્બર	૨૦	૧૬	૧૯	૧૬	૧૧	૧૪	૬ ♒	૨૧
ડીસેમ્બર	૨૦	૧૫	૨૧	૧૬	૧૮	૧૬	૨૭	૧૪

૧૮૭૬.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૯° ♌	૧૬° N	૨૩° ♒	૧૫° S	૨૪° ♏	૧૮° S	૧૯° ♓	૫° S
ફેબ્રુઆરી	૧૮	૧૬	૨૭	૧૪	૨૯	૧૯	૧૧ ♈	૪ N
માર્ચ	૧૭	૧૬	૦ ♓	૧૩	૨ ♐	૧૯	૨ ♉	૧૨
એપ્રીલ	૧૬	૧૭	૪	૧૧	૨	૧૯	૨૩	૧૯
મે	૧૬	૧૭	૬	૧૧	૨૯ ♏	૧૯	૧૩ ♊	૨૩
જુન	૧૭	૧૭	૮	૧૦	૨૫	૧૮	૪ ♋	૨૪
જુલાઇ	૧૮	૧૬	૮	૧૦	૨૩	૧૮	૨૩	૨૩
ઑગસ્ટ	૨૦	૧૬	૭	૧૧	૨૨	૧૮	૧૩ ♌	૧૮
સપટેમ્બર	૨૨	૧૫	૪	૧૨	૨૬	૧૮	૩ ♍	૧૧
અકટોબર	૨૩	૧૪	૨	૧૨	૨૯	૧૯	૨૨	૪
નવેમ્બર	૨૪	૧૪	૧	૧૩	૬ ♐	૨૧	૧૨ ♎	૪ S
ડીસેમ્બર	૨૫	૧૪	૨	૧૨	૧૨	૨૨	૧ ♏	૧૧

૧૮૭૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૪° ♌	૧૪° N	૪° ♓	૧૨° S	૧૯° ♐	૨૩° S	૨૧° ♏	૧૮° S
ફેબ્રુઆરી	૨૩	૧૫	૭	૧૦	૨૫	૨૩	૧૨ ♐	૨૨
માર્ચ	૨૨	૧૫	૧૧	૯	૦ ♑	૨૩	૦ ♑	૨૪
એપ્રીલ	૨૧	૧૫	૧૪	૮	૩	૨૩	૨૦	૨૩
મે	૨૧	૧૫	૧૭	૭	૩	૨૩	૯ ♒	૨૦
જુન	૨૧	૧૫	૨૦	૬	૧	૨૩	૨૭	૧૫
જુલાઇ	૨૨	૧૫	૨૦	૬	૨૭ ♐	૨૩	૧૧ ♓	૧૧
ઑગસ્ટ	૨૪	૧૪	૨૦	૬	૨૪	૨૩	૧૯	૧૦
સપટેમ્બર	૨૬	૧૪	૧૮	૭	૨૪	૨૩	૧૫	૧૨
અકટોબર	૨૮	૧૩	૧૫	૮	૨૫	૨૩	૯	૧૩
નવેમ્બર	૨૯	૧૩	૧૪	૮	૧ ♑	૨૩	૧૩	૯
ડીસેમ્બર	૨૯	૧૨	૧૪	૮	૭	૨૩	૨૫	૨

૧૮૭૮.

મહિનો.	હરશલ		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૯° ♌	૧૨° N	૧૫° ♓	૮° S	૧૪° ♑	૨૩° S	૧૨° ♈	૫° N
ફેબ્રુઆરી	૨૮	૧૩	૧૮	૬	૨૧	૨૨	૧ ♉	૧૩
માર્ચ	૨૭	૧૩	૨૨	૫	૨૭	૨૧	૧૯	૧૮
એપ્રીલ	૨૬	૧૪	૨૫	૪	૩ ♒	૨૦	૮ ♊	૨૩
મે	૨૫	૧૪	૨૯	૨	૬	૧૯	૨૭	૨૫
જુન	૨૬	૧૪	૧ ♈	૧	૭	૧૯	૧૬ ♋	૨૪
જુલાઇ	૨૭	૧૩	૩	૧	૫	૨૦	૫ ♌	૨૦
ઑગસ્ટ	૨૮	૧૩	૩	૧	૧	૨૧	૨૫	૧૪
સપ્ટેમ્બર	૦ ♍	૧૨	૧	૨	૨૮ ♑	૨૧	૧૪ ♍	૭
અક્ટોબર	૨	૧૧	૨૯ ♓	૩	૨૭	૨૧	૪ ♎	૧ S
નવેમ્બર	૪	૧૧	૨૭	૪	૦ ♒	૨૧	૨૪	૯
ડીસેમ્બર	૪	૧૧	૨૬	૪	૪	૨૦	૧૪ ♏	૧૬

૧૮૭૯.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૪° ♍	૧૧° N	૨૭° ♓	૩° S	૧૧° ♒	૧૮° S	૬° ♐	૨૧° S
ફેબ્રુઆરી	૩	૧૧	૦ ♈	૨	૧૮	૧૬	૨૭	૨૪
માર્ચ	૨	૧૨	૩	૧	૨૪	૧૪	૧૭ ♑	૨૩
એપ્રીલ	૧	૧૨	૬	૧ N	૧ ♓	૧૨	૧૦ ♒	૧૯
મે	૦	૧૨	૧૦	૨	૭	૧૦	૨ ♓	૧૨
જુન	૦	૧૨	૧૩	૩	૧૧	૮	૨૫	૪
જુલાઇ	૧	૧૨	૧૫	૪	૧૩	૮	૧૬ ♈	૪ N
ઑગસ્ટ	૩	૧૧	૧૬	૪	૧૨	૯	૫ ♉	૧૧
સપ્ટેમ્બર	૫	૧૦	૧૫	૩	૮	૧૦	૨૨	૧૬
અક્ટોબર	૭	૧૦	૧૩	૨	૪	૧૧	૨૯	૧૮
નવેમ્બર	૮	૯	૧૦	૨	૩	૧૨	૨૪	૧૮
ડીસેમ્બર	૯	૯	૯	૧	૫	૧૧	૧૫	૧૭

૧૮૮૦.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૯° ♍	૯° N	૯° ♈	૧° N	૯° ♓	૯° S	૧૫° ♉	૧૮° N
ફેબ્રુઆરી	૮	૯	૧૧	૨	૧૫	૭	૨૪	૨૧
માર્ચ	૭	૧૦	૧૪	૩	૨૨	૪	૮ ♊	૨૩
એપ્રીલ	૬	૧૦	૧૮	૫	૦ ♈	૧	૨૪	૨૫
મે	૫	૧૦	૨૨	૬	૭	૨ N	૧૩ ♋	૨૫
જુન	૫	૧૦	૨૫	૮	૧૩	૪	૦ ♌	૨૨
જુલાઇ	૬	૧૦	૨૮	૮	૧૭	૬	૧૮	૧૭
ઑગસ્ટ	૭	૯	૨૯	૯	૧૯	૬	૭ ♍	૧૦
સપ્ટેમ્બર	૯	૯	૨૯	૮	૧૯	૬	૨૭	૨
અક્ટોબર	૧૧	૮	૨૭	૮	૧૫	૫	૧૬ ♎	૬ S
નવેમ્બર	૧૩	૭	૨૪	૭	૧૧	૩	૭ ♏	૧૪
ડીસેમ્બર	૧૪	૭	૨૩	૬	૧૦	૨	૨૮	૨૦

૧૮૮૧.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.
જાનેવારી	૧૪° ♍	૭° N	૨૨° ♈	૬° N	૧૧° ♈	૩° N	૨૧° ♐	૨૩° S
ફેબ્રુઆરી	૧૩	૭	૨૩	૭	૧૫	૫	૧૩ ♑	૨૩
માર્ચ	૧૨	૮	૨૬	૮	૨૧	૭	૫ ♒	૨૦
એપ્રીલ	૧૦	૮	૨૯	૯	૨૮	૧૦	૨૮	૧૩
મે	૧૦	૯	૩ ♉	૧૧	૫ ♉	૧૨	૨૨ ♓	૫
જુન	૧૦	૯	૭	૧૨	૧૨	૧૪	૧૫ ♈	૫ N
જુલાઇ	૧૧	૮	૧૦	૧૩	૧૮	૧૬	૭ ♉	૧૩
ઑગસ્ટ	૧૨	૮	૧૨	૧૩	૨૩	૧૮	૨૮	૧૯
સપ્ટેમ્બર	૧૪	૭	૧૨	૧૩	૨૬	૧૮	૧૮ ♊	૨૨
અક્ટોબર	૧૬	૬	૧૧	૧૩	૨૬	૧૮	૩ ♋	૨૪
નવેમ્બર	૧૭	૬	૯	૧૨	૨૩	૧૭	૧૪	૨૪
ડીસેમ્બર	૧૮	૫	૭	૧૧	૧૯	૧૬	૧૪	૨૪

૧૮૮૨.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.
જાનેવારી	૧૯° ♍	૫° N	૬° ♉	૧૧° N	૧૬° ♉	૧૬° N	૪° ♋	૨૭° N
ફેબ્રુઆરી	૧૮	૬	૬	૧૧	૧૭	૧૬	૨૭ ♊	૨૭
માર્ચ	૧૭	૬	૮	૧૨	૨૦	૧૭	૧ ♋	૨૬
એપ્રીલ	૧૫	૬	૧૧	૧૩	૨૫	૧૯	૧૨	૨૫
મે	૧૫	૭	૧૫	૧૪	૨ ♊	૨૦	૨૬	૨૩
જુન	૧૪	૭	૧૯	૧૫	૯	૨૧	૧૩ ♌	૧૮
જુલાઇ	૧૫	૭	૨૨	૧૬	૧૬	૨૨	૦ ♍	૧૨
ઑગસ્ટ	૧૬	૬	૨૫	૧૭	૨૩	૨૩	૧૯	૫
સપ્ટેમ્બર	૧૮	૫	૨૬	૧૭	૨૮	૨૩	૯ ♎	૩ S
અક્ટોબર	૨૦	૫	૨૬	૧૭	૧ ♋	૨૩	૨૯	૧૧
નવેમ્બર	૨૨	૪	૨૪	૧૬	૧	૨૩	૨૦ ♏	૧૮
ડીસેમ્બર	૨૩	૩	૨૧	૧૬	૨૯ ♊	૨૩	૧૨ ♐	૨૩

૧૮૮૩.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.
જાનેવારી	૨૩° ♍	૩° N	૨૦° ♉	૧૫° N	૨૪° ♊	૨૩° N	૫° ♑	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૨૩	૪	૧૯	૧૬	૨૨	૨૩	૨૯	૨૧
માર્ચ	૨૨	૪	૨૧	૧૬	૨૨	૨૩	૨૧ ♒	૧૬
એપ્રીલ	૨૦	૫	૨૩	૧૭	૨૫	૨૩	૧૫ ♓	૭
મે	૧૯	૫	૨૭	૧૮	૨૯	૨૩	૮ ♈	૨ N
જુન	૧૯	૫	૧ ♊	૧૯	૬ ♋	૨૩	૨ ♉	૧૧
જુલાઇ	૨૦	૫	૫	૧૯	૧૨	૨૩	૨૪	૧૮
ઑગસ્ટ	૨૧	૪	૮	૨૦	૧૯	૨૨	૧૫ ♊	૨૨
સપ્ટેમ્બર	૨૩	૪	૧૦	૨૦	૨૬	૨૧	૫ ♋	૨૪
અક્ટોબર	૨૫	૩	૧૦	૨૦	૧ ♌	૨૦	૨૩	૨૨
નવેમ્બર	૨૬	૨	૯	૨૦	૪	૨૦	૯ ♌	૨૦
ડીસેમ્બર	૨૮	૧	૬	૧૯	૪	૨૦	૧૯	૧૭

१८८४.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન
જાનેવારી	२८° ♍	१° N	४° ♊	१९° N	२° ♌	२०° N	२१° ♌	१८° N
ફેબ્રુઆરી	२८	२	३	१९	२८ ♋	२१	१२	२२
માર્ચ	२७	२	४	१९	२५	२२	३	२३
એપ્રીલ	२५	३	६	२०	२५	२२	५	२२
મે	२४	३	९	२०	२७	२१	१४	१९
જુન	२४	३	१३	२१	२ ♌	२०	२८	१३
જુલાઇ	२४	३	१७	२१	८	१९	१४ ♍	७
ઑગસ્ટ	२६	२	२१	२२	१४	१७	३ ♎	१ S
સપટેંબર	२७	२	२३	२२	२१	१५	२३	९
અકટોબર	२९	१	२४	२२	२७	१३	१३ ♏	१६
નવેંબર	१ ♎	०	२४	२२	२ ♍	११	५ ♐	२२
ડીસેંબર	२	० S	२२	२२	५	१०	२७	२४

१८८५.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	३° ♎	०° S	१९° ♊	२° N	६° ♍	१०° N	२१° ♑	२३° S
ફેબ્રુઆરી	३	०	१७	२२	३	११	१५ ♒	१७
માર્ચ	२	० N	१७	२२	०	१३	७ ♓	१०
એપ્રીલ	०	१	१९	२२	२६ ♌	१४	१ ♈	०
મે	२९ ♍	१	२२	२२	२६	१४	२५	९ N
જુન	२९	१	२६	२२	२८	१३	१८ ♉	१७
જુલાઇ	२९	१	२९	२३	२ ♍	१२	९ ♊	२२
ઑગસ્ટ	० ♎	१	३ ♋	२३	८	९	० ♋	२४
સપટેંબર	२	० S	६	२२	१५	७	२०	२३
અકટોબર	४	१	८	२२	२१	४	९ ♌	१९
નવેંબર	६	२	८	२२	२७	२	२६	१४
ડીસેંબર	७	२	७	२२	२ ♎	०	११ ♍	९

१८८६.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	८° ♎	२° S	४° ♋	२३° N	५° ♎	१° S	२२° ♍	६° N
ફેબ્રુઆરી	८	२	२	२३	६	१	२५	५
માર્ચ	७	२	१	२३	४	०	१८	९
એપ્રીલ	५	१	२	२३	०	२	७	१२
મે	४	१	४	२३	२७ ♍	३ N	७	११
જુન	४	१	८	२३	२६	३	१६	६
જુલાઇ	४	१	१२	२३	२८	२	० ♎	०
ઑગસ્ટ	५	१	१६	२२	३ ♎	०	१७	७ S
સપટેંબર	६	२	१९	२२	८	१ S	७ ♏	१४
અકટોબર	८	३	२२	२१	१५	५	२७	२०
નવેંબર	१०	३	२३	२१	२१	७	१९ ♐	२४
ડીસેંબર	१२	४	२२	२१	२७	९	१२ ♑	२४

૧૮૮૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન
જાનેવારી	૧૨° ♎	૪° S	૨૦° ♋	૨૨° N	૨° ♏	૧૧° S	૬° ♒	૨૦° S
ફેબ્રુઆરી	૧૨	૪	૧૭	૨૨	૫	૧૨	૧ ♓	૧૨
માર્ચ	૧૨	૪	૧૬	૨૨	૬	૧૨	૨૩	૪
એપ્રીલ	૧૦	૩	૧૬	૨૨	૩	૧૧	૧૭ ♈	૬ N
મે	૯	૩	૧૭	૨૨	૦	૧૦	૯ ♉	૧૪
જુન	૮	૩	૨૦	૨૨	૨૭ ♎	૯	૨ ♊	૨૧
જુલાઇ	૮	૩	૨૪	૨૧	૨૬	૯	૨૩	૨૪
ઑગસ્ટ	૯	૩	૨૮	૨૧	૨૮	૧૦	૧૩ ♋	૨૪
સપટેમ્બર	૧૧	૪	૨ ♌	૨૦	૨ ♏	૧૧	૩ ♌	૨૦
અકટોબર	૧૩	૪	૫	૧૯	૮	૧૩	૨૨	૧૫
નવેમ્બર	૧૪	૫	૬	૧૯	૧૫	૧૫	૧૧ ♍	૯
ડીસેમ્બર	૧૬	૬	૬	૧૯	૨૧	૧૭	૨૭	૩

૧૮૮૮.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૭° ♎	૬° S	૫° ♌	૨૦° N	૨૮° ♏	૧૯° S	૧૩° ♎	૩° S
ફેબ્રુઆરી	૧૭	૬	૨	૨૦	૩ ♐	૨૦	૨૫	૭
માર્ચ	૧૭	૬	૦	૨૧	૬	૨૦	૦ ♏	૯
એપ્રીલ	૧૫	૫	૦	૨૧	૬	૨૦	૨૫ ♎	૭
મે	૧૪	૫	૦	૨૧	૪	૨૦	૧૫	૫
જુન	૧૩	૫	૩	૨૦	૦	૧૯	૧૩	૫
જુલાઇ	૧૩	૫	૬	૧૯	૨૭ ♏	૧૯	૨૧	૯
ઑગસ્ટ	૧૪	૫	૧૦	૧૮	૨૭	૧૯	૫ ♏	૧૪
સપટેમ્બર	૧૫	૫	૧૪	૧૭	૨૯	૧૯	૨૪	૨૦
અકટોબર	૧૭	૬	૧૭	૧૬	૩ ♐	૨૦	૧૪ ♐	૨૪
નવેમ્બર	૧૯	૭	૨૦	૧૬	૯	૨૧	૭ ♑	૨૫
ડીસેમ્બર	૨૧	૭	૨૦	૧૬	૧૬	૨૨	૦ ♒	૨૨

૧૮૮૯.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૨° ♎	૮° S	૧૯° ♌	૧૬° N	૨૩° ♐	૨૩° S	૨૪° ♒	૧૫° S
ફેબ્રુઆરી	૨૨	૮	૧૭	૧૭	૨૯	૨૩	૧૮ ♓	૬
માર્ચ	૨૧	૮	૧૫	૧૭	૪ ♑	૨૩	૯ ♈	૩ N
એપ્રીલ	૨૦	૭	૧૪	૧૮	૭	૨૩	૨ ♉	૧૨
મે	૧૯	૭	૧૪	૧૮	૮	૨૩	૨૪	૧૯
જુન	૧૮	૭	૧૫	૧૭	૬	૨૩	૧૬ ♊	૨૩
જુલાઇ	૧૮	૬	૧૮	૧૬	૩	૨૩	૬ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૧૮	૭	૨૨	૧૫	૨૯ ♐	૨૩	૨૬	૨૨
સપટેમ્બર	૨૦	૭	૨૬	૧૪	૨૯	૨૩	૧૬ ♌	૧૭
અકટોબર	૨૧	૮	૨૯	૧૩	૧ ♑	૨૩	૫ ♍	૧૧
નવેમ્બર	૨૩	૯	૨ ♍	૧૨	૫	૨૩	૨૪	૪
ડીસેમ્બર	૨૫	૯	૪	૧૧	૧૧	૨૩	૧૨ ♎	૪ S

મહિનો	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૬° ♎	૧૦° S	૪° ♍	૧૨° N	૧૮° ♑	૨૨° S	૦° ♏	૧૦° S
ફેબ્રુઆરી	૨૭	૧૦	૨	૧૨	૨૫	૨૧	૧૭	૧૬
માર્ચ	૨૬	૧૦	૦	૧૩	૧ ♒	૨૦	૦ ♐	૧૯
એપ્રીલ	૨૫	૯	૨૮ ♌	૧૪	૭	૧૯	૧૧	૨૧
મે	૨૪	૯	૨૭	૧૪	૧૧	૧૮	૧૩	૨૩
જુન	૨૩	૮	૨૮	૧૪	૧૨	૧૮	૫	૨૩
જુલાઇ	૨૩	૮	૦ ♍	૧૩	૧૧	૧૮	૨૮ ♏	૨૩
ઑગસ્ટ	૨૩	૮	૪	૧૨	૭	૧૯	૩ ♐	૨૪
સપ્ટેમ્બર	૨૪	૯	૮	૧૦	૩	૨૦	૧૭	૨૬
અક્ટોબર	૨૬	૯	૧૧	૯	૨	૨૦	૫ ♑	૨૬
નવેમ્બર	૨૮	૧૦	૧૪	૮	૪	૨૦	૨૬	૨૩
ડીસેમ્બર	૦ ♏	૧૧	૧૭	૭	૮	૧૯	૧૮ ♒	૧૭

૧૮૯૧.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧° ♏	૧૧° S	૧૭° ♍	૭° N	૧૫° ♒	૧૭° S	૧૨° ♓	૮° S
ફેબ્રુઆરી	૧	૧૧	૧૬	૭	૨૨	૧૫	૫ ♈	૨ N
માર્ચ	૧	૧૧	૧૪	૮	૨૮	૧૩	૨૫	૧૦
એપ્રીલ	૦	૧૧	૧૨	૯	૬ ♓	૧૦	૧૭ ♉	૧૭
મે	૨૯	૧૧	૧૦	૧૦	૧૧	૮	૮ ♊	૨૨
જુન	૨૮ ♎	૧૦	૧૧	૯	૧૬	૭	૨૯	૨૪
જુલાઇ	૨૭	૧૦	૧૨	૯	૧૮	૬	૧૮ ♋	૨૩
ઑગસ્ટ	૨૮	૧૦	૧૫	૮	૧૭	૬	૮ ♌	૧૯
સપ્ટેમ્બર	૨૯	૧૧	૧૯	૬	૧૪	૮	૨૮	૧૩
અક્ટોબર	૦ ♏	૧૧	૨૩	૫	૧૦	૯	૧૭ ♍	૬
નવેમ્બર	૨	૧૨	૨૬	૩	૮	૧૦	૭ ♎	૨ S
ડીસેમ્બર	૪	૧૨	૨૯	૨	૯	૯	૨૬	૯

૧૮૯૨.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૫° ♏	૧૩° S	૦° ♎	૨° N	૧૪° ♓	૮° S	૧૫° ♏	૧૯° S
ફેબ્રુઆરી	૬	૧૩	૦	૨	૨૦	૫	૫ ♐	૨૧
માર્ચ	૬	૧૩	૨૮ ♍	૩	૨૬	૨	૨૩	૨૩
એપ્રીલ	૫	૧૩	૨૬	૪	૪ ♈	૦ N	૧૧ ♑	૨૩
મે	૪	૧૨	૨૪	૫	૧૧	૩	૨૭	૨૨
જુન	૩	૧૨	૨૩	૫	૧૭	૬	૧૧ ♒	૨૦
જુલાઇ	૨	૧૨	૨૪	૪	૨૨	૭	૧૭	૨૦
ઑગસ્ટ	૨	૧૨	૨૭	૩	૨૫	૮	૧૩	૨૩
સપ્ટેમ્બર	૩	૧૨	૦ ♎	૨	૨૪	૮	૭	૨૪
અક્ટોબર	૫	૧૩	૪	૦	૨૧	૭	૧૨	૨૧
નવેમ્બર	૭	૧૩	૮	૧ S	૧૭	૫	૨૬	૧૫
ડીસેમ્બર	૮	૧૪	૧૧	૨	૧૫	૫	૧૩ ♓	૮

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૯° ♏		૧૨° ♎		૧૫° ♈		૨° ♈	
ફેબ્રુઆરી	૧૦		૧૨ R		૨૦		૨૬	
માર્ચ	૧૦ R		૧૧		૨૫		૧૪ ♉	
એપ્રીલ	૯		૯		૧ ♉		૩ ♊	
મે	૮		૬		૧૦		૨૫	
જુન	૭		૬		૧૬		૧૩ ♋	
જુલાઇ	૬		૬ D		૨૨		૧ ♌	
ઑગસ્ટ	૬ D		૮		૨૮		૨૩	
સપ્ટેમ્બર	૭		૧૧		૧ ♊		૧૧ ♍	
ઑક્ટોબર	૯		૧૪		૧ R		૨૯	
નવેમ્બર	૧૧		૧૯		૨૮ ♉		૨૧ ♎	
ડીસેમ્બર	૧૨		૨૨		૨૪		૧૦ ♏	

૧૮૯૪.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૪° ♏		૨૪° ♎		૨૨° ♉		૦° ♐	
ફેબ્રુઆરી	૧૫		૨૫ R		૨૨		૨૪	
માર્ચ	૧૫ R		૨૪		૨૫		૧૩ ♑	
એપ્રીલ	૧૪		૨૨		૦ ♊		૩ ♒	
મે	૧૩		૧૯		૭		૨૮	
જુન	૧૨		૧૮		૧૩		૧૭ ♓	
જુલાઇ	૧૧		૧૮ D		૨૦		૫ ♈	
ઑગસ્ટ	૧૧		૨૦		૨૭		૨૪	
સપ્ટેમ્બર	૧૨		૨૨		૨ ♋		૩ ♉	
ઑક્ટોબર	૧૩		૨૫		૫		૩ R	
નવેમ્બર	૧૫		૨૯		૬ R		૨૩ ♈	
ડીસેમ્બર	૧૭		૩ ♏		૩		૨૨ D	

૧૮૯૫.

મહિનો.	હરશલ		શનિ		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં	ડેકલીન	રાશિ-અં	ડેકલીન	રાશિ-અં	ડેકલીન	રાશિ-અં	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૮° ♏		૫° ♏		૦° ♋		૦° ♉	
ફેબ્રુઆરી	૧૯		૭		૨૬ ♊		૧૬	
માર્ચ	૧૯ R		૬ R		૨૬		૨ ♊	
એપ્રીલ	૧૯		૫		૨૯		૨૨	
મે	૧૭		૨		૪ ♋		૯ ♋	
જુન	૧૬		૧		૧૦		૨૬	
જુલાઇ	૧૬		૦		૧૬		૧૩ ♌	
ઑગસ્ટ	૧૫ D		૧ D		૨૩		૫ ♍	
સપ્ટેમ્બર	૧૬		૩		૨૯		૨૨	
ઑક્ટોબર	૧૭		૬		૫ ♌		૧૧ ♎	
નવેમ્બર	૧૯		૧૦		૮		૪ ♏	
ડીસેમ્બર	૨૧		૧૩		૯ R		૨૮	

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન	શશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૩° ♏		૧૬° ♏		૭° ♌		૧૪° ♐	
ફેબ્રુઆરી	૨૪		૧૮		૨ R		૯ ♑	
માર્ચ	૨૪ R		૧૯ R		૨૯ ♋		૦ ♒	
એપ્રીલ	૨૪		૧૮		૨૯ D		૨૧	
મે	૨૨		૧૫		૧ ♌		૧૮	
જુન	૨૧		૧૩		૫		૯ ♈	
જુલાઇ	૨૦		૧૨		૧૧		૨૯	
ઑગસ્ટ	૨૦ D		૧૨ D		૧૮		૨૩ ♉	
સપટેંબર	૨૧		૧૪		૨૪		૬ ♊	
અકટોબર	૨૨		૧૭		૧ ♍		૨૫	
નવેંબર	૨૪		૨૦		૬		૨૯ R	
ડીસેંબર	૨૫		૨૩		૯		૨૦	

૧૮૯૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ	
	શશિ-અં.	ડેકલીન	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન	શશિ-અં	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૭° ♏		૨૭° ♏		૧૦° ♍		૧૩° ♊	
ફેબ્રુઆરી	૨૮		૨૯		૭ R		૧૩	
માર્ચ	૨૯		૦ ♐		૩		૨૨	
એપ્રીલ	૨૮		૦ R		૧		૫ ♋	
મે	૨૭		૨૮ ♏		૦ D		૨૩	
જુન	૨૬		૨૬		૨		૯ ♌	
જુલાઇ	૨૫		૨૪		૬		૨૬	
ઑગસ્ટ	૨૫ D		૨૪ D		૧૨		૧૭ ♍	
સપટેંબર	૨૫		૨૫		૧૮		૫ ♎	
અકટોબર	૨૬		૨૭		૨૪		૨૪	
નવેંબર	૨૮		૧ ♐		૧ ♎		૧૮ ♏	
ડીસેંબર	૦ ♐		૪		૬		૮ ♐	

૧૮૯૮.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧° ♐		૭° ♈		૯° ♎		૨૯° ♐	
ફેબ્રુઆરી	૩		૧૦		૧૦ R		૨૬ ♑	
માર્ચ	૩		૧૨		૭		૧૭ ♒	
એપ્રીલ	૩ R		૧૨ R		૪		૯ ♓	
મે	૨		૧૦		૦		૬ ♈	
જુન	૧		૮		૦ D		૨૭ ♉	
જુલાઇ	૦ ♐		૬		૨		૧૮	
ઑગસ્ટ	૨૯ ♏		૫		૬		૧૨ ♊	
સપટેંબર	૨૯		૬		૧૨		૦ ♋	
અકટોબર	૦ ♐		૭		૧૭		૧૬	
નવેંબર	૨		૧૧		૨૫		૨ ♌	
ડીસેંબર	૪		૧૪		૧ ♏		૮	

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૫° ♐		૧૭° ♐		૬° ♏		૫° ♌	
ફેબ્રુઆરી	૭		૨૧		૯		૨૨ ♋	
માર્ચ	૮		૨૩		૧૦ R		૧૯ D	
એપ્રીલ	૭		૨૩		૮		૨૫	
મે	૬		૨૨		૩		૯ ♌	
જુન	૫		૨૦		૧		૨૩	
જુલાઇ	૪		૧૮		૦ D		૯ ♍	
ઑગસ્ટ	૪		૧૭		૨		૦ ♎	
સપટેમ્બર	૪		૧૭		૬		૧૮	
અક્ટોબર	૫		૧૮		૧૧		૭ ♏	
નવેમ્બર	૬		૨૧		૧૯		૧ ♐	
ડીસેમ્બર	૮		૨૪		૨૫		૨૨	

૧૯૦૦.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૦° ♐	૨૨° S	૨૮° ♐	૨૨° S	૧° ♐	૨૦° S	૧૪° ♑	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૧૨	૨૨	૧ ♑	૨૨	૭	૨૧	૮ ♒	૧૯
માર્ચ	૧૨	૨૨	૩	૨૨	૧૦	૨૧	૦ ♓	૧૨
એપ્રીલ	૧૨	૨૨	૫	૨૨	૧૧	૨૧	૨૫	૩
મે	૧૨	૨૨	૫	૨૨	૯	૨૧	૧૮ ♈	૬ N
જુન	૧૦	૨૨	૩	૨૨	૬	૨૦	૧૧ ♉	૧૫
જુલાઇ	૯	૨૨	૧	૨૨	૨	૨૦	૩ ♊	૨૧
ઑગસ્ટ	૯	૨૨	૨૯ ♐	૨૩	૧	૨૦	૨૪	૨૪
સપટેમ્બર	૯	૨૨	૨૮	૨૩	૩	૨૦	૧૫ ♋	૨૩
અક્ટોબર	૯	૨૨	૨૯	૨૩	૭	૨૧	૩ ♌	૨૧
નવેમ્બર	૧૧	૨૨	૧ ♑	૨૩	૧૩	૨૨	૨૦	૧૬
ડીસેમ્બર	૧૨	૨૨	૪	૨૩	૧૯	૨૩	૩ ♍	૧૨

૧૯૦૧.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૪° ♐	૨૩° S	૮° ♑	૨૩° S	૨૬° ♐	૨૩° S	૧૩° ♍	૧૦° N
ફેબ્રુઆરી	૧૬	૨૩	૧૧	૨૨	૩ ♑	૨૩	૧૦	૧૨
માર્ચ	૧૭	૨૩	૧૪	૨૨	૮	૨૩	૦	૧૫
એપ્રીલ	૧૭	૨૩	૧૬	૨૨	૧૨	૨૩	૨૩ ♌	૧૭
મે	૧૬	૨૩	૧૬	૨૨	૧૩	૨૩	૨૭	૧૪
જુન	૧૫	૨૩	૧૫	૨૨	૧૨	૨૩	૮ ♍	૧૦
જુલાઇ	૧૪	૨૨	૧૩	૨૨	૮	૨૩	૨૩	૩
ઑગસ્ટ	૧૩	૨૨	૧૧	૨૩	૫	૨૩	૧૧ ♎	૪ S
સપટેમ્બર	૧૩	૨૨	૧૦	૨૩	૩	૨૪	૦ ♏	૧૨
અક્ટોબર	૧૪	૨૨	૧૦	૨૩	૫	૨૪	૨૧	૧૬
નવેમ્બર	૧૫	૨૩	૧૨	૨૩	૧૦	૨૩	૧૩ ♐	૨૩
ડીસેમ્બર	૧૭	૨૩	૧૪	૨૨	૧૫	૨૩	૬ ♑	૨૪

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંં.	ડેકલીન.	રાશિ-અંં.	ડેકલીન.	રાશિ-અંં.	ડેકલીન.	રાશિ-અંં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૮° ♐	૨૩° S	૧૮° ♑	૨૨° S	૨૨° ♑	૨૨° S	૦° ♒	૨૧° S
ફેબ્રુઆરી	૨૦	૨૩	૨૧	૨૨	૨૯	૨૧	૨૪	૧૫
માર્ચ	૨૧	૨૩	૨૪	૨૧	૫ ♒	૧૯	૧૬ ♓	૬
એપ્રીલ	૨૧	૨૩	૨૭	૨૧	૧૧	૧૮	૧૦ ♈	૩ N
મે	૨૧	૨૩	૨૮	૨૧	૧૫	૧૭	૩ ♉	૧૨
જુન	૨૦	૨૩	૨૭	૨૧	૧૭	૧૬	૨૬	૧૯
જુલાઇ	૧૮	૨૩	૨૬	૨૧	૧૬	૧૭	૧૭ ♊	૨૩
ઑગસ્ટ	૧૮	૨૩	૨૩	૨૨	૧૩	૧૮	૮ ♋	૨૪
સપટેમ્બર	૧૭	૨૩	૨૨	૨૨	૯	૧૯	૨૮	૨૧
અકટોબર	૧૮	૨૩	૧૧	૨૨	૭	૧૯	૧૭ ♌	૧૭
નવેમ્બર	૧૯	૨૩	૨૨	૨૨	૯	૧૯	૫ ♍	૧૧
ડીસેમ્બર	૨૧	૨૩	૨૫	૨૧	૧૩	૧૮	૨૧	૫

૧૯૦૩.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંં.	ડેકલીન.	રાશિ-અંં.	ડેકલીન.	રાશિ-અંં.	ડેકલીન.	રાશિ-અંં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૩° ♐	૨૩° S	૨૮° ♑	૨૧° S	૧૮° ♒	૧૬° S	૫° ♎	૦° N
ફેબ્રુઆરી	૨૪	૨૩	૨ ♒	૨૦	૨૫	૧૪	૧૫	૩ S
માર્ચ	૨૫	૨૩	૫	૧૯	૨ ♓	૧૧	૧૬	૩
એપ્રીલ	૨૬	૨૩	૭	૧૯	૯	૯	૬	૦ N
મે	૨૫	૨૩	૯	૧૮	૧૬	૭	૨૮ ♍	૩
જુન	૨૪	૨૩	૯	૧૮	૨૦	૫	૦ ♎	૦
જુલાઇ	૨૩	૨૩	૮	૧૯	૨૩	૪	૧૧	૫ S
ઑગસ્ટ	૨૨	૨૩	૬	૧૯	૨૩	૪	૨૭	૧૧
સપટેમ્બર	૨૨	૨૩	૪	૨૦	૨૦	૫	૧૬ ♏	૧૮
અકટોબર	૨૨	૨૩	૩	૨૦	૧૬	૭	૬ ♐	૨૩
નવેમ્બર	૨૩	૨૩	૩	૨૦	૧૪	૮	૨૯	૨૫
ડીસેમ્બર	૨૫	૨૩	૫	૨૦	૧૪	૭	૨૨ ♑	૨૩

૧૯૦૪.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંં	ડેકલીન.	રાશિ-અંં	ડેકલીન	રાશિ-અંં.	ડેકલીન.	રાશિ-અંં	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૭° ♐	૨૪° S	૮° ♒	૧૯° S	૧૮° ♓	૬° S	૧૬° ♒	૧૭° S
ફેબ્રુઆરી	૨૮	૨૪	૧૨	૧૮	૨૪	૪	૧૦ ♓	૯
માર્ચ	૨૯	૨૪	૧૫	૧૭	૦ ♈	૧	૩ ♈	૦ N
એપ્રીલ	૦ ♑	૨૪	૧૮	૧૬	૮	૨ N	૨૬	૧૦
મે	૦	૨૪	૨૦	૧૬	૧૫	૫	૧૮ ♉	૧૭
જુન	૨૯ ♐	૨૪	૨૧	૧૫	૨૧	૭	૧૦ ♊	૨૨
જુલાઇ	૨૭	૨૪	૨૦	૧૬	૨૬	૯	૧ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૨૬	૨૪	૧૮	૧૬	૦ ♉	૧૦	૨૧	૨૩
સપટેમ્બર	૨૬	૨૪	૧૬	૧૭	૦	૧૦	૧૧ ♌	૧૯
અકટોબર	૨૬	૨૪	૧૫	૧૮	૨૭ ♈	૯	૦ ♍	૧૩
નવેમ્બર	૨૭	૨૪	૧૪	૧૮	૨૩	૮	૧૯	૬
ડીસેમ્બર	૨૯	૨૪	૧૧	૧૭	૨૧	૭	૬ ♎	૧ S

૧૯૦૫.

મહિનો.	હરશલ		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧° ♑	૨૪° S	૧૯° ♒	૧૬° S	૨૧° ♈	૭° N	૨૪° ♎	૮° S
ફેબ્રુઆરી	૨	૨૪	૨૨	૧૫	૨૪	૮	૯ ♏	૧૩
માર્ચ	૪	૨૪	૨૫	૧૪	૨૯	૧૦	૨૦	૧૬
એપ્રીલ	૪	૨૪	૨૯	૧૩	૫ ♉	૧૨	૨૫	૧૮
મે	૪	૨૪	૧ ♓	૧૨	૧૨	૧૫	૨૦	૧૭
જુન	૩	૨૪	૩	૧૨	૨૦	૧૭	૧૦	૧૬
જુલાઇ	૨	૨૪	૩	૧૨	૨૬	૧૮	૧૦	૧૬
ઑગસ્ટ	૧	૨૪	૧	૧૩	૨ ♊	૨૦	૨૦	૨૦
સપ્ટેમ્બર	૦	૨૪	૨૯ ♒	૧૩	૬	૨૦	૬ ♐	૨૪
અક્ટોબર	૦	૨૪	૨૭	૧૪	૬	૨૦	૨૫	૨૫
નવેમ્બર	૧	૨૪	૨૬	૧૪	૪	૨૦	૧૮ ♑	૨૪
ડીસેમ્બર	૩	૨૪	૨૭	૧૪	૦	૧૯	૧૦ ♒	૧૦

૧૯૦૬.

મહિનો.	હરશલ		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૫° ♑	૨૪° S	૨૯° ♒	૧૩° S	૨૭° ♉	૧૯° N	૪° ♓	૧૧° S
ફેબ્રુઆરી	૬	૨૪	૩ ♓	૧૨	૨૭	૧૯	૨૭	૨
માર્ચ	૮	૨૩	૬	૧૧	૨૯	૧૯	૧૮ ♈	૭ N
એપ્રીલ	૮	૨૩	૧૦	૯	૪ ♊	૨૦	૧૧ ♉	૧૫
મે	૮	૨૩	૧૩	૮	૧૦	૨૧	૨ ♊	૨૧
જુન	૮	૨૪	૧૫	૮	૧૭	૨૨	૨૩	૨૪
જુલાઇ	૬	૨૪	૧૫	૮	૨૪	૨૩	૧૩ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૫	૨૪	૧૪	૮	૦ ♋	૨૩	૩ ♌	૨૧
સપ્ટેમ્બર	૫	૨૪	૧૨	૯	૬	૨૩	૨૩	૧૫
અક્ટોબર	૫	૨૪	૧૦	૧૦	૧૦	૨૩	૧૨ ♍	૮
નવેમ્બર	૫	૨૪	૮	૧૦	૧૧	૨૩	૧ ♎	૧
ડીસેમ્બર	૭	૨૪	૯	૧૦	૯	૨૩	૨૦	૭ S

૧૯૦૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૦° ♑	૨૩° S	૧૦° ♓	૯° S	૫° ♋	૨૩° N	૯° ♊	૧૪° S
ફેબ્રુઆરી	૧૦	૨૩	૧૩	૮	૨	૨૩	૨૮	૧૯
માર્ચ	૧૧	૨૩	૧૭	૭	૧	૨૩	૧૪ ♐	૨૨
એપ્રીલ	૧૩	૨૩	૨૦	૫	૩	૨૪	૦ ♑	૨૪
મે	૧૨	૨૩	૨૪	૪	૭	૨૩	૧૨	૨૪
જુન	૧૨	૨૩	૨૬	૩	૧૩	૨૩	૧૯	૨૫
જુલાઇ	૧૧	૨૩	૨૭	૩	૧૯	૨૨	૧૫	૨૮
ઑગસ્ટ	૧૦	૨૩	૨૭	૩	૨૬	૨૧	૭	૨૯
સપ્ટેમ્બર	૯	૨૪	૨૫	૪	૩ ♌	૨૦	૧૧	૨૮
અક્ટોબર	૯	૨૪	૨૩	૫	૮	૧૯	૨૩	૨૫
નવેમ્બર	૧૦	૨૩	૨૧	૬	૧૨	૧૮	૧૨ ♒	૧૯
ડીસેમ્બર	૧૧	૨૩	૨૧	૬	૧૪	૧૭	૨ ♓	૧૨

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૩° ♑	૨૩° S	૨૨° ♓	૫° S	૧૨° ♌	૧૮° N	૨૪° ♓	૩° S
ફેબ્રુઆરી	૧૪	૨૩	૨૫	૪	૮	૧૯	૧૬ ♈	૬ N
માર્ચ	૧૬	૨૩	૨૮	૩	૫	૨૦	૫ ♉	૧૪
એપ્રીલ	૧૭	૨૩	૨ ♈	૧	૪	૨૦	૨૬	૨૦
મે	૧૭	૨૩	૫	૦	૫	૨૦	૧૬ ♊	૨૪
જુન	૧૬	૨૩	૮	૧ N	૯	૧૯	૭ ♋	૨૪
જુલાઇ	૧૫	૨૩	૧૦	૧	૧૪	૧૭	૨૬	૨૨
ઑગસ્ટ	૧૪	૨૩	૧૦	૧	૨૧	૧૫	૧૬ ♌	૧૭
સપ્ટેમ્બર	૧૩	૨૩	૮	૧	૨૮	૧૩	૫ ♍	૧૦
અક્ટોબર	૧૩	૨૩	૬	૦	૪ ♍	૧૧	૨૪	૩
નવેમ્બર	૧૩	૨૩	૪	૧	૯	૯	૧૪ ♎	૫ S
ડીસેમ્બર	૧૪	૨૩	૩	૧ S	૧૩	૮	૪ ♏	૧૨

૧૯૦૯.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૬° ♑	૨૩° S	૪° ♈	૧° N	૧૪° ♍	૭° N	૨૪° ♏	૧૮° S
ફેબ્રુઆરી	૧૮	૨૩	૬	૦	૧૩	૮	૧૫ ♐	૨૨
માર્ચ	૨૦	૨૨	૯	૧ N	૯	૯	૪ ♑	૨૪
એપ્રીલ	૨૧	૨૨	૧૩	૩	૬	૧૧	૨૪	૨૨
મે	૨૧	૨૨	૧૭	૪	૪	૧૧	૧૪ ♒	૧૮
જુન	૨૦	૨૨	૨૦	૫	૬	૧૦	૪ ♓	૧૩
જુલાઇ	૧૯	૨૨	૨૨	૬	૯	૯	૨૨	૭
ઑગસ્ટ	૧૮	૨૩	૨૩	૬	૧૫	૭	૪ ♈	૨
સપ્ટેમ્બર	૧૭	૨૩	૨૨	૬	૨૧	૪	૩	૨
અક્ટોબર	૧૭	૨૩	૨૦	૫	૨૮	૨	૨૬ ♓	૬
નવેમ્બર	૧૭	૨૩	૧૮	૪	૪ ♎	૧ S	૨૫	૫
ડીસેમ્બર	૧૯	૨૨	૧૬	૪	૯	૩	૪ ♈	૧ N

૧૯૧૦.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૦° ♑	૨૨° S	૧૬° ♈	૪° N	૧૩° ♎	૪° S	૧૮° ♈	૭° N
ફેબ્રુઆરી	૨૨	૨૨	૧૮	૫	૧૪	૪	૫ ♉	૧૪
માર્ચ	૨૪	૨૨	૨૧	૬	૧૩	૪	૨૨	૧૯
એપ્રીલ	૨૫	૨૨	૨૪	૭	૯	૨	૧૧ ♊	૨૪
મે	૨૫	૨૨	૨૮	૮	૬	૧	૦ ♋	૨૫
જુન	૨૫	૨૨	૧ ♉	૧૦	૪	૦	૧૯	૨૩
જુલાઇ	૨૪	૨૨	૪	૧૧	૬	૧	૮ ♌	૧૯
ઑગસ્ટ	૨૨	૨૨	૬	૧૧	૯	૩	૨૭	૧૩
સપ્ટેમ્બર	૨૧	૨૨	૬	૧૧	૧૫	૫	૧૭ ♍	૬
અક્ટોબર	૨૧	૨૨	૪	૧૦	૨૧	૭	૬ ♎	૨ S
નવેમ્બર	૨૨	૨૨	૨	૯	૨૮	૧૦	૨૭	૧૦
ડીસેમ્બર	૨૩	૨૨	૦	૯	૪ ♏	૧૨	૧૭ ♏	૧૭

૧૯૧૧.

મહિનો	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૪° ♑	૨૨° S	૨૯° ♈	૯° N	૯° ♏	૧૪° S	૮° ♐	૨૨° S
ફેબ્રુઆરી	૨૬	૨૧	૦ ♉	૯	૧૩	૧૪	૧ ♑	૨૪
માર્ચ	૨૮	૨૧	૨	૧૦	૧૪	૧૫	૨૨	૨૨
એપ્રીલ	૨૯	૨૧	૬	૧૧	૧૩	૧૪	૧૪ ♒	૧૭
મે	૨૯	૨૧	૧૦	૧૩	૯	૧૩	૭ ♓	૧૦
જુન	૨૯	૨૧	૧૪	૧૪	૬	૧૨	૦ ♈	૧
જુલાઇ	૨૮	૨૧	૧૭	૧૪	૫	૧૨	૨૧	૬ N
ઑગસ્ટ	૨૭	૨૧	૧૯	૧૫	૬	૧૨	૧૨ ♉	૧૩
સપ્ટેમ્બર	૨૬	૨૨	૨૦	૧૫	૧૦	૧૪	૨૯	૧૮
અક્ટોબર	૨૫	૨૨	૧૯	૧૫	૧૫	૧૫	૯ ♊	૨૦
નવેમ્બર	૨૫	૨૨	૧૭	૧૪	૨૨	૧૭	૯	૨૧
ડીસેમ્બર	૨૭	૨૧	૧૪	૧૪	૧૮	૧૯	૨૮ ♉	૨૦

૧૯૧૨.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૮° ♑	૨૧° S	૧૩° ♉	૧૩° N	૫° ♐	૨૦° N	૨૪° ♉	૨૧° N
ફેબ્રુઆરી	૦ ♒	૨૧	૧૩	૧૪	૧૦	૨૧	૧ ♊	૨૩
માર્ચ	૧	૨૦	૧૫	૧૫	૧૪	૨૨	૧૨	૨૪
એપ્રીલ	૩	૨૦	૧૮	૧૫	૧૫	૨૨	૨૯	૨૫
મે	૩	૨૦	૨૨	૧૬	૧૪	૨૨	૧૪ ♋	૨૪
જુન	૩	૨૦	૨૬	૧૭	૧૦	૨૧	૨ ♌	૨૧
જુલાઇ	૨	૨૦	૨૯	૧૮	૭	૨૧	૨૦	૧૬
ઑગસ્ટ	૧	૨૦	૨ ♊	૧૯	૫	૨૧	૧૦ ♍	૯
સપ્ટેમ્બર	૦	૨૧	૪	૧૯	૭	૨૧	૨૯	૧
અક્ટોબર	૨૯ ♑	૨૧	૩	૧૯	૧૦	૨૨	૧૯ ♎	૭ S
નવેમ્બર	૨૯	૨૧	૨	૧૮	૧૬	૨૨	૧૦ ♏	૧૫
ડીસેમ્બર	૦ ♒	૨૦	૨૯ ♉	૧૮	૨૩	૨૩	૧ ♐	૨૧

૧૯૧૩.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૩° ♒	૨૦° S	૨૭° ♉	૧૭° N	૦° ♑	૨૩° S	૨૩° ♐	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૪	૨૦	૨૭	૧૭	૬	૨૩	૧૭ ♑	૨૩
માર્ચ	૫	૨૦	૨૮	૧૮	૧૨	૨૩	૮ ♒	૧૯
એપ્રીલ	૭	૧૯	૦ ♊	૧૮	૧૬	૨૨	૨ ♓	૧૨
મે	૭	૧૯	૪	૧૯	૧૮	૨૨	૨૫	૩
જુન	૭	૧૯	૮	૨૦	૧૭	૨૨	૧૮ ♈	૬ N
જુલાઇ	૬	૧૯	૧૨	૨૧	૧૩	૨૩	૧૦ ♉	૧૪
ઑગસ્ટ	૫	૨૦	૧૫	૨૧	૧૦	૨૩	૨ ♊	૨૦
સપ્ટેમ્બર	૪	૨૦	૧૭	૨૧	૮	૨૩	૨૧	૨૩
અક્ટોબર	૩	૨૦	૧૮	૨૧	૯	૨૩	૯ ♋	૨૩
નવેમ્બર	૩	૨૦	૧૭	૨૧	૧૩	૨૩	૨૧	૨૩
ડીસેમ્બર	૪	૨૦	૧૫	૨૧	૧૮	૨૨	૨૪	૨૪

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન
જાનેવારી	૭° ♒	૧૯° S	૧૨° ♊	૨૧° N	૨૫° ♑	૨૧° S	૧૬° ♋	૨૬° N
ફેબ્રુઆરી	૮	૧૯	૧૧	૨૧	૩ ♒	૨૦	૭	૨૭
માર્ચ	૯	૧૮	૧૧	૨૧	૯	૧૮	૮	૨૬
એપ્રીલ	૧૧	૧૮	૧૩	૨૧	૧૫	૧૭	૧૭	૨૪
મે	૧૧	૧૮	૧૬	૨૧	૨૦	૧૫	૧ ♌	૨૨
જુન	૧૧	૧૮	૨૦	૨૨	૨૨	૧૫	૧૭	૧૭
જુલાઇ	૧૦	૧૮	૨૪	૨૨	૨૨	૧૫	૩ ♍	૧૧
ઑગસ્ટ	૯	૧૯	૨૮	૨૨	૧૯	૧૬	૨૨	૪
સપટેમ્બર	૮	૧૯	૦ ♋	૨૨	૧૫	૧૭	૧૨ ♎	૫ S
અકટોબર	૭	૧૯	૨	૨૨	૧૩	૧૮	૧ ♏	૧૨
નવેમ્બર	૭	૧૯	૨	૨૨	૧૩	૧૮	૨૩	૧૮
ડીસેમ્બર	૮	૧૯	૦	૨૨	૧૭	૧૭	૧૫ ♐	૨૩

૧૯૧૫

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૦° ♒	૧૮° S	૨૭° ♊	૨૨° N	૨૩° ♒	૧૫° S	૮° ♑	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૧૨	૧૮	૨૬	૨૨	૨૯	૧૨	૨ ♒	૨૦
માર્ચ	૧૩	૧૭	૨૫	૨૨	૬ ♓	૧૦	૨૫	૧૪
એપ્રીલ	૧૫	૧૭	૨૬	૨૨	૧૪	૭	૧૬ ♓	૫
મે	૧૫	૧૭	૨૯	૨૩	૨૦	૫	૧૨ ♈	૪ N
જુન	૧૫	૧૭	૩ ♋	૨૩	૨૫	૩	૬ ♉	૧૩
જુલાઇ	૧૪	૧૭	૬	૨૩	૨૮	૨	૨૭	૧૯
ઑગસ્ટ	૧૩	૧૭	૧૦	૨૨	૨૮	૨	૧૯ ♊	૨૩
સપટેમ્બર	૧૨	૧૮	૧૩	૨૨	૨૬	૩	૯ ♋	૨૩
અકટોબર	૧૧	૧૮	૧૫	૨૨	૨૨	૫	૨૭	૨૧
નવેમ્બર	૧૧	૧૮	૧૬	૨૨	૧૯	૬	૧૪ ♌	૧૮
ડીસેમ્બર	૧૨	૧૮	૧૫	૨૨	૧૯	૬	૨૫	૧૬

૧૯૧૬.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૪° ♒	૧૭° S	૧૩° ♋	૨૨° N	૨૩° ♓	૪° S	૧° ♍	૧૫° N
ફેબ્રુઆરી	૧૫	૧૭	૧૦	૨૨	૨૮	૨	૨૩ ♌	૧૯
માર્ચ	૧૭	૧૬	૯	૨૨	૪ ♈	૧ N	૧૩	૨૧
એપ્રીલ	૧૮	૧૬	૧૦	૨૨	૧૨	૪	૧૩	૨૦
મે	૧૯	૧૬	૧૧	૨૨	૧૯	૬	૨૦	૧૭
જુન	૧૯	૧૬	૧૫	૨૨	૨૬	૯	૨ ♍	૧૨
જુલાઇ	૧૯	૧૬	૧૯	૨૨	૧ ♉	૧૧	૧૭	૬
ઑગસ્ટ	૧૮	૧૬	૨૩	૨૧	૫	૧૨	૬ ♎	૨ S
સપટેમ્બર	૧૭	૧૭	૨૬	૨૧	૬	૧૨	૨૫	૧૦
અક્ટોબર	૧૬	૧૭	૨૯	૨૦	૩	૧૧	૧૬ ♏	૧૭
નવેમ્બર	૧૬	૧૭	૦ ♌	૨૦	૨૯ ♈	૧૦	૮ ♐	૨૩
ડીસેમ્બર	૧૬	૧૭	૦	૨૦	૨૬	૯	૦ ♑	૨૪

૧૯૧૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૮° ♒	૧૬° S	૨૮° ♋	૨૧° N	૨૬° ♈	૯° N	૨૪° ♑	૨૨° N
ફેબ્રુઆરી	૧૯	૧૬	૨૬	૨૧	૨૯	૧૦	૧૮ ♒	૧૬
માર્ચ	૨૧	૧૫	૨૪	૨૧	૩ ♉	૧૨	૧૦ ♓	૯
એપ્રીલ	૨૨	૧૫	૨૩	૨૨	૧૦	૧૪	૫ ♈	૧ S
મે	૨૩	૧૫	૨૪	૨૧	૧૭	૧૬	૨૮	૧૦
જુન	૨૩	૧૪	૨૭	૨૧	૨૪	૧૮	૨૦ ♉	૧૮
જુલાઇ	૨૩	૧૫	૧ ♌	૨૦	૦ ♊	૧૯	૧૨ ♊	૨૨
ઑગસ્ટ	૨૨	૧૫	૫	૧૯	૬	૨૧	૩ ♋	૨૪
સપટેમ્બર	૨૧	૧૫	૯	૧૮	૧૦	૨૧	૨૩	૨૨
અકટોબર	૨૦	૧૬	૧૨	૧૮	૧૨	૨૧	૧૨ ♌	૧૮
નવેમ્બર	૨૦	૧૬	૧૪	૧૭	૧૦	૨૧	૨૯	૧૩
ડીસેમ્બર	૨૦	૧૫	૧૪	૧૭	૬	૨૧	૧૫ ♍	૮

૧૯૧૮.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૧° ♒	૧૫° S	૧૩° ♌	૧૮° N	૩° ♊	૨૦° N	૨૭° ♍	૪° N
ફેબ્રુઆરી	૨૩	૧૫	૧૧	૧૮	૨	૨૦	૩ ♎	૧
માર્ચ	૨૫	૧૪	૮	૧૯	૩	૨૦	૨૯ ♍	૪
એપ્રીલ	૨૬	૧૩	૭	૧૯	૮	૨૧	૧૮	૭
મે	૨૭	૧૩	૮	૧૯	૧૪	૨૨	૧૫	૭
જુન	૨૮	૧૩	૧૦	૧૯	૨૧	૨૩	૨૨	૪
જુલાઇ	૨૭	૧૩	૧૩	૧૮	૨૭	૨૩	૪ ♎	૧ S
ઑગસ્ટ	૨૬	૧૪	૧૭	૧૭	૪ ♋	૨૩	૨૦	૮
સપટેમ્બર	૨૫	૧૪	૨૧	૧૬	૧૦	૨૩	૧૦ ♏	૧૫
અકટોબર	૨૪	૧૪	૨૪	૧૫	૧૪	૨૩	૦ ♐	૨૧
નવેમ્બર	૨૪	૧૪	૨૭	૧૪	૧૬	૨૩	૨૩	૨૪
ડીસેમ્બર	૨૪	૧૪	૨૮	૧૩	૧૫	૨૩	૧૫ ♑	૨૪

૧૯૧૯.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૫° ♒	૧૪° S	૨૭° ♌	૧૪° N	૧૧° ♋	૨૩° N	૧૦° ♒	૧૯° S
ફેબ્રુઆરી	૨૭	૧૩	૨૫	૧૪	૭	૨૩	૪ ♓	૧૧
માર્ચ	૨૮	૧૩	૨૩	૧૫	૬	૨૩	૨૭	૨
એપ્રીલ	૦ ♓	૧૨	૨૧	૧૬	૭	૨૩	૨૧ ♈	૮ N
મે	૧	૧૨	૨૧	૧૬	૧૧	૨૩	૧૩ ♉	૧૬
જુન	૧	૧૨	૨૨	૧૫	૧૭	૨૩	૫ ♊	૨૧
જુલાઇ	૧	૧૨	૨૫	૧૫	૨૩	૨૨	૨૬	૨૪
ઑગસ્ટ	૦	૧૨	૨૯	૧૩	૦ ♌	૨૦	૧૭ ♋	૨૩
સપટેમ્બર	૨૯ ♒	૧૨	૩ ♍	૧૨	૭	૧૯	૭ ♌	૧૯
અકટોબર	૨૮	૧૩	૬	૧૧	૧૨	૧૮	૨૫	૧૪
નવેમ્બર	૨૮	૧૩	૯	૧૦	૧૬	૧૬	૧૪ ♍	૮
ડીસેમ્બર	૨૮	૧૩	૧૧	૯	૧૮	૧૬	૧ ♎	૦

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૯° ♒	૧૩° S	૧૧° ♍	૧૦° N	૧૭° ♌	૧૭° N	૧૯° ♎	૪° S
ફેબ્રુઆરી	૦ ♓	૧૨	૧૦	૧૦	૧૩	૧૮	૪ ♏	૯
માર્ચ	૨	૧૨	૮	૧૧	૧૦	૧૯	૯	૧૧
એપ્રીલ	૪	૧૧	૬	૧૨	૮	૧૯	૭	૧૧
મે	૫	૧૧	૫	૧૨	૯	૧૯	૨૬ ♎	૮
જુન	૬	૧૧	૫	૧૨	૧૩	૧૮	૨૦	૭
જુલાઇ	૫	૧૧	૭	૧૧	૧૮	૧૬	૨૭	૧૦
ઑગસ્ટ	૪	૧૧	૧૧	૧૦	૨૪	૧૪	૯ ♏	૧૬
સપટેમ્બર	૩	૧૧	૧૪	૯	૧ ♍	૧૨	૨૯	૨૧
અક્ટોબર	૨	૧૨	૧૮	૭	૭	૧૦	૧૮ ♐	૨૫
નવેમ્બર	૧	૧૨	૨૧	૬	૧૩	૮	૧૦ ♑	૨૫
ડીસેમ્બર	૨	૧૨	૨૪	૫	૧૭	૬	૩ ♒	૨૧

૧૯૨૧.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૩° ♓	૧૨° S	૨૫° ♍	૫° N	૧૯° ♍	૬° N	૨૭° ♒	૧૬° S
ફેબ્રુઆરી	૪	૧૧	૨૪	૫	૧૮	૬	૨૧ ♓	૫
માર્ચ	૬	૧૦	૨૨	૬	૧૪	૮	૧૨ ♈	૪ N
એપ્રીલ	૮	૧૦	૨૦	૭	૧૧	૯	૫ ♉	૧૩
મે	૯	૯	૧૮	૮	૯	૧૦	૨૬	૨૦
જુન	૯	૯	૧૮	૮	૧૦	૯	૧૮ ♊	૨૩
જુલાઇ	૯	૯	૧૯	૭	૧૩	૮	૮ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૯	૯	૨૨	૬	૧૮	૬	૨૯	૨૨
સપટેમ્બર	૭	૧૦	૨૬	૪	૨૫	૩	૧૯ ♌	૧૭
અક્ટોબર	૬	૧૦	૨૯	૩	૧ ♎	૧	૭ ♍	૧૦
નવેમ્બર	૬	૧૧	૩ ♎	૧	૮	૨ S	૨૭	૩
ડીસેમ્બર	૬	૧૦	૬	૦	૧૩	૪	૧૫ ♎	૪ S

૧૯૨૨.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૭° ♓	૧૦° S	૭° ♎	૦° S	૧૭° ♎	૬° S	૩° ♏	૧૧° S
ફેબ્રુઆરી	૮	૧૦	૭	૦ N	૧૯	૬	૨૧	૧૬
માર્ચ	૧૦	૯	૬	૧	૧૮	૫	૬ ♐	૨૦
એપ્રીલ	૧૧	૮	૩	૨	૧૪	૪	૧૯	૨૨
મે	૧૩	૮	૨	૩	૧૧	૩	૨૫	૨૪
જુન	૧૩	૮	૧	૩	૯	૨	૨૦	૨૫
જુલાઇ	૧૩	૮	૨	૨	૧૦	૩	૧૨	૨૫
ઑગસ્ટ	૧૩	૮	૪	૧	૧૩	૪	૧૨	૨૬
સપટેમ્બર	૧૨	૮	૭	૦	૧૮	૬	૨૪	૨૭
અક્ટોબર	૧૦	૯	૧૧	૧ N	૨૪	૮	૧૧ ♑	૨૬
નવેમ્બર	૧૦	૯	૧૪	૩	૧ ♏	૧૧	૨ ♒	૨૨
ડીસેમ્બર	૧૦	૯	૧૭	૪	૭	૧૩	૨૨	૧૬

૧૯૨૩.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૦° ♓	૯° S	૧૯° ♎	૫° S	૧૩° ♏	૧૫° S	૧૫° ♓	૭° S
ફેબ્રુઆરી	૧૨	૮	૨૦	૫	૧૭	૧૬	૭ ♈	૩° N
માર્ચ	૧૩	૮	૧૯	૪	૧૯	૧૬	૨૯	૧૧
એપ્રીલ	૧૫	૮	૧૭	૩	૧૮	૧૬	૨૧ ♉	૧૮
મે	૧૬	૭	૧૫	૩	૧૪	૧૫	૧૦ ♊	૨૩
જુન	૧૭	૬	૧૩	૨	૧૧	૧૪	૨ ♋	૨૪
જુલાઇ	૧૭	૬	૧૪	૨	૯	૧૩	૨૧	૨૩
ઑગસ્ટ	૧૭	૬	૧૫	૩	૧૦	૧૪	૧૧ ♌	૧૯
સપટેમ્બર	૧૬	૭	૧૮	૪	૧૩	૧૫	૧ ♍	૧૩
અકટોબર	૧૪	૭	૨૧	૬	૧૯	૧૭	૨૦	૫
નવેમ્બર	૧૪	૮	૨૫	૭	૨૫	૧૮	૯ ♎	૩ S
ડીસેમ્બર	૧૪	૮	૨૯	૮	૨ ♐	૨૦	૨૯	૧૦

૧૯૨૪.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૪° ♓	૭° S	૧° ♏	૯° S	૮° ♐	૨૧° S	૧૯° ♏	૧૬° S
ફેબ્રુઆરી	૧૬	૭	૨	૯	૧૪	૨૨	૯ ♐	૨૧
માર્ચ	૧૭	૬	૨	૯	૧૮	૨૨	૨૭	૨૩
એપ્રીલ	૧૯	૫	૦	૮	૨૦	૨૨	૧૭ ♑	૨૩
મે	૨૦	૫	૨૮ ♎	૭	૧૯	૨૨	૫ ♒	૨૧
જુન	૨૧	૫	૨૬	૭	૧૬	૨૨	૨૨	૧૮
જુલાઇ	૨૧	૫	૨૬	૭	૧૨	૨૨	૨ ♓	૧૬
ઑગસ્ટ	૨૧	૫	૨૭	૭	૧૦	૨૨	૩	૧૮
સપટેમ્બર	૨૦	૫	૨૯	૮	૧૧	૨૨	૨૫ ♒	૨૦
અકટોબર	૧૯	૬	૨ ♏	૯	૧૪	૨૨	૨૪	૧૮
નવેમ્બર	૧૮	૬	૬	૧૧	૨૦	૨૩	૪ ♓	૧૩
ડીસેમ્બર	૧૭	૬	૯	૧૨	૨૬	૨૩	૧૯	૬

૧૯૨૫.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં	ડેકલીન	રાશિ-અં	ડેકલીન	રાશિ-અં	ડેકલીન	રાશિ-અં	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૮° ♓	૬° S	૧૨° ♏	૧૩° S	૩° ♑	૨૩° S	૭° ♈	૩° N
ફેબ્રુઆરી	૧૯	૫	૧૪	૧૩	૧૦	૨૩	૨૭	૧૧
માર્ચ	૨૧	૫	૧૪	૧૩	૧૬	૨૨	૧૫ ♉	૧૭
એપ્રીલ	૨૩	૪	૧૩	૧૩	૨૦	૨૨	૫ ♊	૨૨
મે	૨૪	૩	૧૧	૧૨	૨૩	૨૨	૨૫	૨૪
જુન	૨૫	૩	૯	૧૧	૨૨	૨૨	૧૪ ♋	૨૪
જુલાઇ	૨૫	૩	૮	૧૧	૧૯	૨૨	૩ ♌	૨૧
ઑગસ્ટ	૨૫	૩	૮	૧૧	૧૫	૨૩	૨૩	૧૫
સપટેમ્બર	૨૪	૪	૧૦	૧૨	૧૩	૨૩	૧૩ ♍	૮
અકટોબર	૨૩	૪	૧૩	૧૩	૧૪	૨૩	૨ ♎	૧
નવેમ્બર	૨૨	૪	૧૬	૧૪	૧૭	૨૩	૨૨	૯ S
ડીસેમ્બર	૨૧	૪	૨૦	૧૫	૨૨	૨૨	૧૨ ♏	૧૫

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૨° ♓	૪° S	૨૩° ♏	૧૬° S	૨૯° ♑	૨૧° S	૩° ♐	૨૦° S
ફેબ્રુઆરી	૨૩	૪	૨૫	૧૬	૬ ♒	૧૯	૨૫	૨૩
માર્ચ	૨૫	૩	૨૬	૧૭	૧૩	૧૭	૧૪ ♑	૨૩
એપ્રીલ	૨૬	૩	૨૫	૧૬	૧૯	૧૬	૭ ♒	૨૦
મે	૨૮	૨	૨૪	૧૬	૨૪	૧૪	૨૮	૧૪
જુન	૨૯	૨	૨૧	૧૫	૨૭	૧૩	૨૧ ♓	૬
જુલાઇ	૨૯	૧	૨૦	૧૫	૨૭	૧૩	૧૨ ♈	૧ N
ઑગસ્ટ	૨૯	૨	૨૦	૧૫	૨૪	૧૪	૨ ♉	૮
સપ્ટેંબર	૨૮	૨	૨૧	૧૫	૨૦	૧૬	૧૫	૧૨
અક્ટોબર	૨૭	૨	૨૩	૧૬	૧૮	૧૭	૧૯	૧૪
નવેમ્બર	૨૬	૩	૨૭	૧૭	૧૮	૧૬	૧૧	૧૩
ડીસેમ્બર	૨૫	૩	૦ ♐	૧૮	૨૧	૧૫	૪	૧૨

૧૮૨૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૬° ♓	૩° S	૪° ♐	૧૯° S	૨૭° ♒	૧૪° S	૮° ♉	૧૪° N
ફેબ્રુઆરી	૨૭	૨	૬	૧૯	૪ ♓	૧૧	૧૯	૧૯
માર્ચ	૨૮	૨	૮	૧૯	૧૦	૯	૪ ♊	૨૨
એપ્રીલ	૦ ♈	૧	૭	૧૯	૧૮	૬	૨૧	૨૫
મે	૧	૦	૬	૧૯	૨૪	૩	૯ ♋	૨૫
જુન	૩	૦ N	૪	૧૮	૦ ♈	૧	૨૮	૨૨
જુલાઇ	૩	૦	૨	૧૮	૩	૦ N	૧૬ ♌	૧૮
ઑગસ્ટ	૩	૦	૧	૧૮	૪	૦	૫ ♍	૧૧
સપ્ટેંબર	૨	૦	૨	૧૮	૨	૧ S	૨૫	૩
અક્ટોબર	૧	૧	૪	૧૯	૨૮ ♓	૨	૧૪ ♎	૫ S
નવેમ્બર	૦	૧	૭	૨૦	૨૫	૪	૫ ♏	૧૩
ડીસેમ્બર	૨૯ ♓	૧	૧૦	૨૦	૨૪	૪	૨૬	૧૯

૧૮૨૮.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૦° ♈	૧° S	૧૪° ♐	૨૧° S	૨૭° ♓	૨° S	૧૮° ♐	૨૩° S
ફેબ્રુઆરી	૧	૧	૧૭	૨૧	૨ ♈	૦	૧૧ ♑	૨૪
માર્ચ	૨	૦	૧૯	૨૧	૮	૨ N	૨ ♒	૨૧
એપ્રીલ	૪	૦ N	૧૯	૨૧	૧૬	૫	૨૫	૧૫
મે	૫	૧	૧૮	૨૧	૨૩	૮	૧૮ ♓	૬
જુન	૭	૨	૧૬	૨૧	૦ ♉	૧૦	૧૨ ♈	૩ N
જુલાઇ	૭	૨	૧૪	૨૧	૫	૧૨	૪ ♉	૧૧
ઑગસ્ટ	૭	૨	૧૩	૨૦	૯	૧૩	૨૫	૧૭
સપ્ટેંબર	૬	૧	૧૩	૨૧	૧૧	૧૨	૧૫ ♊	૨૨
અક્ટોબર	૫	૧	૧૪	૨૧	૯	૧૩	૦ ♋	૨૩
નવેમ્બર	૪	૧	૧૭	૨૧	૫	૧૨	૯	૨૪
ડીસેમ્બર	૩	૦	૨૦	૨૨	૨	૧૧	૬	૨૬

૧૯૨૯.

મહિનો	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૪° ♈	૦° N	૨૪° ♐	૨૨° S	૧° ♉	૧૧° N	૨૪° ♊	૨૬° N
ફેબ્રુઆરી	૪	૧	૨૭	૨૨	૩	૧૨	૨૧	૨૫
માર્ચ	૬	૧	૨૯	૨૨	૭	૧૩	૨૭	૨૬
એપ્રીલ	૮	૨	૧ ♑	૨૨	૧૪	૧૫	૮ ♋	૨૫
મે	૯	૩	૦	૨૨	૨૦	૧૭	૨૪	૨૩
જુન	૧૦	૪	૨૮ ♐	૨૨	૨૮	૧૯	૧૧ ♌	૧૯
જુલાઇ	૧૧	૩	૨૬	૨૨	૪ ♊	૨૦	૨૮	૧૪
ઑગસ્ટ	૧૧	૩	૨૪	૨૨	૧૦	૨૧	૧૭ ♍	૭
સપ્ટેમ્બર	૧૦	૩	૨૪	૨૨	૧૫	૨૨	૭ ♎	૨ S
અક્ટોબર	૯	૩	૨૫	૨૨	૧૭	૨૨	૨૭	૧૦
નવેમ્બર	૮	૨	૨૭	૨૨	૧૫	૨૨	૧૮ ♏	૧૭
ડીસેમ્બર	૭	૨	૦ ♑	૨૩	૧૨	૨૧	૯ ♐	૨૨

૧૯૩૦.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૭° ♈	૨° N	૪° ♑	૨૩° S	૮° ♊	૨૧° N	૩° ♑	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૮	૨	૮	૨૩	૭	૨૧	૨૬	૨૨
માર્ચ	૧૦	૩	૧૦	૨૨	૮	૨૧	૧૮ ♒	૧૭
એપ્રીલ	૧૧	૩	૧૨	૨૨	૧૨	૨૨	૧૨ ♓	૯
મે	૧૩	૪	૧૨	૨૨	૧૮	૨૩	૫ ♈	૧ N
જુન	૧૪	૫	૧૦	૨૨	૨૪	૨૩	૨૯	૧૦
જુલાઇ	૧૫	૫	૮	૨૩	૨ ♋	૨૩	૨૧ ♉	૧૭
ઑગસ્ટ	૧૫	૫	૬	૨૩	૮	૨૩	૧૧ ♊	૨૨
સપ્ટેમ્બર	૧૫	૫	૫	૨૩	૧૪	૨૩	૨ ♋	૨૪
અક્ટોબર	૧૩	૪	૬	૨૩	૧૮	૨૨	૨૧	૨૩
નવેમ્બર	૧૨	૪	૮	૨૩	૨૦	૨૨	૬ ♌	૨૧
ડીસેમ્બર	૧૧	૪	૧૦	૨૩	૨૦	૨૨	૧૬	૧૯

૧૯૩૧.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૧° ♈	૪° N	૧૪° ♑	૨૨° S	૧૬° ♋	૨૨° N	૧૬° ♌	૨૧° N
ફેબ્રુઆરી	૧૨	૪	૧૮	૨૨	૧૨	૨૩	૪	૨૪
માર્ચ	૧૩	૪	૨૧	૨૨	૧૧	૨૩	૨૮ ♋	૨૫
એપ્રીલ	૧૫	૫	૨૨	૨૨	૧૨	૨૩	૧ ♌	૨૩
મે	૧૭	૬	૨૩	૨૧	૧૫	૨૩	૧૧	૨૦
જુન	૧૮	૬	૨૨	૨૨	૨૧	૨૨	૨૫	૧૫
જુલાઇ	૧૯	૬	૨૧	૨૨	૨૭	૨૧	૧૨ ♍	૮
ઑગસ્ટ	૧૯	૭	૧૮	૨૨	૪ ♌	૨૦	૧ ♎	૧
સપ્ટેમ્બર	૧૯	૬	૧૭	૨૨	૧૦	૧૮	૨૦	૭ S
અક્ટોબર	૧૮	૬	૧૭	૨૩	૧૬	૧૭	૧૦ ♏	૧૫
નવેમ્બર	૧૬	૫	૧૮	૨૨	૨૦	૧૫	૨ ♐	૨૧
ડીસેમ્બર	૧૬	૫	૨૧	૨૨	૨૨	૧૫	૨૪	૨૪

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૫° ♈	૫° N	૨૪° ♑	૨° S	૨૨° ♌	૧૫° N	૧૮° ♑	૨૩° S
ફેબ્રુઆરી	૧૬	૫	૨૮	૨૧	૧૮	૧૬	૧૨ ♒	૧૮
માર્ચ	૧૭	૬	૧ ♒	૦	૧૫	૧૭	૪ ♓	૧૧
એપ્રીલ	૧૯	૬	૩	૨૦	૧૩	૧૮	૨૯	૨
મે	૨૧	૭	૫	૨૦	૧૩	૧૮	૨૨ ♈	૭ N
જુન	૨૨	૮	૪	૨૦	૧૭	૧૭	૧૪ ♉	૧૬
જુલાઇ	૨૩	૮	૩	૨૦	૨૨	૧૫	૬ ♊	૨૧
ઑગસ્ટ	૨૩	૮	૧	૨૧	૨૮	૧૩	૨૮	૨૪
સપટેમ્બર	૨૩	૮	૨૯ ♑	૨૧	૪ ♍	૧૧	૧૮ ♋	૨૩
અકટોબર	૨૨	૮	૨૮	૨૧	૧૧	૮	૭ ♌	૨૦
નવેમ્બર	૨૧	૭	૨૯	૨૧	૧૭	૬	૨૪	૧૬
ડીસેમ્બર	૨૦	૭	૧ ♒	૨૧	૨૧	૫	૯ ♍	૧૧

૧૯૩૩.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૯° ♈	૭° N	૪° ♒	૨૦° S	૨૩° ♍	૪° N	૧૯° ♍	૮° N
ફેબ્રુઆરી	૨૦	૭	૮	૧૯	૨૨	૪	૨૦	૯
માર્ચ	૨૧	૭	૧૧	૧૮	૧૯	૬	૧૦	૧૩
એપ્રીલ	૨૩	૮	૧૪	૧૮	૧૫	૭	૨	૧૫
મે	૨૪	૯	૧૭	૧૭	૧૩	૮	૩	૧૩
જુન	૨૬	૯	૧૬	૧૭	૧૪	૮	૧૩	૮
જુલાઇ	૨૭	૯	૧૫	૧૮	૧૭	૬	૨૮	૨
ઑગસ્ટ	૨૭	૧૦	૧૩	૧૮	૨૨	૪	૧૪ ♎	૫ S
સપટેમ્બર	૨૭	૯	૧૧	૧૯	૨૮	૨	૪ ♏	૧૩
અકટોબર	૨૬	૯	૧૦	૧૯	૪ ♎	૧ S	૨૪	૧૯
નવેમ્બર	૨૫	૯	૧૦	૧૯	૧૧	૩	૧૬ ♐	૨૪
ડીસેમ્બર	૨૪	૮	૧૨	૧૯	૧૭	૫	૯ ♑	૨૪

૧૯૩૪.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૩° ♈	૮° N	૧૫° ♒	૧૮° S	૨૧° ♎	૭° S	૪° ♒	૨૧° S
ફેબ્રુઆરી	૨૪	૮	૧૮	૧૭	૨૩	૮	૨૮	૧૪
માર્ચ	૨૫	૯	૨૨	૧૬	૨૨	૭	૧૦ ♓	૫
એપ્રીલ	૨૬	૯	૨૫	૧૫	૧૯	૬	૧૪ ♈	૫ N
મે	૨૮	૧૦	૨૭	૧૪	૧૫	૫	૭ ♉	૧૩
જુન	૦ ♉	૧૧	૨૮	૧૪	૧૩	૪	૨૯	૨૦
જુલાઇ	૧	૧૧	૨૮	૧૪	૧૪	૪	૨૦ ♊	૨૩
ઑગસ્ટ	૧	૧૧	૨૬	૧૫	૧૭	૬	૧૧ ♋	૨૪
સપટેમ્બર	૧	૧૧	૨૪	૧૬	૨૨	૭	૧ ♌	૨૧
અકટોબર	૦	૧૧	૨૨	૧૬	૨૮	૧૦	૨૦	૧૬
નવેમ્બર	૨૯ ♈	૧૦	૨૧	૧૬	૫ ♏	૧૨	૮ ♍	૧૦
ડીસેમ્બર	૨૮	૧૦	૨૩	૧૬	૧૧	૧૪	૨૫	૪

૧૯૩૫.

મહિનો	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૭° ♈	૧૦° N	૨૫° ♒	૧૫° S	૧૭° ♏	૧૯° S	૧૧° ♎	૧° S
ફેબ્રુઆરી	૨૮	૧૦	૨૯	૧૪	૨૧	૧૭	૨૨	૫
માર્ચ	૨૯	૧૦	૨ ♓	૧૩	૨૩	૧૭	૨૫	૬
એપ્રીલ	૦ ♉	૧૧	૬	૧૧	૨૨	૧૭	૧૭	૩
મે	૨	૧૧	૮	૧૧	૧૯	૧૬	૮	૦
જુન	૪	૧૨	૧૧	૧૦	૧૫	૧૫	૯	૨
જુલાઇ	૫	૧૨	૧૦	૧૦	૧૩	૧૫	૧૮	૬
ઑગસ્ટ	૫	૧૨	૯	૧૧	૧૪	૧૫	૩ ♏	૧૩
સપટેમ્બર	૫	૧૨	૬	૧૨	૧૭	૧૬	૨૧	૧૯
અકટોબર	૪	૧૨	૪	૧૨	૨૨	૧૮	૧૧ ♐	૨૩
નવેમ્બર	૩	૧૨	૩	૧૩	૨૯	૧૯	૪ ♑	૨૫
ડીસેમ્બર	૨	૧૧	૪	૧૨	૫ ♐	૨૧	૨૬	૨૨

૧૯૩૬.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧° ♉	૧૧° N	૬° ♓	૧૨° S	૧૨° ♐	૨૨° S	૨૧° ♒	૧૯° S
ફેબ્રુઆરી	૨	૧૧	૯	૧૦	૧૮	૨૨	૧૫ ♓	૭
માર્ચ	૩	૧૨	૧૩	૯	૨૨	૨૩	૭ ♈	૨ N
એપ્રીલ	૪	૧૨	૧૬	૮	૨૪	૨૩	૦ ♉	૧૧
મે	૬	૧૩	૧૯	૭	૨૪	૨૩	૨૨	૧૮
જુન	૭	૧૩	૨૨	૬	૨૧	૨૩	૧૩ ♊	૨૩
જુલાઇ	૯	૧૪	૨૨	૬	૧૭	૨૨	૪ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૯	૧૪	૨૨	૬	૧૫	૨૨	૨૪	૨૨
સપટેમ્બર	૯	૧૪	૧૯	૭	૧૫	૨૨	૧૪ ♌	૧૮
અકટોબર	૯	૧૪	૧૭	૮	૧૮	૨૩	૩ ♍	૧૨
નવેમ્બર	૭	૧૩	૧૬	૮	૨૪	૨૩	૨૨	૫
ડીસેમ્બર	૬	૧૩	૧૬	૮	૦ ♑	૨૩	૧૦ ♎	૨ S

૧૯૩૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૬° ♉	૧૩° N	૧૭° ♓	૮° S	૭° ♑	૨૩° S	૨૮° ♎	૯° S
ફેબ્રુઆરી	૬	૧૩	૨૦	૬	૧૪	૨૩	૧૫ ♏	૧૪
માર્ચ	૭	૧૩	૨૪	૫	૨૦	૨૨	૨૭	૧૭
એપ્રીલ	૮	૧૩	૨૭	૪	૨૫	૨૧	૫ ♐	૧૯
મે	૧૦	૧૪	૧ ♈	૨	૨૭	૨૧	૩	૨૦
જુન	૧૧	૧૫	૩	૧	૨૭	૨૧	૨૩ ♏	૧૯
જુલાઇ	૧૩	૧૫	૫	૧	૨૪	૨૨	૨૦	૧૯
ઑગસ્ટ	૧૩	૧૫	૫	૧	૨૧	૨૨	૨૮	૨૧
સપટેમ્બર	૧૪	૧૫	૩	૨	૧૯	૨૩	૧૩ ♐	૨૫
અકટોબર	૧૩	૧૫	૧	૩	૧૮	૨૩	૧ ♑	૨૬
નવેમ્બર	૧૨	૧૫	૨૯ ♓	૪	૨૧	૨૨	૨૨	૨૪
ડીસેમ્બર	૧૦	૧૪	૨૮	૪	૨૬	૨૧	૧૫ ♒	૧૯

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૦° ♉	૧૪° N	૨૯° ♓	૩° S	૩° ♒	૨૦° S	૮° ♓	૧૦° S
ફેબ્રુઆરી	૧૦	૧૪	૨ ♈	૨	૧૦	૧૮	૧ ♈	૦
માચ	૧૦	૧૪	૫	૧	૧૭	૧૬	૨૨	૯ N
એપ્રીલ	૧૧	૧૫	૮	૧ N	૨૩	૧૫	૧૪ ♉	૧૬
મે	૧૩	૧૫	૧૨	૨	૨૯	૧૩	૫ ♊	૨૨
જુન	૧૫	૧૬	૧૫	૩	૨ ♓	૧૨	૨૬	૨૪
જુલાઇ	૧૭	૧૬	૧૭	૪	૨	૧૨	૧૬ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૧૮	૧૬	૧૮	૪	૦	૧૩	૬ ♌	૨૦
સપ્ટેમ્બર	૧૮	૧૬	૧૭	૩	૨૬ ♒	૧૪	૨૬	૧૪
અક્ટોબર	૧૭	૧૬	૧૫	૨	૨૩	૧૫	૧૫ ♍	૭
નવેમ્બર	૧૬	૧૬	૧૨	૨	૨૩	૧૫	૫ ♎	૦ S
ડીસેમ્બર	૧૫	૧૬	૧૧	૧	૨૬	૧૪	૨૩	૮

૧૯૩૯.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૪° ♉	૧૫° N	૧૧° ♈	૧° N	૧° ♓	૧૨° S	૧૩° ♏	૧૪° S
ફેબ્રુઆરી	૧૪	૧૫	૧૩	૨	૭	૧૦	૨ ♐	૨૦
માર્ચ	૧૪	૧૬	૧૬	૩	૧૪	૭	૨૦	૨૩
એપ્રીલ	૧૬	૧૬	૨૦	૫	૨૨	૫	૭ ♑	૨૪
મે	૧૭	૧૬	૨૪	૬	૨૮	૨	૨૩	૨૩
જુન	૧૯	૧૭	૨૭	૮	૪ ♈	૧ N	૨ ♒	૨૩
જુલાઇ	૨૧	૧૭	૦ ♉	૮	૮	૨	૩	૨૫
ઑગસ્ટ	૨૨	૧૮	૦	૯	૯	૨	૨૫ ♑	૨૮
સપ્ટેમ્બર	૨૨	૧૮	૦	૮	૭	૧	૨૪	૨૭
અક્ટોબર	૨૧	૧૮	૨૯ ♈	૮	૪	૦ S	૩ ♒	૨૩
નવેમ્બર	૨૦	૧૭	૨૬	૭	૦	૧	૧૯	૧૮
ડીસેમ્બર	૧૯	૧૭	૨૫	૬	૨૯ ♓	૨	૮ ♓	૧૦

૧૯૪૦.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૮° ♉	૧૭° N	૨૪° ♈	૬° N	૨° ♈	૧° S	૨૯° ♓	૧° S
ફેબ્રુઆરી	૧૮	૧૭	૨૫	૭	૭	૨ N	૨૦ ♈	૮ N
માર્ચ	૧૮	૧૭	૨૮	૮	૧૨	૪	૯ ♉	૧૫
એપ્રીલ	૨૦	૧૭	૧ ♉	૯	૨૦	૭	૦ ♊	૨૧
મે	૨૧	૧૮	૫	૧૧	૨૭	૯	૨૦	૨૪
જુન	૨૩	૧૮	૯	૧૨	૪ ♉	૧૨	૧૦ ♋	૨૪
જુલાઇ	૨૫	૧૮	૧૨	૧૩	૧૦	૧૪	૨૯	૨૨
ઑગસ્ટ	૨૬	૧૯	૧૪	૧૩	૧૪	૧૫	૧૯ ♌	૧૭
સપ્ટેમ્બર	૨૬	૧૯	૧૪	૧૩	૧૬	૧૫	૮ ♍	૧૦
અક્ટોબર	૨૬	૧૯	૧૩	૧૩	૧૫	૧૫	૨૮	૨
નવેમ્બર	૨૫	૧૮	૧૧	૧૨	૧૧	૧૪	૧૮ ♎	૬ S
ડીસેમ્બર	૨૩	૧૮	૯	૧૧	૭	૧૩	૭ ♏	૧૩

૧૯૪૧.

મહિનો	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૨° ♉	૧૮° N	૮° ♉	૧૧° N	૬° ♉	૧૨° N	૨૮° ♏	૧૯° S
ફેબ્રુઆરી	૨૨	૧૮	૮	૧૧	૮	૧૩	૧૯ ♐	૨૩
માર્ચ	૨૩	૧૮	૧૦	૧૨	૧૨	૧૪	૮ ♑	૨૪
એપ્રીલ	૨૪	૧૮	૧૩	૧૩	૧૮	૧૬	૨૯	૨૧
મે	૨૫	૧૯	૧૭	૧૪	૨૪	૧૮	૨૦ ♒	૧૭
જુન	૨૭	૧૯	૨૧	૧૫	૨ ♊	૨૦	૧૦ ♓	૧૦
જુલાઇ	૨૯	૧૯	૨૪	૧૬	૮	૨૧	૦ ♈	૪
ઑગસ્ટ	૦ ♊	૨૦	૨૭	૧૭	૧૫	૨૨	૧૫	૧ N
સપ્ટેમ્બર	૦	૨૦	૨૮	૧૭	૧૯	૨૨	૨૩	૩
અક્ટોબર	૦	૨૦	૨૮	૧૭	૨૧	૨૩	૧૮	૨
નવેમ્બર	૨૯ ♉	૨૦	૨૬	૧૬	૨૧	૨૨	૧૧	૧
ડીસેમ્બર	૨૮	૧૯	૨૩	૧૬	૧૮	૨૨	૧૪	૪

૧૯૪૨.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૭° ♉	૧૯° N	૨૨° ♉	૧૫° N	૧૪° ♊	૨૨° N	૨૪° ♈	૧૦° N
ફેબ્રુઆરી	૨૬	૧૯	૨૧	૧૬	૧૨	૨૨	૧૦ ♉	૧૬
માર્ચ	૨૭	૧૯	૨૩	૧૬	૧૨	૨૨	૨૫	૨૦
એપ્રીલ	૨૮	૧૯	૨૫	૧૭	૧૬	૨૨	૧૫ ♊	૨૪
મે	૨૯	૨૦	૨૯	૧૮	૨૧	૨૩	૩ ♋	૨૫
જુન	૧ ♊	૨૦	૩ ♊	૧૯	૨૯	૨૩	૨૨	૨૩
જુલાઇ	૩	૨૦	૭	૧૯	૫ ♋	૨૩	૧૧ ♌	૧૯
ઑગસ્ટ	૪	૨૧	૧૦	૨૦	૧૨	૨૩	૨૯	૧૩
સપ્ટેમ્બર	૪	૨૧	૧૨	૨૦	૧૮	૨૨	૨૦ ♍	૫
અક્ટોબર	૪	૨૧	૧૨	૨૦	૨૩	૨૨	૯ ♎	૩ S
નવેમ્બર	૩	૨૧	૧૧	૨૦	૨૫	૨૧	૦ ♏	૧૧
ડીસેમ્બર	૨	૨૦	૮	૧૯	૨૫	૨૧	૨૦	૧૭

૧૯૪૩.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧° ♊	૨૦° N	૬° ♊	૧૯° N	૨૨° ♋	૨૨° N	૧૨° ♐	૨૨° S
ફેબ્રુઆરી	૧	૨૦	૫	૧૯	૧૮	૨૩	૪ ♑	૨૪
માર્ચ	૧	૨૦	૬	૧૯	૧૫	૨૩	૨૬	૨૨
એપ્રીલ	૨	૨૦	૮	૨૦	૧૬	૨૩	૧૯ ♒	૧૭
મે	૩	૨૦	૧૧	૨૦	૧૯	૨૩	૧૧ ♓	૯
જુન	૫	૨૧	૧૫	૨૧	૨૪	૨૨	૪ ♈	૦
જુલાઇ	૭	૨૧	૧૯	૨૧	૦ ♌	૨૧	૨૬	૮ N
ઑગસ્ટ	૮	૨૧	૨૩	૨૨	૭	૧૯	૧૭ ♉	૧૫
સપ્ટેમ્બર	૯	૨૧	૨૫	૨૨	૧૪	૧૭	૫ ♊	૨૦
અક્ટોબર	૯	૨૧	૨૬	૨૨	૨૦	૧૬	૧૮	૨૨
નવેમ્બર	૮	૨૧	૨૬	૨૨	૨૪	૧૪	૨૨	૨૩
ડીસેમ્બર	૭	૨૧	૨૪	૨૨	૨૭	૧૩	૧૩	૨૪

૧૯૪૪.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૫° ♊	૨૧° N	૧૧° ♊	૨૨° N	૨૯° ♌	૧૪° N	૫° ♊	૨૪° N
ફેબ્રુઆરી	૫	૨૧	૨૦	૨૨	૨૩	૧૫	૯	૨૪
માચ	૫	૨૧	૨૦	૨૨	૨૦	૧૬	૧૮	૨૫
એપ્રીલ	૬	૨૧	૨૧	૨૨	૧૭	૧૭	૩ ♋	૨૫
મે	૭	૨૧	૨૪	૨૨	૧૮	૧૭	૧૯	૨૪
જુન	૯	૨૨	૨૭	૨૩	૨૧	૧૬	૬ ♌	૨૦
જુલાઇ	૧૧	૨૨	૧ ♋	૨૩	૨૫	૧૪	૨૪	૧૪
ઑગસ્ટ	૧૨	૨૨	૫	૨૩	૧ ♍	૧૨	૧૩ ♍	૭
સપ્ટેમ્બર	૧૩	૨૨	૮	૨૩	૮	૯	૩ ♎	૧ S
અક્ટોબર	૧૩	૨૨	૧૦	૨૨	૧૪	૭	૨૩	૯
નવેમ્બર	૧૨	૨૨	૧૦	૨૨	૨૦	૫	૧૪ ♏	૧૬
ડીસેમ્બર	૧૧	૨૨	૯	૨૩	૨૫	૩	૫ ♐	૨૧

૧૯૪૫.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૦° ♊	૨૨° N	૭° ♋	૨૨° N	૨૭° ♍	૨° N	૨૮° ♐	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૯	૨૨	૫	૨૩	૨૭	૩	૨૧ ♑	૨૩
માર્ચ	૯	૨૨	૪	૨૩	૨૪	૪	૧૨ ♒	૧૮
એપ્રીલ	૧૦	૨૨	૪	૨૩	૨૦	૫	૬ ♓	૧૦
મે	૧૧	૨૨	૬	૨૩	૧૮	૬	૦ ♈	૧
જુન	૧૩	૨૨	૧૦	૨૩	૧૮	૬	૨૩	૮ N
જુલાઇ	૧૫	૨૩	૧૩	૨૩	૨૧	૫	૧૫ ♉	૧૬
ઑગસ્ટ	૧૬	૨૩	૧૭	૨૨	૨૫	૩	૭ ♊	૨૧
સપ્ટેમ્બર	૧૭	૨૩	૨૧	૨૧	૧ ♎	૦	૨૭	૨૩
અક્ટોબર	૧૭	૨૩	૨૩	૨૧	૮	૨ S	૧૪ ♋	૨૩
નવેમ્બર	૧૭	૨૩	૨૫	૨૧	૧૪	૫	૨૭	૨૨
ડીસેમ્બર	૧૬	૨૩	૨૪	૨૧	૨૦	૭	૩ ♌	૨૨

૧૯૪૬.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ	ડેકલીન	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૪° ♊	૨૩° N	૨૨° ♋	૨૧° N	૨૫° ♎	૮° S	૨૭° ♋	૨૫° N
ફેબ્રુઆરી	૧૩	૨૨	૨૦	૨૨	૨૭	૯	૧૬	૨૭
માર્ચ	૧૩	૨૨	૧૮	૨૨	૨૭	૯	૧૪	૨૬
એપ્રીલ	૧૪	૨૩	૧૮	૨૨	૨૪	૮	૨૨	૨૪
મે	૧૫	૨૩	૧૯	૨૨	૨૦	૬	૪ ♌	૨૧
જુન	૧૭	૨૩	૨૨	૨૨	૧૮	૬	૨૦	૧૬
જુલાઇ	૧૯	૨૩	૨૬	૨૧	૧૮	૬	૭ ♍	૧૦
ઑગસ્ટ	૨૦	૨૩	૦ ♌	૨૦	૨૧	૭	૨૫	૨
સપ્ટેમ્બર	૨૨	૨૩	૩	૨૦	૨૫	૯	૧૫ ♎	૬ S
અક્ટોબર	૨૨	૨૩	૬	૧૯	૧ ♏	૧૧	૫ ♏	૧૪
નવેમ્બર	૨૧	૨૩	૮	૧૯	૮	૧૩	૨૭	૨૦
ડીસેમ્બર	૨૦	૨૩	૯	૧૯	૧૪	૧૫	૧૯ ♐	૨૪

૧૯૪૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
ાનેવારી	૧૯° ♊	૨૩° N	૭° ♌	૧૯° N	૨૦° ♏	૧૭° S	૧૨° ♑	૨૪° S
બ્રુઆરી	૧૮	૨૩	૫	૨૦	૨૫	૧૮	૬ ♒	૨૦
ાર્ચ	૧૮	૨૩	૩	૨૦	૨૭	૧૯	૨૯	૩
ાપ્રીલ	૧૮	૨૩	૨	૨૦	૨૭	૧૮	૨૩ ♓	૧૩
ી	૨૦	૨૩	૩	૨૦	૨૪	૧૮	૧૭ ♈	૬ N
ુન	૨૧	૨૩	૫	૨૦	૨૦	૧૭	૧૦ ♉	૧૪
ુલાઇ	૨૩	૨૩	૮	૧૯	૧૮	૧૬	૨ ♊	૨૦
ાગસ્ટ	૨૫	૨૩	૧૨	૧૮	૧૮	૧૬	૨૩	૨૩
પટેમ્બર	૨૬	૨૩	૧૬	૧૭	૨૧	૧૭	૧૩ ♋	૨૩
ાકટોબર	૨૬	૨૪	૧૯	૧૬	૨૬	૧૯	૨ ♌	૨૧
વેમ્બર	૨૬	૨૪	૨૨	૧૫	૨ ♐	૨૦	૧૮	૧૭
ાસેમ્બર	૨૫	૨૩	૨૨	૧૫	૯	૨૧	૧ ♍	૧૪

૧૯૪૮

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
ાનેવારી	૨૪° ♊	૨૩° N	૨૨° ♌	૧૫° N	૧૯° ♐	૨૨° S	૭° ♍	૧૨° N
બ્રુઆરી	૨૩	૨૩	૧૯	૧૬	૨૨	૨૩	૪	૧૪
ાર્ચ	૨૨	૨૩	૧૭	૧૭	૨૬	૨૩	૨૩ ♌	૧૮
પ્રીલ	૨૩	૨૩	૧૬	૧૭	૨૯	૨૩	૧૮	૧૯
ી	૨૪	૨૩	૧૬	૧૭	૨૯	૨૩	૨૪	૧૫
ુન	૨૫	૨૪	૧૭	૧૭	૨૬	૨૩	૬ ♍	૧૦
ુલાઇ	૨૭	૨૪	૨૦	૧૬	૨૨	૨૩	૨૨	૪
ાગસ્ટ	૨૯	૨૪	૨૪	૧૫	૧૯	૨૩	૯ ♎	૪ S
પટેમ્બર	૦ ♋	૨૪	૨૮	૧૩	૨૦	૨૩	૨૯	૧૧
ાકટોબર	૧	૨૪	૧ ♍	૧૨	૨૨	૨૩	૧૯ ♏	૧૮
વેમ્બર	૦	૨૪	૪	૧૧	૨૭	૨૩	૧૨ ♐	૨૩
સેમ્બર	૨૯ ♊	૨૪	૬	૧૧	૩ ♑	૨૩	૪ ♑	૨૪

૧૯૪૯.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
ાનેવારી	૨૮° ♊	૨૪° N	૬° ♍	૧૧° N	૧૧° ♑	૨૩° S	૨૮° ♑	૨૨° S
બ્રુઆરી	૨૭	૨૪	૪	૧૧	૧૮	૨૨	૨૨ ♒	૧૫
ાર્ચ	૨૭	૨૪	૨	૧૨	૨૩	૨૨	૧૪ ♓	૭
પ્રીલ	૨૭	૨૪	૦	૧૩	૨૯	૨૧	૯ ♈	૩ N
	૨૮	૨૪	૨૯ ♌	૧૩	૨ ♒	૨૦	૨ ♉	૧૨
ન	૦ ♋	૨૪	૦ ♍	૧૩	૨	૨૦	૨૪	૧૯
ુલાઇ	૧	૨૪	૨	૧૨	૦	૨૧	૧૬ ♊	૨૩
ાગસ્ટ	૩	૨૪	૫	૧૧	૨૬ ♑	૨૨	૭ ♋	૨૪
્પટેમ્બર	૪	૨૪	૯	૧૦	૨૩	૨૨	૨૭	૨૪
ાકટોબર	૫	૨૪	૧૩	૮	૨૩	૨૨	૧૫ ♌	૧૭
વેમ્બર	૫	૨૪	૧૬	૭	૨૫	૨૨	૩ ♍	૨૨
સેમ્બર	૪	૨૪	૧૮	૬	૦ ♒	૨૧	૧૯	૬

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.
જાનેવારી	૩° ♋	૨૪° N	૧૯° ♍	૬° N	૭° ♒	૧૯° S	૩° ♎	૧° N
ફેબ્રુઆરી		૨૪	૧૮	૬	૧૪	૧૭	૧૧	૧ S
માર્ચ	૧	૨૪	૧૬	૭	૨૧	૧૫	૯	૦
એપ્રીલ	૧	૨૪	૧૪	૮	૨૭	૧૩	૨૭ ♍	૪ N
મે	૨	૨૪	૧૨	૯	૩ ♓	૧૧	૨૨	૫
જુન	૪	૨૪	૧૩	૯	૭	૧૦	૨૭	૧ S
જુલાઇ	૬	૨૪	૧૪	૮	૭	૧૦	૯ ♎	૪
ઑગસ્ટ	૭	૨૪	૧૭	૭	૬	૧૧	૨૫	૧૦
સપ્ટેમ્બર	૯	૨૪	૨૧	૫	૨	૧૨	૧૪ ♏	૧૭
અક્ટોબર	૯	૨૪	૨૪	૪	૨૯ ♒	૧૩	૪ ♐	૨૨
નવેમ્બર	૯	૨૪	૨૮	૩	૨૮	૧૩	૨૭	૨૫
ડીસેમ્બર	૯	૨૪	૧ ♎	૨	૦ ♓	૧૩	૨૦ ♑	૨૩

૧૯૫૧.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.
જાનેવારી	૭° ♋	૨૪° N	૨° ♎	૧° N	૫° ♓	૧૧° S	૧૪° ♒	૧૮° S
ફેબ્રુઆરી	૬	૨૪	૨	૧	૧૧	૮	૮ ♓	૧૦
માર્ચ	૬	૨૪	૦	૨	૧૮	૬	૧ ♈	૦
એપ્રીલ	૬	૨૪	૨૮ ♍	૩	૨૬	૩	૨૫	૯ N
મે	૬	૨૪	૨૬	૪	૨ ♈	૦	૧૭ ♉	૧૭
જુન	૮	૨૪	૨૫	૪	૮	૨ N	૯ ♊	૨૨
જુલાઇ	૧૦	૨૩	૨૬	૩	૧૩	૪	૦ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૧૨	૨૩	૨૯	૨	૧૪	૪	૨૦	૨૩
સપ્ટેમ્બર	૧૩	૨૩	૨ ♎	૧	૧૩	૪	૧૦ ♌	૧૯
અક્ટોબર	૧૪	૨૩	૬	૦ S	૯	૨	૨૯	૧૩
નવેમ્બર	૧૪	૨૩	૯	૨	૬	૧	૧૮ ♍	૬
ડીસેમ્બર	૧૩	૨૩	૧૨	૩	૪	૦	૫ ♎	૦ S

૧૯૫૨.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.
જાનેવારી	૧૨° ♋	૨૩° N	૧૪° ♎	૪° S	૬° ♈	૧° N	૨૨° ♎	૭° S
ફેબ્રુઆરી	૧૧	૨૩	૧૫	૪	૧૧	૩	૬ ♏	૧૨
માર્ચ	૧૦	૨૩	૧૪	૩	૧૬	૫	૧૬	૧૫
એપ્રીલ	૧૦	૨૩	૧૧	૨	૨૩	૮	૧૮	૧૫
મે	૧૧	૨૩	૯	૧	૧ ♉	૧૧	૯	૧૪
જુન	૧૨	૨૩	૮	૧	૮	૧૩	૧	૧૨
જુલાઇ	૧૪	૨૩	૮	૧	૧૪	૧૫	૪	૧૪
ઑગસ્ટ	૧૬	૨૩	૧૦	૨	૧૯	૧૬	૧૬	૧૮
સપ્ટેમ્બર	૧૭	૨૩	૧૩	૩	૨૧	૧૭	૩ ♐	૨૩
અક્ટોબર	૧૮	૨૩	૧૭	૪	૨૦	૧૭	૨૩	૨૫
નવેમ્બર	૧૯	૨૩	૨૦	૬	૧૭	૧૬	૧૫ ♑	૨૪
ડીસેમ્બર	૧૮	૨૩	૨૪	૭	૧૩	૧૫	૮ ♒	૨૦

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૭° ♋	૨૩° N	૨૯° ♎	૮° S	૧૧° ♉	૧૪° N	૧° ♓	૧૨° S
ફેબ્રુઆરી	૧૫	૨૩	૨૭	૮	૧૨	૧૫	૨૫	૨
માર્ચ	૧૫	૨૩	૨૭	૮	૧૬	૧૬	૧૭ ♈	૭ N
એપ્રીલ	૧૫	૨૩	૨૫	૭	૨૨	૧૭	૯ ♉	૧૫
મે	૧૫	૨૩	૨૨	૬	૨૮	૧૯	૧ ♊	૨૧
જુન	૧૬	૨૩	૨૧	૬	૫ ♊	૨૧	૨૨	૨૪
જુલાઇ	૧૮	૨૩	૨૦	૫	૧૨	૨૨	૧૨ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૨૦	૨૨	૨૨	૬	૧૯	૨૨	૨ ♌	૨૧
સપટેમ્બર	૨૨	૨૨	૨૪	૭	૨૪	૨૩	૨૨	૧૫
અક્ટોબર	૨૩	૨૨	૨૭	૮	૨૬	૨૩	૧૧ ♍	૯
નવેમ્બર	૨૩	૨૨	૧ ♏	૧૦	૨૬	૨૩	૧ ♎	૧
ડીસેમ્બર	૨૩	૨૨	૫	૧૧	૨૩	૨૩	૧૯	૬ S

૧૯૫૪

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૨° ♋	૨૨° N	૭° ♏	૧૨° S	૧૯° ♊	૨૩° S	૭° ♏	૧૩° S
ફેબ્રુઆરી	૨૦	૨૨	૯	૧૨	૧૭	૨૨	૨૫	૧૮
માર્ચ	૧૯	૨૩	૯	૧૨	૧૭	૨૩	૧૧ ♐	૨૧
એપ્રીલ	૧૯	૨૩	૮	૧૨	૨૦	૨૩	૨૫	૨૩
મે	૧૯	૨૩	૫	૧૧	૨૫	૨૩	૬ ♑	૨૫
જુન	૨૧	૨૨	૩	૧૦	૨ ♋	૨૩	૮	૨૬
જુલાઇ	૨૨	૨૨	૩	૧૦	૯	૨૩	૧	૨૮
ઑગસ્ટ	૨૪	૨૨	૩	૧૦	૧૫	૨૩	૨૬ ♐	૨૮
સપટેમ્બર	૨૬	૨૧	૫	૧૧	૨૨	૨૨	૩ ♑	૨૭
અક્ટોબર	૨૭	૨૧	૮	૧૨	૨૭	૨૧	૧૮	૨૫
નવેમ્બર	૨૮	૨૧	૧૧	૧૩	૦ ♌	૨૦	૭ ♒	૨૧
ડીસેમ્બર	૨૭	૨૧	૧૫	૧૪	૦	૨૧	૨૮	૧૩

૧૯૫૫.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૬° ♋	૨૧° N	૧૮° ♏	૧૫° S	૨૭° ♋	૨૧° N	૨૦° ♓	૫° S
ફેબ્રુઆરી	૨૫	૨૨	૨૦	૧૬	૨૩	૨૨	૧૩ ♈	૫ N
માર્ચ	૨૪	૨૨	૨૧	૧૬	૨૦	૨૨	૩ ♉	૧૩
એપ્રીલ	૨૪	૨૨	૨૦	૧૬	૨૦	૨૨	૨૫	૨૦
મે	૨૪	૨૨	૧૮	૧૫	૨૩	૨૨	૧૫ ♊	૨૪
જુન	૨૫	૨૨	૧૬	૧૪	૨૮	૨૧	૫ ♋	૨૪
જુલાઇ	૨૭	૨૧	૧૫	૧૪	૪ ♌	૨૦	૨૫	૨૨
ઑગસ્ટ	૨૯	૨૧	૧૫	૧૪	૧૧	૧૮	૧૫ ♌	૧૭
સપટેમ્બર	૦ ♌	૨૧	૧૬	૧૫	૧૭	૧૬	૪ ♍	૧૧
અક્ટોબર	૨	૨૦	૧૯	૧૫	૨૩	૧૪	૨૪	૩
નવેમ્બર	૨	૨૦	૨૨	૧૬	૨૮	૧૩	૧૩ ♎	૪ S
ડીસેમ્બર	૨	૨૦	૨૬	૧૭	૧ ♍	૧૨	૩ ♏	૧૨

૧૯૫૬.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧° ♌	૨૦° N	૨૯° ♏	૧૮° S	૧° ♍	૧૨° N	૨૩° ♏	૧૮° S
ફેબ્રુઆરી	૦	૨૧	૨ ♐	૧૯	૨૮ ♌	૧૩	૧૩ ♐	૨૨
માર્ચ	૨૯ ♋	૨૧	૩	૧૯	૨૫	૧૪	૧ ♑	૨૪
એપ્રીલ	૨૮	૨૧	૨	૧૯	૨૨	૧૫	૨૧	૨૩
મે	૨૯	૨૧	૧	૧૮	૨૨	૧૫	૧૦ ♒	૧૯
જુન	૦ ♌	૨૧	૨૮ ♏	૧૮	૨૪	૧૪	૨૯	૧૫
જુલાઇ	૧	૨૦	૨૭	૧૭	૨૯	૧૩	૧૪ ♓	૧૦
ઑગસ્ટ	૩	૨૦	૨૬	૧૭	૫ ♍	૧૧	૨૩	૮
સપ્ટેમ્બર	૫	૨૦	૨૭	૧૮	૧૧	૮	૧૯	૧૦
અક્ટોબર	૬	૧૯	૨૯	૧૮	૧૮	૬	૧૩	૧૧
નવેમ્બર	૭	૧૯	૨ ♐	૧૯	૨૪	૩	૧૬	૮
ડીસેમ્બર	૭	૧૯	૬	૨૦	૨૯	૨	૨૭	૨

૧૯૫૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૬° ♌	૧૯° N	૯° ♐	૨૦° S	૧° ♎	૧° N	૧૪° ♈	૬° N
ફેબ્રુઆરી	૫	૨૦	૧૨	૨૦	૧	૧	૨ ♉	૧૩
માર્ચ	૪	૨૦	૧૪	૨૧	૨૯ ♍	૨	૨૦	૧૯
એપ્રીલ	૩	૨૦	૧૪	૨૧	૨૫	૩	૧૦ ♊	૨૩
મે	૩	૨૦	૧૩	૨૧	૨૨	૪	૨૮	૨૫
જુન	૪	૨૦	૧૧	૨૦	૨૨	૪	૧૮ ♋	૨૩
જુલાઇ	૬	૧૯	૯	૨૦	૨૪	૩	૭ ♌	૨૦
ઑગસ્ટ	૮	૧૯	૮	૨૦	૨૯	૧	૨૬	૧૪
સપ્ટેમ્બર	૯	૧૯	૮	૨૦	૫ ♎	૧ S	૧૬ ♍	૬
અક્ટોબર	૧૧	૧૮	૧૦	૨૦	૧૧	૩	૫ ♎	૧ S
નવેમ્બર	૧૨	૧૮	૧૩	૨૧	૧૮	૬	૨૬	૯
ડીસેમ્બર	૧૨	૧૮	૧૬	૨૧	૨૪	૮	૧૬ ♏	૧૬

૧૯૫૮.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૧° ♌	૧૮° N	૨૦° ♐	૨૨° S	૨૯° ♎	૧૦° S	૭° ♐	૨૧° S
ફેબ્રુઆરી	૯	૧૯	૨૩	૨૨	૧ ♏	૧૧	૨૯	૨૪
માર્ચ	૮	૧૯	૨૫	૨૨	૧	૧૧	૧૯ ♑	૨૩
એપ્રીલ	૮	૧૯	૨૬	૨૨	૨૯ ♎	૧૦	૧૨ ♒	૧૮
મે	૮	૧૯	૨૫	૨૨	૨૫	૮	૩ ♓	૧૨
જુન	૯	૧૯	૨૩	૨૨	૨૨	૭	૨૬	૪
જુલાઇ	૧૦	૧૮	૨૧	૨૨	૨૧	૭	૧૭ ♈	૪ N
ઑગસ્ટ	૧૨	૧૮	૧૯	૨૨	૨૪	૮	૭ ♉	૧૨
સપ્ટેમ્બર	૧૪	૧૭	૧૯	૨૨	૨૯	૧૦	૨૩	૧૬
અક્ટોબર	૧૫	૧૭	૨૦	૨૨	૫ ♏	૧૨	૨ ♊	૧૯
નવેમ્બર	૧૬	૧૭	૨૩	૨૨	૧૧	૧૪	૨૯ ♉	૧૯
ડીસેમ્બર	૧૬	૧૭	૨૬	૨૨	૧૮	૧૬	૧૯	૧૮

૧૮૫૯.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.
જાનેવારી	૧૬° ♌	૧૭° N	૨૯° ♐	૨૩° S	૨૪° ♏	૧૮° S	૧૭° ♉	૧૯° N
ફેબ્રુઆરી	૧૪	૧૭	૩ ♑	૨૩	૨૯	૧૯	૨૬	૨૧
માર્ચ	૧૩	૧૮	૫	૨૨	૨ ♐	૧૯	૯ ♊	૨૪
એપ્રીલ	૧૨	૧૮	૭	૨૨	૨	૧૯	૨૬	૨૫
મે	૧૨	૧૮	૭	૨૨	૨૯ ♏	૧૯	૧૩ ♋	૨૪
જુન	૧૩	૧૮	૫	૨૨	૨૫	૧૮	૧ ♌	૨૧
જુલાઇ	૧૪	૧૭	૩	૨૩	૨૩	૧૮	૨૦	૧૬
ઑગસ્ટ	૧૬	૧૭	૧	૨૩	૨૨	૧૮	૯ ♍	૯
સપટેમ્બર	૧૮	૧૬	૦	૨૩	૨૫	૧૮	૨૮	૧
અક્ટોબર	૨૦	૧૬	૧	૨૩	૨૯	૧૯	૧૮ ♎	૬ S
નવેમ્બર	૨૧	૧૫	૩	૨૩	૬ ♐	૨૧	૬ ♏	૧૪
ડીસેમ્બર	૨૧	૧૫	૬	૨૩	૧૨	૨૨	૦ ♐	૨૦

૧૮૬૦.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.
જાનેવારી	૨૦° ♌	૧૬° N	૯° ♑	૨૩° S	૧૯° ♐	૨૩° S	૨૨° ♐	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૧૯	૧૬	૧૩	૨૨	૨૫	૨૩	૧૫ ♑	૨૩
માર્ચ	૧૮	૧૬	૧૬	૨૨	૦ ♑	૨૩	૬ ♒	૨૦
એપ્રીલ	૧૭	૧૬	૧૮	૨૨	૩	૨૩	૦ ♓	૧૩
મે	૧૭	૧૬	૧૮	૨૨	૩	૨૩	૨૩	૪
જુન	૧૮	૧૬	૧૭	૨૨	૧	૨૩	૧૭ ♈	૫ N
જુલાઇ	૧૯	૧૬	૧૫	૨૨	૨૭ ♐	૨૩	૮ ♉	૧૩
ઑગસ્ટ	૨૧	૧૫	૧૩	૨૩	૨૪	૨૩	૦ ♊	૧૯
સપટેમ્બર	૨૩	૧૫	૧૨	૨૩	૨૪	૨૩	૧૯	૨૨
અક્ટોબર	૨૪	૧૪	૧૨	૨૩	૨૬	૨૩	૫ ♋	૨૪
નવેમ્બર	૨૫	૧૪	૧૩	૨૩	૧ ♑	૨૩	૧૬	૨૪
ડીસેમ્બર	૨૬	૧૪	૧૬	૨૨	૭	૨૩	૧૮	૨૫

૧૮૬૧.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.
જાનેવારી	૨૫° ♌	૧૪° N	૧૯° ♑	૨૨° S	૧૪° ♑	૨૩° S	૭° ♋	૨૭° N
ફેબ્રુઆરી	૨૪	૧૪	૨૩	૨૧	૨૧	૨૨	૦	૨૭
માર્ચ	૨૩	૧૫	૨૬	૨૧	૨૭	૨૧	૩	૨૬
એપ્રીલ	૨૨	૧૫	૨૮	૨૦	૩ ♒	૨૦	૧૪	૨૫
મે	૨૨	૧૫	૦ ♒	૨૦	૬	૧૯	૨૮	૨૨
જુન	૨૨	૧૫	૨૯ ♑	૨૦	૭	૧૯	૧૫ ♌	૧૮
જુલાઇ	૨૩	૧૪	૨૮	૨૧	૫	૨૦	૨ ♍	૧૨
ઑગસ્ટ	૨૫	૧૪	૨૬	૨૧	૧	૨૧	૨૧	૪
સપટેમ્બર	૨૭	૧૩	૨૪	૨૧	૨૮ ♑	૨૧	૧૦ ♎	૪ S
અક્ટોબર	૨૯	૧૩	૨૩	૨૨	૨૭	૨૧	૦ ♏	૧૧
નવેમ્બર	૦ ♍	૧૨	૨૪	૨૨	૦ ♒	૨૧	૨૨	૧૮
ડીસેમ્બર	૦	૧૨	૨૬	૨૧	૪	૨૦	૧૩ ♐	૨૩

૧૯૬૨.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૦° ♍	૧૨° N	૦° ♒	૨૧° S	૧૧° ♒	૧૮° S	૬° ♑	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૨૯ ♌	૧૨	૩	૨૦	૧૮	૧૬	૦ ♒	૨૧
માર્ચ	૨૮	૧૩	૬	૧૯	૨૪	૧૪	૨૨	૧૫
એપ્રીલ	૨૭	૧૩	૯	૧૮	૧ ♓	૧૨	૧૬ ♓	૬
મે	૨૬	૧૩	૧૧	૧૮	૭	૧૦	૧૦ ♈	૩ N
જુન	૨૭	૧૩	૧૧	૧૮	૧૧	૮	૩ ♉	૧૨
જુલાઇ	૨૮	૧૩	૧૦	૧૮	૧૩	૮	૨૫	૧૮
ઑગસ્ટ	૦ ♍	૧૨	૮	૧૯	૧૧	૯	૧૭ ♊	૨૩
સપ્ટેમ્બર	૨	૧૨	૬	૧૯	૮	૧૦	૭ ♋	૨૪
અક્ટોબર	૩	૧૧	૫	૨૦	૪	૧૧	૨૫	૨૨
નવેમ્બર	૫	૧૧	૫	૨૦	૩	૧૨	૧૦ ♌	૧૯
ડીસેમ્બર	૫	૧૦	૭	૧૯	૫	૧૧	૨૧	૧૭

૧૯૬૩.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૫° ♍	૧૦° N	૧૦° ♒	૧૯° S	૯° ♓	૯° S	૨૫° ♌	૧૭° N
ફેબ્રુઆરી	૪	૧૧	૧૩	૧૮	૧૫	૭	૧૫	૨૧
માર્ચ	૩	૧૧	૧૭	૧૭	૨૨	૪	૬	૨૩
એપ્રીલ	૨	૧૨	૨૦	૧૬	૦ ♈	૧	૭	૨૧
મે	૧	૧૨	૨૨	૧૫	૭	૨ N	૧૬	૧૮
જુન	૧	૧૨	૨૩	૧૫	૧૩	૪	૦ ♍	૧૩
જુલાઇ	૨	૧૧	૨૨	૧૫	૧૭	૬	૧૬	૬
ઑગસ્ટ	૪	૧૧	૨૦	૧૬	૧૯	૬	૪ ♎	૧ S
સપ્ટેમ્બર	૬	૧૦	૧૮	૧૬	૧૯	૬	૨૪	૯
અક્ટોબર	૮	૯	૧૭	૧૭	૧૫	૫	૧૪ ♏	૧૬
નવેમ્બર	૯	૯	૧૬	૧૭	૧૧	૩	૬ ♐	૨૨
ડીસેમ્બર	૧૦	૯	૧૮	૧૭	૧૦	૨	૨૮	૨૪

૧૯૬૪.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૦° ♍	૯° N	૨૦° ♒	૧૬° S	૧૧° ♈	૩° N	૨૨° ♑	૨૩° S
ફેબ્રુઆરી	૯	૯	૨૪	૧૫	૧૫	૫	૧૬ ♒	૧૭
માર્ચ	૮	૯	૨૭	૧૪	૨૧	૭	૯ ♓	૯
એપ્રીલ	૭	૧૦	૧ ♓	૧૩	૨૮	૧૦	૩ ♈	૦ N
મે	૬	૧૦	૩	૧૨	૫ ♉	૧૨	૨૬	૯
જુન	૬	૧૦	૫	૧૧	૧૨	૧૪	૧૯ ♉	૧૭
જુલાઇ	૭	૧૦	૫	૧૧	૧૮	૧૬	૧૦ ♊	૨૨
ઑગસ્ટ	૯	૯	૩	૧૨	૨૩	૧૮	૨ ♋	૨૪
સપ્ટેમ્બર	૧૦	૮	૧	૧૩	૨૬	૧૮	૨૨	૨૨
અક્ટોબર	૧૨	૮	૨૯ ♒	૧૩	૨૬	૧૯	૧૦ ♌	૧૯
નવેમ્બર	૧૪	૭	૨૮	૧૪	૨૩	૧૭	૨૮	૧૪
ડીસેમ્બર	૧૫	૭	૨૯	૧૩	૧૯	૧૬	૧૩ ♍	૯

૧૯૬૫.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૫° ♍	૭° N	૧° ♓	૧૩° S	૧૬° ♉	૧૬° N	૨૪° ♍	૫° N
ફેબ્રુઆરી	૧૪	૭	૪	૧૧	૧૭	૧૬	૨૮	૪
માર્ચ	૧૩	૭	૮	૧૦	૨૦	૧૭	૨૧	૭
એપ્રીલ	૧૨	૮	૧૧	૯	૨૬	૧૯	૧૧	૧૦
મે	૧૧	૮	૧૪	૮	૨ ♊	૨૦	૧૦	૯
જુન	૧૧	૮	૧૬	૭	૯	૨૧	૧૮	૬
જુલાઇ	૧૨	૮	૧૭	૭	૧૬	૨૨	૧ ♎	૦ S
ઑગસ્ટ	૧૩	૭	૧૬	૭	૨૩	૨૩	૧૯	૮
સપટેમ્બર	૧૫	૭	૧૪	૮	૨૮	૨૩	૮ ♏	૧૫
અકટોબર	૧૭	૬	૧૨	૯	૧ ♋	૨૩	૨૮	૨૧
નવેમ્બર	૧૮	૫	૧૧	૯	૧	૨૩	૨૧ ♐	૨૪
ડીસેમ્બર	૧૯	૫	૧૧	૯	૨૯ ♊	૨૩	૧૪ ♑	૨૪

૧૯૬૬.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૦° ♍	૫° N	૧૨° ♓	૯° S	૨૪° ♊	૨૩° N	૮° ♒	૧૯° S
ફેબ્રુઆરી	૧૯	૫	૧૫	૮	૨૨	૨૩	૨ ♓	૧૨
માર્ચ	૧૮	૬	૧૮	૬	૨૨	૨૩	૨૪	૩
એપ્રીલ	૧૭	૬	૨૨	૫	૨૫	૨૩	૧૮ ♈	૭ N
મે	૧૬	૬	૨૬	૪	૨૯	૨૩	૧૧ ♉	૧૫
જુન	૧૬	૬	૨૮	૩	૬ ♋	૨૩	૩ ♊	૨૧
જુલાઇ	૧૬	૬	૨૯	૨	૧૨	૨૩	૨૪	૨૪
ઑગસ્ટ	૧૮	૬	૨૯	૨	૧૯	૨૨	૧૫ ♋	૨૩
સપટેમ્બર	૧૯	૫	૨૮	૩	૨૬	૨૧	૫ ♌	૨૦
અકટોબર	૨૧	૪	૨૫	૪	૧ ♌	૨૦	૨૪	૧૫
નવેમ્બર	૨૩	૩	૨૩	૫	૪	૨૦	૧૨ ♍	૮
ડીસેમ્બર	૨૪	૩	૨૩	૫	૪	૨૦	૨૯	૨

૧૯૬૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૪° ♍	૩° N	૨૪° ♓	૫° S	૨° ♌	૨૦° N	૧૪° ♎	૪° S
ફેબ્રુઆરી	૨૪	૩	૨૬	૪	૨૮ ♋	૨૧	૨૭	૮
માર્ચ	૨૩	૪	૨૯	૨	૨૫	૨૨	૩ ♏	૧૦
એપ્રીલ	૨૨	૪	૩ ♈	૧	૨૫	૨૨	૨૮ ♎	૮
મે	૨૧	૫	૭	૧ N	૨૭	૨૧	૧૯	૬
જુન	૨૦	૫	૧૦	૨	૨ ♌	૨૦	૧૬	૬
જુલાઇ	૨૧	૪	૧૨	૩	૮	૧૯	૨૪	૧૦
ઑગસ્ટ	૨૨	૪	૧૨	૩	૧૪	૧૭	૭ ♏	૧૫
સપટેમ્બર	૨૪	૩	૧૧	૨	૨૧	૧૫	૨૬	૨૧
અકટોબર	૨૬	૨	૯	૧	૨૭	૧૩	૧૬ ♐	૨૪
નવેમ્બર	૨૭	૨	૭	૦	૨ ♍	૧૧	૮ ♑	૨૫
ડીસેમ્બર	૨૯	૧	૫	૦ S	૫	૧૦	૧ ♒	૨૧

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૯° ♍	૧° N	૬° ♈	૦° N	૬° ♍	૧૦° N	૨૫° ♒	૧૪° S
ફેબ્રુઆરી	૨૯	૧	૮	૧	૩	૧૧	૧૯ ♓	૫
માચ	૨૮	૨	૧૦	૨	૦	૧૩	૧૦ ♈	૪ N
એપ્રીલ	૨૬	૨	૧૪	૪	૨૬ ♌	૧૪	૪ ♉	૧૩
મે	૨૫	૩	૧૮	૫	૨૬	૧૪	૨૫	૧૯
જુન	૨૫	૩	૨૨	૬	૨૮	૧૩	૧૭ ♊	૨૩
જુલાઇ	૨૬	૨	૨૪	૭	૨ ♍	૧૨	૭ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૨૭	૨	૨૫	૮	૮	૯	૨૮	૨૨
સપટેમ્બર	૨૯	૧	૨૫	૮	૧૫	૭	૧૮ ♌	૧૭
અકટોબર	૦ ♎	૧	૨૩	૭	૨૧	૪	૭ ♍	૧૦
નવેમ્બર	૨	૦ S	૨૦	૬	૨૭	૨	૨૬	૩
ડીસેમ્બર	૩	૧	૧૮	૫	૨ ♎	૦	૧૪ ♎	૪ S

૧૯૬૯.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૪° ♎	૧° S	૧૮° ♈	૫° N	૫° ♎	૧° S	૨° ♏	૧૧° S
ફેબ્રુઆરી	૪	૧	૨૦	૬	૬	૧	૧૮	૧૬
માર્ચ	૩	૦	૨૨	૭	૪	૦	૨ ♐	૧૯
એપ્રીલ	૧	૦ N	૨૬	૮	૦	૨ N	૧૪	૨૨
મે	૦	૧	૦ ♉	૯	૨૭ ♍	૩	૧૭	૨૩
જુન	૦	૧	૪	૧૦	૨૬	૩	૧૦	૨૩
જુલાઇ	૦	૧	૭	૧૨	૨૮	૨	૩	૨૪
ઑગસ્ટ	૧	૦	૯	૧૨	૩ ♎	૦	૬	૨૪
સપટેમ્બર	૩	૧ S	૯	૧૨	૮	૨ S	૨૦	૨૬
અકટોબર	૫	૧	૭	૧૨	૧૫	૫	૭ ♑	૨૬
નવેમ્બર	૭	૨	૫	૧૧	૨૧	૭	૨૮	૨૨
ડીસેમ્બર	૮	૩	૨	૧૦	૨૭	૯	૨૦ ♒	૧૬

૧૯૭૦.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ	ડેકલીન	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ	ડેકલીન.
જાનેવારી	૯° ♎	૩° S	૧° ♉	૧૦° N	૨° ♏	૧૧° S	૧૨° ♓	૮° S
ફેબ્રુઆરી	૯	૩	૨	૧૦	૫	૧૨	૬ ♈	૨ N
માર્ચ	૮	૨	૪	૧૧	૬	૧૨	૨૬	૧૦
એપ્રીલ	૬	૨	૮	૧૨	૩	૧૧	૧૮ ♉	૧૮
મે	૫	૧	૧૨	૧૩	૦	૧૦	૯ ♊	૨૨
જુન	૫	૧	૧૬	૧૪	૨૭ ♎	૯	૦ ♋	૨૪
જુલાઇ	૫	૧	૧૯	૧૫	૨૬	૯	૧૯	૨૩
ઑગસ્ટ	૬	૨	૨૨	૧૬	૨૮	૧૦	૯ ♌	૧૯
સપટેમ્બર	૭	૨	૨૩	૧૭	૨ ♏	૧૧	૨૯	૧૩
અકટોબર	૯	૩	૨૨	૧૬	૮	૧૩	૧૮ ♍	૬
નવેમ્બર	૧૧	૪	૧૯	૧૫	૧૫	૧૫	૮ ♎	૨ N
ડીસેમ્બર	૧૩	૪	૧૭	૧૪	૨૧	૧૭	૨૭	[illegible]

૧૯૭૧.

મહિનો	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૩° ♎	૫° S	૧૫° ♉	૧૪° N	૨૮° ♏	૧૯° S	૧૬° ♏	૧૯° S
ફેબ્રુઆરી	૧૩	૫	૧૫	૧૪	૩ ♐	૨૦	૬ ♐	૨૧
માર્ચ	૧૩	૪	૧૬	૧૫	૬	૨૦	૨૪	૨૩
એપ્રીલ	૧૧	૪	૨૦	૧૬	૬	૨૦	૧૨ ♑	૨૩
મે	૧૦	૩	૨૪	૧૭	૪	૨૦	૨૯	૨૨
જુન	૯	૩	૨૮	૧૮	૦	૧૯	૧૪ ♒	૧૯
જુલાઇ	૯	૩	૨ ♊	૧૯	૨૭ ♏	૧૯	૨૨	૧૯
ઑગસ્ટ	૧૦	૩	૫	૧૯	૨૭	૧૯	૧૯	૨૧
સપ્ટેમ્બર	૧૨	૪	૬	૨૦	૨૯	૧૯	૧૨	૨૩
ઑક્ટોબર	૧૪	૫	૬	૨૦	૩ ♐	૨૦	૧૬	૨૦
નવેમ્બર	૧૬	૬	૪	૧૯	૯	૨૧	૨૯	૧૪
ડીસેમ્બર	૧૭	૬	૨	૧૮	૧૬	૨૨	૧૫ ♓	૭

૧૯૭૨.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૮° ♎	૭° S	૨૯° ♉	૧૮° N	૨૩° ♐	૨૩° S	૪° ♈	૧° N
ફેબ્રુઆરી	૧૮	૭	૨૯	૧૮	૨૯	૨૩	૨૫	૧૦
માર્ચ	૧૮	૬	૨૯	૧૮	૪ ♑	૨૩	૧૩ ♉	૧૭
એપ્રીલ	૧૬	૬	૨ ♊	૧૯	૭	૨૩	૪ ♊	૨૨
મે	૧૫	૫	૬	૨૦	૮	૨૩	૨૩	૨૪
જુન	૧૪	૫	૧૦	૨૦	૬	૨૩	૧૩ ♋	૨૪
જુલાઇ	૧૪	૫	૧૪	૨૧	૩	૨૩	૨ ♌	૨૧
ઑગસ્ટ	૧૫	૫	૧૭	૨૧	૨૯ ♐	૨૩	૨૨	૧૫
સપ્ટેમ્બર	૧૬	૬	૨૦	૨૨	૨૯	૨૩	૧૨ ♍	૮
ઑક્ટોબર	૧૮	૭	૨૧	૨૨	૧ ♑	૨૩	૧ ♎	૧
નવેમ્બર	૨૦	૭	૧૯	૨૨	૫	૨૩	૨૧	૭ S
ડીસેમ્બર	૨૨	૮	૧૭	૨૧	૧૧	૨૩	૧૧ ♏	૧૫

૧૯૭૩.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન	રાશિ-અંશ.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૩° ♎	૮° S	૧૪° ♊	૨૧° N	૧૮° ♑	૨૨° S	૨° ♐	૨૦° S
ફેબ્રુઆરી	૨૩	૮	૧૩	૨૧	૨૫	૨૧	૨૩	૨૩
માર્ચ	૨૩	૮	૧૩	૨૧	૧ ♒	૨૦	૧૨ ♑	૨૩
એપ્રીલ	૨૧	૮	૧૫	૨૧	૭	૧૯	૪ ♒	૨૦
મે	૨૦	૭	૧૮	૨૨	૧૧	૧૮	૨૬	૧૫
જુન	૧૯	૭	૨૨	૨૨	૧૨	૧૮	૧૭ ♓	૭
જુલાઇ	૧૯	૭	૨૬	૨૨	૧૧	૧૮	૭ ♈	૦
ઑગસ્ટ	૨૦	૭	૦ ♋	૨૨	૭	૧૯	૨૫	૬ N
સપ્ટેમ્બર	૨૧	૮	૩	૨૨	૩	૨૦	૭ ♉	૧૦
ઑક્ટોબર	૨૩	૮	૫	૨૨	૨	૨૦	૮	૧૧
નવેમ્બર	૨૫	૯	૪	૨૨	૪	૨૦	૨૮ ♈	૯
ડીસેમ્બર	૨૬	૧૦	૨	૨૩	૮	૧૯	૨૫	૧૦

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.
જાનેવારી	૨૭° ♎	૧૦° S	૨૯° ♊	૨૩° N	૧૫° ♒	૧૭° S	૨° ♉	૧૩° N
ફેબ્રુઆરી	૨૮	૧૦	૨૭	૨૩	૨૨	૧૫	૧૬	૧૮
માર્ચ	૨૭	૧૦	૨૬	૨૩	૨૮	૧૩	૧ ♊	૨૨
એપ્રીલ	૨૬	૧૦	૨૮	૨૩	૬ ♓	૧૦	૧૯	૨૫
મે	૨૫	૯	૧ ♋	૨૩	૧૧	૮	૭ ♋	૨૫
જુન	૨૪	૯	૫	૨૩	૧૬	૭	૨૬	૨૨
જુલાઇ	૨૪	૯	૯	૨૩	૧૮	૬	૧૫ ♌	૧૮
ઑગસ્ટ	૨૪	૯	૧૩	૨૨	૧૭	૬	૩ ♍	૧૧
સપ્ટેમ્બર	૨૫	૯	૧૬	૨૨	૧૪	૮	૨૩	૪
અક્ટોબર	૨૭	૧૦	૧૮	૨૨	૧૦	૯	૧૩ ♎	૪ S
નવેમ્બર	૨૯	૧૧	૧૯	૨૨	૮	૧૦	૪ ♏	૧૨
ડીસેમ્બર	૧ ♏	૧૧	૧૭	૨૨	૯	૯	૨૪	૧૯

૧૯૭૫.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.
જાનેવારી	૨° ♏	૧૨° S	૧૪° ♋	૨૨° N	૧૪° ♓	૮° S	૧૫° ♐	૨૩° S
ફેબ્રુઆરી	૨	૧૨	૧૨	૨૩	૨૦	૫	૮ ♑	૨૪
માર્ચ	૨	૧૨	૧૧	૨૩	૨૬	૨	૦ ♒	૨૧
એપ્રીલ	૧	૧૧	૧૧	૨૩	૪ ♈	૦ N	૨૩	૧૫
મે	૦	૧૧	૧૩	૨૩	૧૧	૩	૧૬ ♓	૭
જુન	૨૯ ♎	૧૧	૧૭	૨૨	૧૭	૬	૯ ♈	૨ N
જુલાઇ	૨૮	૧૦	૨૧	૨૨	૨૨	૭	૧ ♉	૧૦
ઑગસ્ટ	૨૯	૧૧	૨૫	૨૧	૨૫	૮	૨૨	૧૭
સપ્ટેમ્બર	૦ ♏	૧૧	૨૯	૨૦	૨૪	૮	૧૧ ♊	૨૧
અક્ટોબર	૧	૧૧	૨ ♌	૨૦	૨૧	૭	૨૫	૨૩
નવેમ્બર	૩	૧૨	૩	૨૦	૧૭	૫	૩ ♋	૨૪
ડીસેમ્બર	૫	૧૩	૨	૨૦	૧૫	૫	૨૮ ♊	૨૬

૧૯૭૬.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.	રાશિ-અં.	ડેક્લીન.
જાનેવારી	૬° ♏	૧૩° S	૦° ♌	૨૧° N	૧૬° ♈	૫° N	૧૭° ♊	૨૬° N
ફેબ્રુઆરી	૭	૧૩	૨૭ ♋	૨૧	૨૦	૭	૧૬	૨૫
માર્ચ	૭	૧૩	૨૫	૨૧	૨૫	૯	૨૩	૨૬
એપ્રીલ	૬	૧૩	૨૫	૨૧	૨ ♉	૧૧	૭ ♋	૨૫
મે	૫	૧૩	૨૬	૨૧	૯	૧૪	૨૨	૨૩
જુન	૪	૧૨	૨૯	૨૧	૧૬	૧૬	૧૦ ♌	૧૯
જુલાઇ	૩	૧૨	૩ ♌	૨૦	૨૨	૧૭	૨૭	૧૩
ઑગસ્ટ	૩	૧૨	૭	૧૯	૨૮	૧૯	૧૬ ♍	૬
સપ્ટેમ્બર	૪	૧૨	૧૧	૧૮	૧ ♊	૧૯	૬ ♎	૨ S
અક્ટોબર	૬	૧૩	૧૫	૧૭	૧	૧૯	૨૬	૧૦
નવેમ્બર	૮	૧૪	૧૬	૧૭	૨૯ ♉	૧૯	૧૭ ♏	૧૭
ડીસેમ્બર	૧૦	૧૪	૧૬	૧૭	૨૫	૧૮	૮ ♐	૨૨

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન	શશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૧° ♏	૧૫° S	૧૫° ♌	૧૭° N	૨૨° ♉	૧૭° N	૧° ♑	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૧૨	૧૫	૧૨	૧૮	૨૨	૧૭	૨૫	૨૨
માર્ચ	૧૨	૧૫	૧૦	૧૮	૨૫	૧૮	૧૬ ♒	૧૭
એપ્રીલ	૧૧	૧૫	૯	૧૯	૦ ♊	૨૦	૧૦ ♓	૯
મે	૧૦	૧૪	૧૦	૧૯	૬	૨૧	૩ ♈	૦ N
જુન	૯	૧૪	૧૨	૧૮	૧૩	૨૨	૨૭	૯
જુલાઇ	૯	૧૪	૧૫	૧૭	૨૦	૨૩	૧૯ ♉	૧૭
ઑગસ્ટ	૯	૧૪	૧૯	૧૬	૨૭	૨૩	૧૧ ♊	૨૨
સપટેમ્બર	૯	૧૪	૨૩	૧૫	૨ ♋	૨૩	૧ ♋	૨૩
અકટોબર	૧૦	૧૪	૨૭	૧૪	૫	૨૩	૧૮	૨૩
નવેમ્બર	૧૨	૧૫	૨૯	૧૩	૬	૨૩	૩ ♌	૨૧
ડીસેમ્બર	૧૪	૧૬	૦ ♍	૧૩	૪	૨૩	૧૧	૨૦

૧૯૭૮.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૫° ♏	૧૬° S	૨૯° ♌	૧૩° N	૦° ♋	૨૩° N	૯° ♌	૨૨° N
ફેબ્રુઆરી	૧૬	૧૬	૨૭	૧૪	૨૭ ♊	૨૩	૨૭ ♋	૨૫
માર્ચ	૧૬	૧૬	૨૫	૧૫	૨૬	૨૩	૨૨	૨૫
એપ્રીલ	૧૬	૧૬	૨૩	૧૫	૨૯	૨૩	૨૭	૨૩
મે	૧૫	૧૬	૨૩	૧૫	૩ ♋	૨૩	૮ ♌	૨૦
જુન	૧૩	૧૫	૨૫	૧૫	૯	૨૩	૨૩	૧૫
જુલાઇ	૧૨	૧૫	૨૮	૧૪	૧૬	૨૩	૧૦ ♍	૯
ઑગસ્ટ	૧૨	૧૫	૧ ♍	૧૨	૨૩	૨૨	૨૮	૧
સપટેમ્બર	૧૩	૧૫	૫	૧૧	૨૯	૨૧	૧૮ ♎	૭ S
અકટોબર	૧૪	૧૬	૯	૧૦	૫ ♌	૧૯	૮ ♏	૧૪
નવેમ્બર	૧૬	૧૬	૧૨	૯	૮	૧૯	૦ ♐	૨૧
ડીસેમ્બર	૧૮	૧૭	૧૩	૮	૯	૧૮	૨૨	૨૪

૧૯૭૯.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૦° ♏	૧૭° S	૧૩° ♍	૮° N	૭° ♌	૧૯° N	૧૪° ♑	૨૩° S
ફેબ્રુઆરી	૨૧	૧૮	૧૨	૯	૩	૨૦	૯ ♒	૧૯
માર્ચ	૨૧	૧૮	૯	૧૦	૦	૨૧	૧ ♓	૧૨
એપ્રીલ	૨૦	૧૮	૭	૧૦	૨૯ ♋	૨૧	૨૬	૩
મે	૧૯	૧૭	૬	૧૧	૧ ♌	૨૧	૧૯ ♈	૭ N
જુન	૧૮	૧૭	૭	૧૦	૬	૨૦	૧૨ ♉	૧૫
જુલાઇ	૧૭	૧૭	૧૦	૧૦	૧૧	૧૮	૪ ♊	૨૧
ઑગસ્ટ	૧૭	૧૭	૧૩	૮	૧૮	૧૬	૨૬	૨૪
સપટેમ્બર	૧૮	૧૭	૧૭	૭	૨૪	૧૪	૧૬ ♋	૨૩
અકટોબર	૧૯	૧૭	૨૧	૫	૧ ♍	૧૨	૪ ♌	૨૦
નવેમ્બર	૨૧	૧૮	૨૪	૪	૬	૧૦	૨૧	૧૬
ડીસેમ્બર	૨૨	૧૮	૨૬	૩	૯	૯	૫ ♍	૧૨

૧૯૮૦.

મહિનો	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૪° ♏	૧૯° S	૨૭° ♍	૩° N	૧૦° ♍	૯° N	૧૪° ♍	૯° N
ફેબ્રુઆરી	૨૫	૧૯	૨૫	૪	૮	૧૦	૧૪	૧૦
માર્ચ	૨૬	૧૯	૨૩	૫	૪	૧૧	૩	૧૬
એપ્રીલ	૨૫	૧૯	૨૧	૬	૧	૧૨	૨૬ ♌	૧૬
મે	૨૪	૧૯	૨૦	૬	૦	૧૩	૨૯	૧૪
જુન	૨૩	૧૮	૨૦	૬	૨	૧૨	૧૦ ♍	૯
જુલાઇ	૨૨	૧૮	૨૨	૫	૬	૧૦	૨૫	૩
ઑગસ્ટ	૨૧	૧૮	૨૫	૪	૧૨	૮	૧૩ ≏	૫ S
સપ્ટેમ્બર	૨૨	૧૮	૨૮	૩	૧૮	૬	૨ ♏	૧૨
અક્ટોબર	૨૩	૧૮	૨ ≏	૧	૨૫	૩	૨૨	૧૯
નવેમ્બર	૨૫	૧૯	૬	૦ S	૧ ≏	૧	૧૪ ♐	૨૩
ડીસેમ્બર	૨૭	૧૯	૮	૧	૬	૧ S	૭ ♑	૨૪

૧૯૮૧.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૯° ♏	૨૦° S	૯° ≏	૧° S	૯° ≏	૩° S	૧° ♒	૨૧° S
ફેબ્રુઆરી	૦ ♐	૨૦	૯	૧	૧૦	૩	૨૫	૧૪
માર્ચ	૦	૨૦	૭	૦	૮	૨	૧૭ ♓	૬
એપ્રીલ	૦	૨૦	૫	૦ N	૫	૦	૧૨ ♈	૪ N
મે	૨૯ ♏	૨૦	૩	૧	૧	૧ N	૫ ♉	૧૩
જુન	૨૮	૧૯	૩	૧	૦	૧	૨૭	૨૦
જુલાઇ	૨૭	૧૯	૪	૧	૨	૦	૧૮ ♊	૨૩
ઑગસ્ટ	૨૬	૧૯	૬	૦ S	૬	૧ S	૯ ♋	૨૪
સપ્ટેમ્બર	૨૬	૧૯	૧૦	૨	૧૨	૪	૨૯	૨૧
અક્ટોબર	૨૭	૧૯	૧૩	૩	૧૮	૬	૧૯ ♌	૧૭
નવેમ્બર	૨૯	૨૦	૧૭	૪	૨૫	૯	૬ ♍	૧૧
ડીસેમ્બર	૧ ♐	૨૦	૧૯	૫	૧ ♏	૧૧	૨૨	૫

૧૯૮૨.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૩° ♐	૨૧° S	૨૧° ≏	૬° S	૬° ♏	૧૨° S	૭° ≏	૦° S
ફેબ્રુઆરી	૪	૨૧	૨૨	૬	૯	૧૩	૧૭	૪
માર્ચ	૫	૨૧	૨૦	૫	૧૦	૧૪	૧૯	૪
એપ્રીલ	૪	૨૧	૧૮	૫	૮	૧૩	૧૦	૧
મે	૩	૨૧	૧૬	૪	૫	૧૨	૧	૧ N
જુન	૨	૨૦	૧૫	૪	૧	૧૧	૩	૧ S
જુલાઇ	૧	૨૦	૧૬	૪	૦	૧૦	૧૪	૫
ઑગસ્ટ	૧	૨૦	૧૮	૫	૨	૧૧	૨૯	૧૨
સપ્ટેમ્બર	૧	૨૦	૨૧	૬	૬	૧૩	૧૭ ♏	૧૮
અક્ટોબર	૨	૨૦	૨૪	૭	૧૨	૧૪	૮ ♐	૨૩
નવેમ્બર	૩	૨૧	૨૮	૯	૧૮	૧૬	૦ ♑	૨૫
ડીસેમ્બર	૫	૨૧	૧ ♏	૧૦	૨૫	૧૮	૨૩	[illegible]

૧૯૮૩.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૭° ♐	૨૧° S	૩° ♏	૧૦° S	૧° ♐	૨૦° S	૧૭° ♒	૧૭° S
ફેબ્રુઆરી	૮	૨૨	૪	૧૧	૭	૨૧	૧૨ ♓	૯
માર્ચ	૯	૨૨	૩	૧૦	૧૦	૨૧	૪ ♈	૧ N
એપ્રીલ	૯	૨૨	૨	૧૦	૧૧	૨૧	૨૮	૧૧
મે	૮	૨૨	૦	૯	૯	૨૧	૨૦ ♉	૧૮
જુન	૭	૨૧	૨૮ ♎	૮	૫	૨૦	૧૨ ♊	૨૩
જુલાઇ	૬	૨૧	૨૮	૮	૨	૨૦	૩ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૫	૨૧	૨૯	૯	૧	૨૦	૨૩	૨૨
સપટેમ્બર	૫	૨૧	૨ ♏	૧૦	૩	૨૦	૧૩ ♌	૧૮
અકટોબર	૬	૨૧	૫	૧૧	૭	૨૧	૨ ♍	૧૨
નવેમ્બર	૮	૨૨	૮	૧૨	૧૩	૨૨	૨૦	૫
ડીસેમ્બર	૯	૨૨	૧૧	૧૩	૧૯	૨૩	૮ ♎	૨ S

૧૯૮૪.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૧° ♐	૨૨° S	૧૪° ♏	૧૪° S	૨૬° ♐	૨૩° S	૨૬° ♎	૮° S
ફેબ્રુઆરી	૧૩	૨૨	૧૬	૧૪	૩ ♑	૨૩	૧૧ ♏	૧૩
માર્ચ	૧૩	૨૨	૧૬	૧૪	૮	૨૩	૨૩	૧૭
એપ્રીલ	૧૩	૨૨	૧૪	૧૪	૧૨	૨૩	૨૮	૧૮
મે	૧૩	૨૨	૧૨	૧૩	૧૩	૨૩	૨૪	૧૮
જુન	૧૨	૨૨	૧૧	૧૩	૧૨	૨૩	૧૫	૧૭
જુલાઇ	૧૦	૨૨	૧૦	૧૩	૮	૨૩	૧૩	૧૭
ઑગસ્ટ	૧૦	૨૨	૧૦	૧૩	૫	૨૩	૨૨	૨૦
સપટેમ્બર	૧૦	૨૨	૧૨	૧૪	૩	૨૪	૮ ♐	૨૪
અકટોબર	૧૦	૨૨	૧૫	૧૪	૫	૨૪	૨૭	૨૬
નવેમ્બર	૧૨	૨૨	૧૯	૧૫	૯	૨૩	૧૯ ♑	૨૪
ડીસેમ્બર	૧૪	૨૨	૨૨	૧૬	૧૫	૨૩	૧૨ ♒	૧૮

૧૯૮૫.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૫° ♐	૨૩° S	૨૫° ♏	૧૭° S	૨૨° ♑	૨૨° S	૫° ♓	૧૦° S
ફેબ્રુઆરી	૧૭	૨૩	૨૭	૧૮	૨૯	૨૧	૨૯	૧
માર્ચ	૧૮	૨૩	૨૮	૧૮	૫ ♒	૧૯	૨૦ ♈	૮ N
એપ્રીલ	૧૮	૨૩	૨૭	૧૮	૧૧	૧૮	૧૩ ♉	૧૬
મે	૧૭	૨૩	૨૫	૧૭	૧૫	૧૭	૪ ♊	૨૨
જુન	૧૬	૨૩	૨૩	૧૬	૧૭	૧૬	૨૫	૨૪
જુલાઇ	૧૫	૨૩	૨૨	૧૬	૧૬	૧૭	૧૫ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૧૪	૨૩	૨૨	૧૬	૧૩	૧૮	૫ ♌	૨૦
સપટેમ્બર	૧૪	૨૩	૨૩	૧૭	૯	૧૯	૨૫	૧૪
અકટોબર	૧૫	૨૩	૨૬	૧૭	૭	૧૯	૧૪ ♍	૭
નવેમ્બર	૧૬	૨૩	૨૯	૧૮	૯	૧૯	૩ ♎	૦ S
ડીસેમ્બર	૧૮	૨૩	૨ ♐	૧૯	૧૩	૧૮	૨૨	૭

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૦° ♐	૨૩° S	૫° ♐	૧૯° S	૧૮° ♒	૧૬° S	૧૧° ♏	૧૪° S
ફેબ્રુઆરી	૨૧	૨૩	૮	૨૦	૨૫	૧૪	૦ ♐	૧૯
માર્ચ	૨૨	૨૩	૯	૨૦	૨ ♓	૧૧	૧૬	૨૨
એપ્રીલ	૨૨	૨૩	૯	૨૦	૯	૯	૨ ♑	૨૪
મે	૨૨	૨૩	૮	૨૦	૧૬	૭	૧૫	૨૪
જુન	૨૧	૨૩	૬	૧૯	૨૦	૫	૨૩	૨૪
જુલાઇ	૨૦	૨૩	૪	૧૯	૨૩	૪	૨૧	૨૭
ઑગસ્ટ	૧૯	૨૩	૪	૧૯	૨૩	૪	૧૩	૨૮
સપ્ટેમ્બર	૧૮	૨૩	૪	૧૯	૨૦	૫	૧૫	૨૭
અક્ટોબર	૧૯	૨૩	૬	૨૦	૧૬	૭	૨૫	૨૪
નવેમ્બર	૨૦	૨૩	૯	૨૦	૧૪	૮	૧૩ ♒	૧૯
ડીસેમ્બર	૨૨	૨૩	૧૨	૨૧	૧૪	૭	૪ ♓	૧૧

૧૯૮૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૪° ♐	૨૩° S	૧૬° ♐	૨૧° S	૧૮° ♓	૬° S	૨૫° ♓	૨° S
ફેબ્રુઆરી	૨૫	૨૩	૧૯	૨૨	૨૪	૪	૧૭ ♈	૭ N
માર્ચ	૨૬	૨૪	૨૦	૨૨	૦ ♈	૧	૬ ♉	૧૪
એપ્રીલ	૨૭	૨૪	૨૦	૨૨	૮	૨ N	૨૮	૨૧
મે	૨૬	૨૪	૨૦	૨૨	૧૫	૫	૧૮ ♊	૨૪
જુન	૨૫	૨૩	૧૮	૨૧	૨૧	૭	૯ ♋	૨૪
જુલાઇ	૨૪	૨૩	૧૬	૨૧	૨૬	૯	૨૮	૨૨
ઑગસ્ટ	૨૩	૨૩	૧૫	૨૧	૦ ♉	૧૦	૧૮ ♌	૧૭
સપ્ટેમ્બર	૨૩	૨૩	૧૫	૨૧	૦	૧૦	૭ ♍	૧૦
અક્ટોબર	૨૩	૨૩	૧૭	૨૨	૨૭ ♈	૯	૨૬	૨
નવેમ્બર	૨૪	૨૩	૧૯	૨૨	૨૩	૮	૧૬ ♎	૬ S
ડીસેમ્બર	૨૬	૨૪	૨૨	૨૨	૨૧	૭	૫ ♏	૧૩

૧૯૮૮.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૮° ♐	૨૪° S	૨૬° ♐	૨૨° S	૨૧° ♈	૭° N	૨૬° ♏	૧૯° S
ફેબ્રુઆરી	૨૯	૨૪	૨૯	૨૨	૨૪	૮	૧૭ ♐	૨૩
માર્ચ	૦ ♑	૨૪	૧ ♑	૨૨	૨૯	૧૦	૬ ♑	૨૪
એપ્રીલ	૧	૨૪	૨	૨૨	૫ ♉	૧૨	૨૬	૨૨
મે	૧	૨૪	૨	૨૨	૧૨	૧૫	૧૬ ♒	૧૮
જુન	૦	૨૪	૦	૨૨	૨૦	૧૭	૫ ♓	૧૨
જુલાઇ	૨૯ ♐	૨૪	૨૮ ♐	૨૨	૨૬	૧૮	૨૩	૬
ઑગસ્ટ	૨૮	૨૪	૨૭	૨૨	૨ ♊	૨૦	૬ ♈	૨
સપ્ટેમ્બર	૨૭	૨૪	૨૭	૨૨	૬	૨૦	૧૦	૧
અક્ટોબર	૨૭	૨૪	૨૮	૨૩	૬	૨૦	૩	૩
નવેમ્બર	૨૮	૨૪	૦ ♑	૨૩	૪	૨૦	૨૯ ♓	૨
ડીસેમ્બર	૦ ♑	૨૪	૨	૨૩	૦	૧૯	૭ ♈	૨ N

૧૯૮૯.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨° ♑	૨૪° S	૬° ♑	૨૩° S	૨૭° ♉	૧૯° N	૧૯° ♈	૮° N
ફેબ્રુઆરી	૪	૨૪	૯	૨૩	૨૭	૧૯	૭ ♉	૧૫
માર્ચ	૫	૨૪	૧૧	૨૨	૨૯	૧૯	૨૪	૨૦
એપ્રીલ	૫	૨૪	૧૩	૨૨	૪ ♊	૨૦	૧૩ ♊	૨૪
મે	૫	૨૪	૧૩	૨૨	૧૦	૨૧	૨ ♋	૨૫
જુન	૪	૨૪	૧૨	૨૨	૧૭	૨૨	૨૧	૨૩
જુલાઇ	૩	૨૪	૧૦	૨૩	૨૪	૨૩	૧૦ ♌	૧૯
ઑગસ્ટ	૨	૨૪	૯	૨૩	૦ ♋	૨૩	૨૯	૧૩
સપટેંબર	૧	૨૪	૮	૨૩	૬	૨૩	૧૯ ♍	૫
અકટોબર	૧	૨૪	૮	૨૩	૧૦	૨૩	૮ ♎	૩ S
નવેંબર	૨	૨૪	૧૦	૨૩	૧૧	૨૩	૨૮	૧૦
ડીસેંબર	૪	૨૪	૧૩	૨૩	૯	૨૩	૧૮ ♏	૧૭

૧૯૯૦.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૬° ♑	૨૪° S	૧૬° ♑	૨૨° S	૫° ♋	૨૩° N	૧૦° ♐	૨૨° S
ફેબ્રુઆરી	૮	૨૪	૧૯	૨૨	૨	૨૩	૩ ♑	૨૪
માર્ચ	૯.	૨૩	૨૨	૨૨	૧	૨૪	૨૪	૨૨
એપ્રીલ	૯	૨૩	૨૪	૨૧	૩	૨૪	૧૬ ♒	૧૭
મે	૯	૨૩	૨૫	૨૧	૭	૨૩	૯ ♓	૧૦
જુન	૯	૨૩	૨૪	૨૧	૧૩	૨૩	૨ ♈	૧
જુલાઇ	૮	૨૪	૨૩	૨૨	૨૦	૨૨	૨૩	૭ N
ઑગસ્ટ	૬	૨૪	૨૧	૨૨	૨૬	૨૧	૧૩ ♉	૧૪
સપટેંબર	૬	૨૪	૨૦	૨૨	૩ ♌	૨૦	૦ ♊	૧૮
અકટોબર	૬	૨૪	૨૦	૨૨	૮	૧૯	૧૨	૨૧
નવેંબર	૬	૨૪	૨૧	૨૨	૧૨	૧૮	૧૩	૨૨
ડીસેંબર	૮	૨૪	૨૩	૨૨	૧૪	૧૭	૪	૨૨

૧૯૯૧.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૦° ♑	૨૩° S	૨૬° ♑	૨૧° S	૧૨° ♌	૧૮° N	૨૮° ♉	૨૨° N
ફેબ્રુઆરી	૧૨	૨૩	૦ ♒	૨૦	૮	૧૯	૪ ♊	૨૩
માર્ચ	૧૩	૨૩	૨	૨૦	૫	૨૦	૧૪	૨૪
એપ્રીલ	૧૪	૨૩	૫	૧૯	૪	૨૦	૦ ♋	૨૫
મે	૧૪	૨૩	૬	૧૯	૫	૨૦	૧૬	૨૪
જુન	૧૩	૨૩	૬	૧૯	૯	૧૯	૪ ♌	૨૧
જુલાઇ	૧૨	૨૩	૫	૨૦	૧૪	૧૭	૨૨	૧૫
ઑગસ્ટ	૧૧	૨૩	૩	૨૦	૨૧	૧૫	૧૨ ♍	૮
સપટેંબર	૧૦	૨૩	૧	૨૦	૨૮	૧૩	૧ ♎	૦
અકટોબર	૧૦	૨૩	૧	૨૧	૪ ♍	૧૧	૨૧	૮ S
નવેંબર	૧૧	૨૩	૧	૨૦	૯	૯	૧૨ ♏	૧૫
ડીસેંબર	૧૨	૨૩	૩	૨૦	૧૩	૮	૩ ♐	૨૧

૧૯૯૨.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૪° ♑	૨૩° S	૬° ♒	૧૯° S	૧૪° ♍	૭° N	૨૫° ♐	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૧૬	૨૩	૧૦	૧૯	૧૩	૮	૧૯ ♑	૨૩
માર્ચ	૧૭	૨૩	૧૩	૧૮	૯	૯	૧૦ ♒	૧૯
એપ્રીલ	૧૮	૨૩	૧૫	૧૭	૬	૧૧	૪ ♓	૧૧
મે	૧૮	૨૩	૧૮	૧૬	૪	૧૧	૨૭	૨
જુન	૧૭	૨૩	૧૮	૧૬	૬	૧૦	૨૦ ♈	૭ N
જુલાઇ	૧૬	૨૩	૧૭	૧૭	૧૦	૯	૧૨ ♉	૧૪
ઑગસ્ટ	૧૫	૨૩	૧૬	૧૭	૧૫	૭	૪ ♊	૨૦
સપટેમ્બર	૧૪	૨૩	૧૪	૧૮	૨૧	૪	૨૩	૨૩
અકટોબર	૧૪	૨૩	૧૩	૧૮	૨૮	૨	૧૧ ♋	૨૩
નવેમ્બર	૧૫	૨૩	૧૨	૧૮	૪ ♎	૧ S	૨૪	૨૩
ડીસેમ્બર	૧૬	૨૩	૧૪	૧૮	૯	૩	૨૮	૨૩

૧૯૯૩.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ		ગુરૂ.		મંગળ	
	રાશિ-અં	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૮° ♑	૨૩° S	૧૬° ♒	૧૭° S	૧૩° ♎	૪° S	૨૧° ♋	૨૬° N
ફેબ્રુઆરી	૨૦	૨૨	૨૦	૧૬	૧૪	૪	૧૧	૨૭
માર્ચ	૨૧	૨૨	૨૩	૧૫	૧૩	૪	૧૦	૨૬
એપ્રીલ	૨૨	૨૨	૨૬	૧૪	૯	૨	૧૯	૨૪
મે	૨૨	૨૨	૨૯	૧૩	૬	૧	૨ ♌	૨૨
જુન	૨૧	૨૨	૦ ♓	૧૩	૪	૦	૧૮	૧૭
જુલાઇ	૨૦	૨૨	૦	૧૩	૬	૧	૫ ♍	૧૧
ઑગસ્ટ	૧૯	૨૩	૨૮ ♒	૧૩	૯	૩	૨૪	૩
સપટેમ્બર	૧૮	૨૩	૨૬	૧૪	૧૫	૫	૧૪ ♎	૫ S
અકટોબર	૧૮	૨૩	૨૫	૧૫	૨૧	૭	૩ ♏	૧૩
નવેમ્બર	૧૯	૨૩	૨૪	૧૫	૨૮	૧૦	૨૫	૧૯
ડીસેમ્બર	૨૦	૨૨	૨૫	૧૫	૪ ♏	૧૨	૧૭ ♐	૨૩

૧૯૯૪.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં	ડેકલીન	રાશિ-અં	ડેકલીન	રાશિ-અં	ડેકલીન	રાશિ-અં	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૨° ♑	૨૨° S	૨૭° ♒	૧૪° S	૯° ♏	૧૪° S	૧૦° ♑	૨૪° S
ફેબ્રુઆરી	૨૩	૨૨	૦ ♓	૧૩	૧૩	૧૫	૪ ♒	૨૦
માર્ચ	૨૫	૨૨	૩	૧૨	૧૪	૧૫	૨૭	૧૩
એપ્રીલ	૨૬	૨૨	૭	૧૦	૧૩	૧૪	૨૧ ♓	૫
મે	૨૬	૨૨	૧૦	૯	૯	૧૩	૧૪ ♈	૫ N
જુન	૨૬	૨૨	૧૨	૯	૬	૧૨	૭ ♉	૧૩
જુલાઇ	૨૫	૨૨	૧૨	૯	૫	૧૨	૨૯	૨૦
ઑગસ્ટ	૨૩	૨૨	૧૧	૯	૬	૧૨	૨૧ ♊	૨૩
સપટેમ્બર	૨૨	૨૨	૯	૧૦	૧૦	૧૪	૧૧ ♋	૨૩
અકટોબર	૨૨	૨૨	૭	૧૧	૧૫	૧૬	૨૯	૨૧
નવેમ્બર	૨૩	૨૨	૬	૧૧	૨૨	૧૭	૧૫ ♌	૧૮
ડીસેમ્બર	૨૪	૨૨	૬	૧૧	૨૮	૧૯	૨૬	૧૫

૧૯૯૫.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૫° ♑	૨૨° S	૮° ♓	૧૦° S	૫° ♐	૨૦° S	૩° ♍	૧૪° N
ફેબ્રુઆરી	૨૭	૨૧	૧૧	૯	૧૦	૨૧	૨૬ ♌	૧૭
માર્ચ	૨૯	૨૧	૧૪	૮	૧૪	૨૨	૧૬	૨૦
એપ્રીલ	૦ ♒	૨૧	૧૮	૭	૧૫	૨૨	૧૪	૧૯
મે	૦	૨૧	૨૧	૫	૧૪	૨૨	૨૦	૧૭
જુન	૦	૨૧	૨૩	૪	૧૦	૨૧	૩ ♍	૧૧
જુલાઇ	૨૯ ♑	૨૧	૨૪	૪	૭	૨૧	૧૯	૫
ઑગસ્ટ	૨૮	૨૧	૨૪	૪	૫	૨૧	૭ ♎	૩ S
સપટેમ્બર	૨૭	૨૧	૨૨	૫	૭	૨૧	૨૭	૧૧
અકટોબર	૨૬	૨૨	૨૦	૬	૧૦	૨૨	૧૮ ♏	૧૮
નવેંબર	૨૭	૨૧	૧૮	૭	૧૬	૨૨	૧૦ ♐	૨૩
ડીસેમ્બર	૨૮	૨૧	૧૮	૭	૨૩	૨૩	૨ ♑	૨૪

૧૯૯૬

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૨૯° ♑	૨૧° S	૧૯° ♓	૬° S	૦° ♑	૨૩° S	૨૬° ♑	૨૨° S
ફેબ્રુઆરી	૧ ♒	૨૦	૨૨	૫	૬	૨૩	૨૦ ♒	૧૬
માર્ચ	૩	૨૦	૨૫	૪	૧૨	૨૩	૧૨ ♓	૮
એપ્રીલ	૪	૨૦	૨૯	૨	૧૬	૨૨	૭ ♈	૨ N
મે	૫	૨૦	૨ ♈	૧	૧૮	૨૨	૦ ♉	૧૧
જુન	૪	૨૦	૫	૦ N	૧૭	૨૨	૨૨	૧૮
જુલાઇ	૩	૨૦	૭	૧	૧૩	૨૩	૧૪ ♊	૨૩
ઑગસ્ટ	૨	૨૦	૭	૧	૧૦	૨૩	૫ ♋	૨૪
સપટેમ્બર	૧	૨૦	૬	૦ S	૮	૨૩	૨૫	૨૨
અકટોબર	૦	૨૧	૩	૧	૯	૨૩	૧૪ ♌	૧૮
નવેમ્બર	૧	૨૧	૧	૨	૧૩	૨૩	૧ ♍	૧૩
ડીસેમ્બર	૨	૨૦	૦	૨	૧૮	૨૩	૧૭	૭

૧૯૯૭.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૩° ♒	૨૦° S	૧° ♈	૨° S	૨૫° ♑	૨૧° S	૨૯° ♍	૩° N
ફેબ્રુઆરી	૫	૨૦	૩	૧	૩ ♒	૨૦	૬ ♎	૧
માર્ચ	૭	૧૯	૬	૦ N	૯	૧૮	૩	૨
એપ્રીલ	૮	૧૯	૧૦	૨	૧૫	૧૭	૨૧ ♍	૭
મે	૯	૧૯	૧૪	૩	૨૦	૧૫	૧૭	૭
જુન	૯	૧૯	૧૭	૫	૨૨	૧૫	૨૪	૩
જુલાઇ	૮	૧૯	૧૯	૫	૨૨	૧૫	૬ ♎	૨ S
ઑગસ્ટ	૬	૧૯	૨૦	૬	૧૯	૧૬	૨૨	૯
સપટેમ્બર	૫	૨૦	૧૯	૫	૧૫	૧૭	૧૨ ♏	૧૬
અકટોબર	૫	૨૦	૧૭	૪	૧૩	૧૮	૨ ♐	૨૨
નવેમ્બર	૫	૨૦	૧૫	૩	૧૩	૧૮	૨૫	૨૫
ડીસેમ્બર	૬	૧૯	૧૩	૩	૧૭	૧૭	૧૭ ♑	૨૩

૧૯૯૮.

મહિનો	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૭° ♒	૧૯° S	૧૩° ♈	૩° N	૨૩° ♒	૧૫° S	૧૨° ♒	૧૮° S
ફેબ્રુઆરી	૯	૧૯	૧૫	૪	૨૯	૧૨	૬ ♓	૧૦
માર્ચ	૧૧	૧૮	૧૭	૫	૬ ♓	૧૦	૨૯	૧
એપ્રીલ	૧૨	૧૮	૨૧	૬	૧૪	૭	૨૨ ♈	૮ N
મે	૧૩	૧૮	૨૫	૮	૨૦	૫	૧૫ ♉	૧૬
જુન	૧૩	૧૮	૨૯	૯	૨૫	૩	૭ ♊	૨૨
જુલાઇ	૧૨	૧૮	૨ ♉	૧૦	૨૮	૨	૨૮	૨૪
ઑગસ્ટ	૧૧	૧૮	૩	૧૦	૨૮	૨	૧૯ ♋	૨૩
સપ્ટેમ્બર	૯	૧૯	૩	૧૦	૨૬	૩	૯ ♌	૧૯
અક્ટોબર	૯	૧૯	૧	૯	૨૨	૫	૨૭	૧૪
નવેમ્બર	૯	૧૯	૨૯ ♈	૯	૧૯	૬	૧૬ ♍	૭
ડીસેમ્બર	૯	૧૯	૨૭	૮	૧૯	૫	૩ ♎	૦

૧૯૯૯.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૧° ♒	૧૮° S	૨૬° ♈	૮° N	૨૩° ♓	૪° S	૨૨° ♎	૭° S
ફેબ્રુઆરી	૧૩	૧૮	૨૭	૮	૨૮	૨	૬ ♏	૧૧
માર્ચ	૧૪	૧૭	૨૯	૯	૪ ♈	૧ N	૧૧	૧૩
એપ્રીલ	૧૬	૧૭	૩ ♉	૧૦	૧૨	૪	૧૨	૧૩
મે	૧૭	૧૭	૭	૧૨	૧૯	૬	૨	૧૧
જુન	૧૭	૧૬	૧૧	૧૩	૨૬	૯	૨૫ ♎	૧૦
જુલાઇ	૧૬	૧૭	૧૪	૧૪	૧ ♉	૧૧	૨૯	૧૨
ઑગસ્ટ	૧૫	૧૭	૧૬	૧૫	૫	૧૨	૧૧ ♏	૧૬
સપ્ટેમ્બર	૧૪	૧૭	૧૭	૧૫	૬	૧૨	૭ ♐	૨૨
અક્ટોબર	૧૩	૧૮	૧૬	૧૪	૩	૧૧	૨૦	૨૫
નવેમ્બર	૧૩	૧૮	૧૩	૧૩	૨૯ ♈	૧૦	૧૨ ♑	૨૪
ડીસેમ્બર	૧૩	૧૭	૧૧	૧૩	૨૬	૯	૫ ♒	૨૦

૨૦૦૦.

મહિનો.	હરશલ.		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન.	રાશિ-અં.	ડેકલીન	રાશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૫° ♒	૧૭° S	૯° ♉	૧૨° N	૨૬° ♈	૯° N	૨૯° ♒	૧૩° S
ફેબ્રુઆરી	૧૬	૧૭	૧૦	૧૩	૨૯	૧૦	૨૩ ♓	૩
માર્ચ	૧૮	૧૬	૧૧	૧૩	૩ ♉	૧૨	૧૪ ♈	૫ N
એપ્રીલ	૨૦	૧૬	૧૫	૧૪	૧૦	૧૪	૭ ♉	૧૪
મે	૨૧	૧૫	૧૯	૧૫	૧૭	૧૬	૨૯	૨૦
જુન	૨૧	૧૫	૨૩	૧૭	૨૪	૧૮	૨૦ ♊	૨૪
જુલાઇ	૨૦	૧૫	૨૬	૧૭	૦ ♊	૧૯	૧૦ ♋	૨૪
ઑગસ્ટ	૧૯	૧૬	૨૯	૧૮	૬	૨૧	૧ ♌	૨૧
સપ્ટેમ્બર	૧૮	૧૬	૧ ♊	૧૮	૧૦	૨૧	૨૧	૧૬
અક્ટોબર	૧૭	૧૬	૦	૧૮	૧૨	૨૧	૯ ♍	૯
નવેમ્બર	૧૭	૧૬	૨૮ ♉	૧૮	૧૦	૨૧	૨૯	૨
ડીસેમ્બર	૧૭	૧૬	૨૫	૧૭	૬	૨૧	૧૭ ♎	૫ S

મહિનો.	હરશલ		શનિ.		ગુરૂ.		મંગળ.	
	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન.	શશિ-અં.	ડેકલીન	શશિ-અં.	ડેકલીન.
જાનેવારી	૧૯° ♒	૧૬° S	૨૩° ♉	૧૭° N	૩° ♊	૨૦° N	૫° ♏	૧૨° S
ફેબ્રુઆરી	૨૦	૧૫	૨૩	૧૭	૨	૨૦	૨૩	૧૭
માર્ચ	૨૨	૧૫	૨૪	૧૭	૩	૨૦	૮ ♐	૨૧
એપ્રીલ	૨૪	૧૪	૨૭	૧૮	૮	૨૧	૨૨	૨૩
મે	૨૪	૧૪	૧ ♊	૧૯	૧૪	૨૨	૨૯	૨૪
જુન	૨૫	૧૪	૫	૧૯	૨૧	૨૩	૨૮	૨૬
જુલાઇ	૨૪	૧૪	૯	૨૦	૨૭	૨૩	૧૯	૨૭
ઑગસ્ટ	૨૩	૧૫	૧૨	૨૧	૪ ♋	૨૩	૧૭	૨૭
સપ્ટેમ્બર	૨૨	૧૫	૧૪	૨૧	૧૦	૨૩	૨૭	૨૭
અકટોબર	૨૧	૧૫	૧૫	૨૧	૧૪	૨૩	૧૪ ♉	૨૫
નવેમ્બર	૨૧	૧૫	૧૩	૨૧	૧૬	૨૨	૪ ♒	૨૧
ડીસેમ્બર	૨૧	૧૫	૧૦	૨૦	૧૫	૨૩	૨૪	૧૫